

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

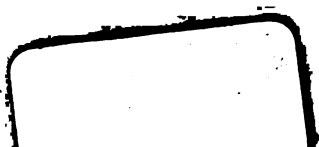
Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

L.L.

Document

100

100

UGESKRIFT

FOR

R E T S V Æ S E N

REDIGERET

AF

O. J. LEVISON.
Højesteretsassessor.

Aargang 1877.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF G. E. C. GAD.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Indholdsangivelse.

	Pag.
Bidrag til Læren om Interessentskab og til Fortolkningen af Fimaloven 23 Januar 1862. Af Prof. A. Aagesen	1—107.
Bemærkninger om Betydningen af, at den saakaldte Vintereller Isklausul er vedtagen ved Varehandler. Af Overretsprøkurator A. L. Salomonsen	336—47.
Om Mundtlighedsmomentet i den svenske Civilproces. Af cand. juris J. Heckscher	673-91.
Bemærkninger om Beregningen af de 3 Dage, som ifølge Grundlovens § 80 kunne hengaa, inden Arrestkjendelse afsiges	543—44.
Akademiske Meddelelser	1057—62.
Anmeldelser af:	
L'Annuaire de l'Institut de droit international, 1re année — ved A. P.	143—44.
De norske Retskilder og deres Anvendelse af Prof. Aubert — ved J. D.	284—88.
Realregister til Domssamlingerne i civile Sager for 1872—1876.	976.
Meddelelser:	
Forvaltningsdomstole i Østerrig og Tyskland	175—76.
Om Votering i Sveriges Højesteret m. m.	190—92.
Finlands Lovgivning fra 1860 til 1875.	238—40.
Om Anmeldelse ved Prof. Maurer af Prof. Aagesens Fortegnelse over Retslitteratur m. m.	272.
Juridisk Doktorgrad i Norge.	320.
Det tyske Riges nye Procesordning: 1) Om Domsmagtens Ordning	394—400.
2) Den nye tyske Lov om Strafferetsplejen	440—448.
3) Den nye tyske Lov om Civilprocessen	489—496.

	Pag.
Det tyske Riges nye Konkursordning	542.
Svensk Afgjorelse, om Egenskaben som Aktionær gjør en Dommer inhabil i Aktieselskabets Sager	672.
Penalstipulationen efter engelsk Ret	750—752.
Patentlov for det tyske Rige	815—816.
Institut de droit International	912.
Tysk Rigslov om Undersøgelse af Seulykker.	959—960.
En engelsk Pressesag om Foringelse af den offentlige Sædelighed	974—976.
Den nyeste italienske Lovgivningsvirksomhed	1039—40.
Nye svenske Love	1119—20.
Oversigt over den norske Lovgivning fra 1860 til 1875	1135—36.
Grosserer-Societets-Responsum.	326—327.
Rigsretsdomme.	1150—57.
Højesteretsdomme 108—213, 424—440, 449—463, 519—541, 545—603, 794—920, 1184—1213.	
Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme	214—291, 356—385, 463—481, 604—643, 698—762, 956—1020, 1102—1149.
Gjældskommissionsdomme	644—672, 692—695.
Kjøbenhavns Gjæsterets Dom	695—697.
Skiftedeclarationer	1098—1101.
Se- og Handelsrettens Domme og Skiftedeclarationer	291— 355 og 921—955.
Viborg Landsoverrets Domme.	386—394, 401—423, 768—793, 1021—1056, 1063—1069, 1158—1183.
Kriminal- og Politiretsdomme	486—488, 497—518.
Overlandvæsenskommissionskjendelser	1070—92.
Vidnekammerkjendelser	482—485, 1214—1216.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison,

Højesteretsassistent.

Nr. 1.—7.

Den 6 Januar.

1877.

Bidrag til Læren om Interessentskab og til Fortolkningen af Fimaloven 23 Januar 1862.

Af Professor A. Aagesen.

Indhold.

- I. Angaaende Omraadet for Fimalovens § 1.
- II. Om de aktive Deltageres solidariske Ansvarlighed i navngivne Interessentskaber.
  - A. Hovedreglen.
  - B. Om Indskrænkninger i de aktive Deltageres solidariske Ansvar.
    - a. Til et Gjældsansvar pro rata.
    - b. Bliver en Bestemmelse om, at de aktive Deltageres Ansvar skal være begrænset til de gjorte Indskud alene, bindende for Tredjemand ved at anmeldes og offentliggøres?
- III. Om Anmeldelsens og Offentliggjørelsens Betydning for de kommanditære Interessenters Retsstilling over for Tredjemand.
- IV. Om de væsentlige Momenter i Begrebet anonymt (uansvarligt) Selskab efter dansk (norsk) Ret.
  - V. Om Betydningen af anonyme Selskabers Anmeldelse og Offentliggørelse for Deltagerens Ansvar over for Kreditorerne.
- VI. Nogle almindelige Bemærkninger om den Betydning, som anonyme Selskabers Vedtægter og disses Anmeldelse have i Forhold til Kreditorerne.
- VII. Om den ansvarlige Deltagers Signatur ved navngivne Selskaber og Indskrænkninger i samme.
- VIII. Om Anmeldelsens og Offentliggjørelsens Betydning for de Grænser, inden hvilke et anonymt Selskabs Bestyrelse er berettiget til at forpligte dette over for Tredjemand.
- IX. Om Anmeldelsens og Offentliggjørelsens Betydning ved Fuldmægter til at underskrive paa Firmaets Vegne efter L. 23 Januar 1862 § 8.

At en Reform af den danske Interessentskabslovgivning er nødvendig, erkjendes vistnok af alle. Der kan heller ikke være nogen Tvivl om, at Interessentskabs-Materien hører til de Grene af Handelsretten, for hvis Vedkommende det vil være lettest at virkeliggjøre Ønsket om fælles Regler for de tre nordiske Lande, hvilket Ønske jo ikke blot blev udtalt af Juristmødet i Stokholm 1875, men ogsaa er tiltraadt af den svenske Rigsdag. Den nødvendige Forudsætning for en heldig Reform er imidlertid fuld Forstaaelse af den gjældende Ret, og hertil har det foreliggende Arbejde skullet give et Bidrag for dansk Rets Vedkommende, idet det tillige er anset for hensigtsmæssigt i videre Omfang at belyse den fremmede Ret, særlig den norske, der paa dette Omraade ligger vor egen saa nær.

I. Om Omraadet for Fimalovens § 1.

Loven 23 Januar 1862 § 1 lyder saaledes: »Ingen maa drive borgerlig Næring under et Forretningsnavn (Firma), der er forskjelligt fra hans eget Navn, førend han derom for Øvrigheden i den Øvrighedskreds (Jurisdiktion), hvorunder eller hvorfra Næringen drives, har gjort fornøden Anmeldelse og modtaget Bevis herfor. — Denne Bestemmelse kommer til Anvendelse: 1) Naar en enkelt vil bruge et Forretningsnavn, der indeholder andet eller mere end hans eget Navn, med mindre den Paagjældende er en Enke, som ønsker at benytte sin afdøde Mands Navn, tilføjende Ordet »Enke«; 2) Naar Flere i Forening ville drive borgerlig Næring enten under Deltagernes forenede personlige Navne eller under en enkelt Deltagers Navn eller under et andet særligt Forretningsnavn.»

Ved Bestemmelsen af denne Regels Omfang gjælder det navnlig om at forstaa Udtrykket »at drive borgerlig Næring», hvilket ogsaa findes i Lovens § 6 (om anonyme Selskaber og Foreninger) og § 8 (om Fuldmagter til at underskrive paa Firmaets Vegne). Ved første Øjekast vil man muligvis være tilbøjelig til at anse Udtrykket »borgerlig Næring» for anskydigt med »bunden Næring», der er betinget af Borgerskab eller Næringsbevis, og der kan ganske vist ogsaa paavises flere Exempler paa, at Lovgivningen forstaaer »borgerlig Næring» paa denne Maade,

jfr. L. 29 Decbr. 1857 § 64, Scheel Personret, 2. Udg., S. 534 fl. Men der savnes dog Hjemmel til at antage, at dette Begreb overalt, hvor det forekommer i Lovgivningen, skulde være taget i hin tekniske Betydning, jfr. ogsaa L. 29 Decbr. 1857 § 70. At Udtrykket i Fimaloven ikke kan være forstaaet paa denne Maade, fremgaar ogsaa klart af den Omstændighed, at »bunden Næring« ikke er noget fast, konstant Begreb, i det der i Følge Næringslovens § 1 for hver Kjøbstad og hvert Amt skal forfattes en Vedtægt, der bestemmer, hvad der er at anse for bunden Næring, og som revideres hvert 5te Aar. Hvis nu kun den bundne Næring skulde anmeldes efter Fimaloven, vilde man savne et fast Kriterium for dennes Anvendelse, og dens Hensigt at skaffe Sikkerhed i Om sætningen vilde fuldstændig være forfejlet. Det vilde være ganske vilkaarligt, om man, for at faa et fast Holdpunkt for Lovens Anvendelse, vilde skjelne imellem Næringer, som i Følge selve Loven ere frie, og saadanne, som kun ere det i Kraft af Vedtægternes Indhold, samt udelukke Fimalovens Anvendelse ved de først nævnte. Det staar saaledes vistnok fast, at »borgerlig Næring« i Fimaloven ikke udgjør noget teknisk, nærings-politisk Begreb, enstydigt med bunden Næring, men nærmest maa opfattes som et konventionelt Begreb, hvorved selvfølgelig ikke er udelukket, at det for en væsentlig Del maa siges at være uddannet gjennem Næringslovgivningen, om hvis Udviklingsgang henvises til Scheel l. c. § 97.

I Overensstemmelse hermed har Justitsministeriet i en af Københavns Magistrat ved Bekj. 20 Novbr. 1862 (Ussing's Lovsaml.) kundgjort Skrivelse udtalt, at »borgerlig Næring« i Fimalovens §§ 1 og 8 maa forstaaes om enhver Handels-, Kommissions-, Haandværks- eller Fabrikdrift, der drives som selvstændigt Erhverv, uden Hensyn til om det er bunden Næring eller ikke; jfr. Viborg Overretsdøm i j. U. 1863 S. 218, hvorved en paa Aktier grundet Diskonto-, Laane- og Sparebank, der beskæftigede sig med almindelige Bankforretninger, hvis Udbytte kom Aktionærene til Gode, blev henført under Fimalovens § 6, se ogsaa Just. M. Skr. 2 Marts 1863, smh. med Ind. M. Skr. 28 Juni 1872 Min. Td. A. N. 190. Derimod har Justitsministeriet anset Loven nanvendelig paa almindelige Sparekasser, der jo

ogsaa ere væsentlig forskjellige fra det i den anførte Dom omtalte Aktieselskab.

Efter den Udvikling, som er gaaet gennem vor Næringslovgivning, er det utvivlsomt, at Landbrug ikke falder ind under borgerlig Næring i Fimaloven, og dette gjælder selv med Hensyn til den Haandværks- eller Fabrikdrift, der, efter hvad der navnlig er Tilfældet med Teglværk og Tørveskær, ikke sjælden knytter sig som et Akcessorium til et Landbrug. Men heraf at slutte, at al ekstraktiv Industri skulde falde uden for Fimalovens Omraade, vilde næppe være berettiget. Et Teglværk, en Cement- eller Tørvefabrik kan i den Grad fremtræde som Hovederhvervet ved en Ejendomsbesiddelse, at de almindelige Regler for Fabriks-Virksomhed og anden industriel Virksomhed synes at maatte være anvendelige paa samme; jfr. hermed Udtrykket »selvstændigt Erhverv« i Bekj. 20 Novbr. 1862.

Naar Fimaloven er bleven anset for anvendelig paa Interessentskaber, som udgive Dagblade, Ind. M. Skr. 19 Decbr. 1862, Ind. M. Skr. 10 Januar 1863, turde det dog vistnok være tvivlsomt, om dette kan anses for rigtigt.

Af det foran bemærkede fremgaar, at Omfanget af Loven 1862 i Henseende til den Erhvervsvirksomhed, som falder ind under samme, er meget stort; men paa den anden Side maa herved erindres, at den af Enkeltmand drevne Næring ikke bliver anmeldelsespligtig, med mindre han vil bruge et Forretningsnavn, der indeholder andet eller mere end hans eget Navn. Heri ligger Grunden til, at Firmaanmeldelser af Haandværksdrift ikke blive uoverkommelig mange. Vilde man derimod ændre Fimalovens Regel derhen, at Anmeldelsespligten skulde paahvile enhver, som drev den paagjældende Næring, selv den, der benyttede sit eget Navn til Firma, jfr. den tyske HGB. Art. 15 sammenholdt med art. 10, vilde det ganske vist være nødvendigt at indskrænke Lovens Omraade paa det foran omtalte Punkt. Herved vilde man imidlertid let kunne gaa Glip af de Fordele, der dog maa siges at være forbundne med, at Haandværk, som drives under de i Lovens § 1 angivne Betingelser eller af anonyme Selskaber, skulle anmeldes til Firmaregistret. Her kan mærkes HGB. Art. 5 og 207, saaledes som disse ere ændrede ved Loven 11 Juni 1870.

Til Sammenligning med den danske Fimalov kan er-

indres, at den norske Lov om Firmaregistre af 3 Juni 1874 paa det her nævnte Punkt gaar en noget anden Vej, idet den ikke betegner den anmeldelsespligtige Virksomhed ved noget almindeligt Begreb, men i § 1 nævner de enkelte Virksomhedsgrene, som skulle anmeldes, og i § 2 knytter en nærmere Bestemmelse hertil. Lovens § 1 nævner saaledes Handels-, Fabrik- og Bergværksdrift samt Skibsrederi, for saa vidt det sidste drives af uansvarligt Selskab. Ved Handelsdrift forstaas efter samme §, at gjøre sig en Næringsvej af at afhænde dertil indkjøbte Varer (dog heri ikke indbefattet den Art af Handel, som efter L. 8 Aug. 1842 § 16 er aldeles fri) eller at drive Kommissionshandel, Udskibning eller Bankforretninger. Efter Lovens § 2 ere Selskaber, der have faaet deres Statuter ved Beslutninger af Rigets lovgivende Magt og offentlig autoriserede Sparebanker fritagne for at gjøre Anmeldelse, hvorhos bestemmes, at den Omstændighed, at Forsikrings-, Livrente-, Pensions- og Forsørgelsesselskaber drive Diskontovirksomhed med deres egne Midler, ikke medfører, at Loven paa dem bliver anvendelig. Angaaende den nærmere Forstaaelse af disse Bestemmelser, der væsentlig stemme med de i den norske Konkurslov 6 Juni 1863 §§ 4 og 6 jfr. § 60 afstukne Grænser, (jfr. til Sammenligning den danske Konkurslov 25 Marts 1872 §§ 43, 100 og 148 »Handlende, Fabrikant og Skibsreder» med den Forklaring, som i § 45 er given af disse Udtryk) kan henvises til en Afhandling af Aubert, om Betingelserne for solidarisk Ansvarlighed i Handels-selskaber med særligt Hensyn til Næringskomiteens Indstilling af 1873 til en Lov om Firmaanmeldelser og Registre, Krst. 1874 (Særtryk af n. Retstd.), samt til et Skrift af Platon, Lov om Firmaregistre 3 Juni 1874, udgiven med forklarende Anmærkninger, Krst. 1875. En af de væsentlige Forskjelligheder, som strax frembyder sig ved en Sammenligning mellem norsk og dansk Ret, er den, at den norske Lov ikke omfatter Haandværksdrift. I Regeringsprop. til Stortinget 1874 var, ligesom i de tidligere Regeringsudkast, dette Erhverv medtaget som anmeldelsespligtigt, men Forslaget herom, mod hvilket Næringskomiteen alt tidligere havde udtalt sig, blev ikke vedtaget. Endnu erindres, at den norske Lovs § 1 som yderligere Betingelse for Anmeldelsespligten foreskriver, at Virksomheden drives af: a) Enkeltmand, der som Firma benytter enten et andet Navn end sit eget Navn (dog kan

Enken bruge sin afdøde Mands Navn med Tilføje af Ordet Enke, § 2) eller sit eget Navn med et Tillæg, der antyder et Interessentskab; b) Ansvarligt Selskab, der som Firma benytter en anden Betegnelse end samtlige ansvarlige Deltageres egne Navne eller disse med saadant Tillæg som i Ltr. a nævnt; (jfr. Forskjellen over for den danske Lov § 1 Nr. 2); c) Uansvarlige Selskaber.

Særlig Tvivl frembyder det Spørgsmaal, om Partrederier ere anmeldelsespligtige efter den danske Fimalov. Som tidligere bemærket, indeholder den Omstændighed, at L. 29 Decbr. 1857 § 36 erklærer Rederi for fri Næring, ikke nogen Grund til at anse Fimaloven for uanvendelig. Snarere kunde det siges, at den særlige Omtale i Næringsloven af Rederi jævnsides med Kommissionshandel og Speditionsforretninger netop peger hen paa, at Rederi maa betragtes som en borgerlig Næring, hvad vistnok ogsaa stemmer med den konventionelle Opfattelse. Man vil saaledes vistnok anse det for klart, at den Rederiforretning, som drives af et Handelshus eller et Handelsinteressentskab ved Siden af den øvrige Forretningsvirksomhed, udgjør en Bestanddel af den hele Handelsforretning og som saadan falder ind under Begrebet borgerlig Næring. Den Paastand vil næppe fremkomme, at Rederiforretningen i det her angivne Tilfælde skulde falde uden for den af Handelshuset eller Handelsinteressentskabet drevne Næringsvirksomhed og derfor maatte sammenstilles f. Ex. med det Tilfælde, at Vedkommende havde købt et Hus og gjorde sig det frugtbringende ved Udleje. Man vilde dog vistnok ogsaa finde det underligt, om et Aktieselskab, der var oprettet for at drive Rederi, muligvis endog i stort Omfang, ikke skulde falde ind under Fimalovens § 6. Der synes derfor at være overvejende Grund til at antage, at en Enkeltmand, som driver Rederi under et Forretningsnavn, der indeholder andet eller mere end hans eget Navn, falder ind under Fimalovens § 1, og det kan her, lige saa lidt som ved Rederi-Aktieselskaber, komme i Betragtning, om Forretningen skal drives med et enkelt bestemt Skib, eller en mere omfattende Rederiforretning er begyndt eller tilsigtet. Efter Fimaloven er det nemlig uden Betydning med Hensyn til Anmeldelsespligten, om den borgerlige Næring drives i større eller mindre Omfang, og denne Pligt er til Stede, selv om den Vedkommende, der driver borgerlig

Næring, ved Siden heraf har en langt større økonomisk Bedrift, der ikke hører til borgerlig Næring. Derimod er det ikke nok til at drive Rederi, at Vedkommende er Skibsejer og benytter Skibet i sin økonomiske Virksomhed. Den Skovejer f. Ex., der i sit eget Skib fører Brænde til det Sted, hvor han vil sælge, driver ikke Rederi.

Den egentlige Tvivl kommer nærmest kun frem med Hensyn til de saa kaldte Partrederier, hvor flere i Forening efter et vist Brøksforhold eje et Skib (Skibsparter), og hvor Forretningen ordentligvis bestyres af en korresponderende Reder. Sagen er nemlig den, at de Forudsætninger, hvorfra L. 23 Jan. 1862 § 2 N. 3 jfr. § 14 gaar ud med Hensyn til de efter samme anmeldelsespligtige Interessentskaber, aldeles ikke passe paa Partrederier*). Disse Forudsætninger ere jo, at Deltagerne i Reglen ere solidarisk ansvarlige for alle Interessentskabets Forpligtelser, samt at enhver af dem i Reglen kan handle i Interessentskabets Navn og forpligte dette; men for Partrederierne gjælde i begge disse Henseender netop andre Regler, idet Kreditorerne, bortset fra deres Adgang til at holde sig til Partrederiets fælles Ejendom, som Skib, Fragt, ordentligvis kun have en personlig Fordring mod Partrederne i Forhold til Størrelsen af disses Skibsparter, jfr. Gram Soret S. 57—8, HRT. 1871 S. 158, Sø- og HRTd. 1871 S. 110, Aubert l. c. S. 30—33, Re-

---

*) Derimod er det med Hensyn til Spørgsmaalet om Partrederiers Anmeldelsespligt efter Fimaloven uden Betydning, at Konkurslovens § 45 foreskriver, at der ved Skibsredere i denne Lov kun forstaas de, der drive Rederi som Næringsvej, hvorved man navnlig har villet forebygge, at Personer i ganske andre Livstillinger, der blot lejlighedsvis drive Rederi, f. Ex. eje en Skibspart, uden i øvrigt at befatte sig med Skibets Bestyrelse, skulde undergives Konkurslovens særlige Regler for Handlende, Fabrikanter og Skibsredere, jfr. Landstingsudvalgets Betænkning. Mellem de sidst nævnte Regler og Fimalovens Bestemmelser er der nemlig en saa væsentlig Forskjel, at det vilde være aldeles uberettiget af Definitionen paa Redere i Konkurslovens § 45 at drage nogen Slutning med Hensyn til Anmeldelsespligten for Partrederier. Antager man, at et Interessentskab, i hvilket der er ansvarlige (in solidum eller pro rata) Deltagere, kan komme under Konkursbehandling som saadant, er der vistnok meget, som taler for, at Konkurslovens § 44 maatte kunne komme til Anvendelse paa et Partrederi.

sponsum af det juridiske Fakultet i Kjøbenhavn U. f. Rv. 1876 S. 1008 fl. I Reglen kan derhos den enkelte Partreder ikke forpligte Partrederiet, men til slige Forpligtelser kræves i Almindelighed en gyldig Rederibeslutning eller, at Forpligtelsen er paadrægen af den korresponderende Reder inden for Grænserne af den ham som saadan tilkommende Bemyndigelse. I disse gennem Sædvane fastslaaede Regler for Partrederier er der utvivlsomt ikke sket nogen Forandring ved den i L. 1862 indeholdte Forudsætning. Herefter staa kun to Udveje aabne: enten paa Grund af Forskjellen mellem Fimalovens Forudsætning i § 2 Nr. 3 jfr. § 14 og de gjældende Regler for Partrederier at opstille en indskrænkende Fortolkning af Lovens § 1, saaledes at Partrederier udelukkes fra samme, eller, hvis man anser dette for altfor dristigt, at betragte Partrederier som anmeldelsespligtige, men saaledes, at der kun bliver Tale om en modificeret Anvendelse af § 2 Nr. 3 jfr. § 14. Antager man den første Mening, undgaar man de mange praktiske Vanskeligheder, som efter det andet Alternativ utvivlsomt opstaa, naar man skal trække Grænserne for en saaledes lempet Anvendelse af de nævnte Paragrafer. Fra et legislativt Synspunkt maatte det ganske vist ogsaa anses for lidet heldigt at overlade Bestemmelsen af disse Grænser til Fortolkningen. En Udelukkelse af Partrederier fra Fimaloven gennem en indskrænkende Fortolkning vilde derhos føre med sig, hvad der i en vis Henseende maatte anses for heldigt, at Tredjemand ikke blev bunden ved en Firmaanmeldelse af Bestemmelser i Rederikontrakten eller Fuldmagten til den korresponderende Reder, der indeholdt usædvanlige Indskrænkninger med Hensyn til Tredjemands Retsstilling over for Rederiet. Dette vilde derimod til Dels blive Tilfældet, hvis man følger den anden af de oven for fremsatte Meninger, men vilde kunne føre til uventede Tab for Tredjemand, ikke blot for indenlandske Kreditorer, der uvidende om, at Partrederier skulde firmaanmeldes, havde undladt at søge Oplysning om skete Anmeldelser, men i endnu højere Grad for udenlandske Kreditorer, til hvem Rederier jo ofte træde i Forhold.

Den sidste af de foran nævnte to Opfattelser har Justitsministeriet vedkjendt sig i en Skr. til Indenrigsministeriet af 12 Febr. 1876, saa vidt vides i Overensstemmelse med en tidligere Afgjørelse i Aaret 1870, jfr.

Indenrigsministeriets Skr. 27 Marts 1876 i Minst. Td. 1876 A. N. 52. Det udtales her, at Firmaanmeldelse af et Partrederi bør finde Sted i Henhold til Lovens § 1, saaledes at den underskrives af samtlige Deltagere, jfr. Lovens § 2, idet den Omstændighed, at Deltagernes Ansvar i et saadant Rederi maa antages i Reglen at være indskrænket til pro rata Ansvar, og at derfor Lovens Bestemmelser ikke alle kunne finde Anvendelse paa samme, ikke kan medføre, at Loven, hvorunder et Partrederis Virksomhed i øvrigt formenes at henhøre, bliver uanvendelig. — Efter hvad der oven for er bemærket, kan denne Forstaaelse af Fimaloven næppe anses for rigtig, og der er derfor ikke nogen Anledning til her nærmere at undersøge de mange tvivlsomme Spørgsmaal, som under en modsat Forudsætning vilde opstaa angaaende de forskjellige Modifikationer, som Reglerne i § 2 Nr. 3 og § 14 maatte undergaa, hvis disse Bestemmelser skulle bringes til Anvendelse paa Partrederier*).

Om Partrederiers Anmeldelsespligt efter den norske Lov 3 Juni 1874, vil der blive meddelt nogle Bemærkninger i det følgende.

---

*) Da man i det mindste for de større Handelsskibes Vedkommende har Skibsregistre. jfr. Loven herom af 13 Marts 1867, kunde det maaske ved første Øjekast synes naturligt at gjøre disse Register til Firmaregister for Rederi-Næringen. Bortset imidlertid fra andre Grunde, som ere til Hinder for denne Ordning, men som der ikke er Anledning til her at fremdrage, taler den Omstændighed afgjørende herimod, at det er ugjorligt for forskjellige Grene af en og samme Forretning at have to Firmaregister paa forskjellige Steder, bestyrede af forskjellige Myndigheder og med forskjellige Afgifter ogsaa i andre Retninger. Men alle maa være enige om, at en Grosserer, som ved Siden af andre Forretninger drev Skibsrederi under et fra hans eget forskjelligt Forretningsnavn, eller et navngivet Handelsinteressentskab eller et anonymt Selskab, som drev Rederi i Forbindelse med andre Forretninger, maatte være pligtige til at gjøre de lovbefalede Anmeldelser til det almindelige Firmaregister. Men herved vilde man for den samme Forretning faa tvende Register, til hvilke de i Fimalovgivningens med Anmeldelse og Offentliggjørelse forbundne Retsvirkninger være knyttede, og som ikke blot bestyredes af forskjellige Myndigheder, men af Hensyn til Skibsregistrenes særlige Betydning i forskjellige Retninger maatte være undergivne forskjellige Regler. I privatretlig Henseende vilde dette uundgaaelig føre til en fuldstændig Forvirring.

II. Om de aktive Deltageres solidariske Ansvarlighed i navngivne Interessentskaber.

A. Hovedreglen.

Loven 23 Januar 1862 indeholder klart og tydelig den Hovedregel, at der ved navngivne Selskaber, som falde ind under denne Lov (drive borgerlig Næring), i Almindelighed indtræder et solidarisk Ansvar for samtlige aktive Deltagere med Hensyn til enhver Selskabet paa- dragen Forpligtelse. Det hedder nemlig i § 2 Nr. 3, at den Anmeldelse, som i Henhold til § 1 skal gjøres for vedkommende Øvrighed, blandt andet skal angive om der maatte være gjort nogen og da hvilken Indskrænkning i det samtlige Deltagere i Almindelighed paa hvilende solidariske Ansvar med Hensyn til enhver Firmaet paa- dragen Forpligtelse*, og i Forbindelse hermed foreskriver § 14, at, saa længe andet ikke er anmeldt og offentliggjort i Henhold til § 2 Nr. 3, antages det, at alle Deltagerne ere en for alle og alle for en ansvarlige for alle Firmaets Forpligtelser, forudsat at ikke andet er særlig meddelt til den enkelte Tredjemand.

Som bekjendt er denne Regel, i det mindste for Handelsselskabers Vedkommende i Overensstemmelse med Lovgivningen i andre Lande, hvorom kan henvises til Aubert l. c. S. 15—35 og en Afhandling af Platou, det navngivne Handelsselskabs Retsforhold overfor Tredjemand, Krst. 1875, Særtryk af norsk Rtstd., S. 14—18, og den har jo hos os været anerkjendt baade i Teori og Praxis, før Loven 1862 udkom, Aubert S. 28 og det der citerede. Som Domme fra Tiden før 1862, i hvilke hin Regel var anerkjendt, kan mærkes Schl. HRD. III. S. 96, j. T. VI. 1. S. 37 jfr. X. 2. S. 170, j. U. 1851 S. 221, HRT. 1857 S. 575, 1859 S. 793*).

Medens vel alle hos os have været enige om, at Deltagerens solidariske Ansvar ikke i den Forstand er subsidiært, at en Interessentskabskreditor skulde være for-

*) For øvrigt staar den Sætning jo fast i vor Retspraxis, at der ogsaa uden for Interessentskaber, som drive borgerlig Næring, indtræder et solidarisk Ansvar for de flere Medforpligtede (bortset fra Kaution), jfr. j. A. X. S. 1 (A. f. Rvdsk. II. S. 300), n. j. A. XV. S. 100, Schl. HRD. III. S. 353, HRT. 1859 S. 651, j. U. 1861 S. 245, U. f. Rv. 1869 S. 292, 1872 S. 491, 1874 S. 979, 1876 S. 825.

pligtet til først at sagsøge de enkelte Deltagere pro rata og kun in subsidium kunde holde sig til den enkelte for det Hele, er der forskjellige Meninger, om en Interessenskabskreditor, naar Interessenterne have dannet en Selskabsmasse ved visse foreløbig fra deres øvrige Formue gjorde Lidskud, først skal søge Betaling af denne Selskabsformue, forinden han kan indtale den hele Fordring hos det enkelte Medlem personlig. Dette er besvaret bekræftende af Ørsted, Haandb. VI. S. 673—4, Gram, Obligationsret II. S. 642 jfr. 685, Hallager Obligationsret II. S. 206, medens Platon S. 18—21 jfr. S. 57—8 hævder den modsatte Mening, jfr. Aubert S. 41, Bang j. T. XVI. I. S. 176. I dansk Ret er der, som Gram har bemærket S. 642, ikke noget til Hinder for, at en Bestemmelse i Interessentskabskontrakten i den omspurgte Retning ved Kundgjørelse efter Fimaloven kan faa fuldstændig bindende Virkning for Tredjemand; men Spørgsmaalet er, om den af ham antagne Regel for Interessentskabskreditorernes Fortølningsret maa gjælde, selv om der, hvad utvivlsomt er det sædvanlige, ikke er vedtaget eller anmeldt noget herom, med andre Ord altsaa, om hin Regel udgjør en Bestanddel af Reglerne for Deltagernes normale solidariske Ansvar. Dette Spørgsmaal danner for øvrigt et Led af de forskellige til Dels processuelle Spørgsmaal, som med Hensyn til navngivne Selskaber opstaa om Interessentskabskreditorernes og Særkreditorernes Stilling til Selskabsformuen og Deltagernes øvrige Formue. Platous Afhandling indeholder et interessant og værdifuldt Bidrag til Besvarelsen af disse vanskelige Spørgsmaal, S. 54—138 og S. 48 fl. jfr. Schweigaard om Konkurs § 253; mærk for dansk Rets Vedkommende Resol. 18 Aug. 1814. Det vilde føre for vidt her at komme ind paa denne Materie, der ikke staar i nogen Forbindelse med vor Fimalov*). Kun turde der være Anledning til at gjøre den almindeligere Bemærkning, at man næppe kan være enig i, at

*) Platon har S. 20 gjort opmærksom paa, at L. 23 Jan. 1862 § 15, som Gram citerer i sin Obligationsret II. S. 642, ikke afgiver noget Argument for at paalægge Interessentskabskreditor den Forpligtelse først at søge Betaling af Selskabsformuen; men det er vel ogsaa et Spørgsmaal, om Gram's Citat af dette Lovbud har anden Hensigt, end at oplysø om, hvor et Interessentskab har sit Værneting.

Besvarelsen af flere af disse Spørgsmaal maa bero paa, om det navngivne Interessentskab skal anses for en juridisk Person eller ikke, og at det, naar dette besvares benægtende, skulde være givet, at de almindelige Regler for Kreditorers Forfølgningsret maatte komme til Anvendelse. Det er vel umuligt at paavise noget viljesbestemt Grundlag, hvorpaa man skulde kunne bygge en større eller mindre Afvigelse fra de almindelige Forfølgningsregler; men heraf følger endnu ikke som utvivlsomt, at der kun for det Tilfælde, at Interessentskabet anerkjendes for en juridisk Person, kan opstilles en Afvigelse fra de almindelige Forfølgningsregler. I sidste Instans bliver Spørgsmaalet, om det Fællesskab i Henseende til Formuen, som er ejendommeligt for det navngivne Interessentskab, fører en Afvigelse med sig fra de almindelige Regler, som gjælde i formueretlig Henseende, naar enkelte Personer staa over for hverandre. Der lader sig utvivlsomt paavise en Række af Tilfælde, hvor en Afvigelse fra den almindelige Formueordning, uden at hente sin Forklaring fra Begrebet juridisk Person, er anerkjendt paa Grund af et mellem Personerne bestaaende ejendommeligt Fællesskab. Denne ejendommelige Retsgrund for Afvigelserne afspejler sig ogsaa deri, at der tydelig viser sig en Gradation i Afvigelsernes Udstrækning, fremkaldt ved det enkelte Livsfællesskabs Intensitet og sædelig-retlige Betydning i det Hele. Som saadanne Exempler maa det være nok at nævne Formueordningen i Familieforhold (Ægteskab, Forældre og Børn), det ved Arvefaldet m. m. indtraadte ejendommelige Fællesskab mellem Arvinger, hvilket ikke lader sig løse ved almindelige formueretlige Kategorier, Groshaveriforholdene, Samejeforholdet i dettes forskjellige Former, jfr. Aagesen Unv. Prog. 1872 S. 61 fl. Saa vidt skjønnes, maa Aktieselskaberne ligeledes henføres til denne Række af Fænomener. Hvor nu den positive Lovgivning, som f. Ex. i Danmark og Norge, ikke giver nogen Regel for de oven for onspurgte Forhold ved navngivne Interessentskaber, maa Undersøgelsen rettes paa, om man af de Regler, som gjælde for de andre foran nævnte og lignende Fællesskaber, er berettiget til at udlede Lovgivningsgrundsætninger, der kunne komme til Anvendelse paa hine Interessentskaber og her i større eller mindre Grad bevirke en Afvigelse fra de for Formueforholdene og disses Hævdelse i Almindelighed gjældende Regler. Derimod vilde det i denne

Materie, som saa ofte ellers i Retssfæren, være uberettiget at opstille den Sætning, at de almindeligere Formueregler ere givne for alle Tilfælde, saa at de kun kunne fraviges, naar man kan paavise Betingelserne for indskrænkende Fortolkning eller Loves indirekte Ophævelse eller Forandring. Som Afgjørelser i den danske Retspraxis, der staa i fjærnere eller nærmere Forbindelse med de her omtalte Spørgsmaal, kan nævnes j. U. 1851 S. 221, U. f. Rv. 1873 S. 131, HRT. 1863 S. 135, U. f. Rv. 1868 S. 252, 1870 S. 1041; men mere almindelige Grundsætninger kunne dog næppe siges at være slaaede fast i disse Domme. Dette gjælder vistnok selv den sidst nævnte Dom, der er en Decision, afsagt af Kjøbenhavns Skiftekommission, skjøndt det ganske vist her ganske i Almindelighed udtales, at det maa anses for at være en i Lovgivningen og Forholdets Natur hjemlet Grundsætning, at Interessentskabsmassen først maa tjene til Dækning af den af Interessentskabet kontraherede Gjæld og kun da kan komme den enkelte Interessents personlige Kreditorer til Gode, naar hele Interessentskabsgjælden er dækket. Præjudikatet er nemlig ikke ganske rent. Spørgsmaalet i Sagen, som opstod i et af to Interessenter bestaaende Firmas Fallitbo, gik ud paa, om en Særkreditor, som havde viljesbestemt Pant i den ene Interessents Indbo og Løsøre, havde nogen Fortrinsret i de Dele af Selskabsformuen, hvori en Interessentskabskreditor før Konkursen havde gjort Udlæg, fremfor denne, og dette besvarer Decisionen benægtende i Henhold til den anførte Betragtning. Det er imidlertid indlysende, at den en Særkreditor ved et saadant Pantebrev givne Sikkerhedsret paa ingen Maade er til Hinder for, at Interessentskabet frit disponerer over de til Selskabsformuen hørende Ejendele, og naar henses til Beskaffenheden af en sliq Sikkerhedsret i det Hele, turde det vel være, at man maatte komme til samme Resultat som Skiftekommissionen, uden at være nødsaget til at opstille den Sætning, at der i Almindelighed tilkommer Interessentskabskreditorer Fortrinsret til Fyldestgjørelse af Selskabsformuen.

Det kan bemærkes, at den norske Lov om Firma-registre af 3 Juni 1874 ikke saa klart og tydelig, som den danske Fimalov af 23 Januar 1862, udtaler sig om Deltagernes solidariske Ansvar. Det hedder i den først nævnte Lovs § 1 i Slutningen: »Et Selskab er i nærværende Lovs Betydning ansvarligt eller uansvarligt, efter-

som nogen eller ingen personlig hæfter for dets Forpligtelser. Som Aubert har oplyst S. 8 ved Henviſning til de forudgaaede Forhandlinger, er det ved disse Udtryk, der skyldes Næringskomiteens Indstilling af 1869 og fandtes i den kongl. Propos. af 1873, forudsat, at der i de under Loven hørende ansvarlige Selskaber kun er ét Slags personligt Ansvar, nemlig hvert Medlems fulde solidariske Hæftelse for Selskabets samtlige Forpligtelser. Næringskomiteen af 1873, efter hvis Opfattelse derimod et Selskab skulde regnes for ansvarligt, om end de enkelte Deltagere hver for sig kun hæftede for sin Brøkdæl af Selskabets samtlige Forpligtelser, naar kun det hele Ansvar blev optaget af alle Brøkdelenene tilsammenlagte, indstillede derfor ogsaa, at § 1 i. f. skulde lyde saaledes: »Et Selskab er i nærværende Lovs Betydning ansvarligt, naar nogen af Deltagerne eller flere i Forening hæfte for dets samtlige Forpligtelser. Andre Selskaber regnes som uansvarlige.» Men den kongl. Propos. af 1874 fastholdt den tidligere Affattelse, der ogsaa findes i Loven, og Ordene antages derfor at være brugte i den oprindelig tilsigtede Betydning. Om man nu end efter rigtige Fortolkningsregler kan være i nogen Tvivl, om dette Datum er afgjørende for Forstaaelse af Ordene i § 1 i. f., hvilke ganske vist i og for sig ere noget tvetydige, jfr. Aubert S. 8 Note 8, synes enhver Tvivl om Rigtigheden af denne Fortolkning at maatte falde bort, naar man henser til Lovens § 7 1ste Stykke. Det bestemmes her, at saa længe paabuden Anmeldelse ikke er registreret og offentliggjort, kan enhver, som ikke bevisligen kjender til eller af vitterlige Kjendsgjæringer har maattet skjønne, at det virkelige Forhold er anderledes, betragte alle Deltagere i Selskabet som personlig ansvarlige for Firmaets Forpligtelser og som berettigede til at handle paa dets Vegne og underskrive dets Navn. Det er utvivlsomt, at Ordene i § 7 »personlig ansvarlig» og i § 1 i. f. »personlig hæfter» ere ensbetydende, men lige saa utvivlsomt synes det at maatte være, at dette Udtryk i § 7 kun kan forstaaes som »solidarisk ansvarlig». Det vilde nemlig være meningsløst, om den i § 7 opstillede præsumptio juris, der under almindelige Forhold skal binde Deltagerne over for Tredjemand, opstillede to Alternativer, enten at Deltagerne vare solidarisk eller at de vare pro rata ansvarlige, uden at give nogen nærmere Regel for, under hvilke Betingelser

ethvert af disse Alternativer skulde indtræde. Tilkommer nemlig Valget Tredjemand, er det paa Forhaand givet, at han vælger det solidariske Ansvar. «Personlig ansvarlig» i § 7 er altsaa «solidarisk ansvarlig» og paa samme Maade maa Ordene «hæfter personlig» i § 1 forstaaes. Et Selskab er altsaa kun ansvarligt i Lovens Betydning, naar nogen hæfter solidarisk for dets Forpligtelser. Det synes derfor ogsaa, at man med det norske Indredepartement, jfr. Aubert S. 48, maa tage Konsekvensen heraf fuldt ud, og navnlig erkjende, at Selskaber med pro rata Ansvar for Deltagerne ere «ansvarlige i Lovens Betydning», hvorfor de maa behandles efter de for uansvarlige Selskaber gjældende Regler, og det vil ikke ret blive mig klart, hvorledes Aubert S. 48 kan gjøre en Indrømmelse i modsat Retning. Det skal vel erkjendes, at denne Opfattelse af Begreberne «ansvarlig» og «uansvarlig» ikke stemmer med Ordens almindelige Betydning, jfr. det følgende; men Spørgsmaalet er jo netop, om ikke den norske Firmaregistreringslov har benyttet en særlig Terminologi. Det vil ogsaa fremgaa af det følgende, hvilken Forvirring der vilde komme ind i Loven, hvis man ikke skarpt fastholdt denne Betydning af Begreberne «ansvarligt Selskab» og «ansvarlig Deltager». Naar Aubert S. 46 udtaler, at et Selskab, hvor alle Deltagerne kun ville hæfte pro rata, maa indrette sig paa samme Maade, som naar man ganske vil unddrage sig fra personlig Hæftelse, synes dette at pege hen paa, at det er Registreringslovens Regler om uansvarlige Selskaber, der her maa bringes til Anvendelse. Der er vel en enkelt Følgesætning af den rigtige Forstaaelse af § 1 i. f., som volder nogen Vanskelighed; og herpaa har Aubert S. 46 været opmærksom. Efter denne Forstaaelse ville nemlig almindelige Partrederier gaa ind under «uansvarlige Selskaber, der drive Skibsrederi» i § 1 og saaledes blive anmeldelsespligtige i Strid med, hvad der har været forudsat under Lovens Behandling. Thi ved slige Foreninger hæfte Medrederne kun pro rata, jfr. ovenfor S. 7. Men denne Omstændighed er aabenbart ikke i Stand til omstøde den foran hævdede Fortolkning af Begreberne «ansvarligt» og «ansvarligt» Selskab i Registreringsloven, der danner det uundværlige Grundlag for denne Lovs Bestemmelser i det Hele. Drister man sig nu ikke til i Henhold til de forudgaaede Forhandlinger at lægge en anden Betydning

end den sædvanlige ind i Ordene «uansvarligt Selskab» i Bestemmelsen om Rederier i § 1, maa man tage Konsekvensen heraf og aase disse Foreninger for anmeldelsespligtige.

B. Om Indskrænkninger i Deltagerne solidariske Ansvar.

a. Til et Gjældsansvar pro rata.

Efter Loven 23 Januar 1862 maa det antages, at Deltagerne i et navngivet Selskab ved i Overensstemmelse med denne Lov at anmelde og foranledige Offentliggjørelsen af den Bestemmelse i Interessentskabskontrakten, at de kun skulle tilsvare Gjælden pro rata, kunne bevirke, at denne Bestemmelse bliver retsgyldig over for Interessentskabskreditorerne i Almindelighed. De oven for citerede Ord af Lovens § 2 Nr. 3 og § 14 hjemle utvivlsomt, at Anmeldelser og Kundgjørelser om Indskrænkninger i det solidariske Ansvar, der ere i Overensstemmelse med § 2 — hvad utvivlsomt maa siges om Ansvarets Begrænsning til Hæftelse pro rata — ere bestemmende for Kreditorernes Retsstilling over for Interessentskabet. Idet nemlig § 14 direkte fastsætter den formueretlige Virkning af, at den skete Anmeldelse ikke indeholder noget om en saadan Indskrænkning i Ansvar, indeholder den paa samme Tid indirekte, at denne Følge kan undgaas ved en Anmeldelse og Kundgjørelse, eller med andre Ord, at Indskrænkningen herved bliver bindende for Tredjemand.

Der kan næppe være nogen Tvivl om, at der til Indtrædelse af dette begrænsede Ansvar for Deltagerne over for Tredjemand i Almindelighed ikkun kræves, at Vedtagelsen i Selskabskontrakten om Indskrænkningen anmeldes til Øvrigheden og af denne kundgjøres i Overensstemmelse med Lovens § 10. Vel synes det i den Anmeldelse af Platou's Skrift om det navngivne Handels-selskabs Retsforhold over for Tredjemand, som findes i U. f. Rv. 1875 Nr. 63 at være antaget (S. 1008), at der til Indtrædelsen af et Ansvar pro rata endnu maatte fordres noget mere, nemlig at den paagjældende Tredjemand, som indlod sig med Selskabet, ved Cirkulære eller paa anden Maade havde faaet Underretning om, at Deltagerne kun hæftede paa denne Maade. For saa vidt det paa det

citerede Sted i Ugeskriftet forudsættes, at denne Mening ogsaa er antagen af Platou i det anmeldte Skrift, af Gram i Formueret II. 2. S. 684 og af Scheel i Privatrettens alm. Del II. S. 239, samt er godkjendt i en af Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn afsagt Dom i U. f. Rv. 1875 S. 239, vil det ved en Gjennemlæsning af de nævnte Forfatteres Fremstillinger paa de anførte Steder ses, at ingen af dem med Bestemthed udtaler den Sætning, at Anmeldelse og Kundgjørelse efter Fimaloven i og for sig skulde være utilstrækkelig til at begrænse Deltagernes Forpligtelse til et Ansvar pro rata, men at hertil endnu maatte komme en særlig Meddelelse til den enkelte Tredjemand ved Cirkulære eller paa anden Maade.*) Det samme gjælder om den anførte Sø- og Handelsretsdom, som for øvrigt vil blive nærmere omtalt i det følgende. Hvad der dog aldeles afgjørende taler imod hin Mening, er, som alt bemærket, Ordene i Fimalovens § 14 2det St. smh. med § 2 Nr. 3. Naar her nemlig gives den Regel, at Deltagerne, hvis Vedtagelsen om pro rata Ansvar et ikke er anmeldt og kundgjort, skulle hæfte solidarisk, med mindre andet særlig er meddelt den enkelte Tredjemand, maa dette nødvendigvis suppleres med den Sætning, at hvis denne Indskrænkning i Ansvar et er anmeldt og kundgjort, hæfte Deltagerne kun pro rata, selv om dette ikke særlig er meddelt Tredjemand. Havde det derimod været Lovgiverens Vilje, at Deltagerne ogsaa i det sidste Tilfælde, hvor Indskrænkningen var anmeldt og kundgjort, skulde hæfte solidarisk, med mindre Tredjemand havde faaet særlig Meddelelse om det begrænsede Ansvar, maatte Loven nødvendigvis have ndtalt sig paa en ganske anden Maade, end sket er. Dette maatte have ligget Lovgiveren saa meget nærmere, som det følgende Punktum i § 14 netop taler om en anden Akt fra Deltagerne Side, der forudsættes at kunne være nødvendig ved Siden af Anmeldelse og Kundgjørelse efter Fimaloven, nemlig Tinglæsning, jfr. for øvrigt herom det følgende. Skulde nogen

*) Hos Platou og Scheel findes ikke noget om en saadan yderligere For-
dring. Hos Gram findes der vel S. 684 nederst — 685 øverst en mindre
korrekt Ytring, men den maa nødvendigvis forstaas i Overens-
stemmelse med den almindelige Regel, der udtales S. 684 midt
paa Siden.

herefter endnu tvivle om Anmeldelsens og Kundgjørelsens Tilstrækkelighed paa det her omtalte Omraade, synes al Tvivl at maatte forsvinde over for den Regel i § 14 sidste St., at Forandringer i tidligere Anmeldelser medføre uden for Tilfælde af Dødsfald, først 6 Uger efter deres Anmeldelse og Offentliggjørelse, præklusiv Virkning imod Tredjemand, der har indladt sig i Retshandeler i god Tro til, at det tidligere Forhold stod i Kraft. Efter disse Ord er det aldeles klart, at en Selskabsbestemmelse, hvorved Deltagernes tidligere solidariske Ansvar forandres til et Ansvar pro rata, 6 Uger efter dens Anmeldelse og Offentliggjørelse efter Fimaloven, ubetinget er forbindende for Tredjemand, selv om denne er in bona fide, f. Ex. fordi Forandringen ikke er meddelt ham ved Cirkulære eller paa anden Maade. Men hvad der gjælder for den forandrede Anmeldelse efter de 6 Ugers Forløb, maa nødvendigvis fra Begyndelsen af gjælde for den oprindelige Anmeldelse (mærk Ordet «først»), og det vilde være en mærkelig Anomali, om Anmeldelsen og Kundgjørelsen angaaende Forandringen efter 6 Ugers Forløb skulde virke ubetinget over for Tredjemand, uden at være ledsaget af andre Kjendsgjæringer som Cirkulærer o. desl., medens den oprindelige Anmeldelse, hvor gammel den end blev, kun skulde have saadan Retsvirkning i Forbindelse med slige Kjendsgjæringer. Det vil senere blive paavist, at den Regel, den danske Fimalov saaledes maa antages at indeholde paa dette Omraade, er højst uheldig; men ad Fortolkningsvejen kan der ikke bødes herpaa.

Dernæst bliver det Spørgsmaal at undersøge, om Anmeldelse og Kundgjørelse efter Fimaloven i og for sig er tilstrækkelig til at begrænse Deltagernes Forpligtelsesforhold til et Ansvar pro rata, eller om der ikke hertil endnu maa komme en anden Akt, nemlig en Tinglæsning af den Interessentskabskontrakt, hvori en saadan Indskrænkning af Ansvar er vedtagen. Loven 23 Januar 1862 § 14 3die Stykke lyder nemlig saaledes: «Ligesom Tinglæsning ikke gjør Anmeldelse i Følge denne Lov overflødig, saaledes bør Tinglæsning finde Sted, uanset at Anmeldelse i Følge denne Lov er foregaaet, hvor Tinglæsning i øvrigt er fornøden.» Det ses, at Tinglæsning ikke her er foreskrevet for Tilfælde, i hvilke den tidligere var ufnøden, men at det kun bestemmes, at Tinglæsning skal finde Sted ved Siden af An-

meldelse i de Tilfælde, hvor den efter de hidtil gjældende Regler har været nødvendig. En saadan Nødvendighed kan tænkes at ligge enten i Lovgivningens almindelige Regler eller i den Omstændighed, at Regeringen, ved at meddele Konfirmation paa den paagjældende Interessentskabskontrakt, har givet Paalæg om dennes Tinglæsning. Foreløbig kan bemærkes, at Ordføreren for det Folketingsudvalg, der i Rigsdagens 12te Session (1860) behandlede Udkastet til Firmaloven, og som foranledigede, at saavel § 2 Nr. 3 som § 14 optoges i Loven, motiverede den foran citerede Passus af § 14 ved at henvise til den Tinglæsning, som skulde finde Sted i Henhold til et Paa-bud i Konfirmationen. Det hedder i Beretningen om Folketingets Forhandlinger for hin Session S. 3982: "Vi have imidlertid troet, at det var rigtigt at bibeholde Tinglæsningen, for saa vidt saadan efter de hidtil gjældende Regler skal finde Sted. Det er nemlig bekjendt, at naar visse Bestemmelser i en Interessentskabskontrakt konfirmeres af Regeringen, ledsages denne Konfirmation af den Befaling, at den bliver at tinglæse, og det har ikke været Udvalgets Hensigt at ophæve, hvad der saaledes nu bestaar." Det maa vistnok ogsaa erkjendes, at vi ikke i vor Lovgivnings almindelige Regler finde nogen Hjemmel til at opstille den Sætning, at Tinglæsning af de Bestemmelser i en Interessentskabskontrakt, som afvige fra disse Kontrakters sædvanlige Indhold, er nødvendig for, at slige Bestemmelser kunne vinde Retsgyldighed mod Tredjemand i Almindelighed, hvilken Sætning, hvis den havde været lovgrundet, forinden L. 1862 udkom, nødvendigvis maatte suppleres med, at saadan Tinglæsning, naar den havde fundet Sted, eo ipso gav Bestemmelsen fuld Retsgyldighed over for Tredjemand. Det behøver ikke at fremhæves, hvor farlig en saadan Regel vilde have været for Omsætningen. Det afgjørende er imidlertid, at vi ikke af vor Lovgivnings forskellige Bestemmelser om Tinglæsningens Betydning paa det privatretlige Omraade kunne udlede nogen almindelig Lovgivningsgrundsætning, hvoraf den oven for angivne Regel om Betydningen af Interessentskabskontraktens Tinglæsning skulde være en Følge. Analogien af de Lovbud, som give Regel for Tinglæsning af Retshandeler eller andre Retsadkomster med Hensyn til faste Ejendomme, ligger saa fjærnt, at næppe nogen vil falde paa at henvise til

samme*). Men i Virkeligheden vilde det være lige saa uberettiget at paaberaabe sig Analogien af de enkelte spredte Bestemmelser, som tillægge Tinglæsning Betydning ved Retshandeler eller andre Retsadkomster med Hensyn til Løsøre (Underpant, 1—22—2 og Pl. 18 Januar 1788, Konkurs efter Pl. 10 April 1841, hvorved dog nu maa mærkes Konkurslov 25 Marts 1872 § 2, fremdeles L. 30 Novbr. 1874 §§ 58, 64). Det er ogsaa bekjendt nok, at man i vor Videnskab har fundet Betænkelighed ved at anvende Analogien af disse Bestemmelser paa andre Rets-erhvervelser med Hensyn til Løsøre, jfr. Scheel Privatr. alm. Del II. § 141 p. fl. St. f. Ex. S. 231 og 190, Nellenmann Exekution og Auktion S. 185, Aagesen Bidrag S. 138, norsk U. f. Lk. 1868 S. 75.

Som Lovbud, af hvilke en Regel om Nødvendigheden af Interessentskabskontraktens Tinglæsning skulde kunne udledes, staa saaledes vistnok kun tilbage 5—1—9 (Fledføringsforholdet), Pl. 10 April 1841 (Umyndiggjørelse) og 1—24—27 (Fællig). Hvad de to første af disse angaar, er det imidlertid klart, at de der omhandlede Begivenheder udøve en saa indgribende Indflydelse paa Personens almindelige Retsstilling og i det Hele ligge Interessentskabskontrakten saa fjærnt, at Betingelserne for en Analogislutning maa siges at mangle. Men heller ikke 1—24—27 synes at kunne tjene til Hjemmel for en Lovgivningsgrundsætning i den her omspurgte Retning. Saa vel i Retsanvendelsen som i Videnskaben synes man at være mest tilbøjelig til at forstaa denne Artikel saaledes, at den kun opstiller en præsumptio juris, der hjemler, at Exekution kan ske i det faktiske Fællig, men ikke udelukker, at de Paagjældende, skjønt ingen Tinglæsning har fundet Sted, ad anden Vej kunne bevise, hvad der tilhører den enkelte, jfr. Schweigaard Proces II. S. 382,

*) Det turde maaske her bemærkes, at naar man i dansk Ret vistnok i Almindelighed tillægger Tinglæsningen for faste Ejendommers Vedkommende retlig Betydning i en noget videre Udstrækning, end man synes tilbøjelig til i Norge, saaledes navnlig med Hensyn til tinglæste Kjøbekontrakter og andre lignende Kontrakter, jfr. Aubert i den foran nævnte Afhandling S. 38, lader denne Afvigelse sig muligvis noget forklare af de Forskjelligheder, som den senere Tinglæsningslovgivning i de to Lande frembyder. For dansk Rets Vedkommende mærkes i denne Henseende navnlig Fr. 28 Marts 1845 § 11.

Nellemann Exekution og Auktion S. 126 og de der anførte Domme. Vil man ikke antage dette, opstaar jo det tvivlsomme Spørgsmaal, hvad Artiklen forstaar ved Fællig, jfr. foruden de anførte Forfattere, Scheel Privr. alm. Del II. S. 238 og Bang j. T. XVI. 1. S. 79, Ørsted Haandb. V. S. 428. Det synes imidlertid klart, at hvad enten man i denne Henseende vil trække videre eller snævrere Grænser for Begrebet, kræver dette dog som nødvendig Betingelse, at de Paagjældende faktisk leve sammen, og allerede herved sondrer det sig paa en saa væsentlig Maade fra de navngivne Handelsselskaber og andre dermed beslægtede Interessentskaber, at det bliver uberettiget paa 1—24—27 at bygge en Lovgivningsgrundsætning, der skulde være afgjørende for Spørgsmaalet om Nødvendigheden af de sidste Kontrakters Tinglæsning. Hvis man endelig vilde henvise til Reglen om Ægtepagters Tinglæsning, maa det bemærkes, at denne Regel, bortset fra den særlige Overgangsbestemmelse i L. 16 Febr. 1866 § 4, ikke er lovbestemt, men netop selv bygget paa en Analogi (1—24—27), hvis Berettigelse, i Henhold til hvad der oven for er bemærket om denne Artikels Forstaaelse, maa siges at være tvivlsom. For saa vidt det dog maatte være den almindelig antagne Mening, at Ægtepagter, for at være retsgyldige over for Tredjemand, maa tinglæses, jfr. Scheel l. c. S. 237, Gram Familieret S. 137, skyldes dette dog i særlig Grad den administrative Praxis, at der i Konfirmationen af Ægtepagten er bleven optaget et Paalæg om Tinglæsning, jfr. Scheel S. 236. Det er imidlertid en Selvfølge, at denne Regeringspraxis ikke kan have forandret selve Retsreglerne, og det kan end ikke siges, at der bag ved denne Praxis ligger en klar og utvetydig Forudsætning om, at de almindelige Retsregler kræve Ægtepagters Tinglæsning. Hint Paalæg kan lige saa vel være fremkaldt ved den Betragtning, at det ved Dispensationen fra Lovgivningens almindelige Regler om Formuefællesskabet maatte ansees for hensigtsmæssigt at knytte dens Retsvirkning til en Betingelse, som dog kunde virke noget til, at Ægtepagten kom til Folks Kundskab. Af samme Grund vilde det være uberettiget i Befalingen om Tinglæsning i Inserentskabskontraktens Konfirmation, at se en bestemt Forudsætning fra Regeringens Side om, at slig Tinglæsning skulde være nødvendig efter Lovgivningens almindelige Regler.

Efter hvad der saaledes er bemærket, maa man vistnok ganske tiltræde den Ytring af Scheel, l. c. S. 239, at et Interessentskabs Kreditorer aldeles ikke behøve at paaagte den Tinglæsning, der maatte have fundet Sted af Bestemmelser i Kontrakten, som indskrænke de enkelte Interessenters Ansvar for Gjælden. I sin Afhandling om Interessentskab har Bang, skjønt i en noget tvivlende Form, udtalt sig i modsat Retning jfr. j. T. XVI. 1. S. 173; men dette staar, som Aubert l. c. har bemærket, i Forbindelse med den Antagelse af Bang (S. 62): »at Pantebøgerne efter dansk Ret skulde give en officiel Kundskab om en Persons Retsforhold i Almindelighed, om hvilke enhver, der vilde indlade sig med ham, havde at søge Underretning i samme«, hvad utvivlsomt er ganske uholdbart. I Ørstedes Formularbog i de almindelige Bemærkninger om Interessentskab, 5. Opl. S. 377, er det ligeledes ytret, at en Begrænsning af Interessenternes Ansvar over for Tredjemand kan faa Virkning, naar den ved Tinglæsning er bragt til offentlig Kundskab; men efter Beskaffenheden af det Arbejde, hvor Ytringen findes, kan der ikke tillægges samme den Vægt, som en Meningsudtalelse af Ørsted ellers vilde have*).

---

*) I U. f. Rv. 1875 S. 1033 er optaget en Landsover- samt Hof- og Stadsretsdom, som i sin Motivering tillægger Tinglæsningen eller anden offentlig Kundgjørelse af en Interessentskabskontrakt en Betydning, som vistnok ikke kan billiges. Den i Dommen omhandlede Interessentskabskontrakt angik et Inddæmningsforetagende og ligger saaledes uden for den Kreds af Tilfælde, med hvilke disse Bemærkninger beskæftige sig, men Rettens Betragtningssmaade vilde, hvis den var rigtig, ogsaa faa Betydning for navngivne Handelsselskaber og andre dermed beslægtede Interessentskaber. Under Sagen var der Spørgsmaal om, hvor vidt den i Kontrakten optagne Klausul, at den ene Interessent skulde have Eneret til at bestyre og lede Arbejderne imod Regnskabsafleggelse, havde indeholdt Hjemmel for ham til med forpligtende Virkning for den anden Interessent at afslutte Retshandel med Tredjemand om Udførelse af Arbejder for Inddæmningsforetagendet. Retten kom imidlertid ikke ind paa en Fortolkning af Kontraktens Bestemmelse i denne Retning, idet det i Dommen hedder: »Det findes imidlertid uforødet til Afgjørelsen af nærværende Sag at gaa ind paa en Undersøgelse af, hvilken Betydning der rettelig maa tillægges denne Bestemmelse i Kontrakten, da denne, der ikke ved Tinglæsning eller paa nogen anden Maade er bragt til almindelig Kundskab, ikke kan give Tredjemand, der maatte have indladt sig i Retshandler med

Hvad dernæst angaar Nødvendigheden af Tinglæsning i Følge et derom i Interessentskabskontraktens Konfirmation indeholdt Paabud, vilde det vistnok være rigtigst,

den ene Interessent angaaende Gjenstande, der henhøre under Interessentskabet, nogen Ret mod dette som saadant. Hvilket saa læst mere maa statueres i nærværende Tilfælde, hvor det er in contesto, at H. (o: den Interessent, der i Kontrakten havde forbeholdt sig Bestyrelsesretten) har afsluttet Kontrakten om Arbejdernes Udferelse i eget Navn, uden at Indstævnte er optraadt som Kontrahent. Det er denne Betragtningmaade, som vistnok maa kan tiltrædes. En Interessentskabskontrakt kan selvfølgelig indeholde en gyldig Fuldmagt for den ene Interessent til at handle paa begge Vegne, og en slig Bemyndigelse behøver lige saa lidt, som ellers en Fuldmagt, at tinglæses eller paa anden Maade at bringes til almindelig Kundskab, for at den anden Interessent kan blive rettelig forpligtet over for Tredjemand, som inden for Fuldmagtens Grænser indlader sig i Rets-handeler med den først nævnte Interessent. Havde den Interessent, som forhandlede med Tredjemand om Arbejdet, forevist denne den utinglæste Interessentskabskontrakt, vilde man dog vel ikke være i nogen Tvivl om, at den anden Interessent var bunden, forudsat, at Kontrakten indeholdt den fornødne Fuldmagt, og det kunde umuligt frigjøre den anden Interessent, at han ikke var optraadt som Kontrahent, eller at den Interessent, som havde indgaaet Overenskomsten om Indtæmningsarbejdet, havde undladt ved Underskriften at tilføje paa egne og Medinteressents Vegne, jfr. U. f. Rv. 1874 S. 979. At det ikke kan være rigtigst at fordre Offentliggjørelse, for at den i en Kontrakt mellem Interessenterne indeholdte Bemyndigelse for den enkelte skal binde de andre over for Tredjemand, viser og ogsaa klart i følgende Tilfælde. Hvis saaledes et under Fimaloven hørende Selskab oprindelig var indgaaet og anmeldt til Firmaregistret med Ansvar for Gjælden pro rata, men Deltagerne senere komme overens om at være solidarisk ansvarlige, vil Tredjemand, der indlader sig med Interessentskabet, kunne gjøre denne Vedtagelse gjældende til sin Fordel, selv om den ikke er anmeldt til Firmaregistret og offentliggjort. Det er nemlig indlysende, at naar det i L. 23 Jan. 1862 § 14 1ste Punktum hedder: »de i Medfør af denne Lov skete Anmeldelser og Bekjendtgjørelser ere bindende for alle Vedkommende i Forhold til Tredjemand,» er Meningen heraf paa ingen Maade, at kun de Vedtagelser til Tredjemands Fordel, som ere anmeldte og bekjendtgjorte, skulde komme til Gode. Det vilde være en aldeles uberettiget Modsætningsfortolkning; hvorimod det netop følger af de almindelige Retsregler, derunder Fuldmagtsreglerne, at Deltagerne med fuld Retsvirkning for sig over for Tredjemand, kunne give hinanden en Bemyndigelse til at afslutte forpligtende Rets-handeler ud over de i Anmeldelsen angivne Grænser, jfr. Platon. Lov om Firmaregistret med Anm. S. 42 ff. Noget andet er selvfølgelig, at saa længe den udvidede Bemyndigelse ikke er an-

om der ikke blev meddelt nogen Konfirmation paa Bestemmelser i den Retning, som ved disse Bemærkninger haves for Øje, nemlig en Begrænsning af Deltagerens almindelige solidariske Ansvar. Det er mig ikke bekjendt, hvorledes Konfirmationsmyndigheden paa dette Omraade før og efter L. 23 Januar 1862 er bleven udøvet, og jeg kan derfor kun angive, hvad der i og for sig synes at være det rigtige. I Materien om Interessentskabers Konfirmation er den kongl. Resol. af 18 Aug. 1814 en Hovedbestemmelse. Det vil ses, at de Interessentskabsbestemmelser, som denne Resolution bemyndigede Kancelliet til ad mandatum at

meldt, kunne Deltagerne indbyrdes ophæve samme, og Tredjemand, som derefter forhandler med Vedkommende, kan da ikke paaberaabe sig det hævdede Forhold, med mindre han har havt Grund til at tro, at det endnu stod ved Magt. — De foran angivne Sætninger ere saa indlysende, at man fristes til at antage, at den citerede Dom er støttet paa andre Omstændigheder; men hvilke disse ere, fremgaar ikke klart af Præmisserne. For det Tilfælde, at der skulde være gjort Anvendelse af den Sætning, at en Kontrakt, som nogen indgaar med Tredjemand i eget Navn, uden at angive sig som Fuldmægtig, skjønt han i Virkeligheden handler paa en andens Vegne, ikke direkte skaber Rettigheder og Forpligtelser for den sidst nævnte, maa dog bemærkes, at denne Regel kun kan fastholdes inden for visse Grænser. Man maa saaledes ikke overse, at der er en væsentlig Forskjel mellem saadanne Rets-handeler, som Laan, Kjøb og Salg, og det Tilfælde, som fore-laa i den omtalte Sag, at en af de i Skjodeprotokollen indtegnede Medejere afslutter Overenskomster om Arbejde for den fælles Ejendom. Giver Interessentskabskontrakten ham i Virkeligheden Bemyndigelse hertil, synes Medejerne at maatte blive bundne over for Tredjemand, om end Interessentskabskontrakten ikke er bleven omtalt under Forhandlingen, om Kontrakten end lyder paa den enkeltes Navn alene, og selv om Medkontrahenten ikke af andre Data, f. Ex. tidligere Retshandler, har havt noget tilforladelig Kundskab om Bemyndigelsens Existens. Det er naturligt for ham at stole paa, at en saadan Bemyndigelse er til Stede, og efter vor Forudsætning har den jo ogsaa været det. Der er en bestemt Forskjel mellem dette Tilfælde og Afslutning af almindelige Kon-trakter som Kjøb og Salg osv. Her er der ingen Grund for Medkontrahenten til at tro, at en anden staar bag ved den, som handler i eget Navn, medens han, hvor han tilfældigvis véd, at dette er Tilfældet, tværtimod maa være sig bevidst, at Ved-kommendes Undladelse af selv at træde op er grundet i, at han ikke direkte vil forpligtes. I Læren om Kommissionshandel er det for øvrigt et meget omtvistet Spørgsmaal, om der ikke under visse Eventualiteter indtræder direkte Rettigheder og Forpligtelser for Kommittenten i Forhold til Tredjemand.

konfirmere, kunde angaa dels den Retsstilling over for Interessentskabsmidlerne, som skulde tilkomme den enkelte Interessents Arvinger og hans Kreditorer, som havde Fordringer, der vare Fællesskabet uvedkommende, Resol. 1814 I. 1ste Stykke og II., dels Interessenternes Stilling til Interessentskabskreditorerne, Res. 1814 I. 2det Stykke (Likkun den Gjæld er Interessentskabets, som er stiftet med samtlige Interessenters Minde*). Det først nævnte Omraade falder ganske uden for Firmaloven, og der kan derfor næppe være nogen Tvivl om, at Regjeringen i samme Udstrækning som tidligere kan konfirmere Interessentskabsbestemmelser af det Indhold, som Resol. 1814 i denne Retning angiver. Anderledes synes Sagen at stille sig med Hensyn til Konfirmation paa det andet Omraade, nemlig hvor der er Spørgsmaal om Interessenternes Stilling til Interessentskabskreditorerne.

Förinden L. 23 Jan. 1862 udkom, maatte de almindelige formueretlige Regler her komme til Anvendelse. Heraf følger for det første, at alle de Bestemmelser i Interessentskabskontrakten (her tænkes kun paa navngivne Handelselskaber og desl.), som holdt sig inden for Kontraktfrihedens Grænser, maatte være bindende for Deltagerne. Med Hensyn dernæst til det Spørgsmaal, hvor vidt slige Bestemmelser vare bestemmende for Tredjemands, navnlig Interessentskabskreditorernes, retlige Stilling, var Sagen klar, naar Bestemmelserne ved selve Retshandelens Indgaaelse vare blevne dem meddelte. Men bortset fra dette Tilfælde, som naturligvis vilde være det sjældneste, opstod der mange Tvivl. Spørgsmaalene her maatte navnlig blive, hvad der efter en almindelig fornuftig Dom maatte siges at være det normale med Hensyn til den Stilling, som Interessenterne i et Selskab af den paagjældende Art indtog over for dettes Kreditorer; thi dette maatte nødvendigvis danne Udgangspunktet for Bedømmelsen af disses retlige Stilling i Forhold til Interessenterne, — og dernæst, om og hvor vidt Deltagerne i Handelsselskabet ved saadanne Kundgjørelsesmaader som Cirkulærer til Handelsvenner, Bekjendtgjørelser i de offentlige Blade o. desl.*), kunde bevirke Afgivelser fra dette

*) Herunder falder vistnok ogsaa Tinglæsning. At antage dette er væsentlig forskjelligt fra at vedkjende sig den Mening, at Ting-

Udgangspunkt. I denne Henseende maatte man vistnok skjælné imellem: 1) de Bestemmelser i Interessentskabskontrakten, der ikke saa meget kunne anses for Afvigelser fra saadanne Kontraktens almindelige Indhold, men snarere for naturlige, udfyldende Bestemmelser, der ikke let ville mangle ved noget Interessentskab, men høre med til at give det enkelte Selskab dets Individualitet, f. Ex. Bestemmelser om Handelsselskabets Forretningsomraade; 2) saadanne Bestemmelser, der vel strængt taget kunne siges at indeholde nogen Afvigelse fra det, der under fuldkommen Passivitet fra Deltagernes Side maa danne Udgangspunktet, men hvor Afvigelserne dog selv i saadanne Selskaber, der paa Grund af deres Soliditet og hele Driftsmaade kunne tjene til at afgive Maalestokken for det normale, forekomme saa hyppig, at de paa ingen Maade kunne siges at være uventede for Tredjemand, f. Ex. Bestemmelser om, at Signaturen kun skal tilkomme et Medlem eller enkelte af disse, ligeledes om senere Udtrædelse af enkelte ansvarlige Medlemmer, Tilbagekaldelse af Prokura og desl.; og endelig 3) Bestemmelser, der, naar man tager sit Udgangspunkt fra sunde, naturlige Selskabsforhold, maa erkjendes for at være ubetinget usædvanlige, f. Ex. at Deltagerne i et ansvarligt Selskab kun skulle hæfte for Gjælden pro rata, eller muligen endog alene med det Indskud, de have gjort i Forretningen. De almindelige formueretlige Grundsætninger maatte føre til, at Bestemmelser af den Karakter, som er nævnt under Nr. 1 og 2, maatte være bestemmende for Tredjemands Retsstilling, naar Handelsselskabet havde gjort Sit til ved de brugelige Bekjendtgørelsesmidler, Cirkulære o. desl. at bringe dem til almindelig Kundskab. Inden for denne Kreds falder jo den Bestemmelse, som i Følge Resol. 18 Aug. 1814 I. i. f. kunde erholdes konfirmeret. Derimod vilde det i alt Fald som Regel ikke være berettiget at antage, at disse Kundgørelsesmidler med Hensyn til Bestemmelser af den under Nr. 3 nævnte Art i og for sig skulde være tilstrækkelige til at trække Grænserne for Selskabets Forpligtelser over for Tredjemand. Jo større Afvigelse Interessentskabskontrakten indeholdt fra det normale, desto mere maatte

---

læsning skulde være en fra Deltagernes Side nødvendig Kundgørelsesmaade, som paa den anden Side blev bindende for Tredjemand fra dens Iværksættelse.

der kræves for at anse Tredjemand bunden ved samme. I sidste Instans maatte det ogsaa her væsentlig komme an paa de Fordringer til en ordentlig Mands Omsigt, der efter en almindelig fornuftig Dom kunne stilles. En Indgriben paa dette Omraade ad Konfirmationsvejen, kunde vistnok i og for sig ikke betragtes som heldig. Forholdet var jo nemlig dette, at den paagjældende Bestemmelse i Interessentskabskontrakten, der blev konfirmeret og i Henhold til Paalæget i Konfirmationen tilgæst, eo ipso herved blev bindende for Tredjemand, selv om han ikke havde kjendt Bestemmelsen og fornuftigvis heller ikke kunde siges at have forsømt noget i Henseende til at skaffe sig Kundskab om samme. De Farer, som heraf kunde opstaa for Samhandelen, ere klart paaviste i den Erklæring af Grosserersocietetets Komite, som findes ved Kanc. Skr. 29 Jan. 1846, og i hvilken Komiteen indtrængende fraraadede, at der blev meddelt Konfirmation paa Bestemmelser, gaaende ud paa at begrænse det solidariske Ansvar for Deltagerne i et nævnt Handelsselskab.

I den foran angivne retlige Tilstand har Fimaloven af 23 Januar 1862 gjort en væsentlig Forandring, idet den har tillagt Firmaanmeldelsen, og hvad dertil hører, en særlig retlig Betydning. Denne gaar i dobbelt Retning: 1) Hvad der er anmeldt og kundgjort i Medfør af Loven, binder alle Deltagerne i Forhold til Tredjemand, jfr. L. 1862 § 14 1ste Punktum. Det kan saaledes ikke nytte dem over for en Tredjemand, som er in bona fide — hvad paa dette Omraade altid har Formodningen for sig — at oplyse, at den virkelig indgaaede Interessentskabskontrakt trækker snævrere Grænser for Interessenternes Forpligtelsesforhold, end der er firmaanmeldt. Efter Ordene i § 14 er der fra Hovedreglen kun gjort Undtagelse for det Tiltælde, at Indskrænkningen særlig er bleven meddelt til den enkelte Tredjemand. 2) Inden for visse Grænser, om hvilke der vil blive meddelt nogle Bemærkninger i det følgende, er det paa den anden Side anerkjendt, at en Anmeldelse og Kundgjørelse af Bestemmelser i Interessentskabskontrakten, der indskrænke de ansvarlige Deltageres Forpligtelseskreds, har til Følge, at Indskrænkningen bliver bestemmende for Interessentskabskreditorernes Retsstilling, se foran om den indirekte Tilkjendegivelse i § 2 Nr. 3 og

i § 14 2det Punktum. Dernæst mærkes Reglen i § 14 sidste Punktum om Tilbagekaldelse og Forandringer i tidligere Anmeldelser. Spørger man nu med disse Sætninger for Oje, hvorledes det for Tiden stiler sig med Hensyn til Meddelelse af Konfirmation paa saadanne Bestemmelser i Interessentskabskontrakter, som angaa Interessenternes Retsstilling til Interessentskabskreditorer, synes Svaret at maatte blive, at Forholdets Ordning ved Lov har udelukket Anvendelsen af Konfirmation paa dette Omraade. Der kan ikke være Tale om, at en Kontraktbestemmelse, som ligger uden for det, der ved Firmaanmeldelse og Kundgjørelse kan gøres bindende for Tredjemand, igjennem en Konfirmation og paafølgende Tinglæsning skulde kunne taa saadan Retsvirkning. Ligeledes er det en Selvtølge, at en tinglæst Konfirmation ikke kan træde i Stedet for Firmaanmeldelse og Offentliggjørelse, jfr. L. 1862 § 14 3die Punktum 1ste Passus. I Virkeligheden vilde derfor en Konfirmation paa Kontraktbestemmelser af den her omspurgte Art kun paalægge Konfirmationserhververen en unødigt Byrde. Efter hvad der her er udviklet, vil det ses, at den hele Passus om Tinglæsning i § 14 helst burde være udeladt; den har vistnok sit Udspring fra nogle uklare Forestillinger om Tinglæsningens Betydning paa det her omtalte Omraade, og det skal endnu kun bemærkes, at den Omstændighed at Konfirmations-Tinglæsning med Hensyn til Interessentskabskontrakter saaledes viser sig at være uden praktisk Betydning, ikke berettiger til den Paastand, at L. 1862 § 14 skulde indeholde en bindende Forudsætning om, at saadan Tinglæsning i Henhold til den almindelige Lovgivning skulde være fornøden. Som alt tidligere bemærket, vedkomme derimod Kontraktbestemmelser om den Retsstilling, som de enkelte Interessenters Kreditorer uden for Interessentskabet indtage over for Interessentskabsformuen, aldeles ikke Firmaloven, og Adgangen til at erholde Konfirmation paa de i Resol. 18 August 1814 I. 1ste Passus samt II. ommeldte Vedtagelser maa derfor staa aaben i samme Omfang som tidligere.

I det foregaaende er der talt om de Betingelser, under hvilke Deltagerne i et navngivet Selskab efter dansk Ret kunne forskaffe Bestemmelsen i Kontrakten om, at den kun skulle hæfte pro rata, bindende Virkning over for Tredjemand. Hvad Reglen selv angaar, er den vistnok ene-

staaende i dansk Ret*) og ukjendt i andre Retsforfatninger. Under de Forhandlinger, som gik forud for den norske Lov 3 Juni 1874, udtalte man sig imod Optagelsen af en saadan Bestemmelse. I Regeringsprop af 1869 fandtes vel en til den danske Fimalov svarende Bestemmelse om, at Anmeldelsen til Registret blandt andet skulde

*) Med Hensyn til Reglens Tilblivelse kan erindres, at Regeringen i sit oprindelige, Rigsdagen i 1860 forelagte Udkast havde gjort et Forsøg paa at holde alle Spørgsmaal om Firmaanmeldelsens fornuerlige Betydning i Forhold til Tredjemand ude af Loven. Men i Folketinget trængte man paa for at faa denne Side af Sagen med. I og for sig var dette vel et berettiget Forlangende, men til Udarbejdelsen af de derhen hørende Bestemmelser manglede man vistnok tilstrækkelig Forberedelse. En Følelse i denne Retning gjorde sig ogsaa gjældende under Forhandlingerne og træder navnlig frem i Motiverne til §§ 2 og 14 i det paa Rigsdagens 13de Session 1861 forelagte Regeringsudkast. Det hedder her: "Folketinget har fundet Anledning til at give det oprindelig forelagte Udkast et større Indhold, navnlig ved at knytte civilretlige Virkninger til de i Loven befalede Anmeldelser, medens Udkastet ikkun søgte Opfyldelsen af Anmeldelsespligten sikret ved de i Udkastet foreskrevne Mulktter. Der blev derfor af det nævnte Ting ikke blot vedtaget en Tilføjning til Udkastets § 2, hvorefter Anmeldelsen om et Firma tillige skulde omfatte de mellem Deltagerne indgaaede Overenskomster, for saa vidd disse vedkommende Tredjemands Forhold til Deltagerne, men der blev derhos i § 14 vedtaget en Bestemmelse, hvorefter de i Medfør af Loven skete Anmeldelser skulde være bindende for alle Vedkommende i Forhold til Tredjemand efter de i Paragrafen nærmere angivne Regler. Det kan nu vistnok ikke anses for at være uden Betænkelighed ved Tilføjelser i den omhandlede Retning, der strengt taget ikke synes at høre hjemme i en Lov som den foreliggende, i en væsentlig Grad at forandre Lovens Karakter, og det vil derhos være nødvendigt ved Affattelsen af Bestemmelser i denne Retning at gaa frem med stor Varsomhed for ikke paa en mindre heldig Maade at gribe ind i de bestaaende Retsforhold. Hvad angaar den fornævnte Tilføjelse til § 2, har Grosserersocietetets Komite fra Raadet denne navnlig paa Grund af den Tvivl og Usikkerhed, som den Almindelighed, hvori Udtrykkene ere holdte, fremkalder, ligesom Tilføjelsen i og for sig er antagen ikke at være nødvendig." Efter at Overretten i Kjøbenhavn imidlertid havde bragt en anden Affattelse af den oven for citerede Passus af § 2 i Forslag samt yttret, at en Udvidelse af Lovens Indhold i den af Folketinget vedtagne Retning vilde tjene til at give Loven mere Betydning og at fremme det ved samme tilsigtede Maal, at tilvejebringe Orden og Sikkerhed i disse Forhold, tiltraadte Justitsministeriet denne Anskuelse, og Udkastets § 2 kom derfor i Overensstemmelse med Overrettens Forslag til paa dette Punkt at lyde, som den nu er affattet.

indeholde Oplysning, om der maatte være gjort nogen og da hvilken Indskrænkning i det samtlige Deltagere i Almindelighed paahvilende solidariske Ansvar for enhver Firmaet paadragen Forpligtelse. Men Næringskomiteen, hvis Indstilling er forfattet af Schweigaard, udelod denne Bestemmelse, fordi — som det siges — »den er altfor skikket til at frembringe den urigtige Mening, at Deltagerne i Selskabet med Virkning mod Tredjemand skulde kunne gjøre alskens vilkaarlige Ændringer i deres Hæftelsespligt, naar de kun iagttog derom at gjøre Anmeldelse.« Nordmændene have nu vistnok gjort ret i ikke at optage den danske Regel. Som Aubert har udviklet S. 37 fl., er den i Virkeligheden en Snare for Omsætningen, og det maa befrygtes, at den i samme Grad, som den bliver bekjendt i Udlandet, vil nedbryde den danske Handelsstands Kredit. Saa længe den bestaar, vil nemlig ikke nogen kunne indlade sig med et Interessentskab, blot fordi han véd, at en ham bekjendt vederhæftig og paalidelig Mand er Deltager i samme, thi den Mulighed staar jo aaben, at der kan være kundgjort en Interessentskabskontrakt, hvorefter denne Mand kun for en forsvindende Del hæfter for Firmaets Gjældsforpligtelser. Efter dansk Ret kan dette Forholdstal nemlig sættes ganske vilkaarlig og behøver end ikke at rette sig efter de i Forretningen gjorde Indskud. Disse Betragtninger kunne selvfølgelig ikke afvises ved den Bemærkning, at Firmaanmeldelserne kundgjøres, og at Firmaregistrene ere tilgængelige for alle og enhver, saa at Kreditor selv gjør sig skyldig i en Forsømmelse ved ikke at skaffe sig fornøden Kundskab om Firmaets Forhold, forinden han indlader sig med samme. Herved stiller man i Virkeligheden en Fordring til Publikum, som i den daglige Omsætning er uberettiget, selv for Indlandets Vedkommende, og i endnu højere Grad over for Udlandet. Bygger man Fimalovgivningen paa en saadan Fordring, vil den aabenbart blive forfejlet, og i Stedet for at ophjælpe vil den tjene til at ødelægge Landets Kredit. De Forhold inden for Interessentskabet, hvis Offentliggjørelse skal være forpligtende for Tredjemand, maa ikke være af den Beskaffenhed, at de kunne berede denne aldeles uventede Skuffelser, jfr. Bédarride comm. til den franske Lov 14 Juli 1867, II. p. 308. Ved Udarbejdelsen af Firmaregler ligger det altid nær at paalægge Deltagerne at offentliggjøre, hvad der kan interessere Tredjemand; men der er en anden Side af Sagen,

som ikke maa tabes af Sigte, nemlig at det efter Omstændighederne kan være i højeste Grad betænkeligt at tillægge en slig Offentliggjørelse en ubetinget bindende Virkning for Tredjemand*). Anser man det overhoved for ønskeligt, at der aabnes Deltagerne i et navngivet Selskab Adgang til at begrænse deres Ansvar til en Forpligtelse pro rata, synes Betingelsen herfor nødvendig at maatte være, at de forpligtes til at føje et Tillæg («limited») til deres Forretningsnavn, som kan gøre Tredjemand opmærksom paa, at der foreligger et Ansvarlighedsforhold af usædvanlig Art, jfr. the companies act 1862 §§ 41-2, l. 24 Tuillet 1867 § 64.

Hidtil er der kun talt om Virkningen af en saadan Vedtagelse, naar den paa behørig Maade er anmeldt og offentliggjort; men det næste Spørgsmaal bliver, hvorledes Forholdet til Tredjemand stiller sig, naar et navngivet Selskab, hvis Kontrakt indskrænker Deltagernes Ansvar til Forpligtelse pro rata, træder i Virksomhed uden overhoved at blive anmeldt til Firmaregistret. Det er givet, at Straffebestemmelsen i Lovens § 13 her træder i Anvendelse, men Spørgsmaalet er, om denne Lov giver nogen Ordning for Deltagernes Forhold til Tredjemand i denne Kombination. Ved første Øjekast kunde det vel synes, at Tilfældet faldt ind under Bestemmelsen i § 14 2det Stykke om, at saa længe andet ikke er anmeldt og offentliggjort i Henhold til § 2 Nr. 3, antages det, at alle Deltagerne ere solidarisk ansvarlige for alle Firmaets Forpligtelser, forudsat, at ikke andet er særlig meddelt til den enkelte Tredjemand. Men skjønt Sagen ganske vist er tvivlsom, tørde der dog være overvejende Grunde for at antage, at den i § 14 2det Stykke givne Regel forudsætter, at det navngivne Selskab er anmeldt efter § 2 Nr. 1 og 2, og kun for dette Tilfælde udtaler, at Indskrænkninger efter § 2 Nr. 3, som ikke ere anmeldte og offentliggjorte, ere uden Betydning for Tredjemand, med mindre de særlig

*) I den tyske HGB. er det sidst nævnte Synspunkt i særlig Grad gjort gjældende, og det er i denne Henseende af Interesse at lægge Mærke til Forskjellen mellem den danske L. 1862 § 14 4de Punktum og den norske L. 3 Juni 1874 § 8 d. paa den ene Side, og HGB. Art. 25, 46, 87, 115 m. fl. paa den anden Side, jfr. Platon, Anmærkn. til Registreringsloven S. 50—1. v. Hahn Komm. 2den Udg. I S. 59 fig; Udkast til Handelslov for Sveits §§ 7—10, Munzinger's Motiver S 35—8.

ere blevne ham meddelte. Herefter vilde § 14 2det Stykke ikke indeholde nogen Lovafgjørelse for det Tilfælde, at Selskabet er traadt i Virksomhed uden Anmeldelse. Til Styrke for denne Opfattelse kan navnlig anføres, at § 14 2det St. tydelig træder frem som en forklarende Tilføjning eller Anvendelse af Hovedreglen i § 14 1. St., der lyder paa, at de i Medfør af Loven skete Anmeldelser og Bekjendtgjørelser ere bindende for alle Vedkommende i Forhold til Tredjemand. Hermed stemmer det ogsaa, at § 14 sidste St. giver Regel med Hensyn til Kjendsgjæringer, som medføre Forandringer i de tidligere anmeldte Forhold. Naar § 14 2det St. dernæst taler om Omfanget af »den paagjældende Næringsvej», frembyder dette Udtryks Forstaaelse ikke nogen Vanskelighed under Forudsætning af, at Anmeldelsen er sket efter § 2 Nr. 1 og 2, thi slig Anmeldelse omfatter jo »Næringsvej». Skulde derimod § 14 2det St. ogsaa give Regel for uanmeldte Selskaber, vilde man mangle et fast Udgangspunkt for den Art af Næring, der skulde have Formodningen for sig, og Udtrykket »den paagjældende Næringsvej» vilde da være mindre adækvat. Efter denne Forstaaelse af § 14 2det St. er det indlysende, at der ved Udtrykket »alle Deltagere» kun kan være tænkt paa dem, som i Henhold til § 2 Nr. 2 ere anmeldte som ansvarlige Deltagere, og § 14 indeholder derfor ikke den mindste Hjemmel til at antage, at de kommanditære Interessenter i et anmeldelsespligtigt men ikke anmeldt Selskab skulde blive solidarisk ansvarlige for Gjælden, hvad derimod er foreskrevet i den norske Lov 3 Juni 1874 § 7, jfr. det følgende. Man vil nu ogsaa forstaa, at den danske Fimalov i § 14 har indskrænket Undtagelsen fra Reglen om, at samtlige Deltagere, uanset Bestemmelsen om pro rata Ansvar i Selskabskontrakten, skulle være solidarisk ansvarlige, til det Tilfælde, at ikke andet særlig er meddelt den enkelte Tredjemand; thi Tansheden om dette Punkt i den skete Anmeldelse og Offentliggjørelse maa jo siges at skabe en særlig kvalificeret bona fides for Tredjemand*). Det her omtalte Tilfælde maa saaledes siges at

*) Det kan derfor heller ikke være tilstrækkeligt til at hævde den uanmeldte Bestemmelse i Selskabskontrakten mod Tredjemand, at der i sin Tid er sendt ham et Cirkulære, hvorved han er bleven underrettet om samme, eller at han i sin Tid paa anden Maade

være ulovbestemt og bliver at afgjøre efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger. Forinden det Resultat angives, hvortil man herefter maa komme, turde det være hensigtsmæssigt at gøre nogle Bemærkninger om den tyske HGB. Art. 112, der lyder saaledes: „Die Gesellschaft haften für alle Verbindlichkeiten der Gesellschaft solidarisch und mit ihrem ganzen Vermögen. — Eine entgegenstehende Verabredung hat gegen Dritte keine rechtliche Wirkung.“ Der har vel mellem de tyske Jurister været nogen Tvivl om Rækkevidden af de med Art. 112 sidste Punktum enslydende Bestemmelser i Art. 43, 116 og 231, og navnlig om exceptio doli kan gjøres gjældende mod den Tredjemand, som overbevises om at have kjendt den mellem Interessenterne vedtagne Begrænsning i Ansvar. Medens v. Hahn, Komm. 2. Udg. I. S. 170—1, 372—5 og 646 udtaler sig herimod, er en afvigende Mening bleven fremsat af Busch, Arch. f. Th. und Pr. des Handelsrechts I. S. 53, og v. Kräwel smstds. IV. S. 27 fl. Den første Mening er utvivlsomt den rigtige. Naar Loven erklærer den vedtagne Bestemmelse for retlig betydningsløs over for Tredjemand, følger heraf, at heller ikke det nye Faktum i og for sig, at denne har faaet Kundshab om en slig Bestemmelse, kan faa retlig Betydning for ham. Lovens positive Bestemmelse udelukker nemlig, at Tredjemands Handlen blot paa Grund af denne hans Viden kan faa Karakteren af et Retsbrud eller — for at tale korrekttere — kan give Interessenterne noget Krav paa, at han i retlig Henseende i Forhold til dem behandles som den, der havde underkastet sig et

---

har faaet Underretning om den fra Selskabet. Han kan ikke være pligtig til at fæste slige Meddelelser i sin Hukommelse, men maa kunne holde sig til, hvad der staar og er vedblevet at staa i Firmaregistret. Denne Forstaaelse af Ordene i § 14 2det Punktum in fine „særlig meddelt til den enkelte Tredjemand“ er vistnok ogsaa den, som stemmer bedst med Ordbetydningen. Hvis Bestemmelsen om et pro rata Ansvar for Deltagerne derimod senere vedtages af disse, kommer selvfølgelig § 14 sidste Punktum til Anvendelse, og her er det indlysende, at Cirkulærer og Meddelelser om Forandringen til Tredjemand, der jo maa forudsætte, at Anmeldelse er sket eller vil ske efter Lovens § 5, maa kunne blive bestemmende for hans Retsstilling over for Deltagerne. Forsømmes imidlertid Anmeldelsen om Forandringen fra Selskabets Side, vil dette dog igjen kunne udøve Indflydelse paa hvad Tredjemand er berettiget til at gaa ud fra.

sligt Vilkaar. Derimod synes det ikke at kunne være rigtigt, naar Makower, Komm. 6. Udg. 1875 S. 134 Note 43a udleder af Art. 112, at selv om en Begrænsning i Deltagernes Ansvar udtrykkelig har været meddelt Tredjemand ved Retshandelens Indgaaelse, er den uden Betydning for ham, hvilket saa ogsaa maatte føre til, at hvis den mellem Interessentskabet og Tredjemand afsluttede Kontrakt indeholdt en særlig Bestemmelse om, at denne kun skulde kunne holde sig pro quota til den enkelte Deltager eller til de gjorte Indskud alene, skulde dette heller ikke udelukke Tredjemand fra at gjøre et solidarisk Ansvar for Selskabsmedlemmerne gjældende, jfr. Platou paa de neden for anførte Steder. Skjønt der i Kommissionsprotok. til allg. HGB. S. 165—6 findes nogle Udtryk, som kunne efterlade Tvivl, om det ikke har været Meningen med Art. 112 2det Punktum, at gjøre det solidariske Ansvar til en ufravigelig (præceptiv) Lovregel, kan Art. dog ikke antages at indeholde en saa vidt gaaende Indskrænkning i Kontraktsfriheden. I de brugte Ord ligger det ikke, thi disse gaa alene ud paa, at Aftalen mellem Interessenterne i og for sig ikke skal være af nogen retlig Virkning for Tredjemand; men i det foran nævnte Tilfælde er Forholdet et andet, idet Retsgrunden for den indtraadte Virkning (det begrænsede Ansvar) ikke længer er at søge i Interessenternes Overenskomst om samme, men i det nye, selvstændige Faktum, at Tredjemand over for Interessenterne udtrykkelig eller stiltiende er gaaet ind paa en vis Begrænsning af sin Ret. Den Regel, som Art. 112 saaledes indeholder, kan maaske være ret hensigtsmæssig af praktiske Grunde, for at afskære de Tvivl, der ellers kunne opstaa, om Tredjemand har været in mala fide, men nogen Hjemmel i de almindelige Regler om Formueretshandeler kan den dog ikke siges at have. Platou har vel i sine to foran nævnte Skrifter opstillet nogle almindelige Betragtninger, der, hvis de vare rigtige, maatte føre til samme Resultat som efter tysk Ret, jfr. Bem. til Registerloven S. 4—5, og om navngivne Handelsselskaber S. 17—18. Her gjøres navnlig gjældende, at det er væsentligt for det navngivne Selskab og ligger i dets traditionelle Begreb, at alle Medlemmerne hæfte solidarisk for Selskabets Gjæld, hvorfor et navngivet Handelsselskab, i hvilket Medlemmerne kun skulde hæfte pro rata, vilde være en *contradictio in adjecto*, som hverken eksisterer i norsk Ret

eller nogen anden europæisk Lovgivning, dansk Ret undtagen. Skulde et Selskab med slig Bestemmelse i Interessentskabskontrakten blive dannet, vilde den dog ikke blive bindende for Tredjemand, selv om han havde kjendt den, thi vilde man gjøre gjældende imod ham, at han, ved at indlade sig med Selskabet vidende om Bestemmelsen, maatte antages at have vedtaget den som bindende for sig, kunde han hertil svare, at han kjendte den som en retlig ugyldig. Dog er der, efter Platou's Mening, intet i Vejen for, at Tredjemand ved Kontraktens Afslutning udtrykkelig eller stiltiende indrømmer som en Begunstigelse, at Selskabets Medlemmer kun skulle hæfte pro rata over for ham. Denne Opfattelse er dog vistnok ikke ganske korrekt. Det er for det første ikke rigtigt, at en Kontrakt, hvori Selskabet benævnes som navngivet (responsabelt), og som tillige indeholder en Vedtagelse om Ansvars Begrænsning til Ansvar pro rata, skulde indeholde nogen Selvmodsigtelse. Det, Interessenterne have ment og i Virkeligheden sagt, er utvivlsomt dette, at der kun skal paahvile dem et begrænset Ansvar, og saaledes vil Kontrakten selvfølgelig ogsaa blive forstaaet, naar der er Tale om dens Betydning for Forholdet mellem Interessenterne indbyrdes. Man kan med Føje finde det urigtigt, at dansk Ret tillægger Anmeldelse og Offentliggjørelse af en saadan Vedtagelse bindende Virkning over for Tredjemand, men man kan hverken efter dansk Ret eller nogen anden Retsforfatning sige, at Interessenterne ved en saadan Vedtagelse have gjort sig skyldige i en Selvmodsigtelse. Heller ikke er det saa, at Deltagernes solidariske Ansvar skulde være et væsentlig Led i Begrebet »navngivet Selskab«, og lige saa nødvendigt for dette som Overleverelse for Haandpant. Der er den store Forskjel mellem disse to Retsforhold, at det ikke er overladt til Parterne at vedtage, naar et Haandpant skal anses for at være stiftet, medens Tredjemand og Interessenterne frit kunne forene sig om, hvilket Ansvarlighedsforhold der skal paahvile de sidste over for ham. Den bekjendte systematiske Adskillelse mellem navngivne Selskaber, i hvilke der paahviler Deltagerne et solidarisk Ansvar, og unavngivne, hvor Deltagernes Indskud alene hæfte, sigter kun til at angive de sædvanlig forekommende Hovedformer for Interessentskab samt det almindelige Ansvarlighedsforhold, der har Formodningen for sig; men den skal ikke være Udtryk for, at det vilde være contra legem,

at enten Interessenterne i et navngivet Selskab over for en eller flere Kreditorer hæfte pro rata, eller at der paa-hviler Deltagerne i et unavngivet Selskab en personlig Hæftelse over for en eller flere Kreditorer. Lægger man noget saadant ind i den systematiske Adskillelse, glemmer man den gamle Sætning: regula ex jure sumatur sed non jus ex regula. De Resultater, hvortil man maa komme efter de almindelige Grundsætninger for Formueretshandeler, ere alt antydede i det foregaaende S. 26—7. Hovedreglen er, at der paa-hviler Deltagerne i det navngivne Selskab et solidarisk Ansvar, og dette Ansvarlighedsforhold har ogsaa efter dansk Ret Formodningen for sig, naar ingen Anmeldelse efter Fimaloven har fundet Sted. Der maa derfor kunne paavises en særlig Retsgrund for, at Tredjemand, som ved Retshandel med et saadant Selskab har vundet en Fordring paa dette, skal være udelukket fra at gjøre solidarisk Ansvar gjældende. Sagen har ikke nogen Vanskelighed, naar selve den afsluttede Kontrakt indeholder en saadan Begrænsning i Tredjemands Ret, og efter Principet for Tro og Loves Ubrødelighed maa det samme gjælde, naar det fra Interessentskabets Side ved Kontraktens Afslutning er bleven meddelt Tredjemand, at Interessenterne kun pro rata hæfte for Forpligtelsen. Men uden for disse Tilfælde maa der vistnok kræves særlige Omstændigheder for at antage, at Vedtagelsen mellem Interessenterne skal blive bindende for Tredjemand. Navnlig maa fastholdes, at Deltagerne, naar de have undladt at benytte den lovbestemte Kundgjørelsesmaade ved Anmeldelse til Firma-registret, ikke ved andre Bekjendtgørelsesmidler, saa som Cirkulære, Avertissementer, Tinglæsning osv. kunne bevirke, at Kontraktbestemmelsen bliver ubetinget bindende for Tredjemand. End ikke det Cirkulære, der har været tilsendt en Tredjemand, kan ubetinget binde denne med Hensyn til hans senere Retshandeler med Interessentskabet; thi Tredjemand kan ikke være pligtig til i sin Hukommelse at fastholde de ekstraordinære Kontraktvilkår, som slige Meddelelser og Bekjendtgørelser maatte indeholde, hvorimod det maa være Interessenternes egen Sag, naar de have undladt at anmelde i Overensstemmelse med Fimaloven, ved Indgaaelsen af de enkelte Retshandeler at bringe dem i Erindring. Der kan derfor heller ikke lægges nogen afgjørende Vægt paa den Omstændighed, at Tredjemand paa den Tid, han indgik Rets-

handelen med Selskabet, har været vidende om Bestemmelsen. Derved indtræder ikke nødvendigvis en maledes for ham, der i retlig Henseende maa have samme Virkning som en Meddelelse til ham ved Kontraktens Afslutning. Ved Bestemmelsen af det retlige Mellemværende mellem de to Parter maa man gaa ud fra den Omsigt, som efter en almindelig objektiv Maalestok kan fordres af en ordentlig Forretningsmand (bonus paterfamilias), og fra dette Udgangspunkt ligger det nærmere for Interessenterne, som, uagtet de have undladt Anmeldelse efter Fimaloven, ville fastholde Begrænsningen i Ansvarret over for Tredjemand, at optage en Bestemmelse herom i Kontrakten med denne, end for ham, selv om han kjender Aftalen mellem dem, at betinge sig det almindelige Ansvar for Deltagerne. Situationen i sin Helhed kan imidlertid stille sig saaledes, at Tredjemand, der har kjendt eller burde have kjendt Bestemmelsen i Interessentskabskontrakten, efter foran nævnte Maalestok ikke har Krav paa i sit Forhold til Interessentskabet at behandles paa anden Maade, end hvis denne Bestemmelse særlig var ham meddelt ved Kontraktens Afslutning. Her er et af de i Retsbehandlslæren hyppigt forekommende Tilfælde, hvor det er umuligt at opstille Regler, under hvilke ethvert mødende Tilfælde ved en blot logisk Proces lader sig henføre, men hvor Afgjørelsen maa træffes efter en fornuftig Vurdering af samtlige foreliggende Omstændigheder.

Den norske Ret er som bemærket deri væsentlig forskjellig fra dansk Ret, at den ikke hjemler, at Vedtagelsen om pro rata Ansvar for Deltagerne ved at anmeldes og offentliggøres bliver bindende for Tredjemand. Dette trænger dog til en nærmere Belysning. Naar det nemlig hedder i L. 3 Juni 1874 § 7: »Saa længe paabuden Anmeldelse ikke er registreret og offentliggjort, kan enhver, som ikke bevislig kjender til eller af vitterlige Kjendsgjæringer har maattet skjønne, at det virkelige Forhold er anderledes, betragte alle Deltagerne i Selskabet som personlig ansvarlige for Firmaets Forpligtelser, og senere i samme §: »Er der gjort Anmeldelse, men denne lader det uoplyst, om nogen hæfter for Firmaets Forpligtelser eller hvem, gjælder samme Regel om Deltagerens Ansvarlighed, samt naar der derhos erindres, at Udtrykket »personlig ansvarlig« maa forstaas som enstydigt med »solidarisk ansvarlig«, jfr. oven for S. 14—5, kunde det

maaske synes, at der ogsaa her var Plads for en indirekte Slutning, gaaende ud paa, at en offentliggjort Anmeldelse som var tilstrækkelig tydelig, kunde gjøre en Indskrænkning i Deltagernes solidariske Ansvar bindende for Tredjemand, jfr. hvad der S. 16 er bemærket om den indirekte Udtalelse, som indeholdes i L. 23 Januar 1862 § 2 Nr. 3 og § 14 2det Stykke. En saadan indirekte Tilkjendegivelse ligger dog ikke i den norske Lov. Det maa nemlig vel fastholdes, at ligesom dennes § 4 for ansvarlige Selskabers Vedkommende har et andet Indhold end L. 1862 § 2 og navnlig ikke har optaget dennes Bestemmelse om, at Anmeldelsen skal oplyse, om der maatte være gjort nogen Indskrænkning i Deltagernes almindelige solidariske Ansvar, saaledes har L. 1874 § 7 et fra L. 1862 § 14 2det St. meget forskjelligt Omraade. L. 1862 § 14 2det St. angaar kun ansvarlige Selskaber og for disses Vedkommende kun de aktive Deltageres Stilling over for Kreditorerne, naar den skete Anmeldelse ikke indeholder noget om de i § 2 Nr. 3 ommeldte Indskrænkninger. Den norske L. 1874 § 7 handler derimod baade om ansvarlige og uansvarlige Selskaber, og for begge Klassers Vedkommende bestemmer den Deltagernes, derunder ogsaa de kommanditære Interessenters, Stilling til Kreditorerne, naar enten ingen eller en utydelig Anmeldelse har fundet Sted. Det maa nu vel indrømmes, at L. 1874 § 7 hjemler en indirekte Slutning; men i Kraft af Principet om ratio sufficiens maa denne dog ikke gaa videre, end Affattelsen med Nødvendighed kræver. Saaledes maa det vel siges, at man af L. 1874 § 7 indirekte kan udlede, at Deltagerne i et anonymt Selskab, for hvis Vedkommende en i og for sig tydelig Anmeldelse er bleven offentliggjort, ikke ere ansvarlige for Selskabets Gjæld, og at det samme gjælder under lignende Betingelser om de kommanditære Interessenter i et anmeldelsespligtigt Firma, jfr. det følgende; men der haves ingen Hjemmel til end videre at lægge ind i Udtalelsen, at de ansvarlige Deltagere i et navngivet Selskab ved tydelig Anmeldelse, som blev offentliggjort, skulde kunne gjøre Indskrænkninger i deres solidariske Ansvar. En indirekte Slutning i denne Retning, som ikke er nødvendig efter §'ens Affattelse, vilde tvært imod komme i Strid med, at § 4 aldeles ikke omtaler Indskrænkninger i Ansvarret, og til Overflod ses det, som foran omtalt, af de forudgaaende Forhandlinger, at dette

Punkt netop er blevet udeladt i § 4, for at undgaa, at slige Vedtagelser skulde blive bindende for Tredjemand*). Herefter stiller Forholdet sig vistnok saaledes efter norsk Ret: Har et anmeldelsespligtigt ansvarligt Selskab, i hvis Selskabskontrakt der findes en Bestemmelse om, at Deltagerne kun skulle hæfte pro rata, ikke gjort Anmeldelse om Selskabet, eller gjort en utydelig Anmeldelse, kommer Reglen i § 7 til Anvendelse. Er Selskabet ikke anmeldelsespligtigt, bliver Kreditorernes Stilling over for de aktive Deltagere under de samme Forudsætninger at bedømme efter Lovgivningens Grundsætninger og navnlig Analogien af § 7. Er der derimod sket og offentliggjort en tydelig Anmeldelse, i hvilken den oven nævnte Vedtagelse er optagen, maa det, hvad enten Selskabet er anmeldelsespligtigt eller ikke, vel fastholdes, at saadan Anmeldelse i og for sig ikke bliver afgjørende for Tredjemand. Den kan ikke betragtes »som en vitterlig Kjendsgjerning, af hvilken vedkommende Kreditor maatte skjønne«, hvorledes Forholdet i Virkeligheden var; thi dette vilde jo netop gaa ud paa, at Anmeldelsen skulde være forpligtende for Tredjemand. Der maa derfor, efter hvad der i det foregaaende er udviklet, ogsaa i dette Tilfælde kræves særlige Omstændigheder for at udelukke Tredjemand fra at gøre solidarisk Ansvar mod Deltagerne gjældende, og Firmaanmeldelsen af Kontraktbestemmelsen kan kun virke i Lighed med andre Kundgjørelsesmidler, ved hvilke Interessenterne have søgt at bringe den til Publikums Kundskab. Det er endelig en Selvfølge, at hvis Navnene paa de ansvarlige Medlemmer ere angivne (§ 4 b) i Anmeldelsen, uden at denne indeholder noget om en Begrænsning i det solidariske Ansvar, maa der, hvad enten Selskabet er anmeldelsespligtigt eller ikke, stilles endnu strengere Fordringer til, at den i Selskabskontrakten opstillede Indskrænkning kan gøres gjældende imod

*) Hos Anbert S. 44 øverst antydes en noget forskjellig Fortolkning af Bestemmelsen i § 7, hvorefter den i samme indeholdte direkte Regel kun skulde angaa kommanditære Interessenter i et anmeldelsespligtigt Firma og Deltagere i uansvarlige Selskaber. Resultatet vilde herefter i alt væsentligt blive det samme som efter den i Texten angivne Fortolkning; men denne maa dog foretrækkes, fordi den hele Affattelse af § 7, navnlig dens Bestemmelse om Signaturen, bestemt viser, at de givne Regler ogsaa omfatte de aktive Medlemmer af et ansvarligt Selskab.

Tredjemand, jfr. hvad der oven for S. 32 er bemærket om L. 1862 § 14 2det Stykke.

De foran udviklede Synspunkter maa ogsaa komme til Anvendelse i de mange fremmede Retsforfatninger, i hvilke Retsstillingen er den samme som i norsk Ret, hvor altsaa Lovgivningen hverken har anerkjendt, at en slig Indskrænkning i de aktive Deltageres almindelige solidariske Ansvar ved at registreres og offentliggjøres bliver bindende for Tredjemand (jfr. som Modsætning den danske Fimalov med Hensyn til Ansvar pro rata), eller har foreskrevet, at slige Vedtagelser, som derhos ikke kunne registreres, skulle være uden Virkning over for Tredjemand (jfr. som som Modsætning tysk HGB. Art. 112*), jfr. nærmere oven for S. 33). Saaledes er Stillingen vistnok i fransk Ret jfr. c. d. com. art. 22 og l. 24 Juillet 1867 art. 57 samt den Række franske Forfattere, Platou har citeret i sin Afhandling om det navngivne Handelsselskab S. 17 Note 13. Naar Rivière répét. écr. 6 Udg. S. 75—6 udtaler sig for, at en Anmeldelse og Offentliggjørelse af Indskrænkninger i det solidariske Ansvar bliver bindende for Tredjemand efter fransk Ret, staar han vistnok temmelig ene med denne Mening. Paa samme Maade stiller Sagen sig vistnok i Italien c. d. com. art. 114 og 159, jfr. det i 1872 udarbejdede progetto preliminare til en ny Handelslov Art. 105 og 90, i Belgien c. d. com. partie révisée (l. 18 Maj 1873) l. I. t. IX. Art. 17 og 7, Spanien c. d. c. art. 267, Holland wetb. van kooph. art. 18 og 26. Ogsaa i engelsk og nordamerikansk Ret synes det at staa fast, at en Vedtagelse af Deltagerne om Indskrænkning i deres solidariske Ansvar kun faar Betydning over for Tredjemand, naar det bevises, at denne i sin Kontrakt er gaaet ind paa dette Vilkaar, eller at Omstændighederne i det Hele have været af den Beskaffenhed, at han rettelig bør behandles paa samme Maade som den, der udtrykkelig har underkastet sig et sligt Vilkaar, jfr.

---

*) Den portugisiske cod. comm. art. 550 indeholder den Regel, at en Overenskomst mellem Deltagerne om en Begrænsning i Ansvar overfor Tredjemand bliver uden Følge for de socii, hvis Navne ere optagne i Firmaet. Om man deraf tør slutte, at noget andet gjælder for de Deltagere, der ikke ere nævnte i Firmaet, naar behørig Anmeldelse i Medfør af Art. 598 Nr. 5 har fundet Sted, maa staa hen.

Lindley on partnership & companies II. 2. 2. 3die Udg. I. S. 388, Story on partnership 6te Udg. § 164, Parsons on contracts 6te Udg. I. S. 192. I svensk Ret opstiller Lovbogen af 1734 i H. B. 15 § 2 og 3 et solidarisk Ansvar for Deltagerne i et Handelsbolag over for Tredjemand. Om Virkningen af en Vedtagelse mellem Deltagerne om et begrænset Ansvar findes nogle modstridende Ytringer hos Schrevelius Civilrätt II. 1. Udg. S. 608 og Olivecrona litogr. Forelæsn. over Obligationsret. S. 556—7 og 574 flg.

- b. Bliver en Bestemmelse om, at de aktive Deltagers Ansvar skal være begrænset til de gjorte Indskud alene, bindende for Tredjemand ved at anmeldes og offentliggøres?

De Udtryk, som findes i L. 1862 § 2 Nr. 3 som der maatte være gjort nogen og da hvilken Indskrænkning i det samtlige Deltagere i Almindelighed paahvilende solidariske Ansvar, jfr. § 14, ere saa omfattende, at de ved første Øjekast synes at indeholde Hjæmmel for, at de aktive Deltagere i et navngivet Selskab med bindende Virkning for Tredjemand endog kunne vedtage, at ikkun de gjorte Indskud skulle hæfte for Gjælden, naar blot saadan Bestemmelse paa behørig Maade anmeldes og offentliggøres, jfr. ogsaa nogle Bemærkninger hos Gram Obligationsret II. S. 648. Denne Antagelse vilde dog vistnok ikke være rigtig, jfr. Sø- og Handelsretsdom i U. f. Rv. 1875 S. 239. Forinden dette nærmere paavises, turde det være hensigtsmæssigt at angive, hvorledes Interessentskabskreditorernes Stilling, hvis man antog hin Mening, vilde være over for et Selskab, som havde vedtaget og paa behørig Maade anmeldt en saadan Bestemmelse. Medens det ved en Indskrænkning af Selskabsmedlemmernes Ansvar til en Hæftelse pro rata dog endnu gjælder, at Medlemmerne ere ansvarlige for Gjælden, idet den Del af Gjælden, som efter Forholdstallet faldér paa den enkelte, kan søges fyldestgjort af hans hele Formue, altsaa ogsaa af, hvad han ejer uden for Interessentskabet, er Forholdet et andet, naar kun de gjorte Indskud skulle hæfte for Gjælden. I dette Tilfælde er Deltagernes hele øvrige Formue Interessentskabskreditorerne uvedkommende, selv om Interessentskabet er insolvent. Et saadant Sel-

skab har altsaa i Virkeligheden optaget en karakteristisk Egenskab fra Aktieselskaberne, men vel at mærke uden den Garanti, som under normale Forhold vil ligge i Aktieselskabernes Offentlighed og den Kontrol, der føres med samme. Bestyrelsen eller Deltagerne ere, om saa maa siges, de eneste Aktionærer; her er ingen Generalforsamling, ingen Regnskabs-Revision, Decharge osv. Firmaanmeldelsen behøver derhos slet ikke at nævne Størrelsen af den Kapital, som er indskudt af Deltagerne, og tier den herom, gaar Publikum fuldstændig i Blinde; men selv om der er nævnt en vis Kapital som indskudt, er det fuldkommen rigtigt, som Grosserersocietetets Komite i den ved Kanc. Skr. 29 Januar 1846 anførte Betænkning har fremhævet, at Deltagerne vanskelig kunne forhindres fra under en eller anden Form i Tiden at uddrage denne Kapital, og at Kreditorerne i saa Fald aldeles ikke have noget at holde sig til. Det kan derfor ikke andet end vække Forundring, at de offentliggjorte Firmaanmeldelser indeholde ikke ganske faa Exempler paa Interessentskaber med den her omspurgte Vedtagelse; thi man skulde ikke tro, at et saadant Selskab var i Stand til at skaffe sig nogen Kredit. Hvad Sagens retlige Side angaar, stiller Forholdet sig saaledes. Loven af 1862 § 2 Nr. 2 fordrer, at Anmeldelsen af navngivne Selskaber skal indeholde «Navnene paa alle ansvarlige Deltagere i Firmaet». Men et Interessentskab, i hvilket Deltagernes Ansvar er begrænset til de gjorte Indskud, er ude af Stand til at efterkomme denne Forskrift. I et saadant Selskab er der ikke nogen, som efter almindelig juridisk Sprogbrug kan benævnes som ansvarlig Deltager. Overalt, hvor en Fordringshavers Retsmidler ere indskrænkede til en vis bestemt Andenmand tilhørende Formuemasse, maa der siges at mangle en «ansvarlig» Debitor. Ingen vil saaledes falde paa at kalde Aktionærene i et Aktieselskab eller de kommanditære Interessenter i et navngivet Selskab for «ansvarlige» for det paagjældende Selskabs Gjæld. Til denne Forstaaelse af Udtrykkene i § 2 Nr. 2 er det særligt oplysende, at det under Firmalovens Forhandling i Rigsdagen fra alle Sider blev forudsat, at Navnene paa de kommanditære Interessenter ikke skulde opgives ved Firmaanmeldelsen, og at dette netop blev udelukket ved Bestemmelsen om, at ikkun Navnene paa de ansvarlige Deltagere skulde anmeldes, jfr. Landstingsudvalgets

Betænkning 13 Session 1861 Anhang B. S. 11, Landstingstd. S. 284—5, 289, Folketingstd. S. 3203, 3207. Men det er klart, at i et Interessentskab med Deltagernes Ansvar begrænset til de gjorte Indskud, have disse i Henseende til Ansaret for Gjælden ganske den samme Stilling som ellers de kommanditære Interessenter. Naar der derfor i § 2 Nr. 3 tales om «nogen og da hvilken Indskrækning i det solidariske Ansvar» kan herved kun være sigtet til saadanne Indskrænkninger, som ere forenelige med de anmeldte Deltageres Karakter som ansvarlige Deltagere*).

*) Bestemmelsen i L. 1862 § 3 2det Punktum, at et Firma ikke maa indeholde noget Navn paa Personer, som ikke ere og heller ikke have været Deltagere i Firmaet, maa i Overensstemmelse hermed fortolkes derhen, at der ved Deltager kun forstaas ansvarlige Deltagere, ikke derimod kommanditære Interessenter; jfr. ogsaa HGB. Art. 17, 168 og 257, c. d. com. 25 jfr. 21, den reviderede belgiske c. d. com. (l. 18 Maj 1873) Art. 19 jfr. 16 og 23 den spanske c. d. com. Art. 271 jfr. 266 og 273, wetb. v. kooph. art. 20 og 21 jfr. 30, den italienske c. d. com. art. 120 og 123, jfr. det i 1872 udarbejdede progetto preliminare art. 119, zür. GB. § 1390, schweiz. Entw. Art. 52, jfr. Munzinger Motiv. S. 62, finsk Fr. 24 Novbr. 1864 § 4, Statuterne i mange af de nordamerikanske Stater, jfr. Kent's comm. 12. ed. III. S. 35 fl., Parsons on contracts 6. ed. I. S. 214 fl., Kommissionsudkastet til civil code for New York § 1340. Flere af disse Lovbud foreskrive udtrykkelig, at den kommanditære Interessent, hvis Navn uanset Lovens Forbud optages i Firmaet, skal tilsvare Gjælden paa samme Maade som en ansvarlig Deltager, selv om Anmeldelsen og Kundgjørelsen ikke nævner ham som saadan. Der er vistnok meget, som taler for, at denne Regel gjælder, selv om den ikke er særlig udtalt i Loven, saaledes f. Ex. i dansk Ret. Derimod stiller Sagen sig noget mere tvivlsomt efter de Retsforfatninger, i hvis Firmalovgivning der ikke er indeholdt noget direkte Forbud mod Optagelsen af kommanditære Interessenters Navne i Firmaet, f. Ex. den norske Lov 3 Juni 1874, den svenske Fr. 22 Juni 1798, jfr. Olivecrona litogr. Forelæsn. over Obligationsret S. 549. Antager man, at der ogsaa her indtræder et solidarisk Ansvar for den kommanditære Interessent, hvis Navn er optaget i Firmaet, skjønt han ikke er anmeldt som ansvarlig Deltager, jfr. Aubert norsk Morgenblad 1874 Nr. 341 A., maa det vel fornemmelig stettes paa den Betragtning, at de paagjældende Lovbestemmelser om Firmaanmeldelser og disses formueretlige Felger ikke kunne anses for udtømmende, men give Plads for Anvendelse af yderligere Regler, der kunne udledes af den almindelige Lovgivnings Grundsætninger, jfr. Aubert om det til Dels beslægtede Spørgsmaal efter norsk Ret, hvor vidt et uansvarligt Selskab kan optage Personnavne i sit Firma, norsk Morgenblad Nr. 332 B., n. Retstd. 1873 S. 187, Platou, Anm.

Heraf følger da igjen, at en Anmeldelse til Øvrigheden om, at der er indgaaet et Interessentskab mellem to eller flere navngivne Personer med Tilføjende om, at disse ikkun hæfte med de af dem gjorte Indskud, ikke kan anses for at være overensstemmende med Loven 1862, og at Øvrigheden derfor i Henhold til dennes § 10 bør nægte at registrere og offentliggjøre samme. Efter de i denne § brugte Udtryk skal Øvrigheden nemlig ikke indskrænke sig til at kontrollere, at Anmeldelsen er underskrevet af samtlige Deltagere, og at Underskrifterne ere notarialiter bekræftede eller vedkjendte for Øvrigheden (§ 2 i. f.), men det er paalagt den overhoved at paase, at Anmeldelserne ere overensstemmende med Bestemmelserne i Loven. Derfor vilde Øvrigheden formentlig heller ikke kunne modtage en Anmeldelse om, at en Mand under et fra hans eget Navn forskjelligt Firma vilde drive en vis Forretning, for hvilket ikkun et af ham gjort Indskud skulde hæfte, og der lader sig let paavise andre Foretagender, hvis Registrering og Offentliggjørelse Øvrigheden ligeledes i Henhold til § 10 maatte modsætte sig, fordi de aabenbart vilde gaa ud paa, at forskafe Foretagendet Fordelene ved et anonymt Selskab, uden at et saadant i Virkeligheden forelaa. Fimaloven indeholder saaledes en gennem Straffebestemmelsen i § 13 hævdet Hindring for, at Interessentskaber, indgaaede af navngivne Personer med den Bestemmelse i deres Kontrakt, at de kun skulle hæfte for de gjorte Indskud, træde i Virksomhed. Det kan maaske betvivles, om dette ligefrem har ligget i Lovgiverens Tanke, men er en naturlig Følge af, at slige Selskaber ere i den Grad anomale, at de falde uden for den Ramme, som Lovgiveren har opstillet for Anmeldelser af navngivne Selskaber. I Praxis er det imidlertid vistnok ofte Tilfældet, at Øvrigheden registrerer og offentlig-

---

til Registerloven S. 6; jfr. derimod Hallager Obligationsret II. S. 184—5. Det kan her endnu bemærkes, at der efter den danske Lov 1862 § 3 ikke er noget til Hinder for, at Firmaet indeholder Navne paa tidligere ansvarlige Deltagere, der ere gaaede over til at blive Kommanditister, naar fornøden Anmeldelse herom finder Sted jfr. §§ 5 og 14. Aubert antager det samme for norsk Rets Vedkommende, Morgenbladet Nr. 341 A. 1874 jfr. Hallager l. c. Af de i Berlingske Tidende indrykkede Firmaanmeldelser synes at fremgaa, at Prokuristens Navn undertiden optages i Firmaet, men dette er naturligvis ganske utilstedeligt.

gør Anmeldelser om Selskaber af den her omtalte Art; i alt Fald er det sket i Kjøbenhavn. Man kan da spørge om, hvorledes Interessentskabskreditorernes Stilling under denne Forudsætning er til Deltagerne. Den Paastand vilde være aldeles uberettiget, at om man end antog, at Øvrigheden ikke burde modtage Anmeldelse om det paa-gjældende Selskab, saa maatte dog den Omstændighed, at en Registrering og Offentliggjørelse faktisk havde fundet Sted, i Analogi med Fimalovens § 2 Nr. 3 jfr. § 14 bevirke, at Kontraktbestemmelsen blev bindende for Tredjemand. Det er klart og bestemt udtalt i § 14, hvad vel ogsaa er en Selvfølge, at Fimalovens Regler om Offentliggjørelsens Virkninger, kun knytte sig til de Anmeldelser, som ere i Overensstemmelse med Loven. Tvært imod maa det antages, at der ikke er nogen væsentlig Forskjel imellem, om Selskabskontrakten med den vedtagne Indskrænkning er anmeldt og registreret, eller Selskabet er traadt i Virksomhed uden nogen Anmeldelse. I begge Tilfælde ville de oven for S. 36 udviklede almindelige Synspunkter være anvendelige, saa at Resultatet altsaa bliver, at Indskrænkningen kun under særlige Omstændigheder bliver bindende for Tredjemand. Retsstillingen i dansk Ret er derfor med Hensyn til den her omtalte Begrænsning i Ansvarret i det Hele den samme som efter norsk Ret, jfr. S. 38, og de øvrige S. 40 nævnte fremmede Retsforfatninger.

Som foran bemærket, har en af Kjøbenhavns Sø- og Handelsret d. 18 Febr. 1875 afsagt Dom, der er optaget i U. f. Rv. 1875 S. 239, i sine Præmisses udtalt sig for, at Registrering og Offentliggjørelse af den her omspurgte Klansul i Interessentskabskontrakten i Almindelighed ikke kan anses bindende for Tredjemand. Ved dette Præjudikat maa imidlertid bemærkes, at det dog er noget tvivlsomt, om man ikke, selv under den modsatte Forudsætning, paa Grund af de særlige Omstændigheder ved det i Dommen afgjorte Tilfælde maatte være kommen til at statuere et solidarisk Ansvar for vedkommende Interessenter. Den Interessentskabskreditor, som var Sagsøger, og som hævdede Interessenternes solidariske Forpligtelse, paaberaabte sig nemlig ikke blot, at den ommeldte Indskrænkning i Ansvarret i Almindelighed er ugyldig, men tillige, at den i ethvert Fald maatte være uden Betydning over for ham, da Firmaet ved et Cirkulære havde underrettet ham om, at

S., der tidligere havde drevet Forretningen alene, havde optaget T. (Indstævnte) som Medinteressent, og at Forretningen vilde blive fortsat under Firma S. & T. uden med et Ord at omtale nogen Begrænsning i Ansvarret. Med Hensyn hertil turde der være Anledning til at bemærke, at de Cirkulærer, som udstedes samtidig med Firmaets Oprettelse og Anmeldelse, kunne have et saadant Indhold, at de maa udelukke Interessenterne fra at gjøre de Begrænsninger i deres Forpligtelsesforhold til Tredjemand gjældende, som ere anmeldte til Firmaregistret og i og for sig vilde være bindende for Tredjemand. Det er omtalt i Noten S. 23, at en Overenskomst mellem Deltagerne om, at slig Begrænsning skal ophøre, maa komme Tredjemand til Gode, selv om den ikke er bleven offentliggjort. Det samme gjælder, hvis Deltagerne faktisk i deres Forretninger gaa uden for de Grænser for Firmaets Forpligtelser, som vare opstillede i Firmaanmeldelsen. Hvis f. Ex. en Deltager, der efter denne skulde være udelukket fra at handle i Firmaets Navn, desuagtet træder op paa denne Maade, og Interessentskabet faktisk anerkjender de af ham indgaaede Retshandeler, behøver dette ikke at have gjentaget sig mange Gange, for at udelukke de øvrige Deltagere fra at fremsætte den Paastand, at den paa-gjældende Medinteressent i Følge Anmeldelsen er udelukket fra Signatur. Efter lignende Synspunkter maa Forholdet bedømmes, naar der er Strid mellem de ved Firmaets Stiftelse udfærdigede Cirkulærer og Firmaanmeldelsen. Det kan vel ikke fordres, at Cirkulæret i Detail skal indeholde alle de Begrænsninger i Deltagernes Forpligtelsesforhold, som efter Kontrakten ere optagne i Anmeldelsen. Saa vidt nemlig Fimaloven anerkjender Registreringens og Offentliggjørelsens bindende Karakter for Tredjemand, er denne den officielle almindelige Bekjendtgørelsesmaade, og det maa derfor være fuldkommen tilstrækkeligt, at Cirkulæret i almindelige Udtryk henviser til de Vilkaar i Kontrakten, som anmeldes til Firmaregistret; det bliver da Tredjemands Sag at skaffe sig Underretning herom. Men det kan ikke være Deltagerne tilladt at give Cirkulæret et Indhold, som er skikket til at paaføre Tredjemand uventede Skuffelser, og de maa i dette Tilfælde tilskrive sig selv, at der ikke kan tillægges Firmaanmeldelsen den Betydning, som den vilde have havt, hvis den havde staaet alene. Herefter maatte

man muligvis i den omtalte Retssag have statueret et solidarisk Ansvar for Deltagerne, i al Fald over for dem, hvem Cirkulæret var bleven tilsendt, selv om man var af den Mening, at Ansvarets Begrænsning til de gjorte Indskud i Almindelighed blev bindende for Tredjemand ved Registrering og Offentliggjørelse.

Hvis Deltagerne i et Selskab ville have fuld Sikkerhed for, at deres Ansvar ikke strækker sig ud over deres Indskud, maa de saa vel efter dansk som norsk Ret enten indtræde som kommanditære Interessenter i en af Enkeltmand eller af flere ansvarlige Deltagere dreven Forretning, eller Interessentskabet maa stiftes som et anonymt (ansvarligt) Selskab. Efter norsk Ret maa de samme Selskabsformer benyttes, naar de paagjældende Interessenter ønske, at deres Forpligtelse ikke skal strække sig ud over et Ansvar pro rata. Udvidelsen af Ansvaret sker da ved en Vedtagelse, der, da den kun er til Fordel for Tredjemand, er fuldkommen retsgyldig og bindende over for denne, oven for S. 23 Note, jfr. Aubert S. 44 fig. Medens Forholdet efter dansk Ret altsaa stiller sig saaledes, at man der kjender ansvarlige Selskaber, i hvilke Deltagerne over for Selskabskreditorerne i Almindelighed kun tilsvare Gjælden pro rata, kan et saadant Ansvarlighedsforhold efter norsk Ret kun indtræde gennem en særlig Udvidelse af Forpligtelsesforholdet for kommanditære Interessenter eller Deltagerne i et ansvarligt Selskab. At man ikke bør kalde Interessenter med et slikt Forpligtelsesforhold *ansvarlige* i den Betydning, hvori den norske Registreringslov tager dette Ord, er paavist S. 15.

III. Om Anmeldelsens og Offentliggjørelsens Betydning for de kommanditære Interessenters Betsstilling over for Tredjemand

Foreløbig bemærkes, at Anmeldelsen af en Forretning, i hvilken en eller flere kommanditære Interessenter tage Del, hverken efter dansk eller norsk Ret skal omtale disse Interessenter, men kun nævne den eller de ansvarlige Deltagere, L. 1862 § 2, L. 1874 § 4.

En kommanditær Interessent kan tage Del i en af Enkeltmand eller en af flere ansvarlige Deltagere dreven Forretning. I sidste Tilfælde falder Anmeldelsespligten

med Hensyn til Forretningen i dansk Ret ind under L. 1862 § 1 Nr. 2, i første under § 1 Nr. 1. I denne Lovs §§ 1-4, 14 bruges nemlig Ordet »Deltager« som ens-tydigt med ansvarlig Deltager, jfr. oven for S. 43, og heraf følger, at naar en Kommanditist forener sig med en enkelt ansvarlig Deltager, maa Forretningen betegnes som en af Enkeltmand og ikke som en af flere Deltagere i Forening dreven Forretning, jfr. L. 29 Decbr. 1857 § 4, Scheel Personret 2den Udg. S. 545-6. Efter den Forskjel, der er mellem Reglen i § 1 Nr. 1 og Nr. 2, er dette ikke uden Betydning for Anmeldelsespligten. Efter norsk Ret er Spørgsmaalet, om et saadant Selskabs Anmeldelsespligt skal bedømmes efter L. 1874 § 1 a eller b, paa Grund af disse Bestemmelers Ensartethed uden praktisk Interesse, jfr. Aubert S. 48 Note 77. For Henførelsen under § 1 a taler i øvrigt, at Affattelsen af § 1 b: »Ansvarligt Selskab, der som Firma enten benytter en anden Betegnelse end samtlige ansvarlige Deltageres egne Navne osv.« nærmest synes at forudsætte, at der til et ansvarligt Selskab kræves flere ansvarlige Deltagere, jfr. § 4 b (»det fulde Navn paa samtlige ansvarlige Deltagere«). Paa den anden Side taler herimod Definitionen i § 1 i fine, hvor det siges, at et Selskab i nærværende Lovs Betydning er ansvarligt, naar »nogen« personlig hæfter for dets Forpligtelser. Herunder falder jo ogsaa det Tilfælde, at kun én Deltager er personlig ansvarlig, og der synes ikke at kunne være nogen Tvivl om, at der herved nærmest maa være sigtet til et Kommanditist-Forhold.

Naar paabuden Anmeldelse og Offentliggjørelse med Hensyn til Forretningen har fundet Sted, er det saa vel efter dansk som norsk Ret utvivlsomt, at der under almindelige Forhold ikke indtræder noget personligt Ansvar for Kommanditisten. Om en Undtagelse herfra for det Tilfælde, at Kommanditistens Navn er optaget i Firmaet, er der gjort en Bemærkning oven for S. 43 Note. Fremdeles vil Kommanditistens aktive Optræden i Selskabets Anliggender og paa dets Vegne kunne vække Formodning om, at han er ansvarlig Deltager og derfor kunne paa- drage ham en solidarisk Forpligtelse over for Tredjemand. Derimod drager hans Deltagelse i Selskabets indre Bestyrelse ikke en saadan Følge efter sig, jfr. Gram Obligationsret II. S. 648, Aubert Morgenblad 341 A. 1874, Hallager Obligationsret II. S. 189. Af fremmede Lov-

zivninger mærkes tysk HGB. Art. 167, code de com. art. 27 og 28, som disse ere forandrede ved l. 6 Maj 1863, den reviderede belgiske code de com. (l. 18 Maj 1873) Art. 22 og 23, wetb. v. kooph. art. 20, Rev. Statutes for New-York 766 § 17, Kommissionsudkast til civil code § 1350 Nr. 2, Udkast til Handelslov for Sveits § 106, Zürich's GB. § 1334.

Undlades derimod paabuden Anmeldelse, er den kommanditære Interessents Stilling væsentlig forskjellig efter dansk og norsk Ret. Efter hvad der i det foregaaende, S. 32, er bemærket, ligger dette Tilfælde uden for den danske Fimalov 1862 § 14 2det Stykke, og maa derfor afjøres efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger*). Ved disses Anvendelse kommer det særlig i Betragtning, at Interessentskabsformen med uansvarlige, kommanditære Deltagere er fuldkommen normal og derfor ikke kan komme Tredjemand uventet, jfr. oven for S. 26. Om et personligt Ansvar for Kommanditisten vil der derfor kun blive Spørgsmaal, naar objektive Kjendsgjæringer, f. Ex. Optagelsen af dennes Navn i det Firma, hvorunder Forretningen drives, eller hans aktive Deltagelse i selve Forretningen maatte vække den Formodning hos Tredjemand, at den Paagjældende var ansvarlig Deltager, jfr. j. U. 1862 S. 545. Efter dansk Ret stiller Forholdet sig altsaa med Hensyn til Kommanditistens Stilling til Tredjemand paa samme Maade, hvad enten den af Enkeltmand drevne Forretning, til hvilken han er knyttet, i Henhold til L. 1862 § 1 Nr. 1 er anmeldelsespligtig eller ikke. — Efter norsk Ret medfører Forsømmelse af paabuden Anmeldelse ikke blot Straf efter L. 1874 § 6 men tillige i Henhold til § 7 1ste St. den ejendommelige formueretlige Følge, at enhver, som ikke bevislig kjender til eller af vitterlige Kjendsgjæringer har maatte skjønne, at det virkelige Forhold er anderledes, kan betragte alle Deltagerne i Selskabet, derunder ogsaa Kommanditisten, som personlig ansvarlige for Selskabets Forpligtelser, og denne Følge vedbliver, indtil paabuden Anmeldelse er registreret og offentliggjort. Efter § 7 2det Punktum gjælder samme Regel om Deltageres Ansvarlighed, naar der vel er gjort

*) At Straffebestemmelsen i L. 1862 § 13 træder i Anvendelse, vedkommer ikke den kommanditære Interessents Stilling over for Tredjemand.

Anmeldelse, men denne lader det uoplyst, om nogen hæfter for Firmaets Forpligtelse eller hvem. Som omtalt S. 14, maa det i § 7 1ste Stykke brugte Udtryk »personlig ansvarlig» forstaaes som enstydigt med solidarisk ansvarlig, og det er næppe ganske korrekt, naar Aubert S. 44 øverst bemærker, at dette Lovbud kun hjemler, at de kommanditære Interessenter i et ansvarligt Selskab og Deltagerne i det uansvarlige Selskab i Tilfælde af forsømt Anmeldelse skulle være personlig ansvarlige, men hverken direkte eller indirekte har villet afgjøre noget om, hvor vidt dette Ansvar strækker sig (in solidum eller pro rata). Der er vel bleven ytret Tvivl, om L. 1874 § 7 overhovedet er anvendelig paa Kommanditister, da det norske (danske) Kommanditist-Forhold formentlig ikke er noget »Selskab», og det kun er »alle Deltagerne i Selskabet», hvem hiint Lovbud paalægger et solidarisk Ansvar, Platon S. 48 jfr. Aubert S. 48 Note 77. Selv om man nu vilde indrømme, at Kommanditist-Forholdet i den Skikkelse, hvori det er kjendt i den dansk-norske Ret, paa Grund af Kommanditistens Stilling til Tredjemand i systematisk Henseende burde holdes ude fra Selskabsbegrebet*), vilde dette dog næppe være afgjørende for

*) Dette Spørgsmaal har oftere været undersøgt, jfr. Hagströmer S. 107 Note 2. Den tyske Handelslov skjelner mellem »die Commanditgesellschaft» (det franske société en commandite-special eller limited partnership efter Statutterne i flere nordamerikanske Stater, Kent comm. 12. ed. S. 35, Parsons on contracts 6 ed. I. S. 213, Z. f. HR. XIII. S. 517, Kommissionsudkastet til civil code for New-York §§ 1328-56), der hører til de i denne Lovs 2den Bog i det Hele omhandlede Handelsgesellschaften og skal registreres (Art. 151-6, 171), jfr. den finske Fr. 24 Novbr. 1864 om tysta eller kommandit-bolag. — og paa den anden Side »die stille Gesellschaft» (fransk association en participation, belgisk code de com. partie rev. art. 109 og 110 jfr. code de com. Art. 47-50, hollandsk vennootschap bij wijze van geldschieting w. v. k. art. 19), hvorom efter samme Lov ikke noget kan optages paa Handelsregistret, og som omhandles i 3die Bog 1ste Titel, jfr. om denne Forskjøl v. Hahn Komm. 2den Udg. S. 484 fg. For »die stille Gesellschaft» indeholder HGB. en Række af Bestemmelser, hvorefter ikkun »der Complementar» ikke »der stille Gesellschafter» træder i Forhold til Tredjemand, jfr. t. Ex. Art. 252 1ste Stykke sammenholdt med 164 og 169, Art. 256 med 165. Hertil kommer, at Art. 258 1ste Stykke i Modsætning til 165 bestemmer, at »der stille Gesellschafter» i Komplementarens Konkursbo konkurrerer med de øvrige Kreditorer for sit Indskud, for

Forstaaelsen af L. 1874 § 7. Det er nemlig ubestrideligt, at Kommanditist-Forholdet i Systemerne i Almindelighed betegnes som et Interessentskabs- eller Selskabsforhold, og man har jo endog dannet et eget Tillægsord »halvnavngivne« for at karakterisere denne Art af Selskaber, jfr. Hallager Obligationsret II. S. 187, Gram II. S. 648. De i § 7 brugte Udtryk kunne altsaa omfatte ogsaa de kommanditære Interessenter, og der kan næppe være nogen Tvivl om, at de maa forstaaes paa denne Maade. Hvis en Kommanditist nemlig har forenet sig med et af flere ansvarlige Deltagere bestaaende Selskab, vilde han i Tilfælde af forsømt Anmeldelse kun kunne fritages for solidarisk Ansvar, hvis man maatte forstaa Udtrykket i § 7

saa vidt dette overstiger den paa ham faldende Andel af Tabet (Art. 254), hvilken Regel man under Forhandlingerne om Loven ansaa for nødvendig, for at den fulde Modsetning mellem de to Arter af Selskaber kunde komme frem, jfr. Forhandlings Prot. S. 4547—51. Men med alt dette tør man end ikke efter den tyske Lov sige, at Forholdet til Kommanditisten er Tredjemand uvedkommende, og at denne over for hin er stillet paa samme Maade, som over for en Kreditor, der har forsynet eller lovet at forsyne den ansvarlige Deltager med et Laan til at drive Forretningen. Forskjellen i denne Henseende træder frem i selve Art. 258, hvorefter »der stille Gesellschafter« hæfter i Forhold til Kreditorerne med en forholdsmæssig Andel af sit Indskud og kun konkurrerer med disse for den Del af dette, som overstiger hans Andel i Tabet, jfr. ligeledes Art. 258 2det Stykke. Her mærkes ogsaa Bestemmelsen i Art. 260 for det Tilfælde, at »die stille Gesellschaft« af den passive Interessent eller med hans Vidende er kundgjort ved Cirkulærer, Avertissementer o. desl. Hverken dansk eller norsk Ret foreskriver nogen Anmeldelsespligt med Hensyn til Kommanditistens Stilling i Selskabet, og det er utvivlsomt saa, at de Regler, som af Lovgivningens almindelige Grundsetninger her kunne udledes for Kommanditistens Forhold til Kreditorerne, i det Hele nærme sig til, hvad den tyske Handelslov har foreskrevet om »die stille Gesellschaft«. Efter dansk-norsk Ret lader det sig imidlertid saa meget mindre bestride, at Forholdet til Kommanditisten kan faa retlig Betydning over for Tredjemand, som man der vistnok vil være tilbøjelig til at antage, at Kommanditisten i Forhold til Kreditorerne løber Risikoen for sit hele Indskud og ikke blot for den Del, der svarer til hans forholdsmæssige Andel af Tabet, Gram S. 687. Aubert S. 45 Note 75, Hagströmer S. 107 Note 2, samt at der under visse Omstændigheder kan indtræde et umiddelbart Forpligtelsesforhold for Kommanditisten over for Tredjemand. Paa lignende Maade stiller Forholdet sig vistnok efter hollandsk Ret, jfr. Kist handelsregt III. 8. 294 fig.

»alle Deltagerne i Selskabet« som enstydigt med de efter Selskabskontrakten ansvarlige Deltagere (dansk Fimalov § 14). Men hertil savner man enhver Hjemmel, idet en saadan Forstaaelse vilde gjøre den hele Bestemmelse overflødig, jfr. oven for S. 37, og udelukke, at Reglen kunde komme til Anvendelse paa Aktionærerne i et Aktieselskab, om hvilken Anvendelse dog alle have været enige, jfr. det følgende. Den Kommanditist, som har forenet sig med et af flere ansvarlige Deltagere bestaaende Selskab, bliver saaledes solidarisk ansvarlig, naar Anmeldelse forsømmes, men det samme maa naturligvis gjælde under lige Betingelse for den med Enkeltmand forbundne Kommanditist. Hvis det Firma, hvormed Kommanditisten er forenet, derimod ikke er anmeldelsespligtigt, bliver hans Forhold til Tredjemand at bedømme efter de foran S. 49 angivne almindelige Synspunkter. Det vilde være uden al Hjemmel, her at bringe Analogien af L. 3 Juni 1874 § 7 1ste og 2det Stykke til Anvendelse. Efter norsk Ret kan Anmeldelsespligten altsaa, hvor den er til Stede, men ikke opfyldes, komme til at udøve en stor Indflydelse paa Kommanditistens Forhold til Tredjemand; jfr. ogsaa i det følgende om Signaturen.

I t. HGB. Art. 163 3die Stykke bestemmes med Hensyn til Kommanditselskaber (Art. 150): »Hat die Gesellschaft vor der Eintragung ihre Geschäfte begonnen, so haftet jeder Commanditist dritten Personen für die bis zur Eintragung entstandenen Verbindlichkeiten der Gesellschaft gleich einem persönlich haftenden Gesellschafter, wenn er nicht beweist, dass denselben seine beschränkte Betheiligung bei der Gesellschaft bekannt war«. Denne Regel er for saa vidt strængere mod Kommanditisten end den norske, som den til hans Fritagelse for personligt Ansvar kræver, at han fører Bevis for, at Tredjemand virkelig har kjendt Indskrænkningen i hans Ansvar. Et »kennen müssen«, som i andre Artikler af HGB. er taget med, naar det skal have samme Virkning som virkeligt Kjendskab, jfr. Art. 46, kommer altsaa ikke her i Betragtning, jfr. v. Hahn I. S. 508, hvad derimod i al Fald til Dels er Tilfældet efter L. 3 Juni 1874 § 7.

Efter fransk Ret er den privatretlige Følge af, at den befalede Anmeldelse og Offentliggjørelse af une société en commandite ikke finder Sted, at Selskabet er en Nullitet à l'égard des intéressés; men Forsømmelsen ne pourra être

opposé aux tiers par les associés; jfr. l. 24 juillet 1867 art. 56 og tidligere c. d. com. art. 42. En lignende Regel indeholder den italienske c. d. com. art. 164 og prog. prel. art. 99, samt til Dels Zürich's GB. § 1333 jfr. § 1331. Det er mig ikke bekendt, at den franske Jurisprudens i Tilfælde af, at Kommanditselskabet ikke er anmeldt og offentliggjort, betinger Kommandistens Fri-tagelse for personligt Ansvar af, at der godtgjøres særlige Omstændigheder, i Følge hvilke Tredjemand maa antages at have været vidende om hans Stilling i Selskabet. Hos Pothier, Pardessus og Massé har jeg ikke fundet noget derom, og det modsatte synes at fremgaa af en Bemærkning i Ullmer's Komm. til Zürich's GB. II. S. 198. Wetb. v. Kooph. kjender ikke Nullitet som Følge af Forsømmelsen, men art. 29 bestemmer: zoo lang die inschrijving en de bekendmaking niet is geschied, zal de vennootschap onder eene firma, ten aanzien van derden, worden aangemerkt als algemeen voor alle handelszaken, als aangegaan vor eenen onbepaalden tijd, en als geen en der vennoten uitsluitende van het regt om voor de firma te handelen en te teekenen; jfr. ogsaa den portugisiske c. c. art. 600. Den citerede art. 29 antages nu ogsaa at omfatte kommanditære Inter-essenter i et Handelsselskab under Firma, ligesom ogsaa Reglen i art. 18 om Deltagernes solidariske Ansvar under samme Betingelse anses anvendelig paa dem, jfr. Kist III. S. 315—6.

Efter Rev. Statutes for New-York 765 §§ 8 og 9 er Iagttagelsen af den foreskrevne Anmeldelse og Offentlig-gjørelse en Betingelse for, at Vedkommende kan anses for special partner, jfr. Kommissionsudkastet til civil code §§ 1335 og 1338.

I den belgiske c. d. com. partie révisée art. 11 er ligeledes Nulliteten som Virkning af Forsømmelsen opgiven, hvorimod dennes vigtigste Følge er en Stempelskat paa den Offentliggjørelse, der foregaar efter den lovbefalede Tid. Hvad Forholdet til Tredjemand angaar, bestemmer art. 11: «Les associés ne pourront se prévaloir des actes de société à l'égard des tiers qui auront traité avant la publi-cation; mais le défaut de publication ne pourra être opposé aux tiers par les associés», og det hedder med Hensyn til dette Punkt i den af Pirmez affattede Betænkning: Quand un tiers traite avec une société non publiée, il admet quant au contrat, qu'il forme, l'existence d'une société, dont il

peut cependant rejeter les clauses speciales pour n'y voir qu'une société en nom collectif, formée entre ceux, avec qui il a traité, jfr. Z. f. HR. XXI. Tillægshæfte S. 106.

Efter Udkastet til Handelslov for Svejts medfører ikke en Forsømmelse af Anmeldelsen nogen yderligere Hæftelse for Kommanditisten, jfr. § 105 og Munzinger Mot. S. 62 og 99—100.

Den finske Fr. angaaende tysta eller kommandit-bolag af 24 Novbr. 1864, som i § 3 foreskriver Kontraktens Anmeldelse under Følge af Ugyldighed og i visse Tilfælde dens Kundgjørelse i Aviserne, indeholder ikke nogen Regel om Virkningen af Forsømmelse i Forhold til Tredjemand.

IV. Om de væsentlige Momenter i Begrebet anonymt (uansvarligt) Selskab efter dansk (norsk) Ret.

Paa dette Omraade er der en stor Forskjel mellem dansk (norsk) Ret og de fleste andre Landes Lovgivning. I dansk Ret staar man i alt væsentligt paa, hvad man har kaldet Kontraktfrihedens Standpunkt. Udtrykket er maaske ikke ganske betegnende, men herved forstaas, at det er de almindelige Formueretsregler, der blive at anvende paa de anonyme Selskaber alene med de Lempelse, som det ejendommelige Fællesskabs Natur og Væsen fører med sig. Som Følge heraf er der ved den vide Kontraktfrihed, som dansk Ret hjemler, givet en let Adgang til at stifte anonyme Selskaber, derunder ogsaa Aktieselskaber, og til at indrette disse paa den Maade, som man finder for godt. I de fleste andre Lande har man derimod anset det for nødvendigt, af Hensyn til det økonomiske Samfunds Tarv, at opstille navnlig for Aktieselskabers Vedkommende ufravigelige Indskrænkninger og Kanteler, som skulle sikre Publikum, saa vel Tredjemand som Aktionærer, mod de Skuffelser og Misbrug, hvortil den uindskrænkede Frihed paa dette Omraade aabner Adgang*).

*) De Farer, for hvilke Publikum er udsat efter den nu gjældende danske Ret, ere fremstillede af N. Lassen i Dagbladet Nr. 116-7 1875. Om man end ikke overalt kan være enig i de retlige Resultater, hvortil denne Forfatter kommer, er hans Skildring af Tilstanden dog i det væsentlige sand. — Det kan bemærkes, at den danske Grundlovs § 87, hvorefter Borgerne have Ret til uden foregaaende Tilladelse at indgaa Foreninger i ethvert lovligt Øje-

Det vil herefter forstaas, at de Momenter, der maa siges at være retlig nødvendige for et anonymt Selskab efter dansk Ret, kun ere faa, maaske endog færre end mange autage, idet man ikke altid gjør sig Forskjellen klar mellem, hvad der er retlig nødvendigt for Existensen af et anonymt Selskab, og hvad der ved saadanne Selskaber er det faktisk sædvanlige, fordi de uden det ordentligvis ikke ville kunne virke efter deres Bestemmelse. Hine Momenter ere vistnok kun to, nemlig 1) at den konstitutive Akt bestaar i en Overenskomst mellem i det mindste to Personer om en Samvirken for et fælles Formaal; 2) at denne konstitutive Akt foranlediger Indtrædelsen af den ejendommelige Cyklus af Retsregler, som man i Almindelighed betegner ved, at Selskabet kan være Subjekt for Rettigheder og Forpligtelser vedrørende Formuen.

Først skal her fremsættes nogle Bemærkninger med Hensyn til det 2det Moment, der betegnes ved Tillægsordet »anonym« eller »ansvarlig« og i en vis Henseende er det vigtigste. Den herunder omtalte Cyklus af Retsregler har voldet Videnskaben store Vanskeligheder, idet man dog i det Hele har været mindre i Tvivl om selve Retsreglernes Indhold end om det retlige Grundsynspunkt, ud fra hvilket de enkelte Regler skulde forklares. Hvad Retsreglernes Indhold angaar, staar det med Hensyn til

med, ikke kan være til Hinder for, at den almindelige Lovgivningsmagt, hvis den i øvrigt finder det hensigtsmæssigt, indskrænker Adgangen til at stifte visse anonyme Selskaber, som Aktieselskaber, Forsikringsforeninger, Sparekasser osv. I det mindste med Hensyn til ikke-politiske Foreninger maa det være den almindelige Lovgivningsmagt forbeholdt til enhver Tid at bestemme, hvad der skal anses for et lovligt Øjemed, og under hvilke Betingelser de retlige Virkninger, der knytte sig til et anonymt Selskab, skulle indtræde. Selv en Bestemmelse som den, at der til Stiftelsen af de foran nævnte Selskaber krævedes en Stadfæstelse fra Regeringens Side af dens Statuter, vilde kunne træffes af den almindelige Lovgivningsmagt uden nogen Grundlovsforandring, jfr. Scheel Personret 2den Udg. S. 492-3, Holck Forfatningsret II. S. 355-6. — Hagströmer om aktiebolag enligt svensk rätt, Ups. 1872 har indledningsvis givet en Oversigt over Retsordningen i England, Frankrig, Tyskland, Danmark, Norge og Finland. Renaud's Hovedværk i denne Materie, das Recht der Actiengesellschaften 2den Udg. Leipzig 1875, har i vidt Omfang ved Behandlingen af de enkelte Punkter belyst de forskjellige Landes Retsregler.

de Formuerettigheder, som paa retsgyldig Maade erhverves for Selskabet, vistnok fast, at Deltagerne staa til dem og en anden, end hvor i Almindelighed Formuerettigheder tilkomme mere Personer i Forening, saa som ved almindelig Sammenlægning. Ingen af Deltagerne kan som saadan udeve nogen Raadighedsret over Selskabets Ejendom eller gjøre Brug af den Retsbeskyttelse, der er knyttet til Selskabets Rettigheder eller over Tingen, f. Ex. Vindikationsret, hvorimod al saadan Retsbeskyttelse kun tilkommer Selskabets Bestyrelse. Hvad de Selskabet tilkomnende obligatoriske Rettigheder angaar, kunne disse ligeledes kun indtales af Bestyrelsen, men hverken helt eller delvis af de enkelte Deltagere eller af disse i Forening, med mindre de faktisk udgøre Bestyrelsen. For Selskabets formueretlige Forpligtelser hæfte Deltagerne ikke personlig (in solidum eller pro rata), saa vel som de for dem kunne søges, men Exekution for disse Forpligtelser kan kun gjøres i Selskabets Formue, og Adgang til saadan Exekution kan kun vindes ved Dom eller Forlig med Selskabets Bestyrelse. Hvad der her er sagt om Formuerettigheder og Formueforpligtelser i strengere Forstand, gjælder ogsaa om andre Formuen vedrørende Krav, f. Ex. Erstatningskrav, grundede i Retsbrud, eller Forpligtelser til Formueydelser over for Stat, Kommune osv. I de paa den foran nævnte Maade ordnede Formueretforhold kan det anonyme Selskab indtræde ikke blot med Tredjemand men ogsaa med selve Deltagerne, og det er en Følge af denne Ordning, at der med Hensyn til Fordringer, som en Deltager har mod Selskabet eller omvendt, ikke bliver Sörgsmaal om nogen confusio for hans Andels Vedkommende, og at den Tredjemand, som er Debitor til Selskabet, ikke kan hente nogen Kompensationsindsigelse fra de Fordringer, han maatte have paa en af Deltagerne. Naar det nys blev bemærket, at Deltagerne i det anonyme Selskab ikke ere personlig ansvarlige for dettes Gjæld, sigtes herved alene til, at Selskabets Gjæld qua saadan ikke kan fordres betalt af Deltagerne. Derimod er der selvfølgelig ikke noget til Hinder for, at de Personer, som ere Deltagere i Selskabet i Følge en særlig Retsgrund, der efter Omstændighederne meget vel kan staa i Forbindelse med Selskabsforholdet, kunne være accessorisk forpligtede til at opfylde Selskabets Forpligtelser. Som enkelte Exempler herpaa kunne mærkes den Søassuranceforening, hvis Vedtægter findes ved Just.

Min's Skr. 15 Aug. 1854 (Reskr. saml.), samt mange gjensidige Forsikringsselskaber, og det er næppe ganske korrekt, naar Gram S. 645 og 668 henfører saadanne Foreninger til de navngivne. Et andet Exempel frembyde forskjellige til Firmaregistret paa Fanø anmeldte Aktie-Rederiselskaber, i hvis Statuter det hedder, at Aktionærerne, paa hvis Ret til at raade over deres Aktier ved Salg eller Pantsætning intet Baand lægges, hæfte hver i Forhold til sit Aktieantal for de Selskabet af Bestyrelsen lovlig paadragne Forpligtelser. I det mindste efter de Udtryk, som forekomme i Aviskundgjørelserne om disse Selskabers Registrering, maa de antages at være Aktieselskaber med et akcessorisk pro rata Ansvar for Aktionærerne, men ikke egentlige Partrederier jfr. oven for S. 7. I Overensstemmelse med, hvad der her er bemærket, maa man forstaa den i den norske Lov 3 Juni 1874 § 1 i. f. givne Definition, at et Selskab i denne Lovs Betydning er aansvarligt, naar ingen personlig hæfter for dets Forpligtelser. Den Omstændighed altsaa, at der paahviler Deltagerne i et Selskab et jevnside gaaende personligt Ansvar med Hensyn til de dette som saadant paahvilende Forpligtelser, er altsaa ikke noget afgjørende Bevis imod, at Selskabet er anonymt (aansvarligt); men et sikrere Kjendetegn paa et saadant vil det være, naar kun en Retsforfølgning mod Selskabets Bestyrelse paa dettes Vegne, ikke derimod en Retsforfølgning mod Selskabets Deltagere personlig, giver Ret til at gjøre Exekution i Selskabet Formue qua saadan*). Til denne Formue kan dog efter Omstændighederne høre Fordringer, som Selskabet har paa Deltagerne, f. Ex. i Anledning af skyldige Indskud, og som dettes Kreditorer eventuelt kunne blive berettigede til at fordre betalte til sig, dog kun under de samme Betingelser, som ellers maa opstilles for, at en Kreditor skal være berettiget til at indtale sin Debtors Fordringer paa Tredjemand.

*) I det følgende, hvor der tales om Følgerne af, at et anonymt Selskab driver Forretning under et eller flere af Deltagerne Personnavne, vil det blive omtalt, at denne Omstændighed ikke er til Hinder for, at et anonymt Selskab maa siges at være kommen til Existens, men vel kan give den Tredjemand, der ikke ved særlige Omstændigheder er bunden til at anerkjende Selskabet som anonymt, en Ret til at vælge imellem at behandle Selskabet som saadant eller som et aansvarligt Selskab, i hvilket de i Forretningsnavnet nævnte Personer ere aansvarlige Deltagere.

Angaaende denne Cyklus af Retsregler, af hvilke ikkun Hovedtrækkene her ere angivne, kan i øvrigt henvises til Scheel S. 728 flg., Gram S. 643 flg. og 681—3, Hallager S. 185 og 206, Hagströmer S. 106—38, Renaud S. 150—68.

Om det almindelige Synspunkt, fra hvilket disse Retsregler skulle forklares, have Meningerne, som sagt, været meget delte. Den Mening har navnlig været meget udbredt, at Tilstedeværelsen af de ommeldte Retsregler indeholdt et afgjørende Bevis for, at en juridisk Person var kommen til Existens. Det maa nu ogsaa erkjendes, at retlige Fænomener, som ganske svare til de i det foregaaende omtalte, indtræde, naar Subjektet for de Formuen vedkommende Rettigheder og Forpligtelser er forskjelligt fra et eller flere bestemte menneskelige Individuer, eller med andre Ord naar der lader sig paavise, hvad der er den juridiske Persons Væsensmærke, nemlig en Retsbeskyttelse for ikke nu paaviselige eller endnu ikke eksisterende Personer, jfr. Aagesen Universitetsprogram 1872 S. 22 fl. Ligeledes er det utvivlsomt, at dansk Ret aabner Adgang til ad Forenings- eller Selskabsvejen at stifte en saadan juridisk Person*), Scheel S. 740—1. Men heraf følger paa ingen Maade, at ethvert Selskab, hvor den foran beskrevne Cyklus af Retsregler er anvendelig, skulde udgjøre en juridisk Person. Tvært imod lader der sig paavise mangfoldige Selskaber, for hvilke hine Regler gjælde, men ved hvilke der ikke findes Spor af nogen Retsbeskyttelse for ikke nu paaviselige eller endnu ikke eksisterende Personer. De almindelige Aktieselskaber frembyde uomtvistelige Exempler herpaa; det behøver nemlig ikke at bemærkes, at Aktionærene, skjøndt de kunne udgjøre en stor Mængde og i Tidens Løb vexle, til ethvert givet Øjeblik danne en Kreds af bestemte eksisterende Individuer. Det vilde nu være aldeles uvidenskabeligt, om man desuagtet for at forklare sig hine Retsreglers Anvendelse paa Aktieselska-

*) Klare Exempler i saa Henseende frembyde mange Foreninger, der sigte til ved Medlemmernes Bidrag og ved Midler, som tilvejebringes paa anden Maade, at virke for rent velgjørende Øjemed. Det er ikke ganske sjældent, at slige Instituter i Begyndelsen have Foreningens eller Selskabets Karakter, men at de i Tidens Løb, naar det er lykkedes at tilvejebringe den fornødne Formue, gaa over til at blive egentlige Stiftelser.

berne vilde gjøre Brug af Begrebet juridisk Person. Man vilde herved netop komme ind paa de utilstedelige Fiktioners Omraade; thi medens det er fuldkommen berettiget i Stedet for det logisk bevidste men i Formen trættende Udtryk «en ubestemt Kreds af ikke nu paaviselige eller endnu ikke eksisterende Personer» at benytte Billedet eller, om man hellere vil kalde det saa, Fiktionen af en juridisk Person, jfr. Deuntzer Personret S. 2, er det i Virkeligheden en videnskabelig Falliterklæring gennem en ny Fiktion at udvide den juridiske Persons Begreb ud over de anerkjendt rette Grænser for paa denne Maade at forklare sig visse Retsregler ved Aktieselskaberne, jfr. Hagströmer S. 115 fl. Thöl Handelsrecht*) 5te Udg. S. 459 fl. Ved denne aldeles uvidenskabelige Methode løber man ogsaa den Fare at bringe alle de for juridiske Personer ejendommelige Regler til Anvendelse paa Aktieselskaber, og at glemme, at Ensartethed i den retlige Behandling i visse Retninger ikke udelukker, at der i andre Retninger og navnlig i saadanne, der maa siges at være bestemmende for den begrebsmæssige Adskillelse, er en væsentlig Forskjel til Stede. I sidste Instans skrive Videnskabens Fejltagelser paa dette Omraade sig, som saa ofte ellers, vistnok fra, at man har troet udelukkende at burde holde sig til traditionelle romerske Begreber. Her kjendte man eller troede i al Fald kun at kjende paa den ene Side «societas», paa den anden Side «universitas» som en juridisk Person. Da Aktieselskabet nu utvivlsomt ikke

*) Thöl, som i dette Værk bestrider, at Aktieselskaber kunne anses for juridiske Personer, fastholder en bestemt Modsætning mellem «Gesellschaft» og juridiske Personer, idet det første Begreb efter hans Mening med Nødvendighed forudsætter, at ingen juridisk Personlighed er kommen til Existens, jfr. S. 404. I dansk Ret turde det næppe være berettiget at lægge dette Moment ind i Begrebet Selskab eller Forening, og man maa her vistnok erkjende, at der inden for de anonyme Selskabers Kreds kan forekomme saadanne, som ere juridiske Personer. Hvis f. Ex. en ad Selskabsvejen dannet juridisk Person driver borgerlig Næring, vilde man vistnok anse Frd. 23 Januar 1862 § 6 ligefrem anvendelig paa et saadant Tilfælde. Tænker man sig derimod, at en paa anden Maade uden nogen legislativ Akt f. Ex. ved Enkeltmands Erklæring stiftet juridisk Person driver borgerlig Næring, maatte vistnok Analogien af den anførte Bestemmelse bringes til Anvendelse.

fulgte Reglerne for det første*), maatte det være en juridisk Person. Men selv forudsat, at den romerske Ret kun kjendte hine Former, gaar det paa ingen Maade an at tvinge senere Tidens Retsdannelse ind i en saadan traditionel systematisk Spændetreje. I det foregaaende S. 12 er i korte Træk antydet det retlige Hensyn, som maa antages at ligge til Grund for Ordningen af Formueforholdet ved Aktieselskaber og andre anonyme Selskaber, der ikke udgjøre nogen juridisk Person.

Ved anonyme eller uansvarlige Selskaber tænker man ofte nærmest kun paa Aktieselskaber og andre Foreninger, der tilsigte økonomisk Erhverv for Deltagerne, og ved hvilke disses Kreds er saaledes afsluttet, at nye Deltagere ordentligvis kun kunne indtræde gennem en Sukcession i tidligere Deltageres Ret. Det vil af nær liggende Grunde ikke let forekomme, at Begrebet juridisk Person skulde være anvendeligt paa Selskaber af denne Art. Men Benævnelsen anonyme Selskaber maa ogsaa bruges om andre Selskaber, for hvilke den foran nævnte Cyklus af Retsregler gjælder, f. Ex. gjensidige Forsikrings- og Forsørgelses-selskaber, Byggeforeninger, Forbrugsforeninger, Kreditforeninger, Sygekasser, Begravelseskasser, Sparekasser osv. Selv om et Selskabs Formaal falder uden for den økonomiske Sfære og f. Ex. er videnskabeligt eller selskabeligt, er hin Benævnelse næppe udelukket. I al Fald maa hin Cyklus af Retsregler komme til Anvendelse paa de Formueforhold, i hvilke en saadan Forening maatte

*) Man har vel forsøgt at forklare de ved Aktieselskaber forekommende retlige Fænomener ved Hjælp af de almindelige Kontraksregler og navnlig gjort gjældende, at Begrænsningen i Tredjemands Ret til for sin Fordring kun at holde sig til Selskabets Formue, var givet med det Vilkaar, han maatte antages at have underkastet sig ved at indlade sig med et anonymt Selskab, jfr. Scheel Personret, 2den Udg. S. 730, Gram S. 645. Hertil er imidlertid at bemærke, at selv om det er rigtigt, at man ad denne Vej kunde forklare sig en Begrænsning i de af Tredjemands Fordringsrettigheder, som erhverves ad Kontraksvejen, mangler man i ethvert Fald en tilstrækkelig Grund for, at samme Begrænsning gjælder for Fordringsrettigheder, som erhverves quasi ex contractu og quasi ex delicto. Henvisningen til de almindelige Kontraksregler er heller ikke i Stand til at forklare flere af de ved anonyme Selskaber forekommende processuelle Regler, saaledes som den giver nogen fyldestgørende Grund for, at den enkelte Interessents Særkreditor er udelukket fra at søge Dækning i hans Debtors Andel i den fælles Formue.

indtræde, om den end ikke udgjør nogen juridisk Person, jfr. Hallager S. 183—4. Om et Selskab, hørende til de foran nævnte Arter, konstituerer en juridisk Person, maa afgøres efter en Prøvelse af den for samme gjældende Ordning i det Hele, og Stiftelsesformen giver i saa Henseende ikke nogen Vejledning efter dansk Ret. Staar det Selskabsmedlemmerne frit for til enhver Tid at standse Selskabets Virksomhed og at dele Formuen efter Fradrag af Gjælden mellem sig, er dette vistnok et sikkert Kjendetegn paa, at Selskabet ikke udgjør nogen juridisk Person. Selv om der er tillagt det offentlige Tilsyn og Kontrol med slige Bestemmelser, jfr. Bekj. 1 Decbr. 1851 § 85 osv., vil Forholdet ikke ubetinget skifte Karakter, idet der ikke derfor kan siges at være etableret nogen Retsbeskyttelse for nu ikke paaviselige eller endnu ikke eksisterende Personer. Paa den anden Side udelukkes Begrebet juridisk Person ikke derved, at der i Selskabets Statuter er taget Bestemmelse om, hvorledes der i Tilfælde af dets Opløsning skal forholdes med dets Formue, og det er ikke nogen nødvendig Forudsætning for hint Begreb, at Formuen ved den juridiske Persons Ophør skal blive *bonum vacans*, som tilfalder Staten. Det er ikke utænkeligt, at Statutterne kunne gaa ud paa, at den Formue, som tilhører det en juridisk Person udgjørende Selskab, skal, naar rette Vedkommende har taget Beslutning om dets Opløsning, tilfalde dem, som hidtil aktuelt have nydt Godt af Formuen. Heller ikke udelukkes Anvendelsen af Begrebet juridisk Person, fordi der i Selskabets Statuter maatte være givet dets rent private Bestyrelse Bemyndigelse til at opløse Selskabet og for dette Tilfælde inden for visse Grænser at bestemme, hvad der skal gøres med Formuen. Thi Retsbeskyttelsen for den ubestemte Kreds af Personer vil her kunne vise sig i, at det offentlige ad retlig Vej vil kunne skride ind mod Dispositioner over Formuen, som aabenbart vilde overskride Bestyrelsens Bemyndigelse, f. Ex. mod en Deling af Formuen mellem Bestyrelsens egne Medlemmer. Jfr hermed i det Hele Scheel S. 731—3, 741 3, Gram S. 690 ff.

Som oven for angivet, kræver Begrebet anonymt Selskab dernæst med Nødvendighed, at den konstitutive Akt bestaar i en Overenskomst mellem i det mindste to Personer om en Samvirken for et fælles Formaal. Dette lægger i Ordet Selskab eller Forening, og heraf følger, at

Enkeltmand ikke ved Udsondring af nogen enkelt Del af sin Formue kan oprette noget anonymt Selskab, paa hvilket de i det foregaaende angivne Regler skulde være anvendelige*), jfr. Renaud 2. Udg. S. 220 og nogle Ytringer af Aubert paa 2det nordiske Juristmøde, Beretn. S. 59—60. Dette er oversat af Lassen i hans Artikler i Dagbladet, hvor det hedder, at enhver Privatmand kan dele sig i en Mængde Aktieselskaber og spekulere paa hver Konto for sig. Men for øvrigt skal det indrømmes, at den Garanti, der heri ligger mod Foretagender, hvis eneste Formaal er at undgaa personlig Hæftelse over for Kreditorer, kun er ringe, da det næppe vil være vanskeligt at finde en Straamand, der kan stilles frem som Deltager i "Selskabet". I det saaledes bemærkede ligger fremdeles, at en Plan til et Aktieselskab, som først senere skal konstitueres, endnu ikke med Nødvendighed danner noget anonymt Selskab; men Indbyderne have imidlertid efter vor Ret den største Frihed til at danne et anonymt Selskab, der alene sigter til at fremme Aktieselskabets Oprettelse, og hvis Formueforpligtelser skulle overtages af dette, naar det kommer til Existens. — Af det her bemærkede kunde synes at maatte følge, at et anonymt Selskab, som ikke udgjorde nogen juridisk Person, maatte ophøre og gaa over til en af Enkeltmand dreven Forretning, naar en af Deltagerne indtraadte i samtlige Deltageres Ret, f. Ex. en Aktionær ved Kjøb, Arv eller anden Adkomst paa sin Haand samlede alle Aktier. Det skal vel ogsaa indrømmes, at Navnet Selskab eller Forening passer mindre vel paa den saaledes fremkomne Situation; men heraf kan dog ingenlunde sluttes, at den en Gang paa gyldig Maade fremkomne Retstilstand nødvendig skulde undergaa en væsentlig Forandring ved hin Begivenhed. Tvært imod maa det siges, at der ikke kan paavises nogen Grund til, at denne Begivenhed, der er en simpel Udfoldelse af de ved Selskabets Stiftelse givne Muligheder, i og for sig skulde virke forstyrrende ind paa Retsstillingen. Det maa derfor antages, at saa længe den tidligere Organisation fortsættes, indtræder der ikke nogen personlig Forpligtelse for Ene-Aktionæren for den Gjæld, der i Medhold af denne

*) Det vedkommer os ikke her at undersøge, uden for hvilke Grænser Enkeltmand ved Henlæggelsen af en vis Formue til et vist Formaal kan oprette en Stiftelse som juridisk Person, jfr. Scheel S. 743 ff.

stiftes paa Kvasi-Selskabets Vegne, jfr. Renaud S. 822 f. g., Hagströmer S. 288*). Rigtigheden af dette Resultat bestyrkes i høj Grad derved, at den egentlige Selskabskarakter jo endnu potentielt er til Stede og kan, hvad Øjeblik det skal være, blive til Virkelighed ved Overdragelse af en eller flere Aktier til en anden. Som bemærket, vedbliver den en Gang givne Retsstilling dog vistnok kun, saa længe den tidligere Organisation fortsættes uforandret, og man kan ikke betragte den Omstændighed, at der nu paa Generalforsamlingen kun er én Stemme, som en Forandring, efter hvilken der ikke længer skulde kunne tales om nogen Generalforsamling. Retsstillingen bliver derfor den samme, om end det Faktum er kommet imellem, at Bestyrelsens Mandat er udløbet, og at Ene-Aktionæren paa den behørig tilvarslede Generalforsamling i Overensstemmelse med Statutterne har gjenvalgt den tidligere eller valgt en ny Bestyrelse. Det gjælder dog endnu, at den Virksomhed, som udfoldes, hviler paa et Selskabsgrundlag, og derfor bliver at bedømme efter Reglerne for anonyme Selskaber. Anderledes synes Sagen derimod at stille sig, hvis selve Organisationen undergaar Forandring ved Ene-Aktionærens Stemme, om det end sker i Generalforsamlingens Form, saaledes f. Ex. hvis Forretningskredsen forandres, Grundkapitalen forstørres eller formindskes. Den Forretningsvirksomhed, som derefter udøves, bygges ikke paa noget Selskabsfundament men paa Enkeltmands Vilje, og det ligger uden for hans Magt at bringe de for Selskaber gjældende Retsregler til Anvendelse paa samme. Det kan endnu bemærkes, at Selskabets Vedtægter efter Omstændighederne kunne gjøre en Omorganisation nødvendig, naar alle Aktierne samles paa én Haand, f. Ex. hvis Bestyrelsen eller en anden Selskabsautoritet i Følge Vedtægterne skal bestaa af flere Aktionærer. Men som Renaud med Føje har fremhævet, end ikke i dette Tiffælde bortfalder den tidligere Retsstilling ved Samlingen paa den ene Haand, thi den Mulig-

* Naar man fastholder de i Texten fremhævede Betragtninger, lader der sig ikke fra de der omtalte Tilfælde drage nogen Slutning til, at ogsaa Enkeltmands Forretning skulde kunde bringes ind under de for anonyme Selskaber gjældende Retsregler, naar der blot hunde tilvejebringes den fornødne Notorietet om Ansvarets Begrænsning ved en saadan Forretning; jfr. dog Hagströmer l. c.

hed staar endnu aaben, at Vedtægterne kunne ske Fyldest ved Aktiernes Fordeling paa flere Hænder. Det er en Selvfølge, at den Aktionær, som paa sin Haand har samlet alle Aktierne, kan opløse Selskabsforholdet, naar han vil, uden at være bunden ved de for Selskabsmedlemmerne indbyrdes gjældende Vedtægter. Derimod maa han naturligvis sørge for, at Kreditorerne komme til deres Ret, og de have jo netop Krav paa at fyldestgøres af Selskabsformuen, forinden noget kommer hans andre Kreditorer til Gode. Den samme Opløsningsret tilkommer vistnok Ene-Aktionærens Konkursbo og maa muligvis ogsaa tillægges hans Særkreditorer, som have gjort Udlæg i Selskabets Formue.

Andre end de to foran nævnte Momenter i det anonyme Selskabs Begreb kjendes vistnok ikke efter dansk (norsk) Ret. Det kan saaledes end ikke fordres, at Deltagerne i Selskabet ved dets Stiftelse skulle have sammen-skudt nogen Formue som Selskabsformue eller endog blot forpligtet sig til at yde Penge eller Ting til Tilvejebringelsen af en saadan Formue. Der er i og for sig ikke noget til Hinder for, at et anonymt Selskab kan være beregnet paa fra Begyndelsen af at drive Forretningen paa Kredit. Noget andet er, at hvad der erhverves ved Selskabets Virksomhed eller paa anden Maade for dette, bliver en Selskabsformue, hvorpaa de i det foregaaende angivne Regler komme til Anvendelse. Heraf følger — for allerede paa nærværende Punkt at tage dette med —, at en Bestemmelse i Selskabets Vedtægter om, at det, der erhverves for Selskabet, eo ipso ved Erhvervelsen efter et vist pro quota Forhold skal tilfalde Deltagerne som disses særlige Formue, eller om, at Deltagerne senere kunne vedtage, at Selskabsformuen skal fordeles mellem dem, uden Hensyn til den Gjæld, som maatte paahvile Selskabet, ikke kunne anses for retlig gyldige over for Selskabskreditorerne, om end slige Bestemmelser nok saa meget ere registrerede og kundgjorte. Selv om Deltagerne i et anonymt Selskab maatte have benævnt dette som Aktieselskab, kan der ikke herved efter dansk Ret begrundes en berettiget Forventning for Tredjemand om, at dog nogen Selskabsformue er tilvejebragt ved Indbetaling eller Tegning. Om nemlig end saadant vil være det sædvanlige ved de Selskaber, der fremtræde under denne Be-

nævnelese*), kan der dog ikke siges at være en saadan Formodning derfor, at den maatte virke paa samme Maade som en for Parterne bindende Forudsætning. Dette ses saa meget lettere, som der ikke lader sig paavise nogen Grænse for Kapitalens Størrelse eller nogen Tidsbestemmelse for Tegningens Indfrielse, der skulde kunne siges at have Formodningen for sig. Noget andet er derimod, at Anmeldelsen og Bekjendtgjørelsen om det stiftede Aktieselskab kan indeholde saadanne usande Udtalelser om sket Indbetaling eller Tegning, at den Tredjemand, som er bleven skuffet ved samme, maa kunne gjøre Erstatningsfordring gjældende mod Vedkommende, jfr. det følgende.

Af det her bemærkede følger, at det heller ikke efter dansk Ret kan siges, at et anonymt Selskab eo ipso ophører derved, at Selskabsformuen gaar tabt, eller at dets Passiver overstige dets Aktiver, selv om det sidste fremgaar af en Konkursbehandling, jfr. derimod Gram S. 703 (hos Hallager S. 220—1 og Hagströmer S. 287 fig. ere Udtrykkene noget mere ubestemte). Derimod vil Selskabsformuens Fortabelse oftere have til Følge, at det opløses af Deltagerne, eller i alt Fald at dets Virksomhed ophører og at det saaledes gaar ud af Verden.

Det kan heller ikke opstilles som nogen nødvendig Betingelse for et anonymt Selskab, at dets Formue holdes særskilt fra Deltagerens private. Om end Deltagerne strax dele de Penge mellem sig, som indkomme i Selskabskassen, uden at bryde sig om Selskabets Gjæld, ophører Selskabet ikke derfor at være anonymt, men det er noget andet, at en saadan Adfærd, efter hvad der foran er bemærket, vil paadrage dem et personligt Ansvar over for Kreditorerne.

I de fleste anonyme Selskaber, f. Ex. Aktieselskaberne, vil der være et større Antal Deltagere, hvis Ret ved Overdragelse, Arv og andre Erhvervelsesmaader frit kan overføres fra en Person til en anden. Som Følge heraf vil Publikum, om det end af foreliggende Kjendtgjæringer kan slutte sig til, at enkelte bestemte Personer ere Medlemmer af Selskabet, i Almindelighed ingenlunde

*) For øvrigt er det vistnok ikke ukjendt, end ikke i Lovsproget, at Ordet „Aktieselskaber“ bruges enstydigt med anonyme Selskaber i Almindelighed, jfr. i det følgende om L. 29 Decbr. 1857 § 4.

kjende dem alle. Men i disse Retninger bliver der dog heller ikke Spørgsmaal om retlig nødvendige Momenter i Begrebet anonymt Selskab. Som Deltagerne kunne være faa, jfr. oven for S. 61, saaledes kunne Vedtægterne foreskrive, at Retten som Deltager kun med de øvrige Deltageres Samtykke eller under andre nærmere bestemte Betingelser kan overføres til en anden Person. Derhos kan Publikum ikke blot faktisk være bekendt med samtlige Deltageres Navne, men disse kunne meget godt være optagne i Anmeldelsen og Bekjendtgjørelsen om Selskabet; i denne Henseende maa man ikke lade sig vildlede af Benævnelsen »anonym». Et andet Spørgsmaal er derimod, hvorledes Sagen stiller sig, naar et anonymt Selskab benytter Personnavne til Forretningsnavn, f. Ex. »Hansen & Olsen» eller »Selskabet Hansen & Olsen*»). Naar man sammenholder Bestemmelsen i Fimaloven 23 Januar 1862 § 3 2det Punktum, hvorefter et navngivet Selskabs Firma ikke maa indeholde noget Navn paa Personer, som ikke ere og heller ikke have været (ansvarlige jfr. S. 43 Note) Deltagere i Firmaet, med den i § 6 indeholdte Regel, at »det anonyme Selskabs Navn» skal anmeldes til Firmaregistret, turde det maaske ikke være uberettiget heraf at udlede, at Fimaloven fordrer, at et anonymt Selskab skal have et upersonligt Forretningsnavn, og at Øvrigheden derfor i Henhold til Lovens § 10 er berettiget til at nægte Modtagelsen af en Anmeldelse om et anonymt Selskab, som er i Strid hermed. Rigtigheden af denne Antagelse er dog ganske vist noget tvivlsom, men selv om man maatte være enig i den, kan deraf dog ikke slutes, at Benyttelsen af Personnavne som Forretningsnavn skulde være til Hinder for, at et anonymt Selskab kunde siges at være kommen til Existens. I det følgende vil det blive vist, at en Anmeldelse efter Fimalovens § 6 ikke er nogen nødvendig Betingelse for Stiftelsen af et anmeldelsespligtigt Selskab, og nogen anden Hjemmel for hin Paastand kan ikke anføres. Hermed bestrides aldeles ikke, at Benyttelsen af et saadant Forretningsnavn, der i særlig Grad er skikket til at berede Tredjemand Skuffelser,

---

*) Derimod er der selvfølgelig ikke noget til Hinder for, at et historisk Navn kan optages i Firmaet under saadanne Omstændigheder, at Betydningen af dets Anvendelse maa siges at være notorisk.

vil kunne drage vigtige Følger efter sig i Forhold til denne. Dette følger af Lovgivningens almindelige Grundsætninger, jf. L. 1862 § 3 2det Punktum og hvad der foran S. 43 Note er bemærket om det Tilfælde, at Navnet paa en kommanditær Interessent optages i et navngivet Selskabs Firma. Hvis Deltagerne i et Selskab, der i øvrigt efter sine Vedtægter maa siges at være stiftet som anonymt, danne dets Forretningsnavn af deres egne Personnavne, vil Tredjemand, som er in bona fide, hvad der har Formodningen for sig, selv om Selskabets Vedtægter ere registrerede og kundgjorte, have Valget imellem at optræde mod Selskabet som anonymt Selskab eller at holde sig til Deltagerne som ansvarlige Deltagere i et navngivet Selskab. Det sidste vil ordentligvis være til Fordel for Selskabskreditorerne, men vil efter Omstændighederne ogsaa kunne være fordelagtigst for Deltagernes særlige Kreditorer. Mulige Kollisioner mellem flere Tredjemænd maa løses saaledes, at naar nogen af dem vælger at gaa frem paa den sidst nævnte Maade, bliver dette Valg, saa langt deres Interesser kollidere, ogsaa bindende for de øvrige. Skulde Forretningsnavnet være dannet af Personnavne, der ikke ere Deltagernes, ville Selskabskreditorerne, som ere in bona fide, ikke blot kunne holde sig til Selskabsformuen efter de almindelige Regler for anonyme Selskaber, men tillige være berettigede til at gjøre personligt Erstatningsansvar gjældende mod de Medlemmer af Bestyrelsen eller de Deltagere i Selskabet, der efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger kunne siges at bære Ansvar for Brugen af et saadant Forretningsnavn. I de nævnte Kombinationer har man altsaa Exempler paa det oftere omtalte Forhold, at der ved Siden af Existensen af et anonymt Selskab og en Anvendelse af de deraf flydende Retsregler kan blive Spørgsmaal om et personligt Ansvarlighedsforhold i Kraft af særlige Retsgrunde. Hermed kan jævnføres tysk HGB. Art. 18, v. Hahn Komm. 2den Udg. S. 91, Renaud S. 124 fl.; code de com. art. 29 og 30, l. 24 Juli 1867 art. 21 jfr. 64, Bédarride comm. II. S. 6—7; den reviderede belgiske code de com. art. 27 og 28; schweiz. Entwurf art. 122 1.; svensk Fr. 6 Oktober 1848 § 2, finsk Fr. 24 Novbr. 1864 § 2 Nr. 1; italiensk cod. di com. art. 129, progetto prel. art. 74; wetb. v. kooph. art. 36, Kist. III. S. 329—30; Zürich GB. § 1343.

Det er næppe heller berettiget, naar man undertiden

har paastaet, at der til et anonymt Selskab fordredes en Bestyrelse, som var forskjellig fra samtlige Medlemmer. Noget saadant er ganske vist meget almindeligt ved anonyme Selskaber; men begrebsmæssigt er der ikke noget til Hinder for, at samtlige Deltagere kunne udgjøre den egentlige Bestyrelse, og ved Selskaber, som bestaa af et færre Antal Deltagere, er det heller ikke praktisk uigjennemførligt, jfr. Scheel S. 729, Gram S. 645.

Angaaende anonyme Selskaber eller Foreninger, der ville drive nogen borgerlig Næring, bestemmer Fimaloven 23 Januar 1862 § 6, at de ved deres Bestyrelse skulle indsende til Øvrigheden i den Øvrighedskreds, hvorunder eller hvorfra Foretagendet skal drives (jfr. til Oplysning U. f. Rv. 1867 S. 451), en Anmeldelse om Selskabets: 1) Navn, Hjemsted og Næringsvej, 2) Navne paa de Personer, der i Egenskab af Bestyrere eller paa anden Maade ere bemyndigede til at handle og underskrive paa Selskabets Vegne. Tillige skal der indsendes et Exemplar af Selskabets Vedtægter eller i det mindste et Udtog, omfattende alle de Bestemmelser, som vedkomme Tredjemands Forhold til Selskabet, og Selskabet maa ikke træde i Virksomhed, forinden det har modtaget Bevis fra Øvrigheden for, at det her foreskrevne er blevet iagttaget. Det sidste Paabud kunde maaske friste til den Antagelse, at den lovbevalde Anmeldelse var en nødvendig Betingelse for, at et anonymt Selskab, der vilde drive borgerlig Næring, kunde siges at være kommen til Existens; men dette vilde ikke være rigtigt. For det første kan bemærkes, at Ordene »træde i Virksomhed« dog nærmest maa antages at sigtê til en Udøvelse af den paatænkte Næring, jfr. L. 1862 § 1 sammenholdt med § 13, L. 23 Maj 1873 § 2 og den norske L. 3 Juni 1874 § 6, men forud for det nævnte Stadium kan der være foregaaet meget, paa hvilke de Retsregler, der følge af Selskabets Karakter som anonymt Selskab, alt ere komne til Anvendelse. Hovedsagen er dog, at Loven 1862 ikke knytter anden Følge til Overtrædelsen af hint Paabud end Straf efter § 13. Derimod indeholder denne Lov hverken direkte eller indirekte nogen Regel om, at Selskabet, hvis den bevalde Anmeldelse forsømtes, skulde være en Nullitet, eller at Anmeldelsen skulde være den Akt, hvórved Selskabet som saadant konstitueredes. I det følgende vil blive omtalt, at den norske Lov 3 Juni 1874 § 7 til Und-

ladelse af at anmelde et anmeldelsespligtigt nansvarligt Selskab knytter en ejendommelig formueretlig Følge, nemlig under en vis nærmere Betingelse et solidarisk Ansvar for alle Deltagere over for Tredjemand; men efter hvad der oftere er bemærket, vil denne Poenalvirkning ikke være til Hinder for, at et anonymt Selskab maa siges at være kommen til Existens. Forholdet er netop dette, at i alle Retninger, hvor hint personlige Ansvar ikke gjør sig gjældende, ville de af Selskabets Karakter som anonymt Selskab flydende Regler være at anvende. — For at Bestemmelsen i L. 23 Januar 1862 § 6 om Anmeldelsen kan ske Fyldest, er det nødvendigt at det anonyme Selskabs Vedtægter ere nedskrevne, thi dette er Betingelsen for, at enten et Exemplar af samme eller et Udtog af samme kan indsendes. En saadan Nedskrivning kræves derimod ikke til Anmeldelser af navngivne Selskaber efter L. 1862 og er heller ikke ubetinget nødvendig efter Bestemmelsen i norsk L. 1874 § 4 om Anmeldelse af nansvarlige Selskaber. Det er ikke ganske korrekt, naar Gram S. 654—5 har udtrykt dette, som om det, for at fyldestgjøre Anmeldelsespligten efter L. 1862 § 6, var nødvendigt, at der skulde være oprettet en skriftlig Kontrakt. Hermed forstaas nemlig i det juridiske Sprog ikke blot en skriftlig Gjengivelse af Indholdet af en Kontrakt, men en af Deltagerne ved deres Underskrift indbyrdes vedkjendt Kontrakt. Det sidste behøver imidlertid ikke at foreligge, for at behørig Anmeldelse efter § 6 kan finde Sted. At Kontraktens Nedskrivning dog ikke er nogen Betingelse for, at et anmeldelsespligtigt anonymt Selskab skal kunne siges at være kommen til Existens, følger ligefrem af det foregaaende.

Loven om Haandværks- og Fabrikdrift samt Handel m. m. af 29 Decbr. 1857 § 4 bestemmer, at Borgerskab og Næringsbevis kan meddeles Aktieselskaber*), i hvis

*) L. 1857 § 4 1ste og 2det Punktum maa vistnok komme til Anvendelse paa alle anonyme Selskaber, der ville drive bunden Næring, hvad enten man nu vil tale om en analogisk Anvendelse af Bestemmelserne eller antage, at Ordet «Aktieselskab» er brugt enstydigt med anonyme Selskaber i Almindelighed. For det sidste taler, at § 4 3die Punktum giver Regel for navngivne og halvnavngivne Interessentskaber, og at Modsætningen til disse dannes af anonyme Selskaber i det Hele, ikke særlig af Aktieselskaberne. Hertil kommer, at Loven af 23 Maj 1873 § 2, naar den viser

Øvrigheden forelagte Vedtægter intet ulovligt findes. Hvad oven for er sagt om Forskjellen mellem Nedskrivning og skriftlig Kontrakt, Gram l. c., gjælder ogsaa her. Denne Bestemmelse fordrer ikke en Stadfæstelse af Øvrigheden paa Selskabets Vedtægter til Stiftelse af et Aktieselskab, som vil drive nogen Næring, der kræver Borgerskab eller Næringsbevis, men gaar kun ud paa, at Øvrigheden, forinden disse Beviser meddeles, skal undersøge, om Vedtægterne indeholde noget ulovligt, og herefter enten meddele eller nægte Meddelelse af Borgerskab eller Næringsbevis. Heller ikke her kan det siges, at slig Meddelelse udgjør en nødvendig Betingelse for, at et Aktieselskab, til hvis Næring disse Beviser kræves, kan siges at være kommen til Existens; men Forholdet er dette, at, hvis Næringen udøves uden Beviserne, ville Straffebestemmelserne om ulovligt Næringsbrug og hvad dertil hører træde i Virksomhed, jfr. L. 1857 Afsnit VII. Naar det i L. 1857 § 4 2det Punktum hedder: »Forandringer i Vedtægterne skulle da, inden de træde i Kraft, meddeles Øvrigheden til Stadfæstelse«, kunde det vel synes noget mere tvivlsomt, om der ikke krævedes en egentlig Stadfæstelse af de i Vedtægterne foretagne Forandringer, og om disse, forinden en saadan var meddelt, kunde anses for retlig gyldige. Det vilde imidlertid være urimeligt, om Øvrighedens Stilling til et Aktieselskabs Vedtægter skulde være en ganske anden, naar det har faaet Borgerskab eller Næringsbevis, og der bliver Spørgsmaal om en Forandring i Vedtægterne, end naar det fra Begyndelsen af søger om Borgerskab eller Næringsbevis. Da derhos Ordene i § 4 2det Punktum ikke kunne siges at lægge uoverstigelige Hindringer i Vejen for en ensartet Behandling af begge Tilfælde, maa det vistnok antages, at der med Hensyn til Forandringer i Vedtægterne ligeledes kun bliver Spørgsmaal om Øvrighedens Undersøgelse af, hvor vidt deri indeholdes noget ulovligt, og at Forsømmelse af at meddele Forandringen til slig Prøvelse, ikke er til Hinder for, at Forandringen maa siges at være traadt i Kraft, selvfølgelig under Vedkommendes Ansvar for ulovligt

---

Forbrugsforeninger, hvis Virksomhed maa betragtes som Næringsdrift, ind under »Lovgivningens almindelige Bestemmelser om Handel«, maa antages særlig at have L. 29 Decbr. 1857 § 4 1ste og 2det Punktum for Øje.

Næringsbrug, hvis et saadant maatte foreligge. Denne Opfattelse er ogsaa i Overensstemmelse med, hvad der blev udtalt under Lovens 3die Behandling i Folketinget, se Folketingstd. 9^e Session 1857 Sp. 2041. — Om Forbrugsforeninger mærkes L. 2. Juli 1870 § 4 og L. 23 Maj 1873 § 2, jfr. Scheel S. 546. Naar det i L. 1873 § 2 2det Punktum hedder, at de Forbrugsforeninger, der efter Bestemmelsen i §ens 1ste Punktum ikke anse sig pligtige til at erhverve Borgerskab eller Næringsbevis, skulle, forinden de begynde deres Virksomhed, meddele Øvrigheden Oplysning om deres Love eller Vedtægter, samt om, af hvilke Personer Medlemmerne bestaa, og at Øvrigheden til enhver Tid er berettiget til at fordrø sig saadanne Oplysninger meddelte for at kunne paase Lovligheden af Forbrugsforeningens Virksomhed, ere disse Udtryk i fuldkommen Overensstemmelse med, hvad der foran er bemærket om L. 29 Decbr. 1857 § 4.

V. Om Betydningen af anonyme Selskabers Anmeldelse og Offentliggjørelse for Deltagerens Ansvar over for Kreditorerne.

Her møder os en lignende Forskjel mellem dansk og norsk Ret som den, der er omtalt S. 49 med Hensyn til kommanditære Interessenter. Efter begge Retsforfatninger er det givet, at der, naar paabuden Anmeldelse og Offentliggjørelse af det anonyme (uansvarlige) Selskab har fundet Sted, under almindelige Omstændigheder ikke indtræder noget personligt Ansvar for Deltagerne over for Tredjemand. At Forholdet dog stiller sig anderledes, hvis Deltagerens Navne ere optagne i Selskabets Forretningsnavn, er omtalt foran S. 67. Derimod ere Reglerne væsentlig forskellige i Tilfælde af, at paabuden Anmeldelse forsømmes. Som retlig Følge heraf foreskriver den danske Lov 23 Januar 1862 kun Straf i § 13, og det er S. 68 bemærket, at Undladelsen af at efterkomme Anmeldelsespligten ikke udelukker, at et anonymt Selskab maa siges at være kommen til Existens. Spørgsmaalet om Deltagerens Retsstilling over for Tredjemand i dette Tilfælde maa derfor bedømmes efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger. Her maa det da komme i særlig Betragtning, at Existensen af anonyme Selskaber, hvor Ansvarer er begrænset til de

gjørte Indskud, er noget aldeles normalt, hvorfor Tredjemand selv maa se sig for, om han forhandler med et saadant eller med et ansvarligt Selskab. I Almindelighed vil Selskabets Navn, hvad enten det er hentet fra den Virksomhed, som ved samme/tilsigtes, eller dannet paa anden Maade, paa tilstrækkelig Maade gjøre Tredjemand opmærksom paa, at han har med et anonymt Selskab at gjøre. Den Omstændighed, at Anmeldelsespligten efter L. 1862 § 6 er overtraadt, vil ikke kunne skabe nogen særlig Formodning imod, at Selskabet skulde være anonymt; thi hvis Selskabet havde været ansvarligt, burde det jo have været anmeldt efter § 1, og man kunde altsaa med samme Føje sige, at Formodningen paa Grund af Ikke-Anmeldelsen maatte være mod, at det var ansvarligt. Som Regel kan man derfor vistnok opstille, at der kun indtræder en personlig Fordring imod den eller dem, med hvem Tredjemand har forhandlet, naar det anonyme Selskabs Benævnelse eller andre særlige Omstændigheder efter en almengyldig Dom maatte fremkalde den Tro hos ham, at han havde med et ansvarligt Selskab eller med ansvarlige Personer at gjøre.

Efter den norske L. 3 Juni 1874 indtræder derimod ikke blot Straffebestemmelsen i § 6, men det bestemmes derhos i § 7, at saa længe paabuden Anmeldelse ikke er registreret og offentliggjort, kan enhver, som ikke bevisligen kjender til eller af vitterlige Kjendsgjerninger har maattet skjønne, at det virkelige Forhold er anderledes, betragte alle Deltagerne i Selskabet — altsaa ikke blot dets Bestyrelse — som personlig ansvarlige for Firmaets Forpligtelser, og at samme Regel gjælder, naar der vel er gjort Anmeldelse, men denne lader det uoplyst, om nogen hæfter for Firmaets Forpligtelser eller hvem, jfr. oven for S. 52, Platou S. 46—7.

For tysk Rets Vedkommende haves Bestemmelsen i Handelslovens Art. 211: »Vor erfolgter Eintragung in das Handelsregister besteht die Actiengesellschaft als solche nicht ... Wenn vor erfolgter Eintragung in das Handelsregister im Namen der Gesellschaft gehandelt worden ist, so haften die Handelnden persönlich und solidarisch«, jfr. schweiz. Entw. Art. 117 og 118, hvor dog tilføjes: »Es können aber daheringe Verpflichtungen später von der konstituirten Actiengesellschaft übernommen werden, und es sind in diesem Falle die Gläubiger schuldig,

die Actiengesellschaft als Schuldner anzuerkennen«. Som det vil ses, gaar den tyske Handelslov Art. 211 med Hensyn til Kredsen af de Personer, som blive personlig ansvarlige, ikke saa vidt som den norske Lov, men for øvrigt er der delte Meninger om Artiklens Forstaaelse, navnlig om Omfanget af Udtrykket «die Handelnden» samt om Virkningen af, at Tredjemand har været vidende om, at Aktieselskabet endnu ikke var endelig konstitueret, jfr. paa den ene Side v. Hahn Komm. I. S. 611, Wiener Z. f. HR. XXI. S. 605, paa den anden Side Renaud S. 393 fl. Angaaende andre fremmede Lovgivningers Bestemmelser om dette Punkt kan henvises til Renaud § 34 jfr. § 40, Kist III. S. 353—5. I Sverig gjælder Reglen i Fr. om aktiebolag 6 Oktober 1848 § 13 jfr. § 10, om hvis Forstaaelse kan henvises til Hagströmer S. 169—73 og 190. Tilsvarende Bestemmelser findes i den finske Fr. 24 Nov. 1864 §§ 7 og 8, Montgomery Forhdl. paa 2det nordiske Juristmøde S. 72.

VI. Nogle almindelige Bemærkninger om den Betydning, som anonyme Selskabers Vedtægter og disses Anmeldelse have i Forhold til Tredjemand.

Det hedder i L. 23 Januar 1862 § 14 1ste Stykke: «De i Medfør af denne Lov skete Anmeldelser og Bekjendtgørelser ere bindende for alle Vedkommende i Forhold til Tredjemand», og der kan ikke være nogen Tvivl om, at denne Regel ogsaa gjælder for Anmeldelser og Bekjendtgørelser om anonyme Selskaber. Her opstaar imidlertid Spørgsmaal dels om de ydre dels om de indre Betingelser for Anvendelsen af denne Bestemmelse paa anonyme Selskaber. I først nævnte Henseende kan spørges, om § 14 1ste Punktum kun finder Anvendelse paa de Selskabsbestemmelser, der ere optagne i selve Anmeldelsen og derefter af Øvrigheden ere registrerede og foranstaltede bekjendtgjorte efter § 10, eller om den tillige gjælder for de Bestemmelser, der findes optagne i det med Anmeldelsen indsendte Exemplar af eller Udtog af Vedtægterne, men som ikke ere offentliggjorte i Avisen. L. 1862 § 6 foreskriver nemlig dels, hvilke Punkter selve Anmeldelsen om det anonyme Selskab skal indeholde, dels paabyder den, at der tillige skal indsendes et Exemplar

af Selskabets Vedtægter eller i det mindste et Udtog, omfattende de Bestemmelser, som vedkomme Tredjemands Forhold til Selskabet. Men efter Lovens § 10 er det kun Anmeldelserne, som skulle foranstaltes offentliggjorte i Avisen, men ikke Vedtægterne eller Udtoget af samme, ligesom disses Indhold vistnok heller ikke optages i Firma-registrene, jfr. Just. Min. Cirk. 7 Maj 1862 Schema B., der ikke har noget særligt Rubrum for de i Vedtægterne eller Udtoget indeholdte Bestemmelser, som vedkomme Forholdet til Tredjemand*). Det vilde dog vistnok være en altfor indskrænkende Fortolkning af Ordene i § 14, »de i Medfør af denne Lov skete Anmeldelser og Bekjendtgørelser«, om man vilde sige, at ikkun selve Anmeldelsen om det anonyme Selskab, der var offentliggjort i Avisen, faldt ind derunder, hvorimod det synes, at have Hjemmel i den naturlige Betydning af Ordene, at ogsaa de Vedtægter eller det Udtog af disse, der skulle indsendes til Øvrigheden tillige med den i Aviserne offentliggjorte Anmeldelse, erkjendes for at være anmeldte og bekjendtgjorte i Medfør af Loven. — Det næste Spørgsmaal angaar derimod de indre Betingelser for Anvendelsen af § 14 1ste Punktum, eller med andre Ord, den Karakter, som selve Bestemmelserne maa have, for at blive bindende i Forhold til Tredjemand ved deres Anmeldelse og Bekjendtgørelse, disse Ord forstaaede paa den foran nævnte Maade. I denne Henseende maa vistnok fastholdes, at Reglen kun sigter til saadanne Selskabs-Bestemmelser, som direkte vedkomme Selskabets Retsstilling til Tredjemand, derunder navnlig Afslutning af Retshandler paa Selskabets Vegne. Størst praktisk Betydning har Reglen derfor med Hensyn til de Punkter, som skulle optages i selve Anmeldelsen, nemlig om Selskabets Hjemsted (Lovens § 15), om hvilke

---

*) Anderledes stiller Sagen sig efter det norske Indre-Departements Cirkulære af 12 Novbr. 1874 jfr. L. 1874 § 4. I det med samme fulgte Schema findes en særlig Rubrik for andre i Anmeldelsen indeholdte Oplysninger vedkommende Forholdet til Tredjemand, og det foreskrives derhos i Cirkulæret, at for saa vidt uansvarligt Selskab alene har ledsaget Anmeldelsen med Exemplar af Selskabets Statuter, har Registerføreren i vedkommende Rubrik at meddele den fornødne Forklaring om Forholdet til Tredjemand. t. Ex. ved et Aktieselskab den tegnede Kapitals Størrelse, Aktiernes Antal og Størrelse, hvor meget der af Kapitalen er indbetalt m. v., jfr. i øvrigt det følgende om denne Bestemmelse.

Personer der ere bemyndigede til at handle og underskrive paa Selskabets Vegne, samt om Selskabets Næringsvej, hvori der jo ligeledes ligger en Bestemmelse af Fuldmagtens Grænser. Der er imidlertid ikke noget til Hinder for, at der i et Selskabs Vedtægter kan være optaget særlige Bestemmelser, som gaa ud paa at tillægge dem, der indlade sig med Selskabet, visse Rettigheder. Ogsaa paa slige Bestemmelser vil § 14 være anvendelig. Derimod staaer det vistnok fast, at Bestemmelser i de med Anmeldelsen indsendte Vedtægter, som vel kunne være af stor Interesse for Kreditorerne, men som dog ikke direkte vedrøre Selskabets Retsstilling til Tredjemand, ikke kunne være bindende for Selskabet. Exempelvis kunne i saa Henseende nævnes Bestemmelser om Grundkapitalens Størrelse, Opsamling af Reservefond, særlig betryggende Bestyrelsesforhold osv. Efter slige Bestemmelser egen Karakter ordne de kun Selskabets indre Retsforhold, og man har ingen Hjemmel i dansk Ret til at antage, at Selskabet ved slige Bestemmelser Optagelse i Vedtægterne har villet skabe en Tingenes Tilstand, der blev retlig forpligtende over for Tredjemand. Derfor kan Selskabet ikke blot forandre hine Bestemmelser for Fremtiden, hvad jo endog kan ske med Hensyn til Vedtægternes Bestemmelser om Bestyrelsens Fuldmagt osv., dog med den nærmere Regel som indeholdes i Lovens § 14 sidste Punktum, men det maa antages, at endog den Tredjemand, som har afsluttet Retshandel med Selskabet, medens hine Bestemmelser stod ved Magt, er udelukket fra i deres Forandring at se noget Brud paa sin Ret. Er Forpligtelsesforholdet fra hans Side uopfyldt, kan han derfor ikke fordrø at træde tilbage fra Kontrakten i Følge Reglerne om Misligholdelse eller svigtende Forudsætninger. Rigtigheden heraf bestyrkes ydermere ved at lægge Mærke til, at tilsvarende Regler gjælde for navngivne Handelsselskaber. Det vil vistnok være sjældent, at den om et navngivet Selskab gjorte Anmeldelse, der jo ikke skal ledsages af Selskabskontrakten eller noget Udtog af samme, indeholder noget om det Tilskud, Deltagerne have gjort til Forretningens Drift, eller om en kommanditær Interessents Indskud; men da den danske Fimalov ikke — som den tyske HGB. Art. 12 antages at gjøre, v. Hahn S. 72 fl. — indeholder noget Forbud imod paa Firmaregistret at indføre andet end det lovbefalede, var det ikke umuligt, at det kunde

ske. For et saadant Tilfælde, der falder uden for Reglen i L. 1862 § 14 1ste Punktum, vilde man dog vistnok kun under ganske særlige Omstændigheder kunne antage, at slige Bestemmelser indeholdt nogen retlig Garanti for Tredjemand. Hertil maatte nødvendig kræves, at Forholdets Omtale i Anmeldelsen i Forbindelse med samtlige øvrige foreliggende Forhold berettigede til at antage, at der forelaa en Forpligtelseserklæring fra de Paagjældende til alle og enhver, hvilken blev bindende over for den enkelte Tredjemand, som akcepterede den ved at indgaa Retshandel med Selskabet, jfr. t. HGB. Art. 260, Thöl I. S. 373 fl. Men til Antagelsen af en saadan Forpligtelseserklæring vil det ikke være tilstrækkeligt, at Forholdet er omtalt i Anmeldelsen, thi man kan ikke sige, at der efter en almenyldig fornuftig Dom herved vækkes grundet Formodning hos Tredjemand om, at Forholdet skal blive uforandret, indtil der sker Kundgjørelse om Forandringen. For øvrigt erindres, at der i saadanne Tilfælde, hvor en Forpligtelseserklæring maatte antages at foreligge ved navngivne Selskaber, ordentligvis ikke paa Grund af Brud paa samme vilde blive Tale om nogen udvidet personlig Ansvarlighed hos Deltagerne, da disse jo i Reglen ere solidariske ansvarlige; men derimod vilde Følgen af et saadant Retsbrud kunne træde frem i et Krav fra Tredjemands Side paa, naar Selskabets Forhold forandrede i Strid med hans Ret, at træde tilbage fra den indgaaede Kontrakt, eller f. Ex. i det Tilfælde, at den kommanditære Interessent havde faaet det i Anmeldelsen omtalte Indskud tilbage, i en Fordring paa, at saadan Tilbagebetaling i Forhold til vedkommende Kreditor skulde betragtes som retlig betydningsløs. Efter hvad der saaledes er bemærket, maa det vistnok erkjendes, at et anonymt Selskab, hvor ikke ganske særlige Omstændigheder ere til Stede, uden at krænke Selskabskreditorernes Ret vil kunne formindske den i Vedtægterne angivne Grundkapital og Reservefond*). Ved slige Selskaber er der

*) Efter svensk (finsk) Ret synes Sagen at stille sig saaledes, at for saa vidt Grundkapitalens eller Reservefondens Formindskelse er i Strid med den af Kongen (Senatet) stadfæstede Bolagsordning, er en Beslutning om samme ugyldig i Henhold til Fr. 6 Oktober 1848 § 1 i. f. og Fr. 24 Novbr. 1864 § 4. Men stadfæster Regeringen en saadan Forandring i Bolagsordningen, bliver den fuld-

nemlig endnu mindre Grund til at antage, at der i den paaagjældende Bestemmelses Optagelse i Vedtægterne eller Udtoget og i Indsendelsen skulde ligge nogen Forpligtelses-erklæring over for Tredjemand*). Det er derfor ogsaa

kommen retsgyldig, og Bolagskreditorerne kunne ikke gjøre nogen Indsigelse mod samme gjældende. Om Regeringen af Hensyn til Kreditorerne vil nægte Stadfæstelse, er et ganske andet Spørgsmaal, og herpaa kan vistnok ikke gives andet Svar, end at det ganske vil afhænge af de konkrete Omstændigheder, jfr. dog en noget forskjellig Opfattelse hos Hagstrømer S. 250 fig.

*) Naar det i L. 23 Januar 1862 § 6 hedder «eller i det mindste et Udtoget omfattende alle de Bestemmelser, som vedkomme Tredjemands Forhold til Selskabet», ligger det efter Ordenes naturlige Betydning i Retssproget nærmest at antage, at der kun er sigtet til saadanne Bestemmelser, som, efter hvad der er udviklet i Texten, direkte angaa Selskabets Retsstilling til Tredjemand, og at derimod Selskabsbestemmelser, der vel kunne være af Interesse for Tredjemand, men ikke blive bindende i Forhold til ham ved at anmeldes og bekendtgjøres, ligge uden for Reglen. Man vilde derfor vistnok ogsaa have Betænkelighed ved at paalægge en Beskyttelse af et anonymt Selskab Straf efter L. § 13, fordi den i Udtoget kun havde optaget Bestemmelser af den først nævnte Art. Imidlertid er det dog vistnok tvivlsomt, om det har været Meningen at indskrænke Udtoget paa denne Maade, og om denne Forstaelse i Almindelighed følges. Mod den kan ogsaa tale, at Udtoget i Almindelighed vilde faa et høist tarveligt Indhold i Sammenligning med Vedtægterne og ordentligvis kun vilde komme til at optage Bestemmelser om de Punkter, som alt vare indeholdte i selve Anmeldelsen. Dertil kommer, at hvis Reglen kun omfattede den foran nævnte Kreds af Bestemmelser, vilde det have ligget nær i § 10 at foreskrive, at Indholdet af Udtoget, naar et saadant indsendtes, skulde registreres og indrykkes i Avisen. Af hvad der er bemærket S. 74 Note, vil det ses, at det norske Indre-Departement forstaar de tilsvarende Udtryk i L. 3 Juni 1874 § 4 saa omfattende, at derunder ogsaa henføres Selskabs-Bestemmelser, der ikke blive bindende for Selskabet i Forhold til Tredjemand. Nogen stor praktisk Interesse har det i øvrigt ikke, om man forstaar Udtrykkene paa den ene eller den anden Maade. Derimod vilde det være en Overskridelse af alle anerkjendte Fortolkningsregler om man vilde sige: Det Udtoget, som skal indsendes alternativt med et Exemplar af Vedtægterne, maa antages at skulle omfatte alle Bestemmelser, som have Interesse for Tredjemand; og af den Maade, hvorpaa Reglen herom er fremsat i Lovens § 6, lader sig slutte, at alle saadanne Bestemmelser blive bindende for Selskabet i Forhold til Tredjemand. Affattelsen af § 6 giver nemlig ikke noget som helst Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal, af hvilken Karakter Selskabs-Bestemmelsen skal være, for at kunne binde i Forhold til Tredjemand. Efter hvad der foran er bemærket, kan det der-

ligegyldigt, paa hvilken Maade Grundkapitalen eller Reserverfonden formindskes, om det sker ved ligefrem Tilbagebetaling eller i Form af Udbetaling af Renter eller Udbytte eller ved Eftergivelse af skyldige resterende Indskud eller ved Ombytning af Aktier med Obligationer eller ved Indkjøb af Selskabets egne Aktier osv.

Meningen af det her udviklede er dog ikke, at det anonyme Selskabs Kreditorer skulde være prisgivne for enhver Disposition, som det maatte falde Selskabets Bestyrelse eller Deltagere ind at træffe. Fimalovgivningen giver vel ikke Kreditorerne nogen særlig Garanti imod Misbrug i denne Retning, men efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger vil der under visse Omstændigheder kunne tilkomme dem en retlig Beskyttelse til Sikring af deres Retshaandhævelse. Det er heraf igjen en Følge, at Retsstillingen i denne Henseende vil være den samme, hvad enten det anonyme Selskab er anmeldelsespligtigt eller ikke, og i første Tilfælde om Anmeldelse har fundet Sted eller ikke. Alle ville saaledes vistnok være enige om, at hvis Deltagerne i et anonymt Selskab skulde driste sig til at dele Selskabsformuen mellem sig, uden at bryde sig om Gjælden, om hvis Existens de ikke kunde eller efter en fornuftig objektiv Dom ikke burde være uvidende, maa der paahvile dem et solidarisk Erstatningsansvar til at dække Kreditorerne det Tab, som disse have lidt ved Dispositionen, jfr. Bang j. T. XXI. S. 301. Den enkelte Deltager vil paa Grund af dette Erstatningskrav kunne komme til at betale mere, end han ved Delingen har modtaget. Derimod har man

---

for heller ikke siges, at der i det norske Indre-Departements Cirkulære af 12 Novbr. 1874 ligger nogen Forudsætning om, at Bestemmelser om den tegnede Aktiekapitals Størrelse, Aktiernes Antal og Størrelse osv. skulde høre til dem, ved hvilket Selskabet bandtes over for Tredjemand. Hvorledes man saa forstaar de her omtalte Ord i L. 1862 § 6, synes det at være klart, at naar Selskabet foretager Forandring i de Statuter, hvorom der er indsendt Meddelelse tillige med Anmeldelsen, maa saadan Forandring anmeldes efter Lovens § 7, selv om den ikke hører til den Kreds af Bestemmelser, hvorved Selskabet bindes. Det kan endnu bemærkes, at der her fremkommer den Anomali, at slige Forandringer i Vedtægterne skulde anmeldes, registreres og offentliggøres i Aviserne efter § 10, medens Indholdet af Vedtægterne selv ikke er optaget i Registret eller Avisen.

ikke nogen Hjemmel til at paalægge Deltagerne en solidarisk Forpligtelse for den hele Selskabsgjæld, naar denne paa den Tid, Delingen foregik, oversteg Formuen. Noget andet er, at Beviset herfor maa paahvile den Deltager, som herpaa ville støtte en Begrænsning i sit Ansvar. Den samme Erstatningspligt maa paahvile Selskabets Bestyrelse, som har foretaget Delingen under de angivne Omstændigheder, og den vil ikke kunne skyde sig ind under, at den i denne Henseende har handlet efter Ordre eller Bemyndigelse af Deltagerne. Spørger man om den her ommeldte Forpligtelses retlige Karakter, maa Svaret blive; at der er en Erstatningspligt (ex delicto), grundet paa, at der foreligger et rent og klart Brud paa den Kreditorerne tilkommende Retshaandhævelsesret. Til nogen Oplysning om Lovgivningens almindelige Grundsætninger om denne Side af Retshaandhævelsesretten kan henvises til Straffelovens § 260 og Konkurslovens § 168*); derimod ligge Bestemmelserne i Konkurslovens 4de Kapitel, skjønt ogsaa grundede i Retshaandhævelseshensyn, noget fjærnere. I de Tilfælde, for hvilke de to først nævnte Lovbud direkte give Regel, vil der for øvrigt ordentligvis ikke blive Tale om nogen Erstatningsforpligtelse, eftersom vedkommende Kreditor i Regelen ville have fuld Forfølgningsret; men Spørgsmaalet om en slig Forpligtelse vil dog ogsaa her kunne fremkomme, naar den Kreditor, hvis Ret er tilsidesat, efter Fordringens Beskaffenhed har været henvist til alene at søge Fyldestgjørelse af en bestemt afsondret Del af Skyldnerens Formue, og den ulovlige Disposition har angaaet denne Formue. — Det Spørgsmaal har været omtvistet, om Selskabets Kreditorer, naar Selskabsmidlerne vise sig utilstrækkelige til deres Fyldestgjørelse, kunne holde sig til Deltagerne, der i fuldkommen god Tro have modtaget en uforholdsmæssig høj Dividende eller en Del af Selskabsformuen. Forudsætningen her er altsaa netop

*) En Undersøgelse af det Spørgsmaal om Straffebestemmelserne i §§ 260—3, Konkurslovens § 148 2det Stykke og § 168 ere anvendelige paa Deltagere eller Bestyrere i anonyme Selskaber under de i disse §§er nærmere angivne Omstændigheder, ligger uden for denne Afhandlings Grænser, og det skal derfor kun bemærkes, at der næppe kan være Tale om nogen ligefrem Anvendelse end ikke paa Deltagere, jfr. dog Hagströmer S. 286 Note. Derimod turde det vel være, at Betingelserne for en analogisk Anvendelse under visse Betingelser maa siges at være til Stede.

den, at Betingelserne for det foran nævnte Erstatningsansvar for Deltagernes Vedkommende ikke ere til Stede. Medens Bang l. c. S. 302 synes at antage, at Deltagerne over for Kreditorerne ere forpligtede til at restituere det modtagne, nægtes en saadan *condictio* af Hindenburg, Beretning om Forhandl. paa 2det nordiske Juristmøde S. 269 og af Aubert sammesteds S. 61—2 for Dividendens Vedkommende, medens han synes at ville indrømme den ved en for stor Uddeling i Tilfælde af Opløsning. Den første af disse Meninger turde have overvejende Grunde for sig, dog med den ganske vist væsentlige Begrænsning, at Tilbagesøgningsretten kun anerkjendes, hvor Selskabsmidlerne paa den Tid, da Uddelingen fandt Sted, alt vare utilstrækkelige til Kreditorernes Dækning eller blev det ved Uddelingen. I det modsatte Tilfælde nemlig, hvor Uddelingen har ladet en til Kreditorernes Fyldestgjørelse tilstrækkelig Selskabsformue blive tilbage, og hvor Insolvensen altsaa skyldes senere Begivenheder, kan der ikke paavises nogen Retsgrund for at indrømme en saadan Tilbagesøgningsret*). Det maa nemlig her fastholdes, at der efter dansk (norsk) Ret ikke i Almindelighed paahviler Deltagerne nogen Forpligtelse til at lade en bestemt Selskabsformue blive i Behold, og at Uddelingen altsaa, da den fandt Sted, i alle Maader har været fuldkommen retsgyldig. Anderledes stiller Sagen sig derimod, naar Selskabet var insolvent ved Uddelingen eller blev det ved denne. Man kan vel ikke sige, at der i Deltagernes Modtagelse af det uddelte foreligger noget Brud paa Kreditorernes Retshaandhævelsesret; thi under de Omstændigheder, hvorunder Modtagelsen forudsættes at være foregaaet, maa den i og for sig siges at ligge inden for Handlefrihedens naturlige Grænser. Men en anden Betragtning gjør sig her gjældende: Den retlige Ordning, hvorefter Kreditorerne kun kunne holde sig til Selskabsformuen og ere udelukkede fra nogen personlig Fordring mod Deltagerne, er utvivlsomt en stor Begunstigelse for disse, og den synes derfor at maatte have et naturligt

---

*) Det Exempel fra den norske Praxis, som omtales af Aubert l. c., kjender jeg ikke nærmere; men efter hans Fremstilling er det ikke umuligt, at Tilbagesøgningsretten med Hensyn til de tidligere udbetalte Dividender var udelukket af den i Texten angivne Grund.

Supplement i Reglen om, at Deltagerne maa lægge fra sig, hvad de have modtaget af Selskabsformuen under saadanne Omstændigheder, at denne bliver ude af Stand eller i en endnu højere Grad ude af Stand til at fyldestgjøre Forpligtelserne. Herimod synes det ikke at kunne komme i Betragtning, at Tilbagegivelsen vil kunne blive byrdefuld for Deltagerne, som forudsættes at have været in bona fide. Efter det her fremhævede Synspunkt er der altsaa ikke Tale om nogen Erstatningsforpligtelse men om en obligatio ex re (condictio), og efter de for saadanne Situationstorpligtelser i Almindelighed gjældende Regler turde det maaske antages, at den kan bortfalde under særlige Omstændigheder, f. Ex. fordi der er hengaaet en uforholdsmæssig lang Tid, inden den gjøres gjældende. En Adskillelse imellem, om det, der er uddelt til Deltagerne, er traadt frem som Dividende eller som en Del af det opløste Selskabs Formue, synes ikke at kunne faa nogen Indflydelse paa den her omtalte Restitutionspligt; hvorimod det vel kan stille sig saa, at Fordringen til, at Deltagerne maa siges at være in bona fide, kunne være større i det sidste end i det første Tilfælde. *)

Det er alt oven for S. 64 bemærket, at det Retskrav, der saaledes kan tilkomme Selskabets Kreditorer mod Bestyrere eller Deltagere i Anledning af Dispositioner over Selskabsformuen, ikke udelukkes ved, at de med Anmeldelsen fulgte Selskabsvedtægter maatte indeholde et Forbehold om, at det skal staa Selskabet frit for at foretage slige Dispositioner. L. 23 Januar 1862 indeholder ikke den mindste Hjemmel for den Paastand, at det skulde staa et anonymt Selskab aabent, ved særlige Bestemmelser i sine Vedtægter at begrænse de Retskrav, som i Følge Lovgivningens almindelige Grundsætninger tilkomme Selskabets Kreditorer i den her omhandlede Retning.

Kommer et anonymt Selskabs Bo under Konkursbehandling, jfr. Skifteloven 30 Novbr. 1874 § 82, vil der kunne blive Spørgsmaal om en Afkræftelse af de Dispositioner, som Selskabet maatte have indgaaet med Tredje-

*) Angaaende fremmed Ret og Literatur med Hensyn til det her omhandlede Spørgsmaal kan henvises til Renaud S. 671 og 619. Fremdeles mærkes svensk Fr. 6 Oktober 1848 § 9, Hagströmer S. 254 f. jfr. S. 250, Bergström, Beretn. om Forhandl. paa 2det nordiske Juristmøde S. 78; finsk Fr. 24 Novbr. 1864 § 6.

mand, efter de i Konkurslovens 4de Kapitel indeholdte Regler, for saa vidt Betingelserne for disses Anvendelse ere til Stede. Paa Grund af Tilfældenes væsentlige Forskjellighed kan man derimod ikke henvise til Analogien af disse i Konkursloven indholdte Regler ved Bestemmelsen af den foran omhandlede Forpligtelse for Deltagerne i Selskabet til at restituere, hvad de maatte have modtaget som Andel i dettes Formue.

I det foregaaende er det paavist, at den danske (norske) Ret ikke giver et anonymt Selskabs Kreditorer nogen særlig Garanti mod en Formindskelse af dets Kapital ved senere Dispositioner. Et andet Spørgsmaal er derimod, om et saadant Selskabs Bestyrelse eller Deltagere paadrage sig et Erstatningsansvar over for Tredjemand ved i de med Anmeldelsen fulgte Vedtægter eller i andre paa Publikum i Almindelighed beregnede Selskabsmeddelelser at give en vitterlig urigtig Fremstilling af Selskabets Status eller den forhaanden værende Grundkapital osv. Ogsaa dette Spørgsmaal maa besvares i Henhold til Lovgivningens almindelige Grundsætninger. Herefter er det ikke nødvendigt til Indtrædelsen af et Erstatningsansvar, at det oplyses, at Vedkommende har havt til Hensigt at føre Tredjemand bag Lyset, men det vil være tilstrækkeligt, at de Paagjældende efter en fornuftig almengyldig Dom maatte være sig bevidste, at de urigtig opgivne Data maatte indeholde et væsentligt Motiv for Tredjemand til at inklade sig med Selskabet. En bestemte Formulering af Betingelserne for et Erstatningsansvar i den her omhandlede Retning er det næppe muligt at give.

VII. Om den ansvarlige Deltagers Signatur ved navngivne Selskaber og Indskrænkninger i samme

I Følge L. 23 Januar 1862 § 2 Nr. 3 skal den Anmeldelse, der i Henhold til § 1 bliver at gøre til vedkommende Øvrighed, indeholde Oplysning om hvem af Deltagerne, der ere berettigede til at underskrive Firmaets Navn, og i Forbindelse hermed bestemmer § 14 2det

Punktum, at, saa længe andet ikke er anmeldt og offentliggjort i Henhold til § 2 Nr. 3, antages det, at alle Deltagerne ere berettigede til at handle i Firmaets Navn og underskrive paa dets Vogne; alt forudsat, at ikke andet er særlig meddelt til den enkelte Tredjemand. Efter disse Bestemmelser er det klart, at naar et navngivet Selskab er anmeldt og alle dets ansvarlige Deltagere angivne at være i Besiddelse af Signaturen*), saa kan den Omstændighed, at Selskabskontrakten i Virkeligheden indeholder noget andet, kun gjøres gjældende mod den Tredjemand, hvem det særlig er meddelt. At det i denne Henseende ikke er nok, at der i sin Tid har været sendt ham et Cirkulære derom, er vist oven for S. 32 Note. Efter de anførte Bestemmelser af Fimaloven er det ligeledes klart, at en Bestemmelse i Interessentskabskontrakten om, at en eller flere af Deltagerne skulle være udelukkede fra Signaturen, ved at anmeldes og offentliggøres, bliver bestemmende for Tredjemands Retsstilling, saa at han ved at indlade sig i Retshandel med en saaledes udelukket Deltager ikke erhverver nogen Fordring paa Selskabet. Derimod kan der spørges, om vor Fimalov aabner fri Adgang til at vedtage og med bindende Virkning for Tredjemand at anmelde og kundgjøre Indskrænkninger i Signaturen.

Efter t. HGB. stiller Forholdet sig saaledes med Hensyn til navngivne Handelsselskaber**), at en eller flere Deltagere kunne udelukkes fra Signaturen, Art. 86

*) Som § 2 Nr. 3 er affattet, maa Anmeldelsen direkte udtale sig om de der nævnte 3 Punkter, og det er strængt taget ikke nok, at den ved at forbigaa dem med Taushed forudsætter, at alle Deltagere have Signatur, og at der ikke er nogen Indskrænkning i Ansvar et eller Forretningsomraadet; jfr. med Hensyn til Signaturen derimod t. HGB. Art. 86 Nr. 4. Baade efter L. 1862 § 2 Nr. 3 og den norske L. 3 Juni 1874 § 4 skulle derhos de Personer nævnes, som have Signaturen. Det er imidlertid klart, at hvis en Anmeldelse, der er indrettet paa en noget anden Maade, men om hvis Indhold der dog ikke kan være Tvivl, modtages og offentliggøres, ere Reglerne for gyldige Anmeldelser anvendelige paa samme, jfr. L. 3 Juni 1874 § 7 in fine, der kun for det Tilfælde, at Anmeldelsen ikke oplyser, hvem der er berettiget til at underskrive Firmaets Navn, foreskriver, at saadan Berettigelse antages at tilkomme enhver Deltager, mod hvem personligt Ansvar for Selskabets Forpligtelser kan gjøres gjældende.

**) Det erindres, at L. 23 Januar 1862 § 2 har et videre Omfang.

Nr. 4*) jfr. Art. 114 og 115, men at Indskrænkninger i Signaturen for dem, som have den, er uden retlig Virkning i Forhold til Tredjemand, Art. 116**), jfr. v. Hahn I. S. 278 og 366 - 75. Dog gjøres der for saa vidt en Undtagelse fra den sidste Regel, som det i Følge Art. 86 Nr. 4 in fine er tilladt retsgyldig at vedtage, at to eller flere Selskabsmedlemmer kun i Forening skulle have Ret til at handle i Selskabets Navn***) (•Collectiv-Vertretungsbefug-

- *) Det bestemmes her, at Anmeldelsen om det navngivne Handels-selskab skal indeholde: •im Falle vereinbart ist, dass nur einer oder einige der Gesellschafter die Gesellschaft vertreten sollen, die Angabe, welcher oder welche dazu bestimmt sind, in gleichen, ob das Recht nur in Gemeinschaft ausgeübt werden soll. •
- **) •Eine Beschränkung des Umfanges der Befugnisse eines Gesellschafters, die Gesellschaft zu vertreten, hat dritten Personen gegenüber keine rechtliche Wirkung; insbesondere ist die Beschränkung nicht zulässig, dass die Vertretung sich nur auf gewisse Geschäfte oder Arten von Geschäften erstrecken, oder dass sie nur unter gewissen Umständen oder für eine gewisse Zeit oder an einzelnen Orten stattfinden solle. •
- ***) Kollektiv-Beføjelsen kan efter Udtrykkene i Art. 86 Nr. 4 in fine ikke blot være ordnet saaledes, at den kun tilkommer de Selskabsmedlemmer, som ikke ere udelukkede fra Signaturen, naar de optræde alle i Forening, men den kan ogsaa være tillagt Selskabsmedlemmerne, naar de i et vist Antal, f. Ex. 2 eller 3, handle i Forening. Der er i og for sig intet til Hinder for, at nogle Selskabsmedlemmer kunne have Alene-Beføjelsen, medens andre kun have Kollektiv-Beføjelse, og altsaa kun kunne binde Selskabet, naar de enten alle eller i et vist Antal optræde i Forening. Thöl, som mærkelig nok kun omtaler Kollektiv-Forholdet i Afsnittet om Selskabsmedlemmernes indbyrdes Retsforhold (§ 92), men ikke i Afsnittet om Selskabets Stilling til Tredjemand (§ 96), betegner •die Collectiv-Geschäftsführung• som den Indskrænkning: •dass von den geschäftsführenden Gesellschaftern einer oder mehrerer oder jeder nur mit dem Willen eines oder mehrerer oder aller soll handeln dürfen. • Derimod kan det paa Grund af Art. 116 ikke retsgyldig vedtages, at et Medlem paa et vist Omraade skal være beføjet til at handle alene, men ellers kun i Forening med andre Medlemmer, hvorfor et saadant Medlem faar fuldständig Ene-Beføjelse, jfr. v. Hahn S. 371. Efter denne Forfatters Mening er det fremdeles utilstødeligt at kombinere Art. 86 Nr. 4 og Bestemmelsen i Art. 41 in fine om Kollektiv-Prokura saaledes, at en Vedtagelse om, at et Selskabsmedlem kun i Forening med en Prokurist skulde kunne forpligte Selskabet, blev bindende for Tredjemand. Et andet Spørgsmaal er det derimod om et Medlem, der kun i Forening med andre kan udøve Kollektiv-Beføjelsen, kan befuldægtige en Tredjemand til paa hans Vegne at handle i Forening med de andre Medlemmer, hvad v. Hahn

niss*). I denne Kollektiv-Beføjelse kan der paa Grund af Art. 116 ikke gjøres nogen Indskrænkning, jfr. v. Hahn S. 371, Keyssner Zeitschr. f. HR. XIV. S. 442.

Efter dansk Ret synes det dog at maatte antages, at Selskabsmedlemmer ikke blot kunne udelukkes fra Signaturen, men at der kan gjøres hvilken som helst Indskrænkning i de signerende Medlemmers Ret til at handle paa Selskabets Vegne. Ved det Udtryk, at en er berettiget til at underskrive en andens Navn, er man ikke beføjet til at forudsætte, at den første har en uindskrænket Ret i denne Henseende, men Ordene kunne efter almindelig Sprogbrug lige saa vel bruges, naar hin Ret er knyttet til visse nærmere Betingelser og Forbehold. Paa denne Maade maa Udtrykket ogsaa antages at være brugt i L. 1862 § 2 Nr. 3 samt § 14, og der maatte have foreligget en udtrykkelig Udtalelse fra Lovgiveren, hvis han havde villet, at Anmeldelsens bindende Virkning over for Tredjemand paa dette Omraade skulde være betinget af, at der ikke var gjort nogen Indskrænkning i det enkelte Medlems Ret til Signatur. Hos os er der saaledes fuld Frihed til at vedtage ikke blot Kollektiv-Signatur paa de forskjellige Maader, men ogsaa de Indskrænkninger, der ere udelukkede ved t. HGB. Art. 116*). I det følgende vil blive

l. c. benægter, medens Anschütz i sin Kommentar til den tyske Handelslov ses at være af modsat Mening, jfr. ogsaa Keyssner Z. f. HR. XIV. S. 451—2. — I den tyske Retspraxis er det Tilfælde oftere forekommet, at Selskabskontrakten udelukker alle Medlemmer fra at kunne handle paa Selskabets Vegne, jfr. Weinbagen Archiv f. Th. und Pr. des HR. I. S. 149 og Busch smstds. S. 156. Den retlige Betydning af en saadan Bestemmelse er kun, at udelukke alle Medlemmer fra Ene-Beføjelsen, men gjør selvfølgelig ikke noget Skaar i den dem tilkommende Adgang til alle i Forening at handle paa Selskabets Vegne, jfr. v. Hahn S. 369.

*) Efter den hollandske wtb. v. k. art. 17 2det St. sammenholdt med art. 26 Nr. 5 er Reglen den samme som i Danmark, jfr. Kist III. S. 264. Til samme Resultat synes man at maatte komme efter de Retsforfatninger, som aabne Adgang til, at der ved Registrering og Kundgjørelse med forpligtende Virkning over for Tredjemand kan afviges fra den normale Regel, at alle Deltagere have Signatur, uden paa samme Tid at indeholde en udtrykkelig Bestemmelse om Ugyldigheden af Indskrænkninger i Signaturen, saaledes altsaa i Norge efter L. 8 Juni 1874 §§ 4 og 7, jfr. dog Platou Anm. til Registerloven S. 41—3, i Frankrig efter c. d. com. art. 24, l. 24 Juli 1867 art. 57, samt c. d. com. art. 18 og de alm. Fuldmagtsregler, jfr. Massé 2. Udg. III. Nr.

omtalt, at Forholdet er ordnet paa samme Maade efter § 6 og § 8 i L. 23 Jan. 1862. En anden Sag er det, at man muligvis vil finde det stridende mod god Lovgivningspolitik, at saadanne Bestemmelser, som f. Ex. at ét Medlem i øvrigt kan forpligte Selskabet, men at der til Vexelforpligtelser eller Vexelforpligtelser af en vis Størrelse fordres Samvirken af flere Medlemmer, kunne blive forpligtende for Tredjemand ved at anmeldes og kundgjøres.

Der kan dernæst spørges, hvorledes Retsstillingen bliver ved et navngivet anmeldelsespligtigt Selskab, hvis Kontrakt indeholder Afvigelser fra den normale Regel om samtlige Deltageres uindskrænkede Signatur, naar Selskabet ikke er blevet anmeldt til Øvrigheden. At der indtræder Strafansvar efter L. 23 Januar 1862 § 13, er klart nok, men Spørgsmaalet er, hvorledes Tredjemand i dette Tilfælde er stillet over for Selskabet. Efter hvad der foran S. 32 er udviklet, maa det vistnok antages, at L. 1862 § 14 2det Stykke ikke indeholder nogen Lovregel for det foreliggende Tilfælde, men at dette maa afgøres efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger, Hvilke disse ere, er paavist paa det anførte Sted. Det gjælder ogsaa her, at der maa kunne godtgjøres særlige Omstændig-

---

1951—2, derimod Pardessus 3. Udg. III. Nr. 1024 og Alauzet II. Nr. 294 (citeret hos Platou), i Belgien efter c. d., com. partie rev. (1. 18 mai 1873) art. 7 og 13 (les sociétés agissent par leurs gérants ou administrateurs, dont les pouvoirs s'établissent par l'acte constitutif ou par les actes postérieurs faits en exécution de l'acte constitutif) og art. 44, i Italien c. d. com. art. 114 og 159, i Portugal c. com. art. 555 og 598 Nr. 3 og 5, i Spanien c. com. art. 267—8 og 290 Nr. 4, vel ogsaa i Sverig og Finland efter Frd. 28 Juni 1798 og den finske Frd. ang. tyst- eller kommandit-bolag 24 November 1864 § 2 Nr. 1 jfr. § 3. Udkaftet til Handelslov for Svejts er bygget paa tysk Grundlag, men dog med en meget væsentlig Modifikation. Saa længe Handelsregistret ikke indeholder noget andet, kan Tredjemand, som er i god Tro, efter Art. 68 gaa ud fra, at ethvert Selskabsmedlem har Signatur. I Art. 69 1ste St. tillægges der nu, hvad enten Selskabet er anmeldt eller ikke, ethvert Medlem, som har Signatur (Art. 68) den samme udstrakte Vertretningsbefugniis som tysk HGB. Art. 114 1ste Stykke, og der tilføjes da i 2det Stykke, at Indskrænkninger heri ere uden retlig Virkning for Tredjemand, med mindre det kan bevises, at denne har kjendt saadan Indskrænkning. Herefter er det altsaa dog ikke nok, at den er optagen i Handelsregistret; men der maa føres Bevis for, at Tredjemand virkelig har kjendt den.

heder, for at en ansvarlig Deltagers Udelukkelse fra Signaturen eller Indskrænkninger i hans Ret til at handle paa Selskabets Vegne skal kunne gjøres gjældende over for Tredjemand, og at det er en Forsømmelse fra Deltagernes Side, naar Selskabet og Vedtagelserne i Selskabskontrakten ikke ere blevne anmeldte. Men ved Anvendelsen af Lovgivningens almindelige Grundsætninger paa det foreliggende Tiltælde maa det dog tillige tages i Betragtning, at de her omhandlede Afvigelser fra det normale, der altid har Formodningen for sig, forekomme langt hyppigere og almindeligere end den paa hint Sted omtalte Indskrækning i Deltagernes solidariske Ansvar. Heraf maa nemlig følge, at der kræves mindre til, at Tredjemand skal respektere de i Kontrakten gjorte Indskrænkninger med Hensyn til Signaturen, end for at han skal være udelukket fra at gjøre solidarisk Ansvar gjældende. Anmeldelser i Cirkulærer og Avertissementer fra Selskabets Side ville derfor i først nævnte Henseende spille en noget større Rolle, og hvis det kan godtgjøres, at Tredjemand ved Retshandelens Indgaaelse var vidende om, at det Medlem, med hvem han indlod sig, efter Selskabskontrakten manglede Bemyndigelse til at handle paa Selskabets Vegne, vil han ordentligvis ikke paa denne Kontrakt kunne støtte nogen Ret mod Selskabet. Det Resultat, hvortil man saaledes i dansk Ret maa komme efter almindelige Retsgrundsætninger for de aktive Medlemmers Vedkommende, svarer i alt væsentligt til Reglen i den norske L. 3 Juni 1874 § 7, at, saa længe paabuden Anmeldelse ikke er registreret og offentliggjort, kan enhver, som ikke bevisligen kjender til eller af vitterlige Kjendsgjæringer har maattet skjønne, at det virkelige Forhold er anderledes, betragte alle Deltagere i Selskabet som berettigede til at handle paa dets Vegne og underskrive dets Navn. Men denne Regel omfatter, som tidligere berørt, ogsaa kommanditære Interessenter ved anmeldelsespligtige Firmaer, og gaar herved utvivlsomt videre, end man vilde finde rigtigt efter dansk Ret. For det Tiltælde dernæst, at indgiven Anmeldelse har den Mangel, at den ikke oplyser, hvem der er berettiget til at underskrive Firmaets Navn, bestemmer L. 1874 § 7 fremdeles, at saadan Berettigelse antages at tilkomme enhver Deltager, mod hvem personligt Ansvar for Selskabets Forpligtelser kan gjøres gjældende. Hvor det paagjældende Selskab ikke er anmeldelsespligtigt efter L. 3 Juni 1874, vil Tredje-

mands Stilling til et saadant ogsaa efter den norske Ret være at bedømme efter, hvad der foran er meddelt om Lovgivningens almindelige Grundsætninger, og der vil her vistnok tillige være at tage Hensyn til Analogien af L. 3 Juni 1874 § 7 3die Stykke for det Tilfælde, at et saadant Selskab er anmeldt, men Anmeldelsen ikke oplyser, hvem der er berettiget til at underskrive Firmaets Navn. Denne Analogi vil imidlertid i Reglen kun føre til, at samtlige aktive Medlemmer i det ikke-anmeldelsespligtige Selskab formodes at være berettigede til at underskrive Firmaets Navn, idet man, som bemærket S. 52, ikke har nogen Hjemmel til at paalægge de kommanditære Interessenter i et ikke-anmeldelsespligtigt Firma noget solidarisk Ansvar for Gjælden efter Analogien af § 7 1ste og 2det Stykke.

I tysk Ret, hvor Spørgsmaalet jo kun kan komme frem med Hensyn til Udelukkelse fra, ikke derimod med Hensyn til Indskrænkninger i Signaturen, ere Reglerne for navngivne Handelsselskabers Vedkommende indeholdt i Art. 115: »Die Gesellschaft wird durch Rechtsgeschäfte eines Gesellschafters nicht verpflichtet, wenn derselbe von der Befugniss, die Gesellschaft zu vertreten, ausgeschlossen (Art. 86 Nr. 4), oder seine Befugniss, die Gesellschaft zu vertreten, aufgehoben ist (Art. 87), sofern hinsichtlich dieser Ausschliessung oder Aufhebung die Voraussetzungen vorhanden sind, unter welchen nach Art. 46 hinsichtlich des Erlöschens der Procura die Wirkung gegen Dritte eintritt.« Efter Art. 46, hvortil der henvises, er Reglen denne: »Wenn das Erlöschen der Procura nicht in das Handelsregister eingetragen und öffentlich bekannt gemacht ist, so kann der Principal dasselbe einem Dritten nur dann entgegensetzen, wenn er beweist, dass es Letzterm beim Abschlusse des Geschäfts bekannt war. — Ist die Eintragung und Bekanntmachung geschehen, so muss ein Dritter das Erlöschen der Procura gegen sich gelten lassen, sofern nicht durch die Umstände die Annahme begründet wird, dass er das Erlöschen beim Abschlusse des Geschäfts weder gekannt habe, noch habe kennen müssen.« Hvis altsaa et Medlems Udelukkelse fra Signaturen ikke har været anmeldt og kundgjort, kan Selskabet ikke gjøre Indsigelse imod de af ham med Tredjemand afsluttede Rets-handeler, med mindre det kan føre Bevis for, at den sidste har kjendt Udelukkelsen, og dette gjælder, hvad enten Selskabet i øvrigt har været anmeldt eller ikke. Er Ude-

lukkelsen derimod bleven indført paa Registret og kundgjort, binder den ikke strax Tredjemand, som det vistnok maa antages efter dansk og norsk Ret, men denne kan fordre den med den udelukkede Deltager indgaaede Rets-handel opretholdt, naar Omstændighederne gjøre det antageligt, at han hverken har kjendt eller burde kjende (kennen müssen) Udelukkelsen, og Loven giver ikke nogen Bestemmelse om Bevisbyrden, jfr. i det Hele v. Hahn I. S. 368 og 60—66. Den sidst omtalte Regel gjælder ogsaa i det Tilfælde, at den tidligere Anmeldelse og Kundgørelse har angivet Deltageren som berettiget til Signaturen, men han ved en senere Bestemmelse udelukkes, og dette indføres og kundgjøres; den tyske Lov kjender saaledes ikke til de præklusive Tidsfrister, som findes i L. 23 Jan. 1862 § 14 sidste Stykke og L. 3 Juni 1874 § 8 d, jfr. oven for S. 31 Note.

Med Hensyn til de kommanditære Interessenter i et Kommanditselskab indeholder HGB. ikke for Signaturens Vedkommende nogen Bestemmelse svarende til Art. 163 3die Stykke om disse Personers solidariske Ansvar, der er omtalt oven for S. 52.

Den privatretlige Virkning af, at den foreskrevne Offentliggjørelse af en Selskabskontrakt, hvori en eller flere Deltagere ere udelukkede fra Signaturen eller indskrænkede i sammes Benyttelse, ikke har fundet Sted, indeholdes for den hollandske Rets Vedkommende i wetb. v. k. art. 29, der er citeret oven for S. 53, hvor det er bemærket, at denne Bestemmelse antages ogsaa at være anvendelig paa kommanditære Interessenter i et Handelsselskab under Firma. Sammesteds er citeret Slutningsbestemmelsen i art. 11 i den belgiske c. d. com. partie rev. I Zürichs GB. § 1266 bestemmes: »Dritte Personen sind so lange zu der Annahme berechtigt, alle Collectivgesellschaften seien befugt für die Firma wirksam zu handeln, als nicht die Beschränkung, sei es öffentlich im Allgemeinen, sei es ihnen gegenüber besonders, angezeigt worden ist,« jfr. §§ 1268, 1282. Samme Standpunkt fastholder den franske Jurisprudens, i det mindste med Hensyn til Udelukkelse fra Signatur, jfr. Pothier du contrat de société Nr. 98, Pardessus Nr. 1023, Massé Nr. 1951. Efter Udkastet til Handelslov for Sveits stiller Sagen sig noget forskjelligt, efter som der er Spørgsmaal om Udelukkelse fra Signaturen Art. 68 eller Indskrænkninger i denne Art. 69, jfr. S. 86 Note

n fine. Efter den engelsk-amerikanske Ret, der ikke kjender til, at en Firmaregistrering og en Offentliggjørelse kan gøre Udelukkelse fra eller Indskrænkninger i Signaturen bindende for Tredjemand, ere alle enige om, at Bestemmelser i Selskabskontrakten om slig Udelukkelse eller Indskrænkning kun ere bindende for den Tredjemand, som har kjendt dem eller efter samtlige Omstændigheder burde kjende dem, jfr. Story on partn. §§ 101, 105, 128—30, on agency §§ 124—5, Kent Komm. 12te Udg. III. S. 41, 44—6, Parsons law of contracts 6te Udg. I. S. 174 fl., Lindley on partn. & comp. 3die Udg. S. 248 fl., Kommissionsudkast til civil code for New-York §§ 1300, 1308, jfr. 1236.

En Indskrænkning i de signerende Selskabsmedlemmers Myndighedsomraade vil efter de fleste Landes Lovgivning kunne ske ved en Bestemmelse i Selskabskontrakten om, at visse under Firmaets Næringsvej faldende Forretninger skulle være undtagne fra dets Omraade. De Bestemmelser, som herom ere givne i den danske Firma-lov 23 Januar 1862 § 2 Nr. 3 og § 14, hjemle utvivlsomt, at en saadan Vedtagelse ved at anmeldes og offentliggøres bliver bestemmende for Tredjemands Retsstilling, og at der herom gjælder ganske de samme Regler, som om andre anmeldte og offentliggjorte Indskrænkninger i Signaturen, jfr. S. 82 og 85.

Paa samme Maade stiller Sagen sig vistnok efter de fleste af de S. 85 Note nævnte fremmede Retsforfatninger. Dette gjælder i det mindste for Norge, L. 3 Juni 1874 § 4 («Anmeldelsen skal indeholde Gjenstanden for Firmaets Forretning»), for Finland Frd. ang. tysta- eller kommanditbolag 24 Nov. 1864 § 2 Nr. 1 i. f. («Detta kontrakt bör innehålla fullständig uppgift å rörelsens föremål») jfr. § 3, og Analogien heraf maa vel ogsaa komme til Anvendelse paa navngivne Interessentskaber, som ikke have Kommanditister. I den hollandske w. v. k. art. 17 hedder det udtrykkelig, at fra Reglen om, at enhver Deltager, som har Signatur, kan forpligte Selskabet, undtages: «handelingen welke niet tot de vennootschap betrekkelijk zijn» og art. 26 Nr. 2 jfr. § 29 paabyder derhos, at Anmeldelsen skal indeholde, om Selskabet er «algemeen» eller «tot eenigen bijzonderen tak van koophandel bepaalt, in het laatste geval, met aanduiding van dien bijzonderen tak»; jfr. Kist S. 264. Den portugisiske cod. com. indeholder i art. 598 Nr. 2 en ganske tilsvarende Bestemmelse, jfr. ogsaa det

italienske prog. prel. af 1872 art. 90 Nr. 3 jfr. 91. I Følge Zürichs GB. § 1263 skal Anmeldelsen og Offentliggjørelsen indeholde »die Bezeichnung des Etablissements und des damit verbundenen Geschäftszweiges».

I bestemt Modsætning til de hidtil omtalte Retsforfatninger staa Bestemmelserne i den tyske HGB. Art. 114 1ste St. »Jeder zur Vertretung der Gesellschaft befugte Gesellschafter ist ermächtigt, alle Arten von Geschäften und Rechtshandlungen im Namen der Gesellschaft vorzunehmen, insbesondere auch die der Gesellschaft gehörenden Grundstücke zu veräußern und zu belasten») og 116 (citeret S. 84 Note *). Det er herefter klart, at enhver Indskrænkning i Forretningsvirksomhedens Omfang, selv om den af en Fejltagelse maatte være bleven optagen i Handelsregistret, er uden retlig Virkning i Forhold til Tredjemand. Hvad angaar Udkastet til Handelslov for Sveits, henvises til, hvad der S. 86 Note in fine er bemærket om dettes Art. 69.

Spørger man om, hvorledes Forholdet stiller sig efter dansk Ret, naar Interessentskabskontrakten har udelukket visse Forretninger fra Firmaets Omraade, skjønt de i Almindelighed falde ind under den Næringvej, Selskabet vil drive, f. Ex. en Manufakturhandel indskrænkes til Silkevarer, men Interessentskabskontrakten ikke er bleven anmeldt og offentliggjort, — maa Svaret vistnok gives i Overensstemmelse med de Synspunkter, som ere udviklede S. 86. Formodningen er vel imod en saadan Begrænsning, men det lader sig dog ikke nægte, at denne ved Cirkulærer, Kundgjørelser og andre Kjendsgjæringer kan faa en saadan vitterlig Karakter, at den under almindelige Forhold maa blive bindende for Tredjemand. Paa lignende Maade staaer Sagen vistnok i norsk Ret, saaledes at det, hvad Forholdet til Tredjemand angaar, i det væsentlige bliver uden Forskjel, om Selskabet er anmeldelsespligtigt eller ikke, jfr. Aubert Morgenbl. 1874 Nr. 359 A. og Platou Anm. til Registreringsloven S. 39—40, 44—6; ligeledes i Sverige og Finland. Hvad andre fremmede Retsforfatninger angaar, kan henvises til hvad om dem er bemærket oven for S. 89. I tysk Ret kommer Spørgsmaalet ikke frem paa Grund af Handelslovens Bestemmelser om den vidt udstrakte, i Forhold til Tredjemand bindende »Vertretungsbefugniss» for de Medlemmer, som have Signatur.

Det Spørgsmaal, hvilke Handlinger et Selskabsmedlem, som har uindskrænket Signatur, kan foretage med bindende Virkning for Selskabet inden for Selskabets Forretningsomraade, har en forholdsvis rig Literatur, og om samme kan henvises til Platou, om navngivne Interessentskaber S. 23 fl. *) og det der citerede. I Almindelighed gives Svaret saaledes, at et saadant Medlem kan forpligte Selskabet ved Retshandeler, der maa siges at falde ind under dettes Forretningskreds efter normale Forhold (*transaction of its business in the ordinary way* : in the way in which that business is ordinarily carried on by other people. Lindley I. S. 248). Dette Svar er imidlertid kun oplysende for de Retshandeleres Vedkommende, der høre til den egentlige Forretningsvirksomhed, men kan ikke siges at give nogen Vejledning for Bestemmelsen af den enkelte Interessents Raadighed over de Selskabet tilhørende Ejendoms-gjenstande, som ikke ere bestemte til Omsætning i Forretningen, eller over dets almindelige Fordringsrettigheder osv. Ogsaa i disse Retninger tillægger man imidlertid den enkelte en udstrakt Myndighed i Kraft af Principet om det gjensidige Mandat, som paa dette Omraade danner Udgangspunktet. Dog plejer man at gjøre gjældende, at den enkelte Medlem ikke kan afhænde eller pantsætte Selskabets faste Ejendomme, jfr. Platou S. 24 og de der citerede Forfattere, fremdeles Gram Obligationsret II. S. 672, Halliger II. S. 200, Zürichs GB. § 1279. Det turde dog maaske være, at man ved at opstille denne Sætning ikke tilstrækkelig har fastholdt, at der er Forskjel mellem, hvad et Medlem kan gjøre uden at paadrage sig noget Ansvar over for de andre Medlemmer, og det, han kan foretage med bindende Virkning for Selskabet i Forhold til Tredje-

*) Platou omtaler S. 31—33 det Spørgsmaal, om Selskabet kun er bundet ved de Retshandeler, der udtrykkelig ere indgaaede i dets Navn, hvad, som bekjendt, ikke kan antages. Den Bestemmelse, som den tyske Handelslov indeholder herom i Art. 114 2det Stykke: *es ist gleichgültig, ob das Geschäft ausdrücklich im Namen der Gesellschaft geschlossen worden ist, oder ob die Umstände ergeben, dass es nach dem Willen der Contrahenten für die Gesellschaft geschlossen werden sollte.*, jfr. Art. 52 2det St. v. Hahn I. S. 367 og 190—2, kan vistnok betragtes som et Udtryk for, hvad der i Almindelighed læres herom i Teorien, jfr. dog Kist III. S. 362. Ligeledes kan her mærkes Udkast til Handelslov for Sveits Art. 70.

mand. Kun det sidste vedkommer os her, og i denne Retning synes der vanskelig at kunne paavises nogen fyldestgjørende Grund til at skjelne mellem Raadigheden over Løsøre og faste Ejendomme.

Dette Spørgsmaal opstaar ikke efter den tyske Handelslov, som i den foran anførte Art. 114 1ste Stykke har givet det Medlem, der ikke er udelukket fra Signatur den videst udstrakte Bemyndigelse til at binde Selskabet, og i Art. 116 endog har fastsat, at Indskrænkninger heri ere uden retlig Virkning over for Tredjemand. De vide Grænser for den i Signaturen liggende Bemyndigelse efter denne Lov vise sig klarest ved en Sammenstilling med Prokuristens Beføjelseskreds (Art. 42), i hvilken der for øvrigt heller ikke kan gøres Indskrænkning med bindende Virkning for Tredjemand (Art. 43), med Undtagelse af at Prokuraen kan være kollektiv (Art. 41 3die St.). Medens Prokuristen efter Art. 42 kan binde Principalen ved alle Retshandeler, »welche der Betrieb eines Handelsgewerbes mit sich bringt«, altsaa alle Retshandeler, som en eller anden Handelsforretning kan føre med sig, selv om den nok saa meget maatte ligge uden for Firmaets sædvanlige Forretningskreds, kan det signerende Medlem efter Art. 114 endog indgaa alle mulige Formuerets-handeler, selv om de overhovedet ikke vedkomme Handel, derunder f. Ex. Gaver. Til Overflødighed er det tilføjet, at han kan afhænde og pantsætte Selskabets faste Ejendomme, hvad Prokuristen ikke kan, med mindre han særlig er bemyndiget dertil. Hermed kan jevnføres Udkast til Handelslov for Sveits Art. 69 (S. 86 Note), sammenholdt med Art. 28 og 29, hvilke svare til Bestemmelserne i tysk HGB. Art. 42 og 43, dog saaledes at Art. 29 indeholder den samme Afvigelse, som Art. 69 2det St. fra Art. 116 i den tyske Handelslov.

VIII. Om Anmeldelsens og Offentliggjørelsens Betydning for de Grænser, inden hvilke et anonymt Selskabs Bestyrelse er berettiget til at forpligte dette over for Tredjemand.

Loven 23 Januar 1862 § 6 bestemmer, at Anmeldelsen om det anonyme Selskab, der vil drive nogen borgerlig Næring, skal angive Navnene paa de Personer, der i Egenskab af Bestyrere eller paa anden Maade ere be-

myndigede til at handle og at underskrive paa Selskabets Vegne. Efter de saaledes brugte Udtryk og efter hvad der foran under VII. er bemærket om Indskrænkninger i de aktive Medlemmers Signatur ved navngivne Selskaber, kan der ikke være nogen Tvivl om, at de Begrænsninger i Bestyrelsens Myndighed til at binde Selskabet, som maatte være indeholdte i den offentliggjorte Anmeldelse, ere bestemmende for Tredjemands Retsstilling. Indlader han sig i Retshandler med Bestyrelsen uden for disse Grænser, forpligtes Selskabet som saadant ikke, med mindre han maatte kunne føre et sikkert Bevis for, at Vedtægterne i Virkeligheden have tillagt Bestyrelsen en mere udstrakt Competence, hvad jo navnlig vil kunne ske ved Hjælp af det Exemplar af Vedtægterne eller det Udtog af samme, som i Følge L. 1862 § 6 er indsendt til Øvrigheden samtidig med Anmeldelsen. Paa den anden Side er Selskabet i Følge L. 1862 § 14 bundet over for Tredjemand, naar Retshandelen falder inden for Grænserne af den Myndighed, som den offentliggjorte Anmeldelse har tillagt Bestyrelsen, om end Vedtægterne i Virkeligheden indeholde noget andet, og herfra kan der kun gjøres Undtagelse, naar det virkelige Forhold særlig er bleven meddelt Tredjemand.

Den oven for nævnte Regel, at de i den offentliggjorte Anmeldelse indeholdte Indskrænkninger i Bestyrelsens Myndighed ere bindende for Tredjemand, er dog at forstaa med den praktiske vigtige Modifikation, at for saa vidt Indskrænkningen bestaar i Vilkaar, hvis Existens Tredjemand er ude af Stand til at undersøge, fordi de vedkomme Selskabets indre Anliggender eller dets Retshandler med andre Personer, er han, naar Bestyrelsen indlader sig med ham, berettiget til at gaa ud fra, at alt i denne Henseende er i Orden. Det kan som Følge heraf ikke paahvile Tredjemand at undersøge, om den anmeldte Bestyrelse er udnævnt paa behørig Maade i Overensstemmelse med Selskabets Love, hvorimod det netop er Selskabets egen Sag at forhindre, at en ulovlig valgt Bestyrelse fungerer paa dets Vegne, jfr. Dom i jur. Tdsk. XXV. S. 88, Gram Fordringsret II. S. 682, Hagstrømer S. 278. Den engelske Jurisprudens indeholder en Række af Domme, som ere særlig skikkede til at oplyse det her angivne Synspunkt. Som »leading case» nævnes følgende Tilfælde: I et registreret Selskabs Vedtægter var der

givet Bestyrelsen Bemyndigelse til at optage Laan indtil et saadant Beløb, som maatte blive fastsat ved en Selskabsbeslutning. Bestyrelsen optog nu et Laan i den engelske Bank paa 1000 Lstl., og Selskabet nægtede dettes Gyldighed, da et Laan af denne Størrelse ikke var hjemlet ved nogen Beslutning af Selskabet. Den engelske Bank vandt Sagen*). Lindley on partnership and companies 3. ed. I. S. 267 resumerer Resultatet saaledes: notwithstanding the tendency to hold that persons dealing with companies are bound to inquire into the powers, which are conferred upon the directors, yet it is held that there is no obligation on the part of such persons to see that de facto directors are properly appointed, nor to see that directors exercise the powers they possess in the precise manner prescribed by the regulations of the company; and that persons dealing with directors bona fide and without notice of an irregular or improper exercise of their powers, are not affected by such irregularity or impropriety. Dette Forhold er oversat af N. Lassen i Dagbladet 1875 Nr. 116, og vor Ret indeholder ikke, som han antager, den urimelige Regel, at en Bank, hvis offentliggjorte Statuter nægte dens Bestyrelse Myndighed til at give nogen enkelt Tredjemand Kredit ud over en vis Sum, i Forhold til Tredjemand skulde kunne bestride Gyldigheden af en af dens Bestyrelse foretagen Vexel-Akcept, fordi den Person, i hvis Favør Banken havde akcepteret Vexlen, allerede i Bankens Bøger før Akcepten stod debiteret for den hele Sum, som Bestyrelsen er bemyndiget til at kreditere nogen. Paa lignende Maade forholder det sig med Bestemmelsen i Konventionen af 2 April 1850 § 8, hvorefter det københavnske Søassurance-Kompagni ikke paa noget enkelt Skib og de Gjenstande, som med samme

*) The Royal British Bank v. Turquand: "We may now take for granted, that the dealings with these companies are not like dealings with other partnerships, and that the parties dealing with them are bound to read the statute and the deed of settlement; but they are not bound to do more. And the party here on reading the deed of settlement, would find not a prohibition from borrowing, but a permission to do so on certain conditions. Finding that the authority might be made complete by a resolution, he would have a right to infer the fact of a resolution authorising that which on the face of the document appeared to be legitimately done."

udsættes for Fare, maa give Forsikring for mere end 40,000 Rdl. Selv om denne Bestemmelse maatte være anmeldt og offentliggjort, er en Forsikring, som holder sig inden for den angivne Grænse, fuldkommen bindende for Selskabet, om end skjønt andre Personer i Kompagniet tidligere have forsikret Interesser med Hensyn til det samme Skib til de fulde 40,000 Rd. Kompagniets Bestyrelse har vel overtraadt sin Bemyndigelse, men det vedkommer ikke Tredjemand, som er i god Tro.

Af de foran staaende Citater af Lindley, jfr. samme Forf. S. 266, vil ses, at det efter engelsk Ret antages, at de Indskrænkninger i Bestyrelsens Myndighed, som indeholdes i de registrerede Vedtægter for "companies", ere bestemmende for Tredjemands Retsstilling. Samme Resultat opstilles efter fransk Ret i Henhold til den almindelige Regel om Mandantens Ansvar i code civil art. 1998 sammenholdt med l. 24 Juillet 1867 art. 55 flg., Pardesses III. S. 147, Bédarride comm. II. S. 206—9. Bédarride omtaler her tillige det Spørgsmaal, hvor vidt Bestyrelsen, som i sin Retshandel med Tredjemand er gaaet ud over Grænserne for sin Myndighed, er personlig ansvarlig over for denne, eller om Bestyrelsen kan skyde sig ind under Reglen i code civil art. 1997: le mandataire, qui a donné à la partie avec laquelle il contracte en cette qualité une suffisante connaissance de ses pouvoirs, n'est tenu d'aucune garantie pour ce qui a été fait au-delà, s'il ne s'y est personnellement soumis. Han antager dog, og vistnok med Føje, at Statuternes Offentliggjørelse paa anordnet Maade ikke kan sammenstilles med en særlig af Mandataren iværksat Meddelelse af Fuldmagten til Tredjemand, som art. 1997 har for Øje. Ogsaa efter hollandsk Ret ere de offentliggjorte Statuter bestemmende for, i hvilket Omfang Bestyrelsen kan forpligte Selskabet over for Tredjemand, wtb. v. k. art. 38; ligeledes efter belgisk Ret c. d. c. partie rev. art. 44, hvor det hedder: A défaut de dispositions contraires dans les statuts, ces mandataires ont le pouvoir de faire tous actes d'administration et de soutenir toutes actions au nom de la société, soit en demandant soit en défendant, jfr. art. 13. Paa samme Maade stiller Sagen sig vistnok efter norsk Ret L. 3 Juni 1874 § 4 jfr. § 5, svensk Ret Fr. 6 Oktober 1848 §§ 1 og 8 jfr. Hagströmer S. 279—80 og finsk Ret Fr. 24 Novbr. 1864 § 2 Nr. 7, §§ 3 og 5. Efter Udkastet til Handelslov

for Srejts Art. 157 er en i de offentliggjorte Statuter (Art. 122) optagen Indskrænkning i Bestyrelsens »Vertretningsbefugniſſ» bindende for Tredjemand, og efter Art. 158 kan man i denne Henseende endog gaa meget vidt, naar Bestyrelsen er delt i flere Organer, jfr. Munzinger Mot. S. 141—3.

I skarp Modsætning til den Ordning, der saaledes er truffen paa mange andre Steder, staa Bestemmelserne i den tyske HGB. Art. 230: »Die Gesellschaft wird durch die von dem Vorstande in ihrem Namen geschlossenen Rechtsgeschäfte berechtigt und verpflichtet; ...» og Art. 231: »Der Vorstand ist der Gesellschaft gegenüber verpflichtet, die Beschränkungen einzuhalten, welche in dem Gesellschaftsvertrage oder durch Beschlüsse der Generalversammlung für den Umfang seiner Befugniſſ, die Gesellschaft zu vertreten, festgesetzt sind. — Gegen dritte Personen hat jedoch eine Beschränkung der Befugniſſ des Vorstandes, die Gesellschaft zu vertreten, keine rechtliche Wirkung. Dies gilt insbesondere für den Fall, dass die Vertretung sich nur auf gewisse Geschäfte oder Arten von Geschäften erstrecken, oder nur unter gewissen Umständen oder für eine gewisse Zeit oder an einzelnen Orten stattfinden soll, oder dass die Zustimmung der Generalversammlung, eines Verwaltungsraths, eines Aufsichtsraths oder eines anderen Organes der Actionäre für einzelne Geschäfte erfordert ist.» I Følge disse Lovbud forpligtes et Aktieselskab over for Tredjemand ved alle Retshandler af Bestyrelsen paa Selskabets Vegne, selv om disse ligge uden for Selskabets Forretningskreds, og selv om de ikke angaa den egentlige Formueomsætning, men gaa ud paa en Gave, medens der vel ved slige Retshandler kan indtræde et Ansvar for Bestyrelsen over for Selskabet. Det gør intet til Sagen, om Tredjemand har været vidende om, at Retshandleren laa uden for den Beføjelseskreds, som Statuterne indrømme Bestyrelsen, eller at den paa-gældende Indskrænkning i Bestyrelsens Myndighed ved en Fejltagelse er bleven indført i Handelsregistret. Den et Aktieselskabs Bestyrelse ved Loven givne, i Forhold til Tredjemand ufravigelige Myndighed, er altsaa lige saa omfattende som den, der efter den tyske Handelslov er knyttet til Signaturen, (oven for S. 84), jfr. Renaud 2den Udg. S. 579 fl. og det der citerede, samt Thöl 5te Udg. S. 511—12 og 514—5.

Efter det foran bemærkede vil det ikke frembyde nogen Vanskelighed at bedømme, hvorledes Forholdet stiller sig med Hensyn til saadanne Indskrænkninger i Bestyrelsens Myndighed, der ere grundede i Statuternes Bestemmelse om, at Selskabet skal have et særlig begrænset Forretningsomraade, naar behørig Anmeldelse og Offentliggjørelse herom har fundet Sted.

Spørger man om, ved hvilke Handlinger Bestyrelsen af et behørig anmeldt og offentliggjort anonymt Selskab forpligter dette, naar der ikke er gjort særlige Indskrænkninger i dens Myndighed, maa Svaret vistnok blive, at der i det væsentlige gjælder de samme Regler som om Omfanget af den uindskrænkede Signatur ved navngivne Selskaber, hvorom henvises til S. 92, jfr. Hagströmer S. 280. Denne Analogi bestyrkes ved, at Bestemmelserne i t. HGB. Art. 230 og 231 for Aktieselskabers Vedkommende ganske svare til Indholdet af Art. 114 og 116, og at Indholdet af Handelslovs-Udkastet for Sveits Art. 157 svarer til Indholdet af Art. 69, kun med den Modifikation, at en vedtagen Indskrænkning i den Bestyrelsen af et Aktieselskab tilkommende Bemyndigelse bliver bindende for Tredjemand, ikke blot naar denne har kjendt den, men ogsaa naar den har været indeholdt i de offentliggjorte Statuter. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om en af Bestyrelsen paa Selskabets Vegne indgaaet Retshandel, for at binde dette, udtrykkelig skal være indgaaet i Selskabets Navn, indeholder Slutningen af den tyske Lov Art. 230 ganske den samme Regel som findes i Art. 114 in fine (S. 92 Note). Derimod har den svenske Fr. 6 Oktober 1848 § 8 in fine følgende Bestemmelse: Alla skriftliga afhandlingar, som bolagsstyrelsen för bolaget ingår, skola undertecknas å bolagets vägnar och med uttsättande af dess antagna benämning, vid äfventyr att eljest styrelsens ledamöter, som afhandlingan underskrifva, skola för fullgörande af bolagets derpå grundade förbindelse ansvara såsom för egen skuld, en för alla och alla för en. I den finske Fr. 24 Novbr. 1864 § 5 findes den første Del af denne Bestemmelse med Udelukkelse af Ordene "vid äfventyr osv."

I dansk Ret, der ikke for de under Fimaloven hørende anonyme Selskaber opstiller Anmeldelse og Kundgjørelse som en nødvendig Betingelse for et saadant Selskabs Existens jfr. S. 68, opstaar det Spørgsmaal, hvorledes

Tredjemands Retsstilling er, naar der i et ikke anmeldt Selskabs Vedtægter gennem en Begrænsning af Forretningsomraadet eller paa anden Maade er gjort særlig Indskrænkning i Bestyrelsens Myndighed. Her maa vistnok de samme Synspunkter komme til Anvendelse, som oven for S. 86 ere angivne med Hensyn til Begrænsninger i Signaturen ved ikke anmeldte navngivne Selskaber. Formodningen er vel imod saadanne Indskrænkninger i den Bestyrelsen for det anonyme Selskab tilkommende Bemyndigelse; men det lader sig dog ikke nægte, at de ved særlige Kjendsgjæringer som Cirkulærer, Avertissementer o. dsl. kunne have vundet en saadan Notorietet, at de maa blive bindende for Tredjemand. Forholdet maa vistnok efter norsk Ret i det væsentlige bedømmes paa samme Maade for ikke-anmeldelsespligtige unavngivne Selskabers Vedkommende, hvorimod man, naar Selskabet er anmeldelsespligtigt, har Reglen i L. 3 Juni 1874 § 7 1ste St., der oftere er omtalt i det foregaaende.

Der er ikke tilstrækkelig Anledning til at undersøge, hvorledes det foran nævnte Spørgsmaal maa besvares efter andre fremmede Retsforfatninger. Thi Reglerne om, hvad der udfordres navnlig til Aktieselskabers retsgyldige Existens, og om den Betydning, som der i denne Henseende maa tillægges en Anmeldelse og Kundgjørelse, ere i højeste Grad forskellige. Man maa derfor her indskrænke sig til at henvise til, hvad der om dette Punkt er bemærket S. 72—3.

IX. Om Anmeldelsens og Offentliggjørelsens Betydning ved Fuldmagter til at underskrive paa Firmaets Vegne efter L. 23 Januar 1862 § 8.

L. 23 Januar 1862 § 8 indeholder: »Enhver Fuldmagt, hvorved nogen, der driver borgerlig Næring, bemyndiger en anden til at underskrive paa Firmaets Vegne (per procura), skal anmeldes for Øvrigheden senest 3 Dage, efter at Fuldmagten er meddelt. Af denne skal en bekræftet Afskrift tillige følge med Anmeldelsen«, og det bestemmes derhos i § 9, at inden den samme Tidsfrist skal enhver Forandring eller Fornyelse af saadanne Fuldmagter, samt en Tilbagekaldelse af Fuldmagten, hvis dens Ophør ikke forud har været fastsat i denne, ligeledes anmeldes for Øvrigheden.

Det første Spørgsmaal, som her opstaar, er dette: Hvilke Fuldmagter er Fuldmagtsgiveren pligtig til at anmelde, saa at Overtrædelsen af denne Retspligt drager Strafansvar i Følge § 13 efter sig? Dette Spørgsmaal omfatter dels Betingelserne for Fuldmagtsgiverens Vedkommende, dels Betingelserne med Hensyn til Fuldmagtens Indhold.

I først nævnte Henseende er det efter Ordene i § 8 aldeles klart, at Fuldmagtsgiveren maa drive borgerlig Næring, jfr. herom Afsnit I. i det foregaaende. I Motiverne til det i Rigsdagens 12te Session 1860 forelagte Lovudkast bemærkes, at efter Grosserer-Societetets Forslag skulde de i §en indeholdte Bestemmelser ikke blot komme til Anvendelse i Handelsverdenen og de dermed beslægtede Forretningsforhold, men overhovedet gjælde om alle Underskrifts-Fuldmagter. Til en saadan Udvidelse forekom der imidlertid ikke Ministeriet at være Grund, og man havde derfor efter Ordet »nogen« tilføjet: »som driver borgerlig Næring,« hvorved Bestemmelserne formentlig vilde faa et passende Omraade, Anhang A til Rigsdagstid. Sp. 1114. — Andre Betingelser kunne ikke opstilles for Fuldmagtsgiverens Vedkommende, og navnlig kan det ikke fordres, at den af ham selv drevne Næring skal være anmeldelsespligtig efter Fimaloven. Efter Fimalovens Regler om, at alle navngivne Interessentskaber, som drive borgerlig Næring, uden Hensyn til Forretningsnavnet skulle anmeldes, vilde Spørgsmaalet, om hin Fordring kunde stilles, kun kunne faa Betydning med Hensyn til Forretninger, der drives af Enkeltmand under hans eget Navn som Forretningsnavn, i hvilket Tilfælde § 1 Nr. 1 ikke paa yder nogen Anmeldelse. Sagen er imidlertid, at Ordene i § 1: »Ingen maa drive borgerlig Næring under et Forretningsnavn (Firma), der er forskjelligt fra hans eget Navn« klart vise, at Ordet Firma i Loven af 23 Januar 1862 ogsaa bruges om det Forretningsnavn, der bestaar i Vedkommendes eget Navn, og i denne Betydning maa Ordet ligeledes antages at være brugt i § 8, naar denne taler om at underskrive Firmaets Navn. Det har utvivlsomt ogsaa fra Begyndelsen af været Tanken, at den Enkeltmand, som drev borgerlig Næring under sit eget Navn, skulde anmelde de i Loven omhandlede Fuldmagter. Vel var Ordet Firma brugt i den snevrere Betydning i det af Regeringen paa Rigsdagens 12 Session forelagte Udkast,

hvor det i § 1 hed: »Ingen maa drive borgerlig Næring under et fra hans eget Navn forskjelligt Forretningsnavn (Firma)»; men paa den anden Side lød dette Udkasts § 8 saaledes: »Enhver Fuldmagt, hvorved nogen, der driver borgerlig Næring, i sit eget eller i sit Firmas Navn bebynder en anden til at underskrive et saadant Navn per procura, skal anmeldes osv.», jfr. Anhang A. til Rigsdagstidende 12te Session S. 1105 og 1107. I Folketinget vedtog man nu først gennem en Omstilling af Ordene i Udkastets § 1 at give Ordet Firma den foran nævnte videre Betydning*), Anhang B. Sp. 291, Folketingstd. Sp. 3970, 72-3, 83-6, 4010, og herved blev det muligt at omredigere § 8 i en kortere Form, uden at Udkastets Mening om §'ens Omfang forandredes ~ Folketingstd. Sp. 5541-3 og 5547. — Endnu kan bemærkes, at I. 23 Januar 1862 kun bruger Udtrykket Firma om Enkeltmands og navngivne Interessentskabers men ikke om anonyme Selskabers Forretningsnavn jfr. § 1 sammenholdt med § 6; men efter Indholdet af §§ 6 og 7 om Anmeldelser for

*) Denne mere omfattende Definition af Ordet Firma i Fimaloven har imidlertid efter denne Lovs nuværende Affattelse kun en underordnet Betydning i retlig Henseende. Ligesom nemlig § 1 kun paalægger den Enkeltmand, der driver borgerlig Næring under et fra hans eget forskjelligt Forretningsnavn. Anmeldelsespligt, saaledes ville de fleste af Lovens øvrige Bestemmelser om Firmaer kun være anvendelige paa navngivne Interessentskabers Firmaer, forsaavidt de drive borgerlig Næring, alle ere anmeldelsespligtige, og paa Enkeltmands anmeldelsespligtige Firmaer, jfr. §§ 3, 4 2det St., 5. 15. Hin Legaldefinition synes saaledes kun at have retlig Betydning for Forstaaelsen af § 8 med hvad dertil hører i de følgende §§, ligesom vel ogsaa Reglerne i § 4 1ste og 3die St. maa være anvendelige paa Enkeltmands Firma, som falder sammen med hans eget Navn. Derimod stillede Sagen sig noget anderledes efter den Affattelse, som Udkastet fik i Folketinget under Rigsdagens 12te Session, idet der i Slutningen af § 1 blev tilføjet: »Ej heller maa nogen under sit eget Navn som Forretningsnavn handle en gros eller drive en Industri, hvortil udfordres Borgerskab eller Næringsbevis som Fabrikant, førend han derom for Øvrigheden har gjort fornøden Anmeldelse og modtaget Bevis herfor», jfr. Folketingstd. Sp. 4013. Men efter en indtrængende Opfordring fra Grosserer-Societetets Komite udgik denne Passus af det Regeringsudkast, som blev forelagt paa Rigsdagens 13de Session 1861, jfr. Anhang A. Sp. 697-9, og den blev ikke senere optagen.

anonyme Selskaber har den heri liggende Begrænsning for Omfanget af § 8 næppe nogen praktisk Betydning*).

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilke Fordringer der maa stilles til Fuldmagtens Indhold, for at den skal anses for anmeldelsespligtig, ligger det utvivlsomt i Ordene i § 8, at den maa gaa ud paa en Bemyndigelse til at underskrive Firmaets Navn. Denne Bemyndigelse maa derhos have en vis blivende, for længere eller kortere (§ 9 2det St.) Tid varende Karakter, og en Underskriftsfuldmagt for et specielt Tilfælde eller for et saa kort Tidsrum, at dette vilde udløbe, forinden en Anmeldelse og Offentliggjørelse kunde finde Sted, behøver selvfølgelig ikke at anmeldes. Men andre Betingelser i Henseende til Fuldmagtens Indhold kunne ikke opstilles. Det kan saaledes ikke anses for nødvendigt, at Fuldmagten udtrykkelig lyder paa Underskrift per procura**). Det er overflødigt her at undersøge, hvorledes Sagen vilde have stillet sig, hvis § 8 var bleven vedtaget i den Affattelse, den havde i Regeringsudkastet fra 1860 (oven for citeret); thi efter den nuværende Redaktion af denne Paragraf, hvor Ordene per procura ere indskudte som en Parenthes efter »at underskrive Firmaets Navn«, er det klart, at Parenthesen kun har den Betydning at skulle give en Forklaring af det fremmede tekniske Udtryk »per procura«, der hyppig bruges ved de i § 8 ommeldte Fuldmagter, og hvoraf Loven selv har gjort Brug i dens Overskrift »om Benyttelsen af Firmaer samt af Fuldmagter til at underskrive per procura m. m.« Derimod vilde Lovgiveren have gjort sig skyldig i en utilgivelig Skjødsløshed, hvis han ved det parenthetiske Udtryk havde villet anordne, at en Fuldmagt til at underskrive Firmaets Navn, for at

*) Angaaende Forstaaelsen af den tyske Handelslov Art. 234 og navnlig angaaende det Spørgsmaal, om der for et Aktieselskab kan beskikkes en Prokurist med de særlige Retsvirkninger, som Handelsloven knytter til denne Klasse af Fuldmægtige, kan henvises til Renaud S. 638 ff og det der citerede, samt Thöl § 171.

***) Det kan bemærkes, at naftet den tyske Handelslovs Art. 44 foreskriver: »Der Procurist hat in der Weise zu zeichnen, dass er der Firma einen die Procura andeutenden Zusatz und seinen Namen beifügt«, antages det dog af de fleste under Henviisning til Art. 52 2det St., at denne Underskrivelsesmaade ikke er nogen Betingelse for, at Principalen kan blive forpligtet, jfr. v. Hahn I. S. 171—2, Thöl S. 184.

Lovens Regler kunde blive anvendelige paa samme, udtrykkelig skulde indeholde Ordene per procura. En saadan Regel vilde ogsaa være aldeles urimelig i dansk Ret, hvor man ikke kjender noget til det ejendommelige Prokurist-Begreb som den tyske Handelslov har opstillet, og i Følge hvilket Prokuristen har en fra alle andre Handelsfuldmægtige forskjellig særlig udstrakt Myndighed (Art. 42 sammenholdt med Art. 47), i hvilken der i Forhold til Tredjemand ikke kan gjøres nogen Indskrænkning (Art. 42), bortset fra at Prokuraen kan være tillagt flere Personer i Forening (Kollektivprokura Art. 41 i. f.)*). Ligesom altsaa Fuldmagten til at underskrive Firmaets Navn, for at være anmeldelsesplig, ikke behøver at lyde paa Prokura, saaledes er det heller ikke nødvendigt, at den skal have noget bestemt Omfang. Vel har Ordføreren for det af Folketinget i Rigsdagens 12te Session nedsatte Udvalg til Forklaring af Udkastets Bestemmelser om anmeldelsespligtige Fuldmagter bemærket, at det til en Prokura-Fuldmagt ikke er nok, at det er en Fuldmagt, der bruges af en Handlende eller Næringsdrivende, men at der ogsaa dertil hører, at den angaar Handels- eller Næringsforhold og tillige har et vist almindeligt Omfang, saaledes at Vedkommende kan underskrive Vexler, Handelsbreve eller andre saadanne almindelige Foretagender for et Handels-hus, Folketingstd. Sp. 5542. I disse Udtryk behøver der dog ikke at ligge andet eller mere end de i det foregaaende angivne Betingelser, at Fuldmagtsgiveren driver

*) I øvrigt kan erindres, at Ordene i Art. 41 2det St. om Maaderne, hvorpaa en Prokurist i Handelslovens Betydning kan ansættes, af mange forstaas saaledes, at det ikke kan anses for ubetinget nødvendigt, at den givne Fuldmagt udtrykkelig lyder paa Prokura, jfr. v. Hahn I. S. 163 fl. i Modsætning til Kräwel Busch's Archiv III. S. 169. I Udkastet til Handelslov for Sveits Art. 27 er der for at afskjære al Tvivl tilføjet „wenn auch nur stillschweigend.“ Noget andet er, at den til Handelsregistret anmeldte Fuldmagt maa lyde paa Prokura t. HL. Art. 45, Udk. f. Sv. Art. 30. Udkastet til Handelslov for Sveits indeholder i det Hele i Art. 27—31 Bestemmelser, som for en væsentlig Del svare til den tyske Handelslov Art. 41—3, 45, 47; dog kan som en betydeligere Afvigelse mærkes, at en Indskrænkning i Prokuristens Bemyndigelse kan faa Virkning i Forhold til Tredjemand, naar denne kjendte samme, Art. 29, medens dens Optagelse i Handelsregistret ikke ubetinget gjør den bindende for Tredjemand, jfr. oven S. 86
Note in fine.

borgerlig Næring, at Fuldmagten skal være for en vis Tid og gaa ud paa Bemyndigelse til at underskrive Firmaets Navn, altsaa angaa Sager, som vedkomme Forretningen. Men under alle Omstændigheder er det givet, at der i Firmaloven savnes ethvert Kriterium for en Bestemmelse af det almindeligere Omfang, inden for hvilket Fuldmægtigen skulde være bemyndiget til at underskrive Firmaets Navn. Ordene i § 8 »at underskrive Firmaets Navn« maa paa samme Maade som de tilsvarende Udtryk i § 2 Nr. 3 og § 6 forstaas saaledes, at de omfatte saavel den ubetingede, for alle Sager gjældende Underskrifts-Fuldmagt, som den betingede eller begrænsede Fuldmagt til kun at underskrive under visse Betingelser eller i en vis Art af de Forretningen vedkommende Sager, og man savner enhver Hjemmel til at indskrænke Ordene til kun at angaa den ubetingede Fuldmagt eller til at sætte Grænsebestemmelsen paa noget andet Punkt. Dette fremgaar yderligere deraf, at § 9 2det St. selv forudsætter, at der under § 8 falder Fuldmagter, som ophøre af sig selv ved Indtrædelsen af en vilkaarlig fastsat Tid; men kan der saaledes sættes vilkaarlige Grænser for Fuldmagtens Varighed i Tid, kan der fornuftigvis ikke være Tvivl om, at der ogsaa maa kunne gjøres Indskrænkninger i Fuldmagtens Omfang.

Hvad angaar Spørgsmaalet om, hvilken Virkning den under § 8 hørende Fuldmagts Anmeldelse og Offentliggørelse har i Forhold til Tredjemand, staar det paa den ene Side fast, at de i samme indeholdte Betingelser og Indskrænkninger ere bestemmende for dennes Retsstilling, saa at han selv maa paase, at den med Fuldmægtigen indgaaede Retshandel holder sig inden for disse Grænser, jfr. oven for S. 83 og 85, Civillov for Zürich § 1289 2det Punktum. Herfor kan særlig anføres den foran nævnte Passus i § 9, som indirekte indeholder, at Fuldmagter, hvis Ophør forud har været fastsat i selve Fuldmagterne, af sig selv ved Indtrædelsen af denne Grænse træde ud af Kraft, uden at hertil kræves nogen Anmeldelse om en Tilbagekaldelse. Paa den anden Side er den anmeldte og offentliggjorte Fuldmagt inden for sine Grænser bindende for Mandanten, og naar den Retshandel, Tredjemand har indgaaet med Fuldmægtigen, holder sig inden for disse Grænser, maa der komme særlige Omstændigheder til, for at det skal kunne antages, at Tredjemand har været i en saadan mala fides, som maa udelukke, at Mandanten for-

pligtes over for ham, jfr. Udkastet til Handelslov for Sveits Art. 33 og 34 angaaende Handelsfuldmægtige, som ikke ere Prokurister. Angaaende anmeldte og offentliggjorte Tilbagekaldelsers og Forandrings Virkning i Forhold til Tredjemand erindres Slutningsbestemmelsen i § 14*).

Ved Spørgsmaalet om, hvilke Retshandeler Fuldmægtigen kan indgaa med bindende Virkning for Mandanten inden for den anmeldte og offentliggjorte Fuldmagts Grænser, bliver der at tage Hensyn til den Bemyndigelse, som efter en almenyldig objektiv Norm maa siges at være sædvanlig for en Fuldmægtig i en saadan Stilling. Hermed kan jevnføres Reglen i den tyske Handelslovs Art. 47: »Wenn ein Principal Jemanden ohne Ertheilung der Procura, sei es zum Betriebe seines ganzen Handelsgewerbes oder zu einer bestimmten Art von Geschäften oder zu einzelnen Geschäften, in seinem Handelsgewerbe bestellt (Handlungsbevollmächtigter), so erstreckt sich die Vollmacht auf alle Geschäfte und Rechts-handlungen, welche der Betrieb eines derartigen Handelsgewerbes oder die Ausführung derartiger Geschäfte gewöhnlich mit sich bringt**), jfr. Art. 52, Udkast til Handelslov for Svejts Art. 31 og 37, v. Hahn I. S. 175—80, Thöl § 57, 59—60, 62—7, Pardessus N. 561. Der er ingen Anledning til paa dette Sted at komme ind paa en nærmere Kasuistik. Kun skal bemærkes, at selv om den anmeldte og offentliggjorte Fuldmagt til at underskrive Firmaets Navn maatte være uindskrænket, kan Fuldmægtigen ikke anses for bemyndiget til at afhænde eller pantsætte Principalens faste Ejendomme, som høre til Etablissementet, jfr. ogsaa tysk Handelslov Art. 42, der endog nægter Prokurister saadan Myndighed, Udk. f. Sv. Art. 28, Civillov for Zürich § 1289. Den Forskjel, der i den foran nævnte Henseende maa antages at være mellem en saadan Fuldmægtigs Bemyndigelse og den, der tilkommer navngivne Interessenter, som have Signatur, og anonyme

* Her erindres for Prokuristers Vedkommende Bestemmelsen i den tyske Handelslovs Art. 46, der er omtalt oven for S. 88—9, jfr. Udkast til Handelslov for Sveits Art. 7—10.

** For visse specielle Fuldmagtstilfælde, der efter dansk Ret dog vistnok alle (U. f. Rv. 1873 S. 496, 1870 S. 684, 1867 S. 868) maa siges at ligge uden for Underskriftsfuldmagter, nar den tyske Handelslov opstillet en legal Præsumption for Fuldmagtens Omfang, Art. 49—51, Udk. f. Sv. Art. 34—6.

Selskabers Bestyrelse jfr. S. 92 og 98, er en ligefrem Følge af, at den første kun kan betragtes som Fuldmægtig ved Udførelsen af de Bedriften vedkommende Forretninger, medens de sidst nævnte Personer ere de naturlige Disponenter over Firmaets eller Selskabets Ejendom i Almindelighed. Derimod vilde man vistnok ikke efter dansk Ret nægte en Fuldmægtig, der havde en saa vidtstrakt Fuldmagt, som den oven nævnte, Bemyndigelse til at indgaa Vexelforpligtelser, hvad den tyske Handelslov vel indrømmer Prokurister (Art. 42), men nægter den Fuldmægtig, der er ansat som Bestyrer af en Handelsforretning i Almindelighed (Art. 47 2det St.).

Hvis Anmeldelse af en Fuldmagt, som falder ind under L. 1862 § 8 forsømmes, drager det Strafansvar efter sig i Følge § 13, men Fuldmagten vedbliver selvfølgelig at være retsgyldig. Ogsaa i dette Tilfælde opstaar der Spørgsmaal om, ved hvilke Retshandeler Fuldmægtigen kan binde Mandanten over for Tredjemand. Her kommer det samme Synspunkt til Anvendelse, som foran blev angivet for Bestemmelsen af, hvad der falder ind under den anmeldte Fuldmagts Grænser. Medens derimod i hint Tilfælde Fuldmagtens almindelige Omfang er givet ved den offentliggjorte Anmeldelse, kompliceres Spørgsmaalet her med det andet: Hvilket almindeligt Omfang er Tredjemand berettiget til at antage, at Fuldmagten, som han ikke særlig kjender, har? Herom gjælde de samme Regler, som om andre lignende Fuldmagtsforhold af vedvarende Karakter. Mandanten er ikke berettiget til at hævde, at det havde været Tredjemands Sag ved Retshandelens Afslutning at skaffe sig særlig Underretning om Fuldmagtens Grænser. Tvært imod vil der kunne foreligge saadanne Kjendsgjerninger, som efter en almengyldig fornuftig Dom maa siges at vække grundet Forventning hos Tredjemand om, at den paagjældende Person har en vedvarende Fuldmagt af et vist Omfang. Cirkulærer, Avertissementer og andre Meddelelser, ligesom ogsaa den Omstændighed, at Vedkommende oftere har anerkjendt Retsgyldigheden af de af Fuldmægtigen indgaaede Retshandeler inden for et vist Omraade, ville her kunne være af afgjørende Betydning, jfr. Civillov for Zürich § 1288 2det Stykke og Udviklingen i flere af de foran anførte Paragrafer hos Thöl. Særlig kan bemærkes, at hvis Mandanten i sine Meddelelser har betegnet Fuldmægtigen som

Prokurist eller ved forskellige Lejligheder har anerkjendt Gyldigheden af de Retshandeler, som Fuldmægtigen har afsluttet for hans Firma som Prokurist, kan dette efter Omstændighederne vække en vis Formodning for, at Fuldmagten har en mere omfattende Karakter. Det maa nemlig vistnok siges, at Benævnelsen Prokurist i Handelsverdenen hyppigst bruges for at betegne et Fuldmagtsforhold af denne Art. Som et almindeligt Princip ved Gjennemførelsen af de foran angivne Synspunkter bør det vistnok tillige fastholdes, at der i det her omhandlede Tilfælde, hvor der er anvist Mandanten en almindelig, let tilgængelig og for Tredjemand bindende Kundgjørelsesmaade, og Kundgjørelsen endog er foreskrevet som Retspligt, hvis Forsømmelse drager Straf efter sig, er god Grund til at være særlig stræng imod Mandanten, som har forsømt Anmeldelsen.

Rettelser.

Side 56 Linie 5 fra neden sættes Komma efter Ordet: Selskabet.
Side 62 Note Linie 1 staar: uden for — læs: inden for.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 1172).

Ved Dom af 2 Oktober 1876 i Sagen Nr. 1876*) imod Arrestantinderne Emilie Kirstine Franck og Ane Cecilie Petersen, Becks Enke, stadfæstede Højesteret i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, dog med Bemærkning, at der ikke i nærværende Sag for Becks Enkes Vedkommende findes Anvendelse for Bestemmelsen i Straffelovens § 241, 2det Stykke, — Kriminal- og Politirettens Dom af 15 Juli 1876, af hvis Præmisser sidste Stykke er saalydende:

Af Arrestantinderne er Arrestantinden Franck, der er født den 6 Maj 1839, tidligere straffet 3 Gange for Tyveri, senest ved denne Rets Dom af 16 Januar 1864 efter Forordningen 11 April 1840 § 15 med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, hvilken Straf hun havde udstaaet den 21 Januar 1868, og Arrestantinden Becks Enke, der er født d. 14 August 1822, forhen straffet mange Gange, navnlig for Ejendomsindgreb, senest ved samme Rets Dom af 10 August 1869 i Henhold til Straffelovens § 54 efter sammes § 232 jfr. tildels § 229 Nr. 4 1ste Led for simpelt og grovt Tyveri 4de Gang begaaet med Tugthusarbejde i 6 Aar. De ville saaledes nu blive at dømme efter bemeldte Lovs § 232 jfr. tildels § 229 Nr. 4 sammenholdt for Arrestantinden Becks Enkes Vedkommende tildels med § 54, Arrestantinden Becks Enke for 5te Gang begaaet grovt og simpelt Tyveri og Arrestantinden Franck for 4de Gang begaaet simpelt og grovt Tyveri samt Sidstnævnte tillige i Medfør af nysnævnte Lovs § 241 1ste Stykke efter dens § 238 som for Hæleri 4de Gang begaaet, hvorhos de Tyverier, for hvilke Arrestantinden Becks Enke nu dømmes, ville, da hun ved en inden den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret d. 27 December 1845 afsagt Dom er, foruden for Tyveri, bleven

*) H. R. T. 1876—77 p. 236.

dømt for Hæleri, i Overensstemmelse med den ovennævnte Lovs § 241 2det Stykke blive at tilregne hende efter § 238 som Hæleri 5te Gang begaaet, og findes Straffen at kunne bestemmes til Tugthusarbejde for Arrestantinden Becks Enke i 10 Aar og for Arrestantinden Franck i 6 Aar.

Sagen Nr. 1878³³ *). Husmand Erik Pedersen (Adv. Heinrichsen)

contra

Slagter Poul Veng (Ingen).

(Afsagt den 3 Oktober 1876).

Paalagt en Slagter, til hvem en syg Hest var solgt paa Vilkaar, at den skulde dræbes, men som alligevel solgte Hesten igjen, at erstatte sin Sælger Hestens Forsikringsbeløb, da han ved atter at sælge den havde bevirket, at Sælgeren mistede dette Beløb.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 April 1875 er saalydende:

Under nærværende Sag har Indstævnte Erik Pedersen af Funder-Nørhede under Paaberaabelse af, at han i Foraaet 1874 havde for 8 Rd. solgt Citanten, Slagter Poul Veng af Silkeborg, en Hest, der var forsikret i et Kvægforsikringselskab, men var saaledes angreben af Dødkuller, at den af Dyrlægen var erklæret for uhelbredelig og derfor efter Overenskomst med Forsikringselskabets Agent skulde dræbes, for at Indstævnte kunde faa det ham tilkommende Forsikringsbeløb, 90 Rd., og at Citanten derpaa, uagtet det var udtrykkelig vedtaget ved Hestens Salg, at den skulde dræbes og dens Hoved leveres til Dyrlægen, havde solgt Hesten, og derved paaført Indstævnte et ikke ubetydeligt Tab, idet han paa denne Maade havde hindret Indstævnte i at faa Forsikringsbeløbet udbetalt — i første Instans paaastaet Citanten tilpligtet enten at tilbagelevere Hesten i slagtet Tilstand eller at betale sig 90 Rd. med Fradrag af den betin-

) H. R. T. 1876—77 p. 251.

gede og betalte Kjøbesum for Hesten 8 Rd., eller 82 Rd. med Renter. Ved Underrettsdommen er Citanten tilpligtet at betale Indstævnte det nævnte Beløb med 5 p. c. Rente heraf fra Forligsklagens Dato den 28 Juli f. A., indtil Betaling sker samt i Procesomkostninger for Underretten 8 Rd. Citanten har derefter indanket Sagen her for Retten, hvor han har gjentaget sin for Underretten nedlagte Paastand om Frifindelse for Indstævntes Tiltale. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Det er in confesso mellem Parterne, at Citanten har afkjøbt Indstævnte den ommeldte Hest for 8 Rd., ligesom det ogsaa efter flere under Sagen førte Vidners edelige Forklaringer maa antages, at det — hvad Citanten iøvrigt ikke har villet erkjende — har ved Handelens Indgaaelse været vedtaget eller dog stiltiende forudsat af begge Parter, at Hesten skulde dræbes. Indstævnte har imidlertid imod Citantens Benægtelse ikke ført noget Bevis for, at Citantens Unndladelse af at dræbe Hesten, der efter Citantens uimodsagte Anbringende senere har været sund og rask, har paaført ham noget Tab, og navnlig at der, saafremt Hesten var bleven dræbt, vilde af Forsikringsselskabet være blevet ham udbetalt en Assurancegodtgjørelse, og Citanten vil som Følge heraf være være at frifinde for Indstævntes Tiltale. Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve. — — — Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumentev.

Thi kjendes for Ret: Citanten Slagter Poul Veng af Silkeborg, bør for Indstævnte Erik Pedersens Tiltale i nærværende Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke af Underrettsakten kan ses, at det af Indstævnte den 15 Septbr. f. A. for Underretten fremlagte Indlæg har været udfærdiget paa stemplet Papir.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 2 Juni f. A. er Højesteret bemyndiget til at tage nærværende Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand ikke maatte udgjøre summa appellabilis.

I den indankede Dom, hvis faktiske Fremstilling til-

trædes, er det rettelig antaget — hvad ogsaa flere i et efter Dommens Afsigelse optaget Thingsvidne indeholdte Oplysninger bestyrke — at det ved Salget til Indstævnte af den under Sagen omhandlede Hest har været vedtaget eller dog stiltiende forudsat af begge Parter, at Hesten strax skulde dræbes af Indstævnte. At denne sidste nu ved i den ommeldte Henseende at tilsidesætte Kontrakten har paaført Citanten et Tab, saaledes som af ham gjort gjældende, findes der, navnlig efter de Højesteret forelagte nye Oplysninger, ikke tilstrækkelig Føje til at betvivle. Med Hensyn hertil fremhæves, at efter de beedigede Forklaringer af vedkommende autoriserede Dyrlæge og Agenten for den Forsikringsforening, i hvilken Hesten var forsikret, var Dyrlægen, der i længere Tid havde haft Citantens Hest under Sygebehandling, med Forsikringsagenten bleven enig om, at Hesten, da dens Sygdom af Dyrlægen ansaas for uhelbredelig og den led meget, burde dræbes, hvorefter Hesten under bemeldte Agents Medvirkning af Citanten blev solgt Indstævnte til Slagtning; men af de her for Retten fremlagte Love for Forsikringsforeningen, navnlig sammes § 26, fremgaar, at Nedslagning af et sygt Dyr kan finde Sted, uden at Erstatningskrav tapes, naar en autoriseret Dyrlæge attesterer, at det vilde være Dyrplageri i Lovens Betydning at lade Dyret leve. Da det nu efter Indholdet af Dyrlægens ovenberørte Forklaring maa antages, at han vilde have meddelt Citanten en Attest som den forannævnte, og da der iøvrigt Intet under Sagen er fremkommet, hvorefter Citanten ellers skulde have forspildt sin Ret til at erholde Erstatning for Hesten, hvis denne i Henhold til den anførte Bestemmelse i Loven var bleven dræbt, kan det ikke paatvivles, at Indstævnte ved sin Misligholdelse af Kontrakten har bevirket, at Citanten er gaaet glip af Forsikringsbeløbet, og dette Tab maa Indstævnte være pligtig at erstatte ham.

Ifølge det Anførte, og da Indstævnte ikke har fremsat nogen særlig Erindring mod Størrelsen af det af Citanten paastaaede Beløb af 164 Kr., vil dette, med Renter deraf fra Forligsklagens Dato være at tilkjende Citanten. Processens Omkostninger for alle Retter blive efter Omstændighederne at ophæve, og ville de Salarier, der tilkomme Citantens befalede Sagfører for Højesteret samt den Sagfører, der efter Ordre har givet Møde for Citanten under

det ovenberørte ved Silkeborg Birkething optagne Thingsvidne, være at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte bør til Citanten betale 164 Kr. med Rente deraf 5 p. c. aarlig fra den 18 Juli 1874 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kr. I Salarium tillægges der Overretssagfører Husted i Silkeborg 8 Kr. og Advokat Heinrichsen 80 Kr., hvilke Salarier udredes af det Offentlige.

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandsvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskæft Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 5 Januar.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 8.

Den 13 Januar.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

I Sagen Nr. 1878⁸ *). Gaardejer Peder Rasmussen (Adv. Hindenburg)

contra

Gaardejer Rasmus Pedersen (Ingen)

forandredes under 4 Oktober 1876 Viborg Landoverrets i U. f. R. 1874 p. 923 (og J. U. 1875 p. 33) meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Ved de i den indankede Dom ommeldte Vidneforklaringer findes der at være tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at Citanten over Hævdstid har benyttet den under Sagen omtvistede Skovlod som en integrerende Del af sin øvrige Skov, af hvilken den er omgiven paa de tre Sider, til Skovhugst og Græsning og i en Aarrække tillige for en stor Del til Mergelgrav. Medens Citanten saaledes har brugt Lodden paa den Maade og i det Omfang, som dens Beskaffenhed tilstedede, er der under Sagen ikke fremkommet Noget for, at den i

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 259.

det ommeldte Tidsrum tillige er bleven benyttet af Andre, og Indstævnte har særlig indrømmet, at han i Tiden fra 1851, da han tiltraadte sin Ejendom, indtil 1871 ikke har udøvet nogensomhelst Raadighed over den. Da Citanten herefter, og efter hvad der iøvrigt foreligger under Sagen, maa antages at have vundet Hævd paa oftnævnte Lod, har Indstævnte været uberettiget til den af ham paa samme foretagne Hugst, og han vil derfor, overensstemmende med Citantens Paastand, være at dømme til at afholde sig fra enhver Brug af Lodden, og til i Erstatning for de hugne Træer at betale Citanten 20 Kr. med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra Forligsklagens Dato at regne. Derimod findes der ikke at være tilstrækkelig Føje til endvidere at anse Indstævnte med den paastaaede Mulkt for Selvtægt. Processens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve i alle Instanser.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte bør være uberettiget til enhver Brug af den under Sagen omhandlede, paa Matrikulkortet med Nr. 37 a betegnede Lod af Galten Smedeskov, der omsluttet af Skovlodderne Matr-Nr. 7 a og 10 a. Saa bør han og i Erstatning til Citanten betale 20 Kr. med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra 7 Juni 1871, til Betaling sker, men iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

I Sagen Nr. $\frac{128}{1876}$ *)

Advokat Henrichsen Aktor

contra

Georg Carl Frederik Hartvig (Def.
Adv. Brock)

stadfæstedes under d. 5 Oktbr. 1876 Landsoverrettens i U. f. R. 1876. 823 meddelte Dom ved saalydende

*) H. R. T. 1876—77 p. 267.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at der efter det foreliggende Tilfældes Beskaffenhed tillige ved Straffens Bestemmelse bliver at tage Hensyn til Straffelovens § 203,

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Henrichsen og Brock for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

I Sagen Nr. $\frac{1^b 6}{1876}$ (H. R. T. 1876—77 p. 271) $\frac{1}{2}$ stadfæstede Højesteret under 6 Oktbr. 1876 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1876 p. 974 refererede Dom over Tiltalte Lars Nielsen for Tyveri i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde.

Sagen Nr. $\frac{1^1 2}{1876}$ *).

Advokat Nellemann Aktor

contra

Anders Christian Christensen, kaldet Dam (Højesteretssagf. Bagger som privat engageret Defensor) og Peder Bondrup Christiansen (Def. Adv. Halkier).

(Afsagt den 9 Oktbr. 1876).

Straf af simpelt Fængsel efter Strfl. § 257 efter Omstændighederne anset forskyldt ved en ved Proformatransaktioner skjult, svigagtig Tilsidesættelse af en Kontrakt. Straffen bortfaldet som foreldet ifølge Strfl. § 66.

⁷) H. R. T. 1876—77 p. 278.

Viborg Landsoverretts Dom af 27 Marts 1876 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Gaardmand Anders Christian Christensen, kaldet Dam, og Husmand Peder Bondrup Christiansen for bedrageligt Forhold og den Første tillige for falsk Angivelse.

Tiltalte Peder Bondrup Christiansen har vedgaaet, at han i Forsommeren 1873 har afsluttet en Proformahandel med sin Svoger, Medtiltalte Anders Chr. Christensen Dam, hvorved det gaves Udseende af, at denne — der ifølge en med Gaardmand Lars Andersen den 31 Marts 1873 afsluttet Kjøbekontrakt havde overtaget dennes Gaard Matr-Nr. 119 i Hune Sogn tilligemed en Del sammesteds beroende Materialier af Sten, Tømmer og andet Træværk, blandt Andet paa Vilkaar, at han, saafremt han afhændede eller iøvrigt bortførte bemeldte Materialier fra Ejendommen, skulde afbetale deres Værdi paa den Kapital, Sælgeren lod indestaa i samme — overdrog de nævnte Materialier til Peder Bondrup Christiansen for 50 Rd., og at de Tiltalte vel senere bleve enige om, at denne Handel skulde gaa tilbage, men at det samtidig aftaltes, at Peder Bondrup Christiansen skulde vedblive at optræde som Ejer og sælge af Materialierne, hvis Provenu skulde tilfalde Dam, mod at denne ydede sin Svoger et Vederlag, om hvilket der ikke blev truffet nærmere Aftale, men som Bondrup Christiansen nærmest tænkte sig skulde bestaa i, at hans Svoger hjalp ham med hans Markarbejde. Peder Bondrup Christiansen har derhos tilføjet, at han strax tænkte sig, at de ommeldte Transaktioner — hvorved Dam maa antages at have villet skjule, at der solgtes af de nævnte Materialier, eller ialfald har villet give det Udseende af, at han kun opnaaede en ringe Kjøbesum for samme — fandt Sted af Hensyn til den Dam ifølge den ovennævnte Bestemmelse i Kjøbekontrakten paahvilende Forpligtelse til at afbetale Værdien af de solgte Materialier paa Prioritetsgjælden til Lars Andersen, og at han saaledes hjalp Dam i dennes bedragelige Forhold med fuld Bevidsthed derom, men at han ikke dengang indsaa sit Forholds Strafbarhed, og at han, da han i August Maaned 1873 var blevet gjort opmærksom derpaa, strax tilkjendegav Dam, for hvilket han dengang havde solgt Materialier for c. 300 Kr., at han ikke vilde handle mere for ham. Rigtigheden af Peder Bondrup Christiansens Forklaring har Tiltalte Anders Christian Christensen Dam nu heller ikke turdet benægte, id

han navnlig har erkjendt, at Handelen med Peder Bondrup Christiansen gik ud paa, at denne skulde synes, men i Virkeligheden ikke være Ejer af Materialierne, samt at Dam, der ikke har betalt noget af de solgte Materialiers Værdi til Lars Andersen, har narret denne ved en kjæltringagtig Handel, og vel har han villet gjøre gjældende, at han paa den Tid, de ommeldte Transaktioner fandt Sted, var syg, og navnlig saa daarlig i Hovedet, at han ikke med Sikkerhed kan udtale sig om hvad der passerede i denne Tid, hvorhos han i det sidste over ham optagne Forhør har anbragt, at han, der den 25 Marts 1873 vil have betalt Lars Andersen 500 Rd. for de heromhandlede Materialier, hvilket var deres fulde Værdi, ikke kunde være pligtig at betale Lars Andersen Noget, fordi han solgte af Materialierne; men ligesom der efter Sagens Oplysninger ikke er Føje til at antage, at Dams Sygdom paa den ovennævnte Tid har været af en saadan Beskaffenhed, at den kunde have Indflydelse paa hans Tilregnelighed, saaledes maa det med Hensyn til hans sidste Anbringende bemærkes, at en Prokurator, der i Juni og December Terminer paa Lars Andersens Vegne af Tiltalte Dam modtog nogle i Kjøbekontrakten betingede Afdrag paa Kjøbesummen for den solgte Ejendom, har udsagt, at Tiltalte, da Prokuratoren ved disse Lejligheder fordrede yderligere Afdrag i Anledning af, at han havde hørt, at der var solgt af Materialierne, vægrede sig ved at betale mere end en ren Ubetydelighed, idet han, som det af Forklaringen maa antages, ikke nægtede sin Forpligtelse til at yde slige Afdrag, men derimod paastod, at der kun var indkommen lidt for Materialierne, ligesom han i det Hele ikke vilde være ved, at der var solgt væsentligt deraf. Iøvrigt kan det ikke antages, at Lars Andersen, der efter i Juni og December Terminer 1873 er have modtaget forskellige Afdrag paa Kjøbesummen, den 21 Decbr. s. A. har modtaget en Panteobligation for Resten, uden at der deri er optaget nogen Klausul om Afdrag i Anledning af eventuelle Salg af de i Kjøbekontrakten ommeldte Materialier, har lidt noget Tab ved de ovennævnte Transaktioner, og der vil derfor ikke kunne tildømmes ham nogen Erstatning.

Forsaavidt Tiltalte Anders Christian Christensen Dam tiltales for falsk Angivelse — — — findes ikke tilstrækkelig Grund til under denne Del af Sagen at gjøre noget Straffesvar gjældende imod ham.

Derimod ville de Tiltalte, af hvilke Anders Chr. Chri-

stensen Dam er født i Aaret 1830 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, medens Tiltalte Peder Bondrup Christiansen er født i Aaret 1840 og ifølge Hvetbo Herreds Extraretsdom af 13 Febr. 1872 er anset efter Straffelovens § 248 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, for deres ovennævnte bedrægelige Forhold, der findes at maatte henføres under Straffelovens § 257, være at anse efter bemeldte § med Straffe, der findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel for Dam i 8 og for Peder Bondrup Christiansen i 4 Dage, hvorhos Tiltalte Dam vil have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 15 Kr. til hver, dog saaledes, at Peder Bondrup Christiansen in solidum med ham vil have at tilsvare $\frac{2}{3}$.

Thi kjendes for Ret: De Tiltalte Anders Christian Christensen, kaldet Dam, og Peder Bondrup Christiansen bør hensættes i simpelt Fængsel, den Første i 8 og den Sidste i 4 Dage. Saa udreder og Tiltalte Dam Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Kancelliraad Møller og Prokurator Morville, 15 Kr. til hver, hvorhos den anden Tiltalte in solidum med ham tilsvare $\frac{2}{3}$. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt nærværende Sag efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakjendelse, maa det af de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde billiges, at det de Tiltalte overbeviste i Dommen fremstillede Forhold er henført under Straffelovens § 257, idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke i saa Henseende kunne medføre nogen Forandring. Da imidlertid de Tiltaltes Forhold efter de dermed forbundne Omstændigheder ikke findes at egne sig til højere Straf end simpelt Fængsel, maa det blive en Følge af Straffelovens § 66, at Straffene i det foreliggende Tilfælde bortfalde. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Overretsdommen kunne stadfæstes, hvorhos de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, ville have at tilsvare Salarierne for Højesteret.

Thi kjendes for Ret:

De af de Tiltalte forskyldte Straffe bortfalde, i Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsoverrettens Døm ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Nellemann og Halkier for Højesteret betale de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 40 Kroner til hver.

Sagen Nr. $\frac{202}{1876}$ *)

Advokat Nellemann Aktor

contra

Husmand Jens Pedersen Buch (Def.
Adv. Klubien).

(Afsagt den 9 Oktober 1876).

Fornærmelig Tiltale til en Birkedommer straffet efter Strfl. § 101. Derimod Strfl. § 98 funden uanvendelig paa Tiltaltes Forhold ved at undløbe, da han efter Birkedommerens Ordre skulde føres i Arrest.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom 1 August 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Samsø Birks Extraret hertil indankede mod Husmand Jens Pedersen Buch af Pillemark for det i Strfl. § 98 og 101 omhandlede Forhold anlagte Sag er det dels ved Tiltaltes egen Tilstaaelse, dels ved forskellige Vidners Forklaringer oplyst, at, da Arrestforvarer Morten Aarhus, der den 29 Novbr. f. A. af Birkedommer Schubarth var udsendt for at bringe Tiltalte til Arresten i Tranebjerg til Afsoning ifølge Holbæk Amts Ordre af tvende ham ved Birkets Politiretsdomme af 4 Februar og 8 April 1875 for ulovlig Jagt idømte Bøder henholdsvis paa 20 og 40 Kr., som Tiltalte havde nægtet at betale, mødte Tiltalte paa Pillemark Gade med ladt Bøsse og ledsaget af en Hund og opfordrede Tiltalte til at følge med, vægrede denne sig herved og indvilligede først deri, efter at Arrestforvareren havde tilstedet ham at beholde Bøssen og at faa Birkedommeren i

*) H. R. T. 1876—77 p. 281.

Tale. Ankommen udenfor Birkedommerens Bopæl med Arrestforvareren og de Mænd, denne havde taget med til Hjælp ved Tiltaltes Anholdelse, tog Tiltalte Fænghætten af sin Bøsse og leverede denne til en af Arrestforvarerens Ledsagere, hvorefter Tiltalte traf Birkedommeren i hans Forstue, og da denne nu spurgte ham, om han ikke vilde efterkomme Amtets Afsoningsordre, blev Tiltalte højrestet mod Birkedommeren og ytrede blandt Andet: „at han ikke vilde have Noget at bestille med saadan en Karl, som havde dømt ham uret“, og da Arrestforvareren omtrent samtidig hermed tog Tiltaltes Bøsse i Besiddelse for at sætte den tilside, søgte Tiltalte at fravriste ham Bøssen, hvad der dog som Følge af de Tilstedeværendes Mellekomst ikke lykkedes ham. Herefter blev Tiltalte ført bort, men han saa Lejlighed til i Nærheden af Arresthuset at undløbe fra sine Bevogtere. Ved Underrettsdommen, der alene efter Tiltaltes Begjæring er indanke for Overretten, er han anset efter Strfl. § 98 og 101 delvis for sin Undløben, dels for sin Optræden overfor Birkedommer Schubarth.

For den af Tiltalte saaledes mod Birkedommer Schubarth udviste Adfærd findes han i Medfør af Strfl. § 101 efter Omstændighederne at maatte anses med en Statskassen tilfaldende Bøde, der passende som i Underrettsdommen sket vil kunne bestemmes til 200 Kr., saaledes at han i Mangel af Bødens Betaling vil være at hensætte til simpelt Fængsel i 30 Dage. Derimod vil Tiltalte ikke — saaledes som sket ved den indankede Dom — for sin Undvigelse kunne anses efter Straffelovens § 98 som den, der har lagt Birkedommeren Hindringer i Vejen for Udførelsen af dennes Embedsforretning at lade Tiltalte hensætte i Fængsel til Afsoning af de ovennævnte Bøder.

I Henseende til Aktionens Omkostninger bifaldes Underrettsdommen.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte, Husmand Jens Pedersen Buch af Pillemark bør til Statskassen bøde 200 Kr. og i Mangel af Bødens Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 30 Dage, men iøvrigt for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Birkedomstingsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Seidelin og Raasløff betaler Tiltalte 10 Kr. til hver. Den idømte Bøde at ud

redes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling maa det billiges, at Tiltalte er anset strafskyldig efter Bestemmelsen i Straffelovens § 101, men Straffen findes efter Omstændighederne at burde fastsættes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 4 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bliver Dommen at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Jens Pedersen Buch bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 4 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Nellemann og Klubien for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kroner til hver.

I Sagen Nr. ¹⁴⁸₁₈₇₆ *) mod de Tiltalte Hans Joensen og Joen Lucassen stadfæstede Højesteret under den 10 Oktober 1876 i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde Færøernes Sorenskriveris Extrarets Dom af 6 Maj 1876. Af den indankede Doms Præmisser fremgaar det, at Tiltalte Joen Lucassen i Januar 1876 solgte nogle Lispund saltet Fisk i Thorshavn. Efter Joen Lucassens Forklaring havde Tiltalte Hans Joensen anmodet ham om at besørge Fisken solgt og paavist ham denne, af hvis Salgssum han ifølge den trufne Aftale havde beholdt $\frac{1}{3}$ og betalt Hans Joensen Resten; Hans Joensen havde vel sagt, at Fisken var hans Ejendom, men dog ladet Joen Lucassen mærke, at det ikke forholdt sig rigtigt dermed, hvorfor denne antog, at Fisken var stjaalen. Tiltalte Hans Joensen erklærede imidlertid denne Forklaring for usandfærdig og benægtede at have stjaalet den ommeldte Fisk eller været i Besiddelse af samme, og skjændt der ifølge den indan-

*) H. R. T. 1876—77 p. 286.

kede Dom ved den Medtiltaltes Forklaring og det iøvrigt Oplyste samt Hans Joensens selvmodsigende og tildels bevislig usande Forklaringer var tilvejebragt en høj Grad af Formodning om, at han havde gjort sig skyldig eller være meddelagtig i det ommeldte Tyveri, fandtes et tilstrækkeligt Bevis dog ikke at være tilvejebragt, hvorfor han maatte frifindes. — Om den anden Tiltalte hedder det i Extra retsdommen saaledes:

Hvad derimod Tiltalte Joen Lucassen angaaer, da maatte det ved hans ovenanførte Tilstaaelse i Forbindelse med Sagen og øvrige Oplysninger anses tilstrækkelig godtgjort, at han havde modtaget den ovennævnte Fisk og baaret samme til Thors Havn samt afhændet den der og af de ved Salget indkomne Penge modtaget 2 Kr. 10 Øre, som han derefter forbrugte. Naagt han antog, at Fisken var stjaalen. Idet det som bemærket ikke er bevist, at den ommeldte Fisk virkelig var erhvervet ved Tyveri, vil fornævnte Tiltalte, der er født 1852 og ikke tidligere har været kriminelt tiltalt eller straffet for det af ham udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 238 cfr. § 46 for Attentat paa Hæleri, og finde den af ham forskyldte Straf passende at kunne bestemme til Fængsel paa Vand og Brød i 3 Dage.

Sagen Nr. ¹⁹⁴/₁₈₇₆ *).

Advokat Klubien Aktor
contra

Søren Hansen og Hustru Karen Marie
Hansen, født Hansen (Def. Etatsraad
Buntzen).

(Afsagt den 11 Oktober 1876).

Næringsadkomst fradømt en Gjæstgiver, og han saavel som hans Hustru ansete efter Strfl. § 182 Led 2 for, i den Tanke derved at trække Søgning til Huset, at have holdt Opvarningspiger, som for Betaling bedrevne Utugt med Gjæsterne.

*) H. R. T. 1876—77 p. 292.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 August 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Roeskilde Kjøbstads Extraret heril indankede Sag ere de Tiltalte, Gjæstgiver Søren Hansen og Hustru Karen Marie Hansen, født Hansen, Begge af Roeskilde, satte under Tiltale for Overtrædelse af Strfl. § 182, og ere de Tiltalte ogsaa ved den under 20 Maj d. A. afsagte Dom i Henhold til bemeldte Paragrafs 2det Led ansete hver især med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, hvorhos det i Medfør af L. 23 Maj 1873 § 9 er bestemt, at det Tiltalte Søren Hansen meddelte Borgerskab som Gjæstgiver i Roeskilde skal være forbrudt.

Det er i saa Henseende ved de Tiltaltes Tilstaaelser og øvrige fremkomne Oplysninger godtgjort, at de til Tjeneste i det af dem i Henhold til Mandens Borgerskab af 21 Juli f. A. drevne Gjæstgiveri have benyttet Opvartningsjomfruer, om hvem de forventede, at de af Gjæsterne vilde lade sig benytte til Utugts Bedrivelse for Betaling, og at ialfald en af disse Jomfruer ogsaa har forøvet saadan Utugt, dog ikke i noget stort Omfang, og Tiltalte Søren Hansen har ligeledes erkjendt, at han antog, at han vilde komme bedre ud af det, naar saadanne Jomfruer trak Søgning til Huset. Sidstnævnte Tiltalte har nu vel i Forbindelse hermed forklaret, hvad ogsaa ved det iøvrigt Fremkomne er bestyrket, at han gjentagne Gange har paalagt sine Opvartningsjomfruer at afholde sig fra at bedrive Utugt i hans Hus, og ogsaa opsagt dem, naar han blev vidende om, at Sligt var passeret, men dette, som dog efter Tiltaltes Forklaring kun kan antages sket, naar de — som han udtrykker sig — gjorde det for grovt, vil ikke overfor hans vedgaaede Hensigt med deres Antagelse kunne virke til at diskulper ham. Det maa derfor billiges, at de Tiltalte ere fundne skyldige efter den oven citerede Straffebestemmelse, og da de for dem, der ere fødte Tiltalte Hansen den 5 Febr. 1845 og hans Hustru den 21 Januar 1847, og som ikke findes tidligere straffede, ved Underrettsdommen valgte Straffe findes passende, ligesom det maa billiges, at Tiltalte Søren Hansen er dømt til at have sit Borgerskab som Gjæstgiver i Roeskilde forbrudt, og Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger ligeledes bifaldes, vil den i det Hele være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Bythingsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten,

Prokuratorerne Maag og Steinthal, bør de Tiltalte, Gjæstgiver Søren Hansen og Hustru Karen Marie Hansen født Hansen begge af Roeskilde, En for Begge og Begge for En, betale 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Lovens

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden for Søren Hansen findes at burde bestemmes til 2 Gange 5 Dage

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden for Søren Hansen bestemmes til 2 Gange 5 Dage. I Salarium til Advokatsklubien og Etatsraad Buntzen for Højesteret betale de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 30 Kroner til hver

I Sagen Nr. 1878 *).

Advokat Nellemann Aktor
contra

Peder Larsen (Def. Adv. Brock)

stadfæstedes under den 11 Oktober 1876 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1876. 973 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Nellemann og Brock for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver

*) H. R. T. 1876—77 p. 297.

Sagen Nr. 175¹⁸⁷⁶ *).

Advokat Henrichsen Aktor
 contra
 de Tiltalte Ib Hansen, Thomas Hansen
 og Hans Nielsen (Def. Adv. Brock).

(Afsagt den 12 Oktober 1876.)

Fængsel paa Vand og Brød ifølge Strfl. § 210 jfr. § 46
 idemt 2 Tiltalte, som havde forsøgt ved Vold at for-
 drive 2 Grøftegravere fra deres Arbejde.

Viborg Landsoverrets Dom af 19 Juni 1876 er
 saalydende:

Under denne Sag tiltales Husmændene Ib Hansen, Thomas
 Hansen og Hans Nielsen for Overtrædelse af Straffelovens
 § 210.

Ved de Tiltaltes egne Tilstaaelser og Sagens øvrige Op-
 lysninger er det tilstrækkeligt godtgjort, at da de den 2 Marts
 d. A. vare beskæftigede med at grave en Grøft paa Hunds-
 bæksgaards Mark, og Gaardmand Peder Pedersens to Sønner,
 Morten og Herman Pedersen, der ligeledes havde Grøft-
 arbejde paa bemeldte Gaard og samme Dags Morgen havde
 af Forvalteren faaet anvist Arbejde tæt ved det Sted, hvor
 de Tiltalte arbejdede, om Formiddagen havde indfundet sig
 paa Marken for at paabegynde deres Arbejde, er Tiltalte Ib
 Hansen, der efter sit Udsagn mente, at dette Arbejde tilkom
 de Tiltalte, og derhos var forbitret over, at Morten og Herman
 Pedersen som Gaardmandssønner vilde tage Arbejdet fra
 Smaafolk, gaaet hen til Brødrene Pedersen i den Hensigt at
 fordrive dem fra deres Arbejde, samt at han, da de paa hans
 Opfordring til at forlade Stedet nægtede dette, har forsøgt at
 drive dem bort ved Stød og Slag af en Spade, som han
 havde i Haanden, samt at de Tiltalte Thomas Hansen og
 Hans Nielsen, med hvem Ib Hansen forud havde talt om,
 at Brødrene Pedersen skulde jages bort, uden at der dog var
 truffet nogen udtrykkelig Aftale imellem dem i saa Henseende,
 derpaa have sluttet sig til Ib Hansen, idet de med opløftede
 Spæder gik henimod Brødrene Pedersen, hvem Thomas Hansen
 nu ligeledes angreb ved at støde og slaa efter dem med sin
 Spade, medens Hans Nielsen derimod indskrænkede sig til
 paa en truende Maade at holde sin Spade opløftet. Da

*) H. R. T. 1876—77 p. 303.

Gaardmand Peder Pedersen, der havde erfaret, hvad der gik for sig, imidlertid kom tilstede, gik de Tiltalte igjen til deres Arbejde, ligesom ogsaa Morten og Herman Pedersen, der ikke havde lidt nogen videre Skade, naar undtages at den Sidstnævntes Underlæbe — som det maa antages som Følge af et Stød eller Slag, Tiltalte Ib Hansen havde tildelt ham — ophavnede, og at hans ene Arm i nogen Tid var øm og misfarvet, derefter uforstyrret af de Tiltalte fortsatte deres Arbejde, indtil senere paa Dagen et andet Arbejde blev dem anvist af Forvalteren.

De Tiltalte, af hvilke Ib Hansen er født i Aaret 1833, Thomas Hansen i Aaret 1848 og Hans Nielsen i Aaret 1842, og som, med Undtagelse af at den Første i Aaret 1869 har været straffet for Tyveri med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ikke ses tidligere at have været tiltalte eller straffede — ville for deres ovenomhandlede Forhold være at anse efter Strfl. § 210 jfr. § 46 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes for Ib Hansen til simpelt Fængsel i 8 Dage og for hver af de to andre Tiltalte til en Bøde til Statskassen af 30 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling simpelt Fængsel i 4 Dage. De Tiltalte ville derhos have in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Ib Hansen bør hensættes i simpelt Fængsel i 8 Dage. De Tiltalte Thomas Hansen og Hans Nielsen bør hver især til Statskassen bøde 30 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 4 Dage. Saa udrede de Tiltalte og, En for Alle og Alle for En, Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer, samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Justitsraad Neckelmann og Prokurator Fasting, 10 Kr. til hver. De idømte Bøder udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling maa det billiges, at de Tiltalte ere ansete strafskyldige efter de i samme anførte Lovbud, men Straffene findes efter Omstændighederne at burde bestemmes

til Fængsel paa Vand og Brød, for Ib Hansen i 2 Gange 5, for Thomas Hansen i 5 og for Hans Nielsen i 3 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Ib Hansen, Thomas Hansen og Hans Nielsen bør hensesættes i Fængsel paa Vand og Brød, den Første i 2 Gange 5, den Anden i 5 og den Sidste i 3 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Henrichsen og Brock for Højesteret betale de Tiltalte, En for Alle og Alle for En, 30 Kroner til hver.

I Sagen Nr. $\frac{210}{1878}$ *).

Advokat Henrichsen Aktor

contra

Arrestanten Theodor Nicolai Hansen
(Def. Adv. Halkier)

stadfæstedes under den 12 Oktbr. 1876 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1876. 1131 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Henrichsen og Halkier for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

*) H. R. T. 1876—77 p. 306.

Sagen Nr. 1855 *)

Advokat Hindenburg Aktor
contraKjøbmand N. C. Andersen (Def. Adv
Nellemann).

(Afsagt den 13 Oktbr. 1876).

Ejeren af en Hund, der af hans Tyende var bleven ført paa Gaden i Lænke paa en Tid, da ifølge Politiets Paabud alle Hunde skulde holdes lænkede, mulkeret ifølge Lov om smitsomme Sygdomme blandt Husdyrene af 29 Decbr. 1857 § 12 jfr. § 11, uden Hensyn til om Overtrædelsen var begaaet uden hans Vidende og Villie.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Maj 1876 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Kjøbmand N. C. Andersen i Thisted for Overtrædelse af Lov om smitsomme Sygdomme blandt Husdyrene af 29 Decbr. 1857 § 11.

Det er i denne Henseende oplyst, at efter at det ved en Bekjendtgjørelse fra Politiet af 22 Marts d. A. i Henhold til den citerede Lovbestemmelse var paabudt, at alle Hunde i Thisted og paa dens Grund indtil videre skulde holdes lænkede eller dræbes, med Tilføjende, at løsgaaende Hunde vilde blive optagne og dræbte og deres Ejere blive dragne til Ansvar, antraf en Politibetjent d. 2 April paa Gaden i Thisted en Tiltalte tilhørende Hund, der blev ført i Lænke af en af Tiltaltes Folk. Tiltalte har imidlertid forment, at der ikke ved det ommeldte Forhold — der iøvrigt efter hans Anbringende har fundet Sted uden hans Vidende og Villie — er begaaet nogen Overtrædelse af det kundgjorte Paabud, og da der maa gives Tiltalte Medhold i, at bemeldte Paabud ikke i og for sig kan anses at indeholde et utvetydigt Forbud imod at føre Hunde i Lænke paa Gaden, idet saadanne Hunde navnlig ikke skjønnes at kunne betegnes som „løsgaaende“. findes der ikke i den ommeldte Anledning at kunne paalægges Tiltalte Ansvar.

* H. R. T. 1876—77 p. 317.

(Fortsættes).

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 9.

Den 20 Januar.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

Han vil saaledes være at frifinde for det Offentliges Tiltale i denne Sag, hvorhos Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, 10 Kr. til hver, efter Omstændighederne ville være at udrede af det Offentlige.

Derimod kan der ikke blive Spørgsmaal om — som af Defensor for Overretten paastaet — under nærværende Sag at tilkjende Tiltalte Erstatning for den ved Politiets Foranstaltning dræbte Hund.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte, Kjøbmand N. C. Andersen, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Isaacsen og Fasting, 10 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 30 Maj d. A. er Højesteret bemyndiget til at tage nærværende Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand maatte befindes ikke at udgjøre summa appellabilis.

Da det i den indankede Dom nævnte under Paabe-
raabelse af Lov af 29 December 1857 § 11 givne Paabud af 22 Marts d. A. om, at alle Hunde i Thisted og paa dens Grund indtil videre skulde holdes lænkede eller

dræbes, maa anses overtraadt derved, at Tiltaltes Hu
den 2 April d. A. paa Gaden i Thisted blev ført i Lær
af en af Tiltaltes Folk, og Ansvaret for denne Overtr
delse maa paahvile Tiltalte, vil han, idet de Højeste
forelagte nye Oplysninger maa blive uden Indflydelse p
Sagens Udfald, i Overensstemmelse med bemeldte L
§ 12 være at anse med en Thisted Kjøbstads Fattigvæ
tilfaldende Bøde, der efter Omstændighederne findes
kunne bestemmes til 10 Kr. Han vil derhos have at u
rede Sagens Omkostninger, derunder de ved Overrett
Dom bestemte samt de Sagførerne for Højesteret tilko
mende Salarier.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte bør bøde 10 Kr. til Thisted Kjøbstads Fatt
væsen og betale Sagens Omkostninger, derunder de v
Landsoverrettens Dom bestemte Salarier samt i Salari
til Advokaterne Hindenburg og Nellemann for Højeste
20 Kroner til hver.

Sagen Nr. ²⁰⁹/₁₈₇₆ *).

Advokat Halkier Aktor

contra

Thomas Mikkelsen og Hustru Cecil
Jensdatter (Def. Adv. Hindenburg)

(Afsagt den 16 Oktober 1876).

To Tiltalte, som løgnagtig for Øvrigheden havde anmeld
at et Tyveri var begaaet imod dem, samt, uden lig
frem at sigte Nogen som Gjerningsmand, dog hav
nævnt en Trediemand som mistænkt, anset efter Str
§ 225 jfr. § 54.

Viborg Landsoverrets Dom af 4 Septbr. 1876
saalydende:

Under denne Sag tiltales Indsieder Thomas Mikkelsen

*) H. R. T. 1876 - 77 p. 324.

og dennes Hustru Cecilie Jensdatter for Overtrædelse af Strfl. §§ 224 og 225.

Ifølge en under Sagen fremlagt Politirapport anmeldte Tiltalte Thomas Mikkelsen den 8 Maj d. A. for Politiet, at han den foregaaende Aften, da han og hans Hustru, der vare bortrejste samme Dags Morgen, vare vendte tilbage til deres Hjem, havde opdaget, at der fra en Skuffe i en i deres Stue staaende Dragkiste var bortkommet et Beløb af 48 Kr. i Sølv mønt, som han den 4de s. M. havde gjemt sammesteds, hvorhos han nærmere forklarede, at der, saavidt han vidste, ikke under deres Fraværelse havde været Andre i deres Lejlighed end hans Hustrus Broder, Daglejer Niels Jensen, og at han vel ikke ligefrem vilde sigte denne for at have taget Pengene, men at det dog syntes ham mistænkeligt, at Niels Jensen, der havde vedgaaet for ham under deres Fraværelse at være stegen gennem et Vindue ind i deres Sovekammer for efter sit Anbringende at hente et Par Træsko, som hans lille Datter skulde have glemt der, netop havde valgt den Tid, da de vare fraværende, til at skaffe sig Adgang til deres Lejlighed. Efter at derpaa Medtiltalte Cecilie Jensdatter ligeledes til en Politirapport havde afgivet en hermed i det Væsentlige stemmende Forklaring, og de Begge under de derefter optagne Forhører havde rathaberet deres Forklaringer efter Politirapporterne, have de senere vedgaaet, hvad der ogsaa bestyrkes ved Sagens øvrige Oplysninger, at den skete Anmeldelse, om hvis Urigtighed der iøvrigt strax var opstaaet Formodning, var usandfærdig, idet der ikke var fra-stjaalet dem noget Pengebeløb, og at de, efter at de ved deres Hjemkomst havde erfaret, at Niels Jensen under deres Fraværelse var stegen ind i deres Sovekammer, efter Thomas Mikkelsens Forslag havde truffet Aftale om at fremkomme med den falske Angivelse i det Øjemed at bringe Niels Jensen, paa hvem de vare vrede, i Forlegenhed.

For deres ommeldte Forhold ville de Tiltalte, der ere fødte, Thomas Mikkelsen den 6te Januar 1843 og Cecilie Jensdatter den 2 August 1830, og af hvilke den Sidstnævnte ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, hvorimod Thomas Mikkelsen ifølge Vejle Kjøbstads Extraretsdom af 11 Septbr. 1874 har været anset for Tyveri efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 8 Dage, nu være at anse efter Straffelovens § 225 cfr. § 54 med en Straf, der efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til

Fængsel paa Vand og Brød for Thomas Mikkelsen i 3 Gange 5 Dage og for Cecilie Jensdatter i 2 Gange 5 Dage.

Thi kjendes for Ret: De Tiltalte, Indsidder Thomas Mikkelsen og dennes Hustru Cecilie Jensdatter, bør henhættes i Fængsel paa Vand og Brød, Førstnævnte i 3 Gange 5 Dage og Sidstnævnte i 2 Gange 5 Dage. Saa udrede de og En for Begge og Begge for En Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Justitsraad Neckelmann og Prokurator Morville, 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden efter Omstændighederne findes at burde bestemmes for Thomas Mikkelsen til 4 Gange 5 og for Cecilie Jensdatter til 3 Gange 5 Dage.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes for Thomas Mikkelsen til 4 Gange 5 og for Cecilie Jensdatter til 3 Gange 5 Dage. I Salarium til Advokaterne Halkier og Hindenburg for Højesteret betale de Tiltalte En for Begge og Begge for En 30 Kroner til hver.

Under en af Landsover- samt Hof- og Stadsretten den 11 Juli 1876 paadømt Sag var Arrestanten, Indsidder Niels Andersen af Holmeolstrup overbevist om i Løbet af de sidste c. 20 Aar (ifølge Justitsministeriets i Henhold til Strfl. § 70 afgivne Resolution skulde Ansvar gjøres gjældende uden Hensyn til den forløbne Tid) idelig at have mishandlet sin Hustru og sine Børn. Han havde saaledes, sjælden med længere Mellemlum end 2 à 3 Uger, slaaet Hustruen dels med Hænderne dels med et Spansk-

nor, og mange Gange slaet hende til Blods og desuden ofte stødt hende om paa Gulvet, revet hende i Haaret, saa at Haarene bleve rykkede ud, og trykket hendes Strube sammen, saa at hun kun med Nød undgik Kvælning. For nogle Aar siden, da Arrestanten og Hustru kjørte med Klude, slog han hende med deres Varekasse, der var godt 1/2 Alen lang, paa Forsiden af Hovedet, saa at hun blødt stærkt, og en anden Gang slog han hende i Hovedet med den paa Kakkellovnen staaende Kaffekjedel, saaledes at den kogende Kaffe sprøjtede ud over hendes venstre Arm og skoldede den. Endvidere har han to Gange, kort efter at Hustruen havde født, slæbt hende ud af Sengen. Endelig har han en Gang i streng Vinterkulde jaget Hustruen og Børnene ud af Huset, saa at de i mange Timer maatte søge Ly i et tilstødende Brændeskur. Børnene har han ogsaa paa andre Maader hensynsløst mishandlet. Der foreligger dog Intet om, at de Hustruen eller Børnene tilføjede Mishandlinger have havt blivende Følger for dem. I det omtalte Forhold gjorde han sig kun skyldig, naar han var noget beruset; dog var han altid i tilregnelig Tilstand. — Ulovlig Omgang med Hittegods havde Arrestanten begaaet, idet han havde undladt at oplyse samt tilegnet sig nogle paa Landevejen fundne Gjenstande af Værdi ialt 1 Kr. 40 Øre. — Arrestanten, som tidligere flere Gange var straffet for Tyveri og Bedrageri, senest med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, blev ved Overretsdømmen anset efter Strfl. § 202, 203 og 247 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Ved Dom af 17 Oktober 1876 i Sagen Nr. 1876*) stadfæstede Højesteret denne Dom i Henshold til de deri anførte Grunde, «dog saaledes, at Straffetiden efter samtlige de foreliggende Omstændigheder findes at burde bestemmes til 3 Aar.»

*) H. R. T. 1876—77 p. 330.

Sagen Nr. 160 *)
(1876).Advokat Nellemann Aktor
contra

Niels Andersen (Def. Adv. Hindenburg)

(Afsagt den 17 Oktbr. 1876).

Straffelovens § 101 anvendt for Fornærmelse mod en
Brandinspektør, uden Hensyn til Tiltaltes Forsøg paa
at bortforklare det Fornærmende.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af
16 Juni 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Slagelse Kjøbstads Extraret henvendt
til Retten indankede Sag, under hvilken Tiltalte, Skomager
svend Niels Andersen af Slagelse, aktioneres for det i Straff
lovens § 101 omhandlede Forhold, har Tiltalte tilstaaet, hv
der stemmer med det iøvrigt Oplyste, at han den 18 Oktb
f. A., da Sprøjtemandskabet, hvortil han hører, var samlet
til Mønstring, traadte hen til Brandinspektøren, Kaptain
Møller, og sagde til denne paa en høflig Maade, om han
maatte spørge ham om Noget, og da Brandinspektøren sagde
Ja hertil, spurgte ham, hvorfor Arbejderne ved Jernstøb
rierne ikke vare tilstede, og da Brandinspektøren hertil sv
rede, at de havde faaet Fritagelse efter skriftlig Begjæring
ytrede Tiltalte, at han (Brandinspektøren) maaske havde 2
à 30 Rd. om Aaret derfor af Arbejdsgiverne.

Da nu den sidstnævnte Ytring naturligen maa forstås
som en Sigtelse mod Brandinspektøren om, at han gjorde sig
Fordel ved at fritage de nævnte Arbejdere for Møde ved
Mønstringen, og da der efter de foreliggende Omstændigheder
intet Hensyn vil kunne tages til Tiltaltes under Forhøret
og senere fremsatte Paastand om, at han ved sin Ytring ikke
tilsigtede at fornærme Brandinspektøren, idet det ikke var
hans Mening, at det var denne, der privat oppebar Pengene
men derimod at det var Brandkassen, der fik en aarlig Bet
taling, for at Folkene kunde være frie, hvilket han str
vilde have udtalt, hvis han ikke var bleven stødt tilbage
udskældt af Brandinspektøren, maa det billiges, at Tiltaltes
der er født den 18 Marts 1841 og ikke funden forhen overtalt
gaaet nogen Straffedom, ved den indankede Dom er anset
efter Straffelovens § 101, men Straffen, der er fastsat til

*) H. R. T. 1876—77 p. 334.

Bøle til Statskassen af 20 Kr. eller subsidiært simpelt Fængsel i 4 Dage, findes efter Omstændighederne at burde bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage. I Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen være at forandre, hvad Straffen angaar, hvorimod den vil være at stadfæste med Hensyn til dens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Skomagervend Niels Andersen af Slagelse bør straffes med simpelt Fængsel i 8 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne N. Møller og J. Meyer, betaler Tiltalte 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde bestemmes til 14 Dage.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 14 Dage. I Salarium til Advokaterne Nellemann og Hindenburg for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kroner til hver

I Sagen Nr. 1876⁷ *). Gefleborg Läns Enskilda Bank (Adv. Henrichsen)

contra

Bloch & Behrens (Adv. Klubien)

stadfæstedes under den 19 Oktober 1876 Sø- og Handelsrettens i U. f. R. 1876. 241 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Idet den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling tiltrædes, bemærkes, at det af de Højesteret fore-

*) H. R. T. 1876—77 p. 340.

lagte, tildels efter Dommens Afsigelse erhvervede Oplysninger ikke med tilstrækkelig Sikkerhed fremgaar, at de Indstævnte ikke ved den af Citanterne begaaede Forsømmelse af at give dem betimelig Underretning om den iværksatte Vexelprotest have lidt noget Tab med Hensyn til deres Mellemværende med Akceptanten. Det vil derfor have sit Forblivende ved den de Indstævnte i Medfør af Fr. af 18 Maj 1825 § 56 jfr. § 35 tillagte Frifindelse for Citanternes Tiltale, og idet Dommens Bestemmelse om Ophævelse af Sagens Omkostninger ligeledes billiges, vil den være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betale Citanterne 10 Kr.

Sagen Nr. $\frac{169}{1876}$ *).

Advokat Klubien Aktor

contra

Jens Christian Hansen (Def. Adv.
Hindenburg).

(Afsagt den 20 Oktbr. 1876).

Forsøg paa at udgive en Regnepenge som et Tyvekronestykke straffet efter Straffelovens § 251 jfr. § 46.

Viborg Landsoverrets Dom af 6 Juni 1876 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Jens Christian Hansen for Bedrageri eller Forsøg derpaa.

Efter at Tiltalte og en anden Mand, der er navngiven Niels Jensen Nielsen, den 16 Oktober f. A. vare blevne anholdte i Anledning af, at den Sidstnævnte samme Dag under

*) H. R. T. 1876—77 p. 846.

« Ophold hos en Værtshusholderske i Varde, hvor han havde indfundet sig sammen med Tiltalte, havde leveret hende en Regnepenge og under Foregivende af, at den var et Tyvekronestykke, anmodede hende om at vexe samme, hvad imidlertid ikke skete, idet hun, der ved at se paa den formentlige Mønt havde fattet Mistanke om, at den ikke var rigtig, hos en Nabo blev oplyst om det sande Forhold, afgave de Begge en Forklaring, der gik ud paa, at Tiltalte kort forud havde leveret Nielsen Regnepengen som et Tyvekronestykke, for at han deraf skulde gjøre sig betalt for et Tilgodehavende af 5 Rd., og at de derpaa vare gaaede ind hos bemeldte Værtshusholderske for at erholde samme vexlet, hvorhos Tiltalte endvidere forklarede, at han nogle Dage forud havde modtaget Regnepengen som et Tyvekronestykke, og at han endnu, da han ved den ommeldte Lejlighed leverede den til Nielsen, stod i den Tro, at den virkelig var et Tyvekronestykke. Senere har Tiltalte imidlertid vedgaaet, at han havde faaet den ommeldte Regnepenge foræret som en værdiløs Gjenstand, og at det var efter Opfordring af Niels Jensen Nielsen, der vidste, at Regnepengen ikke var nogen Mønt, og hvem Tiltalte ikke var noget skyldig, at Tiltalte viste og leverede ham Regnepengen, og at de gik ind hos Værtshusholdersken for at forsøge at faa samme vexlet som et Tyvekronestykke, og idet denne Forklaring, over hvilken Niels Jensen Nielsen ikke har havt Lejlighed til at erklære sig, idet han under Sagens Gang er forsvunden, efter Sagens Oplysninger i det Hele vil være at lægge til Grund ved Sagens Paakjendelse, vil Tiltalte, der er født den 29 Decbr. 1834 og ikke ses tidligere at være tiltalt eller straffet, være at anse for Forsøg paa Bedrageri efter Straffelovens § 251 cfr. §§ 46 og 47 første Led med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes at burde bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte, Jens Christian Hansen, bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Morville og Kancelliraad Møller, 10 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Klubien og Hindenburg for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kroner til hver.

Sagen Nr. ¹⁵²₁₈₇₆ *).

Advokat Klubien Aktor

contra

Jens Peter Sevel Handberg (Selv).

(Afsagt den 23 Oktober 1876).

Sag om Overtrædelse af Fr. 15 Decbr. 1820 § 2 og Strfl. § 227. Fr. 29 Novbr. 1837 § 5 fundet ogsaa udenfor Arrestsager at afgive Hjemmel for i Forening med en Forseelse begaaet i Jurisdiktionen af en udenfor samme boende Tiltalt, at paadømme en anden Forseelse, begaaet af samme Tiltalte udenfor Jurisdiktionen **).

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 Juni 1876 er saalydende:

Forsaavidt nærværende mod Tiltalte Jens Peter Sevel Handberg for Overtrædelse af Fr. 15 Decbr. 1820 § 2 og Strfl. § 227 anlagte Sag angaar den sidste af disse Lovovertrædelser, vil Sagen være at afvise, da det maa antages, at de Handlinger, hvorved Tiltalte skulde have gjort sig skyldig i denne Lovovertrædelse, ere foretagne i Københavns Amts søndre Birk og dette Birk tillige er Tiltaltes Hjemting, medens hverken Lovgivningens Forskrifter betræffende Misgjerningsstedets Værnething eller nogen Forbindelse mellem denne og den anden i Tiltalen omhandlede Lovovertrædelse hjemle

*) H. R. T. 1876—77 p. 350.

**) Se J. E. Larsens Kriminalproces p. 35—36.

Retten Kompetence til i saa Henseende at tage Sagen under Paakjendelse.

Derimod vil Sagen, forsaavidt den drejer sig om Overtrædelse af Fr. 15 Decbr. 1820 § 2, blive at tage under Rettens endelige Afgjørelse, da det Forhold, hvori Tiltalte i saa Henseende sigtes for at være skyldig, nemlig Udfærdigelsen for Kontorbud Søren Olsen af en til Justitsministeriet stilet og til Sjællands Stiftamtmandskab indsendt den 26 November f. A. dateret Besværing over, at Birkedommeren i Kjøbenhavns Amts søndre Birk havde nægtet at modtage en til samme Birks Politiret adresseret Klage fra bemeldte Kontorbud Olsen, maa antages udvist i Kjøbenhavn, idet Sidstnævnte har underskrevet Besværingen paa det samme-steds værende, af Tiltalte benyttede Forretningslokale, medens det ingen Indflydelse kan tillægges, at Tiltalte saaledes som denne ved sin Defensor har ladet forebringe, mulig har skrevet Besværingen paa sin Bopæl i bemeldte Birks Jurisdiktion. Og da det nu, uanset at Tiltalte ikke personlig er bleven afhørt i Sagen, fordi han, nægtet flere Gange lovlig tilsagt, ikke har givet Møde for den af Rettens Afdelinger, hvortil Sagens Undersøgelse var bleven henvist, dog ved det iøvrigt Oplyste maa anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte, uagtet han hverken er beskikket Sagfører eller Embedsmand, har forfattet og skrevet den ovenomhandlede Besværing, og den Omstændighed, at Tiltalte vil have betragtet denne Besværing som sin egen, fordi han efter Overenskomst med ovennævnte Kontorbud Olsen skulde have Andel i den Erstatning, som Sidstnævnte maatte blive tilkjendt under den Sag, som tilsigtedes rejst ved ovenomtalté Klage til fornævnte Birks Politiret, ikke kan tillægges Betydning, fordi, selv forudsat, at en Overenskomst som den omhandlede virkelig er bleven indgaaet, en saadan dog ikke kunde medføre, at Tiltalte kom i den af ham paastaaede Stilling til Besværingen, saa maa Tiltalte, der er langt over kriminel Lavalder og senest ved denne Rets Dom af 4 Septbr. f. A. anset efter sidst nævnte Lovbud med en Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Bøde af 20 Kr., betragtes som overbevist paany at have handlet i Strid med Bestemmelserne i dette Lovbud.

Som Følge heraf vil Tiltalte, til hvis ubeføjede Protest mod flere af Rettens Tilforordnede som Voterende i denne Sag intet Hensyn kan tages, igjen blive at dømme efter § 2 i Fr. 15 Decbr. 1820 efter Omstændighederne til en fornævnte Kasse tilfaldende Bøde af 40 Kr.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Jens Peter Sevel Handberg bør til Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse bøde 40 Kr. samt udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Maag og Rode med 15 Kr. til hver. Den idømte Bøde at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da Forordningen af 29 November 1837 § 5 maa anses at have afgivet tilstrækkelig Hjemmel for, at Tiltalte ved Kriminal- og Politiretten er aktioneret under én Sag for begge de ham paasigtede Lovovertrædelser, uanset at den ene af disse er forøvet i en anden Jurisdiktion, i hvilken han har sit Hjemthing, kan det ikke billiges, at Sagen for den sidstnævnte Lovovertrædelses Vedkommende ikke ved den indankede Dom er paakjendt i Realiteten. Som Følge heraf vil Sagen i Henhold til den fra det Offentliges Side nedlagte Paastand, være at hjemvise til saadan Paakjendelse i dens Helhed. Det Aktor for Højesteret tilkommende Salarium bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag bør paany foretages ved Kriminal- og Politiretten og sammesteds i dens Helhed paakjendes i Realiteten. Advokat Klubien tillægges i Salarium for Højesteret 40 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{13}{1878}$ *). Direktionen for den grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelse (Adv. Brock)

contra

Det kongelig norske Regerings-Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Adv. Liebe).

(Afsagt den 26 Oktober 1876.)

*) H. R. T. 1876—77 p. 853.

Spørgsmaal om Adgang for norske Undersaatte til at nyde Godt af visse Dele af den grevelige Hjelmsjerne-Rosenkroneske Stiftelses Midler og navnlig om den Grevinden som den længstlevende af de to Ægtefæller, der oprettede Stiftelsen, ifølge Fundatsen tilkommende Ret til at modificere Bestemmelserne deri. Grevinden ikke anset berettiget til uden særlig Bemyndigelse at forandre Fundatsen med Hensyn til den Del af Midlerne, som udgjorde hendes Boslod, da Stiftelsens Fundering beroede paa en Forening mellem Ægtefællerne, i Henhold til hvilken Grevinden kom til at hensidde med hele Boet. — Den norske Regering anset som rette Sagsøger i en Sag om, hvorvidt norske Undersaatte have et fundatsmæssigt Krav paa sammen med danske Undersaatte at kunne konkurrere om Stiftelsens Understøttelser og Præmier.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 Maj 1875 er saalydende:

Under 30 Septbr. 1809 oprettede Grev Marcus Gerhard Rosenkrone og Hustru Agnete Marie, født Hjelmsjerne, efter meddelt facultas testandi en testamentarisk Disposition, hvorved de, næst i § 1 at bestemme, at den Længstlevende skulde forblive i udelt Besiddelse af det fælles Bo, ved § 3 indsatte til deres Universalarving den af dem oprettede grevelige Hjelmsjerne-Rosenkroneske Stiftelse, for hvilken de alt havde oprettet Fundats under 27 Septbr. 1808 med Tillæg af 10 Maj 1809; og forbeholdtes der ved Dispositionens § 11 Grevinden, saafremt hun blev den Længstlevende, Ret til frit at disponere, navnlig ogsaa mortis causa, dels over nogle Boet tilhørende faste Ejendomme m. v., dels over et Kapitalbeløb af 30,000 Rd., som ved et Kodiciel af 24 Maj 1811 forhøjedes til 50,000 Rd., og i § 12 udtalte Grevinden derhos, at medens det, saafremt hun blev den Længstlevende, var hendes Villie i sin Enkestand aarlig at oplægge en Fjerdedel af hendes Revenuer for derved til Fordel for Stiftelsen at forøge Boets Masse, saa forbeholdt hun sig derimod fri Raadighed over de $\frac{3}{4}$ af hendes Revenuer, saaledes, at hun ikke alene kunde raade frit derover i levende Live, men ogsaa om hun deraf skulde have oplagt Noget, kunde, til hvem hun vilde, bortkænke samme efter sin Død, hvorhos hun blandt Andet udtrykkelig fastsatte, at Indtægter eller Provenu af de i § 11 nævnte Ejendomme og Effekter, som hun havde forbeholdt

sig Ret til i levende Live at afhænde eller bortskænke, ikke skulde henhøre til Boets Revenuer. Ifølge Dispositionens § 4 skulde der af Stiftelsens aarlige Revenuer stedse oplægges $\frac{1}{3}$ til Forøgelse af Fondets Masse, og da der derhos efter Dispositionens §§ 5 og 6 af bemeldte Revenuer skulde udredes de alle de Pensioner og aarlige Gaver eller Udtællinger, som Testatorerne enten begge eller en af dem vilde anvise på bemeldte Revenuer, dels udbetales aarlig til Ejeren af Stambuset „Baroniet Rosendal“ 2000 Rd. D. C., hvilket skulde vedvare, saalænge Nogen var til som Besidder af dette Stambuset, saa skulde efter bemeldte § 7 Stiftelsens egentlige Virksomhed først begynde, naar ikke alene $\frac{1}{3}$ af Stiftelsens samlede Revenuer saaledes aarlig kunde oplægges, men der af de øvrige $\frac{2}{3}$ kunde være disponible Revenuer til Anvendelse efter Stiftelsens Fundats.

Ligesom Testatorerne ved Dispositionens § 9 forbeholdt sig ved særskilt Anordning at gjøre de Tillæg til Fundatsen af 27 September 1808, som de maatte agte fornødne, saaledes bemyndigede de ved samme Bestemmelse ogsaa den Længstlevende til at modificere samme Fundats af 27 September 1808 med Tillægs-Artikler af 10 Maj 1809, eftersom Omstændighederne maatte udkræve det; dog maatte saadanne Modifikationer hverken sigte til at formindske Stiftelsens Revenuer eller forandre Naturen af dens Virkekreds, ligesom heller Noget maatte fratages det, der ved Tillægsartiklerne af 10 Maj 1809 var henlagt til det Kongelige Musæum; hvorimod den Længstlevende havde Ret til at forandre Bestemmelserne Henseende til den Maade, paa hvilken Stiftelsens Kapitaler ønskedes placerede, samt at gjøre saadanne Tillæg til de der var foreskrevet saavel for Administrationen i Almindelighed som for Anvendelsen i de enkelte Klasser, som for andre Tidsomstændigheder maatte tilraade for at betrygge Stiftelsens Flor.

Under 9 November 1811 oprettede Testatorerne en ny Fundats for den nævnte Stiftelse, og i et af dem samtidigt oprettet Kodiciel udtalte de, at da der i bemeldte Fundats var inddraget det, der var bibeholdt saavel af den ældre Fundats af 27 Septbr. 1808 som af de under 10 Maj 1809 og senere forfattede Tillæg, saa var det deres Villie og Beslutning, at den nye Fundats skulde være den ene gjældende for Stiftelsen, hvorhos den samme Rettighed, som ved den testamentariske Disposition § 9 var tillagt den Længstlevende i Henseende til under visse Betingelser at modificere Stiftelsens

Fundats og de til samme gjorte Tillæg, skulde være tilstaaet i Henseende til og anvendelig paa den nye Fundats og de senere Tillæg, der til samme maatte gjøres.

Fundatsen af 9 November 1811, ifølge hvis § 12 der ligeledes af de aarlige Renter og Revenuer stedse skulde oplægges en Trediedel til Foregelse af Stiftelsens Fond, angiver i § 14 Stiftelsens Hensigt at være at lindre uforskyldt Trang, bidrage til lykkelige Ægteskabers Formerelse i Næringsstanden, understøtte fremstræbende uformuende Ungdom, udbrede Kultur og Videnskabelighed samt opmuntre Talenters heldige Udvikling. I Overensstemmelse med disse Ojemed skulde Stiftelsen ifølge Fundatsens § 15 indbefatte 6 Klasser, af hvilke:

Den 1ste Klasse skulde understøtte gamle Tjenestefolk af begge Kjøen, der formedelst Alder og Svaghed ere uskikkede til Tjeneste.

Den 2den Klasse skulde udstyre uformuende Piger, der gaffe sig i Næringsstanden.

Den tredie Klasse skulde hjælpe trængende Enker at opdrage uforsørgede Børn.

(Fortsættes).

Anmeldelse.

Vi henlede herved Opmærksomheden paa, at „Institutet for Folkeretten“ nylig har udgivet første Aargang af sin „Aarbog“ under Titelen „l'Annuaire de l'Institut de droit international. Première année“ (Gand, 1877, 388 Sider). Opgaven med denne Aarbog er ikke at forherlige „Institutet“ eller dets Medlemmer; men Værkets Udgivelse er udelukkende motiveret ved Ønsket om derved at yde den folkeretlige Videnskab virkelige Tjenester. Af Værkets fem Dele ere kun de to første helligede „Institutet“. Der meddeles her Statutterne og en Oversigt over Institutets Historie fra dets Stiftelse i 1873, der er fuldstændig paa sin Plads i dette Aarbogens første Bind. Fremdeles gjøres her udførlig Bede for Institutets Samling i Haag i 1875 og for

dets hidtidige Virksomhed. Endelig gives her biografiske og bibliografiske Oplysninger om Medlemmerne. — Tredie Afsnit giver en kronologisk Oversigt over de vigtigste Begivenheder paa Lovgivningens, Statsrettens og Folkerettens Omraade for Tidsrummet 1 Januar 1874—1 Juli 1875. — I fjerde Afsnit meddeles for samme Tidsrum de vigtigste internationale Traktater og Dokumenter. Vi finde her bl. A. den ægyptiske Retsreforms Bestemmelser, Brysler-Konferencens Beslutninger, den internationale Postforenings Traktat, den internationale Meter-Konvention, det latinske Møntforbunds Tillægskonventioner, Wiener-Konferencens Beslutninger med Hensyn til Oprettelsen af en permanent international Epidemi-Kommission osv. osv. — I femte Afsnit endelig findes noterede alle de 1874—75 udkomne folkeretlige Værker, Tidsskriftartikler osv., hvorpaa Aarbogens Forfatter er bleven opmærksom. Denne folkeretlige Bibliografi omfatter 250 Numre.

Det foreliggende Bind er en Begyndelse; det er en Begyndelse til et Værk, der vil kunne faa en overordentlig Betydning for den folkeretlige Videnskab; Enhver, der studerer Folkeretten, og som ønsker med Opmærksomhed at følge Udviklingen paa den internationale Rets Omraade, maa hilse Værket med Glæde og bør efter Evne støtte det. At Arbejdet vil blive udført med Omhu og Nøjagtighed, derfor bærer Udgiverens Navn: G. Rolin-Jacquemyns, „Institutets“ Generalsekretær, en ved sin Lærdom, Grundighed og utrættelige Flid lige fremragende Mand. Det er imidlertid klart, at en enkelt Mands Kræfter ikke kunne forslaa, naa Værket skal naa den ønskelige Fuldstændighed; det tør ogsaa haabes, at Udgiveren hos alle civiliserede Landes Folkeretslærere vil finde redbon og værdifuld Medhjælp. De Unejagtigheder og Ufuldstændigheder, der kunne paapeges i nærværende Bind, ville sikkert blive afhjulpne i de kommende

Med det smukt udstyrede Bind følger et Billede af Italiens nuværende Justitsminister Mancini, i 1873 og 1874 „Institutets“ Præsident.

A. P.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 19 Januar.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 10 og 11.

Den 27 Januar.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 143).

Disse 3 Klasser skulde ifølge Fundatsens § 19 ikke virke uden for Sjælland, Nørrejylland og Bergens Stift, saaledes at der efter § 20 aarlig skulde tilflyde bemeldte Stift 1/4 af de nævnte Klassers disponible Revenuer, hvilken Fjerdedel da skulde anvendes paa den i §§ 26—28 nærmere bestemte Maade.

Den 4de Klasse havde til Formaal at befordre det under 28 Januar 1809 stiftede Kongelige Musæums videnskabelige Bestræbelser. De til denne Klasse henlagte Revenuer skulde ifølge Fundatsens § 30 deles i trede lige Dele, af hvilke den ene skulde anvendes til de forskjellige literære Gjenstande, der vare bestemte for Musæets Virksomhed, blandt hvilke dog de Arbejder, der sigtede til at oplyse og berigtige Fædrelandets ældre og nye Historie, fremfor andre burde bestræbes; den anden Del bestemtes til unge, talentfulde Videnskabsmænds uden- og indenlandske Rejser for enten at erstatte forberedende Kundskaber eller indhente for Musæet nyttige Oplysninger; den tredie Del skulde bruges til Uddelelse af til saadanne Præmier, som ommeldtes i de for Musæet under 21 April 1809 fastsatte Bestemmelser. I Tilfælde af at bemeldte Musæum maatte ophøre at bestaa eller deslige, skulde Stiftelsens Direktion ifølge Fundatsens § 34 anvende denne Klassen Indtægter til at fremkalde videnskabelige Oplysninger og Berigtigelser i Fædrelandets den danske og

norske ældre og nyere Historie, til unge talentfulde Videnskabsmænds Dannelse og literære Rejser samt til Uddeling af Præmier for Besvarelse af videnskabelige Opgaver, som Direktionen efter Overlæg med et dansk eller norsk Videnskabers Selskab havde at fremsætte.

Samme Anvendelse som de til denne Klasse henlagte Midler kunde der ifølge Fundatsens § 37 eventuelt blive at give Halvdelen af de til 5te Klasse henlagte Midler, nemlig for det Tilfælde, at det norske Universitet enten ikke maatte vorde anlagt eller igjen blive ophævet eller Indtægterne efter Stiftelsens Bestyreres Skjøn ikke maatte blive anvendte overensstemmende med Fundatsens Forskrifter.

Den 5te Klasse skulde søge at bidrage til det i Norge anlæggende Universitets gavnlige Indfyldelse paa Kulturs og Videnskabeligheds Udbredelse efter de i Fundatsens § 35 cfr. § 36 givne nærmere Regler; eventuelt skulde de til denne Klasse henlagte Midler anvendes paa den i § 37 angivne Maade.

Den 6te Klasse skulde virke til Fordel for det danske og det norske Videnskabers Selskab samt Talenters Udvikling blandt Kunstnere og Haandværkere. — Af denne Klassen Indtægter skulde navnlig ifølge Fundatsens § 39 en Trediedel anvendes efter Direktionens eget Skjøn til unge talentfulde danske eller norske Kunstneres Understøttelse og til Præmier for gavnlige Opfindelser af nye eller lettere Veje og Midler i Kunster og Haandværker; den for Kunstnere bestemte Understøttelse maatte ikkun meddeles saadanne, der kunde godtgjøre med Vidnesbyrd fra det kgl. Kunstakademi (eller om de ere Mekanici med saadanne fra bekjendte duelige Mænd i dette Fag), at de havde gjort heldig Fremgang i deres Kunst. Samme Anvendelse, som den for denne Trediedel bestemte, kunde der ifølge Fundatsens §§ 37 og 38 eventuelt blive at give dels Halvdelen af det det norske Universitet Tillagte, nemlig forsaavidt samme enten ikke maatte vorde anlagt eller igjen blive ophævet, eller de dertil henlagte Indtægter ikke efter Stiftelsens Bestyreres Skjøn maatte blive anvendte overensstemmende med Fundatsens Forskrifter, dels det, som var tillagt det norske Videnskabers Selskab, nemlig forsaavidt dette Selskab maatte ophøre at bestaa, eller Direktionen maatte skjønne, at de det tillagte Revenuer ikke bleve nyttede til videnskabelige Gjenstande.

Ved Fundatsens § 40 fastsættes det, at skulde Stiftelsens Direktion formedelst Tidernes mulige Forandring finde nogen

Modifikation af Fundatsens Bestemmelser fornøden, maatte saadan ikke iværksættes forinden allerunderdanigst Forestilling derom var indgiven til den kgl. danske Regering og allerhøjest Samtykke dertil var erhvervet; der maatte da blandt Andet ikke udenfor de i §§ 37 og 38 ommeldte Tilfælde ske nogen Forandring af de Hovedøjemed for denne Stiftelses Virksomhed, som i §§ 14 og 15 ere angivne.

Kort Tid efter at denne Fundats var oprettet, afgik Grev Rosenkrone ved Døden, men Grevinden har derefter truffet flere Dispositioner, Stiftelsen vedkommende, og navnlig har hun under 22 Juli 1820 oprettet en Disposition, hvori hun anfører, at da Pengeforandringen og senere Norges Adskillelse fra Danmark nødsagede hende til at gjøre Brug af den ved Fællesdispositionen af 30 September 1809 og Kodex af 9 November 1811 hende tilkommende Ret til at gjøre nye Bestemmelser, som Tidsomstændighederne fremkaldte, saa har hun i denne Disposition sammendraget de Hovedbestemmelser, som skulde være gjældende. Efter at hun derpaa ved bemeldte Dispositions § 13 havde tillagt Stiftelsen den hende reserverede Partikulerformue, hedder det i Dispositionens § 23: „Som Hensigten med den af min salig Mand og mig oprettede Stiftelse ikkun har været at stifte Gavn i de danske Stater, og bemeldte Stiftelse blot er og følge sin Indretning kun kan være undergivet den danske Regerings Overbestyrelse, saa bestemmes herved, da Norge nu er aldeles adskilt fra Danmark, at de i Fundatsen af 9 Novbr. 1811 dens 19, 20, 26, 27 og 28 §§ gjorte Bestemmelser derhen forandres: at den fjerde Part af Stiftelsens 3 første Klassers Revenuer, som var bestemt til Bergens Stift, ikke did afsendes, men derimod af Direktionen anvendes som de øvrige $\frac{3}{4}$ Dele efter Fundatsens Forskrift. Saa forandres og af samme Aarsag bemeldte Fundatses 35, 36 og 37 §§ derhen, at der i Henseende til det, som er det norske Universitet bestemt, forholdes, som om dette Universitet ikke var bleven anlagt, eller igjen var bleven ophævet, hvoraf følger, at Stiftelsens 5te Klassers Revenuer deles paa den i § 37 i Fundatsen fastsatte Maade, mellem 4de og 6te Klasse. Ligeledes forandres af ovenmeldte Aarsag Fundatsens § 38 saaledes: at det norske Videnskabers Selskab anses som ikke tiltrædende, og det, der til samme var bestemt, anvendes paa den i Fundatsens § 39 fastsatte Maade. Endelig forandres og sidstnævnte Fundatsens § 39 derhen: at af Kunstnere ikkun danske nyde den deri ommeldte Understøttelse.“

Ved Dispositionens § 30 paalagde Grevinden derhos d af hende udnævnte Direktører og Exekutorer at udarbejde e ny Fundats for Stiftelsen, hvortil den af 9 November 181 skulde lægges til Grund, og hvorved skulde optages alle d ved nærværende Disposition gjorte Forandringer saaledes, den nye Fundats blev et sammenhængende Hélt, hvori Int fandtes om, hvad eller hvilket der var forandret og udelad

Ved Tillægsbestemmelse hertil af 12 Januar 1822, samm Dag som Grevinden underskrev den efter hendes Ønske u arbejdede nye Fundats for Stiftelsen, ved hvilken de ove anførte i Dispositionen af 22 Juli 1820 angivne Forandring var tagen til Følge, og i hvis til den ældre Fundatses § 3 iøvrigt svarende § 26 derhos Ordene: „Fædrenelandets d danske og norske ældre og nyere Historie“, vare forandre til „Fædrenelandets ældre og nyere Historie“, ligesom Orden „et dansk eller norsk Videnskabers Selskab“ vare forandre til: „det danske Videnskabers Selskab“, erklærede hun, ligesom det var hendes salig Mands og hendes bestemte Vil ved Oprettelsen af Dispositionen af 30 Septbr. 1809, at d Stiftelse, de funderede, efter deres dødelige Afgang kun skul virke til Gavn for Individuer eller Indretninger, der va undergivne dansk Regering, saaledes var hun ved Affattels af Dispositionen af 22 Juli 1820 overtydet om Umulighed af, at de Bestemmelser, som Fundatsen af 9 Novbr. 18 havde gjort med Hensyn til Norge under den Forudsætnin at samme med Danmark udgjorde ét Rige under fælles Reg ring kunde være anvendelige, efter at en saadan Foreni ikke længer fandt Sted, af hvilken Aarsag hun i Kraft den hende efter Dispositionen af 30 Septbr. 1809 § 9 Kodiciel af 9 Novbr. 1811 tilkommende Bemyndigelse oph vede hine Bestemmelser. Men uagtet hun saaledes klar indsaa, at det var umuligt at underkaste et fremmed Rig Embedsmænd og Autoriteter Kontrol fra dansk Side eller overdrage den danske Regering Overtilsynet med Midlers A vendelse i et andet Rige, og hun derfor saa meget mere fa sig forpligtet til at foretage de Forandringer, som Dispo tionen af 22 Juli 1820 indeholdt, nærrede hun dog den Tan at give Norge et passende Ækvivalent for det, som det længer stod i hendes Magt at lade samme tilflyde; der skul derfor af en Kapital af 25,000 Rd., hvormed Norge i c Hele betænkes, udbetales til Bestyrelsen af det norske U versitet i Kristiania 12,000 Rd., til det kgl. norske Vide skabers Selskab i Trondhjem 4000 Rd. og til Stadsøvr

Laden i Bergen 9000 Rd., Alt imod Renunciation fra de Vedkommende Side af videre Krav paa Stiftelsen. Hun udtalte derhos, at hun ikke alene ansaa sig berettiget til, som sket var, at modificere Anvendelsen af Revenuerne af Massens Halvdel eller hendes Hovedlod samt af hendes senere dertil henlagte private Formue, men at hun tillige holdt sig beføjet til og forpligtet til at drage Omsorg for, at hendes Mands sidste Villie, at gavne danske Borgere og dansk Videnskabelighed under dansk Regerings Overtilsyn, kunde gaa i Opfyldelse.

Under 12 April 1822 blev der meddelt allerhøjeste Konfirmation paa endel Bestemmelser i Fundatsen af 12 Januar 1822, nemlig dem, der angik Stiftelsens Navn, Bestyrelse, Direktionernes Forpligtelse til at aflægge aarligt Regnskab for Kongen, eller det Kollegium, han maatte bestemme, og angaaende Stiftelsens Segl.

Den 3 Septbr. 1838 afgik Grevinde Rosenkrone ved Døden, men Stiftelsens Virksomhed, der, saaledes som det af Foranførte fremgaar, ikke strax skulde begynde, indtraadte først i Aaret 1862, idet Direktionen den 1 Septbr. s. A. lod bekendtgjøre, at den grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelse traadte i Virksomhed, og at Stiftelsen omfatter 5 Klasser, nemlig de i Fundatsen af 1822 bestemte. Der var imidlertid allerede tidligere fra det norske Universitets Side rejst Indsigelse imod, at den nysnævnte Fundats skulde have kunnet ophæve eller formindske Universitetets Ret til at nyde godt af den af Greven og Grevinden under 9 Novbr. 1811 oprettede Fundats for bemeldte Stiftelse, og efter at Spørgsmaalet herom paa Foranledning fra Universitetets Side var indbragt for Domstolene, blev det ogsaa ved Højesteretsdom af 5 Maj 1865 statueret, at det kongelige Frederiks Universitet i Kristiania bør uanset den af Grevinden under 22 Juli 1820 oprettede Disposition og under 12 Jan. 1822 oprettede Fundats være berettiget til at nyde godt af den af Grev Rosenkrone og Hustru oprettede grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelse i Overensstemmelse med den af Stifterne under 9 November 1811 oprettede Fundats, saaledes at den Del af Stiftelsens nuværende Midler, som hidrører fra Grevindens partikulære Formue, ikke medtages ved Opgjørelsen af det Beløb, hvis Renter kan tilfalde det ovennævnte Universitet.

Den ved den nysnævnte Højesteretsdom saaledes med Hensyn til det norske Universitets Forhold til Stiftelsen truffe

Afgjørelse blev senere efter Indstilling af Stiftelsens Direktion ved kongelig Resolution af 23 Oktbr. 1865 ligeledes taget til Følge for Bergens Stift og for det norske Videnskaber Selskab i Trondhjem som Lodtagere i Stiftelsen.

Ikke længe efter Emanationen af bemeldte Resolution blev der af det kongelige norske Regerings-Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet, som den Autoritet, hvent Omsorgen for norsk videnskabelige og kunstneriske Interesse nærmest paahviler, rejst Krav paa, at ogsaa de i Fundatsen af 9 Novbr. 1811 §§ 34 og 39 til Fordel for Norge eller norske Interesser truffne Bestemmelser maatte blive restituerede i deres Helhed, saaledes at norske Kunstnere og Haandværkere i Henhold til sidstnævnte § erholdt samme Adgang, som danske til at nyde godt af de der omhandlede Understøttelser og Præmier, som udredes af den 3die Del af den bemeldte Fundats som 6te Klasse anførte Afdeling, og at de ligeledes ved Anvendelsen af Indtægterne af Stiftelsens 4de Klasse, med Hensyn til hvilke der paa Grund af den for længst stedfundne Nedlæggelse af det under 28 Januar 1805 stiftede Kongelige Musæum forholdes efter den for disse Midler truffne subsidiære Bestemmelse, maatte blive taget Hensyn til norske Interesser.

Då Stiftelsens Direktion har fundet det af Departementets rejste Krav ugrundet, og anset sig uberettiget til at gjøre nogensomhelst Indrømmelse i den omhandlede Retning, har det oftnævnte Departement ved Søgmaal mod Direktionen, ved sammes nuværende Medlemmer, Hs. Excellence Gehejme-Konferentsraad A. V. Scheel, St. af Dbrg. og Dbrgmd., og Hs. Excellence, daværende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet Gehejmekonferentsraad C. C. Hall, St. af Dbrg. og Dbrgmd., indbragt Spørgsmaalet for nærværende Ret, og da Sagen, efter herfra at være afvist ved Dom af 4 Maj f. A., af Højesteret under 11 Marts d. A.*) er bleven hjemvist til Paakjendelse i Realitet, vil den nu være at paadømme overensstemmende hermed.

Departementets Søgmaal gaar navnlig ud paa, at norsk Undersaatter kjendes berettigede til at nyde godt af de under Stiftelsens 4de Klasse og 6te Klasses 3die Afdeling henlagt Revenuer, i Overensstemmelse med den oprindelige Fundats for Stiftelsen af 9 November 1811, hvilket Søgmaal Departementet dog for de i 6te Klasses 3die Afdeling ommeldte Kunstneres Vedkommende senere under Proceduren har begrænset derhen, at Grevindens partikulære Formue undtages

*) Findes i U. f. B. 1875. 567.

fra de Midler, hvortil norske Kunstnere skulle kunne have Adgang, ligesom Departementet subsidiært har begrænset Søgsmålet paa samme Maade, forsaavidt angaar den i andre Retninger paastaaede Adgangsberettigelse for norske Undersaatter. Saa har Departementet ogsaa paastaaet Direktionen tilpligtet at betale Sagens Omkostninger skadesløst. Den indstævnte Direktion, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces, har derimod procederet til Frifindelse, hvorhos den subsidiært har paastaaet, at Grevindens partikulære Formue i ethvert Fald i det Hele undtages fra de Midler, hvortil der søges tillagt norske Undersaatter Adgang, ligesom den endelig har paastaaet Modparten tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger.

Til Begrundelse af deres Paastand have Citanterne anført, at Fundatsen af 9 Novbr. 1811 hjemler den paastaaede Adgangsberettigelse for norske Undersaatter, at det maaske end ikke kan paavises, at der fra Grevinde Rosenkrones Side foreligger nogen bestemt Udelukkelsesakt undtagen for de i 6te Klasses 3die Afdeling ommeldte norske Kunstners Vedkommende, og at saavel denne Udelukkelse som den yderligere Ophævelse af norske Undersaatters her paastaaede Adgangsberettigelse, der af Grevinden maatte have været tilsigtet, under alle Omstændigheder kun bør have Gyldighed med Hensyn til den Del af Stiftelsens Midler, som har været undergivet hendes fri Raadighed, eller med andre Ord hendes partikulære Formue.

Fra de Indstævntes Side er det herimod for det Første gjort gjældende, at Citanterne ikke kunne anses som rette Sagsøgere. Det er i saa Henseende af de Indstævnte navnlig anført, at da der endog efter Fundatsen af 9 Novbr. 1811, som de iøvrigt ikke kunde anse gjældende, alene kunde være Tale om en Beføjelse for Stiftelsens Direktion til efter eget Skjøn — om end under Ansvar ligeoverfor den danske Regering — ved Anvendelsen af de paagjældende Midler at tage Hensyn til norske Interesser, og at admittere norske Undersaatter til at delagtiggøres i Midlernes Anvendelse, saa kan der ikke paavises visse bestemte Individier, der kunde gøre en egentlig Retsfordring gjældende i saa Henseende; Citanterne have derfor ikke kunnet — ligesom de ej heller have villet — udlede deres Berettigelse til at optræde som Sagsøgere af nogen dem meddelt Bemyndigelse fra enkelte bestemte Individier, men det ses da heller ikke, hvorledes de skulde kunne anses berettigede til at optræde i Sagen som

Repræsentanter for Norge eller norske Undersaatter med Hensyn til det fra norsk Side rejste Krav.

Denne Indsigelse findes imidlertid ikke at kunne tages til Følge. Det er nemlig vel saa, at der under Sagen ikke fra norsk Side er rejst Spørgsmaal om Anerkjendelse af en bestemt Ret med Hensyn til bestemte individuelle Tilfælde, eller for visse bestemte Individuer, men Spørgsmaalet drejer sig ej heller alene om, hvorvidt Stiftelsens Direktion har en Beføjelse til efter Forgodtbefindende at kunne i den heromspurgte Henseende tage Hensyn til norske Interesser og admittere norske Undersaatter, hvorimod det, som er Gjenstand for Retstvisten er, om der ikke fra norsk Side haves et almindeligt fundatsmæssigt Krav med Hensyn til Anvendelsen af de nævnte Midler med en dertil knyttet tilsvarende Forpligtelse for Stiftelsens Direktion til ved Midlernes Anvendelse at tage Hensyn til norske Interesser og admittere norske Undersaatter til sammen med danske Undersaatter at konkurrere til de paagjældende Understøttelser og Præmier, og det skjønnes da ikke rettere, end at den kongelige norske Regerings Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet som den Autoritet, hvem Omsorgen for norske videnskabelige og kunstneriske Interesser nærmest paahviler, maa være kompetent til at søge det nævnte almindelige Krav fra norsk Side med tilsvarende Forpligtelse for Stiftelsens Direktion anerkjendt ved Domstolene.

Naar Citanterne saaledes anses som kompetente Sagsøgere, have de Indstævnte fremdeles forment, at det fra norsk Side rejste Krav ialfald maa være afskaaret ved den af rette Værge for Stiftelsen, den danske Regering, efter Indstilling af Stiftelsens Direktion ved den ovennævnte kongelige Resolution af 23 Oktober 1865 truffne Afgjørelse, idet det af denne Resolution og de samme forudgaaede Forhandlinger formenes klart at fremgaa, at Regeringen efter Direktionens Indstilling har villet afgjøre, hvilken Andel der overhovedet kunde tillægges Norge eller norske Interesser, og at den har givet en Bestemmelse herfor, hvortil dens Beføjelse efter Beskaffenheden af de rejste Reklamationer og Indholdet af Fundatsen af 1811 §§ 1, 6 og 40 formentlig maa anses for ophævet over Tvivl. Der findes imidlertid ej heller at kunne tages Hensyn til denne Indsigelse allerede af den Grund, at det ikke ses, at den anførte kongelige Resolution ligefrem har havt til Hensigt at afgjøre Noget om det nu rejste Spørgsmaal. Resolutionen berører slet ikke udtrykkelig dette, lige-

om det ej heller vides alt dengang at være rejst fra nogen anden Side, og fra den Omstændighed, at Resolutionen alene tager Højesteretsdommen af 5 Maj 1865 til Følge med Hensyn til Dotationerne til Bergens Stift og til det norske Videnskabernes Selskab — Tilfælde, hvor en Følgeslutning fra bemeldte Dom i ethvert Fald laa nærmest — at slutte, at Resolutionen om end indirekte har villet træffe en egentlig Afgjørelse med Hensyn til den her omstridte Berettigelse for Norge og norske Undersaatter, findes ikke berettiget. Det er desuden en Selvfølge, at om end den oftnævnte Resolution kunde betragtes som indeholdende en egentlig Afgjørelse med Hensyn til de nu omstridte Spørgsmaal, vilde de Vedkommendes Adgang til at undergive Spørgsmaalene Domstolenes Afgjørelse ikke derved være afskaaret, og Resolutionen vilde da kun kunne blive afgjørende for Retssagens Udfald, saafremt dens Bestemmelser maatte kunne erkjendes trufne i Medfør af den Stiftelsens Direktion og den danske Regering ved Fundatsen af 1811 § 40 hjemlede Myndighed; men hvilken Tvivl der end maatte kunne opstaa med Hensyn til Omfanget af denne Myndighed, maa det dog anses afgjort, at samme, ialfald ikke i den heromhandlede Retning, strækker sig videre end den den Længstlevende af Testatorerne selv tillagte Myndighed, og Sagen vilde da altsaa forsaavidt stille sig saaledes, at saafremt Grevinde Rosenkrone maatte befindes ikke at have havt den fornødne Bemyndigelse til at træffe de omstridte Forandringer i Fundatsen af 1811, vilde disse ikke have kunnet vinde Bestyrkelse eller Uantastelighed ved nogen paafølgende Aerkjendelse eller Stadfæstelse fra Regeringens Side.

Af Komplexet af Bestemmelserne i Fællesdispositionen af 30 Septbr. 1809 og Fundatsen af 1811 synes det klart at fremgaa, at Stiftelsens Opretttere, af hvilke Grev Rosenkrone var norsk af Fødsel og norsk Stamhusbesidder, medens hans Hustru var dansk, i det Hele have villet tage et omtrent ligeligt Hensyn til Danmark og Norge, i hvilken Henseende det ogsaa er særlig betegnende, at Bestemmelsen i Fundatsens § 19 om, at de tvende første Klasser ikke skulde virke udenfor Sjælland, Nørrejylland og Bergens Stift, efter sin hele Affattelse fremtræder som en Begrænsning af det i § 15 angivne Formaal for disse Klasser, uagtet det i denne sidste § ikke paa nogen Maade er antydet, at de nævnte Klassers Midler ogsaa skulde komme Norge og Normænd til Gode. Om end nemlig denne Stiftelsens almindelige Karakter ikke ligefrem kan begrunde en Antagelse af eller endog

blot en bestemt Formodning om, at hvad der ikke udtrykkelig er tillagt Danmark eller Norge alene, maa være fælles for begge Lande, saa maa den ialfald tjene til væsentlig at bestyrke de Data, som iøvrigt i de enkelte Bestemmelser maatte kunne paavises for, at de vedkommende Midler ogsaa skulde komme Norge og Normænd til Gode. Fra dette Synspunkt vil det da ikke kunne betvivles, at der fra norsk Side efter Fundatsen af 1811 bortset fra senere mulige Forandringer af samme — haves et virkeligt Krav med Hensyn til Anvendelsen af 4de Klasses Midler, saaledes som denne angives i Fundatsens § 34 for det nu forlængst indtraadte Tilfælde at det Kongelige Musæum, hvilket bemeldte Midler ved Fundatsens § 15 oprindeligt tillagdes, blev nedlagt. Det er vel herimod fra de Indstævntes Side gjort gjældende, at det nævnte Musæum var et fuldkommen dansk Institut, og at det, naar saaledes selve denne Klasse i sin Oprindeligbed var dansk, ikke ses, hvorledes den skulde have kunnet skiftet Karakter ved Musæets Nedlæggelse. Men ligesom det nævnte Institut, der vel nærmest maatte siges at omfatte begge Rigerne, og dets Virksomhed altsaa allerede af den Grund maatte kunne komme Norge til Gode, saaledes kan det ikke betvivles, at en Hensyntagen ogsaa til norske Interesser ved Anvendelsen af de Musæet tillagte Midler fra Stifternes Side har været forudsat allerede i Bestemmelserne i Fundatsens § 30 om Maaden, hvorpaa disse Midler skulde anvendes. Dette turde — foruden af Hensynet til Stiftelsens ovenberørte almindelige Karakter — noksom fremgaa af de for den subsidiære Anvendelse af denne Klasses Midler i Fundatsens § 34 trufne Bestemmelser, der tvende Gange udtrykkelig akcentuere Hensynet til Norge og derunder blandt Andre nærmere betegne „Fædrenelandets ældre og nyere Historie“ (cfr. § 30) som „Fædrenelandets, den danske og norske ældre og nyere Historie“, og det bestyrkes end yderligere derved, at den nævnte Klasse ifølge Fundatsens § 37 eventuelt kunde komme til at raade over Halvdelen af de af Stifterne til den norske Universitet, altsaa til et væsentlig norsk Formaal henlagte Midler. Ligesom det saaledes ikke kan siges, at den fra Citanternes Side paastaaede Berettigelse med Hensyn til den subsidiære Anvendelse af de omhandlede Midler vilde staa i ligefrem Strid med det principale Formaal for denne Klasse — en Omstændighed, som jo iøvrigt ikke ubetinget kunde være af afgjørende Betydning —, saaledes ses det ikke rettere, end at den omhandlede Berettigelse for Norge o

norske Undersaatter tilstrækkelig er hjemlet ved de ovennævnte Bestemmelser i Fundatsens § 34. Det fastsættes i denne udtrykkelig, at Midlerne tildels skulle anvendes til at fremkalde videnskabelige Oplysninger og Berigtigelser ikke blot i den danske, men ogsaa i den norske ældre og nyere Historie, og naar det i umiddelbar Forbindelse hermed hedder, at Midlerne fremdeles skulle anvendes til unge, talentfulde Videnskabsmænds Daanelse og literære Rejser samt til Uddeling af Præmier for Besvarelse af videnskabelige Opgaver, som Direktionen efter Overlæg med et dansk eller norsk Videnskabs Selskab haver at fastsætte, da lader hele denne Opfattelse af Paragrafen — navnlig ogsaa under Hensyn til Stiftelsens oftberørte almindelige Karakter — ikke nogen grundet Tvivl tilbage om, at det jo har været Stifternes Mening, at ogsaa norske Videnskabsmænd skulde være berettigede til at konkurrere med danske Videnskabsmænd om de paagjældende Understøttelser og Præmier, og at Stifterne, efter hvis Bestemmelse der, som alt berørt, endog eventuelt kunde tilflyde denne Klasse Midler, som oprindelig skulde fremme et væsentlig norsk Formaal, ikke have kunnet ville den i og for sig aldeles usandsynlige og umotiverede Ordning, at der vel skulde tilstræbes en bedre Belysning og Berigtigelse af den norske Historie ikke mindre end af den danske, og at Direktionen ved Valget af de videnskabelige Opgaver, der agtedes stillet, efter Omstændighederne derom skulde konferere med et norsk Videnskabernes Selskab, som jo maatte forudsættes nærmest at ville bringe i Forslag Opgaver, som kunde være af særlig Interesse for norske Forhold, men at der ikke skulde være hjemlet norske Videnskabsmænd nogen Berettigelse til at konkurrere om de oftnævnte Understøttelser og Præmier, uagtet der efter det Anførte vilde kunne blive stillet Opgaver, som paa en særegen Maade maatte interessere dem, og hvis heldige Løsning mulig endog netop ved dem nærmest vilde kunne ventes fremmet. At ogsaa Grevinde Rosenkrone selv har forstaaet Fundatsens § 34 paa den heromhandlede Maade synes at fremgaa deraf, at den gjentagne Henvisning til Norge er udskudt i den til bemeldte § iøvrigt svarende § 26 af den af hende under 12 Januar 1822 stadfæstede nye Fundats for Stiftelsen. Men naar Fundatsen af 1811 saaledes maa antages at have hjemlet et virkeligt Krav fra norsk Side med Hensyn til Anvendelsen af de til 4de Klasse henlagte Midler, maa det anses som en Selvfølge, at der ogsaa efter Fundatsen har maattet paahvile

Stiftelsens Direktion en almindelig Forpligtelse til at tage behørigt Hensyn til dette Krav.

Endnu klarere stiller Forholdet sig med Hensyn til de efter Fundatsen af 1811 til Stiftelsens 6te Klasses 3die Afdeling henlagte Midler. Ifølge § 39 skulde en Del af disse Midler efter Direktionens eget Skjøn anvendes til unge talentfulde danske eller norske Kunstneres Understøttelse. Der er altsaa udtrykkelig tillagt ogsaa norske Kunstnere en Adgangsberettigelse, og om der end tillige i Almindelighed er hjemlet Direktionen en vid Valgmyndighed i saa Henseende, saa kan denne Myndighed dog upaatvivlelig ikke tillægges et saadant Omfang, at Direktionen skulde kunne en Gang for alle betragte norske Kunstnere, blot paa Grund af deres Nationalitet, som udelukkede, eller stedse undlade at tage Hensyn til dem, uanset hvilke Kvalifikationer de iøvrigt maatte have. Naar det endvidere i umiddelbar Forbindelse dermed hedder, at Midlerne fremdeles skulde anvendes til Præmier for gavnlige Opfindelser af nye eller lettere Veje og Midler i Kunster og Haandværker, saa kan det efter alt Foreliggende ikke betvivles, at en lignende Adgangsberettigelse med Hensyn til disse Præmier ogsaa er tilsigtet hjemlet norske Undersaatter, saa meget mere som Præmierne blandt Andet skulde udsættes for nye Opfindelser i Kunster, altsaa i et Øjemed, som netop vedkommer Kunstnere. En yderligere Bestyrkelse for Rigtheden af denne Opfattelse kunde endelig, om fornødent, søges deri, at der ifølge Fundatsens §§ 37 og 38 eventuelt kunde blive henlagt til denne Afdeling Midler, som oprindeligt vare tillagte norske Instituter, nemlig henholdsvis det norske Universitet og det norske Videnskabers Selskab.

Efter alt det Anførte, og da ej heller Ophævelsen af den statsretlige Forbindelse imellem Danmark og Norge — navnlig ogsaa efter hvad der ved den oven citerede Højesteretsdom af 5 Maj 1865 er statueret med Hensyn til det norske Universitets Forhold til Stiftelsen — kan antages umiddelbart at have influeret paa Norges og norske Undersaatters Forhold til Fundatsen af 1811, vil Sagens Udfald altsaa bero paa en Undersøgelse af, i hvilket Omfang Grevinde Rosenkrone ved de af hende efter Grevens Død trufne Dispositioner har tilsigtet at hæve de heromhandlede Krav fra norsk Side, og hvorvidt hun har havt den fornødne Myndighed til de af hende i saa Henseende trufne Dispositioner. Det synes da ubestrideligt, at det har været Grevindens Hensigt fuldstændig at hæve disse Krav; dette fremgaar allerede deraf, at hun

ved Dispositionen af 22 Juli 1820 og den af hende under 12 Januar 1822 bekræftede nye Fundats for Stiftelsen har vedkudt de i vedkommende §§ af Fundatsen af 1811, nemlig §§ 34 og 39, forekommende Henvisninger til Norge, og Betydningen heraf bliver endmere indlysende, naar det erindres, at disse Forandringer kun udgjorde et Led i en Række af Bestemmelser, der alle havde samme Formaal, nemlig — til dels dog med samme Ækvivalent — at udelukke Norge og norske Undersaatter fra den det og dem oprindeligt tiltænkte Adgang til at nyde Godt af Stiftelsens Midler, og som alle motiveredes ved en Henvisning til de ved Norges Adskillelse fra Danmark indtraadte forandrede Forhold og en Erklæring fra Grevinden om, at det ved Oprettelsen af Fællesdispositionen af 30 Septbr. 1809 havde været hendes afdøde Mands og hendes egen bestemte Villie, at Stiftelsen kun skulde virke til Gavn for Individuer eller Indretninger, der vare undergivne dansk Regering.

Medens det nu, navnlig ogsaa efter den citerede Højesteretsdom, maa anses afgjort, at Grevindens nysnævnte Erklæring om hendes afdøde Mands og hendes egen Hensigt med Fællesdispositionen af 30 Septbr. 1809 ikke kan begrunde nogen Antagelse, som ikke er stemmende med selve Indholdet af bemeldte Disposition, findes det iøvrigt ikke, at denne, forsaavidt de til Testatorernes Fællesbo henhørende Midler angaar, har kunnet hjemle Grevinden den fornødne Bemyndigelse til de her omstridte af hende i Fundatsens §§ 34 og 39 foretagne Forandringer. At det norske Universitet ved den oftciterede Højesteretsdom er restitueret i dets af Grevinden ligeledes ophævede Ret efter Fundatsen af 1811 § 15, 5te Klasse, tør vel næppe berettigede til at anse en Afgjørelse i samme Retning for de nu foreliggende Tilfældes Vedkommende som paa Forhaand given; thi det maa erkjendes, at der er Forskjel imellem Udskydelsen af en hel Klasse af Fundatsen og Forandringer, som bevæge sig indenfor de enkelte Klasser; men ligesom det dog ved den kongelige Resolution af 23 Oktbr. 1865 er anset fornødent at tage Højesteretsdommen til Følge med Hensyn til tvende andre ligeledes af Grevinden tilsigtede Forandringer, som ialfald kun angik Dele af de vedkommende Klasser, saaledes skjønnes det ikke rettere, end at Betragtninger af lige Vægt gjøre sig gjældende mod Berettigelsen af de Forandringer, hvorom der nu er Tale. De Indstævnte have vel anført, at den fornødne Hjæmmel til disse Forandringer skulde have i

Fællesdispositionen af 30 Septbr. 1809 § 9 (cfr. Kodiciel af 11 Novbr. 1811), hvorefter den Længstlevende blandt Andet skulde have Ret til at gjøre saadanne Tillæg til det i Dispositionen Foreskrevne for Midlernes Anvendelse i de enkelte Klasser, som forandrede Tidsomstændigheder maatte tilraade for at betrygge Stiftelsens Flor. De formene nemlig, at de angivne Forandringer, der netop fremkaldtes ved de forandrede Tidsomstændigheder, alene ere af den saaledes betegnede Art, og at deres Gyldighed følgelig ikke kan berøres deraf, at der forud i bemeldte § 9 udtrykkelig er frakjendt den Længstlevende Ret til saadanne Modifikationer, som sigte til at forandre Naturen af Stiftelsens Virkekreds. Hvad der skal forstaas ved disse sidste Udtryk er, efter deres Opfattelse, af Stifterne selv ved Fundatsens § 40 nærmere forklaret som ensbetydende med „de Hovedøjemed for Stiftelsens Virksomhed, som i §§ 14 og 15 ere angivne“, og i ingen af disse §§ vil man finde nogen saadan Tilkjendegivelse om Norge og norske Undersaatters Forhold til Stiftelsen, at Naturen af dens Virkekreds derefter kan siges at forandres alene ved en Ophævelse af norske Undersaatters Adgangsberettigelse til en eller flere af Stiftelsens enkelte Klasser. Ligesom imidlertid Forudsætningen om, at Fundatsens § 40, der angaar den Stiftelsens Direktion tilkommende Myndighed, skulde kunne betragtes som indeholdende en autentisk Fortolkning fra Stifternes Side af, hvad der skal forstaas ved de i Fællesdispositionens § 9, angaaende den Længstlevendes Myndighed brugte Udtryk „Naturen af Stiftelsens Virkekreds“, i og for sig ikke kan anses berettiget, saaledes kan Naturen af Stiftelsens Virkekreds overhovedet ikke fuldt bestemmes ved en isoleret Betragtning af de citerede tvende §§ 14 og 15 af Fundatsen, men kun ved en Undersøgelse af hele det Afsnit af Fundatsen, hvortil de høre, nemlig Afsnittet om Stiftelsens Hensigt og Virkekreds, og da det nu af Totaliteten af de deri indeholdte Bestemmelser findes at fremgaa, at det, som alt foran fremhævet, har været Stifternes Hensigt at tage et omtrent ligeligt Hensyn til Danmark og Norge, saa maa deraf antages at følge, at de omhandlede af Grevinden tilsigtede Forandringer, hvorefter norske Undersaatter vilde være retlig udelukkede fra sammen med danske Undersaatter at nyde Godt af de til Stiftelsens 4de Klasse og 6te Klasse 3die Afdeling henlagte Revenuer, maa betragtes som gaaende ud paa en Forandring i Naturen af Stiftelsens Virkekreds, og at de følgelig maa anses ugyldige som faldende udenfor den hende

om den Længstlevende ved Fællesdispositionens § 9 hjemlede Myndighed.

Medens dette maa gjælde med Hensyn til alle de til den paa gjældende Klasse og Afdeling henlagte Midler, som hidrøre fra Greven og Grevindens Fællesbo, altsaa navnlig ogsaa for den Del af samme, som udgjorde hendes Boslod, eftersom Bestemmelsen om Midlernes Henlæggelse til Stiftelsen er truffen ved Fællesdispositioner, der selv angive sig som Foreninger eller Overenskomster mellem Ægtefællerne, og som Grevinden, der i Henhold til samme kom til at hendsidde med hele Boet, saaledes ogsaa for hendes Boslods Vedkommende var forpligtet til ikke efter Mandens Død at forandre videre, end de selv gav hende Beføjelse til, maa der derimod gives de Indstævnte Medhold i, at der i det Hele ikke kan tilkomme norske Undersaatter nogen Berettigelse til at nyde Godt af den Del af de til oftnævnte Klasse og Afdeling henlagte Midler, som hidrører fra Grevindens partikulære Formue, — en Begrænsning af den omstridte Berettigelse, hvis Rigtighed Citanterne kun have villet erkjende for de i Fundatsen af 1811 § 39 ommeldte norske Kunstneres Vedkommende. Den nævnte Formue, over hvilken Grevinden ifølge Fællesdispositionen af 30 Septbr. 1809 frit kunde raade, blev nemlig af hende tillagt Stiftelsen ved § 13 af Dispositionen af 22 Juli 1820, altsaa den samme Disposition, ved hvis § 23 hun tilsigtede at udelukke Norge og norske Undersaatter fra at nyde Godt af Stiftelsen, og der foreligger saaledes en af hende med fuld Myndighed afgiven utvetydig Villiestilkjendegivelse om, at den oftnævnte Formue alene skulde komme Danmark og danske Undersaatter til Gode, hvilken Tilkjendegivelses Gyldighed ikke kan berøres af hendes Mangel paa Beføjelse til ogsaa for Fællesformuens Vedkommende at indskrænke Stiftelsens Virksomhed til udelukkende at fremme danske Interesser.

I Henhold til alt det Anførte, vil altsaa Citanternes Paa-stand om, at norske Undersaatter kjendes berettigede til at nyde Godt af de under den Grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses 4de Klasse og 6te Klassens 3die Afdeling henlagte Revenner, i Overensstemmelse med den oprindelige Fundats for Stiftelsen af 9 Novbr. 1811 være at age til Følge, dog saaledes, at denne Berettigelse i det Hele ikke vedkommer den Del af bemeldte Revenner, som hidrører fra Grevinde Rosenkrones senere til Stiftelsen henlagte partikulære Formue. Processens Omkostninger findes efter Om-

stændighederne at burde ophæves. Den befalede Sagfører har været lovlig. Fornødent stemplet Papir er under Sagen forbrugt.

Thi kjendes for Ret: Den af Citanterne, det kongelige norske Regerings-Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet, fremsatte Paastand, at norske Undersaatter kjendes berettigede til at nyde Godt af de under den grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses 4de Klasse og 6te Klasses 3die Afdeling henlagte Revenuer i Overensstemmelse med den oprindelige Fundats for Stiftelsen af 9 November 1811, bliver at tage til Følge, dog saaledes, at denne Berettigelse i det Hele ikke vedkommer den Del af bemeldte Revenuer, som hidrøre fra Grevinde Rosenkrones senere til Stiftelsen henlagte partikulære Formue. Processens Omkostninger ophæves. At efterkommes under Adfærd efter Lovens

Højesterets Dom.

Idet Højesteret i alt Væsentligt tiltræder den indkomne ankede Doms Fremstilling af Sagens faktiske Omstændigheder, bemærkes, forsaavidt Sagen angaar den grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses 4de Klasse, at § 34 i Fundatsen af 9 Novbr. 1811 ikke, saaledes som Tilfældet er andetsteds i Fundatsen, indeholder nogen særlig Bestemmelse om, at Norske skulde have Adgang til at nyde Godt af den nævnte Klasses Indtægter, og det kan hverken af Fundatsens forudgaaende principale Forskrifter om disse Indtægters Anvendelse, nemlig til Gavn for det den 28 Januar 1809 stiftede kongelige Museum — hvilket nøje var knyttet til det kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn — eller af dens øvrige Bestemmelser med Sikkerhed udledes, at norske Undersaatter desuagtet skulde have nogen særegen Berettigelse til at komme i Betragtning ved de her omhandlede Indtægters Anvendelse. Ved den nævnte Paragraphs Optagelse i Fundatsen af 12 Januar 1822 er der iøvrigt heller ikke i samme gjort nogen Forandring, der gaar ud paa at udelukke norske Undersaatter fra af Stiftelsens Direktion at tages i Betragtning, idet Saadant ikke kan udledes af de to deri foretagne, i Dommen nævnte Udeladelser af Ordet »norsk«; og da Enkegrevinde Rosenkrone i den testamentariske Disposition af 30 September 1809 § 9, jfr. Kodiciel af 9 November 1811, har havt Be-

myndigelse til at gøre disse Ændringer, der ikke kunne anses at forandre Naturen af Stiftelsens eller Klassens Virkekreds, bliver der ikke Spørgsmaal om, at Paragrafens oprindelige Affattelse skulde, som i Højesteretsdommen af 11 Marts 1875 berørt, kunne fordres restitueret eller lagt til Grund for Direktionens Anvendelse af 4de Klasses Indtægter. Der vil herefter under denne Del af Sagen være at tillægge Citanterne Frifindelse.

Forsaauidt Sagen derimod angaar Stiftelsens 6te Klasses 3die Afdeling, da giver § 39 i Fundatsen af 9 November 1811 udtrykkelig norske Kunstnere Adgang tilligemed danske til Understøttelse af denne Afdelings Indtægter, og efter hele Sammenhængen maa Adgangen til Præmier for Opfindelser i Kunster og Haandværker nærmest antages paa lige Maade ogsaa at være tillagt Norske. Denne Adgang tilsigter § 28 i Fundatsen af 12 Januar 1822 at ophæve; men da dette maa anses at ville forandre Naturen af Stiftelsens Virkekreds, og Forandringen saaledes savner Hjemmel i Dispositionen af 30 Septbr. 1809 § 9 jfr. Kodiciel af 9 Novbr. 1811, maa den betragtes som ugyldig og de Indstævnte, der i saa Henseende maa anses for rette Sagsøgere, have et Retskrav paa, at Stiftelsens Direktion ved sine Beslutninger om Anvendelsen af Afdelingens Indtægter tager Hensyn til den oprindelige Fundats. Den af de Indstævnte under Sagen fremsatte Paastand vil derfor være at tage til Følge, forsaavidt den gaar ud paa, at norske Undersaatter kjendes adgangsberettigede til at nyde Godt af de under den heromhandlede Afdeling henlagte Revenuer i Overensstemmelse med § 39 i Fundatsen af 9 November 1811, dog med den ved den indankede Dom gjorte og for Højesteret uomtvistede Indskrænkning, at Berettigelsen ikke omfatter den Del deraf, som hidrører fra Grevinde Rosenkrones partikulære Formue. Processens Omkostninger for begge Retter blive efter Sagens Omstændigheder at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Den af de Indstævnte fremsatte Paastand, at norske Undersaatter kjendes adgangsberettigede til at nyde Godt af de under den grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses 6te Klasses 3die Afdeling henlagte Revenuer i Overensstemmelse med den oprindelige Fundats for Stif-

telsen af 9 Novbr. 1811, bliver at tage til Følge, dog saaledes at denne Berettigelse ikke vedkommer den Del af bemeldte Revenuer, som hidrøre fra Grevinde Rosenkrones senere til Stiftelsen henlagte partikulære Formue. Iøvrigt bør Citanterne for de Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betale Citanterne 2 og de Indstævnte 10 Kroner.

Sagen Nr. ¹⁸⁷⁴1876 *) Advokat Nellemann Aktor
 contra
 Hans Jessing (Def. Adv. Brock).
 (Afsagt den 26 Oktbr 1876).

Strfl. § 100 jfr. § 198 anvendt mod en Tiltalt, som, ved under et Sammenstød med en Gendarm at slaa efter denne med en Stang, havde bevirket, at dennes Gevær gik af og saarede ham (Gendarmen), der under den derved foraarsagede Sygdom afgik ved Døden.

Viborg Landsoverrets Dom af 24 Juli 1876 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Gaardmand Hans Jessing — som det i Aktionsordren hedder — for at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af Strfl. § 100 og 101, som har havt et Meneskes Død til Følge.

Tiltalte har vedgaaet, at han, da han den 10 August 1874 fra sin Gaard saa' Gendarm af Grændsetoldpolitikorpset Jensen, som han vidste var i Funktion, gaa paa Vejen, der fører forbi Tiltaltes Gaard, har tiltalt Gendarmen, paa hvem han var forbitret, fordi denne vilde være Kjæreste med hans Svigerinde og bebrejdet ham, dels at han gik og luskede ved Tiltaltes Gaard og laa i hans Rugneg om Natten, dels at han havde taget et Tiltaltes Hustru tilhørende Tørklæde, idet han navnlig sagde, at han skulde lade ligge, hvad der laa ved Tiltaltes Gaard, ved hvilken sidste Ytring han sigtede

---

*) H. R. T. 1876. 77 p. 371.

til, at Gendarmen, da han en Dag udenfor Tiltaltes Gaard havde fundet et Tørklæde, der tilhørte Tiltaltes Hustru, har — som det maa antages for Spøg — beholdt Tørklædet, som han troede var Tiltaltes Svigerindes, indtil han opdagede sin Fejltagelse. Tiltalte hørte ikke, hvad Gendarmen, hvem han saa' stampe i Jorden, svarede dertil, men da Tiltalte, der derpaa i sin Gaard havde taget en Stang, der var c. 3 Alen lang og af Tykkelse som et Haandleed, og hvilken han efter en Forklaring vilde binde i en af sine Køers Tøjr, med den rik hen imod Køerne ad samme Vej som Gendarmen, vendte denne sig om mod Tiltalte, der da var nogle Skridt bag ved ham, og, efter at have ytret, at han maatte frabede sig Tiltaltes fornærmelige Tiltale, naar han gik paa sin Vigilancetur, mødte han Tiltalte 2 à 3 Gange, dog ikke haardt, for Brystet med Geværkolben, idet han tilføjede, at Tiltalte skulde blive ham 3 Skridt fra Livet. Tiltalte, der efter sin Forklaring ikke havde hævet Stangen eller iøvrigt givet Gendarmen Anledning til at befrygte noget Angreb fra hans Side, vil nu have antaget, at Gendarmen vilde tilføje ham Overlast og lævede derfor strax Stangen og huggede dermed efter Gendarmen. Denne afparerede gjentagne Gange Tiltaltes Slag med sin Geværkolbe, men ved et af Slagene gik Geværet, der var ladet — hvad Tiltalte iøvrigt ikke vil have trot, at det var — af, hvorved Gendarmen blev saaret i sit højre Laar, idet navnlig Geværproppen og mindre Stykker af Gendarmens Klædningsstykker gik ind i Laaret. Efter at Gendarmen derpaa, uden at Tiltalte, der strax vendte sig om og gik hjem, ydede ham nogen Hjælp, havde begivet sig hen til en Nabogaard, hvor han foreløbig blev forbunden, blev han samme Dag indlagt paa Garnisonssygehuset i Fredericia, og, efter den 20 August om Aftenen at have faaet Mundklemme, der i de følgende Dage udviklede sig til Stivkrampe, afgik han, uden at der forinden havde været optaget Forhør over ham, den 4 Septbr. næstefter ved Døden, hvorved bemærkes, at det kgl. Sundhedskollegium vel i en under Sagen afgiven Betænkning har ytret, at Kollegiet ikke ser sig i Stand til at udtale nogen sikker Dom om Dødsarsagen, samt at der med Hensyn til Saarets oprindelige Beskaffenhed ikke er paavist nogen Omstændighed, hvori der kunde søges en særlig Aarsag til Stivkrampe, men at Kollegiet, der har tilføjet, at denne Sygdom jævnlig indtræder som Følge af Saar, uden at den nærmere Aarsag kan paavises, dog maa antages at være saaret ud fra den Forudsætning, at den dødbringende Syg-

dom var en Følge af det ovennævnte Gendarmen tilføjede Saar, om det end er muligt, at uheldige indre Dispositioner hos den Saarede kunne have medvirket til, at denne Følge indtraadte.

Da Gendarmen, som meldt, ikke har kunnet afhøres, og der ikke har været Vidner tilstede ved Sammenstødet mellem ham og Tiltalte, der have kunnet afgive nærmere Beretning om det Passerede, maa Tiltaltes ovennævnte Forklaring blive at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, og navnlig maa der gaas ud fra, at Gendarmen — hvad denne iøvrigt har benægtet under de Samtaler, han forinden sin Død har havt med Forskjellige — har stødt Tiltalte for Brystet med sin Gøværkolbe, forinden denne angreb ham med den ommeldte Stang; men da Tiltalte efter Omstændighederne maa have kunnet indse, at disse Kolbestød kun rettedes imod ham af Gendarmen for at afværge et forventet Angreb fra Tiltaltes Side og saaledes ikke kunde berettige ham til det voldelige Angreb, hvorved han, som meldt, maa antages at have foranlediget Gendarmens Død, vil han — om hvem det er oplyst, at han oftere tidligere har havt Strid med andre Medlemmer af Grændsetoldpolitikorpset, uden at det dog kan anses godtgjort, at han ved disse Lejligheder har gjort sig skyldig i noget Forhold, der kan paadrage ham særligt Strafansvar — være for sit nævnte Angreb paa Gendarm Jensen at anse efter Straffelovens § 100 jfr. § 198, ligesom han ogsaa for sin fornærmelige Tiltale til denne vil være at anse efter samme Lovs § 101, og findes den Straf, som han, der efter sin Forklaring er født i Aaret 1836 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, efter disse Lovbestemmelser har forskyldt, passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i to Maaneder.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Hans Jessing bør hen sættes i simpelt Fængsel i 2 Maaneder. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Kancelliraad Møller og Justitsraad Neckelmann. 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakjendelse og i Henhold til de

i den indankede Dom under denne Del af Sagen an-
terte Grunde

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I
Salarium til Advokaterne Nellemann og Brock for Højeste-
ret betaler Tiltalte 40 Kroner til hver.

Sagen Nr. 1876^{1/2} *). Justitiarius i den kongelige islandske
Landsoverret Thordur Jonasson (Adv.
Klubien)

contra

forhenværende Overretsassessor Bene-
dict Sveinsson (Ingen).

(Afsagt den 27 Oktober 1876).

Fornærmelser i et trykt Skrift mod 2 af den islandske
Overrets Medlemmer i Anledning af en afsagt Dom
straffede efter islandsk Strfl. 25 Juni 1869 § 218
(svarer til dansk Strfl. § 216). Forældelsen ifølge
islandsk Strfl. § 68 Led 1, jfr. Led 2 (stemmer med
dansk Strfl. § 67 Led 1 og 2) ikke anset indtraadt,
da de fornærmede Dommere strax havde begjært Ju-
stitssag anlagt, og efter at Injurianten under denne var
frifunden for Justitiens Tiltale, inden 3 Maaneders
Forløb havde anlagt privat Injuriesag, skjøndt den-
gang over et Aar var hengaaet, efter at de havde er-
faret Fornærmelsen.

Den islandske Landsoverrets Dom af 17 No-
vember 1873 er saalydende:

Anledningen til denne Sag er, at der i Begyndelsen af
Aaret 1872 fra Landets Bogtrykkeri udkom en Afhandling
med følgende Overskrift: „Den islandske Landoverrets ende-
lige Dom i Sagen: Assessor Benedict Sveinsson paa Ellida-
vatn contra Kjøbmand H. Th. A. Thomsen i Reykjavik an-

*) H. R. T. 1876—77 p. 374.

gaaende Engvanding og Laxefiskeri i Ellidaelven m. m. sagt den 18 Septbr. 1871). Udgiven med indledende tragtninger og Anmærkninger af Assessor Benedict Svein paa Ellidavatn“, og at forhenværende Assessor Benedict Sveinsson paa Ellidavatn kort efter bekendtgjorde i Blad „Tjodolfur“ Nr. 17—18 9de Marts s. A., at denne Afhandling var udkommen og lod samtidig i samme Blad nævnte handlings Slutningspassus i dens Helhed trykke. To Udgaver af denne Bekjendtgjørelse udkom, havde Overretten den 7de Marts s. A. en Skrivelse af 7 Marts s. A. til den daværende Stiftamtmand i Helsingørskommune for samme moveret offentlig Sags Anlæg mod Appellanten for Injurier imod Landsoverretten i nævnte Afhandling. Appellanten i Følge heraf mod Appellanten anlagte Sag fik ved Højesteretsdom af 27 Januar d. A. det Udfald, at Appellanten blev frifunden for Justitiens Tiltale i denne Sag. Efter at den 1ste Dom var bleven bekjendt her i Landet, sendte Landsadvokaten den 3 April d. A. en Skrivelse til Overretten, i hvilken han ytrede, at han ikke nærede nogen Tvivl om, at Overretten vilde betragte det som sin Pligt, med Søgsmålsbeholdningen, hvilket Dommerne kunde rejse hver især — at rense sig for de Beskyldninger, som havde foranlediget den Justitiens Tiltale som var afgjort ved Højesteretsdommen. Indstævnte, Justitiarius Thordur Jonasson anlagde dernæst, efter at have meddelt fri Proces og en beskikket Sagfører ved Stævning dat. 15 April d. A. den her foreliggende Sag; i denne Sag der ved Kjosar og Gullbringusyssels Extraret den 31 Marts d. A. afsagt Kjendelse, hvori Dommeren nægtede at tage sit Sæde og tage Appellantens Afvisningspaastand til Følge og den 9 Juli s. A. blev der afsagt Dom, hvorved Appellanten idømmes en Mulkt af 100 Rd. til Landkassen og Appellanten af Sagen lovligt flydende Omkostninger, som om Sagen var afgjort på Indstævntes Side ikke havde været beneficeret, deri indbefattet Salær til Indstævntes beskikkede Sagfører Páll Meisler af 6 Rd., og desuden kjendes Appellantens imod Indstævnte brugte ærerørige Ytringer, der forefindes i hans Afhandling og nævnte Bekjendtgjørelse, døde og magtesløse.

Denne Dom og Kjendelse har Appellanten med Stævning dat. 11 Septbr. d. A. indanket til Overretten og præciseret paliter gjort den Retspaastand, at Kjendelsen annulleres og Underrettens Dom enten maa blive underkjendt og Sagen hjemvist, eller da at Sagen maa blive afvist fra Underretten, men subsidialiter har han paastaaet, at Underrettens Dom enten maa blive underkjendt, og at han maatte blive fri

den for Indstævntes Tiltale og Paastande, eller at Sagen maa blive afvist fra Underretten og ham tildømmes passende Sagsomkostninger for begge Retter. Indstævnte, som har erholdt beneficium processus gratuiti og en beskikket Sagfører ogsaa for Overretten, har derimod fastholdt de samme Paastande, som fremkom fra hans Side ved Underretten, og som Underdommeren har taget til Følge, og har han paastaet denne Doms Stadfæstelse.

Hvad Appellantens Hovedpaastand angaar, maa Overretten bifalde den appellerede Kjendelse af 31 Maj d. A. Denne Ret skjønner nemlig ikke, at de af Appellanten anførte Grunde for, at Underdommeren skulde vige sit Sæde, ere tilstrækkelig begrundede. At Underdommeren i en anden Sag, som en anden Sagsøger 3: Justitien havde anlagt, har paa dømt de her omspurgte ærerørige Ytringer, kan ikke tages i Betragtning, ligesaalidt som der vil kunne tages Hensyn til Appellantens Udtalelse om, at Dommeren i nævnte Sag skulde have forandret Konklusionen i sin Dom, efter at den var bleven forkyndt, eller at han for nogle Aar siden har ytret i en Skrivelse til en højere Øvrighed, at han ikke kunde arbejde sammen med Appellanten qva Meddommer. Ligeledes kan Overretten ikke gaa ind paa de Grunde, Appellanten anfører for sin Afvisningspaastand. Han har her gjort gjældende, at den Afhandling og Bekjendtgjørelse, som har været Anledning til denne Sag, er baseret paa Overrettens Embedshandlinger, og at ingen anden Ret end Højesteret kan bedømme disse Embedshandlinger. Men endskjøndt Højesteret alene kan forandre eller annullere en Overretsdom, er det klart, at de lavere Domstole have Myndighed til at bedømme, hvorvidt de Ytringer, som bruges mod Overdommerne i Anledning af deres Dommervirksomhed, ere ærekrænkende, og hvorvidt disse kunne paadrage dem, der har anvendt samme, Ansvar.

Da Retten saaledes ikke kan gaa ind paa den af Appellanten principaliter fremsatte Paastand, kommer hans subsidiaire Paastand til Prøvelse. Forsaavidt denne Paastand ogsaa gaar ud paa Sagens Afvisning, saa kan den heller ikke tages til Følge, thi de Grunde, som ere blevne anførte for den, ere Frifindelsesgrunde. For det Første har Appellanten støttet sin subsidiaire Paastand paa den Grund, at Sagen er præskriberet i Overensstemmelse med Straffelovens § 68. Indstævnte har ment, at den Sag, der, som før bemærket, blev anlagt af det Offentlige imod Appellanten, — efter at

Indstævnte tilligemed de andre Dommere i Landsoverretten havde bragt paa Bane for vedkommende Amtmand, at et saadant Søgemaal blev anlagt paa Grund af de Ytringer om Indstævnte, som Appellanten drages til Ansvar for i denne Sag — maatte blive til Hinder for at nævnte Straffelovs § kunde finde sin Anvendelse paa den her foreliggende Sag. Denne Optattelse kan Overretten imidlertid ikke give Medhold. Den her foreliggende Sag er af den Natur, at den ikke kan anlægges af Andre end den Fornærmede. Sagens Anledning er en Forseelse, paa Grund af hvilken der ikke bør anlægges Sag fra det Offentliges Side, selv om den Forurettede ønskede det; men en saadan Sag bliver efter Straffelovens § 68 1ste Passus præskriberet, hvis Sagens Part lader et Aar hengaa fra den Tid, han erfarede, hvem der havde fornærmet ham uden at anlægge Sag i Anledning af Forseelsen. Ligesom for bemærket, er det bevist i denne Sag, at Indstævnte allerede 7 Marts f. A. var vidende om de paa-gjældende Ytringer, som han har betragtet som ærekrænkende for sig, og den Omstændighed, at han har moveret for Øvrigheden, at en offentlig Sag maatte blive anlagt imod Appellanten, kan ikke have den samme Betydning, som hvis han havde rejst Søgemaal i Anledning af Forseelsen, og man skjønner heller ikke rettere, end at det havde staaet Indstævnte frit for at anlægge en saadan Sag samtidig med, at Justitien anlagde Sag imod Appellanten for den Forseelse imod det Offentlige, som man forment, at han havde paa-draget sig Strafansvar for efter Straffelovens Kap. 12.

Da Indstævnte saaledes ikke kan anses at have anlagt Sagen i rette Tid, og Sagen er af ovenanførte Beskaffenhed, kan det ikke have nogensomhelst Betydning, at denne Sag er anlagt inden 3 Maaneder fra den Tid, da førnævnte Frifindelsesdom blev afsagt i Højesteret, og kan denne Dom ikke i enhver Henseende stilles lige med en Afvisningsdom, som var bleven afsagt i en Sag, Indstævnte selv havde anlagt.

Overretten maa derfor antage, at Appellanten bør frifindes for Indstævntes Tiltale i denne Sag. Sagens Omkostninger bør efter Omstændighederne hæves for begge Retter, og kan der efter Sagens Udfald ikke tildømmes den for Indstævnte beskikkede Sagfører, Páll Melsted, Salær. Derimod bifalder Overretten Underrettsdommens Bestemmelse angaaende hans Salær for Underretten, men det bliver at udrede af det Offentlige. Forsaavidt som denne Sag har været beneficeret,

har dens Behandling for Underretten været forsvarlig og Sagførelsen for Overretten lovlig.

Thi kjendes for Ret: Appellanten, forhenværende Overretsdommer Benedict Sveinsson, bør for Indstævnte, Justitiarius Thordur Jonassons Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Underretten og for Overretten ophæves. Til Indstævntes beskikkede Sagfører for Underretten, Prokurator Páll Melsted, udredes i Salær 6 Rd. af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom anført, har Citanten, saasomt han kom til Kundskab om den af Indstævnte udgivne Afhandling, i Forening med Overrettens øvrige Medlemmer i Skrivelse af 7 Marts 1872 gjort Henstilling til Amtet om, at Justitssag maatte blive anlagt mod Indstævnte i Anledning af bemeldte Afhandlings fornærmelige Indhold, og herved findes Citanten, idet denne Henstilling toges til Følge af Amtet, at have iværksat et saadant Skridt til Forfølgningen af den paagjældende Retskrænkelse, at han ikke, uanset at der hengik over et Aar efter bemeldte Dato, inden Underretsstævningen i nærværende Sag blev udtagen, vil kunne anses som den, der har undladt Paatale inden den i Straffeloven af 25 Juni 1869 § 68 1ste Led foreskrevne Tid; og da Citanten derpaa, efter at Indstævnte under den saaledes mod ham anlagte Justitssag var ved Højesterets Dom af 27 Januar 1873*) frifunden for Justitiens Tiltale — hvilket Udfald af Sagen maa sættes i Klasse med dens Afvisning — har ved Stævning af 15 April s. A., altsaa inden 3 Maaneder efter Højesteretsdommens Afsigelse, anlagt nærværende Sag, findes, i Henhold til Forskriften i den nævnte Paragrafs 2det Led, Strafskylden for den omhandlede Ærefornærmelse ikke at være forældet.

De paagjældende Udladelser gaa ud paa, at de to af den islandske Overrets Medlemmer — deriblandt Citanten, som have forfattet Overretsdommen af 18 Septbr. 1871 — hvilken Dom senere i det Væsentlige er stadfæstet ved Højesteretsdom af 16 Februar 1875**) -- have enten af

*) Findes i U. f. B. 1873. 454.

**) Findes i U. f. B. 1875. 468.

Uvidenhed, uforsvarlig Skjødesløshed, eller med Forsæt forbigaaet, fordrejet og vendt op og ned paa den ved bemeldte Overrettsdom paakjendte Sags Momenter ved Usandheder i det Faktiske, Fordrejelse i det Juridiske og Fejl i det Processuelle. De saaledes i et trykt Skrift mod Citanten fremsatte og derefter i en Bekjendtgjørelse i et Blad optrykte fornærmelige Udladelser, hvis Sandhed ikke kan anses bevist ved det af Indstævnte i saa Henseende Anførte, ville efter Citantens Paastand være at mortificere, hvorhos Indstævnte for sit Forhold bliver at anse efter fornævnte Straffelovs § 218, og Straffen findes ikke at kunne sættes lavere end som bestemt ved Underrettsdommen, til en Bøde til den islandske Landskasse af 200 Kr., medens der, da bemeldte Dom ikke af Citanten er bleven kontra-paaanket for Overretten, ikke bliver Spørgsmaal om at fastsætte en højere Straf; derhos vil det være at bestemme, at Indstævnte i Mangel af fuld Betaling af Bøden bliver at hensætte i simpelt Fængsel i 40 Dage. Fremdeles vil Indstævnte have at tilsvare Processens Omkostninger for alle Retter efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kjendes for Ret:

De ovenanførte af Indstævnte om Citanten brugte Udladelser bør døde og magtesløse at være, og bør Indstævnte til den islandske Landskasse bøde 200 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse hensættes i simpelt Fængsel i 40 Dage. I Salarium til Sagfører P. Melsted for Under- og Overretten samt til Advokat Klubien for Højesteret betaler Indstævnte til den Førstnævnte 30 Kr. og til den Sidstnævnte 80 Kr. Saa betaler han og det Retsgebyr og Skriversalarium, som skulde have været erlagt eller endnu erlægges, og Godtgjørelse for det stemplede Papir, som skulde have været brugt eller endnu bruges, hvis Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret for alle Retter. Endelig betaler Indstævnte til Justitskassen 10 Kr.

Ligeledes under den 27 Oktober 1876 paadømte Højesteret endvidere Sagen Nr. 1876⁴⁵: Assessor i den kgl. islandske Landsoverret Magnus Stephensen contra forhv. Overretsassessor Benedict Sveinsson (H. R. T. 1876—77 p. 379). Baade Overretsdommen og Højesteretsdommen i denne Sag ere med Undtagelse af Citantens Navn ganske enslydende med de ovenfor p. 165—70 meddelte Domme.

I Sagen Nr. 1876³⁵ *). Gaardejer og Sogneraadsmlem P. C. Horn (Adv. Nellemann)

contra

Justitsraad Høst som Godsforvalter for Støvringgaards adelige Jomfrukloster (Adv. Halkier)

Medfæstedes under 30 Oktober 1876 Viborg Landoverrets i U f. R. 1875. 502 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 9 August 1875 er Højesteret bemyndiget til at tage denne Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand maatte befindes ikke at udgjøre summa appellabilis.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at det ikke behøver at afgjøres under nærværende Sag, om Ejerne af Landsbykirker for den i Lovens 2—22—39 sidste Led fastsatte Betaling ere pligtige at besørge Klokkeringning ved Begravelser foretaget, eller om denne Betaling alene er Vederlag for Brugen af Klokkerne, vil Dommen være at stadfæste, idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger maa blive uden Indflydelse paa Sagens Udfald. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve, og det Indstævntes befalede Sagfører tilkommende Salær at udrede af det Offentlige.

*) H. R. T. 1876—77 p. 380.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 10 Kr. Advokatet Halkier tillægges i Salarium for Højesteret 80 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Sagen Nr ²²⁶/₁₈₇₆ *). Redaktør Harald Brix (Adv. Halkier)
 contra
 Københavns Politidirektør, Etatsraad
 V. C. Crone (Adv. Klubien).

(Afsagt den 31 Oktbr. 1876).

Særskilt Indankning af en Kjendelse om Foretagelse af Husundersøgelse og Beslaglæggelse etc. anset tilstedelig paa Grund af Kjendelsens Forbindelse med en samme Dag afsagt Fængslingskjendelse, der under samme Sag paaankedes.

Københavns Kriminal- og Politirets 2det Kriminelkammers Kjendelse af d. 5 September 1876 er saalydende:

Da Anholdte har erkjendt, at han bærer Ansvar for Indholdet af de under 1—20 fremlagte Numre af Bladet „Ravnen“, da Justitsministeriet har begjært Anholdte sat under Tiltale for de i disse Numre formentlig foreliggende Overtrædelser af forskellige Paragrafer i Straffeloven, der kunne medføre Straffe højere end simpelt Fængsel og Bøder, og da det under Hensyn til det Strafansvar, som Anholdte for forskellige Artikler i de paagjældende Numre mulig vil blive at underkaste under nærværende Sag, maa anses rettest at sikre hans Tilstedeværelse under Sagens Gang, vil han være at fængsle.

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 385.

Dommeren afsagde i Forbindelse dermed følgende Kjendelse:

Af en af Krimina'rettens Protokolførere i Forbindelse med Overpolitibetjent Christensen og de i Rapporten C. som Vagthavende i Arrestantens Forretningslokale omtalte Overpolitibetjente Hoff og N. Jensen, vil der være at foretage en Undersøgelse af ommeldte Forretningslokale, hvorved samtlige Exemplarer af Nr. 1—20 af Bladet „Ravnen“ foreløbig ville være at beslaglægge og forsyne med Rettens Segl og derhos de Papirer ville være at tage i Bevaring, der maatte have Hensyn til Indholdet af de nysnævnte Numre af Bladet „Ravnen“.

Samme Kriminelkammers Kjendelse af 14 Oktober 1876 er saalydende:

At, da han (o: Dommeren) under Hensyn til hele Sagens Beskaffenhed og det Ansvar, som Arrestanten formentlig under samme maatte ifalde, ikke kunde anse en Løsladelse af Arrestanten, som Sagen forelaa, selv paa de angivne Betingelser og navnlig mod saadan Sikkerhedsstillelse, som der overhovedet kunde blive Spørgsmaal om, for rigtig, vilde den tidligere afsagte Fængslingskjendelse forblive i Kraft.

Højesterets Dom.

Den fra Indstævntes Side nedlagte Paastand om, at Sagen, forsaaavdt angaar den d. 5 Septbr. afsagte Kjendelse om Foretagelse af Husundersøgelse og Beslaglæggelse m. v. afvises, fordi denne Kjendelses Paaanke, saaledes som den er iværksat, ikke har Hjemmel i Grundlovens § 81 cfr. § 80, findes der ikke tilstrækkelig Føje til at tage til Følge, navnlig i Betragtning af den Forbindelse, hvori denne Kjendelse staar med den samme Dag afsagte Fængslingskjendelse, hvortil den umiddelbart slutter sig.

Efter de Højesteret forelagte nye Oplysninger maa nu begge de ovennævnte Kjendelser — den førstanførte ogsaa forsaaavdt den gaar ud paa, at de deri ommeldte Papirer vilde være at tage i Bevaring — anses at have været tilstrækkeligt begrundede i de foreliggende Omstændigheder; og da der ej heller er fremkommet Noget, der kunde give Føje til at tilsidesætte den Afgjørelse, der er truffen ved den endvidere paaankede Kjendelse af 14de d. M., ved hvilken Citantens Begjæring om Løsladelse mod Sikker-

hedsstilling er forkastet, vil Citantens Paastand om de paaankede Kjendelsers Ophævelse saaledes ikke kunne gives Medhold. Det Indstævntes befalede Sagfører for Højesteret tilkommende Salarium bliver at udrede af Citanten.

Thi kjendes for Ret:

Citantens Paastand om de indankede Kjendelsers Ophævelse kan ikke tages til Følge. I Salarium til Advokat Klubien for Højesteret betaler Citanten 80 Kr.

Sagen Nr. 1⁸⁶⁴/₁₈₇₆ *).

Advokat Brock Aktor

contra

Arrestanten Jørgen Christensen Skaftø
(Def. Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 2 November 1876.)

En Mand for Drab af sit spæde Barn straffet efter Strfl. § 186. Spørgsmaal om Drabet var sket med Overlæg. Anvendelse af Strfl. § 202 for Mishandling af Hustruen. Strfl. § 60 anset uanvendelig, da Selvangivelse først var sket, efter at, hvad Gjærningsmanden vidste, Forbrydelsen allerede af en Anden var anmeldt.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom 1 August 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Lollands Nørreherreds Extraret hertil indankede Sag er Arrestanten Jørgen Christensen Skaftø aktioneret for at have dræbt sit Barn og mishandlet sin Hustru, og ved egen af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse er det ogsaa bevist, at han har gjort sig skyldig i disse Forbrydelser. Efter at Arrestantens Hustru d. 10 Oktober 1866 havde født ham et Barn, og dette omtrent 4 Uger efter Fødselen var blevet sygt, uden at der blev søgt Lægehjælp, prøvede Arrestanten en Dag i December s. A..

*) H. R. T. 1876—77 p. 398.

da hans Hustru var i Nakskov, paa at dræbe Barnet ved at hælde det Brændevin i Munden, hvilket dog ikke lykkedes, da det ikke vilde synke Brændevinen; han greb det derpaa med Haanden om Halsen for at kvæle det, men opgav atter Forsøget, da han syntes det var Synd.

(Fortsættes).

Meddelelser.

Forvaltningsdomstole. Paa det 12te tyske Juristmøde (1875) blev der vedtaget følgende Resolution: „Der behøves ved Siden af de ordentlige Domstole en supplerende Forvaltningsjurisdiktion for Tilfælde, hvor der gjennem Forvaltningsmyndigheders Afgjørelser eller Bestemmelser finder en retsædlig eller partisk Udøvelse af Statsmagten Sted.“ Den her udtrykte Tanke er i den nyeste Tid søgt realiseret saavel i Østerrige som i de fleste tyske Lande. I Østerrige er i Overensstemmelse med et i Grundloven af 21 Decbr. 1867 Art. 15 indeholdt Løfte ved Lov 22 Oktbr. 1875 oprettet en for de cisleithanske Lande fælles Forvaltningsdomstol med Sæde i Wien og beklædt af lønnede Statsembetsmænd, som ikke maa være i andet offentligt Embede. Den skal med enkelte Undtagelser dømme i alle Tilfælde, hvor Nogen paastaar, at hans Ret er krænkert ved en lovstridig Afgjørelse af en Forvaltningsautoritet være sig en Statsmyndighed eller et Organ for Provins-, Distrikts- eller Sogneforvaltningen. Dog maa den Paagjældende først forgjæves have klaget til de højere administrative Autoriteter. Retten er kun kompetent, hvor en Retsregel paastaas at være overtraadt, men ikke forsaavidt Administrationen er berettiget til at handle efter et frit Skjøn. Findes Klagen grundet, kasseres den administrative Beslutning, og Forvaltningen er da pligtig at træffe de videre Foranstaltninger i Overensstemmelse med den Retsanskuelse, som Domstolen har vedkjendt sig. Retsforhandlingerne ere mundtlige og offentlige. Den omtalte Domstol har begyndt sin Virksomhed den 1 Oktbr. f. A., og dens

første Kjendelse gik ud paa at kassere en af Kultusministeriet truffen Bestemmelse.

I Preussen har man gennemført den her omhandlede Institution i et langt videre Omfang. En Lov af 3 Juli 1875 har dels anordnet en Instansfølge af Forvaltningsdomstole dels indsat et stærkt Lægmandselement i de to første Instanser. Den hele Ordning staar i nøje Forbindelse med de nye, paa Principet om lokal Selvstyrelse byggede Love om Kredsordningen af 13 Decbr. 1872 og om Provisialordningen af 29 Juni 1875. Begge disse gjælde dog kun for de saakaldte gammelpreussiske Provinser (Preussen, Brandenburg, Pommern, Schlesien og Sachsen), og det er derfor hidtil ogsaa kun i dem, at Forvaltningsdomstole findes, uagtet den ovennævnte Lov 3 Juli 1875 gjælder for hele Monarkiet. Ifølge sidstnævnte Lov dannes Forvaltningsretten i 1ste Instans af Kredsudvalget. Dette kan nærmest betegnes som et Forretningsudvalg for Kredsforsamlingen eller den af Kredens Beboere til Varetagelse af deres lokale Interesser valgte Forsamling. Kredsudvalget bestaar af den kgl. Landraad for Kredsen og 6 Lægmand valgte af Kredsforsamlingen. I Byerne fungere Borgmesteren og 4 Borgere. I 2den Instans dømmer Distriktsforvaltningsretten, der bestaar af 5 Medlemmer, hvoraf to ere kgl. udnævnte, medens de tre vælges af den til Kredsforsamlingen svarende Autoritet for Provinsen nemlig Provislanddagen, der fremgaar af de til Provinsen hørende Kredsforsamlingers Valg. Endelig dømmer i sidste Instans en Overforvaltningsret for hele Monarkiet med Sæde i Berlin og med lutter af Kongen udnævnte Medlemmer. De preussiske Forvaltningsdomstole ere ikke som de østerrigske blotte Kassationsretter, men kunne afgive selvstændige nye Dekreter i det paagjældende Anliggende. Procesmaaden er offentlig og mundtlig. Om Udstrækningen af de nævnte Domstoles Kompetence, der ikke som i Østerrige er begrænset til Tilfælde, hvor en bestemt Retsregel paastaas krænket, er der ved en vidtløftig Lov af 26 Juli f. A. givet meget detaillerede Bestemmelser.

Blandt de andre tyske Stater kan nævnes Baden og Hessen som Lande, hvor den heromtalte Institution findes særligt udviklet.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 26 Januar.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 12.

Den 3 Februar.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 176).

Nogle Dage derefter, den 18 December 1866, medens hans Hustru var gaaet et Ærinde over til sin Moder, der boede i Nærheden, og han saaledes var ene hjemme, lagde Arrestanten sin Haand paa Barnets Hals uden at tage det op af Vuggen og trykkede den sammen, hvorpaa Barnet strax opførte at aande. Da han mærkede, at det var dødt, gik han over til sin Hustru og meddelte hende Barnets Død, men uden at omtale, at han havde aflivet det.

Arrestanten har ikke bestemt opgivet, hvad der bevægede ham til at dræbe Barnet. Han har først forklaret, at det ikke var Frygt for Udkommet, der bevægede ham dertil, men at Barnet var saa sygt, at han mente, at det vilde dø snart, og han har formodet, at Grunden til, at han aflivede det, var, at han troede, at det dog ikke kunde leve.

Efter at det imidlertid var blevet oplyst, at Arrestanten — der har erkjendt at være meget paaholdende — omtrent en Maaned efter Barnets Død havde sagt til sin Hustru, at han syntes det rigtigst, at hun tog ud at tjene, og dette var beeholdt ham, har han forklaret, at han ikke tror, at Ønsket om, at hans Hustru kunde komme ud at tjene, har været Grunden til, at han aflivede Barnet, og at han, saavidt han erindrer, ikke før efter dets Død har tænkt paa, at hans Kone skulde tage sig en Tjeneste. Senere har han udsagt, at deres økonomiske Forfatning, som allerede da de giftede

sig, var daarlig, blev værre, da Barnet laa saa længe syg, og at han maaske ikke bestemt har tænkt paa, at hans Kone, naar Barnet døde, kunde tage ud at tjene, men at Tanken om, at deres Forfatning vilde forbedres ved Barnets Død, dog vistnok har været hans Hovedbevegrund til Gjerningen.

Arrestanten har forklaret, at han maaske i flere Dage havde gaaet med den Tanke at aflive Barnet, men han havde dog ikke den Dag, han gjorde det, tænkt paa at ville benytte Lejligheden, naar hans Hustru gik til sin Moder, hvorimod det først faldt ham ind, da hun gik, og han udførte da Gjerningen omtrent et Kvarter derefter, men om han i denne Mellemtid tænkte derpaa, eller om han kun handlede efter et øjeblikkeligt Indfald, har han ikke kunnet forklare. Under et følgende Forhør gaar hans Forklaring ud paa, at efter at han havde opgivet Forsøget paa at dræbe Barnet, tænkte han, saavidt han erindrer, ikke paa at aflive det, før han med det Samme udførte Gjerningen. Som Sagen efter det Anførte foreligger, tør det ikke anses bevist, at Arrestanten med Overlæg har ombragt Barnet, hvorimod han vil blive at anse efter Straffelovens § 186 som den, der forsætlig har skilt det ved Livet, og for sine Drabsforsøg efter bemeldte § cfr. § 46. Som ovenfor bemærket, fortalte Arrestanten ikke, da han underrettede sin Hustru om Barnets Død, at han havde affivet det, men i Aaret 1874, da han var meget syg og troede sig i Livsfare, betroede han hende, at han havde kvalt Barnet.

Forholdet mellem Ægtefællerne, som i Begyndelsen af deres Ægteskab var godt, blev efterhaanden daarligt, og Arrestanten slog oftere sin Hustru. Paa Grund heraf henvendte denne sig i Begyndelsen af Marts til Stedets Præst og beklagede sig over Mandens Forhold mod hende, ved hvilken Lejlighed hun da ogsaa aabenbarede for Præsten, at Arrestanten for hende havde tilstaaet at have dræbt deres Barn. Da Arrestanten den 6te s. M. var kommen til Kundskab herom, bebrejdede han sin Hustru, at hun havde gjort Præsten hin Meddelelse, og slog hende med en Kjæp, og da hun satte sig til Modværge, rev han hende om paa Gulvet og holdt hende i Haaret. Arrestanten vil herfor være at anse efter Straffelovens § 202.

Arrestanten har vel den 7 Marts d. A. meldt sig selv hos Herredsfogden og tilstaaet de af ham begaaede Forbrydelser, men da han forinden havde erfaret, at hans Hustru alt den foregaaende Dag havde anmeldt Forbrydelsen for

Herredsfogden, vil Slutningsbestemmelsen i Straffelovens § 60 ikke kunne komme ham tilgode.

Straffen for Arrestanten, der er født i Aaret 1845 og ikke forhen straffet, skjønnes at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 12 Aar, medens den ved den indankede Dom er fastsat til lige Arbejde i 8 Aar. Med Forandring herefter, vil Dommen, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger billiges, være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 12 Aar. I Sager til Prokuratorerne Kaas og Tvermoes for Overretten betaler Arrestanten Jørgen Christensen Skatte 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Brock og Henriksen for Højesteret betaler Tiltalte 40 Kr. til hver.

Sagen Nr. $\frac{184}{1878}$ *).

Etatsraad Buntzen Aktor

contra

Iver Jørgensen Christensen (Def. Adv. Hindenburg) og Jens Hansen Jensen (Def. Adv. Levinsen).

(Afsagt den 3 Novbr. 1876).

Ifølge Strfl. § 102 Straffen for Vold mod en Politibetjent nedsat paa Grund af dennes urigtige Forhold. En Politibetjent straffet for Myndigheds Misbrug efter Strfl. § 144 Led 2 jfr. § 125 samt Lov 4 Februar 1871 § 12.

*) H. R. T. 1876—77 p. 400

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Maj 1876
 saalydende:

Under denne Sag tiltales Husmand Iver Jørgensen Christensen og Reservepolitibetjent Jens Hansen Jensen, den Første for Overtrædelse af Straff. § 100 og den Sidste for Overtrædelse af samme Lovs § 144 andet Stykke cfr. § 1 eller ialfald af Lov 4 Februar 1871 § 12.

Efter at Tiltalte Iver Jørgensen Christensen i Skrivelse af 27 Juli f. A. til Byfogedkontoret i Varde havde forlangt Medtiltalte Jensen tiltalt og straffet i Anledning af, at den den foregaaende Dags Aften skulde uden nogensomhelst dertil givne Anledning paa en Gade i Varde voldelig have overfaldet ham og flere Gange stødt ham omkuld samt med en Stok bibragt ham en Mængde Slag paa Kroppen og derved ved tilføjet ham de i en Skrivelsen vedlagt Lægeerklæring ommeldte mindre Beskadigelser, navnlig en Rift af en Tommes Længde i Huden paa Panden, en Afskrabning af Overhuden sammesteds af $\frac{1}{2}$ Tommes Gjennemsnit og en liggende Afskrabning over Knæskallen paa højre Ben, hvilke Beskadigelser det i Lægeerklæringen hedder, at de vare forbundne med Smerte og vilde efterlade Spor for nogen Tid, men ingen varig Skade for Helbredet, har Tiltalte Iver Jørgensen Christensen under den i den Anledning anstillede Undersøgelse afgivet en Forklaring, der gik ud paa, at han 2 Gange er bleven revet eller stødt omkuld af Tiltalte Jensen og gjentagne Gange slaaet af ham med en Stok, navnlig ogsaa i Hovedet, samt at han ikke med Bestemthed véd, om han ved bemeldte Lejlighed har slaaet Jensen, idet han efter sit Udsagn blev saa forturnet ved Slag, han fik i Hovedet, at han ikke har nogen klar Forstilling om, hvad han gjorde.

Tiltalte Jensen har derimod forklaret, at han, da Christensen ved i beruset Tilstand at passere forbi ham paa Gaden, faldt baglænds over paa ham, tog fat i ham for at holde ham borte fra sig, og at der derpaa, efter at Christensen havde vendt sig om mod ham og spurgt, hvorledes Jensen som Infanterist turde slaa ham, der var en gammel Drago, opstod en Trætte mellem dem. Efter sit Udsagn tog Jensen der havde Uniformskasket paa, derpaa sit Politiskilt frem, og idet han fremviste dette for Christensen, opfordrede han ham til at forføje sig bort, og da Christensen ikke blot undlod dette, men ogsaa med knyttet Haand slog ham ind paa Overlæben, tog han fat paa ham og stødte ham tilbage samt, idet

Christensen trængte ind paa ham, slog han fra sig med Stokken; han har derhos vedgaaet, at han, medens Christensen, der var falden om paa Stenbroen, endnu laa der, har givet ham et Slag med Stokken, samt at han, efter at Christensen havde rejst sig og paany var faret ind paa ham og havde grebet ham i Brystet, har skubbet ham fra sig, saa at han faldt, og derpaa paany tildelt ham et eller flere Slag med Stokken.

Efter Sagens Oplysninger maa det antages, at Tiltalte Christensen ved den ommeldte Lejlighed har været i høj Grad beruset, og at han paa Grund af denne sin Tilstand, er, idet han vilde gaa forbi Tiltalte Jensen, falden baglænds over mod denne, der da tog fat paa ham og derved hindrede ham i at falde. Det maa derhos ved de under Sagen afgivne edelige Vidneforklaringer anses godtgjort, paa den ene Side, at Tiltalte Jensen, efter at der derpaa var opstaaet Trætte mellem ham og Tiltalte Christensen, gjentagne Gange har revet eller stødt denne omkuld og, medens Christensen laa paa Jorden, tildelt ham ikke faa Slag med Stokken, og at han ved bemeldte Lejlighed i det Hele har undladt at vise behørig Besindighed og Maadehold, og paa den anden Side, at Tiltalte Christensen, efter at Jensen havde vist ham sit Politiskilt og opfordret ham til at fjerne sig, ikke blot har undladt dette, men ogsaa slaaet Jensen, uden at det dog er fuldstændigt oplyst, om det er sket før eller efter at Jensen havde tildelt ham Slag med Stokken, ligesom det ogsaa er oplyst, at Tiltalte Christensen, efter — som meldt — at være stødt omkuld af Jensen og paany at have rejst sig, er trængt ind paa Jensen og derved har foranlediget yderligere Vold dennes Side.

Efter det Anførte ville de Tiltalte, der ere fødte, Christensen den 4 April 1818 og Jensen den 27 Juni 1816, og af hvilke Christensen ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, hvorinod Jensen, medens han var i militær Tjeneste, har gjentagne Gange været straffet for forskellige Forseelser, være at anse, Tiltalte Christensen efter Straffelovens § 100 cfr. § 102, og Tiltalte Jensen efter samme Lovs § 144 andet Stykke cfr. § 125 samt Lov 4 Febr. 1871 § 12, og findes Straffen efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes for hver især til en Bøde af 30 Kr. til Statskassen eller i Mangel af fuld Betaling heraf simpelt Fængsel i 4 Dage, hvorhos de hver med en Halvpart ville have at udrede Aktionens Omkostninger.

Thi kjendes for Ret: De Tiltalte, Husmand Iver Jørgensen Christensen og Reservepolitibetjent Jens Hansen Jensen bør hver især til Statskassen bøde 30 Kroner eller i Mangel af fuld Betaling heraf hensættes i simpelt Fængsel i 4 Dage. Saa udrede de Tiltalte og hver med det Halve Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensorerne for Overretten, Prokuratorerne Morville, Fasting og Justitsraad Neckelmann, 15 Kr. til hver. De idømte Bøder udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, hvorhos Fristen for de idømte Bøders Udredelse bliver at bestemme til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, hvorhos Fristen for de idømte Bøders Udredelse bestemmes til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Etatsraad Buntzen og Advokaterne Hindenburg og Levinson tillægges i Salarium for Højesteret hver 30 Kroner, der udredes af de Tiltalte hver med det Halve.

I Sagen Nr. 1876¹⁶ *). Enken Christine Hylleborg Lundmann, født Muhl (Adv. Hindenburg)
 contra
 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommission og Oversergeant C. Brodersen (Etatsraad Buntzen for Sidstnævnte)

forandredes under den 3 November 1876 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1875. 943 (og J. U. 1875. 616) meddelte Dom ved saalydende

*) H. R. T. 1876—77 p. 404.

Højesterets Dom.

Som anført i den indankede Dom bleve de for Styrmand Johan Christian Fischer under Forbehold af hans Moders Ret til Rentenydelsen i sin Tid i Kjøbenhavns Overformynderi indsatte Arvemidler ikke inddragne under det i hans Fraværelse i Aaret 1863 afholdte Skifte af hans og afdøde første Hustrus, Cathrine Fischers, Fællesbo, Det faktiske Raadighedsforhold, hvori Fischer allerede forinden Hustruens Død havde staaet til bemeldte Midler, er saaledes ikke undergaaet nogen Forandring ved Skiftebehandlingen, under hvilken der ej heller iøvrigt fra Boets Side blev foretaget noget Skridt, navnlig ikke ligeoverfor Overformynderiet, for at betage Fischer Raadigheden over dem, og som Følge heraf, samt da der mangler Føje til at antage, at Citantinden skulde have vidst eller haft Anledning til at formode, at Datterens Ret vilde krænkes ved en Disposition fra Fischers Side over de paagjældende Midler, — i hvilken Henseende bemærkes, at den Omstændighed, at Fællesboet var sluttet, endog maatte berettiget til at antage, at Fischers Retsforhold med Hensyn til samme havde fundet sin endelige Afslutning —, vil den af Fischer ved Dokumentet af 11 Juli 1868 iværksatte Overdragelse til Citantinden af sine Rettigheder med Hensyn til disse Midler, hvilken Overdragelses Gyldighed ej heller iøvrigt kan anses svækket ved de af de Indstævnte mod samme fremsatte Indsigelser, ikke kunne omstødes af det nu gjenoptagne Fællesbo. Idet saaledes dette Bo ikke kan anses berettiget til at inddrage de omhandlede Midler under den fornyede Skiftebehandling, vil Citantinden i Henhold til sin derom nedlagte Paastand være at kjende berettiget til af den indstævnte Skiftekommission at erholde udleveret den i Dommen nævnte, fra Overformynderiet til Kommissionen afgivne Kreditkasseobligation Litr. C. Nr. 779 paa 500 Rd., og faa udbetalt det ligeledes til Kommissionen afleverede kontante Beløb 4 Rd. 93 Sk. eller 9 Kr. 93 Øre, Obligationen med vedhængende Rente fra 11 Juni 1873 og det kontante Beløb med Rente deraf 5 p. c aarligt fra den 22 Juli 1873 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter blive efter Sagens Omstændigheder at opheve, og det Citantindens befalede Sagfører for Højesteret tilkommende Salær at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Citantinden bør være berettiget til af den indstævnte Skiftekommission at erholde udleveret den ovennævnte Kreditkasseobligation med vedhængende Rente fra 11 Juni 1873 samt udbetalt 9 Kr. 93 Øre med Rente heraf 5 p. c. årlig fra den 22 Juli 1873 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betale de Indstævnte 2 Kroner. Advokaten Hindenburg tillægges i Salarium for Højesteret 120 Kroner der udredes af det Offentlige.

I Sagen Nr. ¹²⁴/₁₈₇₈ *).

Advokat Klubien Aktor

contra

Emil Ferdinand Krause (Def. Advokat)
Hindenburg)

stadfæstedes under den 7 Novbr. 1876 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1876. 802 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde hvorved intet Væsentligt findes at erindre,

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør være Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Klubien og Hindenburg for Højesteret betaler Tiltalte 60 Kr. til hver

*) H. R. T. 1876—77 p. 414.

Sagen Nr. 11478*). Administrationen for Ringsted Klosters
Fideikommis (Adv. Brock)
contra
Kjøbenhavns Magistrat (Adv. Liebe).
(Afsagt den 13 Novbr. 1876).

Lov 21 Juni 1854 anset anvendelig paa Ringsted Klosters
Fideikommis som et Familiefideikommis. Fortolkning
af Fideikommissets Erektionsbrev, forsaavidt angaar
den St. Hans Hospital tilkommende Andel af Kjøbe-
summen ved Salg af Bøndergods.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af
7 Juni 1875 er saalydende:

I det den 9 Marts 1815 konfirmerede Erektionsbrev af
27 December 1814 for Ringsted Klosters Fideikommis er det
af Erektor Grosserer Casper Peter Bygell bestemt i Post 8,
— idet han forudsætter Muligheden af Fideikommissets Salg,
— at han ikke bestemt vil have Noget derimod, naar alene
følgende Betingelser derved iagttages, at saavel Administra-
tionen som alle de til Indtægt af Fideikommisset Berettigede,
paa den Tid Salg attraas, derom ere enige, at Salget sker
ved offentlig Auktion, som i det Mindste 2 Maaneder forud
er bekjendtgjort i alle Rigets Aviser, at $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen
tilfalder St. Hans Hospital eller nogen i dets Sted mulig op-
rettende Stiftelse af lige Indretning, hvilken $\frac{1}{3}$ Kjøberens
bør udbetale til Stiftelsens Foresatte i næste Termin, efter at
Auktionen er holdt og Ejendommen solgt, og at de øvrige
 $\frac{2}{3}$ af Kjøbesummen blive staaende som første Prioritet i
Ejendommen som et evigt Fideikommis for Familien under
lige Vilkaar som Godset selv, hvorfor Kjøbesummen saavel
som den aarlige Rente skulde bestemmes ikke i Penge, men
i Byg. I Erektionsbrevets 13de Post fastsættes derhos, at
Fideikommisset, hvis Erektors Descendenter aldeles skulde
uddø, tilfalder Broderen Georg Martin Bygells Børn og deres
ægte Afkom, og at, hvis ogsaa denne Familie aldeles skulde
uddø, Ejendommen da tilfalder St. Hans Hospital i Kjøben-
havn, og overlades det til Sammes Direktion at gjøre saadan
Indretning dermed, som den til Stiftelsens Bedste maatte
finde mest passende.

*) H. R. T. 1876—77 p. 419.

Imellem Citanterne i nærværende Sag, Administration for Ringsted Klosters Fideikommis, og de Indstævnte Bønder i Københavns Magistrat, er der nu opstaaet Meningsforskjellighed gaaende hvorvidt Erektionsbrevets ovennævnte Bestemmelse i Post 8 kunne komme til Anvendelse, naar Administrationen vil benytte den i Lov angaaende Afhændelse af Bøndergods til Lehn, Stamhuse, Fideikommiss m. m. hørende Bøndergods af 21 Juni 1854 givne Adgang til at sælge Fæstegods paa de i Loven foreskrevne Vilkaar, og, da Citanterne har besluttet sig til at gjøre et Forsøg paa at bortselge Fideikommissets Bøndergods paa de i nysnævnte Lov omhandlede Vilkaar, men Justitsministeriet ikke, som Sagen foreliggende mellem Parterne, har villet fastsætte Minimum for de eventuelle Salgssummer, have Citanterne anlagt denne Sag, der, efter at være ved nærværende Rets Dom af 19 Oktober f. A. afvist, idet der ikke antoges at foreligge nogen Bøndertrætte, der egnede sig til Paakjendelse af Domstolene, ifølge Højesteretsdom af 19 Marts d. A. *) skal paadømmes i Bøndergods liteten, — og gaar deres Paastand ud paa, at Ringsted Klosters Fideikommis ved Dom kjendes berettiget til at afhænde eller bortarvefæste det til Fideikommisset hørende Bøndergods i Overensstemmelse med Lov af 21 Juni 1854 uden at være forpligtig til at afstaa til St. Hans Hospital nogen Del af de eventuelle Kjøbesummer, samt at de Indstævnte tilpligtes at tale Sagens Omkostninger skadesløst.

Derimod have de Indstævnte paastaaet sig frifundne Citanternes Tiltale og disse tilpligtede at betale dem Sagens Omkostninger skadesløst efter Regning.

Imod overhovedet at anvende Loven af 21 Juni 1854 paa Ringsted Klosters Bøndergods er fra de Indstævntes Side anført, dels at Ringsted Kloster formentlig aldrig har været et Stamhus eller noget Fideikommis i den Betydning, hvori Ordet bruges i nysnævnte Lov, dels at denne Lov kun gaar ud paa at hæve saadanne Bestemmelser i Erektionsbrevet, der gjøre Salg af det til Stamhuset eller Fideikommisset hørende Bøndergods umuligt, medens det heromhandlede Fideikommis ingensinde har været ude af Handel og Vandring, da Erektionsbrevet tillader Salg. I den førstnævnte Hensigt seende have de Indstævnte navnlig fremhævet, at den Bygellands Stiftelse er en Familiestiftelse, hvortil Ringsted Kloster henlagt saaledes, at det er overdraget en Administration

*) Findes i U. f. R. 1875. 582.

uden at nogen af de flere Personer, mellem hvem Indtægterne og Godset fordeles, kommer i Besiddelse af dette, samt at det i Erektionsbrevets 9de Post angives som Erektors Hensigt med Fideikommisset at sikre hans Børn og Efterkommere mod total Mangel, medens Loven af 1854 taler om Besiddere og har, hvad Salg af Bøndergodset angaar, reguleret Forholdet mellem den nuværende Besidder og tilkommende Besiddere, ligesom Oprettelsen af Stamhus efter L. 5—2—65 eller efter særlig Bevilling af et ved Siden deraf stillet Fideikommiss har et andet Formaal end det ovenanførte. Citanterne gjøre herimod gjældende, at saavel Erektionsbrevet som den kgl. Konfirmation betragte og benævne Ejendommen som et Familiefideikommiss, og at Godset fra Oprettelsen har været underkastet den samme Kontrol fra det Offentliges Side som andre Stamhuse og Fideikommiss, hvorhos de navnlig fremhæve, at naar Loven af 1854 giver Besidderne af Stamhuse og Fideikommiss Ret til uden Hensyn til de derimod stridende Bestemmelser i Erektionsbrevene at afhænde Bøndergodset efter de i Loven indeholdte Forskrifter, er det Meningen hermed at give en almindelig Tilladelse ikke blot til Afhændelse af Bøndergodset, men og til en Afhændelse paa visse Vilkaar, hvoraf følger, at den Indskrænkning i Tilladelse til Salg, som indeholdes i Erektionsbrevet for Ringsted Kloster, nu er bortfalden, saaledes navnlig at Bøndergodset underhaanden og efterhaanden kan sælges fra Klosteret, og at Afhændelsen kan ske baade til Selvejendom og til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, uanset at Erektionsbrevets Post 7 — ved Siden af den af Fideikommiss-Indretningens Natur følgende Regel, at ingen Del af Ejendommen maa sælges, — udtrykkelig bestemmer, at der heller ikke maa gives Arvefæste paa nogen Bondegaard eller Hus.

Selv om denne Citanternes Opfattelse maatte være den rette, og Justitsministeriet maatte finde sig befojet til i Medfør af den nævnte Lov at meddele Citanterne en Bevilling til at sælge Ringsted Klosters Bøndergods, skjønnes det dog ikke rettere, end at ogsaa et i Henhold til en slig Bevilling foretaget Salg vil bringe Betingelsen for Legatet til St. Hans Hospital til at indtræde. Vel formene Citanterne, at Adkomsten til Legatet er i Testators Villiesbestemmelse knyttet saa bestemt til, at Salget sker ved Auktion, at den ikke kan komme til Existens, naar en anden Realisationsmaade benyttes; men naar henses til, at Hospitalet er substitueret Arving i Tilfælde af Familien Bygells fuldstændige

Uddøen, og er tillagt $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen, hvis Ejendommen forinden maatte blive solgt, uden at det engang er antydnet, at Hospitalets Ret i det sidste Tilfælde under nogen Omstændighed kan bortfalde, kan man ikke uden Vilkaarlighed tillægge Testator den Villie, at en Deling af Kjøbesummen ikke skal indtræde, hvis i Fremtiden et gyldigt Salg — i Kraft enten af særlig Bevilling eller den senere Lovgivning, — maatte finde Sted underhaanden. Den heromhandlede $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen eller Kjøbesummerne for Bøndergodset maa anses for at være den Andel af Fideikommisets Værdi, som efter Testators Villie skal stilles til Hospitalets Raadighed, naar Ringsted Kloster med tilhørende Bøndergods m. v. enten helt eller tildels afhændes, og Hospitalet saaledes enten aldeles eller tildels udelukkes fra den Raadighed over Ejendommen, som Erektionsbrevets 13de Post jfr. Post 8 har stillet i Udsigt for Hospitalet eller en anden Stiftelse af lige Indretning, som i dets Sted mulig maatte være oprettet.

I Henhold til det Ovenstaaende vil den af de Indstævnte nedlagte Paastand være at tage til Følge, dog at Processens Omkostninger efter Omstændighederne ophæves. Behørigt stemplet Papir er brugt i Sagen.

Thi kjendes for Ret: De Indstævnte, Københavns Magistrat, bør for Tiltale af Citanterne, Administrationen for Ringsted Klosters Fideikommis, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Forsaavidt de Indstævnte til Støtte for deres Paastand om Frifindelse have paaberaabt sig, at Loven af 21 Juni 1854 skulde være uanvendelig paa Ringsted Klosters Bøndergods, vil der ikke kunne gives dem Medhold heri, da den allerh. konfirmerede Disposition af 27 December 1814 efter sit Indhold gaar ud paa at oprette de deri nævnte Ejendomme til et Familiefideikommis, og den i sammes Artikel 8 hjemlede Berettigelse til Salg under Iagttagelse af visse nærmere foreskrevne Betingelser ikke kan betage Stiftelsen Karakteren af et Fideikommis, ligesom den ogsaa stedse fra det Offentliges Side har været behandlet som et saadant.

Hvad nu Bestemmelserne i den nysnævnte 8de Artikel i Dispositionen af 1814 angaar. bliver at bemærke,

at, om end disse Bestemmelser, ved Siden af at udtale Opretterens Ønske om at bevare Fideikommisset som Jordegods, maa siges nærmest at give Regler for en mulig Afhændelse af hele Fideikommisset, kan det dog, navnlig etter Indholdet af Slutningsbestemmelsen i den foregaaende Artikel 7 og den deri givne Henvisning til det Følgende, ikke antages, at en Afhændelse af Dele af Ejendommen — derunder ogsaa Bøndergodset indbefattet — har ligget udenfor Opretterens Tanke og Villie. Da der derhos, naar særlig henses til, at Opreteren i Dispositionens 13de Artikel har indsat St. Hans Hospital til Arving i Tilfælde af, at hans Familie skulde uddø, mangler Føje til at gaa ud fra, at den i Artikel 8 trufne Bestemmelse, hvorefter $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen ved Salg tilfalder bemeldte Hospital, ikkun skulde være begrundet i den Hensigt at vanskeliggjøre en Afhændelse og ikke i den samme Interesse for Hospitalet, som har været den ledende ved Bestemmelsen i Artikel 13, maa det antages at være stemmende med Dispositionen, at Betingelsen for det nævnte Legat til Hospitalet, der ikke kan betragtes som uadskillelig knyttet til Opfyldelsen af de øvrige i Artiklen opstillede Betingelser, og navnlig til, at Salget sker ved Auktion, maa indtræde ved en Afhændelse af Bøndergodset i Medfør af Loven af 1854. Med Opnaaelsen af denne Lovs Formaal kan det ej anses uforeneligt, at den af Stifteren udtalte Villie om Anvendelsen af en Del af Kjøbesummen, hvilken efter de Højesteret forelagte Oplysninger ikke i sin Virkning vil kunne stilles lige med et Forbud, opretholdes; og lige saa lidt vil Slutningsbestemmelsen i Lovens § 1 kunne være til Hinder herfor, da den ene alene angaar Forholdet mellem Besidderen og vedkommende Fideikommis.

Idet den af Citanterne for Højesteret nedlagte subsidiære Paastand om at kjendes berettigede til at bortarvefæste det til Klosteret hørende Bøndergods i Overensstemmelse med Forskrifterne i oftnævnte Lov af 1854 uden at afstaa til Hospitalet nogen Del af det eventuelle Vederlag heller ikke kan tages til Følge, efterdi Bortarvefæstning med Ret til at sælge og pantsætte er at betragte som Salg og i den her omhandlede Henseende maa sættes ved Siden af Afhændelse til Selvejendom, maa det billiges, at der ved den indankede Dom er tillagt de Indstævnte Frifindelse for Citanternes Tiltale, og Dommen, hvis Bestemmelse i Hen-

seende til Sagens Omkostninger ligeledes bifaldes, vil saaledes i det Hele være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betale Citanterne 10 Kr.

Meddelelser.

Sveriges Højesteret. I Ugeskriftets Aargang for 1875 p. 719 er det omtalt, at man har fundet en Grund til den formentlige Mangel paa Enhed i Domstolenes Retsanvendelse i Sverige deri, at ifølge Regeringsformens § 22 kun 8 af Højesterets 16 Medlemmer maa deltage i en Sags Paadømmelse. For at muliggjøre en Paakjendelse af Højesteret in pleno, har man først tilføjet den Modifikation til bemeldte § 22, at der ved sædvanlig Lov skal kunne ske Afgivelser fra Grænsereglen for Dommernes Antal, og efter at dette er vedtaget af to Rigsdage og saaledes blevet Grundlov, er der under 21 April f. A. udkommet en Lov, der giver Bestemmelser om saadanne Afgivelser. Ifølge denne Lov kan en af Højesterets Afdelinger, naar den under Voteringen finder, at den i Afdelingen herskende Anskuelse afviger fra den af Højesteret i det seneste Afdelingen bekjendte Tilfælde antagne Retsgrundsatning eller Lovfortolkning, bestemme, at Sagen skal paakjendes i Forening af begge Højesterets Afdelinger, og samtlige Assessorer („Justitieråder“) skulle da saavidt muligt deltage i Voteringen. Dog gjælder det Anførte ikke om Krigsretssager og ikke heller i Sager, der kræve hurtig Afgjørelse, saafremt denne vilde lide Ophold ved Fællesvotering. Samtidig med Loven er der udgaaet en Instrux til den saakaldte „Nedre Justitierevision“, som forbereder Sagerne Afgjørelse i Højesteret, og denne paabyder,

at der skal føres en for begge Højesterets Afdelinger fælles „minnesbok“, hvori skal optegnes de Retsgrundsætninger og Lovfortolkninger, som Højesteret har anvendt i de Tilfælde, hvor den har voteret in pleno, eller hvor Retten iøvrigt finder Optegnelse nødvendig til fremtidig Oplysning. Optegnelsen foretages af Protokolføreren og kontrolleres af det af Nedre Justitierevisionens Medlemmer, som foredrager Sagen i Højesteret.

Det vil forøvrigt ses, at den omtalte Lov ingenlunde ophøjer den svenske Højesterets Praxis til en Retskilde, den forudsætter jo tvertimod meget bestemt, at Højesteret kan fravige sin tidligere om end nok saa længe fulgte Praxis. Loven indskrænker sig med fuld Føje til at tilvejebringe en Garanti for, at en tidligere i mange eller endog blot en enkelt Højesteretsdom antagen Retssætning ikke forlades uden særlig nøjagtig Prøvelse. — Ved at indstille Loven til Vedtagelse bemærkede Rigsdagens „lagutskott“, at den vel noget kunde bidrage til Fasthed paa visse Dele af Retsområdet, men at man dog med Højesteret maatte være enig i, at den paaklagde Mangel paa Enhed i Retsanvendelsen hovedsagelig grundede sig paa Mangel af Videnskabelighed i Retsstudiet og System i Lovgivningen.

Den oven omtalte Adgang for Højesteret til at dømme in pleno er i 1876 kun benyttet i ét Tilfælde, hvis nærmere Omstændigheder vare følgende: En det Offentlige tilhørende Landejendom (et militieboställe) blev bortforpagtet paa 20 Aar mod en aarlig Afgift og paa det Vilkaar, at naar Forpagtingen paa Grund af Kontraktens Misligholdelse af Forpagteren ophørte før den fastsatte Tid, skulde han erstatte Forskjellen mellem den aftalte Afgift og den muligvis ringere Afgift, som opnaaedes ved Ejendommens Bortforpagtning for den resterende Tid. Forpagteren stillede to Selvskyldnerkautionsister, som forpligtede sig til for et Tidsrum af 5 Aar regnet fra Forpagtingens Tiltrædelse at indestaa saavel for den aarlige Afgifts behørig Erlæggelse som for alle andre Forpagteren paahvilende Forpligtelser. Kautionsisternes Forpligtelse skulde vedblive, selv om Forpagteren inden de 5 Aars Udlob maatte fratræde Forpagtingen eller gik fallit. Da Forpagteren paa Grund af Misligholdelse maatte fravige Forpagtingen, inden de 5 Aar vare forløbne, blev Ejendommen atter bortforpagtet, men der opnaaedes en langt mindre Afgift end den med første Forpagter aftalte. Hos den ene Kautionist (eller rettere i hans Konkursbo) blev derpaa gjort

Paastand paa Erstatning for Forskjellen i Forpagtningsafgiften ikke blot for de 5 Aar, men for hele Lejetiden. Højesteret tilpligtede den Sagsøgte at betale denne Forskjel for hele Forpagningstiden; thi Forpligtelse hertil havde Forpagteren paadraget sig, da han misligholdt Kontrakten, og dette skete inden Udløbet af de 5 Aar, i hvilke Kautionssterne indestod for alle hans Forpligtelser. Dog blev denne Afgjørelse, hvori alle 16 Justitieraader deltog, kun truffet med 8 Stemmer mod 8, saa at den ældste Assessors Votum gjorde Udslaget.

En Notits om den nys meddelte Dom er selvfølgelig indført i den ovennævnte Minnesbok. Denne indeholder desuden for forrige Aar 3 Optegnelser om Domme afsagte ved en af Højesterets Afdelinger. Den første gaar ud paa, at en i Kirkebogen stedfunden Antegnelse om en afdød Kvinde, at hun har et usægte Barn, ikke i og for sig beviser, at hun har ladet Barnet antegne som sit, hvilket ifølge Fr. 14 April 1866 er Betingelse for, at det kan tage Arv efter Moderen. Den anden Dom statuerer, at naar af to Medværger for en Umyndig den ene alene har besiddet og forvaltet samtlige Midler, kan den anden, forsaavidt han ikke har vist nogen Forsømmelighed, kun tilpligtes at erstatte den Umyndige Halvdelen af det denne tilføjede Tab ifølge A. B. 23—5. Den tredie Dom antager, at de Herredshøvdinger tilkommende „tjenstgøringspenningar“ ikke kunne henregnes til deres Lønning, og at de derfor ere undtagne fra Indførsel.

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 2 Februar.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 13 og 14.

Den 10 Februar.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 190).

I Sagen Nr. ²⁸⁷/₁₈₇₆ *).

Advokat Halkier Aktor

contra

Brandfoged Søren Skytte og Brand-
synsvidnerne Just Schjødt og Søren
Hansen Øemann (Def. Adv. Brock)

afsagdes under d. 16 November 1876 i den ved Viborg
Landsoverrets Dom, meddelt i U. f. R. 1876 p. 1107,
paadømte Sag saalydende

Højesterets Dom.

Da der efter Beskaffenheden af det under nærværende
Sag omhandlede Forhold ikke vil kunne være Spørgsmaal
om for samme at paalægge noget Strafansvar, som udgjør
objectum appellabile for Højesteret, vil Sagen her fra
Betten være at afvise.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises. Advokaterne Halkier og Brock
tillægges i Salarium for Højesteret hver 20 Kroner, der
udredes af det Offentlige.

---

*) H. B. T. 1876—77 p. 428.

Ved Højesterets Dom af 21 November 1876 (H. R. T. 1876—77 p. 437) i Sagen Nr. 1876²⁸⁰ imod Arrestanten Georg Mense Hørdum stadfæstedes i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde Viborg Landsoverrets Dom af 25 Septbr. 1876, hvorved Arrestanten for 5te Gang begaaet Tyveri samt Betleri var anset med Tugthusarbejde i 4 Aar. Slutningen af Overretsdommens Præmisser lyder saaledes:

„Med Hensyn til Sagens Behandling i første Instans bemærkes, at det ikke kan anses stemmende med den gjen-nemsete Grundlovs § 80, at Arrestanten, der efter Sagens Oplysninger anholdtes Løverdagen den 20 Maj om Aftenen og den paafølgende Dags Formiddag blev afleveret til Arresten, først er stillet for Forhør den 22 Maj, men efter Omstændighederne findes der dog ikke tilstrækkelig Føje til herfor at paalægge Underdommeren Ansvar.“

Det Samme er statueret ved Dom i H. R. Tid. 1862 p. 697.

S gen Nr. 1878²⁸ *). Forstander for den evangelisk-lutherske Frimenighed i Kjøbenhavn N. P. Grunnet (Adv. Hindenburg)

contra

Murer Carl Christian Christensen (Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 24 Novbr. 1876).

Fortolkning af en Kontrakt om Udførelse af et Byggeforetagende, navnlig forsaavidt angaar Tiden, da Byggherren var pligtig at forhjælpe Entreprenøren til at rejse de til Arbejdets Udførelse fornødne Penge. Spørgsmaal om Bevisbyrden angaaende hvem af Parterne der havde modtaget Beløb, som vare indkomne for nogle af Entreprenøren til Byggherren udstedte og af denne endosserede, men atter indfrieede Vexler.

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 442.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Decbr. 1875 er saalydende:

Nærværende efter Hoved- og Kontrastævning procederede Sag hidrører fra et af Hovedcitanten, Murer Carl Christian Christensen, paabegyndt men derefter standset Byggeforetagende paa og ved Kontracitanten, Forstander eller Bestyrer af den evangelisk-lutherske Frimenighed her i Staden, Niels Pedersen Grunnets Ejendom Matr-Nr. 36 U 3 B 1 i udenbys Klædebo-Kvarter, GadeNr. 14 i Smedegade, og angaar forstjellige Erstatningskrav, som Parterne i den Anledning gjøre paa hinanden. Medens saaledes Hovedcitanten efter meddelt Bevilling til fri Proces ifølge Stævning af 23 September 1873 søger Kontracitanten til i Erstatning for Næringstab, foranlediget ved formentlig Misligholdelse fra Sidstnævntes Side af en mellem Parterne om bemeldte Foretagende truffen Overenskomst, at betale ham 1000 Rd. eller ialfald saa stort et Beløb, som uvillige af Retten udmeldte Mænd maatte skjenne at være billigt samt for udført Arbejde paa ovennævnte Ejendom, for købte Materialier og Arbejdsudgifter til Haandværksfolk m. m. ifølge tilstillet Opgjørelse 2611 Rd. 20 Sk. ialt 3611 Rd. 20 Sk., som dog under Proceduren er nedsat først til 1818 Rd. 59 Sk. og senere til 3556 Kr. 18 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato d. 12 August 1873 samt Søgsmaalets Omkostninger skadesløst efter Reglerne for beneficerede Sager, og subsidiært har paastaaet Sagens Udfald gjort afhængigt af Partsed og derhos, at der, hvis der ej tilkjendes ham den fordrede Erstatning af 1000 Rd., da ialfald gives ham Dom for Restbeløbet, har derimod Kontracitanten næst i Hovedsagen at procedere til Frifindelse efter Stævning af 18 Oktober s. A. paastaaet sig hos Hovedcitanten tilkjendt 7200 Rd. — nemlig 3500 Rd. for Fuldførelse af Byggeforetagendet, 1400 Rd. for Tab af Lejeindtægt 2300 Rd. ifølge Vexler — hvilke Beløb han imidlertid under Sagens Drift har nedsat til 6900 Rd. med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Kontraklagens Dato den 13 Oktober s. A. og derhos Omkostningerne i begge Søgsmaal.

I Kontrasagen har Hovedcitanten procederet til Frifindelse med Tillæg af dette Søgsmaalets Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager.

Den 21 April 1873 blev der om det nævnte Byggeforetagende mellem Parterne indgaaet en skriftlig, under Sagen fremlagt Kontrakt, der detailleret omhandler de eventuelle

Bygningers Dimensioner, Indretning m. v., og i hvis 14de Post det blandt Andet hedder:

„Jeg Christensen forpligter mig derfor til, til enhver passende Tid at have samtlige de fornødne Materialier og Arbejdskraft disponible til Byggeforetagendets Fremme saaledes, at de opførende Bygninger — — i aldeles fuldført Tilstand kan af mig som Entreprenør og Bygmester — — afleveres — — senest den 1 Oktober d. A.“

og

„Jeg Pastor Grunnet forpligter mig herved til at udbetale Hr. Murmester Christensen den for de omhandlede Bygningers Opførelse med Tillæg af Materialier akkorderede Sum, 29,500 Rd. saaledes:

- a. Naar Bygningerne ere rejste og under Tag, udsteder Grunnet til Christensen eller Ordre en Obligation saastor, at derpaa kan laanes et saadant Beløb, som er ligt Forskjellen inellem de nu indestaaende Prioriteters Hovedstole og samtlige Bygningers halve Assurance — —
- b. Naar samtlige Bygninger ere færdige, udsteder Grunnet til Christensen eller Ordre en Obligation o. s. v.
- c. Resten i Østifternes Kreditforenings etc. etc., dog er Christensen pligtig til at lade indestaa — — hvad der ikke kan rejses ved Laan. For at sætte Grunnet istand til at gjøre de successive Udbetalinger etc. etc. Bekostningerne ved Interimslaan fordeles med Halvdelen paa hver af os etc. etc.

Den 9 Juni 1873 standsedes det omhandlede Arbejde af Mangel paa Pengemidler til Indkjøb af Materialier og til Betaling af Arbejds løn, uden at en af Kontracitanten den 11te s. M. ved Notarius publicus til Hovedcitanten rettet Opfordring til at fortsætte Arbejdet med Tilkjendegivende, at dette ellers vilde blive udført af Andre paa hans Regning, blev efterkommet.

Det første Spørgsmaal i Sagen er, — saaledes som denne foreligger, — om der har fundet en Misligholdelse Sted af den mellem Parterne indgaaede Byggekontrakt, og om Misligholdelsen maa tilskrives Hovedcitanten eller Kontracitanten, og dette Spørgsmaals Besvarelse maa igjen — da det er givet, at Arbejdet ophørte af Mangel paa Penge, — bero paa, hvo der skulde skaffe Penge.

Efter Bestemmelserne i Kontraktens § 14 forstanførte Del maatte det nu vel antages, at Hovedcitanten skulde ind-

kjøbe Materialier og opføre Bygningerne og efter §'ens Lit. a, at han først kunde kræve Penge, naar Bygningerne vare under Tag; men af §'ens Lit. c fremgaar det dog, at Meningen har været, at Kontracitanten skulde betale Hovedcitanten successive, som Arbejdet skred frem, og for at Penge hertil kunde bringes tilveje, vare begge Parter enige i. at Interimslaan skulde gøres og Bekostningerne herved deles halvt.

Det maa herefter antages, at begge Parter begyndte paa Foretagendet med Bevidsthed om, at Ingen af dem havde kontante Penge, men at disse skulde søges tilvejebragte ved Begges Bestræbelser. At Forholdet ogsaa i Virkeligheden var af denne Beskaffenhed, fremgaar af flere under Sagen oplyste Omstændigheder. Saaledes har Kontracitanten indrømmet, at han til for kort Tid siden kjendte Hovedcitanten som en fattig Mand, og han har ikke oplyst, at Hovedcitantens Stilling senere var forbedret, endsige i den Grad, at han skulde kunne udrede forskudsvis ca. 30,000 Rd. Fremdeles er det oplyst, at et Laan paa 2300 Rd. laantes af Begge i Forening, og Kontracitanten fik ogsaa særlig sin Del af disse Penge, og herved maa bemærkes, at dette Laan endog blev stiftet den 29 Marts, altsaa 3 Uger forinden Kontrakten blev underskrevet, saa at Kontracitanten allerede da maa have været bekjendt med, at Hovedcitanten ikke havde Kontanter, og Kontracitanten vil altsaa ikke engang i dette Punkt kunne paaberaabe sig, at han paa Grund af sit Forhold til Hovedcitanten alt da var tvungen til at skaffe Penge. Ogsaa hvad der under de i Sagen producerede Thingsvidner er oplyst om Kontracitantens Henvendelse til flere Folk om Laan, bestyrker, at Forholdet mellem Parterne med Hensyn til Rejsning af Penge var det ovenfor anførte.

Men naar der saaledes maa gaas ud fra, at det har været Parternes Mening, at Pengelaan skulde skaffes tilveje ved Bestræbelser fra begge Parters Side, saa at der i saa Henseende ikke kunde siges at paahvile den Ene større Forpligtelse end den Anden, og Arbejdet derpaa standsede af Mangel paa Penge, o: Parterne kunde ikke skaffe Penge, findes det ikke, at nogen af Parterne vil kunne beskyldes Modparten for Misligholdelse af Kontrakten.

Ligesom Hovedcitanten herefter ikke vil kunne tillægges den af ham i Hovedsagen paastaaede Erstatning, 1000 Rd., saaledes vil Kontracitanten heller ikke kunne tilkjendes de af ham i Kontrasagen fordrede 3500 Rd. + 1400 Rd.; og

med Hensyn til Laanet af de 2300 Rd. maa mærkes, at dette vil være at bedømme efter det ovenfor anførte Forhold mellem Parterne med Hensyn til Pengerejsning og maa følgelig anses som rejst af Begge, ligesom det da ogsaa er in confesso, at Hovedcitanten ikke fik alle 2300 Rd., saa at der ikke in casu kan blive Tale om at betragte Forholdet mellem Hovedcitanten og Kontracitanten som Forholdet mellem Vexeldebitor og Vexelkreditor, hvorimod det under de stedfindende Omstændigheder maa være Kontracitants Sag som Sagsøger for Beløbet at bevise, at Hovedcitanten har faaet en større Sum af de 2300 Rd., end han indrømmer; men dette Bevis er ikke ført. — Hovedcitanten har nu indrømmet at have faaet 1500 Rd. af bemeldte Laan, og han har selv angivet Bekostningerne ved Laanets Tilvejebringelse til 200 Rd., og heraf bør han efter Kontraktens udtrykkelige Ord bære Halvdelen, og altsaa bliver han under denne Post Kontracitanten 1600 Rd. skyldig, eftersom Kontracitanten af den øvrige Sum har faaet 300 Rd. og maa bære $\frac{1}{2}$ Del af Omkostningerne, 100 Rd., ligesom han af Mangel paa Bevis ikke vil kunne tilkjendes de resterende 300 Rd.

Efter hvad der saaledes er antaget om Beskaffenheden af Parternes Forhold, vil det altsaa være nærmere at undersøge, hvorvidt de ifølge den af Hovedcitanten den 6 Oktober 1873 fremlagte Opgjørelse fordrede Beløb kunne tilkjendes ham. Opgjørelsen specificerer i efterfølgende Poster, hvad Hovedcitanten mener at kunne fordre for udført Arbejde, købte Materialier m. m., hvorved her forudskikkes den almindelige Bemærkning, at, da Hovedcitanten havde overtaget Arbejdet qv. som Entreprise for en vis fastsat Sum, vil det ikke med Foje kunne fordres, at han nu, da Forholdet er blevet opløst, nojagtig skal kunne legitimere enhver, selv den mindste Udgiftspost.

Af Opgjørelsens 2de sidste Poster angaar den 32te det Beløb, som Hovedcitanten vil have betalt i Salær for Arrangementet af det ovenfor nævnte Pengelaan paa 2300 Rd., samt Renter deraf, og den 33te Hovedcitants Erstatningsfordring for Næringstab 1000 Rd. Angaaende disse tvende Poster er det Fornødne allerede omhandlet ovenfor.

Hvad der efter alt Ovenstaaende i Hovedsagen bliver at tilkjende Hovedcitanten som Udgifter, han ifølge den ommeldte Opgjørelse har havt for Kontracitanten eller dennes

Byggeforetagende, er ialt 2176 Rd. 30 Sk. med Fradrag efter det Ovenanførte af 1600 Rd., altsaa til Rest 576 Rd. 39 Sk. eller 1152 Kr. 81 Øre, med Renter som paastaaet; medens Parterne iøvrigt blive at frifinde for hinandens Tiltale.

Processens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves, hvorhos den befalede Sagfører, hvis Sagførelse har været forsvarlig, efter hans derom nedlagte Paastand tillægges et Salær, der bestemmes til 50 Kr. og udredes af det Offentlige.

Forsaavidt der er nedlagt Paastand om Mortifikation og Mulkt i Anledning af nogle under Proceduren forekommende Udladelser, findes der ikke aldeles tilstrækkelig Føje til at tage denne til Følge.

— — — Iøvrigt foreligger der ingen Overtrædelse af Lovgivningen om det stempede Papirs Brug.

Thi kjendes for Ret: Kontracitanten, Forstander eller Bestyrer af den evangelisk-lutherske Frimenighed her i Staden, Niels Pedersen Grunnet, bør til Hovedcitanten, Murer Carl Christian Christensen, betale 576 Rd. 39 Sk. eller 1152 Kroner 81 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 12 August 1873 indtil Betaling sker, men bør Parterne iøvrigt for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves. I Salær tillægges den befalede Sagfører, Prokurator M. Møller, 50 Kroner, som udredes af det Offentlige. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Proceduren for Højesteret bliver det alene at undersøge, dels hvorvidt der i det Indstævnte ved den indankede Dom under Hovedsagen tilkjendte Beløb 2176 Rd. 39 Sk. bør efter de i Dommen ommeldte Vexler, lydende paa 2300 Rd., afkortes ikke blot, som i Dommen antaget, 1600 Rd., hvorved det Indstævnte tilkjendte Beløb er nedbragt til 1152 Kr. 81 Øre, men endvidere 800 Kr. eller dog 600 Kr., dels hvorvidt der tilkommer Citanten Erstatning for Misligholdelse fra Indstævntes Side af den i Dommen omhandlede mellem Parterne den 21 April 1873 afsluttede Kontrakt om forskellige Bygningers Opførelse.

I sidstnævnte Henseende bemærkes, at der ifølge bemeldte Kontrakts Post 14 a og b med Hensyn til den foreløbige Tilvejebringelse af Pengemidler utvivlsomt ikkun paahvilede Citanten den Forpligtelse — under Betingelser, der ikke indtraadte, nemlig dels naar Bygningerne vare rejste og under Tag, hvilket endnu ikke var Tilfældet, da Indstævnte den 9 Juli 1873 opgav Byggearbejdet, dels naar de vare færdige — at udstede Obligationer til Indstævnte eller Ordre, hvorpaa der kunde gjøres Laan. Forsaavidt der i samme Post under Litr. c tales om »sukcessive Udbetalinger» og »Interimslaan», maa der efter hele Sammenhængen antages herved netop at være sigtet til udstedte Obligationer af den nysnævnte Art, der kun skulde have en midlertidig Tilværelse, indtil den nye i Kontrakten antydede Prioritetsordning kunde finde Sted i December Termin 1873, saavel som til det Laan, der allerede forinden Kontraktens Oprettelse var tilvejebragt derved, at Indstævnte under 29de Marts 1873 havde til Citanten udstedt de ovenberørte Vexler, hvilke Citanten endosserede, idet han tillige ved Skadesløsbrev gav Pantessikkerhed for sammes Beløb i sin Ejendom; og der mangler saaledes Feje til af de nævnte Udtryk at udlede, at Citanten, uanset Bestemmelserne under Litr. a og b, skulde være pligtig ganske i Almindelighed og i ubestemt Omfang at tilvejebringe de sukcessivt fornødne Midler til Bygningernes Opførelse. Da nu Saadant lige saa lidt kan udledes af hvad der iøvrigt til Støtte herfor er paaberaabt under Sagen, maa Indstævnte tilregne sig selv, at han har manglet Penge til at fremme Byggearbejdet, og han vil som Følge heraf ikke kunne fritages for at yde Citanten Erstatning for det Tab, denne har lidt paa Grund af Indstævntes Misligholdelse af Kontrakten.

Forsaavidt dernæst angaar Citantens Paastand om efter de ovennævnte af Indstævnte udstedte Vexler til Beløb 2300 Rd., som Citanten har maattet indfri, at tilkjendes 800 Kr. eller dog 600 Kr. udover de ham ved den indankede Dom tilkjendte 1600 Rd, bemærkes, at Omkostningerne ved det paa denne Maade rejste Laan ifølge Sagens Oplysninger maa antages at have andraget 200 Rd., samt at Citanten har erkjendt, at det laante Beløb, som saaledes har udgjort 2100 Rd., at have oppebaaret 300 Rd. til Indfrielse af en Prioritet i hans Ejendom. Han har

derimod benægtet af de øvrige 1800 Rd. — saaledes som af Indstævnte anbragt — at have modtaget andre 300 Rd., og da dette Anbringendes Rigtighed ikke er bevist eller bragt til vis Formodning, navnlig ikke ved Laangiverens edelige Forklaring, som bl. A. gaar ud paa, at 1800 Rd. ere udbetalte Indstævnte og modtagne af denne, vil Citantens Paastand om endvidere hos Indstævnte at tilkjendes disse 300 Rd. eller 600 Kr. saaledes være at tage til Følge, hvorimod der, idet bemeldte Laan, endog efter selve Indholdet af Post 14 i Kontrakten, maa anses hængnet til de deri omtalte Interimslaan, hvis Bekostninger skulde udredes af begge Parter, ikke vil kunne tilkjendes Citanten de af ham yderligere fordrede 200 Kr., hvorved bemærkes, at Citanten for det Tilfælde, at han maatte anses pligtig at deltage i Omkostningerne ved Laanet, for Højesteret har samtykket i, at hans Andel fastsættes til nysnævnte Beløb.

Det Indstævnte ved den indankede Dom tilkjendte Beløb 1152 Kr. 81 Øre vil herefter være at nedsætte til 552 Kr. 81 Øre, og da den Citanten ifølge det Ovenanførte tilkommende Erstatning efter de foreliggende Oplysninger med Sikkerhed kan antages, i hvert Fald at overstige dette Beløb, men Citanten for dette Tilfælde har indskrænket sig til at paastaa Frifindelse for Indstævntes Tiltale, vil denne hans Paastand saaledes være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for begge Retter blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Citanten bør for Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner.

Sagen Nr. ²¹⁶1876.Advokat Henrichsen Aktor
contra

Anders Hansen (Def. Adv. Klubien).

(Afsagt d. 24 November 1876).

Fuldbyrdet Tyveri anset begaaet af en Mand, der i tyvagtig Hensigt i en Andens Skov havde hugget nogle Hasselstænger, hvilke han dog, da han blev overrasket, lod ligge paa Stedet. Strfl. § 235 sammenholdt med § 234 anvendt.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 September 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Baag Herreds Politiret her til Retten indankede Sag tiltales Gaardmand Anders Hansen i Ørsted for Tyveri eller attenteret Tyveri.

Med Hensyn hertil have Gaardfæster i Ørsted Vilhelm Mandix's Tjenestekarl Hans Hansen og Tjenestedreng Anders Andersen overensstemmende og edeligt forklaret, at, da de Torsdag den 3 Februar d. A. havde været beskæftigede i deres Husbonds Hasselskov og vilde gaa hjem for at spise til Middag, hørte de, at der blev hugget i Skoven, og da de vare gaaede hen til Stedet, saa' de i 5 à 6 Alens Afstand en Person iført en hvid ulden, temmelig smudsig Trøje og Kaskjet, som laa paa Knæ ifærd med at hugge Hæsler i en Tykning. De saa' strax, at Personen, hvem de vare skilte fra ved nogle Tornebuske, var Tiltalte, der er deres Husbonds Nabo, og da Anders Andersen leende ytrede: „Nu ser det næsten ud til, at den ene Gaardmand giver sig af med at stjele fra den anden,“ vendte Tiltalte Hovedet om mod dem, og de saa' da tydeligt hans Ansigt. De vilde nu gaa uden om de Buske, der skilte dem fra Tiltalte, men imidlertid løb denne sin Vej; da de kom hen til Stedet, hvor Tiltalte havde ligget og hugget, laa der to Hasselstænger af 3 à 4 Alens Længde og 1½ Tommes Tykkelse, som lige vare afhuggede, og som de toge hjem med. Da de kom ud paa Landevejen, saa' de Tiltalte, for hvem Vejen var nærmere, staa nede i den ham tilhørende saakaldte Bjørnemose, hvor hans Folk vare beskæftigede med at stive Hegn, og hvor de uagtet Afstanden kunde kjende ham paa den hvide Trøje.

*) H. R. T. 1876—77 p. 450.

Om Eftermiddagen, da de atter kom ud i Skoven, fandt de tæt ved det Sted, hvor de havde truffet Tiltalte, endnu to Hasselstænger, af hvilke Toppen dog ikke var afhugget.

Uagtet Tiltalte nu vedholdende har benægtet at have til den angivne Tid været inde i Vilhelm Mandix's Skov, end sige der foretaget sig noget Ulovligt, maa det dog ved de nævnte Vidneforklaringer, der ikke paa nogen Maade ere svækkede ved andre Data men tværtimod bestyrkes ved det Oplyste om, at Tiltalte til den omhandlede Tid arbejdede i Nærheden af Mandix's Skov, iført en Dragt som den angivne, anses bevist, at Tiltalte ikke blot har været tilstede i Skoven, men ogsaa der har hugget ialtfald de to af de fire Hasselstænger, der tilsammen ere vurderede til 33 à 50 Øre, og da dette efter Omstændighederne maa antages at være sket for at tilegne sig dem, maa det billiges, at Tiltalte, der er født den 18 Marts 1819 og ikke funden forhen straffet, ved den indankede Dom er anset efter Straffelovens § 235 cfr. §§ 234 og 46, og da den valgte Straf af en Statskassen tilfaldende Bøde af 50 Kroner eller subsidiært 8 Dages simpelt Fængsel efter Omstændighederne findes passende, og da det retteligt er paalagt Tiltalte at udrede Sagens Omkostninger, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Prokurator Delbanco, betaler Tiltalte, Gaardmand Anders Hansen i Ørsted 10 Kroner. Den idømte Bøde at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at det Tiltalte overbeviste, i den indankede Dom omhandlede Tyveri efter de foreliggende Oplysninger maa betragtes som fuldbyrdet, vil han herfor være at anse efter Straffelovens § 235 sammenholdt med § 234; men da det efter Omstændighederne findes at kunne have sit Forblivende ved den Tiltalte idømte Straf, vil Dommen, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger ligeledes billiges, kunne stadfæstes, hvorhos Fristen for Bødens Udredelse bliver at bestemme til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, hvorhos Fristen for den idømte Bødes Udredelse bestemmes til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium til Advokaterne Henrichsen og Klubien for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. ¹²³₁₈₇₆ *).

Advokat Hindenburg Aktor
contra

- 1) Sagfører Jens Christian Frank,
- 2) Ungkarl Hans Iver Jørgensen og
- 3) Pigen Kirstine Rasmussen (Adv. Klubien Def. for Nr. 1 og 3, Adv. Nellemann Def. for Nr. 2).

(Afsagt den 30 Novbr. 1876).

Strfl. § 245 anvendt mod en Tiltalt, som til Fordel for en frugtsommelig Pige havde bevæget en Anden, hvem han ingen virkelig Grund havde til at antage for Barnefader, til at forpligte sig for en Pengesum, — nemlig ved Henvendelser, der, om end ikke indeholdende nogen direkte Trusel, dog vare beregnede paa at fremkalde Frygt for Skandale og deraf flydende Skade. Pigen derimod efter Omstændighederne fri-funden, da hun havde været uvidende om den brugte Fremgangsmaade.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 April 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Assens Kjøbstads Extraret her til Retten indankede Sag ere de Tiltalte, Sagfører Jens Christian Frank i Assens og Ungkarl Hans Iver Jørgensen samt Pigen Kirstine Rasmussen, begge af Egerup, aktionerede for Pengeafpresning.

Foreløbig bemærkes, at naar Defensor for Overretten for de Tiltalte Frank og Kirstine Rasmussen har paastaaet den

* H. R. T. 1876—77 p. 461.

for Underretten i det Hele brugte Behandling, den under 10 Juni f. A. af Underdommeren afsagte Kjendelse, ved hvilken han nægtede at vige sit Sæde, og den under 20 Juli f. A. afsagte Underretsdom annulleret og kjendt uefterrettelig, samt Sagen hjemvist til ny og lovligere Undersøgelse og Paakjendelse af en Sættedommer, og som Grund herfor anførte, at Underdommeren skulde være en aabenbar Uven af Tiltalte Frank, giver det under Sagen Oplyste ingen Anledning til at antage, at Saadant skulde være Tilfældet, hvorfor denne Paastand ikke vil kunne tages til Følge.

De med Sagen forbundne Omstændigheder ere i det Væsentlige følgende:

Efter at Tiltalte Kirstine Rasmussen den 1 Maj 1874 var kommen i Tjeneste paa den Gaard i Egerup, som ejes af Tiltalte Hans Iver og dennes Broder Lars Peder Jørgensen, begyndte Hans Iver alt 4 à 5 Uger derefter at pleje legemlig Omgang med hende, og da hendes Forandringer udebleve i Slutningen af Oktober, antog hun at være bleven besvangret, hvilket hun strax meddelte Hans Iver Jørgensen, der ogsaa er bleven udlagt som Barnefader til det Barn, med hvilket hun da var frugtsommelig, og som er bleven født d. 19 Juli f. A. Da Hans Iver imidlertid vidste, at Gaardmand Jens Carlsen af Kjærumgaarde, hvor Kirstine havde tjent til 1 Maj 1874, i Sommerens Løb et Par Gange havde været paa Hans Ivers og Broderens Gaard i disses Fraværelse, fattede han Mistanke om, at Jens Carlsen ved disse Lejligheder havde haft legemlig Omgang med Pigen, og uagtet hun ingensinde for ham havde indrømmet, at hun havde haft legemlig Omgang med Jens Carlsen, medens hun tjente paa Kjærumgaarde, samt bestemt forsikrede, at hun siden 1 Maj ikke havde haft med Andre at gjøre end med ham selv, vil han dog have troet, at hun tillige havde haft med Jens Carlsen at gjøre, hvorfor han i Vinterens Løb talte til Pigen om, at Jens Carlsen ogsaa burde give Noget til det Barn, hvormed hun var frugtsommelig, og skjændt Pigen vedblev at erklære, at denne ikke havde Noget med Barnet at gjøre, formaaede han hende dog tilsidst til at underskrive en Erklæring om at være frugtsommelig ved Jens Carlsen, og at han vilde blive udlagt som Barnefader, hvis de ikke bleve forligte, hvorhos hun samtykkede i, at han talte med Jens Carlsen om Sagen. Efter hvad Hans Iver har forklaret, havde Pigen derhos en Dag, da han truede med at hente Politiasistenten for at faa hende til at tilstaa, at hun havde haft med Jens Carlsen

at gjøre, ytret, at saa maatte han hellere tale til Frank om det, men et saadant Samtykke har Pigen bestemt benægtet at have givet, skjændt hun vel har erkjendt, at han truede med at hente Politiassistenten. I Slutningen af Februar Maaned f. A. henvendte Hans Iver sig imidlertid til Frank, hvem han fortalte, at hans Pige var frugtsommelig, og at han havde været ved hende, men at han troede, at Jens Carlsen ogsaa havde været ved hende, og at han derfor syntes, at denne ogsaa skulde betale Noget til Barnet; paa Franks Spørgsmaal, om han vidste, at Jens Carlsen havde været ved Pigen, medens hun havde tjent i Egerup, svarede han, at han vidste, at denne havde været der et Par Gange, da han og hans Broder ikke var hjemme, men om han havde havt Noget at bestille med Pigen, kunde han jo ikke vide. Efter hvad Frank i Forhøret den 17 April har forklaret, havde Hans Iver derhos sagt ham, at Pigen var underlig og snart sagde Et og snart et Andet, og at han altsaa maatte vide, at Foregivendet om, at Jens Carlsen skulde være Fader til Barnet, mildest talt var upaalideligt, og vel har denne Tiltalte senere tilbagekaldt sin i dette Forhør afgivne Tilstaaelse, men til denne Tilbagekaldelse, som ikke bestyrkes ved hvad der iøvrigt under Sagen er oplyst, vil efter Lovens 1—15—1 intet Hensyn kunne tages. Frank har derhos paastaet, at Hans Iver ved denne Lejlighed viste ham den fornævnte Erklæring af Pigen, hvad Hans Iver har benægtet, idet han først senere vil have sendt denne til Frank. Frank lovede at tale med Jens Carlsen, og da han spurgte Hans Iver om, hvornaar denne mente, at det var rigtigst at tale til Jens Carlsen om Sagen, svarede denne, at Jens Carlsen var ifærd med at skulle have Bryllup med en rig Pige, og at det derfor var bedst at tale med ham inden Brylluppet; thi bagefter vilde han maaske ikke være saa tilbøjelig til at give Noget. Som Bevæggrund til, at han saaledes henvendte sig til Frank, har Hans Iver angivet, at naar Jens Carlsen blev nødt til at give Noget til Pigen, vilde han selv slippe saa meget billigere; Summens Størrelse overlod han iøvrigt til Frank. Frank tilskrev derefter Jens Carlsen om at komme til ham, og da denne den 28 Februar indfandt sig hos ham, sagde han til denne, at Kirstine Rasmussen havde været hos ham, samt paastaet, at han var Fader til det Barn, med hvilket hun var frugtsommelig, og forlangte 800 Rd. af ham, og da han forsikrede om sin Uskyldighed, idet han ikke havde havt legemlig Omgang med

hende, siden hun kom til Egerup, svarede Frank, at det var en aldeles frivillig Sag, han kunde betale, om han vilde, eller lade være, det var ham ligegyldigt, men hvis han var i hans Sted, vilde han hellere betale end udsætte sig for den Ubehagelighed, at Pigen eller hendes Fader muligen henvendte sig til hans tilkommende Svigerforældre, og saaledes maaske bragte Brylluppet til at gaa overstyr, hvilken Ytring Frank vil være fremkommen med, fordi Hans Iver havde omtalt dette for ham som en Sandsynlighed, hvad denne imidlertid bestemt har benægtet, idet han dog har erkjendt, at Tanken var, at man ved at gaa paa Jens Carlsen inden Brylluppet, kunde faa ham til at betale af Frygt for, at Pigen ellers vilde henvende sig til hans Svigerforældre og Brylluppet saaledes gaa overstyr, ligesom han ogsaa har erkjendt, at, naar han henvendte sig til Frank netop dengang han gjorde det, var det fordi han vidste, at Jens Carlsen var ifærd med at skulle have Bryllup med en meget rig Pige, hvorfor han mente, at dette var det belejligste Øjeblik til at faa Jens Carlsen til at give noget Ordentligt, da han maatte befrygte, at Pigen eller hendes Paarørende ellers vilde henvende sig til hans Forlovedes Slægtninge og muligen bringe Ægteskabet til at gaa overstyr; paa Grund heraf var det ogsaa, at han, da Frank havde spurgt om, naar det var belejligst at gaa paa Jens Carlsen, havde svaret, at det helst burde ske før Brylluppet, hvorhos han ogsaa af denne Grund skriftlig havde underrettet Frank om, at der alt en Gang var lyst for Jens Carlsen. Jens Carlsen forlod dog den Dag Frank uden at give noget bestemt Svar, og forinden han atter kom igjen, tilskrev Frank Hans Iver et den 2 Marts dateret Brev, hvori han meddelte denne, at Jens Carlsen havde været hos ham, og at han havde forlangt 800 Rd. af ham, samt at han ogsaa troede, at denne „gik i Tøjet dermed“, naar Pigen blot holdt fast paa ikke at ville lade sig nøje med Mindre, samt at hun bestemt vilde forfølge ham ad Rettens Vej paa enhver mulig Maade, hvis han ikke mindelig afgjorde Sagen paa anførte Maade, hvorhos han tilføjede, at Jens Carlsen imidlertid først vilde tale med Pigen, men at dette jo maatte forhindres, ligesom Hans Iver maatte sørge for, at Pigen fastholdt, at hun selv havde været hos Frank, hvad denne havde sagt Jens Carlsen, som Frank har paastaet efter Opfordring af Hans Iver, der tillige skulde have opfordret ham til at foregive for Jens Carlsen, at Pigen personlig havde været hos ham, hvilke Paastande Hans Iver imidlertid bestemt har benægtet.

Den 2 Marts indfandt Jens Carlsen sig igjen hos Frank og tilbød 200 Rd., men efterhaanden lagde han 100 Rd. til ad Gangen, og da han havde tilbudt 700 Rd., erklærede Frank at ville forsøge paa at faa Pigen til at nøjes hermed, hvorfor Jens Carlsen akcepterede en Vexel paa 1400 Kroner, og blev Aftalen mellem dem den, at Frank samme Dag skulde tage ud til Pigen, for at lade hende underskrive Vexlen samt en Erklæring om, at han ikke var Fader til hendes Barn. Frank tog da ogsaa om Aftenen ud til Egerup med Hans Iver, som han havde truffet i Assens, hvor der den Dag havde været Marked, men da Pigen alt var i Seng, gik Frank og Hans Iver samt dennes fornævnte Broder ind til hende, hvor da Frank opfordrede hende til at underskrive Vexlen og Erklæringen, hvad hun bestemt nægtede at gjøre, idet hun erklærede Intet at have at fordrø af Jens Carlsen, med hvem hun Intet havde havt at gjøre, i ethvert Fald ikke siden 1 Maj. Efter begge Medtaltets Udsagn og Lars Jørgensens beedigede Forklaring ytrede Frank blandt Andet ved denne Lejlighed til Pigen: „Enten Fanden Du har havt med ham at gjøre eller ikke, naar han vil give Dig Pengene, hvorfor tager Du dem da ikke,“ hvad Frank dog har benægtet.

Da Pigen ikke var at formaa til at underskrive Vexlen, forblev denne hos Hans Iver for det Tilfælde, at hun maatte betænke sig næste Morgen, men da dette ikke skete, og Frank skriftlig havde begjært Papirerne tilbage, sendte han om Eftermiddagen disse tilbage til denne, som den følgende Dag, den 4 Marts, da Jens Carlsen indfandt sig hos ham, fortalte denne, at Pigen havde erklæret, at hun Intet havde at fordrø af ham, og som derpaa senderrev Vexlen. Samme Dag overtalte imidlertid Hans Iver Pigen til at underskrive et Brev til Frank, med hvilket hun sendte denne en Fuldmagt, affattet efter en Koncept, som Frank efter sin første Samtale med Hans Iver havde medgivet denne, for at erholde den underskrevne af Pigen, hvad denne imidlertid dengang ikke havde villet, og hvori hun gav Frank uindskrænket Fuldmagt til paa hendes Vegne at indgaa Forlig med Jens Carlsen i Anledning af, at han var Fader til det Barn, med hvilket hun for Tiden var frugtsommelig, samt til, hvis Jens Carlsen ikke skulde være villig til i Mindelighed at udbetale hende en passende Kapital til Barnets Underhold og Opdragelse, for hende at foretage ethvert retsligt Skridt imod ham, derunder Nedlæggelse af Forbud imod hans forestaaende

Ægteskab. Dette Brev vil Hans Iver have oplæst for Kirstine Rasmussen, inden hun underskrev det, hvad denne har erklæret ikke at kunne mindes, men dog erkjendt for muligt, hvorimod hun ikke vil have været nærmere bekjendt med Indholdet af Fuldmagten, som Hans Iver ej heller har kunnet erindre at have oplæst for hende eller set hende gennemlæse, før hun underskrev samme, medens hun dog nok vidste, at det var en Fuldmagt, hun underskrev, og at det var Papiret, som Frank skulde have for at kunne bringe Sagen om Pengene i Orden; det havde imidlertid aldrig været hendes Mening, at der skulde nedlægges Forbud mod Jens Carlsens Ægteskab, eller at han skulde indkaldes for Retten i Anledning af sit tidligere Forhold til hende, ligesom det ej heller havde været hendes Tanke, at han skulde trues dermed eller med at hun eller hendes Fader vilde henvende sig til hans Svigerforældre for at faa Brylluppet til at gaa overstyr. Det havde heller ikke været omtalt for hende, at man vilde benytte en slig Trusel for at bevæge Jens Carlsen til at give hende Penge; kun havde Frank, da han tilligemed Hans Iver var hos hende, efter at hun var gaaet i Seng den 2 Marts, og hun havde sagt til Frank, at de blot skulde lade hende være i Fred, til hun havde født sit Barn, saa skulde hun nok selv sørge for at finde Barnefaderen, svaret hende, at dette maatte ske nu, thi havde Jens Carlsen først havt Bryllup, gav han ikke Noget.

Efter Modtagelsen af disse Papirer lod Frank endvidere Pigen paa sit Kontor, hvørhen Hans Iver havde ledsaget Kirstine, som han her første Gang hørte indrømme at have havt med Jens Carlsen at bestille, medens hun tjente paa Kjørungaaerde, underskrive dels en Kvittering for af Jens Carlsen at have modtaget en Gave af 1400 Kr., dels en Erklæring om, at Rygtet om, at Jens Carlsen skulde være Fader til det Barn, med hvilket hun for Tiden var frugtsommelig, var fuldstændig usandfærdigt, samt at hun ikke havde nogensomhelst Ret til og desaaarsag intet Øjeblik havde tænkt paa at udlægge ham som Barnefader. Medens Kirstine underskrev disse Dokumenter, havde Hans Iver ikke været tilstede i Kontoret, ligesom han ogsaa har paastaet at have været aldeles ubekjendt med Indholdet af samme, eller overhovedet at have vidst, at Pigen som Betingelse for at erholde de 1400 Kr., skulde underskrive en Erklæring om, at Jens Carlsen ikke var Fader til hendes Barn, hvilke Paastande imidlertid bestemt ere modsagte af Frank og heller ikke kunne

anses for begrundede efter det om Aftenen den 2 Marts Passerede. Frank tilskrev derefter paany Jens Carlsen om at komme til ham, hvad Jens Carlsen ogsaa gjorde. Efter nogen Modstræben lod denne sig da atter den 5 Marts ved lignende Forestillinger som før om en mulig Henvendelse fra Pigens Side til Svigerforældrene af Frank overtale til at udstede en ny Vexel paa 1400 Kr. til Pigen, hvilken Vexel Frank som Bestyrer for den i Assens etablerede Afdeling af Fyens Folkebank strax diskonterede, hvorfor Jens Carlsen betalte 27 Kr. 38 Øre, og fik han derefter Pigens Kvittering og den af hende udstedte Erklæring udleveret, medens Pigen af Frank modtog en Kontrabog paa 1400 Kr. med Folkebanken. Da det Passerede imidlertid var kommen til Jens Carlsens Moders Kundskab, henvendte saavel hun som Sønnen sig til Frank for at formaa Pigen til at give Kontrabogen tilbage, og tilbød Jens Carlsen ham, hvem Hans Iver for at faa Jens Carlsen til at betale Kirstine havde lovet 100 Rd., af hvilke Frank havde oppebaaret 70 Rd., som han dog under nærværende Sags Henstaaen for Underretten har indbetalt til Retten, da han ikke ønskede at beholde disse Penge, efter at der var rejst Tvivl om Transaktionens Lovlighed, 200 Rd. for at skaffe ham Bogen igjen, hvorpaa Frank imidlertid nægtede at indlade sig, medens han dog efter Jens Carlsens Moders beedigede Forklaring ved denne Lejlighed besvarede hendes Spørgsmaal, om det ikke ligefrem kunde kaldes Bedrageri, hvad Pigen havde gjort, bekræftende, hvad Frank imidlertid har benægtet.

Vel findes nu de af Frank lige over for Jens Carlsen brugte Ytringer for at formaa denne til at forpligte sig for et Beløb af 1400 Kr. lige over for Pigen Kirstine ikke at indeholde nogen direkte Trusel imod denne om, at enten han selv eller Pigen eller hendes Fader i Vægningstilfælde vilde henvende sig til Svigerforældrene for at forhindre hans Bryllup, men Ytringerne maatte dog nødvendigvis være beregnede paa hos Jens Carlsen at fremkalde Frygt for, at noget Saadant vilde ske, ligesom denne ogsaa har forklaret, at det alene var Frygten for den Skandale og Ulykke, som Frank holdt ham for Øje, der bragte ham til at bekvemme sig til hellere at betale Pengene end at udsætte sig og sin Moder for samme. Da Frank derhos maatte vide, at Pigen før Barnets Fødsel ikke kunde gjøre nogetsomhelst retligt Krav gjældende mod Jens Carlsen, samt, som ovenfor anført, har vedgaaet, at han alt fra første Færd erkjendte, at det hele Foregivende

om, at Jens Carlsen skulde være Fader til Barnet, mildest talt var upaalideligt, hvorom han efter Pigenes Vægning ved at underskrive Vexlen om Aftenen den 2 Marts ikke længere kunde være i Tvivl, og han ikke desto mindre paany formaaede Jens Carlsen til at udstede en Vexel paa 1400 Kr. til Kirstine, vil denne Tiltalte ikke kunne undgaa at anses efter Straffelovens § 245, og findes Straffen for ham, der er født den 18 April 1841 og ikke tidligere findes tiltalt eller straffet, at burde bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage.

Tiltalte Hans Iver Jørgensen har efter det Ovenanførte for at lette sig selv den eventuelle Underholdningsbyrde med Hensyn til det Barn, med hvilket Kirstine var frugtsommelig, henvendt sig til Frank, for ved dennes Bistand at faa Jens Carlsen til at betale en større Sum. Vel kan det imod denne Tiltaltes Benægtelse ikke anses bevist, at han udtrykkelig har sagt til Frank, at Pigen eller hendes Fader sandsynligvis vilde henvende sig til Jens Carlsens Svigerforældre, men efter hvad ovenfor er anført om hans Henvendelse til Frank og de Meddelelser samt den Anvisning, han gav denne, maatte det netop være stemmende med hans Ønsker og Udtalelser, at Frank betjente sig af denne Trusel imod Jens Carlsen for at faa ham til at betale, til hvilket Maal denne Tiltalte ogsaa vedblev at arbejde hen til det Sidste, og navnlig efter Franks Sammenkomst med Pigen om Aftenen den 2 Marts, uagtet han efter sin egen Forklaring ingen sikker Kundskab havde om, at Jens Carlsen havde havt med Pigen at gjøre, og først efter at have ledsaget hende til Franks Kontor hørte hende indrømme, under sin tidligere Tjeneste paa Kjærungaarde at have staaet i Forbindelse med Jens Carlsen. Da der derhos ikke vil kunne tillægges denne Tiltaltes Forklaring om, at Kirstine skal have sagt, at Jens Carlsen havde lovet hende Penge, nogen Betydning, findes denne Tiltalte, der er født den 24 Maj 1845 og ikke tidligere tiltalt eller straffet, ogsaa at burde anses efter Straffelovens § 245 cfr. § 47 med en Straf, der bestemmes til lige Fængsel i 4 Gange 5 Dage.

Begge disse Tiltalte ville derhos have at betale i Erstatning til Jens Carlsen En for Begge og Begge for En 1427 Kr. 38 Øre.

Hvad derimod angaar Tiltalte Kirstine Rasmussen, findes der ikke at kunne paalægges denne Tiltalte noget Straffansvar, da hun efter det ovenfor Anførte ikke kan antages

at have været vidende om, hvorledes Jens Carlsen var bleven truet til at udstøde Vexlen, og hun heller ikke i og for sig kan anses at have gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold ved af Frank at modtage Kontrabogen paa de 1400 Kr., som hun ikke selv har tilstræbt, men alene modtaget i Tillid til en Sagførers Forsikringer om Lovligheden deraf, hvortil endnu kan føjes, at hendes Forklaring om, at Jens Carlsen, medens hun tjente paa Kjørungaarde, havde lovet hende Noget, ikke findes at kunne forkastes.

I Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen, ved hvilken samtlige Tiltalte ere ansete efter Straffelovens § 245 cfr. § 54, og Straffen for Frank og Hans Iver Jørgensen bestemt til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, samt for Kirstine Rasmussen til simpelt Fængsel i 3 Maaneder, ligesom det ogsaa er paalagt dem in solidum at udrede i Erstatning til Jens Carlsen 1427 Kr. 38 Øre, være at forandre, hvorimod dens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der ere paalagte de Tiltalte in solidum, billiges, forsaavidt angaar de Tiltalte Frank og Kirstine Rasmussen, hvorimod det ikke vil kunne paalægges Tiltalte Hans Iver Jørgensen, der saavel for Underretten som her for Retten har ladet møde ved privat engageret Sagfører, at deltage i Udredelsen af det Underretsdefensor tillagte Salær.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Kirstine Rasmussen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte, Sagfører Jens Christian Frank i Assens og Ungkarl Hans Iver Jørgensen af Egerup, bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød, Førstnævnte i 6 Gange 5 Dage og Sidstnævnte i 4 Gange 5 Dage samt En for Begge og Begge for En i Erstatning til Gaardmand Jens Carlsen af Kjørungaard betale 1427 Kroner 38 Øre. Aktionens Omkostninger, derunder Salærerne til Aktorerne for Under- og Overretten, Prokuratorerne Gormsen og Berggreen, 16 Kroner til den Førstnævnte og 30 Kroner til den Sidstnævnte, betale de Tiltalte in solidum, medens Salærerne til Defensorerne for Under- og Overretten, Prokuratorerne Kramer og J. Kalko, 12 Kroner til den Førstnævnte og 30 Kroner til den Sidstnævnte betales in solidum af de Tiltalte Frank og Kirstine Rasmussen. Den idømte Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kunne føre til et andet Resultat, maa det billiges, at Kirstine Rasmussen ved Dommen er frifunden for Aktors Tiltale, og at Jens Christian Frank og Hans Iver Jørgensen ere fundne skyldige i det dem paasigtede Forhold. Disse tvende Tiltalte ville herfor være at anse efter Straffelovens § 245, men Straffen findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til simpelt Fængsel for den Førstnævnte i 6 Maaneder og for den Sidstnævnte i 3 Maaneder, hvorhos de, som i Dommen bestemt, En for Begge og Begge for En, ville have at betale i Erstatning til Jens Carlsen 1427 Kr. 38 Øre. Aktionens Omkostninger, derunder samtlige de i Dommen bestemte, og de Advokaterne Hindenburg og Klubien for Højesteret tilkommende Salarier blive at udrede af alle 3 Tiltalte in solidum.

Thi kjendes for Ret:

Jens Christian Frank og Hans Iver Jørgensen bør hensættes i simpelt Fængsel, den Første i 6 Maaneder og den Sidste i 3 Maaneder. I Henseende til den Kirstine Rasmussen tillagte Frifindelse og Erstatningen bør Lands- over- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Aktionens Omkostninger, derunder de ved bemeldte Dom fastsatte Salarier samt i Salarium til Advokaterne Hindenburg og Klubien for Højesteret, 60 Kr. til hver, betale de Tiltalte En for Alle og Alle for En.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 1141).

A. S. Nr. $\frac{368}{1878}$.   Prokurator Overauditor Wolff Aktor
    contra
 de Tiltalte Fyrbøder Ole Pedersen og Ma-
 tros Peder Thomsen Hendriksen (Def.
 Prok. Justitsraad Petersen).

2 Matroser paa et Postdampskib, som havde stjaalet af
 det paa Skibets Dæk henstaaende Fragtgoods, alene
 anset efter Strfl. § 228 (ikke efter § 229 Nr. 3, der
 kun sigter til egentligt Postgoods).

(Afsagt den 1 Septbr. 1876).

Under nærværende fra Korsør Kjøbstads Extraret hertil
 indankede, mod Fyrbøder Ole Pedersen og Matros Peder
 Thomsen Hendriksen for Tyveri anlagte Sag, er det ved de
 Tiltaltes egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse
 godtgjort, at da de, som henhørte til Besætningen paa Post-
 dampskibet „Ejderen“, den 2 Maj d. A. havde Vagt paa
 Skibet, medens dette henlaa i Korsør Havn, have de i For-
 ening af en paa Skibets Dæk henstaaende, til Fragtgodset
 hørende Sæk, som Tiltalte Hendriksen opskar paa Siden,
 stjaalet 3¹/₂ Pd. Aal, som af Bestjaalne Martin Knudsen
 Jensen ere ansatte til en Værdi af 45 Øre pr. Pd., hvorimod
 de Tiltalte Intet have havt at erindre.

For de borttagne Aal, der af Tiltalte Hendriksen ka-
 stedes overbord, da Tyveriet opdagedes, har Bestjaalne frafaldet
 Krav paa Erstatning.

I Henhold hertil, og da Bestemmelsen i Straffelovens § 229
 Nr. 3 kun kan antages at have egentligt Postgoods for Øje,
 og saaledes ikke er anvendelig in casu, hvor Tyveriet er ud-
 øvet med Hensyn til Gods, der var indleveret og skulde for-
 sendes som Fragtgoods, maa det billiges, at de Tiltalte, som

ikke tidligere ere tiltalte eller straffede, og af hvilke Pedersen er født den 22 Juni 1835 og Hendriksen den 15 Maj 1848, ved den indankede Dom ere ansete efter Straffelovens § 228, og da den valgte Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage for hver findes passende, samt da ligeledes Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger bifaldes, vil denne saaledes i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten ville de Tiltalte have at udrede in solidum 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Overauditor Wolff og Justitsraad Petersen, betale de Tiltalte, Fyrbøder Ole Pedersen og Matros Peder Thomsen Hendriksen, En for Begge og Begge for En, 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{340}{1878}$. Skolelærer Jørgensen af Gamtofte (Prok. F. A. Hil. Kalko)

contra

Karen Marie Madsdatter af Vissenbjerg Sogn (Ingen).

En skriftlig Overenskomst med en Uskrivkyndig opretholdt imod dennes Protest, navnlig paa Grund af en under en Justitssag afgiven Tilstaaelse. En Kone, som havde forpligtet sig til at fraflytte et lejet Hus imod at faa overladt et andet samme Ejer tilhørende Hus, tilpligtet at fraflytte det første Hus, skjøndt det sidste imidlertid var afbrændt, da hun var medskyldig deri.

(Afsagt den 4 Septbr. 1876).

Som nuværende Ejer af Gadsbøllegaarden i Vissenbjerg Sogn har Citanten, Skolelærer Jørgensen af Gamtofte, ved

Odense Herredsret mod Indstævnte, Karen Marie Madsdatter af Vissenbjerg Sogn, anlagt denne Sag, hvorunder hans Paastand gaar ud paa, at en mellem hende og den tidligere Ejer af bemeldte Gaard den 24 Maj 1870 oprettet Lejekontrakt angaaende et under Gaarden hørende Hus, Ullemosehuset kaldet, med et Stykke Havejord annulleres, og at Indstævnte tilpligtes at fraflytte og ryddeliggjøre Huset samt erstatte ham Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Da Indstævnte imidlertid ved Underretsdommen af 13 Januar d. A. er frifunden for Citantens Tiltale og denne tilpligtet at betale hende Sagens Omkostninger med 30 Kr., har han indbragt Sagen her for Retten, hvor han principaler paastaar Dommen forandret efter Paastanden for Underretten, idet han har nedlagt nogle subsidiære Paastande og under alle Omstændigheder paastaaet Indstævnte tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger i begge Instanser.

Indstævnte er, skjøndt lovlig varslet, hverken mødt eller har ladet møde for Overretten, hvor Sagen derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 vil være at paadømme efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Af denne fremgaar, at Citanten støtter sin Paastand paa, at han, som under 28 August 1874 havde indgaaet et Forlig med Indstævnte angaaende Ullemosehusets Istandsettelse, ved en den 24 September næstefter oprettet skriftlig Overenskomst, der er fremlagt under Sagen, med hende er bleven enig om at annullere Forligets Bestemmelser og at ophæve den omhandlede Lejekontrakt fra 1 Maj 1875, saa at hun til denne Dag skulde fraflytte og ryddeliggjøre Huset mod fra samme Tid og paa samme Betingelser at faa Afbenyttelsen af et andet under samme Gaard hørende Hus, Ørbækshuset kaldet.

Dette sidste Hus er, efter at nærværende Sag var begyndt, afbrændt Natten mellem den 13 og 14 Juni f. A. og vil, efter hvad der maa antages, ikke blive bygget op igjen.

Under en i Anledning af denne Ildebrand indledet og nu ved Højesteret paadømt Justitissag er det godtgjort, at Husmand Christen Frandsen, der har været gift med en Datter af Indstævnte, efter Aftale med Indstævnte har paasat Ilden, hvorfor han efter Straffelovens § 281, 1ste Led er anset med 2 Aars Forbedringshusarbejde, og Indstævnte efter samme § cfr. §§ 51 og 48 med lige Arbejde i 1 Aar.

Indstævnte, om hvem det er in confesso, at hun hverken kan læse eller skrive, har i den civile Sag benægtet, at hun enten mundtlig eller skriftlig har indgaaet nogen saadan Overenskomst og navnlig den fremlagte, hvorpaa hendes Navn er underskrevet med ført Pen, at den er læst op for hende, eller at hun har været vidende om dens Existens indtil nærværende Sags Anlæg. Hun paastaar derfor, at Lejekontrakten af 24 Maj 1870, der giver hende Ret til for Livstid at besidde og bruge Ullemosehuset, endnu uforandret staar ved Magt. In subsidium har hun gjort gjældende, at Citanten, selv om en saadan Overenskomst var indgaaet, nu efter at Ørbækshuset er afbrændt, er ude af Stand til at opfylde den ham ifølge Overenskomsten paahvilende Forpligtelse til at overlade hende dette Hus — hvortil hun i Stævningen har erklæret sig beredt — og at Følgen heraf maa være, at hun ej heller kan være pligtig at opfylde sine Forpligtelser.

Medens det nu af Underdommeren er antaget, at der ikke imod Indstævntes Benægtelse er tilvejebragt Bevis for den mellem Parterne truffne Overenskomst, skjønner Overretten ikke rettere, end at dette efter samtlige foreliggende Omstændigheder er Tilfældet.

I Præmisserne til Overrettens i Justitssagen mod Indstævnte afsagte Dom, der i Henhold til de deri anførte Grunde er stadfæstet af Højesteret, hedder det nemlig blandt Andet, at det under Forhørerne er oplyst, at Indstævnte, der havde truffet Overenskomst med Citanten om at fraflytte Ullemosehuset imod at faa Bopæl i Ørbækshuset, fortrød dette Arrangement og derfor ikke vilde opfylde Overenskomsten, og at dette var Motivet til, at hun traf Aftale med sin Medskyldige om Husets Afbrænding.

Indstævnte har nu ikke blot ikke ført noget Modbevis mod det i bemeldte Dom liggende Bevis, men hun har end ikke benægtet, at hvad der saaledes i den nævnte Dom angives at være bevist, virkelig var det; hvorimod hun har villet gjøre gjældende, at hendes Motiv til Meddelagtighed i Branden alligevel i Virkeligheden var et andet end det, der under Justitssagen — som det maa antages ogsaa ifølge hendes egen Tilstaaelse — blev statueret, idet hun nemlig vil være bleven ledet ved Hensynet til det Usikre i Udfaldet af den af Citanten mod hende anlagte Retssag, — uagtet hun i Virkeligheden ikke havde indgaaet den af ham paabe- raabte Overenskomst. Men det er saa langt fra, at Indstævnte, — hvad der under de forhaandenværende Omstæn-

digheder maatte paahvile hende — har bevist dette sit i og for sig usandsynlige Anbringende; at hun endog Intet har anført til Styrke derfor, medens der derimod er flere under Sagen fremkomne Data, der bestyrke, hvad der under Justitssagen blev bevist.

Til Oplysning om Ægtheden og Rigtigheden af det oprettede Dokument, der er forsynet med Underskrift af 2 Vitterlighedsvidner, har Citanten nemlig ladet optage et Thingsvidne, under hvilket han paa Grund af L. 1—13—19 ikke har ladet afhøre det ene Vidne, ovennævnte Christen Frandsen, men derimod det andet, Ungkarl Jeppe Larsen Thabo, som er Citantens Stedsøn. Dette Vidne har edelig forklaret, at der er truffet en Overenskomst, som af Citanten anført, at den blev oplæst for Indstævnte, som erklærede sig enig i dens Indhold, og at den derefter af Citanten med hendes Samtykke blev underskrevet med hendes Navn med paaholden Pen.

Selv om denne Vidneforklaring paa Grund af Vidnets Slægtskab med Citanten mod Indstævntes Protest i Henhold til L. 1—13—16 maa forkastes, vil den dog altid som Indicium kunne faa nogen Betydning.

Hertil kommer, at det af Citantens Sagfører for Underretten i dennes Indlæg af 16 Septbr. f. A. er assereret, at Indstævnte i hans Paahør har erkjendt at have indgaaet Overenskomsten af 24 Septbr. 1874 og ved den forpligtet sig til d. 1 Maj 1875 at fraflytte Ullemosehuset, uden at dette er benægtet af Indstævnte, som saaledes maa anses at have indrømmet dette.

Da det saaledes maa anses bevist, at der mellem Parterne er truffet den under Sagen fremlagte Overenskomst, og da Indstævnte ikke kan paaberaabe sig i sin Favør den af hende selv fremkaldte Hindring for at flytte ind i Ørbækshuset, vil Citantens Paastand i det Hele være at tage til Følge, saaledes at det paalægges Indstævnte at betale Citantens Sagens Omkostninger i begge Instanser med 60 Kr., og Dommen vil derfor være at forandre i Overensstemmelse hermed.

Der foreligger ingen Stempelovertrædelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Den ovenomhandlede Lejekontrakt af 24 Maj 1870 om det saakaldte Ullemosehus m. m. bør være ophævet; og bør Indstævnte, Karen Marie Madsdatter af Vissenbjerg Sogn, inden

8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse fraflytte og ryddeliggjøre det i Henhold til bemeldte Kontrakt lejede Hus m. v.

Saa bør hun og inden samme Frist betale Citanten, Skolelærer Jørgensen af Gamtofte, Sagens Omkostninger for begge Retter med 60 Kr.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁴⁸⁹₁₈₇₆.

Prokurator Jacobsen Aktor

contra

Tiltalte Detaillist Søren Johansen af Nørre Søby (Def. Prok. J. Kalko).

En for ulovligt Værtshushold, Brændevinsudsalg og Udskænkning Tiltalt straffet som for 2den Gang begaaet Forseelse under Hensyn til, at han 2 Gange forinden forligsmæssigt havde erlagt Bøder for ulovligt Brændevinsudsalg, men den sidste Gang under Minimum for 2den Gang begaaet Forseelse.

(Afsagt den 8 Septbr. 1876).

Tiltalte, Detaillist Søren Johansen af Nørre Søby, som har løst almindeligt Næringsbevis paa Detailhandel, men ikke har nogen Bevilling til Brændevinshandel, og som ifølge tvende til vedkommende Politiprotokol gjorde Tilbud af 7 November 1870 og 19 Januar d. A. (forligsmæssigt) har erlagt henholdsvis 10 Rd. og 30 Kr. i Bøder til Odense Amts Fattigkasse for ulovligt Brændevinsudsalg, er under nærværende i 1ste Instans ved Bjerge Aasum Herreders Politiret den 5 Juli d. A. paakjendte og derefter hertil indankede Sag anset efter Bestemmelserne i Lov om Haandværks- og Fabrikdrift samt Handel og Beværtning m. m. af 29 Decbr. 1857 §§ 75, 77 og 78 med en fornævnte Amtsfattigkasse tilfaldende Bøde af 50 Kr. under Hensyn til, at den sidst erlagte Bøde var under Minimum af Bøden for ulovligt Brændevinsudsalg, 2den Gang begaaet.

Da det nu ved Tiltaltes egen af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse er tilstrækkeligt godtgjort, at han siden

han sidste Gang vedtog at erlægge Mulkt for ulovligt Brændevinsudsalg, har gjort sig skyldig i ulovligt Værtshushold ved for Betaling at beværte med Øl, Mjød og Vin, samt i ulovligt Brændevinsudsalg og Brændevinsudskænkning ved dels at udskænke og sælge Brændevin ud af Huset til Personer, der arbejdede for ham, saaledes at Betalingen for den leverede Brændevin likvideredes i deres Arbejdsfortjeneste, dels at sælge Punschextrakt, som vedkommende Kjøbere drak siddende i Landevejsgreften udenfor hans Hus, tildels af Glas, som Tiltalte laante dem, og som de efter Afbenyttelsen lode forblive staaende udenfor Huset tilligemed de tømte Flasker, — maa det billiges, at han ved Politiretsdommen er bleven anset efter de ovenanførte Bestemmelser, som for 2den Gang begaaet Forseelse, og da den valgte Straf findes passende og Bøden rettelig er tillagt Amtsfattiggassen, vil Politiretsdommen saaledes i det Hele kunne stadfæstes.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor ved Overretten 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for Overretten har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande, og bør Tiltalte, Detaillist Søren Johansen af Nørre Søby, derhos udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne Jacobsen og Kalko, 10 Kr. til hver.

Den idømte Bøde at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Edssagen Nr. ⁴⁷¹/₁₈₇₆ fhvær. Tjenestekarl, nu Tøffel-
mager Chr. Hansen contra Ugift Charlotte Amalie eller Marie
Holmkvist, hvorunder Citanten efter Stævning af d. 29 Juli
1876 paastod sig admitteret til at aflægge en Partsed, der
var paalagt ham ved Hirschholms Birks Politirets Dom i
en af Indstævnte imod ham anlagt Paternitetssag, blev ved
Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af

11 September 1876 ex officio afvist, da „efter en saadan Sags Beskaffenhed for Kjøbenhavns Vedkommende Kriminal- og Politiretten maa anses som den til Edens Modtagelse kompetente Ret.“ — Det bemærkes, at Indstævnte var mødt og havde protesteret mod Edens Afslæggelse af andre Grunde, men uden at gjøre Indsigelse med Hensyn til forum.

A. S. Nr. 1876²⁸².

Prokurator Salomonsen Aktor

contra

Tiltalte Gartner Niels Peter Truelsen af
Annebjerg (Def. Prok. Kaas).

Strfl. § 203 anvendt mod en privat Jagtbetjent, som for at standse en Person, hvem han urigtig ansaa skyldig i ulovlig Jagt, havde saaret denne ved et Skud Hagl.

(Afsagt den 12 Septbr. 1876).

Omstændighederne ved nærværende fra Dragsholms Birks Extraret hertil indankede Sag, hvorunder Gartner Niels Peter Truelsen af Annebjerg tiltales i Medfør af Straffelovens § 203, ere ifølge Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste i det Væsentlige følgende:

Da Tiltalte, hvem det af Ejerinden af Annebjerg var overdraget at værne om Jagtfreden paa Gaardens Marker, Søndagen den 23 Januar d. A. havde bemærket forskellige Personer med Bøsser paa disse Marker, gav han sig, efter til Bistand at have hidkaldt Forvalteren paa Gaarden, til at forfølge tvende af dem.

Disse, der hidtil havde gaaet i Retning ned mod Tiltalte, vendte om, da de bemærkede, at han bevægede sig imod dem, og den ene løb hurtigt bort, medens den anden, som senere viste sig at være Lars Nielsen af Staarup, der var Tjenestekarl paa en til Annebjerg stødende Gaard, afvexlende gik og løb over imod denne, forfulgt af Tiltalte. Grunden til, at Lars Nielsen saaledes søgte at undvige, var efter hans Forklaring ikke den, at han havde villet drive Krybskytteri, hvilket han end ikke kunde, da der paa den Bøsse, som han havde med, hverken var Laas eller Hane og

af Pistonen kun et lille Stykke, men den, at han indsaa, at han var uberettiget til at gaa over Gaardens Marker. Han vendte sig engang om, og idet han holdt Bøssen frem med Kolben i Vejret, raabte han til Tiltalte, at der ikke var Hane eller Laas paa den, hvilket Tiltalte imidlertid ikke vil have forstaaet, skjøndt han vel hørte, at Lars Nielsen raabte Noget, og han vil derfor kun have raabt til denne, at han skulde blive staaende, da Tiltalte ellers skød, medens Lars Nielsen paastaar, at Tiltalte raabte: Jeg skyder alligevel. Da nu Lars Nielsen atter gav sig til at løbe, affyrede Tiltalte, som det maa antages paa omtrent 100 Alens Afstand, det ene med Dyrehagl ladede Løb af sin Doublet paa Lars Nielsen, idet han sigtede efter dennes Ben, men saaledes at han holdt noget til højre for ham, fordi han løb i en noget skraa Retning til højre. Skuddet ramte Lars Nielsen og tilføjede ham, uden at dog Haglene trængte ind i hans Legeme, tre mindre Læsioner — nemlig paa den højre Læg en ærtstor rund Hudafskrabning, om hvilken der var nogen Blodsvulst i Huden, og paa Bagfladen af højre Laar og paa højre Side af nates en Blodsvulst i Huden af 2" Længde og 1" Bredde, — hvilke imidlertid ingen Indflydelse have havt paa hans Helbredstilstand og den 29 Februar kun fremviste Ar og Skorper, men hvoraf han dog endnu den 29 Januar angav at have Mindelse navnlig i Benet.

Tiltalte har villet paastaa, at det ved Skuddet alene var hans Hensigt at forskrække Lars Nielsen og faa ham til at blive staaende, og at han ikke troede, det kunde ramme paa en saadan Afstand, i hvilken da i alt Fald Haglene maatte have tabt deres Kraft.

Ligesom det imidlertid er oplyst, at Haglene eller i alt Fald nogle af dem, ere trængte igjennem Lars Nielsens Frakkeskjøder, et Par tykke Benklæder og et Par Underbenklæder af hjemmegjort Gangtøj, saaledes gaar ogsaa det Skjøn, der under et paa Foranledning af Overretten optaget Reassumtionsforhør er blevet afgivet af tvende af Retten udmeldte Sagkyndige ud paa, at der med den brugte Bøsse, ladet paa den Maade, som Tiltalte angiver at være Tilfældet, kan paa en Afstand af c. 100 Alen føres et kraftigt Skud, istand til at gjennembore 19—36 Lag tykt Karduspapir, hvorfor Mændene antage, at det hovedsagelig maa tilskrives Lars Nielsens Beklædning, at Haglene ikke ere trængte ind i hans Legeme, men at end ikke denne Omstændighed synes at kunne forklare det, hvorfor de ere tilbøjelige til at tro, at

Skuddet maa være affyret paa en større Afstand, — hvilket Sidste dog ikke stemmer med det iøvrigt Oplyste.

For dette Forhold maa det billiges, at Tiltalte er anset efter Straffelovens § 203; men Straffen, der ved Underrettsdommen er fastsat til en Bøde af 80 Kr., med subsidiær Straf af 8 Dages simpelt Fængsel, findes for ham, der er født den 4 Novbr. 1851 og ifølge Odense Kjøbstads Extra- retsdom af 14 Decbr. 1874 har været anset efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, men ellers ikke findes straffet, passende at kunne sættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage.

I Henseende til den Lars Nielsen tilkjendte Erstatning af 7 Kr. 85 Øre samt Aktionens Omkostninger vil Underrettsdommen være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor her for Retten bør Tiltalte udrede 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling ved Underretten og den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Gartner Niels Peter Truelsen af Annebjerg, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 14 Dage. I Henseende til den idømte Erstatning og Aktionens Omkostninger bør Birkethingsdommen ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Salomonsen og Kaas, bør Tiltalte udrede 10 Kr. til hver.

Den idømte Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ^{AA}1875. Handelsfirmaet A. F. v. Sydow & Ko. i Kalmar (Prok. C. Herold)

contra

Kjøbmand Axel Edsberg af Faaborg (Prok. Wegener).

En Kjøbmand, som efter at have refuseret kjøbte Varer som ukontraktmæssige, dog for egen Regning disponerer

derover, er pligtig, nanset det om Kvaliteten Beviste, at betale Fakturaprisen for den Del af Varerne, hvorover han har disponeret.

(Afsagt den 18 Septbr. 1876).

----- *)
 Allerede medens Sagen henstod ved Gjæsteretten, viste det sig imidlertid, at Kontracitanten havde disponeret over en Del af Ladningen, nemlig den af ham som kontraktmæssig anerkjendte, og senere har Kontracitanten disponeret for egen Regning ogsaa over den øvrige Del af Ladningen, idet der ved Sagens Begyndelse her ved Retten efter hans Opgivende kun resterede Varer til Fakturabeløb 2854 Kr. 40 Øre, og ogsaa over disse maa Kontracitanten senere under Sagens Henstand her ved Retten efter den stedfundne Procedure, antages at have disponeret, ialtfald i alt Væsentligt.

Idet der herefter ikke længere kan blive Spørgsmaal om Tilbagelevering af nogen Del af Ladningen, bliver Spørgsmaalet alene, hvormeget Kontracitanten er pligtig at betale Hovedcitanterne for Ladningen, og herom har Parternes Procedure ved Overretten ogsaa væsentlig drejet sig.

*) Det væsentligste Indhold af den udeladte Del af Dommen var kortelig Følgende:

Under Sagen var Kontracitanten ved Faaborg Kjøbstads Gjæsteretsdom af 26 April 1875 frifunden for Hovedcitanternes Tiltale imod efter Fakturapris at betale den Del af en i Sagen omhandlet, Kontracitanten tilsendt Ladning Trælast, hvorover han havde disponeret, efter Fradrag af Fragt, samt imod at stille det Øvrige til Hovedcitanternes Disposition. Denne Dom blev af begge Parterne appelleret. — Hos Hovedcitanterne havde Kontracitanten bestilt forskellige Trævarer, der alle skulde være gode Varer. Ved Ankomsten af Ladningen til Faaborg fandt Kontracitanten, at Ladningen langt fra var kontraktmæssig. Han underrettede strax Hovedcitanterne herom og forlangte Dekurt i Kjøbesummen. Da imidlertid Enighed ikke opnaedes, blev Retssag anlagt for Faaborgs Gjæsteret. Til Oplysning under denne blev over Varerne, der imidlertid vare bragte ind paa Kontracitantens Oplagsplads, afholdt en lovlig Skjønforretning, hvorved den største Del af Varerne erklæredes ikke at være forsvarlige Handelsvarer.

(Fortsættes)

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 15.

Den 17 Februar.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse).

Naar Hovedcitanterne med Hensyn hertil principaliter have paastaaet, at Kontracitantens Forpligtelse til at betale hele Fakturabeløbet allerede er en nødvendig Følge af, at han nu maa antages at have disponeret over hele Ladningen, finder Retten at maatte give dem Medhold heri.

Forsaavidt Ladningen eller nogen Del deraf mulig maatte have været ukontraktmæssig, kunde Kontracitanten nemlig have vægret sig ved at modtage enten hele Ladningen eller ialfald den ukontraktmæssige Del af den. Men ved for egen Regning at disponere over nogen Del af Ladningen kan Kontracitanten kun have handlet i Kraft af den mellem Parterne indgaaede Handel, altsaa ved at respektere dennes Bestemmelser i det Hele, særlig de vedtagne Priser, og ved for egen Regning at disponere over hele Ladningen har Kontracitanten altsaa trods sin Protest og sine Indsigelser akcepteret hele Ladningen som kontraktmæssig og som svarende til Fakturapriserne, hvilke han altsaa maa betale, uanset om det maatte kunne oplyses, at de vare for høje. Ansaar Kontracitanten sig ikke tjent med at modtage Ladningen, burde han ikke blot udtrykkeligt have stillet hele Ladningen eller en bestemt Del deraf til Hovedcitanternes Disposition, men tillige ikke senere have befattet sig med denne Del af Ladningen; at Hovedcitanterne undlode at meddele ham yderligere Forholdsregler med Hensyn til denne Del af Ladningen

kunde muligt medføre et eventuelt Erstatningsansvar for Hovedcitanterne for de paa Konserveringen af denne Del af Ladningen medgaaende Omkostninger m. m., for hvilket Kontracitanten iøvrigt maatte have tilstrækkelig Sikkerhed i Varerne, men ikke berettigede Kontracitanten til for egen Regning at disponere over Varerne paa ikke vedtagne Vilkaar. At statuere en saadan Ret for Kontracitanten vilde være det Samme som at tvinge Hovedcitanterne til mod deres Villie at afstaa deres Varer paa ikke vedtagne Betingelser, som de mulig ikke kunde være tjente med, medens de mulig ved selv frit at disponere over Varerne havde kunnet opnaa fordelagtigere Betingelser.

Det bliver følgelig efter Kontracitantens Fremgangsmaade uden Betydning, om han ved det optagne Skjøn maatte have godtgjort, at Varerne havde en mindre Værdi end den fakturerede, og Kontracitanten vil altsaa have at betale Hovedcitanterne det fulde Fakturabeløb 6988 Kr. 54 Øre efter Fradrag af Fragten 992 Kr., altsaa 5996 Kr. 54 Øre svensk Rigmønt; af dette Beløb findes han at maatte svare Renter, da noget lovligt Tilbud af Betaling ikke er sket, og findes Renterne 5 p. c. p. a. at burde beregnes fra d. 13 Oktober 1874, fra hvilken Tid det er givet, at den Kontracitanten indrømmede rentefri Kredit udløb. Sagens Omkostninger i begge Instanser findes efter Omstændighederne at burde opheves. — — — — —

A. S. Nr. ⁵⁶⁸₁₈₇₈. Gaardejer Hans Jensen Black af Vesternæs som Hegnsynsformand for Kappel Sogn og Hegnsynsmændene for samme Sogn Hans Chr. Jensen og A. Frandsen (Prok. Lehmann)

contra

Kongens Foged i Lollands Søndre Herred, Herredsfoged og Skriver Wraae i Nakskov (Prok. Steinthal).

Hegnsynsmænd, som efter ved Kjendelse at have paalagt en Lodsejer at istandsætte Hegn, hvilket dog ikke

skete, havde ladet Arbejdet udføre, kjendte berettigede til Udpantning under Et for Gebyrer og Udlæg,

(Afsagt den 18 Septbr. 1876).

Efter at Citanterne, Gaardejer Hans Jensen Black af Vesternæs som Hegnsynsformand for Kappel Sogn og Hegnsynsmændene for samme Sogn Hans Chr. Jensen og A. Frandsen, i Henhold til tvende fra Husmændene Ole Rasmussen og Mads Jensen af Riddertoften indgivne Klager over Brøstfældigheden af det Hegn, som deres Nabo, Toldassistent Muxoll, formentlig havde at vedligeholde, havde afholdt tvende Forretninger i Overensstemmelse med Lov af 6 Marts 1869 § 15 ff. og ved Kjendelser tilpligtet bemeldte Muxoll at istandsætte Hegnene qvæstionis inden en vis Frist, og de derefter, i Anledning af Klager over at Muxoll ikke havde udført det ham paalagte Arbejde, havde afholdt tvende nye Forretninger i Henhold til bemeldte Lovs § 21 og fastsat, at det paagjældende Arbejde vilde være at udføre for hans Regning, — indgave de til Indstævnte, Kongens Foged i Lollands søndre Herred, Herredsfoged og Skriver Wraae i Nakskov, en Begjæring om at erholde de dem for disse Forretninger tilkommende Gebyrer og de til Udførelsen af Arbejderne medgaaede Omkostninger — hvorover specificeret Regning til Beløb ialt 118 Kr. 46 Øre medfulgte Begjæringen — approberede til Udpantning hos Muxoll.

Ved Kjendelse af 4 Septbr. f. A. eragtede Indstævnte imidlertid, at der vel Intet var til Hinder for, at Udpantning kunde finde Sted for Gebyrerne, men at der ikke i Lov af 29 Marts 1873 fandtes Hjemmel til at foretage Udpantning for den Erstatning, der efter Regningen skulde tilkomme Hegnsynsmændene for at have udført de den Forsømmelige paahvilende Arbejder, hvorfor Forretningen, saaledes som den var begjært, ikke kunde nyde Fremme.

Denne Kjendelse paaanke Citanterne ifølge Stævning af 8 Oktober f. A. her for Retten, hvor der er meddelt dem fri Proces, og paaastaa Kjendelsen forandret saaledes, at Indstævnte bliver tilpligtet paa egen Bekostning at foretage den begjærede Udpantningsforretning og idømt Appellens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, Prokurator Lehmann, hvilket i alt Fald paaastaas hos det Offentlige.

Ved Kontinuationsstævning af 30 November s. A. have

de derhos indvarslet Toldassistent Muxoll til at varetage sit Tarv og høre Indstævnte dømt efter deres Paastand.

Indstævnte, hvem der ligeledes er meddelt fri Proces, paastaar derimod Kjendelsen stadfæstet og Citanterne paalagte at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for ham beskikkede Sagsfører, Prokurator Steinthal, hvilket i alt Fald paastaas hos det Offentlige; under alle Omstændigheder protesterer han imod at dømmes til at foretage Udpantningsforretningen paa egen Bekostning.

Berettigelsen af den afsagte Kjendelse har Indstævnte her for Retten navnlig søgt at grunde paa tre Betragtninger: dels at Citanternes Udpantningsbegjæring formentlig skulde indeholde en Slags cumulatio inepta, idet de i én Begjæring og paa én Regning havde sammenknyttet tvende forskellige og indtil da særskilt behandlede Hegnssager, nemlig baade den af Ole Rasmussen og den af Mads Jensen mod Muxoll rejste; dels at Citanterne ved selv at have overtaget Udførelsen af den Forsømmeliges Arbejde i Entreprise, -- hvilket Indstævnte antager, at de have gjort, — skulde, som han udtrykker sig, have gjort sig til Part i Sagen og forrykket deres Stilling som Hegnsynsmænd og derved fjernet den Forudsætning, som Hegnsynsloven formentlig havde gjort til Betingelse for Udpantningsretten, hvorhos en enkelt af de paa Regningen opførte Poster endnu ikke skulde have været betalt af Citanterne, da de fremkom med Begjæringen; dels at der overhovedet skulde mangle Hjemmel i Lov 29 Marts 1873 til at inddrive Hegnsynets Fordring paa Erstatning for gjorte Udlæg ved Udpantning.

De tvende første af disse Grunde synes vel ikke at være gjort gjældende i Kjendelsen, mod hvis Indhold den første endog synes uforenelig; men der kan saa meget mindre være Noget til Hinder for at undergive dem en Prøvelse, som begge Parter maa antages at procedere dertil. Begge disse Betragtninger maa imidlertid anses ganske uskikkede til at begrunde den paaankede Nægtelse. Hvad den første angaar, er det indlysende, at ligesom Citanterne, naar de i Medfør af L. 29 Marts 1873 § 1 havde valgt at indtale deres Fordring ved sædvanlig Rettergang, havde været berettigede til at kumulere deres ensartede Krav paa Rekvisitus i ét Søgmaal, saaledes maa de ogsaa, naar de vælge Udpantningsvejen, kunne samle dem i én Udpantningsbegjæring. Den anden af de paaberaabte Grunde for Nægtelsen maa allerede

af den Aarsag bortfalde, at den Forudsætning, hvorpaa den hviler, nemlig at Citanterne havde taget Arbejdet i Entreprise, — er urigtig, ligesom det er klart, at den Omstændighed, at en Post paa Hegnsynsmændenes Regning endnu ikke maatte være betalt, skjøndt de havde paadraget sig Forpligtelse til at betale den, vilde være aldeles utilstrækkelig til at begrunde en Nægtelse af at approbere Regningen til Udpantning. Heller ikke kan der gives Indstævnte Medhold i, at der overhovedet skulde mangle Hjemmel til at anvende Udpantning for en Fordring af denne Art, idet den maa antages at gaa ind under Lov af 29 Marts 1873 § 1 Nr. 4 in fine.

Ligesom det nemlig i og for sig er usandsynligt, at det skulde have været Hensigten med den nys citerede Lov at hæve den ved Loven af 6 Marts 1869 i dette Tilfælde hjemlede Udpantning, saaledes gaar Hegnsynsmændenes Udlæg i denne Anledning ogsaa ind under de i §en brugte Udtryk, idet Udførelsen af den Forsømmeliges Arbejde ved Lov af 6 Marts 1869 § 21 ligefrem er paalagt Hegnsynet som Pligt og saaledes hører til deres „Forretning“.

Som Følge heraf maa den paaankede Kjendelse anses ugrundet og vil være at forandre saaledes, at den begjærte Udpantning nyder Fremme — selvfølgelig, overensstemmende med L. 29 Marts 1873 § 3, paa Citanternes Ansvar, forsaavidt Fordringens Rigtighed angaar, — idet der dog ikke findes Føje til efter Citanternes Paastand at lade dette ske paa Indstævntes Bekostning.

Processens Omkostninger for Overretten ville være at hæve, og kan der efter dette Udfald ikke tilkjendes Indstævntes beskikkede Sagfører noget Salær, hvorimod der tillægges Citanternes Sagfører et Salær af 30 Kr. af det Offentlige.

Den befalede Sagførelse har været lovlig.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Den begjærte Udpantning bør nyde Fremme.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Der tillægges Prokurator Lehmann et Salær af 30 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{570}{1875}$. Destillatør P. J. Guldmann (Prok. C. Herold)

contra

Skomager Sønderby (Prok. Hein).

En i Henhold til Pl. 30 Novbr. 1821 anlagt Arrestfølgningssag afvist ex officio, da Arrest i en Udlændings Ret til at erholde Skjøde paa en fast Ejendom var gjort hos Udlændingens Vicevært i Ejendommen, men, da den nævnte Ret er af obligatorisk Beskaffenhed, burde være gjort hos Skjødehaveren som Ihænderhaver. Kost og Tæring tillagt den mødende Udlænding.

(Afsagt den 18 Septbr. 1876).

Efter Stævning af 27 Novbr. f. A. til Indstævnte, Skomager Sønderby, har Citanten, Destillatør P. J. Guldmann, under nærværende Sag paastaet en den 25de s. M., i Henhold til Pl. 30 Novbr. 1821, foretagen Arrestforretning. hvorved der til Sikkerhed for nedennævnte Fordring er gjort Arrest i den Poul Jensen, tidligere Ejer af Langvad Mølle pr. Roeskilde, efter Stævningens Angivende, nu boende i Elvekuk i Sverrig, tilkommende Ret til at erholde Skjøde paa Ejendommen Matr-Nr. 795 i Udenbys Klædebo Kvarter med Leje og Interesse m. m. *) — stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og sig kjendt berettiger til for sit Tilgodehavende hos den nævnte Poul Jensen efter 3 paa ham af Citanten trukne og af ham accepterede 3 Maaneders Vexler, daterede 14 Maj, 1 og 15 Juli f. A., hver stor 600 Kr., ialt 1800 Kr., med Vexelrenter, $\frac{1}{2}$ p. c. Provision og Kurtage, Arrestforretningens Omkostninger og Sagens Omkostninger skadesløst, — at lade foretage Udlæg i Poul Jensens Ret til at erholde Skjøde paa den ovennævnte Ejendom med Leje og Interesse m. m.

Indstævnte har, skjøndt lovlig varslet, hverken mødt eller ladet møde her for Retten, hvorimod der er givet Møde for Arrestrekvisitus, ovennævnte Poul Jensen, der, idet han foreløbig har procederet Formaliteten, principaliter har paastaet Sagen afvist og sig tilkjendt Kost og Tæring, Arresten annulleret som ikke lovligen forfulgt, og Citanten kjendt

*) Det var under Sagen in confesso, at P. Jensen ifølge Kjøbekontrakten havde tiltraadt den faste Ejendom.

pligtig til under en daglig Mulkt at lade den skete Thinglæsning paa Ejendommens Folio i Pantebøgerne udslette, samt til at betale Rekvisitus en klækkelig Erstatning efter Rettens Skjøn for den ved Arrestforretningen lidte Tort og Kreditspilde.

Subsidiært har han begjært 14 Dages Anstand for at procedere Realiteten.

Afvisningspaastanden er støttet paa, at Arrestens Forfølgning, i Medfør af Pl. 30 Novbr. 1821, ikke gyldigen skulde kunne ske efter Stævning til Indstævnte, Skomager Sønderby, dels fordi denne ikke skulde kunne betragtes som „Godsets Ihændehaber“, dels fordi Rekvisitus, dengang Arresten foretoges, havde en anden Mandatarius her i Riget.

At dette Sidste skulde have været Citanten bekjendt, er imidlertid mod Citantens Benægtelse ikke godtgjort, og Afvisningspaastanden kan derfor ikke anses hjemlet ved denne Grund; men derimod maa der gives Rekvisitus Medhold i — hvad Retten i hvert Fald ex officio har at tage Hensyn til, hvorfor det ogsaa maa være ligegyldigt, om Indsigelsen, som af Citanten paastaet, men hvad Retten dog ikke skjønner at være Tilfældet, skulde være for sent fremsat — at Skomager Sønderby, selv om denne, hvad Rekvisitus dog ikke har villet erkjende, skulde kunne betragtes som Vicevært eller Bestyrer af den omhandlede Ejendom, efter Beskaffenheden af den Ret, hvori der er gjort Arrest, nemlig Rekvisiti Ret til at erholde Skjøde paa Ejendommen, hvilken Ret er af en obligatorisk Beskaffenhed, ikke kan betragtes som „Godsets Ihændehaber“ efter Pl. 30 Novbr. 1821, hvorimod Skjødehaveren maa betragtes som saadan, og Arrestens Forfølgning burde derfor være sket efter Stævning til denne.

Efter det Anførte vil Sagen, saavel ex officio som efter Rekvisiti Paastand, være at afvise, og da Citanten har erkjendt, at der i dette Tilfælde tilkommer Rekvisitus den af ham paastaede Kost og Tæring, vil saadan være at tillægge ham med 20 Kr. Derimod findes det ikke nødvendigt udtrykkelig at bestemme Noget om Arrestens Annullation, idet det er en Selvfølge, at Arresten, naar Sagen afvises, maa bortfalde som ikke lovligen forfulgt, og den øvrige Del af Rekvisiti principale Paastand kan ikke komme under Paakjendelse, da den ikke er gjort gjældende under et Kontræagsmaal.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

I Kost og Tæring betaler Citanten, Destillatør P. J. Guldmann, til Arrestrekvisitus Poul Jensen, 20 Kr., der udrædes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1878. Politidirektøren i Kjøbenhavn (Prok. Gottschalch)

contra

Louis Pio og E. V. Klein (Prok. Beyer).

Straf idømt for Injurier i Bladet „Social-Demokraten“ imod Politidirektøren. Efter Presseloven kan Ansvarret alene gjøres gjældende mod den, der paa Bladet er nævnt som „Ansvarhavende“ ikke mod den som Bladets „Leder“ derpaa Navngivne.

(Afsagt den 18 Septbr. 1876).

I Nr. 257 af Bladet „Social-Demokraten“ for Fredagen den 5 Novbr. f. A. findes indrykket en Artikel under Overskriften: „Vort Retsvæsen II. Politiet“, hvori det af Citanten, Politidirektøren i Kjøbenhavn, ligeoverfor det saakaldte socialistiske Parti udviste Forhold gjøres til Gjenstand for en nærmere Omtale. Artiklen indledes med den Bemærkning, at „det er en Kjendsgjerning, at intet Parti i umindelige Tider er blevet forfulgt med en saa vedholdende, hadefuld Ondskab som vort“ (o: Socialisternes Parti), hvorpaa det i dens 3die Stykke gjøres gjældende, at forsaavidt man er enig om, at Socialister overhovedet maa have Lov til at existere, saa følger deraf med urokkelig Nødvendighed, at de ogsaa maa staa under de nugældende Loves Beskyttelse i samme Grad og besidde alle et Samfundsmedlems Rettigheder i samme Udstrækning som den mest loyale Spytlikker eller med andre Ord, „at den Omstændighed, at Magthaverne i Staten frygter os, giver dem ikke Skygge af Ret til enten at paalægge os andre Pligter og dømme os efter andre Grundsætninger end dem, der gjælder for dens egne

Staldbroedre eller til at forhindre os i at benytte de Rettigheder, der kun er simpel Gjengjæld og Betaling for vore Pligter.“ „Spørger vi nu“ — hedder det derefter i Artiklen — „om Kjøbenhavns Politidirektør har nærret denne fuldstændig korrekte Opfattelse af Sagen, saa maa Svaret uden Betænkning blive benægtende,“ i hvilken Henseende det paastaas, at hans Handlinger tydeligere end hans Udtalelser have karakteriseret ham. Der opregnes da forskjellige saadanne Handlinger af Politidirektøren og særlig udvikles hans Færd i Anledning af et Fanetog, der d. 5 Juni f. A. afholdtes som en Del af en saakaldet „Arbejdernes Grundlovsfest,“ hvorom det i Artiklens Slutning bemærkes: „Man vil ved rolig, upartisk Overlægning ikke kunne undgaa at fatte, at det ikke var den kjøbenhavnske „Ordenshaandhævers“ Skyld, at Toget gik stille og smukt af. Men det var maaske heller ikke Mandens Mening; hvad Gavn havde han saa af sit kjørende og ridende Politi? Det var jo i det Hele taget allermest kjærkomment for de Doktrinære, naar de kunde komme til at lave Ny-Kaledonia-Historier eller i det Mindste kunde faa en ny Udgave af det store Slag paa Nørrefælled“, saa kunde „Generalen“ igjen „frelse Fædrelandet“ og maaske faa Titel af pater patriæ (Fædrelandets Fader). Men vi er bange for, at Udfaldet ved en Gjentagelse turde blive lidt „svævende“ for Hr. Crones personlige Vedkommende.“

Som Følge af foranstaaende Udladelser har Citanten, der procederer i nærværende Sag efter dertil meddelt fri Proces, paastaat de Indstævnte, Louis Pio og E. V. Klein, af hvilke Førstnævnte paa det ovennævnte Nr. af „Social-Demokraten“ angives at være Bladets Leder og Sidstnævnte at være Ansvarhavende for Bladet, ansete med strengeste Straf i Medfør af Straffelovens §§ 215-17 samt tilpligtede at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til hans beskikkede Sagfører, Overretsprokurator Gottschalch, hvorhos de ovenfor citerede fornærmelige Udtryk og Udladelser paastaas mortificerede ved Rettens Dom.

Af de Indstævnte har derimod Pio, der har nægtet at være Forfatter af den omhandlede Artikel og at være ansvarlig for Bladets Redaktion ligeoverfor Presseloven, paastaat principaliter Sagen afvist og sig tilkjendt en passende Kost og Tæring eller subsidiært sig tillagt Frifindelse for Citantens Tiltale samt Sagens Omkostninger, medens Indstævnte Klein, der under Proceduren har bemærket, at han er Re-

daktør af og Eneansvarhavende for „Social-Demokraten“, har paastaet sig frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt de Indstævnte ved Sagens Indladelse have reserveret sig 6 eller dog 4 Ugers Anstand paa Grund af en eventuel tilsigtet Vidneførsel angaaende nogle af dem i Indlægget nærmere angivne Punkter, medmindre en saadan skulde blive antaget uforholdsmæssig, saa at de ogsaa uden samme maatte frifindes, — vil der intet Hensyn kunne tages til denne Reservation, da Retten efter den gjældende Proceslovgivning ikke kan indlade sig paa en saadan foreløbig Afgjørelse af Sagens Realitet som Reservationen forudsætter, og den skete Indladelse til Dom maa derfor betragtes som endelig.

Hvad nu først angaar den af Indstævnte Pio nedlagte Paastand, findes der paa det paagjældende Nummer af „Social-Demokraten“ — der betegnes som udgivet af socialdemokratiske Arbejderforeninger — følgende Angivelse: „Under Louis Pios Ledelse: Ansvarhavende E. V. Klein.“ Det skjønnes nu ikke rettere, end at det ved denne Angivelse maa anses tilstrækkelig bestemt tilkjendegivet, at det er Indstævnte Klein, hvem efter Presseloven af 3 Januar 1851 § 3 Ansvar for Bladets Indhold skal paahvile, og ligesom der herved, hvad jo ogsaa Indstævnte Kleins ovenfor antydede Indrømmelse under Sagen udviser — maa antages at være tilsigtet at udelukke enhver Opfattelse af Udtrykket „Under Louis Pios Ledelse“ som medførende en Medansvarlighed for denne ligeoverfor Presselovgivningen, saaledes vilde det ogsaa med denne bestemte Angivelse for Øje være stridende mod de Forudsætninger, der ligge til Grund for Loven af 3 Januar 1851 §§ 1—3, at medinddrage Indstævnte Pio mod dennes fremsatte Benægtelse under Ansvar for den paaklagde Artikel.

Idet der herefter maa gives Indstævnte Pio Medhold i, at han ikke kan betragtes som rette Sagvolder, vil han i Overensstemmelse med hvad han subsidiært har paastaet være at frifinde for Citantens Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger efter Omstændighederne for hans Vedkommende findes at burde ophæves.

Hvad dernæst Indstævnte Klein angaar, har denne villet gjøre gjældende, at der ikke til Grund for de paaankede Udladelser har ligget nogen Hensigt til at fornærme Citanten, og at de heller ikke i og for sig ere særerørige imod ham, idet de alene i Almindelighed have villet betegne det sociali-

stiske Partis samfundsberettigede Stilling og derunder have villet vise, hvilken Opfattelse af denne Citanten har nærret, og hvorledes han i Embedsmedfør har anvendt Lovene overfor Partiet, uden at Artiklen dermed har villet underlægge ham personlige Motiver for hans Handlemaade eller Forsæt til at forurette Partiet.

Der findes nu ogsaa at maatte gives Indstævnte Medhold i, at der i den Sætning, hvormed Artiklen indledes, ikke med Nødvendighed behøver at være sigtet til Citanten, idet Sætningen efter de brugte Udtryk, jfr. navnlig Ordene „i umindelige Tider“, meget vel kan forstaas som en Udtalelse om, hvorledes det socialistiske Parti overhovedet skal være blevet behandlet fra Politiets Side saavel her som andetsteds gennem en lang Række af Aar. Ej heller skjønnes det at maatte betragtes som en Ærefornærmelse mod Citanten, naar det i Artiklen udsiges om ham, at han, hvor han har en diskretionær Myndighed eller hvor en Sag er overladt til hans Skjøn, altid skjønner til Skade for Socialisterne, thi, hvis Citanten virkelig gjorde dette, vilde en saadan Handlemaade meget vel kunne være dikteret alene af Pligtfølelse og kunne være fuldkommen stømmende med hans Pligt, aldenstund det er klart, at, naar Lovgivningen indrømmer den, der skal haandhæve Ordenen paa et vist Punkt, en diskretionær Myndighed, maa det netop være Mening, at han skal bruge den forskjelligt mod den, fra hvem Angreb paa Samfundsordenen kunne befrygtes, og dem, med hvem det ikke er Tilfældet. Vel er det nu tydeligt, at Artiklen er af en anden Anskuelse og mener, at Citanten heri ikke handler rigtigt, men at udtale en Formening om, at en Embedsmand handler urigtigt, indeholder ikke i og for sig en strafbar Ærefornærmelse.

Derimod skjønnes det at være en utilbørlig Sigtelse mod Citanten, som er antydet i den sidste Passus af den paa-klagede Artikel, hvørved det indirekte paasiges ham, at han ved sin Fremgangsmaade ligeover for det d. 5 Juni f. A. tilsigtede Fanetog af Arbejdere har ønsket at fremkalde Uroligheder for derved at faa Lejlighed til at benytte Politiet mod Socialisterne, saaledes som det skal have været Tilfældet i sin Tid, da Optøjerne paa Nørrefællad dæmpedes.

Da nu Indstævnte Intet har godtgjort, der berettiger til at betegne Citantens Færd paa den ovenmeldte Maade, vil der være at give Mortifikation paa denne for Citanten for-

nærmelige Sigtelse, hvorhos Indstævnte Klein i Henhold til Straffelovens § 217 vil være at anse med en Bøde af 200 Kr., der tilfalder Statskassen, eller, saafremt Bøden ikke fuldt udbetales, med simpelt Fængsel i 30 Dage.

Bemeldte Indstævnte vil derhos have at betale Processens Omkostninger efter de for beneficerede Sager gjældende Regler, derunder i Salær til Prokurator Gottschalch, hvis Sagførelse har været lovlig, 30 Kr.

Stempelovertredelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Louis Pio, bør for Tiltale af Citanten, Politidirektøren i Kjøbenhavn, i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger for denne Indstævntes Vedkommende ophæves.

Den ovenfor fremhævede som fornærmelig for Citanten betegnede Sigtelse bør død og magtesløs at være, og bør Indstævnte, E. V. Klein, for sit i saa Henseende udviste Forhold til Statskassen bøde 200 Kr., eller, saafremt Bøden ikke fuldt betales, straffes med simpelt Fængsel i 30 Dage.

Til det Offentlige betaler Indstævnte Klein det Retsgebyr og Godtgjørelse for det stemplede Papir, som skulde have været erlagt og forbrugt, hvis Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret samt i Salær til Prokurator Gottschalch 30 Kr.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 September 1876 i Sagen Nr. 188⁸/₈ Politidirektøren i Kjøbenhavn paa Kjøbenhavns Politis Vegne contra Louis Pio og E. V. Klein om trykte Injurier hedder det saaledes:

Forsaauidt Artiklens 2det Stykke omhandler Politiinspektør Hertz, bemærkes, at Citanten ikke i sin Stilling som Chef for Kjøbenhavns Politi har Beføjelse til at optræde som Sagsøger med Hensyn til Fornærmelser, der ere rettede personlig mod en navngiven ved Politiet ansat Embedsmand, og da der

ikke heller iøvrigt under Sagen er oplyst nogen Hjemmel for ham til at paatale disse Fornærmelser, vil denne Del af Artiklen ikke kunne blive Gjenstand for Paadømmelse her under Sagen.

A. S. Nr. ³⁵⁴₁₈₇₆.

Prokurator Casse Aktor

contra

Tiltalte Kjøbmand Peter Larsen (Def.
Prok. Berggreen).

En falleret Kjøbmand anset ifølge Konkurslov § 148 Led 2 efter Strfl. § 262 Led 2, da han angaaende aarlig Status i sin Hovedbog alene havde opført Opgjørelsens Resultat, nemlig ved at angive Underbalancens Procent. Straffbar Uorden ved Handelsbøgers Førelse efter Omstændighederne ikke anset begaaet.

(Afsagt den 19 Septbr. 1876).

Tiltalte, Kjøbmand Peter Larsen, der siden Aaret 1858 har havt Borgerskab som Kjøbmand i Rudkjøbing, aktioneres under nærværende fra bemeldte Kjøbstads Extraret hertil indankede Sag i Henhold til Straffelovens § 262, 2det Stykke, og Konkurslovens § 148, 2det Stykke.

I Aaret 1871 maatte Tiltalte opgive sit Bo til Skifterettens Behandling med en Underbalance af over 9500 Rd.; men da han opnaaede Akkord med sine Kreditorer mod at betale dem 20 p. c., fik han endnu i samme Aar sit Bo extraderet og etablerede igjen en Handel, der imidlertid fortsattes med stadig voxende Underbalance, indtil han i Maj Maaned f. A. atter blev nødt til at opgive sit Bo til Konkursbehandling, der er bleven sluttet med det Resultat, at, medens Passiverne udgjorde 11,229 Kr. 65 Øre, var der ikkun en Indtægt af 1271 Kr. 12 Øre, der ikke dækkede de privilegerede Fordringer og Pantegjælden.

Forsaavidt Tiltalte nu er sigtet for grove Uordener i Henseende til Førelsen af sine Handelsbøger, maa det bemærkes, at det under Sagen er oplyst, at ingen af disse har været autoriseret, at han ikke har benyttet nogen Journal,

men kun to saakaldte Hovedbøger for Kreditorer og Debitors Konto, en Kassebog og to Kladder, samt at de i Boet udmeldte handelskyndige Revisorer have erklæret, at det ikke har været muligt at forfatte en fuldstændig Opgjørelse af Bøgerne paa Grund af den Uorden, hvormed de ere førte, i hvilken Henseende de have fremhævet, at der i Tiltaltes Hovedbog over udestaaende Fordringer ved flere dog mindre Vareposter ikke findes Priser vedføjede de udkrediterede Varer, hvisaarsag 5 Konti ikke kunne opgjøres, og at der efter en af Tiltalte senere affattet Fortegnelse over hans Kreditorer fandtes flere Gjældsposter i Boet, som ikke vare tilførte Bøgerne. Hertil kan der endnu, efter hvad der er oplyst under Sagen, føjes, at der til Hovedbogen over Tiltaltes Kreditorer mangler Register, at ingen af Hovedbøgerne er ført med Afslutning af hver enkelt Konto, og flere Konti i samme hverken ere optalte eller behørigt salderede, at Kassebogen, foruden at den for Tidsrummet fra 28 Juli 1871 til 1 Januar 1874 er ført bag i en af Kladdebøgerne, ikke er ført fuldstændig med Maaneds- og Aarsopgjørelser, og at der i Kladdebøgerne dels ikke findes vedføjet Priserne ved flere solgte Varer, dels findes flere Poster, som ikke ere overstregede, uden at disse dog ses at være indførte paa de forskjellige Konti i Hovedbogen.

(Fortsættes).

Meddelelser.

Finlands Lovgivning fra 1860—1875. Herover har Prof. G. Ehrstrøm givet en Oversigt i Naumanns „tidsskrift for lagstiftning m. m.“ for forr. Aar. p. 482 ff., hvoraf de nedenstaaende Meddelelser om nogle offentlige retlige Forhold ere uddragne.

Efter Landdagen i Borgå 1809 bleve de finske Stænder ikke sammenkaldte i 54 Aar. Først 1863 traadte de atter sammen og have siden regelmæssigt holdt Sessioner. Ifølge den nye Landdagsordning af 15 April 1869 skulle de sammenkaldes af Kejseren til ordinære Sessioner mindst hvert

femte Aar. Landdagen bestaar endnu som tidligere af de fire Stænder. Ridderstanden repræsenteres af hver adelig Slægts Hoved eller i hans Forfald af en anden Ætling efter en vis Orden. Den stemmeberettigede Adelsmand kan benytte Fuldmægtig. I Præstestanden ere Biskopperne selvskrevne; iøvrigt vælges dens Medlemmer af Præsterne, Lærerne ved Elementarskolerne og Universitetet. Borgerstandens Medlemmer vælges af de Næringsdrivende og Grundejerne i Byerne. Bondestandens Repræsentanter vælges ved indirekte Valg; Urvælgere ere alle Ejere og Lejere af offentlige Landejendomme, forsaavidt de ikke tilhøre en anden Stand eller ere Embedsmænd. Reglerne om Stændernes Andel i Lovgivningen og Beskatningen ere endnu de i Regeringsformen af 1772 og Forenings- og Sikkerhedsakten af 1789 indeholdte. De have vel besluttende Myndighed i Lovgivningsanliggender, men intet Initiativ, og deres Samtykke i finansielle Forhold er kun nødvendigt med Hensyn til Paalæggelse af nye Skatter. Den nye Landdagsordning tillægger Stænderne udtrykkeligt Ret til at indgive Petitioner om hvilket som helst Anliggende. Paa hver Landdag skal der forelægges en Beretning om Finansernes Tilstand, og der skal gives Finansudvalget Adgang til alle Statens Regnskaber. Finansudvalget og andre almindelige Udvalg dannes af lige mange Medlemmer fra hver enkelt Stand, men forevrigt forhandler og beslutter hver Stand for sig. Dog kan der efter Begjæring af mindst to Stænder forhandles i et for alle Stænder fælles Møde, hvortil ogsaa Regeringens (Senatets) Medlemmer have Adgang, men Afstemning foretages af hver Stand for sig. Naar tre Stænder ere enige om et Forslag, er det antaget af Landdagen. -- Af Standsrettighederne ere forresten en stor Del afskaffede i det her omhandlede Tidsrum, saaledes Adelens Ret til udelukkende at besidde visse faste Ejendomme, Adelen og Præsternes Frihed for visse Skatter osv. — I kommunale Forhold er Grundsætningen om Selvstyrelse gennemført ved Fr. 6 Febr. 1865 for Landet og Fr. 8 Decbr. 1873 for Byerne. Regeringens Sanktion udkræves kun til visse særligt vigtige Foretagender, saasom Salg eller Pantsættelse af Kommunens faste Ejendomme, Optagelse af Laan paa længere Tid, Paalæggelse af nye eller forhøjede Afgifter paa Næring o. lign. I Byerne foregaar den kommunale Forvaltning sædvanligt gennem en af Borgerne valgt Bestyrelse, men paa Landet er det Reglen, at de kommunale Anliggender skulle afgjøres paa Forsamlinger af samtlige Med

lemmer af Kommunen (kommunalstämman). Stemmeberettiget er saavel i Byerne som paa Landet enhver uberygtet, myndig og ikke i privat Tjenesteforhold staaende Person, Mand eller Kvinde. Kvinder ere ifølge Lov 31 Oktbr. 1864 myndige med 25 Aars Alder og kunne blive det allerede ved 21 Aars Alderen, nemlig ved til Dommeren at afgive en Erklæring om at ville være myndig. De kirkelige Forhold ere ordnede ved Kirkeloven af 6 Decbr. 1869, der bl. A. hjemler Religionsfrihed navnlig ogsaa Frihed til at forlade den lutherske Lære. — I Henseende til Pressens Brug gjælder Fr. 31 Maj 1867, hvorefter alle Skrifter, inden de udleveres fra Trykkeriet, skulle forelægges en Censor, der da af visse Grunde foreløbig kan forbyde Skriftets Udgivelse, medens den endelige Afgjørelse heraf tilkommer Pressevæsenets Overbestyrelse. — Næringsfrihed er indført ved Fr. 24 Febr. 1868. Denne Lov ophæver Laugene og berettiger enhver uberygtet og myndig finsk Mand eller Kvinde til at drive Haandværk, Fabrik eller Handel i By eller paa Landet. For at drive Handel udfordres dog Kyndighed i Skrivning, Regning og Bogføring, ligesom de, der i Byerne eller indenfor $\frac{1}{2}$ Miles Afstand fra dem ville drive Haandværk, maa kunne læse og skrive samt godtgjøre Dygtighed i Haandværket. — Endelig skal endnu nævnes Fr. 1 August 1863, som erklærer det finske Sprog for ligeberettiget med det svenske i Alt hvad der umiddelbart angaar den finske Befolkning, og denne Grundsætning er gennemført i forskjellige Retninger ved flere senere Bestemmelser.

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 8 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 16 Februar.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 16 og 17.

Den 24 Februar.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 288).

Naar imidlertid henses til, at der i nærværende Sag ikkun er Spørgsmaal om en ubetydelig Handel, i hvilken Tiltalte ofte har maattet kreditere sine Kunder i skillingsvis, at han maa antages at have ført sine Bøger saa godt, som han var istand dertil, at han under Sagen har afgivet en, som det skjønnes, fyldestgjørende Forklaring om Grunden til de af Revisorerne paaviste Mangler i Hovedbøgerne, og at der, uanset de øvrige anførte Mangler med Hensyn til hans Bogføring, dog ikke skjønnes at være oplyst saadanne Fejl, der kunne betragtes som grove Uordener, eller som i væsentlig Grad maa svække Paalideligheden af hans Bogføring, findes der, forsaavidt denne Del af Sagen angaar, ikke at kunne paalægges Tiltalte noget Straffeansvar.

Et saadant vil han derimod ikke kunne undgaa med Hensyn til den ham iøvrigt paasigtede Lovovertrædelse. Efter Konkurslovens § 148 jfr. § 45 har Tiltalte nemlig været forpligtet til én Gang hvert Aar at opgjøre en Status over sine Aktiver og Passiver samt at indføre den i sin Hovedbog eller en til dette Øjemed indrettet Statusbog, men Tiltalte har, efter hvad han har erkjendt og der iøvrigt er oplyst under Sagen, ikke holdt sig dette Paalæg efterrettelig, hvorved bemærkes, at det ikke kan frigjøre ham, at han vil have forstaaet Loven saaledes, at han opfyldte sin Pligt i saa Henseende, naar han opgjorde sin Status og bag i en af

sine Hovedbøger anførte, som sket er, Resultaterne af sine Statusopgjørelser, idet det der Noterede indskrænker sig til en Anførsel af den Procent af Underbalancen, som han vil have havt i Aarene 1872, 1873 og 1874, men uden at der foreligger Opgjørelser af Varelagerets Værdi, de udestaaende Fordringer, Gjælden m. v.

For dette Forhold vil Tiltalte, der er født d. 28 August 1835 og ikke funden forhen straffet, være at anse i Medfør af den ovenfor anførte Bestemmelse i Konkursloven efter Straffelovens § 262, 2det Stykke efter Omstændighederne med simpelt Fængsel i 8 Dage, og den indankede Dom, hvorefter han for sit Forhold i begge de ovenanførte Henseender er anset med lige Straf i 1 Maaned, vil derfor forsaavidt være at forandre.

I Henseende til Aktionens Omkostninger, der rettelig ere paalagte Tiltalte, vil Underretsdommen derimod være at stadfæste, medens det ikke kan billiges, at der i samme i Strid med Bestemmelserne i Stempelovens § 84 er taget Forbehold om Statskassens Ret med Hensyn til, at Tiltaltes Handelsbøger ikke ere stemplede.

I Salær til Aktor ved Overretten vil Tiltalte have at betale 20 Kr., hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Salær til Defensor her for Retten, da Tiltalte har ladet møde ved en privat engageret Sagfører.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Kjøbmand Peter Larsen, bør straffes med simpelt Fængsel i 8 Dage, men iøvrigt for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være.

I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underretsdommen ved Magt at stande.

I Salær til Aktor ved Overretten, Prokurator Casse, betaler Tiltalte 20 Kr.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{211}{1873}$. Bagermester A. Sommer (Prok. J. Kalko)
 contra
 Bagermester P. From (Prok. Rothe).

I en Sag mellem 2 Bagere om Varer, leverede flere Aar tilbage, antaget, at Indstævntes Erklæring, at han ikke erindrede Modtagelsen af visse Vareposter og i alt Fald strax havde betalt dem, indeholdt en tilstrækkelig Benægtelse. Paalagt Citanten edelig at benægte at have modtaget en Del af Indstævnte omforklarede Afbetalinger, som ikke stod i Parternes Kontrabog, — navnlig paa Grund af de af Citanten deri successive foretagne Overstregninger.

(Afsagt den 25 Septbr. 1876).

Under nærværende efter Hoved- og Kontinuationsstævning procederede Sag har Citanten, Bagermester A. Sommer, principaliter paastaaet Indstævnte, Bagermester P. From, tilpligtet at betale for modtagne Varer 1456 Rd. 2 Mk. 4 Sk. med Renter 5 p. c. aarlig af 1120 Rd. 3 Mk. 7 Sk. fra Hovedklagens Dato den 30 Decbr. 1872 og af 335 Rd. 4 Mk. 13 Sk. fra Kontinuationsklagens Dato den 6 Maj 1874, indtil Betaling sker; men under Sagens Gang har Citanten nedsat sin Paastand til 1341 Rd. 30 Sk. eller 2682 Kr. 62 Øre. Subsidiært har Citanten paastaaet sig tilkjendt 749 Rd. 5 Mk. 7 Sk. eller 1499 Kr. 81 Øre med Renter 5 p. c. fra 30 December 1872.

Indstævnte har principaliter paastaaet sig frifunden imod at betale 5 Rd. 1 Mk. 6 Sk., subsidiært mod at betale 238 Rd. 1 Mk., mere in subsidium imod at betale 280 Rd. 4 Mk. og aldeles in subsidium imod desforuden at betale 469 Rd. 1 Mk. 7 Sk.

Begge Parter have derhos nedlagt Paastand om Hovedsagens og Kontinuationssagens Omkostninger.

Citantens principale Paastand fremkommer derved, at han debiterer Indstævnte for modtagne Varer til Beløb ialt 3706 Rd. 36 Sk., nemlig for Tiden fra den 29 Juni 1869 til den 23 Februar 1870 til Beløb 2444 Rd. 68 Sk. fra den 26 Februar 1870 til den 23 April s. A. 833 Rd. 22 Sk. og fra den 25 April s. A. til 1 Decbr. s. A. 428 Rd. 42 Sk.; medens han ikkun krediterer ham for ialt 2365 Rd. 6 Sk., nemlig for kontante Betalinger i Tiden til medio Juli 1869

et Beløb af 115 Rd. 6 Sk., i Tiden fra den 20 Oktober 1869 til den 6 Maj 1870 2097 Rd., og i Tiden fra den 17 Novbr. til den 27 Decbr. 1870 153 Rd.

Hvad nu først angaar de Indstævnte debiterede Beløb, da maa disses Rigtighed anses for at være in confesso, undtagen forsaavidt angaar dem, der ere opførte for Tiden fra den 25 April til den 1 Decbr. 1870. Med Hensyn til disse gaar Indstævntes Procedure ud paa, at han ikke kan erkjende at have modtaget de paa Regningen for bemeldte Tidsrum anførte Varer, navnlig heller ikke til de angivne Priser; vel har han modtaget nogle Varer efter den 25 April 1870, men det er ham nu umuligt at erindre hvilke, og i hvert Fald ere de betalte enten kontant eller strax efter Modtagelsen.

Da der nu ikke kan gives Citanten Medhold i, at denne Proceserklæring skulde mangle fornøden Bestemthed og Tydelighed, især naar henses til, at Citanten havde ladet hengaa flere Aar, inden han gjorde sit formentlige Krav gjældende, og da Citanten intet Bevis har ført for, at Indstævnte har modtaget de paagjældende Varer, — hvorved bemærkes, at det ikke imod Indstævntes Benægtelse er oplyst og endog maa anses usandsynligt, at der foruden den under Sagen fremlagte Kontrabog, — der ender for leverede Varer den 23 April 1870 og for Betalinger den 6 Maj s. A. — skulde existere en anden Kontrabog, hvori de senere Poster skulde være indførte —, ville de for dette Tidsrum Indstævnte debiterede Varer til Beløb 428 Rd. 42 Sk. bortfalde, men da saa ogsaa de Indstævnte som Betaling herpaa tilgodeskrevne 153 Rd. maa bortfalde, vil der i denne Anledning fragaa Citantens Fordring Forskjellen derimellem, 275 Rd. 42 Sk. eller 550 Kr. 87 Øre.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om, hvor meget Indstævnte har betalt Citanten, da er det vel saa, at Indstævnte intet Bevis har ført for gjorte Betalinger udenfor Kontrabogen, og at denne ikke udtrykkelig udviser andre Betalinger end de af Citanten indrømmede 115 Rd. 6 Sk. og 2097 Rd. Men efter Indstævntes Anbringende skal Parternes Mellemværende indtil den 26 Februar 1870 være afgjort ved Opgjørelser, der foretoges hver Ugedag eller hver 14de Dag, saaledes at den Saldo, der endnu resterede efter Fradrag af de à conto betalte Afdrag, afgjordes ved Opgjørelsen, uden at der for Betalingen deraf gaves særskilt Kvittering, hvorimod man indskrænkede sig til efter endt Opgjørelse at overstrege i Kontrabogen de paagjældende Vareposter og

à conto Afdragene, saa at den 26 Februar 1870 ethvert Mellemværende mellem Parterne skulde have været afgjort.

Vel har nu Citanten benægtet Rigtigheden af hele denne Fremstilling og bestridt, at saadanne Opgjørelser have fundet Sted undtagen for Tiden fra 29 Juni til 12 Juli 1869. — Naar imidlertid henses til, at der i Kontrabogen findes overstreget samtlige Poster for de af Citanten leverede Varer til den 10 Januar 1870 og for de af Indstævnte gjorte Indbetalinger til den 16 Februar s. A., at Citanten ikke har modsagt Indstævntes Anbringende om, at det er Citanten selv, der i Indstævntes Nærværelse og paa dennes Bopæl har foretaget disse Overstregninger, at Citanten uagtet den Opfordring, som Indstævntes Procedure gav dertil, ikke har kunnet angive nogen anden Grund til, at han har foretaget Overstregningerne, at Citantens Procedure i det Hele er vaklende, og at det er lidet sandsynligt, at Indstævnte, som det efter Citantens Fremstilling vilde blive Tilfældet, slet Intet skulde have betalt i Tidsrummet fra den 12 Juli til den 20 Oktober 1869, da dog Betalingerne ellers stadig ere skete med faa Dages Mellemrum, — findes der tilvejebragt en saa høj Grad af Formodning for, at det har været Meningen med Overstregningerne, at de af Citanten til den 10 Januar 1870 leverede Varer vare dækkede ved de af Indstævnte til den 16 Febr. s. A. inklusive gjorte Betalinger, at Sagens Udfald i Henhold til Lovens 1—14 6 for saa vidt vil være at gjøre afhængigt af, om Citanten drister sig til edelig at benægte dette, i hvilket Tilfælde Indstævnte vil have at tilsvare ham Forskjellen mellem de for leverede Varer fra 29 Juni 1869 til 23 April 1870 skyldige 2444 Rd. 68 Sk. + 833 Rd. 22 Sk. eller 3277 Rd. 90 Sk. og de af Citanten erkjendte Betalinger af 115 Rd. 6 Sk. + 2097 Rd. eller 2212 Rd. 6 Sk., hvilken Forskjel udgjør 1065 Rd. 84 Sk. eller 2131 Kr. 75 Øre, hvorimod Indstævnte i modsat Fald kun vil blive pligtig at tilsvare Citanten Forskjellen mellem de for de i Tiden fra d. 10 Januar til d. 23 April 1870 leverede Varer skyldige 1373 Rd. 45 Sk. og de i Tiden fra d. 18 Februar til den 6 Maj gjorte Betalinger til Beløb 899 Rd. eller 474 Rd. 45 Sk. eller 948 Kr. 93 Øre. Af de skyldige Beløb bør Indstævnte derhos svare Rente 5 p. c. p. a. fra Kontinuationsklagens Dato den 6 Maj 1874. Forøvrigt vil Indstævnte være at frifinde for Citantens Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at hæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Saafrømt Citanten, Bagermester A. Sommer, efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at det ikke var Meningen med de i den under Sagen fremlagte Kontrabog gjorte Overstregninger af leverede Varer til den 10 Januar 1870 og af gjorte Betalinger til den 16 Februar s. A., at de for førstnævnte skyldige Beløb skulde være afgjorte ved sidstnævnte, bør Indstævnte, Bagermester P. From, til Citanten betale 2131 Kr. 75 Øre med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 6 Maj 1874 til Betaling sker.

Trøster han sig derimod ikke til saadan Ed at aflægge, bør Indstævnte til ham ikkun betale 948 Kr. 93 Øre med Rente deraf som ovennævnt. Iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{105}{1875}$. Gaardejer Christen L. Kjær af Thoreby
(Prok. Winther)

contra
Besidderen af Grevskabet Hardenberg-
Reventlow, Kammerherre, Hofjæger-
mester, Lehns greve Holck (Prok. Leh-
mann).

Under en Sag mellem en Godsejer og Ejeren af en forhenværende Fæstegaard under Godset Spørgsmaal om Betydningen af en mellem en tidligere Fæster af Gaarden og en Fæstehusmand indgaaet Overenskomst om en Vej samt af de i Skjødet paa Gaarden optagne Bestemmelser om Vejen. Undersøgelse af Betydningen af de Forslag og Meddelelser, som før Sagens Anlæg vare skete om Vejen.

(Afsagt den 25 Septbr. 1876).

Under en ved Musse Herreds ordinære Ret anlagt Sag har Citanten, Gaardejer Christen L. Kjær af Thoreby, sagsøgt Indstævnte, Besidderen af Grevskabet Hardenberg-Reventlow, Kammerherre, Hofjægermester, Lehns greve Holck, til under en daglig Mulkt at udlevere det paa et fremlagt Situationskort med A B C D betegnede, til hans Gaard „Kohaugegaarden“ hørende Jordstykke, der har været afbenyttet af afdøde Husfæster Jørgen Clausen i Rykkerup, samt at gjenudlægge den til Gaarden hørende oprindelige Vej over Rosenlunds Jorder, saaledes som den paa samme Situationskort findes betegnet med a b c d, og i den Skikkelse, som Bestemmelserne om private Veje paabyde, og endelig at betale Søgsmaalets skadesløse Omkostninger.

Da Indstævnte imidlertid ved bemeldte Rets Dom af 13 Maj f. A. er frifunden for Citantens Tiltale og Processens Omkostninger hævede, har Citanten indbragt Sagen her for Retten, hvor han paastaar Dommen forandret overensstemmende med hans Paastand for Underretten, og at Indstævnte tilpligtes at betale Appellens Omkostninger, medens Indstævnte procederer til Dommens Stadfæstelse, idet han tillige paastaar, at Sagens Omkostninger her for Retten tilkjendes ham skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Af Sagens Akter fremgaar, at Jorderne til Kohaugegaarden tidligere have hørt til den under Grevskabet hørende Hovedgaard Rosenlund, men at der er foretaget et af Rentekammeret den 28 Maj 1836 approberet Magelæg, hvorved en fæsteledig Bondegaards Jorder i Birket By blev indtagen under Hovedgaarden, medens der af dennes Jorder blev udlagt et tilsvarende Areal, hvorpaa var opført en Bondegaard, til en Fæstegaard, Kohaugegaarden, paa hvilken en senere Fæster, Hans Peter Rasmussens Enke, med hvem Citanten i Aaret 1855 indgik Ægteskab, ved Skjøde af 6 Decbr. 1854 erhvervede Selvejendom.

Gaardens Jorder støde ikke umiddelbart op til nogen Landevej, men efter hvad der er oplyst under et Thingsvidne, maa det antages, at Passagen til Gaarden, efter at denne var bleven Fæstegaard, først har fundet Sted langs med den sydlige Side af Skjellet mellem Askehave-marken og Stivermosemarken indtil sidstnævnte Marks nordøstlige Hjørne og derefter langs med Hegnet paa denne Marks østlige Side indtil et derværende Led, der førte ud til den offentlige Vej, og at hvor man tidligere kjørte for at komme til Rosenlunds Marker, idet denne Passage, om den

overhovedet kan kaldes en Vej, har været i en meget mangelfuld Tilstand*). Senere blev en anden Vej benyttet fra Rosted By, i hvilken Anledning Grevskabet har ydet 2 Tdr. Byg aarlig til den Fæster, over hvis Jorder Passagen gik; men i Februar 1849 blev der under Forventning af Grevskabets nærmere Approbation imellem Gaardens daværende Fæster, fornævnte Rasmussen, og Husfæster Jørgen Clausen truffet en Overenskomst, hvorefter denne skulde af en Huslod i Rykkerup afstaa det fornødne Areal til en Vej fra Kohaugegaard paa $6\frac{1}{2}$ Alens Bredde imod at erholde et til Gaarden hørende Jordstykke, der er det, hvorom Sagen tildels drejer sig, til Brug.

Ligesom denne Overenskomst blev sanktioneret ved det Clausen under 6 Novbr. s. A. meddelte Fæstebrev Post 10, der desuden paalægger ham visse Forpligtelser med Hensyn til Vejen, saaledes findes ogsaa herom en Bestemmelse i det Citantens Hustru meddelte Skjøde, hvis § 8 fastsætter, at hun maa holde sig efterrettelig den af hendes afdøde Mand ved Bortfæstelsen af det Hus i Rykkerup til Clausen truffet og i dennes Fæstebrev indførte Forening, hvorved mod Afgivelsen af et Stykke Jord fra Kohaugegaarden er givet denne Gaards Brugere Rettighed til en Kjørevej over Husloden.

Da Husfæster Clausen døde i Aaret 1873 tilskrev Godsinspektøren Citanten den 12 Septbr. s. A. et Brev, hvori han, efter at den mellem Rasmussen og hans Enke, Citantens Hustru, paa den ene og Clausen paa den anden Side indgaaede Forening maa — som det hedder — anses hævet, overlader til Citanten, om han ønsker en ny Forening oprettet med Grevskabet, der nu har Raadighed over Husloden, men iøvrigt aldeles ingen Interesse har af en slig ny Forening.

Det maa ogsaa antages, at Citanten i Begyndelsen har været tilbøjelig til at indlade sig paa Underhandlinger, idet han lod en Landinspektør foretage nogle Forarbejder, men da Godsinspektøren, uagtet gjentagne Erindringer, ikke kunde faa noget bestemt Svar, lod han under 18 Decbr. s. A. Citanten beskikke, idet denne navnlig blev gjort opmærksom paa, at der fra Grevskabets Side ikke var Spørgsmaal om Andet end i fornødent Fald at lade det forblive ved det Tidligere, eller om Citanten maatte ønske en anden Ordning ved

---

*) Det bemærkes, at dette Punktum nøjagtig stemmer med Domprotokollen.

et formeligt Magelæg. Det blev ham derhos tilkjendegivet, at, da Sagen ikke længere kunde staa hen, idet Grevskabet maatte skride til Bortfæstning eller anden Foranstaltning med Hensyn til det fæsteledige Hus, vilde Grevskabet, saafremt Citanten ikke inden 14 Dage enten underrettede Inspektionen om, at han frafaldt Vejen mod at faa den afgivne Jord tilbage, eller traf Overenskomst om en anden Ordning, betragte ethvert Spørgsmaal om denne Sag som opgivet, og ved sine Dispositioner over Huset gaa ud fra det nu bestaaende Forhold, der saaledes forblev ved Magt. Da Citanten imidlertid ikke behørig har efterkommet denne Opfordring, og Grevskabet har disponeret over Huset, som det maa antages, overensstemmende med den nuværende Tingenes Tilstand, har Citanten anlagt nærværende Søgmaal.

Citanten støtter sin Paastand paa, at det, da der efter hans Formening oprindelig har paahvilet Grevskabet ved Magelæget en Forpligtelse til at skaffe Kohaugegaarden fornøden Vej, uden hvilken Approbationen ikke vilde være meddelt, hvorfor en saadan Vej ogsaa skal være afsat paa det i sin Tid indsendte Kort, og Grevskabet — hvad han har søgt at paavise — ved forskjellige Lejligheder, naar der var Spørgsmaal om Benyttelse af nye Veje, har anerkjendt sin Forpligtelse i denne Henseende, nu, efter at Overenskomsten af 1849 er hævet, er Indstævntes Pligt at gjenoprette den tidligere Tingenes Tilstand, saaledes at Jordarealet tilbagegives, og den oprindelige Vej mellem Askehavemarken og Stivermosemarken udlægges igjen. Men selv om det maa antages at følge af Forholdets Natur, at Grevskabet ved Magelæget ikke kunde oprette en Fæstegaard som den her omhandlede, uden at udlægge fornøden Vej til samme, og at der derfor ogsaa har paahvilet Grevskabet en saadan Forpligtelse, og at der har været udlagt en saadan Vej som den af Citanten paastaaede — hvilket Indstævnte iøvrigt ikke har villet indrømme og heller ikke kan anses bevist — skjønnes det dog ikke, at Citantens Paastand, efter hvad der er passeret ved Indgaaelsen af Overenskomsten, derfor vil kunne tages tilfølg. Citanten vil nemlig betragte denne som aldeles temporær, hvorfor den ved Clausens Død er hævet, og har ogsaa gjort gjældende, at dette er erkjendt af Godsinspektøren i hans Skrivelse til Citanten af 12 Septbr. 1873.

Men heri kan Retten ikke være enig.

Efter den Maade, hvorpaa Overenskomsten er optagen i Fæstebrevet og Skjødet til Citantens Hustru, og da Grev-

skabet ved at tiltræde Overenskomsten og ved § 8 i Skjødet selv har bundet sig til at lade Kohaugegaardens Ejer have Vej over Huslodden og denne havde forpligtet sig til at lade det afgivne Areal blive ved Huset, skjønnes ikke rettere, end at det har været Meningen at træffe en saadan endelig Ordning, hvormed samtlige Interesserede og deriblandt ogsaa Grevskabet kunde være tjente, og som, selv om den for Clausens Vedkommende, da han kun var Fæster, maatte falde bort ved hans Død, ikke kunde forandres eller ophæves uden Samtykke fra alle Interesserede, og det staar derfor tilbage at afgjøre, hvorvidt Overenskomsten maa anses hævet.

I denne Henseende har Citanten vel gjort gjældende, at Godsinspektionen i Skrivelse af 12 Septbr. 1873 selv har erkjendt, at Overenskomsten er ophævet, og at Skrivelsen i alt Fald indeholder en Opsigelse, og det kan heller ikke bestrides, at de brugte Udtryk „maa anses hævet“ nærmest antyde, at man er gaaet ud fra, at Overenskomsten var falden bort ved Clausens Død, men dette skjønnes saa meget mindre at kunne faa nogen Betydning, som Godsinspektøren under de senere Forhandlinger og navnlig ved Beskikkelsen har oplyst Citanten om, hvorledes Skrivelsen skulde forstaas, og det er under alle Omstændigheder klart, at Skrivelsen ikke indeholder nogen Opsigelse af Overenskomsten.

Men naar det saaledes maa antages, at Overenskomsten ikke er hævet, medens der ved Jørgen Clausens Død Intet kunde være til Hinder for, at Sagens Parter bleve enige om at ordne Forholdet paa en bedre Maade, maa Citanten tilskrive sin egen Fremgangsmaade, at han er gaaet glip af overensstemmende med Grevskabets Tilbud at opnaa en bedre Ordning af Forholdet, navnlig ved et Magelæg, og det maa derfor have sit Forblivende ved den nu bestaaende Tingenes Tilstand.

Da Overretten i Henhold til alt det Anførte maa være enig med Underretsdommen i, at Indstævnte frifindes, bliver Dommen at stadfæste, idet Appellens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Der foreligger ingen Stempelovertrædelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Sagen Nr. $\frac{584}{1875}$. Murmester Chr. Nøthen (Prok. Alberti)
 contra
 Prokurator H. Lundager (Prok. Samson).

En Befuldmægtiget, der paastodes tilpligtet dels at aflægge Regnskab for oppebaarne Summers Anvendelse, dels at udbetale den eventuelle Rest, med Hensyn til den sidste Paastand frifunden under Sagen som for tidlig anlagt.

(Afsagt den 25 Septbr. 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Murmester Chr. Nøthen, paastaaet Indstævnte, Prokurator H. Lundager, tilpligtet dels under en af Retten bestemt daglig Bøde at aflægge til Citanten fuldstændig dokumenteret og nøjagtigt Regnskab for, hvorvidt de i Forligsklagen nævnte Summer nemlig:

af Partikulier I. H. Permin	30,000	Kr.
af Aktieselskabet Tuborgs Fabrikker.	16,000	—
af Grosserer H. Hartvigson	12,000	—
af Værtshusholder P. Olsen, Kjøbesum	2,000	—
af Samme Leje, hvis Beløb er Citanten ubekjendt,		
af Citanten selv	6,000	—
og desuden af Citanten selv flere Summer af for- skjellig Størrelse,		

ere anvendte til Omkostningerne ved Citantens Kjøb af Ejendommen Matr.-Nr. 155 i Københavns Udenbys Klædebo Kvarter og Matr.-Nr. 6 af Hellerup under Københavns Amts nordre Birk og ved Citantens Bygningsarbejder paa førstnævnte Ejendom, samt hvorvidt Renterne af disse Summer have været anvendte i disse Øjemed, dels at tilbagebetale Citanten kontant det Beløb af disse Summer og Renterne deraf, som det ikke godtgjøres at have faaet den nævnte Anvendelse tilligemed Renter af dette tiloversblevne Beløb 5 p. c. aarlig fra Stævningens Dato den 4 Decbr. f. A. indtil Betalingen sker, dels betale ham denne Sags Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastod i sit første Tilsvar Frifindelse for Citantens Tiltale med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, idet han benægtede at have modtaget noget Beløb for Citantens Regning, hvorimod

han erkjender at have modtaget forskjellige Beløb for Regning af Citanten og en ustævnt Trediemand, for hvilke han var pligtig at aflægge Regnskab, naar Citanten optraadte i Forening med den ustævnte Trediemand, men derimod ikke til Citanten alene.

Efter at imidlertid bemeldte Trediemand, Grosserer Hartvigson havde ladet møde under Sagen og erklære, at han Intet havde at erindre imod, at Regnskab afgaves til Citanten, og at Saldoen udbetaltes denne, har Indstævnte erkjendt sig pligtig til at aflægge det paastævnte Regnskab til Citanten, og Citantens Paastand vil altsaa forsaavidt være at tage til Følge, saaledes at Dagmulkten, der tilfalder Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse, bestemmes til 10 Kroner.

Derimod maa der gives Indstævnte Medhold i, at der ikke nu kan gives Dom efter den anden Del af Citantens Paastand, der, som bemærket, gaar ud paa Tilbagebetaling af den eventuelle Saldo, da det først, naar Regnskabet er aflagt og godkjendt, vil vise sig, om Indstævnte, der paastaar at Regnskabet udviser en Saldo i hans Favør, overhovedet er pligtig at tilbagebetale Noget, og da hvor Meget, og Sagen maa derfor for saa vidt anses for tidlig anlagt, hvilket dog ikke, som af Indstævnte forment, kan bevirke Afvisning, men derimod Frifindelse for Tiden.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

— — — iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Efter den Anledning som dertil er given saavel af Citantens Sagfører som af Rettens Justitssekretær, bemærkes, at der intet Promillegebyr bliver at erlægge.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Prokurator H. Lundager, bør under en Bøde af 10 Kr. til Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, til Citanten, Murmester Chr. Nøthen, aflægge fuldstændig dokumenteret og nøjagtigt Regnskab for, hvorvidt de ovenfor specificerede Summer ere anvendte til Omkostningerne ved Citantens Kjøb af Ejendommen Matr.-Nr. 155 i Kjøbenhavns Udenbys Klædebo Kvarter og Matr.-Nr. 6 af Hellerup og ved Citantens Bygningsarbejder paa førstnævnte Ejendom, samt hvorvidt Renterne af disse Summer have været anvendte i

disse Øjemed, men iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i Sagen som for tidlig anlagt fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

A. S. Nr. $\frac{226}{1876}$. Auktionsholder Hansen i Odense (Højesteretssagf. Asmussen)

contra

Auktionsdirektøren i Odense, Justitsraad
Borgmester Mourier (Prok. Seidelin).

Rekvirenten af en Løsøreauktion anset berettiget til i Konditionerne at forbeholde sig Ret til at begjære Gjenstandene opraahte uden Hensyn til Katalogets Nummerorden, samt til at foreskrive Opraab paany, naar Flere paastaa at være Højstbydende.

(Afsagt den 25 Septbr. 1876).

Ved en ifølge Rekvisition af Citanten, Auktionsholder Hansen i Odense, til den 21 Februar d. A. berammet frivillig Auktion over en Del Løsøre, fremlagde Citanten Konditioner, der blandt Andet indholdt i § 2: „Gjenstandene opraahtes efter Undertegnede (Citantens) Forlangende uden Hensyn til Nummerordenen i Kataloget og hvert enkelt Nummer i det Omfang, Undertegnede finder mest tjenlig,“ og i § 4, 1ste Punktum: „Bud under 10 Øre antages ikke, og skulde der opstaa Uenighed om, hvo der maatte være Højstbydende paa et Nr., opraahtes det paany.“

Indstævnte, Auktionsdirektøren i Odense, Justitsraad, Borgmester Mourier, afsagde imidlertid, efter at have gjort sig bekendt med disse Konditioner, den Kjendelse, at, da det maatte bero paa en Overenskomst med Auktionsretten, hvorvidt Ordenen i Kataloget kan fraviges, og det maatte være Auktionsretten, der afgjør, hvo der er den Højstbydende, forsaavidt Strid derom opstaar, maatte Bestemmelserne i § 2 og i § 4, 1ste Afsnit med Hensyn til den Højstbydende udgaa. Citanten erklærede derefter, at han vilde paaanke denne

Kjendelse og gjøre Ansvar gjældende ved Overretten i Anledning af samme, men at han, af Hensyn til de mange mødte Lysthavende, ikke vilde standse Auktionen, men begjære den fremmet efter Konditionerne med Udeladelse af de to ved Kjendelsen tilsidesatte Bestemmelser.

Derefter har Citanten ved Stævning af 14 Marts d. A., ved hvilken Indstævnte er stævnet til at stande til Rette, paaanket den afsagte Kjendelse for Overretten, hvor han paastaan den annulleret eller underkjendt og Indstævnte idømt en Erstatning til ham af 30 Kr. eller efter Rettens eller uvillige Mænds Skjøn, samt paalagt Appellens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, hvem der er meddelt fri Proces, paastaan derimod principaliter sig frifunden og Citanten paalagt at betale Processens Omkostninger for Overretten, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, Prokurator Seidelin, hvilket i alt Fald paastaan denne tillagt af det Offentlige; in subsidium paastaan Erstatningen, mod hvis Størrelse er protesteret, fastsat ved Rettens eller uvillige Mænds Skjøn.

Ligesom det nu ikke ved Lovgivningen er forment Rekvirenten af en frivillig Auktion at træffe en saadan Bestemmelse som den, der omhandles i den citerede § 2 — idet navnlig den af Indstævnte paaberaabte § 11 i Fr. 19 Decbr. 1693, der forbyder Auktionsforvalteren „Nogen til Villie at forandre den Orden eller Noget lade udeblive af hvis som i de trykte Registreringer og Catalogis findes,“ selvfølgelig ikke udelukker Rekvirenten fra at træffe deslige forandrede Bestemmelser og mindst fra, som her, forud at tage et Forbehold af sin Ret dertil —, saaledes findes der heller intet Ulovmedholdeligt i den ved Kjendelsen tilsidesatte Del af § 4, der ikke gaar ud paa at fravige bindende Regler for Retstvistigheders Behandling, men alene tilsigter at undgaa Retstvister.

Som Følge heraf kan den paaankede Kjendelse ikke billiges, og vil efter Citantens Paastand være at hæve; men Indstævnte findes ikke ved sammes Afsigelse at have forset sig saaledes, at der kunde være Anledning til at idømme ham Erstatning, hvorfor han, uden at det bliver fornødent at undersøge, om Citanten har oplyst at have lidt nogen Tab derved, for saa vidt vil være at frifinde.

Processens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at hæve, og efter dette Sagens Udfald kan der ikke

tilkjendes Prokurator Seidelin, hvis Sagsførelse har været for-
svarlig, noget Salær.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Kjendelse bør være ophævet. Iøvrigt
bør Indstævnte, Auktionsdirektøren i Odense, Justitsraad,
Borgmester Mourier, for Tiltale af Citanten, Auktionsholder
Hansen i Odense, i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger ophæves.

Sagen Nr. ²⁷⁸₁₈₇₈. Højesteretsadvokat Henrichsen og Vexel-
mægler O. G. Haas som executores
testamenti i Boet efter afdøde Sko-
magermester J. E. Spannjer
contra
Cigarmager Bergmann (Selv).

Mindst den ene af 2 Executores testamenti maa møde
personlig for Forligskommissionen i de af dem paa
Dødsboets Vegne anlagte Sager.

(Afsagt den 25 Septbr. 1876).

Citanterne, Højesteretsadvokat Henrichsen og Vexel-
mægler O. G. Haas som executores testamenti i Boet efter
afdøde Skomagermester J. E. Spannjer, søge under denne
Sag Indstævnte, Cigarmager Bergmann, til at betale 480 Kr.,
som Indstævnte skal skyldte bemeldte Bo i Husleje af 3die
Sølsetage tilvenstre i den Boet tidligere tilhørende Ejendom
Nr. 19 i Hummergade for Tidsrummet fra 1 August 1874
til 1 April d. A., med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Forligs-
klagens Dato den 2 Maj d. A., til Betaling sker, og Sagens
Omkostninger, hvorimod Indstævnte paastaar sig frifunden
mod at betale 72 Kr. og tillagt Sagens Omkostninger.

Da Indstævnte nu ikke imod Citanternes Benægtelse har
godtgjort, at der er betalt Leje for det omhandlede Tidsrum,
saaledes at der, som han paastaar, alene skyldes for Fjer-
dingaaret fra Nytaar til 1 April d. A., og da hans Bemærk-

ning om, at Lejekontrakten ikke kan afgive Bevis imod ham, fordi han ikke har tiltraadt samme, der er oprettet mellem Spannjer og Enken A. Flor, født Pauli, ikke kan komme i nogen Betragtning, idet han dels ved at have indgaaet Ægteskab med bemeldte Enke er bleven ansvarlig for den hende paahvilende Gjæld, dels selv har fortsat Lejemaalet i Henhold til den med hende indgaaede Lejekontrakt, — vil han være at dømme til at betale det paastævnte Beløb med Renter som paastaaet.

Da Citanterne ikke efter Indstævntes Opfordring have godtgjort eller engang assereret med lovligt Forfald at have været hindrede i at give personligt Møde under Forligsmæglingen, og da deres Formening om, at deres Stilling som executores testamenti i og for sig skulde fritage dem for at afgive personligt Møde i de af dem som saadanne anlagte Sager, savner Lovhjemmel, lige saa lidt som det kan komme i Betragtning, at den, ved hvem de have givet Møde, skal være Citanten Henrichsens autoriserede Fuldmægtig, der som saadan besørger Inkassation af Fordringer i de af Henrichsen behandlede Boer, ville de ifølge Pl. 30 Oktbr. 1798 § 2 b være pligtige at erstatte Indstævnte Sagens Omkostninger med 20 Kr., ligesom de i Henhold til Fr. 11 August 1819 ville ifalde Mulkt til Justitskassen for unødigt Trætte, hvilken fastsættes til 20 Kr., og vil være at idømme Citanterne in solidum og ikke hver for sig, da Møde af en af dem vilde have fyldestgjort Lovgivningens Forskrifter.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Cigarmager Bergmann, bør til Citanterne, Højesteretsadvokat Henrichsen og Vexelmægler O. G. Haas som executores testamenti i Boet efter afdøde Skomagemester J. E. Spannjer, betale de paastævnte 480 Kroner med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra 2 Maj d. A. til Betaling sker.

Sagens Omkostninger betale Citanterne til Indstævnte med 20 Kroner, ligesom de En for Begge og Begge for En ville have at udrede i Bøde til Justitskassen 20 Kroner.

Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ²⁹²1876. Stine Jensen med Mand og Værge, Gaardmand Lars Hansen af Kindvig (Prok. Carlsen)

contra

Maren Hansen og Marie Hansen sammesteds (Prok. J. Meyer).

At 2 Personer under Et havde sagsøgt en Tredie for mundtlig Injurie, anset befojet, da Udtalelsen var brugt om dem i Fællesskab. At en Person havde sigtet en Anden for „Løgn og Sladder“, anset strafbart, skjøndt Sidstnævnte for en Trediemand havde omtalt et for den Første fornærmeligt Rygte.

(Afsagt den 25 Septbr. 1876).

Ifølge Stævning af 26 April d. A. paaanker Citantinden, Stine Jensen med Mand og Værge, Gaardmand Lars Hansen af Kindvig, dels en den 6te s. M. inden Vordingborg nordre Birks Politiret afsagt Dom i en af de Indstævnte, Maren Hansen og Marie Hansen sammesteds, mod hende anlagt Sag, betræffende mundtlige Injurier, ved hvilken Dom en af Citantinden, som det antages, om de Indstævnte brugt Ytring, der gik ud paa at anmode en Person om at sige til dem, om de vilde afholde sig fra deres Løgn og Sladder, mortificeredes, og Citantinden derfor i Henhold til Straffelovens § 217 blev idømt en Bøde til Statskassen af 20 Kr. med subsidiaer Straf af simpelt Fængsel i 5 Dage samt paalagt Sagens Omkostninger med 8 Kr., dels en under bemeldte Sag den 19 August f. A. afsagt Kjendelse, ved hvilken blandt Andet en af Citantinden nedlagt Afvisningspaastand forkastedes.

Citantindens Paastand her for Retten gaar nu i Overensstemmelse med hendes Procedure for Politiretten ud paa, at Politiretsdommen forandres principaliter saaledes, at Sagen afvises fra Politiretten, og at der tillægges hende Kost og Tæring for bemeldte Ret samt Appellens Omkostninger; subsidiaert saaledes, at hun frifindes for de Indstævntes Tiltale, og at Sagens Omkostninger i begge Instanser tillægges hende; ganske subsidiaert at alene Mortifikation gives paa Udladelserne „Løgn og Sladder“, men hun iøvrigt frifindes og Processens Omkostninger i begge Instanser hæves.

De Indstævnte paastaa derimod Politiretsdommen stad-

fæstet, sig tilkjendt Appellsagens Omkostninger og Citantinden idømt Mulkt for unødigt Trætte.

Paastanden om Sagens Afvisning fra Politiretten, der er støttet paa, at Søgmaalet formentlig indeholder en cumulat^o inepta, maa i Henhold til Reskript 3 Januar 1755 anses ubeføjet, da den Omstændighed, at den paatalte Udladelse skal være brugt om de Indstævnte i Fællesskab, medfører en tilstrækkelig Konnexitet til at begrunde et fælles Søgmaal.

Heller ikke de subsidiaire Paastande findes at kunne tages til Følge.

Det maa nemlig trods Citantindens Benægtelse anses bevist ved de afhørte Vidner, at den paatalte Udladelse, som Citantinden iøvrigt erkjender at have brugt, har refereret sig til de Indstævnte.

Vel har hun villet gjøre gjældende, at den i alt Fald maatte være berettiget som Retorsion, i hvilken Henseende hun har paaberaabt sig et Vidnesbyrd, der er afgivet om, at de Indstævnte, — ved at omtale til Vidnet, der er deres Slægting, en kort iforvejen i Citantindens og hendes Mands Hus stedfunden Begivenhed, idet under en Dandseøvelse alle Lysene pludselig slukkedes, og den ene af de Indstævnte i Mørket blev fornærmet af en ustævnt Trediemand — skulde have udtalt, at nogle af de Tilstedeværende havde ytret den Formodning, at det muligvis var et oplagt Raad imellem Citantindens Mand — eller mulig Citantinden selv — og den ustævnte Person, at Lysene skulde slukkes, for at denne kunde faa Lejlighed til at genere de Indstævnte.

Da imidlertid Citantinden selv har anbragt, — hvad iøvrigt de Indstævnte for Politiretten maa anses at have indrømmet, — at der existerede et Rygte af det nys omtalte Indhold, da det ikke er oplyst eller bragt til Formodning, at de Indstævnte skulde have udspredd det, og da de ikke vare uberettigede til at omtale dets Existens, kan de Indstævntes nys nævnte Udtalelse, — om den end maatte være falden — ikke afgive nogen Berettigelse for den af Citantinden brugte Ytring, som der maa gives de Indstævnte Medhold i at være ærefornærmende for dem.

Som Følge heraf vil Politiretsdommen være at stadfæste, hvorhos Citantinden med Mand og Værgе findes at burde tilsvare de Indstævnte Sagens Omkostninger for Overretten med 20 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Overretten betaler Citantinden, Stine Jensen med Mand og Værge, Gaardmand Lars Hansen af Kindvig, til de Indstævnte Maren Hansen og Marie Hansen sammesteds, med 20 Kr.

Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{435}{1875}$. Enken A. C. Andersen (Prok. J. Meyer)
 contra
 Bestyrelsen for den under 20 Januar 1855
 oprettede Pensionskasse for Tømmer-
 svende-Enker (Prok. M. Møller).

En privat Enkepensionskasses Generalforsamling, hvilken der ved Lovene var tillagt „den højeste Myndighed“, kjendt uberettiget til uden særlig Hjemmel i Lovene at nedsætte eller helt inddrage Understøttelsen til Enker, som allerede lovlig vare indtraadte i Nydelsen deraf. Af at Vedkommende i over 12 Aar har undladt at paatale sin Ret, ingen Renunciation funden at kunne udledes.

(Afsagt den 2 Oktobr. 1876).

Efter hvad der under nærværende Sag er in confesso, var Citantinden, Enken A. C. Andersens afdøde Mand, Tømmervend H. I. F. Andersen, ved sin Død den 23 April 1860 Medlem af den under 20 Januar 1855 oprettede Pensionskasse for Tømmervende-Enker og blev der i de første $2\frac{1}{2}$ Aar efter hans Død fra bemeldte Kasse udbetalt Citantinden den i Lovenes § 7 bestemte Understøttelse af 3 Mk. ugentlig, men efter at Understøttelsen fra Slutningen af Aaret 1862 var bleven udbetalt med et mindre Beløb, ophørte den aldeles med den den 25 Juni 1864 stedfundne Udbetaling.

Som Følge heraf har Citantinden anlagt nærværende Sag, hvorunder hun har paastaaet den indstævnte Bestyrelse

for bemeldte Kasse tilpligtet paa Kassens Vegne at udbetale hende:

som for lidet udbetalt Understøttelse for Tiden fra
29 Novbr. 1862 til 25 Juni 1864 6 Rd. 3 Mk.

den hende tilkommende Understøttelse
for Tiden fra 26 Juni 1864 til

11 Septbr. 1875, 583 Uger

à 3 Mk. . . . . . 291 — 3 —

Ialt 298 Rd. „Mk.

eller 596 Kroner med Renter 5 p. c. aarlig fra Forligsklagens Dato den 18 Septbr. 1875 indtil Betaling sker, ligesom hun har paastaaet Bestyrelsen kjendt pligtig fremdeles at udrede til hende en Understøttelse af 1 Krone ugentlig fra den 12 September f. A. at regne, samt paalagt at erstatte hende dette Søgsmåls Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Den indstævnte Bestyrelse har principaliter paastaaet Sagen afvist og Kassen tillagt Kost og Tæring hos Citantinden, idet den har støttet sig til en Bestemmelse i Lovenes § 17, hvori det hedder: „Generalforsamlingen har den højeste Myndighed,“ af hvilken Bestemmelse det formenes at skulle følge, at samtlige Foreningens Medlemmer og disses Enker maa underkaste sig de Bestemmelser, som tages paa Foreningens Generalforsamlinger, og at Spørgsmaalet om Citantindens Berettigelse til at erholde udbetalt det paastævnte Beløb maa være unddraget Domstolens Afgjørelse, da Afkortningen i og Inddragningen af den hende ved Lovene til-sagte Understøttelse er sket i Henhold til Beslutninger, tagne paa Foreningens Generalforsamlinger.

Den omhandlede Bestemmelse i Lovene skjønnes imidlertid efter de brugte Udtryk ikke at kunne opfattes saaledes, at den skulde kunne udelukke Foreningens Medlemmer eller disses Enker fra at gjøre deres formentlige Krav paa Foreningen, naar dette ikke anerkjendes af Generalforsamlingen, gjældende for Domstolene, og den paastaaede Afvisning vil saaledes ikke kunne finde Sted.

I Realiteten, som saaledes vil komme til Paakjendelse, have de Indstævnte paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, subsidiært saaledes, at Frifindelsen gjøres afhængig af, at der til Citantinden udredes 485 Kr. 83 Øre med Renter 4 p. c. aarlig fra 18 September f. A., og at Kassen forpligtes til fremtidig at udrede til hende 83 Øre

ugentlig fra den 12 September f. A. De Indstævnte have i saa Henseende anført, at da det af Kassens Status fremgik, at denne ikke vilde være istand til i Længden at udrede den Enkerne ved Lovenes § 7 tilsagte Understøttelse, blev det paa den den 20 Januar 1863 afholdte Generalforsamling for bemeldte Aar vedtaget at nedsætte Understøttelsen for de syv ældste Enker, 3: dem, som længst havde oppebaaret Pension fra Kassen, til 40 Sk. ugentlig, ligesom en lignende Bestemmelse for de ni ældste Enkers Vedkommende blev truffen paa den den 2 Januar 1864 afholdte Generalforsamling, hvorhos det paa en den 20 Juni s. A. afholdte Generalforsamling blev vedtaget foreløbig at fratage de syv ældste Enker al Understøttelse.

Ligesom de paagældende Enker, derunder Citantinden, formentlig paa Grund af den Generalforsamlingen ved Lovenes oven citerede § 17 tillagte Myndighed maatte være forpligtede til at underkaste sig disse Bestemmelser, saaledes maa Citantinden, ved uden Indsigelse i den forløbne lange Række af Aar at finde sig først i Afkortningen og senere i Inddragningen af Pensionen, formentlig have godkendt de af Generalforsamlingen tagne Beslutninger, saaledes at der nu ikke kan tilkomme hende noget Krav paa Understøttelse. I alt Fald formene de Indstævnte, at der ikkun kan tilkomme Citantinden en forholdsmæssig Andel af det Beløb, Foreningen ejede, da det ved Udgangen af 1862 blev nødvendigt at nedsætte hendes Understøttelse til 40 Sk. ugentlig, og at der i denne hendes Andel maa afgaa de Summer, som hun i 1863 og 1864 erholdt udbetalt, hvilket ogsaa vilde lede til de Indstævntes Frifindelse, da Foreningens Kassebeholdning dengang kun androg 604 Rd. 3 Mk. 12 Sk., hvoraf der kun kunde tilkomme hende $\frac{1}{98}$ Del, eftersom Medlemmernes Antal da var 89 og Enkernes 9, medens hun i Aarene 1863 og 1864 har erholdt udbetalt en langt større Sum, nemlig 32 Rd. 3 Mk.

De Indstævntes subsidiære Paastand er endelig støttet paa den Betragtning, at der, efter hvad der er passeret, i ethvert Fald kun vilde kunne tilkomme Citantinden 40 Sk. eller nu 83 Øre ugentlig i Understøttelse fra den 26 Juni 1864, hvilket for de 583 Uger til den 11 Septbr. 1875 vilde udgjøre 485 Kr. 83 Øre.

Ingen af disse Paastande findes imidlertid at kunne gives Medhold.

Ligesom der nemlig ikke af den Omstændighed, at

Lovene have tillagt Generalforsamlingen den højeste Myndighed, vil kunne udledes, at denne imod hvad Forholdets Natur tilsiger, skulde have Beføjelse til for de Enkers Vedkommende, der allerede i Henhold til Lovenes § 7 ere indtraadte i Nydelsen af den dem efter bemeldte § tilkommende ugentlige Understøttelse, at foretage nogen Nedsættelse eller Inddragning af denne, saameget mindre som Lovenes § 7 og § 10 indeholder udtrykkelig Bestemmelse om, i hvilke Tilfælde Understøttelsen skal ophøre, saaledes kan der ej heller med Føje af den Omstændighed, at Citantinden først nu har gjort sit Krav paa at erholde det hende efter Lovene Tilkommende udbetalt gjældende ved Domstolene, sluttes, at hun skulde have givet Afkald paa sin formentlige Ret, eller at hun skulde have indvilget i, at Understøttelsen nedsattes til det Beløb, som er hende udbetalt i Aarene 1863 og 1864, og det saa meget mindre, som hun gjentagne Gange tidligere lige over for Medlemmer af Bestyrelsen vil have besværet sig over den mod hende brugte Fremgangsmaade.

Som Følge heraf vil der være at give Dom efter hendes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 30 Kroner, samt saaledes, at det fastsættes, at Udbetalingen af den fremtidige Understøttelse vedbliver, indtil hun dør eller hendes Krav paa samme bortfalder af en af de i Lovene ommeldte Grunde.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Den indstævnte Bestyrelse for den under 20 Januar 1855 oprettede Pensionskasse for Tømmersvende-Enker, bør paa Kassens Vegne inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven, til Citantinden, Enken A. C. Andersen, betale de paastævnte 596 Kroner med Renter 5 p. c. aarlig fra den 18 Septbr. 1875 til Betaling sker, samt denne Sags Omkostninger med 30 Kroner.

Saa bør Citantinden og være berettiget til af bemeldte Kasse at erholde udbetalt en Understøttelse af 1 Krone ugentlig fra den 12 Septbr. 1875 at regne, indtil hun dør eller Understøttelsen maatte bortfalde af en af de i Lovene ommeldte Grunde.

I A. S. Nr. $\frac{475}{1876}$ Gaardejer Lars Petersen af Nyvangsgaard contra Skovløber Jens Rasmussen af Snevrød paastod Indstævnte under en særskilt Formalitetsprocedure Afvisning, fordi Underdommeren i Overretsstævningen alene var stævnet til at til- og forsvare den afsagte Dom, men ikke tillige til at til- og forsvare den brugte Behandling af Sagen. Ved Kjendelse af den 2 Oktober 1876 forkastede Landsover- samt Hof- og Stadsretten denne Afvisningspaastand, „da Underdommeren ved den skete Indstævning maatte anses at have faaet tilstrækkeligt Varsel i Henhold til L. 1—2—3.“

Ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 Oktbr. 1876 paadømtes Sagen Nr. $\frac{174}{1876}$ Kroforpagter Chr. Henrichsen contra Brændevinsbrænder A. Poulsen, hvorunder Indstævnte, der som simpel Kautionsist havde paategnet et til Trediemand udstedt Gjælds-brev, i hvilket Hoveddebitor havde forpligtet sig til at betale skadesløst, paastodes tilpligtet ikke blot at indfri Gjælds-brevet, hvilket Indstævnte ikke modsatte sig, men ogsaa (hvad Indstævnte protesterede imod) at betale de ved Domssag og Exekution imod Hoveddebitor paaløbne Omkostninger samt Renter ifølge Dommen over denne, saavel som skadesløse Sagsomkostninger i Sagen mod ham selv (Kautionsisten). Det hedder i Dommen saaledes: „Da Hoveddebitor i Gjælds-brevet har forpligtet sig til at betale skadesløst, og Indstævnte uden nogen Reservation har paategnet sin Kautionsforpligtelse, hvorved han er gaaet ind paa den af Hoveddebitor vedtagne Forpligtelse til at yde skadesløs Betaling, samt da det var nødvendigt for Kreditor at anvende de af ham brugte Retsmidler for at forsøge at opnaa Betaling hos Hoveddebitor og godtgjøre, at denne ikke kunde erholdes, førend han kunde søge Betaling hos Indstævnte, der ikke var Selvskyldner, og da endelig den skadesløse Betaling, som Gjælds-brevet tilsiger, omfatter Betalingen af de Renter, som det ved Dommen er paalagt Hoveddebitor at betale, findes Indstævnte at burde betale det paastævnte Beløb“ (∴: alt det Paastaaede) og desuden skadesløse Procesomkostninger i den foreliggende Sag mod Kautionsisten.

Under Sagen Nr. $\frac{489}{1878}$ paastod Citanten, Joh. S. Poulsens Efterfølger, Chr. Schousbo, Indstævnte, Murmester F. S. Sørensen, tilpligtet at betale 700 Kr. m. v. ifølge en af Indstævnte den 7 April 1876 til Smedemester Nimb udstedt, af Nimb in blanco endosseret, Citanten tilhørende og den 17 Juli 1876 de non solutione protesteret 3 Maaneders Solavoxel samt en til Sikkerhed herfor foretagen Arrestforretning stadfæstet. Indstævnte lod ikke møde.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 Oktober 1876 hedder det herom saaledes:

„Efter at Vexlen af Smedemester Nimb er endosseret in blanco, er den af Citanten endosseret til Privatbanken, der ogsaa ses at have ladet den protestere, og Vexlen tilhører derfor, som den foreligger, Privatbanken. Vel har Citanten i den i Arrestakten indførte Rekvision til Fogden angivet at have indfriet Vexlen, men ligesom Vexlen ikke er forsynet med Kvittering af Privatbanken, har Citanten end ikke i Stævningen, efter hvilken Indstævnte, som bemærket, er udebleven, assereret at have indfriet Vexlen, og at den derved er kommen til at tilhøre Citanten. Sagen vil derfor som ikke tilstrækkelig deduceret være at afvise.“

A. S. Nr. $\frac{587}{1878}$.

Prokurator P. A. Petersen Aktor

contra

De Tiltalte Indsidder Johan Rasmussen og Stenhugger Anders Mortensen af Magleby (Def. Prok. Tvermoes).

Tilegnelse af en Jern-Ankerstok, som fandtes nedgravet i en Grøft, alene anset for ulovlig Omgang med Hitte-gods, uanset om Ankerstokken maatte antages bragt derhen flere Uger iforvejen for senere atter at bortføres.

(Afsagt den 6 Oktbr. 1876).

De Tiltalte, Indsidder Johan Rasmussen og Stenhugger Anders Mortensen af Magleby, ere under nærværende fra Møens Herreds Extraret hertil indankede Sag aktionerede for ulovligt at have tilvendt sig en Jern-Ankerstok; og det

er ogsaa ved deres egne Tilstaaelser og Sagens øvrige Omstændigheder tilstrækkeligen oplyst, at de en Dag i Begyndelsen af dette Aar have fundet en Jern-Ankerstok af henimod 10 Lpds. Vægt, der var nedgravet i en Grøft overfor Klinten, hvilken Ankerstok de en 5 à 6 Uger derefter kjørte til Mannemark og solgte til Smeden sammesteds for 6 Sk. pr. Pd.

Om det nu end antages, at bemeldte Ankerstok har hørt til et nede paa Stranden ved Klinten henliggende, Kjøbmand Blickfeld i Stege tilhørende Skibsanker, skjønnes det, efter hvad ovenfor er anført om Stedet, hvor det fandtes, utvivlsomt, at Stokken paa den Tid har været ude af Blickfelds Besiddelse, og om det endog maa antages, at den, der har transporteret Stokken op fra Stranden, hvor den havde ligget ved Siden af Ankeret, og nedgravet den i Grøften, har gjort dette med den Beslutning senere at bortføre samme, saa er der dog ikke under Sagen oplyst Noget, der kunde tyde paa, at den Paagjældende — der ikke har været at opdage — endnu paa den Tid, Ankerstokken af de Tiltalte bortkjørtes, har vedligeholdt sin flere Uger iforvejen muligen tagne Beslutning, og allerede paa Grund heraf tør der ikke gaas ud fra, at Stokken dengang har været i Nogens Besiddelse.

De Tiltaltes Forhold maa derfor blive at betragte som ulovlig Omgang med Hittegods og findes Straffen i Medfør af Straffelovens § 247 at kunne for hver af de Tiltalte, der ere fødte respektive i 1839 og 1840 og ikke tilforn straffede, bestemmes til 4 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

Underrettsdommen, der har anset de Tiltalte efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød for hver i 5 Dage, vil altsaa for saa vidt være at forandre, medens den med Hensyn til Aktionens Omkostninger bliver at stadfæste, dog at de Aktor og Defensor tilkjendte Salærer af 16 Kr. og 12 Kr. findes at maatte nedsættes til 10 Kr. for hver.

Aktor og Defensor ved Overretten bliver at tillægge i Salær hver 10 Kr., der ville være at udrede af de Tiltalte in solidum.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

De Tiltalte, Indsieder Johan Rasmussen og Stenhugger Anders Mortensen af Magleby, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 4 Dage.

I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande, dog at de Aktor og Defensor tilkommende Salærer bestemmes til 10 Kr. for hver.

Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne P. A. Petersen og Tvermoes, tillægges i Salær hver 10 Kr., der udredes af de Tiltalte, En for Begge og Begge for En.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Under Appelsagen Nr. ⁴⁵⁶₁₈₇₆ imod 3 for Polituordener Tiltalte, Forkarl Peter Larsen af Grønhejgaard m. Fl., vare Omstændighederne følgende:

Den 13 Februar 1876 om Aftenen begave de Tiltalte og 3 Andre sig til en Husmand i Skjørpinge, hos hvem nogle af de Tiltalte iforvejen havde bestilt Punsch. Her gav de 6 Personer sig til at støje og larme, og da et Par af dem begyndte at slaas, bød Husmanden dem forlade Huset, hvilket de dog nægtede. Sognefogden kom derpaa tilstede og opfordrede flere Gange de Tilstedeværende til at gaa hjem. Heller ikke dette efterkom de, hvorefter Sognefogden, der ikke ansaa sig berettiget til at bruge Magt mod Urostifterne, lokkede dem udenfor ved at love dem en Flaske Brændevin. Men selv efter at denne var drukken, og efter at de Vedkommende atter vare blevne opfordrede til at gaa hjem, vedbleve de i længere Tid at gaa syngende og støjende frem og tilbage i Byen.

I Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Oktbr. 1876 i denne Sag hedder det saaledes:

„For dette Forhold, der maa betragtes som en strafbar Polituorden, ville de Tiltalte, der Alle ere over kriminel Løvalder, og af hvilke Ingen er funden forhen straffet, da der ikke er udfærdiget nogen Politivedtægt for Antvorskov Birk eller særlig for Skjørpinge Sogn, være at anse i Henhold til Bestemmelserne i Fr. 22 Oktbr. 1701.“ — Straffen fastsattes til en Bøde af 15 Kr. for hver af de Tiltalte.

Under Appelsagen Nr. ⁸⁹⁴1875, Firmaet Belfour Ellah & Co.s Efterfølgere i Helsingør contra Bestyrelsen for Rhederiet for Briggen „Den 2den April“ vare Omstændighederne følgende: Briggen „Den 2den April“, var af Citanterne befragtet til i Hull at indtage en Ladning, som skulde leveres af en der boende, af Citanten anvist Aflader ved Navn Voigt. Indladningen i Hull blev forhalet og endte først d. 9 Novbr. 1874. Kapt. Petersen, Fører af det nævnte Skib nægtede at underskrive de ham af Voigt forelagte Konnossementer, men lod nye Konnossementer udfærdige af en Notarius, hvori indeholdtes den Bemærkning, at der for 10 Dages Forsinkelse skulde betales L. 4 pr. Dag. Disse Konnossementer, forsynede med Underskrift, tilstillede Kapt. Petersen derefter Voigt den 2 Decbr. og forlod med Skibet Hulls Havn den næste Morgen, uden at videre Forhandling mellem dem fandt Sted. De af Kapt. Petersen underskrevne Konnossementer beholdt Voigt, men tilsendte Citanterne i Helsingør et af de Konnossementer, som Skibsføreren havde nægtet at underskrive, forsynet med Voigts Endossement. Kapt. Petersen nægtede imidlertid efter Ankomsten til Helsingør at udlevere Ladningen, føret af de underskrevne Konnossementer var skaffet tilstede, og dette Forlangende efterkom Citanterne derpaa ogsaa, idet de korresponderede med Voigt og fik et af de underskrevne Konnossementer tilsendt fra denne. Skibets Rhederi fordrede imidlertid Erstatning hos Citanterne for det derved forårsagede Ophold i Helsingørs Havn. I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 Oktober 1876 hedder det derom:

„Vel kan det ikke være en Skipper overladt at udstede Konnossementer efter eget Forgodtbefindende, idet disse selvfølgelig bl. A. bør indeholde en bestemt Forpligtelse for ham til at aflevere den modtagne Ladning paa Bestemmelsesstedet til den Berettigede, uden at Afleveringen kan knyttes til vilkaarlige af ham i Konnossementet indførte Betingelser. Men hverken efter Forholdets Natur eller efter Lovgivningen kan Skipperen paa den anden Side anses pligtig at underskrive de ham af Afladeren forelagte Konnossementer, hvorved bemærkes, at L. 4 - 2—2 maa antages at forudsætte, at de affattes eller i alt Fald kunne affattes af Skipperen. Om Kapitain Petersen nu end ikke havde nogen bestemt Grund til i de af ham affattede Konnossementer at optage Bemærkningen om Erstatning for Opholdet i Hull, da en saadan Bemærkning, der iøvrigt nærmest kun maatte betragtes som en Reservation,

var uforuden for eventuelt at gjøre en Erstatningsfordring gjældende, saa kunde Indførelsen af denne Bemærkning i Konnossementet dog ikke berettigede Afladeren Voigt til at anse disse Konnossementer for ugyldige og til at holde dem tilbage.“

Da nu Ikke-Tilstedeværelsen af noget af Skibsføreren underskrevet Konnossement havde bevirket hans Nægtelse af at udlevere Ladningen i Helsingørs Havn og forårsaget Forsinkelse af Udlosningen dér, maatte Overliggedagspenge svares for det herved forårsagede Ophold i Helsingørs Havn.

Ved Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 Oktober 1876 i Sagen Nr. $\frac{1876}{1878}$ blev Tiltalte, Sadelmager Niels Petersen af Roeskilde anset efter Strfl. § 252 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Det var oplyst, at en Anden hos Tiltalte som Kollektør havde fornyet nogle Lotterisedler og derfor skulde betale ham 36 Kr., endvidere at Tiltalte i denne Anledning modtog en 100-Krone-Seddel, hvilken af en Fejltagelse antoges for en 50-Krone-Seddel, hvorfor Tiltalte kun gav 14 Kroner tilbage derpaa, samt at Tiltalte, efter at han havde opdaget den ved Vexlingen begaaede Fejltagelse, senere, da den Anden forlangte de resterende 50 Kr., mod bedre Vidende nægtede ved hin Lejlighed at have modtaget en 100-Krone-Seddel.

Sagen Nr. $\frac{1877}{1878}$. Forhenværende Skolelærer i Nyhuse og Organist ved Frederiksborg Slotskirke
N. J. Møller (Prok. Casse)

contra

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Prok. J. Simonsen).

Det ligger indenfor Domstolenes Kompetence i en Sag om Pension at afgjøre, om en Skolelærer var afskediget „paa Grund af en ham utilregnelig Aarsag.“

Fortolkning af Ordene „utilregnelig Aarsag“ i Skolelov 8 Marts 1856 § 20*). Pensionsret tillagt en ved ministeriel Resolution uden Pension afskediget Skolelærer.

(Afsagt den 23 Oktbr. 1876).

Citanten, forhenværende Skolelærer og Organist N. J. Møller, som under 19 Maj 1853 blev kaldet til Lærer ved Frederiksborg Slotsmenigheds Skole i Nyhuse og til Organist ved Frederiksborg Slotskirke, men ifølge Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution af 27 Januar 1873 afskedigedes uden Pension fra 1 Februar s. A. at regne, paastaar sig under nærværende Sag kjendt berettiget til fra den 1 Februar 1873 at erholde Pension i Overensstemmelse med Reglen i Lov af 8 Marts 1856 § 20, samt de Indstævnte, bemeldte Ministerium, tilpligtede at godtgjøre ham Sagens Omkostninger med et tilstrækkeligt Beløb.

De Indstævnte have imidlertid efter meddelt Bevilling til fri Proces ved deres beskikkede Sagfører, Prokurator Myhlertz, der imidlertid under Sagens Drift er afgaaet ved Døden, og i hvis Sted Prokurator Simonsen har modtaget Beskikkelse, principaliter paastaet Sagen afvist og sig tillagte Kost og Tæring eller Sagsomkostninger og deres beskikkede Sagfører Salær hos Citanten, medens deres subsidiære Paastand gaar ud paa, at de frifindes for Citantens Tiltale, og at det paalægges denne at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, eller at dette i alt Fald udredes af det Offentlige.

De med Sagen forbundne Omstændigheder ere i det Væsentlige følgende:

Efter at Skoledirektionen for Liunge-Frederiksborg med flere Herreder i Septbr. paa Foranledning af vedkommende Sogneforstanderskab havde indstillet til Kirke- og Undervisningsministeriet, at Citanten — med hvis Bestyrelse af den ham betroede Skole der i længere Tid hos de lokale Skolemyndigheder havde hersket Misfornøjelse, idet hans Interesse — som det angives dels i Beretningen om Skolevisitatsen for Aaret 1863, dels i en af vedkommende Sognepræst som Medlem af Sogneforstanderskabet, under 12 Oktober 1864 afgiven Minoritets-Erklæring — bortdroges fra

*) Jvfr. Dom i U. f. R. 1875. 515 med Note (J. U. 1875. 294).

Skolens Gjerning navnlig ved en Landejendom, som Citanten ejede i en Fjerdingsvejs Afstand fra Skolen — maatte blive entlediget med Pension efter de almindelige Regler, anmodede bemeldte Ministerium ved Skrivelse af 23 Novbr. s. A., da Skoleraadets Majoritet ikke havde villet gaa ind paa at lade Skolefonden udrede saadan Pension, Skoledirektionen om at føre nøjere Tilsyn med Citanten og i Tilfælde af, at han ikke nøje opfyldte sine Pligter, at gaa frem mod ham efter Lovgivningens Bestemmelser, saavel som om at betyde ham, at alle lovlige Midler vilde blive anvendte imod ham, og at han, naar han desuagtet lod sig komme nogen Forsømmelse tillast, maatte vente at blive entlediget uden Pension. En under Sagen fremlagt Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Skolevæsenet i Frederiksborg Slotsogn udviser dernæst for Sogneforstanderskabets Møder den 7 Septbr. og 29 Decbr. 1865 samt den 7 Marts og 9 Novbr. 1866, at Citanten har gjort sig skyldig i forskjellige Forsømmelser, der paadroge ham Tilhold og Advarsler, særlig i Anledning af Gymnastikdirektørens Bemærkninger til Indberetningerne om Gymnastikundervisningen for 1864 et alvorligt Tilhold om at opfylde sine Pligter med Hensyn til den gymnastiske Undervisning, hvorhos Citanten under 25 Oktbr. 1871 fra Skolekommissionen modtog en Advarsel, fordi Sommerferien for Nyhuse Skole samme Aar var bleven forlænget udover den befalede Tid, hvad Citanten dog under Sagen har benægtet at være sket af ham tilregnelige Grunde. Endvidere blev Skolen ved den d. 11 Juni 1869 afholdte Visitats erklæret for maadelig og især i høj Grad trængende til en livlig og mere nidkær Lærer og en lignende Erklæring om. at Skolens Tilstand var maadelig, afgaves ved den paafølgende Visitats den 1 Decbr. 1871. Da endelig Beretningen om Gymnastikundervisningens Tilstand i Aaret 1872, ligesom Beretningen for det foregaaende Aar, betegnede Citanten som den, „der næppe viste Flid“, blev der af Skolekommissionen under 19 Novbr. 1872 ifølge Kirke- og Undervisningsministeriets Resolution paany givet ham et alvorligt Tilhold om at anvende vedberlig Flid paa den gymnastiske Undervisning, ligesom Skoledirektionen ved Kommissionen lod Citanten tilkjendegive, at den, dersom han ikke tog sig sammen og anvendte al sin Flid ikke blot paa dette specielle Fag, men i det Hele paa den ham betroede Skolegjerning, vilde se sig nødt til at indstille Skolen til at forsynes med andre Lærerkrefter. Citanten tilbage- sendte derefter Kommissionen dens Skrivelse, forsynet med

en den 26 Novbr. 1872 dateret Paategning, hvori han, næst at erkjende at være bleven gjort bekendt med Skrivelser, nedlagde en bestemt Indsigelse imod Berettigelsen af sammes Indhold, idet han navnlig henviste til den løse Begrundelse, som laa i Angivelsen om, at han „næppe viste Flid“, hvilken Indsigelse var holdt i en upassende Tone. Samtidig hermed meddelte Citanten Skolekommissionen, at han, i Anledning af en af Skolekommissionen i Skoleprotokollen ved sidste Examen indført Bemærkning om, at de forberedende Øvelser i Gymnastik aldeles ikke vare indøvede, havde i Protokollen tilføjet en Besvarelse, i hvilken det blandt Andet siges, at „de forberedende Øvelser bleve gennemgaaede ifjor.“ Disse Besvarelser foranledigede Skolekommissionen til at forelægge Sagen for Skoledirektionen, idet Kommissionen oplyste denne om, at de forberedende gymnastiske Øvelser ogsaa ved Examen i Oktober 1871 bleve fordrede præsenterede, men at Citanten ogsaa dengang havde svaret, at de ikke vare indøvede paa Grund af Børnenes Fodtøj, saaledes at Citanten derfor ved sin foranstaaende Udtalelse i Skoleprotokollen havde gjort sig skyldig i en faktisk Usandhed. Skoledirektionen lod derefter under 12 Decbr. 1872 Citanten tilflyde en streng Misbilligelse af hans usømmelige Skrivemaade overfor hans Foresatte og henledede hans Opmærksomhed paa hans Mangel paa Berettigelse til at gjøre nogensomhelst Bemærkning i Protokollen efter Examens Afholdelse, eller overhovedet at indføre Kritik over hans Foresatte, ligesom Direktionen sluttelig advarede ham mod Følgerne af en Fremfærd som den udviste, idet den udtalte, at det var tilstrækkelig godtgjort baade af ham selv og ved de i de sidste 6 Aar afholdte Visitationer i den ham betroede Skole, at han utilfredsstillende røgtede sit Embede som Ungdommens Lærer. Paa denne Tilrettevisning tilstillede derefter Citanten Direktionen følgende Svar, dateret den 22 Decbr. 1872. „I Anledning af Skoledirektionens ærede Skrivelse af 12 dennes tillader jeg mig allerærbødigst at erklære, at jeg anser mig berettiget til at indføre Modbemærkninger i Skoleprotokollen, naar Anker mod mig fremsættes paa denne Maade. Jeg forbeholder mig min Ret mod Sigtelse for at have „besudlet“ Noget og i det Hele taget imod det Sprog, der føres til mig. Jeg tilbageviser paa det Bestemtteste enhver ubevist Beskyldning for Efterladdenhed i min Kaldsgjerning, og anser mig ikke bunden til nogen bestemt Form overfor Henvendelser, der i Formløshed søger sin Lige. Min Tilføjelse i Skole-

protokollen indeholder ikke Kritik over mine Foresatte eller i det Hele taget Noget, som jeg ikke vilde driste mig til at forsvare, hvor og naar paakræves.“

De saaledes foreliggende Udtalelser fra Citantens Side bevægede Skoledirektionen til at gjøre Indstilling til Kirke- og Undervisningsministeriet om hans Afskedigelse, og efter foregaaende Brevvexling med vedkommende Biskop bestemte Ministeriet sig da til at afskedige Citanten uden Pension, idet Ministeriet i sin Skrivelse af 27 Januar 1873 tilføjede, at Entledigelsen ikke kunde siges at ske af en ham utilregnelig Aarsag, eftersom det under 23 Novbr. 1865 udtrykkelig var tilkjendegivet ham fra Ministeriet, at han maatte vente at blive entlediget uden Pension, naar han lod sig nogen Forsømmelse komme tillast, og der nu var indkommen Besværing saavel over den utilfredsstillende Tilstand, hvori hans Skole befandt sig, som over hans usømmelige Skrive-maade i Anledning af den ham derfor givne Tilrettevisning.

(Fortattes)

Meddelelser.

Fortegnelse over Retssamlinger, Retslitteratur m. m. af Prof. Aagesen er anmeldt af Prof. Maurer i Kritische Vierteljahrschrift for dette Aar 1ste Hefte p. 106—114. Anmeldelsen har især Interesse derved, at den meddeler en stor Mængde Bidrag til Fuldstændiggjørelse af Fortegnelsen forsaavidt den islandske Retslitteratur angaar. Maurer rejser iøvrigt en Del Anker, saasom over at utrykte Forelæsninger ere medtagne, over at der ikke er tilstaaet Island lige saa vel som Norge og Sverige en fra den danske Literatur afsondret Plads, og over at Fortegnelsens Plan og Grænser ikke ere klare. Men ligesom denne Kritik fremsættes med al mulig Forbehold og vel ogsaa tildels kunde imødegaaes ved Henviisning til Fortegnelsens i dens Fortale antydede væsentlig praktiske Ojemed, saaledes anerkjender Anmelderen gjentagende Fortjenstligheden af dette bibliografiske Arbejde.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 23 Februar.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 18.

Den 3 Marts.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse).

Den principale Paastand om Sagens Afvisning have nu de Indstævnte søgt at begrunde paa, at Spørgsmaalet, hvoraf Citantens Berettigelse til Pension er afhængig, nemlig om han er afskediget af en ham tilregnelig Aarsag eller ikke, alene kan afgjøres ved et af det indstævnte Ministerium selv afgivet Skjøn, hvis Rigtighed Domstolene ere inkompetente til at sentere over. Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives de Indstævnte Medhold; thi naar Loven af 8 Marts 1856 § 20 har tillagt en Skolelærer, som har været fast ansat i 10 Aar i det offentlige Skolevæsens Tjeneste, en Ret til Pension, naar han afskediges paa Grund af en ham utilregnelig Aarsag, er det heraf en Følge, at han, i Tilfælde af at Pension ved Afskedigelsen nægtes ham, maa have Adgang til ved Domstolene at faa prøvet, om den i Loven nævnte Betingelse for hans Ret til Pension har været tilstede eller ikke, en Afgjørelse, der ikke skjønnes at bero paa Forudsætninger, som skulde gjøre et administrativt Skjøn til en Nødvendighed. Det bliver derfor herefter at undersøge, om der har foreligget tilstrækkelig Hjemmel for det indstævnte Ministerium til ved Citantens Entledigelse at nægte ham Pension.

Denne Hjemmel har Citanten hovedsagelig søgt at bestride ved den Betragtning, at han ikke har været tilregnelig Aarsag til sin Afskedigelse i den Forstand, hvori denne Mod-sætning til det i L. af 8 Marts 1856 § 20 brugte Udtryk,

„utilregnelig Aarsag“, formentlig kun lader sig tage, nemlig som alene omfattende de Tilfælde, hvori Skolelæreren maa siges at have gjort sig uværdig til at beholde sit Embede, og i hvilke han derfor ligefrem vilde kunne fradømmes dette. At tillægge hint Udtryk et saa begrænset Omfang findes imidlertid ikke at kunne billiges; thi om end Ordene „utilregnelig Aarsag“ i Loven af 8 Marts 1856 § 20 ikke vilde kunne tages i saa streng Betydning, at ethvert Tilfælde var udelukket, hvor der af en af en Skolelærer begaaet Fejl eller Forsømmelse, der ikke kunde kaldes utilregnelig, maatte tages Anledning til at afskedige ham, skjønnes det paa den anden Side at maatte antages, at Udtrykket her er brugt paa samme Maade som i Pensionsloven af 5 Januar 1851, til hvilken der ogsaa i en anden Retning henvises i §en, altsaa som staaende i Modsætning dels til de Tilfælde, hvor en Forbrydelse af Embede kan finde Sted, dels til de Tilfælde, hvor der er begaaet Misligheder, som svække den for Stillingen nødvendige Agtelse og Tillid.

Spørgsmaalet bliver da, om Citantens Forhold lader sig henhøre under den ene eller den anden af disse Betydninger, men ligesom dette ikke vil kunne statueres med Hensyn til den Angivelse, som indeholdes i Citantens Skoleprotokollen tilførte saakaldte Besvarelse af Skolekommissionens Bemærkning om den afholdte Gymnastikprøve, da det ikke mod, hvad Citanten under Proceduren har bemærket, skjønnes at være ham overbevist, at han herved har fremført en vitterlig Usandhed, saaledes findes der heller ikke i de øvrige af de Indstævnte fremsatte Ankeposter mod Citanten at være overbevist ham noget Forhold af en saadan graverende Beskaffenhed, at det skulde kunne henføres under en af hine Kategorier, i hvilken Henseende det særlig med Hensyn til den af ham overfor hans Foresatte anvendte Skrivemaade bemærkes, at om end denne ingenlunde lader sig forsvare, skjønnes der dog at foreligge noget Undskyldende for Citanten, dels i den Ubestemthed, hvormed Anken over hans Gymnastikundervisning blev fremsat, dels i den forholdsvis særdeles skarpe Form, hvori Skoledirektionens Irettesættelse til ham af 12 December 1872 blev indklædt. Som Følge heraf, samt da der ej heller er forholdt lige over for Citanten overensstemmende med Forskrifterne i Anordningen 29 Juli 1814 Bilag B § 3, i hvilken Henseende navnlig bemærkes, at Kirkeministeriets Skrivelse af 23 Novbr. 1865 ikke ses at være kommunikeret Citanten paa sædvanlig Maade gjennem hans nærmeste Fore-

satte, og da de øvrige ham givne Advarsler, med Undtagelse af Skolekommissionens ovenanførte af 19 Novbr. 1872, ikke kunne siges at angaa Forseelser „af Betydenhed“, vil heller ikke de Indstævntes subsidiære Paastand om Fritindelse kunne tages til Følge, hvorimod Citanten vil, som af ham paastaaet, være at kjende berettiget til fra 1 Februar 1873 at erholde Pension i Overensstemmelse med Reglen i L. af 8 Marts 1856 § 20. Efter Omstændighederne ville Sagens Omkostninger være at ophæve, og vil der efter Sagens Udfald ikke kunne tillægges de befalede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, noget Salær af det Offentlige.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, forhenværende Skolelærer i Nyhuse og Organist ved Frederiksborg Slotskirke N. J. Møller, bør være berettiget til fra den 1 Februar 1873 at erholde Pension i Overensstemmelse med Reglen i Lov 8 Marts 1856 § 20.

Sagens Omkostninger ophæves.

-
- A. S. Nr. ⁵¹⁷/₁₈₇₅. Gaardejer Hans Andersen af Rosenlundgaarden (Prok. Engelstoft)
 contra
 Karen Kirstine Christiansen af Hundsbo (Prok. Kaas).

Husbondens Undladelse af at betale Tyendeløn i rette Tid berettiger ikke Tyendet til at forlade Tjenesten, før det forgjæves har afkrævet Husbonden Lønnen. Fuldt Bevis for, at et Tyende var fæstet, ikke anset tilvejet bragt ved Husbondens Paategning derom i den i Tyendets Værge værende Skudsmaalsbog i Forening med et Vidnes Forklaring om at have hørt Tyendet erkjende at være fæstet.

(Afsagt den 23 Oktbr. 1876).

Efter Stævning af 22 Septbr. f. A. paaanker Citanten, Gaardejer Hans Andersen af Rosenlundgaarden, her for

Retten en inden Bjerge Aasum Herreders Politiret den 26 August s. A. afsagt Dom i en Sag, som han havde anlagt mod Indstævnte, Karen Kirstine Christiansen af Hundsbo, i Anledning af, at hun skal have misligholdt en mellem dem indgaaet Tyendekontrakt, men hvorunder hun er frifunden for hans Tiltale og Sagens Omkostninger hævdede.

Det er in confesso, at Indstævnte, der var fæstet for og havde tjent Citanten i Vinterhalvaaret fra 1 Novbr. 1874 til 1 Maj 1875, sidstnævnte Dag har forladt Citantens Gaard for at tage Tjeneste andetsteds; men medens Citanten gjør gjældende, at hun paany var fæstet af ham for Sommerhalvaaret 1875 mod en Løn af 48 Kr. og har modtaget 1 Kr. i Fæstepenge og derfor som udebleven fra hans Tjeneste bør anses efter Tyendeloven af 10 Maj 1854 § 18, har Indstævnte procederet til Frifindelse, idet hun benægter, at dette er Tilfældet, og under alle Omstændigheder, da hun ikke den 1 Maj f. A. har faaet sin forfaldne Løn udbetalt, efter Bestemmelsen i samme Lovs § 43 Nr. 5 har været berettiget til at forlade Citantens Tjeneste, og heri er der ved Politiretsdommen givet hende Medhold.

Citanten paastaar Dommen forandret overensstemmende med den af ham for Underretten nedlagte Paastand, og at hun tilpligtes at betale Sagens Omkostninger for begge Retter, hvorimod Indstævnte efter meddelt Bevilling til fri Proces ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Kaas, procederer til Politiretsdommens Stadfæstelse, saaledes at det tillige paalægges Citanten at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Prokurator Kaas, hvilket Salær i alt Fald forventes udredet af det Offentlige.

Overretten kan ikke med Underdommeren være enig i, at Indstævnte alene af den Grund maa frifindes, at hun ikke den 1 Maj har faaet sin fortjente Løn udbetalt; thi vel har Citanten indrømmet, at der er hengaet nogle, muligens 5 Dage, inden dette skete, men selv om den anførte Bestemmelse i Tyendelovens § 43 Nr. 5 kunde anses analogisk anvendelig i nærværende Tilfælde, hvor det drejede sig ikke om Fortsættelse af selve det ældre Tyendeforhold, men om Tiltrædelse af et nyt, er det dog ikke imod Citantens Benægtelse bevist, at hun forgjæves har afkrævet ham Lønnen, og at hun saaledes har været i det i denne Bestemmelse forudsatte Tilfælde, at hun ikke har kunnet erholde sin Løn.

Udfaldet af nærværende Sag maa derfor bero paa, hvor-

vidt der mod Indstævntes Benægtelse fra Citantens Side er tilvejebragt Bevis for, at hun har ladet sig fæste til at tjene ham i Halvaaret fra 1 Maj til 1 Novbr. 1875.

Dette skjønnes imidlertid ikke at være Tilfældet; thi vel har Politiasistent Jørgensen, mod hvis Habilitet som Vidne Indstævnte uden Føje har protesteret, forklaret, at hun en Dag i Marts f. A. i hans Overværelse har erkjendt, at hun alt i Slutningen af Aaret 1874 var fæstet til at tjene Citanten i det anførte Tidsrum og havde modtaget Fæstepenge, og at der derfor ved samme Lejlighed af Citanten blev indført en Paategning herom i hendes Skudsmaalsbog, ligesom det og under Sagen maa anses som givet, at Indstævnte har faaet sin Skudsmaalsbog tilbage fra Citanten, uden at hun senere har foretaget Noget for at faa den anførte Paategning udsløttet; men herved findes der dog ikke at være tilvejebragt mere end en høj Grad af Formodning for, at hun er bleven fæstet som af Citanten anført, og Sagens Udfald vil derfor være at gjøre afhængig af Indstævntes Ed, saaledes, at hun vil blive at frifinde for Citantens Tiltale, naar hun med Ed bekræfter, at hun ikke af Citanten er bleven fæstet til at tjene ham fra 1 Maj til 1 Novbr. f. A., hvorimod hun, naar denne Ed ikke aflægges, i Overensstemmelse med Citantens Paastand vil være at dømme efter bemeldte Lovs § 18 saaledes, at hun, foruden at tilbagebetale Fæstepengene 1 Kr., tilpligtes at erlægge til Citanten 24 Kr. samt udrede en Bøde 12 Kr., der tilfalder Bjerge Aasum Herreders Politikasse.

Sagens Omkostninger i begge Instanser ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Efter Sagens Udfald vil der ikke kunne tilkjendes Prokurator Kaas, hvis Sagførelse har været forsvarlig, noget Salær.

Der foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Thi kjendes for Ret:

Naar Indstævnte, Karen Kirstine Christiansen af Hundsbo, efter foregaaende lovlig Omgang og inden Retten med sin Ed bekræfter, at hun ikke af Citanten, Gaardejer Hans Andersen af Rosenlundgaarden, er bleven fæstet til at tjene ham fra 1 Maj til 1 Novbr. f. A., bør hun for hans Tiltale i denne Sag fri at være; men trøster hun sig ikke til saadan Ed at aflægge, bør hun til Bjerge Aasum Herreders Politikasse bøde 12 Kr. samt til Citanten betale 25 Kr.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{287}{1876}$. Brændehandler J. P. Petersen (Prok. Rode)

contra

Gaardejer Jacob Jacobsen og forhenværende Gaardejer Niels Jensen (Prok. M. Møller og Prok. Ronge).

Antaget, at exceptio actoris incompetentis alene med Hensyn til Parterne i 1ste Instans kan betragtes som en Realitetsindsigelse. En Sælger af en Ejendom, hvoraf en Trediemand formentlig havde Krav paa Aftægt, efter Omstændighederne ikke anset beføjet til at appellere en Sag om Aftægten mellem Kjøberen og Aftægtsnyderen, hvorunder Sælgeren, der for Underretten var stævnet for Navns Nævnelser Skyld, kun havde reserveret sin Ret, — skjøndt han havde Interesse deri derved, at Aftægtsnyderen først efter denne Sags Afgjørelse kunde sagsøge ham.

(Afsagt den 23 Oktbr. 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Brændehandler J. P. Petersen, appelleret en inden Kronborg østre Birk som 1ste Instans den 20 Oktober f. A. afsagt Dom i en af Indstævnte, forhenværende Gaardejer Niels Jensen, mod Indstævnte, Gaardejer Jacob Jacobsen, som nuværende Ejer af Træhøjgaard, anlagt Sag betræffende en Indstævnte Niels Jensen formentlig tillagt Ret til Ophold og Underhold paa Gaarden, ved hvilken Dom Sagens Udfald er gjort afhængig af Indstævnte Jacob Jacobsens Ed, saaledes at han, naar han edeligen bekræfter, at han ikke ved Afslutningen af Handelen om Træhøjgaard i Aaret 1869 har paataget sig i Et og Alt og i Henhold til de tidligere Adkomstdokumenter og navnlig Sælgerens — Citanten, Brændehandler Petersens — Skjøde paa Gaarden, at indtræde i de samme Rettigheder og Forpligtelser, som Sælgeren havde lige over for Indstævnte

Niels Jensen, er frifunden for Niels Jensens Tiltale, hvorimod han, hvis han ikke aflægger Eden, er tilpligtet at give Niels Jensen det af ham paastaaede Ophold paa Gaarden og Erstatning for Afsavnet m. m.

Denne Dom har Citanten, der for Underretten har været stævnet for Navns Nævnelser Skyld og for at varetage sit Tarv under Sagen, ved at indbringe Sagen for Overretten, paastaaet forandret derhen, at Indstævnte Jacob Jacobsen enten pure frifindes for Indstævnte Niels Jensens Tiltale eller pure dømmes efter dennes Paastand, idet han har protesteret imod, at det tillades Jacob Jacobsen at afgjøre Sagen ved sin Ed.

Indstævnte Niels Jensen, hvem der er meddelt Bevilling til fri Proces her for Retten, og for hvem Prokurator Møller er beskikket som Sagfører, har, idet han foreløbig har procederet Formaliteten, paastaaet Sagen afvist fra Overretten paa Grund af formentlig manglende Competence for Citanten til at optræde som Appellant, hvorhos Prokurator Møller har paastaaet sig eller Niels Jensen tillagt Kost og Tæring hos Citanten.

Subsidiært har han begjært 14 Dages Anstand for at procedere Realiteten.

Indstævnte, Jacob Jacobsen, har for det Tilfælde, at den af Indstævnte Niels Jensen nedlagte Afvisningspaastand tages til Følge, paastaaet sig tillagt Kost og Tæring, hvorimod han i modsat Fald har paastaaet Sagen afvist, forsaavidt angaar den attraaede Forandring i Underretsdommen til hans pure Domfældelse, og iøvrigt begjært 14 Dages Anstand til at behandle Realiteten, naar Prokurator Møller maatte have svaret i denne.

Som bemærket har Citanten — til hvis Protest imod Afvisningspaastanden, fordi den som en exceptio actoris incompetentis skulde betragtes som en Realitetsindsigelse, intet Hensyn kan tages, da det kun er i 1ste Instans, at denne Indsigelse kan tillægges en saadan Betydning, — af Indstævnte Niels Jensen været indvarslet for Underretten for Navns Nævnelser Skyld og for at varetage sit Tarv under Sagen, og har han ogsaa efter dennes Indvarsling givet Møde, men uden at indtræde som Intervenient i Sagen og nedlægge Paastand i den, idet han, der tidligere havde været sagsøgt af Niels Jensen til Udredelsen af det omhandlede Ophold, men ved denne Rets Dom af 9 Februar 1874 blev frifunden, idet det blev antaget, at hans Ansvar lige over for Niels Jensen

i hvert Fald kun kunde være subsidiært, saa at Sag først med Føje kunde rejses mod ham, naar det var givet, at Jacobsen paa Grund af Mangler ved Gaardens Overdragelse fra Citantens Side rettelig havde bortvist Niels Jensen og saaledes af samme Grund maatte kjendes fri for at svare Niels Jensen Opholdet, — har indskrænket sig til at forbeholde sin Ret i videste Maade overfor et eventuelt nyt Søgemaal mod ham, eller en Appel af Dommen af 9 Febr. 1874.

Men naar dette er Tilfældet, findes Citanten ikke at være berettiget til at optræde som Appellant af den mellem andre Parter afsagte Dom, der Intet afgjør om Citantens mulige Forpligtelse til at yde Opholdet, om Dommen end, efter hvad der er statueret i den ovennævnte Dom af 9 Februar 1874, under en eventuel ny Retssag mellem Niels Jensen og Citanten om dennes Forpligtelse til at yde Opholdet maatte kunne faa Betydning som et processuelt Trin, der skulde være tilbagelagt, forinden en saadan Sag med Nytte kunde rejses; men den Interesse, Citanten herefter kunde have i Dommens Forandring, er selvfølgelig altfor fjern og ubestemt til, at han paa Grund heraf skulde kunne optræde som Appellant af den ham iøvrigt uvedkommende Dom.

Som Følge heraf vil Sagen, efter Indstævnte Niels Jensens Paastand, i det Hele være at afvise, hvorhos Citanten vil have at betale Prokurator Møller, hvis Sagførelse har været lovlig, og Indstævnte Jacob Jacobsen den af dem paastaaede Kost og Tæring med 20 Kr. til hver.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

I Kost og Tæring betaler Citanten, Brændehandler J. P. Petersen, til Prokurator Møller og til Indstævnte, Gaardejer Jacob Jacobsen, 20 Kr. til hver, der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Under A. S. Nr. $\frac{554}{1876}$ Slagtersvend Laurits Peter Petersen af Helsingør contra Slagter P. Olsen af Hillerød paastodes Indstævnte i Medfør af Tyendelovens § 46 tilpligtet at betale Citanten Løn fra 1 Februar til 1 Maj 1876 med

30 Kr. og Kostpenge for 8 Uger à 66 Øre daglig samt Omkostninger. Citanten forklarede, at han var fæstet halvaarsvis til at tjene Indstævnte for Kost og Logis samt halvaarlig Løn af 30 Rd., endvidere at Indstævnte i Januar 1876 havde spurgt ham, om han var villig til ved Kontrakt at forbinde sig til at tjene ham i 2 Aar, og, da Citanten ikke vilde dette, havde sagt, at saa skulde han forlade Tjenesten den 1 Februar, hvortil Citanten svarede, at hans Skiftetid var den 1 Maj, og endelig at Indstævnte den 1 Februar leverede Citanten hans Løn til denne Dag og paalagde ham at gaa. Indstævntes Forklaring gik derimod ud paa, at Citanten af sin Fader var sat i Lære hos ham for 4 Aar fra Maj 1874 at regne, saaledes at han skulde have Kost og Logis samt 30 Rd. halvaarlig, og at Citanten i Januar 1876 havde sagt, at han vilde rejse den 1 Maj, hvortil Indstævnte svarede, at naar han dog ikke vilde blive de 2 Aar endnu, hvortil han var pligtig, maatte han heller rejse den 1 Febr.; dertil skal Citanten have svaret, at han saa vilde rejse den 1 Februar, hvorfor Indstævnte den 1 Februar udbetalte ham den da fortjente Løn. Citanten nægter imidlertid at være sat i Lære hos Indstævnte i 4 Aar og at have truffet Overenskomst med denne om at hæve Forholdet den 1 Februar „og“ — hedder det i Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Oktober 1876 — „da det, hvad enten det var et Læreforhold eller et Tyendeforhold, maatte paa-ligge Indstævnte at godtgjøre, at der var truffet Overenskomst om at ophæve Forholdet til en Tid, der, hvorledes Forholdet end var, vilde være udenfor den sædvanlige, og Indstævnte ikke paa nogen Maade har bevist Rigtigheden af sit Anbragte, findes han at maatte dømmes efter Citantens Paastand, dog saaledes at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne skjønnes at burde ophæves.“

Sagen Nr. ⁵⁹⁴1878. Gaardejer Hans Olsen af Biltris (Selv)
til
Ejendomsdom.

Uden at Bevis for Citantens Adkomst fordredes, Ejendomsdom ifølge Bevilling given paa en til en bestemt Person udstedt Statsobligation, som af en Anden, der

var Besidder deraf, var transporteret til Ihændehaveren og nu angaves at tilhøre Citanten.

(Afsagt den 23 Oktbr. 1876).

Ved en ad mandatum udfærdiget kgl. Bevilling af 1 Juli f. A. er det tilladt, at Citanten, Gaardejer Hans Olsen af Biltris under Kjøbenhavns Amt, ved Stævning til vedkommende Ret med Aar og Dags Varsel maa indkalde den eller dem, som maatte formene at have noget Krav paa en Citanten efter hans Angivende tilhørende under 5 Marts 1860 af Finantsministeriet udstedt Statsobligation Litr. C Nr. 70 stor 175 Rd., lydende paa Tømmerregnskabsfører i Søetaten H. Gerner, hvilken Obligation er udstedt i Stedet for en for Citantens afdøde Fader, Ole Nielsen, ved en Ildsvaade i Aaret 1857 tilintetgjort, ligeledes paa bemeldte Tømmerregnskabsfører i Søetaten H. Gerner lydende Statsobligation Litr. A Nr. 1112, dateret den 15 April 1846, og som i Forbindelse med sidstnævnte Obligation i over 20 Aar upaatalt skal have været i Citantens Fader og efter dennes Død i hans i uskiftet Bo hensiddende Moders, Kirsten Hansdatters, Besiddelse, og som af Sidstnævnte under 21 April f. A. er transporteret til Ihændehaveren, men som Citanten, da han ikke kan godtgjøre sin Ejendomsret dertil, ikke kan faa ombyttet med en bestandig paa Ihændehaveren lydende Kouponsobligation paa 200 Kr. og Resten 150 Kr. udbetalt kontant — til at fremkomme med saadant Krav og deres lovlige Adkomst til Obligationen at bevisliggjøre, saaledes at der, saafremt Ingen inden foreskrevne Tids Forløb dermed skulde melde sig, maa erhverves Ejendomsdom paa bemeldte Obligation.

Da nu Citanten i Henhold hertil har udtaget Stævning til nærværende Ret, der i Analogi af Fr. 7 Febr. 1823 § 4 maa anses som den vedkommende, og med dennes Forkyndelse saavel som iøvrigt forholdt sig i Overensstemmelse med Bevillingens Indhold, og da Ingen ved Sagens Inkamination er mødt for at tage til Gjenmæle, vil der være at give Citanten Ejendomsdom paa Obligationen.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Gaardejer Hans Olsen af Biltris, bør være isberettiget til den ovenanferte Statsobligation Litr. C

A. S. Nr. $\frac{588}{1876}$.

Prokurator B. Christensen Aktor

contra

Tiltalte Tømmersvend Jens Peter Laurids
Henriksen (Def. Prok. Engberg).

En Tiltalt straffet efter Strafl. § 203 og 210. Efter Omstændighederne ikke fundet at kunne straffes under den kriminelle Sag, at Tiltalte ved samme Lejlighed i den Hensigt at prygle sin forhenværende Arbejds-herre, af hvem han paastod at være forurettet, havde begivet sig ud til denne og havde forfulgt denne, der dog undkom.

(Afsagt den 24 Oktbr. 1876).

Under nærværende fra Kjøbenhavns Amts Nordre Birks Extraret hertil indankede Sag aktioneres Tiltalte, Tømmersvend Jens Peter Laurids Henriksen, for Overtrædelse af Straffelovens §§ 203 og 210, og er det ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold.

Efter at Tiltalte, som havde haft Arbejde paa en Bygning i Skodsborg for Snedkermester O. S. Schmidt under 22 April d. A. var bleven afskediget fra dette Arbejde tilligemed en Medtiltalt, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret, begav de sig den 24de næstefter atter ud til Skodsborg her fra Byen af, dels for at hente noget Værktøj, som Tiltalte Henriksen mente at have forglemt, dels for at afkræve Schmidt, med hvis Opgjærelse af deres Arbejdsfor- tjeneste de vare misfornøjede, deres formentlige Tilgode- havende. Da Tiltalte, som har erkjendt, at det var hans Hensigt saavel at tildele Schmidt nogle Prygl, hvis han ikke betalte, som ligeledes at overfalde og afbanke en Tømmersvend Hansen, som var vedbleven at arbejde hos Schmidt, saafremt han ikke var villig til at ophøre hermed, — tilligemed sin Ledsager, der var bekjendt med og billigede hans Hensigt, henimod Aften var kommen til den Bygning, hvor Schmidt havde Arbejde og havde faaet Øje paa denne i en Luge over Stalden, tog de, uagtet Schmidts Opfordringer til at forføje sig bort, fat paa en mod Stalden hensat Stige, for ved Hjælp af denne at naa ind til Schmidt. Dette lykkedes dem ogsaa, uagtet Schmidts Forsøg paa at forhindre det, og denne sprang da ned fra et Vindue og søgte at undløbe,

men standsedes efter Opfordring af Tiltalte af 3de ikke under denne Sag tiltalte Personer, der vare fulgte med ham til Bygningen, og medens Tiltalte og hans Kammerat steg ind i samme, havde lejret sig i Grøften udenfor. Schmidt slap imidlertid atter bort fra disse, dog først efter at hans Frakke under hans Anstrængelse for at løsrive sig, var gaaet itu, og blev vel et kort Stykke forfulgt af Tiltalte, men var dog saa heldig at undkomme.

(Fortsættes).

Anmeldelse.

De norske Retskilder og deres Anvendelse af L. M. B. Aubert, Professor ved Kristiania Universitet. Første Del (XX og 408). Kristiania 1877.

Dette Værk, som ifølge det dobbelte Titelblad tillige danner første Afdeling af en Fremstilling af den norske Privatrets almindelige Del, er det første trykte Skrift over dette Æmne i den særligt norske juridiske Literatur. Denne har hidtil kun besiddet en kontratrykt „Indledning til den norske Retsvidenskab“ udgivet i Kristiania 1845 anonymt, men ifølge norsk Forfatterlexikon forfattet af daværende cand. juris T. H. Aschehoug. Prof. Auberts Bog er ifølge Fortalen nærmest udarbejdet for at afhjælpe den Trang til en Lærebog for de Studerende, som efter det Anførte maatte være tilstede, men den har tillige til Hensigt at tjene som videnskabelig Haandbog og særligt at meddele Resultaterne af langvarige Undersøgelser, som Forf. har anstillet over nogle af de vigtigste Retskilder.

I den foreliggende Del af Værket omhandler Forf. i 1ste Afsnit først de almindelige Sætninger om Retsbegrebet, Retskildernes Begreb, Inddelingen i offentlig og privat Ret m. m. Det forekommer Anm., at Forf. her ikke har taget tilstrækkeligt Hensyn til Resultaterne af den nyere Tids Undersøgelser over disse Æmner, men da Fremstillingen indskrænker sig til en kort Oversigt (24 Sider), skal man ikke

gaa nærmere ind derpaa. Anm. formener iøvrigt, at da det foreliggende Værk ikke fremtræder blot som en monografisk Fremstilling af Retskilderne, men tillige som en Lærebog over Privatrettens alm. Del, havde det været ønskeligt, om Forf. havde helliget de omtalte Grundbegreber en noget fyldigere Udvikling. Afsnittet slutter med en fortrinlig, kort Udsigt over de norske Retskilders Historie fra de ældste Tider til Nutiden, som i store og klare Træk viser hele Retsudviklingens Gang.

Bogens 2det Afsnit angaar den skrevne Rets Kilder, først og fremmest naturligvis Chr. V's Lovbog, dernæst de øvrige Kilder indtil 1814, derpaa Kilderne fra 1814 til Nutiden og endelig de skrevne Retskilders Kundgjørelse. Overalt vil man finde et roligt og sikkert historisk Blik, stor Lærdom og overordentlig Flid og Grundighed, og disse solide Egen-skaber, hvortil endnu kommer en klar og smukt formet Stil, give Værket et uomtvisteligt Krav paa at anerkjendes som en sand og værdifuld Berigelse af den juridiske Literatur. Særligt maa fremhæves de mange hidtil slet ikke eller kun ufuldstændigt fremdragne Oplysninger angaaende Forfattelsen af Chr. V's danske og norske Lovbog, som med stor Ihærdighed ere tilvejebragte og bearbejdede af Forf. dels i selve Texten dels særskilt i to Tillæg. Fremstillingen er derhos i høj Grad upartisk, selv hvor Forf.s varme nationale Følelse, som paa flere Steder træder frem, har maattet være i Bevægelse. Ved at omtale de mange mislykkede Forsøg i det 17de Aarhundrede paa en norsk Lovrevision, paaviser Forf. saaledes (p. 72), at de give „et mærkeligt Bevis paa den danske Regerings forsigtige Fremgangsmaade lige over for Norge. Dette er alt Andet end en planmæssig Fordanskelse. . . . Det var først efter at mer end en Menneskealder var gaaet hen med unyttige Forsøg, og Norge saaledes syntes fuldstændig at have godtgjort sin egen Udygtighed, og først efter at Danmark havde istandbragt et brugbart Lovudkast, at man — og som det synes selv da først efter nogen Vaklen — aabent skred til Amalgamation. Da først kom der ogsaa, som nedenfor skal fortælles, til Syne en norsk Selvstændighedsfølelse og Dygtighed, som stod i største Modsætning til de ovenfor skildrede Bestræbelser. Men da kom den for sent.“ Denne og flere lignende Udtalelser støttes og suppleres ved grundige Undersøgelser over den virkelige Forandring, som Chr. V. norske Lov hidførte i den faktisk gjældende Retstilstand i Norge, og det er lykkedes Forf. at

give et særdeles anskueligt Billede af det Vilderede, hvori de gamle norske Love, utydelige paa mange Punkter og ikke stemmende med de nyere Forhold, forvanskede ved Chr. IV's Lov af 1604, fortolkede af ukyndige og for en stor Del fremmede Retsbetjente og kæmpende med indtrængende fremmed Ret, havde bragt hele Retslivet. Forf. har intet Arbejde skyet for at dokumentere sine Paastande, og paa mange Punkter har han derved ydet nye og betydningsfulde retshistoriske Bidrag. Som særlig fortræffelig skal Anm. fremhæve den p. 135 ff. anstillede Undersøgelse af den vistnok almindelig gængse Forestilling om Chr. V's Lovs nationale Karakter. Om man nu end ikke i alle Enkeltheder kan følge Forf., maa man dog indrømme, at det i det Store og Hele er lykkedes ham at paavise, at fremmed Ret har haft en ret betydelig Indfyldelse paa vore ældre Love. Forf. benægter iøvrigt ikke, hvad der heller ikke vilde være rigtigt, at de fleste fra fremmede Retsforfatninger kjendte Regler ere optagne i vor Ret gennem en selvstændig Udvikling og Bedømmelse, men hans Udvikling sigter navnlig til at godtgjøre, at vore Love ingenlunde, som man har ment, for den aldeles overvejende Del hjemle en Retsordning, som ikke lignede den andetsteds gjældende. Af stor Interesse ere endvidere Sammenstillingen af Forskjellighederne mellem Chr. V's danske og norske Lovbog og Angivelsen af de vigtigste af de gamle norske Retsregler, som bortfaldt ved Chr. V's norske Lov, hvoriblandt f. Ex. Bestemmelserne om Godtgjørelse til Vidner, om Ætleding, om Ejendomsrettens Overgang ved Løsøre uden Besiddelse, om 30 Aars Hævd paa Landet.

I Undersøgelsen om, fra hvilket Tidspunkt Chr. V's Lov har hævet de ældre Love, antager Forf. p. 198 ff. med Rette, at det er Dagen for Lovens Ikrafttræden, Mikkelsdag 1688, og ikke Lovens Datum, 15 April 1687, hvorpaa det kommer an.. Anm. formener dog, at Fremstillingen vilde have vundet, hvis der var skjelnet mellem de ældre Love, som strede mod Lovbogen, og dem, som ikke strede mod Lovbogen, men dog høre til de Klasser af Lovregler, som Lovbogen angaar. Kun for de Sidstnævntes Vedkommende synes det Anm., at der kan være nogen fornuftig Tvivl, medens det for de Førstnævntes Vedkommende maa følge af sig selv, at de bortfalde; thi Lovbogen skulde naturligvis ikke have ringere ophævende Kraft end enhver anden Lov.

Ogsaa for den efter Lovbogen følgende Tid yder Forf.s Værk meget Fortrinligt, bl. A. en historisk Oversigt over

Lovene indtil 1814, der indeholder en nøjagtig og træffende Karakteristik af Lovgivervirksomheden og dens Resultater. Det er en Selvfølge, at Forf.s Fremstilling indtil 1814 har størst umiddelbar Interesse for os, idet det her for største Delen er fælles Stof, som behandles, men ogsaa Meddelelserne for det efterfølgende Tidsrum have stor Værdi for danske Jurister. Særligt kån nævnes de i Texten og i et Tillæg givne nærmere Oplysninger om Lovarbejdet ifølge den norske Grundlovs § 94: „en ny almindelig civil og kriminel Lovbog skal foranstaltes udgivet paa første eller, om det ikke er muligt, paa andet ordentlige Storthing“, et Bud, der først i 1842 blev opfyldt for Kriminalrettens Vedkommende, og som endnu den Dag idag ikke har skabt en Civillovbog. Forf. paaviser udførligt de enkelte Stadier i det til Opfyldelse af Grundlovens § 94 udførte Arbejde og angiver Grundene til, at det ikke førte til Maalet. Han giver endvidere en Fortegnelse over de vigtigste siden 1814 givne norske Love og en Sammenstilling med den danske Lovgivning i samme Tidsrum, og fremhæver, hvorledes begge Landes Ret ogsaa efter 1814 gjensidig har paavirket hinanden, saa at Retsforfatningen endnu i alt Væsentligt er den samme. Den Nøjagtighed, hvormed den danske Lovgivning er gennemgaaet, fortjener i høj Grad Anerkjendelse. Anm. har kun fundet ganske enkelte og ringe Mangler, saaledes p. 8 i Noten, hvor L. 30 Novbr. 1857 om Ophævelse af Daabens Nødvendighed som Betingelse for Arveret synes overset, p. 111 i Noten, hvor Ordet „Land“ i Chr. V's Lov er forklaret som „Ø“, medens dets rette Betydning er „Provins“, og p. 253 i Noten, hvor Indholdet af Pl. 21 April 1847 er unøjagtig gjengivet.

Den sidste Afdeling om de skrevne Retskilders Kundgjørelse indeholder navnlig en udførlig Udvikling angaaende Reglerne ifølge den nye Lov af 1876, der paa en med vor Lov af 25 Juni 1870 meget stemmende Maade indfører en Lovtidende. Anm. maa dog tilstaa ikke at være ganske tilfredsstillet ved Forf.s Undersøgelse p. 277 ff. om Retsvirkningen af Loves Kundgjørelse. Man maa i denne Materie sondre mellem, hvad der kræves til en Lovs Existens, og hvad der kræves til dens Ikrafttræden. Det ligger med logisk Nødvendighed i selve Lovens Begreb, at den ikke eksisterer, saalænge den ikke er bekendtgjort paa en eller anden Maade; thi Loven er en Erklæring til dem, der skulle følge den, og maa følgelig være udtalt til dem. Hvad

der maa afgjøres efter den positive Ret, er alene det, om alle Bekjendtgørelsesmaader ere lige gode eller om en vis f. Ex. Thinglæsning, Indrykkelse i Lovtidende er absolut nødvendig, altsaa en Existensbetingelse for Loven, eller om den dog ikke har visse Fortrin fremfor andre Bekjendtgørelsesmaader. Først naar disse Spørgsmaal om Lovens Existens ere klarede, kan Undersøgelsen gaa over til, hvad der udfordres til dens Ikrafttræden. Forf. skjæler imidlertid ikke paa den anførte Maade, men sammenblander Betingelserne for Lovens Kundgørelse med Betingelserne for dens Ikrafttræden, og herved er efter Anmelderens Mening opstaaet Uklarhed i Fremstillingen. Denne viser sig bl. A. deri, at medens flere af de af Forf. opkastede Spørgsmaal ikke kunne opstaa, naar den nævnte Sondring foretages, finder man ikke hos Forf. en ren Besvarelse af det nærliggende Spørgsmaal om Indførelse i Lovtidenden nu er en Tilværelsesbetingelse før en Lov. Herom kunde tvistes, naar en Lov indeholdt, at den skulde træde i Kraft f. Ex. den 1ste April d. A., men paa dette Tidspunkt ikke var indført i Lovtidenden, men derimod af Regeringen bekjendtgjort i Aviserne og paa anden hensigtsmæssig Maade. Anmelderen anser Loven for ugyldig i dette Tilfælde, i al Fald efter dansk Ret.

Endnu staar tilbage at nævne en i et Tillæg given Fremstilling af de norske Retskilder i forhenværende norske Landskaber og Bilande, nemlig Færøerne, Island, Grønland, Orknøerne, Shetlandøerne, Bahuslehn, Jemteland og Herjedalen. Ogsaa her har Forf. med beundringsværdig Utrættelighed fremdraget adskillige interessante og nye Oplysninger.

En udførlig Indholdsfortegnelse letter i høj Grad Benyttelsen af Værket, som Anm. herved tillader sig paa det Bedste at anbefale til den juridiske Verdens Opmærksomhed.

I. D.

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 2 Marts.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 19 og 20.

Den 10 Marts.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 284).

Efter at have opgivet sin Forfølgelse af Schmidt vendte Tiltalte nu tilligemed sin Ledsager tilbage, og da de, efter at være trængt ind i Bygningen, havde antruffet den ovennævnte Tømmersvend Hansen ifærd med at arbejde, overfaldt Tiltalte ham uden mindste Anledning fra dennes Side, og uden at han satte sig til Modværge, idet han først gav ham en Skalle, saa at hans Overløbe gik istykker, og derefter tilføjede ham flere Slag i Hovedet med knyttet Næve, rev ham omkuld og sparkede ham samt truede ham med, at hvis han ikke forlod Arbejdet inden næstkommende Søndag, skulde de komme ud og slaa ham fordærvet, en Trusel, som efter Tiltaltes Forsikring dog ikke var alvorlig ment. Den Hansen tilføjede Overlast har vel ikke efterladt skadelige Følger for dennes Helbred, men i flere Dage bevirket Mærker og Ømhed samt Smerter i Hoved, Næse og Mund, uden dog at hindre ham i Besørgelsen af hans Arbejde.

For sit saaledes overfor Tømmersvend Hansen udviste Forhold vil Tiltalte, som er over kriminel Lavalder, og ikke findes forhen straffedømt, være at anse efter Straffelovens § 203 og § 210 jfr. § 46, og da den i den indånkede Dom valgte Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage efter Omstændighederne billiges, ligesom ogsaa Dommens Bestemmelser saa vel om den Tømmersvend Hansen tilkjendte Erstatning som om Sagens Omkostninger findes at

kunne tiltrædes, vil Birkethingsdommen være at stadfæste, dog med den Forandring, at der, da Tiltaltes Forhold ligeoverfor Snedkermester Schmidt ikke under nærværende Sag findes strafbart, ej heller vil kunne tilkjendes den Sidstnævnte den af ham paastaede Erstatning.

Tiltalte vil derhos i Salær til Aktor og Defensor her ved Retten endvidere have at udrede 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling ved Underretten og den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør, saa vidt paaanket er, ved Magt at stande, dog saaledes at den Snedkermester Schmidt tilkjendte Erstatning af 10 Kr. bortfalder.

I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne B. Christensen og Engberg, bør Tiltalte, Tømmer-svend Jens Peter Laurids Henriksen, betale 10 Kr. til hver.

Den idømte Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Under A. S. Nr. $\frac{517}{1878}$ Indsidder Lars Larsen af Alume contra C. Flint i Helsingø vare Omstændighederne følgende: Indstævnte Flint havde i 1ste Instans paastaet en Birke-thingsdom af 30 Septbr. 1874 fornyet, hvorved Citanten Larsen var tilpligtet imod Extradition i kvitteret Stand af et Revers at betale dets Paalydende m. v. Underretsdommen, der var gaaet Larsen imod, appellerede denne derpaa og paa-stod bl. A. Afvisning paa Grund af utilstrækkelig Deduktion, idet han paaberaabte sig, at kun Udskrift af den forældede Dom (og ikke Aktbeskrivelse) var fremlagt, saavel som at det nævnte Revers ikke var fremlagt, om hvilket det altsaa ikke kunde vides, om Indstævnte Flint endnu havde nogen Ret ifølge samme. Ved Dom af 30 Oktbr. 1876 forkastede Landsover- samt Hof- og Stadsretten denne Afvisningspaa-stand, „da der alene var Tale om en Fornylesdom og Fremlæggelse af Udskrift af den tidligere Dom i saa Hen-seende maatte anses tilstrækkelig, ligesom Reverset ej heller

behøvede at fremlægges, da det var en Selvfølge, at dets Extradition i kvitteret Stand maatte vedblive at være Betingelsen for sammes Betaling.“

Sø- og Handelsrettens Domme og Skifte- decisioner.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 933)

H. S. Nr. $\frac{247}{1876}$.

Handelsagent N. Width

contra

Firmaet H. J. Bakken ved dets Ihænde-
haver Enkefru Caroline Bakken.

En af en Bogholder og Forretningsfører hos en Fabrikant imod Principalen anlagt Sag om Løn efter Indstævntes Paastand afvist som ikke hørende under Sø- og Handelsretten.

(Afsagt den 3 August 1876).

Under nærværende Sag har Citanten N. Width paastaaet de Indstævnte, Firmaet H. J. Bakken, tilpligtet at betale ham tilgodehavende Løn hos Indstævnte som Bogholder og Forretningsfører 592 Kr. 67 Øre med Renter og Sagsomkostninger, hvorimod Indstævnte under foreløbig Procedure af Sagens Formalitet har paastaaet Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring.

Under Sagen maa det anses givet, at Indstævnte er Fabrikant og ikke Handlende, og da Indstævnte ikke ved at benytte den i Næringslovens § 23 hjemlede Afsætningsret kan betragtes som egentlig Handlende og altsaa heller ikke som Principal i den Betydning, i hvilken dette Ord maa være taget i Lov om Sø- og Handelsretten 19 Febr. 1861 § 13 Nr. 6 cfr. ogsaa Næringslovens § 84. mangler der Hjemmel til Sagens Behandling for nærværende Ret, hvorfra den altsaa overensstemmende med Indstævntes Paastand vil være at afvise.

I Kost og Tæring vil Citanten til Indstævnte have at betale 20 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises. I Kost og Tæring betaler Citanten, N. Width, til Indstævnte, Firmaet H. J. Bakken, 20 Kr., som udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ²⁴⁹₁₈₇₆. Tømmerhandler August Mottlau (Prok. H. F. Møller)

contra

Tømmermester Fugmann (Selv).

En af en Tømmerhandler mod en Tømmermester anlagt Sag om Betaling af c. 27 Kr. for Skæring af Materialier paadømt af Sø- og Handelsretten. Erstatning for Beskadigelse af Materialierne ved Skæringen tillagt Ejeren, da Skæringen ikke var bevist at foregaa for hans Regning og Risiko.

(Afsagt den 3 August 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Tømmerhandler August Mottlau, sagsøgt Indstævnte, Tømmermester Fugmann, til at betale 27 Kr. 50 Øre, som Indstævnte skal skyldes i Skæreløen af Materialier til Brug i hans Forretning, med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 23 Juni d. A. og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaet Frifindelse mod at betale 17 Kr. 50 Øre, idet han vel har erkjendt den paastævnte Fordrings Rigtighed, men paastaar samme nedsat med 10 Kr. som Erstatning for Materialier, der vare beskadigede ved Skæringen, og da Citanten nu ikke har benægtet, at Indstævnte har faaet Materialier beskadigede ved Skæringen til det angivne Beløb, og da Citanten heller ikke har bevist sin af Indstævnte benægtede Paastand om, at Materialiernes Skæring sker for

Regning og Risiko af deres Ejer, vil Indstævntes Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil Indstævnte som udebleven fra Forligsprøven have at betale Citanten, Tømmerhandler August Mottlau med 3 Kr., ligesom Indstævnte vil have at betale i Mulkt for unødigt Trætte til Justitskassen 20 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Tømmermester Fugmann, bør til Citanten, Tømmerhandler August Mottlau, betale 17 Kr. 50 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra den 23 Juni d. A. til Betaling sker, men iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Indstævnte til Citanten med 3 Kr., saa betaler Indstævnte og i Mulkt til Justitskassen 20 Kr.

Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. ^{1x2}1876. Firmaet C. K. Hansen som Mandatarius for Dampskibet „Ceres“ Rhederi (Adv. Halkier)

contra

Firmaet Fritsche & Ko. (Prok. J. L. Simonsen).

Da en Skibsfører, skjøndt han i Tide havde bemærket, at et indladet Parti Sukker ikke var forsvarlig emballeret, ikke havde givet Konnossementet udtrykkelig Paategning derom, men alene Paategningen „fri for Beskadigelse etc.“, paalagt Rhederiet, uagtet hverken Kapitainen eller Skibsmandskabet iøvrigt havde forsét sig, Erstatningspligt overfor Modtageren, som derved havde mistet Regres mod Afladeren.

(Afsagt den 9 August 1876).

Med Dampskibet „Ceres“, Kapitain Bosse, der ankom hertil fra Bremen den 26 Februar d. A., modtog de Ind-

stævnte, Firmaet Fritsche & Ko., et Parti „Kagesukker“, bestaaende af 3627 Kister, Vægt Br. 326430 Pd., og skulde herfor betale i Fragt 36 Rmk. pr. 4000 Pd. Brutto, altsaa Rmk. 2937 — 87 eller 2617 Kr. 12 Øre.

Partiet ankom hertil, efter hvad der er givet, gennemgaaende i en slet Kondition, og ved Udlosningen udsorteredes strax som de mest beskadigede 92 Kasser og 2 Kasser i knust Tilstand, ligesom der var endel løst Sukker, der var faldet ud af Kasserne. De Indstævnte mente desaaarsag, at der tilkom dem Erstatning, som vilde være at likvidere i Fragten, hvorfor de vægrede sig ved at betale, og Sagsøgerne, Firmaet C. K. Hansen som Mandatarius for Dampskibet „Ceres“ Rhederi, have derfor under nærværende Sag søgt dem tilpligtede at betale det ommeldte Beløb, paa hvilket de Indstævnte imidlertid under Sagens Drift have betalt 1750 Kr., altsaa til Rest 869 Kr. 12 Øre med Renter 7 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 5 April d. A., indtil Betaling sker, medens de Indstævnte paastaa, at der i Beløbet skal afgaa 841 Kr. 61 Øre. hvortil de i Henhold til det optagne Skjøn have beregnet Skaden. og de paastaa sig derfor frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger mod at betale 27 Kr. 51 Øre uden Renter, da de have tilbudt at betale dette Beløb.

Om Skadens Størrelse er der ingen Strid mellem Parterne, og Spørgsmaalet er blot, om det kan paahvile Sagsøgerne at give Erstatning for denne Skade, i hvilken Henseende de have paaberaabt sig, at Kapitainen ikke i Konnossementet har erkjendt, at Varerne ere modtagne i god Tilstand, at han har givet Konnossementet Paategning: „Fri for Beskadigelse, Fordærvelse, Bræk, Lækkage og Rust,“ og at det, skjønt Bevisbyrden i saa Henseende ikke formenes at paahvile dem, ved den optagne Søforklaring maa anses for godtgjort, at Skaden ikke er sket ved Kapitainens eller Skibsmandskabets Forseelse eller Forsømmelse, men derimod formentlig er en Følge af den daarlige Emballage, i hvilken Henseende det hedder i Søforklaringen: „Ladningen befandt sig ved Indskibningen i den almindelige gode Tilstand med Undtagelse af de ovennævnte Sukkerkister og et Parti Rissække. De første vare nemlig sammenføjede af yderst svage Brædder, som lod befrygte, at de vanskeligt kunde bære deres egen Vægt,“ og endvidere hedder det: „Henimod Middag begyndte vi med at losse og der blev fra vor Side anvendt den største Omhu ved Sukkerkisternes Transport. Ikke desto mindre vare c. 100 Kister mere eller mindre beskadigede, da disse, saa-

ledes som vi befrygtede det ved Indladningen, ikke havde været istand til at bære deres egen Vægt.“

At Kapitainen ikke paa Konnossementet har erkjendt, at Varerne ere modtagne i god Stand, finder Retten at være uden Betydning. da det saavel efter dansk som tysk Ret havde været hans Pligt at gjøre Bemærkning paa Konnossementet, hvis Varerne ikke vare i god Stand ved Modtagelsen, saavel som hvis de vare daarligt emballerede, uanset Paategningen: „Fri for Beskadigelse“ m. v., og da de Indstævnte, efter at Søforklaringen var fremlagt, ikke have fastholdt deres Paastand om, at Skaden var foranlediget ved Kapitainens eller Mandskabets Forseelse, bliver Spørgsmaalet altsaa, om Kapitainen efter de foreliggende Omstændigheder burde have givet Konnossementet Paategning om den formentlig daarlige Emballage.

Efter de af Kapitainen i Søforklaringen brugte meget bestemte Udtryk skjønnes da ikke rettere, end at han selv har erkjendt, at Emballagen ved Modtagelsen var utilbørlig, at det derfor havde været hans Pligt at give Konnossementet Paategning herom, og at han ved at undlade det har berøvet de Indstævnte deres Regres til Afladeren.

De Indstævntes Paastand vil derfor være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Firmaet Fritsche & Ko., bør til Sagsøgerne, Firmaet C. K. Hansen som Mandatarius for Dampskibet „Ceres“ Rhederi, betale 27 Kr. 51 Øre, men iøvrigt bør de for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{190}{1978}$. Ed. Rée & Ko. (Højesteretssagf. O. Hansen)

contra

Sally Levy & Ko. (Prok. J. L. Simonsen).

Spørgsmaal om en Sælgers Udtalelse indeholdt en tilstrækkelig Antagelse af det gjorte Tilbud. Under en Sag om, hvorvidt en Handel om Aktier var kommen istand, den derved fungerende Mægler anset for lovfast Vidne. I et Tilfælde, hvor der ikke var protesteret mod Sagen som for tidlig anlagt, Dom given — forinden den kontraktmæssige Opfyldelsestid — om, hvorvidt Sælgeren skulde „vedstaa Handelen“.

(Afsagt den 10 August 1876).

Ifølge Slutseddell af 20 Maj d. A. fra Vexelmægler P. Severin have de Indstævnte, Sally Levy & Ko., solgt til Sagsøgerne Eduard Rée & Ko. 10000 Kr. jyske Handels- og Landbrugsbankaktier med Udbytte for Aaret 1876 at levere den 19 August 1876 mod kontant Betaling af 90 $\frac{1}{2}$ p. c. Da de Indstævnte have tilkjendegivet Sagsøgerne, at de ikke ansaa sig bundne ved den indgaaede Handel, have Sagsøgerne under nærværende Sag paastaaet dem tilpligtede at vedstaa Handelen samt betale Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig derimod frifundne og tillagt Sagens Omkostninger.

Det maa efter Proceduren anses givet, at Sally Levy Fredagen den 19 Maj d. A. paa Børsen henvendte sig til Mægler Severin og anmodede ham om at sælge de ommeldte Aktier, og at denne derefter spurgte Ed. Rée, om han vilde købe Aktierne. Da denne stillede den Betingelse, at han maatte have Aktierne paa Haanden til den følgende Dag, underrettede Severin, der i Børssalen gik lige fra Rée til Levy, øjeblikkelig Levy herom, Severin har i saa Henseende afgivet den Vidneforklaring, at han spurgte Levy, om han maatte have dem paa Haanden til næste Dags Formiddag, hvortil Indstævnte først svarede: „Det holder jeg ikke af,“ men da Severin hertil bemærkede, at han ej kunde skaffe ham Besked, da Rées Mand ej var paa Børsen, og Rée derfor ej kunde give Besked før næste Dags Formiddag, svarede Levy hertil: „Naa ja ja“ eller „Aa ja“ paa en saadan Maade, at Severin ej havde nogen Tvivl om, at det var Meningen, at han maatte have dem paa Haanden til næste Dag,

hvorom han strax underrettede Rée. Lidt efter sagde Severin i Forbigaaende paa Børsen til Levy, at han havde givet Rée dem paa Haanden til 90 $\frac{1}{2}$ med Tilladelse til at sælge dem til 90, da der skulde være lidt til at slaa af paa, og herimod gjorde Levy ingen Indvending.

Levy paaستاar derimod, at han, da Severin spurgte, om han maatte have Aktierne paa Haanden til den næste Dag, gav et bestemt Afslag, og han benægter, at Severin senere har sagt til ham, at han havde forlangt 90 $\frac{1}{2}$ af Rée, hvorved det maa antages at have været hans Mening i det Hele at benægte, at Severin har gjort ham den ovenfor nævnte Meddelelse.

Efter de foreliggende Omstændigheder og navnlig den af Mægler Severin, der uanset Modpartens Protest maa betragtes som et fulgyldigt Vidne, afgivne Vidneforklaring, findes Sagens Udfald at maatte gøres afhængig af, om Levy træster sig til edelig at bekræfte, at han ikke har udtalt sig til Severin paa den af denne omforklarede Maade, som efter Rettens Formening indeholdt tilstrækkelig Hjemmel for Severin til at antage, at Levy gav ham Aktierne paa Haanden, men at han har givet ham et bestemt Afslag, i hvilket Tilfælde de Indstævnte ville være at frifinde og Sagens Omkostninger at ophæve, medens de i modsat Fald ville være at dømme efter Sagsøgenes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger da bestemmes til 150 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Hvis Sally Levy efter foregaaende lovlig Omgang inden Retten edelig bekræfter, at han Fredagen den 19 Maj d. A. paa Børsen paa Mægler Severins Forespørgsel, om han maatte have de ommeldte Aktier paa Haanden til næste Dag, ikke svarede som af Severin forklaret, men gav et bestemt Afslag, og at han ej heller senere paa Børsen den 19 Maj har erholdt Meddelelse af Severin om, at denne havde givet Ed. Rée & Ko. Aktierne paa Haanden, uden at han gjorde nogen Bemærkning dertil eller Indsigelse derimod, bør de Indstævnte, Sally Levy & Ko., for Sagsøgenes, Ed. Rée & Ko.s, Tiltale i denne Sag fri at være, og bør Sagens Omkostninger være ophævede.

Men træster han sig ikke til saadan Ed at aflægge, bør de Indstævnte vedstaa den ommeldte Handel, hvorhos de i

saar Fald til Sagsøgerne bør betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{250}{1876}$. Fhv. Læderhandler R. Olsen (Prok. H. F. Møller)

contra

Tøffelmager R. Hansen (Prok. Beyer).

En Haandværker, som i 1876 sagsøgte til Betaling af Varer, leverede i 1871 og 1873, men som nægtede at have modtaget Varerne, da han ikke erindrede Saa-dant, dømt pure, under Hensyn til at Sagsøgerens Regning bekræftedes ved hans autoriserede Handelsbøger og et Vidnes Forklaring.

(Afsagt den 24 August 1876).

Indstævnte, Tøffelmager R. Hansen, der under nærværende Sag af fhv. Læderhandler R. Olsen søges tilpligtet at betale 140 Kr. 84 Øre, som skyldes til Rest for Varer, leverede til Indstævntes Forretning, med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 3 Juli d. A. og Sagens Omkostninger, har erklæret, at han ej mindes at have modtaget nogen af de debiterede Poster, som ifølge Regningen ere leverede i 1871 og 1873, og han har derfor benægtet at have modtaget de ommeldte Varer og paastaact Frifindelse.

Da Sagsøgerens Regning imidlertid stemmer med de af ham fremlagte autoriserede Handelsbøger, hvis Rigtighed er yderligere bestyrket ved et af ham fort Vidnes edelige Forklaring, medens Indstævntes Benægtelse kun støttes paa, at han ikke kan erindre at have modtaget Varerne, vil Sagsøgerens Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 6 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Tøffelmager R. Hansen, bør til Sagsøgeren, fhv. Læderhandler R. Olsen, betale de paastævnte 140 Kr.

84 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 3 Juli d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 6 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{187}{1878}$. Bogholder og Kasserer P. Tegner (Prok. Engelstoft)

contra

Grosserer L. S. Nielsen (Prok. Beyer).

Antaget, at en Mand, der mod maanedlig Gage i nogle Timer daglig havde ført Bøger for en Grosserer, havde Krav paa 14 Dages Opsigelse.

(Afsagt den 7 Septbr. 1876).

Sagsøgeren, Bogholder og Kasserer P. Tegner, der efter sit Angivende har været engageret som Bogholder hos Indstævnte, Grosserer L. S. Nielsen, mod en halvvaarlig Løn af 180 Kr., paastaar under nærværende Sag Indstævnte, der uden Varsel har afskediget ham den 1 Maj d. A., tilpligtet at betale ham Løn for 3 Maaneder med 90 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 26 Maj d. A. og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han paastaar, at Sagsøgeren blot har havt nogle Timers daglig Beskæftigelse hos ham, og at han herfor skulde have 1 Kr. daglig, saa at der ikke kunde tilkomme ham nogen bestemt Opsigelsesfrist.

Vel er det nu ikke af Sagsøgeren oplyst, at han har været antagen mod en aarlig Løn eller paa en saadan Maade, at der kunde tilkomme ham 3 Maaneders Opsigelse, men da det af Sagsøgeren uimodsagt er gjort gjældende, at Gagen er bleven beregnet maanedsvist til 30 Kr. uden Hensyn til Dagenes Antal og altsaa ogsaa uden Fradrag for Søndage, findes der, selv om Sagsøgeren ikke har anvendt sin fulde Tid i Indstævntes Tjeneste, at maatte tilkomme ham 14 Dages Opsigelse, saa at han først kunde opsiges til den 1 Juni, og der vil desaaarsag være at tilkjende ham 1 Maanedes Løn med

30 Kr. med Renter, medens Indstævnte iøvrigt vil være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer L. S. Nielsen, bør til Sagsøgeren, Bogholder og Kasserer P. Tegner, betale 30 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 26 Maj d. A., indtil Betaling sker, men iøvrigt bør han for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{222}{1878}$. Grosserer P. P. Hummelgaard (Adv. Henrichsen)

contra

Garvermester M. Meyer (Prok. Heckscher).

En indstævnt Garver dømt til at betale et paastævnt Beløb for til ham leveret Kul, da han ikke bestemt havde nægtet at have modtaget Kullene og ej heller havde paastaaet at have betalt dem, og uanset at senere Regninger for Kul vare betalte Sagsøgeren uden Reservation fra dennes Side.

(Afsagt den 7 Septbr. 1876).

Sagsøgeren, Grosserer P. P. Hummelgaard, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, Garvermester M. Meyer, tilpligtet at betale for Kul, leveret i Maj og November f. A. og i Januar og Marts d. A., 229 Kr. 33 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 30 Juni d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Efter at Indstævntes Rekvisitionssedler paa det i Marts d. A. leverede Parti Kul under Sagens Drift ere blevne fremskaffede af Sagsøgeren, har Indstævnte erklæret sig villig til at betale de herfor beregnede 48 Kr., men iøvrigt paastaaet sig frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han gjør gjældende, at han modtager saa meget Kul, at han ikke

kan erindre, om han ogsaa har modtaget det her omhandlede Kul, og han har derfor ikke villet erkjende, at han har modtaget det, medmindre Sagsøgeren beviser, navnlig ved Fremlæggelse af Indstævntes Rekvisitionssedler, at have leveret det, ligesom han i hvert Fald formener, at han, hvis han har modtaget det, ogsaa har betalt det, da han har betalt senere Regninger, uden at Sagsøgeren har taget nogen Reservation.

Sagsøgeren har ved Vidneforklaringer af sine Folk, mod hvis Habilitet Indstævnte dog har protesteret, søgt at bevise at Kullene virkelig ere leverede, men der findes iøvrigt ikke at paahvile Sagsøgeren nogen Bevisbyrde, da Indstævnte, der er bleven krævet for Betalingen kort efter, at Kullene vare leverede, men vægrede sig ved at betale, naar Rekvisitions-sedlerne ikke tilbageleveredes, hvilket naturligvis var ubeføjet, ikke bestemt har nægtet at have modtaget Kullene, og da han heller ikke har paastaaet, end sige oplyst, at have betalt dem, i hvilken Henseende den af ham paaberaabte Omstændighed efter de foreliggende Forhold findes betydningsløs, vil der være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Garvermester M. Meyer, bør til Sagsøgeren, Grosserer P. P. Hummelgaard, betale de paastævnte 229 Kr. 33 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 30 Juni d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 100 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H, S. Nr. $\frac{287}{1878}$. Kornmodtager C. F. Larsen (Prok. C. A. Olsen)

contra

P. Chr. Poulsen (Prok. J. R. Lund).

En Kornmodtagers Paastand om Godtgjørelse for Udlæg og Salær forkastet, da han ved sit tvetydige Forhold

og navnlig ved at undlade at underrette sin Mandant om Partiets Usundhed havde paaført denne et større Tab.

(Afsagt den 7 Septbr. 1876).

Sagsøgeren, Kornmodtager C. F. Larsen, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, P. Chr. Poulsen, tilpligtet at betale ham 117 Kr. 73 Øre, som Indstævnte skylder ham i Udlæg og Salær for Modtagelsen af en Ladning Rug i Woer og Hevringholm, med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 31 Juli d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han gjør gjældende, at Sagsøgeren ikke paa behørig Maade har varetaget Indstævntes Tarv, da han ikke blot er bortrejst fra Modtagelsesstedet, forinden Rugen var endelig afskibet, men ogsaa, skjøndt Rugen var usund, har undladt at underrette Indstævnte herom, og kun har meddelt ham, at en Del af Partiet var undervægtigt, ved hvilken Adfærd Sagsøgeren, da Prisen tillige var dalende, har paaført Indstævnte et Tab, der betydeligt overstiger Sagsøgerens Fordring.

Sagsøgeren har nu vel benægtet, at Rugen var usund, men at dette virkelig forholder sig saa, bestyrkes ikke blot ved en Erklæring fra Grosserer Thielsen som Bestyrer af det herværende Kornterrings- og Oplagsmagasin, hvilken Erklæring gaar ud paa, at Rugen ved Oplosning Dagen efter Ankomsten ikke var gode sunde Varer, hvorimod den ved ualmindelig Behandling senere var bleven bedre, skjøndt den dog endnu bar Spor af fordærvede Kjærner, men det maa ogsaa anses anerkjendt af Sagsøgeren selv, idet han, medens der forhandlede mellem Indstævnte som Kjøber og den herværende Sælger, om Partiet, uanset Undervægtigheden, skulde modtages, og hvad Erstatning der i saa Fald af Sælgeren skulde tilstaaes Indstævnte, sendte til en Trediemand, der var i Kompagni med Sælgeren om denne Handel, et Telegram saalydende: „Aldeles privat. Meget stærk Lugt. Undgaar næppe Kassering som usund etc.“

Nu har vel Sagsøgeren villet gjøre gjældende, at Telegrammet for saa vidt indeholder en Usandhed og kun er afsendt for at udøve et Tryk paa Sælgeren og herved formaa denne til at give Indstævnte en højere Godtgjørelse for Modtagelsen af Partiet. Men at dette virkelig forholder sig saa

kan ikke antages, navnlig da han aldeles ikke har underrettet Indstævnte om, at Rugen var usund, eller at han havde telegraferet herom til Sælgeren, og han har endog under nærværende Sag bestemt benægtet at have afsendt et saadant Telegram, indtil det fremkom ved den Vidneførsel, som Indstævnte lod optage.

Sagsøgeren maa derfor ialtfald tilskrive sig selv, at det ved hans udviste Forhold har faaet Udseende af, at han mere har varetaget Sælgerens end sin Mandants Tarv, og da det Tab, som Indstævnte har lidt ved at modtage den ukontraktmæssige Rug istedetfor at faa den kasseret, efter det Oplyste maa antages at overstige Sagsøgerens Fordring, vil Indstævnte allerede af denne Grund være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren findes at burde tilsvare ham Sagens Omkostninger med 19 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, P. Chr. Poulsen, bør for Sagsøgerens, Kornmodtager C. F. Larsens, Tiltale i denne Sag fri at være, hvorhos Sagsøgeren bør betale til Indstævnte Sagens Omkostninger med 19 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ²⁵⁷/₁₈₇₈. Tømmerhandler J. Bech & Ko. (Prok. H. F. Møller)

contra

Kærtmager Chr. Bødker (Prok. J. L. Lassen).

Partsed paalagt en Tømmerhandler om ikke at have modtaget Betaling for nogle til en Haandværker leverede Varer, uanset en til Sidstnævnte udstedt Generalkvittering, der dog ikke var Resultatet af en egentlig Afregning, — da Fordringens Rigtighed støttedes ved Sagsøgerens Handelsbøger og ved hans Bogholders Vidneforklaring.

(Afsagt den 14 Septbr. 1876).

Sagsøgerne, Tømmerhandlerne J. Bech & Ko., paastaa under nærværende Sag Indstævnte, Karetmager Chr. Bødker, tilpligtet at betale 174 Kr. 40 Øre, som han skylder dem for Varer, leverede i Januar Maaned d. A. til hans Forretning, med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 18 Juli d. A. og Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederer derimod til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han paastaar, at han har betalt det ommeldte Beløb, og til Bevis herfor har han fremlagt en af Sagsøgerne den 24 April d. A. udstedt Kvittering, der lyder paa, at Indstævnte bemeldte Dag har betalt 133 Kr. 70 Øre, „hvorved vort Mellemværende til Dato er salderet.“

Sagsøgerne have imidlertid gjort gjældende, at de betalte 133 Kr. 70 Øre vare Rest paa Parternes Mellemværende i 1875, saa at Slutningen af Kvitteringen indeholder en Fejltagelse, der er foranlediget ved, at Kvitteringen er udstedt paa Tømmerpladsen, hvor de egentlige Handelsbøger ikke bero.

At denne Forklaring forholder sig rigtig, bestyrkes nu ogsaa saavel ved de fremlagte Handelsbøger som ved den af Sagsøgernes Bogholder afgivne Vidneforklaring, og da Kvitteringen efter Proceduren heller ikke kan anses for at være Resultatet af en efter foregaaende Forhandling mellem Parterne foretagen Opgjørelse, findes Sagens Udfald at maatte gjøres afhængig af Sagsøgernes Ed, saaledes at Indstævnte, hvis Sagsøgerne edelig bekræfte, at Indstævnte ikke har betalt det paastævnte Beløb, vil være at dømme efter Paastanden, medens han i modsat Fald vil være at frifinde, dog at Sagens Omkostninger i hvert Fald findes at burde ophæves.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Hvis Sagsøgerne, Tømmerhandlerne J. Bech & Ko., efter foregaaende lovlig Omgang inden Retten edelig bekræfte, at Indstævnte, Karetmager Chr. Bødker, ikke har betalt det paastævnte Beløb, bør Indstævnte betale til Sagsøgerne 174 Kr. 40 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 18 Juli d. A. indtil Betaling sker; men træste de sig ikke til saadan Ed at aflægge, bør Indstævnte for deres Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Skiftedecision i 2 $\frac{1}{1875}$ Boghandler E. S. Tillge, Firma C. G. Iversens Boghandels Konkursbo.

En Forlagskontrakt ikke anset misligholdt ved vedkommende Forlæggeres Fallit i og for sig, men først ved Indtrædelsen af de i Kontrakten nævnte Misligholdelsestilfælde, Undladelse af i rette Tid at trykke og betale Værket. At en Forfatter i en Forlagskontrakt erklæres berettiget til i Tilfælde af Ikke-Betaling „at tage hele Oplaget i sin Besiddelse som sin Ejendom“, hjemler ham ingen Stilling som Separatist eller privilegeret Kreditor i Forlæggerens Konkursbo.

(Afsagt den 19 Septbr. 1876).

I Skiftesamling den 31 Januar d. A. anmeldte Seminarieforstander J. T. Andersen Tang, at han ved Kontrakt af 30 Juni 1870 til Fallenten havde solgt 3die Oplag af 1ste Del, 2det Oplag af 2den, 3die og 4de Del og 1ste Oplag af 3die Bind Fortsættelse af det Tang tilhørende og af ham udgivne Værk „Ludvig Christian Müllers Danmarkshistorie“, og da Fallenten ved Fallissementet var kommen ud af Stand til at overholde Kontrakten, og da Tang ifølge Kontrakten i Tilfælde af Misligholdelse var berettiget til som sin Ejendom at erholde udleveret alt det Resterende af de nævnte Oplag, paastod han sig kjendt berettiget til som Separatist at erholde udleveret alle de usolgte Exemplarer af det nævnte Oplag af bemeldte Værk, der ved Fallitens Udbrud vare eller senere ere komne i Boets Besiddelse, og saa vidt noget af disse Exemplarer maatte være solgt af Boet, da kjendt berettiget til at erholde udleveret de endnu i Boet værende Exemplarer samt Bogladeprisen for de solgte. Endvidere fremlagde han i samme Skiftesamling bekræftet Afskrift af en Forlagskontrakt af 15 Maj 1875 mellem ham og Fallenten angaaende 4de Oplag af den af Tang udgivne „mindre Bibelhistorie“, hvorefter det til enhver Tid tilbageværende Oplag skulde udleveres til Tang som hans Ejendom, hvis Fallenten ikke i rette Tid betalte ham de stipulerede Afdrag paa Kjøbesummen, og da Citanten ikke havde gjort dette, idet Afdraget for December Termin var udeblevet, paastod han sig kjendt berettiget til som Separatist at erholde udleveret de ved Fallitens Udbrud ikke solgte Exemplarer eller, hvis noget af dem var solgt af Boet, da de forhaandenværende Exemplarer til-

ligemed Bogladeprisen for de solgte Exemplarer. Da Kuratorerne modsatte sig disse Paastande, er nærværende Dispute opstaaet, under hvilken Tang næst principalt at fastholde sin foranstaaende Anmeldelse har nedlagt forskellige subsidære Paastande, deriblandt navnlig om at anerkjendes som simpel Kreditor for de respektive Oplags Værdi, men ogsaa de subsidære Paastande have Kuratorerne modsat sig.

Efter Kontrakten af 30 Juni 1870 findes Tang ikke at have nogen retmæssig Fordring paa Boet. Tang har vel paastaaet, at Kontrakten skulde være misligholdt af Fallenten, idet denne ved Falliten skulde være ude af Stand til at opfylde Kontrakten, saa at Værkets fortsatte Udgivelse var bleven umulig og altsaa standset, hvorefter de i Kontrakten om dens Misligholdelse bestemte Følger skulde indtræde; men herved maa bemærkes, at efter Kontrakten indtræde de Følger af dens Misligholdelse, paa hvilke Tang har baseret sin ovennævnte Paastand, kun i 2 Tilfælde, nemlig dels hvis den fastsatte Frist for Værkets Trykning oversiddes, og dels hvis den betingede Betaling for noget af Bindene eller Hæfterne skulde udeblive over 14 Dage efter Forfaldstid, men intet af disse Tilfælde er bevist at være indtraadt.

Kontrakten af 15 Maj 1875, som i Post 3 bestemmer: „I Honorar erholder jeg (Tang) betalt af Hr. Tillge 2000 Kr. i 4 paa hinanden følgende Terminer, hver Gang med 500 er fem Hundrede Kroner, første Gang i Juni Termin 1875“, og som i Post 4 bestemmer: „Dersom noget af disse Afdrag skulde udeblive længere end 14 Dage efter den paagældende Termins Udløb, er det Skyldige strax forfaldet til skadesløs Betaling, ligesom jeg ogsaa har Ret til at tage hele den tilbageværende Del af Oplaget i min Besiddelse som min Ejendom og sælge det for min Regning uden Erstatning til Hr. Tillge, der er pligtig at opgive mig, hvor alle usolgte Exemplarer af Oplaget bero, og saa er denne Kontrakt derved ophævet,“ er derimod misligholdt derved, at Afdraget pr. December 1875 ikke er betalt, men medens Tang og Kuratorerne ere enige om, at Tangs resterende Forfatterhonorar 1500 Kr. herefter er forfaldet til Betaling og altsaa maa anerkjendes som en Boet retmæssig paahvilende, selvfølgelig upriviligeret Fordring, bestride Kuratorerne, at Misligholdelsen kan drage andre, navnlig de af Tang paastaaede Følger efter sig for Boet.

Naar Kuratorerne i denne Henséende ville gjøre gjældende, at det Spørgsmaal om Kontraktens Misligholdelse

skulde være bortfaldet eller udelukket ved Falliten, kan der ikke gives dem Medhold heri. Bestemmelsen i Kontraktens Post 4 maa netop anses at være truffet med Debtors Insolvens, eventuelt hans Fallit for Øje, og der skjønnes ikke at have været noget til Hinder for, at Boet i sin Tid ved at opfylde Kontrakten havde sørget for, at ingen Misligholdelse af denne fandt Sted.

Naar Kuratorerne dernæst have ment, at Kontraktens Post 4 kun hjemler Tang Ret til at fordre enten Forfatterhonoraret eller Udlevering af Restoplaget, men ikke begge Dele, kan der heller ikke gives dem Medhold heri. Efter Kontraktens Post 3 og 4 har Tang ubetinget Ret til sit Forfatterhonorar og desuden (cfr. Ordet „ogsaa“) i Tilfælde af Honorarets Udeblivelse Ret til at tage Restoplaget i Besiddelse og hermed er Slutningsbestemmelsen i Post 4 ikke i Strid.

Den Ret til at tage Restoplaget af Bibelhistorien i Besiddelse som sin Ejendom, der efter det Anførte paa Grund af Kontraktens Misligholdelse skjønnes at tilkomme Tang i Medhold af Kontraktens Post 4, findes imidlertid hverken efter Kontraktens eget Indhold eller efter Konkurslovens § 16 paa Grund af Boets Optræden lige over for ham at kunne betragtes som en Ejendomsret eller en Ret, der kunde hjemle Tang en privilegeret Stilling i Boet som Separatist, og da Tang for dette Tilfælde subsidiært har paastaet Erstatning for det ved Fallitens Udbrud resterende Oplags Værdi, og da denne Erstatningspaastand maa anses hjemlet ved Forholdets Natur og ikke kan anses for sent fremsat eller udelukket ved den i Boet stadfæstede Akkords Indhold, vil det være at afgjøre, hvilken Erstatning der kan tilkomme Tang, eller hvilken Værdi Oplaget havde for ham.

Efter Kuratorernes Opgivelse bestod Oplaget af Bibelhistorien ved Fallitens Udbrud af 10000 Exemplarer, hvoraf 7000 Exemplarer beroede hos Bogtrykker Klein, der i dem havde Retentionsret eller Haandpant for deres Trykning og Papir; Boet var i Besiddelse af 500 Expl. i Materie og 500 indbundne Expl., og 2000 indbundne Expl. ere solgte, mens Boet har staaet under Behandling. De 7000 Expl. findes Tang efter Kontrakten ikke at have kunnet fordre udleveret med større Ret end Fallenten eller nu Boet ejer dem, for disses Vedkommende findes Tang altsaa kun at kunne tilkjendes i Erstatning det Beløb, som de 7000 Expl. maatte være mere værd end Bogtrykker Kleins Fordring for deres

Trykning og Papir, og vil der i dette Beløb endvidere være at afdrage 33¹/₃ p. c. i Boghandlerrabat, thi først derved skjønnes Exemplarernes Værdi for Tang at udkomme.

De øvrige 3000 Expl. ville ligeledes være at erstatte efter deres Værdi, som af Parterne er opgivet saaledes:

500 Expl. i Materie à 65 Øre .	325 Kr.	”	Øre
500 indbundne Expl. à 90 Øre.	450	—	” —
2000 solgte indbundne à 90 Øre	1800	—	” —

Tilsammen 2575 Kr. ” —

Heri vil imidlertid være at fradrage:

Boghandlerrabat 33¹/₃ p. c. . . . . 858 Kr. 33 Øre

og i Resten . . . . . 1716 Kr. 67 Øre

vil endvidere være at fradrage . 475 — ” —

som Boet har udlagt for Papir,

saa at den Tang herunder til-

kommende Erstatning udgjør . . 1241 Kr. 67 Øre.

Da Tang efter det Anførte ikke indtager nogen fortrinsberettiget Stilling som Kreditor i Boet, da han ikke har meldt sin Fordring inden Akkorden, og denne altsaa Intet indeholder om hans Fordring, samt da den stadfæstede Akkord i det Hele taget ikke betinger Boets Extradition til Fallenten af nogen upriviligeret Kreditors Fyldestgørelse forinden, vil i Henhold til Konkurslovens § 121 Tangs i Skiftesamlingen den 1 Juni d. A. fremsatte Protest mod Boets Extradition forinden hans Fordring var afgjort eller Sikkerhed stillet for den, ikke kunne tages til Følge.

— — — Løvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse under Disputen.

Thi decideres:

Seminarieforstander J. T. Andersen Tang anerkjendes som simpel Kreditor i nærværende Bo dels for 1500 Kr., dels for 1241 Kr. 67 Øre og dels for et saadant Beløb, som de hos Bogtrykker Klein beroende 7000 Exemplarer af hans mindre Bibelhistorie maatte være mere værd end Kleins Fordring for deres Trykning og Papir, dog at der i dette sidstnævnte Beløb endvidere vil være at fradrage 33¹/₃ p. c.

Tangs ovennævnte Protest imod Boets Extradition kan ikke tages til Følge. — — — — —

S. S. Nr. 1878 Firmaet Henriques & Kalkar (Prok. A. S. Ø. Jacobsen)

contra

Det forenede Dampskibsselskab (Prok. J. L. Simonsen).

Et Dampskibsselskab, som, skjøndt dets egne Skibe kun gik til Svendborg, uden Reservation havde modtaget en Kasse med Fragtbrev til Forsendelse til Rudkjøbing, efter Omstændighederne tilpligtet at betale Varernes Fakturaværdi, da Kassen ikke var bleven befordret til Adressaten.

(Afsagt den 20 Septbr. 1876).

Den 26 Oktbr. f. A. indleverede Sagsøgerne, Firmaet Henriques & Kalkar, til de Indstævnte, det forenede Dampskibsselskab, til Forsendelse til Rudkjøbing en Kasse tilligemed Fragtbrev saalydende: „Hermed fra Henriques & Kalkar pr. „Saxo“ J. H. 1647. 1 Kasse 47 Pd., Hr. Julius Hansen, Rudkjøbing.“ Da Kassen, der indeholdt Varer, bestemt til Juleudsalg, ikke kom Adressaten ihænde, underrettede Sagsøgeren de Indstævnte herom, men da den desuagtet ikke bragtes tilstede, søge de under nærværende Sag de Indstævnte tilpligtede at betale Varernes Fakturaværdi 265 Kr. 58 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 20 Januar d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig derimod frifundne og tillagt Sagens Omkostninger, idet de gjøre gjældende, at de dengang ikke modtog Gods til Befordring til Rudkjøbing, hvilken By intet af deres Skibe anløb, hvorimod de kun modtog Gods lokalt til Befordring til Svendborg og Aflevering til videre Forsendelse til Rudkjøbing pr. Dampskibet „Rolf“, der var de Indstævnte ganske uvedkommende og som beregnede særlig Fragt for Forsendelsen fra Svendborg til Rudkjøbing. Denne Aflevering have de ogsaa besørget og til Bevis herfor have de fremlagt et af „Rolfs“ Expeditør i Svendborg udstedt Manifest over „Rolfs“ Gods fra Svendborg til Rudkjøbing den 28 Oktober, i hvilket Manifest Kassen findes anført, og de formene sig derfor fritagne for Ansvar. De have derhos forment, at Sagsøgerne have reklameret for sent, og da Kassen under Sagens Drift er funden i Korsør,

hvorhen den var bragt af Dampskibet „Spodsbjerg“, der farer fra Rudkjøbing til Korsør og fra Svendborg til Korsør, uden at det er oplyst, hvor den er kommen ombord, og da det har vist sig, at den, foruden det i Fragtbrevet anførte Mærke paa en anden Side har Mærket „1501 A M B Kjøbenhavn“, have de gjort gjældende, at dette urigtige Mærke har været Skyld i, at Kassen ikke er kommen Adressaten ihænde, men er bleven sendt tilbage fra Rudkjøbing til Korsør.

Retten finder imidlertid, at de Indstævnte ved uden Reservation at modtage det ommeldte Fragtbrev ere blevene ansvarlige for, at Varerne afleveres til Adressaten i Rudkjøbing, og da dette ikke er sket og det end ikke er oplyst, at Varerne ere afleverede til „Rolf“, i hvilken Henseende det udstedte Manifest ikke i og for sig findes afgjørende, samt da Sagsøgenes Reklamation, der er sket i November Maaned, saasnart de bleve vidende om, at Kassen ikke var kommen Adressaten ihænde, ikke kan anses for sent fremsat, og da heller Intet er oplyst om, at den urigtige Forsendelse er foranlediget ved det ældre Mærke, der fandtes paa Kassen, og som heller ikke de Indstævnte ved Modtagelsen bleve opmærksomme paa, ligesom det ikke fandtes paa noget Fragtbrev, vil Sagsøgenes Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, „det forenede Dampskibsselskab“, bør til Sagsøgerne, Firmaet Henriques & Kalkar, betale de paa-stævnte 265 Kr. 58 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 20 Januar d. A. indtil Betaling sker.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ⁵⁰⁴1876. Firmaet J. J. Gammeltoft & Ko.'s Konkursbo (Prok. C. Herold)

contra

Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank (Adv. Henrichsen), Grosserer Carl Madsen og Fru E. Gammeltoft, født Schmidt (Prok. J. Meyer).

En Sag mod en Bank og en Selvskyldnerkautionist for en Kassekredit, som Banken havde tilstaaet en Kjøbmand, om Tilbagebetaling til Hoveddebitors Fallitbo af et til Banken umiddelbart før Falliten indbetalt Beløb, for Kautionsistens Vedkommende ved særlig Dom afvist fra Sø- og Handelsretten som ikke hørende derunder, skjændt Kautionsisten var Handlende.

(Afsagt den 21 Septbr. 1876).

Ifølge en den 4 Oktober 1875 oprettet Kontrakt fik Firmaet J. J. Gammeltoft & Ko. en Kassekredit indtil 28000 Kr. hos den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank, for hvis skadesløse Betaling Grosserer Carl Madsen og Grosserer J. J. Gammeltofts Enke indestode in solidum som Selvskyldnerkautionister.

Da der i Løbet af de sidste 8 Uger før Firmaets Konkurs, og da Firmaet maatte forudse sin Konkurs, er tilbagebetalt til Landmandsbanken 5000 Kr., har Konkursboet under nærværende Sag søgt den ommeldte Bank og Kautionsisterne tilpligtede in solidum eller hver for sig at tilbagebetale dette Beløb til Boet, hvorimod Kautionsisterne, der foreløbig kun procedere Formaliteten, have paastaaet Sagen afvist for deres Vedkommende og sig tillagt Kost og Tæring, idet de gjøre gjældende, at Sagen for deres Vedkommende ikke er en Handelssag, at det er en utilladelig Kumulation af flere Sager, og at de Indstævnte ikke høre under Sø- og Handelsrettens Jurisdiktion, idet Carl Madsen ikke bor i Kjøbenhavn og Fru Gammeltoft ikke er Handlende.

Denne Paastand finder Retten at maatte give Medhold allerede af den Grund, at nærværende Sag for Kautionsisternes Vedkommende ikke kan betragtes som en Handelssag, idet den ikke falder ind under nogen af de i Lov 19 Febr.

1861 § 13 nævnte Arter af Handelssager. Kost og Tæring findes at kunne bestemmes til 15 Kr. til hver.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

For de Indstævnte, Grosserer Carl Madsens og Fru E. P. Gammeltofts Vedkommende afvises Sagen, hvorhos Sagsøgerne, Firmaet J. J. Gammeltoft & Ko.s Konkursbo, bør betale Kost og Tæring til de nævnte Indstævnte med 15 Kr. til hver inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. ²⁵¹₁₈₇₆. Skibsmægler F. B. Willer (Adv. Henriksen)

contra

Grosserer Thune (Adv. Klubien).

I et Tilfælde, hvor Udgifter ved en Ladning, deriblandt ved dens Udlosning, vare nødvendiggjorte derved at Skibet var blevet solgt ifølge Tvangsauktion, og hvor den derved opstaaede Fordring af Ladningskommissionæren var tiltransporteret Trediemand, — den nævnte Ladningskommissionær, som besad Ladningen, der hæftede for Beløbet, tilpligtet at betale cessionarius dette, uden Hensyn til om Dækning maatte kunne erholdes af Skibets Salgsprovenu.

(Afsagt den 4 Oktbr. 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Skibsmægler F. B. Willer, i Henhold til Transport af 28 Juli d. A. sagsøgt Indstævnte, Grosserer Thune, til som Kommissionær for Barken „Freja“s Ladning at betale 1307 Kr. 8 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra Klagens Dato den 29 Juli d. A. til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt. Indstævnte har principalt paastaaet Friindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det er in confesso under Sagen, at Indstævnte er Ihænde-haver af „Freja“s Ladning, og at han i Anledning af

Ladningen har havt en Del Udgifter, af hvilke det paastævnte til Citanten transporterede Beløb efter opgjort Dispache falder paa Ladningen, men Indstævnte bestrider nu paa Ladningsejernes Vegne, dels at han har havt noget Mandat til at optræde for Ladningsejerne, dels at Citanten for de omhandlede Udlæg kan holde sig til Ladningen, forinden han i alt Fald først har søgt Dækning hos Barken „Freja“s Kapitain Pedersen, der ved sit urigtige Forhold skal være Skyld i de Ladningen paaførte Udgifter, eller i Barken selv.

I førstnævnte Henseende bemærkes imidlertid, at Indstævnte foruden at være antagen som Kommissionær af Barkens Kapitain maa antages at være i alt Fald stiltiende anerkjendt af Ladningsejerne som deres Kommissionær. I sidstnævnte Henseende er det vel saa, at de her omhandlede Udgifter paa Ladningen maa anses foranledigede ved, at Barken „Freja“ paa Rejsen fra Nyborg til Nieuwediep var stødt sammen med Skonnerten „Ida“, hvilket bevirkede, at Barken indkom hertil i November f. A., hvor den paa Foranstaltning af „Ida“s Fører blev beslaglagt, og, efter at nærværende Ret ved Dom af 3 Maj d. A. *) havde kjendt Kapitain Pedersen ved Forsømmelse af at føre Lanterner og urigtig Manøvrering skyldig i Sammenstødet og saavel personlig som med sit førende Skib at erstatte den „Ida“ og dennes Ladning tilføjede Skade, solgt ved Tvangsauktion, efter at dens Ladning var udlosset. Men selv om heraf maatte følge, at Kapitain Pedersen maa anses personlig ansvarlig ogsaa for de „Freja“s Ladning paaførte her omhandlede Udgifter, og selv om Ladningskommissionæren for sine Udlæg maatte kunne holde sig til „Freja“s Auktionsprovenu og i dette enten gaa forud for eller konkurrere med Udlægshaveren, skjønnes disse Omstændigheder dog ikke at kunne betage Ladningskommissionæren den ham efter Forholdets Natur tilkommende Ret til for sine i Ladningens Interesse havde Udlæg umiddelbart at holde sig til selve Ladningen, og da der i denne Henseende ikke skjønnes at være Anledning til at gjøre Undtagelse med Hensyn til de paa Ladningens Udlosning medgaaede Udgifter, hvilket Indstævnte subsidiært har paastaet, vil Citantens Paastand i det Hele være at tage til Følge, saaledes at Betalingens Erlæggelse vil være at

---

*) Findes i U. f. R. 1876. 906.

betinge af Transportens Extradition i kvitteret Stand og at Sagens Omkostninger bestemmes til 50 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Imod Extradition i kvitteret Stand af den ovennævnte Transport bør Indstævnte, Grosserer Thune, til Citanten, Skibsmægler F. B. Willer, betale de paastævnte 1307 Kr. 8 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra den 29 Juli d. A. til Betaling sker, saa bør Indstævnte og betale Citanten Sagens Omkostninger med 50 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Kjendelse i S. S. Nr. $\frac{280}{1876}$. Skibsfører J. J. Nielsen (Højesteretssagf. Asmussen)

contra

Kapitain M. Schmidt (Prok. Krarup).

Ifølge Sagsøgerens Protest en Vidneførsel for Sø- og Handelsretten nægtet, da det af Indstævnte fremstillede Vidne var interesseret i Sagen paa samme Maade som Indstævnte selv.

(Afsagt den 11 Oktbr. 1876).

Da Sagsøgeren, Skibsfører J. J. Nielsen, uimodsagt har paastaaet, at Vidnet Vinhandler Foght var Medejjer af Skonnerten „Mathilde“ og altsaa interesseret i Sagen paa samme Maade som Indstævnte, Kapitain M. Schmidt, der som Medejjer af bemeldte Skonnert søges til at betale Sagsøgeren $\frac{1}{3}$ af Kommissionssalæret for Skibets Salg, finder Retten, at han paa en saadan Maade er Part i Sagen, at det ikke mod Sagsøgerens Protest kan tilstedes Indstævnte at føre ham som Vidne.

Thi eragtes:

Den ommeldte Vidneførsel kan ikke fremmes.

S. S. Nr. $\frac{280}{1878}$. Skibsfører J. J. Nielsen (Højesteretssagf. Asmussen)

contra

Kapitain M. Schmidt (Prok. Krarup).

2 Medejere i et Skib, som havde anmodet Ejeren af den 3die Skibspart om at se at faa Skibet solgt, ansete pligtige at betale deres Part af Salæret til den af Sidstnævnte ved Salget benyttede Kommissionær. Spørgsmaal om Betydningen af en af den sælgende Partsejer til Medejerne udstedt Generalkvittering.

(Afsagt den 25 Oktbr. 1876).

Sagsøgeren, Skibsfører J. J. Nielsen, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, Kapitain M. Schmidt, tilpligtet at betale 58 Kr. 89 Øre, som er $\frac{1}{3}$ af hvad Sagsøgeren i Henhold til nærværende Rets Dom har udlagt til Kommissionæren i Anledning af Salget af det Sagsøgeren, Indstævnte og en Trediemand tilhørende Skib „Mathilde“, med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 31 Juli d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han benægter, at Sagsøgeren af ham var bemyndiget til at benytte en Kommissionær ved Salget.

Da det imidlertid er givet, at Sagsøgeren af sine Medrhedere var anmodet om at se at faa Skibet solgt, maatte der ogsaa heri være en tilstrækkelig Bemyndigelse for ham til at henvende sig til Andre, der efter deres Stilling særlig vare istand til at skaffe Kjøbere.

Indstævnte har fremdeles forment, at Sagsøgeren ikke nu kunde fremkomme med saadant Krav, da han ved Udbetalingen af Kjøbesummen har givet sin Medrheder Kvittering for, at alt Mellemværende i Anledning af Skibet var afgjort, ligesom han i hvert Fald har erholdt Vederlag for sit Udlæg, idet der er overladt ham Gjenstande af Værdi 161 Kr., hørende til Skibet.

Retten finder imidlertid ikke, at den ommeldte Kvittering har Noget med denne Sag at gjøre, da det ikke er Sagsøgeren, men Trediemand, der har forlangt Salær, og Sagsøgeren først efter Kvitteringens Udstedelse er bleven dømt til at betale dette Salær, og hvad de ommeldte Gjenstande

angaar, da har han dels kun erkjendt ved den omhandlede almindelige Opgjørelse at have modtaget Gjenstande af Værdi 50 Kr., dels benægtet, at de skulde være Vederlag for Salær, hvorom der dengang ikke var Tale.

Sagsøgerens Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 20 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Kapitain M. Schmidt, bør til Sagsøgeren, Skibsfører J. J. Nielsen, betale de paastævnte 58 Kr. 89 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 31 Juli d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 20 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{179}{1878}$. O. Bjerk i Christiania (Prok. Strøm)
 contra
 H. Guldbrandsen (Prok. J. Holm).

Efter Omstændighederne nægtet en Sagsøger Betaling for et Parti Ost, som Indstævnte i 1870 havde modtaget, men med Grund havde anset for sendt af en Tredie-mand, uanset dennes under nærværende Sag fremlagte Erklæring.

(Afsagt den 26 Oktober 1876).

Sagsøgeren, O. Bjerk i Christiania, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, H. Guldbrandsen, tilpligtet at betale for i Aaret 1870 modtagne Varer skyldige 183 Kr. 17 Øre med Renter heraf 6 p. c. p. a. fra den 1 Januar 1872 indtil Forligsklagens Dato den 19 Maj d. A. og derefter 7 p. c. p. a. indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig frifunden mod at betale 4 Kr. 80 Øre, som han efter den først nu modtagne Opgjørelse ser, at der endnu resterede paa et i November 1870 modtaget Parti Myseost, idet han vel erkjender, at han endvidere i December 1870 har modtaget et saadant Parti Myseost,

som ommeldes i Opgjørelsen, og hvorfor det øvrige paastævnte Beløb kræves, men slette Parti har han ikke modtaget fra Sagsøgeren, men fra én Trediemand i Christiania, med hvem han stod i Handelsforbindelse, og hos hvem Bestillingen var gjort. Med disse Varer fulgte ingen Faktura, men kun et Fragtbrev, som var mærket med denne Trediemands Navn; Indstævnte krediterede dengang bemeldte Trediemand for Beløbet, idet han derhos meddelte denne, at han kun kunde ansætte Osten til en Værdi af 20 Species paa Grund af dens slette Beskaffenhed; og under en Retssag, som han har anlagt i Christiania mod denne Trediemand til Berigtigelse af deres Mellemværende, har han ligeledes fratrukket det ommeldte Beløb.

Sagsøgeren har herimod indvendt, at Fragtbrevet er skrevet paa den ommeldte Trediemands Kontor, da han ikke selv kjendte Indstævntes Adresse, og at dette er Grunden til, at der er benyttet Papir med denne Trediemands Mærke, hvorhos han har fremlagt en Erklæring fra denne Trediemand, der gaar ud paa, at han ikke i December 1870 har sendt Mysecost til Indstævnte.

Retten finder dog ikke, at det herved er tilstrækkelig godtgjort, at Osten oprindelig er sendt til Indstævnte for Sagsøgerens Regning, og da Sagsøgeren hverken har sendt Faktura med Varerne eller i de forløbne $5\frac{1}{2}$ Aar har krævet Indstævnte for Beløbet, maa han i alt Fald tilskrive sig selv, om han maatte komme til at lide et Tab ved den muligen indløbne Misforstaaelse.

Indstævntes Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Renten kun beregnes til 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato, dog at Sagens Omkostninger, som Indstævnte har paastaet sig tilkjendt, ophæves.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, H. Guldbrandsen, bør til Sagsøgeren, O. Bjerck i Christiania, betale 4 Kr. 80 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 19 Maj d. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør han for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{208}{1878}$. C. Løfstrøm af Malmø (Prok. Hartmann)
 contra
 Grosserer M. Berg (Prok. Bay).

En Handelsrejsendes Provision er fortjent, selv om Sælgeren uden Grund vægrer sig ved at effektuere de optagne Ordre. Provisionen af Sø- og Handelsretten bestemt til 1 p. c. af de afsatte Varers Værdi.

(Afsagt den 26 Oktober 1876).

Sagsøgeren, C. Løfstrøm af Malmø, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, Grosserer M. Berg, tilpligtet at betale 185 Kr. 39 Øre, som han skylder ham som Provision m. m. for Varer, som Sagsøgeren har solgt for Indstævnte, med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 10 Juni d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig principaliter frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han gjør gjældende, at han ikke er rette Sagvolder, da det ikke er for ham, men for et Hamburger Hus, for hvilket Indstævnte er Agent, at Sagsøgeren har solgt Varer. Da Indstævnte imidlertid Intet har oplyst om, at han, da han engagerede Sagsøgeren til at rejse, gjorde denne bekendt med, at det ikke var for Indstævnte, men for et Hamburger Hus, at han skulde rejse, og da den af Indstævnte paaberaabte Thinglæsning af Kontrakten mellem Indstævnte og Hamburger Huset selvfølgelig i saa Henseende er uden Betydning, kan denne Indsigelse ikke tages til Følge.

Indstævnte har dernæst forment, at han maatte frifindes, fordi Sagsøgeren har overskredet sine Instruxer, og fordi de af Sagsøgeren optagne Ordre ikke ere blevne effektuerede. Men heller ikke disse Indsigelser findes begrundede, da Indstævnte ikke har oplyst, at Instruxerne ere overskredne, og da den Omstændighed, at Sælgeren uden gyldig Grund vægrer sig ved at effektuere de optagne Ordre, ikke kan fritage ham for at betale den Rejsende Provision.

Derimod maa der gives Indstævnte Medhold i, at den beregnede Provision, 2 p. c., er for højt ansat, og Retten finder, at den efter de almindeligt gjældende Regler kun kan ansættes til 1 p. c.

Det paastævnte Beløb, hvoraf 1 Kr. 50 Øre er Porto, medens Resten 183 Kr. 89 Øre er Provision, vil derfor være at nedsætte med 91 Kr. 94 Øre.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer M. Berg, bør til Sagsøgeren, C. Løfstrom af Malmø, betale 93 Kr. 45 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 10 Juni d. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør han for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ³⁸⁸1878. Philipp Feist i Leipzig (Prok. C. Herold)

contra

fhv. Manufakturhandler Nathalius Levy
(Prok. William Jørgensen).

En Kjøber af Varer kjendt berettiget til en Rabat, som var tilstaaet ham, hvis han efter 3 Maaneders Forløb betalte kontant eller med 3 Maaneders Tratte, skjøndt ingen af Delene var sket, — da Sælgeren ikke havde trukket Vexel paa Kjøberen.

(Afsagt den 26 Oktober 1876.

Sagsøgeren Philipp Feist i Leipzig paastaar under nærværende Sag, der, forsaavidt tillige en Vexel paa 443 Thl. 3 Sgr. var paastævnet, er afvist ved Kjendelse af 12 Oktbr. d. A. *), Indstævnte, fhv. Manufakturhandler Nathalius Levy, tilpligtet at betale ifølge tilstillet specificeret Regning til Rest

*) Heri hedder det saaledes: Da der ikke overensstemmende med Lov 19 Febr. 1861 § 24 er forkyndt Indstævnte Gjenpart af Oversættelse af Vexlen, vil nærværende Sag efter Indstævntes Paastand være at afvise, dog kun forsaavidt Vexelbelebets 1181 Kr. 60 Øre angaar, medens der ikke findes Anledning til at tillægge Indstævnte, da Sagen ikke i sin Helhed afvises, Kost og Tæring.

skyldige 517 Kr. 16 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra den 21 Septbr. d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte har gjort gjældende, at der er indrømmet ham 2 p. c. Rabat paa det oprindelige Fakturabeløb 399 Thl., og han paastaar derfor, at der i Beløbet skal afgaa 21 Kr., ligesom han paastaar sig tillagt Sagens Omkostninger.

Sagsøgeren har herimod indvendt, at det var en Betingelse for Rabatten, at Varerne, der solgtes med 3 Maaneders Kredit, ved Kredittidens Udløb enten bleve betalte kontant eller med 3 Maaneders Tratte, og da ingen af Delene er sket, mener han, at der ikke tilkommer Indstævnte Rabat.

(Fortsattes).

Meddelelser.

Juridisk Doktorgrad i Norge. Den første Doktor-disputats i det juridiske Fakultet ved Christiania Universitet har fundet Sted den 18 Decbr. f. A., idet Assessor i Christiania Byret O. Platou forsvarede sin i 1875 i Anledning af Konkurrence om et Professorat udgivne Afhandling: „Om det navngivne Handelsselskabs Retsforhold lige over for Trediemand.“ Man har ved denne Lejlighed søgt og erholdt Tilladelse til istedetfor de foreskrevne særskilte Forelæsninger for Doktorgraden at godkjennde Konkurrenceforelæsninger for Professorposter, som have været fundne tilfredsstillende, om end Vedkommende ikke er bleven den Sejrende. I Norsk Retstidende for indevær. Aar p. 33 ff. findes en udførlig — som det synes endog paa stenografisk Optegnelse støttet — Meddelelse om Forsvarshandlingen. De beskikkede Opponentere vare Professorerne Aubert og Aschehoug, af Auditoriet opponerede Ingen. Umiddelbart efter Aktens Slutning erklærede Fakultetet ved sin Dekanus, at det erkjendte Disputationen for fyldestgjørende, og den juridiske Doktorgrad er derpaa bleven konfereret Hr. Platou.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 9 Marts.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 21 og 22.

Den 17 Marts.

1877.

Sø- og Handelsrettens Domme og Skifte- decisioner.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 320).

Da det imidlertid er givet, at Sagsøgeren ikke har trukket nogen Vexel for Beløbet paa Indstævnte, finder Retten, at han ikke kan have tabt den ham indrømmede Rabat, og at de 21 Kr. desaaarsag bør afgaa i det paastævnte Beløb.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, fhv. Manufakturhandler Nathalius Levy, bør til Sagsøgeren, Philipp Feist i Leipzig, betale 496 Kr. 16 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 21 September d. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør han for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ved Sø- og Handelsrettens Dom af 2 November 1876 i H. S. Nr. ³⁷⁸₁₈₇₈ blev Indstævnte, Lithograf C. J. Aller, der ikke gav Møde under Sagen, tilpligtet at betale Sagsøgerne, Aktieselskabet Dalum Papirfabrik, for Varer, leverede Indstævnte til Brug ved hans Forretnings Drift, 126 Kr. efter Fradrag af 75 Kr., der vare betalte efter Sagens Paastævning, altsaa til Rest 51 Kr., med Renter og Omkostninger.

Skiftedecision i 2 ¹⁸⁷⁸₁₈₇₈. J. H. Villumsen & Ko.s Konkursbo.

I et Tilfælde, hvor paa Kredit solgte Varer før Kjøberens Konkurs vare afsendte til denne, der modtog Faktura og Fragtbrev samt betalte Fragt og Told og lod Varerne oplægge paa Toldboden, hvor de endnu beroede ved Konkursens Begyndelse, Varerne fundne at være blevne Kjøberens Ejendom før Falliten*).

(Afsagt den 6 Novbr. 1876).

I nærværende Bo have Schlesinger & Kanitz i Wien anmeldt, foruden et Tilgodehavende efter Vexler, hvorom ingen Disput er opstaaet, et Tilgodehavende efter Kontokurant, efter deres endelige Paastand stort fl. 178 — 34 med Renter 5 p. c. p. a. fra den 24 December 1875, endvidere have de nedlagt Paastand om, at 2 af dem til Fallenten sendte Kasser mrk. J. H. W. & Co. Nr. 350 og 352, indeholdende Varer, hvis Værdi er endelig opgivet til fl. 232 — 35, udleveres dem, eller at Boet forlods og skadesløst betaler dem Varernes Værdi fl. 232 — 35 med Renter 5 p. c. p. a. fra den 24 Decbr. 1875 og subsidiært have de paa-staaet sidstnævnte Beløb anerkjendt som upriviligeret Krav i Boet.

I Kontokuranttilgodehavendet har Boets Kurator paa-staaet afdraget 48 fl., nemlig Rabat for en i 1874 modtaget Varesending, og da Anmelderne have indrømmet, at denne Rabat maa afgaa, hvis Paastanden derom fra Kreditors Side ikke maa anses for sent fremsat, hvilket ikke skjønnes at

---

*) Jfr. U. f. R. 1876. 567.

være Tilfældet, vil det Anmelderen efter Kontokurant tilkommende Beløb altsaa udgjøre fl. 130 — 34.

Med Hensyn til de 2 omhandlede Kasser Varer fremgaar det af Proceduren, at de ere afsendte fra Anmelderen i Wien til Fallenten den 14 Novbr. f. A., Faktura af s. D. og Fragtbrev af 15de næsteften tilhændekom Fallenten inden Falliten den 4 Decbr. f. A., selve Kasserne ankom hertil den 27 Novbr., Fragten betales paa Jernbanen den 30te s. M., og Tolden berigtigedes paa Toldboden, hvor Varerne oplagdes den 2 December; derimod kom selve Varerne først i Boets Besiddelse efter Falliten paa Foranstaltning af Kurator. Men under disse Omstændigheder skjønnes de omhandlede Varer at være blevne Fallentens Ejendom inden Falliten, uanset at de dengang endnu ikke vare komne i hans Besiddelse, og da Varerne derhos vare solgte paa Kredit, vil Kurators Protest mod Varernes Udlevering eller forlods Betaling af deres Værdi være at give Medhold, hvorimod Anmeldernes subsidiære Paastand om for Beløbet at anerkjendes som upriviligerede Kreditorer i Boet, mod hvilken Paastand ingen Indsigelse er fremsat, vil være at tage til Følge.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi decideres:

Schlesinger & Kanitz's ovenomhandlede Fordring efter Kontokurant anerkjendes for fl. 130 — 34 med Renter 5 p. c. p. a. fra den 24 Decbr. 1875, deres ovenomhandlede Fordring, stor fl. 232 — 35, med Renter 5 p. c. p. a. fra den 24 Decbr. 1875 anerkjendes som upriviligeret Fordring-

---

H. S. Nr. ³⁶⁷1878. Rud. Melchiorsen i Randers (Prok. Hvalsee)
 contra
 Grosserer D. E. Funck (Prok. Skibsted).

En Handelsagent ifølge Koutume ikke anset bemyndiget til at forbinde Mandanten ved Salgskontrakter, uanset Indholdet af de ham fra Mandanten tilsendte trykte Blanketter til Slutsedler.

(Afsagt den 9 Novbr. 1876).

Sagsøgeren, Rud. Melchiorson i Randers, der d. 29 August d. A. af Indstævntes, Grosserer D. E. Funcks, Agent Randers købte 25 Tdr. Petroleum til en Pris af 20¹/₂ Øre pr. Pd., hvilken Handel Indstævnte har vægret sig ved at effektuere, paastaar under nærværende Sag Indstævnte tilpligtet at betale i Erstatning for Misligholdelsen Prisforskjellen ved Forligsklagens Udtagelse den 25 Septbr. d. A. 2³/₄ Øre pr. Pd. eller for 25 Tdr. til en Gjennemsnitsvægt af 270 Pd. pr. Td. 185 Kr. 50 Øre med Renter heraf 7 p. c. p. a. fra den 25 Septbr. og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig principaliter frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han benægter, at hans Agent har været bemyndiget til at sælge med bindende Virkning for Indstævnte.

Sagsøgeren har vel forment, at Agenten havde en saadan Bemyndigelse, men da dette ikke kan udledes af hans blotte Stilling som Agent, og da Sagsøgeren ikke har oplyst, at Agenten havde en særlig Fuldmagt til at sælge, hvilken navnlig ikke kan udledes deraf, at Agenten havde af Indstævnte erholdt trykte Blanketter til Sluttedler om Petroleumshandel, i hvilke Blanketters Slutning staar: „Som Agent for Hr. D. E. Funck i Kjøbenhavn“, idet heraf efter almindelig Handelskoutume ikke følger nogen Bemyndigelse for Agenten til at afslutte endelig Handel uden særlig indhentet Samtykke fra Sælgeren, ligesom en saadan særlig Bemyndigelse selvfølgelig heller ikke kan udledes deraf, at Agenten 8 Dage forinden paa Forespørgsel hos Indstævnte havde faaet den daværende Pris opgivet til 20¹/₂ Øre, idet denne Opgivelse naturligvis ikke kunde være bindende for Indstævnte ved Salg 8 Dage efter, da Prisen, efter hvad der er givet, var stegen til 24 Øre, vil Indstævnte være at frifinde, hvorhos Sagsøgeren vil have at betale ham Sagens Omkostninger med 8 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer D. E. Funck, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Rud. Melchiorson i Randers, i denne Sag fri at være, hvorhos Sagsøgeren bør betale Indstævnte Sagens Omkostninger med 8 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. $\frac{243}{1878}$. Kjøbmand S. Raahauge i Hull (Højesteretssagf. Levison).

contra

Handelsfirmaet Jensen & Glad (Prok. Albrethsen)

I et Tilfælde, hvor ifølge Certepartiet Fragten for en Kulladning skulde beregnes efter det afleverede Antal Tons (altsaa efter Vægt), men Kullet ved Udlosningen kun opmaaltes i Tønder, antaget, at Skipperen ikke ved det fundne Maal havde ført Bevis for, at et større Antal Tons var indladet end Konnossementet nævnede.

(Afsagt den 15 Novbr. 1876).

Ved Certeparti af 27 Januar d. A. befragtede Sagsøgeren, Kjøbmand S. Raahauge i Hull, Dampskibet „Ariel“ til at overføre her til Staden en Ladning Kul, som efter Konnossementet bestod af 250¹⁴/₂₀ Tons store Dampkul og 146¹⁰/₂₀ Tons Nøddekul, altsaa ialt 397¹/₂ Tons, og der skulde, som det hedder, betales Fragt af den afleverede Kvantitet efter et Forhold af 7 Lstl. pr. Keel af 21¹/₂ Tons in full. Ladningen blev efter Ankomsten hertil solgt af de Indstævnte, Handelsfirmaet Jensen & Glad, som Sagsøgerens Befuldmægtigede til et herværende Handelshus for henholdsvis 18 sh. og 17 sh. pr. Ton, hvori Fragten var indbefattet, men skjendt Fragten for det ommeldte Kvantum Kul efter Certepartiet kun var 131 Lstl. 5 sh., have de Indstævnte betalt Skipperen 145 Lstl. 2 d, idet han har udlosset 2983 Tdr., og de have beregnet hver Keel til 144 Tdr., og dette Beløb have de ved Afregningen med Sagsøgeren fratrukket.

Da Sagsøgeren anser de Indstævntes Beregning for urigtig og uhjemlet i Certepartiet, har han under nærværende Sag paastaat de Indstævnte tilpligtede at betale sig den for meget betalte Fragt 13 Lstl. 15 sh. 2 d med Rente heraf 6 p. c. p. a. fra den 11 Febr. d. A. indtil Forligsklagens Dato den 27 Maj d. A. og derefter 7 p. c. p. a. indtil Betaling sker samt Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig principaliter frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, fordi de ej ere rette Sagsvoldere, da de kun have handlet paa Sagsøgerens Vegne og efter hans Ordre, idet de vare anmodede om at sælge Ladningen for hans Regning og paa bedste Maade. Denne Fri-

findelsesgrund kan Retten imidlertid ikke tillægge nogen Vægt, da Spørgsmaalet netop er, om de ved at handle som Sagsøgerens Befuldmægtigede have paadraget sig noget Ansvar.

In subsidium have de paastaaet Frifindelse, fordi der efter Certepartiet tilkom Skipperen den af de Indstævnte betalte Fragt; men heri kan Retten ikke give de Indstævnte Medhold, da Fragten efter Certepartiet skulde betales pr. Keel à 21¹/₂ Tons, og vel mene de Indstævnte, at det vilde have været usædvanligt, om man her havde forlangt Ladingen vejlet istedetfor maalt, og at dette desuden vilde have taget saa megen Tid, at der derved var blevet paadraget Forpligtelse til at betale Overliggedagspenge, men det er en Selvfølge, at hvis Skipperen, uanset at det i Konnossementet opgivne Kvantum stemmede med de udstedte Minecertifikater, mente, at der var indladet Kul af en større Vægt end i Konnossementet angivet, maatte det være hans Sag at godtgjøre Saadant, og at der uden et saadant Bevis ikke kan tilkomme ham Fragt for et større Kvantum end det, hvorpaa Konnossementet lød.

Der vil derfor være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, mod hvilken der iøvrigt ingen Indsigelse er fremsat, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 75 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Handelsfirmaet Jensen og Glad, bør til Sagsøgeren, Kjøbmand S. Raahauge i Hull, betale de paastævnte 13 Lstl. 15 sh. 2 d med Renter heraf 6 p. c. p. a, fra den 11 Februar d. A. indtil den 27 Maj d. A. og derefter 7 p. c. p. a., indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 75 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

*

*

*

Under ovenstaaende Sag var fremlagt følgende

Grosserer-Societets-Responsum.

Ifølge et mellem en Kjøbmand i Hull og en Skibsfører under den 27 Januar d. A. oprettet Certeparti skulde Skibsføreren overføre et Parti Kul fra Hull hertil mod Betaling

af Fragt af den afleverede Kvantitet efter et Forhold af Lstl. 7 pr. Keel af $21\frac{1}{5}$ Tons in full (on being paid Freight on the quantity delivered at and after the rate of £ Seven per Keel of $21\frac{1}{5}$ Tons in full). Derefter underskrev Skibsføreren den 29de s. M. et Konnossement, hvori Partiet opgives til $250\frac{14}{20}$ Tons Syd Yorkshire haarde Dampkul og $146\frac{16}{20}$ Tons do. Nøddekul, og hvori til Slutning indeholdes Ordene „Vægt og Indhold ubekjendt.“ Ifølge Bemyndigelse fra Afsenderen i Hull til en herværende Grosserer solgte denne Kullene her paa Pladsen under Et, saaledes at Prisen fastsattes henholdsvis til 18 sh. og 17 sh. pr. Ton af det i Konnossementet opgivne Antal Tons (Fragten deri indbefattet). Alligevel betalte den nævnte Salgskommissionær, hvad Skibsføreren gennem en Mægler forlangte i Fragt, skjønt Fragten i dennes Regning var beregnet efter Maal, nemlig saaledes at 144 Tønder Kul stilledes lige med 1 Keel, og det endog uden at der gjordes Forskjel mellem haarde Dampkul og Nøddekul. Da det saaledes Udbetalte udgjør Lstl. 13 sh. 15, 2 d mere, end hvad Fragten vilde have udgjort, beregnet efter Vægt i Henhold til Certeparti og Konnossement, har Afsenderen i England vægret sig ved at anerkjende sin Salgskommissionærs Opgjærelse, forsaavidt Fragtkourten angaar.

Som Sagfører for den engelske Sælger under en imod hans ovennævnte Salgskommissionær anlagt Sag tillader jeg mig at bede besvaret:

1. Om der findes nogen Handelskoutume, hvorefter en Skipper, naar han har modtaget Kul paa Vilkaar, at Fragten skal beregnes af den afleverede Kvantitet efter Keel, altsaa Vægt, alligevel skulde have Krav paa Fragt efter det Antal Tønder, hvortil Ladningen blev udmaalt ved Losningen, skjønt saadan Udmaaling i Tønder formentlig maa erkjendes for en meget upaalidelig Maalestok for Kvantiteten? og
2. hvis dette skulde besvares bekræftende, om det har Hjemmel at beregne 144 Tønder lig 1 Keel, og det endog uden at gjøre Forskjel paa Grund af at Ladningen dels var haarde Dampkul, dels Nøddekul?

Kjøbenhavn den 31 August 1876.

Responsum af den 9 September 1876:
Ad 1 Nej.

H. S. Nr. $\frac{206}{1878}$.

Ad. C. Levysohn (Adv. Halkier)

contra

Grosserer Johs. Martens (Prok. Dalbanco).

I et Tilfælde, hvor Sagsøgeren havde købt et Parti Korn ab Korsør, men Partiet ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet, Stettin, befandtes ukontraktmæssigt, antaget, at det af Sagsøgeren var modtaget i Korsør, da han, efter af Skipperen der at have modtaget Generalprøve, havde betalt Restkjøbesummen. Da ingen Svig forelaa, Erstatning nægtet Kjøberens, uanset om Partiet helt var indladet, dengang han fik Slutsedlen.

(Afsagt den 16 Novbr. 1876).

Ifølge Slutseddel af 20 April d. A. købte Sagsøgeren, Ad. C. Levysohn, af Indstævnte, Grosserer Johs. Martens, 450 Tdr. Byg frit ombord ab Korsør og inklusive Fragt og Assurance til Stettin pr. Skibet „Margrethe Elise“ til Pris Rmk. 170 ÷ 1 p. c. pr. 2000 Pd.; Betalingen skulde erlægges kontant ved Overleveringen af Konnossementerne. Allerede Dagen efter, den 21 April, indsendte Skipperen Konnossementerne, og Sagsøgeren betalte da à conto 5500 Kr., og da han senere samme Dag havde modtaget den af Skipperen udtagne Generalprøve og fundet denne stemmende med Salgsprøven, betalte han Resten 693 Kr. 10 Øre. Ved Ankomsten til Stettin fandt den derværende Modtager, paa hvis Vegne Sagsøgeren paastaar at have købt Partiet, at Partiet var af en muggen, klam og skimlet Kvalitet, og han lod optage et Skjøn, som stadfæstede dette og udtalte, at da Skibet var tørt og godt, havde Partiet ikke kunnet erholde denne fugtige og skimlede Lugt i Skibet, men maatte allerede ved Indladningen have været i en saadan Tilstand, og ved at sammenligne Salgsprøven med Ladningen fandt Skjøns-mændene, at denne maatte ansættes til en mindre Værdi af 15 Rmk. pr. 1000 Kilo.

Sagsøgeren paastaar nu Indstævnte tilpligtet at betale det heraf opstaaede Erstatningskrav 695 Rmk. 35 Pf., hvorunder dog er indbefattet en Kvantitetsdifference, med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 16 Juni d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt

Sagens Omkostninger, idet han mener, at Partiet allerede er modtaget i Korsør, og at der altsaa ikke senere kan fremsættes Indsigelser mod dets Kvalitet, ligesom han i hvert Fald ikke har villet erkjende Rigtigheden af det optagne Skjøn, da dette er optaget uden Iagttagelse af de lovlige Former og uden Tilkaldelse af Indstævnte, ligesom Skjønnen er ubeediget og Prøven, hvormed Ladningen er sammenlignet, ikke identisk med Salgsprøven.

Hvad den første Indsigelse angaar, mener Sagsøgeren, at da Partiet var fuldstændigt indladet, da han fik Slutsedlen, kunde han ikke være afskaaren fra Indsigelser, naar det senere viste sig, at Partiet var ukontraktmæssigt. Det er imidlertid ikke oplyst, at Partiet var fuldstændig indladet dengang, og selv om dette havde været Tilfældet, kunde dette dog ikke være til Hinder for, at Kjøberen lod Partiet undersøge inden Skibets Afgang fra Korsør. Efter de i Slutsedlen brugte Udtryk og de foreliggende Omstændigheder finder Retten, at Partiet maa anses modtaget af Kjøberen i Korsør, og at han derfor ikke senere kan fremkomme med Indsigelser mod dets Kontraktmæssighed, forudsat at ingen Svig foreligger, hvorom der imidlertid ikke er Tale i nærværende Sag, og Indstævnte vil derfor allerede af denne Grund være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at tilkjende ham med 100 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer Johs. Martens, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Ad. C. Levysohn, i denne Sag fri at være, og bør Sagsøgeren betale til Indstævnte Sagens Omkostninger med 100 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. 1878. Skibskapitain Jansson, Fører af det finske Skib „Lady“ (Prok. Delbanco)

contra

Skibskapitain Martinsen, Fører af den norske Skonnert „Halvard“ (Adv. Henrichsen)

I et Tilfælde, hvor efter Omstændighederne ved Paasejlingen Skaden maatte fordeles mellem Skibene ifølge L. 4—3—3, den Indstævnte, som ikke havde paastaet Fordeling, frifunden, da Sagsøgeren (tilligemed Mandskabet) havde forladt sit Skib uden Nødvendighed, hvilket havde været medvirkende Aarsag til dette Skibs Stranding, og da den sidstnævnte Skib ved selve Sammenstødet tilføjede Skade ikke skjønnes at være større end det andet Skibs Skade.

(Afsagt den 22 Novbr. 1876).

Hovedsagsøgeren, Skibskapitain Jansson, Fører af det finske Skib „Lady“, paastaar under nærværende Sag Kontrasagsøgeren, Skibskapitain Martinsen, Fører af den norske Skonnert „Halvard“, tilpligtet saavel personlig som under Exekutionstvang i Skibet „Halvards“ og dets Fragts Auktionsprovenu at betale ham i Erstatning for den hans Skib ved Paasejling den 14 November f. A. paaførte Skade m. m. 58912 Kr. 31 Øre, hvilken Sum han dog under Proceduren har nedsat til 53833 Kr. 61 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 13 Januar d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger, idet han subsidiært har paastaet Skaden delt efter L. 4—3—3.

Kontrasagsøgeren har derimod paastaet Frifindelse i Hovedsøgsmaalet, hvorhos han har paastaet Hovedsagsøgeren tilpligtet saavel personlig som under Exekutionstvang i Skibet „Lady“ med Redskaber og Tilbehør samt i den fortjente Fragt og Skibets Assurancesum at betale i Erstatning for den hans Skib tilføjede Skade 15739 Kr. 96 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Kontraklagens Dato den 27 Januar d. A., indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger.

Ifølge den af „Lady“s Mandskab afgivne Søforklaring styrede de, efter at have den 13 November Kl. 5 Efterm. kvitteret Lodsens ved Dragør Fyrskib, med vestlig Vind Kurs

efter Falsterbo. Efter Midnat trak Vinden sig sydlig med tiltagende Kuling og Regntykning, og styrede de bi de Vind O.S.O. hen for fulde Merssejl og Undersejl med Sidelanternerne klart brændende paa deres reglementerede Pladser og stadigt holdende Udkig. Kl. 6 om Morgenen den 14 November pejledes Falsterbo Fyrskib i O.S.O. i omtrent $\frac{3}{4}$ Mils Afstand. De styrede stadig bi de Vind O.S.O. hen med samme Vind og Kuling. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ fik de en Seiler i Sigte forude til Luvart, og hvis røde Lanterne var synlig. De vedblev at holde den samme Kurs, men den modgaacnde Sejler nærmede sig med stærk Fart styrende lige ned paa dem og omtrent Kl. 7 $\frac{1}{2}$ løb Seileren med sin Boug ind i „Lady“s Stævn om Styrbord, hvorved Stævnen knustes helt ned til Vandgangen og Klyverbommen brækkedes, hvorefter Sejleren, som viste sig at være „Halvard“, faldt ned langs med „Lady“s Styrbordsside, som blev stærkt beskadiget, ligesom ogsaa Mesanmasten, Storstangen og Overmerseraaen afbrækkedes og flere af Sejlene sønderreves. Da Skibet var lastet med Kul og de befrygtede at det skulde synke, sprang de, for at redde Livet, ombord i „Halvard“. Efter omtrent et Kvarters Forløb kom Skibene klar af hinanden, og Hovedsagsøgeren bad da Kontrasagsøgeren om at holde sig i Nærheden af „Lady“ for at se, om den skulde synke, men da „Halvard“ ogsaa var beskadiget, hvorfor han hurtigst muligt maatte se at naa Havn, turde han ikke indlade sig herpaa, hvorimod han tilbød Hovedsagsøgeren sin Baad for at han med sit Mandskab kunde komme ombord i „Lady“, men Hovedsagsøgeren turde, da Søen var i stærkt Oprør, ikke modtage dette Tilbud. Skibet drev nogle Timer efter ind til Stevns Klint, hvor det strandede, og der fandtes, da Hovedsagsøgeren den næste Dag kom ombord i det, 6 Fod Vand i Skibet. Ved den den følgende Dag foretagne Besigtigelsesforretning fandtes Skibet vel meget ramponeret og Forstavnen en Del beskadiget, men da Skibet, medens Besigtigelsesmændene vare tilstede, pumpedes læns af Bjergningsdampskibet „Skandinaviens“ Damppumpe, skjønnede Mændene heraf, at Skibet ikke kunde anses som Vrag. Det lykkedes imidlertid ikke at bjerge Skibet, og Udbyttet af Vraget efter Fradrag af Bjergningsomkostninger m. m. har kun været 359 Kr. 91 Øre.

Efter den af Mandskabet paa „Halvard“ afgivne Søforklaring pejlede man paa Rejsen fra Riga til Harlingen den 14 November Kl. 7 om Morgenen Falsterbo Fyrskib i N.N.O. i 2 Mils Afstand, hvorefter de styrede V.N.V. med tiltagende

Kuling af SO. med Regn og tyk Luft; de havde deres klart brændende Sidelanterner tilsatte og holdt godt Udkig. Omtrænt Kl. 7¹/₂ saas et Fartøj om Bagbord i henved ¹/₈ Mils Afstand. Kapitainen og Bedstemanden vare enige om, at bemeldte Fartøj, hvorpaa ingen Lanterner kunde ses, stod samme Vej som „Halvard“. Bagbords Vagt blev kaldt ud for at hale Mesanen ned og gibbe Sejlene og derefter sætte Kurs for Drogden; imidlertid nærmede det andet Fartøj sig saa meget, at man kunde se at det kom ind imod dem i 3 à 4 Streger om Bagbord, men endnu kunde dens Lanterner ikke ses. „Halvard“s Ror blev strax lagt haardt bagbord, men saavidt man kunde skjønne, faldt „Lady“ samtidigt ogsaa af, hvoraf Følgen blev, at Skibene stødte sammen, idet „Lady“ stødte med sin Stævn forude ved „Halvard“s Bagbords Fokkevant, hvorved denne fik betydelig Skade paa Lønning, Støtter, Vaterbord og en Del af Huden. Medens Skibene laa ved hinandens Side og huggede mod hinanden, brækkedes „Halvard“s Bomme og Gaffel, ligesom Sejl og Tongværk sønderreves.

Efter de ovenanførte Omstændigheder finder Retten, at det vel maa antages, at Skibenes Kurs har krydset hinanden saaledes, at det efter de gjældende Regler havde været „Halvard“s Sag at gaa af Vejen for „Lady“, og det findes i hvert Fald ikke oplyst, hvad Kontrasagsøgeren har villet gjøre gjældende, at Hovedsagsøgeren kort førend Sammenstødet har forandret Kurs og herved foranlediget Sammenstødet, men Retten tør dog ikke statuere, at Sammenstødet skyldes urigtig Manøvrering fra „Halvard“s Side og ikke snarere tilfældige Omstændigheder.

Den skete Skade vilde derfor efter L. 4—3—3 være at fordele mellem Skibene, men da „Lady“ er bleven forladt af Mandskabet, uden at Nødvendigheden heraf efter Rettens Skjøn er bleven oplyst, da det er sandsynligt, at dette har været en medvirkende Grund til „Lady“s Stranding, da det heraf følgende store pekuniære Tab desaaarsag ikke kan paabyrdes Kontrasagsøgeren, samt da det ikke er oplyst, at den „Lady“ ved selve Sammenstødet tilføjede Skade overstiger „Halvard“s Skade, medens Kontrasagsøgeren, naar ingen Forseelse forelaa, ikke har paastaet Deling af Skaden, men ment, at hver Part burde bære sin Skade, findes Parterne at maatte frifindes for hinandens Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Hovedsagsøgeaen, Skibskapitain Jansson, Fører af det finske Skib „Lady“ og Kontrasagsøgeren, Skibskapitain Martinsen, Fører af den norske Skonnert „Halvard“, ber for hinandens Tiltale i Sagen fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Ved Sø- og Handelsrettens Dom af 30 November 1876 i H. S. Nr. $\frac{414}{1878}$ blev Indstævnte, Værtshusholder Conrad Christensen, der under Sagen var udebleven, tilpligtet at betale Sagsøgeren, Vinhandler J. C. Teilmann, de paastævnte Kr. 33, 44 Øre som Betaling for Varer, leverede til Brug i Indstævntes Bedrift, med Rente og Omkostninger. — Det bemærkes, at der under Sagen kun var fremlagt Stævning og Forligsaklage, og at Varernes Art eller Posternes Størrelse ikke deri opgaves.

H. S. Nr. $\frac{350}{1875}$. Kjøbmand Louis Bobsin (Prok. A. L. Salomonsen)

contra

Grosserer Ad. C. Levysohn (Prok. V. Salomonsen.)

I et Tilfælde, hvor ifølge Slutseddel et kjøbt Parti Korn skulde leveres paa Kjøberens Plads med Afskibning fra en af flere nævnte Havne inden en vis Tid, og hvor Vinterklausulen var vedtagen, antaget, at Sælgeren, for at fritages for at afskibe fra en af de ved den oprindelige Leveringstids Udløb endnu aabne Havne, inden samme Tids Udløb burde have havt Partiet disponibelt i den af ham efter hans Opgivende valgte, tilfrosne Havn.)

(Afsagt den 30 Novbr. 1876).

Ifølge Slutseddel af 10 Decbr. 1874 købte Indstævnte, Grosserer Ad. C. Levysohn, af Albrecht Spethmann i Ham-

burg ca. 2000 Tdr. ungarsk Majs, gode, sunde Varer, Kvalitet ej ringere end som leveret forsegllet Prøve, Pris $8\frac{1}{8}$ Rdl. Rm. pr. 200 Pd. Netto her leveret, at modtage fra Skib ved Bolværk her i Havnen eller fra Jernbanegaarden paa Sælgerens Anfordring ved Ankomsten, „at levere med Afskibning fra Stettin, Kiel, Lübeck eller Hamburg i December 1874 eller Januar 1875“; Betalingen skulde erlægges kontant ved Modtagelsen, og endelig hedder det: „Skulde Naturforholdene forhindre Leveringen, da sker den 3 à 4 Uger fra Skibsfartens Aabning.“

Da Varerne endnu ikke vare leverede her ved Udgangen af Januar Maaned f. A., tilskrev Indstævnte, der ansaa dette som en Misligholdelse af Slutsedlen, den 1 Februar f. A. Spethmanns herværende Kommissionær, Grosserer Th. Bruhn, at han ikke nu kunde modtage Varerne, om de end maatte komme hertil, hvorhos han forbeholdt sig sin Ret i enhver Henseende i Anledning af det skete Kontraktsbrud. Sagsøgeren, Kjøbmand Louis Bobsin, der ved Transport af 20 November f. A. fra Kuratorerne i Kjøbmand Albrecht Spethmanns Konkursbo har erholdt den her i Sagen omhandlede Fordring overdraget, paaستاar nu Indstævnte tilpligtet at erstatte ham det ved Indstævntes formentlige Kontraktsbrud tilføjede Tab, som han har opgjort til 7818 Rmk. 75 Pf. med Renter heraf 7 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 11 September f. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Sagsøgeren har i saa Henseende gjort gjældende, at det efter Slutsedlen stod Spethmann frit for at afskibe Partiet fra hvilken af de i Slutsedlen nævnte Havne han vilde, og at det var tidsnok, naar Afskibning skete inden Udgangen af Januar, saa at Indstævnte ikke kunde gaa fra Kontrakten, fordi Partiet ikke var ankommet her den 1 Februar, at Spethmann i Henhold hertil havde valgt Stettin til Afskibningssted, men at Skibsfarten herfra standsede paa Grund af Isforholdene fra Slutningen af December til Begyndelsen af April, og at han desaaarsag ikke var pligtig at levere Partiet før 3 à 4 Uger efter Skibsfartens Aabning.

Indstævnte har principaliter paaستاaet Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, fordi Sagsøgeren ikke skal have retlig Interesse i Sagens Udfald, idet Fordringen blot formelt, men ikke i Virkeligheden skal være ham overdraget, men denne Paastands Rigtighed har han ikke godtgjort, og forsaavidt han endvidere har formønt, at Kuratorerne i et Bo

efter den i Hamburg gjældende Lovgivning skulde mangle Competence til at borttransportere Boets Fordringer, kan der efter det Oplyste heller ikke gives ham Medhold heri. Subsidiært har han begrundet sin Paastand om Frifindelse paa Slutsedlen, som efter hans Mening maa forstaas saaledes, at Partiet skulde leveres inden Udgangen af Januar Maaned, forsaavidt en af de 4 nævnte Havne var aaben, og det er givet under Sagen, at de ikke alle 4 have været lukkede. Han mener, at denne Fortolkning af Slutsedlen støttes ved, hvad der er oplyst om de Forhandlinger, der gik forud for Slutsedlens Udstedelse, og at den stemmer med Udtalelser i Breve fra begge Parter. Han mener, at Sælgeren i hvert Fald, hvis der tilkom ham Valgret, maatte have vist, at han havde valgt Stettin ved inden Udgangen af Januar at have det omkontraherede Parti disponibelt i Stettin, og at han, naar han intet Parti havde der, var uberettiget til efter Udgangen af Januar at sige, at han havde valgt Stettin til Afskibningsted.

Endelig mener han, at det ikke er oplyst, at Sælgeren virkelig har lidt noget Tab ved, at Handelen ikke kom istand.

Sagsøgeren har herimod gjort gjældende, at der ikke paahvilede Sælgeren nogen Forpligtelse til inden Udgangen af Januar Maaned at have det omkontraherede Parti disponibelt i Stettin, og han har derhos bemærket, at han i Virkeligheden har havt et Parti, som Indstævnte kunde have faaet, naar han ikke den 1 Februar var gaaet fra Handelen. Han havde nemlig 7800 Centner Majs — Indstævnte skulde have 4500 Centner — som han i Slutningen af Januar, da der et Par Dage var aabent Vande ved Stettin, indskibede i Dampskibet „Susanne“ for at overføres til Helsingør og leveres til en Trediemand, der havde kjøbt 5000 Centner, og som antoges ogsaa at ville købe Resten af dette Parti, hvilken Rest ellers skulde leveres til en Anden, der havde kjøbt 2800 Centner, men da Dampskibet maatte returnere paa Grund af Havari, gik den i Helsingør boende Trediemand ligesom Indstævnte fra Handelen den 1 Februar, og Sælgeren kunde altsaa have sendt Partiet til Indstævnte, hvis denne ikke var gaaet fra Kontrakten.

Retten finder det ikke nødvendigt at indlade sig paa en Undersøgelse af, hvorvidt Sælgeren, efter den meget utydelig affattede Slutseddel, havde Ret til at vælge mellem de fire Havne, saaledes at han, hvis den Havn, han valgte, frøs til, først

behøvede at afskibe efter Skibsfartens Gjenaabning, eller om han var forpligtet til at afskibe i Januar fra en af de fire Havne, naar de ikke alle vare tilfrosne; thi selv om Sælgeren havde den paastaaede Valgret, burde han, inden Havnen frøs til og i hvert Fald inden Udgangen af Januar have havt det omkontraherede Parti disponibelt i Stettin og derved konstateret, at han havde valgt Stettin til Afskibningssted. Men dette er ikke sket, og da det altsaa ikke er konstateret, at Sælgeren i Tide har valgt Stettin, kan den Omstændighed, at Havnen ved Stettin fryser til, naar ikke de andre i Sluttedlen nævnte Havne fryse til, ikke fri ham for at opfylde sin Forpligtelse til at afskibe i Januar.

Da Sælgeren, efter det Anførte ikke har opfyldt sin Forpligtelse, findes Indstævnte ikke at kunne tilpligtes at betale Sagsøgeren nogen Erstatning for Kontraksbrud, og Indstævnte vil derfor allerede af denne Grund være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

— — — Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer Adolph C. Levysohn, bær for Sagsøgeren, Kjøbmand Louis Bobsins Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

* * *

Til Belysning af de Retshandeler, som den ovenstaaende Dom angaar, har Hr. Overretsprokurator A. L. Salomonsen sendt os følgende Udvikling, hvorom vi dog finde os foranledigede til at bemærke, at vi navnlig med Hensyn til Omfanget og Betydningen af Sælgerens Valgret ikke kunne være enige med Forfatteren:

Herved tillader jeg mig at anmode om Optagelse i Ugeskriftet af nogle Bemærkninger i Anledning af Dommen i Sagen Louis Bobsin contra A. C. Levysohn. Hensigten hermed er at sprede lidt Lys over de hyppig forekommende og for Handelssamkvemmet vistnok uundværlige Varehandeler, ved hvilke den saakaldte Vinter- eller Isklausul er vedtagen,

idet der ved den nævnte Dom med Hensyn til en Handel af denne Art er truffet en Afgjørelse, hvorved der er tillagt disse Handeler under visse Omstændigheder en mærkelig Ejendommelighed, som formentlig ikke tilkommer dem.

Da Handeler, der gaa ud paa, at Sælgeren skal afskibe de solgte Varer til Kjøbereren fra en vedtagen Havn i Løbet af en vis Tid af Vinteren, hæves, naar Afskibningen af Varerne ikke kan ske, fordi Havnen i Afskibningstiden er spærret af Is og Skibsfarten derved er standset, have de heraf baade for Sælgeren og Kjøbereren opstaaende Ulemper ført til Vedtagelse af Vinterklausulen for i Begges Interesse at opretholde Handelen i de Tilfælde, hvor Kjøbereren kan og vil modtage Varerne efter Udløbet af den tidsbestemte Afskibningstermin (som jeg i det Følgende for Kortheds Skyld vil benævne den første Termin) Ved Vinterklausulen faar Sælgeren, naar Afskibningen af Varerne forhindres ved Skibsfartens Standstaaelse i den første Termin, en Udsættelse med Afskibningen eller en Forlængelse af Fristen til Handelens Opfyldelse, i Reglen nogle Uger efter Skibsfartens Gjenaabning, altsaa paa ubestemt Tid*).

Forsaavidt der maatte være noget Ejendommeligt ved disse Handeler, er det klart, at dette ikke kan træde frem, naar Varernes Afskibning finder Sted i den første Termin. Ikke heller kan der stilles andre Fordringer til Opfyldelsen af Sælgerens Afskibningspligt end de sædvanlige, fordi Varerne afskibes i Vinterklausulsterminen. Kjøbereren kan ikke fordre videre, end at Sælgeren til ham afskiber Varerne i kontrakt-

---

*) Da Sælgeren har hele den første Termin til sin Raadighed til Afskibning af Varerne, er han ikke forpligtet til at paabegynde denne i Begyndelsen af Terminen. Standser Skibsfarten i Løbet af Terminen og forhindrer Varernes Afskibning inden dens Udløb, kommer Vinterklausulen Sælgeren til Gode. I Reglen vil Sælgeren behøve nogen Tid til at forberede Afskibningen og navnlig til at fragte et passende Skib og faa det sejlklart. Ligeledes vil en Del af den første Termin kunne gaa hen med at skaffe Varerne tilstede paa Afskibningsstedet, hvis Handelen er sluttet kort før Terminens Begyndelse og dens Gjenstand er en Vare, der ikke kan faas paa Afskibningsstedet, men maa føres derhen fra et fjernliggende Produktionsted. I saadanne Tilfælde maa Sælgeren naturligvis sørge for, at Terminens Længde afpasses herefter. At det, navnlig i det sidste Tilfælde, ikke altid beror paa Sælgeren at have Varerne tilstede paa Afskibningsstedet, inden dettes Havn fryser til, er selvfølgeligt.

mæssig Stand fra det vedtagne Afskibningssted, eller, hvis der er vedtaget flere Afskibningssteder, fra et af disse, og i rette Tid efter Skibsfartsforholdene paa Afskibningsstedet, og at Sælgeren derhos stiller Varerne til hans Disposition ved Overlevering af Konnossementet eller paa anden Maade. Det Ejendommelige, der mulig maatte være ved disse Handeler, maatte da søges i, at Sælgeren, naar han afskiber Varerne i Vinterklausulsterminen, skulde være forpligtet til, foruden at afskibe kontraktmæssige Varer til Kjøberen fra rette Sted og i betimelig Tid, endvidere at have foretaget visse Handlinger i Løbet af den første Termin, saaledes at Undladelsen heraf maatte anses for en Misligholdelse, der berettiger Kjøberen til at hæve Handelen. Navnlig maatte da herved tænkes paa en Forpligtelse for Sælgeren til at have Skibet og Varerne tilstede paa Afskibningsstedet i Løbet af den første Termin og fremdeles, uagtet Afskibningsstedets Havn da er tilfrossen. Men allerede af praktiske Hensyn maa Fordringen om under saadanne Forhold at have Skibet tilrede opgives, idet Befragtningen ikke beror paa Sælgeren alene, og det er en Kjendsgjerning, at Rhedere i Almindelighed kun ugjerne forfragte deres Skibe til Vinterrejser navnlig paa en Tid, da Skibsfarten er standset paa det paagjældende Afskibningssted. Der staar da tilbage at undersøge, om Sælgeren mulig skulde være forpligtet til at have Varerne paa Afskibningsstedet i Løbet af den første Termin, selv om han ikke behøver at have Skibet tilrede, hvormed Varerne skulle afsendes. Af Sælgeren kan det imidlertid kun fordres, at han træffer sine Dispositioner saaledes, at han, hvis Skibsfartsforholdene tilstede Varernes Afskibning i Løbet af den første Termin, i betimelig Tid kan opfylde sin Afskibningspligt. Hvorvidt det i dette Øjemed vil være tilraadeligt at have Varerne tilstede paa Afskibningsstedet, vil bero paa Omstændighederne i hvert enkelt Tilfælde. Saaledes vil f. Ex. en Kjøbmand i Hamburg, der sammesteds har de solgte Varer beroende, som han skal afskibe fra Lübeck, neppe afsende Varerne derhen, saalænge Skibsfarten der er standset. Ere Varerne i Løbet af den første Termin bragte til Afskibningsstedet, men ikke ere blevne afskibede paa Grund af Skibsfartens Standsning, vil der ikke være nogen gyldig Grund, hvorfor Ejeren af Varerne (Sælgeren) ikke skulde være berettiget til at sælge dem, naar han i Tide kan skaffe andre. Da Varernes Afsendelse til og Tilstedeværelse paa Afskibningsstedet er en forberedende Foranstaltning fra Sælgerens Side til Handelens Opfyldelse, er

Kjøberen uberettiget til at føre Kontrol hermed, og Sælgeren kan ikke, saalænge han har Tid til at opfylde Handelen, ved Valget af Maaden og Tiden, hvorpaa han forbereder Handelens Opfyldelse, gjøre sig skyldig i en Misligholdelse, der kan berettigede Kjøberen til at hæve Handelen. Om man end imod Sagens Natur vilde anse Varernes Afsendelse til og Tilstedeværelse paa Afskibningsstedet som en Bestanddel af selve Opfyldelsen af Handelen, vilde dette ikke kunne gjøre nogen Forandring, fordi Vinterklausulen, naar den, saaledes som det her forudsættes, ved Udløbet af den første Termin træder i Kraft for den paagjældende Havn, medfører en Udsættelse med Handelens Opfyldelse. Hertil kommer, hvad der i Handelsforholdene altid har stor Betydning, Hensynet til det i mange Tilfælde Unyttige, altid Bekostelige og tildels Risikable for Sælgeren ved at have Varerne henliggende paa et Afskibningssted, hvis Havn er tilfrossen, mulig i lang Tid og oftest under fremmed Tilsyn. Det for disse Handeler Særegne bestaar saaledes alene i, at Opfyldelsestiden er afhængig af Naturforholdene; men den heraf følgende Ubestemthed med Hensyn til Opfyldelsestiden kan, som det fremgaar af det Anførte, ikke medføre nogen Nødvendighed for at fravige de sædvanlige Regler om, hvad der udfordres til en Handels behørig Opfyldelse fra Sælgerens Side.

Naar der af Kontrahenterne er vedtaget flere alternative Afskibningssteder, er det ikke tvivlsomt, at det er Sælgeren, hvem det, i Mangel af udtrykkelig Aftale herom, tilkommer at vælge imellem disse. En nærmere Begrundelse heraf hører imidlertid ikke herhen, jfr. iøvrigt en af Sø- og Handelsretten afsagt Kjendelse, hvis Indhold er optaget i Dommen i samme Sag af 6 November 1862, Sø- og Handelsretstidenden for s. A. p. 220. — Hensigten med Bestemmelsen om Sælgerens Ret til at vælge et af flere alternative Afskibningssteder er at lette ham Handelens Opfyldelse i det Hele, saaledes at denne Valgret skal give ham en gunstigere Stilling i Henseende til Handelens Opfyldelse, end om han kun havde Ret til at afskibe Varerne fra én Havn. Det er en Ret, der tilstaas Sælgeren, og ingen Forpligtelse, og ej heller er det en delvis Ret og en delvis Forpligtelse. — Hvilken Interesse Sælgeren har i Valgretten, vil bedst kunne belyses ved et Exempel: Ere de flere Havne Stettin, Lübeck og Kiel, af hvilke som bekjendt Stettins Havn ofte er tilfrossen hele Vinteren, medens Havnene ved de andre Stæder selv i strenge Vintre kun pleje at være tilfrosne kortere Tid ad

Gangen*), vil Sælgeren i Reglen have overvejende Grunde, der ikke kunne være Kjøberens ubekjendte, til at foretrække en af disse Havne for de andre. Er Handelens Gjenstand et Parti ungarsk Majs, er det bekjendt, at denne Vare saa godt som altid bliver afskibet til de skandinaviske Lande fra Stettin, fordi Jernbanevejen fra Ungarn til Stettin er meget kortere og Godsfragten derfor ogsaa er meget billigere end til Lübeck—Kiel. Naar desuagtet disse Stæder vedtages som Afskibningssteder ved Siden af Stettin, sker det kun for det Tilfælde, at Sælgeren undtagelsesvis f. Ex. i Hamburg skulde kunne gjøre et billigt Lejlighedskjøb, eller han maatte finde sin Regning ved at ofre den højere Jernbane-fragt for at faa Forretningen hurtigere afviklet. Skulde Sælgeren af ungarsk Majs, fordi Lübeck og Kiel vare aabne for Skibsfarten i Løbet af den første Termin, være forpligtet til inden Udløbet af denne enten at afskibe Majsen fra Lübeck eller Kiel eller at afsende den til Stettin, imedens Skibsfarten der er standset, og lade den forblive der, indtil den ved Skibsfartens Gjenaabning kan blive afskibet, vilde dette have til Følge, at Sælgeren maatte betinge sig en Forhøjelse af Prisen, svarende til det Tab og den Risiko, han er udsat for ved at maatte have Varerne mulig i lang Tid henliggende i Stettin, uden at Kjøberens derved opnaar at faa Varerne tidligere. Det vil heraf ses, dels at Sælgerens Interesse i at have Ret til at vælge imellem flere Afskibningssteder ikke er af den Betydning, at han derfor kan antages at ville paa-tage sig særlige Forpligtelser, og dels at Sælgerens Valgret mellem flere Havne kan have Interesse ogsaa for Kjøberens, idet denne derved mulig opnaar at faa Varerne billigere og maaske ogsaa tidligere, end naar Sælgeren alene havde betinget sig det Afskibningssted, som under sædvanlige Forhold er det fordelagtigste og bekvemmeste for ham. — Konsekvensen af Valgretten imellem flere Havne er, at Sælgeren er stillet overfor enhver af disse ganske paa samme Maade, som han, hvis der kun er vedtaget ét Afskibningssted, er stillet overfor dette, og da de flere Afskibningssteder ere vedtagne alternativt, og følgelig ere uafhængige

*) I Vinteren 1874—75 var den almindelige Skibsfart standset paa Stettin for Sejlskibe fra 23 December til 8 April og for Dampskibe fra 28 December til 3 April, paa Lübeck—Kiel fra 30 December til 7 Januar og paa begge disse Stæder nogen Tid baade i Februar og Marts.

af hinanden, bliver Forholdet ved Varernes Afskibning det samme, som om der af Kontrahenterne oprindeligt ikke var vedtaget noget andet Afskibningssted end det, hvorfra Varerne blive afskibede, jfr. Grams oblig. Rets alm. Del p. 63—66, 88 og 213. — Af det Anførte følger, at det ved Handeler med flere Afskibningssteder maa antages begrundet saavel i Sagens Natur som i Parternes Villie, at Afskibningens Betimelighed og overhovedet Opfyldelsen af Sælgerens Forpligtelser bliver at bedømme udelukkende efter Skibsfartsforholdene paa Afskibningsstedet, og at Sælgeren ikke forinden Afskibningen eller ved nogen anden Handling end denne behøver at konstatere Valget af Afskibningssted. Reglerne for Sælgerens Forpligtelser ere saaledes fælles for alle Handeler med Vinterklausul, hvad enten der er vedtaget et eller flere Afskibningssteder. Dette har, saavidt mig bekendt, hidtil ogsaa været den almindelige Mening imellem Handlende.

Dommen af 30 November f. A. har derimod statueret, at i Tilfælde af at der er vedtaget flere Afskibningssteder og ét eller nogle af dem ere aabne i Løbet af den første Termin, medens det andet eller de andre ere tilfrosne, skal Sælgeren i Løbet af Terminen vælge og binde sig til en af Havnene paa en af to bestemte Maader, nemlig ved enten at afskibe Varerne fra en aaben Havn eller ved at have dem disponible ved en tilfrosen Havn*); og dette støttes paa Sælgerens (i Dommen iøvrigt kun forudsatte) Ret til at vælge imellem de flere Afskibningssteder. Efter Motiveringens maa det være Dommens Mening, at en anden Regel end den i samme udtalte skal gjælde saavel for det Tilfælde, at der er vedtaget ét Afskibningssted, som for det Tilfælde, at der er vedtaget flere, naar disse alle ere lukkede for Skibsfarten i Løbet af den første Termin, hvilke to Tilfælde altsaa maa antages at skulle behandles efter samme Regel. Herefter blive Handeler, ved hvilke der er vedtaget flere Afskibningssteder, at behandle forskjelligt, eftersom Vinterklausulen ved Udløbet af den

---

*) Der kan indtræde Tilfælde, i hvilke Sælgeren ikke er istand til saaledes at konstatere Valget imellem Afskibningsstederne i Løbet af den første Termin, f. Ex. naar Jernbaner, paa hvilke Varerne skulle føres til Afskibningsstedet, i længere Tid blive ufarbare ved Snefald, eller naar Varerne, efter at være komne til Afskibningsstedet, atter maa føres bort derfra, fordi der sammesteds ved Skibsfartens Standsning er ophobet saa mange Varer, at der ikke kan skaffes Lagerplads til alle.

første Termin træder i Kraft for alle Afskibningsstederne eller kun for nogle af dem. Skjøndt Dommen udtaler, at dens Resultat er støttet paa Sælgerens Ret til at vælge imellem Havnene, er det dog aabenbart, at den tillige sigter til noget Andet og Mere, idet dens Regel ellers ogsaa maatte komme til Anvendelse for det Tilfælde, at samtlige Havne ere lukkede for Skibsfarten i Løbet af den første Termin. Dommen ser i Sælgerens Valgret, naar én eller nogle af Havnene ere aabne for Skibsfarten i Løbet af den første Termin, medens den anden eller de andre ere lukkede, ikke blot en Ret til at vælge imellem Havnene, men tillige en Ret, der kan misbruges, til at vælge imellem forskellige Afskibningstider, forsaavidt Afskibningstiden bliver forskjellig, eftersom Vinterklausulen træder i Kraft for én eller nogle af Havnene, men ikke for andre, og Dommen vil forebygge, at Sælgeren vilkaarlig udsætter Afskibningen. Tager man Hensyn til den Situation, der foreligger for Sælgeren i Løbet af den første Termin, maa det imidlertid utvivlsomt erkjendes, at der paa den Tid for Sælgeren kun foreligger et Valg imellem flere Havne og ikke tillige et Valg imellem flere forskellige Afskibningstider. Om alle Havnene i Løbet af den første Termin ville forblive aabne eller lukkede for Skibsfarten, eller om nogle ville være aabne og andre lukkede, herom véd Sælgeren paa den Tid Intet, og hvis han i Løbet af den første Termin vil bestemme sig for at afskibe Varerne fra en af Havnene, kan han følgelig kun bestemme sig efter Hensynet til, hvilken af Havnene der er fordelagtigst og bekvæmest for ham, men ikke af Hensyn til, at Vinterklausulen vil træde i Kraft for den Havn, han vælger, hvad han paa den Tid ikke kan vide. Dommen har derimod taget Situationen, ikke som den forelaa for Sælgeren i Løbet af den første Termin, men som den forelaa bagefter for Retten, som om Sælgeren i Løbet af den første Termin havde den samme Kundskab om Skibsfartsforholdene ved Afskibningsstederne, som han har ved Terminens Udløb. Men iøvrigt er Hensynet til Afskibningstidens Forskjellighed ogsaa af den Grund ubeføjet, at Sælgerens Ret til at vælge imellem Havnene efter eget Tykke ikke kan indskrænkes ved Hensynet til den Mulighed, som Kjøberen ved Handelens Indgaaelse kjendte, at Afskibningstiden kan blive forskjellig for de forskjellige Havne. Dommens Resultat vækker ogsaa Betænkelighed i flere Henseender: Da det ifølge Dommen er Indtrædelsen af tilfældige Naturforhold, hvorom Sælgeren først

bagefter ved Terminens Udløb kan vide Besked, der bliver bestemmende for, hvilken Regel der i hvert enkelt Tilfælde vil komme til Anvendelse, og da Sælgeren, for ikke at udsætte sig for at gjøre sig skyldig i Misligholdelse, derfor altid maa indrette sig efter, at i alt Fald én af Havnene er aaben i den første Termin, vil han faktisk aldrig kunne faa den Udsættelse med Varernes Afsendelse til Afskibningsstedet, som dog ogsaa ifølge Dommen tilkommer ham, naar alle Havnene have været lukkede i den første Termin. Det bliver uforklarligt, hvorfor Sælgeren i det Tilfælde, som Dommen omhandler, ikke i Løbet af Vinterklausulsterminen kan have fri Dispositionsret over de ham tilhørende, ved den tilfrosne Havn henliggende Varer, medens Sælgeren i det Tilfælde, at Vinterklausulen ved Udløbet af den første Termin træder i Kraft for alle Havnene, frit kan disponere over sine til Afskibningsstedet afsendte Varer. Ej heller er det forstaaeligt, hvorfor, i det i Dommen omhandlede Tilfælde, Vinterklausulen, der medfører en Udsættelse med Varernes Afskibning, ikke tillige kan medføre en Udsættelse med Forberedelserne dertil.

Det er en saa overvejende Betydning, Dommen tillægger Bestemmelsen om, at Sælgeren skal afskibe Varerne i Løbet af den første Termin, at det faar Udseende af, at den vil statuere, at Sælgeren ved at undlade Afskibningen af Varerne i hin Termin, hvis nogen af Havnene da er aaben, gjør sig skyldig i en Misligholdelse af Handelen, der dog, af Hensyn dels til Sælgerens Ret til at vælge imellem Havnene og dels til Vinterklausulen, ikke faar de sædvanlige Følger, saafremt Sælgeren giver Kjøberens en Garanti for sin Evne og Villie til i sin Tid at opfylde Handelen ved inden Udløbet af den første Termin at have Varerne disponible paa et tilfrosset Afskibningssted. For Afskibningens Skyld er det nemlig ikke nødvendigt, at Sælgeren har Varerne disponible eller parat til Afskibning ved en tilfrosne Havn, og man maa derfor antage, at Hensigten med en saadan Forpligtelse er, at Varernes Tilstedeværelse paa Afskibningsstedet skal yde Kjøberens en Garanti, om det end maa siges, at saavel denne Garanti som det hele herved etablerede Forhold er af en højst sælsom Natur. — Det er vel saa, at Sælgeren, naar der er vedtaget flere Afskibningssteder, af hvilke ét efter Erfaringen jævnlige er tilfrosset hele Vinteren igjennem, medens de andre kun pleje at være tilfrosne kortere Tid ad Gangen, kan faa Lejlighed til at spekulere i Pfisens Dalen, idet han,

dersom han kan udsætte Afskibningen af Varerne, mulig tilige kan udsætte Indkjøbet af dem. Da de heromhandlede Handeler efter deres Natur ere Spekulationshandeler, maa det overlades til Kjøberen, hvis han ikke selv har Lyst til at spekulere og ikke vil finde sig i Spekulationer fra Sælgerens Side, enten at afholde sig fra Handeler af denne Art med flere Afskibningssteder, der ere undergivne forskellige lokale og klimatiske Naturforhold, eller kun at indlade sig med solide Sælgere, der maa antages ikke at ville spekulere i Muligheden af, at Afskibningstiden kan blive længere for den ene Havn end for den anden.

For at begrunde hin i Dommen antagne særlige Forpligtelse for Sælgeren og tilsvarende Ret for Kjøberen maa det, som ovenfor antydet, i alt Fald antages, at Varernes Tilstedeværelse paa Afskibningsstedet kan betragtes som en Bestanddel af selve Opfyldelsen af Handelen, som det er Tilfældet ved frit ombord Handeler, ved hvilke Kjøberen inden en vis Tid skæl modtage Varerne paa Afskibningsstedet*). Men der er den væsentlige Forskjel imellem hine Handeler og de her omhandlede, at ved hine overdrager Sælgeren Dispositionsretten over Varerne til Kjøberen paa Afskibningsstedet, medens dette ikke er Tilfældet ved de Handeler, hvorom der her er Spørgsmaal. Ved disse faar Kjøberen aldeles ingen Raadighed over Varerne, medens de ere paa Afskibningsstedet; og skulle Varerne (som Tilfældet var med den ved Dommen paakjendte Handel, hvorom der var udfærdiget Slutseddell paa en af de sædvanlige trykte Blanketter for loco-Handeler) leveres Kjøberen paa hans Plads i kontraktmæssig Stand, er han end ikke berettiget til at faa Varerne at se, før de tilbydes ham paa Leveringsstedet. Ikke heller paahviler der i noget Tilfælde Sælgeren en Forpligtelse til at udsondre Varerne fra andre af samme Slags, end ikke

---

*) Vinterklausulen benyttes ogsaa ved frit ombord Handeler for at skaffe Kjøberen Udsættelse med Varernes Modtagelse paa Afskibningsstedet, og det ikke alene for det Tilfælde, at Skibsfarten i Løbet af den tidsbestemte Modtagelsestermin standser paa Afskibningsstedet, men ogsaa naar den standser paa Varernes Bestemmelsessted. Naar det Sidste vedtages, vil det være hensigtsmæssigt, at Kjøberen betinger sig, at Klausulen skal afbryde den første Termin strax ved Skibsfartens Standsning paa begge eller et af Stederne, og at den skal træde i fornyet Kraft hver Gang der indtræder en Skibsfartsstandsning, forinden der er hengaaet en vis Tid efter den sidste Gjenaabning af Skibsfarten.

ved Afskibningen. Vil man nu desuagtet antage, at Varernes Tilstedeværelse paa Afskibningsstedet er et Led i Handelens Opfyldelse, maa man konsekvent tillige antage, at Sælgeren taber Dispositionsretten over dem, medens de helliger paa Afskibningsstedet. Herved fremkommer der den Crimelighed, at Sælgeren, medens Varerne ligge paa Afskibningsstedet, ikke maa disponere over dem af Hensyn til Kjøberens Ret, uagtet denne paa den Tid ikke har nogensomhelst Raadighed over eller Ret til disse Varer.

Til hvilke Konsekvenser den i Dommen antagne Disponibilitets-Theori fører, fremgaar af selve Dommen. Det er bemærket i denne, at Sælgeren i Januar Maaned havde haft liggende i Stettin et større Majsparti, end der skulde leveres til Indstævnte, at en større Del heraf vel havde været bestemt til en Trediemand, men at Indstævnte heraf ved Skibsfartens Aabning kunde have faaet det til ham solgte Parti, fordi hin Trediemand var gaaet fra Handelen samme Dag som Indstævnte. Dommen omtaler ikke særlig, hvorfor Sælgeren ikke kunde have opfyldt Handelen med Indstævnte ved Levering til ham af en Del af hine Varer, og det maa da heraf sluttes, at fordi den større Del af Varerne tidligere af Sælgeren havde været bestemt for en Anden, kunde de ikke anses for at have været disponible med Hensyn til Handelen med Indstævnte. Herved er Dommen kommen til et hidtil ukjendt Vare-Individualiserings-Princip. Ifølge dette maa Sælgeren allerede paa Afskibningsstedet og mulig længe før Afskibningen individualisere Varerne og ved en eller anden Akt stille dem i Forhold til Kjøberen; og da dette ikke kan ske ved Paavisning for denne, maa Individualiteten for Bevisets Skyld konstateres for Uvedkommende, og denne Individualitet maa omhyggelig bevares lige til Varernes Aflevering til Kjøberen. Og da Sælgeren ikke kan siges at have haft det solgte Vareparti disponibelt til Kjøberen, med mindre det har været kontraktmæssige Varer, maa Sælgeren tillige sikre sig Beviset for, at Varerne i hele Lagringstiden have været i kontraktmæssig Stand. Eftersom Sælgeren ikke kan opfylde Handelen med et Vareparti, som tidligere har været bestemt til en Anden, maa han, hvis han har solgt Varer af samme Slags til Flere, godtgjøre ligeoverfor hver enkelt Kjøber, at han har haft tilstrækkelige Varepartier ogsaa til de andre Kjøbere, og mulig maa han ved Forevisning af sine Bøger m. m. endvidere godtgjøre, at han ikke har solgt lignende Varer paa Levering til Flere. Det er altsaa en Række af

Beviser, Sælgeren maa føre for Kjøberen ved Varernes Levering til denne, og der vil som Følge heraf, hvis Prisen paa Varerne er falden, være en overordentlig stor Fristelse for Kjøberen til at vægre sig ved at modtage Varerne.

Med Hensyn til Forholdet imellem Afskibningspligten og Valgretten maa endnu bemærkes Følgende: Uagtet det forudsættes at være et udtrykkeligt Vilkaar ved Handelen, at Sælgeren skal afskibe Varerne fra en af de vedtagne Havne i Løbet af den første Termin, har jeg ikke desto mindre antaget, at Sælgeren i det i Dommen omhandlede Tilfælde ikke behøver at afskibe Varerne i hin Termin, men kan afskibe dem senere fra en Havn, som var tilfrossen i Terminen. Modsigelsen er fra mit Standpunkt kun tilsyneladende, naar det haves for Øje, at Vinterklausulen ikke har Betydning for Havnene, tagne kollektivt, men kun kan faa Betydning for den Havn, fra hvilken Varerne efter Sælgerens Valg blive afskibede efter Skibsfartens Gjenaabning. Dommen er kommen til samme Resultat; men for den ligger der heri overfor Handelens Vilkaar en Modsigelse, som det er forsøgt at løse ved at lægge paa Valgretten en Forpligtelse, som i alt Fald betydelig forringer Værdien af denne Ret. Hvilke Grundene ere for Dommens Antagelse af, at Sælgeren ikke er forpligtet til at afskibe Varerne i Løbet af den første Termin, findes ikke angivet; men det er aabenbart, at de maa have været af en meget tvingende Beskaffenhed. Næppe har det været det Bestemmende, at Sælgeren, hvis han skulde være forpligtet til at afskibe Varerne i Løbet af den første Termin, derved vilde udelukkes fra at vælge en paa den Tid tilfrossen Havn til Afskibningssted. Derimod har det snarest været praktiske Hensyn, der have været afgjørende, navnlig at Sælgeren, hvis han skulde være forpligtet til at afskibe Varerne i Løbet af den første Termin, vilde være nødsaget til, fordi han ikke kan vide, hvorledes Skibsfartsforholdene ville stille sig, at have et Skib tilstøede ved hver Havn og ligeledes et Vareparti som det solgte tilstøede ved enhver af Havnene, eller dog være nødsaget til, naar Varerne kom til en Havn, som var tilfrossen, strax at føre dem derfra til en anden af Havnene, og, hvis ogsaa denne ved Varernes Ankomst dertil var tilfrossen, til en tredie og saa fremdeles. — Men hvilke end Grundene til Dommens Antagelse ere, synes det derhos at være i alt Fald umotiveret, naar Dommen fra denne Antagelse som Udgangspunkt stiller den Fordring til Sælgeren, at han, hvis han vælger at afskibe Varerne efter

Skibsfartens Gjenaabning fra en Havn, som var tilfrossen i Løbet af den første Termin, skal fra denne Termin af have havt Varerne disponible paa Afskibningsstedet. Konsekvent følger det formentlig af Antagelsen af, at Sælgeren kan udsætte Varernes Afskibning til efter Skibsfartens Gjenaabning, at han ikke behøver forinden at foretage Skridt til Handels Opfyldelse. — Derimod maa Sælgeren, paa Grund af den ved Udløbet af den første Termin foreliggende Situation, i Kjøberens Interesse finde sig i at behandles, som om han havde truffet et Valg mellem Havnene, saaledes at han, hvis han ikke har afskibet Varerne i Løbet af den første Termin, ikkesenere kan afskibe dem fra en Havn, som har været aaben i Terminen, men er henvist til kun at afskibe Varerne fra en Havn, for hvilken Vinterklausulen er traadt i Kraft. Kun hvis der er flere saadanne Havne, staar der endnu et Valg imellem disse aabent for Sælgeren.

A. L. Salomonsen.

S. S. Nr. 1878³⁵¹ E. Lakjer (Prok. J. L. Lassen)
 contra
 P. Brown jun. & Co. (Adv. Halkier).

Antaget, at en Medejer af et Skib, der overfor Medejerne har paataget sig at fungere som korresponderende Rheder uden at beregne sig den sædvanlige Provision derfor, er berettiget til Provision for Skibets Forsikring og Proviantering.

(Afsagt den 6 Decbr. 1876).

Sagsøgeren, E. Lakjer, paastaar under nærværende Sag de Indstævnte, P. Brown jun. & Ko., tilpligtede at betale 505 Kr. 38 Øre, som disse skyldte Sagsøgeren ifølge det Regnskabsmellemværende, de som korresponderende Rhedere for Barkskibet „Emmy“ have med ham som Medrheder af dette Skib med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Klagens Dato den 13 Septbr. d. A. og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig frifundne mod at betale 96 Kr. 70 Øre uden Renter, da de stadigt have tilbudt at

betale dette Beløb, som de erkjende at skyldte, hvorhos de have paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger.

De Indstævnte have erkjendt, at de have paataget sig at være korresponderende Rhedere for det ommeldte Skib uden herfor at beregne sig den sædvanlige Provision, hvorimod de paastaa, at det var en Aftale, at de skulde have Provision for Besørgelse af Assurance samt Levering af Proviant, hvorimod Sagsøgeren paastaar, at de som Vederlag kun skulde have Ret til Skibets Proviantering.

Spørgsmaalet i nærværende Sag er nu, om de Indstævnte have været berettigede til som sket at beregne $\frac{1}{4}$ p. c. for Tegningen af Assurance og 2 p. c. for Assurancesummens Inkassation.

Selv om det nu maatte statuere at være Koutume, at en korresponderende Rheder, naar han faar Betaling for sin Virksomhed som saadan, ikke kan beregne særskilt Honorar for Tegning og Inkassation af Assurance, findes heraf dog Intet at kunne udledes for det Tilfælde, at han udfører Forretningerne som korresponderende Rheder uden Vederlag eller uden andet Vederlag end Ret til Proviantering, og Retten finder derfor, at der i Mangel af anden udtrykkelig Aftale maa tilkomme de Indstævnte den beregnede Provision.

De Indstævntes Paastand vil derfor være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, P. Brown jun. & Ko., bør til Sagsøgeren, E. Lakjer, betale 96 Kr. 70 Øre, men iøvrigt bør de for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. $\frac{345}{1878}$. Grosserer J. P. Munck (Prok. Paludan)

contra

„Det forenede Dampskibsselskab“ som
Agenter for Dampskibet „Essex“ af Hull
(Prok. J. L. Simonsen).

Antaget, at en af et strandet Skibs Kapitain engageret
Strandingskommissionær, foruden det ham ved Justits-
ministeriets Resolution ifølge Fr. 2 Decbr. 1825 til-
lagte Honorar, havde Krav paa 1 p. c. i Betaling for
Ladningens Afskibning fra Strandingsstedet og 1 p. c.
i Provision for at have forpligtet sig som Selvskyldner-
kautionist for Bjergelønnen.

(Afsagt den 13 Decbr. 1876).

Sagsøgeren, Grosserer J. P. Munck, paastaar under
nærværende Sag de Indstævnte, „det forenede Dampskibs-
selskab“ som Agenter for Dampskibet „Essex“ af Hull, tilplig-
tede at betale ham 3102 Kr. 84 Øre med Renter heraf
5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 27 Septbr. d. A.
for hans Virksomhed som Strandingskommissionær ved Damp-
skibet „Essex“ Stranding ved Fiskerlejet Vang paa Born-
holm samt Provision for Udskibningen af den til Vang ind-
bjergede Del af Ladningen og for Kautionsstillelse for Bjerge-
lønnen. Saa paastaar han sig ogsaa tillagt Sagens Om-
kostninger.

De Indstævnte paastaa derimod Frifindelse mod at be-
tale 1775 Kr. 69 Øre og sig tillagt Sagens Omkostninger.

Da Dampskibet „Essex“ strandede, blev Sagsøgeren
strax antagen af Kapitainen som Kommissionær og har der-
efter udført alle en Strandingskommissionær paahvilende For-
retninger. Det ham herfor tilkommende Honorar blev, da
Parterne ikke kunde blive enige, fastsat af Justitsministeriet
i Henhold til Fr. 2 Decbr. 1825 til 1870 Kr., og dette Ho-
norar i Forbindelse med Udgifterne til Porto, Telegrammer,
Stempel til Kontrakterne og Provision af Forskud, ialt 205
Kr. 69 Øre, ere de Indstævnte villige til at betale, men de
benægte, at der tilkommer Sagsøgeren særskilt Betaling for
Udskibningen af Ladningen, hvilken Sagsøgeren har beregnet
til 1 p. c. af den udskibede Ladnings Værdi 81400 Kr. eller
814 Kr., og at der tilkommer ham den beregnede 1 p. c.
Provision af den indgaaede Kaution for et Beløb af 21315 Kr.

47 Øre eller 213 Kr. 15 Øre, hvilke Spørgsmaal Justitsministeriet ikke har afgjort, men henvist til Domstolenes Afgjørelse, ligesom de Indstævnte formene, at der bør fragaa 300 Kr., som de have betalt i Salær til J. J. Calberg i Rønne, der paa Sagsøgerens Vegne og antagen af ham varetog Strandingsaffæren i Rønne, idet der ved Justitsministeriets Fastsættelse af Sagsøgerens Honorar ogsaa er taget Hensyn til Værdien af den til Rønne indbjergede Del af Ladningen, medens de Indstævnte, da de betalte de 300 Kr., gik ud fra, at Sagsøgeren intet Honorar skulde have for denne Del af Ladningen.

Hvad Udskibningen angaar, er det givet, at de til Vang indbjergede Varer afhentedes af Dampskibet „Kattegat“ i to Ladninger, hvilken Udskibning forestodes af Sagsøgeren, der ligeledes paastaar, at han har medvirket ved Afslutningen af den Kontrakt, i Henhold til hvilken „Kattegat“ afhentede Varerne, medens de Indstævnte paastaa, at de selv fragtede „Kattegat“. Retten finder, at Afskibning af de indstrandede Varer ikke kan anses indbefattet under en Strandingskommissionærs Virksomhed, og at der derfor maa tilkomme Sagsøgeren Betaling herfor, ligesom den forlangte Betaling findes passende.

Kautionsstillelsen er foranlediget ved, at de bjergede Varer af de Indstævnte forlangtes afsendte til Kjøbenhavn, hvilket ikke kunde ske, uden at der blev stillet det Offentlige Selvskyldnerkaution for Bjergelønnen, og Retten finder, at det er en Selvfølge, at der herfor maa tilkomme Sagsøgeren Provision uden Hensyn til, at de Indstævnte senere have stillet Sagsøgeren Sikkerhed for, hvad han maatte komme til at udrede, ligesom den beregnede Provision ikke findes for høj.

Hvad endelig angaar de 300 Kr., hvori efter Proceduren ogsaa indeholdes Betaling for Calbergs Ulejlighed med Udskibning af de til Rønne indbjergede Varer, da er det oplyst, at Calberg ikke var antagen af Sagsøgeren, men af Dampskibets Kapitaen, og Beløbet findes derfor ikke at burde afgaa i Sagsøgerens Tilgodehavende.

Sagsøgerens Paastand vil derfor i det Hele være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, „det forenede Dampskibsselskab“ som Agenter for Dampskibet „Essex“ af Hull, bør til Sagsøgeren betale de paastævnte 3102 Kr. 84 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 27 Septbr. d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 100 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. 1878³⁰⁴. Firmaet J. J. Gammeltoft & Ko.'s Konkursbo (Prok. C. Herold)

contra

Den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank (Adv. Henrichsen).

Ifølge en løbende Kassekredits Natur kan en Indbetaling til Kreditor ikke betragtes som Betaling af ikke forfalden Gjæld; Tilbagegang af Betalingen ifølge Konkurslov 25 Marts 1872 § 20 derfor nægtet. Spørgsmaal om Anvendelse af samme Lovs § 24.

(Afsagt den 14 December 1876).

Ifølge en den 4 Oktober 1875 oprettet Kassekreditiv Kontrakt havde Firmaet J. J. Gammeltoft & Ko. hos de Indstævnte, den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank, en løbende Kassekredit indtil et Beløb af 28000 Kr.

Medens Firmaet ikke siden den 26 Februar d. A. har trukket paa Banken, har det derimod den 27 April, den 10 og 27 Maj og den 6, 9 og 10 Juni d. A. indbetalt ialt 5000 Kr. til Banken, og da Firmaets Bo den 10 Juni d. A. blev taget under Konkursbehandling og de ommeldte Betalinger af en Gjæld, som ikke var forfalden, saaledes ere skete i Løbet af 8 Uger før Konkursens Indtrædelse, samt da de Indstævnte i hvert Fald, da de modtog Indbetalingen, maatte være vidende om Firmaets Insolvens, paastaar Boet under nærværende Sag de Indstævnte tilpligtede i Henhold til Konkurslovens §§ 20 og 24 at tilbagebetale de ommeldte 5000 Kr.

med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 1 Septbr. d. A., indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig derimod frifundne og tillagt Sagens Omkostninger, og denne Paastand finder Retten at maatte tage til Følge, idet der maa gives de Indstævnte Medhold i, at efter en Kassekredits Natur kunne de Beløb, der indbetales til Kreditor, og som denne er pligtig at modtage, ikke betragtes som Betaling af ikke forfalden Gjæld, ligesom det i hvert Fald er givet, at Kassekrediten af de Indstævnte var opsagt til den 31 Marts d. A. og ikke senere fornyet, skjøndt der førtes Underhandlinger om dens Fornyelse. Bestemmelserne i Konkurslovens § 20 ere derfor uanvendelige paa de skete Betalinger, og det Samme maa statuere om de paaberaabte Bestemmelser i § 24, da det ikke er oplyst, at de Indstævnte, da de modtog Indbetalingerne, vare vidende om Firmaets Insolvens.

De Indstævnte ville derfor være at frifinde og at tilkjende Sagens Omkostninger med 70 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Firmaet J. J. Gammeltoft & Ko.s Konkursbo i denne Sag fri at være, og bør Sagsøgeren betale til de Indstævnte Sagens Omkostninger med 70 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 16 Marts.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 23.

Den 24 Marts.

1877.

Sø- og Handelsrettens Domme og Skifte- decisioner.

(Fortset.)

Skiftedecision i Nr. 1¹²/₁₈₇₅ Albertis Svovlsyrefabrikkers Konkursbo.

Optagelse af Laan ved Vexler etc. ikke anset for at høre til de „den daglige Drift vedrørende Anliggender“, i hvilke ifølge et Aktieselskabs Love dets administrerende Direktør ved sin Underskrift kunde forbinde Selskabet. Paastanden om Udlæg i Aktieselskabets Konkursbo derfor forkastet.

(Afsagt den 19 Decbr. 1876).

Vognfabrikant Larsen har i nærværende Bo anmeldt en af Carl Alberti for Albertis Svovlsyrefabrikker til ham udstedt og af ham endosseret og indfriet 3-Maaneders Vexel af 30 April 1875 stor 2000 Kr., samt et af Carl Alberti for de ommeldte Fabrikker den 5 Juni 1875 til Larsen udstedt Anfordringsbevis paa 1000 Kr. og paastaaet de ommeldte Beløb udbetalte med Renter 6 p. c. og $\frac{1}{2}$ p. c. Provision af Vexelbeløbet.

Kurator i Boet har protesteret imod, at denne Paastand tages til Følge, da de anmeldte Fordringer, der ikke rejse sig fra Indkjøb af Raaprodukter, Redskaber eller Varer til

Fabrikvirksomheden, ere et Laan, som Carl Alberti ikke har været bemyndiget til at optage, og som heller ikke er indført i Fabrikernes Bøger eller er kommet Fabrikkerne tilgode.

Heri findes der ogsaa at maatte gives Kurator Medhold, idet Aktieselskabets Loves § 22 kun berettiger den administrerende Direktør til at underskrive Selskabets Firma med bindende Virkning i alle den daglige Drift vedrørende Anliggender, men herunder kan ikke henføres Optagelsen af Laan, og ved de fremlagte Attester fra Selskabets forhenværende Bogholder er det oplyst, at Intet om disse Laan er indført i Selskabets Bøger, ligesom Anmelderen ikke har oplyst, at Laanene ere komne Selskabet tilgode. Anmelderens Paastand kan derfor ikke tages til Følge.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Vognfabrikant Larsens Paastand om Udlæg i Boet for den ommeldte Vexel og Anfordringsbevis kan ikke tages til Følge.

S. S. Nr. ⁸⁰⁷1876. Kapitain J. Larsen, Fører af Jagten „Marie“ (Prokurator Dyrhund)
 contra
 Ludvig Olsen (Prokurator Jul. Meyer).

Anset tilstrækkeligt, at en Skibsfører ved at indtage en Tømmerladning i Danzig havde taget Forbehold paa Konnossementet om Maalet, uden dér at lade Protest optage, navnlig fordi Fragten først skulde betales ved Udlosningen. Da Fragten skulde betales af hver „indtagen Kubikfod“, Indladningsstedets særegne Regler for Maalingen lagte til Grund.

(Afsagt den 20 Decbr. 1876).

Ved et mellem Sagsøgeren, Kapitain J. Larsen, Fører af Jagten „Marie“, og Indstævnte, Ludvig Olsen, den 5 Juli d. A. hersteds oprettet Certeparti paatog Sagsøgeren sig mod en Fragt af 18 Øre for hver indtagen engelsk Kubikfod at overføre en Ladning Jernbanesveller fra Danzig til Aar-

hus. Forinden han i Danzig underskrev Konnossementet, tog han paa samme Forbehold med Hensyn til Maalet, da han ikke ansaa det i Konnossementet angivne Kubikindhold af Ladningen, 3706 Kubikfod, for rigtigt; ved Ankomsten til Aarhus lod Sagsøgeren Ladningen eftermaale, hvorved der udkom 3856 Kubikfod, og da Indstævnte vægrede sig ved at betale Fragt af Forskjellen, lod han Protest optage og paastaar nu Indstævnte tilpligtet at betale Restfragt med 27 Kr. 78 Øre og Protestomkostninger, 9 Kr. 50 Øre, samt Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 4 September d. A. og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Forsaavidt Indstævnte har støttet denne Paastand derpaa, at Sagsøgeren har undladt at lade Protest optage i Danzig, kan der ikke gives ham Medhold heri, da Fragten først skulde betales ved Udlosningen og det først ved samme kunde konstateres, om Maalet var urigtigt, hvorfor det maatte være tilstrækkeligt, at Sagsøgeren paa Konnossementet tog Forbehold.

Derimod er det in confesso, at den ommeldte Forskjel i Maalet fremkommer ved, at Svellerne i Danzig kun ere beregnede til 12" i Bredden, medens de i Gjennemsnit have været $1\frac{1}{2}$ " bredere. Men da det er oplyst, at man i Danzig ved Salg af Trælaster eller Tømmer efter den der gjældende Koutume ikke maaler og beregner mindre end fulde Tommer i Bredden, saa at Kubikindholdet er rigtigt angivet efter Indladningsstedets Regler, og da Fragten skulde betales af hver „indtagen“ Kubikfod, findes der ikke at kunne tilkomme Sagsøgeren nogen yderligere Fragt, og Indstævnte vil derfor være at frifinde for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Ludvig Olsen, bør for Tiltale af Sagsøgeren, Kapitain J. Larsen, Fører af Jagten „Marie“, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 291).

Under Appelsagen Nr. $\frac{63}{1878}$ Krummerup-Fuglebjerg Sogneraad contra Sorø Amtsråd vare Omstændighederne følgende: Efter forskellige Forhandlinger mellem det nævnte Sogneraad og Sorø Amtsråd blev det af Amtsrådet resolveret og af Indenrigsministeriet bifaldet, at en Vejlinie fra Fuglebjerg til Flenstofte skulde optages paa Regulativet for Femaaret 1877. Da Sogneraadet modsatte sig Udførelsen heraf, blev paa et Amtsrådsmøde den 28 Maj 1873 Vejlinien erklæret for optagen blandt Kommunens offentlige Biveje, hvorhos det paalagdes Sogneraadet under en Dagbøde af 2 Rd. inden en vis Tid at have Vejlinien udstukken etc. Sogneraadet anlagde derefter Sag mod Amtsrådet for at faa denne Beslutning kjendt ugyldig eller i alt Fald sig fritaget for at optage Vejen blandt Kommunens Biveje m. m. Ved Underrettens Dom blev Sagen afvist. Denne Dom appellerede Sogneraadet og paastod Sagen hjemvist til Paakjendelse i Realiteten, hvorimod det indstævnte Amtsråd procederede til Stadfæstelse af Afvisningsdommen. I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 November 1876 hedder det herom saaledes:

„Denne de Indstævntes Paastand findes ogsaa at maatte gives Medhold, idet det foreliggende Spørgsmaal, der reducerer sig til en Strid eller Meningsulighed mellem et Sogneraad og et Amtsråd om, hvorvidt den omhandlede Vej med Føje kan fordres optaget blandt Sogneraadets offentlige Biveje, maa betragtes som et rent administrativt Anliggende, der som saadant i Henhold til Lov 21 Juni 1867 § 15, 1ste Punktum, udelukkende maa henhøre under Indenrigsministeriets Afgjørelse, hvilken Afgjørelse, som bemærket, ogsaa har fundet Sted ved Ministeriets Resolution af 19 Maj og 18 August 1870. Men under disse Omstændigheder kunne -terne ikke anses berettigede til at søge at faa Amtsrådet af Ministeriet billigede Afgjørelse omstødt ved Dom-

stolenes Hjælp; thi foruden at herved Forholdet mellem de under- og overordnede kommunale Myndigheder aldeles vilde forrykkes, vilde Domstolene, dersom disse kunde anses kompetente til at paakjende et saadant Spørgsmaal, i Virkeligheden komme til at fungere som Appellinstans for Administrationens Afgjørelser; men til at tillægge dem en saadan Funktion mangles der Hjæmmel saavel i Forholdets Natur som i Lovgivningen, og navnlig kan der ikke udledes nogen Hjæmmel for Domstolene i denne Henseende af den reviderede Grundlovs § 72, da denne Grundlovsbestemmelse kun kan antages at bemyndige Domstolene til at paakjende Øvrighedsmyndighedens Grændser ligeoverfor dem, der ere denne Myndighed undergivne og pligtige at adlyde den, men derimod ikke til at paakjende Stridigheder mellem Øvrighedsmyndighederne — hvortil de kommunale Myndigheder ogsaa maa henregnes — om, hvorvidt nogen af dem i deres indbyrdes Forhold, og da navnlig den overordnede Øvrighed ligeoverfor den underordnede, maatte have overskredet sin Kompetence.“

A. S. Nr. $\frac{257}{1876}$. Agent Anders Borch i Roeskilde (Prokurator H. Jakobsen)
 contra
 Jordbruger Lars Knudsen af Roeskilde
 Mark (Prokurator Sinding).

I et Tilfælde, hvor en Jordlod ved Arvefæstebrev var afhændet paa Vilkaar at der, hver Gang Lodden fik en ny Arvefæster, skulde til den oprindelige Sælger betales en Rekognition imod Arvefæstebrevs Udstedelse, dette Beløb fundet at kunne affordres en hver Erhverver af Lodden, saasnart han ifølge endelig Overenskomst om dens Overdragelse havde tiltraadt Besiddelsen*).

(Afsagt den 6 Novbr. 1876).

I et af Citanten, Agent Anders Borch i Roeskilde, til Jernstøber H. C. Hansen den 20 August 1848 udstedt og

*) Jfr. Dom i U. f. R. 1874 p. 941.

inden Roeskilde Bything den 21 September s. A. thinglæst Arvefæstebrev paa en ham tilhørende Jordlod, der nu betegne smed Matr. Nr. 49 A.B.C. af Roeskilde Mark, er det i § 3 blandt Andet bestemt, at hver Gang denne Jordlod ved Dødsfald, Salg eller i andre Tilfælde faar en ny Arvefæster, skal til Citanten eller den, til hvem denne Rettighed maatte være gaaet over, erlægges 500 Rd., og i § 5, at Arvefæsteren ikke delvis maa sælge Jordlodden, men ikkun samlet og imod, at der meddeles den nye Arvefæster, naar Rekognitionen er betalt, et med dette enslydende Arvefæstebrev, og stedse paa Arvefæsterens Bekostning, og at intet Arvefæstebrev paa Jordlodden kan thinglæses, forinden det har fornøden Paategning om, at Rekognitionen er erlagt.

I Overensstemmelse hermed er der ogsaa den 3 Marts 1864 udstedt et nyt Arvefæstebrev, thinglæst den 10 s. M., til forhenværende Høker Niels Sørensen, men da flere Kjøbere efter hinanden senere havde tilforhandlet sig Jordlodden og taget den i Besiddelse, uden at betale Rekognitionen, og dette navnlig ogsaa var Tilfælde med Indstævnte, Jordbruger Lars Knudsen af Roeskilde Mark, lod Citanten ham ved Notarius den 7 Maj f. A. opfordre til at erlægge Rekognitionen, men da Indstævnte paa denne Beskikkelse svarede, „at det vel kunde staa hen,“ har Citanten ved Roeskilde Bything sagsøgt ham til at betale 1000 Kr. med 5 p. c. Renter p. a. fra Forligsklagens Dato den 6 August f. A. samt Omkostningerne saavel ved Notarialbeskikkelsen som denne Sag skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, mod at der, naar Rekognitionen er betalt, meddeles ham Arvefæstebrev, og denne Paastand er ved Underrettsdommen af 13 Januar d. A. tagen til Følge, idet derhos Indstævnte som udebleven ved Sagens sidste Foretagelse i Forligelseskommissionen, er tilpligtet at betale en Mulkt af 8 Kr. til Justitskassen og Sagens Omkostninger skadesløst.

Efter at Indstævnte havde appelleret Sagen her til Retten, har Citanten ved en Stævning, som faldt tidligere i Rette, indanket Dommen til Stadfæstelse, og med Paastand om at tilkjendes Appellens Omkostninger, og har Indstævnte derfor inkamineret den af ham udtagne Stævning som Kontrastævning, idet han, der tillige har erhvervet Kgl. Bevilling til at fremsætte ny Indsigelse om, at han paa Grund af Sygdom har været forhindret i at give Møde for Forligelseskommissionen, paastaar, at Dommen forandres derhen, at

han frifindes for Hovedcitantens Tiltale med Tillæg af Sagens Omkostninger for begge Retter.

Det er in confesso, at Kontracitanten med den forrige Besidder har afsluttet en endelig Overenskomst om Overdragelsen af Jordlodden, og at han i Henhold til denne Overenskomst har tiltraadt Besiddelsen af samme, men han kan ikke erkjende, at Betingelserne for, at Hovedcitanten er berettiget til at kræve Rekognitionen, ere tilstede. I Arvefæstebrevet af 20 August 1848 er det nemlig, efter hvad Kontracitanten gjør gjældende, ikke paalagt enhver Kjøber, om han end tillige besidder Ejendommen, at erlægge Rekognitionen, men ikkun den nye Arvefæster, o: en saadan, der har erhvervet eller i alt Fald vil erhverve Arvefæstebrev. Hovedcitanten kan efter Kontracitantens Formening mulig oprindeligt have tænkt sig, at den nye Besidder vilde have en saa stor Interesse i at faa Arvefæstebrev og derved gjøre sin obligatoriske Ret til en tinglig, at det var tilstrækkeligt at gjøre Arvefæstebrevets Udstedelse afhængig af Rekognitionens Erlæggelse, og har derfor ikke paalagt Kjøberen eller Besidderen at betale samme; men Kontracitanten paastaar, at han endnu ikke er Arvefæster, da han kun har erhvervet en Ret til, naar han iøvrigt opfylder de stipulerede Betingelser, at faa Lodden i Arvefæste, men saalænge han ikke har begjært dette, existerer der kun en indgaaet Kontrakt, der, ligesom enhver anden Kjøbekontrakt kan hæves enten med Parternes Samtykke eller i Tilfælde af Misligholdelse ensidig af Kontrahenterne.

Retten skjønner imidlertid ikke rettere end, at Kontracitanten maa være pligtig til at udrede den omhandlede Rekognition. At Ordene „den nye Arvefæster“ i § 3 skulde være tagne i den ovenfor angivne Betydning af den, der har erhvervet eller i alt Fald vil erhverve Arvefæstebrev, kan saameget mindre statueres, som det af § 5 fremgaar, at dette Udtryk bruges om den, der endnu ikke har faaet Arvefæstebrev, og det ikke er mod almindelig Sprogbrug, endogsaa at betegne den, som besidder en Arvefæsteejendom ifølge Overdragelse fra en tidligere Berettiget, som Arvefæster.

Da Rekognitionen skal betales hver Gang Jordlodden ved Dødsfald, Salg eller i andre Tilfælde faar en ny Arvefæster, kan det heller ikke formodes, at Ejendommens Besiddelse og Arvefæsteraadigheden skulde kunne gaa fra

Haand til Haand, uden at Rekognitionen blev erlagt, og naar der, som in casu, er truffet en endelig Overenskomst om Ejendommens Overdragelse, og denne er tiltraadt af den nye Erhverver, er af de Kontraherende Alt foretaget, som kan foretages til Retshandlens Opfyldelse, og der mangler kun en formel Berigtigelse af Adkomsten; Overdragelsen er nemlig sket fra den tidligere Arvefæster, der har Ret til at sælge Ejendommen, dog mod at der, naar Rekognitionen er betalt, meddeles Erhververen et ligelydende Arvefæstebrev, og ikke fra Herlighedsejeren, som kun skal meddele det formelle Arvefæstebrev i Henhold til den afsluttede Handel; der er saaledes allerede foregaaet et saadant Ejerskifte, som det oprindelige Arvefæstebrev forudsætter, og Rekognition maa derfor erlægges, idet det kan være Herlighedsejeren ligegyldigt, om Kjøberen ønsker formelt at berigtige sin Adkomst eller ikke.

Hertil kommer endnu, at efter § 5 i det oprindelige Arvefæstebrev maa Arvefæsteren ikke sælge Ejendommen, uden at der udfærdiges nyt Arvefæstebrev, og at Kjøberen derfor heller ikke kan købe den uden samme Forpligtelse, og at han saaledes, naar han afslutter Kontrakt med den tidligere Arvefæster om Ejendommens Erhvervelse, eo ipso forbinder sig ligeoverfor Herlighedsejeren til at tage Arvefæstebrev, der ikke kan udfærdiges, før Rekognition er erlagt.

Forsaavidt Kontracitanten endelig har fremsat den Indsigelse, at han paa Grund af Sygdom, som er dokumenteret ved en fremlagt Lægeattest, har været forhindret fra ved Sagens sidste Foretagelse d. 20 August f. A. i Forligelseskommissionen, da Forlig skulde prøves, at give Møde, og derfor nedlagt Paastand om Fritagelse for at betale Mulkt til Justitskassen og Sagens Omkostninger i 1ste Instans, vil denne Paastand ikke kunne tages til Følge, da det, naar han, som har holdt Sengen fra 15 August til 2 September f. A., var forhindret fra personlig at møde, havde været hans Pligt at befuldmægtige en god Mand til paa hans Vegne at møde, for at der kunde prøves Forlig, og det ikke imod Modpartens Benægtelse er bevist, at hans Sygdom hindrede ham deri.

I Henhold til det Anførte vil Underretsdommen i det Hele være at stadfæste.

Hovedsøgsmaalets Omkostninger her for Retten findes at burde ophæves, hvorimod Kontracitanten efter Omstæn-

dighederne vil have at betale Hovedcitanten Kontrasøgsmaalets Omkostninger med 30 Kr.

Der foreligger ingen Stempelovertrædelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underrettens Dom bør ved Magt at stande.

Hovedsøgsmaalets Omkostninger for Overretten ophæves, hvorimod Kontracitanten, Jordbruger Lars Knudsen af Roeskilde Mark, bør betale Hovedcitanten, Agent Anders Borch i Roeskilde, Kontrasøgsmaalets Omkostninger med 30 Kr.

Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{2+8}{1876}$. Sognepræst til Svanninge Menighed i Svendborg Amt N. C. K. Fogh (Prok. Lehmann)

contra

Gaardmand Jens Rasmussens Dahlkilds Enke, Karen Jørgensdatter af Svanninge (Prok. Rode).

I et Tilfælde, hvor en Præstegaards Jorder vare forauktionerede, saaledes at en aarlig Bygafgift paalagdes pr. Td. Land, og Udparcelleringsret udtrykkelig tilsagdes Kjøberen, Hovedparcellens Ejer efter passeret Udstykning tilpligtet at tilsvare den paa Parcellerne faldende Afgift, uden Hensyn til den daværende Præsts i modsat Retning gaaende Paategning paa et Parcel-skjede.

(Afsagt den 6 Novbr. 1876).

I Aaret 1858 bleve de til Svanninge Præstekald i Svendborg Amt hørende Jorder c. 112 Tdr. Land stillede til Auktion til Bortarvefæstning ifølge Konditioner, der blandt Andet indeholdt i Post 6, at der i Jorden tillige med de Bygninger, som derpaa maatte blive opførte, perpetueredes med 1ste Prioritets Panteret en aarlig Afgift til Sognekaldet af 6 Skp. Byg pr. Tønde Land à 14000 □ Alen. Jorderne bleve op-

raabte alternativt i 16 Parceller og i to „Hovedstrækninger,“ den ene omfattende Parcellerne fra 2—7, den anden Nr. 8—17.

Ved Auktionen blev Indstævnte, Gaardmand Jens Rasmussen Dahlkilds Enke, Karen Jørgensdatter af Svanninge, Højestbydende paa den sidstnævnte Hovedstrækning, stor c. 83 Td. Land mod en paahvilende Bygafgift af noget over 62 Td. Byg, og som senere har faaet Matr. Nr. 2 c, og efter at der var erhvervet kgl. Approbation paa Buddet, blev der under 22 Novbr. 1859 meddelt Indstævnte Auktionsskjøde, som det hedder, paa „de forommeldte ved Auktionen med Nr. 8—17 begge inkl. betegnede Parceller.“

Ved Skjøde af 22 Decbr. 1871 har derefter Indstævnte bortsolgt en Parcel heraf, stor c. 13 Tønder Land, indbefattende de ved Auktionen opraabte Parceller Nr. 16 og 17 og en Del af Nr. 15, hvilken Parcel har faaet Matr. Nr. 2 g. I den forudgaaende Kjøbekontrakt, til hvilken Skjødet slutter sig, havde Indstævnte paalagt Kjøberen at overtage uden Ansvar for hende en saa stor Del af den aarlige Afgift til Sognekaldet, som der efter en Landmaalers Beregning maatte paahvile den, og er der af den daværende Sognepræst blevet meddelt Skjødet en Paatægning om, at „paa omhandlede Parcel hviler en Bygafgift af 9 Tdr. 6 Skp. $\frac{3}{8}$ Fdk.,“ hvorefter Skjødet er thinglæst den 22 Januar 1872. Parcellen Nr. 2 g er senere afhændet til en ny Kjøber, og da den nysnævnte Afgift ikke har kunnet erholdes hos denne, har Citanten, Sognepræst til Svanninge Menighed i Svendborg Amt N. C. K. Fogh, ifølge Paalæg af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og i Henhold til en af Amtet meddelt Bevilling til fri Proces, anlagt nærværende Sag ved Salling Herredsting og paastaaet Indstævnte som Ejerinde af Hovedparcellen Matr. Nr. 2 c tilpligtet til Svanninge Sognekald at betale den til 1 Novbr. 1874 forfaldne Afgift, der andrager 69 Kr. 4 Øre, med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Stævningens Dato den 26 Marts f. A., til Betaling sker og fremdeles hende og efterfølgende Ejere af Hovedparcellen kjendte pligtige til fra fornævnte Dato at hæfte for den Bygafgift af 9 Tdr. 6 Skp. $\frac{3}{8}$ Fdk., der af Indstævnte er paalagt Matr. Nr. 2 g, saavel som fremtidig for den Afgift, Indstævnte eller efterkommende Ejere af Hovedparcellen Matr. Nr. 2 c ved senere Udstykninger af denne maatte lægge paa de fremkommende Parceller; endelig paastod Citanten Indstævnte paalagt at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den beskikkede Sag-

fører, Prokurator Hoffmeyer, hvilket i alt Fald paastodes hos det Offentlige.

Indstævnte procederede derimod principaliter til Frifindelse med Tilkjendelse af Processens Omkostninger, og ved Herredstingets Dom af 30 August f. A. blev denne Paastand tagen til Følge, dog at Processens Omkostninger ophævedes, hvorhos der af det Offentlige tillagdes Prokurator Hoffmeyer et Salær af 30 Kr.

Ifølge Stævning af 29 Februar d. A. paaanker Citanten efter ligeledes dertil meddelt fri Proces denne Dom her for Retten, hvor han paastaar den forandret overensstemmende med hans for Underretten nedlagte Paastand og Indstævnte paalagt at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den beskikkede Sagsfører, Prokurator Lehmann, hvilket i alt Fald paastaas denne tillagt af det Offentlige.

Indstævnte paastaar derimod Underretsdommen stadfæstet; subsidiært paastaar hun, at det i alt Fald ikke paalægges hende for Hovedparcellens Vedkommende at hæfte for den hele Afgift, men kun for den Del deraf, som maatte være paalagt Matr. Nr. 2 g udover, hvad der kunde paalægges denne, naar Afgiften fordeltes pr. Td. Hartkorn; fremdeles paastaar hun sig tilkjendt Sagens Omkostninger for Overretten.

Medens nu Citantens Paastand er støttet paa, at Indstævnte formentlig er uberettiget til, uden Samtykke af Sognekaldets Bestyrelse, at fordele Arvefæsteafgiften paa de Parceller, hun frassælger, og at hun som Ejer af Hovedparcellen derfor maa forblive ansvarlig for den fulde Afgift, der er paalagt denne, formener Indstævnte derimod, at hun maa være berettiget til — saaledes som in casu er sket — at lægge en Afgift af 6 Skp. Byg pr. Td. Land over paa enhver Parcel, der fraskilles, og frigjøre Hovedparcellen for Ansvar for overfor Kaldet. Dette antager hun tydelig at fremgaa af Indholdet af Auktionskonditionerne, der dels hjemler Kjøberen en Ret til at „udparcellere og sælge“, dels betegner Arvefæsteafgiften som en aarlig Afgift af 6 Skpr. Byg pr. Td. Land à 14000 □ Alen, der perpetueres i Jorderne, idet navnlig den udtrykkelige Indrømmelse af Ret til Udstykning vilde være uden Betydning, naar Meningen ikke var, at Afgiften kunde fordeles pr. Td. Land paa de frasolgte Parceller. Derhos mener hun, at dette Resultat i høj Grad bestyrkes, dels ved at de enkelte Parceller ved Auk-

tionen først opraabtes særskilt, saa at der, hvis hun havde kjøbt hver enkelt af Parcellerne 8—17 særskilt, ikke vilde kunne have været Tvivl om, at Afgiften hvilede paa hver enkelt Parcel, som altsaa maatte kunne bortsælges med den paahvilende Afgift, dels derved, at man i flere Aar har oppebaaret og for det sidste Halvaar indkrævet Afgiften hos Ejeren af Matr. Nr. 2 g og derved formentlig anerkjendt Berettigelsen af den skete Udstykning af Afgiften; men navnlig tillægger hun den Omstændighed en afgjørende Betydning, at den forrige Sognepræst, som oven bemærket, selv har forsynet Skjødet paa Matr. Nr. 2 g med Paategning om, at der paahviledes denne Parcel en Afgift af 9 Td. 6 Skp. $\frac{2}{3}$ Fdk. Byg.

Det skjønnes imidlertid ikke, at de anførte Data ere tilstrækkelige til at begrunde Indstævntes Paastand om Frifindelse.

Som af Citanten bemærket, er nemlig Matr. Nr. 2 c som en Helhed overdraget til Indstævnte, — i hvilken Henseende det er uden Betydning, at der først skete Opraab af hver enkelt Parcel, og at det Solgte i Skjødet er betegnet som Parcellerne Nr. 8—17, da Salget dog skete af dem som en samlet Hovedstrækning. At nu Størrelsen af den paa denne Hovedparcel faldende Arvefæsteafgift i Henhold til Auktionskonditionerne skulde fastsættes efter det Antal Tønder Land, som den indeholdt, kunde ikke medføre, at den Afgift, der paalagdes for hver Tønde Land, som den hele Strækning indeholdt, ogsaa maatte anses at hvile paa hver enkelt Tønde Land; saaledes at den ved Udstykning uden videre kunde fordeles paa hver Tønde Land eller Dele deraf, som frasolgtes.

Heller ikke kan dette Resultat begrundes ved tillige at henvise til, at Konditionerne udtrykkelig hjemle Ret til Udparcellering; thi denne Bestemmelse, som findes i Overskriften til Konditionerne, der lyder saaledes:

„Konditioner, hvorefter c. 112 Tdr. Land — — — —
 agtes ved offentlig Auktion alternativt samlet eller i Parceller
 — — — opbudne til Bortsalg som Arvefæste med Ret til
 at udparcellere og sælge“ — kan alene anses brugt for at
 betegne den almindelige Karakter af den Ret, der tilsigtedes
 overdragen, og er ikke tilstrækkelig til at hjemle en Ret til
 ensidig Fordeling af Arvefæsteafgiften. Ligesom der nu
 derhos ikke af den Omstændighed, at Kaldet har dels mod-
 taget dels forsøgt at erholde Afgiften hos Ejeren af Parcellen
 Matr. Nr. 2 g, kan udledes en Anerkjendelse af, at Hoved-

parcellen paa en gyldig og for Sognekaldet bindende Maade var frigjort for denne Byrde, saaledes kan heller ikke den tidligere Sognepræsts Paategning paa Skjødet paa Matr. Nr. 2 g være afgjørende, allerede fordi denne har manglet Kompetence til at foretage Dispositioner over den Kaldet tilkommende Afgift.

Som Følge heraf kan Hovedparcellen ikke antages paa en for Sognekaldet forbindende Maade at være frigjort for nogen Del af Afgiften, og, da der ej heller haves Hjemmel til — saaledes som den subsidiære Paastand forudsætter — at kræve en Fordeling efter Hartkornet, vil ingen af Indstævntes Paastande kunne gives Medhold, hvorimod Citantens Paastand om Underretsdommens Forandring i Overensstemmelse med hans Paastand, vil være at tage til Følge, dog at den i Henseende til Processens Omkostninger og det Prokurator Hoffmeyer tillagte Salær vil kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten findes ligeledes at burde ophæves, og der tillægges Prokurator Lehmann et Salær hos det Offentlige af 30 Kr.

Sagens Behandling ved Underretten og den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Gaardmand Jens Rasmussen Dahlkilds Enke, Karen Jørgensdatter af Svanninge, bør som Ejerinde af Hovedparcellen Matr. Nr. 2 c af Svanninge inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, til Svanninge Sognekald betale den til den 1 Novbr. 1874 forfaldne Bygafgift af den fra bemeldte Hovedparcel fraskilte Parcel Matr. Nr. 2 g samme- steds med 69 Kr. 4 Øre, med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 26 Marts f. A. til Betaling sker.

Saa bør og Indstævnte og efterfølgende Ejere af Hovedparcellen fra fornævnte Dato hæfte for den Bygafgift af 9 Tdr. 6 Skpr. $\frac{2}{3}$ Fdk., der af Indstævnte er paalagt bemeldte Matr. Nr. 2 g, saavel som fremtidig for den Afgift, som Indstævnte eller efterkommende Ejere af Hovedparcellen Matr. Nr. 2 c ved senere Udstykninger af denne maatte lægge paa de fremkommende Parceller.

I Henseende til Sagens Omkostninger og det Prokurator Hoffmeyer tilkjendte Salær bør Herredsthingsdommen ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Der tillægges Prokurator Lehmann hos det Offentlige et Salær af 30 Kr.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Novbr. 1876 i Sagen Nr. $\frac{494}{1876}$ Handelsagent N. Width contra Firmaet H. J. Bakken blev denne Sag, hvorunder Citanten paastod sig tillagt 592 Kr. 67 Øre i Løn som Bogholder hos det indstævnte Firma, afvist, fordi „Sagen ikke har været foretagen ved nogen af de i Fr. 10 Juli 1795 anordnede Forligskommissioner og denne Mangel ikke findes afhjulpen derved, at Sagen, som først har været anlagt ved Sø- og Handelsretten, men derfra er afvist*), har været behandlet ved den ved Lov 19 Febr. 1861 § 19 med særlige Regler anordnede Forligskommission, aldenstund denne Kommissions Virksomhed er indskrænket til de Sager, der henhøre under den nævnte Rets Paakjendelse, og saaledes ikke kan have Gyldighed med Hensyn til de Sager, der anlægges ved nærværende Ret.“

Ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Novbr. 1876 i Appelsagen Nr. $\frac{588}{1876}$ imod Tiltalte Hans Antonsen blev Tiltalte mulkteret for i 3 Dage uden Andres Medhjælp at have slagtet Kreaturer i en Gaard i Saxkjøbing og at have solgt Kjødet til Beboere af Byen og Omegn, da han herved havde gjort sig skyldig i Overtrædelse af Kjøbstadens Sundhedsvedtægt 6te Afdeling § 1, stadfæstet af Justitsministeriet den 4 Juli 1860, hvorefter Slagterier kun maa drives i en vis Afstand fra Byen. Derimod fandtes han ikke at have overtraadt Bestemmelsen i Sundhedsvedtægten 6 Afdeling § 2, hvorefter Slagternes Kjødudsalg i Henseende til Anlæg, Drift og Lokaliteter skulle være Sundhedspolitiets

*) Se ovenfor p. 291.

Forskrifter undergivne, da Tiltalte ikke i Ejendommen havde indrettet et egentligt Udsalgslokale for Kjød. Den Bøde af 30 Kroner, som ved Politiretten var idømt ham ifølge Lov 12 Januar 1858 § 2 jfr. Lov 28 Marts 1868, blev dog af Overretten nedsat til 20 Kroner.

A. S. Nr. ⁵⁹⁰1876.

Prokurator Julius Meyer Aktor

contra

Tiltalte Karen Marie Nielsen, Lars Mathiesens separerede Hustru (Def. Prok. Steinthal).

Strfl. § 146 jfr. § 52 sidste Punktum anvendt mod en Kone, som, medens hendes Datter var under Forfølgning for Tyveri, forgjæves havde søgt at bevæge den Bestjaalne til falskelig at forklare at have fundet det Savnede.

(Afsagt den 10 Novbr. 1876).

Da Tiltalte, Karen Marie Nielsen, Lars Mathiesens separerede Hustru, der er født den 28 April 1827 og ikke funden forhen straffet, under nærværende fra Sorø Birks, Extra-ret hertil indankede Sag, hvorunder hun aktioneres for Forsøg paa Forlokkelse til falsk Forklaring for Retten, ved egen af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse er overbevist at have gjort sig skyldig i det hende paasigtede Forhold, idet hun under en i Maj Maaned d. A. mod hendes Datter Ane Larsen indledet kriminel Undersøgelse angaaende et hos Pigen Margrethe Jensine Hansen formentligen begaaet Pengetyveri har søgt, skjøndt forgjæves, ved at tilbyde Erstatning at formaa Bestjaalne til i Retten at afgive den falske Forklaring, at hun senere havde fundet de som stjaalne anmeldte Penge, vil hun herfor være at anse efter Straffelovens § 146 jfr. § 52 sidste Punktum, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage. Med denne Forandring i Henseende til Straffetiden vil den indankede Dom, ved hvilken Straffen var bestemt til lige Fængsel i 14 Dage, men hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger billiges,

være at stadfæste, hvorhos Tiltalte i Salær til de befalede Sagførere for Overretten vil have at betale 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 8 Dage.

I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne Julius Meyer og Steinthal, betaler Tiltalte Karen Marie Nielsen, Lars Mathiesens separerede Hustru, 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Ugeskrift for Retsvæsen indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 23 Marts.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 24 og 25.

Den 31 Marts.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

A. S. Nr. ⁴⁷⁴~~1876~~. Agent og Kjøbmand Chr. Jensen i Nyborg (Prok. Lehmann)

contra

Sagfører N. Jørgensen i Odense (Højesteretsagf. Asmussen).

Et Medlem af en Overligningskommission, hvis saakaldte Kjendelse han uden Forbehold havde medunderskrevet, anset efter Strfl. § 217 for den i Kjendelsen indeholdte Udtalelse, at en navngiven Sagfører ved sin Henvendelse til Kommissionen for en Anden, havde prostitueret denne.

(Afsagt den 13 Novbr. 1876).

I Anledning af en af Indstævnte, Sagfører N. Jørgensen i Odense, paa Fyens Folkebanks Vegne den 29 Febr. d. A. til Overligningskommissionen for Odense Kjøbstad indgiven Klage over Bankens Ansættelse til Næringsskat, afsagde Kommissionen, af hvilken Citanten, Agent og Kjøbmand Chr. Jensen i Nyborg, er Medlem, under 22 Marts d. A. en saakaldet Kjendelse, hvoraf Banken blev meddelt en Udskrift, hvilken Kjendelse er saalydende:

„Under den Forudsætning, at Klagens Underskriver er bemyndiget til at optræde paa Fyens Folkebanks Vegne, be-

klager Overligningskommissionen at maatte give Banken følgende Svar: Forinden Klagens Underskriver prostituerede Bankens Bestyrelse og ulejlige Overligningskommissionen med en Klage af den Natur som den indsendte, burde han som Jurist have kjendt eller dog gjort sig bekendt med Lov af 26 Maj 1868 om Kjøbstadskommunernes Styrelse, dens § 28, sidste Afsnit samt med Overligningskommissionens i samme Lov tildelte Hverv.“

Da Indstævnte ansaa flere af Udladelserne i denne Kjendelse for fornærmelige for sig, navnlig forsaavidt det siges, at han havde prostitueret Bankens Bestyrelse, anlagde han ved Nyborg Kjøbstads Gjæsteret som 1ste Instans nærværende Sag mod Citanten, der havde medunderskrevet Kjendelsen, til Ansvar efter Injurielovgivningen, og ved Gjæsterettens Dom af 29 Maj d. A. blev ogsaa Citanten anset efter Straffelovens § 217 med en Bøde til Statskassen af 30 Kr. eller subsidiært simpelt Fængsel i 3 Dage, hvorhos den i Kjendelsen brugte Udladelse, at Indstævnte havde prostitueret Bankens Bestyrelse, blev mortificeret, og Citanten tilpligtet at betale Sagens Omkostninger med 20 Kr.

Denne Dom er derefter af Citanten indanket her for Retten, hvor han — hvis Formening, at Sagen burde have været anlagt mod Overligningskommissionen som saadan ved dennes Formand, og ikke mod ham personlig, maa anses ubeføjet, da han ved uden Forbehold at underskrive Kjendelsen har gjort sig personlig ansvarlig lige over for Indstævnte for dens Indhold, hvad han iøvrigt selv maa anses at have erkjendt, idet han har erklæret, at han, hvis han tilstrækkeligt havde observeret Udladelsen om, at Indstævnte prostituerede Bankens Bestyrelse, vilde have forlangt denne Udladelse strøget — har paastaet Dommen forandret derhen, at han pure frifindes for Indstævntes Tiltale, og at Sagens Omkostninger ophæves for Underretten, og subsidiært, at Straffen bortfalder, saa at der kun tillægges Indstævnte den ved Gjæsteretsdommen givne Mortifikation, hvorhos han i ethvert Tilfælde har paastaet Indstævnte paalagt Appellens Omkostninger.

Indstævnte har derimod paastaet Underretsdommen stadfæstet, i al Fald i saa stort Omfang som muligt, og Citanten paalagt Sagens Omkostninger skadesløst.

Citanten, der har nægtet at have havt til Hensigt at fornærme Indstævnte, men hvortil intet Hensyn vil kunne tages, naar Udladelsen i og for sig maa anses for injurie-

rende, har nu vel ikke villet erkjende, at Udladelsen om, at Indstævnte prostituerede Bankens Bestyrelse, om hvilken Udladelse der, da Sagen ikke er kontraappelleret af Indstævnte, alene bliver Spørgsmaal for Overretten, skulde indeholde nogen strafbar Injurie, hvorimod han har forment, at den kun kunde betragtes som en, om end i en hensynsløs Tone, affattet Kritik over Indstævntes Forhold ved at indgive Klagen; men heri kan der ikke gives Citanten Medhold, da Udladelsen, foruden den haanende Tone, hvori den er holdt, tilige, hvad det øvrige Indhold af den saakaldte Kjendelse tilstrækkelig viser, indeholder en Insinuation mod Indstævnte for at have vist en utilbørlig Ligegyldighed for eller Mangel paa Indsigt i at varetage Bankens Tarv, og derved bragt Banken eller dens Bestyrelse i en latterlig, for dens Anseelse skadelig, Stilling, hvad nødvendigen, Insinuationens Rigtighed forudsat, maatte nedsætte Indstævnte i hans Medborgeres Omdømme, og det saa meget mere, som den indeholdes i en Udtalelse af en offentlig Autoritet i Bestillings Medfør.

Som Følge heraf, og da Udladelsen maa anses aldeles ubeføjet, selv om Indstævnte, som af Citanten forment, skulde have fejlet i sin Forstaaelse af den omhandlede Lov, hvad derfor bliver ufornødent at undersøge, vil Dommen, der, som bemærket, ikke er kontraappelleret af Indstævnte, være at stadfæste, hvorhos Citanten vil have at betale Indstævnte Sagens Omkostninger for Overretten med 20 Kroner.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Gjæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger for Overretten betaler Citanten, Agent og Kjøbmand Chr. Jensen i Nyborg, til Indstævnte, Sagfører N. Jørgensen i Odense, med 20 Kr.

Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Under Appelsagen Nr. $\frac{800}{1878}$ Gaardeier Jens Clemens Nielsen contra Herredsfoged Hansen, Landvæsenskommissær Clausen og Godsejer Holm, indankede Citanten en Dom, hvorved han ifølge Strfl. § 217 var anset med Bøde af 200 Kr. for en i Kallundborg Avis indrykket Artikel, hvor han bl. A. havde udtalt, at Landvæsenskommissionen (hvoraf de ovennævnte Indstævnte udgjorde Medlemmerne) „havde gjort sig skyldig i en grov Misbrug af den Ret, Loven giver den til at fordre tekniske Undersøgelser, endvidere ikke havde opfyldt den Pligt nøje at overveje, hvilke Oplysninger det er, den skal have, om der overhovedet er Grund til at paabyde Extraudgifter, samt endelig paa en løs og letsindig Maade havde stillet Fordringen om en teknisk Erklæring, som den slet ikke havde Brug for, — hvilke Udtalelser derhos af Underretten vare mortificerede. I Dom af 13 November 1876 fandt Landsover- samt Hof- og Stadsretten ligesom Underretten, at de anførte Udtalelser nødvendigvis maatte nedsætte Kommissionsmedlemmerne (Citanterne for Underretten) i deres Medborgeres Omdømme. Forsaavidt Appellanten havde søgt at godtgjøre Ytringernes Berettigelse, hedder det i Overrettens Dom, at „Retten ikke kan inlde sig paa nogen Kritik af Landvæsenskommissionens Behandling af den ommeldte Sag.“ — Den indankede Dom blev derfor i det Hele stadfæstet.

A. S. Nr. $\frac{448}{1878}$. Tømrer Niels Pedersen af Tvede (Justitsraad Petersen)

contra

Knud Hansen sammesteds (Prok. Hvalsøe).

At en Mand, der havde faaet Ret til at benytte nogle fældede Træer, havde sagt til en Anden, at hvis denne, som i god Tro havde tilegnet sig en Del deraf, inden næste Søndag tog Resten, blev han Tyv derfor, — efter Omstændighederne ikke fundet injurierende, da saadan Borttagelse ikke fandt Sted.

. (Afsagt den 20 Novbr. 1876).

I Efteraaret 1874 omhuggede Indstævnte Knud Hansen af Tvede en Del unge Egetræer, som henstode paa et til Præstegaarden i Tvede hørende Hegn mellem Indstævntes Jord og en af Præstegaardens Marker, og hjemførte en Del af de fældede Træer, medens han lod en Rest blive liggende paa sin Mark. Da imidlertid Citanten, Tømrer Niels Pedersen af Tvede, som havde den Mark af Præstegaardens Jorder til Leje, i hvis Hegn Træerne havde staaet, i Henhold til en ham — som han paastod — i Foraaret 1875 af vedkommende Sognepræst given Tilladelse havde ført nogle af de paa Indstævntes Mark henliggende Træer over paa nysnævnte af ham benyttede Mark, remonstreredes der herimod af Indstævnte, efter hvis Paastand Præsten havde givet ham Tilladelse til at tage Træerne, og under den herom mellem de Paagjældende førte Samtale ytrede Citanten, at „hvis Indstævnte tog de Ege, som Citanten havde ladet blive liggende paa Indstævntes Mark, bort inden Citanten næste Søndag fik dem anvendte til Hegnet, turde Citanten sige, at Indstævnte stjæler fra Citanten eller — som Indstævnte har paastaaet, at Citanten udtrykte sig — at Indstævnte var en Tyv.“

Paa Grund heraf søgte Indstævnte Citanten ved Sunds-Gudme Herreders Politiret, og paastod ham anset efter Straffelovens § 215 med klækkelig Bøde, Fornærmelsen kjendt død og magtesløs samt sig tilkjendt Sagens Omkostninger, og ved bemeldte Rets Dom af 7 Maj f. A. blev Indstævntes Paastand for saa vidt tagen til Følge, som det nævnte Udtryk mortificeredes, og Citanten i Medfør af Straffelovens § 217 blev dømt til at betale en Bøde af 10 Kr. til Statskassen eventuelt at afsone med simpelt Fængsel i 5 Dage, samt Sagens Omkostninger med 10 Kr.

Ifølge Oprejsningsbevilling af 28de Juli f. A., Bevilling til fri Proces og Bevilling til Sagens Paakjendelse her for Retten, uanset at den maatte mangle summa appellabilis, har Citanten herefter ved Stævning af 20 August f. A. indanket fornævnte Dom her for Retten, idet han har paastaaet sig frifunden for Indstævntes Tiltale eller i al Fald fritagen for Straf og Sagens Omkostninger, eller mest subsidiært, at den idømte Bøde nedsættes, hvorhos han har paastaaet, at Sagens Omkostninger i begge Instanser paalægges Indstævnte, her for Retten efter Reglerne for beneficerede Sager derunder Salær dels til Citantens beskikkede Sagfører, Justitsraad Prokurator Petersen, dels til Prokurator Stystrup i Svendborg som befalet Sagfører under et Thingsvidne, som Citanten den

21 September f. A. har ladet optage ved Sunds-Gudme Herreders Politiret, hvilke Salærer eventuelt paastaas udredede af det Offentlige. Indstævnte har derimod procederet til Underretsdommens Stadfæstelse og paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger for begge Instanser.

Saaledes som Sagen nu foreligger for Overretten — for hvilken Parterne, der ikke have givet Møde for Politiretten ved Sagfører, uden Bevilling have fremlagt nye Oplysninger — maa det anses in confesso, at Citanten i Foraaret 1875 af Præsten ved dennes Befuldmægtigede har erholdt Tilladelse til at benytte de af Indstævnte afhuggede og paa hans Mark efterladte Egetræer til at hegne om den af Citanten i Brug havende Præstegaardsmark, og i Henhold til denne Tilladelse vil Citanten — hvad der heller ikke skjønnes at kunne forkastes — have forment sig berettiget til de ommeldte Træer og anset enhver Disposition over dem fra Indstævntes Side som et Indgreb i den af ham erhvervede Ret, i hvilken Henseende maa bemærkes, at forsaavidt Indstævnte har villet gjøre gjældende, at Præsten i Efteraaret 1874 skulde have overladt ham de afhuggede Træer, og at Citanten herom skulde have havt Kundskab eller dog Formodning, er der ikke under Sagen tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis herfor. Til den ved hin Tilladelse paa Citanten overførte Ret maa nu — hvad ogsaa Citanten har gjort gjældende — den paa klagede Ytring antages at referere sig, og denne indeholder heller ikke nogen Beskyldning mod Indstævnte for at have stjaalet, og gaar saaledes ikke ud paa at forekaste ham nogen Ulovlighed ved at han i Efteraaret 1874 tilegnede sig en Del af de fældede Træer, men Ytringen betegner, ifølge Citantens individuelle Opfattelse af det, efter den ham meddelte Tilladelse bestaaende Ejendomsforhold med Hensyn til de paa Indstævntes Mark henliggende Træer, en eventuel Borttagelse af dem fra Sidstnævntes Side som en tyvagtig Handling. Fremført i den Forbindelse og paa denne Maade findes Ytringen i og for sig ikke at være af nogen injurierende Beskaffenhed, eftersom det er in confesso, at Indstævnte ikke senere borttog Træerne og saaledes ikke har foretaget den Handling, der efter Citantens Ytring skulde kunne overføre Tyvsbenævnelsen paa ham, og findes derfor Citantens principale Paastand om Frifindelse at maatte gives Medhold, og vil der efter det Anførte ikke blive Spørgsmaal om at mortificere det brugte Udtryk.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger for begge Retter at burde ophæves.

I Salær vil der være at tillægge Justitsraad Prokurator Petersen, hvis Sagførelse har været forsvarlig, 25 Kr. og Prokurator Styrup i Svendborg 10 Kr., hvilke Salærer ville være at udrede af det Offentlige.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Tømrer Niels Pedersen af Tvede, bør for Indstævnte Knud Hansen sammesteds hans Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

I Salær tillægges der Justitsraad Prokurator Petersen 25 Kr. og Prokurator Styrup i Svendborg 10 Kr., hvilke Salærer udredes af det Offentlige.

A. S. Nr. $\frac{401}{1876}$. Gaardejer Albert Nielsen af Vuderup (Prok. Olsen)

contra

Aftægtsmand Bauditz sammesteds (Prok. J. Lassen).

Skjøndt flere Injuriesager kunne anlægges for den samme fornærmende Udtalelse, naar denne er fremført ved flere Lejligheder, den sidst anlagte Injuriesag afvist ifølge exceptio rei judicatæ, da Klagen i den første Injuriesag maatte antages at angaa alle de passerede Udtalelser.

(Afsagt den 20 Novbr. 1876).

Efter Klage af 27 Decbr. f. A. til Ærø Herreds Politiret paastod Citanten, Gaardejer Albert Nielsen af Vuderup, Indstævnte, Aftægtsmand Bauditz sammesteds, anset efter Injurielovgivningen for at have sigtet Citanten for, at han selv malkede sine Køer og beskyldte Andre derfor, og ved den den 18 Januar d. A. afsagte Politiretsdom blev Indstævnte herfor anset efter Straffelovens § 217 med en Mulkt af 15 Kr.

Ved Klage af 25 Marts d. A. har Citanten paany søgt Indstævnte til at bøde efter Straffeloven for i Sommeren 1875 at have udladt sig med, at Citanten ikke turde møde Politimesteren, fordi han havde beskyldt Andre for at have ulovligt malket hans Kær, skjøndt det var ham selv, der havde malket dem.

Denne sidste Sag blev paa Grund af en af Indstævnte fremsat og af Underdommeren til Følge tagen *exceptio rei judicatae* ved Dom af 17 Maj d. A. afvist og Citanten paalagt at betale Indstævnte i Kost og Tæring 20 Kr., og Citanten har nu ved Stævning af 29de s. M. indbragt sidstnævnte Dom her for Retten, hvor han har paastaaet Dommen kjendt uefterrettelig og Sagen hjemvist samt Underdommeren paalagt paany at foretage Sagen og sætte den i samme Stand, hvori den var før Dommen.

Indstævnte procederer til Underretsdømmens Stadfæstelse, og denne Indstævntes Paastand findes ogsaa at maatte gives Medhold.

Det er nemlig vel saa, at en Injuriant vil kunne drages til Ansvar under flere Sager for den samme Injurie, naar den er fremført paa forskjellige Steder eller ved forskjellige Lejligheder, men hertil fordres, at hver enkelt Sag alene maa være rettet paa eller udtrykkeligen angaa den ved den specielt angivne Lejlighed brugte Injurie. Naar derimod — som det in casu er Tilfældet — den første Sag ikke indskrænker sig til den ved en særlig given Lejlighed brugte fornærmelige Udladelse, men ganske i Almindelighed omhandler, at Indstævnte har gjort den nævnte Sigtelse, og Klagen af 27 Decbr. f. A. derhos, efter at have opgivet 2de Vidner, der ved en enkelt Lejlighed have hørt Indstævntes Sigtelse, nemlig efter deres Forklaring ved Juletid 1875, udtrykkeligen tilføjer, at Indstævnte har ladet den samme fornærmelige Ytring falde ogsaa for flere Andre og derunder for Politiaassistenten, som derfor ogsaa af Citanten blev ført som Vidne i Sagen og forklarede at have hørt den paaklagede Udladelse af Indstævnte i en Kro for over 1 Aar siden og tillige at have hørt den flere Gange gjentagen af Indstævnte, — og naar tillige henses til, at Indstævnte under hin Sag har indrømmet at have brugt den paatalte Ytring, og i saa Henseende har henholdt sig til Politiaassistentens Forklaring og altsaa indrømmet Sigtelsen om ved flere Lej-
er at have brugt Udladelsen, findes det ikke tvivlsomt, klagen i den nu indankede Sag angaar ikke blot den

samme fornærmelige Udladelse, som har været Gjenstand for Afgjørelsen i den tidligere Sag, men at ogsaa Udladelsen, forsaavidt den nu angives at være fremført i Sommeren 1875, har været medindbefattet under den almindelige Paaklage i den første Sag.

Da nu hverken den Omstændighed, at den brugte Udladelse efter Angivelsen i den sidste Sag har været forbunden med en Ytring om Citantens Frygt for at møde Politimesteren, eller den Omstændighed, at Citanten i nærværende Sag paastaar Mortifikation, — hvad han havde undladt i den ældre Sag, — ville, som Citanten formener, — kunne tillægges nogen Betydning overfor den fremsatte *exceptio rei judicatae*, aldenstund det Injurierende i Udladelsen *desuagtet* i Virkeligheden er det samme i begge Sager, — og da der efter processuelle Regler ikke har kunnet være Tale om, at Underdommeren i ethvert Fald, som Citanten her for Retten har villet gjøre gjældende, skulde have givet Mortifikation paa en Injurie, der alt var paakjendt under en tidligere Sag, findes Sagen, — da den *in casu* fremsatte *exceptio rei judicatae* er en Formalitetsindsigelse, — retteligen at være afvist.

Til Ophævelse af den idømte Kost og Tæring eller til Nedsættelse i det Beløb, hvormed den er tilkjendt, hvad Citanten *in subsidium* har paastaaet, skjønnes der ikke at være nogen Anledning.

Processens Omkostninger for Overretten, som begge Parter have paastaaet sig tilkjendte, findes Citanten at burde tilsvare Indstævnte med 25 Kr.

Her for Retten foreligger ikke nogen Overtrædelse af Lovgivningen om det stemplede Papir.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten betaler Citanten, Gaardejer Albert Nielsen af Vuderup, til Indstævnte, Aftægtsmand Bauditz sammesteds, med 25 Kr.

Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Under Sagen Nr. ⁵⁶³/₁₈₇₆ Cigarfabrikant A. Assendrup contra Cigarmager Harald Svane paastod Citanten foruden skadesløse Sagsomkostninger, Bøde og Mortifikation anvendt, fordi Indstævnte Svane i en med hans Navn underskreven i Dagbladet „Social-Demokraten“ for den 27 August d. A. optagen Artikel havde udsagt om Citanten, at han var drikfældig, og at han ikke betalte sine Arbejdere uden med Strid. Indstævnte, der var mødt og havde erholdt Anstand i Sagen, men derefter var udebleven uden at fremsætte nogen Indsigelse, blev ved Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 November 1876 anset efter Strfl. § 217 med en Bøde af 100 Kr. og subsidiært med simpelt Fængsel i 14 Dage samt tilpligtet at betale Citanten Sagens Omkostninger skadesløst, hvorhos de fremhævede Udtalelser mortificeredes.

Sagen Nr. ²⁴⁹/₁₈₇₆. Helsingør Kjøbstads Skifteret, som behandler afdøde Glarmester Anders Hansens Enke Juliane Amalie Hansen født Møllers Dødsbo (Adv. Nellemann)

contra

Grosserer Ernst Tiedemann (Prok. C. Herold).

Undersøgelse af, om en afdød Kreditrix ved at tilbagegive Debitor Gjælds brevet kunde antages at have eftergivet Gjælden. Den af Kreditrix i et Brev udtalte Bestemmelse, at Beløbet efter hendes Død skulde udbetales en Trediemand, omstødt som en dispositio mortis causa uden Testamentsformer.

(Afsagt den 27 November 1876).

Under Anbringende af, at Indstævnte, Grosserer Ernst Tiedemann i Juni 1869 af sin nu afdøde Tante Juliane Amalie Hansen har laant et Beløb af 500 Rd., imod derfor at ndstede et paa 5 p. c. Rente lydende Gjældsbevis, men i 1873 har erholdt Gjældsbeviset tilbageleveret uden dog at tilbagebetale Beløbet eller at faa Gjælden eftergivet, har Helsingør Kjøbstads Skifteret, som behandler fornævnte Juliane

Amalie Hansens Dødsbo, under nærværende Sag søgt Indstævnte til at betale Boet 1000 Kr. med Renter 5 p. c. aarlig fra 11 Juni 1875 til Forligsklagens Dato den 29 Marts 1876 og 6 p. c. fra sidstnævnte Dato til Betaling sker, saavel som Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, der procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger og subsidiært har protesteret imod, at der tillægges Boet Renter fra et tidligere Tidspunkt end Forligsklagens Dato, har, næst iøvrigt at erkjende Rigtigheden af Citanternes Fremstilling, gjort gjældende, at Gjælden, da Beviset tilbageleveredes ham, blev ham eftergivet, saaledes at enhver paa Gjældsbeviset og det ham i sin Tid forstrakte Laan støttet Forpligtelse bortfaldt, men at Kreditrix samtidig med Eftergivelsen ytrede det Ønske, at Indstævnte, naar hun maatte trænge til Penge, vilde forstrække hende med saadanne, og at han, naar hun døde, vilde betale til en Steddatter af hende et saa stort Beløb, som svarede til det ham i sin Tid ydede Laan med Fradrag af hvad hun selv maatte have modtaget af ham. Heri indvilligede Indstævnte, men det var fra begge Sider en Forudsætning, at han ikke skulde paatage sig nogen retskraftig Forpligtelse i saa Henseende. Da nu Afdøde afgik ved Døden, uden nogen sinde at have anmodet Indstævnte om Penge, underrettede han hendes i Hamborg boende Steddatter om, at de ommeldte 1000 Kr. stod til hendes Raadighed, og har han derefter overført Beløbet fra sin Tantes Konto til dennes Steddatter og betalt Renterne af Beløbet til denne, medens han efter Gjældens Eftergivelse aarligt betalte Renter af Summen til sin Tante, dog uden dertil at være forpligtet.

Citanterne have imidlertid benægtet, at Gjælden ved Gjældsbevisets Tilbagelevering blev Indstævnte eftergivet, og om end selve Tilbageleveringen maatte vække Formodning for Rigtigheden af Indstævntes Anbragte, skjønnes denne dog at maatte bortfalde efter Indholdet af et under Sagen fremlagt Brev, som Afdøde tilskrev Indstævnte samtidig med Tilbageleveringen, og hvori hun anmodede ham om at „opbevare“ de ham i sin Tid laante 500 Rd. „for hende“, og at sende hende deraf til hendes eget Brug, saa meget som hun maatte „forlange“, hvortil hun da knyttede det Ønske, at han efter hendes Død vilde sende det Tiloversblevne til den ommeldte Steddatter. Efter Udtrykkene i dette Brev synes det klart, at det ikke har været Afdødes Hensigt at eftergive Indstævnte Gjælden, og at der fremdeles maatte paa-

hvile ham en retskraftig Forpligtelse til paa hendes Forlangende at betale hende Beløbet helt eller delvis, og hermed stemmer det ogsaa, at Beløbet — som det af Indstævntes Procedure fremgaar — fremdeles efter den af ham paabe- raabte Eftergivelse har i hans Bøger været opført paa Afdødes Konto lige til hendes Død, samt at han fremdeles lige- som tidligere har tilsvaret hende Renter af Beløbet, hvorfor ej heller de i Slutningen af Brevet forekommende Ord, hvori hun anmoder Indstævnte om at meddele hende, hvorvidt han er villig til at opfylde hendes i Brevet fremsatte „Ønske“, findes at kunne tillægges nogen Betydning i Indstævntes Fæver.

Naar Indstævnte saaledes ved Afdødes Død maa be- tragtes som siddende inde med det paastævnte Beløb for Afdødes Regning, maatte det paahvile ham at afgive Beløbet til Afdødes Bo, da den Disposition, som ifølge Brevet var truffen over Beløbet i Tilfælde af Afdødes Død, maatte betragtes som en dispositio mortis causa, der, da den ikke var oprettet ; de for saadanne i Lovgivningen foreskrevne Former, ikke mod de i Boet Interesseredes Protest, kunde opretholdes som retskraftig, og det maa saaledes blive Boet uvedkom- mende, at Indstævnte overensstemmende med Brevets Indhold vil have tilgodeskrevet Afdødes oftnævnte Steddatter Beløbet. Som Følge heraf vil Indstævnte blive at tilpligte at betale Citanterne de paastævnte 1000 Kr. med Renter som paa- staaet, da Indstævnte har erkjendt, at Gjælden er stiftet som rentebærende med 5 p. c., og der ikke af den Omstæn- dighed, at Afdøde har anmodet ham om at opbevare Laanet for hende, kan udledes nogen Eftergivelse fra hendes Side af Renterne, hvad Indstævnte iøvrigt ogsaa maa anses at have erkjendt ved at vedblive at tilsvare Afdøde Renterne saa- længe hun levede, indtil 11te Juni 1875.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer Ernst Tiedemann, bør til Citan-terne, Helsingør Kjøbstads Skifteret, som behandler afdøde Glarmester Anders Hansens Enke Juliane Amalie Hansen født Møllers Dødsbo, betale de paastævnte 1000 Kr. med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra 11 Juni 1875 til 29 Marts

d. A. og derefter 6 p. c. aarlig indtil Betaling sker.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{111}{1876}$.

Prokurator Wolff Aktor

contra

Tiltalte Lars Peter Jensen (Def. Justitsraad Petersen).

Spørgsmaal om Bevis for Mened var tilvejebragt. Strfl. § 148 funden uanvendelig i et Tilfælde, hvor et Vidne vel havde forklaret ufuldstændigt, men kun fordi Vidnedommeren havde afbrudt Vidnet paa en saadan Maade, at dette kom til at anse de manglende Fakta for at være uden Betydning.

(Afsagt den 28 November 1876).

Tiltalte, Lars Peter Jensen, der er født den 7 Maj 1851 og ikke funden tidligere straffet, er under nærværende fra Kronborg østre Birks Extraret hertil indankede Sag aktioneret for Mened og ved den indankede Dom af 25 Juli d. A. anset efter Straffelovens § 148 med simpelt Fængsel i 1 Maaned samt paalagt Aktionens Omkostninger.

De med Sagen forbundne Omstændigheder ere i det Væsentlige Følgende:

Under en af Proprietær Hansen paa Skovlund mod hans daværende Tjenestekarl Ole Frederiksen ved Kronborg østre Birks Politiret anlagt Tyendesag, hvorunder Indklagede paa-stodes mulkteret blandt Andet fordi han Fastelavnsmandag den 8 Febr. f. A. var gaaet bort fra Gaarden uden Tilladelse og først var kommen hjem den næste Dag flere Timer efter Arbejdstidens Begyndelse, afgav Tiltalte, der er Avlskarl paa Gaarden, og hvem der af Proprietær Hansen er overdraget Befalingsret over Folkene, den 12 Marts f. A. som Vidne den edelige Forklaring, at han ikke, som af Indklagede paa-staaet, havde givet ham nogen saadan Tilladelse. Indklagede fremstillede derefter den daværende Staldkarl paa Gaarden,

Carl Christian Andreasen, som Vidne paa, at Tiltalte havde givet den omhandlede Tilladelse, og gik dette Vidnes endelige Forklaring ogsaa ud herpaa, idet Andreasen vel først afgav, at han havde paahørt en Samtale mellem Ole Frederiksen og Tiltalte i Hestestalden paa Gaarden, den omhandlede Faste-lavnsmandag Aften, hvorunder Tiltalte paa Frederiksens Ytring om, at han kunde have Lyst til at gaa paa Bal om Natten, men at det vel ikke kunde gaa an, da han vidste, at han ikke vilde komme hjem derfra førend op paa Dagen, havde svaret, at det ikke gjorde Noget, da de andre Karle undertiden ogsaa først vare komne hjem fra Bal om Formiddagen, uden at Herren havde sagt Noget dertil, men senere, da Forklaringen var oplæst for ham, og Proprietær Hansen, som var tilstede, havde ytret, at det ikke var sandsynligt, at Tiltalte skulde have givet ham den omhandlede Tilladelse, eftersom Frederiksen, da han næste Dag blev irettesat for sin Udeblivelse, aldeles Intet havde anført til sin Undskyldning, tilføjede, at Tiltalte ikke blot havde svaret Frederiksen som anført, men ogsaa ligefrem givet ham Tilladelsen med de Ord: „Du kan gjerne gaa.“ Da der imidlertid paa Grund af dette Vidnes hele Holdning under Afhøringen fandtes Anledning til at tro, at det ikke sagde Sandhed, frafaldt Klageren paa Dommerens Opfordring for at forhindre, at Forklaringen blev beediget, Dom i det omhandlede Punkt i Sagen, hvorhos Dommeren indledede en foreløbig kriminel Undersøgelse imod bemeldte Andreasen for falsk Forklaring for Retten. Under denne Undersøgelse, der iøvrigt ikke førte til noget Resultat, bleve blandt Andre ogsaa to paa Gaarden tjenende Dreng, Anders Nielsen og Hans Peter Mathiasen, der dengang endnu ikke vare 15 Aar gamle, afhørte, og gik deres til en Politirapport afgivne Forklaringer først ud paa, at de vel havde været tilstede i Hestestalden ved den Lejlighed, da Tiltalte efter Frederiksens og Andreasens Forklaringer skulde have givet den omhandlede Tilladelse, men at de ikke hørte, hvorom Samtalen drejede sig, samt at Frederiksen 8 Dage efter Samtalen havde opfordret dem til, forsaavidt de kom i Retten, at forklare, at Tiltalte havde givet ham Tilladelsen, men 2 Dage derefter forandrede de deres Forklaringer derhen, at de havde hørt paa, at Frederiksen havde faaet Tiltaltes Tilladelse til at gaa paa Bal, omtrent saaledes som Andreasen havde forklaret, og at Grunden til, at de tidligere havde afgivet en usand Forklaring,

var den, at Tiltalte havde opfordret dem til at udsige, naar de kom i Retten, at Frederiksen havde villet lokke dem til at lyve for Retten.

Efter samtlige foreliggende Omstændigheder fandtes der ikke dengang Anledning til at indlede nogen Undersøgelse mod Tiltalte, men dette skete først 7 à 8 Maanedere derefter, da Frederiksen i November Maaned f. A. fremkom med en bestemt Sigtelse mod Tiltalte for under den anførte Tyendesag at have gjort sig skyldig i Mened. Under den derefter mod Tiltalte anlagte Sag have nu ikke blot Frederiksen, Andreasen og de anførte Drengene for Retten fastholdt og gjentaget deres under Tyendesagen og den foreløbige kriminelle Undersøgelse afgivne, i det Væsentlige overensstemmende Forklaringer, der af de 3 Sidstnævnte ere bekræftede med Ed, efter at Drengene havde opnaaet 15 Aars Alderen, men disse Forklaringer, der gaa ud paa, at Tilladelsen først blev given i Hestestalden omtrent med de af Andreasen under Tyendesagen anførte Ord, at den derefter blev gjentaget samme Aften i Borgestuen i de samme Personers Nærværelse, og at Tiltalte paa det sidstnævnte Sted ogsaa lovede at laane Frederiksen 1 Rd., en Krave og et Slips til Ballet, ere ogsaa bestyrkede derved, at Drengen Mathiasens Forældre edeligen have bevidnet, at bemeldte deres Søn nogle Dage efter den anførte Fastelavnsmandag, men forinden Tyendesagen endnu var anlagt, har fortalt dem, at Frederiksen havde været paa Bal den omhandlede Nat med Tiltaltes Tilladelse, samt at Drengen Nielsens Fader, Indsidder Lars Nielsen, ligeledes har beediget, at Tiltalte 2 Gange, medens Tyendesagen stod paa, har opfordret ham til at virke paa Sønnen for at faa ham til at afgive en for Tiltalte gunstig Forklaring, idet han den ene Gang ytrede, at han ellers blev ulykkelig og maatte gjøre det af med sig selv, og den anden Gang, at det kunde han takke de ræveagtige Drengene for, og at det ikke var rigtig gjort af ham.

Tiltalte har imidlertid stadigt nægtet at have gjort sig skyldig i Mened, og at han har villet forlede de omhandlede Drengene til at afgive falsk Forklaring for Retten, hvorfor han heller ikke er aktioneret. Derimod har han under Sagen indrømmet, at han, da han under Tyendesagen afgav sin edelige Forklaring, vel erindrede, at Frederiksen under den Samtale, som forefaldt imellem dem ved den af Vidnerne omfoklarede Lejlighed, ytrede sig som ovenfor anført, og at

han til den sidste Ytring, at det vel ikke kunde gaa an, da han næppe vilde komme hjem fra Ballet førend op paa Dagen, svarede, at det ikke kunde gjøre Noget, da det var sket tidligere, uden at Herren havde sagt Noget dertil, ligesom og, at han efter denne Samtale havde laant Frederiksen de anførte Penge og Klæder, for at han kunde benytte dem paa Ballet, men ligesom han bestemt har benægtet, at han har svaret Frederiksen paa dennes første Ytring om, at han havde Lyst til at gaa paa Bal, at det kunde han gjerne eller godt gjøre, hvorimod han blot svarede: „det kan gjerne være“, saaledes har han fastholdt, at det under Vidneforklaringen den 12 Marts f. A. ikke faldt ham ind, at hans Ytringer til Frederiksen og den Omstændighed, at han laante ham Penge og Klæder til Ballet, kunde af denne opfattes som en indirekte Tilladelse til at gaa paa Bal.

Med Underdommeren maa Overretten nu vel være enig i, at der ikke ved de afgivne Vidneforklaringer og det iøvrigt Oplyste er tilvejebragt et til at dømme Tiltalte for Mened tilstrækkeligt Bevis, men naar Underdommeren har antaget, at Tiltalte dog ikke kunde fritages for Straffeansvar efter Straffelovens § 148 med Hensyn til den Maade, hvorpaa han har afgivet sin Vidneforklaring i Tyendesagen, idet han ikke burde have undladt at meddele de anførte ham bekjendte Omstændigheder, der dog med Føje maa siges at kunne have givet Frederiksen Grund til at paastaa, at han havde Tiltaltes Tilladelse til at gaa paa Bal, da findes dette efter de senere under Sagens Appel tilvejebragte Oplysninger ikke at kunne statueres, idet man efter disse maa antage, at Tiltalte den 12 Marts f. A. netop begyndte sin Vidneforklaring under Tyendesagen med at meddele i alt Fald en Del af de omhandlede Omstændigheder, men at han derpaa er bleven afbrudt af Dommeren paa en saadan Maade, at han havde god Grund til at tro, at det under Forklaringen alene kom an paa, om han med udtrykkelige Ord havde givet Frederiksen den omhandlede Tilladelse eller ikke.

I Henhold hertil vil Tiltalte være at frifinde for Aktors Tiltale, hvorimod Underretsdommen i Henseende til Aktionens Omkostninger, som rettelig findes paalagte Tiltalte, vil være at stadfæste, og vil Tiltalte i Salær til Aktor og Defensor ved Overretten have at betale 20 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Lars Peter Jensen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være.

I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande.

I Salær til Prokuratorerne Wolff og Justitsraad Petersen for Overretten betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

=====

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 1113).

Sagen Nr. $\frac{271}{1876}$. Proprietær Borchsenius til Snoghøj (Prok. Morville)

contra

Cathinca Lottes i Odense (Ingen).

En for Politiretten anlagt Sag, hvorunder et Fruentimmer, der efter sit Anbringende var fæstet paa et Aar til at lære Husholdning og herfor skulde yde en vis Betaling, paastod sig tilkjendt Erstatning for ulovlig Bortvisning af Tjenesten, afvist fra Politiretten, idet Sagen ikke fandtes at kunne betragtes som en Tyendesag.

(Afsagt den 9 Oktober 1876.

Under denne Sag har Indstævnte, Cathinca Lottes i Odense, — under Paaberaabelse af, at hun har været fæstet til at lære Husholdning hos Citanten, Proprietær Borchsenius til Snoghøj, i Aaret fra den 1ste Novbr. f. A. til den 1 November d. A. og herfor skulde betale Citanten 140 Kr. med Halvdelen den 1 Novbr. f. A. og Halvdelen den 1 Maj d. A., men at hun, der til den fastsatte Tid havde tiltraadt sin Plads som Husholdningselev hos Citanten og betalt denne de betingede 70 Kr. for det første Halvaar, den 11 Januar d. A. uden dertil fra hendes Side given Anledning er af Citanten bleven bortvist fra sin Plads, — i 1ste Instans ved Politiretten paastaet Citanten tilpligtet at tilbagebetale hende, hvad der af de erlagte 70 Kr. kan tilkomme hende efter Fradrag af Citantens for Tidsrummet indtil Bortvisningen fortjente Vederlag, nemlig 40 Kr. 75 Øre, samt endvidere efter Tyendelovens § 46 at betale hende Kostpenge for 8 Uger med 36 Kr. 96 Øre tilligemed 5 p. c. Renter af disse Beløb fra Politiretsklagens Dato den 31 Januar d. A., og da disse Paastande ere tagne til Følge ved Politiretsdommen, er nu

saavel bemeldte Dom som en af Politiretten d. 3 Marts d. A. afsagt Kjendelse, ved hvilken en af Citanten nedlagt Paastand om Sagens Afvisning blev forkastet, af Citanten indanket for Overretten, hvor han, idet han foreløbig alene har behandlet Sagens Formalitet, har paastaaet Politiretsdommen og Kjendelsen annullerede og Sagen afvist fra Politiretten. Indstævnte har ikke givet Møde her for Retten.

Da Indstævnte efter sin egen Fremstilling af Forholdet ikke var fæstet til at tjene Citanten som Tyende, men derimod havde betinget sig mod Vederlag at have Ophold i Citantens Hus for at lære Husholdningen, maa der gives Citanten Medhold i, at nærværende Sag ikke kan betragtes som nogen Tyendesag, og at Indstævnte ikke har havt Hjemmel i Lovgivningen til at anlægge Sagen som privat Politisag. Som Følge heraf vil Sagen være at afvise fra Politiretten, hvorhos Sagens Omkostninger for begge Retter efter Omstændighederne ville være at ophæve.

I Henseende til de under Sagen fremlagte Dokumenter er ingen Stempclovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Politiretten.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Sagen Nr. $\frac{16}{1878}$ Gaardejer Ole Knudsen af Flensted (Justitsraad Neckelmann)

contra

Bolsmand Rasmus Nielsen af Flensted
Mark (Prok. Fasting).

Spørgsmaal om en Vejservitut. Den Omstændighed, at Vejen fandtes afsat paa vedkommende Udskiftningskort, ikke tillagt nogen afgjørende Betydning, idet der manglede Oplysning om, at Vejen nogensinde havde været afsat i Marken, og det derhos maatte antages, at den ved Udskiftningen var udlagt ikke til Brug for bestemte Ejendomme men som offentlig Byvej til Færdsel for Alle og Enhver, samt at der ikke i Mands

Minde var fra det Offentliges Side gjort Fordring paa Færdsel ad Vejen, ligesom denne ej heller var optagen paa Regulativet over Amtets offentlige Veje.

(Afsagt den 23 Oktbr. 1876).

Efter Begjæring af Citanten, Gaardejer Ole Knudsen som Ejer af Matr-Nr. 4 a af Flensted Mark, samt Ejerne af de øst for samme liggende Lodder Matr-Nr. 4 d og 4 b sammesteds, blev der i Oktober 1873 i Henhold til Lov om Mark- og Vejfred af 25 Marts 1872 anlagt en offentlig Politisag mod Indstævnte, Bolsmand Rasmus Nielsen af Flensted Mark, i Anledning af, at denne, der ejer den syd og øst for ovennævnte Matr. Nr. 4 b liggende Parcel Matr. Nr. 3 h ligeledes af Flensted Mark, havde kjørt over de ommeldte Parceller af Matr. Nr. 4, men efter at Indstævnte havde gjort gjældende, at han formentlig var berettiget til at have Færdsel sammesteds, idet der navnlig saavel paa Udskiftningskortet som paa Matrikulkortet var afsat Vej over Matr. Nr. 4 a, 4 d og 4 b der, hvor han havde kjørt, og han derhos havde brugt saadan Færdsel i al den Tid af over 20 Aar, hvori han havde besiddet sin ovennævnte Ejendom, blev bemeldte offentlige Politisag hævet, og Citanten har derefter i Henhold til Forligsklage af 30 Septbr. 1874 under nærværende Sag i 1ste Instans sagsøgt Indstævnte til at kjendes uberettiget til Vej eller Færdsel over ovennævnte Matr. Nr. 4 a samt til for sin ommeldte Kjørsel at erlægge en Bøde og at betale Citanten 3 Rd. i Erstatning for den hans Rugmark ved Kjørslen tilføjede Skade. Ved Underrettsdommen er Indstævnte paa Grund af Udeblivelse fra Forligsmæglingen tilpligtet at betale Citanten Processens Omkostninger for Underretten med 50 Kr., hvorimod han iøvrigt er frifunden for Citantens Tiltale, og denne Dom har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han har gjentaget sine i 1ste Instans nedlagte Paastande. Indstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Det er under Sagen oplyst, at der ved den i Aaret 1806 foretagne Udskiftning af Flensted Bys Jorder er fra den Vej, der fra Flensted By fører i sydlig Retning til Kilsgaards Skjel, over den saakaldte Bækmosse udlagt en 12 Alen bred Vej, der i sydøstlig Retning fører over Citantens Ejendom Matr. Nr. 4 a og de ovennævnte Parceller Matr. Nr. 4 d og 4 b samt Indstævntes Ejendom Matr. Nr. 3 h og videre

til Jævngyde By, hvorhos det maa anses in confesso, at Indstævnte ved sin ommeldte Kjørsel over Citantens Mark har kjørt der, hvor bemeldte Vej er afsat paa Udskiftningskortet, men medens Indstævnte har paaberaabt sig, at der ved Udskiftningen er hjemlet Ret for Alle og Enhver, altsaa ogsaa for ham, til at have Færdsel over Citantens Ejendom paa det paa Udskiftningskortet som Vej betegnede Areal, og at denne Ret ingensinde er bortfalden, samt at det nysnævnte Areal aldrig har tilhørt, ligesom det ej heller nu tilhører Citanten, og at denne derfor har været uberettiget til — som sket — at indtage bemeldte Areal til Dyrkning og at formene ham at have Færdsel sammesteds, har Citanten derimod gjort gjældende, at der ved Udskiftningen ikkun var stiftet en Ret for det Offentlige til at fordre en Vej af 12 Alens Bredde anlagt over hans Mark i den paa Udskiftningskortet betegnede Retning, men at Vejen aldrig er bleven afsat i Marken eller dog, hvis den nogensinde maatte have eksisteret, for mindst 50 Aar siden er bleven aflagt, samt at Vejen under alle Omstændigheder nu, idet den — efter hvad der er in confesso — ikke er optagen paa Regulativet over Amtets offentlige Veje, ifølge Bestemmelserne i Loven af 21 Juni 1867 § 6 maa betragtes som nedlagt som offentlig Vej, og at der, naar dette er Tilfældet, formentlig ikke længere kan tilkomme Indstævnte nogen Ret til Færdsel over hans Mark, idet han ikke har erhvervet nogen særlig, af det Offentliges Ret uafhængig Adkomst til at have Færdsel sammesteds.

Efter Sagens Oplysninger og Parternes Procedure maa det nu ogsaa antages, at den ommeldte Vej ikke ved Udskiftningen er udlagt af Hensyn til enkelte bestemte Ejendomme og navnlig ikke til særlig Brug for Indstævntes Ejendom, der ikkun i omtrent 20 Aar har eksisteret som selvstændig Ejendom, men at Vejen er udlagt til Færdsel for Alle og Enhver som Byvej mellem Flensted og Jævngyde, og ligesom Sagens Oplysninger i det Hele nærmest tale for, at der ingensinde har været anlagt nogen egentlig Vej over Citantens Mark, men at der sammesteds, forinden den opdyrkedes af Citanten, ikkun har været Vejspor, der førte i omtrent samme Retning som den paa Udskiftningskortet afsatte Vejlinie, saaledes maa det ogsaa anses godtgjort, at der ikke i Mands Minde har fra det Offentliges Side været gjort Fordring paa at have en offentlig Vej over Citantens Mark, og i ethvert Fald maa bemeldte Vej, idet den ikke findes op-

tagen paa Regulativet over Amtets offentlige Veje, nu ifølge Loven af 21 Juni 1867 betragtes som nedlagt som offentlig Vej, men naar dette er Tilfældet, følger det af Forholdets Natur og Bestemmelserne i den nys citerede Lovs § 6, at Indstævnte, der, om det end kunde anses tilstrækkelig godtgjort, at han indtil den sidste Tid forinden Sagens Anlæg havde havt Færdsel over Citantens Mark, i ethvert Fald ikke derved har erhvervet nogen særlig, af det Offentliges Ret i saa Henseende uafhængig Hjemmel til at have Færdsel sammesteds, ikke uden videre, efter at det Offentlige har frafaldet sin Ret til at have en offentlig Vej over Citantens Ejendom, vedblivende kan gjøre Fordring paa Færdsel sammesteds. Da det nu derhos er in confesso, at der ikke fra Indstævntes Side er gjort noget Forsøg paa i Henhold til Bestemmelserne i Lov af 21 Juni 1867 § 6 4de Mbr. at blive kjendt berettiget til at fordre Vejen vedligeholdt efter Reglerne i Lov af 14 April 1865 om private Veje, maa Citanten, der maa anses forlængst at have taget det ommeldte Vejareal i Besiddelse, og hvis Ejendomsret til samme ikke er bestridt af det Offentlige, anses berettiget til at formene Indstævnte at have Færdsel over hans Ejendom.

Indstævnte vil herefter efter Citantens derom nedlagte Paastand være at kjende uberettiget til at have Vej eller Færdsel over Citantens Ejendom Matr. Nr. 4 a af Flensted Mark; derimod findes der efter Sagens Omstændigheder ikke Feje til — som ogsaa af Citanten paastaet — at idømme Indstævnte nogen Bøde for hans ovennævnte Kjørsel, ligesom han ej heller vil kunne tilpligtes at betale Citanten nogen Erstatning, hvorved bemærkes, at Citanten vel har fremlagt en i Henhold til Lov om Mark- og Vejfred af 25 Marts 1872 afholdt Taxationsforretning, hvorved den ham ved Indstævntes Kjørsel tilføjede Skade er ansat til 3 Rd., men at Citanten ikke imod Indstævntes Benægtelse har godtgjort, at Indstævnte har været varslet til at overvære Taxationsforretningen, og at Citanten iøvrigt ikke har tilvejebragt nærmere Oplysninger om Skadens Størrelse.

I Henseende til Processens Omkostninger for Underretten vil Underrettsdommen, der ikke er kontrapaaanket fra Indstævntes Side, være at stadfæste, hvorhos Indstævnte paa Grund af Udeblivelse fra Forligsmæglingen vil i Henhold til Fr. 11 August 1819 være at idømme en Bøde af 8 Kr. til Justitskassen.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Under den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Bolsmand Rasmus Nielsen af Flensted Mark, bør være uberettiget til at have Vej eller Færdsel over Citantens, Gaardejer Ole Knudsens, Ejendom Matr. Nr. 4 a sammesteds, men iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

I Henseende til Processens Omkostninger for Underretten bør Underretsdommen ved Magt at stande.

Saa bør Indstævnte og til Justitskassen bøde 8 Kr.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Kjendelse i Sagen Nr. 1878. Blikkenslager R. Sørensen i Aarhus (Prok. Fasting)
 contra
 Blikkenslager J. Blitz sammesteds (Sagfører Hastrup).

En Domfældt, der under en Injuriesag var ved Politiretten, saafremt han ikke aflagde en ham paalagt Ed, idømt en Bøde samt tilpligtet at betale sin Modpart Sagens Omkostninger sammesteds med 20 Kroner, og som, efter at der var gjort Udlæg hos ham for sidstnævnte Beløb, havde betalt dette, efter Omstændighederne ikke anset derved at have frafaldet sin Ret til at appellere Politiretsdommen i det Hele.

(Afsagt den 23 Octbr. 1876).

Ved Politiretsdommen i denne i 1ste Instans af Indstævnte, Blikkenslager J. Blitz i Aarhus, imod Citanten,

Blikkenslager R. Sørensen sammesteds, for Fornærmelser i Ord anlagte Sag, er dennes Udfald gjort afhængigt af Citantens Ed saaledes, at han, saafremt han med sin Ed bekræfter ikke at have brugt nogen af de paaklagede Udladelser, er frifunden for Indstævntes Tiltale og Sagens Omkostninger for Politiretten ophævede, medens han, naar han ikke aflægger Ed, er anset efter Straffelovens § 215 med en Bøde til Statskassen af 100 Kr. eller i Mangel af sammes fulde Betaling, simpelt Fængsel i 10 Dage samt tilpligtet at godtgjøre Indstævnte Sagens Omkostninger for Politiretten med 20 Kr., hvorhos de fornærmelige Udladelser i dette Tilfælde ere kjendte døde og magtesløse, og har Citanten nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sin for Politiretten nedlagte Frifindelsessaastand, medens Indstævnte derimod — under Paaberaabelse af, at Citanten uden nogensomhelst Reservation har betalt ham de idømte Sagsomkostninger og saaledes opfyldt eller dog paabegyndt Opfyldelsen af den indankede Dom, hvorved han formentlig maa anses at have renunceret paa at appellere Sagen for Overretten — principaliter har paastaaet Sagen afvist, i alt Fald forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Sagsomkostningerne.

Da Citanten efter Sagens Oplysninger først har betalt de ommeldte 20 Kr., efter at Indstævnte havde ladet foretage Udlæg hos ham for samme, ligesom det ogsaa maa antages, at han, da Betalingen fandt Sted, havde erhvervet, eller dog indgivet Ansøgning om fri Proces til Indankning af denne Sag, findes den stedfundne Betaling ikke at indeholde nogen Renunciation paa Appel, og Indstævntes Paastand om Sagens Afvisning i det Hele eller for en Del, vil derfor ikke kunne tages til Følge, hvorimod der efter hans for dette Tilfælde nedlagte subsidiære Paastand vil være at bevilge ham Anstand i 14 Dage for at behandle Sagens Realitet.

Thi eragtes:

Den af Indstævnte nedlagte Paastand om Sagens Afvisning enten i det Hele eller i alt Fald, forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Sagens Omkostninger for Politiretten, kan ikke tages til Følge, hvorimod der bevilges ham Anstand i 14 Dage for at behandle Sagens Realitet.

Sagen Nr. $\frac{299}{1878}$. Sadelmager Dam i Silkeborg (Prok. Morville)

contra

Bolsmand Christen Villadsen paa Jexen Mark (Ingen).

- Antaget, at den Omstændighed, at Stævningsmændenes Paategning paa Underretsstævningen om dennes Forkyndelse for Indstævnte ikkun var underskreven med deres Navne, men ikke tillige var forsynet med deres paatrykte Segl, ikke kunde betragtes som en saadan Mangel ved Stævningen, der, idet Indstævnte ikke gav Møde for Underretten, kunde medføre Sagens Afvisning*).

(Afsagt den 23 Oktbr. 1876).

Under denne Sag paaanker Citanten, Sadelmager Dam i Silkeborg, en i en af ham ved Hammerum Herreds Ret imod Indstævnte, Bolsmand Christen Villadsen paa Jexen Mark, paastævnet Thingsvidnesag af Underdommeren afsagt Kjendelse, ved hvilken den fremlagte Stævning, da Indstævnte ikke havde givet Møde, er afvist paa Grund af, at den paa Stævningen givne Attestation om sammes Forkyndelse for Indstævnte alene er underskreven med de paagjældende Stævningsmænds Navne, men ikke tillige forsynet med deres paatrykte Segl, hvilken formentlige Mangel er antaget ikke at kunne anses afhjulpen derved, at Stævningsmændenes Kompetence er attesteret af vedkommende Dommer, og har Citanten paastaaet bemeldte Kjendelse annulleret og Underdommeren tilpligtet efter forudgaaet passende Varsel til Citanten at beramme Thingsvidnesagen paany og derefter foretage og fremme den, naar Citanten møder og fremstiller det tidligere tilstævnte Vidne. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Da der nu, idet der iøvrigt ikke kan antages at have været nogen Anledning for Underdommeren til at drage Ægtheden af de under den ommeldte Forkyndelsespaategning meddelte Underskrifter i Tvivl, maa gives Citanten Medhold i, at den Omstændighed, at Forkyndelsen kun er attesteret af Stævningsmændene under deres Haand og ikke tillige under

*) Jfr. U. f. R. 1876 p. 135 og Noten derved.

deres Segl, maa blive uden nogensomhelst Betydning, og at der saaledes har manglet Føje til af den anførte Grund at afvise Stævningen, der heller ikke iøvrigt findes at lide af nogen Mangel, der kunde medføre Afvisning, vil Citantens ovenanførte Paastand være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Kjendelse bør uefterrettelig at være, og bør Underdommeren efter forudgaaet passende Varsel til Citanten, Sadelmager Dam i Silkeborg, beramme den paagjældende Thingsvidnesag paany og derefter foretage og fremme den, naar Citanten møder og fremstiller det tidligere tilstævnte Vidne.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Meddelelser.

Det tyske Riges nye Procesordning. De til Indførelsen af en fælles tysk Procesordning udarbejdede Udkast (jfr. vor forrige Aargang p. 1103) ere nu udkomne som Love, nemlig under 27 Januar d. A. das Gerichtverfassungsgesetz, indeholdende 204 §§ og ledsaget af en samme Dag dateret Indførelseslov paa 22 §§, under 30 Januar die Civilprocessordnung, indeholdende 872 §§ og tilhørende Indførelseslov paa 23 §§, og under 1 Februar die Strafprocessordnung, indeholdende 506 §§ og en Indførelseslov paa 12 §§. Samtlige disse Love skulle træde i Kraft for hele Riget senest den 1 Oktober 1879.

Vi skulle nedenfor gjøre Rede for Hovedpunkterne i den ved das Gerichtverfassungsgesetz fastslaaede i mange Henseender højst interessante Ordning af Domsmagten. Lovene

om selve Procesmaaden skulle senere blive nærmere omtalte i Ugeskriftet.

Jurisdiktionen i borgerlige Retstrætter og Straffesager er med nogle faa Undtagelser, hvorom nedenfor, henlagt til følgende Domstolsrække: Amtsgerichte, Landgerichte, Oberlandgerichte, das Reichsgericht. Da den nærmere Ordning imidlertid er meget forskjellig, eftersom Sagen er civil eller kriminel, skulle vi for lettere Oversigts Skyld omtale hvert af disse Tilfælde for sig.

I. Civile Sager.

Amtsretterne, der beklædes af en Enkeltdommer, eller om fornødent af flere, der dog altid handle hver for sig som Enkeltdommere, skulle behandle de mindre betydelige Sager. Under dem høre nemlig 1) Trætter angaaende formueretlige Krav paa ikke over 300 Mk. Dog undtages herfra Sager mod Rigsfiskus ifølge L. 31 Marts 1873 om Rigsembedsmænds Retsforhold eller ifølge L. 1 Juni 1870 om Afgift af Flaadning, og Sager mod Rigsembedsmænd angaaende Overskridelse af deres Kompetence eller pligtstridig Undladelse af at udføre en Embedshandling. Desuden er det tilladt de enkelte tyske Stater at undtage fra Amtsretternes Omraade Sager mod Staten angaaende dens Forpligtelser mod Embedsmænd eller Ansvar for disse eller angaaende Ophævelsen af Privilegier, Sager mod Embedsmænd paa Grund af Overskriden af deres Kompetence eller pligtstridig Undladelse af at udføre Embedshandlinger og Sager angaaende offentlige Afgifter. 2) Endvidere en stor Del specielt nævnte Trætter uden Hensyn til Sagsgjenstandenes Værdi, saasom Sager mellem Udlejere og Lejere af Beboelses- eller andre Lokaler, om Ind- og Udflytning eller Benyttelse deraf eller angaaende Udlejerens Tilbageholdelse af Lejerens indflyttede Ting, Sager der rejse sig af Tyendeforhold og dermed beslægtede Forhold; Sager mellem Rejsende og Værter, Vognmænd, Skippere, Udvandringsexpeditører i Søhavne m. fl. angaaende Fortæring, Befordring, Beskadigelse af Rejsegods o. lign.; Sager angaaende Krav paa Grund af Samleje udenfor Ægteskab. — Amtsdommeren skal forevrigt ogsaa udføre Arrest, Exekution, Konkursforretninger m. v.

Man har tænkt sig som Regel 1 Amtsret for hver 20—30,000 Indbyggere, altsaa 1500 eller flere i hele Riget. Næsten $\frac{3}{4}$ af alle civile Sager i Tyskland angaa Sagsgjen-

stande af ikke over 300 Mk.s Værdi og ville saaledes tilfalde Amtsretterne som 1ste Instans.

Landretterne, der ere Kollegialretter, skulle behandle alle Sager, der ikke ere henlagte til Amtsretterne, og derhos fungere som Overinstans for Amtsretterne. Landretterne dele sig i Kamre, og i hvert af disse dømme 3 Dommere. Med Hensyn til Handelssager, Vexelsager og Søsager er der tilstaaet de enkelte Stater Myndighed til, hvis de finde, at der er Trang dertil, at oprette Handelskamre ved Landretten enten for hele dennes Territorium eller for en Del deraf. Handelskammeret skal bestaa af et Medlem af Landretten som Formand og to handelskyndige eller i Søstæderne søkyndige Dommere, hvilke sidste udnævnes for 3 Aar efter Forslag af det lokale til at repræsentere Handelsstanden berettigede Organ. De behøve ikke at være retskyndige og erholde ingen Løn. Under Handelskamrene høre dog kun saadanne Sager, som ellers vilde høre under Landretterne, altsaa navnlig ikke Handels-, Vexel- og Søsager, hvis Gjenstand kun er 300 Mk. eller derunder.

Man har tænkt sig en Landret for hver 150 à 200000 Indbyggere, altsaa 200 eller flere i hele Riget.

Overlandretterne dømme som Overinstans for Landretterne. De dele sig i Senater, og i hvert af disse dømme 5 Dommere. Det er Hensigten, at hver Provins eller dermed analoge Territorium skal have sin Overlandret, saa at der i alt vil blive 200 eller flere saadanne i hele Riget.

Rigsretten er øverste Instans for hele Riget. Den dømmer i Senater, hver med 7 Dommere. Vil et af Senaterne i et Retsspørgsmaal afvige fra, hvad der tidligere har været antaget af et andet (civilt) Senat eller de forenede (civile) Senater, skal Afgjørelsen henvises til alle Rigsrettens civile Senater i Forening — altsaa en ganske lignende Tanke som den, der indeholdes i L. 21 April 1876 for Sveriges Højesteret (jfr. foran p. 190—2).

II. Kriminelle Sager.

Medens civile Sager, bortset fra den fakultative Bestemmelse om Handelskamre, udelukkende behandles af faste, retslærde Dommere, er der for visse kriminelle Sagers Vedkommende optaget et Lægmandselement, og dette paa to for-

skjellige Maader. Ordningen er nemlig den, at Smaasager skulle behandles med Tiltagelse af Meddomsmænd (Schöffen), medens Hovedmassen af de mere betydelige Straffesager tilfalde Lændretternes alene af retslærde Dommere beklædte Straffekamre, og de grovere Forbrydelser henvises til Nævningeretten (Schwurgerichte).

Schöffengerichte bestaa af Dommeren ved Amtsretten i Forbindelse med to Meddomsmænd, som med fuld Stemmeret deltage i alle under Sagens Hovedforhandling nødvendige Beslutninger. Som Schöffe kan enhver tysk Mand fungere, der er 30 Aar, i Besiddelse af sine borgerlige Æresrettigheder og Raudighed over sin Formue, og i 2 Aar har havt Bopæl i vedkommende Kommune, forudsat at han ikke er Tyende, nyder eller i de 3 sidste Aar har nydt Fattigunderstøttelse, eller lider af aandelig eller legemlig Svaghed, som gjør ham uskikket til Hvervet. Undtagne ere Ministre, afsættelige Embedsmænd, Dommere og andre Retsbetjente, Gejstlige, Folkeskolelærere og Militære i aktiv Tjeneste. Undskyldningsret have Medlemmer af enhver tysk lovgivende Forsamling, Læger, Apothekere, som ikke have Medhjælper, Personer som er over 65 Aar, eller i det sidste Aar have fungeret som Nævning eller mindst 5 Dage som Schöffe, eller som ikke kunne bære de med Hvervet forbundne Omkostninger. Kaldelsen af Schöffer foregaar paa følgende Maade: Kommunalforstanderen affatter hvert Aar en Liste over de i Kommunen boende kvalificerede Personer. Denne Liste tilligemed de muligvis mod den rejste Indsigelser sendes til Amtsretten, og ved denne sammentræder et Udvalg bestaaende af Amtsdommeren som Formand, en af Regjeringen udnævnt administrativ Embedsmand og 7 Tillidsmænd, valgte blandt de i Amtsrettens Jurisdiktion boende Personer, enten af den kommunale Repræsentation eller, hvor ingen saadan findes, af Amtsdommeren. Dette Udvalg afgjør de mod Listen rejste Indvendinger og udvælger derpaa Schöffer og Suppleanter for det kommende Aar, i saa stort Antal, at ingen komme til at fungere mere end 5 sædvanlige Retsdage i Aaret. I en offentlig Session i Amtsretten trækkes derefter Lod om den Orden, hvori de udtagne Meddomsmænd skulle møde, og Amtsdommeren underretter dem herom, og om paa hvilke Dage de skulle fungere; de ordinære Sessionsdage bestemmes forud for hvert Aar. Udebliver en Meddomsmand uden gyldig Grund, straffes han med Bøde fra 5—1000 Mk.

og maa erstatte de foraarsagede Omkostninger. Rejsendgifter godtgjøres Meddomsmænd saavel som Nævninger, men ellers oppebærer ingen af dem noget Vederlag.

Som berørt høre kun de mindre betydelige Sager under Schöffengerichte, nemlig 1) Politiforseelser, (Uebertretungen), 2) Sager, hvor Straffen ikke kan overstige Fængsel i 3 Maaneder eller Bøde af 600 Mk. kun med ganske enkelte Undtagelser. 3) Private Forfølgninger af saadanne Fornærmelser og Legemsbeskadigelser, som kun forfølges offentlig paa Begjæring. 4) Simpelt Tyveri, Bedrageri, Forstikkelse af betroede Ting (Unterschlagung) og Ejendomsbeskadigelse, alt forsaavidt Værdien af Forbrydelsens Gjenstand eller Skaden ikke overstiger 25 Mk. Dertil kommer endnu simpelt Hæleri, naar Hovedforbrydelsen hører under Schöffengerichte. 5) Endelig kunne Landrettens Straffekamre henvise til Schöffengerichte en stor Del mindre betydelige Tilfælde af Opsætsighed mod Statsmagten eller den offentlige Orden, Forbrydelser mod Sædeligheden, Vold, Tyveri, Bedrageri m. m. og i Almindelighed alle Forseelser, der ikke kunne paadrage højere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller Bøde af 1500 Mk., alt forudsat at det maa antages, at der ikke vil blive idømt højere Straf end Fængsel i 3 Maaneder eller Bøde af 600 Mk. — Man har beregnet, at omtrent Halvdelen af samtlige Straffesager vil tilfalde Schöffengerichte.

Landretterne, ved hvilke det fornødne Antal Undersøgelsesdommere til Sagernes Forundersøgelse ansættes, dele sig til Paakjendelse af kriminelle Sager i Straffekamre, og i hvert af disse dømme 5 faste Dommere. Dog fungere kun 3 saadanne, forsaavidt Sagen forfølges privat, og det Samme gjælder, naar Straffekamrene dømme som Overinstans for Politisager.

Hovedreglen for Landretternes kriminelle Kompetence er, at den omfatter alle ikke under Schöffengerichte henlagte Sager, forsaavidt Straffen ikke kan overstige 5 Aars Tugthusarbejde enten alene eller i Forbindelse med andre Strafonder. Men desuden ere Landretterne kompetente i mange Tilfælde, hvor Straffen kan gaa højere, saaledes hvor Forbrydelser ere begaaede af Personer under 18 Aar, og i alle (ikke til Schöffengerichte hørende) Tyverisager, selv om det er grovt eller gjentaget Tyveri, og Bedragerisager undtagen Assurancesvig og visse ved Falliter udøvede Bedragerier. Det, som herefter bliver tilbage til

Nævningeretternes Paakjendelse, er foruden Højforræderi, Landsforræderi o. desl. (forsaavidt det ikke falder ind under Rigsretten) i det Væsentlige kun de grove Tilfælde af Vold paa Personer, Røveri, Voldtægt, Brandstiftelse, Falskmønteri, grov Dokumentforfalskning og Assurancesvig.

Landretten er tillige Overinstans for Klager over Domme af Schöffengerichte og over Amdsdommernes og Undersøgelsesdommernes Dekreter.

Nævningeretterne sammentræde periodisk ved Landretterne. De bestaa af 3 faste Dommere og af 12 „til Afgjørelse af Skyldspørgsmaalet kaldede“ Nævninger. Den foran omtalte Liste over Meddomsmænd tjener tillige som Liste over Nævninger. Det ved Landretten sammentrædende Udvalg foreslaar efter Listen et tredobbelt Antal Nævninger og sender en Fortegnelse over de foreslaaede til Landretten, der heraf udtager det fornødne Antal Nævninger og Suppleanter, hvorpaa de af Nævningerrettens Formand blive indkaldte med mindst 3 Dages Varsel. Udeblivelse medfører samme Straf som for Meddomsmænd. Om Nævningeretternes Kompetence er alt foran talt; kun skal tilføjes, at Rigsdagskommissionen vilde henlægge alle Pressesager til dem, men dette er ikke blevet Lov; dog har man ladet de i de enkelte Lande allerede gjældende Bestemmelser om Nævningerettens Kompetence i Pressesager forblive bestaaende.

Overlandretterne dømme i Strafsenater, hvert med 5 faste Dommere, som Overinstans for Landretternes Strafkamre og i visse Tilfælde for Schöffengerichte.

Rigsretten dømmer som første og sidste Instans i Sager angaaende Højforræderi og Landsforræderi, naar disse Forbrydelser have været rettede mod Kejseren eller Riget. Rettens 1ste Strafsenat besørger da Forundersøgelsen, medens Hovedforhandlingen foregaar for dens 2det og 3die Strafsenat i Forening. Endvidere er Rigsretten Overinstans for Nævningeretterne og i enkelte Tilfælde for Landretternes Straffekamre.

Loven ophæver al privat Jurisdiktion og erklærer al gejstlig Jurisdiktion i verdslige Anliggender, specielt i Ægteskabssager, for virkningsløs i borgerlig Henseende. Extraordinære Domstole kunne ikke finde Sted. Af specielle Retter tilstedes kun 1) de paa Traktater grundede Domstole for Rhinskibsfarten og Elbtolden, 2) Domstole til Afgjørelse

af visse navnlig agrariske Forhold og Næringsspørgsmaal (Gewerbegerichte), 3) Gemeindegerrichte til Afgjorelse af Sager angaaende ikke over 60 Mk., dog saaledes at Appel til de almindelige Retter staar aaben, og at deres Jurisdiktion er betinget af, at saavel Klager som Indklagede hore til den paagjældende Gemeinde. Denne Bestemmelse er navnlig foranlediget ved den i Würtemberg stedfindende Ordning. — Reglerne om Krigsretten og Standretten berøres ikke af Loven.

Loven indeholder endnu en Mængde Bestemmelser om Dommerne, de offentlige Anklagere og andre Retsbetjente, om Retssproget, Voteringen, Retsferier osv. Heraf skulle vi kun berøre Betingelserne for Ansættelse i Dommerembeder. Hertil kræves Bestaaelsen af to Prøver. Forud for den første skal der gaa mindst 3 Aars Universitetsstudium af Lovkyndigheden, og mellem den første og anden Prøve skal der ligge mindst 3 Aar, som ere anvendte til Arbejde ved Retterne eller hos Sagførere.

Dommerne kunne ikke mod deres Villie afskediges uden ifølge Dom og ej heller forflyttes.

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Se- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 30 Marts.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 26.

Den 7 April.

1877.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 394).

Sagen Nr. ²⁹⁴₁₈₇₆. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor
contra
Tiltalte Bolsmand Christen Jensen ogsaa
kaldet Kjær (Def. Prok. Isaacsen).

Spørgsmaal om, hvorvidt en Tiltalt kunde anses skyldig
i en strafbar Overskridelse af Grænserne for tilladt
Nødværge.

(Afsagt den 30 Oktbr. 1876).

Under denne Sag tiltales Bolsmand Christen Jensen
ogsaa kaldet Kjær for Vold og Legemsbeskadigelse.

Det er under Sagen oplyst, at der den 20 Maj d. A.,
da Tiltalte kom kjerende med et Læs Top ad en Sporvej,
der fra Nim-Molgjer Vej fører over Bolsmand Jens Pedersens
Mark til Tiltaltes Ejendom, og som Jens Pedersen havde
søgt at afspærre, idet han vilde formene Tiltalte at have
Færdsel sammesteds, er mellem de nævnte Personer opstaaet
Haandgribeligheder, og at Tiltalte ved bemeldte Lejlighed har
med knyttede Næver slaaet Jens Pedersen i Hovedet og der-
ved navnlig læderet hans højre Øje saaledes, at det er blevet
fuldstændig blindt.

Bemeldte Jens Pedersen har i saa Henseende nærmere
forklaret, at han, der ved bemeldte Lejlighed var beskæftiget

med at kulegrave sin Jord, under hvilket Arbejde han havde kastet endel Sten paa Vejsporene, ikke mærkede noget til Tiltalte, førend dennes Heste, idet han vilde kjøre udenom de opkastede Sten, kom lige imod ham, og at han derfor, idet han var daarlig tilbens, saa at han ikke kunde komme bort i en Fart, med sin Spade kastede noget Jord over mod eller paa Hestene for at standse disse, samt at han og Tiltalte derpaa, efter at denne var staaet af Vognen og havde grebet en Gren samt søgt at slaa ham i Hovedet med samme, hvad han imidlertid afdækkede med Spaden, fik fat i hinanden og faldt omkuld, hvorefter Tiltalte, der var kommen til at ligge ovenpaa ham, tærskede ham med Næverne i Hovedet og derved tilføjede ham den ommeldte Læsion af Øjet.

Tiltalte har derimod paastaet, at Jens Pedersen saa ham strax, da han drejede ind paa den ommeldte Sporvej, og at han kom løbende lige hen imod Hestene og kastede Jord paa ham, samt at han, efter at Tiltalte derpaa var staaet af Vognen og havde stillet sig op foran Hestene for at værges disse, sprang ind paa ham med opløftet Spade og førte et saadant Slag med denne imod ham, at han vilde have kløvet hans Hoved, dersom Tiltalte ikke havde bøjet det tilside, hvorved det imidlertid ikke lykkedes ham ganske at undgaa Slaget, idet Spaden strejfede hans Kind, Næse og Læber og tilføjede ham nogle mindre Læsioner sammesteds. Tiltalte har derhos forklaret, at han derefter, for at værges sig og for at forhindre Jens Pedersen i at gjentage saadant Slag, gik ham ind paa Livet og fik ham kastet om samt bragte ham med knyttede Næver nogle Slag i Hovedet, uden at han derved tilsigtede at tilføje ham nogen Skade, hvorimod han ikkun vilde lade Jens Pedersen føle, at han havde faaet Magt over ham, og betage ham Lysten til atter at fare paa ham, saa at Tiltalte kunde komme uskadt fra ham.

Da nu denne Tiltaltes Forklaring efter de under Sagen i det Hele foreliggende Oplysninger vil være at lægge til Grund ved Sagens Paakjendelse, og han herefter maa anses ved bemeldte Lejlighed at have været i Nødværgestilfælde, uden at han skjønnes at have gjort sig skyldig i nogen strafbar Overskridelse af Grænserne for tilladt Nødværges, maa det billiges, at der ikke ved Underretsdommen er idømt ham nogen Straf, og bemeldte Dom, hvorved det retteligen er paalagt ham at udrede Aktionens Omkostninger, vil derfor være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 15 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prøkuatorerne Fasting og Isaacsen, betaler Tiltalte 15 Kr. til hver.

Det Idømte at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{281}{1878}$.

Justitsraad Neckelmann Aktor

contra

Tiltalte Garver Koppel (Def. Prok. Morville).

Spørgsmaal om Overtrædelse af Lov af 7 April 1876 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage. Et Byggearbejde efter sin Beskaffenhed ikke anset utilstedeligt paa en Søndag mellem Kl. 9 og Kl. 4.

(Afsagt den 6 November 1876).

Under denne Sag tiltales Garver Koppel i Hobro for Overtrædelse af Lov af 7 April 1876 om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage.

Det maa i saa Henseende anses tilstrækkelig oplyst under Sagen, at der om Søndagen den 14 Maj d. A. har hele Dagen været arbejdet af 2 eller 3 Mand ved Opførelsen af et lille Vaskerhus inde i Tiltaltes Gaard, der maa antages at være beliggende i en Udkant af Byen, men dog paa den egentlige Bygrund, og som iøvrigt maa antages at være ved en Bygning og et Plankeværk i det Væsentlige aflukket ud mod den Gade eller Vej, hvorved den ligger, samt at der navnlig om Formiddagen i Kirketiden er kjørt en Vogn belæst med Mursten til Brug ved Byggearbejdet ad den ommeldte Vej eller Gade ind i Gaarden, og maa Tiltalte derhos anses at have erkjendt, at det er ham, der bærer Ansvaret for, hvad der saaledes i det Hele er foregaaet.

Efter de med Hensyn til det ommeldte Byggeforetagende foreliggende Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at dette Arbejde har været af den Beskaffenhed, at det i og for sig ifølge Loven af 7 April 1876 § 1 var utilstedeligt paa en Søndag mellem Kl. 9 og Kl. 4, hvorimod den ommeldte Kjørsel med Mursten efter Kl. 9 om Formiddagen maa anses stridende med bemeldte Lovs § 1 2det Punktum, og Tiltalte vil derfor være at anse efter den anførte Lovs § 10 med en Bøde til Kjøbstadens Politikasse, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til 1 Krone. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Overretten 10 Kr., hvorimod der ikke bliver at tilkjende Defensor Salær, idet han ikkun har paastaaet sig saadant tilkjendt for det Tilfælde, at det paalagdes det Offentlige at udrede Sagens Omkostninger.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Garver Koppel bør til Hobro Kjøbstads Politikasse bøde 1 Krone.

Saa udreder han og Sagens Omkostninger, og derunder i Salær til Aktor for Overretten, Justitsraad Neckelmann, 10 Kroner.

Den idømte Bøde udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ²⁶⁵1878. Husmand Peder Pedersen af Bering (Kancelliraad Møller)

contra

Gaardejer Peder Jensen sammesteds (Prok. Morville).

En Sag angaaende en Vejret afvist fra Underretten paa Grund af manglende Forligsmægling, uanset at der efter en af Citanten i Forening med 4 andre Mænd

udtagen Forligsklage angaaende deres Ret til Færdsel ad samme Vej havde været prøvet Forlig under Et mellem disse og Indstævnte.

(Afsagt den 20 Novbr. 1876).

Efter at Indstævnte, Gaardejer Peder Jensen af Bering, i Forening med 4 andre Ejendomsbesiddere sammesteds havde indgivet Klage til Forligskommissionen, hvori de besværede sig over, at Citanten, Husmand Peder Pedersen af Bering, havde afspærret en Vej, der førte over hans Ejendom, og hvilken Klagernes formente at være berettigede til at benytte, enhver for sin Ejendoms Vedkommende, og derhos tilkjendegave, at de, saafremt Overenskomst ikke opnaaedes, ønskede Sagen henvist til Retten, hvor de vilde paastaa Citanten tilpligtet igjen at sætte den afspærrede Vej i farbar Stand samt sig kjendte berettigede til Færdsel paa Vejen og Citanten anset med Bøder m. v., blev den ommeldte Sag den 25 September f. A. foretagen i Forligskommissionen, hvor Forlig blev prøvet mellem Citanten og samtlige Klagere under Et, men da intet Forlig opnaaedes, blev Sagen efter Klagernes Begjæring henvist til Rettergang. Efter at Indstævnte derpaa i Forening med de samme 4 Mænd den 15 Novbr. f. A. havde ladet optage et Thingsvidne til Oplysning under den Sag, som de — som det i Vidnestævningen hedder — agtede at anlægge mod Citanten, har Citanten alene, uden Deltagelse af de ommeldte Mænd, i første Instans anlagt nærværende Sag, under hvilken han har paastaet sig og efterkommende Ejere af hans Gaard kjendte berettigede til Færdsel paa den omhandlede Vej og Citanten tilpligtet igjen at sætte Vejen i farbar Stand samt at erlægge Mulkt m. v., og da denne Paastand i det Væsentlige er tagen til Følge ved Underrettsdommen, idet der dog ikke er fundet tilstrækkelig Anledning til at idømme Citanten Selvtægtsbøder, har Citanten nu indanket Sagen for Overretten, hvor han under en foreløbig Procedure af Formaliteten har paastaet Underrettsdommen med foregaaende Retsbehandling annulleret samt det ovennævnte Thingsvidne — som han særlig har paaanket — ligeledes annulleret for Indstævntes Vedkommende, idet han har gjort gjældende, at der ikke lovligen har været prøvet Forlig i Sagen. Indstævnte har derimod, næst at excipere mod Citantens nysnævnte Paastande, paastaet Underrettsdommen stadfæstet.

Da der under nærværende Sag alene er Spørgsmaal om Indstævntes mulige Ret for sin Ejendoms Vedkommende til at benytte den omhandlede Vej, medens den Sag, der var paaklaget til Forligskommissionen, og som af denne er henvist til Retten, efter Klagens Indhold drejede sig ikke blot om Indstævntes men tillige om de 4 andre Klageres formentlige Ret i saa Henseende, kunne disse Sager ikke anses at angaa den samme Gjenstand, ligesaa lidt som Parterne ere de samme, og idet Forligskommissionens Attest om, at Forlig forgjæves har været forsøgt i den sidstnævnte Sag, derhos efter den Maade, hvorpaa Mæglingen — som berørt — er foregaaet, mellem Citanten og samtlige Klagere under Et, end ikke i og for sig kan afgive Bevis for, at Forlig har været uopnaaeligt angaaende det Retsforhold, hvormed der under nærværende Sag alene er Spørgsmaal, findes der saaledes at maatte gives Citanten Medhold i, at der ikke kan anses at være paa lovlig Maade prøvet Forlig i denne Sag. Som Følge heraf vil Underrettsdommen med foregaaende Retsbehandling efter Citantens Paastand være at annullere og Sagen at afvise fra Underretten.

Derimod findes Citantens Paastand om det paaankede Thingsvidnes Annullation for Indstævntes Vedkommende ikke at kunne tages til Følge, idet det ikke uden videre kan antages, at Indstævnte har været uberettiget til i Forening med de 4 andre ommeldte Mænd at lade bemeldte Thingsvidne optage, eller at de ved samme tilvejebragte Oplysninger ikke kunne være af Interesse for ham.

Processens Omkostninger for Underretten vil Indstævnte efter Sagens Omstændigheder have at godtgjøre Citanten med 20 Kr., hvorimod Processens Omkostninger for Overretten findes at burde ophæves.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Underretten.

Den af Citanten, Husmand Peder Pedersen, nedlagte Paastand om Annullation af det paaankede Thingsvidne for Indstævnte Gaardejer Peder Jensens Vedkommende kan ikke tages til Følge.

I Procesomkostninger for Underretten betaler Indstævnte til Citanten 20 Kr.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹⁸⁸1878. Sagførerne Thorsen & Lund som Mandatarier for Firmaet Boye & Watt i Aarhus (Sagfører Hastrup)

contra

Cementstøber J. S. Granballe sammesteds (Prok. Morville).

Antaget, at Sagførere, der som Mandatarier ere bemyndigede til at indtale en Fordring i eget Navn, ogsaa kunne optræde under Forligsmæglingen, som om Fordringen var deres egen.

(Afsagt den 27 Novbr. 1876).

Ved Underretsdommen i nærværende Sag er Kontracitanten, Cementstøber J. S. Granballe i Aarhus, tilpligtet at betale Hovedcitanterne, Sagførerne Thorsen & Lund som Mandatarier for Firmaet Boye & Watt sammesteds, et Beløb af 225 Kr. 48 Øre, der udgjør bemeldte Firmas Resttilgodehavende hos Kontracitanten for 34 Tdr. Cement, leverede ham i Tidsrummet fra den 22 Septbr. 1874 til den 17 Febr. 1875, med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra Forligsklagens Dato den 30 August 1875 til Betaling sker, samt i Procesomkostninger for Underretten 20 Kr., og Sagen er derefter af Hovedcitanterne og Kontracitanten indanket her for Retten, hvor de Førstnævnte have procederet til Underretsdommens Stadfæstelse, medens Kontracitanten har paastaet bemeldte Dom kjendt uefterrettelig og Sagen afvist fra Underretten.

Kontracitantens Afvisningspaastand er støttet paa, at det formentlig maa anses stridende med Forligslovgivningen cfr. navnlig Fr. 10 Juli 1795 § 38 og Pl. 31 Decbr. 1823, at Hovedcitanterne, der, som meldt, ere Sagførere, have underskrevet Forligsklagen og givet Møde under Forligsmæglingen, skjøndt denne foregik i den By, hvori deres Mandanter havde Bopæl, men denne Indsigelse — der iøvrigt efter sin

Beskaffenhed maa kunne fremsættes paa ethvert Stadium af Sagen, og saaledes ikke, som af Hovedcitanterne forment, kan forkastes, fordi den først er fremkommen, efter at Kontracitanten ved Underretten havde indladt sig paa en Procedure af Sagens Realitet -- maa anses ugrundet; thi Hovedcitanterne, der efter Proceduren maa antages at være bemyndigede af Firmaet Boye & Watt til som dettes Mandatarier i eget Navn at inkassere og ad retelig Vej at inddrive Firmaets ovennævnte Tilgodehavende, maa derved anses at have erhvervet en saadan Raadighed over bemeldte Tilgodehavende, at de maa kunne indtale samme under en i deres eget Navn som Mandatarier paaklaget og anlagt Sag, ligesom de ogsaa maa kunne optræde under Forligsmæglingen, som om det var deres egen Fordring, der var Gjenstand for Mæglingen. Kontracitantens Paastand om Underretsdommens Annullation og Sagens Afvisning fra Underretten kan derfor ikke tages til Følge, og da han ikke iøvrigt har fremsat nogen Indsigelse mod bemeldte Dom, vil denne i Overensstemmelse med Hovedcitanternes Paastand være at stadfæste. Det bemærkes derhos, at der ikke findes tilstrækkelig Feje til, efter den af Hovedcitanterne for Overretten gjorte Henstilling, ex officio at anvende Mulkt og Mortifikation i Anledning af nogle af Kontracitanten under Proceduren for Underretten brugte for Hovedcitanterne formentlig fornærmelige Ytringer.

I Procesomkostninger for Overretten findes Kontracitanten at maatte betale Hovedcitanterne 50 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret: -

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

I Procesomkostninger for Overretten betaler Kontracitanten, Cementstøber J. S. Granballe i Aarhus, til Hovedcitanterne, Sagførererne Thorsen & Lund som Mandatarier for Firmaet Boye & Watt sammesteds, 50 Kroner.

Det Idemte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1878⁸⁰⁰. Gaardejer Anders Jensen af Vesterborum
(Justitsraad Neckelmann)

contra

Tjenestepige Cathrine Marie Andreasen
(Ingen).

Et Tyende, der nogle Dage efter den 1 Maj havde forlangt sin for det forløbne Halvaar fortjente Løn udbetalt, men herpaa ikkun havde erholdt et Afdrag, og som en 8 Dages Tid derefter forlod Tjenesten paa Grund af Restlønnens Udeblivelse, efter Omstændighederne anset at have været berettiget til saaledes at forlade Tjenesten, uanset at der ikke var tilvejebragt noget Bevis for, at det paany havde afkrævet sin Husbond den resterende Del af Lønnen.

(Afsagt den 4 Decbr. 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Gaardejer Anders Jensen af Vesterborum, — under Paaberaabelse af, at Indstævnte, Tjenestepige Cathrine Marie Andreasen, der var fæstet til at tjene ham for Aaret fra 1 Novbr. 1875 til 1 Novbr. 1876 for en aarlig Løn af 120 Kr., den 16 Maj d. A. uden lovlig Grund har forladt sin Tjeneste — i 1ste Instans ved en Politiret paastaaet Indstævnte herfor anset med Bøder samt tilpligtet at have sin fra 1 Maj d. A. fortjente Løn forbrudt og at betale ham et halvt Aars Løn, hvorimod Indstævnte, der formener at have været berettiget til at forlade sin Tjeneste, dels fordi Citanten havde været urimelig imod hende og skjældt hende ud samt brugt Overlast imod hende, dels fordi han af den hende for Halvaaret fra 1 Novbr. 1875 til 1 Maj 1876 tilkommende Løn ikke har villet udbetale hende mere end 32 Kr., har procederet til Frifindelse for Citantens Tiltale, medens hun under et Kontrasøgsmaal har paastaaet Citanten tilpligtet at betale sig Resten af den til 1 Maj fortjente Løn 28 Kr. samt desuden i Løn for Tidsrummet fra 1 til 16 Maj d. A. 5 Kr. 33 Øre. Ved Politiretsdommen er Indstævnte frifunden for Citantens Tiltale, og denne tilpligtet at betale hende 33 Kr. 33 Øre, og denne Dom har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han har gjentaaget sine for Politiretten nedlagte Paa-stande. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Medens Indstævnte nu ikke har godtgjort Rigtigheden

af sit Anbringende om, at Citanten har brugt Overlast imod hende eller paa anden Maade mishandlet hende, er det derimod in confesso under Sagen, at Citanten, da Indstævnte, som det maa antages nogle Dage efter den 1 Maj d. A. forlangte den hende for det forløbne Halvaar tilkommende Løn af 60 Kr., kun har udbetalt hende et Afdrag af 32 Kr., idet han sagde, at han ikke havde flere Penge, hvorefter Indstævnte en 8 Dages Tid senere forlod sin Tjeneste, og ligesom Citanten ikke har ført noget Bevis for sit Anbringende om, at Indstævnte, der ifølge Tyendelovens § 43 Nr. 5 efter dette forgjæves Forsøg paa at faa sin Løn, maatte være berettiget til at forlade sin Tjeneste, skulde udtrykkelig have renunceret paa denne Ret og erklæret sig villig til at vente paa Lønnen — hvad Indstævnte bestemt har benægtet, idet hun tværtimod vil have gjentaget sin Begjæring om Udbetaling af den fulde hende tilkommende Løn, men herpaa modtaget et bestemt Afslag, — saaledes kan der ej heller gives Citanten Medhold i, at Indstævnte ved desuagtet at forblive i hans Tjeneste i nogle Dage skulde anses at have paataget sig en Forpligtelse til enten at vente, indtil Citanten, der end ikke havde opgivet nogen bestemt Dag, da Udbetalingen af Lønnen skulde finde Sted, maatte blive tilbunds at fyldestgjøre hende for hendes Tilgodehavende, eller i alt Fald til ikke at gaa bort af Tjenesten, forinden hun endnu engang udtrykkelig havde krævet Citanten for Lønnen, hvorved iøvrigt bemærkes, at Indstævnte, efter hvad Citanten selv har erkjendt, har anmeldt sin Bortgang for ham, forinden hun den 16 Maj forlod hans Hus, og saaledes givet ham Lejlighed til at tilbyde hende hendes Løn, dersom han vilde forhindre hende i at gaa bort.

Som Følge af Foranstaaende maa Indstævnte anses at have havt lovlig Grund til at forlade sin Tjeneste, og det maa derfor billiges, at hun ved Politiretsdommen er frifunden for Citantens Tiltale, og at denne er tilpligtet at betale hende Resten af den til 1 Maj d. A. fortjente Løn samt i Løn for Tidsrummet fra 1 til 16 Maj det af hende paastaaede Beløb af 5 Kr. 33 Øre, imod hvilket han ikke har gjort særlig Indsigelse, eller ialt 33 Kr. 33 Øre, og bemeldte Dom, ved hvilken Sagens Omkostninger for Politiretten ere ophævede, vil saaledes være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt idet Indstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke

Spørgsmaal om Tilkjendelse af Sagsomkostninger her for Retten.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ³⁶⁷ 1876.

Kancelliraad Møller Aktor

contra

Tiltalte Jeppe Christian Madsen (Def. Justitsraad Neckelmann).

En Sag imod et tiltalt Fattiglem, der dels havde udvist gjenstridigt Forhold, dels, efter at være indsat i Fattiggaardens Arrestlokale, havde ramponeret dette og navnlig nedrevet en Kakkelovn, sønderslaaet et Vindue og beskadiget en Dør, — afvist fra Underretten, idet hans Forhold ikke fandtes at kunne gjøres til Gjenstand for offentlig Paatale, men alene at henhøre under Fattigkommissionens Straffemyndighed efter Pl. 14 Decbr. 1810 § 22.

(Afsagt den 11 Decbr. 1876).

Under denne Sag er Fattiglem Jeppe Christian Madsen af Breum Fattiggaard sat under Tiltale for Ulydighed mod Bestyreren af Fattiggaarden og for paa voldelig Maade at have ødelagt Fattiggaardens Arrest.

Sigtelsen mod Tiltalte gaar navnlig ud paa, at han den 28 August d. A., da han uden Tilladelse var gaaet ud af Fattiggaarden, hvor han var indlagt, og — som det maa antages — var bleven noget beruset, har, da Bestyreren af Fattiggaarden derefter antraf ham paa Marken og befalede ham at gaa hjem, dels udvist et ulydigt og gjenstridigt Forhold mod Bestyreren, dels, efter at Sidstnævnte i denne Anledning havde indsat ham i Fattiggaardens saakaldte Arrest,

ramponeret dette Lokale navnlig ved at nedrive en Bilæggekakkelovn, hvorved et Stykke af Muren tillige skal være faldet ud, samt at sønderslaa et Vindue og beskadige en Dør, hvorved der skal være paadraget Fattigvæsenet Udgifter til Lokalets Istandsættelse ialt til Beløb 6 Kr.

Da den af Tiltalte saaledes udviste Adfærd imidlertid maa betragtes som et saadant mod Orden og Sædelighed stridende Forhold, hvorfor der ved Pl. 14 Decbr. 1810 §§ 21 og 22 er overdraget Fattigkommissionen fornøden Myndighed til at straffe Fattiglemmer, medens et slikt Forhold af Fattiglemmer derimod efter Lovgivningen i Reglen ikke kan gøres til Gjenstand for offentlig Paatale, samt idet særlig med Hensyn til Sigtelsen mod Tiltalte for at have ødelagt Arrestlokalet bemærkes, at det efter de i saa Henseende foreliggende Oplysninger ikke kan antages, at Betingelserne for offentlig Paatale i Henhold til Straffelovens § 296 i dette Tilfælde ere tilstede, maa der anses at have manglet Hjemmel til Anlæggelsen af nærværende Sag, og denne vil som Følge heraf være at afvise fra Underretten.

Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor for Underretten i Salær 10 Kr., Defensor sammesteds 8 Kr. samt Aktor og Defensor for Overretten hver 10 Kr., ville være at udrede af det Offentlige.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Underretten.

Aktionens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor for Underretten i Salær 10 Kr., Defensor sammesteds 8 Kr., samt Aktor og Defensor for Overretten, Kancelliraad Møller og Justitsraad Neckelmann, hver 10 Kr., udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. ¹⁵⁵/₁₈₇₆. Kommissionær G. Ch. Ihles Hustru, Jørgine Jensine Ihle i Kjøbenhavn (Justitsraad Neckelmann)

contra

Skifteforvalteren i Boet efter afdøde Vognmand Hans Jensen med Tilnavn Tolder og dennes senere afdøde Enke Ane Kirstine eller Christine Jensen født Jørgensen samt Kommissionær G. Ch. Ihle i Kjøbenhavn (Prok. Fasting).

En Ægtepagt, der udelukkende tilsigtede at tilvejebringe en for Hustruen fordelagtigere Stilling i Ægteskabet, tillagt Gyldighed, forsaavidt angik Ægtefolkenes indbyrdes Forhold, uanset at den, der var oprettet inden Ægteskabet paa en Tid, da Hustruen var umyndig, ikke var forsynet med kongelig Konfirmation*).

(Afsagt den 18 Decbr. 1876).

Under Behandlingen af Boet efter afdøde Vognmand Hans Jensen med Tilnavn Tolder og dennes senere afdøde Enke Ane Kirstine eller Christine Jensen født Jørgensen har Overretsprokurator Winther i Kjøbenhavn som beskikket Værge for de nævnte Afdødes Datter, Citantinden Jørgine Jensine Ihle, der er gift med Indstævnte Kommissionær G. Ch. Ihle i Kjøbenhavn, i Henhold til en mellem Sidstnævnte og Citantinden med hendes Fader som hendes Værge forinden deres Ægteskab oprettet Ægtepagt, der er underskrevet i Notarii publici Overværelse henholdsvis den 12 og 20 Marts 1852 samt thinglæst i den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret i Kjøbenhavn den 29de s. M., nedlagt Paastand om, at den Arv, som i bemeldte Bo maatte tilfalde Citantinden efter hendes Forældre, udlægges ikke til hendes nævnte Mand men til hende selv og udbetales imod hendes og hendes beskikkede Værges Kvittering. Herimod blev der af Indstævnte, Kommissionær G. Ch. Ihle nedlagt Protest, idet han gjorde gjældende, at den nævnte Ægtepagt formentlig var ugyldig, og at han derfor som Citantindens Mand maatte være berettiget til at fordre sig udlagt og at meddele Kvitte-

*) Se Scheels Familieret p. 182—91, hans Privatrets alm. Del II p. 323 ff. og Grams Familieret p. 48, og de der citerede Domme.

ring for den hende tilkommende Arv, og da denne Protest ved Skifterettens Decision er givet Medhold, har Citantinden nu indanket Sagen her for Retten, hvor hun har gjentaget den paa hendes Vegne for Skifteretten nedlagte Paastand. Den indstævnte Skifteforvalter har ikke givet Møde her for Retten, hvorimod Indstævnte, Kommissionær Ihle, har procederet til Skiftedecisionens Stadfæstelse.

Fra Citantindens Side er der under Sagen fremlagt en bekræftet Udskrift af den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsrets Tillysningsprotokol indeholdende en Gjenpart af den ovennævnte Ægtepagt, og efter denne Gjenpart, der maa antages i enhver Henseende at være overensstemmende med Originalen, som Indstævnte Ihle efter sit Anbringende med Citantindens Samtykke vil have revet itu for over 20 Aar siden, var det i Ægtepagten udtalt under Post 1, at da Alt, hvad der ved Ægteskabets Indgaaelse forefindes af Møbler, Effekter, Kjøkkentøj og Sengeklæder m. m., er indbragt i Ægteskabet af Citantinden, medens Indstævnte Ihle ikke har medbragt Noget, skulle disse Gjenstande, der nærmere ere specificerede i en Ægtepagten tilføjet Fortegnelse, forblive hendes særskilte udelukkende Ejendom, og under Post 2, at Alt, hvad der under Ægteskabet tilfalder Citantinden ved Arv efter Loven, Testament eller Gave ligeledes bliver hendes særskilte og udelukkende Ejendom, over hvilken hendes tilkommende Mand hverken kan disponere ved Pantsætning eller anden Forskrivningsmaade eller Gave, ligesaa lidt som deri af hans Kreditorer kan gjøres Arrest, Beslag eller Exekution.

Ligesom der nu ikke fra Indstævnte Ihles Side er oplyst Noget, der imod Ægtepagtens Indhold kunde give Føje til at antage, at der — som af ham paastaet — ikke ved samme skulde være tilsigtet at stifte et fra de sædvanlige Regler om Formuesfællesskab mellem Ægtefæller afvigende Retsforhold mellem ham og Citantinden, men at Ægtepagten udelukkende skulde være oprettet for at hindre hans Kreditorer fra at gjøre sig betalte ved Realisation af Ægtefællernes Indbo og Citantindens eventuelle Arvelod, saaledes har Indstævnte Ihle heller ikke imod Citantindens Benægtelse tilvebragt noget Bevis for, at de under Ægteskabet have været enige i at betragte Ægtepagten som betydningsløs, forsaavidt angaar deres indbyrdes Forhold, eller at hun navnlig skulde have givet sit Samtykke til, at den originale Ægtepagt blev even itu, og da der derhos maa gives Citantinden Medhold

i, at Ægtepagter, der ikke ere forsynede med kongelig Konfirmation, ikke kunne betragtes som absolut ugyldige, idet der navnlig, forsaavidt angaar Ægtefællernes indbyrdes Forhold, maa tillægges en Ægtepagt, der, som den heromhandlede, udelukkende tilsigter at tilvejebringe en for Hustruen fordelagtigere Stilling i Ægteskabet, hvad enten hun ved sammes Indgaaelse har været myndig eller umyndig, Gyl-dighed ogsaa uden kongelig Konfirmation, kan der efter Ægtepagtens ovenanførte Indhold ikke anses at tilkomme Indstævnte Ihle nogen Raadighed over Citantindens heromhandlede Arvelod, og hendes ovennævnte Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge Citantindens beskikkede Sagfører her for Retten i Salær 60 Kr., der blive at udrede af det Offentlige.

Under den befalede Sagførelse her for Retten har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den Citantinden, Indstævnte Kommissionær G. Ch. Ihles Hustru Jørgine Jensine Ihle, i det ovennævnte Bo tilkommende Arv bør udlægges til hende personlig og udbetales imod hendes og hendes beskikkede Værges Kvittering.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves, hvorhos der tillægges Citantindens beskikkede Sagfører sammesteds, Justitsraad Neckelmann, i Salær 60 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. ²²²1878. Fiskehandler Niels Jensen af Andsager i Ringkjøbing (Sagfører Hastrup)

contra

Stationsforvalter Nielsen sammesteds (Ingen).

Spørgsmaal om, hvorvidt nogle Vidnespørgsmaal vare af en saadan inkvisitorisk Beskaffenhed, at de imod Ind-

stævntes Protest kunde fordres forelagte Vidnet til Besvarelse *). Antaget, at den Omstændighed, at nogle Vidnespørgsmaal gik ud paa at oplyse en navngiven, men ustævnt Persons Forhold, ikke i og for sig kunde berettigede Indstævnte til at modsætte sig Spørgsmaalenes Forelæggelse.

(Afsagt den 18 Decbr. 1876).

Under en af Indstævnte, Stationsforvalter Nielsen i Ringkjøbing, mod Citanten, Fiskehandler Niels Jensen Andsager sammesteds, anlagt Injuriesag lod Sidstævnte — som det maa antages, for at bestyrke Rigtigheden af nogle af ham om Indstævnte brugte Udladelser — inden Ringkjøbing Bything optage et Thingsvidne, under hvilket han bl. A. den 4 August d. A. begjærede et indstævnt Vidne afhørt over forskjellige under Nr. 1—6 opførte skriftlige Spørgsmaal. Fra Indstævntes Side blev der imidlertid protesteret imod, at disse Spørgsmaal forelagdes Vidnet, idet de formentlig vare inkvisitoriske og derhos tildels angik en navngiven Mand, der ikke var stævnet til at paahøre Vidneførelsen, og da denne Protest ved Underrettens Kjendelse blev tagen til Følge, undertagen forsaavidt angik et under Nr. 2 opført Spørgsmaal, hvorover Vidnet derpaa afgav Forklaring, har Citanten nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sin Paastand om, at de ommeldte Spørgsmaal forelægges Vidnet til Besvarelse, forsaavidt saadant ikke allerede er sket. Indstævnte har ikke givet Møde her for Retten.

*) Jvfr. H. R. T. 1866 671 og U. f. R. 1873. 416 (H. R. T. 1872. 562).

(Fortsættes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vexelvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglæder som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 6 April.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 27 og 28.

Den 14 April.

1877.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse).

Af de Spørgsmaal, hvorom Sagen saaledes for Overretten drejer sig, gaar det under Nr. 1 opførte ud paa, om Vidnet har set Indstævnte paa Banegaarden i Ringkjøbing beskænket, eller i alt Fald set ham opføre sig, som om dette var Tilfældet, det under Nr. 3 opførte paa, om Vidnet véd, at der nogensinde er afsendt Fisk eller andre Varer fra Banegaarden i Ringkjøbing uden at være blevne vejede der, de under Nr. 4 og 5 opførte paa, om Vidnet véd, at Fiskehandler P. Jørgensen af Ringkjøbing i Foraaret 1876 har villet afsende Fisk, hvis Vægt var ansat paa Fragtbrevet, men som ved at blive vejete paa Banegaarden viste sig at veje betydelig mere, samt at der ligeledes i Foraaret 1876 er af samme Mand afsendt Fisk eller andre Varer fra Ringkjøbing, uden at de ere blevne vejede paa Banegaarden, og endelig gaar det under Nr. 6 anførte Spørgsmaal ud paa, dels om Vidnet véd, at bemeldte Fiskehandler P. Jørgensen har skænket Fisk til Indstævnte eller dennes Husholdning for at faa sin egen Fisk afsendt med Banen uden at faa den vejete paa Banegaarden, dels om det overhovedet er Vidnet bekendt, om P. Jørgensen har skænket Indstævnte Fisk eller ikke.

Det er nu vel ikke oplyst under Sagen, hvori de Beskyldninger bestaa, som Indstævnte har paatalt under det ommeldte Injuriesøgsmaal, men idet Indstævnte ikke særlig

har gjort gjældende, at noget af de i de omhandlede Vidnespørgsmaal antydede Fakta skulde være uden videre Forbindelse med de paagjældende Beskyldninger eller navnlig — deres Rigtighed forudsat — ikke skulde kunne tjene til at retfærdiggjøre disse, kan det ikke antages, at Spørgsmaalenes Besvarelse skulde være uden retlig Interesse for Citanten, og idet derhos de Fakta, der ønskes oplyste, maa anses tilstrækkelig tydelig betegnede i hvert enkelt Spørgsmaal, kan intet af disse anses inkvisitorisk navnlig i den i Fr. 27 Septbr. 1799 § 10 forudsatte Betydning heraf. Ej heller findes den Omstændighed, at Spørgsmaalene Nr. 4, 5 og 6 gaa ud paa at oplyse den ovennævnte Fiskehandler P. Jørgensens Forhold i forskellige Henseender dels ligeoverfor Indstævnte personlig dels i hans Forretningsforbindelse med Jernbanestationen i Ringkjøbing og -- som det maa forudsættes — derigjennem med Indstævnte, uden at han, skjøndt hans Navn var udtrykkelig angivet i Spørgsmaalene, var stævnet til at paahøre Vidneførslen, at kunne medføre nogen Ret for Indstævnte til at modsætte sig, at Vidnet afhøres. Indstævntes Protest mod, at de ommeldte Spørgsmaal forelægges Vidnet, findes derfor ikke at kunne tages til Følge, alene med Undtagelse af den ovenanførte første Del af Spørgsmaalet Nr. 6, der med Hensyn til den i samme forudsatte ulovlige Hensigt hos P. Jørgensen ikke findes at burde forelægges Vidnet, uden at P. Jørgensen er særlig stævnet til at paahøre Vidneførslen.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Af de ovenfor under Nr. 1 samt Nr. 3, 4, 5 og 6 omhandlede Vidnespørgsmaal kan første Del af det under Nr. 6 anførte ikke for Tiden forelægges Vidnet til Besvarelse. Derimod kan den af Indstævnte, Stationsforvalter Nielsen, fremsatte Protest mod de øvrige ommeldte Spørgsmaals Forelæggelse ikke tages til Følge.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Sagen Nr. ³³⁵/₁₈₇₈. Skomager L. S. Ørum i Horsens (Sagfører Plenge)

contra

Værtshusholder J. B. Mikkelsen sammesteds (Ingen).

Spørgsmaal om en Læredrengs Forpligtelse til at vende tilbage i Læren. Antaget, at det, uagtet Drengen i over et Aar havde været i Læren, maatte paa hvile Mesteren at føre Bevis for, at der var truffet Aftale om en bestemt længere Læretid.

(Afsagt den 18 Decbr. 1876).

Under denne Sag har Citanten, Skomager L. S. Ørum i Horsens, i 1ste Instans ved Politiretten sagsøgt Indstævnte, Værtshusholder J. B. Mikkelsen sammesteds som Værge for sin Søn Ferdinand Mikkelsen, i Anledning af at denne, der efter Citantens Anbringende har været sat i Skomagerlære hos ham paa 5 Aar fra Paaske 1875, den 19 Juli d. A. uden hans Vidende og Villie skal have forladt Læren, og har Citanten paastaaet Indstævnte tilpligtet under Dagmulkt at bringe den nævnte Dreng tilbage i Læren og at betale Citanten en Erstatning af 1 Krone for hver Dag, Drengen har været og fremdeles bliver borte af Læren, samt Drengen tilpligtet at blive i Læren i 5 Aar fra den Dag, han igjen tiltræder denne, og da Indstævnte ved Politiretsdommen er frifunden for Citantens Tiltale, har denne nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sine nysanførte Paastande og in subsidium paastaaet Sagens Udfald gjort afhængigt af Indstævntes Ed. Indstævnte har ikke givet Møde her for Retten.

Indstævnte har erkjendt, at hans ommeldte Søn har været anbragt i Lære hos Citanten, men derimod benægtet, at der har været fastsat en Læretid af 5 Aar, idet han nærmere har anbragt, at Drengen skulde være paa Prøve hos Citanten og, saafremt han kunde lære Professionen og vedblivende havde Lyst og Anlæg dertil, skulde staa sin behørig Læretid ud og derefter gjøres til Svend af Citanten, men at han har tabt Lysten til Professionen og ikke mere vil arbejde i denne, hvorfor Indstævnte ikke vil tvinge ham dertil, og vel har Indstævnte ikke godtgjort, hvad han endvidere har anbragt om, at Citanten skal have givet sit Sam-

tykke til, at Drengen forlod Læren, men da Citanten ikke overensstemmende med Fr. 21 Marts 1800 § 14 cfr. Pl. 3 Novbr. 1832 har sørget for Oprettelsen af en skriftlig Kontrakt angaaende Vilkaarene for Læreforholdet og ej heller paa anden Maade har tilvejebragt Bevis eller endog blot nogen særlig Formodning for, at det har været vedtaget mellem Parterne, at Drengen skulde forblive i Læren i den af Citanten opgivne Tid af 5 Aar eller overhovedet være bunden for noget bestemt Tidsrum, vil ingen af Citantens foranførte Paastande kunne tages til Følge, hvorimod Politiretsdommen, ved hvilken Sagens Omkostninger for Politiretten ere ophævede, vil være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen, samt idet Indstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkjendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

Sagen Nr. ²⁸⁶⁶₁₈₇₆. Landsoverretsprokurator Morville Aktor
 contra
 Tiltalte Ane Cathrine Sørensen eller
 Gjessing født Dyno (Def. Prok. Isaacsen).

En Tiltalt anset for Rufferi efter Straffelovens § 182 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, uanset at ingen egentlig Forlokkelse af vedkommende Piger havde fundet Sted, og at disse maatte antages i Forvejen at have været løsagtige*).

(Afsagt den 18 Decbr. 1876).

Under denne Sag tiltales Ane Cathrine Sørensen eller Gjessing født Dyno for Rufferi.

Jfr. H. R. D. i U. f. R. 1873. 861 og H. R. T. 1866. 762 og 1873. 191.

Flere under Sagen afhørte Fruentimmer, der i Løbet af det sidste Par Aar i kortere eller længere Tid have opholdt sig paa Bordeller i Hamborg, have hver især afgivet Forklaringer, der gaa ud paa, at Tiltalte paa forskjellig Maade har været virksom for at faa dem anbragte sammesteds, saasom ved at fremkomme med Forslag herom samt træffe den fornødne Aftale i saa Henseende med vedkommende Fruentimmer — i hvilken Henseende et af Fruentimmerne har udsagt, at Tiltaltes Forslag til hende gik ud paa, at hun skulde tage Tjeneste i Hamborg, og at hun først efter Ankomsten dertil fik at vide, at hun skulde anbringes som offentlig Fruentimmer paa et Bordel — ved at korrespondere om Sagen med den paagjældende Bordelvært og midlertidig, indtil Afrejsen kunde finde Sted, at give dem Ophold hos sig, samt endelig ved at ordne det Fornødne med Hensyn til selve Rejsen, der blev bekostet af vedkommende Bordelvært, men hvortil Tiltalte, forsaavidt hun ikke forud fra denne havde modtaget Penge dertil, foreløbig gjorde Udlæg. Nogle af de afhørte Fruentimmer have derhos forklaret, at Tiltalte ved deres Afrejse beholdt en Del af deres Klædningsstykker under Foregivende af, at disse ikke kunde bruges i Hamborg, hvor der vilde blive dem leveret andre Klæder, og en af Pigerne har tilføjet, at hendes Værtinde i Hamborg havde fortalt hende, at Tiltalte for hvert Fruentimmer, som hun sendte til Bordellet, fik 12 preussiske Thaler, hvoraf Halvdelen var bestemt til Rejsepenge og Resten var Tiltaltes Betaling, derunder Vederlag for afgivet Underhold til Fruentimmerne, ligesom en anden Pige har forklaret at have set Bordelvärtinden under et Ophold i Tiltaltes Hus — ved hvilken Lejlighed Værtinden overtalte den paagjældende Pige tilligemed en af Tiltaltes Døttre til at følge med sig til hendes Bordel i Hamborg, hvad Tiltalte i Begyndelsen modsatte sig — levere Tiltalte 5 preussiske Thaler, hvoraf navnlig efter Pigens Formening de 4 Thaler vare Betaling for Tiltaltes Samtykke.

Tiltalte har erkjendt at have paa forskjellige Maader været de ommeldte Fruentimmer behjælpelig med at blive anbragte paa Bordeller i Hamborg, saasom ved at skrive for dem til vedkommende Bordel eller hjælpe dem til selv at kunne gjøre dette, ved foreløbig at give dem Ophold hos sig, indtil det Fornødne med Hensyn til deres Afrejse kunde blive bragt i Orden, ved at følge dem paa Banegaarden,

naar de skulde afrejse, samt ved at laane dem Penge til Rejsen m. v. Det fremgaar derhos af Sagens Oplysninger, at Tiltalte har staaet i jævnlig Forbindelse med forskellige Bordeller i Hamborg og Kiel, paa hvilke tildels hendes egne Døttre have opholdt sig, og hvorfra hun siden Slutningen af forrige Aar har til forskellige Tider faaet ikke ubetydelige Summer tilsendte, ligesom en af de paagjældende Bordelværter tilligemed sin Kone i det Mindste 2 Gange, under deres Ophold i Fredericia for at hverve Piger til deres Bordel, har havt Tilhold i Tiltaltes Hus.

Vel er det nu ikke mod Tiltaltes Benægtelse godtgjort under Sagen, at hun har anvendt nogen egentlig Overtalelse eller Forlokkelse for at formaa de ommeldte Piger — der alle maa antages i Forvejen at have været hengivne til Utugt — til at søge Erhverv paa den nævnte Maade, ligesom det ej heller imod hendes Benægtelse er bevist, at hun af de vedkommende Bordelværter har modtaget direkte Vederlag for at skaffe dem Fruentimmer, men hun har dog erkjendt at have faaet Erstatning for sine Udlæg til Pigernes Rejser samt for deres Ophold i hendes Hus inden Afrejsen dels ved de ovenommeldte Pengeforsendelser fra Bordelværterne dels ved Hjælp af forskellige Klædningsstykker tilhørende de ommeldte Piger, som hun har indrømmet at have beholdt ved deres Afrejse.

Den af Tiltalte saaledes udviste Virksomhed for at skaffe de ovenommeldte Piger, der alle maa antages at have været i en ung Alder, og af hvilke navnlig en ikke var mere end 17 Aar gammel, anbragte i de paagjældende udenlandske Bordeller findes efter sin Beskaffenhed og efter det Omfang, hvori den er dreven, uanset at det, efter hvad ovenfor er anført, ikke er bevist, at nogen egentlig eller umiddelbar Forlokkelse har fundet Sted, at maatte betragtes som Rufferi, og for dette Forhold vil Tiltalte, der er født i Aaret 1829 og tidligere har været straffet dels i 1857 for Tyveri med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, dels 2 Gange i Aarene 1871 og 1873 for Betleri med simpelt Fængsel henholdsvis i 6 og i 8 Dage, være at anse efter Straffelovens § 182, og Straffen findes efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. Tiltalte vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Underretten 12 Kr., til Defensor sammesteds 10 Kr., samt til Aktor og Defensor for Overretten 15 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Ane Cathrine Sørensen eller Gjessing født Dyno bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Saa udreder hun og Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Underretten 12 Kr., til Defensor sammesteds 10 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Morville og Isaacsen, 15 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 213).

Sagen Nr. ²²²₁₈₇₆ *).

Advokat Levinsen Aktor
contra

Arrestanten Christen Hansen (Def.
Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 1 Decbr. 1876).

Strff. § 251 (saunt Forbrydelse af Borgerskab som Værts-
husholder) anvendt mod en Tiltalt, der, ved at love 2
Kvinder Ægteskab, hvilket han ikke agtede at holde,
havde bevæget dem til at forstrække ham med Penge,
som han forbrugte tildels uden deres Samtykke og til
egen Fordel.

Kriminal- og Politirettens Dom af 16 Septbr.
1876 er saalydende:

Under nærværende mod Arrestanten Christen Hansen
for Bedrageri anlagte Sag sigtes han som skyldig i denne
Forbrydelse ved Forhold, som han har udvist lige over for
Fruentimmerne Mette Johanne Christensen og Inger Andersen.

Med Mette Johanne Christensen havde Arrestanten i
Sommeren 1874 indladt sig i Kjæresteforhold, og under dette
omtalte han for hende, at han det paafølgende Efteraar vilde
aabne en Beværtning paa Nørrebro, og at de da skulde
giftes. Hun opsagde derfor sin daværende Tjeneste til 1 No-
vember næstefter og lod Arrestanten af Penge, som hun
ejede, efterhaanden faa ialt 414 Rd. eller 828 Kr. for der-
med at afholde de Udgifter, som Indretningen af det omtalte
Næringsbrug maatte medføre. Arrestanten lejede ogsaa en
Lejlighed i Vævergade, hvori han omtrent ved Oktober Flytte-
tid s. A. paabegyndte et Værtshushold og anvendte af de
Penge, han havde modtaget af Mette Johanne Christensen til

*) H. R. T. 1876—77 p. 477.

Betaling af Husleje, Inventarium m. m. ialt 326 Kr. 37 Øre, medens Resten efter hans Forklaring maa antages medgaaet, dels til to Rejser til Jylland, hvoraf han vil have foretaget den ene for at bringe en Frugthandel i Stand, hvoraf der Intet blev, og den anden alene for at besøge sin Familie, dels til Arrestantens eget Underhold. Værtshusholdet i Vævergade drev Arrestanten kun til i Begyndelsen af December Maaned 1874, da han solgte den for 250 Kr. Af dette Beløb gav han Mette Johanne Christensen 20 Kr. og anvendte med hendes Samtykke omtrent 90 Kr. deraf til Dækning af Gjæld, hvorimod han Nytaar f. A., da han rejste til Jylland, hvor han havde faaet Tjeneste, medtog det Øvrige og forbrugte dette til egen Fordel. Senere besøgte han af og til Mette Johanne Christensen, men talte ikke mere til hende om Ægteskab.

Med Inger Andersen forlovede Arrestanten sig i sidst-afvigte Efteraar og lovede hende Ægteskab, hvilket skulde indgaaes i Maj Maaned d. A., da han efter Aftale skulde nedsætte sig som Værtshusholder. I dette Øjemed lejede han ogsaa en Kjælder paa Gammel Mønt og gjorde Indkjøb af Møbler og andet Bohave, som han dog kun tildels betalte. De dermed forbundne Udgifter afholdt han med Penge, som han fik af Inger Andersen, af hvem han i det Hele erholdt c. 1049 Kr.

Sidstnævnte fattede dog, allerede forinden den paatænkte Forretning var kommen i Gang, Mistanke til Arrestanten, og hun fremkom derfor den 4 Maj d. A. for Kjøbenhavns Politi med Anmodning om, at Arrestanten, af hvem hun frygtede for at være bleven bedraget og forladt, maatte blive eftersøgt og dragen til Ansvar. Arrestanten blev paa Grund deraf anholdt af bemeldte Politi, men efter at han for Vicepolitidirektøren havde erklæret, at det fremdeles var hans Hensigt at ægte Inger Andersen og at drive den forberedte Forretning, frafaldt hun sin Klage. Hun flyttede nu sammen med Arrestanten, der ogsaa begyndte at holde Værtshus, men den 12 Juni næstefter gjentog hun sin Besværing over Arrestanten, og under den som Følge deraf foretagne kriminelle Undersøgelser, erklærede han, at han ikke vilde ægte Inger Andersen, hvorhos det oplystes, at han af de af hende modtagne Penge havde anvendt til sit personlige Brug og tildels til Svir mindst 260 Kr. For Retten nægtede først Arrestanten at have handlet som ovenommeldt i nogen svigagtig Hensigt, men foreholdt de mod ham talende Omstændigheder,

tilstod han, at han, da han forlovede sig med de forannævnte Fruentimmer, som han godt vidste havde Noget til Bedste, ikke gjorde det i den Hensigt at gifte sig med dem, men derimod for igjennem disse Forbindelser efterhaanden at komme i Besiddelse af deres Penge og saaledes midlertidigt have Noget at leve af enten alene, eller som det var sket i begge Tilfælde, sammen med dem og derefter hæve Forholdet af en eller anden Skingrund.

Denne Tilstaaelse gjentog Arrestanten i et Par paafølgende Forhører og erkjendte i et af disse tillige, at det havde været ham fuldt bevidst, at Inger Andersen kun overlod ham sine Penge i Tillid til, at det mellem dem aftalte Ægteskab, som det i Virkeligheden ikke var hans Tanke at indgaa, vilde finde Sted.

I et senere Forhør, hvorunder Mette Johanne Christensen havde givet Møde og erklæret, at hun kun lod Arrestanten faa og beholde de af hende oppebaarne Penge, fordi hun skulde giftes med ham, tilbagekaldte han ikke desto mindre bemeldte Tilstaaelse, og, uagtet han maatte erkjende, at den var afgiven frivillig, og uden at han var bleven paavirket paa anden Maade, end at han var bleven foreholdt de da foreliggende, hans Strafskyld bestyrkende Oplysninger, erklærede han, at den var urigtig og alene afgiven af Frygt for, at Undersøgelsen og Varetægtsarresten ellers vilde blive meget langvarig. Han paastod derimod nu, at det, da han forlovede sig med Mette Johanne Christensen og Inger Andersen, var hans Øjemed at gifte sig med dem, og at han først forandrede sine i saa Henseende tagne Beslutninger, da han, efter at have mere eller mindre forbrugt deres Penge, havde indset, at de ikke vare dygtige nok til at styre et Hus for ham, og at han navnlig for Mette Johanne Christensens Vedkommende endnu bibeholdt Tanken om at indlade sig i Ægteskab med hende efter at han havde solgt Forretningen i Vævergade, hvorhos han lige over for de 2 nævnte Fruentimmers i Strid dermed værende og med Ed bekræftede Udsagn fastholdt, at det var med deres Samtykke, at Fuldbyrnelsen af Ægteskab i sin Tid var bleven opsat.

Til denne Arrestantens Tilbagekaldelse kan der imidlertid i Medfør af Danske Lovs 1—15—1 og under Hensyn til de iøvrigt oplyste Omstændigheder ikke tages noget Hensyn, og det saa meget mindre, som det af en Arrestanten ved Københavns Amts søndre Birks Extraret den 5 Novbr. 1873 overgaaet Dom, hvorved han blev anset efter Analogien af

Straffelovens § 251 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, hvilken Dom, forsaavidt angik det Forhold, for hvilket Arrestanten domfældtes, blev stadfæstet ved en inden den Kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret den 30 December sidstnævnte Aar afsagt Dom*), ses, at Arrestanten i Aarene 1868—1873 ved lignende Fremgangsmaader som de foran fremstillede, har skaffet sig Penge hos flere forskellige Fruentimmer, hvorvel hans svigagtige Hensigt dengang ikke fandtes bevist. Og Arrestanten maa saaledes anses overbevist ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste at have ved Løfter, som han fra først af ikke tilsigtede at holde, svigagtigen fravendt de tidnævnte Fruentimmer Penge og forbrugt dem uden disses Samtykke, ialfald for en Del, udelukkende til sin egen Fordel.

Som Følge af det Foranførte, vil Arrestanten, der er født den 26 August 1840 og tidligere straffet, foruden som ovenfor anført, ved Højesteretsdom af 12 Januar 1871 efter Straffelovens § 235 med simpelt Fængsel i 8 Dage, nu blive at dømme efter samme Lovs § 257 og findes Straffen at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage.

Han vil derhos i Medfør af § 9 i Lov af 23 Maj 1873 om Forandring og Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabriksdrift m. m. af 29de Decbr. 1857 blive at dømme til at have det ham under 11 Oktober 1866 meddelte Borgerskab til Værtshusholderi heri Staden forbrudt.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Christen Hansen bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage samt have forbrudt det ham under 11 Oktober 1866 meddelte Borgerskab til Værtshusholderi her i Staden. Saa bør han og udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Schack og Mundt, med 15 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Det Tiltalte overbeviste i den indankede Dom omhandlede Forhold findes efter de dermed forbundne Omstændigheder at burde paadrage ham Ansvar efter Straffe-

*) Findes i U. f. R. 1874. 388.

ovens § 251, og Straffen bliver herefter at fastsætte til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, hvorhos Tiltalte, som i Dommen bestemt, bør have det ham meddelte Borgerskab som Værtshusholder her i Staden forbrudt. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Christen Hansen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder samt have forbrudt det ham meddelte Borgerskab som Værtshusholder her i Staden. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Levinsen og Henrichsen for Højesteret betaler Tiltalte 40 Kroner til hver.

Sagen Nr. 1876*). Redaktør C. Ploug (Adv. Brock)

contra

Overretsprokurator C. Alberti (Ingen).

(Afsagt den 1 Decbr. 1876).

Efter Omstændighederne ikke fundet strafbart om en Politiker at udtale, at han tog sin Fornuft fangen under Partiets Lydighed m. v. — Undersøgelse af Tilstrækkeligheden af en Forligsfuldmagts Indhold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 August 1875 er saalydende:

I en Artikel i Bladet „Fædrelandet“ for Tirsdagen den 21 Juli f. A. findes der paa 1ste Side 4de Spalte i Anledning af en Tale, som Citanten, Overretsprokurator C. Alberti, havde holdt ved et Folkemøde i Provstelukket ved Stege den 5te s. M., blandt Andet følgende Udladelse om ham:

„har han dog saa tidt taget sin menneskelige og juridiske Fornuft fangen under Partiets Lydighed, at han i politisk Henseende ikke kan agtes for stort mere end „en brølende Træl og Undermaaler“.“

*) H. B. T. 1876—77 p. 480.

Denne Udladelse har Citanten anset fornærmelig for sig, og han har derfor under nærværende Sag paastaaet, at Indstævnte, Redaktør C. Ploug, som ansvarlig Udgiver af bemeldte Blad anses med Straf herfor efter Straffelovens § 216 eller dog § 217 -- mindst en Bøde af 200 Rd. — samt at de paagjældende Udladelser mortificeres, og at Indstævnte tilpligtes at betale ham Sagens Omkostninger skadesløst. Indstævnte har derimod paastaaet sig frifunden og sig tillagt Sagens Omkostninger hos Citanten.

Medens Citanten har gjort gjældende, at de paaklagede Udladelser formentlig indeholde en Beskyldning mod ham for at handle mod bedre Overbevisning af Lydighed mod Partiet og endog tidt at have gjort sig skyldig i saadant uværdigt og umoralsk Forhold, har Indstævnte benægtet, at nogen saadan Beskyldning ligger i de brugte Udtryk eller af ham har været tilsigtet. Efter hans Forklaring er nemlig den første Del af den omhandlede Udladelse kun en Omskrivning af et bibelsk Udtryk, og Meningen skal alene have været at gøre en Anvendelse paa Citanten i hans politiske Forhold af den almindelige Sætning, at der hyppig kan indtræde Tilfælde, hvori det kan blive Pligt for den Enkelte at handle anderledes end hans Fornuft eller hans Anskuelser under andre Omstændigheder vilde byde ham, fordi højere Hensyn kræve, at han underordner sig, i hvilken Henseende Indstævnte derhos ved Exempler har søgt at paavise, at saadanne Tilfælde ogsaa ere indtrufne for Citanten, og at han da har handlet overensstemmende med hin almindelige Sætning.

Hvad dernæst angaar de i den sidste Del af Udladelsen brugte Udtryk: „brølende Træl og Undermaaler“, da har Indstævnte gjort gjældende, at disse Udtryk, som de i Artiklen anførte Citationstegn udvise, ikke tilhøre ham, men ere en Gjentakelse af Udtryk, der af en af Citantens politiske Meningsfæller skulle være brugte om dem, der brølte i Kor mod de mere fremragende Elementer af Modpartiet, altsaa om de uselvstændige og afhængige Medlemmer af dette, og under Hensyn til, at de saaledes ere brugte som en Art Retorsion samt efter Anledningen til den hele Udladelse, der var, at Citanten paa det omhandlede Folkemøde havde henpeget paa en Gjentakelse af „Experimentet“, hvad der efter Sammenhængen maatte sigte til en Nægtelse af Finansloven, formener Indstævnte, at der ialfald kun er sagt, at Citanten ikke er et ledende Medlem af sit Parti, at han slet ikke i

Forvejen véd, hvad dette vil, og at hans Udladelser altsaa ikke kunne gjøre noget Indtryk.

Retten skjønner imidlertid ikke bedre, end at der maa gives Citanten Medhold i, at de paaklagde Udladelser maa anses fornærmelige for ham.

Selv om den første Del af Udladelsen er en Omskrivning af et bibelsk Udtryk, kan dette ikke paa nogen Maade berettigede til en Opfattelse, der ikke stemmer med Ordene efter deres naturlige Betydning, og lægges denne sidste til Grund, da findes Meningen ikke at kunne være nogen anden end den, at det alene er Lydighed mod Partiet (eller mod de fra dettes Ledere udgaaede Ordre) og altsaa ikke nogen Erkjendelse af højere Hensyn, der i mange Tilfælde har bestemt Citantens Handlemaade, uden at han har villet høre, hvad hans egen menneskelige Fornuft og juridiske Indsigt indvendte derimod.

Kun herefter bliver det ogsaa forklarligt, at det som Følge af den Citanten paasigtede Handlemaade formenes at kunne siges om ham, at han i politisk Henseende ikke kan agtes for stort mere end en brølende Træl og Undermaaler, ved hvilke Udtryk der, idet den Brug, der maatte være gjort af samme af en af Citantens politiske Meningsfæller lige over for Modpartiet, selvfølgelig ikke kan berettigede til at betragte deres Anvendelse paa Citanten som en Art Retorsion, maa være ment, at han ved sin Handlemaade væsentlig har tilintetgjort sin egen Selvstændighed og politiske Indsigt og er bleven et slavisk afhængigt Medlem af Partiet.

Da nu Indstævnte ikke har kunnet godtgjøre Sandheden af disse sine Sigtelser, der navnlig ikke kunne anses beviste ved de af ham fremdragne Exempler, og da det er utvivlsomt, at en Handlemaade som den, der saaledes er tillagt Citanten, og hvorved han navnlig ogsaa vilde have tilsidesat Forskriften i § 56 i den gennemsete Grundlov af 28 Juli 1866, maatte i ikke ringe Grad berøre hans borgerlige Agtelse, vil Citantens Paastand om Mortifikation af de paaklagde Udladelser og om, at Indstævnte derfor anses med Straf, være at tage til Følge, saaledes at Straffen i Henhold til Straffelovens § 217 bliver at bestemme til en Bøde til Statskassen af 200 Kr., som i Mangel af fuld Betaling bliver at afsone med simpelt Fængsel i 30 Dage. Processens Omkostninger vil Indstævnte derhos have at betale Citanten med 50 Kr.

Forsaavidt Citanten har rejst Spørgsmaal, om ikke Ind-

stævnte har tilsidesat Forligslovgivningen, da findes Indstævnte, bortset fra Spørgsmaalet om, hvorvidt han kan anses at have været lovlig forhindret fra at møde personlig i Forligelseskommissionen, at have tilsidesat bemeldte Lovgivning derved, at den Fuldmagt, hvormed den Person, som mødte for ham, var forsynet, ikke indeholdt nogen Bemyndigelse for Fuldmægtigen til at indgaa Forlig, men alene en Bemyndigelse til at lade Citantens Klage henvise til Retten, hvorved altsaa enhver Forligsprøve paa Forhaand var afskaaren. Indstævnte vil derfor i Mulkt for unødigt Trætte have at betale 20 Kr. til Justitskassen.

Behørigt stemplet Papir er under Sagen forbrugt.

Thi kjendes for Ret: De forommeldte i Bladet „Fædrelandet“ for Tirsdagen den 21 Juli f. A. 1ste Side 4de Spalte indeholdte, for Citanten, Overretsprokurator C. Alberti, fornærmelige Udladelser bør døde og magtesløse at være, og bør Indstævnte, Redaktør C. Ploug, for sit i saa Henseende udviste Forhold bøde til Statskassen 200 Kroner eller, saafremt denne Bøde ikke fuldt betales, hensættes i simpelt Fængsel i 30 Dage. Saa betaler Indstævnte og til Citanten Processens Omkostninger med 50 Kr. og til Justitskassen i Mulkt for unødigt Trætte 20 Kr. Det Idømte at ændres inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den af Indstævnte paaklagede i den indankede Dom anførte Udladelse findes der ikke Føje til at lægge anden Betydning, end at Indstævnte ofte med Tilsidesættelse af sine personlige Anskuelse har underordnet sig det politiske Partis Flertals-Beslutninger, til hvilket han hører, og at han kun kan betragtes som en mindre selvstændig og betydelig politisk Personlighed. Da nu en saadan Underordning som den nævnte kan være begrundet i Overbevisningen om, at en ønskelig Samvirken af politiske Meningsfæller nødvendiggjør Resignation fra de Enkeltes Side, selvfølgelig indenfor visse Grændser, kan Udladelsen herom ikke antages at indeholde nogen for Indstævnte fornærmelig Sigtelse, lige saa lidt som den hertil knyttede Bedømmelse af Indstævnte som Politiker kan anses at nedsette hans borgerlige Agtelse. Hvad særlig angaar de

brugte Ord »brølede Træl og Undermaaler«, da fremtræde disse med Citationstegn anførte Udtryk ikke som Citantens egne, men kun som et Citat af den i den paa-gjældende Bladartikels første Del meddelte, saakaldte poetiske Indledning til en Artikel i Ugeskriftet »Almuevenuen«, hvori det blandt Andet hedder, at »alle Trælle og Undermaalere brølte: provisorisk Finanslov«, og da det derhos ikke siges, at Indstævnte er en brølede Træl og Undermaaler, hvorimod Ytringen kun gaar ud paa, at han i politisk Henseende ikke kan agtes for stort mere end de i bemeldte Ugeskrift som brølede Trælle og Undermaalere benævnte uselvstændige Tilhængere af et andet Parti, mangler der efter hele Sammenhængen Feje til at anse de her omhandlede Udtryk brugte paa en for Indstævnte fornærmelig Maade. Der vil derfor være at tillægge Citanten Frifindelse for Indstævntes Tiltale.

Efter Sagens Oplysninger maa Citanten antages ved lovligt Forfald at have været forhindret i at give personligt Møde ved Sagens Foretagelse i Forligelseskommissionen, og da der ikke findes tilstrækkelig Grund til at forstaa den af ham udstedte, i den indankede Dom ommeldte Fuldmagt saaledes, at Fuldmægtigen skulde være udelukket fra at forlige Sagen — i hvilken der ogsaa i Henhold til Fuldmagten maa antages at være prøvet Forlig — kan Citanten ikke anses som den, der har overtraadt Forligslovgivningen. Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Sagens Omstændigheder være at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Citanten bør for Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Sagen Nr. ¹⁴⁶1878 *).

Etatsraad Buntzen Aktor

contra

Lars Pedersen (Def. Adv. Levinsen).

(Afsagt den 5 December 1876).

Anset for efterfølgende Meddelagtighed i Tyveri, umiddelbart efter at en Anden i en Skov ulovlig havde hugget 2 Granplanter af Værdi ialt 50 Øre, i Forening med denne at tage dem i Besiddelse. Strfl. § 238 anvendt. Spørgsmaal om det første Bevis var tilstrækkeligt.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 Juni 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Kronborg østre Birks Extraret hertil indankede Sag tiltales Parcellist Lars Pedersen af Sørup Overdrev for Tyveri.

I saa Henseende er det af Skovløber Niels Pedersen og Indsidder Peder Nielsen edelig forklaret, at da de d. 8 December f. A. vare tilstede i den Staten tilhørende Skov Stenholtsvang samtidig med at Tiltalte og hans Søn, Husmand Ole Larsen, hvem Sagen i 1ste Instans tillige omfattede, men for hvis Vedkommende den ikke er appelleret, vare ifærd med at bortkjøre en for fælles Regning ved Auktion den 7de s. M. kjøbt Bunke Granudhug, der skulde benyttes til Juletræer, bemærkede de, der stode saaledes, at de kunde holde Øje med Tiltalte og hans Søn uden at ses af disse, at Ole Larsen afhuggede en Granplante, der stod i Nærheden af Bunken, og at han kastede den paa Bunken, hvorefter den blev læsset paa Vognen og kjørt bort med det første Læs; dog have Vidnerne med Hensyn hertil ikke med Bestemthed turdet paastaa, at Tiltalte, som dengang var beskæftiget med at læsse paa Vognen, har lagt Mærke til, at Ole Larsen huggede Planten og lagde den i Bunken. Senere da det andet Læs blev læsset, saa' Vidnerne, at de Paa-gjældende gik samlede c. 30 à 40 Alen bort fra Bunken, uden at Vidnerne dog kunde se, hvad de foretog sig, og at Tiltalte derefter vendte tilbage bærende 2 Granplanter, som han lagde paa Læsset, medens Sønnen fulgte bagefter med en Granplante i Haanden, hvilken han dog ikke fik leveret

*) H. R. T. 1876--77 p. 492.

Tiltalte, men kastede op paa Læsset, idet Vidnerne da traadte frem og foreholdt Tiltalte og hans Søn det Passerede, paa hvilket Forehold Tiltalte framkom med den Ytring, „at de Planter ikke kunde blive saa dyre, da de ikke havde staaet i Række.“ Ifølge Vidnernes Forklaring var hele Bunken dengang, da de sidstnævnte 3 Granplanter bragtes hen til Vognen, paalæsset, kun at muligen et enkelt Granris, men ingen Granplante da laa ved Vognen. De saaledes afhuggede Granplanter vare efter hvad der er oplyst under et paa Overrettens Foranledning optaget Reassumptionsforhør, selvstændige paa Roden voxende Trær, der vel ikke af Forstvæsenet vare plantede men selvsaaede, og som Forstvæsenet ønskede at skaane for at de kunde voxe op.

Imod denne Vidneforklaring har Tiltalte nu vel vedblivende benægtet at have været tilstede, da hans Søn huggede Granplanterne, og at have baaret to af disse hen til Vognen, fra hvilken han ikke vil have været fjernet, da Sønnen tilegnede sig Planterne, og efter hvad Ole Larsen, der forevrigt har tilstaaet at have hugget de her nævnte 4 Granplanter, har forklaret under Sagen, har der ikke mellem ham og Tiltalte været truffet nogen Aftale om at tilvende sig Trær i Skoven. Da Tiltalte imidlertid under Reassumptionsforhøret har vedgaaet, at han, der samtidig med, at Vidnerne traadte frem, af Sønnen blev underrettet om, at denne virkelig havde hugget Planterne i Skoven, har brugt den ovenanførte Ytring, hvorved han vil have sigtet til, at Træerne ikke havde kostet Forstvæsenet Noget at plante, og da Tiltalte, efter hvad han ligeledes har indrømmet, ikke af Sønnen var bleven sat i Kundskab om, at de afhuggede Planter ikke havde staaet i Række, og det heller ikke kan antages, at han af de faktiske Forhold paa Stedet, hvor han vil have modtaget Planterne, har kunnet drage nogen Slutning til deres Egenskab som selvsaaede, eftersom der dersteds fandtes baade selvsaaede og i Række plantede Grantrær, vækker hin Ytring af Tiltalte en høj Grad af Formodning for, at han har været vidende om, hvad der fra Sønnens Side var foretaget, og der findes derfor herved i Forbindelse med de tvende Vidners ovenfor angivne edelige Forklaringer og den Omstændighed, at Sønnen ikke med Bestemthed har kunnet forklare sig om Stedet, hvor han leverede Tiltalte de huggede Planter, at være tilvejebragt et tilstrækkeligt Bevis til at domfælde Tiltalte som skyldig i efterfølgende Meddelagtighed i det af

Sønnen begaaede Tyveri af de to Granplanter, der under Sagen ere vurderede tilsammen til 50 Øre.

Det er derhos ved Tiltaltes egen med de øvrige frømkomne Oplysninger stemmende Tilstaaelse godtgjort, at han ved den ommeldte Lejlighed har afhugget et til 8 Øre vurderet Ellerodstød af nogle Alens Længde og et Par Tommers Tykkelse, hvilket han efter sin Forklaring vilde benytte til at sætte for Læsset, da der ved de købte Bunker Granudhug kun befandtes én Sten. For dette Tyveri, der efter Omstændighederne findes at maatte henføres under Straffelovens § 235, har det kongelige Forstvæsen forlangt Tiltalte afstraffet, medens Forstvæsenet iøvrigt har frafaldet ethvert Krav paa Erstatning under Sagen, og Tiltalte, der er født den 2 Marts 1819 og tidligere ved Kronborg østre Birks Extraretsdom af 9 Februar 1874 for Skovtyveri i Medfør af Straffelovens § 234 jfr. § 228 er anset med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, vil derfor nu i Henhold til alt Foranstaaende være at anse efter Straffelovens § 238 jfr. § 241 som for 2den Gang begaaet Hæleri og § 235 med en Straf, der i Henhold til Straffelovens § 62 3die Stykke i det Hele passende vil kunne bestemmes til 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød. I Overensstemmelse hermed vil den indankede Dom, hvorved Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 240 jfr. § 230 og 55 er anset med en Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 4 Dage, saaledes at Straffen for hans sidst omhandlede Forhold heri er indbefattet ifølge Straffelovens § 62 3die Stykke, være at forandre, medens Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger for Tiltaltes Vedkommende billiges.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Parcellist Lars Pedersen af Sørup Overdrev, bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Birkethingsdommen, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Tvermoes og Bloch, betaler Tiltalte 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke findes at kunne lede til andet Resultat end det deri antagne,

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Etatsraad Buntzen og Advokat Levinsen for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr ^{344 *}₁₈₇₆.

Advokat Brock Aktor

contra

Arbejdsmand Hans Jensen (Def. Etatsraad Buntzen).

(Afsagt den 5 December 1876).

Anset for Hæleri i et Skur i en Gaard at modtage dér stjaalne Koster og derefter ifølge Aftale med Tyven til fælles Fordel at besørge dem bragte ud af Gaarden.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Septbr. 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Næstved Kjøbstads Extraret hertil indankede Sag tiltales Arbejdsmand Hans Jensen af Glumsø for Delagtighed i Tyveri eller for Hæleri.

Den af Tiltalte afgivne Forklaring gaar ud paa, at han Markedsdagen den 15 December f. A. paa Markedet i Næstved traf sammen med en Kvægdriver, som han enkelte Gange tidligere havde set og vidste at hedde Ole, og at de hen paa Eftermiddagen bleve enige om at tage en Snaps sammen, hvorfor de begave dem til Hotel Dania, hvor der bor en Værtshusholder; men da de vare komne hertil, gik Ole ind i Vognskuret, og, da Tiltalte gik hen for at se, hvor han blev af, stak Ole en Pakke, som han stod med ved Forlæderet af en Vogn, og som han havde rullet sammen, til Tiltalte, idet han sagde, at denne bedre kunde have den under sin Regnkappe. Tiltalte indsa da vel nok, at den var stjaalen, men tog den dog og bar den skjult under Kapper forbi to Karle, der stode i Porten. Da de saa vare komne ud paa Gaden, saa' Tiltalte, at det var et Rejsetæppe, og

*) H. R. T. 1876—77 p. 495.

sagde til Ole, der lidt efter kom ud til ham, at han ikke vilde have det, hvorpaa Ole tog det og gav Tiltalte 2 Kroner som hans Andel.

Vel er denne Forklaring ikke sandsynlig, hvorimod det er rimeligere, at Tiltalte selv har stjaalet Tæppet, men der findes dog ikke tilstrækkelig Grund til at forkaste den, og den vil altsaa være at lægge til Grund for Paadømmelsen. Rejsetæppet er af Ejeren vurderet til 10 Kr., hvorimod Tiltalte Intet har havt at erindre. Det maa herefter billiges, at Tiltalte, der er født den 22 Januar 1837. og, foruden at have ifølge Forlig erlagt en Bøde af 5 Rd. for Polituorden, ved Tybjerg Herreds Extrarets Dom af 3 Februar 1868 for Posttyveri i Henhold til Straffelovens § 229 har været anset med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, men ellers ikke findes kriminaliter dømt, ved den indankede Dom er anset efter Straffelovens § 238 jfr. § 241 som for 2den Gang begaaet Hæleri med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Da Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger ligeledes billiges, vil den i det Hele være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Bythingsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Berggreen og Heckscher, betaler Tiltalte, Arbejdsmand Hans Jensen af Glumse, 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Brock og Etatsraad Buntzen for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

I Sagen Nr. $\frac{199}{1876}$ *).

Etatsraad Buntzen Aktor

contra

Christian Jensen og Christian Johansen (Def. Adv. Brock)

forandredes under den 7 December 1876 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1876. 1129 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Det Forhold, hvori Tiltalte Christian Jensen har gjort sig skyldig ved i sin Stilling som Fuldmægtig paa Postkontoret i Odense at tilvende sig dels indbetalte Postanvisningsbeløb, idet han derhos tilbageholdt de af Afsenderne herfor afgivne udfyldte Postanvisningsblanketter, dels erlagte Postoprævningsbeløb, idet han tilintetgjorde de med de paagjældende Forsendelser fulgte Blanketter, findes at maatte paadrage ham Ansvar efter Straffelovens § 258, hvorhos der tillige bliver at tage Hensyn til § 37, og Straffen vil efter Omstændighederne være at bestemme til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage. I Henseende til den Tiltalte Christian Johansen tillagte Frifindelse vil den indankede Dom i Henhold til de for hans Vedkommende deri anførte Grunde være at stadfæste, ligesom ogsaa Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger med Hensyn til begge de Tiltalte billiges.

Thi kjendes for Ret:

Christian Jensen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Etatsraad Buntzen og Advokat Brock tillægges i Salarium for Højesteret hver 60 Kroner, der udredes af de Tiltalte paa den med Hensyn til Aktionens øvrige Omkostninger bestemte Maade.

*) H. R. T. 1876-77 p. 498.

Sagen Nr. $\frac{161}{1878}$ *). Odense Byraad og Odense Overligningskommission (Højesteretssagf. Oct. Hansen)

contra

Ritmester W. E. A. Bülow (Adv. Neilemann).

(Afsagt d. 11 December 1876).

I et Tilfælde, hvor Formue- og Lejlighedsskat til en Kjøbstadkommune blev paalignet efter en progressiv stigende Skala, og hvor Skatten af en Officers Embedsindtægt vel var nedsat til de i Lov 17 Maj 1873 § 3 normerede 2 p. c., men denne Indtægt taget i Betragtning til Forøgelse af Skatten af Officerens Privatindtægt, antaget, at Spørgsmaalet om Beregningsmaadens Rigtighed hørte under Overligningskommissionens endelige Afgjørelse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Juni 1876 er saalydende:

Ved Ligningen af Kommuneskat paa Formue og Lejlighed i Odense for Aaret 1875 er Citanten, Ritmester af 2det Dragonregiment W. E. A. Bülow, der har en Embedsindtægt af 3000 Kr. og i Privatindtægt 3200 Kr., bleven ansat til en Skat af 264 Kr. 96 Øre. Det er in confesso, at Formue- og Lejlighedsskatten i Odense paalignes efter en progressiv stigende Skala, saaledes at en Indtægt af 3000 Kr. kun giver 28 Skatteportioner, medens en Indtægt af 6200 Kr. beskattes med 112 Portioner, og at hver Portion var bestemt til 2 Kr. 44 Øre. Ligningskommissionen har nu beregnet Citantens Skat saaledes, at den først af hans Embedsindtægt 3000 Kr. — et Beløb, der, som ovenanført, ellers medfører en Skat af 28 Portioner eller 68 Kr. 32 Øre — har i Medfør af Loven af 17 Maj 1873 § 3, hvorefter der af samme ikke maa fordres mere end 2 p. c., beregnet Skatten til 60 Kr., hvornæst der af hans private Indtægt 3200 Kr. er beregnet 84 Portioner eller 204 Kr. 96 Øre, ialt de ovenanførte 264 Kr. 96 Øre.

Med den saaledes anvendte Skatteberegning har Citanten erklæret sig utilfreds, fordi der ikke i Henhold til den oven-

*) H. R. T. 1876—77 p. 502.

citerede Lov af 1873 § 3 er indrømmet ham en større Nedsættelse end 8 Kr. 32 Øre, medens Nedsættelsen efter hans Formening burde være sket saaledes, at, da der af 6200 Kroners Indtægt gives 112 Skatteportioner à 2 Kr. 44 Øre, ialt 273 Kr. 28 Øre, hvilket udgjør 4¹¹⁶ 775 p. c., maatte denne Skatteprocent beregnes af hans Privatindtægt 3200 Kr. med 141 Kr. 4 Øre, men af hans Embedsindtægt 3000 Kr. kun med 60 Kr., ialt 201 Kr. 4 Øre.

(Fortsættes).

Meddelelser.

Den nye tyske Lov om Strafferetsplejen. Fra den tidligere (jfr. foran p. 394) givne Fremstilling af den tyske Lov om Dømmagtens Ordning vil erindres, at Paakjendelsen af kriminelle Sager i 1ste Instans tilfalder Schöffengerichte i Bagatelsager, Nævningeretter i de groveste Forbrydelsestilfælde og Landretterne i de øvrige Sager med Undtagelse af nogle faa, praktisk lidet vigtige Tilfælde, som høre under Rigsretten. Betragtet i Forhold til vor Ret ligger den tyske Lovs Hovedforskjelligheder dels i Nævningeinstitutionen dels og væsentligst deri, at den er bygget paa Anklageprincippet og Mundtligheds- eller Umiddelbarhedsprincippet*).

Den Anklagedes Afhøring. En Følge af Anklageprincippet er, at der paa intet Trin af Sagen bliver Spørgemaal om et Forhør over den Sigtede af den Art, som vor Ret hjemler. Efter den tyske Lov skal der vel finde en Afhøring Sted, men denne har kun det Øjemed at give den Anklagede Lejlighed til at fjerne de foreliggende Grunde til Mistanke mod ham og til at fremhæve de for ham talende Kjendsgjæringer. En Pligt til at bidrage til Sagens Oplysning paahviler ikke den Anklagede; han skal spørges, om han vil svare Noget paa Beskyldningen, og kan altsaa aldeles nægte at ndtale sig. Han er imidlertid dog pligtig at møde til Afhøring og kan om fornødent fremstilles med Magt.

*) Det er ikke først ved den her omtalte Lov, at de tre nævnte Grundsætninger ville blive indførte i Tyskland. Saa godt som alle tyske Stater have efter 1848 erholdt Procesordninger, der anerkjende disse Principer.

Varetægtsfængsel Dette maa kun anvendes, hvor stærke Grunde til Mistanke foreligge, og der derhos enten næres Formodning om, at den Paagjældende vil flygte, eller foreligger Kjendsgjæringer, hvoraf kan sluttes, at han vil tilintetgjøre Handlingens Spor eller forlede Vidner eller Medskyldige til falske Udsagn eller de Førstnævnte til at undrage sig Vidnepligten. Formodning om Flugt er uden videre begrundet bl. A., naar det er en egentlig Forbrydelse (Verbrechen i Modsætning til Vergehen og Uebertretung), som er Gjenstand for Undersøgelse. En Fængsling, der alene sker paa Grund af Formodning om Flugt, kan afværges ved Sikkerhedsstillelse. Særlige strengere Betingelser for Fængsling gjælde, naar den omspurgte Handling kun kan paadrage Straf af Fængsel eller Bøder. Fraværende kan der af Retten tilstaa frit Lejde, saa at de kunne indfinde sig uden at kunne undergives Varetægtsfængsel.

Forsvarer. Den Anklagede kan paa ethvert Trin af Forfølgningen benytte sig af en Forsvarers Bistand, dog med en Modifikation forsaavidt Forundersøgelse angaar, jvfr. nedenfor. I Sager, der høre under Nævningeretter eller Rigsretten, skal en Forsvarer bruges og bliver om fornødent beskikket af Retten. Det Samme gjælder om Sager, der høre under Landretterne, hvis den Anklagede er døv eller stum eller yngre end 16 Aar, eller hvis Sagen angaar en egentlig Forbrydelse, og den Anklagede begjærer en Defensor. Til Forsvarere kunne i Reglen kun benyttes Sagførere med Ret til at praktisere ved tyske Domstole og Lærere i Lovkundighed ved tyske Højskoler.

Vidner m. v. Berettigede til at vægre sig ved at vidne ere den Beskyldtes Ægtefælle eller Forlovede, hans Slægt i den rette Linie og indtil Sideliniens 3die Grad og hans Besvogrede i den rette Linie og indtil Sideliniens 2den Grad. Fremdeles Gejstlige, den Beskyldtes Forsvarer, Sagførere og Læger med Hensyn til hvad der er dem betroet som saadanne. Enhver kan nægte at aflægge Vidneforklaring om saadanne Spørgsmaal, hvis Besvarelse vil udsætte ham eller hans Nærmeste for kriminøl Forfølgning. Offentlige Embedsmænd maa kun med deres Foresattes Tilladelse afhøres om Embedshemmeligheder. Vidnet skal i Reglen tages i Ed, forinden det afgiver sin Forklaring. Det Vidne, der udebliver uden lovligt Forfald, skal erstatte de ved dets Udeblivelse foranledigede Omkostninger og straffes med en Bøde af indtil 300 Mk., og hvis denne ikke kan inddrives, med Fængsel i indtil 6 Uger. Det kan derhos

fremstilles med Magt. Nægter det mødte Vidne at aflægge Ed eller afgive Forklaring, kan samme Straf idømmes. Derhos kan Vidnesbyrdet fremtvinges ved Indsættelse i Fængsel dog ikke i længere Tid end 6 Maaneder (ved Politiforseelser 6 Uger) og aldrig længere end selve Hovedsagen varer. Vidner ere berettigede til Godtgjørelse for Tidsspilde og Rejseudgifter. Denne Godtgjørelse udredes af Statskassen, forsaavidt Vidnerne ere indkaldte af en Dommer eller Statsanklager. Indstævnes de umiddelbart af en Privat, ere de kun pligtige at møde, naar der kontant tilbydes dem lovmæssig Godtgjørelse, eller denne bevises at være deponeret hos Retsskriveren. Viser det sig, at de privat indkaldte Vidner have været tjenlige til Sagens Oplysning, erholde dog ogsaa de Godtgjørelsen af Statskassen. Syns- og Skjønsmænd ere i det Væsentlige samme Regler undergivne som Vidner. Dog kan deres Unladelse af at møde eller Vægring ved at give Forklaring i det Højeste paadrage dem Straf af Bøder indtil 600 Mk. (ikke Fængsel). De have samme Ret til Godtgjørelse af Tidsspilde og Rejseudgifter som Vidner, og desuden Krav paa Vederlag for deres Arbejde. Samme Tvangsmidler som de for at fremtvinge Vidneforklaring fastsatte, ere anvendelige mod den, der nægter at udlevere en i hans Besiddelse værende Gjenstand, som er af Betydning for Undersøgelsen som Bevismiddel. Saadanne Gjenstande kunne forøvrigt beslaglægges, naar de forefindes.

Anklages Nødvendighed. I Overensstemmelse med Anklageprincippet er det Reglen, at Domstolene ikke udfolde nogen Virksomhed uden en Anklage, og at deres Undersøgelser og Afgjørelser ikke strække sig videre end til den i Anklagen betegnede Handling og beskyldte Person.

Anklager. I alle Sager, som (ubetinget) forfølges offentligt, rejses Anklagen af Statsanklageren, som er forpligtet til at sætte sig i Bevægelse, saasnart det fornødne faktiske Grundlag for Anklage er tilstede. Den ved den begaaede Gjerning fornærmede Private kan, naar Statsanklageren nægter at efterkomme hans Opfordring til at rejse Anklage, ikke selv iværksætte Paatalen, men er henvist til inden 2 Uger at besvære sig hos Statsanklagerens Foresatte og derfra inden 1 Maaned indbringe Spørgsmaalet for Overlandretten (eller Rigsretten, forsaavidt der er Tale om en under den som 1ste Instans hørende Gjerning). Beslutter da denne Domstol, at offentlig Klage skal finde Sted, er Statsanklageren pligtig at udføre denne, og den Fornærmede kan

i saa Fald optræde som Anklager ved Siden af Statsanklageren. Giver derimod Domstolen Statsanklageren Medhold, maa den Private, som har indbragt Spørgsmaalet, bære de ved dets Afgjørelse forarsagede Omkostninger. I Sager, der kun forfølges offentlig paa Begjæring, kan den Fornærmede, forsaavidt Sagen angaar en Æres- eller Legemsfornærmelse, iværksætte privat Paatale uden først at henvende sig til Statsanklageren. Saavel i dette Tilfælde, som hvor Straffesagers Forfølgning er privat, er Statsanklageren berettiget til at deltage i eller overtage Forfølgningen.

Anklagens Forberedelse. Naar Statsanklageren ved Angivelse eller paa anden Maade navnlig gjennem Politiet erhverder Kundskab om, at en strafbar Handling formodes begaaet, skal han søge at udforske Sammenhængen og herunder saavel eftersøge de til Befrielse som til Beskyldning tjenlige Data. Til dette Øjemed kan han selv eller ved Politiet lade anstille Efterforskninger af enhver Art kun ikke edelige Afhøringer, og begjære alle mulige Oplysninger af offentlige Autoriteter. Anser Statsanklageren en enkelt retslig Undersøgelseshandling for nødvendig, maa han derom henvende sig til vedkommende Amsdommer. Denne skal, forinden han handler, prøve om de lovbestemte Betingelser for Handlingens Foretagelse ere tilstede. I paatrængende Tilfælde kan forøvrigt Amsdommeren af sig selv foretage saadanne Undersøgelseshandlinger.

Anklagens Anhængiggjørelse. Denne sker derved, at Statsanklageren enten andrager om en retslig Forundersøgelse eller indgiver et Anklageskrift til Retten. Ved Schöffengerichte behøves dog i visse Tilfælde skriftlig Anklage ikke.

Retslig Forundersøgelse kan ikke finde Sted i Anledning af Sager, som høre under Schöffengerichte. Derimod er den nødvendig i alle Sager, der høre under Nævningetretten eller Rigsretten. Forsaavidt angaar Sager, der høre under Lændretterne, kan den finde Sted 1) naar Statsanklageren begjærer det. Saadan Begjæring kan Retten kun afslaa, naar den anser sig inkompetent eller formener, at Forundersøgelse eller kriminel Forfølgning er utilstedelig i det foreliggende Tilfælde; 2) naar den Anklagede andrager derom og fremfører antagelige Grunde for, at den er nødvendig til Forberedelse af hans Forsvar. -- Forundersøgelsen tilsigter kun at skaffe Kundskab om Hovedforhandlingen skal begyndes eller Forfølgningen ophøre. Den er ikke offentlig,

og hverken Statsanklageren eller Forsvareren maa være tilstede, naar den Anklagede eller Vidner og Synsmænd afhøres. Dog er deres Nærværelse tilladt, hvis Vidnerne eller Skjønsmændene maa ventes at ville være hindrede fra at møde under Hovedforhandlingen, eller dette paa Grund af stor Afstand vil være dem særdeles vanskeligt. Ligeledes er Statsanklageren og Forsvareren berettigede til at være tilstede, naar andre end de nævnte Undersøgelseshandlinger foretages. Vidner og Synsmænd tages i Reglen først i Ed under Hovedforhandlingen og kun undtagelsesvis under Forundersøgelsen, navnlig naar deres Edsfæstelse maaske ellers vilde blive umulig.

Hovedforhandlingen. Naar Statsanklageren har indgivet sit Anklageskrift eller Andragende om Forundersøgelse, kan han ikke længere lade Sagen falde. Det er Retten, som afgjør, om Hovedforhandling skal finde Sted eller ej. Retsformanden skal meddele den Anklagede Anklageskriftet med Opfordring om at erklære inden en vis Frist, om han begjærer en Forundersøgelse eller visse enkelte Handlinger foretagne, eller om han har Indsigelser mod, at Hovedforhandlingen begyndes.

Hovedforhandlingen gaar i Overensstemmelse med Umiddelbarhedsprincippet ud paa en direkte Fremførelse af og Redegørelse for Beviserne og Sagens Omstændigheder for dem, der skulle dømme. Alle disse maa derfor uafbrudt være personlig nærværende. Ligeledes maa Vidner og andre Deponenter møde personlig, men herfra tilstedes dog Undtagelse, naar særlige Vanskeligheder derved vilde forvoldes. Baade Statsanklageren og den Anklagede maa være tilstede. Domme mod Fraværende gives kun i ganske ubetydelige Sager.

Indkaldelsen af Deponenter og Tilstedebringelsen af Bevismidler besørjes af Statsanklageren. Retten kan dog *ex officio* anordne, at visse Deponenter eller Bevismidler skulle bringes tilstede, og den Anklagede kan rette Andragender desangaaende til Rettens Formand, men forøvrigt kan den Anklagede, naar hans Andragende afslaaes eller uden foregaaende Andragende, selv umiddelbart foretage det Fornødne. Han maa da underrette Statsanklageren derom, ligesom Statsanklageren paa tilsvarende Maade er pligtig at underrette den Anklagede, hvis andre Personer end de i Anklageskriftet nævnte skulle møde.

Ledelsen af Hovedforhandlingen, Afhøringen af den Anklagede og Bevisoptagelsen foregaar ved Rettens Formand.

Efter at Vidner m. fl. ere optraadte, begyndes med Oplæsningen af Beslutningen om Hovedforhandling og den Anklagedes Afhøring i Overensstemmelse med det foran herom Bemærkede. Derpaa finder Bevisførelsen Sted. Vidners og Synsmænds Examination kan overlades til Parterne under Rettens Kontrol, naar saavel Statsanklageren som Forsvareren andrager derom. Reglen er, at de afhøres af Formanden, som dog skal tilstede de andre Dommere, Nævningerne, Anklageren, Forsvareren og den Anklagede at rette Spørgsmaal til Deponenterne. Efter Afhøringen af enhver af Vidnerne, Synsmændene eller de Medanklagede saavel som efter Oplæsningen af ethvert Dokument skal den Anklagede spørges, om han har Noget at bemærke. Efter Bevisførelsen erholder Statsanklageren og derpaa Forsvareren Ordet. Statsanklageren kan gjensvare, men den Anklagede skal have det sidste Ord. Selv om en Forsvarer har talt for den Anklagede, skal denne spørges, om han selv har Noget at anføre til sit Forsvar.

Dommene skulle nøjagtig motiveres og forkyndes strax eller senest en Uge efter Forhandlingens Slutning. Til enhver for den Anklagede ufordelagtig Afgjørelse af Skyldspørgsmaalet udfordres $\frac{2}{3}$ af de Dømmendes Stemmer. Under Skyldspørgsmaalet henhøre de lovbestemte Omstændigheder, som udelukke, formindske eller forhøje Strafskylden, men ikke Spørgsmaalet om Gjentagelse eller Strafskyldens Forældelse. Om Bevisførelsens Resultat skjønner Retten efter sin frie af Forhandlingernes Totalitet udledede Overbevisning.

Over Hovedforhandlingen optages en Protokol, som underskrives af Formanden og Retsskriveren, og skal gjengive det Væsentlige af Forhandlingens Gang og Resultater.

Særligt med Hensyn til Hovedforhandlingen for Nævningeretterne. Her skrives først til Dannelse af Edsvornebænken, hvilket kan ske, naar mindst 24 habile Nævninger ere tilstede. Af disse udtages de 12, der skulle fungere, ved Lodtrækning. Et saa stort Antal af de Udtrukne kan uden Angivelse af Grunde forkastes, som der er flere end 12 Nævninger at udvælge af. Statsanklageren og den Anklagede have hver Ret til at forkaste et lige stort Antal.

Efter at derpaa Nævningerne ere edsfæstede, begynder Forhandlingen paa den oven angivne Maade med den Anklagedes Afhørelse og Bevisførelsen. Efter at denne har

fundet Sted, blive de Spørgsmaal, som Nævningerne skulle besvare, oplæste. Disse Spørgsmaal affattes af Rettens Formand, men Statsanklageren, den Anklagede og enhver Nævning kan gjøre opmærksom paa Mangler ved Affattelsen og andrage paa Forandringer eller Tilføjelser. Hovedspørgsmaalet gaar ud paa, om den Anklagede er skyldig i den ham imputerede Handling. Kan efter det under Forhandlingen Fremkomne en anden Bedømmelse af den begaaede Handling komme i Betragtning end den, der ved Beslutningen om Hovedforhandlingens Begyndelse blev lagt til Grund, skal der stilles Spørgsmaal herom (Hülfsfrage). Om de lovbestemte Strafforhøjelses- eller Strafnedsættelsesgrunde skal, naar dertil findes Anledning, forelægges Nævningerne særligt Spørgsmaal (Nebenfrage), og det Samme gjælder om lovbestemte Omstændigheder, hvorved Strafbarheden ophæves. Om formildende Omstændigheder skal særligt spørges, naar det af Retten anses for hensigtsmæssigt, eller naar Statsanklageren andrager derom. Endvidere skal der, naar den Anklagede paa Gjerningstiden var under 18 Aar, spørges, om han var i Besiddelse af den til Erkjendelse af Handlingens Strafbarhed fornødne Indsigt.

Efter at Spørgsmaalene ere faststillede, følger Anklagerens og Forsvarerens Udviklinger og derpaa en Belæring fra Rettens Formand til Nævningerne om de retlige Synspunkter, som de i det foreliggende Tilfælde skulle tage i Betragtning, men uden nogen Kritik af de fremførte Beviser. Nævningerne trække sig nu tilbage til et særskilt Rum, hvor de vælge en Formand og raadslaa og afstemme over Spørgsmaalene. Formanden nedskriver Resultaterne ved Siden af hvert Spørgsmaal og underskriver. Ved enhver for den Anklagede ugunstig Afgjørelse skal angives, at den er vedtagen med mere end 7 Stemmer, og naar Tilstedeværelsen af formildende Omstændigheder nægtes, at dette er antaget med mere end 6 Stemmer. Forøvrigt angives Stemmetallet ikke. Nævningernes Erklæring oplæses i Retten af deres Formand. Findes den urigtig i Formen eller utydelig, ufuldstændig eller selvmodsigende, henvises Nævningerne til at rette Manglen ved yderligere Raadslagning.

Erklæres den Anklagede for ikke skyldig, frifinder Retten strax. I modsat Fald gives Ordet til Anklageren og Forsvareren, for at de kunne fremsætte deres mulige Bemærkninger og Andragender. Derpaa afsiges Dommen paa Grundlag af Nævningernes Erklæring, medmindre Retten enstemmig

antager, at Nævningerne have taget fejl i Hovedpunktet til den Anklagedes Skade, thi da henvises Sagen til ny Forhandling i næste Session.

Retsmidler. En egentlig Appel (Berufung), svarende til den efter vor Ret hjemlede, kan kun finde Sted med Hensyn til Domme afsagte af Schöffengerichte. Appellen, som har suspensiv Virkning, skal iværksættes inden 1 Uge efter Dommens Afsigelse. I Appelinstanten finder en hel ny Behandling af Sagen Sted, saaledes at navnlig hele den stedfundne Bevisførelse i Reglen maa gjentages. Nye Beviser kunne fremføres. De af Landretterne eller af Nævningeretterne afsagte Domme kunne kun anfægtes ved Revision, hvorved betegnes en Anke over, at en Retssætning ikke er anvendt eller ikke er rigtigt anvendt. Er den Anklagede erklæret for ikke skyldig af Nævningerne, kan Revision kun finde Sted i visse bestemte Tilfælde. Revisionen maa begjæres inden 1 Uge efter Dommen og suspenderer dennes Retskraft. Findes Anken grundet, ophæves den afsagte Dom, og en ny Dom gives, forsaavidt Overinstansen uden videre faktiske Undersøgelser kan dømme til Frifindelse eller en absolut bestemt Straf, eller Retten i Overensstemmelse med Statsanklageren anser den laveste lovbestemte Straf for passende. Ellers vises Sagen tilbage til den Ret, hvor den blev paadømt, eller en anden, som da paany maa optage Sagen til videre Forhandling og Bedømmelse og herunder er forpligtet til at rette sig efter den af Revisionsinstansen udtalte retlige Anskuelse. De af Landretterne som Appelinstant afsagte Domme kunne kun i et enkelt Tilfælde undergives Revision. — Mod Kjendelser og Beslutninger under Sagen, dog ikke mod de af Overlandretterne og Rigsretten afsagte, kan rejses Besværing (Beschwerde). Denne maa inden 3 Dage anbringes for den umiddelbart højere Ret, hvis Afgjørelse da med en enkelt Undtagelse er endelig. — Endnu kan mærkes, at Sager, der ere afgjorte ved en endelig retskraftig Dom, under visse bestemt angivne Betingelser kunne optages til fornyet Behandling ved samme Ret, og det selv om Straffen allerede er udstaaet, ja endog den Dømte død. Dette gjælder navnlig, naar det viser sig, at den afsagte Dom er grundet paa falske Dokumenter eller menederske Vidner, eller naar nye Beviser fremkomme.

Loven indeholder Regler for flere Arter af extraordinær Straffepoces. I Sager, der høre under Schöffengerichte, kan saaledes Amtsdommeren paa Statsanklagerens Andra-

gende udstede en Straffebefaling uden foregaaende Proces. Den paa lagte Straf, som ikke maa overstige 150 Mk. eller Fængsel i 6 Uger, bliver exigibel, naar den Sigtede ikke inden 1 Uge rejser Indsigelse. Sker dette, skrives til Hovedforhandling for Schöffengericht. En lignende Myndighed til Udstedelse af Strafpaalæg tilkommer Politiet for Politifor-seelser i de Lande, hvis Love hjemle det. Endvidere indeholder Lovene særlige Regler for Forfølgning af Overtrædelser af Lovene om offentlige Afgifter og af Unddragelse fra Værnepligt m. v. — Lovens sidste Bog handler om Exekution af Straffe og om Processens Omkostninger. Reglen er, at kun den, hvem Straf idømmes, skal bære Omkostningerne.

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Se- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 13 April.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 29.

Den 21 April.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 440).

Da Overligningskommissionen imidlertid godkjendte den stedfundne Ligning, anlagde Citanten efter meddelt fri Proces ifølge Stævning, udtagen mod Odense Byraad og Overligningskommission, nærværende Sag ved Bythinget, hvor han paastod sig kjendt berettiget til i den ham for Aaret 1875 paalignede Skat at afkorte 63 Kr. 92 Øre og de Indstævnte derhos tilpligtede at tilbagebetale et saadant Beløb, forsaavidt det af ham var eller maatte blive betalt, tilligemed 5 p. c. Rente deraf fra Forligsklagens Dato samt Søgsmaalets Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, hvorimod de Indstævnte principaliter paastode Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring, in subsidium Frifindelse, og efter at de Indstævntes Paastand om Afvisning ved Bythingets Dom af 8 November f. A. var tagen til Følge saaledes, at Processens Omkostninger ophævedes m. m., har Citanten efter ligeledes dertil meddelt fri Proces ifølge Stævning af 31 Januar sidstleden indanket Sagen her for Retten, hvor han har paastaaet Underrettsdommen annulleret og Sagen i Henhold til en den 31 December f. A. dertil ad mandatum given allerhøjeste Bevilling tagen under Paakjendelse i Realiteten, idet han har inhæreret sine Paastande i 1ste Instans derhen, at Indstævnte, Odense Byraad, tilpligtes at refundere ham 63 Kr. 92 Øre eller dog saa meget, som Retten maatte finde at være ham urettelig paalignet i Skat, med Rente 5 p. c. fra Forligsklagens Dato

den 26 Maj f. A. eller fra de respektive Betalingsdage, indtil Betaling sker. Saa har han ogsaa paastaet Odense Byraad og Overligningskommissionen paalagt Sagens Omkostninger in solidum eller hver for sig efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til hans befalede Sagfører her for Retten.

Da de Indstævnte, skjøndt lovlig varslede, hverken ere mødte eller have ladet møde for Overretten, vil Sagen i Medfør af L. 1--4—30 cfr. Fr. 3 Juni 1796 § 2, her være at paakjende efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Af denne ses det, at den i 1ste Instans stedfundne Afvisning af Sagen er støttet paa Underdommerens Formening om, at, da der ikke af Citantens Embedsindtægt er paalignet ham mere end de ved Loven af 17 Maj 1873 § 3 hjemlede 2 pCt., maa Sagens Kvæstion anses at dreje sig om, hvorvidt Citanten rettelig er ansat til at svare 84 Skatteportioner af hans Privatindtægt, men at dette Spørgsmaal i Henhold til §§ 27 og 28 i Lov af 26 Maj 1868 ikke hører under Domstolenes Afgjørelse, men maa anses afgjort ved Overligningskommissionens Kjendelse.

I denne Opfattelse af Stridens Gjenstand kan Overretten ikke være enig. Sagens Kvæstion er i Virkeligheden, hvilken Indflydelse der maa tillægges § 3 i L. af 17 Maj 1873 med Hensyn til de militære Embedsmænds Ansættelse til Skat i de vedkommende Garnisonssteder, naar Skatten som in casu er beregnet efter en progressiv opstigende Skala, om ikke Ligningskommissionen ved, foruden at paalægge Citanten en Skat af 2 p. c. af hans Embedsindtægt, ogsaa at lade hans Embedsindtægt bevirke en betydelig Forøgelse i Skatten paa hans Privatindtægt, er gaaet udenfor den ved den nysnævnte Lovs § 3 tilsigtede Grænse. Afgjørelsen af dette Spørgsmaal, der ikke falder sammen med Spørgsmaalet om, hvorvidt der maatte være skjønnet rettelig over Vedkommendes Skatteevne osv. — hvilket sidste vistnok maa afgjøres af Lignings- og Overligningskommission — kan ikke undrages Domstolene. Sagen bliver derfor i Henhold til den ovennævnte allerhøjeste Bevilling af 31 December f. A. her ved Retten at paakjende i Realiteten.

Som alt ovenfor anført have Lignings- og Overligningskommissionen efter en Dekourt af 8 Kr. 32 Øre bestemt Skatten af Citantens samlede Indtægter 6200 Kr. til 264 Kr. 96 Øre, hvilket udgjør $4^{219}/775$ p. c., og er man naaet til

dette Skattekvantum ved — under Anvendelse af en progressiv stigende Skala — at begynde med hans Embedsløn 3000 Kr., som efter bemeldte Skala skal betale 28 Skatteportioner eller 68 Kr. 32 Øre, og derefter at fortsætte med hans Privatindtægt 3200 Kr., som efter samme Skala skal betale 84 Portioner eller 204 Kr. 96 Øre. Men til just at følge denne Orden i Beregningen, hvorved et for Citanten langt mere bebyrdende Resultat fremkommer, end naar Beregningen tog sin Begyndelse med Privatindtægten, findes der ingen Hjemmel. Den eneste Beregningsmaade, der under Anvendelsen af en slig Skala vil kunne forenes med Bestemmelsen i § 3 af Lov af 17 Maj 1873, findes at være den, at den Procent udfindes, som, bortset fra nysnævnte Bestemmelse, vilde være paalignet Citanten efter hans samlede Indtægt, og at der derpaa for Embedslønnens Vedkommende afdrages saa meget, som den udfundne Skatteprocent overstiger 2 p. c. Kun derved faar hin Bestemmelse den ved samme tilsigtede Betydning. Da der nu i Odense for Aaret 1875 af en Indtægt stor 6200 Kr. svares 273 Kr. 28 Øre — som er $4^{216}/775$ p. c. — altsaa for Citantens Embedsløn, 3000 Kr., 132 Kr. $23^{14}/62$ Øre, og for hans Privatindtægt, 3200 Kr., 141 Kr. $4^{48}/62$ Øre, men der i Medfør af Lov 17 Maj 1873 § 3 af Embedslønnen kun kan affordres ham 2 p. c. eller 60 Kr., kan han ej være pligtig i det Hele at betale mere end bemeldte 141 Kr. $4^{48}/62$ Øre + 60 Kr. altsaa 201 Kr. $4^{48}/62$ Øre, saa at han af det Beløb, som han maa antages under Reservation at have indbetalt til det indstævnte Byraad, nemlig 264 Kr. 96 Øre, bliver berettiget til at erholde tilbage 63 Kr. 91 Øre med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 26 Maj f. A. indtil Betaling sker.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger i 1ste Instans samt det den befalede Sagfører tillagte Salær billiges den indankede Dom. Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve, hvorhos der bliver at tillægge Prokurator Salomonsen som befalet Sagfører her ved Retten 30 Kr., som udredes af det Offentlige.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Stempelovertrædelse foreligger der ikke.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Odense Byraad, bør til Citanten, Ritmester af 2det Dragonregiment W. E. A.

Bülow, refundere 63 Kr. 91 Ore af det af ham som Skat paa Formue og Lejlighed for Aaret 1875 betalte Beløb med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 26 Maj f. A., indtil Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger samt det Citantens befalede Sagfører tillagte Salær bør Underretsdømmen ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten ophæves og tillægges der Prokurator Salomonsen i Salær 30 Kroner, som udredes af det Offentlige. At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 29 Juli d. A. er Højesteret bemyndiget til at tage denne Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand maatte findes ikke at udgjøre summa appellabilis.

Den Indstævnte for Aaret 1875 paalignede Formue- og Lejlighedsskat er i Følge Odense Ligningskommissions Erklæring af 7 Juni s. A. beregnet til 2 p. c. af hans Gage og 84 Portioner af hans øvrige Indtægter, og Kommissionen har saaledes i Henseende til Skatten af Indstævntes Tjenesteindtægter holdt sig Forskriften i § 3 i Lov af 17 Maj 1873, indeholdende Tillæg til Lov af 25 Juli 1867 om Lønninger m. v. ved Hæren, efterrettelig ved ikke at ansætte ham til det fulde Skattebeløb, der efter den i Odense fulgte Ligningsnorm ellers vilde have været at beregne af hans samlede Indtægt, men derimod at indrømme ham den samme Nedsættelse, som vilde have tilkommet ham, dersom han ingen private Indtægter havde havt. Naar Indstævnte nu har paastaaet en yderligere Nedsættelse, maa den saaledes mod Ligningen rejste Indsigelse henregnes til dem, hvis endelige Afgjørelse ved Lov af 26 Maj 1868 om Kjøbstadkommunernes Styrelse § 27, sammenholdt med § 28, er henlagt under Overligningskommissionen. Denne Bestemmelse kan nemlig ikke anses forandret ved Loven af 17 Maj 1873 § 3, der Intet indeholder om, hvorledes der skal forholdes med de ved Hæren ansatte Embeds- og Bestillingsmænds Ansættelse til Skat af deres private Indtægter, og saaledes navnlig ikke kan afgive Hjemmel for at unddrage det Spørgsmaal, om der maatte kunne tillægges den sidstnævnte Lovbestemmelse nogen yderligere Indflydelse paa disse Embedsmænds Be-

skatning i det Hele end den, der umiddelbart flyder af dens Forskrift, fra Overligningskommissionens Kompetence.

Det maa derfor billiges, at Sagen, hvorunder Overligningskommissionen iøvrigt uden Føje er inddragen som Part, ved Underretsdommen er afvist, og denne Dom, hvis Bestemmelser om Processens Omkostninger og det Prokurator Kramer tillagte Salarium ligeledes bifaldes, vil altsaa være at stadfæste. Processens Omkostninger for Overretten og Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Bythingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten og Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner.

Ved Højesterets Dom af 13 Decbr. 1876 i Sagen Nr. ²⁴²₁₈₇₆ *) Advokat Henrichsen Aktor contra Arrestanten Jens Larsen stadfæstedes »i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde» Kriminal- og Politirettens Dom af 21 Oktbr. 1876. Af sidstnævnte Dom fremgaar det, at Arrestanten ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1841 for 2den Gang begaaet Tyveri var straffet efter Fr. 11 April 1840 § 13 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Højesterets Dom af 1844 i Medfør af L. 6—17—10 og 11 jfr. Fr. 8 Septbr. 1841 § 6 ifølge førstnævnte Frdms § 25 efter dens § 22 for 3die Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, og ved Højesteretsdom af 1863 for Tyveri i Medfør af Fr. 11 April 1840 § 25 efter dens § 22 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, hvilken Straf han havde udstaaet den 6 August 1867. Da der nu atter var ført et i Medfør af L. 6—17—10 og 11 jfr. Fr. 8 September 1841 § 6 gyldigt Bevis for, at Arrestanten havde været i uhjemlet Besiddelse af stjaalne Koster, blev han (uanset det mellem Dommene af 1844 og 1863 liggende Tidsrum) straffet efter Strfl. § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 4 Aar**).

*) H. R. T. 1876--77 p. 518.

**) Jvfr. Prof. C. Goos: Indledning til Strafferetten p. 428—29.

I Sagen Nr. 1876⁸⁶ *).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Johannes Lundsgaard Wisbech og
Christen Humblet Wisbech (Def.
Adv. Halkier).

forandredes under d. 14 December 1876 Viborg Lands-
overretts i U. f. R. 1876. 1038 meddelte Dom ved saa-
lydende

Højesterets Dom.

Den i den indaukede Dom nærmere beskrevne Præ-
miefordeling, til hvilken man ved at købe et Exemplar af
den af de Tiltalte, Brødrene Wisbech, forlagte Almanak
tillige erhvervede en paa Omslaget af samme trykt Lod-
seddel, findes at maatte betragtes som et under Forbudet
i Loven af 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning
m. m. § 2 henhørende Lottospil, uanset at Præmiernes
Fordeling ikke skete ved Hjælp af nogen egentlig Lod-
trækning. De Tiltalte ville derfor være at anse efter den
nævnte § med en Statskassen tilfaldende Bøde, der findes
at kunne bestemmes til 200 Kroner, hvorhos de ville have
at tilsvare Sagens Omkostninger.

Thi kjendes for Ret:

Johannes Lundsgaards Wisbech og Christen Humblet
Wisbech bør En for Begge og begge for En bøde 200 Kr.
til Statskassen og udrede denne Sags Omkostninger, der-
under de ved Landsoverrettens Dom bestemte Salarier og
i Salarium til Advokaterne Levinsen og Halkier for Høje-
steret 30 Kr. til hver.

---

*) H. R. T. 1876-77 p. 523.

Sagen Nr. 214¹/₁₈₇₈ *).

Advokat Levinsen Aktor
 contra
 Rudolph Christian Dreyer (Def. Adv.
 Klubien).

(Afsagt d. 14 December 1876).

En Tiltalt dømt for uagtsom Brandstiftelse ved Antændelse af den fra et Romfad udstømmende Gas.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Septbr. 1876 er saalydende:

Under nærværende mod Tiltalte Rudolph Christian Dreyer for uagtsom Brandstiftelse anlagte Sag er det ved hans egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste bevist, at en i Bagbygningen til Ejendommen Nr. 7 paa Vestergade sidst afvigte 9 Juni om Formiddagen opstaaet Brand, som medførte en Skade paa bemeldte Ejendom, der er bleven Ejeren erstattet af Kjøbenhavns Brandforsikringsselskab med 13,850 Kr., og et Tab paa Varer og Bohave, hvorfor Vedkommende have faaet betalt i Erstatning 200 Kr. af Brandforsikringsselskabet „Norden“ i Kristiania og af „Ny danske Brandforsikringsselskab“ 17,282 Kr. 75 Øre samt endvidere for det sidstnævnte Selskab en Udgift af 212 Kr., er bleven foraarsaget derved, at Tiltalte bragte en brændende Svovlstik i en saadan Nærhed af Spundshullet i et Fad, hvori der var Rom, at den af dette Hul udstømmende Gas antændtes.

I det omhandlede Fad, som laa paa et af Tiltaltes Principaler, Vinhandlerne Husmann & Schou, til Lager benyttet Loft, var omtrent 25 à 26 Potter Rom, og disse skulde Tiltalte til den oven angivne Tid føre fra Fadet, der kunde rumme omtrent 450 Potter, over i en Trækande, for i denne at bringes ned i Vinkjælderens. Da den i dette Øjemed benyttede Hævert ikke vilde virke, og Tiltalte ikke ved at se ned i Fadet saa godt han kunde og ved at benytte et Halmstraa, kunde opdage Grunden til, at Rommen ikke vilde løbe gennem Hæverten, afstrøg han Svovlstikken og holdt den, inden den tilstedeværende Tjenestekarl, der skulde være ham til Hjælp, kunde komme til at advare ham, i en skraa Retning hen imod Spundshullet, efter hans Forklaring omtrent

*) H. R. T. 1876—77 p. 526.

$\frac{1}{4}$ Alen fra samme, og øjeblikkelig derefter antændtes Gassen. Tiltalte slog strax Spundsen i Hullet, og da denne umiddelbart efter at dette var gjort, blev igjen slaaet ud, satte han den paany i Hullet og da fastere end første Gang, men saa sprang Fadet, og derpaa løb den brændende Rom ned over de nedenunder liggende Vin- og Spritfoustager saaledes, at Tiltalte og Tjenestekarlen maatte flygte for Ilden, som dernæst udbredte sig og først blev slukket efter omtrent 3 Timers Forløb.

Tiltalte vil ikke have havt nogen Forestilling om, at der kunde være Fare forbunden med at handle, som han gjorde, og han vil aldrig have hørt omtale, at den fra Rom opstigende Dunst kunde antændes, i hvilken Anledning han har bemærket, at han kun fra sidst i Marts Maaned dette Aar havde været beskæftiget med slige Forretninger, og disse hans Paastande kunne ikke forkastes; men da han har maattet erkjende, at det af hans Principal Husmann var blevet ham forbudt at benytte brændende Lys ved Aftapningen af Spirituosa, saa maa ikke destomindre den ved ham bevirkede Brand blive at tilregne ham som en strafbar Uagtsomhed.

Som Følge heraf vil Tiltalte, der er født den 6 April 1859 og ikke funden forhen straffet, blive at dømme efter Straffelovens § 284 jfr. § 37 efter Omstændighederne til simpelt Fængsel i 8 Dage samt være at tilpligte at erstatte de fornævnte Brandforsikringsselskaber, hvad disse, som ovenommeldt, have maattet udrede til de ved Branden Skadelidte samt det nye danske Brandforsikringsselskab dets Udgifter i Anledning af Branden, dog saaledes, at Straffen bortfalder, naar han tilsvarende de nysnævnte Erstatningsbeløb.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Rudolph Christian Dreyer bør straffes med simpelt Fængsel i 8 Dage samt betale i Erstatning til Kjøbenhavns Brandforsikringsselskab 13,850 Kr., til ny danske Brandforsikringsselskab 17,514 Kr. 75 Øre og til Brandforsikringsselskabet „Norden“ i Christiania 200 Kr., dog at Straffen bortfalder, naar han tilsvarende de ommeldte Erstatningsbeløb. Saa bør han og udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Nissen og Jacobsen, med 10 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Enhold til de i den indankede Dom anførte Grunde Bemærkning, at tvende først for Højesteret frem- Erklæringer ikke kunne lede til andet Resultat end mmen antagne, vil denne være at stadfæste, hvor- sten for Udredelsen af de idømte Erstatningssummer at bestemme til 8 Uger efter denne Højesterets- Forkyndelse.

Thi kjendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at hvorhos Fristen bestemmes til 8 Uger efter denne retsdoms Forkyndelse. I Salarium til Advokaterne en og Klubien for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr.

Nr. ²⁵¹/₁₈₇₆ *). Advokat Hindenburg Aktor
contra
Jens Peder Pedersen og Jens Nielsen
(Def. Adv. Klubien).

(Afsagt den 14 Decbr. 1876).

Tiltalt, som efter at have tilstaaet at have afgivet falsk Forklaring for Retten, for at undskylde sig løgnagtig forklarede at være forledet dertil af en Anden, anset efter Strfl. § 146 og 225. Underdommeren under den kriminelle Sags Appel mulkteret for Overtrædelse af Grundlovens § 80 og Strfl. § 129.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Horns Herreds Extraret hertil medede Sag tiltales Tjenestekarl Jens Peder Pedersen for Forklaring og Angivelse, og Husmand Jens Nielsen for Angivelse til at afgive falsk Forklaring.

Tiltalte Jens Peder Pedersen har vedgaaet, hvad stemmer med det iøvrigt Oplyste, at han, da han den 22 Juli d. A. førtes som Vidne i en af Tiltalte Jens Nielsen mod Indsiddet Peder Sørensens Hustru for verbale Injurier anlagt Politisag, har forsætlig og mod bedre Vidende, uagtet han af Dommeren, der havde fattet Mistanke til hans Forklaringes Rigtighed, gjentagende blev indskærpet Sandhedspligten som Vidne og paalagt Intet at dølge, fortiet at have hørt, at Tiltalte Jens Nielsen først havde udskjældt Sørensens Hustru for en Tyvemær før hun kaldte ham en gammel Tyveknægt, og tilstod Tiltalte Pedersen først Sandheden efter at han, uden at være edfæstet, var bleven anholdt.

Som Grund til den urigtige Forklaring angav Tiltalte Pedersen, at han var bleven forledet dertil saavel af Tiltalte Jens Nielsen som af Indsiddet Rasmus Hansen, der begge havde anmodet ham om at fortie, at Jens Nielsen først havde udskjældt Sørensens Hustru.

Medens nu Rigtigheden af denne Sigtelse, forsaavidt Tiltalte Jens Nielsen angaar, er tilstrækkelig godtgjort, idet denne Tiltalte har tilstaaet, den Dag han havde givet Stævningmændene Vidnestævningen til Forkyndelse, at være gaaet hen til Tiltalte Pedersen, og ved at tale med denne om Sagen, at have opfordret ham til, naar han blev ført som Vidne, ikke at forklare, at Jens Nielsen først havde udskjældt Sørensens Hustru for en Tyvemær, har Tiltalte Pedersen derimod, dog først efter nogen Tids Fastholden, maattet vedgaa, at Sigtelsen mod Rasmus Hansen — der havde til Følge, at denne var anholdt fra den 29 Juli til den 1ste August d. A. — er, som af Rasmus Hansen bestemt paastaaet, — idet han tvertimod vil have raadet Tiltalte, da denne spurgte ham om, hvad han skulde forklare, at følge Sandheden, — urigtig og kun fremsat, fordi Tiltalte troede derved selv at blive fri. Efter det Anførte maa det billiges, at de Tiltalte, — af hvilke Pedersen er født den 13 Februar 1857 og Nielsen i Aaret 1807, og som ikke tidligere findes tiltalte eller straffede, — ved den indankede Dom ere ansete Tiltalte Pedersen efter Straffelovens §§ 146 og 225, og Tiltalte Nielsen efter fornævnte § 146 cfr. Straffelovens § 52 og § 23; men Straffen, der for Tiltalte Pedersen er bestemt til 3 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød og for Tiltalte Nielsen til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, findes efter Omstændighederne at burde bestemmes til henholdsvis 4 Gange

5 Dages Fængsel paa Vand og Brød og 60 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

Aktionens Omkostninger, derunder de Underretssagførerne tillagte Salærer, der ved Underretsdommen ere paalagte de Tiltalte in solidum, ville være at udrede af Tiltalte Pedersen, saaledes, at Tiltalte Nielsen heraf in solidum med ham tilsvarende $\frac{2}{3}$ Del, og ville de Tiltalte derhos paa samme Maade have at betale i Salarium til Aktor og Defensor for Overretten 15 Kr. til hver.

Med Hensyn til Processualia bemærkes, at der først er afsagt Arrestdekret over Tiltalte Jens Nielsen Løvedagen den 29 Juli d. A., efter at han allerede var anholdt den foregaaende Tirsdag, den 25de s. M. For denne Overtrædelse af den gennemsete Grundlovs § 80 vil Underdommeren, Auditor, Herredsfoged Brix, i Henhold til Straffelovens § 129 være at anse med en Statskassen tilfaldende Bøde af 10 Kr. eller subsidiært simpelt Fængsel i 2 Dage.

Thi kjendes for Ret: De Tiltalte, Tjenestekarl Jens Peder Pedersen og Husmand Jens Nielsen, bør hensættes, Førstnævnte i Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og Sidstnævnte paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer, samt i Salarium til Prokuratorerne Mundt og Delbanco for Overretten 15 Kr. til hver, udredes af Tiltalte Pedersen, saaledes at Tiltalte Nielsen in solidum med ham heraf tilsvarende $\frac{2}{3}$ Del. Underdommeren, Auditor Herredsfoged Brix, bør til Statskassen bøde 10 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden nedennævnte Frist hensættes i simpelt Fængsel i 2 Dage. Den idømte Bøde at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, hvorhos Fristen for Udredelsen af den idømte Bøde bliver at bestemme til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, hvorhos Fristen bestemmes til 4 Uger

efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Advokaterne Hindenburg og Klubien tillægges i Salarium for Højesteret hver 20 Kroner, der udredes af de Tiltalte paa den med Hensyn til Aktionens øvrige Omkostninger bestemte Maade.

Sagen Nr. ²⁴¹/₁₈₇₈ *).

Etatsraad Buntzen Aktor

contra

Tiltalte Martin Sørensen og Hustru Arrestantinden Anna eller Ane Margrethe Sørensen eller Sørensdatter (Def. Adv. Hindenburg).

(Afsagt den 19 Decbr. 1876).

En Tiltalt, hvis Hustru efter et af hende før Giftermaalet erhvervet Næringsbevis drev Gjæstgiveri og holdt Opvarningspiger, der ernærede sig ved Løsagtighed, ifølge et ham givet Polititilhold straffet efter Strfl. § 182 Led 3, skjøndt han var fraværende hele Dagen, og idet der efter Omstændighederne intet Hensyn kunde tages til hans Foregivende om Uvidenhed om det i hans Hus Passerende. Hustruen dømt efter Strfl. § 182 Led 2 og 3.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 Oktober 1876 er saalydende:

Under denne Sag, der i første Instans tillige angik en tredje Tiltalt, for hvis Vedkommende Sagen imidlertid ikke er indanket for Overretten, tiltales Arrestantinden Anna Margrethe Sørensen eller Sørensdatter og hendes Mand, Martin Sørensen, for Overtrædelse af Straffelovens § 182.

Arrestantinden, der, forinden hun indtraadte i Ægteskab med Tiltalte Martin Sørensen, havde været gift med Gjæstgiver Nielsen i Kolding, fra hvem hun blev separeret i Foraaet 1869, har vedgaaet, hvad ogsaa stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, at hun og hendes første Mand fra 1863 og indtil der i December 1867 blev af Politiet givet Manden

*) H. B. T. 1876--77 p. 541.

en Advarsel mod at have Fruentimmer tilhuse, der ernærede sig ved Løstgæstgæver, stadig have holdt Piger i deres Beværtning til at bedrive Utugt med deres Gjæster for Betaling og af disse Piger som Vederlag for deres Kost og Logis, oppebaaret en dansk eller en preussisk Daler om Dagen. Paa samme Maade er det godtgjort, at Arrestantinden, der, efter at være bleven separeret fra sin første Mand, havde løst Næringsbevis som Gjæstgiverske, hvilken Næringsdrift hun efter sit Giftermaal med Martin Sørensen har fortsat i sit eget Navn, siden 1873 atter har holdt Opvartningspiger, der efter Aftale med hende skulde afgive til hende Halvdelen af hvad de kunde fortjene ved at bedrive Utugt med hendes Gjæster for Betaling, og at dette Forhold er vedblevet, efter at der den 13 November f. A. var til Politiprotokollen givet hende og Martin Sørensen et lignende Tilhold som det, der i 1867 var blevet tildelt hendes første Mand. Iøvrigt er det oplyst, at de fleste af hendes Opvartningspiger havde ernæret sig ved Utugt, forinden de kom i hendes Hus, og forsaavidt det af Pigen Johanne Marie Christiane Gørges, der tjente hos Arrestantinden i Sommeren 1874, er forklaret, at hun, der dengang var omtrent 18 Aar gammel, er bleven forført i Arrestantindens Hus, og at det var denne, der forledede hende til Utugt og gav sine Gjæster Anvisning paa hende, da maa det vel, efter Arrestantindens egen Forklaring antages, at hun undertiden har givet sine Gjæster Anvisning paa at besøge Pigen paa hendes Værelse og ved saadanne Lejligheder sørget for, at denne var tilstede sammesteds, ligesom hun ogsaa har fortalt Pigen om den Fortjeneste, en tidligere Opvartningspige havde haft i hendes Hus, men imod hendes vedholdende Benægtelse kan det dog ikke anses godtgjort, at hun enten med Hensyn til bemeldte Pige eller med Hensyn til nogen af de andre ovenmeldte Piger har gjort sig skyldig i et Forhold, der kan betragtes som egentlig Rufferi. Hvad dernæst angaar Tiltalte Martin Sørensen, da har han vedholdende paastaet, hvad ogsaa stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, at han, der gik paa Arbejde om Dagen og lod sin Kone staa for Pengevæsenet og i det Hele raade i Huset, ikke har vidst Besked om, at denne havde løstgæstgæver Fruentimmer tilhuse og skjændt det — som han ogsaa selv har erkjendt — havde været hans Pligt efter den ham af Politiet givne Advarsel, at passe paa, at løstgæstgæver Fruentimmer ikke toge Ophold i hans Hus, findes han dog efter Omstændighederne og navnlig da Beværtningen, som meldt,

blev drevet af hans Kone i Henhold til det hende meddelte Næringsbevis, ikke at kunne anses at have gjort sig skyldig i noget Forhold, der kan paadrage ham Straffeansvar efter Straffelovens § 182.

I Henhold til Foranstaaende maa det billiges, at Tiltalte Martin Sørensen ved Underretsdommen er frifunden for Aktors Tiltale i denne Sag, hvorimod Arrestantinden, der er født Aaret 1821 og som i 1851 er straffet for Tyveri med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, for sit ovennævnte Forhold vil være at anse efter Straffelovens § 182 2det og 3die Membrum med en Straf, der ved Underretsdommen findes passende bestemt til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, og bemeldte Dom, ved hvilken Arrestantinden tillige efter Lov af 23 Maj 1873 § 9 rettelig er dømt til at have sin Næringsadkomst som Gjæstgiverske forbrudt, vi saaledes, forsaavidt den er paaanket, være at stadfæste, dog med den Forandring, at Arrestantinden og Tiltalte in solidum ville have at tilsvare samtlige Aktionsomkostninger for Underretten.

Thi kjendes for Ret: Underretsdommen bør, for saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog saaledes, at Tiltalte og Arrestantinden in solidum tilsvare samtlige Aktionens Omkostninger for Underretten. Saa udrede de og En for Begge og Begge for En Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor samme steds, Prokuratorerne Morville og Isaacsen, 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da Tiltalte Martin Sørensen uanset det ham personlig af Politiet den 13 November f. A. givne Tilhold, har havt Fruentimmer i sit Hus, der ernærede sig ved Løsagtighed og der efter de foreliggende Omstændigheder intet Hensyn kan tages til hans Foregivende om at have været uvidende herom, vil han ikke kunne undgaa at anses efter Straffelovens § 182 3die Led, og hans Straf findes at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, hvorhos han vil have at tilsvare Aktionens Omkostninger paa den i den indankede Dom bestemte Maade. Med Hensyn til Tiltalte Ane Margrethe Sørensen vil Dommen i Henhold til de for hendes Vedkommende i samfundet anførte Grunde kunne stadfæstes.

Thi kjendes for Ret:

in Sørensen bør hensættes i Fængsel paa Vand
3 Gange 5 Dage. Iøvrigt bør Landsøverrettens
Magt at stande. I Salarium til Etatsraad
og Advokat Hindenburg for Højesteret betale de
n for Begge og Begge for En 40 Kr. til hver.

ver- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 385)

548.
1876.

Prokurator Seidelin Aktor
contra

Tiltalte Høker Hans Jørgensen af Nivaa
(Def. Prok. Raasløff).

maal, om en tiltalt Høker havde begaaet ulovlig
brændevinshandel ved for egne Penge at indkjøbe
brændevin paa Ankere til Andre og at lade disse faa
i mindre Partier, Alt uden direkte Fordel for Til-
te, — saavel som ved Udlaan af Brændevin mod
ponering af Penge. Udsækning af Snapse til
nderne gratis ikke anset for ulovlig Brændevinsud-
enkning*).

(Afsagt den 1 Decbr. 1876).

r nærværende fra Hirschholm Birks Politiret her
indankede Sag, under hvilken Høker Hans Jørgensen
tiltales for ulovlig Brændevinshandel og Brændevins-
ng, har Tiltalte erkjendt, hvad der stemmer med
efter Overrettens Kjendelse optaget Reassumptions-
eholdte Oplysninger, at have efter forudgaaet Be-
rskrevet Brændevin til nogle af Beboerne i Nivaa,

R. D. i H. R. T. 1860. 517 og i U. f. R. 1869. 164,
619 (H. R. T. 1868. 531 og 635 og 1869. 248).

undertiden 18 Potter til hver, undertiden mindre, hvilket Brændevin han dels har kjøbt i Nivaa dels har forskrevet fra Helsingør paa Ankere, saaledes at Kjøberne, hvis de ikke toge hele Ankeret paa en Gang, havde Ankeret liggende hos Tiltalte, der da aftappede til den enkelte af dem af det til denne forskrevne Anker saa meget, som han vilde have. Tiltalte havde lagt Pengene ud til Brændevinen, og naar Kjøberne da hentede denne, have de enten betalt den ved Modtagelsen, eller ogsaa har Tiltalte maattet kreditere dem derfor.

Ved dette Forhold findes Tiltalte, uanset om han, som af ham paastaaet, ikke har beregnet sig Opgjæld for den foretagne Forskrivning af Brændevin og den successive Aftapping, hvorved dog bemærkes, at Tiltalte efter sin Forklaring har sin Avance derfor deri, at Kjøberne købe deres øvrige Varer hos ham, at have gjort sig skyldig i ulovlig Brændevinshandel.

Det Samme findes at maatte statueres, forsaavidt Tiltalte under Reassumptionsforhøret i Henhold til de under samme afgivne Forklaringer har vedgaaet at have udlaant Brændevin til Flere mod Depositum af kontante Penge, til hvilke han har holdt sig, naar Brændevinen ikke blev tilbageleveret in natura.

Forsaavidt Tiltalte har erkjendt, at han udkænker Brændevin til sine Kunder, naar disse indfinde sig for at købe hos ham, undertiden flere Snapse til hver, findes han derimod ikke herved at have gjort sig skyldig i ulovlig Brændevinsudskænkning, da han efter sin Paastand, hvis Rigtighed er bestyrket ved de under Reassumptionsforhøret afgivne Forklaringer, ikke tager Betaling for disse Snapse.

(Fortsættes).

• Ugeskrift for Retsvæsen • udkommer hver Lørdag vekselvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 20 April.

skrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Bl. Den 28 April.

1877.

er- samt Hof- og Stadsrettsdomme.

(Fortsættelse)

det Anførte og da det af ham vedgaaede Forhold, er leveret Kost og tillige Brændevin til Fortæring til nogle hos ham ikke logerende Teglværksarbejden Maade, hvorpaa Sagen er appelleret, nemlig Tiltaltes Begjæring, ikke foreligger Overretten til se, vil Tiltalte, der er født den 26 Januar 1844 tidligere funden straffet for uberettiget Næringsbrug, har Næringsbevis som Høker men ikke Ret til Handel eller Brændevinsudskænkning, være at anse 29 Decbr. 1857 § 77 efter Omstændighederne med Tiltaltigkassen tilfaldende Mulkt af 30 Kr., men iøvrigt finde for det Offentliges Tiltale i denne Sag. Retsdommen, ved hvilken Tiltalte i Henhold til §§ 77 og 29 Decbr. 1857 er anset med en Bøde til se af 50 Kr., vil altsaa forsaavidt være at forandre. De vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, og skal til Aktor og Defensor her for Retten 10 Kr.

s Behandling ved Politiretten og den befalede Sagfor Retten har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

e, Høker Hans Jørgensen af Nivaa, bør til Fredemtsfattigkasse bøde 30 Kr., men iøvrigt for det Tiltale i denne Sag fri at være.

Saa udreder Tiltalte ogsaa Sagens Omkostninger under Salær til Aktor og Defensor før Overretten, Portorerne Seidelin og Raasløff 10 Kr. til hver.

Den idømte Mulkt at udredes inden 8 Uger efter Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at komme under Adfærd efter Loven.

Under Sagen Nr. ¹⁵⁰/₁₈₇₄, paastod Generaldirektora Skattevæsenet de Indstævnte, Privatbanken i Kjøbenhavn pligtede at betale i Stempelgebyr 440 Rd. 64 Sk. for 1000 Rigsdaler Aktier lydende paa Ihænde-haveren, som Indstævnte siden 1 April 1864 have udstedt, tilligemed Renter fra Stævningens Dato den 2 Maj 1874 etc., og den 11 Febr. 1863 § 3 forbyder at udstede saadanne Aktier lydende paa Ihænde-haveren, hvilket efter Citanternes Paastod ogsaa fulgte af Stempellov 19 Febr. 1861 § 78. Stempelbetaling frafralden. De Indstævnte fremhævede, at Aktieselskaber og Aktier Hele før Lov 11 Febr. 1863 vare berettigede til at transportere Aktier uden Brug af Stempel og til at udstede Aktier lydende paa Ihænde-haveren, samt at enkelte Selskaber, deriblandt de Indstævnte, endog vare berettigede til at benytte ustempelt Papir ved den første Udfærdigelse. De mente derfor, at Lov 11 Febr. 1863 som en *lex favorabilis* ikke kunde antages at have gjort gjældende Bibeholdelsen af det sidstnævnte Privilegium af sig selv, at der renunceredes paa de 2 førstnævnte langt vigtigste Begunstigelser, i hvilken Henseende de henviste til Udfærdigelsen af de i Lov 1863 § 3 1ste Punktum, at de i Anhang til Loven nævnte Sparekasser og Bankinstituter (hvoriblandt Privatbanken) skulle fremdeles være berettigede til at benytte nytte ustempelt Papir til Aktier etc. Ved Landsretten samt Hof- og Stadsrettens Dom af 4 Decbr. 1874 statueredes det imidlertid, at der ikke var Foje til en skærpende Fortolkning af Bestemmelsen i Lov af 11 Febr. 1863 § 4 om at „de i § 3 1ste Punktum ommeldte Begunstigelser ikke gjælde for Transporter af de paagjældende Dokumenter, hvorfor ej heller noget saadant Dokument kan transporteres paa nogen Transport paa samme tør udfærdiges med sig selv in blanco eller lydende paa Ihænde-haveren.“ — For Privatbanken havde paastaaet Frifindelse, fordi Stempelbetaling var frafralden af Citanterne, men Loven af 1863 §

de fastsatte anden Følge af den omhandlede Over-
 l Bøde, fandt Retten, at det ved Henvisningen
 erner i Stempeloven af 19 Febr. 1861 tilstrække-
 ilkjendegivet, at Stempelgebyret ifølge Lov 1861
 udredes ved Siden af Stempelbøden. — Citan-
 tand toges derfor til Følge, dog at Sagens Om-
 ophævedes.

1889
 1870. Arbejdsmand Peter Hansen (Prok. F. A.
 Hil. Kalko)

contra

Kurvemagermester N. Jensen (Prok. Beyer).

ntændighederne paalagt Forfatteren af et injurie-
 e Brev Ansvar for de paa dets 3die Side isoleret
 nde Skjældsord, som han nægtede at have vidst
 ed om.

(Afsagt den 4 Decbr. 1876).

n, Arbejdsmand Peter Hansen, paastaar under
 Sag Indstævnte, Kurvemagermester N. Jensen,
 med Posten tilsendt ham et Brev, stemplet den
 1876, saalydende paa første Side:

Til Arbejdsmand P. Hansen.

m Nr. 338. Deres Opførsel mod mig igaaraftes
 f af en beskafenhed, at jeg ikke kan lade det
 talt gaae hen. Di maa unskyldes, at jeg Tiltaler
 ned De, men en saa uopdragen en Person di
 er, kan jeg ikke være dus for at at Spile den
 i en Bestyrelse kan enhver Bonde Indiot.“
 aa unskyldes Papiret er lit Skidende, men det gaa
 ke i forkerte Hender.“

ensen Kurvemagermester „-Karl ikke mægtig.“
 ører yder at di vilde lade mig Smide ud, men
 r en Smule Bonde-
 paa Brevets tredie Side hedder:
 ge Usling“

„Stømpet“

„Gedieg Sjøverkal“

„Bonde Tølper“

„Dome Peter, hvor er Du dog et Fæ, ja,“

anset med Straf efter Straffelovens 21 Kapitel med Paalæg af Sagens Omkostninger skadesløst, hvorhos han forventer de i Brevet indeholdte for sig fornærmelige Udladelser og Skjældsord ved Rettens Dom mortificerede.

Indstævnte, som procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger med et passende Beløb, har vel erkjendt at have til Citanten med Posten afsendt det ovenomhandlede Brev, men, idet han nægter at have, da han affattede dets første Side og derefter sammenlagde det, bemærket, at det paa sin tredie Side indeholdt de nysommeldte Skjælds- og Ukvemsord, hvorom han først senere vil være kommen til Kundskab, har han anført, at han, da han nedskrev Brevets første Side, for hvilken alene han saaledes vil bære Ansvar, har befundet sig i en stærk oprørt og forbitret Sindsstemning mod Citanten som Følge af, at denne, da Indstævnte med sin Familie Aftenen forud havde indfundet sig i „Kjæden“ for at deltage i en dersteds for Medlemmerne af Arbejderforeningen af 1 September 1867, til hvilken Sagens Parter begge henhørte, afholdt Maskerade, uden nogen Anledning havde forhaanet og udskjældt ham og truet ham med Udkastning, saa at han saa' sig nødsaget til at forlade Stedet, og formener han derfor, at denne Omstændighed i alle Tilfælde i større eller mindre Grad maa blive at regne ham tilgode efter Reglerne for Retorsion.

Ligesom det imidlertid efter den Maade, hvorpaa det vedkommende Brev, som af Citanten er blevet fremlagt under Sagen in originali, findes at være sammenlagt, ikkun er lidet rimeligt, at det, da det sammenlagdes, skulde være undgaaet Indstævntes Opmærksomhed, hvad der forefandtes skrevet paa dets tredie Side, saaledes tyder en Sammenligning mellem Haandskriften og Skrivemaaden paa, at saavel den første som den tredie Side have havt den selvsamme Forfatter, og da det nu endvidere i en under Eds Tilbud afgiven skriftlig Erklæring fra tvende navngivne Mænd, som begge ere Medlemmer af Arbejderforeningens Bestyrelse, er bleven bevidnet, at Indstævnte i et Bestyrelsesmøde for dem har vedgaaet at have skrevet ikke blot Brevets første Side, men ogsaa de anførte paa dets tredie Side indeholdte Skjælds- og Ukvemsord, uden at Indstævnte, som efter denne Erklærings Frem-

læggelse i Retsmødet den 12 Juni d. A. ses mange Gange at have havt Udsættelse i Sagen, enten har benægtet dens Ægthed eller modsagt dens Rigtighed, vil der efter Omstændighederne intet Hensyn blive at tage til hans Benægtelse af at bære Ansvar et ogsaa for denne Del af Brevet.

Da nu Indstævnte iøvrigt imod Citantens Benægtelse intetsomhelst Bevis har ført for sit Anbringende om Aftenen forud for Brevets Afsendelse at være bleven fornærmet af Citanten, — hvorved bemærkes, at denne Omstændighed, dens Rigtighed endog forudsat, ikke in casu vilde have hjemlet Indstævnte nogen saadan Retorsionsret, som af ham forment —, og da der maa gives Citanten Medhold i, at det paaklagede Brev baade ved de brugte Skjælds- og Ukvemsord og de i samme forekommende haanende Udladelser er af et for ham særdeles fornærmeligt Indhold, vil Indstævnte i Henhold til Straffelovens § 217 være at anse efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kroner eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling at hensætte i simpelt Fængsel i 15 Dage. De i Brevet indeholdte for Citanten fornærmelige Udladelser og brugte Skjældsord ville derhos efter den derom nedlagte Paastand være at mortificere og Indstævnte have at godtgjøre Citanten denne Sags Omkostninger med 40 Kr.

— — — Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De i det ovenomhandlede Brev indeholdte for Citanten, Arbejdsmand Peter Hansen, fornærmelige Udladelser og Skjældsord bør døde og magtesløse at være.

Til Statskassen bør Indstævnte, Kurvemagermester N. Jensen bøde 100 Kr., eller saafremt denne Bøde ikke fuldt betales, hensættes i simpelt Fængsel i 15 Dage. Saa bør han og til Citanten betale denne Sags Omkostninger med 40 Kroner.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

A. S. Nr. ⁵⁶¹1875. Forhenværende Skomager F. V. Petersen
(Prok. Sinding)

contra

Ane Marie Nielsen, Indsidder Lars Mortensens Enke af Øverrød (Prok. Beyer)

En Enke paa Landet, der drev Handel med Frugt etc funden som Inderste ifølge Fr. 27 Maj 1848 § 4 uden Hensyn til Kontraktens Indhold alene at kunne opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til 1 Maj. Da en Udsættelsesforretning af 17 April derfor var ulovmedholdelig, Erstatning efter udmeldte Mænds Skjøn udesærlig tilvejebragt Bevis tillagt Rekvisitus for Tort og Kreditspilde, men ikke for Tab og Flytteudgifter.

(Afsagt den 11 Decbr. 1876).

Nærværende Sag er i 1ste Instans anlagt af Indstævnte Ane Marie Nielsen, Indsidder Lars Mortensens Enke af Øverrød, mod Citanten, forhenværende Skomager F. V. Petersen, ved Kjøbenhavns Amts søndre Birkething, hvor Indstævnte, — i Anledning af at hun, hvem der under 9 December 1872 var forkyndt en Opsigelse om til April Flyttedag 1873 at fraflytte en hende af Citanten lejet Lejlighed i hans Ejendom Matr. Nr. 1 i Øverrød, men som undlod at efterkomme denne Opsigelse, efter Citantens Rekvisition den 17 April 1873 af Fogden blev udsat af Lejligheden — paastod Citanten dømt til at betale hende en Erstatning af 500 Rd. for Tort, Tab og Kreditspilde, 15 Rd. i Flytningsomkostninger og et Aars Leje med 28 Rd., alt med Renter 5 p. c. fra Klagens Dato den 10 Novbr. 1873 samt Sagens Omkostninger skadesløst.

Citanten paastod Frifindelse med Tilkjendelse af Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Ved Birkethingets Dom af 16 Juni 1875 blev Citanten dømt til at betale Indstævnte en saadan Erstatning, som 2 inden Retten udmeldte uvillige Mænd finde passende for den hende ved den omhandlede Udsættelsesforretning paaførte Tort, Tab og Kreditspilde, dog ikke over 500 Rd. og de ved Udsættelsen foranledigede Flytningsomkostninger, dog ikke over 15 Rd., tilligemed Renter af Beløbet 5 p. c. p. a. fra den 10 Novbr. 1873, men iøvrigt frifunden for hendes Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Citanten ved Stævning af 23 August 1875 indanket her til Retten, hvor han har paastaaet Dommen forandret saaledes, at han frifindes i det Hele, ialtfald for Erstatning for Tab og Flytningsomkostninger, eller i ethvert Fald for det foregivne Tab; saa har han ogsaa paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger for begge Instanser skadesløst, og Indstævnte idømt Mulkt, da hun formentligen ikke har ført tilstrækkeligt Bevis for lovligt Forfald for personligt Møde ved Forligsprøven.

Indstævnte har paastaaet den indankede Dom stadfæstet og sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten skadesløst hos Citanten.

Efter Citantens Fremstilling er Indstævnte indflyttet i den omhandlede Lejlighed April Flyttedag 1862 i Henhold til en mellem Parterne oprettet skriftlig Lejekontrakt, der blandt Andet gik ud paa, at Lejemaalet fra hver af Parternes Side var opsigeligt med 3 Maaneders Varsel til en af de sædvanlige April- eller Oktober Flyttedage, og han har derfor gjort gjældende, at den skete Udsættelsesforretning var lovlig i Henhold til den stedfundne Opsigelse. Indstævnte har derimod benægtet, at der har været oprettet nogen skriftlig Lejekontrakt mellem Parterne, og paastaaet, at hun har lejet Lejligheden fra 1 Maj 1862 ved mundtlig Overenskomst, der gik ud paa, at hun havde Ret til at bebo Lejligheden, saalænge hun lystede, dog under Forudsætning af, at hun erlagde den akkorderede Leje med 7 Rd. for hvert Fjerdingsaar, og da hun paastod at have erlagt Leje til 1ste Maj 1873, formente hun i alt Fald til den Tid at have Ret til at forblive i Lejligheden, i alt Fald har hun i Henhold til Fr. 27 Maj 1848 § 4 paastaaet kun at kunne opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til 1 Maj.

Det findes imidlertid ufornødent at undersøge, hvorvidt Citanten maatte have ført tilstrækkeligt Bevis for, at skriftlig Lejekontrakt af det af ham angivne Indhold har været oprettet mellem Parterne; thi efter § 4 i Fr. 27 Maj 1848, hvilken Forordnings Bestemmelser maa være anvendelige in casu, uanset at Lejetageren var en Kvindesperson, og at hun efter det Oplyste maa antages at have drevet Handel med Frugt og Kranse, kunde Indstævnte, der maa betragtes som Inderste, alene opsiges til Fraflytning med et halvt Aars Varsel til 1 Maj; herefter maa altsaa den skete Opsigelse med $\frac{1}{4}$ Aars Varsel til April Flyttedag og den dertil sig sluttende Udsættelsesforretning erkjendes ulovmedholdelig.

Mod Citantens Benægtelse er det imidlertid ikke bevist, at der ved Udsættelsesforretningen er tilføjet Indstævnte noget Tab eller at hun i den Anledning har havt Flytningsomkostninger med 15 Rd. eller med noget andet Beløb, hvorfor den hende ved Dommen tilkjendte Erstatning for Tab og Flytningsomkostninger maa bortfalde, hvorimod det billiges, at der er tilkjendt hende Erstatning for Tort og Kreditspilde, da saadan efter de forhaandenværende Omstændigheder maa anses tilføjet hende ved Udsættelsesforretningen, uanset at intet særligt Bevis i denne Henseende er tilvejebragt.

Med den ovennævnte Modifikation i Henseende til Erstatningen vil derfor Underrettsdommen, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger billiges, hvorved bemærkes, at det af Indstævnte førte Bevis for hendes Undladelse af at give personligt Møde ved Forligsprøven efter Omstændighederne skjønnes at være tilstrækkeligt, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve.

— — — Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertredelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at den tilkjendte Erstatning for Tab og Flytningsomkostninger bortfalder.

Sagens Omkostninger for Overretten ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Der forelægges Prokurator Beyer en Frist af 8 Dage fra denne Doms Afsigelse til at berigtige Stemplingen af hans den 7 Febr. d. A. fremlagte Indlæg.

A. S. Nr. ⁵⁷⁸1875. Husmand Lars Pedersen af Kamstrup
(Prok. Lange)

contra

Herredsfogden i Ramsø Thune Herreder
F. E. Elberling og Sogneraadet for Frue
Sogn ved Roeskilde (Prok. Steinthal).

En Udsættelsesforretning af et lejet Hus annulleret, fordi den var foretagen af Fogden alene uden Rekvirentens

Medfølge. Idet Fejlen nærmest maatte tilskrives Fogeden, Erstatningsansvar paalagt ham og Rekvirenten solidarisk, nemlig, uden særligt Bevis, for Tort og Kreditspilde, men ikke for positivt Tab.

(Afsagt den 18 Decbr. 1876).

Da Citanten, Husmand Lars Pedersen af Kamstrup, der ifølge Lejekontrakt af 14 Maj 1870 maanedsviis fra den 1ste s. M. med en Opsigelsestermin af 14 Dage af Indstævnte, Sogneraadet for Frue Sogn ved Roeskilde havde lejet et ham forhen tilhørende Hus i Kamstrup By, ikke var fraflyttet Huset, uagtet han den 31 Juli f. A. var opsagt til Fraflytning den 1 Septbr. næstefter, anmodede Sogneraadet ved dets Formand, Gaardejer Hans Knudsen i Ødehastrup, i Skrivelse af 4 Septbr. f. A. Indstævnte, Herredsfoged i Ramsø Thune Herreder F. E. Elberling, om at foranledige Citanten udsat af Huset, og under en i Henhold hertil den 8de s. M. foretagen Fogedforretning dekretedes Citanten udsat af Huset, hvilket han, der først kom tilstede under Forretningen efter Dekretets Afsigelse ogsaa derefter forlod.

Denne Udsættelsesforretning har Citanten ifølge meddelt Bevilling til fri Proces ved Stævning af 16 Novbr. f. A. indanket her for Retten, hvor hans Paastand gaar ud paa, at Forretningen som baade formel og reel ulovlig annulleres, ophæves eller underkjendes, samt at de Indstævnte, Herredsfogden i Ramsø Thune Herreder F. E. Elberling, der er stævnet til at stande til Rette, og Frue Sogneraad, der er stævnet ved dets ovennævnte Formand, tilpligtes solidum eller subsidiært den ene eller den anden at betale Citanten Erstatning for den ham ved den ulovlige Fogedforretning og Udsættelse paaferte Skade, Tort og Kreditspilde med 1000 Kr. eller in subsidium efter Rettens eller ialtfald uvillige Mænds Skjøn paa de Indstævntes Bekostning, med Renter af Erstatningsbeløbet 5 p. c. aarlig fra Stævningens Datum og denne Sags skadesløse Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Citantens beskikkede Sagerfører, Prokurator Lange, hvilket i hvert Fald paastaas udredet af det Offentlige.

Det indstævnte Sogneraad har paastaet sig frifundet for Citantens Tiltale og sig tilkjendt Sagens Omkostninger, medens Indstævnte, Herredsfoged Elberling, skjøndt lovlig varslet, hverken er mødt eller har ladet møde her for Retten,

hvorfor Sagen for hans Vedkommende i Medfør af L. 1—4 —30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 bliver at paakjende efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Fogedakten.

Citantens Annullationspaastand er først støttet paa, at Udsættelsesforretningen er fremmet af Fogden alene efter Sogneraadets ovennævnte skriftlige Rekvisition, uden at Sogneraadet som Rekvirent gav Møde under Forretningen.

Overretten finder nu ogsaa, at Annullationspaastanden af denne Grund bør gives Medhold; thi efter den gjældende Proceslovgivning maa det anses som almindelig Regel, at Rekvirenten af en Fogedforretning i egentlig civile Sager, saaledes som nærværende Sag, ikke kan repræsenteres af Fogden, og at en rekvireret Forretning derfor ikke bør fremmes, naar Rekvirenten ikke enten møder selv eller lader møde for sig, og ligesom der selvfølgelig ikke heri — hvad det indstævnte Sogneraad har søgt at hævde — vil kunne gjøres nogen Modifikation paa Grund af, at Rekvisitionen er udgaaet fra Sogneraadet i dets Egenskab af offentlig Myndighed, saaledes lader der sig heller ikke for Unødvendigheden af Rekvirentens Møde under en Udsættelsesforretning — hvad Sogneraadet ligeledes har villet inhærere — drage nogen Analogi fra den særlige positive Bestemmelse for Udpantningsforretningers Vedkommende i Lov af 29 Marts 1873 § 7, 1ste Stykke, 3die Punktum, hvilken Bestemmelse meget mere skjønnes per antithesin at afgive et vægtigt Datum for den anførte Regel som almindelig gjældende.

Som Følge heraf vil den indankede Udsættelsesforretning være at kjende uefterrettelig, hvorimod der ikke findes at være tilstrækkelig Føje til efter Citantens derom fremsatte Paastand at tilkjende ham hos de Indstævnte enten in solidum eller en enkelt af dem, Erstatning for tilføjet Skade, da han imod Sogneraadets Benægtelse ikke har godtgjort at have lidt noget positivt Tab ved Udsættelsen. Da Forretningen derimod efter Omstændighederne findes at maatte have paaført Citanten Tort og Kreditspilde, ville de Indstævnte — af hvilke Fogden ikke ses at have meddelt Sogneraadet nogen Underretning om, naar den rekvirerede Forretning vilde blive foretaget — En for Begge og Begge for En blive at tilpligte at udrede Erstatning herfor til Citanten, hvilken Erstatning findes passende at kunne fastsættes til 50 Kroner, og hvoraf Renter ville være at svare overensstemmende med Paastanden.

Sagens Omkostninger skjønnes efter Omstændighederne at kunne ophæves, og i Salær vil der være at tillægge Ci-

tantens beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, 40 Kr., som blive at udrede af det Offentlige.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Udsættelsesforretning bør uefterrettelig at være.

De Indstævnte, Herredsfogden i Ramsø Thune Herredér F. E. Elberling og Sogneraadet for Frue Sogn ved Roskilde, bør En for Begge og Begge for En inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven til Citanten, Husmand Lars Pedersen af Kamstrup, betale 50 Kr. med Renter 5 p. c. aarlig fra den 16 Novbr. 1875, indtil Betaling sker.

Processens Omkostninger ophæves.

Til Citantens beskikkede Sagfører, Prokurator Lange, betaler det Offentlige i Salær 40 Kr.

Under Appelsagen Nr. $\frac{641}{1878}$ paastod Citanten, Husejer i Havlykke Peter Nielsen, en Underrettsdom, hvorved en af ham mod Indstævnte, Smed Jens Hansen Kaa, anlagt Sag var afvist, annulleret og Sagen hjemvist til videre lovlig Behandling i den Stand, hvori den var forinden Afvisningen. Sagen var bleven afvist fra Underretten, fordi Citanten havde ladet møde under Forligsmæglingen ved sin Sagførers autoriserede Fuldmægtig. Indstævnte J. H. Kaa mødte ikke for Overretten. I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 Decbr. 1876 hedder det herom saaledes: „Ved de af Citanten for Underretten fremlagte Bevisligheder maa det anses tilstrækkelig oplyst, at han, der siden forrige Aars Sommer har været antagen som Politibetjent ved Digearbejderne i Nakskov Fjord, da Forligsmæglingen blev foretaget, opholdt sig og havde fast Bopæl paa Langø, der er udenfor Maribo Forligskreds og over 4 Mile fra det Sted, hvor Kommissionens Møder holdes, og at han som Følge heraf har været berettiget til at lade møde ved sin Sagførers Fuldmægtig, hvorved bemærkes, at den Omstændighed, at Citanten tillige maa anses at have hjemme indenfor Forligs-

kommissionens Grænser i Havlykke, hvor han har en Ejendom, paa hvilken hans Familie bor, ikke findes at kunne berøve ham den ved Pl. 31 Decbr. 1823 hjemlede Ret.“ Dommens Konklusion lyder saaledes: „Denne Sag bør paany foretages ved Underretten, saaledes at den sættes i den Stand, hvori den var forinden Afvisningen. Processens Omkostninger for Overretten ophæves.“

Sagen Nr. ³⁸⁸₁₈₇₅. Gartner A. Gregersen af Sundbyøster
(Højesteretssagf. Zahle)

contra

forhenværende Bomforpagter Nielsen (Prok.
Ronge).

Fortolkning af Fr. om Bompunge af 15 Febr. 1786 § 4.
Tilbagebetaling af de en Mand ulovlig afkrævede Bompunge ikke opnaaet, da Beløbets Størrelse ikke var bevist, og Skjøn af Retten eller udmeldte Mænd efter Omstændighederne fandtes uanvendeligt.

(Afsagt den 18 Decbr. 1876).

I de Konditioner, hvorefter Opbebærslen af Passagepengene ved Amager Bom paa Amagervejen har været bortforpagtet i Tidsrummet fra 1 April 1870 til 31 Marts d. A., er det i Slutningen af § 4 bestemt, at alle de af Amagerbros, Christianshavns og Stadens Beboere, som have Jorder, hørende under Kjøbenhavns Kommune, i Eje eller Leje paa Amager, ere fritagne for Bompunges Erlæggelse for deres Vogne, løse Heste og Kvæg til og fra deres Jorder, og at ligeledes Amagerbros Beboere ere fritagne for at erlægge Bompunge, Alt fordi Bommen er sat paa Stadens Grund, istedetfor at den skulde have staaet i Skjellet.

I den Formening, at det heraf indirekte maatte følge, at en lignende Fritagelse ikke tilkom Beboerne af Amagerland, der have Jorder i Eje eller Leje under Kjøbenhavns Kommune paa Amager, har Indstævnte, forhenværende Bomforpagter Nielsen, der i det anførte Tidsrum har havt bemeldte Bom i Forpagtning, stadigt fordret Bompunge af Citanten,

Gartner A. Gregersen af Sundbyøster, som der har lejet et Sted med tilhørende Jordlod, der støder umiddelbart op til Stadens Grund, naar denne fra sit Hjem passerede Bommen paa Vejen til et Stykke Jord paa Amagerbro, som han har lejet af Kjøbenhavns Magistrat, og omvendt.

Citanten har ogsaa stadigt betalt Bompeng for Passagen til og fra dette Stykke Jord, og i de tre første Aar af Indstævntes Forpagtningstid havde han akkorderet med ham om en fast Sum aarlig i Bompeng; men da de ikke kunde blive enige om Akkordsummen for Aaret fra 1 April 1873 til 31 Marts 1874 og Citanten derhos ansaa Indstævnte for uberegtiget til at afkræve ham Bompeng for den omhandlede Passage, eftersom „alle næropaagrænsende Steders Beboere“ ifølge Fr. 15 Febr. 1786 § 4 ere fritagne for at erlægge Bompeng, „saavidt deres egen eller Husbonds Avlsbrug og Fædrift, samt Passage til og fra deres Mark angaar“, og Forordningen ligeledes hjemler Fritagelse for: „Alle Andre, som for at komme til og fra de Marker, de have til Eje eller Leje, maa passere nogen Bom, dog alene forsaavidt saadanne Markers Avlsbrug vedkommer“, har han, efter at Kjøbenhavns Amsraad, paa dertil af Taarnby Sogneraad given Anledning, under 18 Decbr. 1873 havde resolveret, at han ikke kunde fritages for at erlægge de omhandlede Passagepeng, indbragt Spørgsmaalet herom her for Retten, hvor han, næst at andrage, at han i Indstævntes Forpagtningstid indtil Forligsklagens Dato, d. 15 August f. A., mindst har betalt med Urette 274 Kr. i Bompeng, har paastaaet Indstævnte tilpligtet at tilbagebetale sig dette Beløb eller i alt Fald et saa stort Beløb, som nærmere maatte blive fastsat ved Rettens eller uvillige Mænds Skjøn, med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 15 August f. A. til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst, samt sig kjendt berettiget til fra den 15 August f. A. til 31 Marts d. A., da Indstævnte frattraadte Forpagtningen, at passere den omhandlede Bom uden Erlæggelse af Bompeng fra hans Jord i Sundbyøster til den af ham paa Amagerbro lejede Jord og omvendt og overhovedet ved al Passage vedkommende hans Avlsbrug og Fædrift, eller i alt Fald hvad Passagen til og fra bemeldte Lej jord angaar.

Indstævnte har principaliter paastaaet Sagen afvist og sig tilkjendt Kost og Tæring, og in subsidium procederet dels til Afvisning af den Del af Sagen, som angaar den efter Forligsklagens Dato oppebaarne Afgift, dels til Frifindelse

med Tilleg af Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Indstævntes principale Paastand er grundet paa den i den anførte Forordnings § 5 in fine indeholdte Bestemmelse om, at vedkommende Amtmand skal afgjøre de over Bomforpagterne indkomne Klager fra de Vejfarende, „i Tilfælde at dem affordres mere end de efter den fastsatte Taxt bør betale, eller at de paa anden Maade usømmeligen maatte be-
gegnes og tilføjes Ophold i deres Rejser“; men da denne Bestemmelse efter de citerede Ord ikke kan anvendes, hvor der, som in casu, er Spørgsmaal, om Bomforpagteren overhovedet har Ret til at kræve Bompunge for en vis Passage, vil Sagen ikke kunne afvises i det Hele, og da Afvisning efter Indstævntes subsidiære Paastand af den Del af Sagen, som angaar den efter Forligsklagens Dato oppebaarne Afgift, ikke heller kan finde Sted, idet denne Paastand alene er støttet paa den Formaliteten iøvrigt uvedkommende Omstændighed, at de i Bomintraderne Interesserede ikke ere medindstævnte under Sagen, vil der saaledes være at give Dom i Realiteten.

Det Spørgsmaal, som i saa Henseende først og fremmest maa komme i Betragtning, er, om de ovenfor citerede Bestemmelser i Fr. 15 Febr. 1786 § 4 kunne komme Citanten tilgode. Til Styrke for den benægtende Besvarelse af dette Spørgsmaal har Indstævnte anført, at Forordningen ikke ifølge sit Indhold men ikkun i Kraft af Konditionerne er anvendelig paa Amager Landevej, og at de anførte Bestemmelser derfor ikke kunne komme i Betragtning, naar de ere i Strid med Konditionerne, hvilket formentlig er Tilfældet med de ovenfor anførte Bestemmelser i Konditionerne § 4 in fine, at Bestemmelserne i alt Fald maa forstaaes saaledes, som Forholdene vare ved Bommens første Indretning og ikke saaledes som Forholdene til enhver Tid ere, og at den første af de anførte Bestemmelser under enhver Omstændighed ikke kan komme Citanten tilgode, da hans Sted i Sundbyøster ikke kan kaldes nærpaagrænsende, og der ej heller til Stedet hører nogen Avlsbrug eller Fædrift.

De tvende første Argumenter kunne imidlertid ikke afgjøre Spørgsmaalet til Indstævntes Fordel; thi ligesom der i bemeldte Forordning savnes al Hjemmel til at antage, at Forordningens Bestemmelser om Fritagelse for Bompenges Erleggelse kun skulde have Hensyn til Forholdene ved Bommens Anlæg, saaledes kan der ikke være Tvivl om, at de

indeholde almindelige for alle Bomme i Kongeriget gjældende Regler. Med Hensyn til nærværende Spørgsmaals Besvarelse er det derfor ligegyldigt, om Konditionerne maatte være i Strid med de anførte Bestemmelser i Fr.s § 4; men dette er iøvrigt ikke Tilfældet, da alle de i den gjældende Lovgivning hjemlede Fritagelser ere gjentagne i Konditionerne § 3, se navnlig dennes Slutningsbestemmelse, hvorimod der i § 4 alene omtales nogle for den heromhandlede Bom specielle Bestemmelser, særlig med Hensyn til, at Bommen er anbragt paa Stadens Grund og ikke i Skjellet. Derimod skjønnes det ikke rettere, end at der maa gives Indstævnte Medhold i, at Bestemmelsen om de nærpaagrænsende Steders Beboeres Fritagelse ikke kan komme Citanten tilgode, da hans Sted i Sundbyøster, om det end maa kaldes nærpaagrænsende i Forhold til Bommen, dog ikke ved Bommen er adskilt fra den dertil hørende Jordlod, og denne desuden, efter hvad der er givet under Sagen, udelukkende benyttes som Have.

Herefter bliver det alene den anden af de anførte Bestemmelser i Fr.s § 4, som kan komme til Anvendelse paa Citanten; men efter denne maa Indstævnte ogsaa anses at have været uberettiget til at fordre Bompeng af Citanten, naar han passerede Bommen til og fra hans Lejebord paa Amagerbro, dog alene forsaavidt dennes Avlsbrug angaar, og Spørgsmaalet bliver derefter, om og hvorvidt der kan tilkjendes Citanten den paastaede Tilbagebetaling.

Med Hensyn hertil maa det bemærkes, at Indstævnte af flere Grunde har bestridt, at Citanten har noget Krav i saa Henseende, men det bliver uforment at gaa nærmere ind herpaa, da der dog ikke vil kunne tilkjendes Citanten nogen Tilbagebetaling allerede af den Grund, at han ikke imod Indstævntes Benægtelse har godtgjort Størrelsen af det Beløb, som han efter det Anførte med Urette har betalt i Bompeng, og det derhos ligger i Sagens Natur, at det ikke ved Rettens eller uvillige Mænds Skjøn lader sig afgjøre, hvor ofte Citanten for det omhandlede Jordstykkets Avlsbrugs Skyld har passeret Bommen i det omhandlede Tidsrum af over 5 Aar og 4 Maaneder.

Med Hensyn til Citantens ovenanførte Ret til Fritagelse for Bompenges Erlæggelse for den omhandlede Passage, vil der ikke kunne gives Dom efter den af Citanten derom nedlagte Paastand, eftersom det paagjældende Tidsrum nu er forløbet, og Indstævnte bliver derfor i det Hele at frifinde for Citantens Tiltale.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, forhenværende Bomforpagter Nielsen, bør for Citantens, Gartner A. Gregersen af Sundbyøsters Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Under Appelsagen Nr. ⁶⁸⁷~~1876~~ var Skolelærer og Høker Rydahl ved Stenstrup Skole tiltalt for Overtrædelse af Næringslov 29 Decbr. 1857 § 55, bl. A. fordi han — der er boende i Stenstrup indenfor den i det nævnte Lovbud fastsatte Grænse af 1 Mil fra Præstø — ifølge dertil erhvervet Næringsbevis driver Høkerforretning i Stavreby udenfor den nævnte Grænse, og altsaa maatte antages at have overtraadt Bestemmelsen i Lov 1857 § 55 om, at Høkere kun maa „have ét Udsalgssted, hvilket skal være ved Bopælen.“ Ved Landover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Decbr. 1876 fandtes han dog „ikke i saa Henseende at have gjort sig skyldig i noget Ulovligt, idet han efter det Oplyste maa antages, foruden at bo i Stenstrup, tillige af have Bopæl i Stavreby paa det Sted, hvorfra Høkerforretningen drives.“

Under Appelsagen Nr. ⁷⁴⁴~~1876~~ var Kobbersmedsvend Carl Christian Gross tiltalt for Overtrædelse af et Løsgængeritilhold. Det var oplyst, at Tiltalte var indlagt som Lem paa Arbejdsanstalten i Korsør, og at der den 8 Juni 1876 var givet ham Tilhold til Politiprotokollen om ikke uden Tilladelse af Anstaltens Bestyrelse eller Betjentene paa samme at forlade Anstalten eller det ham derfra anviste Arbejde, da han i Overtrædelsestilfælde vilde blive straffet for Løsgængereri, — men at han alligevel den 11 Novbr. s. A. ved Middagstid

æt fra Anstalten uden Tilladelse, og derefter var i Byen, hvor han maa antages at have betlet, samme Dags Eftermiddag Kl. 4 blev anholdt af en ved Anstalten. Landsover- samt Hof- og ten frifandt dog Tiltalte for det Offentliges Tiltale, Dommen af 29 December 1876 hedder, at da ar paastaet, at han, hvis han ikke var bleven an- e være vendt tilbage til Anstalten, som han kun rladt, fordi han trængte til Skraatobak, og ikke gere Tilfælde vilde være undvegen fra Byen, og s Paastand efter Omstændighederne ikke findes at kastes, kan Tiltalte ved sit ovennævnte Forhold at have gjort sig skyldig i en saadan modvillig se af Tilholdet, at han derfor bør straffes.“

Vidnekammerkjendelser.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 144).

1ste Vidnekammers Kjendelse i Sagen Nr. $\frac{48}{1875}$ J. P. Handberg
 contra
 Politiinspektør M. Hertz.

En Politimester er ikke pligtig som Vidne i en privat Sag at forklare om Indholdet eller Rigtigheden af hans Undergivnes Rapporter i kriminelle Sager. Et Vidnespørgsmaal som „inkvisitorisk“ nægtet forelagt.

(Afsagt den 10 Juli 1876).

Da der maa gives Vidnet, Etatsraad Politidirektør Crone, Medhold i, at han, — hvad følger af Forholdets Natur cfr. iøvrigt ogsaa Instrux for Kbhvns Politi af 7 Juni 1869 § 12 —, ikke kan være pligtig til som Vidne under en civil Sag efter en Privats Opfordring at afgive Forklaring om Indholdet eller Rigtigheden af de Rapporter, der i offentlige eller kriminelle Sager af hans Undergivne ere indgivne til ham i Egenskab af Politidirektør — samt da Kvæstionerne 2 og 3 af de til dette Vidne af Citanten J. P. Handberg d. 16 Novbr. f. A. fremlagte Vidnespørgsmaal ligefrem gaa ud paa at afæske ham saadan Forklaring, kunne Kvæstionerne 2 og 3 mod Vidnets Protest ikke forelægges det til Besvarelse, og det bliver herefter ufornødent at undersøge, hvad der af Indstævnte, Politiinspektør M. Hertz, der ligeledes har protesteret mod disse Kvæstioners Forelæggelse, til Begrundelse heraf er anført.

Fremdeles er der saavel af Indstævnte som af Vidnet med Feje protesteret mod den til Vidnet den 29 Novbr. f. A. fremlagte Kvæstion 5 *) som inkvisitorisk eller af et for almindeligt Indhold.

*) Kv. 5, fremlagt den 29 Novbr. 1875 er saalydende: Ved Vidnet, om de Rapporter, som ere affattede af M. Hertz og indgivne i den

Derimod kan der ikke gives Indstævnte eller Vidnet Medhold i deres Protest mod den 4de Kvæstion af de den 16 Novbr. f. A. fremlagte Spørgsmaal*), hvilkken Protest er støttet paa, at Besvarelsen af denne Kvæstion skulde være irrelevant for Hovedsagen, der gaar ud paa at drage Citanten til Ansvar efter Injurielovgivningen for i et trykt Inserat at have beskyldt Indstævnte for som Politibetjent at have skrevet usandfærdige Rapporter i de af det Offentlige mod Citanten anlagte Sager; thi vel angaar denne Kvæstion, hvad dens Indhold udviser, ikke Hovedsagen, men derimod en Udladelse, som Citanten under Proceduren for Underretten har brugt om Indstævnte; men da denne, efter hvad der er in confesso, for denne Udladelse har paastaet Citanten anset med Bøde og Udladelsen mortificeret, maa Citanten siges at have tilstrækkelig retlig Interesse i Forelæggelsen af Kvæstionen, som sigtende til at godtgjøre Rigtigheden af den paatalte Udladelse.

Efter det Anførte ville af de til Vidnet, Etatsraad Crone, d. 16 og 29 Novbr. f. A. fremlagte Spørgsmaal alene Nr 1 og 4 af de den 16 Novbr. f. A. fremlagte kunne forelægges Vidnet til Besvarelse.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi eragtes:

Af de til Vidnet, Etatsraad Politidirektør Crone, af Citanten, J. P. Handberg, den 16 og 29 Novbr. f. A. fremlagte Spørgsmaal ville kun Kv. 1 og 4 af de den 16 Novbr. fremlagte være at forelægge Vidnet.

af det Offentlige mod Vidnecitanten anlagte Sag, som blev paa-dømt d. 29 Juni 1860 i Højesteret, overhovedet være urigtige, og i hvad Hensigt de ere skrevne saaledes?

- *) Kv. 4 af de d. 16 Novbr. 1875 fremlagte Spørgsmaal lyder saaledes: Har Vidnet d. 9 Febr. 1874 pr. Post modtaget et notabeneret Brev fra Vidnecitanten, hvori han har anmodet Vidnet om at foranstalte at blive forskaanet for M. Hertz's Tiltale paa Gaden? og i bekræftende Fald, har Hertz ved Foreholdelse af Skrivelsen indrømmet sammes Rigtighed, eller hvad har han ved denne Lejlighed svaret?

2det Vidnekammers Kjendelse i Sagen Nr. 18¹/₇₈ Partikulier
P. L. Møller

contra

Murmester G. W. Larsen og Prokurator Chr. D.
Schwensen.

I et Tilfælde, hvor Skjønsmænd vare udmeldte til at skjønde over en opført Bygning etc. og besvare nogle ved Skjønssagens Inkamination fremlagte Spørgsmaal, andre Spørgsmaal end disse og de ved deres Besvarelse fremkaldte nægtet forelagte Mændene. Nægtet paany at forelægge Mændene et allerede besvaret Spørgsmaal.

(Afsagt den 24 Juli 1876).

Efter at Citanten, Partikulier P. L. Møller, havde udtaget Stævning for at erholde udmeldt tvende sagkyndige og uvillige Mænd til at afholde og afhjemle lovligt Skjøn over en Bagbygning paa Citantens Ejendom Gade-Nr. 10 paa Gasværksvejen her i Staden til Oplysning om, hvorvidt Indstævnte, Murmester G. W. Larsen, har udført Murarbejdet ved Bygningen overensstemmende med den af Indstævnte under 23 Novbr. 1871 vedtagne Kontrakt med Citanten derom, og hvilken Erstatning, der kan tilkomme Citanten for Misligholdelse af Kontrakten fra Indstævntes Side og da navnlig i begge disse Henseender paaskjønne en Række Spørgsmaal, der af Citanten vilde blive fremlagte ved Skjønssagens Inkamination, og efter at Retten derpaa ved Inkaminationen den 9 August f. A., ved hvilken Citanten fremlagde bemeldte Spørgsmaal Nr. 1 til 10, havde udmeldt tvende Murmestre til at afgive det paastævnte Skjøn, — afholdt disse den 10 Decbr. f. A. en Skjønforretning. Citanten har derefter i et den 13 Marts d. A. fremlagt Indlæg blandt Andet gennemgaaet nysnævnte Skjønforretning og gjort gjældende, at nogle af de til Mændene rettede Spørgsmaal ere forblevne ubesvarede, og at andre ere besvarede ufuldstændigt, og i et særligt Afsnit, overskrevet: „Tillægskvæstioner og Paastande“ har han paastaaet en Del af de ved Inkaminationen fremlagte Spørgsmaal forelagte Skjønsmændene paany, og derhos under Nr. 10 a til 16 fremsat en Række Spørgsmaal, som han begjærer Skjønsmændene forelagte. Indstævnte har imidlertid protesteret imod, at de sidstnævnte Spørgsmaal forelægges Skjønsmændene.

Da Rettens Udmeldelse slutter sig til de ved Sagens Inkamination fremlagte Spørgsmaal, er det en Selvfølge, at der ikke mod Indstævntes Protest kan forelægges de udmeldte Skjønsmænd andre Kvæstioner end disse og endvidere saadanne, der ere fremkaldte ved Mændenes Svar. Men Spørgsmaalene 10 a og b, 11, 12 a og b, 14 og 15 ere helt nye Kvæstioner, og disse kunne derfor ikke mod Indstævntes Protest forelægges Skjønsmændene. Under Nr. 13 har Citanten begjært Mændene spurgt om, hvad et Tømmerlad er, og da dette Spørgsmaal er fremkaldt ved Mændenes Svar ad 9-c, kan det ikke nægtes forelagt. Under Nr. 16 har Citanten begjært det 8de Spørgsmaal forelagt paany, men da dette alt er besvaret af Skjønsmændene, kan det ikke mod Indstævntes Protest atter forelægges Mændene.

Thi eragtes:

De af Citanten, Partikulier P. L. Møller, under Nr. 10 a og b, 11, 12 a og b, 14, 15 og 16 fremsatte Spørgsmaal kunne ikke forelægges Skjønsmændene.

Kriminal- og Politiretsdomme.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 411).

A. S. Nr. ³⁰⁸ 1876.

Prokurator Ronge Aktor
contra

Tiltalte Carl Christian Sørensen.

En forhenværende Politibetjent, som ved at forevise et af ham ulovlig tilbageholdt Politiskilt havde skaffet sig fri Befordring paa Sporvogne, anset efter Strfl. § 107. Strfl. § 141 jfr. § 144 anvendt imod en Politibetjent, som ved at forevise Skiltet havde skaffet sig gratis Adgang til Dansesaloner etc., hvor han ingen Funktion havde.

(Afsagt den 18 Januar 1876).

Under nærværende mod Tiltalte Carl Christian Sørensen for Overtrædelse af Straffelovens § 107 anlagte Sag er det bevist ved Tiltaltes egen af det iøvrigt Oplyste tildels bestyrkede Tilstaaelse, at han, medens han indtil 1 Juli f. A. var i Kjøbenhavns Politis Tjeneste som Politibetjent under Nr. 179 har undladt at tilbagelevere et ham midlertidigt betroet Politiskilt, i den Hensigt ved Hjælp af samme at skaffe sig Adgang til Forlystelsessteder og derefter nogle Gange under Afbenyttelse af dette Politiskilt opnaaet uden Betaling at komme ind i Theatre og Dansesaloner, i hvilke han efter hans Tjenesteforhold ikke havde nogen Adkomst til at indfinde sig i Egenskab af Politibetjent, samt at han efter at være udtraadt af Politiets Tjeneste, har ved at bibringe Førere af Sporvogne, hvem han lod se det omhandlede Politiskilt, den Forestilling, at han endnu var i Politiets Tjeneste, tilsneget sig et Par Gange fri Befordring paa Vogne af den foran ommeldte Slags.

I Medfør heraf vil Tiltalte, der er født den 16 Oktober 1842 og ikke funden forhen straffet, blive, idet den i Sagen ndstedte Aktionsordre ikke findes at være til Hinder derfor,

ter Straffelovens § 107 og § 141, jfr. 144 sammenholdt
 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende
 10 Kr. eller, saafremt samme ikke fuldt betales inden
 Fristens Udløb, med simpelt Fængsel i 8 Dage.
 vil derhos have at udrede denne Aktions Omkost-
 derunder Salær til de befalede Sagførere med 12 Kr.

relsen har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

te Carl Christian Sørensen bør til Statskassen bøde
 10 Kr., saafremt denne Bøde ikke fuldt betales, hen-
 simpelt Fængsel i 8 Dage.

Bør han og udrede denne Aktions Omkostninger og
 Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Ronge
 raad Nyegaard, med 12 Kr. til hver.

idømte Bøde udredes inden 15 Dage efter denne
 lige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efter-
 under Adfærd efter Loven.

³⁰
1876.

Prokurator Simonsen Aktor

contra

Tiltalte Frederik Theodor Lindberg.

§§ 224 og 225 anvendt mod en Mand, som for at
 lyve sig paa sin Hustru falskelig for Politiet havde
 meldt, at han tidligere havde stjålet en Kaabe og
 været den til sin Hustru, der var vidende om Tyveriet.

(Afsagt den 22 Februar 1876).

er nærværende mod Tiltalte Frederik Theodor Lind-
 bergs falsk Angivelse anlagte Sag er det bevist ved hans
 eget iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse, at han
 den 1. febr. f. A. til en Politirapport, der optoges i An-
 ledning af, at han den foregaaende Dag var bleven anholdt
 efter Bøje af hans ikke i Samliv med ham
 Hustru, Andrea Magdalene Nielsen, der sigtede ham
 for at have indfundet sig i hendes Bopæl og gjort Spek-

takler, har mod bedre Vidende usandfærdigen forklaret i Hensindhold til hans allerede forinden gjorte Anmeldelse, at han for et Aarstid siden havde stjaalet en Kaabe og foræret den til bemeldte hans Hustru, der var vidende om Tyveriet og endnu i Besiddelse af den stjaalne Kaabe, i den Hensigt derved at fremkalde en mod hende rettet Undersøgelse, hvorunder hun vilde blive arresteret, for saaledes at hævne sig paa hende med hvis Opførsel mod ham han i den sidste Tid havde været misfornøjet.

Som Følge af denne Tiltaltes falske Angivelse blev ogsaa indledet den kriminelle Undersøgelse, der ligger til Grund for denne Sag, og under samme blev Tiltaltes Hustru afhørt først til en Politirapport og senere for Retten, men hun blev hverken anholdt eller belagt med Varetægtsarrest og allerede den første Gang Tiltalte fremstilledes for Retten erkjendte han, at hans tidligere Udsagn, betræffende den omhandlede Kaabe var et fuldstændigt Opspind, og at han selv i sin Tid havde kjøbt Kaaben og foræret sin Hustru den.

For Tiltaltes saaledes overbeviste Forhold vil han, der er født den 2 Decbr. 1836 og tidligere blandt Andet ansees ved denne Rets Dom af 30 April 1872 efter Straffelovens § 228 jfr. § 54 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage og ved samme Rets Dom af 31 August 1872 efter samme Lovs § 230 2det Led jfr. § 46 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, blive at dømme efter samme Lovs § 224 og 225 efter Omstændighederne til Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, hvorhos han vil have at udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til de befalede Sagførere med 10 Kr. til hver.

Sagførelsen har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Frederik Theodor Lindberg bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage samt udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Simonsen og Kaas, med 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Meddelelser.

Den nye tyske Lov om Civilprocessen. Som tidligere fremstillet (jfr. foran p. 394) paadømmes mindre betydelige Sager i 1ste Instans ved de af Enkeltdommere beklædte Amtsretter, medens alle andre civile Sager henhøre under de kollegialt besatte Landretter. For Amtsretternes Domme og Kjendelser er Landretten 2den og sidste Instans, medens de af Landretterne som 1ste Instans afsagte Domme og Kjendelser kunne indankes for Overlandretterne, og Dommene dernæst kunne prøves af Rigsretten som 3die og sidste Instans.

Civilprocesloven begynder med en lang Række af almindelige Bestemmelser saasom om Værnething, Retsbetjentes Habilitet, Procesfuldmægtige, Omkostninger, men da de fleste af disse Regler dels ikke i Hovedsagen fjerne sig væsentligt fra de hos os gjældende, dels ere saa specielle, at Fremstillingen af dem vilde føre for vidt, skulle vi kun fremhæve nogle enkelte Punkter, der have særlig Interesse. Hvad saaledes angaar Adgangen til at søge Fremmede ved tyske Domstole, er den betydelig lettet med Hensyn til formueretlige Krav, idet Sag kan anlægges ved den Ret, i hvis Jurisdiktion en omstridt Ting eller noget af den Fremmedes Formue befinder sig. Ejer den Fremmede en obligatorisk Fordring, gjælder det Sted, hvor hans Skyldner bor, som det, hvor Formuen befinder sig, og er der stillet Sikkerhed for Fordringen, kan Sag ogsaa anlægges dér, hvor Sikkerhedsgjenstanden forefindes. — I Henseende til Repræsentation for Retten er fastsat, at for Landretter og alle højere Retter skulle Parterne lade møde ved en autoriseret Sagfører (Anwaltsprocess); de kunne lige saa lidt selv udføre deres Sag som lade møde ved Andre, dog skal det paa Begjæring tilstedes Parten selv ved Siden af Sagføreren at fremsætte sine Bemærkninger. For Amtsretterne kunne Parterne derimod procedere selv eller ved eller med hvilken-somhelst myndig Fuldmægtig; dog kan Retten afvise saadanne Fuldmægtige, der gjøre Ydelse af Proceshjælp til Forretning. Retten kan forøvrigt fratage den Part eller Fuldmægtig (dog ikke autoriserede Sagførere) Ordet, som ikke

*) Jvfr. Nellemann: Om Udkastet til en Civilproceslov for det tyske Rige af 1872 i U. f. R. 1874 p. 1—25.

besidder Evne til mundtlig Fremstilling. — Om Processens Omkostninger er det Reglen, at den, der taber, maa erstatte Modparten hans Omkostninger, derunder Sagsførersaler. Udlændinge, der optræde som Sagsøgere, maa, naar Modparten begjærer det, stille Sikkerhed for Omkostningerne, men dette gjælder dog ikke for de Staters Undersaatter, hvor Lignende ikke kræves af tyske Sagsøgere, og heller ikke i Vexelsager o. fl. andre Tilfælde. Fri Proces bevilges af Retten og tilkommer Enhver, som ikke uden Skade for sit og Families nødvendige Underhold kan bære Udgiften, men man fritages ikke derved for at godtgjøre Modparten hans Omkostninger og er forpligtet til betale de eftergivne Omkostninger, naar Evne dertil senere indtræder. — Nogen foregaaende nødvendig Forligsmægling kjendes kun i Ægteskabssager, og selv her er den unødvendig i flere Tilfælde, bl. A. naar Forligsprøvens Frugtesløshed med Bestemthed kan forudses. Mæglingen foretages ved den Amtsret, som er Ægtemandens Værnething (Sagen selv behandles ved Landretten). Parterne skulle møde personlig; udebliver Klageren afvises hans Stævning, udebliver Indklagede, betragtes Mæglingen som forgjæves. I Sager, som høre under Amtsretterne, kan Sagsøgeren begynde med at indkalde Modparten til Forligsprøve ved Retten. Nogen Tvang til at møde er der imidlertid ikke, men de til Forligsprøven medgaaede Omkostninger henregnes til Processomkostningerne. Endelig kan mærkes, at under selve Processen i 1ste Instans kan Retten paa ethvert Trin af Sagen forsøge mindelig Bilæggelse og til dette Øjemed paabyde personlig Møde af Parterne, men nogen særlig Følge af Undladelse af at efterkomme saadant Paabud, er ikke foreskrevet. I Ægteskabssager kan Retten, naar den anser en Forsoning for ikke usandsynlig, anordne Sagens Udsættelse dog kun én Gang og ikke længere end i 1 Aar. — Alle for en Ret indgaaede Forlig ere exigible.

Den væsentligste Ejendommelighed ved den tyske Lovs System betragtet i Forhold til vor Ret, ligger i at det er bygget paa Principet om Mundtlighed og Umiddelbarhed. Hovedforhandlingen for de Retter, hvor Sagsførertvang hersker, skal, og ved Amtsretterne kan den, forberedes ved en til visse Frister bunden Skriftvexling mellem Parterne, hvoraf Afskrift overgives til Retten, og som bl. A. skal indeholde Paastandene, de faktiske Søgmaalsgrunde og Betegnelse af Beviserne saavel som Erklæring over Modpartens

faktiske Anbringender og Beviser. Ikke-Iagttagelse af Budet om Skriftvexling medfører imidlertid ikke Retstab i Sagen selv, og Dommen fældes udelukkende efter den mundtlige Forhandling. Denne foregaar gennem frie Foredrag; Dokumenter, (f. Ex. Skriftvexlingen) maa ikke oplæses, uden naar det kommer an paa deres Ordlyd. Kun i ét Tilfælde hviler Processen paa et skriftlig Grundlag. Naar der nemlig under Processen for Landretterne (ikke for Amsretterne), som angaa Regninger, Formueredegjørelser eller desl., rejses et betydeligt Antal af omstridte Krav eller Indsigelser, kan Retten anordne en forberedende Forhandling for en dertil udset Dommer. Under denne Forhandling skal optages en Protokol over, hvilke Krav, Angrebs- og Forsvarsmidler der ere omstridte, samt den faktiske Sammenhæng, Bevismidler, Indvendinger mod disse osv. Udebliver en Part, indkaldes han paany; udebliver han da atter, betragtes Modpartens faktiske Anbringender som tilstaaede. Efter at den forberedende Forhandling er tilendebragt, foretages Sagen ved den dømmende Ret mundtlig og paa sædvanlig Maade, men paa Grundlag af den optagne Protokol, saa at navnlig intet Nyt nu kan fremføres, medmindre Parten kan gjøre det antageligt, at det Nye først er opstaaet eller blevet ham bekendt efter den forberedende Forhandling.

Bevisførelsen skal ske umiddelbart for selve den dømmende Ret; kun i bestemte Undtagelsestilfælde tilledes det at lade Beviset optage andetsteds. Med Hensyn til de enkelte Bevismidler og navnlig Vidnepligten, Straf for Udeblivelse eller Nægtelse af at vidne og Fremtvingelse af Vidnesbyrd, Vidners og andre Deponenters Ret til Godtgørelse for Tidsspilde og Rejseudgifter m. v. gjælde i alt Væsentligt de tidligere omtalte Regler for kriminelle Sager (jvf. foran p. 441). Kun kan mærkes, at i civile Sager kunne Vidnerne ikke blot som i kriminelle nægte at besvare Spørgsmaal, naar derved Vidnet eller dets Nærmeste vilde udsættes for kriminel Forfølgning, men ogsaa naar derved vilde foraarsages dem en umiddelbar formueretlig Skade eller en Kunst- eller Fabrikationshemmelighed røbes.

Ledelsen af den mundtlige Forhandling sker af Rettens Formand. Han kan fratage den Ordet, som ikke retter sig efter hans Bestemmelser. Det er ikke blot den mere formelle Procesledelse som tilkommer Retten, men der er ogsaa tillagt den en Myndighed til reel Indgriben og Medvirken

paa ethvert Punkt, dog at der ikke kan indbringes andre Fakta eller Beviser end de, som Parterne fremføre, eller dømmes udover den nedlagte Paastand, uden forsaavidt Processomkostninger kunne tilkjendes, selv om de ikke ere paastaede. Formanden er forpligtet til ved Spørgsmaal at virke til Bortfjernelse af Uklarheder og Ufuldstændigheder, hvorefter ogsaa Rettens andre Medlemmer have Ret til at stille Spørgsmaal, og særlig skal Amdsdommeren drage Omsonder for, at Parterne erklære sig fuldstændig om alle Fakta og Betydning og stille de hensigtsmæssige Andragender. Rettens Myndighed til at søge Forlig indgaaet er foran omtalt. Fremdeles kan Retten paabyde en Part at møde personlig til Opklaring af Sagsammenhængen — nogen bestemt Følge af, at Parten vægrer sig, er imidlertid ikke foreskrevet — fordrø paaberaabte Dokumenter, Kort o. desl. fremlagte, og forordne Optagelse af Syn og Skjøn, foretage Deling af Sagen og indskrænke Forhandlingen foreløbig til visse Punkter, og sætte Sagen til en anden Sag er paakjendt m. v. Er der Spørgsmaal om partikulær eller fremmed Ret, kan Domstolen selvstændig anstille Undersøgelser om dens Indhold uden at være bunden til, hvad Parterne have oplyst. Vidner og andre Deponenter afhøres af Rettens Formand, men det skikkes tillades Sagførererne og kan tillades Parterne umiddelbart at høre Vidnerne at rette Spørgsmaal; om disses Tilstedeværelse skjønner Retten i fornødent Fald. Forhandlingen for Retten sluttes af Formanden, naar Sagen efter Rettens Anskuelse er tilstrækkelig oplyst.

Eventualmaximen gjælder ikke, men saavel faktiske Anbringender som Beviser kunne fremsættes, ligesom indtil Sagen optages. Dog kan Retten, naar Sagens Afgjørelse forhales ved Benyttelse af Midler, som Parten tidligere kunde have betjent sig af, paalægge den Vedkommende Processens Omkostninger ganske eller tildels. Derhos kunde senere fremsatte Forsvarsmidler vises tilbage, naar Retten skjønner at det er for at forhale Processen eller af grov Forsømmelighed, at de ikke tidligere ere benyttede. Derimod kan den nedlagte Paastand ikke forandres uden Modpartens Samtykke. Som Forandring af Paastanden anses det ikke at de faktiske eller retlige Anbringender, uden at Søgsmalens grunden forandres, blive supplerede eller berigtigede, at Paastanden udvides eller indskrænkes i Hoved- eller Hovedpunkter, eller at en anden Gjenstand eller Interessen fordrø istedetfor det oprindelig Krævede, naar dette senere er unde-

gaet en Forandring. -- Indenretstiltaaelse er selvfølgelig bindende, men kan omstødes, naar det bevises, at den er urigtig og foranlediget ved en Fejltagelse. Fakta, som ikke udtrykkeligt benægtes, anses som indrømmede, medmindre det af Partens Procedure fremgaar, at det dog er hans Mening at bestride dem. Naar Indstævnte udebliver eller vel møder, men tier, anses Klagerens faktiske mundtlige Anbringender for indrømmede, og Udeblivelsesdom gives. En Betingelse herfor er det imidlertid dels, at Indstævningen er rigtig, og at der iøvrigt er Bevis for de Omstændigheder, som Retten ex officio skal paase, dels at den Indstævnte betimelig har erholdt Meddelelse om Modpartens faktiske Anbringender.

Over Forhandlingerne optages en Protokol, som bl. A. skal indeholde Beretning om Forhandlingernes Gang i Almindelighed, Parternes Paastande, de afgivne Erklæringer, Indrømmelser, Afkald og Forlig, Vidners og Sagkyndiges Udsagn, undtagen naar Sagen ikke er appellabel, m. v.

Retten dømmer efter et frit Skjøn over Forhandlingernes hele Resultat; af lovbestemte Bevisregler gjælde kun meget faa, som udtrykkeligt ere hjemlede i Loven. Domsafsigelsen, hvori selvfølgelig kun de Dommere, der have været uafbrudt tilstede under den mundtlige Forhandling, kunne deltage, skal ske strax eller senest inden 1 Uge. Dommen skal affattes skriftlig, forsynes med Motiver og oplæses i Retten.

Alternative Edsdomme svarende til de hos os kjendte kunne afsiges, naar Retten finder, at den ikke af Forhandlingen og Bevisførelsen kan danne sig en Mening om et omtvistet Faktum. Fremdeles kunne Edsdomme finde Sted ifølge en Parterne hjemlet Ret til at henskyde til Modparten at aflægge Ed paa en omtvistet Kjendsgjerning (Eideszuschiebung), forudsat at Modparten, hans Forgængere eller Repræsentanter have personlig Kundskab om Kjendsgjerningen. Aflægger Modparten Eden, er Kjendsgjerningen dermed bevist, nægtes Eden, anses det Modsatte for bevist. Den, til hvem Eden er henskudt, kan imidlertid skyde den tilbage til den Tilbydende, og denne kan da ved sin Ed skaffe Bevis for det af ham Paastaaede, ligesom hans Nægtelse af at aflægge Eden er Bevis for det Modsatte.

Mellem Processen ved Amtsretterne og ved Landretterne er der i det Væsentlige kun de Forskjelligheder, som i det Foregaaende ere antydede, hvortil endnu kan føjes, at Stævne-

varslerne ere kortere ved Amtsretten. For Handelskamrenes Vedkommende gjælde ikke særlige Procesregler.

Forinden Retsmidlerne omhandles, kan bemærkes, at Klage til højere Ret ikke, saaledes som efter vor Ret, er nødvendig for at rette en hvilkenksomhelst Fejl i en Dom. Skrivfejl, Regnefejl o. desl. aabenbare Urigtigheder kunne nemlig til enhver Tid rettes af den Domstol, som har afsagt Dommen; foregaaende Forhandling behøves ikke. Andre faktiske Urigtigheder kunne rettes af samme Instans, naar en Part andrager derom og indkalder Modparten til Forhandling desangaaende. Endelig kan Overspringelse af et Hovedpunkt eller Bipunkt eller af Spørgsmaalet om Procesomkostninger, rettes ved en Tillægsforhandling for samme Ret.

Dernæst bemærkes, at i visse Tilfælde haves der Adgang til at faa en Sag behandlet paany ved samme Domstol. Dette gjælder navnlig om Udeblivelsesdomme, idet den Dømte ved inden 2 Uger fra Dommens Forkyndelse at rejse Indsigelse (Einspruch) kan faa Sagen sat tilbage til den Tilstand, hvori den befandt sig før hans Udeblivelse. Berettigelse hertil haves, enten Udeblivelsesdommen var afsagt med Feje eller ej, men i første Tilfælde maa den, der udeblev, udrede de ved hans Forsømmelighed foraarsagede Omkostninger. Einspruch kan kun benyttes én Gang i samme Sag. Endvidere kan Sagen behandles paany ved samme Domstol paa Grund af Ugyldighedsklage eller Restitutionsklage. Den første er hjemlet i visse Tilfælde, hvor væsentlige Formfejl ere begaaede især vedrørende den Dømmendes Habilitet, og den sidste i Tilfælde, som f. Ex. hvor Dommen er afsagt paa Grundlag af falske Dokumenter eller Vidner. Klagen maa rejses inden 1 Maaned, efter at den Paagjældende har erholdt Kundskab om Anfægtelsesgrunden.

De egentlige Retsmidler ere Appel (Berufung), Revision og Besværing (Beschwerde).

Appel kan ske af de i 1ste (men ikke i 2den) Instans afsagte Domme, altsaa fra Amtsretterne og Landretterne henholdsvis til Landretterne og Overlandretterne. Den er ikke betinget af nogen summa appellabilis; Appelfristen er 1 Maaned fra Dommens Forkyndelse. I Appelininstansen kan foregaa en ny Bedømmelse saavel af Fakta og Beviser som af Retsspørgsmaalet. Derhos kunne nye Fakta og Beviser forebringes, og ligeledes kunne Erklæringer over Fakta og Dokumenter og Edshenskydelser, der vare nægtede eller und-

ladte i Underinstansen, nu afgives for Appelretten. Derimod beholde de for Underretten skete Tilstaaelser deres Virkning, og det Samme gjælder om Antagelse af en tilskudt Ed eller Tilbageskydelse af en Ed samt om Afsæggelse af eller Vægning ved Afsæggelse af en Ed. Den i Underinstansen nedlagte Paastand kan ikke forandres, selv om Modparten deri samtykker. Nye Kompensationspaastande kunne fremsættes, naar Parten uforskyldt ikke har kunnet fremsætte dem for Underretten. Underrettsdommen, dens Motiver og Bevisførelsen i 1ste Instans maa foredrages for Appelretten, saavidt det er nødvendigt til Begrundelse af Appellantens Paastand.

Revision kan kun finde Sted med Hensyn til de af Overlandretterne som 2den Instans afsagte Domme. Rigsretten er altsaa den eneste Revisionsinstans. Ved Revisionen kunne de i den afsagte Dom fastslaaede Fakta ikke rokkes, men Undersøgelsen kan kun dreje sig om man i Dommen har undladt at anvende eller urigtigt har anvendt en Lov, og kun naar det er en Rigslov eller en Lov, hvis Gyldighedsomraade strækker sig udover Overlandrettens Jurisdiktionskreds. Revisionsfristen er 1 Maaned fra Dommens Forkyndelse. Sagens Værdi maa overstige 1500 Mk., dog gjælder denne Begrændsning for Revision ikke i visse Tilfælde, bl. A. ikke i de Sager, hvor Landretterne ere kompetente uden Hensyn til Stridsgjenstandens Værdi. Proceduren for Rigsretten er mundtlig og indrettet paa lignende Maade som foran omtalt. Findes den rejste Anke begrundet, ophæves Dommen, og Sagen hjemvises til videre Behandling ved Overlandretten, som da skal følge den af Rigsretten udtalte retlige Anskuelse. Dog afsiger Rigsretten selv endelig Dom, naar den begaaede Fejl blot bestaar i urigtig retlig Bedømmelse af det fastslaaede faktiske Grundlag, og Sagen ifølge dette er moden til Afgjørelse, og endvidere naar det befindes, at Underinstansen har været inkompetent, eller at Sagen ikke hører under Domstolene.

Besværing kan rejses mod Kjendelser og anbringes ved selve den Domstol, som har afsagt Kjendelsen, men kan, hvis den ikke vil foretage Forandring deri, indbringes inden 1 Uge for den nærmest højere Ret, men ikke videre. For denne kunne nye Fakta og Beviser fremsættes. Afgjørelsen kan finde Sted uden foregaaende mundtlig Forhandling,

En extraordinær Procesmaade hjemler Loven i Dokument- og Vexelsager. Betingelsen for dens An-

vendelse er, at Paastanden gaar ud paa en bestemt Pengesum eller Kvantitet af fungible Ting eller Værdipapirer, og at alle til Fordringens Begrundelse nødvendige Fakta kunne bevises ved Dokumenter. Kontrasøgsmaal er da afskaaret, og foruden Dokumenter kan kun Edshenskydelse anvendes som Bevis. Rejser Indstævnte Indsigelser mod Fordringen, der ikke kunne bevises paa denne Maade, skal Dommen forbeholde den Dømtes Ret. Viser det sig da under en sædvanlig Proces, at det i Dokumentprocessen gennemførte Krav var ugrundet, ophæves den derom afsagte Dom, og Klageren afvises samt dømmes til Erstatning af Procesomkostninger, Tilbagebetaling m. v. I Vexelsager gjælde desuden særlige Regler om Værnething og korte Stævnevarslar. — Extraordinært behandles endvidere Ægteskabssager, idet de sædvanlige Regler ere betydeligt modificerede af Hensyn til det Offentliges Interesse i saadanne Sager. Bl. A. kan nævnes, at Statsanklageren er berettiget til at optræde under Sagen, at Parternes personlige Møde kan paabydes, saaledes at Udeblivelse medfører samme Følger som for modvillige Vidner, dog ikke Fængsel, og at Retten kan tage Hensyn til Fakta, som ikke ere paaberaabte af Parterne, og ex officio anordne Bevisførelse, som ikke attraas af dem. — Sager, der angaa Udstedelse af et Umyndiggjørelsesdekret, behandles ligeledes ekstraordinært, navnlig skal Retten ex officio anstille de fornødne Undersøgelser, og hvor Umyndiggjørelse skal ske paa Grund af Aandssygdom, kan Statsanklageren deltage i Forhandlingerne. — Endnu kan mærkes Reglerne om Manning (Mahnverfahren). Naar en Person har en Fordring paa en bestemt Pengesum eller Kvantitet af fungible Ting eller Værdipapirer, som ikke er afhængig af en endnu ikke ydet Modpræstation, kan Amtsretten paa Begjæring udstede en betinget Betalingsbefaling til Skyldneren, ifølge hvilken denne inden 2 Uger enten skal betale eller rejse Indsigelse ved Retten. Sker dette Sidste, behandles Sagen efter Procesreglerne enten ved Amtsretten eller Landretten. Holder derimod Debitor sig passiv, kan Kreditor faa Befalingen erklæret exigibel, naar Begjæring herom fremsættes inden 6 Maaneder. Loven slutter med vidtløftige Regler om Eksekution, Arrest m. v., præklusivt Proklama (Aufgebotsverfahren) og Voldgift.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 26 April.

skrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Den 5 Maj.

1877.

Kriminal- og Politiretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 488).

k. S. Nr. 1876. Possementmager Johan Frederik
Ostermann (Prok. Berggreen)
contra
Afskediget Premierlieutenant
Martin Jacob Didrik Riise
(Selv).

ustrafbart, at en Mand havde tilføjet en Anden et
slag over Haanden, som Sidstnævnte under en Ord-
strid holdt tæt op foran hans Ansigt.

(Afsagt den 8 April 1876).

er nærværende Sag, hvorunder Klageren, Possement-
mager Johan Frederik Ostermann, paastaar Indklagede, af-
Premierlieutenant Martin Jacob Didrik Riise, straffet
for sin Strængthed for Natten mellem sidstafvige 5te
februar at have bibragt ham et Slag, samt idømt
for sine Omkostninger, medens Indklagede procederer til Fri-
kendelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, er det ved Ind-
klagedes egen Indrømmelse i Forbindelse med de af Klage-
retten Vidner godtgjort, at Indklagede den nævnte Nat-
te under en Ordstrid mellem Parterne traadte ind
på Klageren af ham og gestikulerende løftede sin Haand tæt
op for hans Ansigt, med sin Haand gav Klageren et Slag

over hans saaledes opløftede Haand, idet han sagde: „væ med Haanden“, og at Indklagede ved denne Lejlighed, so det maa antages tilfældigt, kom til at strejfe Klagerens A sigt med sin Haand.

Da nu det Klageren saaledes af Indklagede tilføje Slag, som efter Vidnernes Forklaring paa dem gjorde In tryk af kun at have havt til Øjemed at faa Klageren til tage sin opløftede Haand bort, ikke findes at indehol nogen strafbar Vold og Klageren ikke mod Indklagedes B nægtelse har godtgjort, at Indklagede paa anden Maade h øvet Vold imod ham eller bibragt ham den Læsion, so ifølge en under Sagen fremlagt Lægeerklæring den 7de næ efter fandtes omkring hans venstre Øje, vil Indklagede væ at frifinde for Klagerens Tiltale og Sagens Omkostning efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Indklagede, afskediget Premierlieutenant Martin Jac Didrik Riise, bør for Klageren, Possementmager Joh Frederik Ostermanns Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

A. S. Nr. $\frac{122}{1876}$.

Prokurator Rothe Aktor

contra

Tiltalte Jens Peder Andersen (Def. Pro Beyer).

Ikke Straffelovens Kap. 27, men Tyendelov 10 Maj 185 § 63 anvendt mod en Tiltalt, som havde udraderet i hans Skudsmaalsbog indførte Paategninger.

(Afsagt den 13 Maj 1876).

Under nærværende mod Tiltalte Jens Peder Andersen for Falsk anlagte Sag er det ikkun bevist ved Tiltaltes egen af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse, at han i de for ham udfærdigede Skudsmaalsbog har udraderet en Dag Tidsrummet fra 1 Juli til 1 Novbr. f. A. en Side 14 indfø Paategning, der lød paa, at han var fæstet til at tjete

Brændevinsbrænder Christopher Pedersen fra 1 April f. A. for 20 Kr. maanedlig, og i Februar Maaned d. A. en Side 11 skreven Paategning om, at han havde tjent Peter Jørgensens Enke i Nellerød fra 1 Maj til 19 September 1870, hvilke Udraderinger han vil have foretaget, fordi han antog, at de ovennævnte Paategninger kunde være ham til Skade.

For dette Forhold vil Tiltalte, der er født den 6 Maj 1851 og ikke funden forhen straffet, uden at den i Sagen ndstedte Aktionsordre findes derfor at kunne være til Hinder, blive at anse efter Tyendeloven af 10 Maj 1854 § 63 efter Omstændighederne med simpelt Fængsel i 4 Dage. Han vil derhos være at tilpligte at tilsvare denne Aktions Omkostninger med Undtagelse af de befalede Sagføreres Salærer, der bestemmes til 10 Kr. til hver, hvilke i Medfør af Lov af 11 Februar 1863 indeholdende nogle Forandringer i Bestemmelserne om Behandlingen af offentlige Politisager i Kjøbenhavn m. m. § 18, jfr. § 64 i fornævnte Lov af 10 Maj 1854, blive at udrede af det Offentlige.

Sagførelsen har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Jens Peder Andersen bør straffes med simpelt Fængsel i 4 Dage samt tilsvare denne Aktions Omkostninger med Undtagelse af Aktors og Defensors, Prokuratorerne Rothe og Beyers, Salærer, 10 Kr. til hver, hvilke udredes af det Offentlige

At efterkommes, forsaavidt angaar den idømte Straf og den Tiltalte paaagte Del af Aktionsomkostningerne, under Adfærd efter Loven.

2det Civilk. S. Nr. 1876³⁰. Snedker Peter Larsen (Prok. Barfoed)

contra

Pianofortefabrikant Edvard Valdemar Freytag (Adv. Hindenburg).

Da en Haandværkssvend ikke havde bevist sin Paastand om at have arbejdet i Akkord, Mesteren, som havde

bortvist ham fra Arbejdet, kun anset pligtig at betale ham Dagløn indtil Afskedigelsen, jfr. Lov 29 Decbr. 1857 § 65.

(Afsagt den 8 Juli 1876.)

Under nærværende Sag, under hvilken Klageren, Snedker Peter Larsen paastaar Indklagede, Pianofortefabrikant Edvard Valdemar Freytag tilpligtet at betale ham tilgodehavende Arbejdsløn med 46 Kroner tilligemed Sagens Omkostninger, medens Indklagede paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, ere Parterne, der begge ere mødte under Sagen ved Sagførere, enige i, at Klageren har arbejdet for Indklagede i Akkord ved Pudsnings og Polering af en Instrumentkasse, indtil han den 2 Februar d. A. af Indklagede blev bortvist fra dette Arbejde efter at have arbejdet derpaa i 4 Dage, og at han i Forskud paa Betalingen for bemeldte Arbejde har modtaget af Indklagede 34 Kr., og Klageren har alene støttet sin Paastand paa, at Arbejdet, hvorfor han ialt skulde have 80 Kr., saaledes var ham overdraget af Indklagede, at Kontraktsforholdet ikke ensidigen kunde ophæves fra nogen af Siderne. Men for Rigtigheden af denne hans Søgsmålsgrund har Klageren ikke mod Indklagedes Benægtelse ført Bevis, og da som Følge heraf Parternes Stilling til hinanden i det heromhandlede Arbejdsforhold maa antages at have været det i Lovgivningen navnlig efter § 65 in fine i Lov om Haandværks- og Fabriksdrift m. m. af 29 Decbr. 1857, naar ikke særegen Overenskomst er bleven indgaaet — som det Almindelige forudsatte, at Forholdet kan hæves fra begge Sider naarsomhelst, saa maa Indklagede anses at have været i sin Ret, da han afskedigede Klageren, og da denne ej heller mod Indklagedes Benægtelse af, at han for de Dage, han havde arbejdet paa Instrumentkassen, kunde tilkomme mere end det ham udbetalte Forskud, har ført noget Bevis med Hensyn til Størrelsen af den Arbejdsløn, hvorpaa han forsaa vidt maatte have Krav, saa vil Indklagede være at frifinde, uden at det vil være nødvendigt at undersøge, hvad han iøvrigt har anført til Støtte for sin Paastand.

Sagens Omkostninger ville, da Indklagede intet Retsgebyr har havt at erlægge, være at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Indklagede, Pianofortefabrikant Edvard Valdemar Freytag,
 Modpart, Klageren, Snedker Peter Larsen, i denne
 Sags anseelse være.
 Sagens Omkostninger ophæves.

K. S. Nr. ^{210.}_{1875.} Bødker Rasmus Petersen af Store-
 Magleby (Selv)
 contra
 Høker Jens Julius Storm (Selv).

at en indklaget Injurians Paastand om Sagens Hæ-
 lse var forkastet, Indklagede frifunden, da Klageren
 (en Fornærmede) i en under Sagens Drift afgiven
 skriftlig Erklæring havde frafaldet Sagens Forfølgning,
 og at Retten fandt det at ligge udenfor dens Kompe-
 nence at afgjøre de af Klageren imod Erklæringens
 gyldighed rejste Indsigelser.

(Afsagt den 15 Juli 1876).

for nærværende Sag sagsøger Klageren, Bødker Rasmus
 af Storemagleby, ifølge Klage af 16 October f. A.
 mod Høker Jens Julius Storm, for den 6te s. M. i
 den Stranges Beværtningslokale i Stubbekjøbing at
 have ført den Beskyldning om ham, at han som Vidne
 i den fornævnte Kjøbstads Bything henstaaende Sag havde
 givet falsk Ed, og paastaar han ham for dette Forhold anset
 sig forl. § 215 cfr. § 216, den fornærmelige Udladelse
 af sig og sig tillagt Sagens Omkostninger. I sit Tilsva-
 r af den 12ten d. A. gjorde Indklagede gjældende, at denne
 er fundet sin Afgjørelse ved en under dens Drift
 af den 25ten d. A. udenfor Retten af-
 leveret, ifølge hvilken Indklagede blandt Andet
 havde kaldt den af ham fremførte fornærmelige Sigtelse
 om at betale de Omkostninger, „der er ved Retten i
 anseelse“, og opfordrede i Henhold hertil Klageren, hvem
 det at betale Retsgebyrerne ved denne Ret 3 Kr. 15 Øre,
 for Sagen.

Klageren erkjendte vel, at der mellem Parterne den 25 Januar d. A. var sluttet en Overenskomst af ommeldte Indhold, men paastod, næst at paaberaabe sig, at denne Overenskomst var saaledes at forstaa, at Indklagede skulde erstatte ham ikke alene Retsgebyrerne ved denne Ret til Beløb 3 Kr. 15 Øre, men samtlige hans med Sagen forbundne ikke refunderede Udgifter til Beløb 30 Kr., at Sagen, hvis dette Beløb ikke tilstodes ham af Modparten, skulde paadømmes uden Hensyn til den foranførte Overenskomst, som han i saa Fald ikke vilde anerkjende, idet han til Støtte herfor har anført, at han, der er uskrivkyndig, og kun istand til at læse meget tydelig Skrift, ikke havde gennemlæst de Dokumenter, der bleve udfærdigede ved Sagens forligsmæssige Afgjørelse, forinden han meddelte sin Underskrift.

Indklagede paastod derefter under Benægtelse af, at Klageren ikke var skrivkyndig og ikke havde gennemlæst de Dokumenter, hvorved denne Sag har fundet sin Afgjørelse, nærværende Sag hævet principaliter pure, eller mod at han betalte Klageren 3 Kr. 15 Øre, subsidiært mod at han betalte Klageren 30 Kr., eller at der, forsaavidt disse Paastande forkastedes, tilstodes ham Anstand i 14 Dage til at procedere Realiteten. Efter at Indklagedes Paastand om Sagens Ophevelse er bleven forkastet ved en inden denne Rets 1ste Civilkammer den 19 April d. A. afsagt Kjendelse og Indklagede havde erholdt den begjærte Anstand til at procedere Realiteten, har han paastaaet sig frifunden, dels fordi han ikke havde fremsat Injurien, dels paa Grund af det mellem Parterne indgaaede Forlig principaliter saaledes, at Sagens Omkostninger paalagdes Klageren, subsidiært mod at han betalte Klageren 3 Kr. 15 Øre eller mest subsidiært mod at han betalte ham 30 Kr. i Omkostninger.

Af Parternes i det Forestaaende fremstillede Procedure fremgaar det imidlertid med tilstrækkelig Tydelighed, at den foreligger en i sin Form gyldig Erklæring fra Klageren i et den 11 Februar d. A. i Sagen fremlagt Dokument, hvor denne erkjender, at hans og Indklagedes Mellemværende Anledning af den ovenomhandlede Ærefornærmelse ubetinget er afgjort ved et udenrets Forlig, og da det ligger udenfor Rettens Competence at tage under Paakjendelse, hvorvidt bemeldte Erklæring er bindende for Klageren eller ikke, og at afgjøre, hvorledes Erklæringen i andre Henseender bliver at forstaa, medens Retten selvfølgelig ikke kan tage Klagerens Paastand om Straf m. m. under Afgjørelse, saalænge de

staar uafgjort, om den ham i Loven hjemlede Ret til Paatale ikke er bortfalden ved en Villiestilkjendegivelse fra hans egen Side, saa maa Indklagedes Paastand om Frifindelse blive at give Medhold.

Som Følge af, at Klageren ikke efter Indklagedes Opfordring har ført Bevis for, at han ved lovligt Forfald var forhindret fra at møde personlig under Forligsmæglingen, vil han have at betale Indklagede denne Sags Omkostninger med 62 Øre og derhos være at anse med en Justitskassen tilfaldende Mulkt for unødigt Trætte, der bestemmes til 8 Kr.

Thi kjendes for Ret:

Indklagede, Høker Jens Julius Storm, bør for Tiltale af Klageren, Bødker Rasmus Petersen af Storemagleby, i denne Sag fri at være.

Til Indklagede bør Klageren betale Sagens Omkostninger med 62 Øre og i Mulkt for unødigt Trætte til Justitskassen erlægge 8 Kr.

Det Idømte at udrede inden 3 Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

*

*

*

Det forekommer os, at der vel kan rejses Tvivl om Rigtigheden af de i ovenstaaende Dom indeholdte Udtalelser, at det laa udenfor Rettens Kompetence at tage under Paakjendelse, hvorvidt den fremlagte Erklæring fra Klageren om Sagens Afgjorelse ved Forlig var bindende for Klageren eller ikke, samt at Straf ikke kunde anvendes, da det ifølge Erklæringen stod uafgjort, om Klageren ikke havde frafaldet sin Ret til Paatale. Dette sidste Ræsonnement stemmer næppe med de almindelig antagne Regler for privat Forfølgning i Injurie- og visse andre Straffesager. Naar Indklagede paastaar, at Retten til Paatale er frafalden, bliver det formentlig hans Sag at bevise den af ham paaberaabte Frarafaldelse af Sagen, og er det „uafgjort“, om Paataleretten er frafalden, bliver det til Skade for Indklagede. Den Vej, som Retten er gaaet, er i Virkeligheden, at Erklæringen, som den foreligger, er lagt til Grund for Dommen, men Prøvelsen af de imod Erklæringens Gyldighed fremkomne Indsigelser afvist som liggende udenfor Politirettens Kompetence. For at undgaa dette maatte altsaa Klageren, da Erklæringen jo først var afgiven efter Injuriesagens Paabegyndelse, have begjært

Sagen for Politiretten udsat og under en for den almindelige Ret anlagt Sag have søgt Erklæringen kjendt ugyldig. Men denne omstændelige Fremgangsmaade kan dog vistnok ikke siges at være nødvendig, fordi Politiretten kun har Jurisdiktion i visse Sager. Indskrænkningen i de specielle Retters Myndighed angaar formentlig kun Sagens Beskaffenhed, saaledes at disse Retter alene ere udelukkede fra at paakjende andre Sager end de derunder henlagte. Men er Sagen rigtigt anlagt for Politiretten, kan denne vistnok ikke skyde Prøvelsen af nogen Indsigelse fra sig, forsaavidt den overhovedet kan paakjendes af Domstolene. Ligesom en mundtlig Erklæring om, at Sagen var afgjort eller dens Forfølgning frafalden, selv om dens Afgivelse var bevist ved Indrømmelse eller Vidner, ikke kunde tages til Følge ubetinget saaledes, at det blev unyttigt, for Politiretten at føre Bevis for, at Erklæringen var aftvungen eller erhvervet ved Svig eller knyttet til ikke indtraadte Betingelser, saaledes maa det Samme vistnok gjælde, hvor en skriftlig Erklæring foreligger. Retten kan naturligvis ikke undlade at tage Hensyn til en fremkommen skriftlig Erklæring fra Citanten om, at Sagen skal bortfalde, naar dens Ægthed er in confesso; men derfor kan jo Erklæringen meget godt være ugyldig f. Ex. af de ovenfor nævnte Grunde, og hvis Politiretten var udelukket fra at skjønne over Anbringender og Beviser i denne Retning, blev det nødvendigt at faa denne Del af Sagen paadømt ved en anden Ret. Men uden et udtrykkeligt Lovbud derom (og et saadant haves ikke) synes en saadan Kompetenceindskrænkning ikke at kunne antages for gjældende. Tvertimod byder Fr. 8 Marts 1799, at ved Politiretten „skal Dommeren selv examinere baade Parter og Vidner samt ellers omhyggelig søge al mulig Oplysning om Sagens sande Sammenhæng efter den Anledning, som dertil gives, og de Omstændigheder, der forekomme under Sagens Behandling, paa det at Retterne derved kunne sættes istand til at bedømme med Vished, hvo der har Ret eller Uret.“

Endvidere kunde der vistnok opkastes det Spørgsmaal, om ikke, naar den fremlagte Erklæring om Sagens mindelige Afgjørelse, som sket, lægges til Grund som fuldgyldig, Sagen burde være hævet, hvad Indklagede ses at have paastaaet, istedetfor at Indklagede er frifunden. Lovens 1 - 5—11 byder, at naar Indstævnte „strax gjørligen vil rette for sig, bør Dommeren over ham ingen Lovmaal at tilstede.“ Vil

Indstævnte strax i Retten betale alt det Paastaaede, kan han, hvad ogsaa Alle erkjende, fordre Sagen hævet, og opstaar der Strid, om Indstævntes Tilbud virkelig er fyldestgjørende, bliver Spørgsmaalet at afgjøre ved Rettens Dekret, og Sagen i bekræftende Fald at hæve, se Nellemanns ordinære civile Procesmaade 1 Udg. p. 655-56, 2 Udg. p. 724-25. Beviser Indstævnte, at han udenfor Retten under Sagens Drift har efterkommet Paastanden i enhver Henseende, maa han dog vel have samme Adgang til at fordre Sagen hævet, og det Samme synes at maatte være Tilfældet, hvor Sagen oplyses efter Anhængiggjørelsen at være afgjort ved et retskraftigt Forlig, selv om Sagens Beskaffenhed umuliggjør en direkte Anvendelse af L. 1—5—11, fordi den gaar ud paa Idømmelse af Straf efter Rettens Bestemmelse samt Mortifikation, saaledes som i den ved ovenstaaende Dom afgjorte Sag. At det var omstridt, om Forliget var gyldigt, og om Indklagede havde opfyldt det ham ved Forliget Paalagte, kunde lige saa lidt her, som hvor 1—5—11 ligefrem kom til Anvendelse, i og for sig være til Hinder for, at Terminologien Hævelse af Sagen benyttedes. I den fremlagte Erklæring, der jo gik ud paa, at Parternes Mellemværende i Anledning af den paa-klagede Ærefornærmelse var afgjort, laa endelig indirekte et Tilsagn fra Klageren om ikke at ville forfølge Sagen videre, altsaa om at lade den bortfalde eller hæve Sagen. Naar nu Retten finder, at Erklæringen maa lægges til Grund som gyldig, synes da ogsaa Meget at tale for, at Indklagede maa have Ret til at forlange det givne Tilsagn opfyldt, altsaa Sagen hævet.

A. S. Nr. $\frac{193}{1876}$.

Prokurator Maag Aktor.

contra

Arrestanten Edvin Rehberg (Def. Prok.
Tvermoes).

Strf. § 274 jfr. § 268 (ikke § 269) anvendt mod en Tiltalt, som, efter for sin Principal at have indklareret Varer, for at kunne besvige denne for en Del af de

dertil medgivne Penge, falskelig forhøjede de paa Toldsedlerne opførte Beløb*).

(Afsagt den 18 Juli 1876).

Arrestanten Edvin Rehberg, der er født den 21 August 1856 og ikke funden tidligere straffet, tildales under værende Sag for Tyveri, Bedrageri og Falsk.

Forsaaavidt han sigtes for Tyveri er det bevist ved egen af det iøvrigt Oplyste tildels bestyrkede Tilstaaelse at han, som efter sin Konfirmation kom i Lære hos Isenkræver Carl Philip Julius Johannes Mørck og derefter forblev heri denne i 5 Aar, har i denne sin Stilling paa Steder, hvor Adgangen stod ham aaben, frastjaalet bemeldte sin Prins for 3 å 4 Aar siden, da han var i en Alder mellem 17 og 18 Aar, en til 3 Kr. vurderet Kniv samt i Slutningen af forrige Aar og i Begyndelsen af indeværende Aar i flere forskellige Gange Penge til et Beløb af omtrent 1 Kroner og Lommeknive, tilsammen af Værdi 10 Kr. og et til 5 Kr. vurderet Cigarfederal.

Hvad Tiltalen for Bedrageri angaar, saa er det bevist ved hans egen med det iøvrigt i saa Henseende Oplyste og stemmende Tilstaaelse, at han, som den 1 Februar 1876 kom i Tjeneste hos Fabrikant Thorvald Magnus Jørgensen Brandt, har svigagtigen tilegnet sig og til eget Brug anvendt af denne tilhørende Penge 15 Kr. 61 Øre, som han har modtaget af 6 af Fabrikant Brandts Arbejdere dels som Løn og drag paa dem krediterede Summer dels som Betaling for Varer, mellem 2 og 3 Kr., som vare betroede ham til at betale Porto for Breve m. m. og 96 Kr. af disse Pengebeløb, der var ham leveret til Indklarerung af Varene til Toldboden, idet han for at skjule disse bedragelige Forbrug undlod at indføre de Penge, han modtog af Arbejderne i vedkommende Regnskabsbog, tilbageholdt og tildels tilbragte gjorde de omhandlede Breve m. v. og foregav, at han havde tabt de ommeldte 96 Kroner.

Med Hensyn til Sigtelsen for Falsk er det paa saa Maade som sidstommeldt bevist, at Arrestanten for at k

*) Smlign H. R. D. i U. f. R. 1876. 323 (H. R. T. 1875. 323) hvor der var Tale om en svensk Toldkvittering, hvorimod jfr. § 269 er anvendt ved H. R. D. i Tid. 1872. 300. for falskning af Toldsedler til Brug ved Toldsvig.

tilegne sig en Del af hans sidstomhandlede Principal tilhørende Penge, der vare ham leverede til Indklarerung af Varer fra Toldboden, har, efter at Toldklareringen var udført og Varerne udførte fra Toldboden, forfalsket de to af rette Vedkommende underskrevne disse Varer angaaende Told-sedler, idet han paa dem begge forandrede de Tal, der angave Toldsatserne, Tolden og den hele Sum, der var erlagt, og paa den ene af dem tillige de Vægtens og Arbejdspengenes Størrelse angivende Tal saaledes, at den ene af disse Told-sedler istedetfor paa 24 Kr. 73 Øre kom til at lyde paa 56 Kr. 56 Øre og den anden istedetfor paa 4 Kroner 16 Øre paa 10 Kr. 89 Øre, hvornæst han ved at aflægge Regnskab for Fabrikant Brandt afleverede til denne de forfalskede Told-sedler og tilbageholdt til Fordel for sig selv de 38 Kr. 56 Øre, som udgjorde Forskjellen mellem Toldsedlernes Paalydende i forfalsket Stand og det Beløb, der i Virkeligheden var betalt paa Toldboden.

I Medfør af det Foranførte vil Arrestanten blive at dømme efter Straffelovens §§ 228 jfr. tildels § 37, 253 og 274 jfr. § 268 efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, hvorhos han vil have at udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salærer til de befalede Sagførere med 12 Kr. til hver.

Sagførelsen har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Arrestanten Edvin Rehberg bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder samt udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Maag og Tvermoes, med 12 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Under Aktionssagen Nr. $\frac{177}{1878}$ vare de Tiltalte Niels Charles Jensen og Oscar Johan Eriksen overbeviste om at have dels begaaet dels deltaget i forskellige Tyverier. I Kriminal- og Politirettens Dom af 1 August 1876 hedder det om nogle af disse Forbrydelser saaledes:

Af disse Tyverier blev et, hvori begge de Tiltalte vare

delagtige, begaaet fra en Kagehytte, der stod i en af Alleerne i Vesterbrogade, efter at de deri Skyldige for at stjæle havde om Natten aabnet sig Adgang til samme ved at udbryde Krampen til den for Hyttens Dør anbragte Hængelaas, — et Tyveri, hvori alene Tiltalte Jensen var delagtig, i en til Brandvagtlokalet i Nicolaj Taarn hørende Gaard, hvori Tiltalte Jensen, af hvem Tyveriet blev gennemført, i sin tyvagtige Hensigt begav sig ind, idet han krøb gennem et Hul, der var i den til Gaarden førende Dør, derved at en af de 3 Fyldinger, hvoraf Døren bestod, var borte, — og 2 Tyverier, hvori alene Tiltalte Eriksen var meddelagtig, fra en Kagehytte ved Jernbanegade, til hvilken de i disse Tyverier fra Først af Skyldige, hvoriblandt Tiltalte Eriksen, havde aabnet sig Vejen om Natten ved med en Jernstang først at udbryde Krampen til en Hængelaas, hvortil en omkring Hytten trukken Jernkjætting var fæstet og derefter at itubryde den for Hyttens Dør værende Hængelaas.

Ingen af de omhandlede Kagehytter findes imidlertid at kunne henføres under Begrebet „Hus“. Foruden at nemlig begge disse Hytter, der vare udelukkende forfærdigede af Træ, laa aldeles isolerede, stod Hytten i Vesterbrogade ganske løs paa Jorden, og skjøndt Hytten ved Jernbanegade var noget fastgjort ved at staa et Par Tommer nede i Jorden og at være afstivet paa de tre Sider ved i Jorden nedrammede Pæle, var den dog uden egentlig Fundament, Hytten i Vesterbrogade var desuden kun 2 Alen høj og $1\frac{1}{4}$ Alen bred til alle Sider og Hytten ved Jernbanegade ikkun 3 Alen høj, $1\frac{1}{4}$ Alen dyb og $1\frac{1}{2}$ Alen bred, og da det omtalte Hul, igjennem hvilket Tiltalte Jensen krøb ind i Gaarden ved Nicolaj Taarn, som fremkommen ved Fæld, ikke kan henregnes til de i Straffelovens § 229 Nr. 4 anførte Aabninger, saa kunne hverken noget af Tyverierne i Kagehytterne — endog set bort fra, at ingen af Deltagerne i disse Tyverier efter de Tiltaltes Forklaringer skulle have været inde i Kagehytterne, da de stjal fra samme, — eller Tyveriet i den nysnævnte Gaard blive at betragte som grovt. — — — — —

4de Civilk. S. Nr. ¹⁸⁷⁶1876.

Det Offentlige

contra

Tiltalte Underretssagfører Friederich Carl Valdemar Schmitto.

Spørgsmaal, om Salg af saakaldte „Ratenbriefe“ og „Antheils-Ratenbriefe“ paa udenlandske Præmieobligationer indeholdt en Overtrædelse af Lotterilov 6 Marts 1869 § 4.

(Afsagt den 3 Oktbr. 1876).

Under nærværende mod Tiltalte, Underretssagfører Friederich Carl Valdemar Schmitto for Overtrædelse af § 4 i Lov af 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning og Forbud mod andet Lottospil med mere anlagt Sag er det af Tiltalte vedgaaet, at han som Agent for det udenlandske Firma „Allgemeine Prämien- und Renten-Bank Stein & Co.“ i Løbet af indeværende Aar her i Staden har falbudt og solgt saakaldte „Ratenbriefe“ og „Antheils-Ratenbriefe“, udstedte af det nævnte Firma. Ifølge disse Dokumenters Indhold i Forbindelse med, hvad der iøvrigt under Sagen er oplyst, navnlig ogsaa ved Tiltaltes egen Forklaring, maa det antages, at Kjøberen af et „Ratenbrief“ mod Erlæggelsen af et vist Antal lige store maanedlige Afdrag, af hvilke det første betales strax ved Kjøbets Afslutning, erholder Ret dels til, naar det sidste Afdrag er betalt, af Bankfirmaet at erholde udleveret til Ejendommen en eller flere individuelt betegnede udenlandske Præmieobligationer samt, forsaavidt disse ere rentebærende, tillige de i Mellemtiden paaløbne Renter, dels til, saafremt nogen af de paagjældende Obligationer forinden nysnævnte Tidspunkt maatte blive udtrukken med Gevinst, da at erholde denne Gevinst udbetalt med Fradrag af det samlede Beløb af de endnu ikke erlagte Afdrag. Betaler Kjøberen ikke i rette Tid de fastsatte maanedlige Afdrag, fortaber han enhver Ret mod Bankfirmaet og kan i saa Fald ikke kræve de allerede betalte Afdrag tilbage. Ligesom en Kjøber af et „Ratenbrief“, uanset, at dette udfærdiges paa hans Navn, frit kan overdrage samme med alle dertil knyttede Rettigheder til en Anden og derigjennem selv helt udtræde af Forholdet, saaledes er han heller ikke overfor Bankfirmaet bunden i andet eller større Omfang, end hvad der følger af den foran berørte Omstændighed, at de allerede erlagte Afdrag fortabes, naar et senere Afdrag udebliver. Størrelsen og Antallet af de maaned-

lige Afdrag er gennemgaaende fastsat saaledes, at disses samlede Beløb forholder sig til de paagjældende Præmieobligationers virkelige Værdi efter den paa samme noterede Cours omtrent som 4:3. Med Hensyn til de saakaldte „Antheils-Ratenbriefe“ er Forholdet mellem Bankfirmaet og Kjøberen i alt Væsentligt ordnet paa samme Maade, kun med den Forskjel, at den Ret, Kjøberen her ved Indbetalingen af sine samtlige Afdrag erhverver, gaar ud paa, at erholde dels et vist Antal af de flere i hans „Antheils-Ratenbrief“ nævnte Præmieobligationer, dels en Kvotadel af de Gevinster, som ved de stedfundne Trækninger maatte være faldne paa nogle af disse Obligationer, saaledes at Forholdet er det samme, som om et vist Antal Personer i Interessentskab havde kjøbt et paa et større Antal Obligationer lydende „Ratenbrief“.

Efter det Foranførte, hvortil endnu skal føjes, at Betalingsterminerne for de stipulerede maanedlige Afdrag ikke ere satte i nogen Forbindelse med de Tidspunkter, paa hvilke Trækningerne for de vedkommende Præmieobligationer finde Sted, skjønnes det imidlertid ikke rettere, end at det Retsforhold, der stiftes ved Afhændelser af de omhandlede „Ratenbriefe“ og „Antheils-Ratenbriefe“, maa betragtes som et virkeligt Salg af selve de paagjældende Præmieobligationer, og ikke som en Overdragelse alene af Retten til Deltagelse i de med disse forbundne Gevinstfordelinger, og da det af Tiltalte udviste Forhold herefter ikke kan anses for stridende mod den ovenfor nævnte Lovbestemmelse, vil han, der er født den 21 December 1839 og ikke er funden forhen straffet, være at frifinde for det Offentliges Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger ville være at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Underretssagfører Friederich Carl Valdemar Schmitto, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Kilk. S. Nr. $\frac{189}{1876}$. Smedemester Christian Hansen
(Selv)

contra

Brolægger Conrad Nohrs Hustru
Edvardine Conradine Petersen
med Mand som Værge (Selv).

§ 217 bragt til Anvendelse paa en Person, som
havde kastet Indholdet af en Natpotte paa en Anden.

(Afsagt den 24 Oktober 1876).

der nærværende af Klageren, Smedemester Christian
mod Indklagede, Brolægger Conrad Nohrs Hustru
Edvardine Conradine Petersen med Mand som Værge, anlagte
sagsaaer Klageren Indklagede anset med Straf efter
§ 217 for den 16de f. M. at have kastet Indholdet af en
Natpotte paa ham samt tilpligtet at betale ham Sagens
Omkostninger.

Indklagede, der har erkjendt, at hun den omhandlede
sag har tabt en Natpotte, indeholdende Urin, saaledes at
Indholdet af Natpotten kom paa Klagerens Klæder, har, idet
hun nægtet forsætlig at have kastet Indholdet af Nat-
potten paa Klageren, paastaaet sig frifunden med Tillæg af
Omkostninger, men da de af Klageren førte Vidner,
Ret Overopsigtsbetjent Christian Frederik Nebels og
Kontrollør Jensens Hustru Inger Hansens beedigede Vidnes-
aafgørelse ud paa, at Indklagede har kastet Indholdet af en
Natpotte paa Klageren, hun havde i Haanden, efter Klageren, saaledes at
Indholdet af dette traf Klageren og paa en saadan Maade, at
Tvivl var om, at det var forsætligt, at hun kastede
Indholdet af Natpotten paa Klageren, vil Indklagede være at anse efter
§ 217, jfr. § 30 efter Omstændighederne med
Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr. eller, saafremt
Bøden ikke fuldt betales inden Exekutionsfristens Udløb,
med simpelt Fængsel i 15 Dage, hvorhos hun vil have at
betale Klageren Sagens Omkostninger med 8 Kr. 8 Øre.

Thi kjendes for Ret:

Indklagede Brolægger Conrad Nohrs Hustru, Edvardine
Conradine Petersen, bør til Statskassen bøde 100 Kr. eller,
hvis denne Bøde ikke fuldt betales, hensættes i simpelt
Fængsel i 15 Dage. ~

Sagens Omkostninger bør Indklagede betale Klageren.
Smedemester Christian Hansen, med 8 Kr. 8 Øre.

Det Idømte at udredes inden 3 Solemærker efter denne
Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ³³⁹ 1876.

Prokurator Delbanco Aktor
contra
Arrestanden Frederik Theodor Lindberg

Varetægtsfængsel som Forebyggelsestvang principalt idømt
en ubemidlet Mand, som, efter at være straffet for
Vold mod sin adskilt fra ham levende Hustru, til
Trediemand havde udtalt Trusler mod hendes Liv.

(Afsagt den 9 Decbr. 1876).

Forsaavidt Arrestanten Frederik Theodor Lindberg, der
er født den 2 December 1836 og tidligere blandt Andet an
set ved denne Rets Dom af 30 April 1872 efter Straffeloven
§ 228 cfr. § 54, med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gang
5 Dage, ved samme Rets Dom af 31 August 1872 efter be
meldte Lovs § 230 2det Led, jfr. 46, med Forbedringshus
arbejde i 8 Maaneder, ved samme Rets Dom af 22 Februa
d. A. efter fornævnte Lovs §§ 224 og 225*), og ved samm
Rets Dom af 15 Juli næstefter efter dens § 203, begg
Gange med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage
under nærværende mod ham for Forsøg paa Tyveri og paa
Vold samt til Behandling efter Straffelovens § 299 anlagt
Sag, sigtes for Forsøg paa Vold, vil han ikke kunne paaføre
noget Strafansvar, idet han i saa Henseende ikke er over
bevist nogen Handling, der kunde blive at tilregne som et
straffbart Forhold.

*) Se ovenfor p. 487.

(Fortsættes).

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 33 og 34.

Den 12 Maj.

1877.

Kriminal- og Politiretsdomme.

(Fortsættelse).

Derimod maa Arrestanten blive at dømme for Forsøg paa Tyveri, da det er bevist ved egen af det iøvrigt desangaaende Oplyste bestyrkede Tilstaaelse, at han sidstafvigte 20 September har for at stjele skaffet sig Adgang til et Loft, ved uden Anvendelse af Vold at trække dets Dør op, hvilket efter Tilstanden af Dørens Laas lod sig gjøre, og derpaa paa dette Loft sat sig i Besiddelse af en Pose og nogle Klude, som tilhørte Andrea Henriette Andersen, Kommissionær Svelt-vigs Hustru, og 2 Cigarmager Hans Volmer tilhørende Herrekraver, i den Hensigt at tilegne sig disse Gjenstande, der ere erklærede for værdiløse, men efter Arrestantens Skjøn ikke vare uden al Værdi, og for dette Forhold vil Arrestanten blive at anse efter ovenanferte Lovs § 230, 1ste Led, jfr. § 46, efter Omstændighederne med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage.

Hvad den sidste Del af Aktionen angaar, saa har Arrestanten under den til Grund for samme liggende Undersøgelse, overensstemmende med hvad der desangaaende er forklaret af hans Hustru Andrea Magdalene Nielsen, med hvem han har været gift i 13 Aar og samlevet, kun med een frivillig Afbrydelse, der fandt Sted for 2 Aar siden, indtil forrige Aars Sommer, da deres Samliv, uden senere at være bleven gjenoptaget, ophørte, efter hendes Udsagn, ved at hun flyttede fra ham, fordi han ikke arbejdede, var forfalden til

Drik og mishandlede hende, — erkjendt, at han, medens deres ægteskabelige Samliv bestod, mange Gange har slaaet hende paa en voldsom Maade og trukket hende ved Haarene, ligesom andre herhenhørende Oplysninger i Sagen vise, at Arrestanten, der vil blive betagen af en Lyst til at komme i Klammeri med sin Hustru, naar han til en vis Grad er paavirket af stærke Drikke, uagtet han dog er sig bevidst, hvad han tilsigter, senere af og til har indfundet sig hos hende og søgt hende andetsteds og ved disse Lejligheder er optraadt paa en truende og voldsom Maade.

Det fremgaar derhos af Akterne i de 2 Sager, hvorunder Arrestanten, som ovenfor paavist, blev domfældt i indeværende Aar, at han efterhaanden har levet sig ind i stedse voxende forbitret Stemning mod sin Hustru, som tilsidst efter hans eget Opgivende med Misfornøjelse med hendes Opførsel og i Harme over, at hun ikke igjen vilde flytte sammen med ham, udartede til en Hævnfølelse, som han søgte at faa tilfredsstillet ved først falskeligen at angive hende for medskyldig i et opdigtet Tyveri, han skulde have begaaet, og derefter at bibringe hende under deres Møde paa en Gade flere Saar i Hovedet med en Kniv.

Fremdeles er det bevist ved flere i Sagen afhørte Vidners Forklaringer, hvis Rigtighed Arrestanten ikke har kunnet modsige, at han i Tidsrummet fra 15 August d. A., paa hvilken Dag han havde afsonet den ham ved fornævnte Dom af 15 Juli d. A. ikjendte Straf og indtil han den 20 Septbr. næsteften blev anholdt i denne Sag, har til forskellige Personer fremført Trusler mod sin Hustru og saaledes blandt Andre til Grønthandler Jørgensens Hustru, Karen Marie Nielsen, i Overværelse af Bodil Rasmussen, Værtshusholder Nielsens Hustru, ytret, „at hun kunde hilse hans Kone og sige, at nu havde han faaet 4 Gange 5 Dage Vand og Brød for at have stukket hende med en Kniv, men næste Gang skulde han modtage 3 à 4 Aars Tugthusarbejde for at have slaaet hende ihjel“, og i Forbindelse hermed har Arrestanten selv vedgaaet, at han i dette Tidsrum har spadseret op og ned ad Jærggade, hvor hans Hustru havde Bopæl, uden at han dog vidste hvor, i det Øjemed at træffe hende, samt har søgt Oplysning om hendes Bopæl flere Steder, navnlig i Butiker, uagtet han forudsaa, at det, naar de kom sammen, maatte komme til Klammeri imellem dem, og var overbevist om, at disse Klammerier vilde ende med Vold fra hans Side, om hvis Omfang han vel ikke vil have gjort sig nogen Tanke,

men som han dog ikke nærede nogen Tvivl om kunde blive meget vidtgaende, naar han ved at gaa og vente paa hende var bleven forbitret.

Endeligen har Retslægen i et af ham paa dertil given Anledning under 19 Oktbr. sidstleden, efter foregaaende Undersøgelse af Arrestanten afgivet Skjøn udtalt, at denne, skjøndt han ikke kan betragtes som fuldstændig eller delvis utilregnelig, efter hans Udseende er en Dranker, har et for-knytt og ynkeligt Væsen og Evner, der vistnok ere noget svækkede ved Drik og uordentligt Levnet, medens han dog husker ret godt og taler fornuftigt om sine Forhold, og at det, da han nærer stor Uvillie mod sin Hustru, maa befrygtes, at han, naar han i beruset Tilstand faar fat paa hende, kan gjøre en Ulykke paa hende.

Og efter samtlige disse Omstændigheder skjønnes det ikke rettere, end at Arrestantens Hustru, som derom har fremsat Begjæring, maa have Krav paa, at den sidstommeldte § af Straffeloven bringes i Anvendelse paa Arrestanten, og da han, der ingen Formue har, men endog, da denne Sag paabegyndtes, var under Fattigvæsenets Forsorg, maa antages i det Hele ude af Stand til at skaffe nogen antagelig Sikkerhed, saa vil han blive at dømme til at hensættes i Varetægtsfængsel paa det Offentliges Bekostning, efter at have udstaaet den foranførte Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage.

Arrestanten vil derhos have at udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salærer til de befalede Sagførere med 15 Kr. til hver.

Sagførelsen har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Arrestanten Frederik Theodor Lindberg bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage og efter udstaaet Straf paa det Offentliges Bekostning hensættes i Varetægtsfængsel.

Saa bør han og udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Delbanco og Kaas, med 15 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

2det Civilk. S. Nr. $\frac{231}{1878}$. Sømand Carl Martin Johansen
(Selv)

contra

Sadelmagemester Riedel (Prok.
Richter).

Retssag om Udlevering af Effekter, som en Lærling, den gang han tiltraadte den nu forladte Lære, havde givet en Haandværksmester til Sikkerhed for den akkorderede Betaling for Oplæringen, afvist som ikke henhørende under Politiretten.

(Afsagt den 20 Januar 1877).

Under nærværende Sag, hvorunder Klageren, Sømand Carl Martin Johansen, søger Indklagede, Sadelmagemester Riedel, tilpligtet principaliter at udlevere ham et Sølvcylinder uhr med tilhørende Guldkjæde, Pretention og Signet, som Klageren vil have stillet Indklagede til Sikkerhed for Betalingen af 50 Kr., hvilket Beløb Klageren skulde betale Indklagede for at oplære Klageren til Sadelmagersvend, men hvortil Indklagede paa Grund af Misligholdelse af Lærekontrakten skulde have fortabt sin Ret, og subsidiært at udlevere Klageren bemeldte Gjenstande imod at denne betaler Indklagede 13 Kr., har Indklagede, der er mødt ved Sagfører, næst at paastaa Sagen afvist og sig hos Klageren tillagt Kost og Tæring foreløbigt indladt Formalitetsspørgsmaalet til Rettens Afgjørelse, og da der maa gives Indklagede Medhold i, at der, som af ham anført, ikke i Lov om Haandværk og Fabrikdrift m. m. af 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3 have nogen Hjemmel for at undergive nærværende Sag privat Politiretsbehandling, og da ikke heller i Lovgivningen skjønnes at indeholdes nogen Hjemmel herfor, vil Indklagede Paastand være at tage til Følge, saaledes at Kost og Tæring fastsættes til 15 Kr.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

I Kost og Tæring til Indklagede, Sadelmagemester Riedel, betaler Klageren, Sømand Carl Martin Johansen 15 Kr., der udredes inden trede Solemærker efter dennes Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

1ste Civilk. S. Nr. $\frac{174}{1876}$. Mursvend Peter Jacob Thorvald
Stæcker (Selv)

contra

Murmester Peter Christian Hen-
riksen (Prok. J Meyer).

Under en Sag mellem en Mursvend og en Murmester om
Betaling for Akkordarbejde Fortolkning af en Bestem-
melse i den i 1875 vedtagne Priskurant for Mur-
arbejde.

(Afsagt den 6 Februar 1877).

Under nærværende af Klageren, Mursvend Peter Jacob
Thorvald Stæcker, mod Indklagede, Murmester Peter Christian
Henriksen anlagte Sag gaar Klagerens endelige Paastand ud
paa, at Indklagede tilpligtes at betale ham et Beløb af 24 Kr.
50 Øre som tilgodehavende Restløn efter Akkord for Mur-
arbejde, som Klageren har udført for Indklagede paa en ny
Bygning paa Hjørnet af Dannebrogsgade og Istedgade, samt
Sagens Omkostninger, medens Indklagede, der har givet Møde
ved Sagfører, procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens
Omkostninger.

Det er in confesso mellem Parterne, at Klageren har
arbejdet i Akkord for Indklagede paa den omhandlede Byg-
ning, saaledes at Betalingen for Arbejdet skulde erlægges i
Overensstemmelse med Reglerne i den d. 14 April 1875 ved-
tagne Priskurant paa Murerarbejde, og Tvisten mellem Par-
terne drejer sig alene om Fortolkningen af en Bestemmelse i
denne Priskurant, der lyder saaledes: „For udvendig Mur,
der fordrer mere end ét Hjørne for hver 12 løbende Alen,
betales for hvert Hjørne derudover et Tillæg af 4 Øre pr.
Kvadratalen af hele Fladeindholdet“, hvilken Bestemmelse
Klageren har fordret anvendt saaledes, at der ved Beregningen
af den i Bestemmelsen omhandlede Extrabetaling tages Hen-
syn til Fladeindholdet af Bygningens hele Ydermur eller med
andre Ord, at Beregningen sker efter Rundmaal, medens Ind-
klagede har ment, at Bestemmelsen maatte forstaas saaledes,
at der saavel ved Afgjørelsen af Spørgsmaalet, om der over-
hovedet skal erlægges Extrabetaling som ved Udregningen af
dennes Størrelse tages Hensyn til hver af Murene — For-
façaden, Gaardfaçaden og hver af Endegavlene — for sig,
saaledes at kun Fladeindholdet af den Mur, paa hvilken der

findes mere end ét Hjørne for hver 12 løbende Alen, tages i Betragtning.

Klageren har til Støtte for sin Fortolkning fremlagt Erklæringer fra 3 Murmestre og 6 Mursvende, som have været Medlemmer af det i sin Tid til Udarbejdelsen af den nævnte Priskurant nedsatte Udvalg, der bestod af 7 Mestre og 7 Svende, hvilke Erklæringer gaa ud paa, at den i Sagen omtvistede Bestemmelse skal forstaaes paa den af Klageren paa-staaede Maade, hvorhos begge Parter under Procedurens Gang have fremhævet forskjellige Momenter, hentede fra Sagens Natur, der skulde tale for de af dem opstillede Fortolkninger af Priskuranten.

Retten skønner nu ikke rettere, efter Alt hvad der foreligger i Sagen, end at den omtvistede Bestemmelse i Priskuranten maa forstaaes som af Klageren gjort gjældende, idet denne Fortolkning naturligt fremgaar af de brugte Udtryk, og det derhos synes billigt, at Extrabetalingen for det yderligere Arbejde, der foranlediges ved et usædvanligt stort Antal Hjørner paa Ydermuren, der er at betragte som et samlet Arbejde, fastsættes under Hensyn til hele Ydermurens Rundmaal, hvortil kommer, at der, naar Priskuranten forstaaes paa den af Indklagede paa-staaede Maade, savnes Bestemmelse for, paa hvilken Maade de Hjørner, der danne Grænsen mellem Forfaçaden og Endegavlene samt disse og Gaardfaçaden, skulle beregnes, og navnlig til hvilken af Murene de skulle henregnes. Rigtigheden af dette Resultat bestyrkes ved de fremlagte Erklæringer, om disse end ikke kunne betragtes som afgjørende.

Da der nu ikke fra Indklagedes Side er gjort nogen Indsigelse gjældende mod Størrelsen af det af Klageren fordrede Beløb, vil dette være at tilkjende Klageren, hvorhos Indklagede vil have at erstatte Klageren Sagens Omkostninger med 5 Kr. 56 Øre.

Thi kjendes for Ret:

Indklagede, Murmester Peter Christian Henriksen, bør til Klageren, Mursvend Peter Jacob Thorvald Stæcker, betale 24 Kr. 50 Øre og denne Sags Omkostninger med 5 Kr. 56 Øre.

At efterkommes inden trende Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 463).

Sagen Nr. $\frac{188}{1876}$ *).

Advokat Halkier Aktor

contra

Carl Ferdinand Enevoldsen (Def. Adv.
Hindenburg).

(Afsagt den 3 Januar 1877).

For Tyveri i flere Gange af Brosten til Værdi c. 13 Kr.
efter Omstændighederne Strfl. § 235 anvendt **).

Kriminal- og Politirettens Dom af 12 August
1876 er saalydende:

Da Tiltalte Carl Ferdinand Enevoldsen, der er født den
26 Oktober 1826, og som ikke er funden tidligere straffet,
ved egen af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse er over-

*) H. R. T. 1876—77 p. 561.

**) Det fremgaar af Forhørene, at Tiltalte havde tilvendt sig Sten i
mange forskellige Gange i Lobet af 2 à 3 Maaneder, altsaa vel
næppe noget stort Antal ad Gangen. Endvidere plejede han at
tage Stenene, der laa paa en midlertidig Arbejdsplads ved Siden
af Gaarden til hans Ejendom, ved høj lys Dag og medens flere
fremmede Personer saa' derpaa. Paa denne Plads var et Parti
Tiltalte tilhørende, for den største Del simplere Brosten blevne
henlagte sammen med Kommunens Sten, hvilke vare firkantede
gode Brosten. Det maa nu antages, at Tiltalte, istedetfor blot at
tage sine Sten tilbage, har tilvendt sig c. $1\frac{1}{2}$ Kvadratfavn af Kom-
munens gode Sten, og derimod har ladet en maaske ikke meget
mindre Del af sine egne simplere Sten ligge Værdien af de fra
Kommunen stjaalne Sten var før Afsigelsen af Kriminal- og Politi-
rettens Dom af Retsvidnet i Forening med en som Vidne afhørt
Brolægger og med Tiltaltes Samtykke ansat til 18 Kr. Efter
denne Doms Afsigelse foretoges dog en ny Vurdering af udmeldte
Mænd, der kom til, at Kommunens Sten havde en Værdi af 9 Kr.
og Tiltaltes Sten kun af 4 Kr., Alt pr. Kvadratfavn. Da imid-
lertid de fra Kommunen stjaalne Sten vare bragte tilbage og

bevist at have siden April Maaned d. A. i flere forskjellige Gange frastjaalet Kjøbenhavns Kommune en Del tilsammen til 13 Kr. vurderede Brosten, vil han være at anse efter Straffelovens § 228 efter Omstændighederne med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, samt have at udrede denne Sags Omkostninger.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Carl Ferdinand Enevoldsen bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage samt udrede denne Sags Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter samtlige Højesteret forelagte, tildels efter den indankede Doms Afsigelse erhvervede Oplysninger vil det Tiltalte overbeviste Forhold med at have tilvendt sig en Del Kjøbenhavns Kommune tilhørende Brosten være at henføre under Straffelovens § 235, og Straffen findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 14 Dage, hvorhos Tiltalte, som i Dommen fastsat, bliver pligtig at tilsvare Sagens Omkostninger.

Thi kjendes for Ret:

Carl Ferdinand Enevoldsen bør hensættes i simpelt Fængsel i 14 Dage samt udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salarium til Advokaterne Halkier og Hindenburg for Højesteret 50 Kr. til hver.

---

lagte sammen med Kommunens øvrige Sten og derfor ikke læn-
gere kunde paavises, hvorimod der for de udmeldte Mænd paa-
vistes Sten, som sagdes at være af samme Slags som de stjaalne,
kunde ogsaa denne Værdiansættelse næppe anses for aldeles
ubestridelig.

Sagen Nr. 1878³⁷⁸ *). Horsens Byraad paa Kommunens Vegne
(Adv. Klubien)

contra

Kateket og Førstelærer ved Horsens
Borgerskole Eduard Alb. Baadh (Adv.
Hindenburg).

(Afsagt den 8 Januar 1877).

Fortolkning af en ministeriel Resolution om Lønningen
for en Kateket og Førstelærer ved Horsens Borgerskole.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 April 1875 er
saalydende:

I det Forslag til Omordningen af Borger- og Almue-
skolevæsenet i Horsens, der i Henhold til Lov af 8 Marts
1856 af den dertil nedsatte Komité blev udarbejdet og ind-
stillet til Kirke- og Undervisningsministeriets Approbation,
blev Lønnen til Embedet som Kateket og Førstelærer ved
Borgerskolen sammesteds — hvilken Løn efter en foretaget
Opgjørelse og Kalkule over de Embedet hidtil tillagte Ind-
tægter og Emolumenter ansloges til 989 Rd., nemlig Brugen
af Jordlodden Matr. Nr. 34 a af Byens Jorder, hvilken Lod
ved bemeldte Jorders Udskiftning var bleven henlagt til
Førstelærerembedet som Erstatning for 2 Køers Græsning
20 Rd., Fourage 50 Rd., Bolig 100 Rd., Brændsel 19 Rd.,
Offer 400 Rd. og andre Indtægter 400 Rd. — foreslaaet for
Fremtiden at skulle fastsættes saaledes: Pengeløn 300 Rd.,
for 50 Tdr. Byg 200 Rd., Brænde 30 Rd. og Skolepenge
10 Rd., medens der iblandt Skolevæsenets Indtægter er opført
i Jordleje 53 Rd., hvorunder der, uden at dette dog ud-
trykkelig er udtalt i Forslaget, efter Sagens Oplysninger maa
antages indbefattet den, som meldt, af den ovennævnte Jord-
lod kalkulerede Lejeindtægt, 20 Rd. aarlig. Under 5 Decbr.
1856 resolverede derefter Ministeriet, at det til samme ind-
sendte Forslag approberedes med nogle enkelte Forandringer
og nærmere Bestemmelser, hvoriblandt navnlig at Lønnen for
Kateketen skulde være 300 Rd., „hvorunder“, som det i Re-
solutionen hedder, „er indbefattet Fouragepenge 50 Rd. og
Leje af Jordlod 20 Rd.“, 50 Tdr. Byg at betale efter Ka-
pitelstaxt, fri Bolig og 3 Favne Brænde til eget Brug foruden

*) H. R. T. 1876—77 p. 562.

Offer og Andel i Skolepengene, og ved en senere Resolution af 9 Januar 1857 bestemte Ministeriet derhos det paagjældende Embedes Reguleringssum til 989 Rd. i Overensstemmelse med den ovennævnte Opgjørelse af Embedets hidtil havde Indtægter. Som det maa antages ifølge et Andragende fra den daværende Kateket beholdt denne imidlertid, efter at den nye Lønningsplan var traadt i Kraft, Brugen og Benyttelsen af den ovennævnte Jordlod for Resten af sin Embedstid, imod at den kalkulerede Indtægt af samme, 20 Rd. aarlig, afkortedes i den ham udbetalte Pengeløn, og det Samme var ligeledes Tilfældet med hans Eftermænd; men i Aaret 1867 bortlejede de Indstævnte, Horsens Kjøbstads Byraad, Jordlodden for 30 Rd. aarlig, der toges til Indtægt for Byens Skolevæsen, medens fra den Tid af den fulde normerede Pengeløn 300 Rd. blev udbetalt til Kateketen. Citanten, Kateket Baadh, der i Juni Maaned 1867 overtog Embedet som Kateket og Førstelærer ved Borgerskolen i Horsens, og som har forment, at de Indstævnte have været uberettigede til at fratage hans Embede Brugen og Benyttelsen af Jordlodden, har i den Anledning under denne Sag i 1ste Instans sagsøgt de Indstævnte til paa Horsens Kommunes Vegne at betale sig 65 Rd. med Renter, hvilket Beløb udgjør, hvad den aarlige Lejeafgift af Jordlodden i Tidsrummet fra hans Embedstiltrædelse til Udgangen af Aaret 1873 har belobet sig til udover den ommeldte kalkulerede Indtægt af 20 Rd. om Aaret, samt til under en passende Tvang at udlevere Citanten i hans Egenskab af Førstelærer ved Borgerskolen den omhandlede Jordlod og stille saavel denne som al den af samme fra den 1 Januar f. A. gaaende Leje og Interesse til hans og Efterfølgeres Disposition imod en Afkortning af 20 Rd. aarlig i Embedets Pengeløn.

Ved Underrettsdommen ere de Indstævnte frifundne for Citantens Tiltale, og denne har derefter indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sine for Underretten nedlagte Paastande.

De Indstævnte have ikke givet Møde her for Retten.

Forsaavidt de Indstævnte til Støtte for deres Frifindelsespaastand have villet gjøre gjældende, at den heromhandlede Jordlod, om hvilken det, som meldt, er in confesso, at den tidligere var henlagt til Førstelærerembedet i Horsens ved den i Henhold til Lov af 8 Marts 1856 foretagne Omordning af Skolevæsenet, fra Udgangen af bemeldte Aar er overgaaet til Horsens Kommune som dennes Ejendom, idet dette var fore-

slaaet i den ovennævnte Komité's ovenmeldte Forslag om Fastsættelsen af den fremtidige Lønning for Førstelæreren, og maatte anses approberet ved Kirke- og Undervisningsministeriets ovenfor nævnte Skrivelse af 5 Decbr. 1856, bemærkes, at bemeldte Ministerium, i Anledning af en Forespørgsel fra Citanten, har i en under Sagen i Gjenpart fremlagt Skrivelse af 28 Oktbr. 1873 ytret, at Horsens Kommune ikke kan anses beføjet til at unddrage Citantens Embede Ret til at benytte eller bortleje Jordlodden mod en Dekurt i Embedets Pengeløn af 20 Rd. aarlig, og Ministeriet maa saaledes være gaaet ud fra den Forudsætning, at Brugen og Benyttelsen af bemeldte Lod ogsaa efter de ovennævnte Forhandlinger skulde forblive ved Førstelærerembedet. Ligesom der nu selvfølgelig maa tillægges en saadan Udtalelse af det Ministerium, fra hvilket Skrivelsen af 5 Decbr. 1856 er udgaaet, en væsentlig Betydning med Hensyn til Fortolkningen af bemeldte Skrivelse, saaledes ligger det ogsaa efter Skrivelsens Indhold i det Hele nærmest at antage, at Ministeriet kun har villet approbere Komitéens Forslag om, at Førstelærerens Løn fastsættes til 300 Rd. om Aaret med den Modifikation, at Førstelæreren fremdeles beholdt den heromhandlede Jordlod, der dengang var udlejet for Førstelærerembedets Regning for en aarlig Leje af 20 Rd., mod at der i Embedets Pengeløn afdrages et Beløb svarende til den Indtægt, som Embedet dengang havde af Lodden, hvorved bemærkes, at det er lidet antageligt, at Ministeriet, der i den heromhandlede Skrivelse nægtede sit Samtykke til Komitéens Forslag om at afløse Embedets øvrige Naturalpræstationer med faste Pengevederlag, skulde have givet et saadant Samtykke for Jordloddens Vedkommende, da det dog i Loven af 8 Marts 1856 § 19 var forudsat, at Embedejord lige saa vel som de øvrige Skolelærerembederne tillagte Naturalpræstationer skulde blive ved Embederne efter den i Loven ommeldte Omregulering af deres Lønninger.

Idet der nu ikke kan tillægges den Omstændighed, at Jordlodden, der iøvrigt ved den i 1857 foretagne Fastsættelse af Kateket- og Førstelærerembedets Reguleringssum nævnes blandt Embedets Indtægter, ikke er nævnt i senere Vakancebekjendtgørelser, nogen videre Betydning, og da Citanten ikke kan være afskaaren fra at gøre Embedets Ret til Jordlodden gjældende derved, at hans Formænd i Embedet, som af de Indstævnte paaberaabt, skulle have anerkjendt Kommunens Ejendomsret til Lodden, over hvilken Kateketerne

ikke uden højere Approbation kunde disponere, maa Lodden saaledes antages urettelig at være frataget Kateket- og Førstelærerembedet, og de Indstævnte maa derfor i Overensstemmelse med Citantens Paastande paa Horsens Kommunes Vegne blive at tilpligte at refundere Citanten hvad den aarlige Lejeafgift af Jordlodden i Tidsrummet fra hans Embeds-tiltrædelse til Udgangen af Aaret 1873 har beløbet sig til udover den ovenmeldte kalkulerede Indtægt af 20 Rd. om Aaret, hvilket udgjør et Beløb af 65 Rd. eller nu 130 Kr. med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra Forligsklagens Dato den 9 Febr. 1874 til Betaling sker, hvorhos de ville være at kjende pligtige at udlevere Citanten i hans Egenskab af Førstelærer ved Borgerskolen den omhandlede Jordlod og stille al den af samme fra den 1 Januar f. A. gaaende Leje og Interesse til hans Disposition mod en Afkortning af 20 Rd. eller nu 40 Kr. aarlig i Embedets Pengeløn.

Processens Omkostninger i begge Instanser findes efter Omstændighederne at burde ophæves og det Citantens befalede Sagfører i 1ste Instans ved Underrettsdommen tillagte Salær af 20 Rd., saavel som det hans befalede Sagfører for Overretten tilkommende Salær, der bestemmes til 50 Kr., vil være at udrede af det Offentlige.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret: De Indstævnte, Horsens Byraad, bør paa Horsens Kommunes Vegne til Citanten, Kateket Baadh i Horsens, betale 65 Rd. eller nu 130 Kr. med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra den 9 Februar 1874 til Betaling sker, samt være pligtige at udlevere Citanten i hans Egenskab af Førstelærer ved Borgerskolen i Horsens Jordlodden Matr. Nr. 34 a paa Horsens Kjøbstads Mark og stille al den af samme fra den 1 Januar f. A. gaaende Leje og Interesse til hans Disposition mod en Afkortning af 20 Rd. eller nu 40 Kr. aarlig i Førstelærerembedets Pengeløn. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves og det Citantens befalede Sagfører i 1ste Instans ved Underrettsdommen tillagte Salær, saavel som det Citantens befalede Sagfører for Overretten, Justitsraad Neckelmann tilkommende Salær, der bestemmes til 50 Kr., udredes af det Offentlige. Det Idømte at efterkommes

inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henseende til den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling bemærkes særligt, at efter de foreliggende, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger gik det til Grund for Ministeriets Resolution af 5 Decbr. 1856 liggende, af vedkommende Skoledirektion under 5 November s. A. indsendte Forslag til en ny Lønningsplan for Lærerebbederne i Horsens blandt Andet ud paa, at det skulde have sit Forblivende ved den Embedet som Kateket og Førstelærer ved Borgerskolen indtil da tillagte Lønning, der opgaves at udgjøre — foruden Offer c. 400 Rd., som antoges at burde komme til Afdrag i Lønnen — i Gage 400 Rd., i Leje af en Jordlod 20 Rd., Fouragepenge 50 Rd. og fri Bolig. Forsaauidt det nu i Ministeriets ovennævnte, derpaa fulgte Resolution af 5 December 1856, hvorved Skoledirektionens Forslag om, at Offeret skulde komme til Afdrag ikke toges til Følge, og Lønningen derfor forhøjedes, hedder, at Lønnen for Kateketen, foruden 50 Tdr. Byg m. m., bestemmes til 300 Rd. med Tilføjning i Parenthes af Ordene »hvorunder er indbefattet Fouragepenge 50 Rd. og Leje af Jordlod 20 Rd.«, findes der i Mangel af nærmere Bestemmelse i saa Henseende ikke tilstrækkelig Grund til at antage, at der ved den saaledes skete Lønningsansættelse, der efter Indholdet af Lov 8 Marts 1856 maatte forudsættes i sin Helhed at skulle træde istedetfor de forskellige Indtægter og Emolumenter, som tidligere havde været tillagte Embedet, har været tilsigtet for Fremtiden at hjemle Kateketembedet Brugen af den omhandlede Jordlod eller Ret til den højere Leje, den senere maatte komme til at afgive, i hvilken Henseende særlig bemærkes, at Jordlodden i sin Tid havde været tillagt Embedet i Erstatning for et samme under de tidligere Lønningsforhold tilkommende Emolument af Græsning for 2 Køer, og at den iøvrigt ikke i 1856 blev brugt af Kateketen, men var udlejet, saaledes at alene den aarlige Leje tilfaldt ham, og Ministeriets Resolution gaar ej heller ud paa, at Brugen af Jordlodden skulde tilkomme Embedet, hvorimod den alene nævner Lejeafgiften af samme. Ved Siden af Lejen af Jordlodden omtaler Resolutionen

derhos ogsaa Fouragepenge 50 Rd., om hvis Bevaring som særskilt Emolument der ikke syntes at kunne være Spørgsmaal; og fremdeles bemærkes, at Ministeriet ved som anført, at forhøje Lønningen udover, hvad der var foreslaaet, maatte forudsættes alene at have villet fastsætte samme til det i Loven af 1856 § 13 nævnte Beløb, jfr. Paragrafens Slutningsbestemmelse. Det fremgaar ogsaa af Skolens Regnskaber for 1857 og følgende Aar, i hvilke Lejeafgiften af Jordlodden er beregnet til Indtægt for Skolen, at Resolutionen strax er bleven opfattet paa den anførte Maade, hvilken Opfattelse ogsaa maa anses at ligge til Grund dels for et af Ministeriet i 1859 approberet Forslag til Skolevæsenets Omordning, dels for Skolekommissionens Indberetning om Embedets Indtægter i Anledning af Reguleringssummens Fastsættelse i Aaret 1867. Da det derhos maa antages at have været ifølge en Indrømmelse fra den stedlige Skolebestyrelses Side, at Indstævntes tvende Formænd i Embedet have haft Jordlodden til Leje, og da denne i den Vakancebekjendtgjørelse, i Henhold til hvilken Indstævnte søgte og erholdt Embedet, ikke var opført blandt sammes Indtægter, findes hans mod Citanterne nedlagte Paastand at savne tilstrækkelig Begrundelse. De ville derfor være at frifinde for hans Tiltale, hvorhos Processens Omkostninger for alle Retter efter Omstændighederne blive at ophæve. Prokurator Bjerregaard vil der, som i Bythingsdommen bestemt, være at tillægge et Salarium af 40 Kr., der blive at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Citanterne bør for Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kr. Prokurator Bjerregaard tillægges i Salarium for Underretten 40 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{270}{1878}$ *).

Advokat Hindenburg Aktor
 contra
 Arrestanten Hans Henrik Hansen (Def.
 Adv. Heinrichsen).

(Afsagt den 9 Januar 1877).

I Domme, hvorved en tidligere ved sædvanlig Løsladelses-
 resolution Benaadet dømmes til at behandles efter det
 deri tagne Forbehold, bør de Lovsteder nævnes, hvor-
 under de nye Forbrydelser henhøre**).

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom
 af 5 Decbr. 1876 er saalydende:

I nærværende fra Merløse-Tudse Herreders Extraret
 hertil indankede Sag, hvorunder Arrestanten Hans Henrik
 Hansen tiltales for Tyveri, er det ved hans egen med hvad
 der iøvrigt er fremkommet stemmende Tilstaaelse oplyst, at
 han den 5 Oktober sidstleden har frastjaalet Husmand Jens
 Christensen i Nørre-Jernløse en i dennes Forstue hængende
 Frakke af Værdi 6 Kr. og Dagen efter i Skrædder Hans
 Andersens Hus paa Østrup Mark forskellige Klædningsstykker
 m. m. af Værdi 14 Kr. 16 Øre tilligemed 3 Kr., som fandtes
 i Lommen af et af disse Klædningsstykker. De stjaalne
 Gjenstande ere komne tilstede og udleverede de Vedkommende.

Arrestanten, der er født den 9 April 1814 og ifølge
 nærværende Rets Dom af 6 Marts 1866 var for 6te Gang
 begaaet Hæleri hensat i Horsens Tugthus til Tugthusarbejde
 paa Livstid, blev ved kongelig Resolution af 30 Marts d. A.
 skænket Friheden paa Vilkaar, at han ved paany at gjøre
 sig skyldig i nogen Forbrydelse, der ikke medfører højere
 Straf — dog Betleri og Løsgængerer undtagne — vilde uden
 videre Dom blive gjenindsat til Tugthusarbejde paa Livstid.
 Det maa derfor billiges, at Arrestanten ved den indankede,
 den 26 Oktober sidstleden afsagte Underrettsdom er dømt til
 at behandles efter bemeldte allerhøjeste Resolution, og da
 Dommens Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkost-
 ninger ogsaa billiges, vil den i det Hele være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underrettsdommen bør ved
 Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor ved Over-

*) H. R. T. 1876—77 p. 574.

**) Jfr. H. R. D. i U. f. R. 1875. 39 og H. R. T. 1874-75. 334.

retten, Prokuratorerne Rothe og Justitsraad Petersen, betaler Arrestanten Hans Henrik Hansen 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Tiltalte for de ham overbeviste, i den indankede Dom fremstillede Tyverier har paadraget sig Ansvar efter Straffelovens § 232 og § 238, sammenholdt med § 241 og iøvrigt i Henhold til det i Dommen Anferte

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Hindenburg og Henrichsen for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

Sagen Nr. $\frac{252}{1876}$ *). Advokat Klubien paa det Offentliges Vegne

contra

Herredsfogden i Skads Herred Axel Rosenørn (Etatsraad Buntzen).

(Afsagt den 10 Januar 1877).

Appel af en offentlig Politisag alene med Hensyn til Overrettens Censur af Dommerens Behandling af Sagen for Politiretten. Misbilligelse af den Maade, hvorpaa en Tiltalt var erklæret for arresteret, m. v.

I Præmisserne til Viborg Landsoverrets Dom af 6 Juni 1876 i Justitssagen mod Jens Christian Østergaard Simonsen, der var tiltalt for ulovlig Omløben med Varer, hedder det saaledes:

Med Hensyn til Sagens Behandling for Politiretten be-

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 578.

mærkes, at da Tiltalte Dagen efter sin Anholdelse den 8 Februar d. A. fremstilledes for Forhør og da paastod at have mistet 500 Kr., som han efter sit Anbringende havde gjemt mellem de af ham medførte Varer, for hvilket Pengebeløb han derhos vilde gjøre Anholderne ansvarlige, blev han, efter at Varerne vare undersøgte i Retten, uden at Pengene fandtes — som det i Politiretsdommerens, Herredsfoged Rosenørns, Tilførsel til Protokollen hedder — „tagen i Forvaring indtil Videre, navnlig paa Grund af hans Beskyldning om at have mistet Penge under Anholdelsen“, og i Henhold til denne Protokoltilførsel er han derpaa holdt arresteret indtil den 29 Februar d. A., paa hvilken Dag han løslodes efter først at have maattet betale blandt Andet Omkostningerne ved hans Indtransport og Arrest med det ovenanførte Beløb 17 Kr. 30 Øre. Ligesom nu Paabudet i den gennemsete Grundlovs § 80 om Afsigelsen af en af Grunde ledsaget Kjendelse som Betingelse for Anvendelsen af Varetægtsfængsel ikke kan anses fyldestgjort ved Politiretsdommerens ovenanførte Tilførsel til Protokollen, saaledes findes der ejheller i og for sig at have været tilstrækkelig Føje til at arrestere Tiltalte i Anledning af hans Angivelse om at have mistet det ommeldte Pengebeløb, idet han ikke i Forbindelse dermed havde fremsat nogen Sigtelse mod de Personer, der havde anholdt ham, om, at disse skulde have tilvendt sig Pengene; men i hvert Fald maa det anses ubeføjet, at Tiltalte vedblivende er holdt arresteret efter den 11 Februar, paa hvilken Dag han i Retten havde erkjendt, at han muligens selv havde tabt de ommeldte Penge — hvilke han vedholdende har paastaaet at have mistet — forinden han blev anholdt. Politiretsdommerens Fremgangsmaade i begge de anførte Henseender maa derfor misbilliges, men til at paalægge ham særligt Ansvar i denne Anledning findes der dog efter Omstændighederne ikke at være aldeles tilstrækkelig Føje, hvorimod de ommeldte Transport- og Arrestomkostninger, som ovenfor anført, ville være at udrede af det Offentlige tilligemed Sagens øvrige Omkostninger.

Højesterets Dom.

Med Hensyn til Sagens Behandling for Politiretten, som efter den skete Indankning alene er Gjenstand for

Prøvelse, maa Højesteret i alt Væsentligt tiltræde Overrettens Bedømmelse af samme. Særlig bemærkes, forsaavidt Spørgsmaalet om Strafansvar angaar, at den i Dommen nævnte Protokoltilførsel, uanset det Ufyldestgjørende i dens Affattelse dog kan betragtes og af Dommeren maa antages at være betragtet som en motiveret Arrestkjendelse, og at derfor Betingelserne for Anvendelsen af Straffelovens § 129 ikke kunne anses at være tilstede. Og i Henseende til selve Fængslingens Lovlighed fremhæves, at Dommeren ikke kan anses at have manglet Anledning til at opfatte Jens Simonsens Forklaring om at have mistet Penge under Anholdelsen som indeholdende en falsk Angivelse, og at det Strafbare i en saadan ikke vilde være bortfalden ved Jens Simonsens Udtalelse i Forhøret den 11 Februar f. A. I Betragtning heraf kan Fængslingen og dens Fortsættelse udover den nævnte Dag ikke paadrage Politiretsdommeren Ansvar efter Straffelovens § 127, ligesom heller ikke nogen anden Bestemmelse i Straffeloven efter Omstændighederne derpaa findes anvendelig. Det maa herefter bifaldes, at der ved den indankede Dom ikke er paalagt Politiretsdommeren Straf, medens det dog maa have sit Forblivende ved den i Dommen udtalte Misbilligelse, hvorhos bemeldte Dommer vil have at udrede de de befalede Sagførere for Højesteret tilkommende Salarier.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør, forsaavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Klubien og Etatsraad Buntzen for Højesteret betaler Herredsfoged Axel Rosenørn 20 Kr. til hver.

I Sagen Nr. $\frac{1876}{1876}$ *). Politibetjent V. C. S. Fremming (Adv. Brock)

contra

Kapitain og Smedemester J. A. Jensen og Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommission, der behandler Boet efter Hanskemager Joseph Johan Rehrl og efterlevende Enke Vilhelmine Andrea Mathilde, født Alsø (Ingen)

forandredes under d. 12 Januar 1877 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions i U. f. R. 1876. 1018 meddelte Decision ved saalydende

Højesterets Dom.

Om det end forudsættes, at den i den indankede Decision omhandlede Panteobligation, der ifølge den fremlagte Pantebogs-Udskrift er bleven thinglæst den 23 Januar 1871, men ikke selv er kommen tilstede under Sagen, i Virkeligheden har været udstedt af afdøde Hanskemager J. J. Rehrl, maatte det dog være en Betingelse for Indstævnte Jensens Ret til som Kreditor efter samme at gjøre Krav gjældende mod Udstederen, at Obligationen tillige ved Overleverelse eller paa anden Maade var stillet til hans Raadighed. Efter Proceduren maa der imidlertid gaas ud fra, at Obligationen, ved hvis Udstedelse Indstævnte Jensen ikke var nærværende hverken dengang eller senere er bleven ham overleveret, hvorimod den forblev i Rehrls Besiddelse; og de fremkomne Oplysninger give ikke Føje til at antage, at det har været paa Jensens Vegne, at Rehrl saaledes beholdt den i sit Værge. I saa Henseende bemærkes, at ingen Erkjendelse heraf fra afdøde Rehrls Side foreligger, og at det til Opnaaelsen af det af Jensen opgivne, i Decisionen nævnte Øjemed, end ikke kunde være nødvendigt, at selve Panteobligationen, efter at den var bleven thinglæst, vedvarende forblev i Debtors Besiddelse. Indstævnte Jensen har derhos ikke paa Opfordring meddelt nærmere Oplysninger om, hvorledes den Afdøde var bleven ham Obligationens paalydende Beløb

*) H. R. T. 1876—77 p. 582.

skyldig, men indskrænket sig til det i Decisionen nævnte almindelige og ganske ubeviste Anbringende om Skyldgrunden, ligesom ogsaa andre i Decisionen fremhævede Omstændigheder tyde paa, at Obligationen, dens Ægthed forudsat, kun har været udstedt pro forma. Idet herefter Betingelserne for, at Panteobligationen kunde anses at begrunde en Gjældsforpligtelse, ikke ere tilstede, vil Indstævnte Jensens Paastand om at erholde Udlæg efter samme i Boet ikke kunne tages til Følge. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve og det Citantens her for Retten beskikkede Sagsfører tilkommende Salarium at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Kapitain og Smedemester J. A. Jensens Paastand om at nyde Udlæg i Hanskemager J. J. Rehrls og efterlevende Enkes Fællesbo for den ovenomhandlede Panteobligations Paalydende, 2300 Kr., med Renter kan ikke tages til Følge. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betale de Indstævnte 10 Kr. Advokat Brock tillægges i Salarium for Højesteret 120 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\text{T}^{\frac{25}{1878}}$ *). Bestyrelsen for Vridsløselille Straffeanstalt (Adv. Klubien)

contra

Grosserer Haunstrup (Adv. Heinrichsen).

(Afsagt den 17 Januar 1877).

En Kjøbmand, som til en Straffeanstalts Bogholder og Lagerbestyrer havde betalt sin Gjæld for de ham af Anstalten krediterede Varer, tilpligtet at betale igjen, da den nævnte Funktionær, som ikke gyldig kunde kvittere, svingagtig havde tilegnet sig de modtagne Summer.

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 586.

Ikke antaget, at Anstaltens Bestyrelse havde begaaet nogen Forsømmelse, der kunde frigjøre Kjøbmanden for hans Gjæld til Anstalten.

Sø- og Handelsrettens Dom af 9 Decbr. 1875 er saalydende:

Bestyrelsen for Vridsløselille Straffeanstalt paastaar under nærværende Sag efter meddelt Bevilling til fri Proces ved sin befalede Sagfører, Overretsprokurator J. Meyer, Indstævnte, Grosserer og Manufakturhandler Haunstrup, tilpligtet at betale for Fabrikata, tilvirkede i Straffeanstalten, solgte og leverede til Indstævnte i Finantsaaret

1866—67 . . . . . 1533 Rd. 59¹/₂ Sk.,

1867—68 . . . . . 543 — " —

ialt 2076 Rd. 59¹/₂ Sk.

eller 4153 Kr. 23 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 8 Maj d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Prokurator J. Meyer.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han gjør gjældende, at han har erlagt Betalingen til rette Vedkommende, nemlig Anstaltens daværende Bogholder Merwede, der efter Indstævntes Formening har havt udtrykkelig eller dog ialtfald stiltiende Bemyndigelse til at modtage Betalingen, eller hvis Modtagelse af Betalingen dog er bleven godkendt af Anstaltens Bestyrelse, ligesom Bestyrelsen i hvert Fald ved sin Mangel paa Kontrol med Merwede og ved den Maade, hvorpaa samme har stillet sig ligeoverfor Indstævnte, efter at det var oplyst, at Merwede havde gjort sig skyldig i Bedrageri, iblandt Andet ved at forbruge de ham paa Anstaltens Vegne af Indstævnte betalte Penge, selv har givet Anledning til og selv forskyldt det paaførte Tab, der derfor er Indstævnte uvedkommende.

Det er givet, at Merwede ikke blot var Bogholder ved Anstalten, men at hans Virksomhed gik langt videre. Han opbevarede saaledes Nøglen til Lageret og havde en almindelig Bemyndigelse til at sælge af Lageret, naar der indfandt sig Kjøbere; han havde endvidere hele Arbejdsvæsenet ved Straffeanstalten under sin Bestyrelse og forhandlede som Følge heraf paa Anstaltens Vegne med vedkommende Fabrikanter, for hvis Regning Fangerne beskæftigedes; i denne Egenskab

knyttede han allerede i 1865 en Forbindelse med Indstævnte, der i Henhold hertil paa Anstaltens Fabrikker fik udført forskjelligt Arbejde, saasom Vævning, Ribning, Syning m. m. I 1866 indledede han efter Opfordring af den daværende Fængselsdirektør og Inspektør, Justitsraad Bruun, en Forretningsforbindelse mellem Anstalten og Indstævnte, hvorefter Sidstnævnte for Anstalten forskrev Kokusgarn, hvoraf Fangerne vævede Tæpper, som Indstævnte derefter besørgede solgt for Anstalten. Ved Anstalten var der ansat en Kasserer, men hverken denne eller Bogholderen havde nogen skriftlig Instruktion, og det er oplyst, at saavel Bogholderen som en af Anstaltens Kontorister af og til med Bestyrelsens Vidende, men uden nogen udtrykkelig Bemyndigelse, have, naar Kassereren var forhindret, paa dennes Vegne modtaget og kvitteret for Indbetalinger til Anstalten. Det er fremdeles oplyst, at Indstævnte aldrig har betalt de Penge, han skyldte til Anstalten for Arbejdsløn og for solgte Tæpper, til Kassereren, om hvis Existens han endog paastaar at have været uvidende, men til Merwede, der snart kvitterede for dem paa Kassererens Vegne, snart i eget Navn, og som har indbetalt de for Arbejdsløn i Finantsaarene 1865-66 og 66-67 af Indstævnte modtagne Penge til Kassereren, uden at denne har gjort nogen Indsigelse herimod eller sendt Indstævnte nogen egenhændig Kvittering eller gjort Indstævnte opmærksom paa, at Pengene skulde betales til Kassereren. Ligeledes er det givet, at de enkelte Udbetalinger, som ere skete fra Anstalten til Indstævnte, ere skete ved Merwede og en enkelt Gang ved Direktør Bruun, men aldrig ved Kassereren.

Da Direktør Bruun i 1873 frattraadte sin Stilling som Inspektør ved Anstalten, blev den nye Inspektør, Hansen, opmærksom paa, ved at efterse Bøgerne, at Indstævnte for en længere Aarrække stod opført som Debitor med stadigt voxende Gjæld, uden siden den 28 Marts 1868 at have gjort Afdrag paa Gjælden, og da dette undrede ham, tog han i August 1873 ind til Indstævnte og meddelte denne, at efter Anstaltens Bøger var han Debitor for et betydeligt Beløb, hvortil Indstævnte bemærkede, at dette maatte bero paa urigtig Bogføring, eftersom han ikkun skyldte Anstalten 47 Rd. 1 Mk. Inspektør Hansen overbeviste sig ved Eftersyn af Indstævntes Bøger om Rigtigheden heraf og begjærede derefter en Udskrift af Indstævntes Bøger, som han senere fik tilsendt. Bestyrelsen underrettede imidlertid ikke Indstævnte om, at denne Opgjørelse var urigtig, men forholdt

sig aldeles taus, og da Indstævnte ved Nytaar 1874 sendte sin Kontokurant, hvorefter han skyldte Anstalten 21 Rd. 4 Sk., til Merwede, anerkjendte ikke blot denne som Bogholder Kontokurantens Rigtighed, men hverken Inspektør Hansen, der har indrømmet, at han kort efter Nytaar blev bekjendt med den fremsendte Kontokurant, eller Direktør Bruun, hvem Hansen underrettede herom, meddelte Indstævnte Noget om Kontokurantens Urigtighed. Det kan endnu bemærkes, at de Tæpper, for hvilke Betaling søges under nærværende Sag, medens der angaaende den resterende Betaling for Arbejdsløn er anlagt særlig Sag mod Indstævnte ved Hof- og Stadsretten, ere udleverede af Merwede fra Lageret uden af ham at være debiterede Indstævnte i Hovedbogen og uden at Anstaltens Bestyrelse var bleven opmærksom paa, at disse Tæpper manglede i Lageret.

For saa vidt nu Indstævnte som Frifindelsesgrund har gjort gjældende, at Merwede havde en udtrykkelig Bemyndigelse til at modtage Penge paa Anstaltens Vegne, og har villet udlede denne Bemyndigelse af hans formentlige Stilling som Anstaltens Forretningsfører og af hans Ret til at sælge af Lageret, naar der indfandt sig Kjøbere paa Anstalten, kan Retten ikke give ham Medhold heri, da en Forretningsfører, selv om Merwede kunde betragtes som en saadan, ikke i og for sig kan anses for bemyndiget til at modtage og kvittere for indkommende Penge, og da der af Merwedens Ret til at sælge af Lageret til dem, der indfandt sig paa Anstalten, ikke kan udledes nogen Bemyndigelse for ham til at modtage Betaling for Varer, der vare udleverede fra Lageret og debiterede Kjøberne.

Derimod finder Retten, at Bestyrelsen ved sit hele ovenfor omtalte Forhold har en væsentlig Skyld i, at Indstævnte har trot, at Merwede var berettiget til paa Anstaltens Vegne at modtage Betalinger af ham og derfor ogsaa selv er nærmest til at bære det af saadan Vildfarelse opstaaede Tab, og at de i hvert Fald har godkjendt Merwedens Optræden som Kasserer, ved at modtage Indstævntes Indbetalinger til Merwede uden at give Indstævnte nogen anden Kvittering end Merwedens og uden at gøre Indstævnte opmærksom paa, at Merwedens Kvitteringer vare ugyldige, ligesom Retten ogsaa maa lægge en særlig Vægt paa, at Bestyrelsen, efter at være bleven bekjendt med Indstævntes Kontokuranter i August 1873 og Januar 1874, har undladt at underrette Indstævnte om, at man ikke kunde anerkjende disses Rigtighed, hvad

der efter almindelig handelsretlig Koutume havde været Bestyrelsens Pligt, naar den var vidende om Kontokuranternes Urigtighed og vilde fremkomme med Indsigelse i saa Henseende, hvorved Indstævnte desuden efter det Oplyste muligvis havde kunnet forebygge det Tab, som der nu er Spørgsmaal om at paaføre ham.

Indstævnte vil derfor være at frifinde, hvorimod Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve, og som Følge af dette Resultat vil der ikke være at tilkjende Prokurator J. Meyer, hvis Sagførelse har været lovlig, noget Salær. Stempelpapirslovgivningen er ikke overtraadt under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Grosserer Haunstrup, bær for Tiltale af Sagsøgeren, Bestyrelsen for Vridsløselille Straffeanstalt i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom antaget, har den tidligere Bogholder ved Vridsløselille Straffeanstalt, Merwede, hverken havt nogen udtrykkelig eller nogen i hans Stilling og Funktioner ved Anstalten begrundet Bemyndigelse til paa dennes Vegne at modtage og kvittere for de Penge, Indstævnte skyldte for de af ham for Anstalten solgte Tæpper. Ligesom Indstævnte derfor ikke ved at betale til Merwede har kunnet indfri sin Gjæld til Straffeanstalten, saaledes findes dennes Bestyrelse heller ikke efter de Højesteret forelagte tildels efter Dommens Afsigelse tilvejbragte Oplysninger ved sit Forhold ligeoverfor Indstævnte at have forspildt det Offentliges Ret til, uanset den til Merwede erlagte Betaling, at indtale sin Fordring hos Indstævnte. Særlig bemærkes i saa Henseende, at naar Indstævnte har trot, at Merwede var berettiget til paa Anstaltens Vegne at modtage de omhandlede Betalinger af ham, maa denne Vildfarelse nærmest tilregnes ham selv, hvorved navnlig fremhæves, at alle de Kvitteringer, Merwede i Aarene 1865 og 1866 meddelte ham for betalt Arbejds løn, vare skrevne paa Anstaltens trykte Regningsblanketter, der viste, at der var ansat en Kasserer ved samme, og at baade dennes Underskrift og Bogholderens Paategning udkrævedes, for at Kvitteringerne skulde være bindende. Desuagtet har

Indstævnte for alle de Beløb, han senere for Tæpper Tid efter anden udbetalte til Merwede, ladet sig nøje med ganske simple, i Reglen paa hans eget Kontor udfærdigede og alene med Merwedens Underskrift forsynede Kvitteringer, der, især naar de sammenholdtes med de ovennævnte Kvitteringsblanketter, ikke let af Indstævnte kunde betragtes som bindende for Straffeanstalten. Indstævnte kan dernæst ikke med Føje paaberaabe sig, at dennes Bestyrelse stiltiende har godkendt Merwedens Optræden som Kasserer ved gjennem ham at modtage Indbetalinger fra Indstævnte, da det for Højesteret er oplyst, at dette kun er sket to Gange, og at der da paa sædvanlig Maade af Kassereren udfærdigedes Sekundakvitteringer, der leveredes til Merwede som Overbringer af Pengene for at tilstilles Indstævnte. Det maa endvidere efter de foreliggende Oplysninger antages, at Bestyrelsen ikke i August Maaned 1873 har modtaget nogen Kontokurant fra Indstævnte eller nogen Udskrift af Straffeanstaltens Konto i hans Bøger, men at der kun ved den i Dommen ommeldte Lejlighed efter den daværende Inspektørs Begjæring blev givet ham en Optegnelse om den Saldo, Indstævnte ifølge sine Bøger skulde skyldes Anstalten; og ligesom Bestyrelsens Taushed efter Modtagelsen af denne Oplysning saa meget mindre kan stilles ved Siden af en Undladelse af at gjøre Udsættelser ved en tilsendt Kontokurant, som Inspektøren ved den nævnte Lejlighed allerede havde underrettet Indstævnte om Uoverensstemmelsen mellem hans og Anstaltens Bøger, saaledes kan det heller ikke lægges Bestyrelsen til Last, at den ikke har afgivet Erklæring over den af Indstævnte i Januar 1874 fremsendte Kontokurant. Denne blev nemlig, ligesom alle tidligere, ikke tilstillet Bestyrelsen, men Merwede, om hvis urigtige Bogføring Indstævnte dog dengang var bleven underrettet, og den er ikke kommen Bestyrelsen til Hænde, hvorimod denne kun har faaet en tilfældig Kundskab om Indholdet af det Brev, hvormed den var bleven fremsendt. Bestyrelsen kan allerede paa Grund heraf ikke anses stiltiende at have godkendt Rigtigheden af Indstævntes Kontokuranter, og der foreligger heller ikke nogen anden Forsømmelse fra dens Side, der kunde have den Virkning at befri Indstævnte for hans Gjæld til Anstalten; navnlig kan dette ikke blive en Følge af, at Indstævnte i flere Aar ikke blev krævet for Gjælden, hvilket iøvrigt efter Citanternes Anbringende hidrører

fra, at Merwede har vidst at afværge, at der udgik Paa-krav til Indstævnte. Endnu kan bemærkes, at de foreliggende Oplysninger ikke berettiger til at antage, at Indstævnte ved tidligere end sket at være bleven underrettet om, at Anstalten agtede at gjøre sin Ret gjældende mod ham, havde kunnet forebygge, at han kom til at lide Tab ved Merwedens Bedrageri mod ham.

Ifølge det Anførte vil Indstævnte, i Overensstemmelse med den derom nedlagte Paastand have at betale Citanterne 4153 Kr. 23 Øre med 5 p. c. aarlige Renter deraf fra Forligsklagens Dato at regne. Processens Omkostninger blive efter Omstændighederne at ophæve for begge Retter, og de Citanternes befalede Sagførere tilkommende Salarier at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte bør til Citanterne betale 4153 Kr. 23 Øre med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 8 Maj 1875, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kr. Prokurator Meyer for Sø- og Handelsretten og Advokat Klubien for Højesteret tillægges i Salarium, den Første 100 Kr. og den Sidste 200 Kr., hvilke Salarier udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{231}{1876}$ *). Gaardejer Niels Nielsen (Adv. Hindenburg)

contra

Valgbestyrelsen for 2den Landstingskreds ved dens Formand, Kammerherre C. Bille-Brahe (Adv. Nellemann).

(Afsagt den 19 Januar 1877).

Den for at være valgberettiget til Rigsdagen fornødne Uberygtethed frakjendt en Mand, som for aabenbar

*) H. R. T. 1876—77 p. 592.

falsk Klagemaal ifølge Strfl. § 226 var anset med Bøder.

Kjøbenhavns Gjæsterets Dom af 17 Oktbr. 1876 er saalydende:

Ved Kjendelse af 30te Marts 1876 blev af Valgbestyrelsen for 2den Landstingskreds statueret, at Citanten, Gaardejer Niels Nielsen af Gjærløse, paa Grund af, at han ved Lands-over- samt Hof- og Stadsrets Dom af 18 November 1873 var ifalden Straf efter Straffelovens § 226 for aabenbar falsk Klagemaal, fremsat i et til Hs. Majestæt Kongen indgivet Andragende, maatte siges ved Dom at være funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling og saaledes i Henhold til Bestemmelserne i Lov om Valg til Rigsdagen af 12 Juli 1867 § 47 jfr. Grundlovens § 30, ikke kunde være valgberettiget til Landstinget, hvorfor Valgbestyrelsen nægtede at optage ham paa Fortegnelsen over de højstbeskattede umiddelbare Vælgere til Landstinget.

Ved Stævning af 6 Juli d. A. har Citanten nu indbragt denne Sag her for Retten, hvor han har paastaet sig kjendt valgberettiget til bemeldte Thing og berettiget til Optagelse paa formeldte Liste, samt den Indstævnte, Valgbestyrelsen for 2den Landstingskreds, tilpligtet at betale ham Sagens Omkostninger, hvorimod Valgbestyrelsen efter meddelt Bevilling til fri Proces, ved sin beskikkede Sagfører, Højesteretsadvokat Nellemann, har paastaet sig frifunden, saaledes at Citanten tilpligtes at udrede Advokat Nellemanns Salær, hvilket denne i al Fald har paastaet sig tillagt af det Offentlige.

Der er her i Sagen ikkun Spørgsmaal om, hvorvidt Citanten ifølge de foranførte Lovbestemmelser sammenholdt med Valglovens § 2 er udelukket fra Valgret til Landstinget paa Grund af hin Domfældelse. Sagens Omstændigheder, for saa vidt de her komme i Betragtning, ere i det Væsentlige følgende.

Ved et Besøg, som daværende Hjælpelærer i Skjævinge Skole, Willadsen, Lørdag Aften den 8 Juli 1871 gjorde hos Gaardejer Peder Andersen i Skjævinge, ved hvilken Lejlighed tillige Gaardejer Lars Larsen af Borup kom tilstede, blev det aftalt, at der skulde indgives et Andragende for at faa Sognepræsten i Skjævinge Pastor Henningen fjernet, samt at der i denne Anledning næste Dag hos Andersen skulde afholdes et Møde, til hvilket de, som maatte ønske at deltage i Andragendet, skulde indbydes. Til dette Møde indfandt blandt

Andre ogsaa Citanten sig efter Indbydelse af Lars Larsen; efter en kort Diskussion blev her det af Willadsen udarbejdede Andragende, som var tilstede i 4 Exemplarer, efter at være oplæst for de Mødende, vedtaget og underskrevet af disse med Undtagelse af Willadsen, hvorhos Underskriverne enedes om at dele det Distrikt, hvori de vilde erhverve Underskrifter paa samme, i 4 Kredse, og have de derefter ogsaa med Bistand af et Par andre Sogneboere, i Reglen delte i Hold paa tre Mænd, ombaaret Andragendet, paa hvilket Citanten navnlig deltog i at erhverve ti forskellige Personers Underskrift. Bemeldte Andragende, der lyder saaledes:

„Allernaadigste Konge!

Underskrevne Medlemmer af Skjævinge og Gjørløse Menigheder tage os den allerunderdanigste Frihed herved at frembære for deres Kongelige Majestæt vor inderlige Bøn om, at den nuværende Sognepræst til disse Menigheder Hr. Pastor Henningsen maatte blive afløst af en Præst og Sjælesørger, til hvem vi kunde slutte os med Tillid, og for hvem vi kunde have Agtelse og føle Hengivenhed.

Med dyb Bekymring have vi af Hr. Pastor Henningsens hele Færd og Omgængelse lige fra det første Aar han kom her følt vore religiøse Følelser saarede, vor Tillid til hans opbyggende Virksomhed som Evangeliets Forkynder mere og mere svækket, og Agtelsen for ham stadig aftage, indtil vi nu ganske føle os frastødte fra ham, og med Sorg over Savnet af en sand Sjælesørger og „Ordets Forkynder“, hvilket vi formedelst vore Formuesomstændigheder ikke kunne faa afhjulpet ved at danne en Frimenighed, ikke vide bedre Raad, end allerunderdanigst, og med fuld Fortrøstning, at overgive denne vor inderlige Bøn til Deres Majestæt vor allernaadigste Konge,“ -- blev ogsaa paa denne Maade forsynet med ialt 84 Underskrifter, og efter Bemyndigelse af Peder Andersen direkte indsendt til Hans Majestæt Kongen. Efter hvad der var oplyst ved de i denne Anledning optagne Forhør blev ifølge Kongelig Resolution af 13 November 1872 Willadsen samt de af Andragerne, der havde været virksomme ved Andragendets Tilblivelse eller ved at samle Underskrifter paa samme, ialt 14, og deriblandt Citanten satte under Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens § 226 og samtlige ved tidnævnte Overrettsdom af 18 November 1873, efter denne § — for Willadsens Vedkommende sammenholdt med § 47 — ansete med Bøder, Peder Andersen af 40 Rd., og de Øvrige, deriblandt Citanten, af 25 Rd.

Medens den indstævnte Valgbestyrelse principaliter har hævdet, at Enhver, der er ifunden Straf efter Straffelovens § 226, maa antages ved Dom at være funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, har Citanten vel erkjendt, at der kunne gives Tilfælde, hvor aabenbar falsk Klagemaal maatte betragtes saaledes, men at dette ingenlunde kan antages i ethvert Tilfælde, hvorimod dette Spørgsmaal maatte afgjøres efter de særegne Omstændigheder i hver enkelt Sag. I det foreliggende Tilfælde havde Citantens Hensigt med Andragendet ikkun været den aldeles lovlige, hos Kongen at andrage om Pastor Henningsens Forflyttelse, medens Motiveringens i samme, der ikke hidrørte fra Citanten, ikke kunde tilregnes ham, der ikke kan antages at have indset Forskjellen imellem de i samme brugte Udtryk for forskjellige Begreber som Agtelse, Hengivenhed osv., uden særlig at være gjort opmærksom derpaa. Efter sin Forklaring i Forhøret havde Citanten heller ikke tænkt nærmere over den Maade, hvorpaa Andragendet var begrundet, men kun ved at underskrive samme tænkt paa det Hensigtsmæssige i at faa det daarlige Forhold imellem Præsten og Sognet hævet, hvorhos den Citanten idømte Bødestraf ogsaa maatte anses at vidne om, at Retten ikke havde opfattet hans Forhold som vanærende.

Selv om der nu endog kan tænkes Tilfælde, hvor en Domfældelse efter Straffelovens § 226 ikke maa betragtes som en Domfældelse for en i den offentlige Mening vanærende Handling, findes dette i al Fald ikke at kunne antages med Hensyn til den Citanten overgaaede Dom.

Det er fra Citantens egen Side erkjendt, at den Straf, hvormed en Handling anses, ingenlunde kan betragtes som et Udtryk for, hvor vidt selve Handlingen i og for sig i den offentlige Mening anses som vanærende.

(Fortsættes).

Meddelelser.

Det tyske Riges nye Konkursordning er udkommet under 10 Februar d. A. og hermed Rækken af de til Tilvejebringelse af processuel Retsenhed sigtende Love afsluttet. Den nævnte Lovs Indhold er vel i mange Enkeltheder, men ikke i Grundprinciperne forskjellig fra vor Konkurslov, hvad der let forklares af, at begge Love ere byggede paa det hele System af almindelige Grundsætninger, der gjenfindes i alle nyere Konkurslove. Som et enkelt for Fremmede særligt interessant Punkt skal fremhæves den tyske Konkursordnings § 207, hvorefter en i Udlandet begyndt Konkursbehandling ikke hindrer Exekution i de i Indlandet værende Dele af Fallentens Formue. Herfra kan dog gjøres Undtagelse ved Anordninger udstedte af Rigskansleren med Forbundsraadets Samtykke.

Bemærkninger.

Med Hensyn til den ovenfor p. 356 refererede Overretsdømme af 6 Novbr. 1876 i Sagen Nr. $\frac{63}{1876}$ Krummerup-Fuglehjerg Sogneraad contra Sorø Amtsråd er det blevet Redaktionen meddelt, at 2 af de voterende Assessorer have afgivet et udførligt dissentierende Votum (hvilket ikke kunde ses af Domprotokollen) gaaende ud paa, at de ikke kunne tiltræde Afvisningsdømmens Stadfæstelse, idet Afgjørelsen af det forelagte Spørgsmaal ikke findes at ligge udenfor Domstolens Competence, hverken efter Sagens Natur eller Vejlovens Indhold. Da den afsagte Dom nu er indanket for Højesteret, forbeholde vi os at meddele det dissentierende Votum i Forbindelse med den endelige Dom. — Den 6 No-

Ordene „strax“ og „snarest muligt“ i §'ens 2det Punktum nødvendigvis maa underforstaa „efter Fremstillingen og Afhøringen“, saaledes maa vel det Samme gjælde om Ordene „inden 3 Dage“. Denne Frist er given Dommeren, for at han i samme kan indhente de fornødne Oplysninger til at afgjøre, om Vødkommende skal fængsles. Men Fristen bør da heller ikke regnes fra noget tidligere Tidspunkt end det, da han som Dommer kunde begynde at indhente disse Oplysninger. Netop hvor Inkvisiten er anholdt af en Sognefoged eller Politibetjent i en udstrakt Jurisdiktions Udkant og derfor først henimod Udløbet af de 24 Timer kan fremstilles for Dommeren, vil denne behøve længst Tid til at skaffe sig de fornødne Oplysninger, og det vilde have været meget uhensigtsmæssigt, dersom man netop i saadanne Tilfælde havde villet forkorte de 3 Dage, derved at man medregnede Tiden mellem Anholdelsen og Fremstillingen. Af Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsdag ses det ogsaa, at det har været Meningen, at Fristen skulde regnes fra Fremstillingen for Dommeren. Ordene „der afgives snarest muligt og senest inden 3 Dage“ fandtes ikke i det oprindelige Grundlovsudkast, men indsattes i §'en efter Forslag af den nedsatte Komité, se Beretningen Sp. 2168 og 2175-76. I Anledning af et Medlems Udtalelse om, at efter den foreslaede Affattelse kunde §'en forstaaes, som om Dommeren maatte have Sagen optagen til Kjendelse i 3 Dage, saaledes at der kun maatte tages Hensyn til de ved Optagelsen foreliggende Oplysninger (Sp. 3175), — svarede et Medlem af Komiteen (C. M. Jespersen), at Dommeren skal have de 3 Dage til at indhente Oplysninger i det Hele for at faa den rette Indsigt i Sagen, og hertil henholdt Komiteens Ordfører (Hall) sig, (se Sp. 3177 og 3180). — Endnu kan herved mærkes, at § 48 i Forfatningslov for Islands særlige Anliggender af 5 Januar 1874, hvilken § iøvrigt Ord til andet stemmer med Grundlovens § 80, efter Ordene „snarest muligt og senest inden 3 Dage“ har den Tilføjelse „efter at den Anholdte er fremstillet for Dommeren.“

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 35.

Den 19 Maj.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 541).

Som foran bemærket har Citanten ikke blot underskrevet hint Andragende, men endog selv været med at vedtage og at samle Underskrifter paa samme, med hvis Indhold han derfor maatte være fuldkommen bekendt, men ifølge Dommens Præmisser er hans Domfældelse udtrykkelig begrundet paa, at den i Andragendet indeholdte Klage over Sognepræsten var aabenbar falsk, og at de Tiltalte, deriblandt Citanten, have indset, at Klagemaalet var falsk, saa at det ikke findes med Føje at kunne bestrides, at det af Citanten udviste Forhold i Dommen er betegnet paa en saadan Maade, at det maa anses for at være vanærende i den offentlige Mening, og vil der som Følge heraf være at tillægge Indstævnte den paa-staaede Frifindelse, uden at det kan anses fornødent yderligere at gaa ind paa Parternes Anbragte.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger bliver der ikkun Spørgsmaal om Advokat Nellemanns Salær, der bestemmes til 40 Kr., og vil være at udrede af det Offentlige. Det attesteres, at den befalede Sagførelse har været lovlig samt at ingen Stempelovertrædelse foreligger under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Den indstævnte Valgbestyrrelse for 2den Landsthingskreds bør for Tiltale af Citanten,

Gaardejer Niels Nielsen af Gjørløse, i denne Sag fri at være. Højesteretsadvokat Nellesmann tillægges i Salær af det Offentlige 40 Kr.

Højesterets Dom.

Det af Citanten udviste Forhold med at deltage i at vedtage og underskrive det i den indankede Dom omhandlede Andragende, der indeholdt aabenbar falske Klagemaal mod en hæderlig og nidkjær Præst, samt at være med til at forlede Andre til at underskrive Andragendet, som end ikke blev læst af eller oplæst for en Del af dem, der underskrev, og hvis Indhold endog tildels blev fremstillet væsentlig urigtigt, findes, uanset at den af ham herfor efter Straffelovens § 226 forskyldte Straf ikkun er bleven bestemt til en Mulkt, efter samtlige dermed forbundne Omstændigheder at maatte medføre, at han ikke kan anses at fyldestgøre den i Grundlovens §§ 30 og 35 jfr. Lov om Valgene til Rigsdagen af 12 Juli 1867 §§ 1, 2 og 47 opstillede Betingelse for Valgretten, at være uberygtet. Som Følge heraf og iøvrigt i Henhold til det i Gjøsteretsdommen Anførte vil denne være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve og det de Indstævntes befalede Sagfører her for Retten tilkommende Salarium at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Gjøsterrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 10 Kr. Advokat Nellesmann tillægges i Salarium for Højesteret 100 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. 1878^b *). Bygningsentreprenør A. H. Petersens Enke (Højesteretssagf. Bagger)
 contra.
 Fotograf H. Stratbøcker og Fabrikant J. Hoffmann (Højesteretssagf. Asmussen).

(Afsagt den 24 Januar 1877).

Ifølge Bestemmelserne i et Parcellskjøde ved Dom paa-
 lagt Ejeren at ophøre med Indsættelse paa Ejendommen af Kreaturer til Forhandling.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 21 Decbr. 1874 er saalydende:

Ved Skjøde af 1 Juli 1847 solgte Gjæstgiver Stauning til Grosserer Nyholm Parcellen Litr. E af et Staunings Ejendom Matr.-Nr. 4 i Udenbys Vester Kvarter tilliggende Vænge ved Gamle Kongevej. Det bestemmes i Skjødet, „at Gjæstgiveri, Værtshushold eller vilkensomhelst anden Indretning, hvorved Spise- og Drikkevarer udsælges, ikke maa drives paa Parcellen, ligesom at derpaa heller ikke maa indrettes Kreatur-Folde eller indsættes Kreaturer til Forhandling.“ Ejendommen Matr. Nr. 4 — der i Forening med Matr. Nr. 3 er den saakaldte „Trommesal“ — ejes nu af Citanterne, Fotograf H. Stratbøcker og Fabrikant Johannes Hoffmann, medens Matr. Nr. 4 E tilhører Indstævnte, Enkefru Petersen, der hensidder i uskiftet Bo efter sin Mand, afgangne Bygningsentreprenør A. H. Petersen, og da der i længere Tid paa Matr. Nr. 4 E skal være indsat eller opstaldet Kreaturer til Forhandling have Citanterne under nærværende Sag paa-
 staaet Indstævnte tilpligtet under en passende daglig Mulkt at ophøre hermed samt at betale Sagens Omkostninger skadesløst. Indstævnte derimod har paa-
 staaet sig frifunden for Citanternes Tiltale og disse paalagte in solidum at betale Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Da det i Skjødet af 1847 ganske i Almindelighed er bestemt, at der paa Parcellen Matr. Nr. 4 E ikke maa indrettes Kreatur-Folde eller indsættes Kreaturer til Forhandling, uden at det i nogen Maade er antydnet, at denne Indskrænkning i Ejendomsraadigheden over Parcellen skulde ophøre, naar

*) H. R. T. 1876—77 p. 602.

den Ejendom, hvorfra Parcellen solgtes, skiftede Ejere, saa at der ikke er Grund til at antage, at den anførte Bestemmelse skulde være truffen alene til Fordel for den daværende Ejer, Gjæstgiver Stauning, og ikke tillige til Fordel for den Ejendom, fra hvilken Parcellen afhændedes, og senere Ejere — da Citanterne ere Ejere af Matr. Nr. 4, hvorfor de maa anses for rette Sagsøgere — da det er in confesso, at der i Skjødet til Indstævntes Mand er optagen en lignende Bestemmelse som den anførte, saa at det i nærværende Tilfælde er uden Betydning, om Skjødet, som Indstævnte paastaar, ikke maatte være læst som servitutstiftende, — og da det ved et under Sagen optaget Thingsvidne er bevist, at der i en paa Matr. Nr. 4 E indrettet Stald indsættes Kreaturer til Forhandling, — vil Citanternes Paastand være at tage til Følge, dog at der efter Sagens Beskaffenhed ikke vil være at bestemme nogen Tvangsmulkt, naar Dommen siddes overhørig, hvorimod Domhaverne i saa Fald ville have at gaa frem efter Fr. 6 April 1842 § 8. Processens Omkostninger blive efter Omstændighederne at ophæve.

Der bliver at forelægge Prokurator Beyer en Frist af 8 Dage fra denne Doms Afsigelse til at foranstalte det af ham den 11 Maj d. A. fremlagte Indlæg behørig stemplet. Iøvrigt er der ikke begaaet nogen Stempelovertrædelse.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Enkefru Petersen, bør ophøre med Indsættelse af Kreaturer til Forhandling paa den hende tilhørende Ejendom Matr. Nr. 4 E i Kjøbenhavns udenbys Vester Kvarter. Processens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Prokurator Beyer forelægges en Frist af 8 Dage fra denne Doms Afsigelse til at foranstalte det af ham den 11 Maj d. A. fremlagte Indlæg behørig stemplet.

Højesterets Dom.

Citantinden har for Højesteret indskrænket sig til den Indsigelse mod de Indstævntes Søgmaal, at hun ikke har overtraadt Bestemmelsen i det i den indankede Dom nævnte Skjøde af 1 Juli 1847 om, at der ikke paa den ved dette afhændede Parcel maa indsættes Kreaturer til Forhandling. Af de Højesteret forelagte, tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, fremgaar det imidlertid, at den

i Dommen nævnte, paa Parcellen indrettede Stald stadig benyttes til deri at indsætte Kreaturer, som ere bestemte til Forhandling, og at denne vel oftest foregaar paa den saakaldte Trommesal, men undertiden dog ogsaa i bemeldte Stald, hvor Kjøbere af Kreaturer søge hen, fordi de vide, at der sammesteds i Reglen findes Kreaturer til Salgs. Herved maa den foranførte Bestemmelse i Skjødet af 1 Juli 1847 — der for Højesteret er erkjendt at være thinglæst som servitutstiftende — anses overtraadt, og der kan derfor ikke tillægges Citantinden den af hende paastaaede Frifindelse, hvorimod den indankede Dom efter de Indstævntes Paastand bliver at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citantinden 10 Kr.

Sagen Nr. $\frac{274}{1876}$ *)

Advokat Nellemann Aktor

contra

Anders Christian Olsson og Hans Frederik Hansen (Def. Adv. Klubien).

(Afsagt den 24 Januar 1877).

Spørgsmaal, om et Forhold var strafbart som uterligt.

Kriminal- og Politirettens Dom af 9 Decbr. 1876 er saalydende:

Under nærværende mod Arrestanten Anders Christian Olsen for Forsøg paa Omgængelse mod Naturen, og mod Arrestanten Hans Frederik Hansen for Delagtighed i bemeldte Forbrydelse, ialfald Uterlighed, samt for Bedrageri anlagte Sag, er det ved den Førstnævntes egen med Arrestanten

*) H. R. T. 1876—77 p. 607.

Hansens Udsagn stemmende Tilstaaelse bevist, at han i indeværende Aar 3 à 4 Gange har gjort Forsøg paa at tilfredsstille sin Kjønndrift ved Omgængelse mod Naturen med Arrestanten Hansen, hvilke Forsøg mislykkedes, fordi denne ikke vilde indlade sig med ham i en slig Forbindelse og derfor afværgede, at noget Saadant fandt Sted.

Forsaavidt Arrestanten Hansen sigtes for Delagtighed i Omgængelse mod Naturen eller ialfald for Uterlighed, er det ikkun bevist, at han for sin Fordels Skyld ved de ovenomhandlede Lejligheder, hvorved Arrestanten Olsson gjorde Forsøg paa Omgængelse mod Naturen, hvilket fandt Sted, uden at nogen Tredie var tilstede, har fundet sig i, at Sidstnævnte tilfredsstillede sin Kjønndrift dels ved at beføle hans mandlige Lem, dels ved at gnide sit mandlige Lem mellem hans Laar samt har tilfredsstillet Arrestanten Olssons Kjønndrift ved at gnide hans mandlige Lem med sin Haand. Men da intet af disse Forhold kan blive at henføre under nogen Paragraf i Straffeloven eller dens Analogi, vil han i saa Henseende ikke kunne paadrages noget Strafansvar.

Derimod vil Arrestanten Hansen være at straffe for Bedrageri, idet han ved egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er overbevist at have i sidstafvigte August Maaned uden Arrestanten Olssons Vidende og Villie til egen Fordel pantsat af dennes Ejendele en til 10 Kr. vurderet Paraply, hvoraf han var kommen i Besiddelse ved, at Arrestanten Olsson paa Tivoli havde faaet ham til at bære den for sig, og en til 35 Kr. vurderet Frakke, som han, der havde faaet Løfte af Arrestanten Olsson om Laanet af en Frakke til en Skovtour, i Henhold til dette Løfte havde taget i Arrestanten Olssons Logis, efter hans Forklaring, der ikke kan forkastes, alene for at benytte den til en Tour som den ovennævnte.

I Medfør af det Foranførte ville Arrestanterne, af hvilke Olsson, der har opgivet at være født den 10 Novbr. 1835 og altsaa at have nu fyldt sit 41de Aar, hvilket af Retten er skjønnat at stemme med hans Udseende, ikke er funden forhen straffet her i Landet, og Arrestanten Hansen, der er født den 22 Februar 1852, tidligere anset ved Frederiksborg Birks Extrarets Dom af 4 Septbr. 1871 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, og ved 1ste Artilleriregiments Krigsrets Dom af 30 April 1874 i Henhold til Parolbefaling 3 August 1846 § 2 Nr. 3, og Infanteri-Reglement 3die Del p. 203 § 1 med Nedsættelse i

i de Meniges 2den Klasse og 50 Rottingslag, blive at dømme efter fornævnte Lov, Arrestanten Olsson efter § 177 jfr. § 46, og Arrestanten Hansen efter § 253, hvorimod Sidstnævnte iøvrigt vil være at frifinde for Aktors Tiltale, og findes Straffen at kunne bestemmes for Arrestanten Olsson til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og for Arrestanten Hansen til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage.

Thi kjendes for Ret: Arrestanterne Anders Christian Olsson og Hans Frederik Hansen bør straffes, Arrestanten Olsson med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og Arrestanten Hansen med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, men Sidstnævnte iøvrigt for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Saa bør de og udrede denne Aktions Omkostninger, Enhver for sit Vedkommende, og derunder hver Halvdelen af Aktors og Defensors, Prokuratorerne Hvalsøes og Seidelins, Salærer, 12 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. Advokaterne Nellemann og Klubien tillægges i Salarium for Højesteret hver 30 Kroner, der udredes af de Tiltalte hver med det Halve.

Sagen Nr. ²⁷¹/₁₈₇₈ *).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Arrestanten Christen eller Christian
Sørensen Holm (Def. Adv. Brock).

(Afsagt den 24 Januar 1877).

I et Tilfælde, hvor en Tiltalt, uden at være istand til at betale, havde købt en Hest, der efter Aftalen skulde

*) H. R. T. 1876—77 p. 611.

betales ved Afleveringen, Straffelovens § 257 anvendt. Straf ifølge Strfl. § 251 idømt en Tiltalt, der ved falskelig at udgive sig for Skibsfører paa forskellige Maader havde bevæget Andre til at yde ham Forstrækninger.

Viborg Landsoverrets Dom af 27 Novbr. 1876 er saalydende:

Arrestanten Christen Sørensen Holm — der er født i Aaret 1814, og som tidligere — foruden et Par Gange at være straffet i Hertugdømmet Slesvig for Bedrageri, gjentagne Gange har været straffet her i Landet, nemlig ifølge Nørvang Tørrild Herreders Extraretsdom af 16 Juni 1845 for Bedrageri efter Fr. 11 April 1840 § 41 samt for Løsgængereri med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ifølge Højesteretsdom af 10 Novbr. 1846 for Forsøg paa Tyveri og Røveri efter Fr. 11 April 1840 §§ 12 og 34 jfr. § 80 med Fæstningsarbejde i 7 Aar, hvilken Straf tildels udstodes i Strafanstalten paa Christianshavn, hvorfra han efter sin Forklaring paa Grund af gjentagne Undvigelser først løslodes den 8 April 1864, ifølge Skodborg Vandfuld Herreders Politiretsdom af 12 Decbr. 1868 for Løsgængereri og Betleri med Fængsel paa Vand og Brød i 8 Dage, ifølge Nørvang Tørrild Herreders Extraretsdom af 4 Marts 1870 for Bedrageri efter Strafl. §§ 251 og 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ifølge Gjørding-Malt Herreders Extraretsdom af 21 Januar 1871 for Bedrageri og Løsgængereri efter Strafl. § 251 og Lov af 3 Marts 1860 med samme Art af Fængsel i 5 Gange 5 Dage, og ifølge Overrettens Dom af 20 Juli 1874 for Bedrageri efter Strafl. § 251, tildels sammenholdt med § 46, samt efter §§ 253 og 257, med Tugthusarbejde i 2 Aar — tiltales under denne Sag for Bedrageri.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Arrestanten, der den 4 August d. A. var bleven løsladt af Straffeanstalten i Horsens, hvor han havde udstaaet den ham ved Overrettens ovennævnte Dom af 20 Juli 1874 idømte Straf af Tugthusarbejde i 2 Aar, den 7 August har indfundet sig paa Mægler Caspers Kontor i Frederikshavn, og under det urigtige Forgivende, at han var Skipper Rasmussen, eller som han senere navngav sig Jonassen, og at hans Skib laa i Frederikshavns Havn med en Ladning Tømmer til Mægleren, formaaet dennes Kontorist Wang, der vidste, at hans Principal ventede en

Ladning Tømmer, til at udbetale sig et Forskud af 20 Kr., hvilket Arrestanten imidlertid, efter senere samme Dag at være fulgt med Wang over paa Havnekontoret for at faa Skibet anført til Indklarering og anvist en Losseplads, tilbagebetalte Wang, som det maa antages, fordi Arrestanten, der paa Havnekontoret ikke kunde gjøre rigtig Rede for sit og Skibets Navn, indsaa, at hans Bedrageri nu maatte blive opdaget.

Samme Dags Eftermiddag kom Arrestanten ind paa Konsul Kalls Kontor i Frederikshavn, hvor han under det urigtige Foregivende, at han var Skipper C. Holm, Fører af Skonnerten „Marie“ af Aalborg, og at han, i Anledning af, at hans Skib, som han angav laa udenfor Frederikshavns Havn, havde været paa Grund ved den svenske Kyst og var blevet læk, saa at han havde maattet tage nogle Mand ombord til at pumpe, ønskede Konsul Kalls Assistance, fik Konsulen, for hvem han tillige foregav, at han var blottet for Penge, til at udbetale sig en Forstrækning af 20 Kr. Konsul Kall har frafaldet Krav paa Erstatning.

Endelig er det oplyst, at Arrestanten ligeledes d. 7 August om Aftenen, efter at have lejet en Vogn i Frederikshavn, er kjørt ud til Gaarden „Heden“, der ligger en Milsvej fra bemeldte Kjøbstad, og idet han her udgav sig for Hestehandler, for en Købesum af 280 Rd. har afkjøbt Gaardens Ejer Jens Christensen en Hest, hvorved bemærkes, at Arrestanten, der betingede sig, at Hesten næste Dag skulde afleveres paa det Hotel i Frederikshavn, hvor Arrestanten havde logeret under sit Ophold sammesteds, lovede, at Købesummen, som han selvfølgelig var ude af Stand til at udrede, skulde være lagt frem, dersom han ikke var hjemme paa Hotellet, naar Hesten afleveredes sammesteds. Arrestanten — der, efter den nævnte Aften at have begivet sig fra „Heden“ til en Gaard i Fladholt, hvor han ligeledes begyndte at handle om Heste, blev anholdt af Politiet, og som den næste Dag indlagdes paa Sygehuset i Frederikshavn, fordi han syntes at vise Symptomer paa delirium tremens, hvilket imidlertid efter Distriktslægens Erklæring og Sagens øvrige Oplysninger maa antages at have været Simulation — har nu vel villet gjøre gjældende, at han, der saavel den 7 August som de to foregaaende Dage havde nydt en Del Spiritus, den 7 August har været fuldstændig utilregnelig og ikke kan huske Andet af hvad der passerede den nævnte Dag, end at han, efter om Aftenen at være kjørt ud paa Landet og der at have indladt

sig paa at handle om Heste, blev anholdt af Politiet, men til dette Anbringende vil der efter Omstændighederne ikke kunne tages Hensyn, og Arrestanten, hvis svigagtige Forhold ligeoverfor Jens Christensen findes at maatte henføres under Straffelovens § 257, medens hans øvrige ovennævnte Forhold bliver at straffe efter bemeldte Lovs § 251, vil derfor være at anse efter bemeldte §§ med en Straf, der ved Underrettsdommen findes passende bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger billiges, vil saaledes være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Kancelliraad Møller, betaler Arrestanten 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde bestemmes til 3 Aar.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salarium til Advokaterne Levinsen og Brock for Højesteret betaler Tiltalte 40 Kr. til hver

---

Sagen Nr. 1878⁴¹ *). Gaardmand Christen Nielsen af Fruerlund (Adv. Levinsen)

contra

Gaardmand Jens Peter Pedersen samstedts (Adv. Halkier).

(Afsagt den 29 Januar 1877).

Da det en Ejendom paalagte faste Tiendevederlag ved Udstykning fordeles i Forhold til Hartkornet, en Del af Tiendevederlaget efter en Ejendoms Udstykning anset at paahvile en Parcel, hvis Tilliggende for sig betragtet var tiendefri Jord.

Viborg Landsoverrets Dom af 30 August 1875 er saalydende:

Ved Underrettens Dom af 21 Marts 1871 i en af Indstævnte, Gaardmand Jens Peter Pedersen af Fruerlund, mod Citanten, Husmand Christen Nielsen sammesteds, anlagt Sag betreffende Citantens Forpligtelse til som Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 6 b i Fruerlund, der er en Parcel af Gaarden Matr. Nr. 6, hvoraf Indstævnte ejer Hovedparcellen Matr. Nr. 6 a, at svare en Del af det den samlede Ejendom ved Tiendekommissionens Kjendelse af 5 Decbr. 1854 i Stedet for Tiende in natura paalagte Tiendevederlag, er Citanten kjendt pligtig at svare Tiendeafgift af sin Ejendom i Forhold til dens Hartkorn og tilpligtet at betale Indstævnte, der havde udredet den samlede Ejendoms Tiendeafgift for Aaret 1868, i Erstatning herfor 1 Rd. 5 Mk. 11 $\frac{1}{2}$ Sk., hvorhos han under et af Indstævnte senere imod ham anlagt Søgemaal til Betaling af hans Andel i Tiendeafgiften for 1869 er ved Underrettens Dom af 28 Oktbr. 1873 tilpligtet at betale Indstævnte det af denne under Sagen fordrede Beløb af 10 Rd. 3 Mk. 14 $\frac{1}{2}$ Sk. med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra Forligsklagens Dato den 24 Marts 1873 til Betaling sker, og disse to Sager har Citanten derefter indanket for Overretten, hvor de efter allerhøjeste Bevilling af 4 Juni f. A. blive at paakjende under Et, idet han her for Retten har paastaaet Dommen af 21 Marts 1871 forandret, forsaavidt denne Dom har afgjort Spørgsmaalet om hans Ejendoms Tiendepligt i Almindelighed, og sig i det Hele frifunden for Indstævntes Tiltale. Indstævnte har derimod principaliter paastaaet den under 21 Marts 1871 paadømte Sag afvist — hvilken Paastand, der støttes paa, at Citanten, som frivillig har betalt det ham ved Dommen idømte Beløb af 1 Rd. 5 Mk. 11 $\frac{1}{2}$ Sk., derved maa anses at have renunceret paa Appel af Dommen i det Hele, imidlertid, efter det af Citanten ved Betalingen af bemeldte Beløb tagne Forbehold, maa anses for ubeføjet — og in subsidium Dommen stadfæstet, hvorhos han i begge Tilfælde har paastaaet Dommen af 28 Oktober 1873 stadfæstet.

Efter Sagens Oplysninger er den Gaarden Matr. Nr. 6 i Fruerlund, af Hartkorn 2 Tdr. 1 Skp. $\frac{1}{4}$ Alb., paahvilende Tiende in natura ved Amtstiendekommissionens Kjendelse af 5 Decbr. 1854, der forsaavidt er stadfæstet ved Overtiendekommissionens Kjendelse af 21 Juni 1856, afløst mod et fast aarligt Tiendevederlag af 1 Td. 5 Skp. Rug, 1 Td. 5 Skp. Byg og 2 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. Havre, hvorhos det ved Kjendelsen bestemtes, at Ejeren af Gaarden under Forudsætning af at vedkommende Tiendeejere godtgjorde deres Ret til Tiende ogsaa af en til Gaarden hørende opdyrket Hedelod, skulde endvidere af denne Hedelod svare en aarlig Tiendeafgift af 3 Skpr. $1\frac{12}{15}$ Fdk. Rug og lige saa meget Byg og Havre, men da vedkommende Tiendeejere ikke senere have gjort Fordring paa den særlige Tiendeafgift af Hedelodden, er der under nærværende Sag alene Spørgsmaal om den øvrige Gaarden ved Tiendekommissionens Kjendelse paalagte Tiendeafgift.

Hvad nu Udredelsen af denne Afgift angaar, da har vel Citanten — der, efter at den ovennævnte Gaard i Aaret 1867 var bleven delt mellem Indstævnte og en af hans Brødre, hvem den var tilfalden ved Arv, saaledes at en Parcel Matr. Nr. 6 a af Hartkorn 1 Td. 1 Skp. 1 Fdk. $2\frac{3}{4}$ Alb. tilfaldt Indstævnte og en Parcel Matr. Nr. 6 b af Hartkorn 7 Skp. 2 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb. hans Broder, ifølge et af denne den 11 Januar 1869 til ham udstedt Skjøde er bleven Ejer af sidstnævnte Parcel — villet gjøre gjældende, at bemeldte Afgift var hans Ejendom uvedkommende, idet han til Støtte herfor har anført, at Parcelen Matr. Nr. 6 b ved Udstykningen ikke har faaet andet Tilliggende end den ovennævnte Hedelod, der efter det Ovenanførte ikke er tagen i Betragtning ved den heromhandlede Tiendeafgifts Fastsættelse, og nogle Eng- og Kjærparceller, der paa Grund af deres Beskaffenhed formentlig ligeledes maatte være tiendefri, men da det en Ejendom i Stedet for Tiende in natura paalagte faste Tiendevederlag ved Ejendommens Udstykning fordeles paa Parcellerne i samme Forhold som Ejendommens Hartkorn, uden Hensyn til, om der tillægges de enkelte Parceller større eller mindre Dele af de paa Grund af deres Beskaffenhed som Eng, Kjær eller Hede oprindelig tiendefri Arealer, jfr. Forordning 25 Juni 1810 § 8 og Lov 23 Januar 1862 § 6, maa Citantens Vægning ved at overtage Udredelsen af en til hans Ejendoms Hartkorn svarende Del af den heromhandlede Tiendeafgift, forsaavidt den støttes paa den ovennævnte Grund,

anses for ubeføjet, og at der ved Delingen af Gaarden Matr. Nr. 6 mellem Indstævnte og hans ovennævnte Broder skulde af disse være vedtaget en anden Ordning af Tiendeforholdene, er der efter Sagens Oplysninger ingen Føje at antage, i hvilken Henseende bemærkes, at Indstævntes Broder under Sagen edelig har forklaret, at han overtog Tiendepligten efter Hartkorn, at der under 16 Februar 1868 er af den Landinspektør, som har forestaaet Gaardens Udstykning, foretaget en Beregning, hvorved den heromhandlede Tiendeafgift, som det i Beregningen hedder, i Henhold til Adkomstdokumentet angaaende Gaardens Deling mellem Indstævnte og dennes Broder, fordeles mellem Parcellerne efter Hartkorn, at Indstævntes Broder maa antages at have svaret Tiendeafgift af Matr. Nr. 6 b for Aaret 1867, og at det i det Skjøde, han under 11 Januar 1869 meddelte Citanten paa bemeldte Ejendom, er forudsat, at der hvilede Tiende paa samme, uden at dennes Størrelse dog nærmere angives.

I Henhold til Foranstaaende maa det billiges, at Citanten ved Underretsdommen af 21 Marts 1871 er kjendt pligtig at svare Tiendeafgift af sin Ejendom i Forhold til dennes Hartkorn, og, da det efter Omstændighederne maa anses tilstrækkelig godtgjort, at Indstævnte har betalt vedkommende Tiendejere Tiendeafgiften for Aaret 1869 af Matr. Nr. 6 a og 6 b med tilsammen 24 Rd. 3 $\frac{1}{4}$ Sk., af hvilket Beløb, naar det fordeles efter Hartkorn, 10 Rd. 3 Mk. 14 $\frac{1}{2}$ Sk. falde paa Matr. Nr. 6 b, maa det ligeledes billiges, at han ved Underretsdommen af 28 Oktbr. 1873 er tilpligtet at betale Indstævnte dette Beløb med Renter som ovenanført. Bemeldte Domme ville saaledes, forsaavidt de ere paaankede, være at stadfæste, dog saaledes at Procesomkostningerne i 1ste Instans, der i den under 28 Oktbr. 1873 paadømte Sag ere tilkjendte Indstævnte skadesløst hos Citanten, medens de i den anden Sag ere ophævede, findes efter Sagens Omstændigheder i begge Sager at burde ophæves.

Processens Omkostninger for Overretten ville ligeledes være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret: De indankede Underretsdomme bør, forsaavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog saaledes at Procesomkostningerne i 1ste Instans i begge Sager ophæves. Procesomkostningerne for Overretten ophæves. Det

Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Sagens processuelle Stilling er der ikke for Højesteret Spørgsmaal om at paakjende den i den indankede Dom nævnte Paastand af Indstævnte om Afvisning fra Overretten af den under 21 Marts 1871 ved Underretten paadømte Sag; og til efter Citantens først for Højesteret fremsatte Paastand, navnlig paa Grund af formentlig Mangel ved Forligsmæglingen, at annullere begge de ergangne Underretsdomme eller dog den først afsagte af disse, forsaavidt den er paaanket, findes der ikke at være tilstrækkelig Anledning. Derimod vil Overretsdommen i Henhold til de deri med Hensyn til Sagens Realitet anførte Grunde efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve, og det Indstævntes befalede Sagfører tilkommende Salarium at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 10 Kroner. Advokat Halkier tillægges i Salarium for Højesteret 120 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{258}{1878}$ *).

Advokat Nellemann Aktor
contra

Overlærer Halldor Fridriksson (Def.
Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 30 Januar 1877).

En islandsk Politiretsdom, afsagt af en særlig til Behandling af Faareskabssager beskikket Dommer, annulleret,

*) H. R. T. 1876—77 p. 629.

da Landshøvdingen efter Omstændighederne fandtes at have manglet Myndighed til at meddele en saadan Beskikkelse.

Den islandske Landsoverrets Dom af 19 Juni 1876 er saalydende:

Ved en af den konstituerede Politimester i Faareskabs-sagen, Sekretær hos Landshøvdingen Jon Jonsson, for Reykjavik Politiret den 18 April d. A. afsagt Dom er Overlærer Halldor Fridriksson i Henhold til Fr. 5 Januar 1866 idømt en Bøde af 3 Kr. til Reykjavik Fattigkasse samt alle af Sagen lovlig flydende Omkostninger, hvilken Dom paa det Offentliges Vegne er indanket for Landsoverretten.

Ved Landshøvdingens Skrivelse af 9 Septbr. og 13 Oktober f. A. er Landshøvdingssekretær Jon Jonsson beskikket til, i samme Efteraar og den paafølgende Vinter paa eget An- og Tilsvær at udføre de Forretninger vedrørende Faareskabs sygdommens Udryddelse i Gullbringe og Kjossyssel, Reykjavik Kjøbstad og den vestenfor Hvita beliggende Del af Arnessyssel, som ellers vilde have hørt under vedkommende Sysselmænd, og ved Landshøvdingens Skrivelse af 20 Januar d. A. ere de ommeldte Beskikkelser „authentisk“ fortolkede derhen, at det har været Landshøvdingens Hensigt ved nævnte Autorisationer at meddele den konstituerede Embedsmand Myndighed til at udføre Dommerforretninger i de Sager, for det Tidsrum og i de Jurisdiktioner, som Autorisationerne omfatte. Men for at afskære al Tvivl om Autorisationernes Udstrækning er der ved Landshøvdingens sidstnævnte Skrivelse meddelt Sekretær Jon Jonsson Autorisation til som Dommer for „ordinære Politiretter“ at behandle og paadømme alle offentlige Politisager, som i det Tidsrum og i de Jurisdiktioner, som Autorisationerne omhandle, maatte blive anlagte i Anledning af Øvrighedens Foranstaltninger til Faareskabs sygdommens Udryddelse. Endelig er bemeldte Embedsmand under 15 April beskikket af Landshøvdingen til, indtil videre „som Politimester med dømmende og udøvende Myndighed“ paa Strækningen mellem Hvita i Borgerfjorden og Hvita i Arnessyssel at bestyre alle Forretninger, sigtende til Faareskabs sygdommens Udryddelse, som ellers vilde have henhørt under vedkommende Sysselman og Byfogden i Reykjavik.

Omendskjendt den Dommermyndighed, som det ifølge ovennævnte „authentiske Fortolkning“ var Hensigten ved Landshøvdingens første Beskikkelse at meddele Sekretær Jon

Jonsson, nu ikkun omfatter Behandlingen og Paadømmelsen af de offentlige Politisager, som indenfor de fastsatte lokale Grænser maatte blive anlagte i Anledning af Øvrighedens Foranstaltninger til Faareskabssygdommens Udryddelse, kan Overretten ikke skjønne, at der i de i Henhold til Forfatningslovens § 2 ved allerhøjeste Resolution af 20 Februar f. A. med Hensyn til Forfatningsomraadet for Landshøvdingen fastsatte, ved Ministeriets Bekjendtgjørelse af 22de s. M. kundgjorte Bestemmelser, er meddelt Landshøvdingen tilstrækkelig Myndighed til at træffe de heromhandlede Foranstaltninger.

Ifølge bemeldte Bekjendtgjørelses § 4, der indeholder Bestemmelserne om Landshøvdingens Myndighed over Landets Embedsmænd samt om hans Myndighed til at konstituere og suspendere Embedsmænd, har Landshøvdingen at drage Om-sorg for vakante Embeders Bestyrelse ved Konstitution, og er desuden berettiget til at suspendere alle i Island ansatte Embedsmænd, men ved de foreliggende Beskikkelser er der ikke meddelt Konstitution i et vakant Embede, lige saa lidt som en Embedsmand eller flere Embedsmænd ere blevne suspenderede, hvorimod den dømmende Myndighed i Henseende til en vis Klasse af Sager, indenfor bestemte lokale Grænser, der omfatte 3 Jurisdiktioner og en Del af den 4de for ubestemt Tid — „indtil videre“ — uden udtrykkelig at være frataget de ordinære Dommere, og uden at disse ere blevne suspenderede, er overdraget til en Mand paa hans eget An- og Tilsvær, og det saaledes, at han er beskikket til Politimester med dømmende Myndighed, uagtet der ifølge Lovgivningen ikke tilkommer Politimesteren som saadan nogen dømmende Myndighed.

(Fortsættes).

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 18 Maj.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsangfører.

Nr. 36 og 37.

Den 26 Maj.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

Idet Overretten saaledes maa holde for, at det ligger udenfor Landshøvdingens Forretningsomraade at udstede den Ordre, hvorpaa den konstituerede Politimester har bygget sin Myndighed til at behandle og paadømme den foreliggende Sag, og at denne derfor er behandlet og paadømt af en Mand, der ikke havde behørig Autorisation til at beklæde Dommersædet, vil den indankede Politiretsdom saavel som hele Sagens Behandling for Underretten være at kjende uefterrettelig. Processens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Aktor og Defensor for Overretten, som bestemmes til 10 Kr. for hver, ville være at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret: Den indankede Politiretsdom saavel som hele Sagens Behandling for Underretten bør uefterrettelig at være. Alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Aktor og Defensor for Overretten, Overretsprokuratorerne G. Palsson og P. Melsted, 10 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 5 Decbr. f. A. er Højesteret bemyndiget til at tage denne Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand ikke udgjør summa appellabilis.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved intet Væsentligt findes at erindre,

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Advokaterne Nellemann og Henrichsen tillægges i Salarium for Højesteret hver 40 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Ved Højesterets Dom af 31 Januar 1877 i Sagen Nr. ²⁷⁷/₁₈₇₆ *) Advokat Hindenburg Aktor contra Arrestanten Christen Hansen stadfæstedes i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde Viborg Landsoverrets Dom af 27 November 1876, hvorved Arrestanten for 7de Gang begaaet Tyveri var anset efter Strfl. § 232, 1ste Led med Tugthusarbejde i 3 Aar. I Overretsdommen findes følgende Passus:

Med Hensyn til Sagens Behandling i 1ste Instans bemærkes, at det ikke kan anses stemmende med Bestemmelsen i den gennemsete Grundlovs § 80, at Arrestanten, der efter Sagens Oplysninger anholdtes Lørdag Nat den 29 Juli og den følgende Morgen blev afleveret til Arresten, først er stillet for Forhør Mandag Formiddag den 31 Juli, men efter Omstændighederne findes der dog ikke tilstrækkelig Føje til herfor at paalægge Underdommeren Ansvar.

Sagen Nr. ²⁸⁸/₁₈₇₆ **). Gaardejer Niels Peter Frandsen af Vester Hjermitslev (Adv. Nellemann)

contra

Gaardejer Jens Christensen sammesteds (Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 2 Februar 1877).

*) H. R. T. 1876—77 p. 636.

**) H. R. T. 1876—77 p. 638

Spørgsmaal, om et gjensidigt Testament mellem Ægtefæller, for det Tilfælde at Hustruen blev den Længstlevende, helt eller kun delvis var ophævet ved et senere fælles Testament. Bevis for, at en Sparekassebog af den Afdøde var bortskænket i levende Live, ikke anset præsteret.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Febr. 1875 er saalydende:

Ved en den 31 Marts 1872 dateret Transport overdrog Selvejergaardmand Jens Jensens Enke, Mariane Thomasdatter af Vester-Hjermitslev, til Indstævnte, Gaardejer Niels Peter Frandsen sammesteds, som Gave en Fordring, stor 1350 Rd., om hvilken det i Transporten hedder, at Citanten, Gaardejer Jens Christensen, ligeledes af Vester-Hjermitslev, var bleven hende bemeldte Beløb skyldig derved, at han efter hendes Mands Død uden nogensomhelst Berettigelse havde i Laane-, Spare- og Diskontobanken i Hjørring hævet og tilegnet sig 1350 Rd., der tilhørte bemeldte hendes afdøde Mand og af denne, efter hvem hun ifølge Testament var eneste og myndig Arving, i sin Tid var indsat til Forrentning i det nævnte Pengeinstitut.

I Henhold til denne Transport har Indstævnte under denne Sag i 1ste Instans paastaaet Citanten tilpligtet at betale sig 1350 Rd. med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra Forligsklagens Dato den 22 April 1872 indtil Betaling sker, og da denne Paastand er tagen til Følge ved Underretsdommen, har Citanten derefter indanket Sagen for Overretten, hvor han principaliter har gjentaget sin i 1ste Instans nedlagte Frifindelsespaastand og subsidiært paastaaet Sagens Udfald gjort afhængigt af Mariane Thomasdatters eller ialfald af hans egen Ed. Indstævnte har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Efter Sagens Oplysninger oprettede den ovennævnte Gaardmand Jens Jensen og hans Hustru Mariane Thomasdatter, der ingen Livsarvinger havde, i Aaret 1859 et reciprokt Testament, hvorefter den Længstlevende af dem skulde arve Alt, hvad den Førstafdøde maatte efterlade sig, men ved et af Jens Jensen paa sit Dødsleje den 23 Januar 1871 i Henhold til Fr. 13 Maj 1769 og 22 November 1837 oprettet Testament, der er tiltraadt og medunderskrevet af Mariane Thomasdatter, og hvori det nysnævnte ældre reciprokke Testament aldeles ikke omtales, bestemte han, at saafremt han

maatte afgaa ved Døden inden bemeldte hans Hustru, skulde hans Gaard tilligemed, som det hedder, den ved samme værende Besætning og Inventarium samt øvrige Løsøre, Intet undtagen — hvilket Alt anslaaes til en Værdi af 5000 Rd., hvoraf, som det hedder, for Løsøre 500 Rd. — tilfalde hans Søstersøn, Citanten, imod at denne skulde dels til Mariane Thomasdatter udrede en Del nærmere bestemte Aftægtsyndelser, der ansattes til en Værdi af 168 Rd. aarligt eller kapitaliseret tildet Femdobbelte med Tillæg af Begravelsesomkostninger, til ialt 1000 Rd., dels udbetale til forskjellige Personer Legater til samlet Beløb 3000 Rd., og efter at Jens Jensen samme Dag eller Dagen derpaa var død, overtog Citanten paa de i dette Testament foreskrevne Betingelser den ovenommeldte Ejendom med den til samme hørende Besætning m. v. Han har derhos erkjendt, at han efter J. Jensens Død endvidere har været i Besiddelse af en af den ovennævnte Bank i Hjørring til afdøde Jens Jensen for 1350 Rd. udstedt Sparekassebog, og at han har ladet dens Paalydende hæve, men han har i den Anledning gjort gjældende, at J. Jensen i levende Live havde skænket ham den ommeldte Sparekassebog, i hvilken Henseende han nærmere har anbragt, at J. Jensen nogle faa Dage efter at Citanten ved Nytaarstid 1871 var kommen i Huset hos denne, i sin Hustrus Overværelse overleverede ham Bogen som en Gave med Betydning, at han af dens Paalydende skulde udbetale J. Jensens Halvsøster 350 Rd., og selv beholde Resten, men at Sparekassebogen, da Citanten tilraadede, at Gaven blev bekræftet enten i Vidners Overværelse eller ved et formeligt Dokument, atter blev henlagt i den Skuffe, hvorfra J. Jensen havde taget den frem, og at J. Jensen derpaa en senere Dag lod Citantens Moder og Broder kalde til sig og i deres Overværelse samt med Indvilligelse af sin tilstedeværende Hustru bekræftede, at han paa det ovennævnte Vilkaar, som Citanten senere har opfyldt, havde givet denne Sparekassebogen, der samtidig blev overleveret til Citanten, ligesom J. Jensen ogsaa senere lod sin ovennævnte Halvsøster kalde og meddelte hende, at han havde givet Citanten en Sparekassebog paa 1350 Rd. med Paalæg om at udbetale hende eller hendes Mand 350 Rd. Endelig har Citanten forment, at Sparekassebogen, saafremt den ikke antages at være skænket ham som en Livsgave, ialfald maatte anses indbefattet under det, der var skænket ham ved Testamentet af 23 Januar 1871, hvorved han var bleven indsat til Arving af Alt, hvad J. Jensen havde efter-

ladt sig. Heri kan der nu vel ikke gives Citanten Medhold, eftersom det paagjældende Testament aldeles ikke særligt omtaler Sparekassebogen, og denne ej heller kan have været indbefattet under det i Testamentet brugte almindelige Udtryk „øvrige Løsøre“, idet dettes Værdi, som anført, kun var angivet til 500 Rd., medens Sparekassebogen lød paa 1350 Rd.; men uagtet det saaledes ikke kan antages, at Sparekassebogen har været Gjenstand for den i Testamentet af 23 Januar 1871, væsentlig til Fordel for Citanten indeholdte Disposition, mangler der dog paa den anden Side al Føje til at forudsætte, at det, saaledes som Indstævnte har villet gjøre gjældende, skulde have været tilsigtet at lade det reciprokke Testament af 1859 beholde sin Gyldighed for Sparekassebogens Vedkommende, saa at denne, idet der ikke var disponeret over den ved Testamentet af 23 Januar 1871, som Følge heraf maatte tilfalde Jens Jensens Enke i Kraft af hint ældre Testament. I denne Henseende bemærkes, at Testamentet af 23 Januar 1871, der forkynder sig som indeholdende Jens Jensens sidste Villie for det Tilfælde, at han afgik ved Døden inden sin Hustru, gaar ud paa for dette Tilfælde at fastsætte ikke enkelte Afvigelser fra eller Forandringer i det ældre Testament, men derimod en hel anden testamentarisk Anordning, der ganske bærer Præget af at være fuldstændig og at udtømme det hele Bos Formue. Medens det ældre reciprokke Testament maatte, uanset Testamentet af 23 Januar 1871 vedblive at beholde sin fulde Gyldighed for det Tilfælde, at Jens Jensens Hustru var afgaaet ved Døden før Jens Jensen, maatte derimod det reciprokke Testament, forsaavidt det modsatte Tilfælde indtraadte, anses ganske sat ud af Kraft ved Testamentet af 23 Januar 1871, og der er hverken efter dettes eget Indhold — derunder den nøjagtige og udførlige Maade, hvorpaa Jens Jensens Enkes Retsstilling som Aftægtsnyder er omhandlet uden nogen Antydning af, at der foruden Aftægten og det hende derunder tillagte Beløb af 40 Rd. aarligt i Penge, endvidere vilde tilfalde hende en Kapital af 1350 Rd. — eller efter Sagens øvrige Oplysninger Føje til at antage, at det ved Oprettelsen af Testamentet af 23 Januar 1871 skulde været paatænkt, at Jens Jensens Enke foruden de hende tilsagte Aftægtspræstationer endvidere for sig skulde beholde Sparekassebogen eller den Kapital, hvorpaa den lød, og det er navnlig ganske uantageligt, at det i Testamentet af 23 Januar 1871 skulde være forbigaaet at berøre dette vigtige Punkt, saafremt det havde

været Meningen, om end ad indirekte Vej, nemlig ved Op-
retholdelsen i denne Henseende af det reciprokke Testament,
at tillægge Enken Sparekassebogen. Den Omstændighed, at
Sparekassebogen hverken udtrykkeligen er nævnt i Testa-
mentet af 23 Januar 1871 eller overhovedet ifølge det Oven-
anførte kan anses at have været indbefattet under de Gjen-
stande, over hvilke der ved Testamentet disponeredes, findes
derimod paa en afgjørende Maade at tale for, at Sparekasse-
bogen ved Testamentets Oprettelse ikke er bleven betragtet
som henhørende til Boet, og Citantens Anbringende om, at
Jens Jensen i levende Live havde skænket ham Sparekasse-
bogen, findes derhos ogsaa paa anden Maade umiddelbart be-
styrket ved Sagens Oplysninger. Under et optaget Things-
vidne har saaledes Citantens Moder, der er Jens Jensens
Søster, edelig forklaret, at da hun den 22 Januar 1871 efter
Budsendelse havde indfundet sig hos Jens Jensen, udtalte
han til hende, at han havde bestemt, at Citanten skulde have
Gaarden med alt Tilbehør samt en Sparekassebog paa 1350 Rd.
imod at udrede Aftægt til Jens Jensens Enke, 3000 Rd. til
den øvrige Familie og 350 Rd. til J. Jensens Halvsøster,
idet Jens Jensen derhos anmodede hende om at paase, at
Sparekassebogen ikke forefandtes i hans Bo, naar han var
død, i hvilket Øjemed han bad hende tage Bogen med til
hendes Hjem, og som Grund hertil anførte, at der vilde blive
en saadan Kjøren til Side mellem Papirerne, naar han var
død. Hun blev imidlertid hos sin Broder Jens Jensen indtil
efter hans Død, og gjorde sig derfor ikke tidligere Tanke om
at efterkomme hans Anmodning til hende om at tage Bogen
til sig, men efter at Jens Jensen var død, anmodede hun,
efter sin Forklaring, Citanten om Nøglen til hans Chatol, i
hvilket hun tidligere havde set Sparekassebogen ligge, og
efter at hun derpaa havde udtaget Sparekassebogen af Cha-
tollet, tog hun den med sig til sit Hjem. Endvidere har Ci-
tantens Broder paa samme Maade forklaret, at J. Jensen
samme Dag ligeledes meddelte ham, at Citanten skulde have
Gaarden imod at udrede 3000 Rd. til den øvrige Familie, og
Sparekassebogen imod at udbetale 350 Rd. til J. Jensens Halv-
søster, ligesom denne Sidste edeligen har udsagt, at hun
samme Dag efter Tilkaldelse kom tilstede hos J. Jensen, der
da tilkjendegav hende, at der var en Sparekassebog paa
1350 Rd., hvoraf hun skulde have 350 Rd., medens Citanten
skulde have de øvrige 1000 Rd.

Bemeldte Vidner ere nu vel efter deres Slægtskabsforhold til Citanten eller deres Stilling til Sagen ikke fuldkommen habile, men ved den Formodning, der ialfald efter Vidnernes Forklaring maa anses tilstede for, at det har været Jens Jensens Villie ikke blot at tillægge Citanten Sparekassebogen, men tillige at fuldbyrde Gaven i levende Live paa en saadan Maade, at Sparekassebogen derved blev holdt udenfor Boet, maa der dog i Forbindelse med den Omstændighed, at Sparekassebogen i Virkeligheden er bleven holdt udenfor de ved Testamentet af 23 Januar 1871 trufne Dispositioner, medens det reciprokke Testament ifølge det Ovenførte dog ej heller for sammes Vedkommende kan tillægges Gyldighed til Fordel for Jens Jensens Enke, fra Citantens Side anses tilvejebragt en saadan Hjemmel for Retmæssigheden af hans — som det endog maa antages — i længere Tid ubestridte Besiddelse af Sparekassebogen eller den efter samme hævede Kapital, at denne ikke med Virkning vil kunne gøres ham stridig af Indstævnte i Henhold til den ham af J. Jensens Enke under Paaberaabelse af, at hun skulde være eneste Arving ifølge Testament efter Jens Jensen, meddelte Transport.

Som Følge heraf vil Citanten være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos Processens Omkostninger for begge Retter efter Sagens Omstændigheder ville være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret: Citanten, Gaardejer Jens Christensen, bør for Indstævnte, Gaardejer Niels Peter Frandsens Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom antaget, og som det ogsaa maa anses erkjendt af Indstævnte ved hans Procedure for Højesteret, har den under Sagen omhandlede Sparekassebog ikke været indbefattet under det, der var tillagt ham ved Testamentet af 23 Januar 1871, ved hvilket der, som det fremgaar af hele dets Indhold og navnlig af Henvi-ningen til Forordningerne af 13 Maj 1769 og 22 Novbr. 1837, kun disponeredes over den Jens Jensen tilhørende faste Ejendom og dens Tilbehør til Fordel for Indstævnte. Til desuagtet at anse det af Jens Jensen og hans Hustru

under 25 Maj 1859 oprettede gjensidige Testament, hvor ved den Længstlevende af dem var indsat til den Første afdødes Universalarving, for fuldstændigt ophævet ved Testamentet af 1871 for det Tilfælde, at Hustruen blev den Længstlevende, mangler der Føje, idet sidstnævnte Dokument, hvorved, som bemærket, kun er disponeret over bestemte Formuegjenstande, og som Intet indeholder om en saadan Tilbagekaldelse, kun kan antages at have forandret det ældre, forsaavidt dette stod i Strid med sammes Bestemmelser. Ligesom der allerede herefter af det yngre Testamentes Taushed om den i Sparebanken i Hjørring indestaaende Kapital ikke kan udledes, at denne ved den Oprettelse ikke skulde være betragtet som henhørende til Ægtefællernes Bo, saaledes fremgaar dette heller ikke af Sagens øvrige, tildels efter Dommens Afsigelse erhvervede Oplysninger. Navnlige kan der ved de af Indstævnte førte Vidner ikke anses tilvejebragt Bevis eller dog en til Anvendelse af Parts Ed tilstrækkelig Formodning for, at Sparekassebogen dengang allerede var bleven hans Ejendom, i hvilken Henseende fremhæves, at de tre i Dommen nævnte Vidner paa Grund af deres Forhold til ham og til Sagen ere ulovfaste, og deres Forklaringer derhos dels ikke bestemt gaa ud paa, at Bogen var skænket Indstævnte af Jens Jensen i levende Live, dels vise, at Gaven ialfald ikke var fuldbyrdet ved Bogens Overleverelse, idet der som det for Højesteret er godtgjort, ved Jensens Døds fandtes i et denne tilhørende Gjemme.

Da Indstævnte saaledes maa antages at have været uberettiget til at hæve Sparekassebogens Beløb, vil han efter Citantens Paastand være at tilpligte at betale den 2,700 Kr. med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra Forligsklagens Dato at regne.

Processens Omkostninger blive efter Omstændighederne at ophæve for alle Retter.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte bør til Citanten betale 2700 Kroner med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 22 April 1872 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kr.

Sagen Nr. $\frac{284}{1876}$ *).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Arrestanten Niels Peter Nielsen (Def.
Adv. Halkier).

(Afsagt d. 6 Februar 1877).

Spørgsmaal, om Bevis var tilvejebragt for mislig Omgang med nogle under en Retssag fremlagte Dokumenter.
— Imod en Tiltalts Benægtelse Bevis anset tilvejebragt for Urigtigheden af Tiltaltes Fragaalelse under en civil Sag af at skyldte Beløbet for nogle ham fra Hamborg tilsendte Varer, idet han paastod at have kjøbt Varerne under et Ophold i Hamborg og betalt dem kontant. Straf idømt efter Analogien af Strfl. § 252.

Viborg Landsoverrets Dom af 9 Oktober 1876 er saalydende:

Under denne Sag tiltales forhenværende Kjøbmand Niels Peter Nielsen for Forsøg paa Assurancesvig, for mislig Omgang med nogle i en Retssag mellem ham og Hammer-Horsens Sogneraad fremlagte Dokumenter, samt for Bedrageri. — — — — — **).

Hvad dernæst angaar den Tiltalte paasigtede mislige Omgang med nogle i en Retssag inellem ham og Hammer-Horsens Sogneraad fremlagte Dokumenter, ere de hermed forbundne nærmere Omstændigheder følgende. Efter at en af bemeldte Sogneraad imod Tiltalte for skriftlige Injurier anlagt Sag — under hvilken Tiltalte tillige havde anlagt Kontræsøgsmaal imod Sogneraadet — paa Grund af Tiltaltes gjentagne Udeblivelse var den 27 November 1874 efter Sogneraadets Begjæring optagen for Hovedsagens Vedkommende, viste det sig, at den originale Hovedforligsklage og Hovedstævning, der ved Hovedsagens Anhængiggjørelse vare efter Begjæring af Sogneraadet, som havde fremlagt Gjenparter af disse Dokumenter til Brug under Proceduren, tagne i Bevaring af Retten, vare bortkomne, hvorfor Dommeren reassu-

*) H. R. T. 1876--77 p. 649.

***) Her omtales Tiltaltes Forhold overfor 2 Forsikringsaelskaber i Anledning af en ham overgaaet Ildebrand; Tiltalte fandtes ikke overbevist om forsætlig at have opgivet Værdien af de forgaaede Gjenstande for højt.

merede Sagen og tilkjendegav Parterne det Passerede, og da Sogneraadets Sagfører i Anledning heraf opfordrede Tiltalte til at tilbagelevere Hovedsagens ham under 18 September udlaante, endnu hos ham beroende Dokumenter og navnlig de af Retten bekræftede Gjenparter af Forligsklagen og Stævningen, erklærede Tiltalte, at Sagens Dokumenter i sin Tid af ham havde været indsendte til Ministeriet for om mulig at fremkalde en offentlig Undersøgelse i Sagen, og at de nævnte Gjenparter af Forligsklage og Stævning under disse Forsendelser var blandt flere andre Dokumenter forkomne for ham, saa at han var ude af Stand til at aflevere bemeldte Gjenparter, hvorhos han paa dertil af Sogneraadet givne Anledning nægtede nogensinde at have været i Besiddelse af den originale Forligsklage og Stævning i Hovedsagen. Under et senere Retsmøde i Sagen den 29 Januar f. A. gjentog Tiltalte sin ovennævnte Erklæring angaaende Gjenparterne af Hovedforligsklagen og Stævningen samt paastod, idet han tilbageleverede Sagens øvrige Dokumenter, Dom i Kontrasagen. Under den derefter imod Tiltalte indledede Undersøgelse har han vedholdende benægtet at have været i Besiddelse af den originale Forligsklage og Stævning i Hovedsagen eller at vide, hvor de ere blevne af, ligesom han ogsaa med Hensyn til de ham, som meldt, udlaante Gjenparter af disse Dokumenter har fastholdt sit Anbringende om, at disse vare forkomne for ham, idet han i saa Henseende nærmere har udsagt, at han selv i Efteraaret 1874 havde afleveret den civile Sags Dokumenter i Justitsministeriet tilligemed et Andragende om Indledning af en kriminel Undersøgelse imod Hammer-Horsens Sogneraad, og at han, efter den 6te November s. A. at have modtaget Dokumenterne tilbage ved Sognefogden i Horsens tilligemed Ministeriets Resolution paa hans Andragende, havde ladet Dokumenterne ligge uden nærmere at undersøge dem, indtil han et Par Dage efter, at han omtrent midt i samme Maaned var flyttet fra Horsens til Idskov Hede, bragte dem til Lærer Hørby, der stod ham bi med hans Retssager, for at gennemgaa Sagen med denne, ved hvilken Lejlighed de da viste sig, at de ommeldte Gjenparter af Hovedforligsklagen og Stævningen tilligemed nogle Thingsvidneakter manglede. Lærer Hørby har imidlertid edelig forklaret, at han en Dag i Efteraaret 1874, da han var kommen tilstede paa Tiltaltes daværende Bopæl i Horsens for at være Tiltalte behjælpelig med dennes Sag mod Hammer-Horsens Sogneraad, ved at gennemgaa bemeldte Sags Dokumenter opdagede, at den ori-

ginale Forligsklage og Stævning vare imellem disse, hvad han vistnok, skjøndt han ikke erindrer det bestemt, gjorde Tiltalte opmærksom paa, at Tiltalte, saavidt Vidnet mindes, derefter spurgte, hvilken Betydning det kunde have for Sagen, at Retten ikke senere fik disse Dokumenter tilbage, hvortil Vidnet svarede, at der i saa Tilfælde efter dets Skjøn ikke kunde falde Dom i Sagen, at Tiltalte vel aldrig havde talt til Vidnet om, hvorvidt han endnu var i Besiddelse af den originale Forligsklage og Stævning samt af Gjenparterne af disse, hvilke sidste ogsaa havde været tilstede, da Vidnet og Tiltalte, som meldt, gennemgik Sagens Dokumenter, eller om han mulig havde tilintetgjort dem, idet Tiltalte blot ved flere Lejligheder havde ytret, at Dokumenterne vilde forsvinde eller noget Lignende, men at Vidnet en Gang, vistnok i Februar eller Marts Maaned f. A. havde ved paa dets Bopæl at gennemgaa Dokumenterne vedrørende Tiltaltes forskellige Retssager, hvilke Dokumenter denne havde bragt ham i en stor Trækasse, bemærkede, at der manglede flere Stykker i Sagen mod Hammer-Horsens Sogneraad, og antog, at saavel den originale Forligsklage og Stævning som Gjenparterne af disse have været imellem de manglende Dokumenter. Vidnet har derhos tilføjet, at han, da han, som meldt, opdagede, at den originale Forligsklage og Stævning vare komne ind imellem Sagens Dokumenter, ikke strax tænkte over, hvorledes dette kunde være gaaet til, men at han, der vidste, at Sagen havde været optagen til Kjendelse, ved senere at tænke derover nok kunde slutte sig til, at Forligsklagen og Stævningen, der havde været i Rettens Værge, maatte være komne ind imellem Sagens øvrige Dokumenter og af en Fejltagelse være blevne udleverede til Tiltalte, da denne ved Kjendelse havde faaet bevilget Anstand i Sagen og Udlaan af Sagens Dokumenter. Endvidere har et andet Vidne edelig udsagt, at Vidnet en Dag, saavidt det mindes i Sommeren eller Efteraaret 1874, kom ind paa Tiltaltes Bopæl, hvor Hørby var tilstede, og at Tiltalte ved denne Lejlighed tog nogle paa Bordet liggende Dokumenter i sin Haand og ytrede, at han ikke kunde forstaa, hvorledes disse Dokumenter vare komne der, og at en Tyveknægt vist maatte have bragt dem, eller noget Lignende, i hvilken Anledning Hørby sagde, at det skulde Tiltalte tie stille med, hvoraf Vidnet kunde slutte, at Hørby ikke vilde have, at Vidnet skulde vide Noget om, at de omtalte Dokumenter vare i Tiltaltes Værge, hvorhos Vidnet har tilføjet, at Tiltalte, af hvis Ytringer ved den omhandlede Lejlighed Vidnet sluttede,

at de paagjældende Dokumenter vare den originale Forligsklage og Stævning i Sagen mellem ham og Hammer-Horsens Sogneraad — hvilket Tiltalte dog ikke udtrykkelig omtalte oftere havde ytret til Vidnet, at Retten maatte have Forligsklagen og Stævningen eller ogsaa Sagens Dokumenter for at kunne afsige Dom i Sagen, og endelig har et tredje Vidne forklaret, at det en Dag kort før Jul 1874 traf sammen med Tiltalte, der ved denne Lejlighed fortalte Vidnet, at nogle Dokumenter i den Sag, som Hammer-Horsens Sogneraad havde anlagt imod ham, vare blevne borte, samt tilføjede, at de bortkomne Dokumenter ikke skulde komme frem mere. Skjøndt der nu ved disse Vidneforklaringer i Forbindelse med Sagens øvrige Omstændigheder og deriblandt Tiltaltes Forhold under den paagjældende Retssag er fremkommet en høj Grad af Sandsynlighed for, at Tiltalte har været i Besiddelse af den originale Hovedforligsklage og Hovedstævning i den af det nævnte Sogneraad imod ham anlagte Injuriesag, og at han for at gjøre det umuligt for Sogneraadet at faa Dom over ham, har tilbageholdt eller tilintetgjort disse Dokumenter tilligemed de ham under Sagen udlaante Gjenparter af samme kan dette dog ikke imod hans Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, og der vil derfor ej heller under denne Del af Sagen kunne paalægges ham noget Strafansvar.

Under en ved Dronninglunds Herreds Gjæsteret af Handelshuset David Cohen i Hamborg imod Tiltalte anlagt Sag, hvorunder denne søgtes til for et Parti toldfrit leverede Varer at betale bemeldte Cohen 666 Rd. 3 Mk. efter Fradrag af den af Tiltalte for Varerne erlagte Told 124 Rd. 1 Mk. 12 Sk., altsaa 542 Rd. 1 Mk. 4 Sk. eller 1084 Kr. 42 Øre erklærede Tiltalte ved Sagens Anhængiggjørelse den 18 Oktober f. A. til Justitsprotokollen, at han vel tidligere i sin Egenskab af Kjøbmand i Horsens havde hos en Mand i Hamborg, der, saavidt han huskede, hed David Cohen, tre Gange kjøbt Varer, men at han stedse havde betalt disse kontant og derfor ikke var nævnte Cohen noget Beløb skyldig navnlig ikke det paastævnte, og skjøndt Cohen derpaa lod optage et Thingsvidne — hvorunder hans Handelsrejsende Louis Schnabel edelig forklarede, efter at være forevist under Gjæsteretssagen fremlagt Faktura af 27 Februar 1874 lydende paa 666 Rd. 3 Mk., at de deri anførte Varer vare af Vidnet som Handelsrejsende for Cohen solgte til Tiltalte paa Vilkaar, at Varerne skulde betales 6 Maaneder efter Fakturaens Dato, at Tiltalte flere Gange baade i Efteraare

1874 og ifjor Foraar havde erkjendt ligeoverfor Vidnet at have modtaget de paagjældende Varer, og at Tiltalte endvidere først til Forfaldstiden i September Maaned 1874 og senere dels i December Maaned s. A., dels i April og Juli Maaned f. A. havde lovet Vidnet at betale, ligesom Vidnet Leopold Schwerdfeger edelig forklarede, at Vidnet, der var antaget til at kjøre for Schnabel omkring i Landet, havde i April Maaned f. A. i Forening med denne besøgt Tiltalte og ved denne Løjlighed havde hørt, at Schnabel affordrede Tiltalte et Skyldbeløb til D. Cohen, og at Tiltalte anerkjendte at skyldte Beløbet samt lovede at betale det, samt fremlagde Beviser for, at Tiltalte den 10 Marts 1874 havde faaet det ommeldte Parti Varer udleveret af Aalborg Toldkammer, efter i Told af Varerne at have betalt 124 Rd. 1 Mk. 12 Sk., — fastholdt Tiltalte dog en senere Tægtedag sin Benægtelse af at være det paastævnte Beløb skyldig, idet han tilføjede, at han vel i Begyndelsen af Vinteren 1873-74 havde af Schnabel, der imidlertid udgav sig for at være Agent for et Handelshus i Kolding -- hvor David Cohen iøvrigt ogsaa maa antages at have havt en Filialforretning — kjøbt et Parti Varer, men at dette skete paa den udtrykkelige Betingelse, at Varerne ikke maatte sendes Tiltalte, inden denne havde givet nærmere Ordre, hvilken Ordre imidlertid ingensinde var given, ligesaa lidt som Tiltalte havde modtaget disse Varer, samt at det Løfte, som Vidnet Schwerdfeger havde hørt Tiltalte give Schnabel, ikke havde gaaet ud paa Betalingen af Penge, men paa Modtagelsen af de bestilte Varer. Da der imidlertid, efter at Tiltalte ved Gjæsterettens Dom af 30 Decbr. f. A. var bleven tilpligtet at betale David Cohen i Hamborg 1084 Kr. 42 Øre med Renter og derefter den 3 Januar d. A. havde begjært sit Bo taget under Konkursbehandling, ved en af Skifteretten den 5te s. M. paa Tiltaltes Bopæl foretagen Registreringsforretning blev forefundet flere Dokumenter, der yderligere bestyrkede den under Gjæsteretssagen opstaaede Mistanke om, at Tiltalte under den sidstnævnte Sag havde i bedragerisk Hensigt afgivet usande Erklæringer, blev der i den Anledning indledet en kriminel Undersøgelse imod ham, under hvilken han har fastholdt sit under Gjæsteretssagen Anbragte, idet han derhos nærmere har forklaret, at han i Februar Maaned 1874 var rejst til Hamborg, hvor han hos David Cohen havde indkjøbt og kontant betalt et Parti Varer, der derefter var sendt pr. Jernbane og i Begyndelsen af Marts Maaned s. A. udleveret ham paa Toldkammeret i Aal-

borg, efter at han havde betalt den af Varerne gaaende Told samt at han tilligemed Varerne havde modtaget en med David Cohens Kvittering forsynet Faktura, som han imidlertid tilligemed to andre Fakturaer i sin Tid havde overleveret til den Mand, til hvem han havde solgt sin Ejendom i Horsens og overdraget sin sammesteds drevne Handelsforretning samt sit Varelager.

Foruden hvad der, som meldt, under Gjøsteretssagen er fremkommet, og som taler for, at Tiltaltes Benægtelse af at være D. Cohen det ovennævnte Beløb skyldig, er urigtig har imidlertid Tiltaltes Hustru forklaret, at de fleste af de Varer, som hendes Mand i Efteraaret 1874 solgte tilligemed sit Sted i Horsens, vare solgte Tiltalte paa Kredit af Handelsrejsende Schnabel, der nogen Tid — hun kunde ikke angive hvor længe — forud havde indfundet sig hos dem og forevist Tiltalte Prøver, hvorefter denne bestilte en Del Varer der nogen Tid senere kom i en Pakke fra Hamborg til Aalborg, hvor hendes Mand afhentede dem, samt at Schnabel ifjor Foraar, efter at deres Hus paa Idskov Hede var afbrændt, og hun og Tiltalte vare flyttede til Ørum, indfandt sig hos dem og ved denne Lejlighed maa have afkrævet hendes Mand Penge, eftersom hun hørte denne sige til Schnabel, at han skulde faa sine Penge, saasnart som Tiltalte havde faaet sin Assurance, og ligeledes har Tiltaltes 14aarige Plejedatter forklaret, at hendes Fader, nogen Tid forinden han som meldt solgte Huset i Horsens, havde hos en tysk Handelsrejsende, hvis Navn hun ikke erindrede, bestilt og samtidig med Huset solgte Manufakturvarer, som han derefter fik tilsendt fra en Kjøbmand i Hamborg ved Navn David Cohen. Medens derhos den Mand, der afkjøbte Tiltalte Huset i Horsens m. v., har benægtet at have af Tiltalte erholdt udleveret nogen Faktura vedrørende Varelageret, der ved Registreringen i Tiltaltes Konkursbo funden i hans Besiddelse en med den ovenfor ommeldte Faktura ligelydende den 27 Februar 1874 dateret Faktura, der ikke er forsynet med nogen Kvittering fra Cohen for Modtagelsen af den Paalydende, hvorimod der paa samme findes tilføjet et med Cohens Navn underskrevet, den 4 Marts 1874 dateret Brev hvori Varerne siges at være „beordrede ved min Rejsende Hr. Schnabel“ samt Tiltalte anmodes om at kreditere Cohens Konto med 666 Rd. 3 Mk. toldfrit Beløb, hvorhos der i et Efterskrift tilføjes en Anmodning til Tiltalte om at tilstille Cohen Toldregning, for at Tiltaltes Konto kan blive krediteret.

for Toldens Beløb, og med Hensyn til denne Faktura har Schnabel edelig udsagt, at den stemmer med de Varer, som Vidnet har solgt til Tiltalte, at Fakturaen saavel som Brevet paa samme er skrevet af Cohen selv, der paa den Tid førte den danske Korrespondance, samt at de Varer, der ere anførte paa Fakturaen, ikke ere indkjøbte af Tiltalte i Hamborg, men solgte ham af Vidnet, da dette første Gang indfandt sig hos ham i Horsens, ligesom den ovennævnte Lærer Hørby edelig har forklaret, at han, da Tiltalte havde modtaget de heromhandlede Varer, var denne behjælpelig med deres Opmaaling, under hvilken der, efterhaanden som de enkelte Stykker bleve eftermaalede, blev paa en tilstedeværende Faktura sat et Kors ved den maalte Varepost, og at Vidnet, da den ved Registreringen i Tiltaltes Besiddelse forefundne Faktura findes forsynet med ganske lignende Kors, maa antage denne sidste at være identisk med den Faktura, som Tiltalte var i Besiddelse af ved Varernes Opmaaling. Endvidere blev der ved Registreringen i Tiltaltes Bo forefundet en til Hovedbog for Tiltalte ved hans Kjøbmandsforretning autoriseret Protokol, paa hvis første Side David Cohen i Hamborg er krediteret for 666 Rd. 3 Mk. for under 4 Marts 1874 leverede Varer, medens han paa den følgende Side er debiteret for 3 af Tiltalte den 10de s. M. i Told af Manufakturvarer udlagte Beløb af ialt 124 Rd. 1 Mk. 12 Sk., og Hørby har herom nærmere forklaret, at han nogen Tid efter, at Tiltalte havde modtaget de paagjældende Varer, har efter dennes Anmodning skrevet, hvad der, som meldt, findes anført paa Hovedbogens to første Sider, ved hvilken Lejlighed Tiltalte ytrede, at Cohen skulde godtgjøre ham Tolden, for hvis Beløb han derfor anmodede Vidnet om at debitere Cohen. Efter Alt, hvad der saaledes foreligger, samt idet Tiltalte Intet har oplyst til Bestyrkelse af sit Anbringende om, at han paa den Rejse, som han i Februar Maaned 1874 vil have foretaget til Hamborg, medførte over 950 Rd., som han havde laant hos Forskjellige, og end ikke har været i Stand til at opgive, paa hvilket Sted i Hamborg han paa denne Rejse vil have logeret, eller overhovedet at angive Navnet paa nogen Gade eller Plads i bemeldte By, maa det, uanset hans vedholdende Benægtelse, anses tilstrækkelig godtgjort, at hans under den omhandlede Gjæsteretssag fremsatte Benægtelse af at være David Cohen det paastævnte Beløb skyldig er urigtig og fremført imod bedre Vidende i den Hensigt at besvige Cohen for dennes Tilgodehavende.

For dette Forhold vil Tiltalte — der er født i Aaret 1820, og som tidligere har været straffet i Aaret 1842 for Tyveri med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og i Aaret 1846 for Fornærmelser og Vold imod en Sognefoged med samme Slags Fængsel i 3 Gange 5 Dage — være at anse efter Analogien af Straffelovens § 252 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Niels Peter Nielsen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger efter Underrettsdommens Bestemmelser og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Fasting og Isaacsen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Levinsen og Halkier for Højesteret betaler Tiltalte 60 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1878[§] *). Gaardmand Peder Nielsen Voetmann
(Adv. Nellemann)

contra

Finantsministeriet paa Statskassens
Vegne (Kammeradvokaten)

(Afsagt den 8 Februar 1877).

Efter Omstændighederne ikke antaget, at et af Staten udstedt Skjøde paa en Bondegaard til den hidtilværende

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 659.

Fæster af samme udelukkede Kjøberen fra Raadighed over den udfor Gaardens Jorder liggende Del af en Indsø, for hvilken Raadighed ifølge L. 5—10—42 Formodningen maatte være.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Januar 1875 er saalydende:

Ved Skjøde af 6 Marts 1857 afhændede Statskassen i Medfør af Lov 8 April 1851 om Selvejendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods til den daværende Fæster den under Silkeborg Gods hørende Fæstegaard Matr. Nr. 5 a af Virklund By, og da Indstævnte, Gaardmand Peder Nielsen Voetmann som nuværende Ejer af bemeldte Gaard — under hvilken bl. A. høre 2 mindre Englodder, der, indbyrdes adskilte ved en Statskassen endnu tilhørende lille Lod, Matr. Nr. 5 b, som af Forstvæsenet benyttedes til Ladeplads, grænse umiddelbart til en større Vig, der under Benævnelsen Skibsted eller Skibsted Sø udgjør den sydvestlige Del af den saakaldte Borre Sø — har forment sig berettiget til Fiskeri m. v. i Søen udfor hans dertil, som meldt, stødende Grund, ligesom Indstævnte navnlig har erklæret sig uvillig til at efterkomme et ham efter Finansministeriets Foranstaltning givet Paalæg om at afholde sig fra Fiskeri i Søen samt om at borttage de Hindringer, han efter Indberetning af Statskassens Fiskeriforpagter havde lagt i Vejen for Fiskeriets Udøvelse ved ud for sin Grund at lægge Kvas og Grene, har Citanten, den konstituerede Kammeradvokat paa Statskassens Vegne, under denne Sag i 1ste Instans paastaaet Indstævnte kjendt uberettiget til at raade over det til hans Ejendoms Grund Matr. Nr. 5 a i Virklund stødende Søreal eller nogen Del af Fiskeriet i samme, samt tilpligtet at borttage de af ham i Søen udlagte Forhindringer og erstatte den ved hans Foretagender forvoldte Skade. Ved Underrettsdommen er Indstævnte frifunden for Citantens Tiltale, og denne har derefter indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sin foranførte Paastand. Indstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Foreløbigt bemærkes, at Borre Sø, efter hvad der fra Citantens Side maa anses erkjendt, ikke — ialfald i det Tidsrum, hvorom der her under Sagen er Spørgsmaal — har tilhørt Statskassen som udelukkende Ejendom, men at den, idet Statskassen, indtil Fæstegaarden Matr. Nr. 5 a i Virklund, som meldt, i Aaret 1857 afhændedes, ejede hele Landstræk-

ningen Syd for samme, hvorimod Søen paa Nordsiden sin Udstrækning fra Øst til Vest, begrænses af Jorden ikke tilhøre Statskassen, maatte betragtes som en Lovens 5—10—42 omhandlede fælles Søer, saaledes at kassen kun var raadig over sammes sydlige Del indtil strøms, og der er derfor efter de foreliggende Oplysninger ikke Føje til, saaledes som Citanten har villet gjøre gjældende, at betragte den sydvestlige Vig af Søen, der som anført nævnes Skibsted eller Skibsted Sø, som en særlig Sø indtil Fæstegaardens Afhændelse som en selvstændig Gjenstand skulde have tilhørt Statskassen, af hvis Grund var helt omgiven paa de tre Sider, medens den paa den fjerde grænsede til Borre Sø, hvorimod den ommeldte findes at maatte betragtes som en egentlig Del af selve Borre Sø idet den dog tillige efter sin Beliggenhed maa anses at tilhøre høre til den Del af bemeldte Sø, over hvilken Raadigheden tilkom Statskassen som Ejer af samtlige de Jorder, der indtil den ommeldte Fæstegaard, der begrænsede Søen mod Syd.

Det ovennævnte Skjøde af 6 Marts 1857 indeholder vel ingen udtrykkelig Tilkjendegivelse om, hvorvidt nogensinde af den til Fæsteejendommens Jorder stødende Sø skulde indbefattet i Salget, og det er end ikke i Skjødet omtalt at Ejendommen grænsede til Søen, men foruden at Indholdet dog har forment, at Skjødets Indhold i det Hele maa sig tale for, at den til Ejendommen hørende Andel i den Sø skulde medfølge samme, har han navnlig villet gjøre gjældende, at ligesom Statskassens Raadighed over den til den Del af Borre Sø overensstemmende med Lovens 5—10—42 alene er knyttet til og har sit Udspring fra Statskassens Ejendomsret over de Søer mod Syd tilgrænsende Jorder, saaledes maa Formodningen i Henhold til samme Lovbuds Ord hovedet være for, at Statskassens Overdragelse af Ejendommen retten over Fæstegaarden Matr. Nr. 5 a af Virklund og de daværende Fæster, ogsaa har omfattet den Del af Søen der maa anses at svare eller være knyttet til den ham tilkomne dragne, til Søen stødende Grund. I denne Henseende mærkes imidlertid, at Lovens 5—10—42 ved Siden af den samme givne Regel angaaende det Omfang, hvori Raadigheden over fælles ferske Søer tilkommer de enkelte Lodsejere, vel ogsaa maa anses at indeholde den Forudsætning, at de Søer ordentligvis tilhøre Ejerne af de tilstødende Grunde men det følger dog af Forholdets Natur, at bemeldte Lovbestemmelse, der ikke udelukker særlige Adkomster fra at tilhøre

i Betragtning, ikke kan tillægges nogen afgjørende Indflydelse paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Afhændelsen af en til en Søgrænsende Grund tillige skal anses at indbefatte den tilsvarende Andel i Søen eller ikke, hvorimod Afgjørelsen heraf maa bero paa, hvad der efter Indholdet af de paagjældende Adkomstdokumenter i Forbindelse med samtlige de Afhændelsen iøvrigt vedrørende Omstændigheder, maa antages at have været Parternes Mening.

Ifølge Sagens Oplysninger har Fiskeriet i de Statskassen tilhørende Vande ved Silkeborg, efter tidligere at have været overladt Skovbetjentene til Afbenyttelse, fra 1 Oktober 1853 været bortforpagtet, og Citanten har særligt fremlagt Udskrift af en den 27 Novbr. 1856 afholdt Auktionsforretning, hvorved Fiskerierne i de under Silkeborg Gods hørende Søer og Aær, derunder bl. A. i Borre og Skibsted Sø under Et, bortforpagtedes paa 3 Aar fra 1 Oktober 1856 at regne, i Henhold til Konditioner, hvori det særligt udtales, at Forpagteren, naar Spørgsmaal om Udstrækningen af Godsets Ret til Fiskeriets Udøvelse maatte opstaa i de Tilfælde, hvor Søerne paagrænsede Ejendomme, der ikke tilhørte Godset, og Forpagteren ikke kunde godtgjøre, at Godset var berettiget til Fiskeri i hele den paagjældende Sø, ikkun maatte drive Fiskeriet saa vidt som Godsets Rettighed strakte sig. Da nu derhos Fæsterne af Ejendommen Matr. Nr. 5 a af Virklund, efter hvad Indstævnte maa anses at have erkjendt, hverken ifølge Lovgivningen, cfr. Lovens 3—12—20, eller deres Fæstebreve, have været berettigede til Raadighed over den til Fæstejendommen stødende Del af Søen, eller navnlig til Fiskeri sammesteds — i hvilken Henseende de af Indstævnte tilvejebragte Oplysninger om, at saadant Fiskeri ikke destomindre skal være drevet af Fæsterne, ikke ville kunne komme i nogen Betragtning — maa det herefter antages, at Statskassen som Ejer dels af Fæstegaarden dels af hele den øvrige Landstrækning, der begrænser Borre-Søen mod Syd, har, medens Indstævntes Ejendom endnu henhørte under Silkeborg Gods, udøvet Raadigheden over hele den sydlige Del af Borre Sø, derunder indbefattet den Del af samme eller af Skibsted Sø, der laa udfor Fæstegaardens 2 Englodder, og navnlig disponeret over samt bortforpagtet Fiskeriet deri som en Helhed. Ligesom det allerede nu i og for sig kan anses mindre antageligt, at Statskassen ved at afhænde Fæstegaarden tillige skulde have villet afstaa de to mindre og indbyrdes adskilte Dele af Søen, der laa udfor Fæstegaardens 2 Englodder,

hvorved navnlig Muligheden af Dispositioner over den Del af Søen som en samlet Helhed fremtidig vilde lukkes, saaledes taler navnlig den Omstændighed, at den sydlige Del af Søen, herunder hvad der laa udfor ejendommens Englodder, maatte anses indbefattet under Bortforpagtning af Fiskeriet i Borre og Skibsted Sø som meldt, ikkun faa Maaneder før Fæsteejendomme hændelse havde fundet Sted paa 3 Aar fra 1 Oktbr. at regne, afgjørende for, at det fra Statskassens Side har været Hensigten ved det til den daværende Fæst 6 Marts 1857 udstedte Skjøde — hvori intet Forbehold taget med Hensyn til den Fiskeriforpagteren indtil 1 1859 overdragne Ret — tilligemed Fæstegaarden at antage ud for sammes 2 Englodder liggende Dele af Søen, endnu kommer, at det ej heller i den i Henhold til 8 April 1851 stedfundne Beskrivelse af Ejendommen, der antages at ligge til Grund for sammes Værdiansættelse. Afhændelse overensstemmende med bemeldte Lov, findes talt eller ses at være taget i Betragtning, at der tilkom den Andel i den tilstødende Sø. Paa den anden Maade mangler der ogsaa for Fæsterens Vedkommende strækkelig Føje til at antage, at han ved at tilkøbe sig Ejendommen skulde have staaet i den Formening, at den samme fulgte Andel i den tilstødende Sø, i hvilken seende navnlig bemærkes, at Fæsteren, som anført, ikkun tidligere havde været berettiget til Fiskeri i Søen, samt ej heller kan forudsættes, at Fæsteren skulde have været bekendt med den stedfundne Bortforpagtning af Fæstesteds. I hvert Fald findes det under de saaledes Hele tilstødeværende Omstændigheder ikke uden en tilstrækkelig Tilkjendegivelse desangaaende i Skjødet at kunne tages, at den til Ejendommen hørende Andel i Søens skulde medfølge Ejendommen ved dens Afhændelse. Det som berørt, er det ikke i Skjødet omtalt, at Ejendommen grænsede til Søen og end mindre, at nogen Del af den medfulgte Ejendommen, og medens der mangler al den at antage, at der ved de i Skjødet forekommende Udgifter Ejendommens Bygninger, Jorder og øvrige Tilbehør skulde findes i den Stand og saaledes som den ejedes af Statskassen samt at Gaarden overdroges med Tilliggende og Tilbehør skulde, saaledes som Indstævnte har forment, bl. A. sigtet til, at Andel i Sørealeet medfulgte som et Tilbehør Ejendommen, taler derimod den Omstændighed, at Gj

den for Afhændelsen i Skjødet er betegnet som den Gaard Matr. Nr. 5 a i Virklund, som Kjøberen hidtil havde havt i Fæste, saa og de til Gaarden hørende Jorder — hvis Skyld-sætning derefter er opgiven — samt at der endvidere til Efterretning, som det hedder, om Jordernes Grænser var vedhæftet Skjødet en Kopi af Matrikulkortet, paa hvilket disse maa antages at have været betegnede som ikke omfattende nogen Del af Søen, endog nærmest for, at det ikke har været Meningen, at Overdragelsen skulde angaa videre end hvad Kjøberen hidtil havde havt i Fæste, og navnlig ikke nogen Del af den umatrikulerede Sø, over hvilken ingen Raadighed tidligere havde tilkommet Fæsteren, og som ejheller i Skjødet er nævnt blandt de Gjenstande, der ifølge en særlig Post i Skjødet skulde følge med Ejendommen.

Indstævnte maa saaledes anses at savne Hjemmel til at udøve nogen Raadighed over det til hans Ejendom stødende Søareal, og som Følge heraf vil Citantens Paastand om, at han kjendes uberettiget hertil, ligesom og til at raade over nogen Del af Fiskeriet i samme, samt at han tilpligtes at borttage de af ham i Søen udlagte Forhindringer være at give Medhold, saaledes at Forpligtelsen til at borttage disse Forhindringer bliver at paalægge Indstævnte under en daglig Bøde af 1 Kr. til Amtets Fattigkasse; derimod findes der ikke tilstrækkelig Føje til at tilkjende Statskassen den paa-staaede Erstatning, idet det navnlig ikke er oplyst, at Indstævntes Foretagender have medført noget Tab for Statskassen.

Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Sagens Omstændigheder være at ophæve.

Under den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Gaardmand Peder Nielsen Voetman, bør være uberettiget til at raade over nogen Del af det til hans Ejendom Matr. Nr. 5 a af Virklund stødende Søareal eller nogen Del af Fiskeriet i samme, hvorhos han under en Bøde af 1 Krone til Amtets Fattigkasse for hver Dag, han i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, bør borttage de af ham i Søen udlagte Forhindringer. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det

Idømte at efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Løven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Kammeradvokaten gjort gjældende, at den i den indankede Dom nævnte Borre Sø har henhørt til Silkeborg Mølle og været indbefattet under dens Mølle-skyldshartkorn; men for Rigtigheden af dette Anbringende er der imod Citantens Benægtelse ikke ført noget Bevis, og overhovedet er der efter de Højesteret forelagte tildels efter Dommens Afsigelse fremkomne Oplysninger ikke Føje til at antage, at Statskassen skulde have besiddet bemeldte Sø eller navnlig den under nærværende Sag omhandlede Del af samme med nogen særlig Adkomst eller som en særlig Ejendoms-gjenstand, hvorimod Statskassens Ret dertil, som i Dommen antaget, alene kan anses overensstemmende med L. 5—10—42 at have været begrundet paa dens Ejendomsret over de tilstødende Jorder. Idet Grundsætningen i bemeldte Lovbud saaledes maa komme til Anvendelse, maa det herefter i og for sig have Formodningen for sig, at Overdragelsen af Ejendomsretten over Gaarden ogsaa har omfattet Søarealet udfor dennes Jorder; og at dette har været Mening, maa ogsaa anses at fremgaa af Udtrykkene i Skjødet af 6 Marts 1857, hvorefter til Kjøberens afhændedes den hidtil af ham i Fæste havte Gaard — til hvilken efter det Anførte det tilstødende Søareal var knyttet —, hvorhos det hedder, at den samlede Ejendoms Bygninger, Jorder og øvrige Tilbehør afhændes i den Stand og saaledes, som den af Statskassen ejes. Med Hensyn til en væsentlig Raadighed over Søarealet, nemlig Rørskår, fremgaar det desuden af de Højesteret forelagte nye Oplysninger, at dette, medens Citantens Ejendom henhørte under Silkeborg Gods, er blevet udøvet af Gaardens Fæster, hvilket bestyrker, at Søarealet allerede i Fæstetiden har været henregnet til Gaardens Tilliggende; og det taler ikke herimod, at Staten paa den Tid raadiede over Fiskeriet, der har været indbefattet under den i en nyere Tid skete Bortforpagtning af Fiskeriet i Søerne ved Silkeborg, thi det fulgte af L. 3—13—20, at Fæsteren ikke var berettiget til at fiske i sin Gaards tilliggende Sølod; men at denne af Fæsteforholdet flydende Indskrænkning i Raadigheden over Sølodden skulde vedlive, efter at Gaar-

den var afhændet, som det i Skjødet hedder, »til fuld Ejendom», maa have Formodningen imod sig, og kan navnlig ikke antages ligeoverfor de anførte omfattende Udtryk i Skjødet, hvori der ikke forsaavidt er taget noget Forbehold; hvorhos endnu bemærkes, at der i den nævnte Henseende ikke heller efter den i Dommen anførte Udtalelse i Forpagningskonditionerne vil kunne lægges nogen Vægt paa, at Fiskeriet, paa den Tid Skjødet udstedtes, var bortforpagtet paa 3 Aar indtil 1 Oktbr. 1859.

Efter det Anførte findes der ikke Føje til at anse Citanten uberettiget til at raade over det omhandlede Søareal enten i Almindelighed eller særlig forsaavidt angaar Fiskeri i samme, og han vil derfor efter sin Paastand være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos Processens Omkostninger for alle Retter ville være at ophæve, og Salarierne til Citantens beskikkede Sagførere for Overretten og Højesteret samt til Overretssagfører Husted, der har mødt for Citanten under et af ham efter Overrettsdommens Afgivelse optaget Thingsvidne, blive at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Citanten bør for Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. I Salarium tillægges Overretsprokurator Fasting 50 Kr., Overretssagfører Husted 15 Kr. og Advokat Nellemann 150 Kr., hvilke Salarier udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{275}{1876}$ *).

Advokat Klubien Aktor

contra

Arrestanten Jacob Nielsen (Def. Adv. Levinsen).

(Afsagt den 9 Februar 1877).

Et af Postvæsenet ansat Landpostbud for Tilvendelse af Pengebeleb, som Forskjellige havde leveret ham som

*) H. R. T. 1876—77 p. 666.

Postbud til Forsendelse ved Postanvisning, efter Omstændighederne ikke anset efter Strfl. § 258, men efter Strfl. § 253 under Hensyn til § 141 jfr. § 144. Afvendelse af Strfl. § 138 jfr. § 144.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 Decbr. 1876 er saalydende:

Under nærværende fra Helsingør Kjøbstads Extrahiert hertil indankede mod Arrestanten Jacob Nielsen for Overtrædelse af Straffelovens § 138 jfr. § 144 for Bedrageri indlagte Sag er det ved Paagjældendes egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten, medens han fungerede i den ham af Postvæsenet overdragne Stilling som Landpostbud, har modtaget i de sidste Dage af December f. A. og i Begyndelsen af Maj Maaned d. A. af Mejeribestyrer Jens Jørgen Nielsen beløbsholdsvis 6 og 4 Kr., i Slutningen af sidstnævnte Maaned af Pigen Ane Jensen 10 Kr. og i Slutningen af paafølgende Maj Maaned af Peter Daniel Johansen ligeledes 10 Kr. ligemed den tilsvarende Porto for at besørge Beløbene sendte ved Postanvisning efter de ham af de nævnte Afstødere opgivne Adresser, men at han har beholdt og til egen Fordel forbrugt de ham saaledes i hans Egenskab af Landpostbud betroede Summer, samt at han i Løbet af samme Tid, af Frygt for at de skulde indeholde Noget, som kunde lede til hans Forbrydelsers Opdagelse, har tilintetgjort de skjellige Breve til og fra ovennævnte Mejeribestyrer Nielsen og 4 Breve fra Pigen Ane Jensen, af hvilken Sidste derfor til Frigjørelse af hvert af disse Breve modtog hver gang 8 Øre, som han ligeledes har tilegnet sig.

For sit saaledes udviste Forhold vil Arrestanten, der født den 15 Marts 1835 og ikke forhen straffet, efter Straffelovens §§ 258 og 138 jfr. § 144 være at anse efter Omstændighederne med 8 Maaneders Forbedringshusarbejde, og den indankede Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger billiges, medens der kun vil blive at tilkjendes Mejeribestyrer Nielsen den af ham paastaadede Erstatning idet saavel Ane Jensen som Peter Daniel Johansen under Reassumption af Sagen, medens den henstod her ved Retten have frafaldet deres Erstatningskrav mod Arrestanten, de heraf flydende Forandringer være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 8 Maaneder, og at de Ane Jensen og Peter Daniel Johansen tilkjendte Erstatningsbeløb bortfalde. I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne Raasløff og Mundt, bør Arrestanten Jacob Nielsen betale 12 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Overleverelsen til Tiltalte af de forskellige Pengebeløb, hvilke han, som i den indankede Dom ommeldt, derefter tilvendte sig, findes ikke at kunne betragtes som egentlig Indbetaling til Postvæsenet af Postanvisningsbeløb, idet der ikke tillige er blevet afgivet udfyldte Postanvisningsblanketter, cfr. Postanordn. af 28 Marts 1871 § 3 Nr. 1, ligesaa lidt som Tiltalte selv har udfyldt saadanne Blanketter for de Paagjældende, cfr. samme Anordn. § 3 Nr. 5, hvorimod han alene paatog sig at besørge Beløbene afsendte ved Postanvisning fra vedkommende Postkontor, hvad der ifølge de Højesteret forelagte, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger end ikke efter de for Tiltaltes Distrikt da gjældende Regler henhørte til de ham som Landpostbud paahvilende Forretninger. De paagjældende Beløb kunne derfor ikke anses at have været i Postvæsenets Værge som Gjenstand for Postforsendelse, da Tiltalte tilvendte sig dem, og der findes som Følge heraf ikke tilstrækkelig Føje til at bringe Straffelovens § 258 til Anvendelse, hvorimod Tiltaltes ommeldte Forhold vil være at henhøre under samme Lovs § 253, hvorved tillige bliver at tage Hensyn til § 141 cfr. § 144. For sit iøvrigt udviste, i den indankede Dom fremstillede Forhold vil Tiltalte derhos være at anse efter Straffelovens § 138 cfr. § 144, og Straffen vil efter Omstændighederne være at bestemme til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage. I Henseende til Erstatningen og Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Jacob Nielsen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage. I Henseende til Erstatningen og

Aktionens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og rettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Aterne Klubien og Levinsen for Højesteret betaler 30 Kroner til hver.

Sagen Nr. $\frac{284}{1876}$ *).

Advokat Levinsen Aktor
contra

Frederik Sørensen (Def. Adv. K)

(Afsagt den 9 Februar 1877).

En Butiksbestyrer anset berettiget til at udvise Fremmed af Udsalgslokalet samt til i Vægning at fjerne Vedkommende. For den af Butiksbestyrer under saadanne Omstændigheder udøvede betydelig 14 Dages simpelt Fængsel idømt efter islandske Lov 25 Juni 1869 § 205 (stemmer i alt Væsentligt med dansk Strfl. § 203). Spørgsmaal om Tiltalte er blevet i Nødværgestilfælde.

Den islandske Landsoverrets Dom af 7. Februar 1876 er saalydende:

Ved de i Sagen optagne Vidneforklaringer maa det være tilstrækkeligen bevist, at den 22 Decbr. f. A. silde om middagen kom Thoroddur Sigurdsson paa Ulfstada i den indre Rangarvalla Syssel ind i Austurbuden paa Vestergaarden og var lidet beskænket; han bad da Handelsbestyrer, Frederik Sørensen, at sælge sig en Pægl Brød, men Sørensen nægtede ham det og befalede ham to gaa ud af Butiken, og da han ikke adlød, slog Sørensen ham i Ansigtet, saa at hans Næse kom til at bløde, og han gik ud. Dagen efter kom Thoroddur igjen ind i Butiken og bad da Sørensen at give sig en Bid Brød, men Sørensen nægtede ham det og befalede ham at gaa ud af Butiken, og da Thoroddur ikke adlød denne Befaling og antog, ligesaagodt som Andre maatte være i Butiken, gik Sørensen udenfor Disken, greb ham i Skulderen og tilføjede

*) H. R. T. 1876—77 p. 669.

Hug med knyttet Næve i Ansigtet; Thoroddur løb da ind paa ham og greb ham om Knæerne, men Sørensen undgik Faldet ved at gribe med Haanden i Rækværket ved Skriverpulten og faldt Thoroddur paa Knæerne eller kom til at ligge under ham. Sørensen begyndte da at slaa ham med den ene Haand i Hovedet og Ansigtet og det med en saadan Hurtighed, at Thoroddur formedelst Huggene kunde ikke rive sig løs, ligesom han befandt sig i Døren paa Disken og dette varede, indtil to af de Tilstedeværende toge Thoroddur bort fra Sørensen og bar den ene af dem ham ud af Butiken, og var han da bleven blaa og blodig. Han begav sig da strax til Lægen, og da han Morgenen efter kom hjem eller til sit Opholdssted, lagde han sig strax op i Sengen, som han, ifølge en nimodsagt Regning over Udgifterne i Anledning af hans Sygdom, holdt, undertiden med Fantasieren, indtil den 19 Januar d. A. I en af Lægen, som blev hentet til Thoroddur, 4 Januar d. A. afgiven Attest, staar saaledes: „det øverste Kjæbeben er brækket eller revnet paa den højre Side af Næsen og den Kant af Sprækken, som er nærmest Næsen, har løftet sig; Sprækken i Benet, som er foran i Kinden, er lidt over 1“ i Længden og gaar ikke fuldkommen op i Øjehulen, men rigelig ned imod Midten af Næsen.“ Dette Benbrud antager dog Lægen at ville blive fuldkommen lægt efter 2 eller i det Højeste 3 Ugers Forløb og ingen andre Følger have for Thoroddurs fremtidige Helbred, end at der paa den højre Side af Næsen vilde upaatvivleligen blive en Knude, som noget maatte vansire ham. Den 15 Februar d. A. faldt der paa Vestermannøerne Dom i Sagen og blev Sørensen frikjendt, men skulde udrede alle af Sagen flydende Omkostninger; denne Dom har Amtet indanket for Overretten.

Underdommeren har nu rigtigen anset, at denne Legemsbeskadigelse burde henføres under Staffelovens § 205, men har dog frikjendt Tiltalte paa Grund af, at han havde været berettiget til at anvende Magt imod Thoroddur, da denne paa hans Opfordring ikke vilde godvilligen gaa ud af Butiken, ligesom Underdommeren ogsaa har antaget, at man ikke ganske kunde forkaste, hvad Tiltalte havde anført til sit Forsvar, nemlig at han, da Thoroddur løb ind paa ham, har af Nødværge tilføjet ham den omhandlede Beskadigelse, især da Thoroddur holdt Tiltalte fast, indtil de bleve skilte ad, eftersom Tiltalte derved havde havt Anledning til at antage, at Thoroddur vilde vedblive at vise Vold imod ham, uagtet dette muligen i Grunden ikke havde været Tilfældet, og Thoroddur

til Slutningen kun havde holdt Tiltalte fast for at rejse sig hvilket dog ikke var fuldkommen bevist.

Denne Underdommerens Anskuelse kan Overretten ikke tiltræde; thi imedens Butiken ikke var lukket, og den stod aaben for Alle og Enhver, og imedens Thoroddur opførte sig der skikkeligen, havde han fuldkommen Ret, som Andre, til at staa udenfor Butiksdisken, hvorfor Tiltalte ikke tilkom nogen Ret under saadanne Omstændigheder til at vise ham ud af Butiken, allermindst til at jage ham bort med Hug og Slag. Det skjønnes heller ikke, at Tiltalte har faaet nogen Ret til at slaa Thoroddur i Hovedet og Ansigtet med Næverne, saaledes som han gjorde, derved, at Thoroddur, efter at være bleven uskyldig slagen af ham, løb ind paa ham for at værge sig og vilde fælde ham, eller at Tiltalte har været nødt til at værge sig paa denne Maade og allermindst kan man antage dette, da Tiltalte ifølge Vidnernes Forklaring intet Forsøg gjorde paa at løsrive sig, og Thoroddur paa den anden Side ikke kunde staa op og komme bort, fordi Sørensen slog ham saa jævnt og hyppigt. Straffelovens § 41 1ste Membrum passer derfor ingeniunde paa nærværende Tilfælde og heller ikke det sidste Membrum, især da Sørensen var Ophavet til det Hele, ved uretmæssigen og uden Grund at slaa Thoroddur, hvorimod Tiltaltes Misgjerning vil, som før bemærket, være at henføre under Straffelovens § 205, og synes Straffen passende at burde bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Saa bør og Tiltalte ifølge Straffelovens § 303 at erstatte Thoroddur hans Helbredelses-Udgifter, der ifølge fremlagte Regninger have beløbet 34 Kr. 68 Øre, og betale til ham som Godtgjørelse for de ham paaførte Lidelser og Legemslyde 20 Kr. samt en Erstatning for Næringstab efter to af Retten udnævnte uvillige Mænds Skjøn og endeligen at udrede alle af Sagen lovligen flydende Omkostninger.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Frederik Sørensen bør at straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Saa bør han ogsaa at betale til Thoroddur Sigurdsson paa Ulfstada-Hjaleiga for Helbredelsesudgifter og for Lidelser og Legemslyde 54 Kr. 68 Øre, samt for det ham af Thoroddur foraarsagede Næringstab efter to af Retten udnævnte uvillige Mænds Skjøn, og endeligen bør han at udrede alle af Sagen lovligen flydende Omkostninger og deriblandt i Sager til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne

Gudmundur Pallson og Pall Melsted, 10 Kr. til hver. Det Idømte bør at udredes inden 8 Uger fra denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det af Tiltalte udviste i den indankede Dom fremstillede Forhold er han ved Dommen rettelig anset efter Straffeloven 25 Juni 1869 § 205, men efter samtlige foreliggende Omstændigheder og navnlig i Betragtning af, at Tiltalte ikke kunde være uberettiget til at fjerne Thoroddur Sigurdsson fra Butiken, findes Straffen at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 14 Dage. Den Th. Sigurdsson efter Straffelovens § 303 tilkommende Erstatning vil i det Hele kunne fastsættes til 70 Kr. I Henseende til Aktionens Omkostninger bliver Overrettsdommen at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Frederik Sørensen bør hensættes i simpelt Fængsel i 14 Dage samt i Erstatning til Thoroddur Sigurdsson betale 70 Kr. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Levinsen og Klubien for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. $\frac{1}{1876}$ *). Skiftekommissærerne i afdøde Kammerherre og Amtmand F. Neergaard og ligeledes afdøde Enkes Bo (Adv. Klubien)

contra

Indenrigsministeren paa Statskassens Vegne (Kammeradvokaten).

(Afsagt den 15 Februar 1877).

---

*) H. R. T. 1876—77 p. 673.

Antaget, at Færgerettigheden over Guldborgsund var et reelt og udelukkende Privilegium. Vederlag for det ved Opførelsen af Broen over Guldborgsund forarsagede Tab af den forventede Indtægt af Færgeriet dog efter Omstændighederne nægtet; derimod Erstatning tillagt for de positive Tab, som fulgte af de anskaffede Færgeindretningers Værdiforringelse ved Færgeridriftens Ophør.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 21 Decbr. 1874 er saalydende:

Under nærværende Sag have Citanterne, Skiftekommissærerne i afdøde Kammerherre og Amtmand F. Neergaards og ligeledes afdøde Enkes Bo, paastaaet Indstævnte, Indenrigsministeren paa Statskassens Vegne, tilpligtet at betale et Beløb af 47,000 Rd. i Erstatning for det Tab, der ved Anlægget af Broen over Guldborgsund fra Nykjøbing paa Falster til Kysten ved Sundby paa Lolland, skal være tilføiet Boet som Eier af Sundby Færgegaard med til samme knyttede udelukkende Rettighed til Overførsel af Personer og Gods mellem Lolland og Falster. Subsidiært have Citanterne paastaaet Boet tilkjendt en saadan Erstatning, hvortil uvillige af Retten udmeldte Mænd ved en paa Indstævntes Bekostning foretagen Taxation vilde ansætte det Beløb, hvormed Færgegaardens Værdi er forringet ved Færgerettens og Færgeriets Tilintetgjørelse, under særligt Hensyn til, at den bortfaldne aarlige Nettoindtægt af Færgeriet har udgjort 1878 Rd. Saa have Citanterne ogsaa paastaaet Boet tilkjendt 5 pCt. Renter af Erstatningsbeløbet fra Stævningens Dato den 14 Juli 1871 og Sagens Omkostninger. Indstævnte, for hvem den konstituerede Kammeradvokat er mødt, har principaliter paastaaet Frifindelse for Citanternes Tiltale og disse paalagt Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til Kammeradvokaten.

Ved Skjøde af 16 Oktober 1726 afhændede Kong Fredrik den Fjerde, som det i Skjødet hedder: „efter de derover udi Vort Rentekammer holdte Auktioner samt en i den Anledning siden gjort Afhandling“, til Kammerherre og Stiftsbefalingsmand Christian Carl von Gabell de Staten tilhørende, paa Lolland beliggende tvende Hovedgaarde Fuglsang og Prierskov med Bøndergods, Tiender m. m. Under Fuglsang Bøndergods nævner Skjødet i Sundby By: „Nr. 5, Færgegaarden, som beboes af den af os allernaadigst beskikkede Færgemand

ved Navn Peder Fugl, der formedelst sine Tjeneste-Forretninger haver den fri for Skat og Landgilde, staar ellers for Hartkorn udi den nye Landmaalings Matricul Ager og Eng 5 Tdr. 1 Skp. 2 Fdk.“ Efterat det hele Bøndergods er specificeret, hedder det i Skjødet: „Thi kjende Vi for Os og vore Kongelige Arvesukcessorer — ingen ydermere Lod, Del, Ret eller Rettighed at have til eller udi for nævnte tvende Hovedgaarde samt specificerede Bøndergods, Skove og Tiender, Huse, Sundby Færgested, eller hvad anden Ejendom, Herlighed og Videre, som derved findes, eftersom her forhen er anført og forskrevet staar; men allernaadigst tilsiger at frie, frølse, hjemle og fuldkommeligen at tilstaae meerbemeldte Os Elskelige Hr. Christian Carl von Gabell, Ridder, og hans Arvinger samt efterkommende Ejere disse tvende Hovedgaarde med Gods og Tiender, samt Færgerettighed for hver Mands Tiltale i alle optænkelige Maader.“ Endelig hedder det længere nede i Skjødet: „Hvad sig Færgerettigheden angaar, da bestaar den i Henseende til Færgefarten fra Sundby i Lolland og til Nykjøbing i Falster og ligeledes fra Falster og til Lolland, og naar den itzige Færgemand Peder Fugl enten ved Dødsfald eller i andre Maader afgaar, da maa os Elskelig Hr. Christian Carl von Gabell og hans Arvinger samt efterkommende Ejere beskikke dertil hvem de vil, dog at derpaa allerunderdanigst søges Vores allernaadigste Ratifikation; saa skal de derhos og være betænkt paa og se derhen, at Færgeløbets Fartøjer holdes i forsvarlig Stand, og at de Rejsende forsvarlig befordres, alt efter Vores om Færgeløbene allernaadigst udgangne Forordninger og ellers andre allernaadigst gjorde Anstalter.“ Iøvrigt har Kongen i Slutningen af Skjødet forbeholdt sig og sine Arve-Sukcessorer i Regjeringen Souverainetet, Kgl. Regalier og Højheder aldeles uforkrænket.

Ved Skjøde af 11 December 1726 solgte Kammerherre Gabell Godserne med alt Tilhørende, hvorunder Sundby Færgested nævnes, samt hvad anden Ejendom og Herlighed, som findes ved Godserne, og med alle ved det Kgl. Skjøde hjemlede Rettigheder og Herligheder, blandt hvilke i Skjødet udtrykkelig nævnes: „Ret til at beskikke Færgemænd ved Færgeløbet mellem Sundby i Lolland og Nykjøbing i Falster, naar den itzige Færgemand Peder Fugl ved Døden afgaar eller Færgetjenesten i andre Maader efter samme lovlig ledig vorder,“ hvorimod „Færgerettighed“ ikke specielt nævnes eller omtales, til Abraham Lehn, der under 22 November 1737 erholdt Kgl. Konfirmation paa en „Taxt og Reglement ved

Sundby Færgeløb mellem Lolland og Falster.“
 mentet § 8 hedder det, efter at der er omtalt et
 i hvilket det tilstedes at tage anden Befordring end
 mandens fra Nykjøbing, dog at den, der har overfø-
 gererne, strax betaler Færgemanden hans ordinære
 penge: „I alle andre Tilfælde er det strængeligen
 at befatte sig med nogen Overførsel fra et Land
 andet, dog forbydes det ikke dennem, som have
 egne Joller eller Eger, at betjene sig af dennem
 selv. Men transportere de Andre for Betaling dern
 tale de hver Gang dobbelt Færgepenge til Straf til
 manden, tillige al derpaa anvendt Bekostning skades
 han skulde nødes til at søge dem ved Proces. Sund-
 alene skal det være tilladt at maa tage deres egne
 med sig, tager de af andre Byer over Vandet, anses
 Fremmede.“ I et af Kongen approberet Reglement
 Sundby Færgested, der er udfærdiget under 8 Februar
 formenes det ligeledes Andre end de privilegerede Fær-
 at befatte sig med nogen Overførsel mellem Lolland
 ster, ligesom det i Taxterne af 1813, 1818 og 1858
 budt at gjøre Indgreb i Færgemandens Rettigheder.

(Forts

«Ugeskrift for Retsvæsen» indeholder alle civile Høj-
 domme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af
 og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges
 retterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger,
 og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommi-
 alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om
 Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af
 Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subs-
 prisen er 3 Kroner 50 Ore for et Fjerdingaar. — Subskripti-
 kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglade
 samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjø-
 Vimmelskafte Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 25 Maj.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 38 og 39.

Den 2 Juni.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

Citanterne formene nu, at det af alt Anførte fremgaar, at Færgerettigheden ved Skjødet af 1726 af Kongen er solgt og af Gabell erhvervet som et egentlig Formuesaktiv, og navnlig som et reelt og udelukkende Privilegium paa Færgefarten mellem Nykjøbing og Sundby, og de antage, at allerede Skjødet af 1726 hjemler en Eneret, idet Gjenstanden for Overdragelsen er Færgerettigheden paa et bestemt Sted, og denne udtrykkelig defineres at bestaa i Henseende til Færgefarten mellem bestemte Punkter, altsaa al Transport mellem disse Punkter. At Rettigheden er monopoliseret, fremgaar formentlig yderligere af Reglementet af 1738, der maa betragtes som Sælgerens egen Fortolkning af Skjødet. Da der nu i Henhold til Lov af 29 Decbr. 1862 ved Indenrigsministerens Foranstaltning er blevet bygget en fast Bro over Guldborgsund mellem Nykjøbing paa Falster og Kysten af Lolland ved Sundby, og denne Bro, der den 4 Juli 1867 aabnedes for den almindelige Færdsel, altsaa ligger lige i det privilegerede Færgeløb, har Færgeriet efter Broens Aabning ikke kunnet give nogensomhelst Indtægt og er blevet fuldstændig værdiløst. Efter Citanternes Formening har Staten først gjort Retten til at besørge en vis Transport til et Formuesaktiv, som den afhændede, og derefter ved et nyt Anlæg draget Transporten fra den af Staten selv udelukkende paa den samme Transport grundede og afhændede Institution, og

Citanterne antage, at Ejeren af Sundby Færgegaard med dertil samme hørende reelle og udelukkende Færgerettighed har retligt Krav paa Erstatning for det Formuetab, han har lidt derved, at Staten ved Broanlægget har tilintetgjort den hel Færgeinstitution.

Indstævnte har imidlertid ikke villet erkjende, at Færgerettigheden ved Skjødet af 1726 eller paa anden Maade af Kongen skulde være solgt eller af Gabell erhvervet som et Formuesaktiv og endnu mindre som et reelt og udelukkende Privilegium, hvorimod han navnlig har gjort gjældende, at Færgerettigheden, der, efter hans Paastand, medens Kongen besad Godset, ikke havde været nogen Indtægtskilde for Kongen, men snarere formindsket Indtægten af Godset — ligesom den iøvrigt efter Indstævntes Formening heller ikke efter at Godset var overgaaet i privat Eje, har afgivet nogen væsentlig Indtægt for Godsejeren før 1858, da flere uhenigtsmæssige Bestemmelser i den ældre Taxt forandredes, — ved Godsets Salg alene kan antages tilstaaet Gabell af saa kgl. Naade som en Herlighedsret, der skulde følge med Godset ligesom Kaldsret til Præst og Degn, Birkerettighed og andre lignende Rettigheder, og væsentligen bestaa i en Art jus vocationis til Færgemandsbestillingen, hvilken Ret formentlig af flere Grunde kunde være af Interesse for Godsejerne. Denne Henseende har Indstævnte dels henvist til selve Indholdet af det kgl. Skjøde af 1726, dels navnlig paaberaabte de Forhandlinger, der, efter en Skrivelse fra Rentekammeret til Gabell af 28 Juli 1725, forinden Skjødets Udstedelse ses at være førte mellem Kammeret og Gabell, sammenholdt med Konditionerne for Godsets Salg, daterede Rentekammeret den 15 Januar 1725, og en forudgaaende Indstilling til Kammeret af 3 Januar 1725. Hvad først angaar selve Indholdet af Skjødet af 1726, har Indstævnte fremhævet, at dette som den eneste positive Ret, der for Godsejeren fulgte med Færgerettigheden, nævner Retten til at „beskikke Færgemænd, da under kgl. Ratifikation,“ at Færgemanden, ifølge Skjødes Bestemmelser, formedelst sine Tjenesteforretninger har Færgegaarden fri for Skat og Landgilde, at 5 Husmænd altid har ligget til Færgemanden og derfor været fri for Afgift — hvilket formenes at tyde paa, at Færgebestillingen har været en selvstændig Institution, der ingen Indtægt har afkastet for Godsets Ejer — og endelig at Skjødet ikke indeholder nogen Hjemmel til, som af Citanterne forment, at indskrænke disse

sidste Bestemmelser alene til den daværende Færgemand Peder Fugl.

Hvad dernæst angaar Indholdet af de ovennævnte Aktstykker fra Aaret 1725, fremgaar heraf, at Færgegaarden ikke havde været stillet til Auktion, fordi den pro officio var henlagt til Færgemanden, som derhos ses at have været tillagt Pligtarbejde af Godsets Bønder samt Brændedeputat af Godsets Skove, Alt som Tjenesteløn, men at Gabell derimod senere, og uden at det ses, at han herfor har givet noget Vederlag, ialfald ikke, forsaavidt Færgerettigheden eller Sundby Færgeløb angaa, om han end muligen kan have betalt for Færgegaardens Hartkorn, ligesom for det øvrige Fuglsang Bøndergods, den i Skjødet nævnte Pris af 50 Rd. pr. Td., — er bleven „Sundby Færgeløb tilligemed Færgegaarden,“ som det hedder, „akkorderet, dog ikke med anden Vilkaar, end Hs. Majestæt den selv havt og besiddet haver.“ Da nu Kongen, efter det Foranførte, ikke kan antages at have besiddet Færgegaarden som et privat Formuesobjekt, men derimod som henlagt til Færgemandens, en offentlig Bestillingsmands Løn, altsaa til Fremme af en offentlig Institution i det Offentliges Interesse, kan efter Indstævntes Formening heller ikke Gabell have erhvervet Retten som et Formuesaktiv.

I det af Gabell den 11 Decbr. 1726 — altsaa knap et Par Maaneder efter Udstedelsen af det kgl. Skjøde til Abraham Lehn udstedte Skjøde nævnes derhos slet ikke „Færgerettighed“, men derimod Ret til „at beskikke Færgemænd“, hvilken Ret nævnes blandt de andre Godsejeren tilkommende Herligheder.

Som Følge heraf formener Indstævnte det godtgjort, at Færgerettigheden ved Skjødet af 1726 ikke er afhændet til Gabell som et reelt og udelukkende Privilegium, men derimod alene tilstaaet ham som en Herlighedsret; men naar dette er Tilfældet, kan efter Indstævntes Formening den Omstændighed, at Rettigheden i Tidernes Løb har tabt sin oprindelige Karakter og er gaaet over til at blive et egentligt Formuesaktiv, der, navnlig ved det Offentliges Medvirkning gennem Fastsættelsen af Taxter og Reglementer — ogsaa forsaavidt heri indeholdes Forbud mod at Andre befattede sig med Overfarten tilsøs, — og den almindelige Lovgivning, cfr. Pl. 12 August 1820 § 1, har faaet Karakteren af et reelt og udelukkende Privilegium, ikke bevirke, at Staten skulde blive erstatningspligtig, fordi Privilegiet har tabt sin

Betydning ved Opførelsen af Broen over Guldborgsund, ide det kontraktmæssige Grundlag for et saadant Erstatningsansvar da mangler, og Staten iøvrigt ikke kan blive erstatningspligtig ligeoverfor Undersaatterne, fordi den ved Udøvelsen af sin Højhedsret kan komme til at tilføje dem Tab allerede af den Grund, at et saadant Tab ikke kan betragtes som retstridigt.

Det maa nu vistnok erkjendes, at Indstævntes Opfattelse ikke mangler Støtte i Indholdet af Skjødet og de under Sage fremlagte Dokumenter; men, selv om der trods det Anført maatte kunne antages ialfald ved Forholdenes senere Udviklen at være erhvervet for Fuglsang og Prierskov Godset et reelt og udelukkende Privilegium, der ikke uden Erstatning kunde ophæves som saadant, maa dog Indstævntes Frifindelse blive en Følge af, at Staten ikke ved Opførelsen af Broen over Guldsorgsund kan antages at have krænket den saaledes erhvervede Ret.

Privilegiet maa nemlig, ligesom andre Undtagelser fra den almindelige Lovgivning, og da navnlig de, der gjøres Egenskab af Privilegier, fortolkes strængt, saa at man ikke uden aldeles afgjørende Grunde kan gaa ud over dens Ordlyd; men Færgerettigheden bestaar da efter den udtrykkelige Angivelse i Skjødet af 1726, alene i Henseende til Færgesarten fra Sundby i Lolland og til Nykjøbing i Falster og ligeledes fra Falster og til Lolland, hvorunder vel nok kan indbefattes enhver Overfart tilsøs, men derimod ikke de landfaste Kommunikation, der sker ved en Bro, og det kan ikke antages, at Kongen, der ved Skjødet udtrykkelig har forbeholdt sig og Arvesukcessorer sin Souverænetet ubeskaaret ved Salget har villet fraskrive sig sin Ret til som Statens Overhoved at virke til og for en anden og bedre Kommunikation mellem de to Landsdele, naar Saadant kunde ske uden at komme i Strid med den Ret, Privilegiet efter sin Ordlyd giver, ligesom Kjøberen af Privilegiet ikke har været berettiget til at gaa ud fra nogen anden Forudsætning, og han kunde saaledes ikke anse sig sikret imod, at Privilegiet mistenligens engang i Tiden ved en saadan, efter det Foranført fuldkommen retlig Foranstaltning fra Statens Side kunde gaa tabt.

Efter alt Anførte vil Indstævnte, efter hans principale Paastand, være at frifinde for Citanternes Tiltale i den Sag, hvorhos Sagens Omkostninger efter Omstændigheder

ville være at ophæve, og kan der, som Følge heraf ikke tilkjendes Kammeradvokaten Salær her under Sagen.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Indenrigsministeren paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Citanterne, Skiftekommissærerne i afdøde Kammerherre og Amtmand F. Neergaard og ligeledes afdøde Enkes Bo, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Efter Indholdet af det i den indankede Dom nævnte Skjøde af 16 Oktbr. 1726 i Forbindelse med en forudgaaende Rentekammerskrivelse af 28 Juli 1725 maa den under Sagen omhandlede Færgerettighed anses at være overdragen Kjøberen af Fuglsang og Prierskov Godser som et reelt og udelukkende Privilegium.

Vel kan det nu, i det Væsentlige i Henhold til det angaaende dette Privilegiums rette Omfang i Dommen Anførte, ikke antages, at den Omstændighed, at Færgeridriften som en Følge af Opførelsen af Broen over Guldborgsund har maattet ophøre, kunde berettigede Citanterne til, saaledes som af disse paastaaet, af Indstævnte at faa sig tillagt et Vederlag for Tabet af en forventet aarlig Netto-Indtægt af Færgeriet, i hvilken Henseende desuden kan bemærkes, at denne eventuelle Nettoindtægts Værdi maatte anses for meget usikker, blandt Andet paa Grund af Færgestedsejerens Forpligtelse til at underkaste sig det Offentliges Forskrifter med Hensyn til Færgeindretningerne og Færgetaxten. Derimod findes Citanterne efter Forholdets Natur at have Krav paa at holdes fri for saadanne positive Tab, som ere en Følge af, at de Færgeindretninger, som Færgestedets Ejer ifølge Skjødet har været pligtig til at anskaffe og vedligeholde i det Omfang og af den Beskaffenhed, som det Offentlige til Befordringsvæsenets Nytte forlangte, nu paa Grund af den af det Offentlige truffne Foranstaltning ikke længere kunne anvendes efter deres Bestemmelse og saaledes have lidt en Værdiforringelse. For dette Værditab vil der derfor være at tilkjende Erstatning i Henhold til en af Kammeradvokaten i den Retning nedlagt subsidiær Paastand.

De Færgeindretninger, hvorom der i denne Henseende

bliver Spørgsmaal, ere nævnte i Citanternes Skrivelse af 26 Septbr. 1868 til Indenrigsministeriet og dettes Skrivelse til Citanterne af 24 Maj 1870 under Nr. 1, 3 og 4, nemlig Sundby Færgebro, Færgerekvisiterne og de med en Værdi af 3650 Rd. anførte Færgeribygninger; og ved Tallets Ansættelse, der maa ske ved uvillige, af Retten derved udmeldte Mænd, bliver der at tage Hensyn til de Oplysninger, som indeholdes i bemeldte to Skrivelser og de øvrige under Sagen fremlagte Brevveksling mellem Parterne om dette Punkt, uden at dog noget vist Beløb efter Processuren lader sig bestemme som Maximum for Erstatninger. Af den Erstatningssum, der fastsættes, vil der af Statskassen være at svare Rente fra Stævningens Dato.

Processens Omkostninger for begge Retter blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte bør paa Statskassens Vegne til Citanternes udrede Erstatning for den Værdiforringelse, som de ovennævnte Færgeindretninger efter en af uvillige, af Retten udmeldte Mænd paa Indstævntes Bekostning foretagen Ansættelse have lidt som Følge af Færgeridriftens Ophævelse. Saa bør Indstævnte og af Erstatningssummen betale Rente 5 p. c. aarlig fra den 14 Juli 1871 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Sagen Nr. $\frac{218}{1378}$ *). Kunstdrejermester, Byraadsmedlem B. Baunsgaard m. Fl. (Adv. Levinson) contra

Landsover- samt Hof- og Stadsretten og Skiftekommission, der behandler Boet efter Organist Peter Hermann Wiig og Hustru Frederikke Johanne Wiig (Ingen).

(Afsagt den 15 Februar 1877).

*) H. R. T. 1876-77 p. 680.

Fortolkning af Bestemmelserne i et reciprok Testament om Boets Deling efter begge Ægtefællernes Død. Spørgsmaal om den en Søsters Søn af første Ægteskab tillagte dobbelte Lod mod hendes Døtre af andet Ægteskab skulde anses grundet paa Kjønforskjellen.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decision af 18 Juli 1876 er saalydende:

I Testament af 2 April 1850 bestemte Organist ved Frederiksberg Kirke Peter Hermann Wiuff og Hustru Frederikke Caroline Jacobine Wiuff, født Müller, at naar en af dem afgik ved Døden skulde den Længstlevende beholde hele Boet som sin retmæssige og uindskrænkede Ejendom, men naar den Længstlevende ogsaa var afgaaet ved Døden, skulde Beholdningen deles i to lige store Hoveddele, hvoraf den ene skulde betragtes som Mandens, den anden som hans Kones Boslod, og hedder det derefter i Testamentet under Litr. A.:

„Min, Peter Hermann Wiuffs, Boslod udloddes i 3 lige store Dele imellem efternævnte mine Sødskende og deres efterladte Descendenter.

- 1) min afdøde Broder Ancher Wiuffs Børn den ene Part til lige Deling imellem dem uden Hensyn til Kjønnen.
- 2) min Søster Maren gift med forhenværende Skibskapitain Jochum Henrik Rasmussen, hendes Børn den anden Part til lige Deling mellem dem uden Hensyn til Kjønnen.
- 3) min Søster Mette Marie, Enke efter Skræddermester Thomsen og nu bosat i Vejle i Nørre-Jylland, skal nyde Renten sin Livstid af den 3die Part, som derfor indsættes i Overformynderiet paa det Sted, hvor hun har sit Ophold, men efter hendes Død tillægges denne Part min Søster Marie Dorthea Brødsgaard i Jordrup ved Kolding, hendes Børn, imellem hvilke den deles saaledes, at Sønnen af første Ægteskab, Jens Baunsgaard, nu bosat i Kolding, faar en dobbelt Lod, men Døtrene af andet Ægteskab nemlig Mette Cathrine Brødsgaard, Enke efter Prokurator Kralund, Christine gift med Gaardmand Søren Knudsen i Vamdrup og Marie gift med Gaardmand Søren Thuesen Petersen i Vester-Vamdrup, erholder hver en enkelt Lod.“

Under Litr. B. bestemmes om Frederikke Caroline Jacobine Wiuffs Boslod, at den skal dels udbetales en fraværende Broder eller dennes Arvinger, hvis disse melde sig paa Skiftet, dels indsættes i Overformynderiet til Rentenydelse for en

Søster af Testatrix og en afdød Broders Enke, og først naar ingen af disse ere ilive, hedder det:

„skal hele Kapitalen, og hvis min Broder og hans Arvinger melde sig itide, da den halve Kapital, gaa over til „og tilfalde min Mands Arvinger, imellem hvilke den skal „fordeles paa samme Maade, som ovenfor under A er bestemt, navnlig uden Hensyn til Kjønnets, dog at der, for „at Tvistigheder mellem dem kunne forebygges, ved den „endelige Udlodning i sin Tid ses hen til Slægtskabsforholdene, saaledes som de maatte lade sig oplyse at være „paa den Tid.“

Da Fru Wiuffs ovenmeldte Broder og hans Arvinger ikke meldte sig paa Skiftet efter hende, blev hendes Boslod efter hendes Død indsat i Overformynderiet, hvor den henhod til Rentenydelse for bemeldte hendes Svigerinde Johan Jacob Christian Müller eller Jean Müllers Enke Josefine født Fax, indtil denne den 29 April 1874 afgik ved Døden, hvorefter Kapitalen efter Anmodning af den tidligere afdøde Mands Arvinger, af Skiftekommissionen begjæredes udbetalt til Fordeling imellem dem overensstemmende med Testamentet, idet den nævnte fraværende Broder og hans Arvinger ej heller senere have meldt sig.

Foruden de i Testamentet A 3 nævnte Døtre af Marie Dorthea Brødsgaard: Christine, en Enke efter Gaardmand Søren Knudsen i Vamdrup, og Marie, en Enke efter Gaardmand Søren Thuesen Petersen i Vester-Vamdrup samt Descendenter henholdsvis af den i Testamentet A 1 nævnte Ancher Wiuff, den i sammes A 2 nævnte Enke Maren Rasmussen og de tvende andre i sammes A 3 nævnte Børn af Marie Dorthea Brødsgaard: Sønnen af første Ægteskab Jens Baunsgaard og Datteren Mette Cathrine, Kralunds Enke, der alle have meldt sig som Arvinger her i Boet, har Prokurator Rothe fremdeles paastaat følgende tre Børn af tidnævnte Marie Dorthea Brødsgaard, Christen Brødsgaard, Gaardejer i Jordrup, Karen Brødsgaard, Enke efter Møllejejer Søren Hansen i Vamdrup, Maren Brødsgaard, Enke efter Gaardejer Johan Christian Nissen i Favraa ved Christiansfeld, samt en afdød Søn Mads Baunsgaard Brødsgaards 4 Børn tillagt Arv her i Boet. Medens alle andre anmeldte Arvinger have protesteret imod, at der udlægges Arv til de sidstnævnte ved Prokurator Rothe anmeldte Arvinger, have disse derimod, tilligemed to af Enken Kralunds Børn og Søren Knudsens Enke Christine protesteret mod, at der tillægges Jens Baunsgaards Descendenter den

af disse fordrede dobbelte Lod imod dennes i Testamentets A 3 nævnte Halvsøstre og disses Børn.

Som af Prokurator Rothe erkjendt, have Organist Wiuffs Arvinger ingen Ret til ab intestato at tage Arv efter hans senere afdøde Enke eller til at arve nogen Del af hendes heromhandlede Boslod. De Wiuffske Arvinger kunne saaledes ikkun erkjendes som arveberettigede her i Boet, forsaavidt en saadan Ret udtrykkelig er dem tillagt ved Testamentet. Prokurator Rothe har imidlertid forment, at samtlige Arvinger efter den afdøde Mand i de tre i Testamentets A nævnte Sidelinier ere blevne kaldede til Arv efter den senere afdøde Enke uden Hensyn til, om de høre til de der ved Navn anførte eller ikke, ved den ovenfor anførte Passus i Testamentets B, hvori det siges, at i et Tilfælde som det foreliggende hele Kapitalen skal gaa over til og tilfalde Mandens Arvinger. Denne Paastand findes imidlertid ikke at kunne gives Medhold. Naar nemlig denne Sætning læses i Forbindelse med det umiddelbart Efterfølgende: „imellem hvilke den skal fordeles paa samme Maade, som ovenfor under A er bestemt“, findes det heraf med tilstrækkelig Tydelighed at fremgaa, at Testatrix har villet have sin Boslod delt imellem de samme Arvinger, imellem hvilke Mandens Boslod efter Testamentets A skulde fordeles, og at som Følge heraf de af Mandens Slægt, der ikke vare nævnte her, ogsaa vare udelukkede fra at tage Arv efter hende.

Prokurator Rothe har nu vel paastaet, at den nys anførte Sætning foruden at begrænse Arveretten til de i A nævnte tre Sidelinier kun kunde have Hensyn til selve Fordelingsmaaden imellem disse nemlig: tre lige store Dele, hvilket efter hans Paastand skulde fremgaa af de paafølgende Ord: „navnlig uden Hensyn til Kjønnen“, medens der Intet skulde kunne sluttes af hin Sætning med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der maatte forstaaes ved Udtrykket: „min Mands Arvinger“, som naturligen omfatter alle Intestatarvinger, der ogsaa i Virkeligheden vilde komme til at tage Arv efter Manden ved Vakance i de Testamentets A nævnte Arvingers Linier.

Det findes imidlertid hertil med Føje fra den modsatte Side erindret, at selv om Intestatarvingerne i Tilfælde af Vakance maatte kunne have taget en ledig bleven Lod efter Manden og derved være blevne dennes Arvinger, foreligger et saadant Tilfælde ikke her, hvor, efter hvad der er givet, Mandens Boslod af Vejle Skifteret er bleven udbetalt til de i

Testamentets A udtrykkelig nævnte Arvinger, medens Ordene: „navnlig uden Hensyn til Kjønnets“ efter Proceduren finde deres naturlige Forklaring ved Bestemmelsen i Testamentets A 3 om den Jens Baunsgaard i Forhold til Halvsøstrene tillagte dobbelte Lod, hvilken efter samme kun skal være motiveret af Hensyn til Kjønsforskjellen, og som Testatrix herefter ikke kan antages at have villet tagen tilføje ved Fordelingen af Arven efter hende, hvorfor der heller intet Hensyn vil kunne tages til den af hans Descendenter nedlagte Paastand om dobbelt Lod.

Prokurator Rothe har vel endnu sluttelig paastaet, at Slutningsbestemmelsen i Testamentets B om, at Arven blev at fordele efter Slægtskabsforholdene paa den Tid, Udlodningen skal finde Sted, medfører, at Retten til at tage Arv efter Enken maatte afhænge af Arveretten efter Manden paa bemeldte Tidspunkt, men her findes han heller ikke at kunne gives Medhold, idet hin Bestemmelse kun kan anses at have for Øje umiddelbart at tillægge vedkommende Arveberettigede Arven, men ikke at afgjøre, hvem hine maatte være.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Disputen.

Thi decideres: Den af Gaardejer Christen Brødsgaard i Jorderup, Karen Brødsgaard, Enke efter Mølle-ejer Søren Hansen i Vamdrup, Maren Brødsgaard, Enke efter Gaardejer Johan Christian Nissen i Favraa ved Christiansfeld samt afdøde Mads Baunsgaard Brødsgaards Børn nedlagte Paastand om at udlægges Arv her i Boet kan ikke tages tilføje, ligesaa lidt som den af Jens Baunsgaards Descendenter nedlagte Paastand om at tillægges dobbelt Lod imod de i Testamentets A 3 nævnte Halvsøstre og disses Børn.

Højesterets Dom.

Efter den skete Indstævning har Højesteret alene at prøve den indankede Decision, forsaavidt den omhandler det Spørgsmaal, om der, som paastaet af Citanterne, der ere Børn af den i det reciproke Testament af 2 April 1852 nævnte Jens Baunsgaard, bliver at tillægge dennes Descendents- dobbelt Lod mod enhver af hans 3 i Testamentet nævnte Halvsøstre eller disses Afkom.

Ved den Bestemmelse i det ommeldte Testaments Post A Nr. 3, der, forsaavidt angaar Fordelingen af Mandens Boslod, tillægges Jens Baunsgaard en dobbelt Lod

mod 3 af hans Halvsøstre, er det ikke udtalt, at dette Fortrin var begrundet i Hensyn til Kjønnsforskjellen, og ifølge Testamentets øvrige Indhold kan dette heller ikke anses for sandsynligt, i hvilken Henseende fremhæves, at Testatorerne i alle deres andre Bestemmelser have fulgt den Regel, der ogsaa gjentagne Gange udtrykkelig udtales, at der ved Arvens Fordeling intet Hensyn skulde tages til Kjønnen, og at netop i Post A Nr. 3 Mænd findes ganske forbigaaede til Fordel for Kvinder, samt at den i Testamentet nævnte Omstændighed, at Jens Baunsgaard var Sønnen af Testators Søster Marie Dorthea Brødsgaards første Ægteskab, kan indeholde Grunden til den ham tillagte Begunstigelse. Naar da Testatrix i Testamentets Post B, efter at have bestemt, at hendes Efterladenskab eventuelt skulde tilfalde hendes Mands Arvinger og fordeles blandt disse paa samme Maade som ovenfor under Post A bestemt, hertil føjer Ordene »navnlig uden Hensyn til Kjønnen«, kunne disse Ord som Følge af det Foranførte ikke antages at gaa ud paa at forandre den i Testamentets Post A Nr. 3 foreskrevne Fordelingsnorm, og det saa meget mindre som bemeldte Tilføjning efter hele Ordforbindelsen ikke fremtræder som tilsigtende en Forandring i, men kun som en Gjentakelse af en i Testamentets Post A allerede fastsat Regel.

Som Følge heraf vil der i Henhold til Citanternes Paastand ved Opgjørelsen af det paagjældende Bo være at tillægge Jens Baunsgaards Descendens en dobbelt Lod mod hvad der tillægges enhver af hans i Post A Nr. 3 nævnte 3 Halvsøstre eller hendes Descendens.

Angaaende Processens Omkostninger er ingen Paastand nedlagt.

Thi kjendes for Ret:

Ved Opgjørelsen af Peter Hermann Wiuffs og Hustru Frederikke Caroline Jacobine Müllers Arvedelingsbo bør der tillægges den i Testamentet af 2 April 1850 Post A Nr. 3 nævnte Jens Baunsgaards Descendens en dobbelt Lod mod hvad der tillægges enhver af hans i samme Post nævnte tre Halvsøstre eller hendes Descendens. Til Justitskassen betale de Indstævnte 10 Kr.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 461)

Sagen Nr. $\frac{106}{1875}$. Boghandler Fr. Wøldike (Prok. Hvalsøe)
 contra
 Bogtrykker S. Trier og Journalist E.
 Meyer (Prok. Heckscher).

Paatalefristen ifølge Lov 31 Marts 1864 § 8 regnes, naar de eftergjorte Billeder udgaves med et i Hæfter udkommet Værk, fra dettes Slutning. — Beskyttelsen for franske Kunstværker ifølge ovennævnte Lovs § 9 jfr. Anordn. 5 Maj 1866 anset uanvendelig, da Indstævnte i god Tro havde benyttet i Tyskland udgivne Billeder, hvilke, skjøndt en Gjengivelse af i Frankrig udgivne Billeder, fremtraadte som originale.

(Afsagt den 15 Januar 1877).

I nærværende Sag paataler Citanten, Boghandler Fr. Wøldike, at de Indstævnte, Bogtrykker S. Trier og Journalist E. Meyer, formentlig have gjort ulovligt Indgreb i en ham overdragen Eneret til i Danmark og Norge at udgive og sælge de af Gustave Doré tegnede Illustrationer til en i Tours i Aaret 1866 udkommen Bibel.

Med Hensyn til denne Sags Omstændigheder bemærkes foreløbigen: at den nysnævnte Bibel udkom hos Bogtrykker- og Boghandlerfirmaet Marne & fils, — at der i Aarene 1867 – 69 i Stuttgart paa Edvard Hallbergers Forlag ligeledes udkom en Bibel „Die heilige Schrift mit zweihundert und dreissig Bildern von Gustave Doré,“ — at de Indstævnte have udgivet en i 1871 paabegyndt Billedbibel, der udkom hæftevis efter Planen med henved 500 Billeder, — at det ovennævnte Firma Marne & fils ved en i December 1872 med Bogtrykker og Boghandler Gernandt i Stockholm oprettet Kontrakt til denne overdrog Eneret til at udgive Doré's Illustrationer, 230 i Tallet, med Text i det svenske, norske,

danske og finske Sprog, — og endelig, at Gernandt ved en i Marts 1874 truffen Overenskomst med Citanten Wældike til denne overdrog Eneret til at udgive og forlægge de nysnævnte Illustrationer i Danmark og Norge, og ses Citanten derpaa i April 1874 at have udstedt sin Indbydelse til Subskription paa „Biblen i Billeder, 230 Tegninger af Gustave Doré.“

I denne Citanten af Gernandt overdragne Ret formener han nu, at de Indstævnte, som allerede bemærket, have gjort Indgreb ved som ovenanført at udgive deres i 1871 begyndte og senere sluttede Billedbibel, der er forsynet med Lithografier, hvoraf et Antal af 108, der fulgte med Hæfterne indtil det 149de Hæfte, skal være Gjengivelser og Eftergjørelser ad mekanisk Vej af de ovennævnte af Doré tegnede Billeder, og har Citanten under Anbringende heraf efter Klage af 25 Januar og Stævning af 27 Februar 1875 her i Sagen søgt de Indstævnte — af hvilke iøvrigt Bogtrykker Trier under Sagens Drift er afgaaet ved Døden og hans Bo indtraadt i hans Sted — dels til at udrede en passende Bøde efter Rettens nærmere Bestemmelse, dels til under Tvang af en daglig Mulkt af 20 Kr. eller et andet passende Beløb at udlevere til Citanten til Konfiskation og Tilintetgjørelse det til Forfærdigelsen og Trykningen af de eftergjorte Billeder udelukkende benyttede Materiale, derunder navnlig de til Trykningen anvendte 108 eller flere Stene med Tegninger af de omhandlede Billeder — hvilken Paastand Citanten dog under Sagen har forandret derhen, at det paalægges de Indstævnte paa deres Bekostning og under Tvang af en passende Dagmulkt at foranstalte udlebet af Stenene de Doréske Billeder, — dels endelig til enten at udlevere til Citanten til Konfiskation og Tilintetgjørelse samtlige trykte og udgivne eller til Udgivelse bestemte Exemplarer af bemeldte 108 Billeder, hvoraf hvert enkelt er trykt i mindst 4000 Exemplarer, altsaa ialt $108 \times 4000 = 432,000$ Billeder, eller betale Citanten i Erstatning for hvert Exemplar, som ikke maatte blive ham udleveret, 8 Øre med Renter af denne Erstatningssum 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 25 Januar 1875, indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt. Subsidiært har Citanten paastaaet Erstatningen bestemt af Retten eller ved uvillige Mænds Skjøn.

De Indstævnte have derimod i Henhold til Bestemmelserne i Lov 31 Marts 1864 § 8 paastaaet Søgsmålet afvist

og sig tillagt Kost og Tæring, forsaavidt dette angaar 95 af Billederne, der skulle være trykte Aar og Dag før Sagens Anlæg, medens de forøvrigt have procederet til Frifindelse og in subsidium paastaaet, at der kun tilkjendes Citanten Erstatning efter uvillige Mænds Skjøn for Billederne i 7 Hæfter af deres Billedbibel, nemlig Hæfterne 142 til 147 samt det 149de Hæfte, og for ikkun 1900 Exemplarer solgte af hvert Hæfte, hvilken Erstatning dog ej maa overstige 8 Øre pr. Billede; hvorhos de have paastaaet sig tillagte Sagens Omkostninger hos Citanten.

Den af de Indstævnte fremsatte partielle Afvisningspaastand findes imidlertid ikke at kunne gives Medhold, eftersom det er in confesso, at Udgivelsen af det paaklagede Værk endnu ikke var sluttet, da Søgsmålet anlagdes, og der ikke findes Feje til at antage, at den i Lov 31 Marts 1864 § 8 foreskrevne Paaklagefrist skulde kunne regnes fra Udgivelsen af hvert enkelt af de paaklagede Billeder.

Hvad dernæst Sagens Realitet angaar, støtter Citanten sin formentlige Ret til at optræde imod de Indstævnte paaden ovenanførte i Marts 1874 mellem ham og Gernandt i Stockholm truffne Overenskomst, hvorved Gernandt, der som ovennævnt i 1872 af Marne & fils i Tours havde erholdt Eneret til at udgive Doré's Illustrationer, 230 i Tallet, til Biblen med Text i det svenske, norske, danske og finske Sprog, atter for Danmarks og Norges Vedkommende overdrog denne Eneret til Citanten. Men, medens nu Citanten formener, at de Indstævnte ved i den af dem udgivne Billedbibel at optage et større Antal nemlig 108 Illustrationer efter Doré's Tegninger have tilføjet ham et saadant Tab, som i hans Paastand er nævnt, idet han gaar ud fra, at de Indstævnte have ladet trykke 4000 Exemplarer af Billederne efter 108 af Doré's Illustrationer, have de Indstævnte til Støtte for deres Frifindelsespaastrand væsentligt gjort følgende Momenter gjældende:

De ville som Forbillede til deres Billedbibel ikke have benyttet den i Tours hos Marne & fils med Illustrationer af Doré i 1866 udkomne Bibel, hvilken Udgaves Existens de endog have paastaaet har været dem aldeles ubekjendt, hvorimod de have benyttet den i Stuttgart hos Hallberger udkomne „Die Heilige Schrift mit zweihundert und dreissig Bildern von Gustave Doré“, idet de have ladet 108 af disse Billeder tegne paany og lithografere dels i en formindsket Maalestok og dels med forskellige Forandringer. Den i

Stuttgart udkomne Udgave er ikke forsynet med noget Aars-tal, og Billederne i samme fremtræde ikke i mindste Maade som Kopier af franske Originaler, men som tyske originale Arbejder, uden at den Omstændighed, at det paa Titelbladet hedder „mit . . . . Bildern von Gustave Doré“ med Nødvendighed involverer, at denne Udgaves Doréske Billeder skulde være Kopier af hans Billeder til den franske Udgave. Da de Indstævnte saaledes ikke have eftertrykt eller benyttet Doré's originale franske Billeder, formene de ikke at have foretaget noget Ulovligt, idet der intet Forbud findes mod Efterligninger eller Kopiering af originale tyske Kunstværker, og som saadanne maatte de Indstævnte efter det Ovenførte, og da de, som oven bemærket, aldeles ikke kjendte den i Tours udkomne Bibel, nødvendigigen betragte Stuttgarter Udgavens Billeder, som ere trykte i Stuttgart efter de samme Clichéer, der ere brugte til de franske Illustrationer. Ligesom de Indstævnte allerede af den Grund paastaa Frifindelse, formene de, at samme Resultat maatte statuere, fordi Citanten er inkompetent Sagsøger, i hvilken Henseende de fremhæve, at den ham af Gernandt ved Overenskomsten af 30 Marts 1874 overdragne Ret bestaar ifølge dennes Post 2 i Eneret til „for Fremtiden at udgive, forlægge og lade sælge disse Billeder i Danmark og Norge“, saa at han altsaa ikke har en lige Ret med Hensyn til Tiden før den 30 Marts 1874, og før dette Tidspunkt ere samtlige de omhandlede 108 Billeder trykte, og, naar Citanten har fremlagt en senere, nemlig den 12 August 1875, af Gernandt underskreven Erklæring om, at der ved Ordene „for Fremtiden“ ikke er tilsigtet at betage Citanten Ret til at optræde imod de allerede forinden Overenskomsten af 1874 udførte Efterligninger af Doré's Billeder, vil der efter de Indstævntes Formening intet Hensyn kunne tages til denne ikke i Overenskomsten af 1874 indeholdte, men først i August 1875 af Gernandt givne udvidede Ret. Sluttelig benægte de Indstævnte, at der ved deres Afbenyttelse af de 108 Billeder er paaført Citanten noget Tab med Tilføjende, at der iøvrigt ikke engang er solgt 1900 Exemplarer af deres Billedsamling, og at Prisen paa dem maa sættes under Halvdelen af 8 Øre.

Retten skjønner ikke bedre, end at de Indstævntes Paa-stand om Frifindelse maa gives Medhold. Efter hvad der foreligger, have de som Forbilleder til den Del af Illustrationerne i deres i 1871 paabegyndte Billedbibel, hvorom der

her i Sagen er Tale, ikke benyttet den i 1866 i Tours hos Marne & fils udkomne med Tegninger af Gustave Doré forsynede Bibeludgave, hvis Existens efter deres ikke afbeviste Benægtelse endog var dem aldeles ubekjendt, hvorimod de have afbenyttet de Billeder af Doré, som ere optagne i den senere i Stuttgart hos E. Hallberger udkomne Bibeltext og trykte i Stuttgart efter de oprindelig i Tours brugte Clichéer, idet de ad lithografisk Vej have kopieret en Del af Hallberger Udgavens i Stuttgart tilblevne Billeder. Herved, og da Hallberger Udgaven udvortes fremtræder som Originaludgave, finder Retten nu ikke, at der er sket noget til Ansvar forpligtende Indgreb i den Ret til Benyttelse af de originale i Tours støbte Clichéer efter Doré's Illustrationer, som, efter fra Marne & fils i December 1872 at være overdragen Germandt i Stokholm, af denne delvis er overført paa Citanten ifølge Overenskomsten af Marts 1874, og selvfølgelig kunde Citantens Ret i intet Fald, hvad han dog paastaar paa Grund af Ordene „for Fremtiden“ i Overenskomstens Post 2, men hvorimod de Indstævnte protestere, strække sig ogsaa til de før Marts 1874 trykte Billeder i de Indstævntes Billedbibel.

Idet de Indstævnte, for Indstævnte Triers Vedkommende hans Bo, allerede som Følge heraf blive at frifinde, ville Søgsmaalets Omkostninger efter Omstændighederne være at ophæve.

Det til Sagen hørende stemplede Papir har rigtigheden været forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Bogtrykker S. Trier eller nu hans Bo samt Journalist E. Meyer, bør for Tiltale af Citanten, Boghandler Fr. Wøldike, i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger ophæves.

Under Sagen Nr. $\frac{210}{1875}$ paastod Citanten, Vognmand J. Olsen og Entreprenør Th. Alexander, Indstævnte, Vognmand A. Thomsen, tilpligtet dels at erlægge 93 Kr. 70 Øre, hvilken Fordrings Rigtighed anerkjendtes af Indstævnte, dels at betale dem for Bygningsmaterialier, afhentede fra en nedbrudt Bygning, 1499 Kr. 29 Øre. Indstævnte erklærede ikke at have

kjøbt og heller ikke at have modtaget alle de paa Regningen opførte Gjenstande samt benægtede, at de derpaa opførte Priser stemmede med den indgaaede Overenskomst, hvorfor han fordrede det paastaaede Beløb nedsat til 1022 Kr. 8 Øre. I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 Januar 1877 hedder det herom saaledes:

„Hvad nu angaar Indstævntes Indsigelser — have Citanterne gjort gjældende, at disse maa være uden Betydning ligeoverfor den af Indstævnte fremlagte Kontrabog, da denne, — om hvilken Citanterne paastaa, at den udelukkende har været i Indstævntes Besiddelse siden Marts Maaned 1875, da Regnskabet mellem Parterne var blevet fuldstændig afsluttet, medens efter Indstævntes Paastand Bogen først er kommen i hans Værge umiddelbart førend Anlægget af nærværende Sag — skal indeholde Bevis ikke blot for, at Indstævnte har erholdt Alt hvad der findes anført i den, men ogsaa for, at han har kjøbt alt dette, og at hvad der er debiteret ham i samme, er de Priser, hvortil Gjenstandene ere kjøbte, og heri findes der ogsaa at maatte gives Citanterne Medhold. Da nemlig Indstævnte, som ved Sagens Anlæg var i Besiddelse af Bogen, ikke har præsteret nogetsomhelst Bevis for, at denne, saaledes som af ham paastaaet, først er kommen ham i Hænde c. 8 Dage før Sagens Anlæg, hvad der efter Øjemedet med Førelsen af en Kontrabog ikke kan have Formodningen for sig, saa meget mindre som den seneste Leverage ifølge Bogens Udvisende skal have fundet Sted den 16 Marts 1875, maa man gaa ud fra Citanternes Assertum om, at Bogen i alt Fald inden Udgangen af Marts Maaned er kommen i Indstævntes Besiddelse, og naar nu Indstævnte fremdeles imod Citanternes Benægtelse ikke har godtgjort, at han forinden Forligsklagen udtoges — den 5 Maj 1875 — har fremsat nogensomhelst Indsigelse mod Indholdet af Kontrabogen, uanset at han — som anført — maa antages at have havt samme i sit Værge siden Slutningen af den foregaaende Marts Maaned, vil han ikke her under Sagen kunne høres med sine først nu fremsatte Bemærkninger mod Rigtigheden af Bogens Indhold. Indstævnte vil saaledes overensstemmende med Citanternes Paastand — — være at tilpligte at betale disse 1592 Kr. 99 Øre med Renter deraf som paastaaet — —“

A. S. Nr. $\frac{338}{1975}$. Gaardfæster Hans Rasmussen (Prok. Alberti)

contra

Gaardfæster Peder Christensen af Vester-
egesborg (Prok. Lunn).

En Gaardfæster kjendt uberettiget til at aflægge en over hans Grund løbende Gangsti, der ikke var optagen paa Regulativet over de offentlige Gangstier, da den i Alders Tid havde været til Benyttelse for en anden Fæstegaard og derhos for denne havde en særlig af dens Retning og Beliggenhed ogsaa for Andenmand fremgaaende Betydning*).

(Afsagt den 15 Januar 1877).

Under nærværende i 1ste Instans ved Vordingborgs søndre Birk paadømte Sag søgte Citanten, Gaardfæster Hans Rasmussen, Indstævnte, Gaardfæster Peder Christensen af Vester-egesborg, til under en daglig Bøde at gjenaaabne og farbargjøre til uhindret Benyttelse for Fodgængere til og fra Citantens Gaard en paa et fremlagt Situationskort med Bogstaverne a b c betegnet Gangsti mellem den private Kjørevej over Indstævntes Gaardlod i Vesteregesborg og til op over dennes vestlige Skjelhegn navnlig i den paa Kortet angivne gamle sydligst gaaende Linie, hvilken Gangsti Indstævnte skal have oppløjet og afspærret, saavel som til paa det Sted, hvor Stien over det ommeldte Skjelhegn ved Punktet c paa Kortet fører ind paa Nabolodden, at gjenopsætte en saadan Overgangssten, som før Stiens Afspærring skal have været der; saa paastod han og Indstævnte for uberettiget og egenmægtig at have afspærret Stien anset med Straf og tilpligtet at betale Sagens Omkostninger skadesløst. Sit Søgmaal støttede Citanten paa, at den omhandlede Sti, indtil Indstævnte i Foråret 1873 lod den afspærre, stedse navnlig lige siden Citantens Gaard i Aarhundredets Begyndelse udflyttedes, frit og uhindret havde været benyttet blandt Andet til Færdsel til og fra hans nuværende Gaard og i den samme Rething kun med den Forskjel, at Indstævnte omtrent 3 Aar før Afspærringen havde omlagt den noget længere mod Nord og der-

*) Jfr. U. f. R. 1873. 321 med Note og 798 samt 1876. 289 (H. R. T. 1875. 473).

efter paa et kort Stykke i sydlig Retning langs det vestlige Skjel indtil det paa Kortet med c betegnede Punkt ved Nabo- grunden; at Stien derhos var af en særdeles Betydning for hans Gaard, da den giver en noget kortere og ialfald til alle Aarets Tider bekvemmere Adgang for Fodgængere til Kirke, Skole og By, og at Indstævnte endelig havde foretaget Afspærringen uden forudgaaende Varsel til Citanten eller andre Vedkommende.

Indstævnte paastod sig derimod frifunden for Citantens Tiltale med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han for sit Vedkommende dels anførte, at det kun skyldtes frivillig Indrømmelse fra ham og hans Forgængere i hans nuværende Gaards Besiddelse, at Stien overhovedet er bleven befærdet af Fremmede, i hvilken Henseende Gaardens tidligere Besiddere ved af og til at omlægge Stien noksom havde tilkjendegivet deres Raadighed, dels benægtede, at Færdslen har fundet Sted i umindelig Tid, dels endelig fremhævede, at Citanten ialfald ikke vilde kunne godtgjøre nogen særlig Adkomst til Færdsel paa Stien for sin Gaards Vedkommende.

Efter at der under Sagen var blevet erhvervet 2de Thingsvidner henholdsvis af Citanten og Indstævnte, blev der ved Underrettens Dom af 31 Marts 1875 givet Indstævnte Medhold i hans Paastand, dog saaledes at Sagens Omkostninger hævdedes, og det er denne Dom, som Citanten derefter ved Stævning af 28 Juni s. A. har indanket for nærværende Ret, for hvilken Parterne fastholdende deres Paastande og Indsigelser fra 1ste Instans have procederet, Citanten til Underretsdommens Forandring og Indstævnte til dens Stadfæstelse, medens de derhos hver især have paastaet sig Sagens Omkostninger ved Overretten tilkjendte skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Ligesom Tvisten alene drejer sig om den Del af Stien, som efter Kortets Udvisende fører over Indstævntes Grund, idet der ikke er rejst nogen Hindring for dens Fortsættelse paa Indstævntes vestlige Nabolod, hvorfra den, efter at have forenet sig med Gangstien til Myrup, munder ud i Landevejen fra Vordingborg til Næstved noget Norden for Vester-egsborg Skole og tæt ved Byens Kirke, saaledes er det in confesso under Sagen, at Stien ikke findes optagen paa det i Henhold til Lov 4 Juli 1850 forfattede Regulativ for vedkommende Sogns offentlige Gangstier, idet den vel, efter at der var blevet klaget til Sogneraadet over dens Afspærring, blev optagen i Regulativet, men atter udslettet ifølge Beslut-

ning af Amsraadet, for hvilket Indstævnte havde ført Besværing herover. Stien henhører altsaa til de i nysnævnte Lovs § 5 omhandlede, hvis Bevarelse afhænger af, at vedkommende Private kunne godtgjøre gyldigt Retskrav paa samme.

Efter hvad der under Sagen er oplyst dels ved de tidligere berørte Thingsvidner dels ved et af Citanten, medens Sagen har henstaaet her ved Retten, erhvervet yderligere Thingsvidne, findes det nu ved et ikke ubetydeligt Antal lovfaste Vidner, af hvilke Fleres Erindring naaer over 60 Aar tilbage i Tiden, medens Enkelte desuden støtte sig til, hvad de i deres Barndom have erfaret af deres Forældre eller andre gamle Folk, skjellig bevist, at Stien uhindret og væsentlig i samme Retning — i hvilken Henseende det skjønnes at være uden Betydning, at den paa Grund af Jordens Drift undertiden er bleven oppejlet, eftersom den strax derefter atter er bleven banet af Fodgængere, eller at den en enkelt Gang af en eller anden midlertidig Aarsag har været omlagt ved det paa Kortet angivne Vandingssted ved Indstævntes Grund — og uden at der er fremkommet Noget til Støtte for Indstævntes Paastand om, at Færdslen har været betinget af hans eller hans Formænds Samtykke, har været benyttet af Alle og Enhver, deriblandt ogsaa Beboerne af Citantens Gaard i en saa lang Aarrække, som udkræves til Erhvervelse ved Alderstids Hævd.

Indstævnte gjør imidlertid som ommeldt herimod paa sin Side gjældende, at den blotte bevisliggjorte Deltagelse i den almindelige Færdselsret endnu ikke efter forommeldte Lov af 1850 er tilstrækkelig til at hjemle Citanten den paastaaede Ret, men at der hertil endvidere udfordres, at Citanten enten har udøvet en særlig Raadighed over Stien, eller at denne har været til særlig Brug for Citantens Gaard, eller som Kirke-, Skole- og Bysti har særlig Betydning for denne fremfor andre Ejendomme.

Om nu end Indstævnte heri maa gives Medhold, fremgaar det imidlertid for det Første af Situationskortet, at Retningen af den saakaldte Markvej til Citantens og Indstævntes Gaarde m. m. er bleven forandret — hvad ogsaa Indstævnte har indrømmet at være sket for 5 à 6 Aar siden — idet den tidligere gjorde en Bugtning mod Vest til Punktet b. Af Indstævntes Bemærkninger under Proceduren fremgaar det endvidere, at han erkjender, at Hovedindkjørselen fra denne Markvej til hans Gaard ligeledes for nogle Aar siden er bleven omlagt, og at den, før dette skete, ikke gik som

nu paa Kortet angivet, men netop ved Punktet b bøjede af og gik Syd om Vandingsstedet ind til Gaarden, medens derimod Stien dengang som nu førte Norden om Vandingsstedet. Stien og Indkjørselen til Indstævntes Gaard stødte saaledes i hin Tid først sammen ved oftnævnte Punkt b, og denne Omstændighed peger efter Forholdets Natur afgjørende hen paa, at Stien i sin Helhed i ethvert Tilfælde ikke er bleven banet af Hensyn til Færdselen til og fra Indstævntes Gaard. Kommer nu hertil, at Citantens Gaard, efter hvad navnlig det senest optagne Thingsvidne oplyser, ifølge Udsagn af 3de Vidner, som have tjent i Aarene fra 1838 - 1844 eller 45 henholdsvis paa Indstævntes og Citantens nuværende Gaarde, endnu saa langt ned i Tiden, som disses Tjenestetid antyder, har været den yderste Udflyttergaard paa Vesteregesborg Mark imod Nordøst og dens Beboere de fjerneste, som herfra søgte Byens Kirke og Skole, samt da de foranførte 3de Vidner endvidere udtrykkelig have forklaret, at Stien i deres Tid er bleven baade benyttet og anset som rette Kirke- og Skolesti for Citantens Gaard og dens Beboere, saa skjønnes der efter samtlige saaledes godtgjorte Forhold i deres Forbindelse tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at den ommeldte Sti har været af en saadan særlig, af dens Retning og Beliggenhed ogsaa for Andenmand fremgaende Betydning for Citantens Gaard og dens Beboere, at derpaa, naar som in casu de øvrige Betingelser navnlig Tidsvarigheden ere tilstede, maa kunne fanges Hævd.

Da saa godt som samtlige Vidners Forklaring nærmest angaar Stien i dens ældre Retning, medens det er in confesso, at sammes Omlægning i den paa Kortet betegnede nye Linie først har fundet Sted 3 Aar før dens endelige Afspærring, og da der ikke af Citantens Undladelse af tidligere at paatale denne Omlægning kan udledes, at han skulde have givet Afkald herpaa, hvad ej heller af Indstævnte er blevet paastaet — vil det saaledes blive Stien i dens paa Kortet angivne gamle Linie, som Indstævnte ifølge Citantens Paa-stand under en Dagmulkt, der findes at kunne bestemmes til 5 Kr. og vil være at tillægge Præstø Amts Fattigkasse, vil have at gjenaa og farbargjøre tilligemed en for Fodgængere fremkommelig Overgang eller Aabning ved Punktet c i det vestlige Skjelhegn, idet der ikke imod Indstævntes Benægtelse skjønnes tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at der paa dette Sted fra gammel Tid har været anbragt nogen Stente.

Til at anse Indstævnte med Straf efter Citantens Paa-stand findes der efter Omstændighederne ingen Føje og ville Sagens Omkostninger saavel ved Underretten som ved Overretten være at ophæve.

— — — men iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Gaardfæster Peder Christensen af Vester-egesborg, bør under en Præstø Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 5 Kr. for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, gjenaabne og farbargjøre til uhindret Benyttelse for Fodgængere til og fra Citanten, Gaardfæster Hans Rasmussens Gaard den paa det fremlagte Situationskort med Bogstaverne a b c betegnede Gangsti mellem Kjørevejen over Indstævntes Gaardlod i Vesteregesborg til og over dennes vestlige Skjelhegn i den paa Kortet angivne gamle Linie, og ved Punktet c i Skjelhegnet tilvejebringe den for Færdslen fornødne Overgang eller Aabning, men iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

A. S. Nr. ⁷¹⁴/₁₈₇₆. Sognepræst Schjætz af Hasle (Højesterets-sagf. Bagger)

contra

Kjøge Byraad (Ingen).

Da en Præst, før han paany viede en fraskilt Mand, havde forvisset sig om, at denne havde betalt de ifølge Amtsresolution forfaldne Bidrag til hans første Familie, som var under Fattigvæsenet, Erstatningsansvar for Fattigvæsenets andre urefunderede Udlæg til denne Familie før den nye Vielse ikke fundet at paahvile Præsten.

(Afsagt den 15 Januar 1877).

Efter at Carl Julius Hilstrøm, der er forsørgelsesberettiget i Kjøge, havde forladt sin Hustru Ane Kirstine Christiansdatter og dennes Børn sammesteds, blev han paa Andragende fra de Indstævnte, Kjøge Byraad, ved Præstø Amts Resolution af 22 Septbr. 1869 paalagt at yde et aarligt Bidrag af 16 Rd. til hans ommeldte, under Kjøge Fattigvæsens Forsørgelse værende Familie, og under 24 Decbr. s. A. blev der meddelt ham og Hustru Bevilling til at leve separerede fra Bord og Seng, hvornæst Ægteskabet aldeles ophævedes ved Bevilling af 8 Maj 1873. Den 21 Juni næstefter blev Hilstrøm af Citanten, Sognepræst Schjætz af Hasle, viet til Trine Marie Andersen af Lysholm.

Da denne Vielse blev foretagen uden forud erhvervet Samtykke fra Kjøge Fattigvæsen, søgte de Indstævnte under nærværende, i 1ste Instans ved Bregentved Gissfeld Birkeret anlagte Sag Citanten dels til at betale til Kjøge Kjøbstads Fattigvæsen 511 Kr. 66 Øre, som udgjør det Beløb, Fattigvæsenet indtil 30 Juni 1875 havde udlagt til Forsørgelse af Hilstrøms Familie efter Fradrag af hans Bidrag efter Amtsresolutionen, dels til endvidere at erstatte bemeldte Fattigvæsen den Understøttelse, som efter 30 Juni 1875 maatte være eller blive anvendt til Hilstrøms Familie saavel af første som andet Ægteskab. Citanten procederede derimod til Frifindelse.

Ved den d. 28 April 1876 afsagte Underrettsdom blev Citanten i Overensstemmelse med en af de Indstævnte nedlagt subsidær Paastand dømt til at betale 246 Kr. med Renter fra Klagens Dato, 6 Marts 1875, hvilke 246 Kr. udgjorde den Familien, indtil Vielsen foretoges, ydede Understøttelse, men iøvrigt blev Citanten frifunden for de Indstævntes Tiltale og bleve Processens Omkostninger ophævede samt de for Parterne, der begge havde haft fri Proces, beskikkede Sagførere tillagte Salærer af det Offentlige.

Denne Dom har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han har paastaaet sig i det Hele frifunden og tillagt Sagens Omkostninger for Overretten, idet han formener, at han, ved at overbevise sig om, at alle Bidrag efter Amtsresolutionen vare betalte, har iagttaget, hvad der paalaa ham efter Fr. af 30 April 1824 § 3 Nr. 10.

De Indstævnte ere, skjøndt lovligen stævnedes, hverken mødte eller have ladet møde her for Retten, og Sagen vil derfor i Medfør af Lovens 1—4—30 cfr. Fr. 3 Juni 1796

§ 2 være at paakjende efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig den Underretsakten.

Om det nu end i Almindelighed maa antages, at en Ægtemand maatte være pligtig at refundere vedkommende Fattigvæsen Alt, hvad der maatte være ydet hans forladte Familie, saa findes dog in casu den Omstændighed, at Kjøge Fattigvæsen i Medhold af den gjældende Lovgivning havde faaet Hilstrøms Forpligtelse konstateret ved den ovennævnte Amtsresolution, at maatte medføre, at Citanten, der forinden Vielsen havde forvissat sig om, at Alt, hvad der da skyldtes efter Resolutionen, var betalt, ingen særlig Opfordring kunde have til at søge yderligere Oplysninger fra Kjøge Fattigvæsen.

Citanten findes derfor ikke ved den foretagne Vielse at have vist nogen Forsømmelse, der kan forpligte ham til Erstatning, selv om der antoges at være en virkelig Causalforbindelse mellem det paaklagede Forhold fra Citantens Side og den Fattigforsørgelse, hvorfra Kravet hidrører.

I Henhold til det saaledes Anførte vil Citanten være at frifinde for de Indstævntes Tiltale, og Underretsdommen for saa vidt være at forandre, medens den med Hensyn til Bestemmelserne om Sagens Omkostninger og de tilkjendte Salærer findes at maatte stadfæstes.

Sagens Omkostninger for Overretten blive efter Omstændighederne at hæve.

Det fornødne stemplede Papir er her for Retten forbrugt.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse sammesteds har været lovlige.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Sognepræst Schjøtz af Hasle, bær for de Indstævnte, Kjøge Byraads Tiltale i denne Sag fri at være.

I Henseende til Sagens Omkostninger og de Sagførerne i 1ste Instans tillagte Salærer bær Underretsdommen ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger ved Overretten ophæves.

A. S. Nr. ⁵⁸⁹₁₈₇₆.

Prokurator Winther Aktor

contra

Tiltalte Detaillist Rasmus Nielsen af Birket
(Def. Højesteretssagf. Zahle).

En Detaillist ikke funden strafbar for en imod hans udtrykkelige Forbud fra hans Udsalg af hans Handelslærling foretagen ulovlig Brændevinsudskænkning*).

(Afsagt den 19 Januar 1877).

Under nærværende fra Lollands Nørreherreds Politiret hertil indankede Sag er Tiltalte, Detaillist Rasmus Nielsen af Birket, hvem der under 14 Juli 1871 er blevet meddelt Næringsbevis paa at drive Brændevinshandel, og som ifølge et d. 13 Maj sidstleden indgaaet Politiretsforlig har for ulovlig Brændevinsudskænkning til vedkommende Amtsfattigkasse erlagt en Bøde af 20 Kr., hvilken Afgjørelsesmaade af ham er vedtagen i Gjentagelsestilfælde at skulle medføre Doms Virkning i Medfør af Næringslovens §§ 77, 78, 79, — for 2den Gang begaaet ulovlig Brændevinsudskænkning bleven anset med en Maribo Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 40 Kr. og Forbrydelse af sin Ret til Brændevinshandel.

Ved de under Sagen førte Vidner er det nu vel ogsaa godtgjort, at der i afvigte Juli Maaned gjentagne Gange for Betaling er blevet udskænket blandt Andet Solbærrum fra Tiltaltes Butik i Birket; men ligesom det af de afgivne Vidneforklaringer fremgaar, at Tiltalte de Gange, Udskænkningen er foregaaet, har været fraværende, og at det har været hans Handelslærling, som har foretaget Udskænkningen, saaledes er det ved den Sidstnævntes Erkjendelse i Forbindelse med det iøvrigt Fremkomne oplyst, at denne ved saaledes at udskænke Snapse har handlet mod Tiltaltes udtrykkelige Forbud, samt at han har skjult det Forefaldne for Tiltalte, idet han har henlagt de modtagne Penge i Butikksskuffen uden senere at underrette Tiltalte herom.

Under disse Omstændigheder findes den skete Udskænkning ikke at kunne medføre Strafansvar for Tiltalte, som saaledes vil være at frifinde for det Offentliges Tiltale, dog at han vil have at tilsvare Sagens Omkostninger, derunder

*) Jfr. U. f. R. 1869. 1104, 1870. 1010, 1871. 753, 1872. 305 (H. R. T. 1869. 511 og 1870. 368).

Salær til den beskikkede Aktor, Prokurator Winther, med 10 Kr., hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Salær for Defensionen, da Tiltalte har besørget denne ved en privat engageret Forsvarer.

Sagens Behandling ved Politiretten og Aktors Sagførelse her ved Retten har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Detaillist Rasmus Nielsen af Birket, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være, dog at han udræder Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Prokurator Winther, med 10 Kr.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{500}{1874}$. Forhenværende Regnskabsfører C. G. Jensen (Prok. Ronge)

contra

Koholder Jensen (Prok. Sinding).

En Skjønforretning tilsidesat, da Skjønsmændene under et Forhør havde erkjendt ikke at have udvist „for-nøden Paapassenhed“. — Spørgsmaal, om en Grundejer, der ifølge Deklaration skulde taale Vandløb fra Naboejendommen, var pligtig at taale Benyttelse af en af ham istedetfor den tidligere aabne Rendesten anbragt underjordisk Rørledning.

(Afsagt den 22 Januar 1877).

Citanten, forhenværende Regnskabsfører C. G. Jensen, der ejer Matr. Nr. 88 B 1 og C 4 eller Gade Nr. 92 paa Blegdamsvejen, søger under nærværende Sag Indstævnte, Koholder Jensen, som Ejer af Nabogaarden Matr. Nr. 88 A 1 eller Gade Nr. 90 i Anledning af den formentlig uberettigede Maade, hvorpaa Indstævnte i flere Henseender benytter denne sin Ejendom og derved tilføjer Citanten og hans Ejendom Skade; og gaar Citantens endelige Paastande i Sagen ud paa:

1. at Indstævnte tilpligtes at skaffe Fugtigheden bort af hans til Citantens Sidebygning stødende Kostalds Gavl, for saa vidt den kommer Citantens Gavl til Skade,
2. at Indstævnte tilpligtes at borttage dels en Dør og 2 Vinduer, der ere anbragte i Indstævntes fornævnte Staldbygning, som ligger umiddelbart ud til den til Citantens Ejendom hørende saakaldte Passage, dels et i samme Bygnings Endegavl ind imod Citantens Gaard anbragt Vindue, samt at tilmure eller tillukke Aabningerne,
3. at Indstævnte tilpligtes at give den paa det nordøstlige Hjørne af hans Hus anbragte Regnvandsafløbsrende en saadan Forandring, at den ikke leder Vandet umiddelbart eller middelbart ind paa Citantens Grund,
4. at Indstævnte kjendes uberettiget til at lede eller feje Vand eller Snavs ind i den til Citantens Ejendom hørende Passage eller brolagte Indkjørsel og til at lade Afløbet af hans Stald flyde ind i Citantens Kloak eller istedetfor dette Sidste: Citanten kjendt berettiget til at lukke Kloaken for Tilløb fra Indstævntes Ejendom, imod at Citanten igjen anlægger den Rendesten, der tidligere har modtaget Vandafløbet fra hans Ejendom og aabner for dette Vandafløb til Rendestenen, dog ikke for Kourin og Exkrementer.

Indstævnte, som procederer til Frifindelse har

ad Citantens Nr. 1 benægtet, at Fugtigheden i Citantens Bygning hidrører fra Staldbygningen, eller at han herfor kan være ansvarlig;

ad Citantens Nr. 2 paastaaet, at han er berettiget til at have Døren og de 3 Vinduer paa Grund af 20aarig Hævd, ligesom hans Ret til Døren og de to Vinduer ud til Passagen formentlig er en ligefrem Følge af, at han efter Deklaration udstedt den 6 Septbr. 1851 af Citantens Ejendoms daværende Ejer og thinglæst den 8de s. M. er berettiget til Indkjørsel over Passagen til sin Ejendom og altsaa ogsaa til paa sin umiddelbart til Passagen stødende Bygning at have Udgange og Aabninger, uden hvilke Indkjørselsretten vilde være betydningsløs;

ad Citantens Nr. 3 paastaaet, at der i over 20 Aar har været Tagrende paa det ommeldte Hushjørne, og at han følgelig er berettiget til at beholde den;

ad Citantens Nr. 4 paastaaet, at da den forommeldte Deklaration ogsaa har den Bestemmelse, at Ejeren af Citantens Ejendom skal taale Vandløb fra Indstævntes Ejendom

gjennem Matr. Nr. 88 B & C, hvor samme hidtil har været den Rendesten, hvorigjennem Afløbet gik paa den Tid. Deklarationen udstedtes, siden 1865 har været afløst af en anden, som maa han selvfølgelig være berettiget til fremdeles at benytte. Kloaken, hvorhos han har fremhævet, at der i over 100 Aar har været Stald for Heste og Køer i hans Ejendom, og at Afløbet fra Stalden altid har gaaet over Citantens Ejendom.

I Anledning af de saaledes stedfindende Uoverensstemmelser mellem Sagens Parter skal Retten bemærke.

ad Nr. 1. Imod Indstævntes Benægtelse kan det antages her under Sagen at være bevist, at den i Citantens Bygning værende Fugtighed hidrører fra Indstævntes Ejendom, eller at der i saa Henseende paahviler Indstævnte nogen Pligt; thi forsaa vidt Citanten har paaberaabt sig en offentlig Foranstaltning optagen Skjønnsforretning, da findes det naturligt at kunne tillægges denne Forretning nogen afgjørende Betydning, aldenstund Skjønsmændene under et ved Landshovs Kriminal- og Politiret optaget Forhør have været udført ikke med Nøjagtighed eller fornøden Paapassenhed. Iøvrigt skal det under denne Forretning heller lades ubemærket, at Stalden, til hvis Anlæg Citanten Sundhedskommissionens Tilladelse af 30 Septbr. 1875 Eftersyn den 3 Decbr. næstefter af Sundhedspolitiet fandt tilberedt og tilbørlig Stand, ligesom ogsaa bemeldte Politiret, som d. 15 September 1875 eftersaa Stalden, har erklæret Staldens Tilstand for at være upaaklagelig. Under disse Omstændigheder kan Indstævnte, for saa vidt denne Post angaar, at man kan finde for Citantens Tiltale.

ad Nr. 2. Det er nu vist nok, at Indkjørselsforudsætningen en Udgang fra Indstævntes Ejendom, uden at Retten ingen Betydning vilde have, men en saadan Udgang fandtes ogsaa, efter hvad der er in confesso i Sagens Deklarationens Udstedelse og eksisterer endnu, nemlig en Udgang, og det kan ikke anses som en Følge af Retten til Indstævnte at Indstævnte skulde kunne anbringe Vinduer og Døre, som ikke fandtes i Aaret 1851. For at Indstævnte hertil kunne være berettiget, maatte han enten have Fortog udenfor Sagen for Døren og de 2 Vinduers Vedkommende, hvilket han ikke har, idet det er givet i Sagen, at Citanten er berettiget til den hele Passage, og Indstævntes Ret til Indkjørsel følger naturligvis ikke, som han har forment, medfører Fortog Lovens Betydning, eller have vundet Hævd paa de 3 Vinduer, men dette er ikke in casu Tilfældet,

stund det under Sagen er oplyst, at saavel Døren som alle 3 Vinduer først ere anbragte i Aaret 1856, medens nærværende Sags Paatale er sket ved Klage til Forligskommissionen af 11 August 1874. Citantens Paastand under denne Del af Sagen bliver altsaa at tage til Følge.

ad Nr. 3. Vel maa det, efter hvad der i Sagen foreligger, antages, at der 20 Aar før nærværende Sags Paatale har været anbragt en Tagrende paa det ommeldte Hushjørne, men den da eksisterende Rende blev i Aarene 1856 eller 1857 paa Grund af en af daværende Ejer foretagen Forandring ved Taget erstattet ved en anden omtrent sammesteds anbragt Rende, der blev givet en anden Form, og Citanten har benægtet, at Afløbet fra Tagrenden i dens ny Skikkelse udrynder sammesteds eller paa samme Maade som fra den ældre Rende, hvilken Benægtelse ikke findes at være afvist af Indstævnte, saa at det ikke er godtgjort, at Afløbet, som det nu er, har bestaaet i 20 Aar; Indstævntes Paastand paa ved Hævd at have erhvervet Ret til den nuværende Tilstand vil derfor ikke kunne tages til Følge; og da der nu ikke fra Indstævntes Side er gjort nogen Paastand om Ret for ham til at retablere den ældre Tilstand, vil Citantens Paastand være ogsaa under denne Post at give Medhold.

ad Nr. 4. Efter Parternes Procedure maa det antages, at Paastanden under denne Post alene drejer sig angaaende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at benytte Kloaken, og den til samme fra hans Bygning førende Rende. I saa Henseende skal fremhæves, at det under Sagen er oplyst, at Ejeren af Matr. Nr. 88 B & C i Aaret 1865 har opført Kloaken istedetfor den Rendesten, til hvilken der efter Deklarationen fra Indstævntes Ejendom havdes Afløb, og at Citanten i Aaret 1870 istedetfor det Stykke af den aabne Rendesten, der fra Indstævntes Stald førte til Kloaken, har nedlagt en underjordisk Rørledning, men under disse Omstændigheder vil det ikke kunne forbydes Indstævnte at benytte Kloaken gennem de Afløb, som saaledes have eksisteret siden de nævnte Aar, og da det, efter hvad der i Sagen er oplyst, maa antages, at den Bygning, som stod, hvor Stalden nu ligger, og som for over 20 Aar siden blev benyttet til Stald for Heste og Køer, havde Afløb til Rendestenen — ligesom ogsaa at saadant Afløb fra den nuværende Stald har fundet Sted siden Kloakens Indretning — findes Indstævnte ikke at kunne kjendes uberettiget til ogsaa for Afløb fra Stalden at benytte Kloaken. At Citanten skulde være beret-

tiget til at lukke Kloaken for Tilløb fra Indstævntes Ejendom, naar han igjen anlagde den Rendesten, der paa Deklarationens Tid, altsaa den 6 Septbr. 1851 og indtil 1865, modtog Afløbet fra Indstævntes Ejendom, skjønnes ikke at kunne erkjendes; thi vel findes Deklarationen efter sit Indhold ikke at hjemle Indstævnte videre end det Afløb, som paa den Tid fandt Sted, men efter hvad der under Sagen er oplyst, maa det antages, at Kloaken i 1865 blev anlagt istedetfor Rendestenen efter fælles Overenskomst mellem Citanten og den daværende Ejer af Indstævntes Ejendom, som endog tildels deltog i Udgifterne ved denne Forandring, og det vil herefter ikke kunne tilstedes Citanten ensidigen at aflægge eller spærre Kloaken. Lige saa lidt vil Citanten kunne anses berettiget til at forandre til aaben Rendesten den i 1870 anlagte Rørledning, aldenstund denne Lødnings nu engang er sat i Forbindelse med Kloaken netop i det Øjemed at modtage Afløbet til Kloaken fra Indstævntes Stald, hvilket Afløb, hvortil Indstævnte efter det Ovenanførte er berettiget, nu ikke vil kunne tilstedes gennem en aaben Rendesten. Under denne Del af Sagen vil Indstævnte følgelig blive at frifinde for Citantens Tiltale.

Processens Omkostninger, som hver af Parterne har paastaet sig tilkjendt hos Modparten, ville efter Omstændighederne være at ophæve.

— — — Iøvrigt har det fornødne stemplede Papir i Sagen været forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Koholder Jensen, bær under en Mulkt af 5 Kr. til Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse for hver Dag, denne Dom siddes overhørig, inden 8 Uger fra Dato

1. borttage den i Staldbygningen til hans Ejendom Matr. Nr. 88 A 1, Gade Nr. 90 paa Blegdamsvejen anbragte Dør og de 3 i samme Bygning anbragte Vinduer samt tilmure eller tillukke Aabningerne.
2. give den paa det nordøstlige Hjørne af hans Hus anbragte Regnvandsafløbsrende en saadan Forandring, at den ikke leder Vandet umiddelbart eller middelbart ind paa Citantens, forhenværende Regnskabsfører C. G. Jensens tilstødende Ejendom Matr. Nr. 88 B & C Gade Nr. 92 paa Blegdamsvejen.

Iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger ophæves.

At efterkommes under Adfærd efter Loven. — — —

Sagen Nr. $\frac{1871}{1876}$ Sagfører O. Andersen som Mandatarius for Skifteretten i Kjøbenhavns Amts søndre Birk, der behandler Tømmermester A. F. Tegners Konkursbo (Prok. Bay)

contra

Grosserer A. Hindenburg (Adv. Hindenburg)

Spørgsmaal, om et Haandpant maatte anses givet af Debitor alene til Sikkerhed for den daværende Gjæld eller tillige for senere Gjældsposter. Efter samtlige oplyste Omstændigheder Bevisbyrden for Panterettens mindre Omfang fundet at paahvile Debitor.

(Afsagt den 22 Januar 1877).

Under nærværende Sag har Citanten, Sagfører O. Andersen som Mandatarius for Skifteretten i Kjøbenhavns Amts søndre Birk, der behandler Tømmermester A. F. Tegners Konkursbo, paastaaet Indstævnte, Grosserer A. Hindenburg, tilpligtet at hetale ham 1421 Kr. 40 Øre som Differencen mellem Auktionsprovenuet af en det nævnte Bo tilhørende Panteobligation, som Indstævnte som Panthaver har ladet bortsælge, og det Beløb, hvorfor Obligationen skal være stillet som Pant, med Renter 5 p. c. aarlig fra Forligsklagens Dato den 9 Marts d. A. og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, der har paastaaet sig frifunden med Tilkjendelse af Sagens Omkostninger, har derhos, forsaavidt denne Paastand ikke tages til Følge, under et anlagt Kontræsøgsmaal paastaaet Boet kjendt pligtigt at taale Likvidation i det paastævnte Beløb for hans Fordring i Boet stor til Rest 3559 Kr. 28 Øre, med Renter 6 p. c. aarlig fra 1 Oktober 1875, samt tilpligtet at betale Kontræsøgsmaalets Omkost-

ninger, hvorimod Hovedcitanten har protesteret imod, at der tillægges Kontracitanten den paastaaede Likvidationsret, og derhos paastaaet sig frifunden under Kontrasøgsmaalet med Tilkjendelse af dettes Omkostninger.

Det er under Sagen in confesso, at det paastævnte Beløb, 1421 Kr. 40 Øre, udgjør Resten af Auktionsprovenuet for en Boet tilhørende, af Fallentens Moder, Enkefru Tegner, d. 23 Novbr. 1874 til Fallenten udstedt Obligation, stor 2000 Kr., der ved en den 23 Juni 1875 læst Paategning er forhøjet med 1300 Kr., altsaa ialt 3300 Kr., hvilken Obligation Kontracitanten, hvem Obligationen i sin Tid af Fallenten har været stillet til haandfaaet Pant, efter Overenskomst med Skifteretten i dennes Konkursbo har realiseret ved offentlig Auktion; men da Boet ikke har villet erkjende, at Obligationen, som af Kontracitanten paastaaet, skulde være givet ham i Haandpant for hele Fallentens Gjæld til ham — hvilken Gjæld af Kontracitanten er anmeldt i Boet med et Beløb af over 4000 Kr. — men derimod kun, at den var given i Pant for Fallentens Vexelgjæld, der udgjør til Rest 618 Kr. 60 Øre, har det anset Kontracitanten pligtig til at indbetale Differencen mellem dette Beløb og Auktionsprovenuet, 2040 Kr., hvilken Difference udgjør de paastævnte 1421 Kr. 40 Øre, i Boet.

Af en fremlagt Udskrift af Kontracitantens Bøger, hvis Rigtighed er in confesso, fremgaar det, at Kontracitanten og Fallenten have staaet i Forretningsforbindelse siden Novbr. 1872, og at der den 11 Marts 1875 har fundet en Opgjørelse Sted af deres Mellemværende til denne Tid, hvor der var en Saldo i Kontracitantens Favør af 1218 Kr. 60 Øre, hvilket Beløb indfriedes af Fallenten ved Udstedelsen af en Vexel paa 1218 Kr. 60 Øre, af hvilke de ovennævnte 618 Kr. 60 Øre er en Rest, hidrørende fra Vexlens Fornyelse, efter at der kontant er afbetalt paa den 600 Kr.

. (Fortsættes).

Rettelse:

Ovenfor pag. 585 Linie 16 og 18, hvor Postanordn. 28 Marts 1871 citeres, tilføjes .IV. foran .§ 3.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 1 Juni.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 40.

Den 9 Juni.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

Fremdeles fremgaar det af den ovennævnte Udskrift, at der umiddelbart efter Opgjørelsen den 11 Marts 1875, nemlig den paafølgende Dag, den 12 Marts, er paabegyndt en ny Leverance af Varer — Tømmervarer — til Fallenten, saa at dennes Gjæld til Kontracitanten ved Fallitens Udbrud var, som bemærket, over 4000 Kr., derunder indbefattet det ovennævnte Vexelbeløb af 618 Kr. 60 Øre.

Naar nu Kontracitanten til Støtte for sin Paastand, at Obligationen var stillet ham til Pant for hele Fallentens Gjæld, har villet gjøre gjældende, at Pantsætningen maatte betragtes som foregaaet allerede i Sommeren 1873, idet den omhandlede Obligation skulde være traadt istedetfor en af Enkefru Tegner til Fallenten den 8 Juli 1873 udstedt Obligation paa 600 Rd., der var givet Kontracitanten i Haandpant, og at det saaledes maa anses givet, at Obligationen ikke har tjent til Sikkerhed alene for den d. 11 Marts 1875 stiftede Vexelgjæld, — da er der, mod Hovedcitantens Benægtelse, der for saa vidt maa anses bestemt nok, ikke af Kontracitanten tilvejebragt Bevis herfor, og man maa derfor ved Sagens Afgjørelse, for saa vidt Tiden for Pantsætningen angaar, gaa ud fra, at denne, som af Hovedcitanten paastaaet, først er sket den 11 Marts 1875. Heraf findes det imidlertid ikke at kunne statueres som en ligefrem Følge, at Pantsætningen, som af Hovedcitanten paaberaabt, alene var sket for den

samme Dag stiftede Vexelgjæld, navnlig naar henses til, at det, efter hvad ovenfor er bemærket, er in confesso, at Forretningsforbindelsen efter Vexlens Udstedelse og endog umiddelbart efter denne er bleven fortsat mellem Kontracitanten og Fallenten, og det i og for sig maa have Formodningen for sig, at et Haandpant, der stilles i et saadant Forhold som det heromhandlede, stilles for hele Gjælden og ikke kun for en Del af denne, hvilken Formodning derhos in casu i en ikke ringe Grad styrkes ved, at det er in confesso, at Obligationen, medens den var i Kontracitantens Værge som Haandpant, ved den ovennævnte Paategning er bleven forhøjet med 1300 Kr., idet Hovedcitanten ikke har set sig istand til at angive nogen rimelig Grund til, at denne Paategning er sket istedetfor Udstedelsen af en ny Obligation, naar Meningens ikke skulde have været den af Kontracitanten paaberaabte, at Obligationen skulde tjene ham til forøget Sikkerhed for de ikke ubetydelige Leverancer, han, hvad Kontokuranten udviser, efter Vexlens Udstedelse havde ydet Fallenten. Det maa derfor være Hovedcitantens eller Boets Sag, mod Kontracitantens Benægtelse at bevise, at Pantsætningen kun er sket for Vexelgjælden, hvilket Bevis, som det vilde have været Fallenten let at sikre sig ved Udstedelsen af en Recipisse, imidlertid ikke er ført, hvorved bemærkes, at Hovedcitanten vel har paaberaabt, at der samtidig med Pantsætningen blev udstedt et Dokument, underskrevet af Fallenten, hvoraf det skulde fremgaa, at det var en udtrykkelig Aftale, at Obligationen kun pantsattes for Vexelgjælden, hvilket Dokument skal være forblevet i Kontracitantens Værge, hvorfor Hovedcitanten ogsaa har opfordret Kontracitanten til at fremlægge det; men mod Kontracitantens Benægtelse er det ikke bevist, hverken at et saadant Dokument er udstedt, eller at det er overleveret Kontracitanten. Efter det Anførte maa Kontracitantens Paastand, at Obligationen har været stillet ham til Haandpant for hele Fallentens Gjæld, som ikke modbevist lægges til Grund for Sagens Afgjørelse, og da det nu er in confesso, at denne Gjæld langt oversteg Auktionsprovenuet for Obligationen, kan Kontracitanten ikke være pligtig at indbetale noget af dette i Boet, hvorfor han vil være at frifinde for Hovedcitantens Tiltale, og bliver det herefter ufor nødvendent at undersøge, hvorvidt under den modsatte Forudsætning den af Kontracitanten paastaaede, under Kontrasøgsmaalet indtalte Likvidationsret kunde tilkomme ham.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Kontracitanten, Grosserer A. Hindenburg, bør for Tiltale af Hovedcitanten, Sagfører O. Andersen som Mandatarius for Skifteretten i Kjøbenhavns Amts søndre Birk, der behandler Tømmermester A. F. Tegners Konkursbo, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

A. S. Nr. $\frac{225}{1876}$. Bager A. Schou i Haarsløv med Flere*)
(Prok. Alberti)

contra

Birkedommer og Skriver i Holstejnborg
Birk H. V. Fiedler som Skifteforvalter
i det reassumerede Dødsbo efter Forpagter af Snedinge Hans Peter Schou paa Boets Vegne og Proprietær V. Wulff af Ejstrup (Adv. Halkier for Wulff).

I et Tilfælde, hvor en Mand ved Testamente havde tillagt sin Søster for hendes Livstid Rentenydelsen af en Kapital, hvilken efter hendes Død skulde tilfalde Testators eneste Barn til Eje og udelukkende Raadighed, Kapitalen anset for Livsarvingen tilhørende allerede fra Faderens Død, saaledes at derover kunde disponeres ved Testament**). — Annullation nægtet af en Skifte-decision, hvorved Skifteforvalteren, efter først at have reassumeret et Bo, i Konklusionen forkastede Paastanden om dets Gjenoptagelse, da det havde været Meningen dermed at afgjøre Spørgsmaalet om en Kapitals Inddragning under Boet; en ny Konklusion given uden Kontraappel.

(Afsagt den 22 Januar 1877).

*) Samtlige Citanters Navne nævnes paa dette Sted i Domprotokollen, men udelades her af Hensyn til Pladsen.

***) Jfr. U. f. R. 1871. 866 og 1873. 599 (J. U. 1871. 487 og 1873. 325) samt U. f. R. 1874. 284 og 1060 (H. R. T. 1874. 253).

Ved et under 15 September 1871 notarialiter oprettet Testamente, bestemte Forpagter Hans Peter Schou af Sninge, at naar han ved Døden maatte afgaa, skulde hans Søster, Frøken Christiane Schou, saalænge hun levede, nyde Renten af en Kapital paa 4000 Rd., hvilken Kapital af hans Bos Midler skulde anbringes i Holstejnborg Sparekasse, hvorigjennem Renten skulde udbetales hende, og hedder det fremdeles i Testamentet: „Naar min Søster er afgaaet ved Døden, da er det min sidste Villie, at denne Kapital tilfalder min eneste Datter, Christine Schou til Eje og udelukkende Raadighed.“ Efter at Testator samme Dag som Testamentet var oprettet, var afgaaet ved Døden, blev det ved Dødsfaldets Anmeldelse den følgende Dag for Holstejnborg Birks Skifteret bemærket, at han efterlod sig en eneste myndig Datter, fornævnte Christine Schou, hvorhos Testamentet afleveredes til Skifteretten, idet dets Indhold i Skifteprotokollen refereredes saaledes, at Afdøde derved havde bestemt, at hans Søster, Frøken Christiane Schou skulde have Rentenydelsen af 4000 Rd., saalænge hun levede, hvorefter Kapitalen skulde falde tilbage til Afdødes Datter.

Under 11 Marts 1872 oprettede derefter Afdødes ommeldte Datter et notarialiter bekræftet Testamente, hvori hun bestemte, at hendes tilkommende Ægtefælle Vilhelm Wulff, hvad enten hun døde forinden eller efter deres tilsigtede Ægteskab, skulde være hendes eneste Arving med Udelukkelse af hendes Udarvinger, og arve alle hendes Efterladenskaber, derunder ogsaa de 4000 Rd., som efter hendes afdøde Faders Bestemmelse skulde indsættes i Sparekassen for Grevskaftet Holstejnborg og Omegn til Rentenydelse for hendes Faders Søster Christiane Schou, saalænge hun levede, idet disse 4000 Rd. ved dennes Død skulde tilfalde ham eller hans Arvinger uden Indskrænkning.

Efter at Christine Schou, som imidlertid var bleven gift med sin fornævnte Forlovede, Landmand Vilhelm Wulff, under 1 Juli s. A. var afgaaet ved Døden, overtog denne som eneste og myndig Arving i Henhold til det af hende oprettede Testamente Boet efter hende og indsatte derefter under 11 og 25 Oktbr. samt 11 Decbr. 1872 under Navnet „Vilhelm Wulff gift med Christine Schou af Sninge“, i Holstejnborg Sparekasse ialt et Beløb af 4000 Rd., idet der blev givet vedkommende Konto i Sparekassens Bøger den Vedføjning: „Rentenydelsen tilkommer Frøken Christiane Schou, og Bogen er deponeret hos Sagfører Simmelhag i Fuglebjerg.“

Efter at dernæst Rentenydersken Frøken Christiane Schou d. 18 August 1875 var afgaaet ved Døden, blev der under 24 Septbr. næstefter af Prokurator Alberti som Sagfører for Forpagter Hans Peter Schous Slægtninge i 1ste Sidelinie og disses Descendenter — de under nærværende Sag optraadte Citanter, Bager A. Schou i Haarsløv, dels paa egne Vegne dels som Værg for Ellen Christine Marie Schou, for Laura Pauline Schou, for Hans Andreas Ryberg Schou og for Christian Ryberg Brynniche Schou, Frøken Ane Marie Christine Birgitte Schou, Bogholder Chr. Vill. R. Schou og Eduard Andreas Schou, Alle her af Staden, Sidstnævnte med Kurator fornævnte Bager Schou for Holstejnborg Birks Skifteret fremlagt en Rekvisition, hvorved han begjærede Boet efter fornævnte Forpagter Schou gjenoptaget til Behandling, forsaavidt angik de i dennes Testamente ommeldte 4000 Rd. eller nu 8000 Kr. med paaløbne Renter, som formentes at burde deles mellem Schous lovlige Arvinger og derfor paastodes inddragne fra Grevskabet Holstejnborgs Sparekasse i bemeldte Bo. Efter hvad der findes tilført Skifteprotokollen reassumerede Skifteretten derefter Skiftet efter Forpagter H. P. Schou i Henhold til den fremlagte Rekvisition, men da Overretssagfører Simmelhag som Mandatarius for Proprietær V. Wulff af Ejstrup protesterede imod de fremkomne Paastande og Begjæringen om Boets Reassumtion, udspandt der sig for Skifteretten en Procedure, under hvilken Citanterne paastode Boets Formue delt i 3 Dele mellem Bager A. Schou, Konditor Schous Børn og Bager P. M. Schous Børn, og som afgjordes ved Skifterettens under 13 Januar 1876 afsagte Decision, hvorved den af Prokurator Alberti for afdøde Forpagter Schous Slægtninge af 1ste Sidelinie nedlagte Paastand om Gjenoptagelsen af bemeldte Forpagter Schous Dødsbo forkastedes.

Denne Decision have nu Citanterne ved Stævning af 22 Februar næstefter til Skifteforvalteren Birkedommer Fiedler og Proprietær V. Wulff indanket her for Retten, hvor de have paastaaet, at Decisionen kjendes uefterrettelig eller underkjendes eller ophæves, og at det paalægges den indstævnte Skifteforvalter at fremme Boets Behandling ved at søge de omhandlede 8000 Kr. med Renter inddragne under Boet, og at slutte dette ved at udlodde det mulige Overskud mellem afdøde Forpagter Schous arveberettigede Slægtninge efter de Slægtskabsforhold, der fandt Sted den 18 August

1875, og uden at Indstævnte Proprietær V. Wulff betragtes som Arving, hvorhos de have paastaaet denne Indstævnte tilpligtet at betale Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Medens den indstævnte Skifteforvalter, skjøndt han findes lovlig varslet, ikke har givet Møde her for Retten, har Indstævnte Proprietær Wulff paastaaet, at den indankede Decision stadfæstes, eller at de af Citanterne nedlagte Paastande iøvrigt forkastes, samt at Sagens Omkostninger tillægges ham hos Citanterne med noget Tilstrækkeligt.

Citanternes Paastand om Decisionens Annullation er støttet paa, at det formenes at være stridende mod almindelige Retsgrundsætninger og særlig mod Bestemmelserne i Skifteloven af 30 Novbr. 1874 § 88, 2det Mbr., naar Skifteforvalteren, der ved sin Tilførsel til Skifteprotokollen den 24 September 1875 havde reassumeret Boet i Henhold til Citanternes Begjæring og den næste Dag havde udstedt Proklama til Arvinger og Kreditorer, ved sin Decision af 13 Januar næstefter dog har statueret, at Paastanden om Reassumption ikke kunde tages til Følge og saaledes har underkjendt sin egen tidligere Kjendelse om Boets Reassumption, istedetfor at han burde have fremmet Boet til Slutning.

Denne Paastand kan dog ikke tages til Følge, da det af bemeldte Decisions Præmisses tydelig fremgaar, at den netop har villet afgjøre det i Realiteten mellem Parterne omtvistede Spørgsmaal, i Anledning af hvilket Reassumptionen af Forpagter H. P. Schous Bo havde fundet Sted, -- nemlig om de omhandlede 4000 Rd. skulde søges inddragne under bemeldte Bo som tilhørende dette — og det saaledes alene maa betragtes som en urigtig Terminologi, naar Decisionen i sin Konklusion bruger det Udtryk at nægte Paastanden om Reassumption, istedetfor Paastanden om hin Kapitals Inddragelse under Boet og Fordeling mellem Citanterne, saa at der i Virkeligheden ingen Strid er mellem Decisionen og den tidligere tagne Beslutning om Reassumption.

Hvad dernæst angaar Realiteten af den appellerede Sag, som saaledes bliver at paakjende, drejer Striden mellem Parterne sig, som meldt, om, hvorvidt Forpagter Schous Arvinger i 1ste Sidelinie maa antages arveberettigede til de oftommeldte 8000 Kr., eller om disse maa anses at være tilfaldne Indstævnte som testamentarisk Arving efter sin Hustru, Forpagter Schous eneste Datter. Citanterne gjøre i saa

Henseende gjældende, at den ommeldte Kapital efter Testamentets Indhold og hele Affattelse maa betragtes som et Beløb, der ved Forpagter Schous Død endnu ikke var faldet i Arv, men derimod fremdeles maatte henregnes til hans Bos Midler, saaledes at Arvefaldet med Hensyn til denne Del af Boet først indtraadte i det Øjeblik, da Rentenydersken afgik ved Døden. Da nu, som det af det Foregaaende fremgaar, Forpagter Schous Datter alt var afgaaet ved Døden, dengang Rentenydersken døde, og Testamentet kun tillægger Datteren Beløbet, saafremt hun overlever Tanten, maa Summen efter Citanternes Formening ved Sidstnævntes Død falde i Arv til Forpagter Schous nærmest arveberettigede Slægt, navnlig, da hans Forældre forlængst ere døde, til hans Slægtninge i 1ste Sidelinie — Citanterne — idet hans Datter, som paa den Tid, hun oprettede sit Testamente, ikke havde nogen Ejendomsret over Beløbet, ikke gyldigen ved Testamente har kunnet disponere over det til Fordel for sin eventuelle Ægtefælle, Indstævnte Proprietær Wulff.

Denne Citanternes Anskuelse findes der imidlertid ikke at kunne gives Medhold. Da Forpagter Schou nemlig ved sin Død efterlod sig en Livsarving, nemlig hans Datter, maa Formodningen være for, at den hende tilkommende fulde Arveret til hans Bo ved Oprettelsen af hans Testamente ikke er indskrænket yderligere end Øjemedet med den af ham gjorte testamentariske Disposition krævede; men hertil maatte det være tilstrækkeligt, at Datteren berøvedes Rentenydelsen og Dispositionsretten i levende Live over den Del af hendes Arvemidler, som Testator havde villet lade sin Søster nyde godt af saalænge hun levede, hvorimod det tilsigtede Øjemed ikke medførte Nødvendigheden af, at Datteren skulde være udelukket fra at disponere over Beløbet ved Testamente. Til nu at fravige, hvad der saaledes har Formodningen for sig, give Testamentets Ord ikke tilstrækkelig Anledning, idet det i samme ikke siges, at den paagjældende Kapital skal være unddraget fra Datterens Arveret, men kun at den ved Tantens Død tilfalder hende til Eje og udelukkende Raadighed, hvormed det meget vel kan forenes, at den indskrænkede Raadighed over Kapitalen, som kunde bestaa ved Siden af den Tanten tillagte Rentenydelse — navnlig Testationsretten — allerede stod Datteren aaben, medens Tanten endnu levede.

Som Følge heraf findes Kapitalen allerede ved Forpagter Schous Død at være falden i Arv til hans Datter, og ved hendes Død til Indstævnte Wulff, og altsaa Citanternes For-

mening om, at Kapitalen fremdeles maatte betragtes som henhørende under Forpagter Schous Bo ikke at kunne gives Medhold, hvormed ogsaa deres Paastand om at kjendes arveberettigede til Kapitalen maa bortfalde.

Den indankede Skiftedecision vil saaledes være at stadfæste, dog at dette Resultat, i Henhold til hvad ovenfor angaaende den brugte Terminologi er bemærket, findes at burde udtrykkes saaledes, at den af Citanterne her for Retten nedlagte Paastand om, at det skal paalægges Skifteforvalteren at inddrage de 8000 Kr. under Forpagter H. P. Schous Dødsbo og fordele dem mellem Citanterne, ikke kan gives Medhold.

Omkostningerne her for Retten ville efter Omstændighederne være at hæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Den af Citanterne, Bager A. Schou i Haarsløv dels paa egne Vegne, dels som Værge for Ellen Christine Marie Schou, for Laura Pauline Schou, for Hans Andreas Ryberg Schou og for Christian Ryberg Brønniche Schou, Frøken Ane Marie Christine Birgitte Schou, Bogholder Chr. Vill. R. Schou og Edvard Andreas Schou, Alle her af Staden, Sidstnævnte med Kurator, fornævnte Bager Schou, her for Retten nedlagte Paastand om, at det maa blive paalagt den indstævnte Skifteforvalter at inddrage de under Sagen omhandlede 8000 Kr. under afdøde Forpagter H. P. Schous Dødsbo, kan ikke tages til Følge.

Processens Omkostninger her for Retten ophæves.

A. S. Nr. $\frac{751}{1878}$. Sagførerfuldmægtig Nicolaj Ravn af Frederiksberg (Prok. Kaas)
 contra
 Tømmerhandler J. Christensen af Taarnby Sogn (Ingen).

En Selvskyldnerkautionist ikke anset frigjort derved, at Kreditor ved at modtage Panteobligationer af Hoveddebitor havde indrømmet denne gunstigere Betalings-

vilkaar etc., da Kautionisten som Retskonsulent havde medvirket til de nye Dokumenters Oprettelse uden at tage Forbehold eller oplyse Kreditor om Følgerne deraf.

(Afsagt den 22 Januar 1877).

Imellem Indstævnte, Tømmerhandler J. Christensen af Taarnby Sogn, og en ustævnt Trediemand blev der under 22 April 1875 afsluttet 2de Kontrakter, ifølge hver af hvilke Indstævnte forpligtede sig til paa Anfordring at levere denne Tømmer for et Beløb af 10,000 Kr.; efter den ene til en Bygning, som hans Medkontrahent vilde opføre paa Grunden Matr. Nr. 25 b u under Frederiksberg, og efter den anden til Bygninger, som agtedes opførte andensteds. Under samme Dato udstedte Citanten, Sagførerfuldmægtig Nicolaj Ravn af Frederiksberg, til Indstævnte et Bevis, hvorefter han som Kautionist og Selvskyldner indestod for skadesløs Betaling af de i de 2de fornævnte Leverancekontrakter omhandlede Beløb, tilsammen 20,000 Kr., af hvilke de Bygningen paa Frederiksberg vedkommende 10,000 Kr. saavel ifølge vedkommende Leverancekontrakt som ifølge Beviset skulde berigtiges med 2000 Kr. i 11 Juni Termin næstefter, med 2000 Kr. i Midten af August, 2000 Kr. til Oktober Flyttedag og 4000 Kr. endelig inden Udgangen af paafølgende Decbr. Termin, regnet efter de for Udlaan af Østifternes Kreditforeningsmidler gjældende Regler. I Forbindelse hermed hedder det i Slutningen af Beviset, i hvilket de efter bølge Leverancekontrakterne samtidig forfaldende Beløb ere anførte under Et, og derfor det i den sidstnævnte Termin forfaldende Beløb opgivet med 8000 Kr., at Citanten ved Betalingen af denne Sum „skal være berettiget til at likvidere et Beløb af 1000 Kr., som han har tilgode hos Indstævnte, ligesom ogsaa til paa egen Bekostning og uden Ansvar for Indstævnte af denne at erholde Transport paa de Panteforskrivninger, som af vedkommende Medkontrahent udstedes til yderligere Sikkerhed for de i nysnævnte December Termin forfaldende Beløb.“

Da nu Indstævnte af sin Medkontrahent ikke fik Dækning for mere end 2000 Kr. af de det frederiksbergske Byggeforetagende vedkommende 10,000 Kr., søgte han under en ved Kjøbenhavns Amts søndre Birks Gjæsteret anlagt Sag Citanten til Betaling af de tilbagestaaende 8000 Kr. med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra Paastævningens Dato den

22 August 1876 og Sagens Omkostninger skadesløst, idet han dog indrømmede Citanten Ret til i det paastævnte Beløb at likvidere 1000 Kr. og til ved Betalingen at erholde Transport paa den til Indstævnte i sin Tid for Beløbet af dennes Medkontrahent udstedte Panteobligation.

Citanten paastod sig derimod principaliter aldeles frifunden og in subsidium imod at betale et saa stort Beløb, som Retten maatte finde, at Indstævnte havde Krav paa, samt i begge Tilfælde tillagt Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, og under et under Sagens Gang anlagt Kontrasøgemaal paastod han endvidere Indstævnte tilpligtet i Medfør af Kautionsbeviset at betale de i samme ommeldte 1000 Kr. med Renter 5 p. c. aarlig fra Hovedstævningens Dato og Kontrasagens Omkostninger, hvorhos han dog, forsaavidt der under Hovedsagen skulde blive tilkjendt Indstævnte noget Beløb, paastod det kontrapaaestævnte Beløb likvideret deri, saaledes at der kun gaves Dom for det Overskydende, medens han, for saa vidt der ikke blev Indstævnte tilkjendt Noget, kun paastod Renter fra Kontrastævningens Dato den 20 Oktbr. 1876. Under Kontrasagen procederede Indstævnte til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst.

Ved Gjøsterrettens under 3 November sidstleden afsagte Dom blev Citanten tilpligtet at betale Indstævnte 7000 Kr. med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra Hovedstævningens Dato til Betaling sker, dog mod at Indstævnte meddelte ham Transport paa den ovenomhandlede Panteobligation stor til Rest 8000 Kr., medens Parterne iøvrigt frifandtes for hinandens Tiltale, og det paalagdes Citanten at godtgjøre Indstævnte Hovedsagens Omkostninger skadesløst, hvorimod Kontrasagens Omkostninger ophævedes.

Det er denne Dom, som Citanten ved Stævning af samme Dag har indanket for nærværende Ret til Underkjendelse, Forandring og bedre Rets Nydelse, saaledes at han i det Hele frifindes for Tiltale af Indstævnte, og at denne dømmes efter Citantens for Gjøsterretten nedlagte Kontrapaaestande samt tilpligtes at betale ham Sagens Omkostninger for begge Instanser skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Skjøndt lovlig varslet har Indstævnte hverken mødt eller ladet møde, og Sagen vil derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 være at paadømme efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig da Underrettsakten.

Af denne i Forbindelse med Citantens Procedure her ved Retten fremgaar det nu, at Citanten, som har erkjendt at have som Kautionist og Selvskyldner underskrevet det omhandlede Bevis af det ovenfor angivne Indhold til Sikkerhed for de i de tvende Leverancekontrakter anførte Beløb, væsentlig støtter sin Paastand om ikke desto mindre at frifindes for Indstævntes Tiltale paa den Omstændighed, at Indstævnte af den ustævnte Medkontrahent har modtaget Panteforskrivninger for det hele ham efter Leverancekontrakterne tilkommende Beløb og derved formentlig givet Afkald paa sin Ret efter disse Kontrakter, til hvilke Citantens Kautionsforpligtelse alene sluttede sig, saa at den derfor med disse maa være bortfalden, samt paa, at der ved den Panteobligation, som udstedtes for det Ejendommen paa Frederiksberg vedkommende Beløb — hvilket alene angaar nærværende Sag — vedtoges andre Betalingsfrister end i den tilsvarende Leverancekontrakt, idet Debitor fik længere Henstand end i denne bestemt, og der ogsaa paa anden Maade skete Forandring i det Forhold, hvortil hans Kaution var knyttet, saa at der i det Hele maa siges at være foregaaet en uden hans Indvilligelse iværksat Novation af samme, hvorved han maa være bleven løst fra sin overtagne Forpligtelse.

Ligesom det imidlertid allerede af selve Skadesløsbrevet fremgaar, at der i alle Tilfælde for en Del af det skyldige Beløb af Debitor skulde meddeles Indstævnte Panteobligation, til hvilken der eventuelt tilsagdes Citanten Ret, saaledes mangler der overhovedet Føje til at antage, at Indstævnte ved at lade sig udstede Panteforskrivninger for den hele Gjæld skulde have frigjort Citanten for hans Kautionsforpligtelse; thi her ved er i og for sig ikke noget nyt Gjældsforhold blevet stiftet eller opstaaet, men ikkun det iforvejen bestaaende, til hvilket Kautionen sluttede sig, blevet yderligere sikret. Og hvad den formentlig ensidig af Indstævnte foretagne Novation af Forholdet angaar, da ses det vel af vedkommende under Sagen fremlagte, den 24 Juli 1875 udstedte og den paafølgende 25 August thinglæste Panteobligation, paa hvis oprindelige Paalydende „10,000 Kroner“, findes afskrevet som betalt 2000 Kr., at Betalingstidene ere noget forskellige fra Leverancekontraktens, idet de 3 første Betalingsfrister, hver for et Beløb af 2000 Kr., ere blevne noget, ihvorvel ikke betydeligt, forlængede, medens Betalingsfristen for de sidste 4000 Kr. er uforandret, ligesom at Betalingsforpligtelsen, der efter Leverancekontrakterne maa antages er betinget af Ma-

terialiernes Levering, i Panteobligationen, der uimodsagt paa-
staas at være udstedt af Debitor, forinden Tømmeret fuldt ud
var blevet leveret, fremtræder pure og ubetinget. Men da
Citanten har maattet erkjende, at han, der endvidere ses at
have underskrevet som Vitterlighedsvidne paa Panteobliga-
tionen, selv har udfærdiget denne for Parterne og deltaget i
de om Forholdets Ordning i det Hele førte Forhandlinger,
og da han, skjøndt der, naar han ansaa de ved hans Med-
virkning foretagne Forandringer i det stedfindende Melle-
værende for saa væsentlige, at han nu ikke længere vilde
staa ved sin Kaution, havde været al mulig baade Opfordring
og Lejlighed for ham til at gjøre Indstævnte og dennes Med-
kontrahent bekendte hermed, desuagtet ikke ses at have fore-
taget noget Skridt eller taget noget Forbehold i saa Hen-
seende, saa skjønnes det med den indankede Dom ikke ret-
tere, end at han nu maa være afskaaren fra at kunne frem-
sætte noget paa den skete Forandring i Betalingsfristen støttet
Krav paa Fritagelse for den af ham overtagne Forpligtelse.

Citanten vil derfor være at dømme efter Indstævntes
Paastand ved Gjæsteretten, saaledes at der i det paa stævnte
Beløb likvideres ham de ham i Skadesløsbrevet af Indstævnte
tilsagte 1000 Kr., og Gjæsteretsdommen, hvis Bestemmelser
om Sagens Omkostninger ved Underretten ligeledes billiges,
vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger herved Retten ville efter Omstæn-
dighederne være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Gjæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger ved Overretten ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige
Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁷⁴⁸1878.

Prokurator Ronge Aktor

contra

Tiltalte Tjenestekarl Jens Peder Mogensen
af Egeskov (Def. Prok. Schack).

En Tiltalt, som, efter at en Anden med en Stok havde slaaet ham, kastet ham til Jorden og holdt ham nede, havde bidt Angriberen i Fingeren, saaledes at denne senere maatte amputeres, efter Omstændighederne frifunden, da Nødværgeretten ej fandtes overskreden.

(Afsagt den 23 Januar 1877).

Under nærværende fra Sunds Gudme Herreders Extra-ret hertil indankede Sag er Tiltalte, Tjenestekarl Jens Peder Mogensen af Egeskov, aktioneret for Vold og Legemsbeskadigelse udøvet mod Daglejer Julius Jørgensen sammesteds.

Det fremgaar af Sagen, at Jørgensen afvigte 16 Juli, efter at have prøvet Kræfter med Tiltalte og flere Tilstedeværende, har, uden at det er bevist, at Tiltalte dertil havde givet rimelig Anledning, med en Stok paa 4 à 5 Kvarter, som var bleven benyttet under Kraftprøven, tildelt Tiltalte flere Slag og derefter grebet ham om Livet og kastet ham til Jorden, saaledes at Tiltalte kom til at ligge nederst og Jørgensen ovenpaa. Medens de saaledes laa paa Jorden, fik Jørgensen sin højre Haands Pegefinger i Munden paa Tiltalte, som bed i Fingeren, hvorfor Jørgensen ved at klemme Tiltalte paa Struben med den venstre Haand og derefter at slaa ham i Ansigtet, forsøgte at faa ham til at give Slip paa Fingeren. Paa Opfordring af en Tilstedeværende skiltes Tiltalte og Jørgensen derpaa ad og rejste sig op. Tiltalte har forklaret, at han ved det første Slag af Stokken faldt bekvemt til Jorden og tabte Bevidstheden, saa at han ikke véd af, at han bed Jørgensen i Fingeren.

Ifølge en under Sagen fremlagt Lægeattest af 18 Juli fandtes i Jørgensens Ansigt forskellige Rifter og Afskrabninger af Huden, og paa højre Haands Pegefinger, som var hævet og smertefuld, saa's lige omkring det yderste Led, baade paa Rygfladen og i Haandfladen, flere dybe, urene Saar, og ifølge en senere Lægeattest har det været nødvendigt at amputere Fingeren den 25de s. M., og fandtes da Benet i 2det Ringled knust.

Om nu end Tiltaltes Foregivende om at have været i

besvimet Tilstand ikke kan anses bestyrket ved de foreliggende Omstændigheder, findes han i alt Fald ikke ved den brugte Fremferd at have, saaledes som i Underrettsdommen antaget, overskredet Grænserne for det tilladte Nødværg, hvorfor han i Henhold til Straffelovens § 40 vil være at frifinde for Aktors Tiltale, og ville Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen fastsatte Salærer til Prokuratorerne for Underretten, være at udrede af det Offentlige.

Underrettsdommen, ved hvilken han er anset efter Straffelovens § 40, 2det Stykke, i Forbindelse med § 203, med en Straf af 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød og paalagt Aktionens Omkostninger, vil derfor være at forandre i Overensstemmelse hermed.

I Salær tillægges Aktor og Defensor for Overretten hver 10 Kr., der ligeledes udredes af det Offentlige.

Sagens Behandling i 1ste Instans saavel som Sagførelsen ved begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Tjenestekarl Jens Peder Mogensen af Egeskov, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være.

Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Prokuratorerne Styrup og Hansen for Underretten og Ronge og Schack for Overretten, 10 Kr. til hver udredes af det Offentlige.

I Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Januar 1877 i Appelsagen Nr. ⁷⁴⁰/₁₈₇₈ mod Arrestanten Hans Christiansen, som for Falsk blev straffet med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, findes følgende Udtalelse:

„Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse sammesteds saavel som Sagførelsen fra Overretsdefensors Side har været lovlig. — Derimod kan det ikke billiges, at Aktor for Overretten først har paastævnet Sagen til Foretagelse den 27 Novbr. f. A., skjøndt hans Ordre er udfærdiget den 2den s. M., lige saa lidt som det findes i sin Orden, at han ved Sagens Indladelse den 8de d. M. ikke afleverede Sagens Dokumenter, der først den 11te ere eftersendte.“

Ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Januar 1877 i Appelsagen Nr. $\frac{817}{1878}$ blev Tiltalte Høker Peder Frants Hermansen af Skottemark for 2den Gang begaaet uberettiget Brændevinsudskænkning og Brændevinshandel straffet med Bøde af 80 Kr. til Maribo Amts Fattigkasse. Tiltalte, der selv gaar ud paa Arbejde og lader sin Hustru bestyre Forretningen, havde nægtet at have givet Samtykke til eller at have været vidende om den af hans Hustru foretagne Udskænkning og Forhandling af stærke Drikke; men i Dommen udtales det, at han „maa være ansvarlig for de af hans Hustru for saa vidt foretagne Handlinger“ *).

A. S. Nr. $\frac{142}{1878}$. Gaardejer Peder Knudsen af Fangel (Prok. Engelstoft)

contra

Gaardejer Hans Christian Pedersen af Bellinge (Højesteretssagf. Asmussen).

Afvisning fra Underretten af en Sag om den nærmere Bestemmelse af Stedet for et Hegn, da Indstævntes Forpligtelse til at sætte Hegnet saavel som dets Plads allerede var afgjort ved en Højesteretsdom og et for Landvæsenskommissionen indgaaet Forlig, og kun enten en Fortolkning eller en Supplering heraf tilsigtedes. Spørgsmaalet fundet at høre under Føgedens Afgjørelse. — Fortolkning af Hegnslov 6 Marts 1869 §§ 17 og 21.

(Afsagt den 29 Januar 1877).

Ved Højesteretsdom af 27 Marts 1872 i en Sag mellem Citanten, Gaardejer Peder Knudsen af Fangel, og Indstævnte, Gaardejer Hans Christian Pedersen af Bellinge, blev Sidstnævnte kjendt pligtig til at opføre og vedligeholde lovligt Hegn paa sin Grund langs Odense Aa, saa langt hans Grund imod Aaen strækker sig ligeoverfor den Citanten tilhørende

*) Se ovenfor p. 617 med Note.

Grund, overalt hvor Hegn paa Grund af Aaens ringe Dybde er fornødent. Efter at Citanten derefter havde henvendt sig til Hegnsynsmændene og dernæst til Landvæsenskommissionen, blev der ved sidstnævnte den 16 August s. A. indgaaet Forlig mellem Parterne, ved hvilket Indstævnte blandt Andet forpligtede sig til inden den 1 Oktbr. næstefter under en daglig Mulkt af 1 Rd. til Fangel Sogns Fattigkasse at sætte lovligt Hegn langs Odense Aa paa hans Grund, saaledes at der anbragtes Hegn mellem visse nærmere betegnede Pæle, og, for 10 Favnes Vedkommende paa det Sted, som Citanten forbeholdt sig at opgive, hvorhos denne endvidere forbeholdt sig Ret til, dersom det skulde vise sig, at yderligere Hegn paa Indstævntes Grund maatte være fornødent, overensstemmende med Højesterets Dom at forlange saadant Hegn opført paa de Steder, hvor Hegnsynsmændene og eventuelt en Landvæsenskommission maatte erkjende det nødvendigt. Da imidlertid Indstævnte vel opførte et Hegn, men efter Citantens Anbragende paa et Sted, der efter hans Formening ikke fyldestgjorde hans Ret, nemlig ikke paa Aabredde, men ude i Aaen, har Citanten anlagt nærværende Sag i 1ste Instans ved Odense Herreds Ret, hvor han paastod Indstævnte tilpligtet under en daglig Mulkt af 5 Rd. at rejse lovligt Hegn paa Aakanten : paa Indstævntes Grund langs Odense Aa paa de Steder, hvor Aabredde var betegnet med Grønt paa et af en Landinspektør optaget Kort, og som 4 Vidner havde betegnet som dem, hvor det tidligere Hegn havde staaet; derhos paastod han Indstævnte idømt Sagens Omkostninger og Mulkt for unødigt Trætte.

Indstævnte procederede først til Afvisning af Sagen som res judicata & transacta, og Tilkjendelse af Kost og Tæring, og, efter at denne Paastand var forkastet ved Kjendelse af 23 Juli 1874, til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger. Denne sidste Paastand blev ogsaa tagen til Følge ved Herredsthingets Dom af 3 December s. A., dog at Indstævnte som den, der ikke havde fyldestgjort Forligslovgivningens Forskrifter om personligt Møde, blev idømt Processens Omkostninger med 15 Rd. og Mulkt til Justitskassen 4 Rd.

(Fortættes)

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 8 Juni.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 41 og 42.

Den 16 Juni.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

Ifølge Stævning af 19 Febr. 1875 har Citanten paaanket denne Doin her for Retten, hvor han paaستاar den stadfæstet i Henseende til Sagens Omkostninger og den Indstævnte idømte Mulkt, men iøvrigt forandret saaledes, at det under en daglig Mulkt af 5 Rd. eller 10 Kr. paalægges Indstævnte at rejse lovligt Hegn paa Aabredde langs Odense Aa paa de under Landvæsenskommissions-Forretningen bestemte Steder, og saaledes at Hegnet i alt Fald ikke kommer Aaen nærmere end de paa det ovennævnte Kort med Grønt betegnede Linier; endelig paaستاar han sig tillagt Sagens Omkostninger.

Indstævnte har derimod i Henhold til Oprejsningsbevilning af 17 Juni sidstleden og Stævning af 19de s. M. paaanket saavel den ovennævnte Kjendelse som Dommen og paaستاar principaliter dem annullerede og Sagen afvist fra Underretten, subsidiært den indankede Dom stadfæstet og sig i alle Tilfælde tilkjendt Sagens Omkostninger i begge Instanser under Benævnelse af Kost og Tæring eller Procesomkostninger.

Kontracitantens principale Paastand er støttet paa den af ham ogsaa for Underretten fremsatte *exceptio rei judicatae & transactae* — hvilken han iøvrigt formener, at Retten *ex officio* maatte have taget i Betragtning.

Efter at nemlig Retsforholdet mellem Parterne er blevet afgjort ved den oven omtalte Højesteretsdom og det ved Landvæsenskommissionen indgaaede Forlig, formener han, at Hovedcitanten maa være uberettiget til paany at bringe Sagen for Domstolene, hvorimod denne, naar han formente, at Kontracitanten ikke havde opfyldt de ham i Henhold til Dommen og Forliget paahvilende Forpligtelser, maatte have henvendt sig til de exekutive Myndigheder, efter Kontracitantens Formening in casu Hegnsynsmændene i Henhold til Lov 6 Marts 1869 § 21 eller mulig Fogden.

Det skjønnes nu heller ikke rettere, end at denne Paa-stand maa tages til Følge. Hvad enten nemlig det Spørgsmaal, som Hovedcitanten vil søge afgjort under nærværende Sag: om Kontracitanten kan fyldestgjøre den ham paahvilende Hegnspligt ved at sætte Hegnet ude i Aaen istedetfor paa Aabredde, er afgjort ved Højesteretsdommen og det sig dertil sluttende Forlig eller ikke, hvad enten han altsaa tilsigter en Fortolkning eller Supplering af disse Retshandling, maa Hovedcitanten anses lige uberettiget til nu at anlægge ny Sag derom; i 1ste Tilfælde er det i umiddelbar Strid med Principerne om Retsafgjørelsens Endelighed, i sidste Tilfælde middelbart, nemlig gennem den Grundsetning, at en Part i Reglen ikke er forpligtet til at taale det samme Retsforholds Udstykning i flere Sager. Det er nemlig indlysende, at det paagjældende Spørgsmaal i hvert Fald staar i et saae neje Sammenhæng med det, der har været Gjenstand for Dommen og Forliget, at det burde være inddraget derunder, og ikke — som Hovedcitanten stundom synes at ville gjøre gjældende — kan betragtes som en hel ny Sagsgjenstand.

Naar Hovedcitanten til Støtte for sin Fremgangsmaade har paaberaabt sig Bestemmelserne i Fr. 6 April 1842 § 5, da er dette uden tilstrækkelig Beføjelse; thi vel hjemler denne § Domhaveren Ret til, naar han finder, at han ikke ved de foran i Forordningen nævnte Midler kan vente at komme til sin Ret, da at anlægge ny Sag, men, medens denne Ret vel ikke er betinget af, at han forud har udtømt alle hine Retsmidler, er det dog af Ordene: „i Stedet for dermed at vedblive“ klart, at han i det Mindste maa have gjort Forsøg paa at komme til sin Ret ved hine Midler — hvilket Hovedcitanten imidlertid ikke har gjort — ligesom det ogsaa er klart, at Fr.s § 6 forudsætter, at den nye Sags Gjenstand er at opnaa en anden Art af Midler til at fyldestgjøre Domhaverens Ret, medens derimod nærværende Søgmaal gaar ud

paa Anvendelsen af den samme Art Tvangsmiddel — Dagmulkt — som allerede er bestemt ved Forliget, kun i forhøjet Grad.

Naar Hovedcitanten fremdeles synes at ville paaberaabe sig Lov 6 Marts 1869 om Hegn § 17, — hvorefter Spørgsmaal, der opstaa under Hegnssynets Behandling af en Sag om, hvorvidt et Punkt ifølge særlig Adkomst skal kunne fordres afgjort paa en fra den almindelige Hegnslovgivning afvigende Maade, bliver „at indbringe for Domstolene“ — da kan heller ikke dette billiges, allerede fordi den citerede Bestemmelse ikke kan antages at sigte til det Tilfælde, at Retsforholdet imellem Parterne forud er afgjort ved bindende Retsafgjørelse. Som Følge heraf mangler der Hjemmel for Hovedcitanten til at gjøre Retsforholdet til Gjenstand for en ny Proces. Vel kan det nu ikke billiges, naar Kontracitanten har villet henvise Hovedcitanten til at gjøre sin Klage gjældende for Hegnssynet, eftersom Hovedcitantens Besværing ikke er rettet paa, at det opførte Hegn efter dets Konstruktion ikke skulde være skikket til at frede, men paa at der ifølge særlig Adkomst tilkommer ham Ret til at se det rejst paa et bestemt Sted; men derimod findes han at burde have henvendt sig til Fogeden med Begjæring om Anvendelse af de ved Forliget vedtagne Tvangsmidler.

Sagen vil saaledes være at afvise fra Underretten, hvorhos der vil være at tillægge Kontracitanten Kost og Tæring for bemeldte Ret med 30 Kr.

Processens Omkostninger for Overretten blive efter Omstændighederne at hæve.

— — — Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse for Overretten.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Underretten.

I Kost og Tæring for Underretten betaler Hovedcitanten, Gaardejer Peder Knudsen af Fangel, til Kontracitanten, Gaardejer Hans Christian Pedersen af Bellinge, 30 Kr.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — —

Gjældskommissionssager.

(Fortættelse, se forr. Aarg. p. 515).

Sagen Nr. $\frac{2120}{1875}$ Overretsprokurator L. Hvalsøe (Selv)
 contra
 Høker Poul Nielsens Enke Ane Kirstine
 Nielsen (Prok. Beyer).

I et Tilfælde, hvor en Sagfører i Indstævntes Overværelse til Dækning for sit Tilgodehavende hos denne havde udtaget Penge af hvad en Trediemand indbetalte til Indstævnte, men under Sagen paastod ved en Fejltagelse at have taget for lidet, hvorfor Resten forlangtes efterbetalt, Bevisbyrden paalagt Sagføreren.

(Afsagt den 12 April 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Overretsprokurator L. Hvalsøe, paastaaet Indstævnte, Høker Poul Nielsens Enke Ane Kirstine Nielsen, tilpligtet at betale 59 Kr. 86 Øre, som hun skal være ham skyldig til Rest paa havde Udlæg og Sælær i Anledning af Salget i afvigte Sommer af hendes Ejendom Matr. Nr. 37 a i Hvidovre, med Renter og Sagens Omkostninger, hvorimod Indstævnte har paastaaet Frifindelse med Tillæg af Omkostninger.

Det fremgaar af Sagen, at Citanten den 27 Juli f. A. paa et herværende Sagførerkontor har overværet Berigtigelsen af en Handel om fornævnte Ejendom, ved hvilken Lejlighed Kjøberens udbetalte 1600 Kr., som han lagde paa Bordet, hvor Pengene i hans og Indstævntes Paasyn eftertaltes af Citanten, som derefter, idet han bemærkede, at han nu skulde have 60 Rd., som han havde betalt for Indstævnte til en ustævnt Mand, udtog et Pengebeløb af de 1600 Kr., og derhos, idet han tilføjede, at han endvidere vilde tage 10 Rd. til Dækning af nogle mindre Udgifter, fremdeles tog 10 Rd. af de af Kjøberens udbetalte Penge, hvorpaa Indstævnte tog Resten af disse til sig og gjemte dem. Citanten paastaar, at

da han første Gang tog Penge af de 1600 Kr., stod han i den Formening, at han tog 60 Rd., men at han kun tog 60 Kr., idet han tog fejl af Forskjellen mellem Kroner og Rigsdaler, medens Indstævnte, der ikke vil have talt Restbeløbet, har benægtet, at der foreligger nogen Fejltælling.

I saa Henseende maa nu Bevisbyrden paahvile Citanten, idet Bevisgjenstanden efter det Anførte ikke er, hvor meget Indstævnte har betalt paa sin Skyld, men hvor meget Citanten selv har taget til Fyldestgjørelse, og da han ikke har præsteret Bevis eller ydet Sandsynlighed for sin Fremstilling, vil Indstævntes Paastand om Frifindelse være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne blive at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Høker Poul Niensens Enke Ane Kirstine Nielsen, bør for Citanten, Overretsprokurator L. Hvalsøe's Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Sagen Nr. $\frac{449}{1876}$. Bygningsentreprenør A. H. Petersens Enke
S. C. Petersen (Prok. A. E. Møller)
contra
Cigarfabrikant Th. Rogenstrup (Ingen).

En af en Enke som eneste testamentarisk Universalarving efter hendes Mand anlagt Sag til Fornyelse af en forældet Dom afvist, da Indstævnte udeblev, og det i Klagen paaberaabte Testament ej var fremlagt.

(Afsagt den 12 April 1876).

Under nærværende Sag har Citantinden, Bygningsentreprenør A. H. Petersens Enke S. C. Petersen som eneste testamentariske Universalarving efter bemeldte hendes afdøde Mand søgt Indstævnte, Cigarfabrikant Th. Rogenstrup til ifølge forældet Dom, afsagt i nærværende Ret den 4 Juli 1860, at betale hende 105 Kr. 12 Øre med Renter af 100 Kr.

5 p. c. aarlig fra den 28 Juni s. A. indtil Betaling sker og denne Sags Omkostninger skadesløst. Da Citantinden imidlertid ikke ved Sagens Inkamination — hvorved Indstævnte, skjøndt han findes lovlig stævnet, hverken mødte eller lod møde — har fremlagt det ommeldte i Stævningen paaberaabte Testamente, vil Sagen som ikke tilstrækkeligen deduceret i Henhold til Fr. 3 Juni 1796 § 5 ex officio være at afvise. Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

Sagen Nr. ¹⁸⁹²/₁₈₇₆. Mindreaarig Georg Joachim Erhard Larsen med Kurator Th. Christensen (Prok. Beyer)

contra

H. P. Frederiksen og Th. Bech som Direktører for Industribanken i Kjøbenhavn (Prok. O. Jensen).

I et Tilfælde, hvor en kvitteret Anvisning paa en Bank ikke blev betalt af Banken samtidig med Indleveringen, men af Bankbestyrelsen sagdes at være betalt senere efter Opraab af Kassereren paa sædvanlig Maade, Bevisbyrden for, at Betaling var sket til rette Vedkommende, funden at paahvile Banken.

(Afsagt den 17 Maj 1876).

Under nærværende efter Hoved- og Kontinuationsstævning procederede Sag have Citanterne, Mindreaarig Georg Joachim Erhard Larsen med Kurator Th. Christensen, søgt de Indstævnte, H. P. Frederiksen og Th. Bech som Direktører for Industribanken i Kjøbenhavn, tilpligtede in solidum at betale dem en af A. Steffens den 16 Januar f. A. til sig selv eller Ordre udstedt in dorso kvitteret Anvisning paa bemeldte Bank, stor 50 Kr., som Citanten Larsen den samme Dag vil have afleveret i Banken uden at faa den betalt, tilligemed Renter 5 p. c. fra Hovedklagens Dato den 5 April f. A. til

Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst. De Indstævnte have procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger ligeledes skadesløst.

Under Sagen er det in confesso, at Citanten Larsen den anførte Dag har afleveret den omhandlede Anvisning i Banken paa sin Principal, fornævnte Christensens Vegne, at han ikke samtidig med Afleveringen fik Anvisningen betalt, men at han i længere Tid ventede i Bankens Lokale paa at blive expederet, indtil han af Indstævnte Bech — efter dennes af Citanterne dog modsagte Paastand, fordi han opgav, at han havde afleveret en Vexel — blev tilkjendegivet, at han ikke behøvede at vente, da hans Principal vilde faa Afregning tilsendt, samt at Banken, da han senere samme Dags Eftermiddag atter indfandt sig der med den Besked fra sin Principal, at det ikke var nogen til Diskontering indgiven Vexel men derimod en kvitteret Anvisning, som han havde afleveret, vægrede sig ved at udbetale Beløbet under Angivende af, at Anvisningen allerede engang var betalt.

Til Støtte for den paastaaede Frifindelse have de Indstævnte anført, at Citanterne ikke ere rette Sagsøgere, og at Banken, der er i Besiddelse af Anvisningen i kvitteret Stand, i alt Fald ikke kan være forpligtet til at betale det paastævnte Beløb, eftersom det ved en den samme Dag af Bankens Kasse foretagen Optælling har vist sig, at Anvisningen er betalt, men om dette er sket til Citanten Larsen eller en Anden, er efter de Indstævntes Formening Banken uvedkommende, da Bankens Kasserer ved Udbetalingen af Anvisningens Beløb i Overensstemmelse med den vedtagne Forretningssang skal have opaaft baade Navnet og Summen for Anvisningen, og det saaledes alene maa tilskrives Citanten Larsens egen Mangel paa Agtpaaagivenhed overfor Opraabet, dersom Beløbet virkelig er blevet udbetalt til en Uvedkommende.

Til den fremsatte Indsigelse om Citantens Mangel paa Kompetence til Sagen vil der ikke kunne tages noget Hensyn, da det er givet, at Citanten Larsen har afleveret den omhandlede Anvisning i Banken, og de Indstævnte ikke have modsagt hans Anbragte om, at han har maattet tilsvare sin Principal Anvisningens Beløb.

Hvad de Indstævntes øvrige Indsigelser dernæst angaar, maa det bemærkes, at da det er in confesso, at Anvisningen ikke er bleven udbetalt samtidig med Afleveringen, kan den Omstændighed, at Banken er i Besiddelse af Anvisningen

i kvitteret Stand, ikke bevirke, at Citanterne maa bevise, at Valuta desuagtet ikke er modtaget, hvorimod det efter Forholdets Natur maa blive de Indstævntes Sag at bevise, at Banken har betalt den omhandlede den betroede Anvisning, men til behørig Betaling hører selvfølgelig, at Betalingen er sket til rette Vedkommende, da en Betaling til Uvedkommende, om den end maatte være sket overensstemmende med den vedtagne Forretningsorden, ikke uden en udtrykkelig derom truffen Overenskomst kan være nogen Opfyldelse af Bankens omhandlede Forpligtelse. Selv om det derfor mod Citanternes Benægtelse maatte antages, at Citanten Larsen har ladet det mangle paa tilbørlig Agtpaaivenhed overfor Opraabet af Navnet og Summen for Anvisningen, og at denne virkelig er bleven udbetalt af Banken, hvilket Kassens Optælling iøvrigt ikke i og for sig kan vise, idet der ved Ind- og Udbetalingerne kan være begaaet flere Fejl, som hæve hinanden, vil dette dog ikke kunne komme i Betragtning, saalænge det ikke er godtgjort, at Citanten Larsen har modtaget Betalingen, og da de Indstævnte nu ikke mod Citanternes Benægtelse have ført et saadant Bevis, og der ej heller efter det Anførte kan siges at være tilvejebragt vis Formodning for præsteret Betaling ved den Omstændighed, at Banken er i Besiddelse af Anvisningen i kvitteret Stand, ville de Indstævnte ikke kunne undgaa at dømmes efter Citanternes Paastand, dog ikke solidarisk, idet de ere indstævnedede som Direktører for den omhandlede Bank, og iøvrigt saaledes at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville blive at ophæve.

— — — Iøvrigt har det fornødne stemplede Papir i Sagen været forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, H. P. Frederiksen og Th. Bech som Direktører for Industribanken i Kjøbenhavn, bør til Citanterne, Mindreaarig Georg Joachim Erhard Larsen med Kurator Th. Christensen, betale de paastævnte 50 Kr. med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 5 April f. A. til Betaling sker.

Sagens Omkostninger ophæves.

Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — —

Kjendelse i Sagen Nr. $\frac{893}{1876}$. Skrædermester Kjølbye (Prok.
Skibsted)
contra
Tømmermester Abben (Prok.
Casse).

Forligsprøve anset unødvendig i en Gjældskommissions-
sag, da samme Sag efter en tidligere Klage kort Tid
i Forvejen havde været foretaget i Kommissionen til
Forligsmægling (hvorved Indklagede dog udeblev) uden
at Sagen dengang blev inkamineret.

(Afsagt den 19 Maj 1876).

Nærværende efter Stævning af 29 Januar sidstleden an-
lagte Sag, hvori Citanten, Skrædermester Kjølby, søger Ind-
stævnte, Tømmermester Abben, til for en leveret Klædning at
betale 68 Kr. med Renter etc., er kun indladt med Hensyn
til Formaliteten, idet Indstævnte, der formener at den befa-
lede Forligsmægling ikke er foretagen, har paastaaet Sagen
afvist og sig tillagt Kost og Tæring, mod hvilken Paastand
der fra Citantens Side er protesteret.

I Stævningen er det anført, at Forlig forgjæves er prøvet,
i hvilken Henseende Citanten har fremlagt Udskrift af det
Passerede i Anledning af en 3 Uger tidligere af ham mod
Indstævnte til Gjældskommissionen indgiven Klage ganske af
samme Indhold som Stævningen i nærværende Sag, af hvilken
Udskrift det ses, at da Sagen den 21 Januar foretoges, var
Citanten men ikke Indstævnte mødt, saa at Forlig ikke kunde
forsøges, hvorfor Sagen blev udsat for at inkamineres til den
28de. Sagen kunde altsaa den 28de retsgyldig have været
fortsat, og den Omstændighed, at Citanten ikke inkaminerede
den Dag, men Dagen efter udtog en ny Stævning, skjønnes
ikke at kunne bevirke, at den retsgyldig stedfundne Fore-
tagelse af Sagen til Forligsmægling skulde blive uden Betyd-
ning, især da Sagens Gjenstand som ovenfor bemærket
uforandret er den samme, som den var Dagen iforvejen.

Paastanden om Afvisning vil saaledes ikke kunne gives
Medhold, hvorimod den af Indstævnte for dette Tilfælde be-
gjærte Anstand i 14 Dage for at tage til Gjenmæle i Real-
iteten bliver at bevilge.

Thi eragtes:

Indstævntes Paastand om Afvisning kan ikke tages til Følge, hvorimod der bevilges ham Anstand i 14 Dage til 2 Juni til at tage til Gjenmæle i Realiteten.

Sagen Nr. 1878. Skomagermester M. H. Hjorth (Prok. Richter)

contra

Malermester R. Bræck (Selv).

Skjøndt i en Lejekontrakt den halvaarlige Leje var opgivet til 80 Kr., Lejeren kjendt pligtig at betale 160 Kr. for Halvaaret, da dette efter det Oplyste maatte anses for at være Aftalen, og Kontraktens Indhold for saa vidt skyldtes en Fejltagelse.

(Afsagt den 31 Maj 1876).

Citanten, Skomagermester M. H. Hjorth, søger under nærværende Sag Indstævnte, Malermester R. Bræck, tilpligtet at betale 80 Kr. i skyldig Husleje for den af Indstævnte beboede Bagstue i Nr. 14 i Pilestræde for 1ste Kvartal indtil April Flyttedag d. A. med Renter 5 p. c. fra Paaklagens Datum den 29 Decbr. f. A. til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst, i hvilken Henseende Citanten har bemærket, at den halvaarlige Leje i den mellem Parterne oprettede skriftlige Lejekontrakt vel kun er angiven til 80 Kr., men at den imellem dem aftalte Leje i Virkeligheden var 80 Rd. eller 160 Kr. halvaarlig, idet den i Kontrakten angivne Sum er indkommen ved en Fejltagelse, da Citantens Datter udfyldte Blanketten til Kontrakten. Indstævnte, som — efter hvad der er in confesso — i November Maaned f. A. lejede den nævnte Lejlighed, efter at den var undergaaet en større Reparation, har derimod gjort gjældende, at han stedse har antaget, at Lokalet var lejet ham for den i Kontrakten opgivne Pris, og at han ikke kan erkjende, at det skulde bero paa en Fejltagelse, naar Lejen i Kontrakten er angiven til 80 Kr. halvaarlig, hvorfor han har paastaet

sig frifunden for Citantens Tiltale samt sig tillagt Sagens Omkostninger skadesløst.

Citanten har imidlertid under Sagen ført tvende Vidner, af hvilke det ene har forklaret at have hørt, at Indstævnte en Dag i Slutningen af Oktober eller i Begyndelsen af November Maaned f. A. spurgte Citanten om den paagældende Lejlighed kunde lejes ud for 10 Rd. maanedlig, samt at Citanten besvarede dette Spørgsmaal med Nej og efter det andet Vidnes Forklaring har Indstævnte i November f. A. sagt til Vidnet, at Lejligheden skulde koste 80 Rd. halvaarlig. Dernæst er det af Citanten, uden at det nærmere er imødegaaet eller benægtet af Indstævnte, fremhævet, at en lignende Fejltagelse som den omhandlede blev begaaet med 1ste Bagsal i Stedet, af hvilken der altid har været svaret samme Leje som af Bagstuen, men at denne Fejltagelse blev rettet paa vedkommende Lejetagers Foranledning, at Lejligheden nu er bortlejet for 160 Kr. halvaarlig, samt at den med Indstævnte indgaaede Lejekontrakt blev forsynet med et Stempel, svarende til en halvaarlig Leje af 160 Kr., hvilket Stempel uden Indsigelse betales af Indstævnte. Da Citanten derhos endvidere uimodsagt af Indstævnte har assereret, at Lejligheden forinden den undergik den ovennævnte store Reparation, var udlejet til 75 Rd. halvaarlig, og da det henset hertil er aldeles usandsynligt, at Citanten skulde have nedsat Lejesummen til det i Kontrakten angivne Beløb, dengang han udlejede Lejligheden til Indstævnte, samt da endelig Indstævnte ikke har efterkommet en til ham af Citanten rettet Opfordring til at fremlægge en Kvittering, som Citanten vil have meddelt ham for 60 Kr. eller det Beløb, han efter Overenskomst imellem dem betalte i Husleje fra Lejemaalets Begyndelse indtil Nytaar, uden at Indstævnte har benægtet at have modtaget en Kvittering for, hvad han betalte, eller har angivet, at saadan Kvittering senere er bortkommen for ham, skjønnes der ved foranstaaende Omstændigheder i Forening at være tilvejebragt et tilstrækkeligt Bevis for, at den aftalte Lejesum har været den af Citanten angivne, og at Indstævnte ikke med Føje kan have staaet i den Formening, at den kun skulde være af den i den skriftlige Kontrakt angivne Størrelse. Citantens Paastand findes derfor at maatte gives Medhold, dog saaledes, at den paastaaede Rente vil være at beregne aarlig fra Paaklagens Datum, og at Sagens Omkostninger bestemmes til 8 Kr. 60 Øre.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Malermester R. Bræck, bør til Citanten, Skomagermester M. H. Hjorth, betale de paastævnte 80 Kr. med Renter heraf 5 p. c. aarlig fra den 29 Decbr. f. A. indtil Betaling sker samt Sagens Omkostninger med 8 Kr. 60 Øre.

Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ⁴⁴²1876. Ernst Heinrich Schultz i Berlin (Prok. Bøcher)

contra

Røgmand W. Fehrmann (Prok. A. L. Salomonsen).

I et Tilfælde, hvor et bestilt Parti røgede Sild efter Overskomsten skulde leveres i Berlin, Forsendelsen (som angaaende en generisk Præstation) anset foregaaet for den herværende Sælgers Regning og Risiko. Bevis for Varernes Ukontraktmæssighed derimod ikke fundet tilvejebragt ved den fremlagte embedsmæssige Attest fra Berlin-Hamborg Jernbanens Godsbestyrelse.

(Afsagt den 7 Juni 1876).

Under nærværende Sag har Citanten Ernst Heinrich Schultz i Berlin sagsøgt Indstævnte, Røgmand W. Fehrmann, til at betale ham 163 Kr. 66 Øre, som Citanten har forudbetalt Indstævnte for Levering af et Parti røgede Sild tilligemed Renter af Beløbet 5 p. c. p. a. fra Klagens Dato den 19 Febr. 1875 indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt. Indstævnte har principaliter paastaaet Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det er in confesso mellem Parterne, at Citanten i Begyndelsen af August 1874 tilsendte Indstævnte 100 Rd. som Forskud paa Levering af Fiskevarer, og at Indstævnte derefter afsendte herfra efter Citantens Paastand den 21de s. M., efter Indstævntes den 22de s. M., 26 Kasser røgede Sild til

en Fakturapris af 163 Kr. 66 Øre, hvilke Kasser, der af Indstævnte vare afsendte herfra som Fragtgods gennem en Speditør i Kiel, ankom til Berlin den 26 August om Eftermiddagen. Citanten vægrede sig imidlertid ved at modtage Sildene, fordi disse efter hans Paastand vare fordærvede, og Sildene bleve derfor et Par Dage senere efter indhentet Ordre fra Speditøren i Kiel ved Foranstaltning af Berlin—Hamborg Jernbanens Godsbestyrelse solgte ved Auktion paa Jernbanen i Berlin og efter Fradrag af Auktionsomkostninger, Fragt, Told kun udbragte til Netto 3 Thl. 26 Sgr., hvilket Beløb maa antages at bero hos Speditøren i Kiel. Citanten, der har faaet Resten af de forudbetalte 100 Rd. tilbagebetalt af Indstævnte, har nu under nærværende Sag sagsøgt Indstævnte til ogsaa at tilbagebetale Fakturabeløbet for de 26 Kasser Sild, 163 Kr. 66 Øre, idet han navnlig gjør gjældende, at det maa tilskrives Indstævntes Forsømmelse ved at forsende Sildene som Fragtgods istedetfor som efter Aarstiden naturligt og sædvanligt som Ilgods, at Sildene ankom til Berlin i fordærvet Tilstand, samt at han paa Grund af denne Ukontraktmæssighed ved Varerne har været berettiget til at vægre sig ved at modtage dem og altsaa, da Varerne ikke ere leverede, til at tilbagesøge den for dem forud erlagte Betaling.

Indstævnte paastaar derimod, at Sildene ere forsendte for Citantens Regning og Risiko, og at han ikke har vist nogen Forsømmelse ved at forsende dem som Fragtgods, saa meget mindre som Citanten ikke har besvaret hans betimelige Forespørgsel om Maaden, hvorpaa de ønskedes sendte; han har derhos nægtet at erkjende, at Sildene vare fordærvede ved Ankomsten til Berlin, eller at de der ere solgte paa hans Vegne.

Da Citanten har benægtet, at Sildene ere forsendte for hans Regning og Risiko, og da det efter Proceduren maa formodes, at Indstævnte skulde levere Sildene til Citanten i Berlin, maa Forsendelsen dertil som angaaende en generisk Præstation antages at være sket for Indstævntes Regning og Risiko, og det bliver derfor nødvendigt at undersøge, om Indstævnte har udvist nogen Forsømmelse ved Sildenes Forsendelsesmaade. Derimod findes det at have været Citantens Pligt, naar han paa Grund af Sildenes Ukontraktmæssighed vilde vægre sig ved at modtage dem, at lade Ukontraktmæssigheden konstatere paa lovlig Maade. Dette har Citanten imidlertid undladt, idet han istedetfor en lovlig Syns- og Skjønforretning om Sildenes Tilstand ved Ankomsten til

Berlin ikkun har produceret en Erklæring fra den ovennævnte Jernbane-Godsbestyrelse om, at Størstedelen af Kasernes Indhold var belagt med Skimmel, men denne Erklæring vil, skjøndt den siges afgiven paa Embedsvegne, mod Indstævntes Protest ikke kunne tillægges nogen Betydning, da Jernbanebestyrelsen ikke kan anses kompetent til at afgive bindende Erklæring om saadanne Forhold.

Da det herefter ikke er bevist, at Indstævnte har gjort sig skyldig i nogen Misligholdelse med Hensyn til Sildenes Levering, vil Indstævnte være at frifinde for Citantens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Røgmand W. Fehrmann, bør for Tiltale af Citanten, Ernst Heinrich Schultz i Berlin, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Sagen Nr. $\frac{2237}{1874}$. Tømmersvend Otto Hansen som Værge for Karen Kirstine Hansen (Adv. Heinrichsen)

contra

Arbejdsmand Lars Jensen (Prok. Beyer).

Under en Sag, som en Legatar havde anlagt imod den, der som eneste Arving efter Loven havde overtaget Dødsboet, til Udlevering af visse borttesterede Effekter eller Betaling af en derpaa sat Værdi, hvis Rigtighed Arvingen bestred, overladt Legataren, der ikke havde holdt Arvingen i Uvidenhed om Dispositionen, med Ed ifølge L. 5—2—88 at fastsætte de enkelte Gjenstandes Værdi.

(Afsagt den 22 Juni 1876).

Ved et under den 27 Januar 1874 oprettet Testamente har den under 28de s. M. afdøde Enke Sophie Olsen af

Vigersløv skjænket sin — som det i Testamentet hedder — „Broderdatter Karen Kirstine Hansen“ følgende Gjenstande: 2 Underdyner, 1 Overdyne, — — — — — *).

I Henhold hertil har Citanten, Tømmersvend Otto Hansen som Værge for Karen Kirstine Hansen, under nærværende Sag søgt Indstævnte, Arbejdsmand Lars Jensen, der er en Søn af Testatrix og som eneste og myndig Arving ved hendes Død har overtaget hendes Bo, tilpligtet at udlevere hende samtlige ovennævnte Effekter i behørig Stand under en passende daglig Mulkt eller betale deres samlede Værdi, som af Citanten efter en nærmere Specialvurdering i Stævningen er ansat til 88 Rd. eller nu 176 Kr. med Renter 5 p. c. fra Paaklagens Datum den 29 Septbr. 1874 indtil Betaling sker samt Sagens Omkostninger.

Indstævnte har derimod principaliter paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale og sig tillagt Sagens Omkostninger, medens han subsidiært har paastaaet sig frifunden mod at udlevere dem af de i Stævningen specificerede Gjenstande, som Citanten maatte kunne bevise at have været i Behold dengang Indstævntes Moder afgik ved Døden, og som ere overtagne af Indstævnte, dog under ingen Omstændigheder Gjenstande til en Værdi af over 106 Kr. 66 Øre.

— — — — — **).

I Henhold til Foranstaaende findes derfor Indstævnte i Overensstemmelse med Citantens Paastand — med Hensyn til hvilken dog bliver at bemærke, at Idømmelse af Tvangsmulkt falder udenfor nærværende Rets Competence — at burde tilpligtes at udlevere Citantinden med Værge de ovennævnte ved Testamentet af 27 Januar 1874 hende legerede Gjenstande i behørig Stand eller at betale de nævnte Gjenstandes Værdi med den paastaaede Rente, i hvilken Henseende det selvfølgelig maa være uden Betydning, at der i Testamentet ikke er sat nogen Værdi paa dem. Da Indstævnte imidlertid har protesteret mod de af Citanten i Stævningen paa de enkelte Gjenstande ansatte Værdier til samlet Beløb 88 Rd. eller nu 176 Kr., uden at han dog fra sin

*) En Opregning af samtlige de skænkede Gjenstande findes i Dommen. men udelades her af Hensyn til Pladsen.

**) I det udeladte Stykke ere forskellige Indsigelser mod Testamentets Gyldighed og mod Identiteten af Citantinden med den ved Testamentet betænkte Person prøvede og forkastede.

Side har tilvejebragt nogen lovlig Vurdering af samme, og da Indstævnte, efter hvad der er in confesso, allerede den 30 Januar 1874 eller 3die Dagen efter sin Moders Død har overtaget hendes Bo som eneste og myndig Arving, og der ikke under Sagen er tilvejebragt noget Datum, hvoraf det skulde kunne udledes, at Citantinden uberettiget skulde have holdt ham i Uvidenhed om Tilværelsen af det omhandlede Testamente eller paa anden Maade vist nogen Forsømmelse, medens meget mere Formodningen, efter hvad det ene af de under Sagen førte Vidner edelig har forklaret, er for, at i det Mindste Indstævntes Hustru har vidst Besked om Testatrix's Hensigt at oprette den oftnævnte Disposition, vil Værdien, som ogsaa af Citantinden subsidiært paastaet, i Henhold til L. 5 - 2—88 eventuelt være at fastsætte ved hendes Ed, dog saaledes, at Ansættelsen af de enkelte Gjenstandes Værdi ikke overstiger de Summer, hvortil de af hende i Stævningen ere ansatte.

Efter Omstændighederne findes Sagens Omkostninger at burde ophæves.

Overtrædelse af Stempelovgivningen foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Arbejdsmand Lars Jensen, bør til Citantinden, Karen Kirstine Hansen med Væрге Tømmersvend Otto Hansen, udlevere i behørig Stand de hende ved afdøde Enke Sophie Olsens Testamente af 27 Januar 1874 skænkede Effekter eller betale disses Værdi med saa stort et Beløb, som Citantinden efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten ansætter de enkelte Gjenstande til, dog at disse hendes Ansættelser ikke overstige de af hende for de enkelte Gjenstande i Stævningen fordrede Summer.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{2832}{1378}$. Generaldirektoratet for Skattevæsenet (Kammeradvokaten)

contra

Overretssagfører With (Selv).

En Mand, der „som udbedet Lavvæрге“ havde medunderskrevet et af en Enke paa ustemplet Papir udstedt Salgsdokument om en fast Ejendom, tilpligtet som Medudsteder ifølge Stempellov 19 Febr. 1861 § 79 at betale fuld Stempelbøde*).

(Afsagt den 19 Juli 1876).

Da en den 6 Decbr. 1872 dateret Kontrakt, hvorved en Enke i Horsens har solgt sin Ejendom dersteds til en Værts-husholder i bemeldte Kjøbstad, og som foruden af Sælgerinden er underskrevet af Indstævnte, Overretssagfører With „som udbedet Lavvæрге“, er skrevet paa ustemplet Papir, er der i Henhold til en Resolution fra Citanterne, Generaldirektoratet for Skattevæsenet, dikteret Indstævnte en Stempelbøde af 136 Kr. 50 Øre, og da Indstævnte anser sig forurettet ved denne Resolution, har han forlangt Spørgsmaalet afgjort ved Rettergang. Citanterne have derfor under nærværende Sag ved den konstituerede Kammeradvokat paastaet Indstævnte tilpligtet at betale bemeldte 136 Kr. 50 Øre og Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til Kammeradvokaten. Indstævnte, der paastaar sig frifunden for Citanternes Tiltale og tillagt Sagens Omkostninger hos Statskassen, har forment, at da han ikke ved sin Underskrift har overtaget nogen Forpligtelse eller erhvervet nogen Rettighed, kan der ikke paahvile ham noget Ansvar for den begaaede Stempelovertrædelse. Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold. Da Indstævnte har underskrevet Kontrakten som Lavvæрге for Sælgerinden, og L. 3-17-41 bestemmer, at den af en Enke antagne Lavvæрге bistaar hende i hendes Sager med Raad og Daad og med hende til Vitterlighed underskriver, hvis Forhandling eller andet Magtpaaliggende af hende foretages, maa Indstævnte anses som Medudsteder af Kontrakten, og ifølge Stempelovens § 79 er enhver Udsteder og Modtager af et stempelpligtigt Dokument, med Hensyn til hvilket en Stempelovertrædelse er begaaet, undergivet den herfor bestemte Mulkt

*) Jvfr. Amdrup: Om Stempelovgivningen p. 507-9.

med dens fulde Beløb. Indstævnte vil derfor ikke kunne undgaa at betale det paastævnte Beløb.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at opheve, og vil der som Følge heraf ikke her under Sagen kunne tilkjendes Kammeradvokaten Salær.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under nærværende Sag.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Overretssagfører With, bør til Citanterne, Generaldirektoratet for Skattevæsenet, betale 136 Kr. 50 Øre.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{807}{1874}$. Prokurator Mundt som Mandatarius for de nuværende Deltagere i Firmaet Erichsen & Ko. og den udtraadte Deltager Fabrikant F. A. Beckes Enke, Wilhelmine Becke, født Hartung (Selv)
 contra
 Finansministeren paa Statskassens Vegne (Kammeradvokaten).

Udtalt, at et responsabelt Interessentskab ikke er noget fra de enkelte Interessenter forskjelligt Retssubjekt. Ved Thinglæsning og Notering paa Folium for Interessentskabets faste Ejendom af en Deklaration, ifølge hvilken den ene Interessent erkjendte sig fyldestgjort for sin Andel i Firmaet, og de andre Interessenter for eneraadige over alle Firmaets Rettigheder, $\frac{1}{2}$ p. c. Afgift og Gebyr efter Sportelregl. § 64 fundet at skulle tilsvares.

(Afsagt den 26 Juli 1876).

Under 22 Maj 1873 udstedte Wilhelmine Becke født Hartung som hensiddende i uskiftet Bo efter sin afdøde Mand, Fabrikant F. A. Becke, der var Medinteressent i Firmaet „Erichsen & Co.“ — som er et responsabelt Interessentskab —

for en Halvdel, en Deklaration, hvori hun erkjendte, at hun var fyldestgjort for sin Andel i Firmaet, og at følgelig dettes nuværende Interessenter efter det mellem dem ved hendes Udløsning opstaaede Forhold fremtidig uden Indsigelse fra hende — imod at holde hende skadesløs for alle Firmaets Forpligtelser — skulde være eneraadige over alle Firmaets Rettigheder, derunder navnlig ogsaa Ejendomsretten over Firmaets faste Ejendom, Matr. Nr. 43 F & G 6 i Kjøbenhavns udenbys Vester Kvarter, Gade Nr. 139 paa Vesterbrogade. Denne Deklaration blev derefter begjært noteret paa den nysnævnte Ejendoms Folium og Gebyret herfor foreløbig beregnet og betalt med 3 Rd. 9 Sk. i Henhold til Sportelreglementets §§ 71 og 156, men vedkommende Brevskriverkontor indsendte samtidig Forespørgsel til Generaldirektoratet for Skattevæsenet, om det kunde have sit Forblivende ved denne Gebyrberegning, og ved at der ikke var krævet Halvprocentafgift. Efter at derpaa den Sagfører, der for Firmadeltagerne havde begjært Noteringen, paa Forespørgsel fra Generaldirektoratets Side havde svaret, at afdøde Fabrikant Becke var Deltager i Firmaet Erichsen & Ko. for en Halvdel og som Følge deraf ogsaa havde ejet Halvdelen af Firmaets ovennævnte faste Ejendom, resolverede Generaldirektoratet, at der i Anledning af Thinglæsningen af bemeldte Deklaration, hvorved en Overdragelse af Halvdelen af den ovennævnte faste Ejendom maatte siges at have fundet Sted, vilde være at erlægge Halvprocentafgift og Gebyret for Læsningen at beregne efter Sportelreglementets § 64, begge Dele efter Halvdelen af Ejendommens Værdi. Der blev derefter afkrævet Firmaet

Halvprocentafgift.	46 Rd. 24 Sk.
og yderligere Thinglæsningsgebyr efter Sportelreglementets § 64	10 — 77 -

---

tilsammen 57 Rd. 5 Sk.

men da Berettigelsen af Generaldirektoratets Opfattelse ikke erkjendtes, blev Beløbet kun under Reservation betalt, og har derefter Citanten, Prokurator Mundt som Mandatarius for de nuværende Deltagere i Firmaet Erichsen & Ko. og den udtraadte Deltager, Fabrikant F. A. Beckes Enke Wilhelmine Becke født Hartung, under nærværende Sag paastaet Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, tilpligtet at tilbagebetale det nævnte Beløb med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Klagens Dato den 27 Januar 1874 til Betaling

sker og Sagens Omkostninger skadesløst. Den Indstævnte, der har ladet møde ved den konstituerede Kammeradvokat, paastaar sig derimod frifunden og Citanten paalagt Sagens Omkostninger, derunder Kammeradvokatens Salær.

Citantens Paastand er støttet paa, at den Slutning, der i den ovennævnte Sagførers Svar til Generaldirektoratet er gjort fra afdøde Beckes Deltagelse i Firmaet Erichsen & Ko. for en Halvdel til hans Ejendomsret til Halvdelen af Ejendommen quæstionis, og paa hvilken ogsaa Generaldirektoratets Resolution er bygget, er urigtig, idet der formentlig ikke tilkommer den enkelte Firmadeltager nogen umiddelbar Ejendomsret over nogen Del af de enkelte til Interessentskabet hørende Gjenstande, hvorimod Ejendomsretten tilkommer Firmaet; et afgjørende Bevis herfor finder han i den Omstændighed, at de enkelte Firma-Deltagere ikke paa egen Haand kunne disponere over nogen Andel af disse Gjenstande, saa lidt som den enkelte Deltagers Kreditorer kunne foretage eksekutive Skridt mod Ejendommene. Da nu saaledes den Samme, nemlig Firmaet, var Ejer før og efter Beckes Enkes Udtrædelse, og der altsaa ingen Forandring i Ejendomsretten er foregaaet, kan der formentlig hverken kræves Halvprocent-afgift eller Gebyr efter Sportelreglementets § 64.

I denne Opfattelse kan der imidlertid ikke gives Citanten Medhold. Et almindeligt responsabelt Interessentskab kan nemlig ikke betragtes som et fra de enkelte Interessenter forskjelligt Retssubjekt, og Ejendomsretten til de dertil henlagte Gjenstande kan derfor kun tilkomme Interessenterne efter Kvotadele. Vel vil den Omstændighed, at disse Gjenstande, saalænge Interessentskabet bestaar, skulle tjene dettes Formaal, i Regelen udelukke den enkelte Interessent fra i den Tid at disponere til egen Fordel derover, men denne i Overenskomsten grundede Begrænsning af Dispositionsretten kan ikke hæve Ejendomsretten, jfr. ogsaa Stempeloven af 19 Februar 1861 § 50, 1ste Stykke, der maa antages at hvile paa den Betragtning, at den, der indskyder en Gjenstand i Interessentskabet, partielt vedbliver at være Ejer deraf. Da det nu selvfølgelig heller ingen Forandring heri kan gjøre, at Interessentskabet virker under et fra de enkelte Interessenters Navne forskjelligt Firmanavn, maa der gives den Indstævnte Ret i, at der ved Beckes Enkes Udtrædelse er sket en Overdragelse af Halvdelen af Ejendomsretten til de andre Interessenter, og da der iøvrigt ingen Indsigelse er gjort mod

Afgiftsberegningen, vil han derfor være at frifinde for Citantens Tiltale.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at hæve, og vil der derfor Intet være at bestemme om Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør for Tiltale af Citanten, Prokurator Mundt, som Mandatarius for de nuværende Deltagere i Firmaet Erichsen & Ko. og den udtraadte Deltager, Fabrikant F. A. Beckes Enke, Wilhelmine Becke, født Hartung, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Kjendelse i Sagen Nr. $\frac{518}{1876}$. J. P. Handberg (Selv)

contra

Ekviperings- og Manufakturhandler
H. Cohn (Prok. Hvalsøe).

En Minister anset berettiget til at fordre sig fritagen for under en civil Sag at afgive Vidneforklaring om sine Beslutninger i Embedssager og om Grundene dertil m. m. *).

(Afsagt den 31 August 1876).

Justitsminister Nellesmann, der af Citanten J. P. Handberg er indstævnet som Vidne under nærværende af Citanten mod Indstævnte, Ekviperings- og Manufakturhandler H. Cohn, anlagte Sag, betræffende Betalingen af 199 Kr. 50 Øre m. m., har under Forudsætning af, at det er i Egenskab af Justitsminister, at han er indstævnet, paastaaet Indstævningen afvist og sig tilkjendt Kost og Tæring, idet han formener at burde være fritagen for som Vidne at give Forklaring over, hvad der i Embedsanliggender maatte være forhandlet og passeret i det af ham bestyrede Ministerium.

*) Jfr. U. f. R. 1874. p. 40 med Note og 1049 samt ovenfor p. 482.

Det skjønnes imidlertid ikke, at den af Vidnet paabe-
raabte Grund kan gjøre selve Vidneindkaldelsen ugyldig og
saaledes hjemle den paastaaede Afvisning og Tilkjendelse af
Kost og Tæring, hvorimod den maa betragtes som en Rea-
litetsindsigelse, der, hvis den kan anses tilstrækkelig begrundet
ved de til Vidnet stillede Spørgsmaal, maa medføre Vidnets
Fritagelse for at besvare disse, da det saavel efter Forholdets
Natur som de gjældende Regler for Administrationens Førelse
ikke kan være Pligt for en Minister at lade sig føre som
Vidne under en civil Retssag om, hvad han maatte have be-
sluttet eller afgjort med Hensyn til de under hans Admini-
stration hørende Anliggender eller om Grunden til disse hans
Beslutninger.

Da det nu af de til Vidnet den 18 Maj d. A. fremlagte
Kvæstioner fremgaar, at det er Citantens Hensigt at fordre
Vidnet i dets Egenskab af Justitsminister afhørt i den oven-
nævnte Retning, navnlig om hvad han som Minister har er-
faret om forskellige Uretmæssigheder og Ulovligheder, der
efter Citantens Mening skulde være udøvede mod denne af
flere offentlige Autoriteter og Private, samt om Grundene til,
at han ikke er skreden ind mod Vedkommende i Anledning
af disse Handlinger eller har meddelt Citanten den paastaaede
Erstatning og Æresoprejsning og tilbagesendt ham nogle Do-
kumenter, — ville disse Kvæstioner mod Vidnets Protest,
der maa anses tilstrækkelig fremsat ved den ovennævnte af
ham nedlagte Indsigelse, ikke kunne forelægges Vidnet til
Besvarelse.

— — — Løvrigt foreligger ingen Stempelovertredelse.

Thi er agtes:

De af Citanten J. P. Handberg til Vidnet, Justitsmi-
nister Nellemann, den 18 Maj d. A. fremlagte Kvæstioner
kunne ikke forelægges Vidnet til Besvarelse. — — —

I Gjældskommissionens Dom af 13 Septbr. 1876 i Sagen
Nr. $\frac{1878}{1875}$, hvorunder Citanten, Frugthandler C. Nielsen, sag-
søgte Thaysens Expedition ved Grosserer L. P. G. C. Thaysen
til Betaling af 170 Kr. med Renter etc. nemlig som Selv-

skyldnerkautionist for en Trediemands Husleje for Vinterhalvaaret 1874-75 for en Lejlighed i en Ejendom, af hvilken Citanten ved en den 7 Septbr. 1874 thinglæst Kjøbekontrakt var bleven Ejer med Berettigelse til at oppebære Lejen, — hedder det saaledes:

„Da nu Indstævnte ej heller kan fritages for sin Kautionsforpligtelse af den af ham yderligere anførte Grund, at Ejendommen senere end Lejekontrakten og Kautionsforpligtelsens Indgaaelse har skiftet Ejer, uden at Lejekontrakten særlig er bleven transporteret til Citanten, aldenstund Saadant ikke er fornødent, for at denne kan indtræde i den forrige Ejers Rettigheder med Hensyn til det omhandlede Lejemaal, vil Indstævnte blive at dømme efter Citantens Paastand, dog saaledes at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at have.“

Sagen Nr. $\frac{229}{1874}$. Hanskefabrikant og Hvidgarver C. F. Kühn
(Prok. Beyer)

contra

Vinhandler Gottlieb Bonnesen (Prok. Kaas).

En Citant, der paastod forskudsvis at have betalt en Vinhandler et denne afkjøbt Parti Vin, som Citanten skulde hente paa Toldboden, ved en til Sælgeren udstedt Vexel, lydende paa at Valuta var modtaget i Varer, fundet, for at kunne høres med Paastanden om ikke at have modtaget Vinen, at maatte oplyse, betimelig men forgjæves, at have foretaget de fornødne Skridt for at erholde Varerne.

(Afsagt den 20 Oktbr. 1876).

Under nærværende Sag har Citanten, Hanskefabrikant og Hvidgarver C. F. Kühn, anbragt, at han den 5 April 1872 købte af Indstævnte, Vinhandler Gottlieb Bonnesen, $\frac{1}{8}$ Pibe hvid Portvin til en Pris af 60 Rd. og den 25 Maj s. A. $\frac{1}{2}$ Hectoliter Charente Cognac til en Pris af 44 Rd., og var Betalingen af disse 104 Rd. indbefattet i en af Citanten den 5 Juli s. A. til Indstævnte eller Ordre udstedt

3 Maaneders indenbys Solavexel, stor 123 Rd. 5 Mk. 8 Sk., der senere af Citanten blev indfriet paa Forfaldsdagen. Da Vinen og Cognac'en vare solgte Citanten at afhente paa Toldboden, henvendte han sig, hvilket han dog først vil have gjort i Slutningen af Aaret 1872, sammesteds om Varerne, men fandtes disse ikke paa Toldboden, hvor det blev ham tilkjendegivet, at de forlængst vare afhentede af Indstævnte. Da Sidstnævnte har nægtet saavel at udlevere Citanten Varerne som at godtgjøre de for samme udbetalte 104 Rd., hvilke Citanten vil have betalt forskudsvis, har Citanten paa-staaet Indstævnte tilpligtet enten at udlevere den nævnte Portvin og Cognac eller erstatte ham Værdien af Varerne med 99 Rd. 5 Mk. 15 Sk., hvortil Citanten har nedsat Beløbet med Renter 5 p. c. aarlig fra Klagens Dato d. 24 September 1874, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, der benægter, at Betalingen for den omhandlede Vin og Cognac er erlagt forskudsvis, og at han har afhentet Varerne fra Toldboden, har gjort gjældende, at disse fandtes paa Toldboden, dengang han solgte Citanten dem, og at de fra Kjøbslutningen beroede sammesteds for Citantens Regning og Risiko, samt at Citanten har ladet den købte Vin og Cognac føre hjem til sig og saaledes modtaget dem, hvad ogsaa den ydede Betaling og Vexlens Indhold vise. Indstævnte har derfor paastaaet sig frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Da Citanten i den af ham den 5 Juli 1872 til Indstævnte udstedte Vexel har erkjendt at have modtaget Valuta i Varer, ved hvilke efter Citantens anførte Fremstilling maa være sigtet til den under Sagen omhandlede Vin og Cognac, maatte Citanten, for at kunne høres med en Paastand om ikke at have modtaget Varerne, oplyse, at han ikke har kunnet komme i Besiddelse af dem, uagtet han har gjort behørigt Skridt dertil. Men dette har Citanten ikke oplyst. Angaaende Vinen har han efter sin egen Fremstilling først forhørt paa Toldboden over et halvt Aar, efter at han havde modtaget Toldsedlen derpaa, og efter Indstævntes Paastand først langt senere reklameret Vinen hos denne, hvorved han altsaa har berøvet Indstævnte Lejligheden til i Tide at undersøge og berigtige Sagen. Ogsaa om Cognac'en har Citanten efter sin Fremstilling først henvendt sig paa Toldboden over et halvt Aar efter Vexlens Udstedelse, men har i saa Henseende henvist til Indholdet af en af ham fremlagt fra Ind-

stævnte modtagen Udleveringsseddel af 24 Decbr. 1872, ifølge hvilken en Citanten solgt Foustage Cognac først ankom her til Staden den 31 Oktober s. A., saa at han ikke kunde have modtaget den, dengang han udstedte Vexlen, der altsaa maatte være forskudsvis udstedt, men det er ikke mod Indstævntes Benægtelse bevist, at bemeldte Udleveringsseddel angaar den af Citanten den 25 Maj 1872 købte Cognac, hvorved bemærkes, at ifølge Indstævntes autoriserede Handelsbogs Udvisende har Citanten netop den 23 Decbr. s. A. modtaget en ny Hectoliter Cognac, og at han ifølge et Vidnes Forklaring i December s. A. har udtalt til dette, at han da forlængst havde forbrugt den i Maj købte Cognac, ligesom det er lidet sandsynligt, at Citanten skulde ikke blot have købt af en herværende Vinhandler, men ogsaa betalt til denne et ikke endnu ankommet Parti Cognac.

Indstævnte vil derfor være at frifinde for Tiltale af Citanten eller nu hans Fallitbo, idet Citantens Bo under Sagens Gang er taget under Skiftebehandling som fallit.

Sagens Omkostninger blive efter Omstændighederne at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Vinhandler Gottlieb Bonnesen, bør for Tiltale af Citanten, Hanskefabrikant og Hvidgarver C. F. Kühn eller nu hans Fallitbo, i denne Sag fri at være.
Sagens Omkostninger ophæves.

Sagen Nr. $\frac{459}{1878}$. Forhenværende Urtekræmmer F. H. Lassen
(Prok. Mich. Carlsen)
contra
Overretsprokurator Julius Meyer (Selv).

I en Sag mellem en privat Sælger af Løsøre ved Auktion og Auktionsinkassator antaget, at Inkassator ikke uden særlig Hjemmel var ansvarlig for Betaling af Auktionsbud for ikke afhentede Varer, der skulde betales kontant ved Udleveringen.

(Afsagt den 25 Oktober 1876).

Ved en af Indstævnte, Overretsprøkurator Julius Meyer, den 9 November f. A. afholdt Løsøreauktion lod blandt Andre Citanten, forhenværende Urtekrammer F. H. Lassen, bortselge et Parti Cement, bestaaende af 45 Tdr., af hvilke en Mursvend fik Hammerslag for 41 Tdr. mod kontant Betaling ved Udleveringen, men uden at der fordredes nogen Sikkerhedsstillelse af ham. Af det Kjøberens tilslaaede Parti blev der dernæst mod kontant Betaling udleveret ham 1 Td., men skjøndt han gjentagne Gange efter Kredittidens Udløb blev opfordret til at afhente Resten, der henlaa paa Korn tørringsmagasinet og efter Auktionskonditionerne skulde have været afhentet 2 Dage efter Auktionens Afholdelse, vægrede han sig dog herved under Angivende af, at Cementen ikke svarede til den ved Auktionen tilstedeværende Prøve, i Henhold til hvilken Budet var gjort.

Der blev ikke anlagt Sag mod Kjøberens til Auktionsbeløbets Betaling, og de 40 af de solgte Tønder bleve saaledes hverken betalte eller afhentede, hvorom Citanten underrettedes ved en Skrivelse fra Indstævnte af 24 Decbr. f. A.

Under de Forhandlinger, som derefter fandt Stød mellem Parterne, og under hvilke Citanten fordrede, at Indstævnte som Inkassator ved Auktionen skulde tilsvare ham Auktionsbeløbet med Fradrag af Auktionsomkostningerne, bleve de enige om, for under en eventuel Proces at simplificere Sagen, at de omhandlede 40 Tdr. Cement skulde stilles til en ny Auktion efter Citantens Foranstaltning, og at Indstævnte, saafremt der da ikke opnaaedes et saa højt Bud som tidligere, skulde tilsvare Citanten Forskjellen mellem Auktionsbudene med Fradrag af Auktionsomkostningerne tilligemed de indtil den ny Auktions Afholdelse paaløbne Udgifter til Pakhusleje, alt dog kun forsaavidt Retten, for hvilken Sagen da skulde indbringes, maatte anse Indstævnte som Inkassator ansvarlig for, at det af ham antagne Bud virkelig blev betalt.

I Overensstemmelse hermed blev der derefter afholdt en ny Auktion over de omhandlede 40 Tdr. Cement d. 17 Januar d. A., og da der ikke opnaaedes et saa højt Bud som ved den af Indstævnte afholdte Auktion, har Citanten under nærværende Sag søgt Indstævnte til Betaling dels af Differencen mellem Budene med Fradrag af Auktionsomkostningerne, 101 Kr. 53 Øre, dels af den indtil 17 Januar d. A. ene Pakhusleje, 8 Kr. 80 Øre, altsaa tilsammen 110 Kr. 33 Øre med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra Paaklagens Dato, 8 Januar d. A., til Betaling sker og Sagens Omkostninger,

medens Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst.

Det Spørgsmaal, hvoraf Sagens Udfald væsentlig afhænger, er saaledes det, om Indstævnte som Inkassator ved den første Auktion er ansvarlig som Selvskyldner for, at Beløbet af det af ham antagne Bud for de omhandlede 40 Td. Cement bliver betalt, uden at Grunden til, at Kjøbereren ikke betalte, iøvrigt kommer i Betragtning. For dette Spørgsmaals bekræftende Besvarelse har Citanten anført, at det formentlig følger af Forholdets Natur og Lovgivningens Bestemmelser om Inkassatorer i Boer, der ere under Skiftebehandling, at Inkassator maa indestaa Sælgeren for, at de af ham antagne Bud indgaa, naar han som in casu lader give Hammerslag uden at fordrø Sikkerhedsstillelse, og at Indstævnte i nærværende Tilfælde saa meget mere maa være forpligtet hertil, som han ved ikke i rette Tid at underrette Citanten om, at Varerne ikke vare afhentede, har forhindret denne i at disponere over dem paa anden Maade forinden den 24 Decbr. f. A.

Heri kañ der dog ikke gives Citanten Medhold. Ved Spørgsmaalets Besvarelse kunne de ommeldte Lovbestemmelser, selv om de iøvrigt kunne antages at hjemle den af Citanten antagne Regel i et Tilfælde som det nærværende, hvor der er solgt mod kontant Betaling ved Udleveringen, ikke komme i Betragtning, eftersom der ikke kan sluttes fra Forholdet mellem de under Skiftebehandling tagne Boer og sammes Inkassatorer til Forholdet imellem den private Sælger og den af ham antagne Inkassator. Efter dette Forholds Natur som et Fuldmagtsforhold maa Inkassators Retsstilling i den omhandlede Henseende selvfølgelig bero paa den imellem ham og Sælgeren oprettede Kontrakt og som in casu i Mangel heraf paa Auktionskonditionerne i Forbindelse med Lovgivningens almindelige Regler om Fuldmægtiges Ansvar overfor Mandanten. I Auktionskonditionerne § 5 hedder det nu:

„Kjøbere, hvis Vederhæftighed er undertegnede Inkassator (Indstævnte) bekjendt, eller som kunne stille antagelig Sikkerhed, kunne forvente 6 Ugers rentefri Kredit, ellers betales ved Hammerslaget eller Udleveringen.“

Efter denne Bestemmelse maatte det vel antages, at Indstævnte er ansvarlig som Selvskyldner for, at de Auktionsbud indgaa, paa hvilke han har givet Kredit, men da han ikke ved at lade give Hammerslag mod kontant Betaling ved Ud-

leveringen kan siges enten at have givet Kredit eller at være gaaet udenfor den ham af Citanten ved Konditionerne givne Bemyndigelse til at sælge uden Ansvar for sig med Hensyn til Beløbets Indgaaen, og da han selvfølgelig heller ikke kan have paadraget sig nogen Forpligtelse til som Selvskyldner at indestaa for Beløbet, om han end maatte have gjort sig skyldig i Forsømmelse ved først efter Kredittidens Udløb at underrette Citanten om, at Kjøbereren ikke havde afhentet Varerne, findes det anførte Spørgsmaal at maatte besvares benægtende, og da Citanten imod Indstævntes Benægtelse end ikke har forsøgt at oplyse, at Varernes senere Afhændelse til en ringere Pris end Auktionsbudet maa tilskrives Indstævntes nysnævnte Forsømmelse, vil der som Følge af alt Foranført være at tillægge Indstævnte den paastaaede Frifindelse, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Overretsprokurator Julius Meyer, bør for Citanten, forhenværende Urtekræmmer F. H. Lassens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Ved Gjældskommissionens^s Dom af 15 Novbr. 1876 i Sagen Nr. $\frac{2917}{1875}$ afvistes efter Indstævntes, Tømmermester V. Kornbechs Paastand en imod ham af J. P. Handberg ifølge Transport fra nogle Tømmersvende anlagt Sag om Betaling af 104 Kr. 29 Øre, 20 Kr. 81 Ore etc., som Tømmersvendene forment at have faaet tilgode hos Indstævnte for udført Tømmerarbejde, idet Dommen udtalte, at Sagen i Medfør af Lov 29 Decbr. 1857 § 84 burde have været behandlet politiretsvis. Uagtet nemlig dette Lovbud taler om Sager mellem Mestere, Svende og Lærlinge for Misligholdelse af indgaaede Kontrakter, Arbejdet eller Lønnen betreffende, fandtes dog Retsforholdets Beskaffenhed at være det Bestemende, hvorfor det maatte være uden Betydning, at Fordringerne vare transporterede til en Person, som hverken var Master, Svend eller Lærling, og vare indtalte af denne.

Sagen Nr. $\frac{2012}{1878}$. Musikus C. J. Goelé (Prok. Sinding)
 contra
 Tobakshandler Victor Lassen (Adv. Hindenburg).

En Lejer, som ved Fogeden var udsat af Lejligheden, fordi han ikke efter Overenskomsten havde betalt Lejen forskudsvis, uden særlig Stipulation derom tilpligtet at betale hele den før Udsættelsen forfaldne Lejesum, skjændt denne tildels angik Tiden efter Udsættelsen*).

(Afsagt den 22 Novbr. 1876).

Citanten, Musikus C. J. Goelé, søger under nærværende Sag Indstævnte, Tobakshandler Victor Lassen, tilpligtet at betale principaliter 125 Kr., som denne skal være Citanten skyldig i Husleje for en Stuebutik i Ejendommen Nr. 7 i Lille Kongensgade, og som skulle være forfaldne den 18 Juni d. A., subsidiært 13 Kr. 30 Øre eller Lejen til 2 August d. A., da Indstævnte af Citanten blev udsat af den nævnte Lejlighed, samt i hvert Fald Renter af det eventuelt tilkjendte Beløb 5 p. c. aarlig fra Paaklagens Datum den 3 August d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger, hvorimod Indstævnte under Paaberaabelse af, at han ikke kan være forpligtet til at betale Lejen ud over den anførte Dag, da han blev udsat af Lejligheden, og at Citanten heller ikke har lidt det paastaaede Tab, har paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale mod at betale det subsidiært paastaaede Beløb samt sig tillagt Sagens Omkostninger.

Under Sagen er det imidlertid in confesso, at den paastaaede Huslejefordring allerede var forfalden til Betaling den

---

*) Under Sagen var ingen Lejekontrakt fremlagt eller omtalt som oprettet. I Klagen udtales det, at de forlangte 125 Kr. skyldtes som Husleje og vare forfaldne den 18 Juni f. A., altsaa før Klagen Indgivelse, og det blev ikke under Sagen assereret, at det skulde have været vedtaget, at Ejeren, naar Lejen ikke prompte erlagdes, skulde kunne lade Lejeren udsætte og tillige fordrø Lejen for en vis Tid efter Udsættelsen. Citanten paastod under Sagen, at det paastævnte Beløb tillagdes ham, uanset Udsættelsen, som Erstatning for Tab, hvortil bl. A. hørte $\frac{1}{4}$ Aars Lejetab for Tiden til Oktober Flyttedag. Indstævnte benægtede derimod, at Citanten havde lidt noget, i alt Fald et saa stort Tab. — Se iøvrigt U. f. R. 1874. 28 med Note og 1876. 501.

18 Juni d. A., altsaa før Indstævnte blev udsat af Lejligheden, og da denne nu end ikke har assereret, at Udsættelsen var ulovlig, eller godtgjort, at den kontraktmæssige Skyld, hvorfor han søges, enten helt eller delvis er afgjort ved nogen paafølgende Omstændighed, vil han ikke kunne undgaa at dømmes efter Citantens principale Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 5 Kr. 83 Øre.

Som udebleven fra den befalede Forligsmægling vil Indstævnte derhos have at betale i Mulkt for unødigt Trætte til Justitskassen 2 Kr.

— — — iøvrigt foreligger der ingen Stempelovertrædelse.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Tobakshandler Victor Lassen, bør til Citanten, Musikus C. J. Goelé, betale de paastævnte 125 Kr. med Renter 5 p. c. aarlig fra den 3 August d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 5 Kr. 83 Øre.

Saa bør og Indstævnte i Mulkt betale 2 Kr. til Justitskassen.

Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — —

A. S. Nr. $\frac{1885}{1876}$. Overretsprokurator N. C. Nissen (Selv)

contra

Direktionen for de sjællandske Jernbaner
ved den administrerende Direktør Etats-
raad Rothe (Prok. Schack).

Abonnementskort til Jernbanebefordring giver ikke Abonnenten nogen ubetinget Ret til Befordring med hvert enkelt Tog eller nogen Fortrinsret fremfor Besiddere af Enkeltbilletter.

(Afsagt den 4 Januar 1877).

Under nærværende Sag har Citanten, Overretsprokurator N. C. Nissen, paastaaet Indstævnte, Direktionen for de sjællandske Jernbaner ved den administrerende Direktør, Etats-

raad Rothe, tilpligtet at betale ham 4 Kr. 25 Øre, som han har betalt i Leje af Befordring fra Stationen ved Kjøbenhavn til Klampenborg, da der den 17 Juni 1876 (Væddeløbsdagen) blev nægtet ham, der var Abonnent, Plads i det Kl. 2¹/₂ afgaaende Tog. Citanten har derfor paastaaet sig tillagt Renter af Beløbet og denne Sags Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har derimod paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale og sig hos denne tillagt Sagens Omkostninger ligeledes skadesløst.

Da der, medens Jernbanens Transportevne er begrænset, Intet i Befordringsreglementet for samme er antydet om en efter dette Hensyn bestemt Begrænsning i Adgangen til at erholde Abonnementskort, der ogsaa, efter hvad under Sagen er oplyst, faktisk ere udstedte i et langt større Antal end det Personantal, som kan befordres med det enkelte Tog, og da det ej heller i Reglementet paa nogen Maade er antydet, at Ihænderhaverne af Enkeltbilletter i Kollisionstilfælde skulde vige for Besidderne af Abonnementskort, findes det uberettiget, saaledes som af Citanten paastaaet, at opfatte Abonnementsforholdet for Jernbanens Vedkommende som gaaende ud paa at tilsikre Abonnenterne en ubetinget Ret fremfor Ihænderhaverne af Enkeltbilletter til at befordres med det bestemte enkelte Tog, hvorimod Fordelen ved Abonnementet væsentlig maa søges i den modererede Betaling i Forbindelse med det Bekvemme for Abonnenten i ikke at skulle skaffe sig Billet hver Gang han vil benytte Jernbanen. Som Følge heraf maa det fremdeles antages, at der, selv om det for Jernbanebestyrelsen maatte have været gjørligt uden væsentligt Tab for Selskabet at træffe særlige Foranstaltninger, sigtende til at forebygge Tilfælde som det paaklagede, dog ikke kan paabyrdes Selskabet nogen Erstatningspligt, fordi saadanne Foranstaltninger ikke ere trufne, og da der endelig ej heller findes at kunne flyde noget Ansvar for Selskabet deraf, at Indgangen til Stationsbygningen, for at overholde Ordenen under den ved Væddeløbene fremkaldte stærke Tilstømning til Jernbanen, er bleven lukket nogle Minutter før Togets Afgang, efter at der var indladt saa mange Passagerer, at Pladserne i Toget vare fuldt optagne ved dets Afgang, findes Indstævnte at maatte frifindes for Citantens Tiltale i Sagen, medens dennes Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Direktionen for de sjællandske Jernbaner ved den administrerende Direktør Etatsraad Rothe, bør for Citanten, Overretsprokurator N. C. Nissens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Meddelelser.

Spørgsmaalet, om en Dommer som Aktionær er inhabil i Aktieselskabets Sager, er for nylig afgjort ved en Afstemning in pleno af den svenske Højesteret. Under en Sag mod Stockholms Inteckningsgarantiaktiebolag erklærede en af Højesteretsassessorerne, at han, fordi han ejede nogle af dette Selskabs paa Ihænderhaveren lydende Aktier ansaa sig for inhabil til at dømme i Henhold til Bestemmelsen i 13 Kap. § 1 Rättergångsbalken „eger domaren . . . i den saken del, eller kunna de någon synnerlig nytta eller skada deraf vänta.“ Med 8 Stemmer mod 7 blev det imidlertid antaget, at det angivne Forhold ikke kunde gjøre Dommeren inhabil. Af de enkelte Vota ses, at man især grundede dette paa, dels at Aktieselskaber ere juridiske Personer, saa at det er Selskabet, men ikke de enkelte Aktionærer, som ere de egentlige Parter i Selskabets Processer, dels at der i nærværende Tilfælde kun var Tale om en mindre betydelig Fordring, som Selskabet paastod at have, saa at Sagens Udfald ikke kunde paavirke Aktiernes Markedsværdi, og følgelig Dommerens Nytte eller Skade som Aktionær ikke kunde blive „synnerlig.“

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 15 Juni.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 43 og 44.

Den 23 Juni.

1877. •

Om Mundtlighedsmomentet i den svenske Civilproces.

Af cand. jur. J. Heckscher.

For Øjeblikket beror den Interesse, som knytter sig til et Lands Proceslovgivning, væsentligst paa, i hvilken Retning og i hvilket Omfang den løser de Grundspørgsmaal, som vore Dages Reformbestræbelser paa dette Omraade have opstillet. For den svenske Lovgivnings Vedkommende tør man nu vel ikke vente sig nogen moderne Løsning af disse Problemer. Den svenske Procesmaade hviler i alle Hovedpunkter paa Rättegångsbalken i Lovbogen af 1734 og kan altsaa ifølge sin Alder ikke formodes at give noget stort Bidrag til en Diskussion, som især henter sit Materiale og sine Argumenter fra langt livligere og fyldigere Samfundsforhold end de paa dens Tid herskende. Heller ikke anses den i Sverige selv for at svare til Nutidens Tarv, og de Reformarbejder, som der ere paabegyndte for at udvikle Proceslovgivningen i Overensstemmelse med de baade her og andetsteds opstillede Fordringer, have deres Oprindelse langt tilbage i Tiden. Imidlertid befinder man sig dog i Sverige uden Tvivl i Tid længere fra en endelig Løsning end Tilfældet forhaabentlig er i Danmark. Den permanente „nya lagberednings“-Kommission, som udgjør den første i den Række Instanser, et saadant Lovforslag har at gennemløbe, inden det forelægges Lovgivningsmagten, har nemlig vel Rettergangs-

maaden blandt sine forestaaende Opgaver, men efter at den har affattet et Forslag til en ny Exekutionslov*), foreligger der endnu andre Arbejder af omfattende Natur, inden den vil kunne tage fat paa den nævnte vigtige Undersøgelse.

Det kan dog anses for sandsynligt, at en Procesreform i mere eller mindre udpræget Retning af Mundtlighedsprincippet vil gaa lettere og hurtigere i Sverige end her, idet den nu gjældende svenske Civilproces frembyder langt flere Tilknytningspunkter til en saadan end vor Ret; og det er just denne Ejendommelighed ved den svenske Procesmaade, som giver den sin væsentligste aktuelle Interesse. Vor Civilproces udmærker sig jo ved en høj Grad af Konsekvens i Gjennemførelsen af Forhandlingsmaximen eller, som det ogsaa kunde udtrykkes, en ensidig Fastholden af Grundsætningen om Parternes Raadighed over Sagen, ikke blot i Realiteten, men ogsaa i Formaliteten. Lige saa vist som eventuelle Reformer hos os ville stræbe at bryde denne Ensidighed paa de Punkter, hvor det kræves af andre lige saa berettigede Principer, lige saa vist vil Forhandlingsmaximen i alt Væsentligt blive bibeholdt, hvor dette kan ske uden at skade slige Hensyn. Det kan derfor være belærende at kjende Grundtrækkene i en med vor nær beslægtet Retsforfatning, som uden en lignende Ensidighed dog har taget Forhandlingsmaximen til Grundlag. Naar den svenske Procesforfatning staar Overgangen til de nyere Lovgivninger nærmere og det skjøndt den hviler paa en Lov, som ikke er meget yngre end Chr. V's, saa skyldes dette maaske nærmest den Omstændighed, at den har fastholdt Institutionerne i deres gamle Skikkelse, uden at Praxis har faaet Lov til at spille en saa selvstændig Rolle i Retsudviklingen som i den danske Proces. Det er jo bekjendt, at Chr. V's Lov gav Dommeren friere Hænder baade under selve Proceduren og under Bevisførelsen, end vor nugældende Ret indrømmer ham; og paa disse Punkter stemmer ofte den svenske Ret endnu med Danske Lovs Regler. Forklaringen hertil ligger selvfølgelig atter hovedsagelig deri, at i Sverige Forhandlingen i 1ste Instans som Regel er mundtlig, dette Udtryk taget i ikke-teknisk Forstand, o: at Proceduren foregaar ved mundtlige Udtalelser for Retten, som tager disse til Protokols, saa at Forhandlingerne først ved Hjælp af Dom-

*) Dette vedtoges af Rigsdagen i sidste Samling.

meren som Medium gaa over i den skriftlige Form, som er nødvendig for et virkeligt Appelsystems Gjennemførelse. Dette i Forbindelse med Manglen paa en Sagførerstand medfører Nødvendigheden af Procesinstitutioner, ved hvilke Retten sættes istand til at gribe ind i og regulere Forhandlingerne.

Disse sidstnævnte Ejendommeligheder i den svenske Ret saa vel som Grundtrækkene af Retsorganisationen tør efter Forhandlingerne paa Juristmøderne*) forudsættes bekendte. Det Følgende skal i store Træk stræbe at vise, hvilke Særegenheder den ordinære svenske Civilproces frembyder paa de Omraader, hvor Diskussionen om Mundtlighedsprincippet og de til samme knyttede Institutioner i Særdeleshed bevæger sig, nemlig dels Grundreglerne for Proceduren, dels Bevisbedømmelsen, dels endelig Retsmiddelinstitutet, hvilket sidste især er udviklet paa en fra vor Rets Ensformighed betydeligt afvigende Maade.

I.

Stævningen, som indleder Processen i 1ste Instans, er nærmest indrettet som vor, kun at den nu altid er skriftlig, og at Udenretsstævning ikke kan anvendes. Den overbringes Parten af to »troværdige Mænd.« Om det lige saa vanskelige som praktiske Tilfælde, at Citandus ikke kan træffes, haves nu Regler i Fr. 5 April 1871. Er der i saa Fald Grund til at tro, at han holder sig skjult, medens det ikke er vitterligt, at han opholder sig udenfor Riget, opslaas Stævningen paa hans Husdør og meddeles hans Husfolk, hvis saadanne findes. Er han derimod vitterligt draget ud af Riget uden der at have efterladt sig nogen Fuldmægtig, og der desuden foreligger Omstændigheder, som bestyrke, at han holder sig skjult eller vil bosætte sig i Udlandet, saa indkaldes han gennem en 3 Gange indrykket Stævning i Aviserne, hvorhos denne Stævning inden Varslets Udlob opslaas paa hans Husdør og meddeles hans Husfolk, for saa vidt han har bekendt Bopæl i Riget, og, saafremt han ejer nogen fast Ejendom i Riget, tilstilles Bestyreren af samme. Foreligger ingen af de nævnte Forudsætninger for den ekstraordinære Stævningsmaade, da maa Citandus (R. B. 11. 7) stævnes,

*) Se bl. A. 1ste Juristmødes Fhdl. S. 38 ff. og 50, 2det Juristmødes Fhdl. S. 7—49 og 245—6.

»hvor han findes.« Stævnevarslets Længde er omtrent som hos os, kun at 6 Maaneder er det længste, som kjendes (R. B. 11. 4). For saa vidt det Thing, hvortil der stævnes, er det ordinære Herredsting, som holdes paa bestemte Tider, 1, 2 eller 3 Gange om Aaret, behøver Stævningen kun at angive den Maaned, hvori Thinget holdes, og det bliver da Citandi Sag at forvise sig om Dagen; ved disse periodiske Thing skulle alle Parterne møde den første Retsdag og overvære den Gudstjeneste, som gaar forud for Thingets Aabning, en unægtelig noget byrdefuld Bestemmelse, som dog næppe strængt overholdes. — Kontrastævning behøves kun, hvor der søges opnaaet positiv Dom over Citanten; Kompensation kan altsaa foregaa uden Kontrasøgmaal*).

Hvor »Sagens Vigtighed og Vidtløftighed eller andre Omstændigheder« ej fordrer Skriftlighed, sker altsaa Deduktionen og den videre Procedure for Underretten mundtligt. Foregaaer den derimod skriftligt, er det ordentligvis kun tilladt at indlevere 1 Skrift fra hver Side. Allerede her ved Procedures Begyndelse møde vi en Ytring af Dommerens Procesledning, idet han (R. B. 15. 1) kan anordne personligt Møde af Parten (jfr. den tilsvarende, nu forældede Bestemmelse for Overretterne i D. L. 1. 9. 17). Denne Dommerens Ret til at lede Processen, som ingenlunde staar i Strid med Forhandlingsmaximen, saa længe Ledningen kun tilsigter at tilvejebringe Orden og Klarhed i Parternes Procedure, men som er saa fremmed for vor nu gjældende Rets Opfattelse, giver netop Proceduren i 1ste Instans sin ejendommelige Karakter. Hvor langt Dommerens Procesledning tør gaa, derom er det vanskeligt at finde paalidelige Data, da Lovgivningens Bestemmelser herom ere faa, men det bør bemærkes, at de svenske Forfattere**) ere tilbøjelige til at indrømme den en meget vid Udstrækning, videre end almindelige Lovfortolkningsregler synes at tillade. Muligvis har Praxis her spillet en udviklende Rolle, som da er gaaet i ganske modsat Retning af Udviklingen hos os.

Dommerens selvstændige Virksomhed begynder med, at han *ex officio* ved Processens Begyndelse undersøger

*) Jfr. Schrevelius Lærobok i Civilproces 1853 S. 234—5.

**) Se bl. A. Schrevelius l. c. S. 81, 83, og Annerstedt om dommerens procesledende virksomhet vid civila rättstvister 1875, S. 25 ff.

dels Parternes Legitimation til Processen, dels om Sagen er bragt for sit rette Forum; det sidste Spørgsmaal, som jo hos os ikke paases ex officio, faar her saa meget større Vigtighed, som svensk Ret ikke tillader nogen Vedtagelse af Værnething. Under Procedurens Gang tilkommer der ham Beføjelse til at gribe ind i denne paa følgende Maader. Han kan ikke alene paa ethvert Punkt af Sagen fordre personligt Møde af Parterne, men ogsaa efter eget Skjøn kalde dem til »mundtligt Forhør« og fremstille Spørgsmaal til dem (R. B. 14. 6) for derved at opnaa Tydelighed og Overensstemmelse i deres Fremstilling. Under et saadant mundtligt Forhør, hvad enten dette er fremkaldt af Dommeren eller hidrører fra et af Parten selv under Skriftvekslingen taget Forbehold, skal Dommeren dernæst paase, at intet Sagen uvedkommende tilføres Protokollen. Det antages endvidere, at Dommeren kan foranstalte, at de enkelte Paastande og Indsigelser fremsættes i tilbørlig Orden (R. B. 14. 5). Betydningen af en saadan Beføjelse er naturligvis her saa meget større, som den svenske Procesmaade ikke kjender til Eventualmaximen i samme Forstand som vor Ret*). Vel foreskrives det saavel med Hensyn til Fremsættelsen af Asserta som angaaende Bevisernes Produktion, at den skal ske i Processens Begyndelse og paa én Gang, men Virkningen af at dette undlades er ikke, at Modparten kan protestere imod det »for sent« Anbragte; Følgen bliver kun, at Dommeren kan idømme vedkommende Part Bøder (R. B. 14. 3 og 16. 5). Hvor flere Søgmaal ere forenede som Hoved- og Kontrasøgmaal eller i Kraft af objektiv Kumulation (hvilken ogsaa er tilladt i svensk Ret), paaligger det Dommeren at paase, at en saadan Forbindelse ikke leder til Vidtløftighed, saa at Paakjendelsen af Sagen væsentlig vanskeliggøres, og der tillægges ham endog Ret til, hvis Saadant skulde blive Tilfældet, at paabyde Søgmaalenes Adskillelse til særskilt Procedure. Ifølge analogisk Anvendelse af en singulær Bestemmelse (Bygn. Balk 10. 6) har Dommeren endelig ex officio at udsætte Sagen, for saa vidt dens Udfald i det Hele eller for en Del er afhængigt af en anden endnu svævende Retssag, indtil Dom er falden i denne**). Proceduren danner efter svensk Ret ligesom hos os et

*) 2det Juristmødes Fhdl. S. 34 og 36.

***) Se Annerstedt l. c. S. 27-28.

sammenhængende Hele, med hvilket Bevisførelsen gaar Haand i Haand. Ogsaa i denne Del af Sagens Forhandling kan Dommeren selvstændigt gribe ind i videre Omfang end hos os. Forinden et Vidne edsfæstes, har han at gjøre Modparten opmærksom paa de Indsigelser, som kunne gjøres mod dets Habilitet, saafremt Parten ikke selv er opmærksom paa disse, og selv om Parterne maatte forenes om at lade et Vidnes Forklaring gjælde, tiltrods for de Mangler, hvoraf det lider, beror det paa Dommeren, om dette kan tillades (R. B. 17. 13-14). Retten kan til Sagens Oplysning sua sponte lade optage Syn og ifølge en constant Højesteretspraxis anvende Sagkyndige til Undersøgelse af tekniske Tvivlsspørgsmaal*). Føres Beviset af Parterne ved Dokumenter, kan Retten forlange disse forelagte in originali (R. B. 14. 4).

Det vil af det Bemærkede ses, at den Frihed i Henseende til Procesledning og selvstændig Virksomhed til Sagens Fremme og Oplysning, som tilkommer en svensk Dommer, paa flere Punkter gaar endog videre end den Beføjelse, de nyere paa Mundtlighedsprincipet grundede Lovgivninger indrømme Dommeren**). Det er navnlig Bevisførelsen, paa hvilken der tilkommer ham en efter den os tilvante Opfattelse grumme stor Indflydelse, og der forekommer endog Antydninger af, at den under Navn af »Rettens Souverainetet« bekjendte discretionære Myndighed for Bevisførelsens Vedkommende er lagt i hans Hænder***).

Endnu en Ejendommelighed, som minder om de mundtlige Processystemer, er Rettens Adgang til, hvis Sagens Tarv kræver det, ogsaa i første Instans at forfatte en skriftlig »berättelse« om Sagen, som inden Dommen afsiges, forelægges Parterne til Gjennemsyn (R. B. 22. 1); men om dette Referat, som egentlig hører hjemme ved Overretten, hvor det som Regel anvendes, henvises til det Følgende.

Om Parternes Udeblivelse fortjener at mærkes, at Citanten, hvis han udebliver ved Sagens Inkamination, atter kan stævne til Sagens Foretagelse inden 1 Maaned i By eller til næste Thing paa Landet og godtgjøre sit lovlige

*) Se Annerstedt I. c. S. 31.

***) Jfr. Nellemann: Om mundtlig Rettergang i civile Sager S. 80 ff.

***) Se Schrevelius I. c. S. 83-84.

Forfald den første Gang; gjør han ikke dette, bliver Følgen Frifindelse (ikke Afvisning) se R. B. 12. 2*). Udebliver Indstævnte, dømmer Retten efter Citantens Fremstilling af Faktum, for saa vidt Intet er fremkommet, der svækker dens Troværdighed (R. B. 12. 3); dog har Indstævnte i dette Tilfælde Adgang til et særligt Retsmiddel, hvormod nedenfor.

II.

Rettens ovenfor beskrevne Frihed til at gribe ind i Bevisførelsen medfører ikke nogen tilsvarende Frihed i Bevisbedømmelsen. Da den svenske Ret anvender Appellinstituttet paa samme Maade som hos os, kan der heller ikke være Tale om i den at søge Spor til en friere Bevis-teori med en deraf følgende Adgang for Dommeren til at lade sig lede af sit umiddelbare Indtryk; Spørgsmaalet om, hvad der er saaledes dokumenteret, at det kan «følge Akten», bliver altid af væsentligst Betydning. Paa den anden Side er Bevisbedømmelsen ikke mere indskrænket end hos os; baade i Henseende til Bevisets Kvalitet og de enkelte Bevismidlers Vægt stemmer den svenske Proces noget nær med den danske. Afvigelserne ligge, som det Følgende vil vise, paa underordnede Punkter.

Vidnebeviset er det mest ansete Bevismiddel, hvortil ogsaa de fleste Bestemmelser knytte sig. De almindelige Betingelser for Vidneydtygheden i Henseende til Alder osv. stemme med vor Ret; Kvinder kunne (R. B. 17. 10) være Vidner saa vel som Mænd, for saa vidt de ikke ere straffede for løsagtigt Levnet. Efter den i Forkl. af 21 Dec. 1857 indeholdte autentiske Fortolkning af Arfda Balken 16. 1. kunne de endog i Modsætning til dansk Ret være Testamentsvidner. — Vidnet skal være «af god frejd», og denne Egenskab er saa væsentlig, at Parterne end ikke med Rettens Samtykke kunne frafalde Indsigelser mod et Vidne, som af denne Grund er inhabilt. Efter R. B. 17. 7. medførte kun Anklage eller Dom for Menedsforbrydelsen samt Straf af Landsforvisning og paa Æren Inhabilitet af Mangel paa «god frejd», men Straffeloven af 1864, som ophævede Landsforvisnings- og Ærestraffen, har nu i Stedet for disse skabt en anden Kilde til Vidneinhabilitet som

*) Jfr. Nellesmann, mundtl. Retterg. S. 109.

Følge af Straf, idet den til alle vigtigere Forbrydelser knytter det Strafonde, som kaldes »Tab af medborgerlig Tillid« (Strfl. 16 Febr. 1864 Kap. 2 § 19 jfr. Frd. 31 Oct. 1873) enten for bestandig eller for en vis Tid, og herved er en stor Del Forseelser, som efter vor Ret ikke medføre denne Følge, bleven Grund til en Persons Inhabilitet som Vidne, saa længe dette Strafonde paahviler ham. Som saadanne kunne exempelvis anføres Svig i Duel, grove Legemsbeskadigelser, Udbredelse af Smitte blandt Husdyr, ulovlig Omgang med Hittegods o. fl. Paa den anden Side medfører det undtagne Tyveri (snatteri) ikke denne Virkning.

Hvad de andre Aarsager til et Vidnes Inhabilitet angaaer, er dels at mærke den ejendommelige Bestemmelse i R. B. 17. 7, at ikke blot aabenbart Uvenskab til Parten, men endog en svævende Procøs mellem ham og Vidnet (Partens »vederdeloman«) gjør dette inhabilt, dels de fra dansk Ret noget afvigende Regler om Hengivenheds- og Afhængighedsforhold mellem Part og Vidne. Slægtskab og Svogerskab gjøre et Vidne inhabilt i samme Omfang som en Dommer; de Grader, Loven nævner, ere Slægt og Svogerskab i den op- og nedstigende rette Linie samt i hele første Sidelinie, endvidere, at de Paagjældende ere Søkendebørn, hvorved bemærkes, at Svogerskabet allerede anses for at være kommet i Stand ved Trolovelse. Ægtefolk anses, skjøndt ikke udtrykkeligt nævnte i det paa-gjældende Lovsted, for altid at være villige Vidner i hin-andens Sager, hvilket indirekte fremgaaer af Tilladelsen (i R. B. 17. 9.) til at afhøre dem uden Ed i Drabs- og Mordsager. De nævnte Paarørende maa hverken afhøres for eller imod Parten. Tjenesteforhold medføre Inhabilitet omtrent i samme Omfang som i dansk Ret*). Vidnets Inhabilitet paa Grund af egen Interesse i Sagen karakteriseres i Loven (R. B. 17. 7) med de vide Udtryk »den, som selv eller hvis Slægtning har Del i Sagen eller kan vente Nytte eller Skade deraf«, Udtryk, som selvfølgelig ogsaa forstaaes i snævrere Betydning; det Slægtskab, som saaledes indirekte skal gjøre Vidnet inhabilt paa Grund af den derved fremkaldte Interesse i Sagen, antages at burde være mindst lige saa nært som det Slægtskabsfor-

*) Jfr. dog Lindblad, läran om bevisning inför rätta 1842 S. 123, som hertil ogsaa regner de saakaldte højere Tjenesteforhold.

hold til Parten, der som saadant medfører samme Virkning. — Angivere ere utroværdige i kriminelle Sager og vel saa meget mere i civile. —

Det i vor Ret til Læren om Vidnets Inhabilitet overalt knyttede Spørgsmaal, om Mangelen hos Vidnet medfører, at det ikke maa føres, eller om den kun berettiger Modparten til at paastaa, at Vidnets Udsagn lades ude af Betragtning, ligesom ogsaa om dets Ret til at vægre sig ved at lade sig føre, synes i alle de ovennævnte Inhabilitetstilfælde slet ikke at opstaae i svensk Ret; Loven benytter om dem alle det Udtryk: »ej maa den vidne«, hvilket vel tør forstaas som et ubetinget Forbud mod at føre saadanne Vidner, saa at Dommeren *ex officio* skal nægte Afhørelsen*). — Føres der Vidner *in perpetuam rei memoriam*, skal Dommeren *ex officio* undersøge, om nogen af de nævnte Grunde findes til at nægte deres Afhørelse; herved afskæres dog ikke Parten fra i sin Tid at gjøre sine Indsigelser gjældende.

Vidnesagens Værnething er ordentligvis det samme som Hovedsagens, idet Vidnet skal føres umiddelbart for den dømmende Ret, medmindre det bor »fjernt«, i hvilket Fald det i Parternes Nærværelse skal afhøres ved den nærmeste Ret (R. B. 17. 3 & 4). Denne Bestemmelse, som intet Hensyn tager til Vidnets eget Værnething, men til Gjengjæld lægger Vægten paa, at Dommeren i Hovedsagen modtager det levende Indtryk af Vidneførelsen, maa suppleres med Lovbudet om, at Vidnet kan faa Erstatning for Rejseomkostninger og Tæring »efter sin Værdighed« hos den Part, som har fordret det indkaldt, og denne Erstatning kan det begjære i Forskud uden Hensyn til, hvem Sagsomkostningerne ved Dommen endeligt paalægges. Vidnestævningen kan omfatte alle Vidner paa en Gang; der behøves ikke mere end et »passende« Varsel til dem uden Hensyn til, om det for Parten foreskrevne Stævnevarsel er længere. Udebliver Vidnet efter Stævningen, idømmes det Bøder, og kommer det heller ikke paa den paany fastsatte Dag, kan det afhentes ved offentlig Foranstaltning; møder det, men nægter at svare, kan Dommeren anvende Bøder, som i Mangel af Betaling afsønes med Fængsel, imod det. Afhørelsen foregaar som hos os gennem Dommeren; derimod foretages efter Praxis Eds-

*) Jfr. ogsaa Lindblad l. c. S. 122.

fæstelsen førend Forklaringens Afgivelse*). Ere Vidnerne stridende mod hverandre, skal Dommeren konfrontere dem; det tillades dog ogsaa i saa Fald Vidnerne selv at stille Spørgsmaal til hinanden gennem Dommeren**).

En større Rolle end hos os synes de saakaldte »sagkyndige Mænd« at spille, og Diskussionen om, hvorvidt de bør henføres til Vidner eller betragtes som Dommerens Medhjælpere, er endnu ikke endt, ligesom der ogsaa er meget delte Meninger, om Dommeren er bunden ved deres Udtalelser***). Nogen Lovbestemmelse om saadanne Sagkyndige findes ikke; men efter Praxis kan der ikke antages at paahvile Alle og Enhver nogen Pligt til at optræde som saadan, afset fra Embedsforhold. Som ovenfor bemærket, kan Retten sua sponte tilkalde Sagkyndige til Sagens Oplysning, i hvilket Tilfælde den bør underrette Parterne om, hvem disse ere, for at de kunne fremsætte deres Indsigelser imod dem.

Reglerne om Syns- og Skjønnsbeviset ere langt mindre udviklede end i vor Ret. Navnlig er det paafaldende, at der ikke findes nogen egentlig skarp Grænse mellem Vidner og Synsmænd, idet der til det sidste Begreb ikke med Nødvendighed hører nogen Udmeldelse af Retten; thi ogsaa Parterne selv kunne udnævne Synsmændene. Med Hensyn til Habilitet, Antal, Edsaflæggelse og Erstatning for Ulejlighed anvendes ogsaa de tilsvarende Regler om Vidner; dog ansees der ikke at paahvile Enhver nogen ubetinget Pligt til at være Synsmand. Den Part, som er misfornøjet over Udfaldet af et Syn eller Skjøn, kan føre Bevis imod det paa almindelig Maade, efter Reglerne om Modbevis; derimod er der — udenfor enkelte positivt ordnede Tilfælde†) — ikke i svensk Ret Tale om noget Oversyn eller -Skjøn.

Om Dokumentbeviset gjælde tilsvarende Bestemmelser som vor Rets; flere Afvigelser forekomme derimod med Hensyn til Parts Ed.

Den af Retten paalagte Parts Ed er enten »Värjemåls«- (Benægtelsesed) eller »fyllnadsed« (Sigtelsesed). Til

*) Se Lindblad l. c. S. 139.

***) Se Schrevelius l. c. S. 357.

***) Jfr. Schrevelius l. c. S. 304 ff., Lindblad l. c. S. 225 ff. og en Afhandling i Naumanns tidsskrift för lagstiftning etc. 1867 S. 335.

†) Se Lindblad l. c. S. 220 ff.

Paalæg af den første kræves ogsaa her vis Formodning (R. B. 17. 29: halvt Bevis, R. B. 17. 30: bindende Indicier), medens Sigtelseseden som Følge af dette Bevis-middels subsidiære Natur kun kan paalægges ifølge positiv Lovhjemmel. Som Tilfælde, hvori saadan Hjemmel haves, skal — med Forbigaaelse af nogle Bestemmelser af mindre Interesse — nævnes følgende: Om autoriserede Handelsbøger gjælder efter Frd. 4 Maj 1855 § 16 den Regel, at en saadan Handelsbogs Indhold i Retstviste mellem Kjøbmænd kun da gjælder for fuldt Bevis imod Modpartens Benægtelse, naar andre Omstændigheder tillige forekomme, som bekræfte Indholdets Rigtighed, eller og Kjøbmanden eller den, som har ført Bogen, med Ed bekræfter den, hvilken Ed Dommeren «efter Sagens Beskaffenhed i hvert enkelt Tilfælde» kan foreskrive. Herefter bliver der altsaa ikke Tale om nogen principal Anvendelse af Benægtelsesed som efter vor Frd. 1 Juni 1832 § 8; Sigtelseseden kan tvertimod strax anvendes. Den, som ved Tyveri eller Ildebrand har lidt Skade paa sit Gods, kan (R. B. 17. 35), for saa vidt anden Oplysning mangler, ved sin Ed fastsætte baade Kvantiteten og Værdien af det, han har mistet. Har Nogen overgivet en Anden et behørigt tillukket Depositum og det befindes at være aabnet, kan Ejeren, om fornødent gjøres, med sin Ed bestyrke, hvor Meget det indeholdt (Handels Balk 12. 3). Af disse Bestemmelser udledes den almindelige Grundsætning, at Sigtelsesed kan anvendes til Fastsættelse af en lidt Skades Størrelse, naar Ting gennem en Andens dolus eller culpa lata forkomme, saa at de ej kunne vurderes*); vor Praxis gaar, som bekjendt, heri endnu videre, idet den end ikke fordrer nogen culpa lata hertil**). Paa den saakaldte juramentum minorationis forekommer kun ét Exempel (Giftermåls Balk 16. 2: Tilbageførelse under Ed af en Børn fra Forældrenes Side gjort Forstrækning); men om den analogiske Anvendelse heraf er tilladelig, er omtvistet. — Som en mere speciel Bestemmelse kan endnu mærkes, at Moderen eller hendes Frænder med Ed kunne udfylde Beviset for, at et Barn var levende født, dersom desuden ét Vidne derfor haves (Ärfda Balk 5. 1); jfr. derimod D. L. 5—2—3i.

Med Hensyn til Habiliteten til at aflægge Parts Ed

*) Se Schrevelius l. c. S. 347.

***) Se Nellemann ord. Procesm. 1 Udg. S. 609, 2 Udg. S. 672.

og Værnethinget for Edens Aflæggelse gjælde tilsvarende Regler som de foran om Vidner anførte; i Modsætning til vor Ret aflægges Eden ordentligvis ved den Domstol, hvor Sagen verserer, undtagelsesvis ved den Ret, som er Parten nærmest. Ifølge en ved Underretterne gængse Praxis behøver Dommen ikke at formuleres alternativt efter Hensyn til, om Eden aflægges eller ej; men den kan lade sig nøje med for Tiden at paalægge Eden, og Retten udsætter da at fælde endelig Dom i Sagen, til det viser sig, om Eden aflægges. Denne Praxis, som ikke stemmer med de almindelige Principer i den svenske Proces, hvor Beviskjendelser ellers ikke anvendes, følges dog ikke af alle Overretter*).

Afset fra de her omtalte Ejendommeligheder ligner Bevislæren efter svensk Ret meget vor egen. Naar undtages den antydede Tilbøjelighed til at drage selve Bevismidlerne frem for den dømmende Ret, er der Intet, som afviger fra den traditionelle Bevistheori, som er den skriftlige Procesmaades sædvanlige Ledsager. Egen Tilstaaelse og to overensstemmende Vidner udgjøre fuldt Bevis, et Vidne halvt Bevis (Begrebet »tildels lovfaste Vidner« synes derimod at være ukjendt), og Indicier nævnes i Loven kun lejlighedsvis uden nærmere Fastsættelse af deres Vægt. Imod dette Bevissystem har der i Sverige endnu mere end her rejst sig vægtige Indsigelser, saa meget mere som det forsikres, at der ikke paa dette Omraade findes nogen Ensartethed i de forskjellige Retters Praxis; navnlig paa- staas det, at adskillige Dommere tillægge Indicierne en Betydning, som ikke stemmer med den dem efter Loven tillagte, en Klage, som dog især gjælder Strafferetsplejen**).

III.

Afsnittet om Retsmidlerne og om Proceduren i 2den og 3die Instans frembyder paa Grund af deres fra vor Ret afvigende Ordning Adskilligt, som fortjener Opmærksomhed. For en Del ligger vel Grunden til disse Afvigelser i den fra vor egen saa forskellige Retsorganisation og den for Underretten brugelige, i sin Form mundtlige Rettergangsmaade, idet en saadan Ordning fremkalder større Trang til hurtig Rekurs til Overinstansen i formelle Spørgs-

*) Se Lindblad l. c. S. 197.

***) Se bl. A. Naumanns tidsskrift för lagstiftning. 1872. 751 ff.

maal end vor regelmæssige Procesmaade, hvor Alt foreligger med samme skarpe Omrids for Overretten som for Underretten paa Grund af hele Procedurens paalidelige Afstøbning i Indlæg og Parternes Protokoltilførsler. Men det skyldes dog uden Tvivl lige saa meget en bevidst Bestræbelse hos Lovgiveren efter større Lethed i Retshjælpen og Frihed i Valget af det for hvert Tilfælde virksomste Middel, at disse Institutioner have faaet en Specialisering, hvorved de frembyde forholdsvis større Lighed med den nyere Tids Processystemer end med vor Rets Appellinstitut.

De Retsmidler, svensk Ret kjender, ere følgende: »Återvinning, Vad, Besvär, Revision« og »Resning« *).

Af disse tilkommer »återvinning« den i første Instans udeblevne Indstævnte, som er dømt in contumaciam. Reglerne for dets Anvendelse ere følgende: Naar Indstævnte udebliver, skjøndt han er lovlig stævnet, uden at godtgjøre lovligt Forfald, dømmer Retten saaledes, »som sanning deri utletas kan« (se foran). Denne Dom kan Indstævnte selvfølgelig appellere (ved Hjælp af »vad«), hvorom han maa erklære sig inden 8 Dage efter Dommens Afsigelse; gjør han ikke det, bliver Dommen derimod strax exigibel. Saa snart denne Tid til Erklæring om Appel er udløben, skal den Vindende enten lade Dommen forkynde for Modparten eller gjøre Udlæg efter den og det saa tidligt, at den Tabende kan indstævne Sagen paany til næste Thing paa Landet og i Byen inden en Maaned for at søge »återvinning«; undlader den Vindende dette, har den Tabende samme Tid hertil, regnet fra det Øjeblik, han fik Underretning om Dommen. Den Tabende kan herefter uden Angivelse af nogen Grund inden den nævnte Tid faa Sagen paany bragt for samme Ret, som har afsagt Dommen, og procedere den til Ende. Imidlertid kan ganske vist Domhaveren baade have gjort Exekution og realiseret det Udlagte, men dette Sidste dog kun imod at stille fuld Sikkerhed derfor (R. B. 12—3 og 4). Udebliver Domhaveren under Sagens fornyede Behandling, kan han naturligvis tabe Sagen eller dømmes efter Kontrastævning; men da denne Gjenoptagelse dog maa betragtes som en Fortsættelse af den oprindelige Behandling, vil Domhaverens Udeblivelse næppe kunne medføre, at han nu paa sin Side betragtes som helt udebleven og dømmes in contumaciam, og følgelig heller ikke, at

*) Jfr. i det Hele Nordling: Om remedia juris enligt svensk lag 1862

han faar Ret til »återvinning»^{*)}. Det vil ses, at denne Adgang til »återvinning» imod »tredskodomar» (Contumacialdomme) har en paafaldende Lighed med det Retsmiddel, som i franske og tyske Proceslovgivninger kaldes »opposition» og »Einspruch»^{**)}; væsentligt adskiller det sig fra disse derved, at Adgangen til det svenske Retsmiddel først begynder, naar Fristen til Appellens Erklæring er oversiddet, hvilket finder sin Forklaring ved denne Frists overordentlige Knaphed.

At denne nys omhandlede Frist ikke maa sammenlignes med vor rigelige Appelfrist i 1—6—12, vil fremgaa af Kjendskaben til Retsmidlet »vad», som nærmest svarer til vort Appellinstitut; derved forstaas nemlig Indbringelse af Sagen i dens Helhed eller dog af et Realitetsincidenspunkt fra Underret til Overret. Fremgangsmaaden for dets Opnaaelse er følgende: Den Part, som er misfornøjet med Underrettens Dom, skal inden 8 Dage anmelde for Dommeren, at han agter at »vädja» til højere Ret, og erlægge en vis Pengesum (vadepening), hvilken Retten selv beholder uden Hensyn til, om dens Dom bifaldes eller omstødes i Overinstansen. Dommeren giver derefter Attest om »vadets» Anmeldelse, hvilken bl. A. indeholder Tiden for Sagens Foretagelse ved Overretten, en Tid, som vexler efter Afstanden fra Overrettens Sæde, men i den ordinære Proces ikke er kortere end 40 og ikke længere end 90 Dage (i Modsætning til den første Frist af 8 Dage til »vadets erlæggende» kaldes denne Fristen til »vadets fullföljande»). Nogen Stævning til Overretten behøves herefter ikke; den Vindende maa selv hos Underdommeren søge Oplysning, om »vadet» er anmeldt for ham. Efter saaledes at have anmeldt sit »vad» kan den Appellerende endnu stiltiende eller udtrykkeligt opgive Appellen uden andre Følger end en eventuel Erstatning til Modparten for forgjæves Møde i Overretten, hvis han ikke betimeligt har underrettet ham om, at Sagen ikke bliver forfulgt. Inden Sagen kommer for i Overretten, maa den Appellerende endnu stille Kaution for »Omkostninger og Skade» af 2 vederhæftige Mænd eller anden lige saa god Sikkerhed. Heller ikke dette Retsmiddel suspenderer Dommens Exigibilitet: der kan trods Vadet strax gjøres Udlæg efter

*) Se dog Schrevelius l. c. S. 131.

***) Se Nellesmann, mundtl. Retterg. S. 103 ff.

Dommen, for saa vidt Vadet ikke derved bliver unyttigt; Realisation af det Udlagte kan dog kun foregaa imod Sikkerhedsstillelse (R. B. 25 og 26 Kap.).

Det andet Retsmiddel, der som Regel ogsaa kun anvendes imod Underrettsdomme, er »Besvär«. Grænsen mellem dette og »vad« er ikke aldeles skarp, idet visse Øjemed kunne opnaas ved begge disse Retsmidler; men Hensigten dermed er i Almindelighed at føre Klage over »Fejl i Rettergangen«. Herunder falde to forskjellige Grupper af Retsnægtelser, som i alt Væsentligt svare til henholdsvis »Beschwerde« og »Nullitätsklage« i de tyske Processystemer*). Den første Art af »Besvär« anvendes saaledes, naar Retten har dømt urigtigt i en præliminær Kjendelse under Sagens Gang. En saadan Kjendelse kan dels angaa de Punkter, som Dommeren (s. foran) ex officio undersøger ved Sagens Begyndelse, nemlig om forum er det rette, og om Partens Legitimation er godtgjort, dels andre Indsigelser imod Dommerens eller Modpartens Person saa vel som Spørgsmaal, Formaliteten vedrørende, som opstaa under Sagens Gang som Følge af Dommerens Procesledning eller Parternes egne Proceshandlinger. Hvilken af disse Grupper Indsigelsen nu end refererer sig til, skal Parten inden næste Dags Udgang anmelde sit »Besvär« for Dommeren, som da giver Parten Meddelelse om Tiden for dets Indlevering til Overretten (denne Tid er halv saa lang som den tilsvarende ved »vad«); men Forskjellen mellem de nævnte Indsigelser viser sig i den vigtige Omstændighed, at hvis Indsigelsen gaar ud paa Domstolens Mangel paa Competence eller derpaa, at »Flere have Del i Sagen og bør indstævnes«, kan Kjendelsen indbringes for Overretten strax, medens »Besvär« over de andre Punkter kun kan indbringes i Forbindelse med »vad« over den endelige Dom og ikke medfører nogen Standsning i Sagens Behandling for Underretten. — Den anden Art af »Besvär« bestaar i egentlige Nullitetsindsigelser, Paavisning af saadanne Mangler ved Rettergangen, som gøre Dommen ugyldig (domvillo); som saadanne nævnes i Loven, at Retten ikke har været beklædt af nogen behørig Dommer, at Parten ikke har været behørigt repræsenteret under Sagen, at Dommen er gaaet udenfor Stævning eller Paa-stande, at Retten har dømt i Realiteten, inden Kjendelse

*) Jfr. Nellemann, mundtl. Retterg. S. 203 ff.

er given om et præliminært Spørgsmaal o. fl. »Besvär» af denne Beskaffenhed staar den Forurettede aaben inden en længere, efter Indsigelsens Beskaffenhed forskjellig Frist. I Modsætning til den første Art af »Besvär» behøves her ingen Anmeldelse til den Ret, der har dømt i Sagen, men Besværet indgives umiddelbart til Overretten, som da af sig selv skal høre Underdommeren. --- I de Sager, hvor Overretten dømmer som første Instans (nogle endnu bestaaende Tilfælde af privilegeret Værnething), kan »Besvär» anføres umiddelbart for Højesteret; herom gjælder da til dels afvigende Regler (jfr. i det Hele R. B. 16 Kap. og 25 Kap. §§ 21—22).

Naar en Sag er procederet gennem Underret og Overret, kan den ved Hjælp af Retsmidlet Revision indbringes for Højesteret. Saaledes som denne Domstol er organiseret og Proceduren for samme ordnet, nærmer ogsaa Sagens Behandling her sig i Formen meget til en blot Revision af det allerede Forefaldne, det vil sige en Gjenoptagelse af Retsspørgsmaalet i Sagen til fornyet Prøvelse uden videre Adgang for Parterne til selv at paavirke Domstolens Overbevisning. Dog er Forskjellen mellem denne Revision og vor Appel til Højesteret i Realiteten ikke saa gennemgribende; der ses nemlig ikke at være nogen Hindring for, at den svenske Højesteret kan komme til et andet Resultat end Overretten selv med Hensyn til Bedømmelsen af Sagsammenhængen og Bevisførelsens Resultater, og der synes (R. B. 30. 11) at være aabnet en fuldt saa vid Adgang til at fremkomme med Nova som i vor Ret. For at faa Sagen underkastet Højesterets Revision, skal den med Overrettens Dom misfornøjede Part anmelde sit Ønske herom for Overretten inden 20 Dage efter Dommens Afsigelse og desuden deponere den saakaldte »Revisions-skillings» (200 Kroner) som Sikkerhed; faar han Medhold i sin Paastand for Højesteret, gives denne Sum ham tilbage, i modsat Fald, saa vel som naar Sagen forliges, tilfalder den Kronen. Han skal endvidere deponere eller stille nærmere angiven Sikkerhed for det Beløb, hvortil han er dømt af Overretten. Fyldestgør Parten Betingelserne for at opnaa Revisionen, angiver Overretten Tiden for Sagens Foretagelse ved Højesteret, hvilken vexler fra 2 til 3 Maaneder efter Dommens Afsigelse (R. B. 30 Kap.). Som en Særegenhed kan mærkes, at der ikke kjendes nogen summa appellabilis i svensk Ret.

Saasart Tiden til ved et af de ovenfor beskrevne Retsmidler at bringe Sagen for højere Ret er udløben, siges Dommen at have »vunnit laga kraft«. Den kan da kun »brytas« af Kongen; til en Forandring af en saadan inappellabel Dom tjener det sidste Retsmiddel »resning«. Saavel efter Etymologi som efter sin retlige Betydning er dette det Samme som vor Oprejsningsbevilling; det meddeles efter Ansøgning til vedkommende administrative Autoritet, for saa vidt der paaberaabes en gyldig Grund for Oversiddelsen af den ordinære Appelfrist, saasom at Parten nu har fundet nye Beviser; dog fordres ogsaa hertil som til Opnaaelse af Revision, at Dommen først fyldestgøres, for saa vidt Oprejsningen ikke derved bliver unyttig. Ejendommeligt er kun, at Resningen — ligesom Restitution i de tyske Proceslove — giver Adgang til at bringe Sagen for samme Domstol, som har dømt sidst i den, hvorpaa den Dom, som herefter afsiges, kan angribes ved de sædvanlige Retsmidler (R. B. Kap. 31).

Til fuldstændigere Forstaaelse af den Maade, hvorpaa disse forskjellige Retsmidler virke, skal tilføjes nogle Bemærkninger om Proceduren for Overinstanserne, som ogsaa i flere Henseender afviger fra vor Rets Regler.

For Overretterne (Hofrätter) er Proceduren ublandet skriftlig. Parterne bør i Henhold til Underdommerens Anvisning møde uden Stævning, hvorefter Skriftvexlingen ordentligvis skal være endt i to Retsmøder med et Skrift fra hver Side. Udeblive Parterne i noget af disse Retsmøder, haves dog en videre Adgang end ved Højesteret til gjennem Forelæggelse af nyt Møde, i hvilket de da skulle bevise lovligt Forfald, at sikre dem mod Retstab. Naar Indlægene ere vexlede, opsætter et af Rettens Medlemmer en »skriftlig berättelse« i Sagen, som derefter forelægges Parterne til Gjennemsyn; disse kunne da gjøre opmærksom paa Unøjagtigheder i Referatet og i fornødent Fald gjøre Paastand paa at forhøres mundtligt af Retten; have de Intet mod Referatet at erindre, underskrive de det og levere det tilbage, hvorefter Referatet af den foredragende Assessor oplæses i Retten. Hvis begge Parterne ere enige om at frafalde Referatet, kan det helt undlades, i »Besvärs«-Sager anvendes det slet ikke (R. B. Kap. 22). I denne sidste Art Sager, som forebringes Retten af den misfornøjede Part, beror det paa Retten, om den vil communicere Sagen til Modparten; anser den det for ufor-

nødent, kan den afgjøre »Besværet« strax, eventuelt efter først at have indfordret vedkommende Underrets Erklæring.

Fremgangsmaaden ved Anvendelsen af Revision hos Højesteret er følgende: Citanten indleverer inden den af Hofretten fastsatte Frist sit Deduktionsindlæg til den saakaldte Nedre Justitie-Revision; samme Dag skal Indstævnte give Møde sammesteds for at modtage Sagens Dokumenter, hvorefter han inden 22 Dage skal indlevere sin Kontraduktion. Intet af disse Processkrifter tør overstige 3 Ark, i modsat Fald paalægges der Vedkommende Bøder, og mere end 1 Skrift fra hver Side tillades ikke. Udeblive Parterne paa den bestemte Dag, have de ubetinget afskaaret sig fra at høres i Sagen. Efter Skriftvexlingens Slutning foregaar Revisionen ved selvstændig Virksomhed fra vedkommende Revisionssekretærs Side, hvilke have at tilvejebringe det nødvendige Materiale fra de foregaaende Instanser og skulle søge fornøden Oplysning ved Hjælp af Overøvrighederne eller om fornødent igjennem mundtligt Forhør af Parterne selv. Naar Sagen anses for fuldt oplyst, opsættès af nævnte Embedsmænd et Referat i Lighed med det for Overretten brugelige, hvorover ogsaa her Parterne høres. Herefter afgiver »Nedre Revisionen« sin endelige Betænkning i Sagen, hvilken foredrages af vedkommende Sekretær for »Högsta Domstolen«, som umiddelbart efter afsiger Dommen, uden at Parterne overvære Domstolens Forhandlinger.

Ligesom Referatet, som det herefter findes i den svenske Proces med Adgang for Parterne til at ytre sig herover, ikke er uden Modstykke i nyere Proceslove*), saaledes findes der endnu en Bestemmelse i lignende Retning i svensk Ret, som minder om den andetstedsfra**) kjendte Ret for Parterne til efter Dommens Afsigelse at begjære Oplysning om Uklarheder i Dommen hos den Ret, som har afsagt den, dog saaledes, at der efter svensk Ret ikke kan blive Tale om nogen Rettelse i, men kun om en autentisk Fortolkning af Dommen. Som Regel staar Adgangen hertil i Underretten Parten aaben, indtil Dommen har vundet »laga kraft«; men viser Uklarheden sig først senere, kan Sagen dog forelægges den samme Ret, selv

*) Se Nellesmanns mundtlige Rettergang S. 25 om den preussiske Fr. af 1867.

**) Se sammesteds S. 182.

om Dommeren ikke længere er den samme Person, til Forklaring; og formener Parten da, at Forklaringen ikke stemmer med Dommen, kan han appellere samme (R. B. 24. 10 og 11 og for Hofretten 30. 2),

Med dette Overblik over de vigtigste Særegenheder ved den svenske Procesmaade er formentlig den Paastand retfærdiggjort, at der i svensk Ret findes væsentlige Momenter af Betydning for en Reform i Retning af Mundtlighed. Ikke den i sin Form mundtlige Forhandling i 1ste Instans, som dog i Realiteten er en Række Protokoltilførsler, er herved det mest fremtrædende Moment; men Dommerens vidtstrakte Procesledning, hans selvstændige Indgriben i Bevisførelsen, Tilbøjeligheden til at drage Bevismidlerne frem for den dømmende Ret selv og endelig den lettere Adgang til at korrigere Rettens Handlemaade samt til at tilvejebringe Overensstemmelse i Parternes og Rettens Opfattelse af Stridsspørgsmaalet — disse Egenommeligheder vise alle udover en skriftlig Procesmaades Tarv. Det er da ogsaa disse Institutioner, som ville staa fast under forestaaende Reformarbejder, medens Forandringen først og fremmest vil ramme Retsorganisationen i 1ste Instans, som allerede længe har havt en stærk Opinion imod sig. Herredsretterne med deres ambulatoriske Ordning og deres ofte først med et halvt Aars Mellemløb tilbagevendende Sessioner passe heller ikke mere for Befolkningens udviklede Retsforhold, og »nämnden«, som paa Landet udgjør Enkeltdommerens Medhjælp og Korrektiv, nyder ikke nogen ubetinget Tillid, i al Fald ikke i civile Sager. Ligesom i Danmark har man da foreslaaet Oprettelsen af et større Antal Kollegialretter i første Instans, fælles for By og Land; men Fremstillingen af disse Reformforslag ligger udenfor nærværende Afhandlings Emne*).

*) Se herom bl. A. Naumanns tidsskr. f. lagst. 1870 S. 1 ff.

Gjældskommissionssager.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 672).

Sagen Nr. $\frac{2675}{1876}$ Enkemadam J. Hansen (Prok. Beyer)
 contra
 Enkefru Marie Elisabeth Marcussen, født
 Ingwersen (Ingen).

Da Indstævnte udeblev, intet Hensyn taget til Sagsøgerens under Sagen fremførte Assertum — hvorom Intet indeholdtes i det fremlagte Gjælds-brev — at ifølge Vedtagelse mellem Parterne Ikke-Erlæggelse af et Afdrag skulde bevirke, at hele Restgjælden strax forfaldt.

(Afsagt den 4 Januar 1877).

Citantinden, Enkemadam J. Hansen, søger under nærværende Sag Indstævnte, Enkefru Marie Elisabeth Marcussen, født Ingwersen, principaliter tilpligtet at betale 190 Kr. som hun skal være Citantinden skyldig til Rest paa et ifølge Gjælds-brev af 7 Maj d. A. ydet kontant Laan, stort 230 Kr. — at afdrage med 20 Kr. maanedlig fra den nævnte Datum at regne med Renter 5 p. c. aarlig fra Paaklagens Datum den 2 Oktbr. d. A. og Sagens Omkostninger, i hvilken Henseende Citantinden har bemærket, at det var vedtaget mellem Parterne, at naar et Afdrag udeblev over Tiden, skulde hele Restskylden paa en Gang være forfalden til Betaling. Subsidiært har Citantinden paastaet Indstævnte kjendt pligtig at betale de efter Forskrivningens Indhold forfaldne Afdrag 80 Kr. med Renter og Omkostninger som nysnævnt.

Indstævnte er, skjøndt lovligen varslet, hverken mødt eller har ladet møde efter Sagens Inkamination, og Sagen vil derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 være at paadømme efter de fremlagte Breve og Bevisligheder. Herefter findes der ikke at kunne gives Citantindens principale Paastald Medhold, da det ommeldte Gjælds-brev Intet indeholder om den af Citantinden assererede Følge af, at

Indstævnte udeblev med Afdrag, og hvad den subsidiaere Paa-stand angaar, vil der kun kunne gives Dom for de til Paa-klagens Datum den 2 Oktbr. d. A. for Juli, August og September Maaneder forfaldne Afdrag tilsammen 60 Kr., saaledes at der sker fornøden Afskrivning paa Gjælds brevet for Afdragene, og mod at betale dette Beløb med Renter som paa-staaet vil derfor Indstævnte iøvrigt være at frifinde for Citantindens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger ville være at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Mod behørig Afskrivning paa det ovennævnte Gjælds-
brev af 7 Maj d. A. bør Indstævnte, Enkefru Marie Elisabeth
Marcussen, født Ingwersen, til Citantinden, Enkemadam J.
Hansen, betale 60 Kr. med Rente 5 p. c. aarlig fra den
2 Oktbr. d. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør Ind-
stævnte for Citantindens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms
lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{2187}{1876}$. L. Rasmussen (Prok. Edv. Christensen)
contra
Bybud Hansen (Prok. Nissen).

Uanset at en Lejekontrakt berettigede Ejeren til, naar
Lejen ikke erlagdes prompte, at lade Lejeren udsætte
og at raade over Lejligheden, men dog beholde Krav
paa Lejeren for Leje i en vis Tid, Lejesummen for
Tiden efter den 1 August 1876 ikke anset at paa-
hvile en uden Opsigelse sidst i Juli s. A. frivillig bort-
flyttet Lejer, da Ejeren ved ny Bortleje havde und-
gaaet ethvert Tab*).

(Afsagt den 1 Marts 1877).

*) Jvfr. hermed Dommen ovenfor p. 669 med Note.

Under Angivende af, at Indstævnte Bybud Hansen den 1 August f. A. uden foregaaende lovlig Opsigelse skal være fraflyttet en ham lejet Lejlighed i Citantens, L. Rasmussens, Ejendom i Jærgergade Nr. 7 og ikke have betalt Lejen længere end til samme Dato, har Citanten under nærværende Sag søgt Indstævnte til i Medfør af Lejekontrakten at betale i Husleje til Oktbr. Flyttedag f. A. 44 Kr. og fra sidstnævnte Dag til April Flyttedag d. A. 100 Kr. tilligemed Renter af disse Beløb 5 p. c. aarlig fra Paaklagens Dato den 16 August f. A. til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederer derimod til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst.

Efter Indholdet af den af Indstævnte fremlagte Gjenpart af Lejekontrakten mellem Parterne, der vel i flere Punkter afviger fra den af Citanten producerede Originalkontrakt, men hvis Bestemmelser ved Proceduren maa anses anerkjendt fra Citantens Side, har det paagjældende Lejeforhold taget sin Begyndelse fra 1 April f. A. og skulde vedvare, indtil det fra en af Siderne blev opsagt 14 Dage før Nytaar eller St. Hansdag til den paagjældende Flyttedag, og var det bestemt, at den stipulerede Lejesum 200 Kr. aarlig skulde erlægges saaledes: en Maaned Leje ved Kontraktens Underskrift, der efter Gjenpartens Udvisende er foregaaet den 12 Marts, medens Originalen er dateret den 10 April, en Maaned Leje ved Indflytningen og saa fremdeles hver Maaned den 1ste i Maaneden. Efter Parternes Procedure er det in confesso, at Indstævnte, uden paa lovlig Maade at have opsagt Lejemaalet, er fraflyttet Lejligheden i Slutningen af Juli Maaned f. A., efter at have betalt for Tidsrummet til 1 August, og at Citanten strax derefter har disponeret over Lejligheden ved at bortleje den til en Anden, som indflyttede i de første Dage af August Maaned. Som Følge heraf samt da Citanten ikke har gjort gjældende, at han har lidt noget Lejetab ved den skete Udlejning af Lejligheden til en anden Lejer, findes Citantens Fordring ikke at være hjemlet ved den af ham paa-beraabte Bestemmelse i Lejekontraktens § 5, selv om Betingelsen for denne Bestemmelser Anvendelse, at Lejen ikke var erlagt prompte til Forfaldstiden, in casu maatte være forhaanden derved, at der under Indstævntes Beboelse af Lejligheden var forfalden Leje for 5 Maaneder, men kun er erlagt for 4 Maaneder, aldenstund den i bemeldte Bestemmelse til Lejerens Misligholdelse med Hensyn til Betalingen af Lejen knyttede Virkning, at Udlejeren kan raade over Lejligheden

og dog beholde sit Krav paa Leje for det løbende og det følgende Halvaar, ifølge Paragrafens Ord er betinget af, at Ejeren lader Lejeren udsætte af Lejligheden, hvad in casu ikke er sket.

Indstævnte vil saaledes blive at frifinde for Citantens Tiltale og Sagens Omkostninger at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Bybud Hansen, bør for Citanten, L. Rasmussens Tiltale i nærværende Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Kjøbenhavns Gæsterets Dom.

Sagen Nr. 1877.⁶ Sekretær O. Hall af Frederiksberg (Prok. N. C. Jørgensen)

contra

Overretsprokurator N. N. (Selv).

En Indstævnt ifølge et tidligere givet Tilsagn tilpligtet enten at udstede en Panteobligation for 20,000 Kr. eller at betale dette Beløb kontant, uden Hensyn til hans Indsigelse, at han paa Grund af sin Formuesstilling ved at udstede Panteobligationen vilde paadrage sig Ansvar efter Strfl. § 261.

(Afsagt den 6 Marts 1877).

Citanten, Sekretær O. Hall af Frederiksberg, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, Overretsprokurator N. N., tilpligtet enten under en passende daglig Mulkt at underskrive en af ham i Henhold til en imellem Parterne i December Maaned f. A. truffen Aftale om Afgjørelse af en Del af deres Mellemværende forfattet Koncept til en Panteobligation, hvilken Koncept, der er dateret „Kjøbenhavn den Januar 1877“, af Citanten, i hvis Besiddelse den har

været, er fremlagt under Sagen, og hvorefter Indstævnte skylder Citanten 20,000 Kr., og af hvis Bestemmelser — saaledes som disse ere blevne nærmere supplerede under Proceduren — iøvrigt fremhæves, at Indstævnte forpligter sig til at forrente Beløbet med 6 p. c. p. a. fra Obligationens Udstedelsesdag, og at Indstævnte til Sikkerhed for skadesløs Betaling af Kapital, Renter og alle i Tilfælde af Opsigelse eller Søgemaal flydende Omkostninger giver Citanten, eller hvem hans Ret lovligen maatte overgaa til, Panteret næstefter forudprioriterede 88000 Kr., hvoraf 70000 Kr. til 5 p. c. p. a. foruden Strafrenter, i den ham ifølge Skjøde, thinglæst den 6 Januar 1873, tilhørende Ejendom Matr. Nr. 164 Lod 3, 24 & 25 A, 20 og 21 samt Nr. 380 i Udenbys Klædebo Kvarter, sammes Tilliggende og Tilhørende, dens Bygninger, disses grund-, mur- og nagelfaste Appertinentier, Grund, Leje og Interesse, det Pantsattes Assurancesummer, Alt saaledes som Pantet nu er og forefindes eller herefter maatte blive foreøget og forbedret — eller kontant at betale Citanten nævnte 20000 Kr. med Renter deraf 6 p. c. p. a. fra Stævningens Dato den 22 Febr. d. A. indtil Betaling sker. Saa har Citanten og paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale Sagens skadesløse Omkostninger.

Indstævnte har vel erkjendt, at det forholder sig rigtigt, at han havde lovet Citanten at udstede bemeldte Panteobligation, men i Forbindelse dermed erklæret, at han havde maattet vægre sig ved at underskrive denne Obligation, da to imidlertid indtrufne Fallissements havde haft en saadan Indflydelse paa hans egne Formuesforhold, at han maatte anse Obligationens Udstedelse som en utilladelig Begunstigelse af en enkelt Kreditor fremfor de andre, samt bemærket, at der i Mellemtiden af en anden Kreditor var gjort Arrest i den i Konceptet til Obligationen ommeldte Ejendom for Vexler tilsammen 11756 Kr. 81 Øre foruden Renter og Omkostninger, ligesom han ogsaa har protesteret imod, at der tilkjendes Citanten skadesløse Omkostninger.

Det af Indstævnte som Grund for sin Vægning ved at udstede den omhandlede Obligation Anførte, hvis Rigtighed ikke er modsagt af Citanten, kan imidlertid ikke fritage Indstævnte for de ham ligeoverfor Citanten paahvilende Forpligtelser, hvorimod det maa være hans egen Sag, om og hvorvidt han efter den af ham afgivne Erklæring træster sig til lovmedholdelig, cfr. navnlig Straffelovens § 261, at kunne

efterkomme disse paa nogen af de af Citanten paastaaede Maader.

Den af Citanten nedlagte Paastand vil saaledes være at tage til Følge, dog at der efter Beskaffenheden af Citantens Paastand som alternativ ikke kan blive Spørgsmaal om Anvendelse af Mulkt for at fremtvinge Opfyldelsen af det første Alternativ, og at Sagens Omkostninger ville være at bestemme til 80 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Overretsprokurator N. N., bør til Citanten, Sekretær O. Hall af Frederiksberg, enten udstede en Panteobligation, lydende paa 20000 Kr. m. v. af det ovenfor angivne Indhold eller betale 20000 Kr. med Renter deraf 6 p. c. p. a. fra den 22 Februar d. A. indtil Betaling sker.

Saa betaler Indstævnte og til Citanten Sagens Omkostninger med 80 Kr.

Det Idømte at udredes og Dommen i det Hele at efterkommes inden trede Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 643)

A. S. Nr. 1878. Husmand Hans Rasmussen og Hustru
Maren Knudsdatter af Stegsted Mark,
Paarup Sogn (Højesteretssagf. Levison)
contra
Murer Rasmus Jensen (Prok. Engelstoft).

En saakaldet Kjøbekontrakt, efter hvis Ord Sælgeren efter 5 Aars Forløb skulde overdrage Kjøberen sin Husejendom med Inventarium etc., Indbo og Udbo, kjendt ugyldig, da ifølge det Oplyste Parterne maatte antages ikke at have tilsigtet at oprette en Kontrakt om Kjøb og Salg, men nærmest en Gavekontrakt mortis causa.

(Afsagt den 5 Februar 1877).

Under nærværende i 1ste Instans ved Odense Herredsting anlagte Sag have Citanterne, Husmand Hans Rasmussen og Hustru Maren Knudsdatter af Stegsted Mark, Paarup Sogn, paastaaet en mellem Citanteren Hans Rasmussen og Indstævnte, Murer Rasmus Jensen, den 14 August 1869 oprettet med senere Paategning af 8 Oktbr. 1870 forsynet „Kjøbekontrakt“ om et Citanterne tilhørende Hus paa Stegsted Mark, Paarup Sogn, med Tilliggende under Matr. Nr. 3 d, af Hartkorn 6 Skp. 3 Fdk. 1¹/₄ Alb., Gammelskat 5 Rd. 81 Sk., annulleret saaledes, at Dokumentet af Pantebogen udslættes paa Indstævntes Bekostning.

Efter at denne Sag, hvori Indstævnte procederede til Frifindelse, ved Herredstingets Dom af 7 Oktober 1875 var paakjendt derhen, at Indstævnte frifandtes og Processens Omkostninger ophævedes, have Citanterne efter Stævning af 21 December næstefter bragt den ind for Overretten, hvor de have paastaaet principaliter, at den omhandlede Kontrakt med Paategning eller ialfald Paategningen alene annulleres og kjendes

ugyldige, saa at de af Pantebogen kunne udslettes, og at Indstævnte tilpligtes under en daglig Mulkt inden en vis Frist at foranstalte dem udslettede, in subsidium, at de ommeldte Dokumenter annulleres, forsaavidt de angaa det nævnte Ejendomssted med Gjødning, Afgrøde, Redskaber og Inventarium samt Besætning paa samme Maade og med samme Paalæg til Indstævnte. Denne har derimod procederet til Underretsdømmens Stadfæstelse, og have begge Parter derhos paastaet sig Sagens Omkostninger tillagte.

Af hvad der i Sagen foreligger, ses det, at, efter at Citanterne ved et mellem dem oprettet, den 20 November 1856 notarialiter attesteret reciprokt Testamente havde bestemt, at den Længstlevende af dem skulde efter den Førstafdødes Død beholde til fuldkommen Ejendom hele deres Fællesbo, være sig faste Ejendomme eller løst Gods o. s. v., fattede Citanter Hans Rasmussen i 1869 den Tanke, at Indstævnte, der er hans Brodersen og i det sidste Par Aar havde været i hans Hus, skulde, naar begge Ægtefæller ved Døden vare afgaaede, arve Alt, hvad de ejede, i hvilken Anledning han henvendte sig til en Sagfører Rasmussen, for at denne, der var bleven gjort bekendt med Citanternes reciprokke Testament, kunde ordne det i saa Henseende Fornødne, og var Indstævnte ved denne Lejlighed fulgt med Citanter. Sagføreren, der forklarede dem, at det vilde være sikrest, at der mellem dem oprettedes en Kjøbekontrakt, hvorved Citanter afhændede sin Ejendom til Indstævnte, nedskrev derpaa — under Overskriften „Kjøbekontrakt“ — et den 14 August 1869 dateret Dokument, der den 26de s. M. thinglæstes inden Odense Herredsting og gaar ud paa, at Citanter til Indstævnte sælger sit Ejendomssted med Besætning, Inventarium o. s. v. samt hele hans Ind- og Udbo, idet han dog i Dokumentets A, 2den Post, forbeholder sig for sin og Hustrus Levetid Brugen af Ejendommen samt Indtægterne af den i samme Tid mod at svare alle Skatter og Afgifter m. m. Det tilføjes derhos i Dokumentet, at den akkorderede Kjøbesum 1000 Rd. „har Kjøberens idag betalt“, samt at Indstævnte foruden dette Vederlag skulde til Citanterne, saarlænge nogen af dem var i Live, betale 40 Rd. aarlig, men skulde ifølge Dokumentets 6te Post, naar begge Citanterne vare døde, Indstævnte tiltræde Ejendommen og kunde da paastaa sig meddelt Skjøde paa samme af deres Arvinger.

Dokumentet er underskrevet med Navnene Hans Rasmussen (Citanten) og Rasmus Jensen (Indstævnte) og til Vitterlighed af

P. Jørgensen, Poul Rasmussen, Rasmussen,
Gaardejer i Hunderup. Avlsmand i Odense. Sagfører.

som bevidne, at Dokumentet er underskrevet af Kontrahenterne.

Den 8 Oktbr. 1870 kom Citanten Hans Rasmussen og Indstævnte paa Foranledning af Sagfører Rasmussen atter tilstede hos denne, og der blev da, idet Sagføreren forestillede dem Nødvendigheden heraf, givet oftnævnte Dokument en Paategning, der den 21 Septbr. 1871 blev thinglæst, og hvori det hedder, at Hans Rasmussen og Indstævnte vare blevne enige om at forandre Kontraktens 2den Post derhen, at den Sælgeren og Hustru o: Citanterne forbeholdte Brugsret over Ejendommen nu indskrænkedes til kun at gjælde i 5 Aar, nemlig indtil 1 Oktbr. 1875, til hvilken Tid Kjøberens o: Indstævnte, skulde tiltræde Ejendommen, ligesom den 6te Post forandredes derhen, at Kjøberens den 1 Oktbr. 1875 kunde fordre sig Skjøde meddelt, idet det tilføjes, at „skulde derimod baade Sælgeren og hans Hustru være afgaaede forinden det nævnte Tidspunkt, den 1 Oktbr. 1875, da er Kjøberens berettiget til at fordre sig Skjøde paa Ejendommen meddelt, saasomt den Længstlevende af dem — Sælgeren og Hustru — er død.

Denne Paategning paa Dokumentet af 1869 er underskrevet med Navnene: Hans Rasmussen (Citanten) og Rasmus Jensen (Indstævnte) og til Vitterlighed af:

Rasmussen. Hans Rasmussen, K. Nielsen,
m. f. P. Betjent.
Husmand.

Med Hensyn til Citanternes her i Sagen nedlagte Paa-stande, have de bl. A. fremhævet, at de først i Aaret 1874 bragte i Erfaring, at der paa deres Ejendom var thinglæst Dokumenter, hvorefter de berøvedes Alt, hvad de ejede. Da de i 1856 havde oprettet et reciprokt Testament for at sikre deres sidste Levedage, kunde det naturligvis ikke være Citanten Hans Rasmussens Tanke i 1869 at gjøre en Disposition, der gik ud paa at berøve sig selv og sin Hustru Alt. Citanten, som hverken vil kunne læse eller skrive, nægter vedholdende at have opfattet Betydningen af den i 1869 oprettede saakaldte Kjøbekontrakt; han troede, at der var Tale

om et Testament, og er sig ikke bevidst at have sat sit Navn under et Dokument, hvorved han skulde have fraskrevet sig sin Ejendom, idet han benægter, at Dokumentet blev ham forelæst eller forklaret; Citanterne maa derfor i Henhold til det Ovenanførte paastaa Kontrakten qvæstionis, som stridende mod Sandheden og imod deres Mening og Villie paa Oprettelsestiden og som kun kan betragtes som et fuldkomment Proformaværk, anset og behandlet som en Nullitet, hvorved de og bemærke, at den i Dokumentet som: „idag betalt“ nævnte Kjøbesum ikke blev betalt, lige saa lidt som den senere er betalt, hvilket ogsaa gjælder om den ligeledes i Dokumentet nævnte aarlige Afgift.

Vel har nu Indstævnte villet gjøre gjældende, at Dokumentet af 1869 samt Paategningen af 1870 netop skulde være stemmende med Citanten Hans Rasmussens Ønske at overdrage Alt hvad han ejede til ham, ligesom han assererer, at Dokumentet saavel som Paategningen, da Sagfører Rasmussen havde nedskrevet dem, blev oplæst for Citanten, som dermed erklærede sig tilfreds, og har Underrettsdommen, væsentlig støttet til disse formentlig ved afgivne Vidneforklaringer oplyste Momenter, givet Indstævnte Medhold, hvorpaa Indstævnte kort efter Underrettsdommens Afsigelse ses at have anlagt Sag mod Citanten H. Rasmussen til at fravige sin Ejendom.

Overretten kan imidlertid ikke billige det Resultat, hvortil den indankede Dom er kommen. Ligesom Formodningen i høj Grad maatte være imod, at Citanten, der med sin Hustru havde oprettet reciprokt Testament, der gik ud paa gjensidig at sikre hinanden i deres sidste Levedage, nu skulde med fuld Bevidsthed og med ret Opfattelse af, hvad der forelagdes ham til Underskrift, have villet tage en Bestemmelse, hvorved han fraskrev sig sin Ejendom og berøvede sig og Hustruen Alt, og det uden Vederlag — thi at der i Kjøbekontrakten nævnes som „idag betalt“ 1000 Rd., ses at være usandt og kun Proforma — saaledes findes der heller ikke efter de fremkomne Oplysninger tilstrækkelig Føje til imod Citantens bestemte Benægtelse at statuere Saadant. Selv om der kunde tillægges de afgivne Vidneforklaringer fuld Betydning, fremgaar det dog ikke af dem, at nogen tydelig og klar Oplæsning af de omhandlede Dokumenter og nogen dermed forbunden Forklaring af disses Indhold har fundet Sted, hvilket havde været saa meget mere fornødent, naar henses til paa den ene Side, at de nævnte Dokumenter vare af en tildels

meget indviklet Beskaffenhed, og paa den anden, at Citanten, der er over 73 Aar gammel, ifølge en af Dr. med. Reumert afgiven Erklæring er en affældig, paa Sandserne sløvet Mand, stupid og derhos i flere Aar tunghørig, saa at det kunde være tvivlsomt, om ikke allerede dette i Henhold til Bestemmelserne i L. 5—1 . 7 maatte bevirke det af Citanterne paa- staaede Resultat. Men afgjørende findes det i alt Fald at være, at Indstævnte under en kort før nærværende Sags Anlæg under Odense Herreds Politiret paabegyndt Undersøgelse selv har i Forhøret af 15 Juli 1874 erkjendt, at han opfattede Meningen med de hos Sagfører Rasmussen stedfundne Forhandlinger at være den, at Citanterne, saa længe de levede, skulde beholde deres Ejendom, saa at der kun var Tale om en Gavekontrakt mortis causa, ligesom Parterne og vare enige om, at Paategningen af 1870 paa Kontrakten ikke skulde have anden Betydning, end at Indstævnte i 1875 skulde have Skjøde, men at de Gamle fremdeles uforandret skulde blive i Stedet, ganske „som hidtil“. Men herefter findes det klart, at ingen af Parterne har tænkt paa ved deres Underskrifter at oprette en Kontrakt af det Indhold, som Dokumenterne have, navnlig ikke nogen Kontrakt om Kjøb og Salg.

I Henhold til det saaledes Anførte findes den indankede Dom at maatte forandres i Overensstemmelse med Citanternes principale Paastand saaledes, at Indstævnte kjendtes pligtig under en Mulkt til Amtsfattiggassen af 5 Kr. for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, at foranstalte udslettet af Odense Herreds Skjøde- og Pantebog det oftnævnte Dokument af 1869 med Paategning af 1870.

Processens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve for begge Retter.

Det til Sagen hørende stemplede Papir har her for Retten rigtig været forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

Den paastævnte den 26 August 1869 inden Odense Herredsting thinglæste Kjøbekontrakt mellem Citanten, Husmand Hans Rasmussen, og Indstævnte Rasmus Jensen af 14de s. M. samt den d. 21 Septbr. 1871 ligeledes thinglæste Paategning paa samme af 8 Oktbr. 1870 bør være ugyldige. Saa bør og Indstævnte under en Mulkt til Odense Amtsfattiggasse af 5 Kr. for hver Dag han sidder denne Dom

overhørig, paa sin Bekostning foranstalte bemeldte Kontrakt og Paategningen paa samme udslettet af Skjøde- og Pantebogen Processens Omkostninger ophæves for begge Retter.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. 1877. Brændevinsbrænder Chr. Brandt af Odense
(Prok. J. Lassen)

contra

Gaardejer Knud Andersens Arvinger,
Gaardejer Peder Andersen ogsaa kaldet
Peder Andersen Lunde af Sønderby
Mosemark og Skolelærer Møller af Nørre-
broby, samt Husholderske Mette Kirstine
Andersen sammesteds (Ingen).

En paa ubestemt Tid fæstet Husholderske, der tillige skulde udføre Gjerningen som Kokkepige i en Gaard, hvor Husbonden ikke havde Ophold, anset som Tyende efter L. 1—13—16 berettiget til at nægte at vidne.

(Afsagt den 5 Februar 1877).

Citanten, Brændevinsbrænder Chr. Brandt af Odense, har under nærværende Sag paaanket en den 4 Septbr. f. A. af Salling Herredsthingsret afsagt Kjendelse, hvorved Indstævnte, Husholderske Mette Kirstine Andersen i Henhold til en af hende nedlagt Protest er fritagen for at afgive Vidneforklaring i en imellem Citanten og de Indstævnte, Gaardejer Peder Andersen og Skolelærer Møller som Arvinger efter nu afdøde Gaardejer Knud Andersen, her for Retten verserende Sag, hvorunder Citanten har paaanket en af den nævnte Ret den 24 Marts f. A. afsagt Dom, hvorved fornævnte Gaardejer Knud Andersen, der af Citanten søgtes til efter en mundtlig afsluttet Handel at meddele ham Skjøde paa sin Gaard, er frifunden for Citantens Tiltale, og gaar Citantens Paastand ud paa, at Kjendelsen forandres derhen, at det paalægges Indstævnte Mette Kirstine Andersen at afgive Vidneforklaring til Oplysning under den anførte Retssag angaaende

Opfyldelsen af den omstridte Handel om Knud Andersens Gaard, samt at Sagen hjemvises til ny Foretagelse og Behandling og det paalægges Underretten igjen at sætte Sagen i den Stand, hvori den før bemeldte Kjendelses Afsigelse befandt sig, saavel som at de Indstævnte solidarisk eller nogle eller en enkelt af dem tilpligtes at betale Citanten Processens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

De Indstævnte, der findes lovlig stævnedede, have ikke mødt eller ladet møde, og Sagen vil derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 være at paakjende efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Kjendelsesakten.

Af denne fremgaar, at Indstævnte Mette Kirstine Andersen, hvis Protest imod at afgive Vidneforklaring i den ovennævnte ved Salling Herredsret paakjendte Sag imellem Citanten og Knud Andersen paa Grund af, at hun var i dennes Tjeneste som Husholderske, i Medfør af L. 1—13—16 blev tagen til Følge ved Kjendelse af 30 April 1875, har til Støtte for sin nu fremsatte Protest paaberaabt sig, at hun efter Knud Andersens Død er bleven i samme Stilling som tidligere, idet hun af Knud Andersens Arvinger, de tvende Medindstævnte, er fæstet til indtil videre at være Husholderske hos dem i Gaarden, hvor hun selv laver Maden og saaledes tillige er Kokkepige, og at hun derfor efter Lovens 1—13—16 maa være fritagen for at afgive den forlangte Vidneforklaring.

(Fortsættes).

Ugeskrift for Retsvæsen indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 22 Juni.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 45.

Den 30 Juni.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

Citanten har forment, at hendes Stilling nu er forandret, saa at hun, da ingen af de Medindstævnte har Ophold paa Gaarden, har faaet en større Selvstændighed og maa henregnes til de højere Tjenere, for hvilke L. 1—13—16 ikke skulde komme til Anvendelse; men heri findes der ikke at kunne gives ham Medhold, da det ikke er oplyst, at der af de Medindstævnte er givet hende nogen Myndighed, der i Virkeligheden forandrer hendes Stilling, og det findes heller ikke at kunne tillægges nogen Betydning, at hun ikke er fæstet til nogen bestemt Tid, men blot indtil videre, hvorved Afhængighedsforholdet for hendes Vedkommende endog er forøget.

De af Citanten nedlagte Paastande ville derfor ikke kunne tages til Følge, hvorimod den paaankede Kjendelse vil blive at stadfæste.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve. Det fornødne stemplede Papir er forbrugt her ved Retten.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Kjendelse bør ved Magt at stande.
Sagens Omkostninger ophæves.

Under Sagen Nr. 1877⁷ paastod Husmægler J. A. Martinsen Indstævnte, Vand- og Gasmester H. C. Monnerup, tilpligtet at indfri en af Indstævnte til Kobbersmedemester J. Andersen udstedt, af denne in blanco endosseret Vexel af 24 August 1876 stor 1000 Kr. med Renter etc. I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Febr. 1877 hedder det saaledes:

Indstævnte har bemærket, at den forannævnte Vexel blev udstedt til Indfrielse af en af ham for en Trediemand tidligere endosseret, Citanten tilhørende Vexel, der ikke ved den nye Vexels Udstedelse blev tilbageleveret, og Indstævnte, der iøvrigt ingen Indsigelse har gjort mod Citantens Paastand, har derfor paastaaet, at hans Forpligtelse til at betale Citantens Fordring her i Sagen, gjøres afhængig af, at den tidligere Vexel udleveres ham, hvorhos han har paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger.

Da Citanten har indrømmet, at den her i Sagen paastævnte Vexel er traadt i Stedet for den tidligere Vexel — der saaledes af Indstævnte er indfriet — samt at denne Vexel ikke er tilbageleveret, og Citanten derhos ikke mod Indstævntes Benægtelse har bevist sit under Sagen anbragte Assertum, at Indstævnte har givet sit Samtykke til, at Vexlen indleveredes ved Fordringens Anmeldelse i den nævnte Trediemands Fallitbo, imedens han har erkjendt, at den i bemeldte Bo faldende Dividende paa samme Vexel maa tilkomme Indstævnte, naar den her paastævnte af ham indfries, vil Citantens Paastand her i Sagen kun blive at tage til Følge med den af Indstævnte paastaaede Indskrænkning.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Februar 1877⁸ i Sagen Nr. 1878⁸ hedder det saaledes:

Nærværende af Citanten, Tømmersvend Marcus Prehn, mod Indstævnte, hans Hustru Christiane Oline født Dahlgreen, til Ægteskabs Ophævelse anlagte Sag — hvori begge Parter ere forundte fri Proces — vil efter den af Citanten for Retten fremsatte Begjæring være at hæve, og vil Citanten derhos have at betale Indstævntes beskikkede Sagfører, Prokurator Beyer, 20 Kr. i Salær.

A. S. Nr. ⁶²⁶1878. Kjøbmand Joh. Schoppe af Maribo (Prok. Wegener)

contra

Frøhandler Fritz Jensen her af Staden
(Prok. P. G. C. Jensen).

I et Tilfælde, hvor der ikke var Strid om den for leverede Varer forlangte Kapital, men kun om Renter og Sagsomkostninger, disse tilkjendte Sælgeren, uanset at han før Sagens Anlæg havde afkrævet Kjøbereren et for stort Beløb, da Kjøbereren ikke, hvad han efter Omstændighederne burde, havde oplyst Sælgeren om Sammenhængen, og ej heller ved Forfaldstid før Sags Anlæggelse havde tilbudt det mindre Beløb.

(Afsagt den 19 Februar 1877).

I Anledning af, at Citanten, Kjøbmand Joh. Schoppe af Maribo, havde købt Varer hos Indstævnte, Frøhandler Fritz Jensen her af Staden, til Beløb 330 Kr. 77 Øre, saggav Sidstnævnte ifølge Stævning af 7 August f. A. Citanten ved Maribo Kjøbstads Gjæsteret til Betaling af dette Beløb med Renter 7 p. c. p. a. fra Stævningens Dato samt Sagens Omkostninger.

Efter at det af Citanten ved Sagens første Foretagelse fremsat Tilbud om af det paastævnte Beløb strax at ville betale 318 Kr. 77 Øre, saafremt Indstævnte da vilde hæve Sagen, var blevet forkastet af Indstævnte, fremsatte Citanten, idet han iøvrigt erkjendte Fordringens Rigtighed, Indsigelse imod at betale et Beløb af 12 Kr., der paa den fremlagte Regning var ham debiteret for Emballage, som han paastod at have tilbagesendt Indstævnte, og protesterede, under Henvisning til, at han gjentagende havde tilbudt at betale Restbeløbet 318 Kr. 77 Øre, som han fremdeles var villig til strax at betale, imod, at der tilkjendtes Indstævnte Renter af Beløbet eller Sagens Omkostninger.

Ihvorvel Indstævnte benægtede at have modtaget den omhandlede Emballage tilbage, ligesom han ej heller kunde erkjende Rigtigheden af Citantens Anbragte om, at denne under en Samtale, der havde fundet Sted mellem Parterne i Juni Maaned f. A., havde omtalt Emballagens Tilbagesendelse for Indstævnte, erklærede denne dog, at han, da Gjenstanden var saa ubetydelig, at han derom ej vilde føre Proces, vilde

eftergive Citanten de omhandlede 12 Kr., men fastholdt sin Paastand om at tilkjendes Renter af Restbeløbet og Sagens Omkostninger, hvilken Paastand derpaa ogsaa ved Gjæsterrettens d. 13 Septbr. f. A. afsagte Dom blev givet Medhold, saaledes at Sagens Omkostninger bestemtes til 40 Kr.

Den saaledes afsagte Dom har Citanten nu ved Stævning af 16de s. M. indanket her for Retten, hvor han har paastaaet den forandret principaliter saaledes, at han ikkun tilpligtes at betale 318 Kr. 77 Øre med Renter fra Overretsdommens Dato, og at Sagens Omkostninger for begge Retter tillægges ham hos Indstævnte skadesløst eller med noget Klækkeligt, medens han subsidiært har paastaaet Sagens Omkostninger hævede ved begge Retter.

Indstævnte har derimod procederet til Gjæsteretsdommens Stadfæstelse, idet han har paastaaet sig tillagt Sagens Omkostninger her for Retten skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Efter hvad der foreligger i Sagen, havde Citanten modtaget de Varer, til hvis Betaling han ved Gjæsteretsdommen søgtes, henholdsvis under 3 og 18 Marts samt 5 April f. A., og var der ved Købet af samme ikke betinget kontant Betaling. Medens nu Indstævnte herefter gjør gjældende, at Betalingen i Henhold til, hvad der imellem Handlende er sædvanligt, maatte anses forfalden 3 Maaneder efter Leverancen af hvert Vareparti, og at altsaa det hele Citanten for Varerne debiterede Beløb 330 Kr. 77 Øre maatte betragtes som forfaldet det 5 Juli f. A., men at der under den Samtale, der, som meldt, fandt Sted mellem Parterne i Juni Maaned s. A., blev indrømmet Citanten Henstand til medio Juli, har Citanten paastaaet, at der først ved bemeldte Samtale blev truffet Bestemmelse om Betalingstiden, idet Citanten — uden at søge eller erholde nogen Henstand — lovede at betale engang i Løbet af Juli Maaned, saaledes at Beløbet først kunde betragtes som forfaldet den sidste Dag i bemeldte Maaned.

Fremdeles har Citanten gjort gjældende, at han under den ommeldte Samtale med Indstævnte har meddelt denne, at han havde tilbagesendt 12 Sække, der paa Regningen vare ham debiterede med 12 Kr., og at Indstævnte uden at antyde, at han ikke vilde modtage denne Emballage retour, noterede dette i sin Lommebog, hvoraf formentlig maatte følge en Forpligtelse for Indstævnte til at godskrive Citanten Emballagens Værdi. Naar derfor Indstævnte i Juli Maaned

f. A. — efter hans Angivende den 18 Juli, men efter hvad Citanten paastaar en tidligere Dag i Maaneden — har ladet Citanten affordre det fulde Beløb af Regningen 330 Kr. 77 Øre ved en til en Handlende i Maribo afgiven Anvisning paa Citanten, har dette Paakrav efter Citantens Formening været ubeføjet saavel med Hensyn til Tid som med Hensyn til Indhold, idet Forfaldstiden da endnu ikke var forhaanden, ligesom Citanten ikke skyldte hele det Beløb, som Anvisningen lød paa, og Citanten formener derfor at have været i sin Ret ved at nægte at honorere Anvisningen.

Efter hvad der er in confesso mellem Parterne, tilskrev Indstævnte derefter Citanten for at erholde Oplysning om Grunden til denne Vægning ved at honorere Anvisningen, men uden at erholde Svar, hvorpaa der ligeledes, efter at Fordringen var overgivet Indstævntes Sagfører til Inkassation, af denne forgjæves blev tilskrevet Citanten i samme Anledning, og efter at dernæst Gjæsteretsstævningen var udtagen og forkyndt for Citanten den 7 August, lod han det Beløb, som han erkjender at skyldte, tilbyde Indstævnte i Kjøbenhavn, men denne vægrede sig ved at modtage det.

Da Citantens Forpligtelse til at betale det skyldige Beløb, efter hvad der saaledes foreligger, selv om hans Fremstilling lægges til Grund, i alt Fald var indtraadt den sidste Dag i Juli Maaned, og da det, naar Forfaldsdagen saaledes var kommen, maatte paahvile ham at opfylde denne sin Forpligtelse uden at afvente noget Paakrav fra Indstævntes Side, hvortil han in casu efter det fra Indstævntes Side Passerede saa meget mere maatte være opfordret, findes Citanten at maatte have paadraget sig Ansvar for mora ved at undlade at tilbyde Indstævnte den skyldige Præstation, forinden denne gjorde Skridt til at indtale Fordringen ad retlig Vej.

Dette Ansvar findes derhos ikke at kunne være bortfaldet derved, at Indstævnte havde affordret Citanten et større Beløb, end det efter hans Formening paahvilede ham at udrede, idet det, da det affordrede Beløb stemmede med Kjøbesummen for de ham overdragne Varer, havde været hans Sag at oplyse Indstævnte om, hvorpaa han støttede sin Formening om, at det kun paahvilede ham at udrede et mindre Beløb, hvilket han imidlertid, uanset de til ham i saa Henseende rettede skriftlige Henvendelser, har undladt, og forsaavidt han har villet gjøre gjældende, at Indstævnte ved Parternes Samtale i Juni Maaned herom skal være bleven underrettet og ogsaa skal have erkjendt sin Forpligtelse til at

afskrive de 12 Kr. paa sin Fordring, samt at dette efter Proceduren for Gjæsteretten skal være in confesso, idet Indstævnte ikke paa behørig Maade skal have benægtet Citantens Assertum herom, skjønnes der ikke heri at kunne gives ham Medhold, og iøvrigt er Citantens Paastand om, at det ikke paaahvilede ham at betale de 12 Kr. paa Grund af at Sækkene vare modtagne tilbage af Indstævnte, ikke, mod dennes Benægtelse af at have modtaget Sækkene, bevist.

Som Følge heraf maa det billiges, at Citanten ved den indankede Dom er bleven tilpligtet at betale Renter af Beløbet fra Gjæsteretsstævningens Dato den 7 August f. A. saavel som Sagens Omkostninger i 1ste Instans, og denne Dom vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten vil Citanten derhos have at tilsvare Indstævnte med 20 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Gjæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger her for Retten betaler Citanten, Kjøbmand Johan Schoppe af Maribo, til Indstævnte, Frøhandler Fritz Jensen her af Staden, med 20 Kr.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{694}{1878}$. Snedkerlærling Martin Rasmussen af Nykjøbing paa Sjælland med Kurator (Prok. C. Alberti)

contra

Snedkermester H. Østerberg sammesteds (Prok. M. Møller).

En Snedkerlærling over 18 Aar, hvem Mesteren efter en Ordvexling havde slaact navnlig i Ansigtet og derved tilføjet mindre Læsioner, anset berettiget til at bortgaa af Læren.

(Afsagt den 19 Februar 1877).

I nærværende fra Nykjøbing Kjøbstads Politiret hertil indankede Sag er der i 1ste Instans procederet efter Hoved- og Kontraklage, idet Indstævnte, Snedkermester H. Østerberg af bemeldte Kjøbstad, efter Hovedklage af 18 April f. A. paastod Citanten, Snedkerlærling Martin Rasmussen sammesteds, for uden lovlig Grund at have forladt sin Lære hos Indstævnte idømt Straf efter Lovgivningen samt tilpligtet med Kurator at betale ham en Erstatning af 150 Kr. eller efter uvillige Mænds Skjøn, medens Citanten næst i Hovedsagen at procedere til Frifindelse, efter Kontraklage af 8 Maj næstefter har paastaaet Indstævnte paa Grund af Mishandlinger, denne havde tilføjet ham, anset efter Straffelovens § 203 og derhos kjendt pligtig at erstatte ham de af ham til Læge og Medikamenter havde Udgifter. Indstævnte procederede i Kontrasagen til Frifindelse, og paastode Parterne gjensidigen i begge Sager sig tillagte Sagens Omkostninger.

Efter at der d. 16 Juni f. A. ved Underretten var afsagt Dom derhen, at Citanten kjendtes pligtig til Kjøbstadens Politikasse at erlægge en Bøde af 20 Kr. samt med Kurator at betale Indstævnte 149 Kr., hvorimod det paalagdes Indstævnte til Statskassen at bøde 20 Kr. eller i Mangel af Betaling at hensættes i simpelt Fængsel i 3 Dage, hvorhos Søgsmaalets Omkostninger ophævedes, har Citanten efter meddelt fri Proces samt Oprejsningsbevilling af 5 Oktbr. f. A. ifølge Stævning af 16de s. M. indanket den afsagte Dom og en i Henhold til denne den 11 Juli f. A. hos ham foretagen Exekutionsforretning her til Retten, hvor han har paastaaet sig frifunden, Exekutionsforretningen ophævet og Indstævnte anset med Straf efter Lovens Strenghed og tilpligtet at betale til Citanten dennes Udlæg til en Lægeattest 1 Kr. og skadesløst efter Regning Citantens Udlæg til Lægebehandling og Medikamenter, Sagens Omkostninger for Underretten samt Appellens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til hans befalede Sagfører, hvilket ialtfald paastaas udredet af det Offentlige; endelig har Citanten, forsaavidt Overretten skulde mene, at der tilkommer Indstævnte noget Erstatningsbeløb, paastaaet dette bestemt ved uvillige Mænds Skjøn, dog ikke højere end 150 Kr.

Indstævnte har procederet til Stadfæstelse af den indankede Dom samt Exekutionsforretning og derhos paastaaet sig tillagt Appellens Omkostninger med noget Tilstrækkeligt.

Det er in confesso mellem Parterne, at Citanten, der den 13 Marts f. A. blev 18 Aar gammel, ifølge en i sin Tid

mellem hans Fader og Indstævnte truffen Overenskomst skulde fra 1 Januar 1874 være i Lære hos Sidstnævnte i 3 Aar for Kost og Logi, men uden Løn. Ligeledes maa det anses dels oplyst dels in confesso, at Indstævnte 2den Paaske-dag den 17 April f. A. havde paalagt Citanten tilligemed en anden hos Indstævnte værende Lærling at rydde op paa Materialloftet, hvor der havde været Murere, og at Citanten og den anden Lærling efter at være komne ned fra dette Arbejde havde klædt sig paa for, naar de havde spist til Mid-dag, at gaa ud i Anledning af Helligdagen. Da de i nogen Tid forgjæves havde ventet paa Middagsmaden, gik de, men bleve strax kaldte tilbage og irettesatte, fordi de uden Til-ladelse havde klædt sig paa og nu vilde gaa. Hertil ytrede Citanten, at det stred mod en truffen Aftale at paalægge ham at udføre yngste Drengs Arbejde, hvortil Oprømning i Værkstedet og paa Loftet hører, at han nu ikke længer vilde arbejde hos Indstævnte uden Betaling, og at han, der var over 18 Aar, ikke mod sin Villie var bunden til den af hans Fader, medens han var umyndig, med Indstævnte sluttede Overenskomst. Dette bevirkede, at Indstævnte tildelte ham endel Slag navnlig i Ansigtet, indtil han tumlede over imod en Mur. Om Slagenes Beskaffenhed er en samme Dag med-delt Lægeattest fremlagt, der gaar ud paa, at Citantens højre Øje fandtes ophovnet og rødt med en ubetydelig Rift, dækket af stærknet Blod, at der paa den højre Side af Hovedet i den behaarede Del fandtes paa 3 Steder Mærker som af nylig tilføjede Slag, Overlæben svulden og paa den indven-dige Side et lille Saar, men tilføjes det i Attesten, at de om-meldte Beskadigelser ikke i Fremtiden ville efterlade Mærker eller indvirke skadeligt paa Citantens Arbejdsdygtighed.

Sagens Hovedkvæstion er den, om Citanten efter det Ovenanførte maatte have paadraget sig Straffe- og Erstat-ningsansvar ved, som sket er, at forlade Indstævntes Lære.

Dette findes at maatte besvares benægtende; thi, om der end ikke vilde kunne gives Citanten Medhold i hans For-menig om, at han ikke mod sin Villie kunde anses bunden ud over sit fyldte 18de Aar ved den i hans umyndige Alder mellem hans Fader og Indstævnte truffen Overenskomst, saa at han paa Grund heraf strax og uden forudgaaende Op-sigelse, cfr. Lov af 10 Maj 1854 § 1, kunde forlade Læren, saa findes dog den af Indstævnte mod ham udviste Behand-ling at have været af saadan Beskaffenhed, at ham derved har været givet Feje til at forlade sin Lære hos Indstævnte.

Citantens Paastand her for Retten vil derfor være at give Medhold saaledes, at han frifindes, den paaankede Exekutionsforretning ophæves og Indstævnte tilpligtes at betale ham 1 Kr., medens Underretsdommen iøvrigt bliver at stadfæste, idet der ikke findes Anledning til at skærpe samme med Hensyn til den Indstævnte idømte Bøde og Indstævnte ikke har kontrapaaanket denne Del af Dommen, ligesom det ogsaa skjønnes at kunne have sit Forblivende ved bemeldte Doms Bestemmelser om Sagens Omkostninger i 1ste Instans.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at maatte hæves, og det Citantens beskikkede Sagfører, Prokurator Alberti, — hvis Sagførelse har været lovlig — tilkommende Salær, der bestemmes til 30 Kr., at udrede af det Offentlige.

Her for Retten foreligger ikke nogen Overtrædelse af Lovgivningen om det stemplede Papir.

•

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Snedkerlærling Martin Rasmussen af Nykjøbing paa Sjælland, bør for Tiltale af Indstævnte, Snedkermester H. Østerberg sammesteds, i denne Sag fri at være, og den paaankede Exekutionsforretning være ophævet, hvorhos Indstævnte i Erstatning betaler til Citanten 1 Kr. Iøvrigt bør Underretsdommen ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Prokurator Alberti tillægges i Salær 30 Kr. af det Offentlige.

Den idømte Mulkt og Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ⁵⁴⁶1878. Tobaksfabrikant C. Fries (Prok. Leth)
 contra
 Skomagermester H. Holm (Prok. M. Møller).

En Husejer, som i god Tro havde lovet en Haandværker at ombygge en Etage i sin Ejendom til Værksted og udleje ham dette for en vis Pris, hvilket imidlertid blev hindret ved Bygningskommissionens Forbud, til-

pligtet at erstatte Haandværkeren det ham ved Overenskomstens Misligholdelse forvoldte Tab.

(Afsagt den 26 Februar 1877).

Under nærværende Sag har Citanten, Tobaksfabrikant C. Fries, ifølge Stævning af 17 November 1875 paastaaet Indstævnte, Skomagermester H. Holm, tilpligtet at betale ham en Skadeserstatning af 4000 Kr., subsidiært efter uvillige inden Retten udmeldte Mænds Skjøn for Misligholdelse af et mellem Parterne indgaaet Lejemaal samt hvad dermed staar i Forbindelse angaaende nogle Lokalteter i den Indstævnte tilhørende Ejendom i Gothersgade Nr. 27 her i Staden til Brug for Citanten til Værksteder, hvilket Søgmaal Citanten ved Kontinuationsstævning af 2 Oktbr. f. A. har udvidet til ogsaa at omfatte Erstatning for Afsavnet af den ommeldte Værkstedsløjighed samt hvad dermed staar i Forbindelse dog uden Forhøjelse af den i Hovedsagen paastaaede Skadeserstatning. Citanten har derhos paastaaet sig tilkjendt Renter af den Erstatning, som maatte blive ham tillagt, 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 9 November 1875 til Betaling sker og saavel Hoved- som Kontinuationssøgsmaalets Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Indstævnte har derimod paastaaet sig frifunden for begge Søgmaalene og sig hos Citanten tillagt disses Omkostninger.

Forsaavidt nu Indstævnte har forment, at hans Frifindelse for Kontinuationssøgsmaalets Vedkommende allerede maatte følge af, at Citanten maa antages at have renunceret paa det, bemeldte Søgmaal angaar, ved ikke at have optaget det i den oprindelige Paastand, da kan der ikke heri gives ham Medhold, idet Gjenstanden for Kontinuationssøgsmaalet i Virkeligheden maa siges alt at være medindbefattet i Hovedsøgsmaalet.

Naar Indstævnte dernæst som Grund til Frifindelse i begge Søgmaalene have gjort gjældende, at de Forhandlinger, som efter hans egen Erkjendelse have fundet Sted imellem ham og Citanten om Leje af de omhandlede Lokaler, ikke skulde have ført til Afslutning af noget Lejemaal, da modsiges Rigtigheden heraf af de af Citanten i Sagen førte tvende Vidners edelige Forklaringer, hvorefter det maa anses bevist, at der, som af Citanten paastaaet, er afsluttet en endelig Overenskomst mellem Parterne, ifølge hvilken Indstævnte, der alt havde udlejet til Citanten en Butik og en

Beboelseslejlighed i den ovennævnte Ejendom Nr. 27 i Gothersgade fra Oktober Flyttedag 1875, endvidere havde forpligtet sig til at ombygge øverste Etage i samme Ejendom til Værksteder og udleje disse til Citanten for 200 Kr. aarlig. Af bemeldte Vidneforklaringer og det i Sagen iøvrigt Foreliggende fremgaar det derhos, at Grunden til, at Lejemaalet ikke gik i Orden, var, at det, da Bygningskommissionen inspicerede det Ombyggede, befandtes, at Værelserne, hvis Antal var 3, vare saa lave, at der ikke maatte anbringes Kakkellovne i dem, ligesom de ej heller maatte benyttes til Værksted.

Men selv herefter har Indstævnte forment, at der ikke kan paahvile ham noget Ansvar overfor Citanten, da Ombygningen efter de givne Forhold ikke kunde udføres anderledes end sket er, og det, da ingen af Parterne er bygningskyndig, har ligget lige nær for Begge at skaffe sig Oplysning, om Sagen var udførlig, saa at Undladelsen heraf fra begge Sider maa betragtes som en Uagtsomhed, hvorfor ingen af dem er erstatningspligtig. Denne Indstævntes Formening kan imidlertid ikke billiges, da det maatte være hans Sag forud at forvisse sig om, hvorvidt han vilde være istand til at opfylde de af ham overfor Citanten overtagne Forpligtelser.

Endelig har Indstævnte gjort gjældende, at Citanten ikke har lidt noget Tab ved ikke at erholde de oftnævnte Værkstedslokaler, og at der følgelig ej heller kan tilkomme ham nogen Erstatning. Men da Citanten med Føje maatte kunne gjøre Regning paa at komme i Besiddelse af de paagjældende Lokaler, som han efter den trufne Overenskomst maa have anset af Vigtighed for Driften af sin Forretning, medens han ved samme Overenskomst var hindret i betimelig at sikre sig hensigtssvarende Lokaler andetsteds, da det fremdeles maa antages, at han alene paa Grund af Overenskomstens Misligholdelse har taget sin Tilflugt til at benytte en Del af sin Beboelseslejlighed til Værksted, og det i og for sig er antageligt, at han, foruden Ulemperne ved en saadan Indskrænkning af Beboelseslejligheden, er bleven hindret i at drive Forretningen i det tilsigtede Omfang ved saaledes at maatte indrette sig efter uforudsete Omstændigheder, samt da han endelig ifølge sit Anbringende, som Indstævnte i alt Fald ikke med tilstrækkelig Bestemthed har benægtet, netop paa Grund af det indskrænkede Værkstedslokale har maattet indskrænke sin Arbejdskraft fra 16 Personer foruden 4 Drengene til 10 Personer i det Hele, findes han at have Krav paa en Er-

statning for det ham ved Misligholdelse af den omhandlede Overenskomst tilføjede Tab, hvilken Erstatning dog ikke af Retten vil kunne bestemmes til det af Citanten principaliter paastaaede Beløb af 4000 Kr., hvorimod den efter hans subsidære Paastand findes at burde indenfor Grænserne af bemeldte Beløb fastsættes ved Skjøn af uvillige inden Retten dertil udmeldte Mænd, hvorved endnu bemærkes, at der efter det Foreliggende kun kan være Tale om Erstatning for Afsavn af Lejligheden m. m. i $1\frac{1}{2}$ Aar, da Indstævnte i ethvert Fald maatte have været berettiget til at opsigte Lejeren, Citanten, til April Flyttedag 1876, og at der ved Erstatningens Bestemmelse bliver at tage Hensyn til den Mindreudgift Citanten har havt ved ikke at skulle svare den ved det omhandlede Lejemaal betingede Lejeafgift.

Indstævnte vil derhos efter Citantens Paastand have at svare Renter af det Beløb, som herefter findes at tilkomme denne, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Behørigt stemplet Papir er under Sagen forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Skomagermester H. Holm, bør til Citanten, Tobaksfabrikant C. Fries, i Erstatning for den ovenomhandlede Misligholdelse af det mellem dem indgaaede Lejemaal om nogle Værkstedelokaler i Indstævntes Ejendom Nr. 27 i Gothersgade her i Staden samt for Citantens derved foranledigede Afsavn af disse Lokaler betale et saadant Beløb, som uvillige, inden Retten udmeldte Mænd maatte bestemme, dog ikke over 4000 Kr. med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 9 Novbr. 1875 til Betaling sker.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁸⁹⁰1878.

Prokurator Nissen Aktor

contra

Tiltalte Grosserer Johan S. Paulsen (Def.
Prok. Skibsted).

Ejeren af en Ejendom ved Frederiksbergs Allégade mulkteret for Anbringelse af Lysthuse i sin Forhave uden Bygningsinspektørens Tilladelse. Straf derimod funden uanvendelig for Opførelse af en Retiradebygning i Forhaven, skjøndt Bygningsinspektøren havde betinget sin Approbation af, at Bygningen ikke imod den Kgl. Resol. 14 Novbr. 1810 opførtes i Forhaven, da det ligger udenfor hans Competence at paase denne Servituts Overholdelse.

(Afsagt den 27 Februar 1877).

Under nærværende af Bygningskommissionen for en Del af Frederiksberg og Hvidovre Sogne i 1ste Instans paakjendte her til Retten indankede Sag, under hvilken Grosserer Johan S. Paulsen tiltales efter Bygningsloven 17 Marts 1856 §§ 99 og 100 cfr. Bygningslov 12 Januar 1858 § 13, har Tiltalte erkjendt, hvad der stemmer med det iøvrigt Oplyste, dels at have i Forhaven til den ham tilhørende Ejendom Nr. 18 (Matr. Nr. 30 a og 30 d) ved Allégade paa Frederiksberg ladet opføre en til Pissoir og Retirade indrettet Brædebygning, uagtet Byggearbejdet under 2 August f. A. kun var approberet af Bygningsinspektøren paa den Betingelse, at Bygningen ikke anbragtes paa den Del af Grunden, som ligger imellem Allégade og Hovedbygningen og dels at have i samme Forhave paabegyndt Opførelsen af 7 Trælysthuse uden i Forvejen at have anmeldt dette Byggearbejde for Bygningsinspektøren og erholdt Tilladelse dertil, og fuldført Opførelsen, uagtet Bygningsinspektøren ligeledes under 2 August f. A. gav ham Paabud om at fjerne dem.

For mod Betingelsen i Bygningsinspektørens Approbation at have opført Brædebygningen i Forhaven vil Tiltalte ikke kunne paalægges noget Strafansvar, da dette Forbud maa antages motiveret ved den Ejendommen i Medfør af kgl. Resol. 14 Novbr. 1810 paahvilende Servitut, hvorefter Forhaven ikke maa bebygges, men det ligger udenfor Bygningsinspektørens Competence at paase denne Servituts Overholdelse.

Derimod vil Tiltalte for Lysthusenes Æpførelse uden Anmeldelse og Tilladelse være at anse efter Lov 17 Marts 1856 § 99 cfr. Lov 12 Januar 1858 § 13 med en Kjøbenhavns Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde, der efter Omstændighederne findes at burde fastsættes til 40 Kr. Derhos vil Tiltalte, i Medfør af L. 17 Marts 1856 § 100, da samtlige Bygningers Æpførelse maa antages at stride mod Lovens § 85, idet de ligge indenfor 15 Alen fra Nabogrunden — Lysthusene i selve Skjellet mellem Ejendommene — og derhos ikke ere dækkede med et uantændeligt Materiale, Lysthusene nemlig med Tagpap og Retiradebygningen, som det maa antages, med Bræder — være at tilpligte inden nedenævnte Frist og under Tvang af en samme Kasse tilfaldende daglig Bøde af 5 Kr. at borttage saavel den omhandlede Brædebygning som de 7 Trælysthuse.

Den indankede Kjendelse, ved hvilken Tiltalte efter de ovennævnte Love af 12 Januar 1858 § 13 og 17 Marts 1856 § 99 er anset med en Bøde af 200 Kr. samt tilpligtet inden 3 Uger under en daglig Mulkt af 5 Kr. at borttage de ommeldte Bygninger, vil altsaa i Overensstemmelse hermed være at forandre.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor her for Retten 10 Kr., hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Salær til Defensor, da Tiltalte har ladet møde ved en privat engageret Sagfører.

Sagens Behandling ved Bygningskommissionen og den befalede Sagførelse her for Retten har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Grosserer Johan S. Paulsen, bør bøde 40 Kr. til Kjøbenhavns Amts Fattigkasse samt under en Bøde af 5 Kr. til samme Kasse for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, borttage den ovenomhandlede Brædebygning og de ovenomhandlede 7 Trælysthuse.

Saa betaler han og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor her for Retten, Prokurator Nissen, 10 Kr.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁷²⁴₁₈₇₈.

Prokurator Steinthal Aktor

contra

de Tiltalte 1) Ane Marie Andersen af Munkerod, 2) Marie Christine Christiansdatter, Pedersens fraskilte Hustru ogsaa kaldet Stine Trompeters af Odense og 3) Tømmersvend Lars Christian Frandsen af Snekstrup (Def. Prok. Delbanco).

Strfl. § 148 anvendt i et Tilfælde, hvor Tiltalte, dengang han afgav den urigtige Forklaring, paa Grund af Ængstelse over at staa for Retten havde været ude af Stand til at reflektere over sin Stilling.

(Afsagt den 2 Marts 1877).

Under nærværende fra Odense Herreds Extraret her til Retten indankede Sag aktioneres de Tiltalte, 1) Ane Marie Andersen af Munkerod for Fosterfordrivelse eller Forsøg derpaa, 2) Marie Christine Christiansdatter, Pedersens fraskilte Hustru ogsaa kaldet Stine Trompeters af Odense for Meddelagtighed i Fosterfordrivelse eller i Forsøg derpaa og for Overtrædelse af Straffelovens § 255 og 3) Tømmersvend Lars Christian Frandsen af Snekstrup for falsk Forklaring for Retten.

Tiltalte Nr. 3, Frandsen, benægtede i det første over ham afholdte Forhør at have staaet i Kjæresteforhold til Tiltalte Andersen eller nogensinde at have plejet legemlig Omgang med hende, og samme Forklaring afgav Tiltalte i et andet samme Dag afholdt Forhør, uagtet Dommeren betydede ham, at han afhørtes som Vidne. I et den følgende Dag afholdt Forhør vedgik Tiltalte derimod, at hans først afgivne Forklaring var urigtig, og at han, ikke længe efter at han havde tiltraadt sin Tjeneste hos Tiltalte Andersens Moder, var bleven gode Venner med Tiltalte Andersen og havde legemlig Omgang med hende af og til, saalænge han var i Tjenesten. Som Grund til, at han afgav de første urigtige Forklaringer, angav han, at han blev bange, fordi han aldrig havde været i Retten før og ikke vidste, hvad han turde sige, samt at han blev saa betuttet, at han hverken vidste ud eller ind, hvorhos han tilføjede, at det ingensinde havde

været hans Tanke at ville gjøre noget Urigtigt, og at han ganske vist ikke vilde have beediget den urigtige Forklaring.

Da nu Dommeren har attesteret, at Tiltalte under de første Forhører vistnok efter det Ydre at dømme var saa be-
fippet, at der er Grund til at antage det for rigtigt, at han var ude af Stand til at reflektere over sin Stilling, og at han vistnok ene og alene derfor har afgivet urigtig Forklaring, men uden at han dog efter den yderligere Erklæring, der af Dommeren og Retsvidnerne er afgiven under Reassumptionsforhøret, kan antages at have befundet sig i nogen utilregnelig Tilstand eller i en saadan Sindstilstand, at Strfl. § 39 maatte komme ham tilgode, findes Tiltalte, der er født den 10 Maj 1850 og ikke tidligere findes tiltalt eller straffet, for dette sit Forhold ved den indankede Dom rettelig anset efter Straffelovens § 148, ligesom den valgte Straf af simpelt Fængsel i 8 Dage efter Omstændighederne findes passende.

— — — — —

— — — — —

• Ugeskrift for Retsvæsen. indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 8 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimeleskabet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Sohau.

Færdigt fra Trykkeriet den 29 Juni.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højsteretsagfører.

Nr. 46 og 47.

Den 7 Juli.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

A. S. Nr. ⁸¹⁶/₁₈₇₈. Sognepræst for Ørsted og Daastrup Menigheder i Sjællands Stift Holten Lützhøft (Prok. Sørensen)

contra

Husmand eller Parcellist Jacob Nielsen
(Prok. Jacobsen).

En ved Auktionskonditioner over Præstegaardsjord betinget Rekognition „ved Forandring af Arvefæster“, ikke funden at kunne affordres en Arvefæster, der havde faaet Skjøde i Henhold til Transport af den Højstbydendes Ret, da den Højstbydende, i alt Fald ved en frivillig Auktion, ikke ved Hammerslaget bliver Ejer eller Arvefæster*). -- Misbilliget, at Indlægene for Underretten vare vedhæftede Domsakten in originali.

(Afsagt den 5 Marts 1877).

Ved en den 18 Marts 1874 afholdt Auktion over nogle Ørsted og Daastrup Sognekald tilhørende Jorder, der solgtes til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, blev Ungkarl Hans Nielsen Højstbydende og erholdt Hammerslag paa 3 Parceller af Matr. Nr. 2 af Ørsted By og Sogn. Efter at

*) Jfr. U. f. R. 1874. 941 og 1877. 357.

Hans Nielsens Bud den 30 Marts eller 3 April næstefters var approberet af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, overdrog han ved Transport af 15 April s. A. sin Ret til at erholde Skjøde paa den ene af disse Parceller — Parcellen Nr. 3 — til Indstævnte, Husmand eller Parcellist Jacob Nielsen, hvem der under 10 Februar 1875 blev meddelt Auktionsskjøde paa Parcellen.

Paa Grund af følgende Bestemmelse i Auktionskonditionernes § 4:

„Ved Forandring af Arvefæster, hvad enten denne foregaar som Følge af Salg, Gave, Arv eller Ægteskab, forsaavidt dette indgaas af en afdød Arvefæsters Enke, erlægges en Rekognition lig det sidste Aars Afgift — — — og maa ingen Kontrakt, Skjøde eller andet hermed i Klasse staaende Adkomstdokument paa nogen eller samtlige Parceller antages til Thinglæsning, forinden der med Beneficiarii Kvittering paa samme er godtgjort, at Rekognitionen er betalt,“ ansaa Beneficiarius, Citanten i nærværende Sag, Sognepræst for Ørsted og Daastrup Menigheder i Sjællands Stift, Holten Lützhøft, sig berettiget til i Anledning af den skete Transport til Indstævnte af Hans Nielsens Ret til at erholde Skjøde paa Parcellen, at faa den ovennævnte Rekognition, der, efter hvad der er in confesso, udgjør 512 Kr. 25 Øre, betalt af Indstævnte, og da denne ikke ansaa sig pligtig hertil, anlagde Citanten efter meddelt Bevilling til fri Proces nærværende Sag mod Indstævnte ved Ramsø Thune Herreders Ret som 1ste Instans til Betaling af Rekognitionen, 512 Kr. 25 Øre, med Renter heraf 5 p. c. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 12 Maj 1875 til Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Ved Herredstingets Dom af 19 Novbr. 1875 blev Indstævnte imidlertid frifunden for Citantens Tiltale, Sagens Omkostninger ophævede og Citantens befalede Sagfører, Prokurator Hude, tillagt et Salær af 20 Kr. af det Offentlige, hvilken Dom derefter af Citanten er indanket her for Retten, hvor der ligeledes er meddelt ham Bevilling til fri Proces, og har han ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Sørensen, paastaaet Dommen forandret overensstemmende med hans Paastand for Underretten og Indstævnte paalagt at udrede Sagens Omkostninger for begge Retter efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Prokurator Sørensens Salær, hvilket denne i hvert Fald har paastaaet sig tillagt af det Offentlige.

Indstævnte procederer derimod til Underretsdømmens

Stadfæstelse med Tilkjendelse af Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Medens der nu intet Hensyn kan tages til Indstævntes Paastand, at han i Virkeligheden maa betragtes som den første og oprindelige Kjøber af Parcellen, idet Buddet efter Overenskomst med Hans Nielsen skulde være sket for hans Regning og Citanten herom være bleven underrettet samme Dags Aften, som Auktionen blev afholdt, da Saadant mod Citantens Benægtelse ikke er bevist, skjønnes det derimod ikke rettere, end at Indstævntes Frifindelse maa blive en Følge deraf, at Hans Nielsen efter Lovgivningens almindelige Regler om Ejendomsrets Erhvervelse over urørlige Ting, hvilke Regler ogsaa maa gjælde, naar Retshandlen er stiftet ved Auktion, ialfald naar denne, som in casu, er frivillig, cfr. Fr. 19 Decbr. 1693 § 17 og kgl. Resolution af 14 Oktober 1815, — ikke ved det approberede Hammerslag var bleven Ejer eller Arvefæster af Parcellerne, men alene havde erhvervet en obligatorisk Ret til at blive dette mod Opfyldelse af Auktionskonditionerne, ved Auktionsskjødets Meddelelse, uden at det i denne Henseende, som af Citanten forment, kan gjøre nogen Forandring, at efter Konditionerne § 3 Brugen og Benyttelsen af Parcellerne tilkom Kjøberen, efter at Hammerslaget var approberet, eller at Udredelsen af Skatterne, efter Konditionerne § 8, er paalagt Kjøberne fra 1 April 1874, da Indholdet af den ved Hammerslaget stiftede Ret selvfølgelig ikke herved kunde forandres, og da Hans Nielsen nu ikke har benyttet denne Ret med Hensyn til Parcellen Nr. 3, men derimod ved Transporten af 15 April 1874 overdraget den til Indstævnte, maa denne ved Auktionsskjødets Meddelelse siges at være bleven den første Ejer eller Arvefæster af Parcellen; men som saadan kan han selvfølgelig ikke være pligtig at erlægge Rekognition efter Auktionskonditionerne § 4, da denne §, hvorledes den end ellers maatte fortolkes, hvad der findes uforment her at undersøge, i hvert Fald forudsætter, at der har fundet en Forandring af Arvefæster Sted, men en saadan Forandring kan, naar Indstævnte efter det Foranferte maa betragtes som den første Arvefæster, ikke in casu siges at have fundet Sted.

Efter det Anførte vil Underrettsdommen, efter Indstævntes Paastand, være at stadfæste, dog at det Prokurator Hude tillagte Salær efter Omstændighederne og hans herom for Oretten fremsatte Andragende, findes at kunne bestemmes til 40 Kroner.

Sagens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve, og kan der efter Sagens Udfald ikke tillægges Prokurator Sørensen, hvis Sagførelse har været lovlig, Salær.

Forsaavidt Sagen i 1ste Instans har været beneficeret, attesteres, at Sagens Behandling og den befalede Sagførelse sammesteds har været lovlig.

Derimod kan det, hvad Aktens Beskrivelse angaar, ikke billiges, at Retsskriveren istedetfor at indføre de fremlagte Indlæg i Akten har vedhæftet Akten dem in originali, hvorved han har sat sig ud af Stand til, hvis Akten skulde komme, paany at give Sagen beskreven.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at det Prokurator Hude tillagte Salær bestemmes til 40 Kr.

Sagens Omkostninger for Overretten ophæves.

Sagen Nr. $\frac{727}{1878}$. Slagtermester J. C. Hille (Prok. J. Herold)
 contra
 H. Levin (Selv).

En tidligere ved en Fejltagelse hævet Sag paany indbragt for Hof- og Stadsretten i sin daværende Stand ifølge Overenskomst mellem Parterne samt uden ny Stævning*). I et Tilfælde, hvor en gift Kone væsentlig underholdt Familien ved en Næringsdrift, hvori Manden, der var ude af Stand til at yde Kontanter til Indkjøb, havde samtykket, Manden anset pligtig at betale de dertil paa Kredit tagne Varer.

(Afsagt den 5 Marts 1877).

Efter at Citanten, Slagtermester J. C. Hille, i sin Tid havde gjort sit Mellemværende med Indstævnte, H. Levin, til

● Jvf. Nellesmanns ordin. civ. Procesm. 1 Udg. p. 19—20 og 2 Udg. p. 21—22. Se iøvrigt U. f. R. 1876. 837 nederst, hvis Indhold angaar den omhandlede hævdede Sag.

Gjenstand for Rettergang og Søgsmålet derpaa under 1 Maj f. A. ved en Fejltagelse var blevet hævet, have Parterne forenet sig om paany. at indbringe Sagen her for Retten i den Stand, hvori den befandt sig, da den, som ommeldt, hævedes, idet Indstævnte har frafaldet særligt Kald og Varsel*).

Under Fremlæggelse af en Kontrabog lydende paa Citanten og Indstævntes Hustru, hvis Rigtighed af den Sidstnævnte er anerkjendt ved en med hendes Underskrift forsynet Paategning af 26 Juni 1874, gaar Citantens Paastand ud paa, at Indstævnte tilpligtes at betale ham Restbeløbet efter nævnte Kontrabog for leveret Kjød, stort 957 Rd. 4 Mk. 2 Sk. eller nu 1915 Kr. 37 Øre med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra Forligsklagens Dato den 7 Juli 1874, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, som ikke har gjort nogen speciel Indsigelse mod den fremlagte Kontrabogs Udvisende eller benægtet den af hans Hustru samme paategnede Anerkjendelse af Gjælden, procederer til Frifindelse for Citantens Tiltale med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han under Henvisning til Bestemmelserne i D. L. 5—1—13 benægter at have været vidende om den af hans Hustru gjorte Gjæld eller at have givet hende Fuldmagt til at stifte en saadan, saavel som at den kan siges at have været paadraget til „fælles Nytte og uomgængelig Nødvendighed.“

Det er imidlertid under Sagen in confesso, at Indstævntes Hustru med Indstævntes Vidende og Samtykke har havt et Middagsabonnement, og da nu Citantens Assertum, at Indstævnte jævnlig selv har modtaget det leverede Kjød og havt Kontrabogen ihænde, ikke er blevet modsagt af Indstævnte, der ligeledes har undladt at modsige Citantens Sagførers Assertum om, at Indstævnte for ham har ratihaberet den paa-stævnte Gjæld, samt da Sagens Natur tilsiger, at Indstævntes Hustru, der ved denne sin Forretning væsentlig maa antages at have underholdt Indstævnte og sin Familie, idet Indstævnte, efter hvad der uimodsagt er blevet forebragt af Citanten, var syg, sad i smaa Kaar og ikke har kunnet yde hende Kontanter til Indkjøbet af de i Forretningen nødvendige Varer, hvilke derimod, forsaavidt de bestod i Kjød, ere blevne hende

*) Ved Eftersyn af Sagens Dokumenter har det vist sig, at ingen ny Stævning var udtagen. Dette er altsaa Meningens af Dommens Ord og ikke -- hvad mulig ogsaa kunde forenes med Ordene -- at Stævning vel var udtagen, men ikke forkjendt.

leverede paa Borg af Citanten gennem et længere Tidsrum, maa anses for at have været berettiget til at indgaa de til Næringsdriftens Vedligeholdelse nødvendige Forpligtelser og saaledes ogsaa til at tage de dertil fornødne Varer paa Kredit uden udtrykkelig Bemyndigelse fra Indstævnte, vil denne ikke kunne undgaa at dømmes efter Citantens Paastand, saaledes dog at Sagens Omkostninger bestemmes til 30 Kr., og at Betalingen vil være at betinge af, at Kontrabogen udleveres i kvitteret Stand.

— — —; men iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Mod Udlevering af den ovenomhandlede Kontrabog i kvitteret Stand bør Indstævnte, H. Levin, til Citanten, Slagtermester J. C. Hille, betale de paastævnte 1915 Kr. 37 Øre med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 7 Juli 1874 indtil Betaling sker.

Saa bør han og betale Citanten denne Sags Omkostninger med 30 Kr.

At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — —

A. S. Nr. ¹⁷⁷⁹₁₈₇₈. Overretssagfører A. Alberti som Mandatarius for Overretsprokurator C. Alberti i hans Egenskab af Kurator i Firmaet W. Erdmann & Ko., Garverne Hanskemager W. Erdmann og W. Schlees Konkursboer (Prok. A. Alberti)
 contra
 Garver Christen Frandsen i Svendborg (Ingen).

At en Garver i flere Aar har garvet Skind for en vis Pris, hindrer ham ikke fra uden foregaaende Meddelelse at fordre en højere Pris for det sidst garvede Parti Skind. Tilbageholdelsesretten over dette omfatter ikke Garvelønnen for tidligere garvede og udleverede Skind, der hørte til andre Partier.

(Afsagt den 5 Marts 1877).

Under nærværende Sag, der i 1ste Instans er procederet efter Hoved- og Kontrastævning, søgte Citanten, Overretssagfører A. Alberti som Mandatarius for Overretsprokurator C. Alberti i hans Egenskab af Kurator i Firmaet W. Erdmann & Ko.s, Garverne Hanskemager W. Erdmanns og W. Schlees Konkursboer, Indstævnte, Garver Christen Frandsen i Svendborg, til under en daglig Mulkt at udlevere c. 1900 ham til Garvning leverede, Boerne tilhørende Skind — hvilket Antal under Proceduren dog er præciseret til 1860 Stk., — og at betale Sagens Omkostninger skadesløst, medens Indstævnte under Kontrasøgsmålet paastod sig kjendt berettiget til Fyldestgjørelse i Skindene eller deres Auktionsprovenu for et Beløb af ialt 2991 Kr. 26 Øre, som han dog under Sagens Drift har nedsat til 2136 Kr. 26 Øre, saaledes at Betalingen heraf gjordes til Betingelse for Skindenes Udlevering, hvorhos han har paastaet sig tilkjendt Kontrasagens Omkostninger.

Ved Svendborg Kjøbstads Gjæsterets Dom af 6 Oktober f. A. er Citanten dømt til at betale 1101 Kr. 70 Øre med 5 p. c. Renter p. a. fra Dommens Dato til Betaling sker, hvorimod Indstævnte ved Erlæggelse af denne Sum under en daglig Mulkt af 10 Kr. til Statskassen er tilpligtet at udlevere de omhandlede 1860 Stk. Skind, hvorhos Sagens Omkostninger ere ophævede.

Denne Dom har Citanten indanket her for Retten, hvor han paastaar den forandret derhen, at Indstævnte tilpligtes til under en daglig Mulkt at udlevere til Citanten i hans fornævnte Egenskab 1860 Stk. Skind, mod at Indstævnte samtidig hermed for Garverløn kontant erholder udbetalt 651 Kr. Endelig paastaar han Indstævnte tilpligtet at betale Sagens Omkostninger i begge Instanser skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Indstævnte er, skjøndt lovlig varslet, hverken mødt eller har ladet møde her for Retten, og Sagen vil derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 være at paadømme efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Af denne fremgaar, at Indstævnte i flere Aar har for Fallenterne udført Garvning af raa Skind, som Tid efter anden bleve ham sendte, og, efter at være tilberedte, sendtes tilbage, at der ved Fallitens Udbrud i August 1875 endnu hos Indstævnte var beroende 1860 Stk. Skind, og at denne efter fremlagt Kontokurant over deres Mellemværende gjorde

Fordring paa 1206 Kr. 26 Øre foruden Garverløen for 1860 Skind, men da der som bemærket ved Dommen i det Hele kun er tilkjendt ham 1101 Kr. 70 Øre med Renter fra Dommens Dato, bliver efter den Maade, hvorpaa Sagen er appelleret, her for Retten kun Spørgsmaal om, hvorvidt der i denne Sum bør ske nogen Nedsættelse.

I saa Henseende gjør Citanten først gjældende, at Garverlønnen, der er beregnet til 50 Øre pr. Stk., ikkun bør beregnes til 35 Øre, saaledes at Beløbet 930 Kr. nedsættes til 651 Kr. Efter hvad der er in confesso, har Indstævnte kun tidligere beregnet højst 35 Øre pr. Stk., og da denne ikke — hvad der efter Citanternes Formening var hans Pligt — har underrettet Fallenterne om, at han forhøjede Prisen, paa- staar Citanten, at Indstævnte maa være pligtig til at udføre Garvningen for den tidligere Betaling. Men heri kan der ikke gives Citanten Medhold. Det er givet, at der ikke er truffet nogen Akkord om Prisen mellem Parterne, og det er uden Hjemmel i et Tilfælde som det foreliggende, hvor der ikke er Spørgsmaal om Dele af et sammenhængende Parti, men om flere særskilte Partier, at statuere, at Indstævnte, saalænge han ikke gav Medkontrahenten Underretning om, at Prisen vilde blive højere, skulde præsumeres, at ville vedblive at garve for den samme Betaling, saa meget mere som Prisen tildels maatte rette sig efter Skindenes Beskaffenhed, hvorimod han maa være berettiget til at beregne sig en passende Betaling efter Dagens Priser, og det er ved en optagen Overskjønsforretning godtgjort, at en Garverløen af 50 Øre pr. Stk. maa anses passende.

Hvad dernæst angaar Resten af den tilkjendte Fordring 171 Kr. 70 Øre, som Citanten formener ganske maa bortfalde, indbefatter denne Post dels Garverløen for tidligere tilberedte og allerede tilbagesendte Skind og dels Forsendelsesomkostninger. Indstævnte har nu dels villet gjøre gjældende, at Skindene ere blevne hans Ejendom ved den Specifikation, de skulle være undergaaede ved hans Behandling af dem, dels paaberaabt Konkurslovens § 15, dels endelig fremsat den Betragtning, som har faaet Medhold i Underretsdommen, at den Ret, som utvivlsomt tilkommer ham til at tilbageholde Skind for de paa disse anvendte Bekostninger, ogsaa maa komme ham tilgode for Garverlønnen af tidligere Skind, da en Fabrikant, der gennem et længere Tidsrum modtager Raastoffer til Omdannelse og efterhaanden sender Ejeren dem tilbage i forarbejdet Tilstand, derved erholder en naturlig Ret

til Sikkerhed for sin Fordring i det Produkt, der til enhver Tid er i hans Besiddelse, og Forholdet mellem Parterne er en vedvarende Forretning, der ikke kan siges at være afsluttet hver Gang et Parti af Skindene er færdigt, men danner en Helhed, der først er bleven afsluttet ved den indtraadte Konkurs.

Ligesom imidlertid de tvende første Betragtninger ere ganske ugrundede, saaledes kan Overretten heller ikke være enig i den af Underretten godkjendte Betragtningssmaade, idet den antager, at den Indstævnte tilkommende Retentionsret kun kan faa Anvendelse med Hensyn til de Bekostninger, der ere gjorte paa selve de Skind, hvoraf han er i Besiddelse, eller i alt Fald de Partier, hvortil disse hører, og ikke med Hensyn til Garverlønnen for andre Skind, som ikke hørte til samme Parti, og som allerede ere udleverede, og med Hensyn til hvilke Indstævnte derfor har givet Fallenterne Kredit for Garverlønnen.

Som Følge heraf og da det af Proceduren fremgaar, at Fragtomkostningerne for de 1860 Skind have udgjort 66 Kr. 48 Ore, ville de ovennævnte 171 Kr. 70 Ore være at ned-sætte til dette Beløb.

I Henhold til det Anførte vil Indstævnte mod kontant at erholde udbetalt 996 Kr. 48 Ore med 5 p. c. Renter fra 6 Oktbr. f. A. være at tilpligte til under en daglig Mulkt af 10 Kr., der tilfalder Svendborg Kjøbstads Fattigkasse at ud-levere de omhandlede 1860 Stk. Skind, og Underretsdommen, imod hvis Affattelse iøvrigt ingen særlig Indvending er gjort, derfor være at stadfæste med de anførte Modifikationer.

Sagens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Der foreligger ingen Stempelovertrædelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Gjæsterettens Dom bør ved Magt at stande, dog at det Indstævnte, Garver Christen Frandsen i Svendborg, tilkjendte Beløb nedsættes til 996 Kr. 48 Ore med Renter deraf som i Dommen bestemt, og at den i Dommen fastsatte Mulkt tilfalder Svendborg Kjøbstads Fattigkasse.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁶⁵⁹₁₈₇₈. Overauditor Prokurator Wolff Aktor

contra

de Tiltalte Ane Kirstine Rasmussen og
Ane Malene Nielsdatter, Arbejdsmand
Rasmus Pedersens Hustru (Def. Prok.
Seidelin).

Strfl. § 257 efter Omstændighederne anvendt for svigagtig Tilegnelse af Penge, som for en Del tilhørte Tiltalte og beroede i en hende tilhørende Sparebøsse.

(Afsagt den 6 Marts 1877).

Under nærværende fra Odense Herreds Extraret hertil indankede Sag ere de Tiltalte Ane Kirstine Rasmussen og Ane Malene Nielsdatter, Arbejdsmand Rasmus Pedersens Hustru, aktionerede for bedrageligt Forhold, og er det ogsaa ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste bevist, at de have gjort sig skyldige heri.

Tiltalte Rasmussen tjente afvigte Sommer som Opvartningspige hos Madam Struve, der havde en Beværtning i „Fruens Bøge“, og det var aftalt, at de Drikkepenge, som Gjæsterne, der kom i Beværtningen, ydede, skulde lægges i en Sparebøsse, der stod i Buffeten, for ved hver Maanedes Udgang at deles lige mellem Tiltalte og tvende andre samstedts tjenende Piger, og benyttedes til Opbevaring af Drikkepengene en Tiltalte tilhørende Sparebøsse. Da Tiltalte afvigte 1 August vilde forlade Tjenesten, ytrede Tiltalte Nielsdatter, der er hendes Moder, og som ved denne Lejlighed var tilstede i Beværtningslokalet, at det var bedst, at de fik Sparebøssen, der ikke var bleven tømt ved foregaaende Maanedes Udgang, ud i Kjøkkenet, for at Pengene i samme kunde blive delte, og har Moderen under et ifølge nærværende Rets Kjendelse optaget Reassumptionsforhør erkjendt, at hun vidste, at de burde deles. Da Datteren imidlertid ikke turde gaa ind til Buffeten og hente Sparebøssen, bad Datteren en af de andre Piger om at gaa ind og hente den, og da dette var sket, tog hun Sparebøssen, og uden at dele dens Indhold medtog hun den, da hun strax efter tilligemed sin Moder forlod Stedet og gik til Odense. Som Grund til at hun medtog Sparebøssen, har hun angivet, at den tilhørte hende, og at hun havde Anpart i Drikkepengene, der vare i den, uden at hun da tænkte over, hvorledes der skulde forholdes med

Indholdet af den, men hun har erkjendt, at hun nok vidste, at hun ikke maatte beholde dem allesammen. I Odense købte de Tiltalte den følgende Dag et Tørklæde til Tiltalte Rasmussen for 4 Kr. af de i Sparebøssen beroende Penge, der ialt udgjorde 6 Kr. 19 Øre, og havde Tiltalte Rasmussen i Sinde at beholde Resten. Da Tiltalte Rasmussen imidlertid erfarede, at Madam Struve havde anmeldt Sagen for Politiet, og Tiltaltes Fader paalagde hende at bringe Sparebøssen med dens Indhold tilbage, henvendte hun sig den 3 August til Madam Struve og leverede hende Sparebøssen med 3 Kr. 19 Øre i, som hun efter Aftale med Moderen — hvad hun ogsaa under Reassumtionsforhøret har vedgaaet, foregav at være hele det Beløb, der havde været i Sparebøssen, — uden dog at gjøre Fordring paa Andel i nysnævnte Beløb. Tiltalte Rasmussen har derhos undladt at lægge nogle modtagne Drikkepenge i Sparebøssen og anvendt dem til eget Brug. Hvor stort et Beløb disse Drikkepenge i det Hele have udgjort, har Tiltalte ikke kunnet opgive, men hun antager det nok rimeligt, at de kunne have udgjort et Par Kroner. Erstatning er frafaldet.

For det af de Tiltalte saaledes udviste Forhold ville de, der ere fødte Rasmussen den 17 Oktbr. 1861, Nielsdatter den 21 August 1827, og som ikke forhen have været tiltalte eller straffede, være at anse efter Straffelovens § 257, sammenholdt for Tiltalte Rasmussens Vedkommende med § 36, og findes Straffen at burde bestemmes til simpelt Fængsel i 4 Dage for Rasmussen og Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage for Nielsdatter. I Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen, der har henført Forholdet under Straffelovens §§ 252 og 254, sammenholdt for Rasmussens Vedkommende med §§ 21 og 36, og bestemt Straffen til henholdsvis simpelt Fængsel i 8 Dage og Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, være at forandre. Derimod vil Dommen være at stadfæste med Hensyn til Aktionens Omkostninger, der ere paalagte de Tiltalte in solidum, og ville de Tiltalte paa samme Maade have at udrede Salærer til Aktor og Defensor for Overretten med 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans har saavel som Sagsførelsen for begge Retter været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

De Tiltalte, Ane Kirstine Rasmussen og Ane Malene Nielsdatter, Arbejdsmand Rasmus Pedersens Hustru, bør

straffes hin med simpelt Fængsel i 4 Dage, denne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 8 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande.

I Salærer til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne, Overauditor Wolff og Seidelin, betale de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁴⁷³₁₈₇₈.

Prokurator Maag Aktor.

contra

Tiltalte Høker Christian Larsen Olsen
Knudsen (Def. Adv. Nellemann).

Skjøndt Indenrigsministeriet havde erklæret det af en Landhøker erhvervede Næringsbevis paa Brændevinshandel for ugyldigt, Straf for ulovlig Brændevinshandel funden uanvendelig, saa længe Næringsbeviset ikke under en civil Sag var blevet annulleret. — Salg af saakaldet fransk Vin eller Cider, der ikke er frembragt ved Destillation, ikke anset hjemlet ved Adkomst til Brændevinshandel.

(Afsagt den 9 Marts 1877).

Under nærværende fra Halsnæs-Frederiksværks Birks Politiret hertil indankede Sag, tiltales Høker Christian Larsen Olsen Knudsen for uberettiget Næringsbrug og ulovligt Brændevinssalg.

Hvad den sidstnævnte Sigtelse angaar, har Tiltalte vedgaaet, hvad stemmer med det iøvrigt Oplyste, at han, hvem der foruden Næringsbevis som Høker under 2 Januar 1871 af den daværende Politimester i Frederiksværk er meddelt Næringsbevis paa Brændevinshandel i Henhold til Lov af 2 Juli 1870, indeholdende nogle nærmere Bestemmelser angaaende Brændevinshandel, er vedbleven med at forhandle Brændevin, efter at der under 18 Oktbr. 1875 er meddelt ham en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 8de s. M., hvori Ministeriet ytrer, at det maa holde for, at det ovennævnte

Næringsbevis er ugyldigt, da der ifølge Loven af 2 Juli 1870 § 1 cfr. § 9 paa Landet ikkun kan meddeles Næringsbevis paa Brændevinshandel til dem, som sammesteds have erhvervet Næringsbevis som Kjøbmænd eller Detaillister, eller som med lovlig Adkomst drive Gjæstgiveri (Krohold), og at det derfor maatte betydes ham, at han vilde blive tiltalt for uberettiget Næringsbrug, saafremt han befattede sig med Brændevins-handel paa Frederiksværk.

Da der imidlertid maa gives Tiltalte Medhold i, at det ham af vedkommende kompetente Øvrighed meddelte Næringsbevis af 2 Januar 1871 i Medfør af Næringsloven af 29 December 1857 § 1 maa medføre en gyldig Adkomst for ham til den Næringsdrift, Beviset hjemler, indtil dette paa lovlig Maade, nemlig under en mod ham til Næringsbevisets Annulation anlagt særlig Sag i den civile Processus Former, maatte blive erklæret ugyldigt, -- vil Tiltalte ikke under nærværende Sag kunne drages til Ansvar for ulovligt Brændevinssalg.

Derimod maa Tiltalte anses at have gjort sig skyldig i uberettiget Næringsbrug ved at forhandle saakaldet gammel fransk Vin eller Cider, da denne Drik, der, efter hvad der er oplyst under Sagen, ikke er frembragt ved Destillation, men af forskellige sukkerholdige Frugter, hverken kan henregnes til destillerede stærke Drikke, hvis Forhandling -- cfr. Næringslovens § 79 -- kunde anses hjemlet ham ved Næringsbeviset af 2 Januar 1871, eller til de Varer, til hvis Forhandling han efter sit Næringsbevis som Høker efter Næringslovens § 55 maatte anses berettiget.

For dette Forhold vil Tiltalte, der er født i Aaret 1832, og ved Halsnæs-Frederiksværks Politiretsdom af 4 Juni 1875 anset for 1ste Gang begaaet uberettiget Næringsbrug efter Lov 29 Decbr. 1857 § 75 med en Bøde af 40 Kr., men ikke senere findes straffet for denne Forseelse, være at anse efter ovennævnte Lovbestemmelse for 2den Gang begaaet uberettiget Næringsbrug med en Frederiksborg Amtsfattigkasse tilfaldende Bøde, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 30 Kr., hvorimod han, forsaavidt han er sigtet for ulovligt Brændevinssalg, efter det Ovenanførte vil være at frifinde for det Offentliges Tiltale.

Overensstemmende hermed vil den indankede Dom, ved hvilken Tiltalte er anset efter Lov 29 Decbr. 1857 §§ 75 og 77 med en Bøde til Amtsfattigkassen af 50 Kr., være at forandre, hvad Straffen angaar, hvorimod den vil være at

stadfæste i Henseende til Sagens Omkostninger, der retteligen ere paalagte Tiltalte.

I Salær til Aktor for Overretten vil Tiltalte derhos have at betale 10 Kr., hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Salær til Defensor, da Tiltalte har ladet møde ved en privat engageret Defensor.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse her for Retten har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Høker Christian Larsen Olsen Knudsen, bør til Frederiksborg Amtsfattiggasse bøde 30 Kr., men iøvrigt for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være.

I Henseende til Sagens Omkostninger bør Politiretsdommen ved Magt at stande.

I Salarium til Prokurator Maag for Overretten betaler Tiltalte 10 Kr.

Den idømte Bøde at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ²²⁹₁₈₇₈. Lieutenant Benzon og Ingeniørassistent Andersen (Adv. Henrichsen)
 contra
 Husmand Niels Madsen af Kaarup (Prok. Richter).

2 Personer, som med Magt havde frataget en Tredie, der havde fisket i et deres Principaler formentlig tilhørende Vandareal, Fiskeriredskaberne m. m., ansete efter Strfl. § 116 (ikke efter § 210). Erstatningen for Afsavn af disse Redskaber ansat højere end deres Kjøbepris.

(Afsagt den 12 Marts 1877).

Under Anbringende af, at Citanterne, Lieutenant Benzon og Ingeniørassistent Andersen, da de den 8 Januar f. A. i Følge med 3 andre ham ubekjendte Personer paa Niels

Kristensens Lod i Faareveile havde antuffet Indstævnte, Husmand Niels Madsen af Kaarup, som kom fra at stange Aal i den nu inddæmmede Del af Lammefjorden, begge i Forening og med Magt samt, idet de ytrede, at han skulde af dermed, havde frataget ham et Aalejern og en Øxe, som han førte med og havde vægret sig ved godvillig at udlevere, paastod Indstævnte under nærværende i 1ste Instans ved Dragsholms Birks Politiret paakjendte Sag Citanterne straffede efter Lovens Strenghed, samt tilpligtede, foruden at betale ham Sagens Omkostninger, at tilbagelevere ham de ham fratagne Gjenstande og for disses Afsavn at godtgjøre ham en Erstatning af 2 Kr. daglig.

Citanterne procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de, som i det Væsentlige indrømmede Rigtigheden af Indstævntes Fremstilling af det ved den omhandlede Lejlighed Forefaldne, formente at have været berettigede til den af dem brugte Fremfærd. Det til Tørlægningen af Lammefjorden dannede Aktieselskab maatte nemlig ifølge den samme af Regjeringen i sin Tid meddelte Koncession i Forbindelse med en senere paafulgt særlig Overdragelse fra Statens Side anses for eneberegtigede til at drive Fiskeri i den endnu ikke udtørrede, skjøndt allerede inddæmmede Del af bemeldte Fjord. Da nu Aktieselskabet, som atter har bortforpagtet Fiskeriretten til en ustævnt Trediemand, havde paalagt sine Funktionærer, til hvilke, efter hvad der er in confesso, begge Citanterne henhøre, at virke efter Evne til at skaffe Bevis imod dem, som uden Tilladelse maatte fiske i hint Vandareal, og da saadant Fiskeri, som udtalt i en af Politimesteren for Merløse-Tudse Herreder udstedt Politiplakat vilde blive forfulgt og straffet som Tyveri, maatte Citanterne — uanset, at det var dem bekjendt, at denne Opfattelse ikke deltes af Politimesteren i Dragsholm Birk — idet de formente, at Indstævnte netop havde fisket i den Del af Vandarealet, som hører under Merløse-Tudse Herreder, efter Lovgivningens Grundsætninger finde sig beføjede til at handle som de havde gjort, for at sikre sig Beviset mod den Paagjældende under en eventuel Retssag mod denne. Citanterne formente derhos i hvert Fald, at Indstævnte ikke havde lidt noget Tab ved Afsavnet af de ham fratagne Redskaber, og at det i det Mindste under ingen Omstændigheder, som af ham paastaaet, kan have udgjort 2 Kr. daglig.

Ved Politirettens Dom af 13 Marts f. A. paalagdes det

Citanterne, hvis Adfærd fandtes at maatte henføres under Straffelovens § 210, En for Begge og Begge for En, under en Holbæk Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 1 Kr. daglig at udlevere Indstævnte de oftommeldte Redskaber samt til Statskassen hver især at betale en Bøde af 30 Kr. eller i Mangel af dennes fulde Betaling at hensættes i simpelt Fængsel i 4 Dage og in solidum at tilsvare Indstævnte i Erstatning for Gjenstandenes Afsavn 25 Kr. samt Sagens Omkostninger med 20 Kr.

Ved Stævning af 23de s. M. have Citanterne indbragt denne Dom her for Retten, idet de principaliter have paa-staaet sig frifundne for Indstævntes Tiltale i alle Maader og tillagt Sagens Omkostninger i begge Instanser skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, og subsidialiter, at Straffen nedsættes efter Rettens Skjøn og Erstatningen til 4 Kr. eller efter Rettens eller uvillige Mænds Skjøn, hvorimod Indstævnte procederer til Stadfæstelse af Underrettsdommen med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst.

Deres Paastand om Frifindelse støtte Citanterne i alt Væsentligt paa de samme Grunde, som de have gjort gjældende ved Underretten, og have de navnlig under Appellen ved Fremlæggelse dels af 2de Skrivelser fra Indenrigsministeren til Lehnsbaron Zytphen-Adeler som daværende Formand for det Interessentskab, som fra først af havde dannet sig til Lammefjordens Tørlægning, henholdsvis af 21 Novbr. 1872 og 6 Febr. 1873 dels af den Aktieselskabet under 18 Marts 1873 allerhøjest meddelte Koncession, søgt at godtgjøre Rigtigheden af deres Assertum for Politiretten om, at det Territorium, hvori Indstævnte har fisket, maa anses for at være Aktieselskabets fulde Ejendomsraadighed undergivet.

Men selv om nu en saadan Ejendomsraadighed for Selskabet mod Indstævntes Benægtelse virkelig kunde siges at være godtgjort — hvad Retten imidlertid efter denne Sags Beskaffenhed ikke har fundet Anledning til at undergive nærmere Prøvelse — og selv om der saaledes havde været Føje for Citanterne til at forudsætte, at Indstævnte, da de antraf ham, havde gjort sig skyldig i en ulovlig Handling, vilde dog dette hverken efter Forholdets Natur eller vor Lovgivning have berettiget Citanterne til den af dem udviste Fremfærd, og denne, som ej engang efter de stedfindende Omstændigheder kan paaskydes at have været nødvendig for at sikre eventuelt Bevis mod Indstævnte, men med Hensyn til hvilken det iøvrigt maa bemærkes, at der Intetsomhelst

foreligger om, at den har været forbunden med nogen egentlig Voldsgjerning eller Trusel herom, findes at maatte betragtes som ulovlig Selvtægt, og at maatte henføres under Straffelovens § 116, men ikke, som i Politiretsdommen antaget, under sammes § 210.

Citanterne ville derfor efter Omstændighederne være at ikkjende en Bøde til Statskassen, som for hver især vil være at bestemme til 15 Kr., og hvis den ej fuldt betales, at afsonse med simpelt Fængsel i 2 Dage.

De ville derhos overensstemmende med den indankede Dom have at tilbagelevere Indstævnte de ham fratagne Redskaber, hvorimod Erstatningen for Afsavnet af disse under Hensyn til, at den for samme af Citanterne opgivne Kjøbepris, 4 Kr., ikke ses at være modsagt af Indstævnte, findes at kunne fastsættes til 10 Kr.

I Henseende til Sagens Omkostninger ved Underretten vil Politiretsdommen være at stadfæste, hvorimod Sagens Omkostninger her ved Retten efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her ved Retten.

Thi kjendes for Ret:

Citanterne, Lieutenant Benzon og Ingeniørassistent Andersen, bør til Statskassen hver især bøde 15 Kr. eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 2 Dage; men iøvrigt bør Politiretsdommen ved Magt at stande, dog at den Indstævnte, Husmand Niels Madsen af Kaarup, tillagte Erstatning for Afsavnet af de ham fratagne Redskaber bestemmes til 10 Kr.

Sagens Omkostninger her ved Retten hæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{234}{1878}$. Enkefru Kirstine Lykke af Thisted, hensiddende i uskiftet Bo efter afdøde Kammerraad, Prokurator Lykke (Adv. Hindenburg)

contra

Jernbaneassistent Ivar Larsen her af Staden (Prok. Sørensen).

For at en Mindreaarig gyldig skal kunne paatage sig Gjældsforpligtelser overfor sin Kurator, maa en midlertidig Kurator beskikkes.

(Afsagt den 12 Marts 1877).

Citantinden, Enkefru Kirstine Lykke af Thisted, hensiddende i uskiftet Bo efter afdøde Kammerraad, Prokurator Lykke, søger under nærværende Sag Indstævnte, Jernbaneassistent Ivar Larsen her af Staden, til at betale 400 Kr. som Indstævnte skal have laant af Citantindens afdøde Mand, med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato, d. 1 April f. A. til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har benægtet at have modtaget nogetsomhelst Laan af Kammerraad Lykke, og, selv om saa var, paastaar han, der er født 1 Januar 1843 og saaledes var mindreaarig, da Laanet, der efter Citantindens Paastand skal være ydet i Aarene 1863 og 1864, stiftedes, ikke at kunne være pligtig at tilbagebetale Beløbet. I Henhold hertil har Indstævnte paastaaet sig frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Vel er der nu under Sagen navnlig ved Indstævntes egne Ytringer i Breve til Kammerraad Lykke i Aaret 1863 fremkommet en til Sandsynlighed grænsende Formodning for, at Indstævnte da har begjært og erholdt det nævnte Beløb som Laan, der skulde tilbagebetales, men dette maa blive uden Betydning her i Sagen, aldenstund den fremsatte exceptio minorennitatis maa gives Medhold, idet nemlig Indstævnte, efter hvad der foreligger i Sagen, i ethvert Fald paa egen Haand og uden Kurators Samtykke har kontraheret Laanet; thi forsaavidt Citantinden har forment, at hendes afdøde Mand, der havde været Indstævntes Værge og — som hun paastaar, dog uden at have bevist — Kurator, maatte ved at yde Indstævnte Laanet eo ipso som Kurator have sanktioneret dette, da er det efter den gjældende Lovgivning klart, at en Kurator ikke ved Formuehandler med sin Mynd-

ling selv kan erhverve Rettigheder mod denne, men at der i saa Fald, for at Handlen skal være gyldig, maa beskikkes en anden Mand som midlertidig Kurator.

Indstævnte vil følgelig være at frifinde, og findes Processens Omkostninger efter Omstændighederne at burde hæves. Det fornødne stemplede Papir er i Sagen forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Jernbaneassistent Ivar Larsen heraf Staden, bør for Tiltale af Citantinden, Enkefru Kirstine Lykke af Thisted, hensiddende i uskiftet Bo efter afdøde Kammerraad, Prokurator Lykke, i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger ophæves.

A. S. Nr. 1877. Ungkarl Frederik Christiansen (Sørensen)
af Øster Kippinge (Prok. Leth)

contra

Kippinge Brarup Sogneraad (Ingen).

En ugift Mand, som ejede selvstændig Formue, og som uden kontraktmæssig Forpligtelse hjalp sin Fader med Driften af dennes Gaard samt havde Bolig og Underhold hos denne, ikke funden at staa i et saadant privat Tyendeforhold, der udelukkede fra Valgret*). Spørgsmaalet, om de i Valglov 12 Juli 1867 § 14 givne Regler for Prøvelsen af Erindringer imod Valglisterne ere fulgte, hører ikke under de civile Retters Paa-kjendelse.

(Afsagt den 19 Marts 1877).

Efter at de Indstævnte, Kippinge Brarup Sogneraad, ved Kjendelse af 21 Marts f. A. havde nægtet at optage Citanten Ungkarl Frederik Christiansen (Sørensen) af Øster Kippinge, paa den til Brug ved Valg til Rigsdagens Folkething forfat-

---

*) Jfr. U. f. R. 1874. 595 og 1875. 1065 (J. U. 1874. 516 og 1875. 793).

tede Liste over de i Kommunen bosatte Valgberettigede, har Citanten under nærværende mod de Indstævnte i 1ste Instans ved Falsters vestre Herreds Gjæsteret anlagte Sag paastaet principaliter, at den af de Indstævnte afsagte Kjendelse kjendes uefterrettelig, og subsidiært, at de Indstævnte under en daglig Mulkt tilpligtes at optage ham paa Valglisten, samt i hvert Tilfælde at Sagens Omkostninger tilkjendes ham skadesløst hos de Indstævnte; og efter at de Indstævnte ved Gjæsterettens Dom af 28 Septbr. f. A. ere frifundne for hans Tiltale og Sagens Omkostninger ophævede, medens der er tillagt de Indstævntes beskikkede Sagfører, Prokurator Blæsborg, i Salær 20 Kr. af det Offentlige, har Citanten efter Stævning af 4 Novbr. f. A. indbragt Sagen her for Retten, hvor han har gjentaget sine for Gjæsteretten nedlagte Paastande og paastaet sig Sagens Omkostninger i begge Instanser tilkjendte skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

De Indstævnte, der findes lovligt stævnede, have hverken mødt eller ladet møde her for Retten, hvorfor Sagen i Medfør af L. 1—4 - 30 cfr. Fr. 3 Juni 1796 § 2 vil være at paakjende efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Citanten har støttet sin principale Paastand paa, at de Indstævnte ikke, efter at han havde indgivet sin Besværing over ej at være opført paa Valglisten, saaledes som Loven om Valg til Rigsdagen af 12 Juli 1867 § 14 foreskriver, have tilsagt ham til det Møde, i hvilket de mod Valglisten fremkomne Erindringer blive paakjendte, men der findes, som i Underretsdommen antaget, ikke Hjemmel i Valgloven til at bringe Spørgsmaalet herom under Domstolenes Paakjendelse.

Efter Proceduren ved Gjæsteretten er det in confesso, at de Indstævnte have erkjendt, at Citanten opfyldte alle andre Betingelser for at have Valgret end den, der omhandles i Grundlovens § 30 a cfr. Valglovens § 3, og at Citanten, der er ugift, ikke har egen Husstand, men opholder sig hos sin Fader, Gaardejer Chr. Sørensen i Øster Kippinge, og yder ham Hjælp ved Driften af hans Gaard, hvorfor han nyder Underhold hos Faderen, men ikke faar fast Løn eller er bunden til nogen bestemt Tid. Citanten har derhos anført, at han ikke er forpligtet til at foretage andet Arbejde, end han selv vil, og at han ejer en Formue af c. 8,800 Kr., af hvis Renter han kan leve, og hvoraf han svarer Skat.

Efter hvad der saaledes er oplyst om Beskaffenheden af det mellem Citanten og dennes Fader stedfindende Forhold,

findes det imidlertid ikke at kunne statueres, at han staar i noget saadant privat Tjenesteforhold, som kunde udelukke ham fra Adgang til Udøvelse af den ham iøvrigt tilkommende Valgret, aldenstund det maa anses for givet, at han, om hvem det ikke er oplyst, at han ved Overenskomst havde forbundet sig til overhovedet at forblive hos Faderen, end sige da forblive hos denne for et længere Tidsrum, kunde forlade Faderens Gaard til hvilket som helst Tidspunkt han vilde, ligesom han kunde udføre hvad Slags Arbejde han selv fandt for godt.

I Henhold hertil vil den paaankede Dom, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger og det Prokurator Blæsberg tillagte Salær billiges, forsaavidt blive at stadfæste, hvorimod den iøvrigt vil være at forandre saaledes, at det paalægges de Indstævnte under en Maribo Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 5 Kr. for hver Dag de sidde denne Dom overhørig at optage Citanten paa de paagjældende Fortegnelser over de Valgberettigede til Folkethinget.

Sagens Omkostninger her ved Retten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Forsaavidt Sagen har været beneficeret for Underretten, attesteres, at den befalede Sagførelse og Behandlingen har været lovlig.

— — — iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse her under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Kippinge-Brarup Sogneraad, bør under en Bøde af 5 Kr. til Maribo Amts Fattigkasse for hver Dag de sidde denne Dom overhørig, optage Citanten, Ungkarl Frederik Christiansen (Sørensen) af Øster Kippinge, paa de paagjældende Fortegnelser over de Valgberettigede til Folkethinget, men iøvrigt bør Gjæsteretsdommen ved Magt at stande.

Sagens Omkostninger her for Retten ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

A. S. Nr. 11⁹. 1878. Arbejdsmand Rasmus Hansen af Halskov
 Prok. Casse)

contra

Forpagter Bech paa Krusesminde (Højesterets-
 retssagf. Zahle).

Straf ifølge Jagtlov 1 April 1871 § 16 eller dens Ana-
 logi ikke funden anvendelig paa en Mand, som med
 Skydegevær blev antruffen paa Isen i Stranden lige
 udenfor en Andens Grund.

(Afsagt den 26 Marts 1877).

Under en af Indstævnte, Forpagter Bech paa Kruses-
 minde, mod Citanten, Arbejdsmand Rasmus Hansen af Hal-
 skov, ved Korsør Kjøbstads Politiret anlagt Sag er Citanten
 ved Politirettens d. 3 April f. A. afsagte Dom anset efter
 Lov af 1 April 1871 § 16 med en Bøde af 10 Kr. til Ind-
 stævnte og tilpligtet at betale ham Sagens Omkostninger med
 8 Kr. Efter at være meddelt Oprejsningsbevilling af 2 Juni
 f. A., har Citanten paaanket Dommen her for Retten, som
 ved Reskript af samme Dag er bemyndiget til at tage Sagen
 under Paakjendelse, uanset af dens Gjenstand ej maatte be-
 findes at udgjøre summa appellabilis, og gaar den af Citanten,
 hvem der er tilstaaet fri Proces, ved hans beskikkede Sag-
 fører, Prokurator Casse, nedlagte Paastand ud paa, at Citanten
 frifindes for Indstævntes Tiltale og tilkjendes Sagens Omkost-
 ninger ved begge Instanser hos Indstævnte.

Denne derimod har paastaaet Politiretsdommen stadfæstet
 og sig tillagt Processens Omkostninger for Overretten.

I den af Indstævnte til Politiretten indgivne Klage for-
 langte han Citanten dragen til Ansvar for at have øvet ube-
 rettiget Jagt paa Krusesmindes Grund, og i Henhold hertil
 nedlagde han Paastand for Retten. Efter at Citanten havde
 benægtet Søgsmalsgrunden, erklærede Indstævnte ikke at
 kunne føre Bevis for udøvet ulovlig Jagt, men forment, at
 Citanten i alt Fald maatte være ifalden Straf efter Lov 1 April
 1871 § 16 for at have indfundet sig med Skydegevær paa
 Indstævntes Grund.

Selv om denne forandrede Paastand kunde komme i Be-
 tragtning, uagtet Klagen, i Henhold til hvilken Forligsmæg-
 lingen er sket, angik ulovlig Jagt, er det i alt Fald ikke
 imod Citantens Benægtelse bevist, at han har overtraadt den

citerede Lovbestemmelse. Ifølge den af et Vidne afgivne Forklaring, som Indstævnte har tiltraadt som Grundlag for Sagens Paadømmelse, gik Citanten nemlig paa Isen paa det Sted, hvor Vandet med almindelig Vandstand naaede, uden at det kunde ses, om der den Dag var Vand paa dette Sted, eftersom Alt var dækket med Sne og Is. Det er saaledes ikke oplyst, at Citanten har været med Skydevaaben paa Indstævntes Grund; thi, selv om dette Ord i Lovens § 16 er enstydigt med Jagtdistrikt, kan i alt Fald den udenfor Land værende Del af Stranden, selv om der ikke er dybt Vand, ikke anses at høre til Jagtdistriktet, hvorimod det alene er forbudt at jage der ved Vadning langs med dette.

Vel har nu Indstævnte villet gjøre gjældende, at, da det er forbudt at jage ved Vadning langs Strandkanten, maatte Analogien føre til ogsaa at anse det forbudt at gaa med Skydevaaben paa Isen sammesteds, men til en saadan Udvidelse af det positive Bud i § 16 findes der ingen Hjemmel.

Som Følge heraf vil Citanten være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos Processens Omkostninger i begge Instanser ville være at hæve.

Prokurator Casse, hvis Sagførelse har været lovlig, vil der intet Salær kunne tilkjendes, da han ikke har nedlagt Paastand derom.

Stempelovertrædelse foreligger ikke for Overretten.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Arbejdsmand Rasmus Hansen af Halskov, bør for Tiltale af Indstævnte, Forpagter Bech paa Krusesminde, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Under Appelsagen Nr. ¹¹⁰~~1877~~ paastod Citanten, Tjenestekarl Søren Petersen, en Politiretsdom forandret, hvorved Indstævnte, Ølbrygger Anders Jensen, var frifunden for hans Tiltale under en af ham anlagt Injuriesag. Det var in confesso, at Indstævnte i 2 Vidners Overværrelse havde sigtet Citanten, der forestod Udsalget fra Indstævntes Ølkjælder, for ikke at have aflagt rigtigt Regnskab for Øl, der var udleveret

og solgt fra Kjældereren. Indstævnte gjorde imidlertid gjældende, at han alene havde besværet sig over, at Citanten ikke aflagde ordentligt Regnskab for Øllet, idet han tilsidesatte de ham givne Forskrifter om Fremgangsmaaden etc., hvorimod han nægtede at have villet sigte Citanten for svigagtigt Forhold.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Marts 1877 hedder det herom saaledes:

Vel er det nu af det ene af de 2 Vidner, der have paa hørt de faldne Ytringer, bevidnet, at Indstævnte ved den omhandlede Lejlighed udlod sig med, at Citanten snød ham paa eller for Øllet, men da det andet Vidne ikke har hørt en saadan Ytring af Indstævnte, men kun har forklaret, at Indstævntes Ytringer gik ud paa, at han ikke troede, at Citanten gjorde rigtigt Regnskab, og da der saaledes ikke kan anses at være tilvejebragt vis Formodning for, at de paaklagede Ytringer ere faldne i en saadan Forbindelse, at der — hvad der ikke i og for sig ligger i dem — derved kan antages tilsigtet en Sigtelse mod Citanten for imod bedre Vidende at have aflagt forsætligt urigtigt Regnskab, vil ingen af Citantens principale Paastande*) om Indstævntes ubetingede eller betingede Domfældelse kunne tages til Følge, og Underrettsdommen vil saaledes blive at stadsfæste.“ — — — —

Kjendelse i A. S. Nr. $\frac{188}{1877}$. Tømrer Harald Wrem af Holmegaard (Prok. Beyer)
 contra
 Maskinist Christian Restorff
 her af Staden (Selv).

En Maskinist anset at staa i et saadant Forhold til en Tømrer, af hvem han for Kost, Logi og maanedlig Løn var fæstet til at arbejde omkring i Landet med 2 denne tilhørende Damptærskemaskiner, at Sag om Løn etc. burde anlægges ved Politiretten.

(Afsagt den 26 Marts 1877).

*) Disse gik ud paa Domfældelse pure eller i alt Fald hvis Indstævnte ej edelig turde benægte at have villet sigte Citanten for svigagtig Hensigt.

Under nærværende, i 1ste Instans ved Kjøbenhavns Amts søndre Birks Politiret anlagte Sag søgte Indstævnte, Maskinist Christian Restorff her af Staden, Citanten, Tømrer Harald Wrem af Holmegaard, til at betale ham i Løn samt Kost og Logi 138 Kr. og Sagens Omkostninger, og ved den d. 22 Januar d. A. afsagte Politiretsdom blev Citanten som udebleven i Henhold til Lov 1—4—30 og Fr. af 3 Juni 1796 § 2 dømt efter Indstævntes Paastand saaledes, at Omkostningerne bestemtes til 90 Øre, hvorhos Citanten tillige idømtes Mulkt for unødigt Trætte 8 Kr. til Justitskassen.

Denne Dom har Citanten nu ved Stævning af afvigte 5 Februar indanket til derhen at forandres, at han frifindes for Indstævntes Tiltale og tilkjendes Sagens Omkostninger; men ved Sagens Inkamination har Citanten nedlagt Paastand paa Dommens og Behandlingens Annullation, idet han formener, at Forholdet mellem ham og Indstævnte ikke var af den Beskaffenhed, at det har havt Hjemmel i Lov af 10 Maj 1854 § 64 at anlægge nærværende Sag ved Politiretten, hvorhos han har bemærket, at da Annullationen, hvis hans Formening er rigtig, maa ske ex officio, vilde det ikke herfor være til Hinder, at Dommen ved Stævningen ikke specielt er paaanket til Annullation. Citanten har indladt denne Formalitetskvæstion til særskilt Paakjendelse, idet han for det Tilfælde, at hans Paastand ikke tages til Følge, har begjært 4 Ugers Anstand for at behandle Realiteten; mest subsidiært har Tiltalte begjært Sagen hævet.

Indstævnte er mødt og har henholdt sig til det af ham ved Politiretten Anførte.

Efter den af Indstævnte for Politiretten givne Fremstilling af Parternes Forhold havde han været fæstet fra September f. A. til 1 Marts d. A. af Citanten til som Maskinist at arbejde omkring i Landet med 2de Sidstnævnte tilhørende Damptærskemaskiner for en maanedlig Løn af 90 Kr. samt fri Kost og Logi, og havde han, da Forholdet den 8 Januar d. A. hævedes, det paastævnte Beløb tilgode.

Da Indstævnte herefter var i Citantens Tjeneste med en fast maanedlig Løn og derved var tilsagt fri Kost og Logi, findes der at have været et saadant Forhold mellem Parterne tilstede, at Sagen skjønnes retteligen at have været anlagt ved Politiretten. Der er følgelig ingen Grund til Annullation ex officio, hvorimod Citanten vil være at bevilge den begjærte Anstand til at behandle Sagens Realitet.

Thi er agtes:

Citanten, Tømrer Harald Wrem af Holmegaard, bevilges
4 Ugers Anstand til at behandle Sagens Realitet.

Sagen Nr. ⁵⁸⁷1875. Overretsprokurator L. Engberg som Befuldmægtiget for Christian Dahlberg i Norge (Selv)

contra

Enkefru Wilhelmine Louise Frederikke
Trier født Paulsen (Prok. Heckscher).

Fortolkning af et Dokument, hvori en Søster gav sin Broder et betinget Tilsagn om en Gave. Dokumentet efter Omstændighederne forstaaet saaledes, at Giverinden havde forbeholdt sig selv at afgjøre, om de deri omhandlede Forhindringer vare indtraadte.

(Afsagt den 9 April 1877).

Under 12 August 1865 udstedte den under 6 Januar 1875 afdøde Frøken Sophie Frederikke Dahlberg til sin Broder, Christian Dahlberg, et Dokument saalydende:

„At jeg herved tilstaar at have lovet min Broder Christian Dahlberg en aarlig Tilsendelse af 25 Specier, som vil tage sin Begyndelse sidst i Oktober 1866, saafremt at Gud giver mig min Helbred og ikke uforudsete Hindringer skulde komme mig i Vejen, saasom store Reparationer med Ejendommen, som jeg da skal give Dig Underretning om, hvilket jeg herved med Wandrups som med min egen Underskrift bevidner.

Kjøbenhavn d. 12 Aug. 1865.

Sophie F. Dahlberg.

Til Vitterlighed
H. J. Wandrup,
Blikkenslagermester.“

I Henhold hertil har Overretsprokurator Engberg som Befuldmægtiget for bemeldte Christian Dahlberg søgt Ind-

stævnte, Enkefru Wilhelmine Louise Frederikke Trier født Paulsen, til Betaling af 800 Kr., som hun paastaas at være bleven bemeldte Chr. Dahlberg skyldig ved som eneste Arving at have overtaget Boet efter fornævnte Frøken S. Dahlberg, der ingensinde skal have erlagt nogen af de i Dokumentet betingede Ydelser og saaledes formenes ved sin Død at have været ham det ommeldte Beløb skyldig. Citanten har derhos paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale Renter af Beløbet 5 p. c. p. a. fra Klagens Dato d. 11 Septbr. 1875, til Betaling sker og denne Sags Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har derimod paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale i denne Sag og Citanten tilpligtet at betale hende Sagens Omkostninger skadesløst.

Efter Dokumentets eget Indhold i Forbindelse med, at det mod Indstævntes Benægtelse ikke kan anses godtgjort, at der har paahvilet Udstederinden nogen retlig Forpligtelse til at tilsikre Broderen et aarligt Tilskud som det i Dokumentet ommeldte, maa Dokumentet betragtes som gaaende ud paa et betinget Tilsagn om en aarlig Gave, og efter denne Dokumentets velgjørende Karakter i Forbindelse med det nære Slægtskabsforhold imellem Parterne og den hele Maade, hvorpaa Bestemmelsen om mulig senere indtrædende Forhindringer er affattet, maa det fremdeles antages, at Udstederinden har villet forbeholde sig selv at afgjøre, om en indtraadt Omstændighed maatte være af den Natur, at hun kunde anse sig forhindret fra at opfylde Tilsagnet.

Ligesom nu den Afdødes Undladelse af at præstere den omhandlede Ydelse herefter maa lede til at antage, at hun har anset sig fritagen ved senere indtraadte Forhindringer, saaledes tyde ogsaa de af Indstævnte tilvejebragte Oplysninger paa, at saadanne Forhindringer have været tilstede, hvorved særlig bemærkes, at den af Indstævnte den 16 Oktober f. A. fremlagte Optegnelse, der angives at være forefunden blandt den Afdødes Papirer, og som, efter hvad der under Sagen er fremkommet, synes at maatte være yngre end det omstridte Dokument, baade hvad Haandskrift og Skrivemaade angaar i høj Grad bærer Præget af at være nedskreven af den Afdøde, og at Indholdet af samme vidner om saadanne økonomiske Vanskeligheder for hende, at hun vel kunde anse sig ude af Stand til at sende Broderen noget Tilskud. Vel havde hun i Dokumentet lovet denne, at hun, naar hun var forhindret fra at yde ham Tilskudet, derom skulde underrette ham, og det er af Citanten benægtet, at der nogensinde er

tilfydt hans Mandant en saadan Underretning, men Løftet derom er ikke i Dokumentet givet paa en saadan Maade, at dets Ikkeopfyldelse kunde bevirke, at hun ubetinget blev forpligtet til at erlægge Ydelsen for det vedkommende Aar. I Henhold til det Anførte og idet endnu bemærkes, at det efter Dokumentets hele Karakter vistnok under alle Omstændigheder har ligget fjernt fra Udstederindens Tanke, at Forpligtelsen efter Dokumentet skulde under Et kunne gøres gjældende mod hende for en Række af Aar, kan det ikke antages, at hun ved sin Død havde nogen retlig Forpligtelse til at tilsvare Broderen det paastævnte Beløb eller nogen Del deraf, og som Følge heraf vil Indstævntes Paastand om Frifindelse være at give Medhold, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

— — — Iøvrigt foreligger der ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Enkefru Wilhelmine Louise Frederikke Trier født Paulsen, bør for Tiltale af Citanten, Overretsprokurator L. Engberg som Befuldmægtiget for Christian Dahlberg i Norge, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves. — — — — —

A. S. Nr. ⁷⁷⁵1878. Parcellist Peter Sørensen af Sørup Overdrev (Prok. Beyer)

contra

Partikulier C. F. Døhne af Fredensborg (Prok. Berggreen).

Efter Omstændighederne og bl. A. under Henvisning til Underskriftens Lighed overladt en Kreditor med sin Ed at udfylde Beviset for Ægtheden af et til ham af en afdød Mand udstedt Gjældsbevis.

(Afsagt den 9 April 1877).

I nærværende i 1ste Instans ved Kronborg østre Birke-thing anlagte Sag har Indstævnte, Partikulier C. F. Døhne

af Fredensborg, paastaaet Citanten, Parcellist Peter Sørensen af Sørup Overdrev, der er gift med Enken efter Parcellist Niels Hansen ligeledes af Sørup Overdrev, dømt til at betale 1000 Kroner, som skulle skyldes Indstævnte efter et til denne af bemeldte Niels Hansen den 11 Decbr. 1874 udstedt under Sagen fremlagt Gjældsbevis, med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 29 Januar f. A. indtil Betaling sker og Søgsmaalets Omkostninger skadesløst.

Efter at denne Sag, hvori Citanten under Benægtelse af, at Niels Hansen skyldte Indstævnte det ommeldte Beløb, eller at hans Hustru erkjendte Fordringens Rigtighed, og særligt af, at Niels Hansen har underskrevet det producerede Gjælds-brev egenhændig eller ved nogen Anden, procederede til Frifindelse med Tillæg af Søgsmaalets Omkostninger, ved Underrettens Dom af 19 Juli f. A. var paakjendt derhen, at Citanten, hvis Indstævnte paa lovlig Maade beedigede, at Niels Hansen egenhændig havde underskrevet oftnævnte Gjælds-brev og ved sin Død var Indstævnte dets paalydende Beløb skyldig, skulde imod dets Extradition i kvitteret Stand betale Beløbet til Indstævnte med Renter som paastaaet og Søgsmaalets Omkostninger med 50 Kroner, hvorimod Citanten, naar Eden ej aflagedes, frifandtes og Processens Omkostninger i saa Fald ophævedes, har Citanten efter Stævning af 31 August bragt Sagen ind for Overretten. Medens han her har inhæreret sin for Birkethinget nedlagte Frifindelsespaastand med Tillæg af Sagens Omkostninger enten for begge eller dog for den ene af Instanserne hos Indstævnte skadesløst eller med en passende Sum, har derimod Indstævnte paastaaet Underrettsdommen stadfæstet og Citanten tilpligtet til ham at udrede Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Det omhandlede Gjælds-brev er ikke forsynet med Underskrift af Vitterlighedsvidner, men undertegnet med Navnet „Niels Hansen“.

Da den ovennævnte Parcellist Niels Hansen er død og der selvfølgelig ikke kan være Tale om at tilstede Citanten at beedige sine ovennævnte Benægtelser, bliver Spørgsmaalet kun, om der ikke foreligger saadanne Data, hvorefter det kan indrømmes Indstævnte med Hensyn til Underskriftens Ægthed og Gjældens Rigtighed at aflægge Sigtelsesed. Dette maa Overretten med Dommeren i 1ste Instans besvare bekræftende, i hvilken Henseende det med Føje i den indankede Dom findes fremhævet, at Ligheden mellem Underskriften

paa Gjældsbrevet quæstionis og de flere egenhændige Underskrifter af den afdøde Niels Hansen, som findes i nogle under Sagen fremlagte Regnskabsbøger, er umiskjendelig, at det af en af Fuldmægtig Munk paa Fredensborg afgiven Erklæring ses, at Indstævnte omtrent paa den Tid, da han forstrakte Niels Hansen med de 1000 Kroner, hvorpaa Gjældsbrevet lyder, gjorde Forespørgsel hos Munk, om Niels Hansen kunde anses at være god nok for et saadant Laan, hvilket Munk besvarede bekræftende, fremdeles at Citanten, hvis Hustru, da der med Hensyn til hendes dengang forestaaende Ægteskab med ham i Oktober 1875 foretoges Skifte af hendes og hendes afdøde Mands, Niels Hansens, Bo, opgav Boets Gjæld til 2400 Kroner, har, skjændt dertil opfordret, vægret sig ved at specificere Boets Gjæld, Noget, der maatte have givet Oplysning i den heromhandlede Sag.

Overretten kommer saaledes til samme Resultat som den indankede Dom, der altsaa bliver at stadfæste, dog at Sagens Omkostninger i 1ste Instans, hvad enten Eden aflægges eller ikke, ville være at ophæve.

Processens Omkostninger blive efter Omstændighederne ogsaa at ophæve for Overretten.

Stempelovertrædelse foreligger der ikke.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger ophæves.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves ligeledes.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Meddelelser.

Penalstipulationen efter engelsk Ret. Ifølge Anmodning fra en herværende Sagfører afgav det juridiske Fakultet under 27 April 1875 følgende Responsum:

„1. Det er en efter dansk Ret med Hensyn til Kontrakter i Almindelighed gjældende Regel, at en i en iøvrigt

gyldig Kontrakt optagen Pønalstipulation — hvorved en Kontrahent har forpligtet sig til i Tilfælde af Ikkeopfyldelse eller Misligholdelse af Kontrakten at erlægge en Sum Penge til Medkontrahenten — har den Betydning, at den til Straf for Ikkeopfyldelsen eller Misligholdelsen fastsatte Pengesum, naar den nævnte Betingelse indtræder, maa betales til Medkontrahenten, selv om hans Tab ansat i Penge ikke udgjør en lige saa stor Sum, ja selv om Kontraktens Ikkeopfyldelse eller Misligholdelse aldeles ikke har medført noget Tab for ham.

2. Efter dansk Ret gjælder der ikke andre Regler i den under Nr. 1 omspurgte Henseende om Pønalstipulationer i Certepartier end om Pønalstipulationer i Kontrakter i Almindelighed.“

At det var nødvendigt at indhente et Responsum om det angivne Spørgsmaal, hvad vistnok vil forundre danske Jurister, laa i den engelske Rets ganske afvigende Regler, og da disse ikke ville være uden Interesse og ikke findes tilstrækkelig udviklede i de lettere tilgængelige Haandbøger, skulle vi her efter Tidsskriftet „The law magazine and review“ meddele det Vigtigste desangaaende.

Medens man efter den strænge engelske Ret tidligere ubetinget anerkjendte Pønalstipulationers Fremtvingelighed, var det anderledes ifølge den ved Kanslerretten anvendte Billighedsret (equity). En af dennes Grundsætninger var, at ved Bedømmelsen af Dokumenter bør Parternes sande Mening gaa forud for det skrevne Ord, og heraf udledes, at hvor en Pønalstipulation kun skal sikre Penges Betaling, kan den ikke ved Dom fremtvinges, men den Paagjældende kan kun erholde den tilgodehavende Gjæld med Renter, thi dette er jo. Alt, hvad han i Virkeligheden har ventet. Denne Regel, som allerede ved en Lov under William III gjordes gjældende for alle Domstole, udvidedes til at angaae ikke blot Tilfælde, hvor Pønalstipulationen tilsigter at sikre Betaling af Penge, men enhver Kontrakt, hvis Misligholdelse kan medføre pekuniær Erstatning.

Imidlertid erkjendes der dog en Mulighed for at sikre Fremtvingeligheden af Pønalstipulationer, men den mærkelige Betingelse herfor er, at Stipulationen i Kontrakten ikke kaldes ved sit rette Navn „penalty“, men benævnes „liquidated damages“, hvilket omtrent kan oversættes som „forud fastsat Skadeserstatning“. Grunden hertil angives forskjelligt. Nogle mene, at Brugen af den sidstnævnte Benævnelse har den angivne Virkning, fordi Parternes Mening dermed kun kan være

at vise, at Konventionalstraffen virkelig paatænkes saaledes gjendrive den Antagelse, at den ikke er ment. Andre paastaae, at der er en reel Forpligtelse og liquidated damages — hvilken angives og at Fortolkningen af Kontrakten maa rette Parterne in concreto have havt for Øje, hvorefter at den valgte Benævnelse er et, men ikke den absolut afgjørende, Datum. En rationel Forklaring af denne Uenslighed næppe mulig, men man befinder sig her af de mangfoldige Urimeligheder, som den ene utilstrækkeligt videnskabeligt Grundlag hvilende medført. Man møder i nærbeslægtede Tilfælde svarende Absurditeter: det er saaledes den Dag Ret, at en i et Pantebrev indsat Bestemmelse skal svares en højere Rente, naar den vedtagne prompte, er ugyldig, medens derimod den Betydning gyldig, at den højere Rente skal svares, men den Erlæggelsen af den lavere skal tages for god, og bydes prompte.

Praktisk set vilde Sagen imidlertid være sig til et Formspørgsmaal, hvis man altid kunde Pönalstipulation ved at kalde den liquidated damages dette gjælder ikke ved Kontrakter, der angaa særlige Forhold og derfor kunne lide Brud af forholdet. Det er her som oftest faktisk umuligt at sætte Konventionalstraf til for hvert enkelt muligt Brud man da med en Stipulation for hele Kontrakten af Domstolene for ikke alvorligt ment, selv om nævnt liquidated damages. Man finder det nemlig at Parterne for Alvor skulle ville tillægge ethvert Hensyn til dets Vigtighed samme Betydning. Det er hyppigt statueret i Sager om Misligholdelse af Køb af Kroer med Indbo, Lager og Forretningsdet lovligt at lade Kjøberen deponere en Penge stede et Gjælds-brev, saaledes at Summen skal eller Gjælds-brevet kunne inddrives, naar Retshandling holdes.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 6 Juli.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 48.

Den 14 Juli.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 750)

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 April 1877 i Appelsagen Nr. ¹⁸⁷⁷₁₈₇₇ Smedemester J. Hansens Hustru Hansine Hansen med Mand og Værge contra Værtshusholder Johannes Olsen, der havde paastaaet hinanden dømt for mundtlige Injurier, findes følgende Passus:

Da nu den af Indstævnte imod Betydningen af de af lagte Vidneforklaringer fra L. 1 13—21 rejste Indsigelse allerede af den Grund ikke vil kunne gives Medhold, at bemeldte Bestemmelse ikke kan antages at betage et afgivet Vidnesbyrd Beviskraft, men alene at hjemle en Ret til at protestere mod Vidnets Førelse — hvad ikke er sket under Vidneførelsen, hvor Indstævnte lod møde ved Sagfører — vil Citantindens subsidære Paastand være at tage til Følge.

Under Sagen Nr. ²¹³₁₈₇₆ paastod Citanten, Værtshusholder J. V. Hansen, en hos Indstævnte L. Weber (i hvis Sted ved hans Død hans i uskiftet Bo hensiddende Enke er indtraadt) d. 27 Marts 1876 foretagen Arrestforretning for Husleje stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt samt Indstævnte tilpligtet at betale ham 500 Kr. som skyldig Husleje for Tidsrummet

fra April til Oktober Flyttedag 1876 med Rest og Procesomkostninger. Indstævnte paastod og Arresten kjendt uefterrettelig, hvorhos han Citanten anlagt Kontrasag paastod denne tilplam i Erstatning for Misligholdelse af Lejekontrakt 650 Kr. eller efter uvillige Mænds Skjøn med subsidiært paastod Kontracitanten, at den hævte Lejesum likvideredes i den kontrapaaestævnte Indstævning at der gaves ham Dom for det Overskydende. Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom i Sagen af 1877 findes følgende Passus:

Under Hovedsøgsmaalet har nu Kontracitanten fremsat nogen anden Indsigelse mod Betalingen af indstævnte Lejebeløb, der, efter hvad der er indført i den 20 Marts f. A., end at der af Hovedcitanten er henstand med Betalingen til den 2 April 1877. Rigtigheden af denne Indsigelse er mod Hovedcitanten nægtelse ikke bevist, og naar Kontracitanten har fremsat Arresten i ethvert Fald maatte være ulovlig. Kontracitantens formentlige Modkrav, da er denne Indsigelse, selv om den ikke maa anses for retsat, er aldeles betydningsløs, da Arrestens Indsigelse selvfølgelig maa bedømmes efter Gyldigheden af den for hvilken den er foretagen, og ikke efter Kontracitantens Modkrav, der ere Arrestens Foretagelse uvedkommende.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1877 i Appelsagen Nr. $\frac{660}{1876}$ Prok. Gottschalch Arrestanterne Hans Hansen, Lars Jacobsen og Simon Mortensen findes følgende Passus:

„Saavel Tiltalte Krogh som bemeldte Simonsen ville ikke kunne undgaa Straffeaansvar for det ved den Indsigelse udviste bedrageriske Forhold ved den 15 Marts 1869. Sidstnævntes Gaard skulde taxeres i Overensstemmelse med Lov af 19 Marts 1869 i Anledning af et ansøgning dog ikke opnaaedes, at lade 2 af Tiltalte Kroghs Indsigelse ind paa Gaarden, for at de kunde blive taxeret i henhold til Gaardens Besætning, hvilket ogsaa

Bemeldte Tiltalte, der ere fødte henholdsvis d. 10 Juni 1837 og den 12 August 1839 og ikke fundne forhen straffede, ville herfor være at anse efter Strfl. § 257 cfr. § 46 og findes Straffen i Overensstemmelse med Underrettsdommen at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde, der for enhver af dem passende vil kunne bestemmes til 50 Kr. eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling inden Exekutionsfristens Udløb til simpelt Fængsel i 4 Dage.“

Ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 April 1877 i Appelsagen Nr. 1877¹⁸⁷⁶ Sogneraadet for St. Ibs Sogn paa Bornholm contra Gaardejer Hans Peter Hansen af Hullegaard afvistes denne Sag (hvorunder Indstævnte udeblev) da — som det hedder i Dommen — Overretsstævningen „ikke overensstemmende med L. 1—4—2 er forkyndt paa Indstævntes Bopæl, og da Stævningmændenes Paategning om, at Indstævnte skal have erklæret, at han antog Forkyndelsen for lige saa gyldig, som om den var sket paa hans Bopæl, er uden Betydning, da deres fides publica ikke omfatter en saadan Bevidnelse og de ikke ere førte som Vidner derom.“

A. S. Nr. 515.
1878. Prokurator Holck som Mandatarius for
Kroejer og Kjøbmand David Pedersen
af Grædsted (Adv. Nellemann)
contra
Afdøde Gaardejer i Alume Peder Jensens
Enke Pedernille Pedersdatter m. Fl.*)
(Prok. Stützer).

Spørgsmaal om Betydningen af et Vidnes Forklaring om, hvad det i „noget beruset“ Tilstand havde erfaret. Overladt Sagsøgeren, der havde tilvejebragt vis Formodning

---

*) Navnene paa alle de Indstævnte findes opførte paa dette Sted i Domprotokollen, men udelades her af Hensyn til Pladsen.

betræffende en med en senere Afdød afsluttet Handel med sin Ed at udfylde Beviset.

(Afsagt den 23 April 1877).

— — — — — *)
 At der imidlertid ved den Lejlighed, hvortil af Citanten sigtes, er imellem David Pedersen og senere afdøde Jens Pedersen afsluttet en endelig Handel om den paagjældende Hest, ved hvilken denne blev kjøbt af Sidstnævnte, saaledes at der af ham strax blev betalt et Afdrag paa Kjøbesummen, medens Resten skulde berigtiges senere, og at denne Handel derefter fra David Pedersens Side er bleven fuldbyrdet, maa anses tilstrækkelig godtgjort ved de Oplysninger, som — navnlig ogsaa ved et af Citanten i Henhold til den ovennævnte Bevilling, medens Sagen har henstaaet her for Retten, erhvervet yderligere Thingsvidne — ere tilvejebragte i Sagen, hvorved bemærkes, at der ikke findes Føje til at forkaste Vidnet Svend Christensens Forklaring, fordi det efter sit eget Udsagn var noget beruset, da det overværede Forhandlingerne imellem David Pedersen og Jens Pedersen, eftersom det dog har haft en bestemt Erindring om det Passerede, og dets Forklaring er væsentlig stemmende med den af Vidnet Peder Hansen afgivne, samt at der ej heller er Grund til at antage, at Jens Pedersen ved den omhandlede Lejlighed skulde have

*) Indholdet af det udeladte Stykke af Dommen er i det Væsentlige Følgende:

For Underretten havde Kjøbmand David Pedersen ved Mandatarus sagsøgt de Indstævnte som myndige Arvinger efter Ungkarl Jens Pedersen af Alume, hvis Dødsbo de have overtaget, og paastaet dem tilpligtede En for Alle og Alle for En at betale 504 Kr. eller dog hver af Arvingerne sin Del af denne Sum. Det nævnte Beløb vil Kjøbmand D. Pedersen have faaet tilgode ved i Septbr. 1874 at sælge til nu afdøde Ungkarl Jens Pedersen en Hest, der Dagen efter blev denne overleveret, for en Kjøbesum af 275 Rd., hvoraf 23 Rd. erlagdes strax og Resten skulde betales 5 Uger efter, hvilken Rest dog endnu henstod uberigtiget, dengang Jens Pedersen den 15 Januar 1875 afgik ved Døden. Ved Underrettens Dom vare de Indstævnte frifundne. De Indstævnte havde benægtet, at nogen virkelig Handel om Hesten var kommen istand, og at Handlen var bleven fuldbyrdet Dagen efter, samt i alt Fald at Vilkaarene for Handlen vare som opgivet, ligesom de havde paastaet, at Handlen dog var uforbindende, da afdøde Jens Pedersen havde været beruset.

været saaledes beruset, at han ikke var istand til at bedømme Betydningen af sine Handlinger. Da der nu derhos, navnlig ved Vidnet Peder Hansens Forklaring i Forbindelse med Vidnet Svend Christensens er tilvejebragt om end ikke fuldt Bevis, saa dog en høj Grad af Sandsynlighed for, at Kjøbesummen blev bestemt til 275 Rd., og at det Afdrag paa Kjøbesummen, som Jens Pedersen strax udbetalte, kun udgjorde 23 Rd., saa at der resterede det paastævnte Beløb, og da der efter Forholdets Natur ikke kan være Tale om at paalægge de Indstævnte nogen Ed, findes det Manglende i Beviset at kunne udfyldes ved David Pedersens Ed, saaledes at de Indstævnte, mod hvis Benægtelse det ikke er godtgjort, at Betingelserne for et solidarisk Ansvar ere tilstede, have at betale til Citanten hver for sig en Andel af det herefter resterende Beløb 252 Rd. eller 504 Kr. efter det af Citanten angivne Forhold, mod hvilket ingen Erindring er fremsat fra de Indstævntes Side, altsaa Gaardejer Peder Jensens Enke Pedernille Pedersdatter 252 Kr. og hver af de andre Indstævnte 42 Kr. med Renter af Beløbene, som af Citanten paastaaet; trøster David Pedersen sig ikke til at aflægge den omhandlede Ed, ville de Indstævnte derimod være at frifinde for Citantens Tiltale.

Sagens Omkostninger saavel her for Retten som for Underretten findes i begge Tilfælde at burde ophæves.

— — — Iøvrigt er det fornødne stemplede Papir under Sagen forbrugt her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Naar Kroejer og Kjøbmand David Pedersen af Grædsted efter foregaaende lovlig Omgang inden Retten med Ed bekræfter, at Kjøbesummen for den af ham til senere afdøde Ungkarl Jens Pedersen af Alume i September Maaned 1874 solgte røde Hoppe blev bestemt til 275 Rd., og at der derpaa kun er betalt et Afdrag af 23 Rd., bør de Indstævnte, afdøde Gaardejer i Alume Peder Jensens Enke Pedernille Pedersdatter, Gaardejer Lars Pedersen af Vejby, Gaardejer Mads Pedersen af Alume, Parcellist Peder Pedersen af Grædsted, Parcellist Anders Pedersen af Alume med Kurator Gaardejer Peder Larsen sammesteds og Pigen Jensine Mette Kirstine Pedersen af Alume med Kurator, Gaardejer Hans Christensen, til Citanten, Prokurator Holck i hans Egenskab af Mandatarius for bemeldte David Pedersen betale, Indstævnte

Pedernille Pedersdatter 252 Kr. og hver af de andre Indstævnte 42 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 30 Marts 1875 til Betaling sker. Trøster David Pedersen sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør de Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger saavel for Underretten som her for Retten ophæves.

At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — —

Sagen Nr. ¹⁸⁷³1877. H. Mendel Hartvig (Prok. Beyer)
 contra
 Instrumentmager Hansen, Indehaver af
 Firmaet Hansen & P. Svendsen (Ingen).

Under en af den oprindelige Kreditor ifølge en egen Vexel anlagt Sag Udstederen, der udeblev, frifunden, da de senere Endossementer vel vare overstregede, men Vexlens Gjenerhvervelse af Citanten ikke var oplyst, idet den blotte Ihændehaveelse ej var tilstrækkelig.

(Afsagt den 30 April 1877).

Efter Stævning af 12 Marts d. A. har Citanten, H. Mendel Hartvig, under nærværende Sag paastaet en hos Indstævnte, Instrumentmager Hansen, Indehaver af Firmaet Hansen & P. Svendsen, efter Citantens Rekvisition af Kongens Foged her i Staden den 8de s. M. foretagen Arrest i Indstævntes Gods stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt og Indstævnte tilpligtet at indfri en af ham paa sit Firmas Vegne til Citanten eller Ordre under 17 Novbr. f. A. udstedt 3 Maaneders Sola-Vexel, stor 550 Kr., ved til Citanten at betale sidstnævnte Beløb med Renter 6 p. c. p. a. fra Stævningens Dato til Betaling sker, $\frac{1}{2}$ p. c. Provision og Kurtag samt Arrestens og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har, skjøndt lovlig stævnet, hverken mødt eller ladet møde under Sagen, som derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 vil være at paakjende efter de af Citanten fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig den ovennævnte Vexel.

Af denne fremgaar, at den er udstedt til Citanten, der har endosseret den in blanco, hvorefter den af Gustav Kruse er endosseret til Nationalbanken, som har givet den Paategning om, at den er betalt til samme af bemeldte Kruse.

Nu ere disse Endossementer saavel som Paategningen vel overstregne paa Vexlen, men da det hverken ved Paategning paa denne eller paa anden Maade under Sagen er oplyst, hvorledes Vexlen, der efter det Anførte har tilhørt Trediemand, igjen er kommen til at tilhøre Citanten, kan denne, hvis blotte Ihændehavelse af Vexlen under de foreliggende Omstændigheder ikke er tilstrækkelig Legitimation til at indtale samme, ikke anses for actor competens, og Indstævnte, der som bemærket ikke er mødt under Sagen, vil derfor være at frifinde for hans Tiltale.

Sagens Omkostninger blive efter Omstændighederne at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Instrumentmager Hansen, Indehaver af Firmaet Hansen & P. Svendsen, bør for Citanten, H. Mendel Hartvigs Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

A. S. Nr. $\frac{875}{1876}$. Kjøbmand N. Nielsen af Holbæk (Prok. Schack)

contra

Sagfører Ohlmann sammesteds (Prok. J. Kalko).

Spørgsmaal, om Kjøberen af en Parcel ved sine mundtlige Udtalelser under Forhandlingerne havde forpligtet sig til fremdeles at taale et tidligere eksisterende Vandafløb fra Hovedejendommen over Parcellen, hvorom Intet fandtes i Salgsdokumenterne. Dette ikke antaget.

(Afsagt den 30 April 1877).

Under nærværende Sag paaanker Citanten, Kjøbmand N. Nielsen af Holbæk, en inden Holbæk Kjøbstads Bything den

24 Juli f. A. afsagt Dom, ved hvilken han, der af Indstævnte, Sagfører Ohlmann sammesteds, var sagsøgt til under en daglig Bøde at sætte Vandafløbet over hans Ejendom Matr. Nr. 156 b i samme Stand, som det var, da han afkjøbte Indstævnte denne Ejendom, saaledes at det kan modtage Vandet fra de Parceller af Ejendommen Matr. Nr. 156, som vare bebyggede ved Handelens Afslutning — er frifunden for Indstævntes Tiltale, naar han edelig benægter, at han under de med Indstævnte førte Forhandlinger om Kjøbet af Parcelen Matr. Nr. 156 b har udtalt eller tiltraadt nogen Udtalelse om, at Vandafløbsforholdene mellem denne Parcel og den øvrige Ejendom, hvorfra den blev udskilt, skulde blive uforandrede, hvorimod han, hvis Eden ikke aflægges, er tilpligtet under en Bøde af 2 Kr. til Holbæk Kjøbstads Fattigkasse for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, at sætte det paa Parcelen Matr. 156 b tidligere eksisterende Vandafløb, der paa en fremlagt Plan er betegnet med c, d og e, i samme Stand, som det var paa den Tid, han købte Parcelen, hvorhos Sagens Omkostninger ere ophævede.

Citantens Paastand her for Retten gaar principaliter ud paa, at Underretsdommen forandres derhen, at han fuldstændig frifindes for Indstævntes Tiltale, idet han derhos in subsidium har paastaet forskellige, af ham nærmere angivne Indskrænkninger i den ham ved Dommen, for det Tilfælde at han ikke aflægger Eden, paalagte Forpligtelse, og har han i ethvert Tilfælde paastaet sig Sagens Omkostninger for begge Retter tilkendte hos Indstævnte med noget Tilstrækkeligt.

Indstævnte procederer derimod til Underretsdommens Stadfæstelse med Tilkjendelse af Sagens Omkostninger her for Retten.

Det er under Sagen in confesso, at der paa den tidligere samlede, Indstævnte tilhørende Ejendom Matr. Nr. 156, af hvilken Ejendom Matr. Nr. 156 b er en Parcel, som Citanten i Aaret 1874 købte af Indstævnte, hvilken Handel fuldbyrdedes ved Skjøde af 18 Juli 1875, har existeret en brolagt Rendesten, der paa en under Sagen fremlagt Situationsplan er betegnet med a, b, c, d og e, gennem hvilken Rendesten Vandet, navnlig Tag-, Spilde- og Regnvandet fra Matr. Nr. 156 eller dog den væsentligste Del af denne, førtes til et Nord for den af Citanten købte Parcel Matr. Nr. 156 b løbende offentligt Vandløb, samt at Citanten, efter at være bleven Ejer af denne Parcel, har tilkastet den Del af Rendestenen, fra Punktet c til e, der gik over hans Grund, saa at

Afløbet nu stopper ved Punktet c uden at kunne føres videre igjennem til det offentlige Vandløb, og er det denne Handling, som Indstævnte har anset Citanten uberettiget til.

Naar nu Indstævnte navnlig her for Retten har villet gjøre gjældende, at Citantens Forpligtelse til at taale Rendestenen, forsaavidt den gaar over hans Grund, som et Afløb for Vandet fra den tidligere samlede Ejendom Matr. Nr. 156, skulde være en ligefrem Følge af Bestemmelserne i Anordningen af 29 Juli 1846 angaaende Vands Afledning m. m., idet Vandet ikke skal kunne have noget andet Afløb, er det med Føje herimod af Citanten erindret, at selv om den nævnte Anordning var anvendelig paa et Vandafløb som det her omhandlede, hvad Citanten ikke har villet erkjende, kunde der dog i intet Tilfælde under nærværende ved den ordinære Ret anlagte Sag blive Spørgsmaal om at bringe Anordningens Bestemmelser om Vandafløbs Regulering til Anvendelse paa det her foreliggende Tilfælde, da der i Anordningen er foreskreven en hel anden Fremgangsmaade, som i saa Fald maatte være brugt af Indstævnte.

Det maa derfor under nærværende Sag blive at afgjøre efter de almindelige civilretlige Regler, hvorvidt Citanten, efter at være bleven Ejer af Parcellen Nr. 156 b, kan være pligtig til, som af Indstævnte paastaat, at taale den Del af Rendestenen, der gaar over hans Grund, som et Afløb for Vandet fra den tidligere samlede Ejendom Matr. Nr. 156, hvilket af Citanten bestemt er nægtet.

Denne Forpligtelse har nu Indstævnte, idet det er i confesso, at der i Citantens Adkomstdokumenter Intet indeholdes om, at denne Servitut paahviler Ejendommen, navnlig villet støtte paa, at Citanten under Forhandlingerne om Kjøbet af Parcellen udtrykkelig skal have samtykket i, at Vandafløbet vedblev at bestaa uforandret.

Hvad der i denne Henseende er oplyst, indskrænker sig imidlertid til, at Vidnet, Ølbrygger Lorentsen, der efter sin Forklaring flere Gange har været tilstede, naar Parterne forhandlede om Salget af Parcellen, navnlig ogsaa da Handelen efter hans Udsagn blev endelig afsluttet mundtlig, har forklaret, at han bestemt mindes, at Indstævnte idetmindste én Gang udtrykkelig udtalte, at Vandafløbsforholdene skulde forblive uforandrede, og at Citanten gik ind herpaa og udtalte, at dette var en Selvfølge.

Ligesom Vidnets Forklaring imidlertid Intet indeholder om, paa hvilket Stadium af Forhandlingerne denne Udtalelse

skal være falden, navnlig om dette skete, da Handelen som af Vidnet forklaret, blev endelig afsluttet mundtlig, saaledes findes det ogsaa, selv om Udtalelsen maatte være falden og tiltraadt af Citanten paa den af Vidnet omforklarede Maade, hvad Citanten dog ikke har villet erkjende, idet der efter hans Fremstilling i det Højeste har været en aldeles løs Tale om Ordningen af Vandafløbsforholdene, der ikke førte til nogen Overenskomst, — betænkeligt, ligeoverfor Citantens bestemte Benægtelse og Adkomstdokumenternes Taushed i denne Henseende, at statuere, at Citanten herved skulde have villet samtykke i, at der paalagdes den af ham kjøbte Parcel en servitutmæssig Byrde ligeoverfor Indstævntes Ejendom til at taale Vandafløbet saaledes, som dette tidligere havde existeret — til hvilken Servituts gyldige Stiftelse der jo ogsaa efter Lovgivningen maatte udfordres andre Former end en saadan mundtlig Udtalelse af Citanten — og det ligger derfor nærmere at antage, hvad Udtalelsens eget Indhold ikke er til Hinder for, og hvad iøvrigt ogsaa bestyrkes ved Vidnets Forklaring til en Kontrakvæstion, at det, forudsat at Udtalelsen virkelig er falden og tiltraadt af Citanten, som af Vidnet forklaret, alene har været Citantens Hensigt herved at tilkjendegive, at han, forsaavidt Lovgivningen maatte hjemle, at Vandafløbet efter Parcellens Salg vedblev at bestaa uforandret, selvfølgelig var enig med Indstævnte i, at dette blev Tilfældet.

Der findes saaledes ikke tilstrækkelig Føje til, paa Grund af dette Vidnes Forklaring, at gøre Sagens Udfald, saaledes som ved Underretsdommen sket, afhængigt af Citantens Ed, hvorimod Citanten efter hans principale Paastand for Overretten vil være pure at frifinde for Indstævntes Tiltale i denne Sag, hvorhos Sagens Omkostninger for begge Retter efter Omstændighederne ville være at ophæve.

Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Kjøbmand N. Nielsen af Holbæk, bær for Tiltale af Indstævnte, Sagfører Ohlmann sammesteds, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Viborg Landsoverrets Dømme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 423).

Sagen Nr. $\frac{228}{1876}$. Aalborg Amtsraad (Prok. Isaacsen)
 contra
 Husmand Robert Corneer af Lyngby
 (skriftlig).

Den Indsigelse, at der ikke under Forligsmæglingen havde været fremlagt et overensstemmende med Fr. 31 Marts 1719 § 4 affattet Situationskort, forkastet, idet det navnlig antoges, at det maatte være Forligsmæglernes egen Sag at afgjøre, om Sagen var tilstrækkelig oplyst for dem, og at Domstolene, naar Forligsmæglerne havde mæglet Forlig i Sagen og derved indirekte tilkjendegivet, at de havde fundet Sagen tilstrækkelig oplyst, maatte være uberettigede til, forsaavidt Forligsmæglingen angaar, at underkjennde Forligsmæglernes Skjøn i saa Henseende*).

(Afsagt den 8 Januar 1877).

Under denne Sag have Citanterne, Aalborg Amtsraad, i 1ste Instans sagsøgt Indstævnte, Husmand Robert Corneer af Lyngby, til inden en passende kort Frist under Dagmulkt at nedbryde den Del af et af ham i 1874 opført og paa et under Sagen fremlagt Situationskort med Bogstavet A betegnet Hus, som efter bemeldte Situationskorts Udvisende ligger paa Aalborg-Hadsunds Landevejs Grund. Indstævnte har for Underretten — næst at paastaa, at det ommeldte Hus i det Hele staar paa hans egen Grund, og at excipere imod Rigtigheden af det nævnte Situationskort — foreløbig procederet Sagens Formalitet og principaliter paastaaet Sagen af-

*) Jvfr. J. U. 1860 p. 325 samt U. f. R. 1867. 266, 1873. 527 og 1875. 1127 (J. U. 1873. 337 jfr. 342 og 1875. 862).

vist fra Underretten og sig tilkjendt Kost og Tæring, idet han i saa Henseende nærmere har paaberaabt sig, at det ommeldte Situationskort — om hvilket det iøvrigt er in confesso, at det er optaget af en Landinspektør efter Anmodning af Vejinspektøren for Aalborg Amt, og at det har været forevist i Forligskommissionen under Forligsmæglingen i nærværende Sag, — formentlig ikke kan tillægges nogen Betydning under Sagen, idet Indstævnte ikke har overværeret eller været varslet til at overvære dets Optagelse, samt at der derfor og idet der ej heller til Oplysning i Sagen har været foretaget nogen Syns- og Granskningsforretning paa Aastedet, efter Bestemmelserne i Fr. 10 Juli 1795 § 21 cfr. Lovens 1—17, Fr. 31 Marts 1719 § 4 og Fr. 25 Januar 1805 § 27 formentlig ikke kan anses prøvet lovlig Forlig i Sagen. In subsidium har Indstævnte for Underretten begjært Anstand i 14 Dage for at give Tilsvar i Realiteten. Imod den saaledes nedlagte Afvisningspaastand blev der fra Citanternes Side nedlagt Protest, hvorhos de for det Tilfælde, at denne Paastand blev forkastet, begjærede Anstand i 4 Uger for under en Aastedsforretning at føre Thingsvidne til Sagens Oplysning, idet de dog under den senere Procedure erklærede ikke at ville protestere imod, at der bevilgedes Indstævnte den forlangte Anstand.

Ved Underretsdommen er Indstævntes Paastand om Sagens Afvisning tagen til Følge og Indstævnte tilkjendt 10 Kr. i Kost og Tæring hos Citanterne, og disse have derefter indanket Sagen her for Retten, hvor de have paastaaet Underretsdommen annulleret og Sagen paa Indstævntes Bekostning hjemvist — som det hedder — til ny Paakjendelse i Realiteten, saa at Underdommeren tilpligtes at sætte Sagen i samme Stand, som den var før dens Optagelse til Dom, og derefter at give Citanterne den af dem for Underretten begjærte Anstand i 4 Uger. Ved Sagens Inkamination for Overretten fremkom et Indlæg fra Indstævnte, hvori han, næst at bemærke, at hans under Sagen omhandlede Ejendom er bortsolgt til 2 navngivne Personer, begjærede Sagen udsat i 14 Dage. Bemeldte Dag blev der imidlertid bevilget Citanterne Anstand i Sagen, og da Indstævnte ikke senere har givet Møde her for Retten, og der derhos af Justitssekretæren er nedlagt Protest imod den fra Indstævntes Side fremsatte Anstandsbejæring, idet der ikke af Indstævnte er betalt Anstandsgebyr, vil den af Indstævnte begjærte Anstand ikke kunne bevilges, hvorimod Sagen vil være endelig at paakjende.

Under Sagen er det nu vel in confesso, at Indstævnte ikke har overværet eller været varslet til at overvære Optagelsen af det ovennævnte Situationskort, saa at dette ikke kan anses optaget overensstemmende med Reglerne i Fr. 31 Marts 1719 § 4, men ligesom det efter Lovgivningen ikke i alle Sager, hvor der — som i nærværende Sag — er Tvist mellem Parterne om Grænser og Skjel, er en nødvendig Betingelse for, at der kan prøves gyldigt Forlig i samme, at der er tilvejebragt et efter Reglerne i Fr. 31 Marts 1719 § 4 optaget Situationskort eller dog afholdt en lovlig Syns- og Granskningsforretning paa Aastedet, hvorimod Nødvendigheden af Tilvejebringelsen af saadanne Oplysninger i hvert enkelt Tilfælde maa afgjøres efter et Skjøn over de foreliggende konkrete Forhold, saaledes følger det ogsaa af Forholdets Natur, at det under alle Omstændigheder maa være Forligsmæglernes egen Sag at afgjøre, om en Sag har været saaledes oplyst for dem, at de have været i Stand til at prøve gyldigt Forlig i den, og naar Forligsmæglerne — saaledes som i det foreliggende Tilfælde — have forsøgt at mægle Forlig i Sagen og derved indirekte tilkjendegivet, at de have fundet Sagen tilstrækkelig oplyst, maa Domstolene anses inkompetente til, forsaavidt Forligsmæglingen angaar, at underkjende Forligsmæglernes Skjøn i saa Henseende. Indstævntes Paastand om Sagens Afvisning fra Underretten burde derfor ikke have været tagen til Følge, hvorimod der, idet Citanterne ved Sagens Inkamination for Underretten havde endelig indladt Sagen til Dom, medens Indstævnte samtidig med, at han foreløbig indlod Sagens Formalitet til Paakjendelse, udtrykkelig for det Tilfælde at hans Paastand om Sagens Afvisning ikke toges til Følge, begjærede Anstand i 14 Dage for at give Tilsvar i Realiteten, burde have været bevilget Indstævnte saadan Anstand. Sagen vil herefter være at hjemvise til ny Behandling og Paakjendelse ved Underretten, efter at den er sat i den Stand, hvori den var ved Optagelsen, og der derpaa er bevilget Indstævnte Anstand i 14 Dage for at give Tilsvar i Realiteten, hvorved, forsaavidt Citanterne have paastaaet Sagen hjemvist paa Indstævntes Bekostning, bemærkes, at det ved Sagens Paakjendelse i Realiteten ved Underretten vil være at afgjøre, hvorvidt Indstævnte kan være pligtig at erstatte Citanterne Processens Omkostninger for Underretten og derunder Omkostningerne ved Sagens fornyede Indbringelse for Underretten.

Processens Omkostninger for Overretten findes Indstævnte at burde betale Citanterne med 40 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen anden Stempelovertrædelse at være begaaet end de, for hvis Vedkommende der allerede i Underretsdommen er taget fornødent Forbehold.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag hjemvises til ny Behandling og Paakjendelse ved Underretten, efter at den er sat i den Stand, hvori den var, da den blev optagen til Kjendelse eller Dom, og der derpaa er bevilget Indstævnte, Husmand Robert Corneer af Lyngby, Anstand i 14 Dage for at give Tilsvar i Realiteten.

I Procesomkostninger for Overretten betaler Indstævnte til Citanterne, Aalborg Amtsraad, 40 Kr., der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{67}{1878}$. Niels Pedersen Holm og Chr. J. Hougaard (Overretssagfører Hastrup)
 contra
 Jens Nielsen Bech (Prok. Morville).

En Sag afvist ex officio, fordi de under Proceduren for Underretten fremlagte Dokumenter med Undtagelse af Forligsklagen og Underretsstævningen ikke vare indlemmede i Underretsdomsakten, men ikkun vedhæftede samme in originali*).

(Afsagt den 8 Januar 1877).

Under denne Sag have Citanterne, Niels Pedersen Holm og Chr. J. Hougaard, paaanket Underretsdommen i en af Indstævnte, Gaardejer Jens Nielsen Bech, imod dem anlagt Sag angaaende en mellem Parterne indgaaet Hestehandel, men da den af Citanterne her for Retten fremlagte Under-

*) Jvfr. Jur. Arkiv Nr. 10 p. 109, J. U. 1855 p. 846 og U. f. R. 1877 p. 721.

retsdomsakt ikke kan anses at fyldestgjøre Budet i D. L. 1—6—12 cfr. 18 om, at den, der vil stævne en Underretsdom til Overretten, skal tage den behørig beskrevet (cfr. D. L. 1—5—13), idet bemeldte Akt med Undtagelse af Forligsklagen og Stævningen ikke indeholder noget af de under Proceduren for Underretten fremlagte Dokumenter, der derimod ere vedhæftede in originali — en Fremgangsmaade, hvortil vedkommende Retsbetjent, forsaavidt Dokumenterne ikke bestaa i Udskrifter af Embedsprotokoller eller iøvrigt efter deres Beskaffenhed ikke egne sig til at indlemmes i Akten, maa anses at have været ganske uberettiget, navnlig hvad angaar de til Retten stiledede Indlæg, saavel fordi saadanne Dokumenter efter deres Natur bør opbevares i Rettens Arkiv som af Hensyn til Statskassens Interesse — vil Sagen være ex officio at afvise fra Overretten.

Med Hensyn til de under Sagen her for Retten fremlagte Dokumenter er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

* * *

I en senere af Overretten i Sagen Nr. 1877 d. 19 Marts 1877 afsagt Dom er det udtalt, „at Citanten ikke for Overretten har fremlagt en behørig beskrevet Politiretsakt, idet de i Politiretten fremlagte Stævninger og Indlæg ikke ere indlemmede i den producerede Akt, men i Afskrift vedhæftede samme, men efter Omstændighederne, og da alle til Sagens Paadømmelse fornødne Dokumenter maa antages at være tilstede, findes det dog ikke fornødent paa Grund af den anførte Mangel ex officio at afvise Sagen.“

Sagen Nr. $\frac{810}{1878}$. Kjøbmand H. Lange og Bødker Hein i Aarhus (Justitsraad Neckelmann)

contra

Skifteforvalteren i Bødker i Kjellerup
Asmus Staacks Konkursbo, Kancelliraad
Herredsfoged Herholdt, samt Gaardejer
Jacob Johnsen m. Fl. (Prok. Morville).

Antaget, at Bestemmelserne i Konkurslovens § 21 første Stykke ikke kunne komme til Anvendelse med Hensyn til Pantebreve, der ere udstedte tidligere end 8 Uger forinden Konkursens Begyndelse, selv om de paa Grund af for sildig Thinglæsning først have erholdt fuld Gyldighed i Løbet af disse 8 Uger. — Spørgsmaal om, hvorvidt den ved et Skadesløsbrev givne Panteret dels i nogle Bygninger, der vare opførte paa et af Debitor for et Tidsrum af 50 Aar lejet Jordstykke, dels i denne Lejeret kunde tillægges Gyldighed som en Panteret i fast Ejendom.

(Afsagt den 8 Januar 1877).

Efter at Skifteretten efter Begjæring af Bødker Asmus Staack i Kjellerup den 15 Februar f. A. havde taget dennes Bo under Konkursbehandling, blev der paa en Skiftesamling, der blev afholdt i Boet den 11 Maj for i Henhold til Konkurslovens § 88 at prøve de anmeldte Fordringer, fremlagt en Liste over disse og deres Plads i Konkursordenen, og paa denne Liste var blandt Fordringer, der blive at fyldestgjøre fremfor simpel personlig Gjæld under Rubrikken „Fordringer, der ere forbundne med Underpant i Boets faste Ejendom“, anført Jacob Johnsen m. Fl. Panteret for Kautionsforpligtelser næstefter 500 Kr. ifølge Skadesløsbrev af 19 Oktober 1875 thinglæst den 28 Januar 1876 stor 2200 Kr. med Renter.

(Fortsættes).

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsangfører.

Nr. 49.

Den 21 Juli.

1877.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse).

Ved dette Skadesløsbrev havde Asmus Staack givet de Indstævnte, Gaardmændene Jacob Johnsen, Knud Bang, Christen Simonsen, Møller Bundgaard og Søren P. Jensen, Aftægtsmand Jens Sørensen, Gaardmand Niels Hansen og Husmand Anders Jensen, der for forskellige Beløb, tilsammen 2200 Kr., som Staack havde laant i Sparekassen for Lysgaard og Hids Herreder, havde indgaaet Selvskyldnerkaution for ham, Sikkerhed og Panteret næstefter 500 Kr. i nogle Bygninger, der vare opførte paa et af ham lejet Stykke Jord i Kjellerup, samt i hans Lejeret til dette Stykke Jord paa 50 Aar. Imod den ommeldte Fordrings Plads i Konkursordenen blev der imidlertid af Prokurator Kjær paa flere Fordringshaveres Vegne rejst Indsigelse, idet han gjorde gjældende, at da Skadesløsbrevet først var blevet thinglæst den 28 Januar f. A., kunde Panteretten, der saaledes først var stiftet i Løbet af de sidste 8 Uger forinden Konkursens Begyndelse, ifølge Bestemmelserne i Konkurslovens § 21 1ste Stykke formentlig ikke gjøres gjældende mod Boet, hvorfor han paastod dens Plads bestemt saaledes, at den henførtes under de simple personlige Fordringer. Ved den derefter i den Anledning den 27 Maj afsagte Decision blev imidlertid den af Prokurator Kjær nedlagte Paastand forkastet, og Citanterne, Kjøbmand H. Lange i Aarhus, Bødker Hein sammesteds, Kjøbmand Chr. Guldberg i Randers og Randers Aktie-

tømmerhandel have nu som Kreditorer i bemeldte Bo indanket denne Decision her for Retten, hvor de have gjentaget deres ovennævnte Paastand. Den indstævnte Skifteforvalter har ikke givet Møde her for Retten, hvorimod de øvrige Indstævnte have procederet til Decisionens Stadfæstelse.

Forsaavidt Citanterne her for Retten have villet gjøre gjældende, at det ommeldte Skadesløsbrev overhovedet ikke gaar ud paa at stifte Underpant i fast Ejendom, eftersom de paagjældende Bygninger, som berørt, ere opførte paa et Jordstykke, hvortil Boet kun har en Lejeret, og at den tilsigtede Pantsætning derfor falder ind under Bestemmelserne i Konkurslovens § 21 andet Stykke, da findes der ikke heri at kunne gives dem Medhold; thi om Lejeretten til Jordstykket end ikke i og for sig kan betragtes som en fast Ejendom, der kunde være Gjenstand for Pantsætning under samme Vilkaar som selve Jordstykket, findes dette i alt Fald at maatte antages med Hensyn til de paa samme opførte Bygninger, der i det Tidsrum af 50 Aar, hvorpaa Grunden er lejet, maa tilligemed denne — der forsaavidt maa betragtes som et Appertinens til Bygningerne — kunne gjøres til Gjenstand for Overdragelser og andre Dispositioner paa samme Maade og under samme Betingelser som faste Ejendomme i Almindelighed.

Efter de i Konkurslovens § 21 første Stykke brugte Udtryk kan der nu ej heller gives Citanterne Medhold i, at denne Lovbestemmelse skulde kunne komme til Anvendelse med Hensyn til Pantebreve, der — som det heromhandlede — ere udstedte tidligere end 8 Uger forinden Konkursens Begyndelse, og det findes navnlig i den omhandlede Henseende at maatte blive uden Betydning, at den Panteret, som Fallenten ved Udstedelsen af Skadesløsbrevet har indrømmet de Indstævnte i Boets faste Ejendom, paa Grund af for sildig Thinglæsning først har erholdt fuld Gyldighed i de sidste 8 Uger før Konkursens Begyndelse. Det maa derfor billiges, at Citanternes Protest imod den de Indstævntes Fordring givne Plads i Konkursordenen ved Skifterettens Decision er forkastet, og bemeldte Decision vil derfor være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen for Overretten fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Skiftedecision bør ved Magt at stande.
Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Sagen Nr. $\frac{401}{1878}$. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor
contra
Tiltalte Johan Mandrup Due (Def. Justits-
raad Neckelmann).

Spørgsmaal om Straf for Uorden i Henseende til Førelsen
af Handelsbøger.

(Afsagt den 15 Januar 1877).

Kjøbmand Johan Mandrup Due — der, efter at have drevet Kjøbmandshandel i Silkeborg fra Aaret 1863, indtil han i Begyndelsen af forrige Aar bortforpagtede sin Butikshandel, den 29 Maj næstefter har overgivet sit Bo til Skifte-rettens Behandling som fallit, — tiltales under denne Sag for Uorden i Henseende til Førelsen af Handelsbøger og for Undladelse af at opgjøre Status.

Tiltalte har vedgaaet ikke at have holdt sig Forskrifterne i Konkurslovens § 148, hvorefter enhver Handlende, Skibsrheder eller Fabrikant en Gang hvert Aar skal opgjøre en Status over sine Aktiver og Passiver, der skal indføres i hans Hovedbog eller i en til dette Øjemed indrettet Statusbog, efterrettelig, idet han aldrig har opgjort nogen formelig Status — hvad han ikke vil have lært og ikke vil have været i Stand til at gjøre — men kun af og til gjort løselige Beregninger over sin Formuestilstand, uden at indføre disse Beregninger i sine Bøger, og at dette er Grunden til, at han, der maa antages i længere Tid at have været insolvent, først blev opmærksom paa, at dette var Tilfældet, efter at der i Anledning af Bortforpagtningen af hans Butikshandel var i Slutningen af Maj Maaned f. A. foretaget en Vurdering af hans Varelager. Det er derhos oplyst, at Tiltalte hverken har ført Kassebog eller en særskilt Regnskabsbog for Kreditorer eller Konto for Varer, at han, i Stedet for at holde autoriserede Ordre- og Akceptbøger, har indført sine Ordre

og Akcepter i smaa Notitsbøger, at hans Bøger ikke indeholde Oplysning om hans og hans Families personlige Forbrug, idet hans Husru navnlig har faaet de Varer og Penge, som hun behøved til Husholdningen og deslige, udleverede i hans Butik, uden at der desangaaende indførtes noget i Bøgerne, og at enkelte af hans Debitorer, efter Tiltaltes Forklaring dog kun saadanne, med hvilke han havde mindre betydelig Mellemregning, i Stedet for at faa Kontoer i hans autoriserede Hovedbog, ere opførte i en anden uautoriseret Bog, men da det dog maa antages, at han stadig har ført de i Fr. 1 Juni 1832 særlig paabudte Handelsbøger, og der, efter hvad der iøvrigt foreligger, maa gaas ud fra, at disse Bøger, til hvis Førelse han efter sin Forklaring altid har holdt en Bogholder, ere holdte à jour og i det Hele ere ordentlig førte, skjønnes Manglerne ved hans Bogføring, naar undtages hans Forsømmelse med Hensyn til Statusopgjørelserne, dog ikke i og for sig at være af den Betydning, at de kunne betragtes som grove Uordener, og Tiltalte vil derfor alene blive at drage til Ansvar for sin Tilsidesættelse af Bestemmelserne i Konkurslovens § 148.

For denne sidstnævnte Forseelse vil Tiltalte, der er født i Aaret 1835, og som ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, være at anse efter bemeldte Lovbestemmelse cfr. Straffelovens § 262 andet Stykke med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage, og Underretsdommen, ved hvilken Straffen er bestemt til samme Art af Fængsel i 1 Maaned, og hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger billiges, vil saaledes med denne Forandring af Straffetiden være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 15 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog saaledes at Straffetiden bestemmes til 8 Dage.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Justitsraad Neckelmann, betaler Tiltalte 15 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ⁸⁴⁵₁₈₇₆. Sogneraadet for Kobberup Pastorat (Prok. Morville)

contra

Møllejer Chr. Østergaard af Skalmstrup Mølle (Overretssagfører Rye).

En Møllejer ikke anset pligtig at vedligeholde en over Omløbsbækken ved Møllen anlagt Bro, der oprindeligt var bygget af en tidligere Ejer af Møllen navnlig til Brug for Møllegjæsterne, og som senere var bleven benyttet ved Anlægget af en offentlig Vej, uden at der da var truffet nogen særlig Overenskomst med Mølleren om dens fremtidige Vedligeholdelse, hvilken derefter i en længere Aarrække var besørget af Møllens Ejere uden Udgift for Kommunen*).

(Afsagt den 15 Januar 1877).

Under denne Sag have Citanterne, Sogneraadet for Kobberup Pastorat, i 1ste Instans søgt Indstævnte, Møllejer Chr. Østergaard af Skalmstrup Mølle, til Betaling af et Beløb af 58 Kr. 58 Ore, som Sogneraadet i Sommeren 1874 har udgivet til Istandsættelsen af den paa den offentlige Bivej Nr. 9 i Kobberup Kommune værende Bro over Omløbsbækken ved bemeldte Mølle, samt derhos paastaaet Indstævnte kjendt pligtig til for Fremtiden at besørge Vedligeholdelsen af den ommeldte Bro, der efter Citanternes Formening maa betragtes som alene værende til for Møllens Skyld, og da Indstævnte ved Underrettsdommen er frifunden for Citanternes Tiltale, have disse nu indanket Sagen for Overretten, hvor de have gjentaget deres anførte i 1ste Instans nedlagte Paastande, medens Indstævnte derimod har paastaaet Underrettsdommen stadfæstet.

Efter Proceduren og Sagens Oplysninger maa det antages, at den paagjældende Bro oprindeligt er bygget af en Ejer af Møllen navnlig til Brug for Møllegjæsterne og nogle tilstødende Lodsejere, hvorefter den, da den ovennævnte offentlige Vej for en længere Aarrække siden erholdt sin nuværende Retning over Omgangsløbet og gennem Møllegaard-

* Jfr. U. f. R. 1871. 9 (H. R. T. 1870. 526).

den, er bleven benyttet ved Anlæggelsen af denne Vej, uden at der vides at være truffet nogen særlig Overenskomst med Møllens Ejer om dens fremtidige Vedligeholdelse, hvilken derefter ligesom tidligere er bleven besørget af Indstævntes Ejendomsformænd — som det maa antages med Bistand af tilstødende Lodsejere —, medens Indstævnte derimod, efter at være kommen i Besiddelse af Møllen, har vægret sig ved at efterkomme Sogneraadets Opfordring til at istandsætte Broen, hvortil der efter hans Formening ikke paahviler ham nogen Forpligtelse.

Da nu den Omstændighed, at Bevarelsen af Omgangsløbet og Broen over dette muligen alene maatte være nødvendiggjort ved Møllens Tilværelse, medens Broen iøvrigt maa antages ikke at staa i nogen Forbindelse med Mølleværket, ikke i og for sig — saaledes som Citanterne have villet gjøre gjældende — kan medføre, at Møllens Ejer, uanset den i Lov 21 Juni 1867 § 5 indeholdte almindelige Regel om, at Omkostningerne ved Broers Vedligeholdelse skulle afholdes paa samme Maade som de øvrige Udgifter til de paa-gjældende Veje, skulde anses pligtig at vedligeholde den omhandlede paa en offentlig Vej beliggende Bro, samt idet der ikke derved, at Broen hidtil er bleven vedligeholdt uden Udgift for Kommunen, kan anses etableret en Retsstilstand, paa hvis Opretholdelse Kommunen kunde anses at have erhvervet retligt Krav, ville de af Citanterne, som ovenanført, nedlagte Paastande ikke kunne tages til Følge, og Underretsdommen, ved hvilken Indstævnte, som meldt, er frifunden for Citanternes Tiltale, hvorhos Processens Omkostninger i 1ste Instans ere ophævede og Citanternes beskikkede Sagfører sammesteds tillagt Salær af det Offentlige, vil saaledes efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse sammesteds har intet Ophold, som vil bervirke Ansvar, fundet Sted.

Statskassens Ret bliver at forbeholde med Hensyn til, at Underretsakten er udfærdiget paa ustempleet Papir (cfr. Stempelovens § 74 Litr. n in fine); iøvrigt ses med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at Underretsakten er udfærdiget paa ustempet Papir.

Sagen Nr. ³⁶1878. Sagførerne Lund og Thorsen i Aarhus
(Overretssagfører Hastrup)
contra
Værtshusholder Chr. Pedersen sammesteds
(Ingen).

I et Tilfælde, hvor det i en Mageskiftekontrakt var bestemt, at hver af Parterne skulde udrede Halvdelen af Omkostningerne ved Kontraktens Affattelse m. m., antaget, at Parterne desuagtet efter Forholdets Natur, i Mangel af anden Aftale, vare solidarisk forpligtede ligeoverfor det Sagførerfirma, som de i Forening havde engageret til at varetage deres Interesser ved Berigtigelsen af Mageskiftedokumenterne.

(Afsagt den 15 Januar 1877).

Under nærværende Sag have Citanterne, Sagførerne Thorsen og Lund i Aarhus — under Paaberaabelse af, at de, der i Aaret 1874 vare blevne antagne af Indstævnte, Værtshusholder Chr. Pedersen sammesteds, og en ustævnt Trediemand, H. H. Meyer, i Forening til at udfærdige nogle Dokumenter vedrørende et mellem Indstævnte og Meyer indgaaet Mageskifte, hvorved den Første bortmageskiftede sin Ejendom i Hadberg mod en Meyer tilhørende Ejendom i Borum, i denne Anledning havde beregnet sig for Udlæg og i Salær i det Hele 64 Rd. 4 Mk. 8 Sk., og at Indstævnte og Meyer heraf have betalt 30 Rd. 1 Mk. 8 Sk., medens Indstævnte senere endvidere har betalt 16 Rd. 4 Mk. 8 Sk., men at Citanterne endnu have Restbeløbet 17 Rd. 4 Mk. 8 Sk. eller 35 Kr. 50 Øre, hvorfor der formentlig paahviler Indstævnte og Meyer et solidarisk Ansvar, tilgode hos disse, — i 1ste Instans sagsøgt Indstævnte til Betaling af sidst-

nævnte Beløb med Renter. Ved Underrettsdommen er Indstævnte tilpligtet at betale Citanterne 1 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra 15 Juni 1876 til Betaling sker, nemlig Halvdelen af 64 Rd. 4 Mk. 8 Sk. med Fradrag af det af ham alt erlagte Beløb, der er beregnet til 31 Rd. 5 Mk. 4 Sk., hvorimod Indstævnte, idet det er antaget, at der ikke kunde paahvile ham nogen Forpligtelse til at tilsvare Resten af Citanternes Tilgodehavende, saalænge det ikke havde vist sig, at dette ikke kunde erholdes hos Meyer, iøvrigt for Tiden er frifunden for Citanternes Tiltale, og denne Dom have Citanterne nu indanket her for Retten, hvor de have gjentaget deres fornævnte Paastand. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Indstævnte har, uden iøvrigt at gjøre Indsigelse mod Størrelsen af det Beløb, som Citanterne have beregnet sig i Anledning af Berigtigelsen af de ovennævnte Mageskiftekontrakter, for Underretten paastaaet sig frifunden for Citanternes Tiltale, idet han til Støtte for denne sin Paastand har gjort gjældende, at der ikke kunde paahvile ham, der ifølge Bestemmelserne i § 6 i den mellem ham og Meyer oprettede Mageskiftekontrakt kun skulde tilsvare Halvparten af Omkostningerne ved Mageskiftet, derunder — som det hedder — Mageskiftekontraktens Affattelse og Stempel samt Affattelse af Skjøder, Stempel og Thinglæsning med videre, — hvilken Halvpart han formener at have betalt — noget Ansvar for Resten af Omkostningerne, der ifølge Kontrakten skulde udredes af Meyer. Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold; thi det følger af Forholdets Natur, at Citanterne, der efter Proceduren maa antages at have været engagerede af Indstævnte og Meyer i Forening til at varetage disses fælles Interesser ved Berigtigelsen af Mageskiftedokumenterne, i Mangel af anden Aftale maa kunne holde sig til enhver af disse for det fulde Vederlag, der maatte tilkomme Citanterne i Anledning af Indfrielsen af det dem overdragne Hverv, og dette enhver af Mageskiftekontrahenterne for det hele ommeldte Vederlag paahvilende Ansvar, der ikke — saaledes som i Underrettsdommen antaget — kan være betinget af den ene Kontrahents Uformuenhed til at udrede sin Andel, kan navnlig ikke anses modificeret ved de i Mageskiftekontrakten mellem Indstævnte og Meyer vedtagne Bestemmelser om Fordelingen mellem dem af Omkostningerne ved Mageskiftet — derunder indbefattet det heromhandlede Vederlag —; thi disse Bestemmelser, der kun tilsigte at ordne Kontrahenternes ind-

byrdes Forhold, maa være uden Betydning ligeoverfor Citanterne, der ikke have medunderskrevet Kontrakten.

Som Følge af Foranstaaende maa Indstævntes Indsigelser imod at betale det paastævnte Beløb af 35 Kr. 50 Øre anses for ubeføjede, og han vil derfor være at tilpligte at betale Citanterne samme med Renter som ovennævnt.

Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Sagens Omstændigheder være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Værtshusholder Chr. Pedersen i Aarhus, bør til Citanterne, Sagførererne Thorsen og Lund sammesteds, betale 35 Kr. 50 Øre med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra d. 15 Juni 1876 til Betaling sker.

Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter, denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 18876. Redaktør E. Carlsen i Aalborg (Prok. Isaacsen)

contra

Redaktør C. Nielsen i Nørresundby (Selv).

En Redaktør under en Injuriesag mulkeret bl. A. for en i hans Blad indeholdt Artikel, uanset at denne var betegnet som optagen efter et andet navngivet Blad*).

(Afsagt den 22 Januar 1877).

Efter at der i en Injuriesag mellem Indstævnte, Redaktør C. Nielsen i Nørresundby, og Citannten, Redaktør E. Carlsen i Aalborg, var under 2 August 1875 ved Aalborg Bythingsret blevet afsagt en Dom, hvorved bl. A. en i det af Citannten redigerede Blad „Aalborg Stiftstidende“ indeholdt Insinuation

*) Jvfr. H. R. T. 1865 441 samt U. f. R. 1867. 636 og 1869. 661 (H. R. T. 1869. 291).

om, at Indstævnte ved i det af ham redigerede Blad „Nordjyllands Folkeblad“ at angive Antallet af Deltagerne i en efter Indbydelse af Tilhængere af „det forenede Venstre“ afholdt saakaldt Folkefest til c. 300, medens Deltagernes Antal formentlig havde udgjort henved 2000, skulde have gjort sig skyldig i en vitterlig Fordrejelse af Sandheden, er mortificeret og Citanten derhos anset med en Bøde efter Strfl. § 217 cfr. § 216, lod Citanten denne Dom tilligemed en Skrivelse fra sin Sagfører i bemeldte Sag indrykke i Aalborg Stiftstidende for den 18 August 1875 og knyttede hertil nogle Bemærkninger, hvori det bl. A. hedder: „For den almindelige Retsbevidsthed synes det saaledes næsten komisk, at naar en Mand paa Tryk med Bestemthed udtaler „Venstrefesten . . . . havde samlet c. 300 Deltagere“, det da i en Dom kan fastslaaes, at Manden har Lov til ikke at mene, hvad han har sagt, men derimod til at udlægge sine Ord paa en fra det bestemt Paastaaede helt afvigende Maade. For læg Forstand stiller det sig, som at den Redaktør eller Referent, der giver et fra det Faktiske saa aldeles afvigende Skjøn, maa være om ikke just utilregnelig saa dog upaalidelig eller tendentiøs, idet det synes umuligt for et Menneske med sædvanlige Evner at anslaa 1300 Personer til 300“, hvorhos Citanten — efter at Indstævnte i en Redaktionsartikel i Nordjyllands Folkeblad havde erklæret, at han havde truffet Skridt til Sagsanlæg mod Redaktøren af Vendsyssel Tidende i Anledning navnlig af et i dette Blad optaget med Navnet „Mester Erik“ undertegnet Inserat, der indeholder en Kritik af den ovennævnte Dom og Indstævntes Forhold ved, som meldt, at angive Antallet af Deltagerne i den ovennævnte Fest til ikkun c. 300, og hvori Indstævnte forment sig sigtet for i saa Henseende at have gjort sig skyldig i vitterlig Usandhed — i Aalborg Stiftstidende for den 14 Septbr. 1875 lod dette Inserat aftrykke in extenso, idet han derhos indledede Optagelsen af samme med nogle Bemærkninger, hvori han bl. A. udtaler, at den nævnte Redaktionsartikel i Nordjyllands Folkeblad er spækket „med simple og Sagen uvedkommende Personligheder og utidige Familieoplysninger“, og at man „mellem Linierne dog synes at kunne læse en vis Glæde over endelig at have faaet Fingre i Noget, der kan udgives for en Injurie“, hvorefter der i Artiklen tilføjes: „Hvorvidt saadanne indeholdes i Mester Eriks Opsats, skulle vi ikke tillade os at have nogen Mening om, da vi ikke ere inde hverken i Lovfortolkningen

eller Lovfordrejelsen, men for at vore Læsere selv kunne dømme i saa Henseende, aftrykke vi Artiklen in extenso.“

Under nærværende Sag har Indstævnte derefter i 1ste Instans ved Aalborg Kjøbstads Gjæsteret sagsøgt Citanten i Anledning af de ommeldte i de ovennævnte Artikler i Aalborg Stiftstidende indeholdte for ham formentlig fornærmelige Udladelser og Sigtelser, og har Indstævnte paastaaet disse Udladelser og Sigtelser mortificerede og Citanten anset med Straf efter Straffelovens § 216 sammenholdt med § 215 eller dog § 217. Ved Gjæsteretsdommen er det antaget, at Indstævnte saavel i den ovenciterede Udladelse i Aalborg Stiftstidende for den 18 August 1875 og særlig ved det sammesteds brugte Udtryk „tendentios“ som i det nævnte fra Vendsyssel Tidende optagne Inserat er sigtet for at have gjort sig skyldig i forsætlig Usandhed, samt at ogsaa de ovennævnte betræffende Indstævntes ovennævnte Redaktionsartikel i Nordjyllands Folkeblad brugte Udladelser om, at den var spækket med simple Personligheder, og at man mellem Linierne syntes at kunne læse en vis Glæde over endelig at have faaet Fingre i Noget, der kunde udgives for en Injurie, ere fornærmelige for Indstævnte, hvorhos disse Udladelser og Sigtelser ere mortificerede og Citanten herfor anset efter Straffelovens § 217 cfr. § 216 med en Bøde af 80 Kr. til Statskassen eller i Mangel af fuld Betaling heraf simpelt Fængsel i 10 Dage, ligesom Citanten, medens han iøvrigt er frifunden for Indstævntes Tiltale, ogsaa er tilpligtet at betale Indstævnte Processens Omkostninger for Gjæsteretten med 20 Kr. Denne Dom tilligemed en ved Gjæsteretten den 11 Oktober 1875 afsagt Kjendelse, hvorved en af Citanten nedlagt Paastand om Sagens Afvisning fra Gjæsteretten er forkastet, har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han principaliter har gjentaget sin Paastand om Sagens Afvisning fra Gjæsteretten og in subsidium paastaaet sig frifunden for Indstævntes Tiltale. Indstævnte har derimod procederet til Gjæsteretsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin principale Paastand har Citanten paa-beraabt sig, at da Indstævnte har anlagt Sagen som Redaktør af Nordjyllands Folkeblad, der ejes og udgives af et Aktieselskab, der ifølge den i Henhold til Fimaloven derom skete Anmeldelse for Magistraten i Aalborg har Domicil sammesteds, skulde han, uanset at han personlig havde Bolig i Nørresundby, formentlig have været uberettiget til at anlægge Sagen ved Gjæsteretten i Aalborg. Da Indstævnte imidlertid

ikke har anlagt Sagen paa det nævnte Aktieselskabs Vegne men paa egne Vegne som personlig fornærmet i sin Egen- skab af Redaktør af Nordjyllands Folkeblad, findes det at maatte blive uden al Betydning, hvor bemeldte Aktieselskab har sit Domicil, og idet Indstævnte som boende udenfor Aalborg Kjøbstads Jurisdiktion efter Lovgivningen maa anses at have været berettiget til at sagsøge Citanten, der havde Bolig i Aalborg, ved Gjæsteretten sammesteds, vil Citantens Paa- stand om Sagens Afvisning fra Gjæsteretten ikke kunne tages til Følge.

Hvad dernæst angaar Sagens Realitet, maa der gives Indstævnte Medhold i, at der i den ovenfor citerede Udladelse i Aalborg Stiftstidende for den 18 August 1875 og særlig i Ordet „tendentios“ efter den Forbindelse, hvori det er brugt, indeholdes en Sigtelse mod Indstævnte for at have gjort sig skyldig i en bevidst Usandhed, samt at dette ogsaa er Til- fældet med Hensyn til det ovennævnte i Aalborg Stifts- tidende for den 14 Septbr. 1875 aftrykte Inserat i Vendsyssel Tidende, og ligesom det følger af Forholdets Natur, at Ci- tanten ikke ved udtrykkelig at betegne bemeldte Inserat som aftrykt efter et andet navngivet Blad kan unddrage sig det ham retlig paahvilende Ansvar for ved Inseratets Optagelse i det af ham redigerede Blad at have udbredt den omhandlede fornærmelige Sigtelse mod Indstævnte, saaledes kan den Om- stændighed, at Citanten i de Bemærkninger, med hvilke han indledede Inseratets Optagelse i Aalborg Stiftstidende, har er- klæret ikke at ville tillade sig at have nogen Mening om, hvorvidt der i Inseratet indeholdtes nogen Injurie mod Ind- stævnte, saa meget mindre komme i nogen Betragtning, som den injurierende Hensigt med Inseratets Optagelse i Aalborg Stiftstidende utvivlsomt fremgaar af de indledende Bemærk- ningers hele Indhold.

Da nu ogsaa de i de nysnævnte indledende Bemærkninger indeholdte Udladelser betræffende den ovennævnte Redak- tionsartikel i Nordjyllands Folkeblad, forsaavidt de gaa ud ud paa, at bemeldte Artikel var spækket med simple Person- ligheder, og at man syntes at kunne læse mellem Linierne en vis Glæde over endelig at have faaet Fingre i Noget, der kunde udgives for en Injurie, findes at maatte betragtes som fornærmelige for Indstævnte, maa det billiges, at saavel disse Udladelser som de ovennævnte Sigtelser, for hvilke der ikke i Sagens Oplysninger foreligger tilstrækkelig Hjemmel, og som navnlig ikke — som af Citanten forment — kunne be-

tragtes som alene indeholdende en ved tidligere Artikler i Nordjyllands Folkeblad hjemlet berettiget Retorsion, ved Gjæsteretsdommen ere mortificerede, og at Citanten herfor er anset med Straf efter Straffelovens § 217 cfr. § 216, og idet der efter Sagens Omstændigheder i det Hele ikke findes tilstrækkelig Føje til at nedsætte Straffen, vil bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser om Processens Omkostninger for Gjæsteretten det ligeledes findes at maatte have sit Forblivende, være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes Citanten at burde betale Indstævnte med 40 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Gjæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

I Procesomkostninger for Overretten betaler Citanten, Redaktør E. Carlsen i Aalborg, til Indstævnte, Redaktør C. Nielsen i Nørresundby, 40 Kr.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹⁷⁰1876. Proprietær Petersen af Elsborggaard m. Fl. (Justitsraad Neckelmann)

contra

Medlemmerne af Sogneraadet for Højbjerg og Elsborg Sogne, Gaardejerne Jens Andersen og Peder Møller af Højbjerg m. Fl. (Prok. Morville).

Antaget, at et Sogneraad efter Bestemmelserne i Lov af 17 Januar 1859 § 8 og vedkommende Regulativ maatte være berettiget til at lade de ved det aarlige Syn af et Vandløb forefundne Mangler afhjælpe paa de Forsømmeliges Bekostning, uden forinden at have forelagt disse en Frist til selv at afhjælpe Manglerne. Stadfæstelse af Fogedkjendelser og Udpantningsforretninger til Inddrivelse af Udgifterne derved.

(Afsagt den 29 Januar 1877).

Efter at Vandløbet Lilleaa fra Palstrup vestre Skjel ved Levring Sogns Skjel vesten om Palstrup Skov forbi Højberg Mølle og Vindelsbækbros til Jernbanen i Henhold til Lov af 17 Januar 1859 § 7 var optaget blandt de Vandløb, der skulde være undergivne offentligt Tilsyn, og Amtsraadet den 25 August 1868 havde approberet det af Sogneforstanderskabet for Højbjerg og Elsborg Sogne affattede Forslag til et Regulativ over bemeldte Vandløb, i hvilket Regulativ der bl. A. er bestemt, at det aarlige Syn over Vandløbet skal afholdes hvert Aars 1ste August, og at Oprensningen af Vandløbet skal udføres af de tilgrænsende Lodsejere hver for sin Lod, samt at Sogneforstanderskabet, i Tilfælde af at Lodsejerne skulde forsømme at oprense Vandløbet udfor deres Ejendomme, skulde afhjælpe Manglerne paa de Forsømmeliges Bekostning, blev der ved det i Henhold til dette Regulativ d. 1 August 1874 af vedkommende Vandsynsmænd over Vandløbet afholdte Syn bl. A. gjort Udsættelser med Hensyn til de Strækninger af Vandløbet, hvis Oprensning paahvilede Citanterne, Proprietær Petersen af Elsborggaard, Gaardejer Mads Pedersen af Elsborg, Gaardejer Rasmus Johansen af Bjerringgaard og Proprietær Christensen af Kjærsgaard. Sogneraadet for Højbjerg og Elsborg Sogne lod derefter de vedkommende Strækninger af Vandløbet oprense, hvorhos det for Fogden fremsatte Begjæring om, at Udgifterne ved denne Oprensning, der angaves for de paagjældende Citanter at have udgjort henholdsvis 60, 54, 52 og 100 Kr., maatte inddrives ved Udpantning, og ved den derefter af Fogden den 17 Septbr. 1875 afsagte Kjendelse blev eragtet, at den forlangte Udpantning kunde foretages, dog paa Sogneraadets Ansvar for Fordringernes Rigtighed. I Henhold til denne Kjendelse blev der derefter henholdsvis den 1ste, 2den og 8de Oktober s. A. af vedkommende Sognefogder foretaget Udpantning hos Citanterne for de ovennævnte Beløb tilligemed Omkostninger, og efter at Citanterne, der under disse Udpantningsforretninger hver for sig havde fremsat forskellige Indsigelser imod samme, nærmere for Fogedretten havde begrundet disse Indsigelser, blev disse ved Fogedrettens Kjendelse af 28 Oktober 1875 forkastede, hvorhos de foretagne Udpantningsforretninger bleve stadfæstede, og Citanterne have derefter under nærværende Sag efter Stævning til Medlemmerne af Højbjerg og Elsborg Sogneraad, de Indstævnte, Gaardejerne Jens Andersen, Peder Møller, Peder Christian Rasmussen, Anders Aagaard og Jens Christiansen Østergaard

samt Husejerne Niels Rasmussen og Hans Jacobsen Kirkegaard, og i Medfør af dertil erhvervet Kumulationsbevilling i Forening indanket saavel de afholdte Udpantningsforretninger som de ovennævnte af Fogden afsagte Kjendelser her for Retten, hvor de have paastaet samme ophævede eller annullerede. De Indstævnte have derimod procederet til Udpantningsforretningernes og de paaankede Kjendelsers Stadfæstelse.

Til Støtte for deres Paastand have Citanterne navnlig paaberaabt sig, at Sogneraadet formentlig burde have forelagt dem en passende Frist til at afhjælpe de ved Synet d. 1 August 1874 udsatte Mangler, og først, naar det ved en efter Udløbet af denne Frist afholdt Synsforretning var godtgjort, at Citanterne endnu ikke havde afhjulpet Manglerne, kunde være berettiget til selv at foranstalte disse afhjulpne paa Citanternes Bekostning. Heri kan der imidlertid ikke gives Citanterne Medhold, idet det efter Bestemmelserne i Loven af 17 Januar 1859 § 8 og Regulativet for det heromhandlede Vandløb maa antages, at Citanterne have været pligtige at besørge Vandløbet udfor deres Ejendomme behørig oprenset inden den Dag, der i Regulativet var bestemt for Afholdelsen af det aarlige Syn, og at Sogneraadet har været berettiget til strax at foranstalte de ved Synet udsatte Mangler afhjulpne paa de Forsømmeliges Bekostning, og ligesom der navnlig ikke — som af Citanterne forment — kan af den i Lov 17 Januar 1859 § 8 indeholdte Henvisning til Anordningen af 29 Juli 1846 § 51 udledes nogen Forpligtelse for Sogneraadet til, forinden det lod de ved Synet udsatte Mangler afhjælpe paa Citanternes Bekostning, at forelægge disse en Frist til selv at foranstalte Manglerne afhjulpne, saaledes vil Citanternes Anbringende om, at der ikke i Regulativet indeholdes nogen nærmere Bestemmelse om den Stand, hvori Vandløbet skulde vedligeholdes, og særlig om dettes Dybde og Bredde, og at de derfor ikke, forinden Synet var afholdt, kunde vide, hvilke Fordringer der vilde blive stillede med Hensyn til Vandløbets Oprensning, heller ikke kunne komme i videre Betragtning, idet det følger af Forholdets Natur, at Vandløbet i Mangel af særlige Bestemmelser i saa Henseende skulde holdes oprenset i sin naturlige Dybde og Bredde.

Da nu Citanterne heller ikke have tilvejebragt noget Bevis for deres Anbringende om, at Sogneraadet ved den ommeldte Lejlighed ikke skulde have indskrænket sig til at lade de ved Synet den 1 August 1874 udsatte Mangler afhjælpe, men derimod fordybet og udvidet Vandløbet udover

dets naturlige Dybde og Bredde, og da der navnlig mangler al Føje til at antage, at de Mangler i Henseende til Oprensningen af Vandløbet udfor Citanternes Ejendomme, der ere særlig fremhævede i en af Vandsynsmændene den 23 Septbr. 1874 afholdt Synsforretning, og hvis Afhjælpning er indbefattet under de Arbejder, for hvilke Sogneraadet har betalt de under Sagen omhandlede Beløb, ikke skulde have existeret, da Synsforretningen af 1 August 1874 blev afholdt, maa Citanterne anses at have været pligtige at betale Sogneraadet de ommeldte Beløb, og da disses Inddrivelse ved Udpantning har Hjemmel i Loven af 29 Marts 1873 § 1 Nr. 5, ville Udpantningsforretningerne tilligemed de paaankede Fogedkjendelser være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves, hvorhos der vil være at tillægge de Indstævntes beskikkede Sagfører sammesteds i Salær 50 Kr., der ville være at udrede af det Offentlige.

Under den befalede Sagførelse for Overretten har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke af den under Sagen fremlagte Kjendelsesakt kan ses, at de for Fogedretten den 23 Oktober 1875 fremlagte Skrivelser henholdsvis fra Prokurator Kjær i Hørup og Sogneraadet for Højbjerg og Elsborg Sogne, hvilke Skrivelser maa betragtes som Indlæg, ere skrevne paa stemplet Papir; iøvrigt ses med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

De paaankede Udpantningsforretninger og Fogedkjendelser bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves, hvorhos der tillægges de Indstævntes beskikkede Sagfører sammesteds, Prokurator Morville, i Salær 50 Kr., der udredes af det Offentlige.

Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at — —

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 50 og 51.

Den 28 Juli.

1877.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse).

Sagen Nr. ⁸⁰⁹1878. Inger Marie Christensen af Mellerup med
Kurator Karetmager F. Nielsen (Prok.
Fasting)

contra

Herredsfoged Overauditor Faurschou i
Randers som Skifteforvalter i Ane Pe-
dersdatters Bo samt Skomager Jacob
Iversen Andrup af Mellerup m. Fl.
(Prok. Isaacsen).

Forskjellige Indsigelser imod Gyldigheden af en mundtlig testamentarisk Disposition forkastede, og navnlig antaget, at det efter Omstændighederne ikke kunde komme i videre Betragtning, at Testamentvidnerne først efter 2 à 3 Dages Forløb havde oprettet og underskrevet et Dokument angaaende Dispositionens Indhold*).

(Afsagt den 12 Februar 1877).

Paa Skiftet efter den d. 15 Marts 1875 afdøde Ane Pedersdatter, Husmand Christen Thøgersens Enke af Mellerup, har Citantinden Inger Marie Christensen, der er den Afdødes

---

*) Jvfr. H. R. T. 1860. 212.

Stifdatter, gjort Paastand paa i Henhold til en mundtlig testamentarisk Disposition af den Afdøde at være eneberettiget til at arve, hvad denne har efterladt sig. Den Afdødes Intestatarvinger, de Indstævnte Skomager Jacob Iversen Andrup — — — — —, have imidlertid fremsat Indsigelse imod Gyldigheden af den af Citantinden paaberaabte testamentariske Disposition, hvorhos de have paastaaet Boet delt mellem dem som Arvinger efter Loven, og da det af Skifteretten er decideret, at den ommeldte testamentariske Disposition bliver at anse for ugyldig og Boet som Følge heraf at dele mellem Intestatarvingerne, har Citantinden med Kurator, Karetmager F. Nielsen, nu efter Stævning foruden til de ovennævnte Indstævnte tillige til Skifteforvalteren i Boet, Herredsfoged Overauditor Faurschou i Randers paa Boets Vegne, indanket Sagen for Overretten, hvor hun har gjentaget sin for Skifteretten nedlagte Paastand om, at det paagjældende Testament kjendes gyldigt, og at hun kjendes eneberettiget til den Afdødes Bo. De indstævnte Intestatarvinger procedere derimod til Decisionens Stadfæstelse. Den indstævnte Skifteforvalter har ikke givet Møde her for Retten.

Angaaende den omhandlede mundtlige testamentariske Disposition er der af Citantinden fremlagt en skriftlig Opsats, der er underskrevet af A. Boldsen og Thøger Boldsen, og som gaar ud paa, at de nævnte Mænd den 12 Marts 1875 indfandt sig paa Ane Pedersdatters Bopæl for efter særlig Anmodning at paahøre, at hun, der led af en pludselig og betænkelig Sygdom, efter eget Ønske afgav sin testamentariske Disposition, samt at hun, hvem de fandt syg og sengeleggende, frivillig og sin Fornuft fuldkommen mægtig erklærede for dem, at det var hendes Ønske og sidste Villie, at Citantinden skulde være hendes eneste Arving, og at hun saaledes udelukkede enhver Anden fra at arve hende. Mændene have derhos under et af Citantinden optaget Thingsvidne afgivet edelige Vidnesbyrd, der gaa ud paa i det Enkelte at bekræfte Rigtigheden af, hvad der indeholdes i nysnævnte Dokument, hvilket navnlig efter deres Udsagn indeholder den Afdødes sidste Villie og Testament, hvorhos de have forklaret, at Dokumentet er nedskrevet af A. Boldsen og underskrevet af dem begge, dog ikke samme Dag som Villiestilkjendegivelsen fandt Sted, men en af de nærmest paafølgende Dage.

Forsaauidt nu de Indstævnte mod Gyldigheden af den ommeldte Disposition have villet gjøre gjældende, at Thøger

Boldsen skulde mangle den fornødne Troværdighed som Testamentvidne, fordi hans Hustru er en Søster til den afdøde Ane Pedersdatters tidligere afdøde Mand — der, som meldt, var Citantindens Fader — da maa denne Indsigelse anses ubeføjet, og ej heller kan der, efter hvad der i saa Henseende er oplyst, gives de Indstævnte Medhold i, at Bestemmelsen i Fr. 21 Maj 1845 § 25 cfr. § 24 om, at Testamentvidner skulle være særlig tilkaldte for at overvære Testamentets Oprettelse, ikke skulde kunne anses fyldstgjorte i det foreliggende Tilfælde. Iøvrigt gaa de Indstævntes Indsigelser navnlig ud paa, at den i Fr. 21 Maj 1845 § 25 foreskrevne Betingelse for, at et mundtligt Testament overhovedet undtagelsesvis kan være gyldigt, nemlig at det er oprettet under en pludselig og betænkelig Sygdom, ikke i nærværende Tilfælde har været tilstede, og at Forskriften i bemeldte Lovbestemmelse om, at Testamentvidnerne strax have at opsætte og underskrive et Dokument om Dispositionens Indhold, ikke er efterkommen. I førstnævnte Henseende maa det nu vel anses oplyst under Sagen, at Ane Pedersdatter, da hun den 12 Marts — der var en Fredag — henimod Aften afgav den omhandlede Villiestilkjendegivelse, allerede i nogle Dage havde været syg og sengeliggende, og at der navnlig i mindst 2 Nætter forinden var blevet vaaget hos hende; men der er dog efter Sagens Oplysninger Feje til at antage, at der i Løbet af den paagjældende Fredag var foregaaet en Forandring med hendes Sygdom til det Værre, og hun var navnlig, efter hvad et Vidne har udsagt, der besøgte hende om Morgen og ligeledes om Aftenen, før Mændene bleve tilkaldte, ved Vidnets sidste Besøg ikke saa lidt ringere end om Morgen, idet det — som Vidnet har udtrykt sig — stod hende saa haardt for Brystet, som om det skulde kvæle hende; hvorhos det er oplyst, at hun samme Aften modtog Nadverens Sakramente, og der findes derfor at maatte gaas ud fra, at hendes Sygdom, da hun afgav den omhandlede Disposition, har haft en saadan pludselig og betænkelig Karakter, som den anførte Lovbestemmelse forudsætter. Ej heller kan der gives de Indstævnte Medhold i, at den Omstændighed, at Testamentvidnerne — der efter deres Udsagn først have underskrevet den ommeldte skriftlige Opsats Søndagen den 14de eller Mandagen den 15 Marts, uden at de, efter hvad de have forklaret, bestemt kunne erindre Dagen, idet det dog efter Vidnet A. Boldsens Forklaring nærmest maa antages, at Underskriften først har fundet Sted om Formiddagen den

Marts, efter at Ane Pedersdatter samme Dags Morgen omtrent Kl. 4 var død, — saaledes have ladet 2 à 3 Dage hengaa, forinden de nedskreve Ane Pedersdatters mundtlige Testament, paa Grund af de ovennævnte Bestemmelser i Fr. 21 Maj 1845 § 25 skulde medføre Testamentets Ugyldighed; thi bemeldte Lovbestemmelse giver ikke anden Forskrift om, inden hvilken Tidsfrist de sammesteds ommeldte mundtlige Testamenter skulle nedskrives, end at det skal ske strax, hvorved formentlig maa forstaas saa betids, at Testamentvidnerne kunne antages ved Nedskrivningen at have en klar, bestemt og tydelig Erindring om Indholdet af Testators mundtlige Villiestilkjendegivelse. Om Bestemmelserne i Fr. 21 Maj 1845 § 25 ere iagttagne, maa derfor i hvert enkelt Tilfælde afgjøres efter de konkrete Omstændigheder, men i et Tilfælde som det heromhandlede, hvor der kun er Spørgsmaal om en enkelt og simpel testamentarisk Bestemmelse, findes Nedskrivningen, der, som meldt, er foregaaet inden 3 Dage efter Testationsakten, at være sket med den Hurtighed, som efter Lovstedets Ord og Hensigt kan fordres som Betingelse for Testamentets Gyldighed, i hvilken Henseende ogsaa bemærkes, at det ved de Vidneforklaringer, der under Sagen ere afgivne af flere Personer, der vare tilstede ved Testationsakten, maa anses godtgjort, at Testamentvidnernes skriftlige Opsats om Ane Pedersdatters mundtlige Villiestilkjendegivelse var fuldkommen overensstemmende med samme.

Som Følge heraf vil den imod det ommeldte Testaments Gyldighed fremsatte Protest ikke kunne gives Medhold.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge de for Citantinden for Overretten beskikkede Sagførere, nuværende Justitssekretær Morville og Prokurator Fasting, i Salær den Første 40 og den Sidste 20 Kr.

Under Sagens Behandling ved Skifteretten, forsaavidt den sammesteds har været beneficeret samt under den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den imod det under Sagen omhandlede Testaments Gyldighed fremsatte Protest kan ikke gives Medhold.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves, og der

tillægges de for Citantinden beskikkede Sagførere for Overretten, nuværende Justitssekretær Morville og Prokurator Fasting, i Salær den Første 40 og den Sidste 20 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. 1877. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor

contra

Tiltalte J. Crone (Def. Justitsraad Neckelmann).

En Tiltalt, der dels havde imod Betaling taget Heste, Køer og Faar under Kur for Sygdomme, som tildels henhørte til de smitsomme, dels havde, uden herfor at modtage Betaling, givet sig af med at kastrere Svin, Vædere og Hunde, for uberettiget Dyrlægepraxis og ifølge Fr. 8 Maj 1795 anset med Bøder henholdsvis til Politikassen og Fattigkassen*).

(Afsagt den 19 Februar 1877).

Under denne Sag tiltales Avlsbruger J. Crone i Viborg for uberettiget Dyrlægevirksomhed.

Tiltalte har vedgaaet, hvad ogsaa stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, at han, uden at have erhvervet nogen-
sommelst særlig Adkomst i saa Henseende, har i en Række Aar dels behandlet Heste, Køer, Faar og andre Kreaturer for forskellige Sygdomme, deriblandt Mundsyge, Kværke og Ringorm, ligesom han ogsaa jævnlig har assisteret ved Køers Kælvning, for hvilken Virksomhed han har erkjendt at have modtaget Betaling, efter Omstændighederne fra 4 til 20 Kr., dels givet sig af med at kastrere Svin, Vædere og Hunde — hvorfor han dog ingensinde vil have taget Betaling — medens han derimod har nægtet at have befattet sig med at kastrere Hingste.

Ligesom nu Tiltaltes Forhold ved overhovedet at befatte sig med Hestekure er i Strid med den Eneret i saa Henseende, der ved Fundatsen for Veterinærskolen af 23 Juli 1777 §§ 8 og 9 er tilstaaet de examinerede Dyrlæger, saaledes maa det ogsaa anses at fremgaa af Lov om smitsomme

*) Jfr. U. f. R. 1875. 44 3 cfr. 25 (H. R. T. 1874. 593) og U. f. R. 1873. 146.

Sygdomme hos Husdyr af 29 Decbr. 1857 §§ 1 og 3 cfr. § 10, at ikkun examinerede Dyrlæger ere berettigede til at behandle smitsomme Sygdomme hos Husdyrene, og det hvad enten de henhøre til de mere ondartede, der omhandles i bemeldte Lovs § 2 eller til de i § 10 omhandlede mildere, og idet det maa forudsættes, at de ovenfor særlig nævnte Sygdomme, som Tiltalte har behandlet, i det Mindste tildels henhøre blandt de smitsomme, maa Tiltalte saaledes anses ogsaa for saa vidt at have gjort sig skyldig i uberettiget Dyrlægevirksomhed. Endelig har Tiltalte ved som ovenmeldt at befatte sig med at kastrere forskellige Husdyr paadraget sig Ansvar efter Fr. 8 Maj 1795 § 18 cfr. Pl. 19 Septbr. 1781 § 3.

Efter det saaledes Anførte vil Tiltalte, der maa antages ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet for lignende Forseelse være at anse dels i Henhold til de foranførte Lovbestemmelser med en Bøde til Politikassen, der efter Sagens Omstændigheder skjønnes passende at kunne fastsættes til 20 Kr. dels med den i Fr. 8 Maj 1795 § 18 fastsatte Straf for uberettiget Kastration af Husdyr, hvilken Straf, idet Tiltalte har erkjendt, at Antallet af de af ham kastrerede Husdyr kan sættes til mindst 50 Stkr., vil være at bestemme til en Bøde af 100 Kr., der udelt vil tilfalde Kjøbstadens Fattigkasse, eftersom der ikke under Sagen er nedlagt Paastand om Tilkjendelse af den Angiveren tilkommende Andel af Bøden. Da Politiretsdommen har samme Resultat, vil bemeldte Dom, ved hvilken det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede Sagens Omkostninger, være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Justitsraad Neckelmann, betaler Tiltalte 10 Kr. til hver.

De idømte Bøder udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1877.

Kancelliraad Møller Aktor

contra

de Tiltalte Gaardejer Rasmus Schiby Jensen
og Skolelærer Peder Chr. A. Damgaard
(Def. Prok. Isaacsen).

I et Tilfælde, hvor der ikke overensstemmende med Bestemmelserne i Lov 2 Marts 1861 § 10 havde været anbragt en Ramme eller et Tralværk om Skorstenen paa et Loft i en Skolebygning, uagtet Loftet var bestemt, saavidt fornødent, til at benyttes til Opbevaring af Foder, antaget, at den Skoleforstander, der nærmest havde at paase, at Skolens Bygninger vare i lovlig Stand, og som derhos havde paataget sig det Skolebestyrelsen i saa Henseende paahvilende Ansvar, maatte anses med en Bøde efter den citerede Lovs § 19, uanset om Loftspladsen maatte anses tilstrækkelig stor til, at det under sædvanlige Forhold ikke behøvedes at sætte Foder omkring Skorstenen. Skolelæreren derhos for at have hensat Foder umiddelbart op til Skorstenen mulkteret efter den citerede Lov § 20.

(Afsagt den 26 Marts 1877).

Efter at der under de Forhør, der bleve optagne i Anledning af en den 28 Marts f. A. i Trige stedfunden betydelig Ildebrand, var fremkommet Oplysning om, at der paa Loftet over et til Byens Skole hørende Udhus, i hvilket Ilden først var bemærket, havde været hensat Hø umiddelbart op til et Skorstensrør, ere Sogneraadsmlem Gaardejer Rasmus Schiby Jensen og Skolelærer Peder Chr. A. Damgaard under denne Sag satte under Tiltale ved Politiretten for Overtrædelse af Brandpolitilov for Landet af 2 Marts 1861 § 10.

Det maa nu efter Sagens Oplysninger antages, at det ommeldte Udhus, hvori der bl. A. fandtes Bryggers og Bagerovn, er opført i Aaret 1866, og at Loftet over samme har været bestemt til, saavidt fornødent, at benyttes til Opbevaring af Foder, uden at der, som i Lov 2 Marts 1861 § 10 sidste Led foreskrevet, har omkring det gennem Loftet gaaende Skorstensrør været anbragt en Ramme eller et Tralværk for at forhindre saadant Foder fra at komme i Berø-

relse med det ommeldte Rør, der var indrettet til Brug for Grubekjedlen og Bagerovnen, uden at iøvrigt den Del af Loftet, hvorigjennem Skorstensrøret gik, kan antages at have været paa nogen Maade afsondret fra det øvrige Loftsrøm, — og da der saaledes foreligger en Overtrædelse af bemeldte Lovbestemmelse, vil Tiltalte R. Sch. Jensen, der i Aaret 1876 har fungeret som Skoleforstander og ikke alene maa antages at have været den, der nærmest havde at paase, at Skolens Bygninger vare i behørig Stand, men som ogsaa under Sagen maa anses at have erklæret sig villig til at paatage sig det Ansvar, der i berørte Anledning maatte paahvile Skolebestyrelsen, — samt idet der ikke vil kunne tages noget Hensyn til hans Anbringende om, at Loftspladsen over den Del af det paagjældende Hus, der ikke var indrettet til Bryggers, under sædvanlige Forhold maatte anses tilstrækkelig til, at der ikke behøvede at sættes Korn eller Foder omkring den i Nærheden af Husets ene Gavl staaende Skorsten, saa at der efter hans Formening ikke har været nogen Foranledning for Skolebestyrelsen til at træffe den i den anførte Lovbestemmelse ommeldte Foranstaltning, — ikke kunne undgaa at anses efter den citerede Lovs § 19 med en Bøde til Politikassen, der efter Sagens Omstændigheder skjønnes at kunne bestemmes til 10 Kr., — ligesom Tiltalte Damgaard, der har erkjendt, at han, da Afgrøden fra Sommeren 1875 var saa stor, at den ikke kunde rummes i Laden og paa Loftet, uden at den over Bryggerset værende Del af det sidste toges med i Brug, havde nogle Dage før Branden sat Hø omkring Skorstenen, saa at det umiddelbart berørte denne, og hvis Anbringende om, at han var ubekjendt med den ommeldte Lovforskrift, da han ellers naturligvis vilde have talt til Skoleforstanderen derom, ikke kan komme i nogen videre Betragtning, vil være at anse efter den ovenanførte Lovbestemmelse cfr. den citerede Lovs § 20 med en Bøde til Politikassen, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til 20 Kr.

Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kroner til hver, ville være at udrede af de Tiltalte En for Begge og Begge for En.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

De Tiltalte, Gaardejer Rasmus Schiby Jensen og Skolelærer Peder Chr. A. Damgaard, bør til Jurisdiktionens Politikasse bøde den Første 10 Kr. og den Sidste 20 Kr.

Saa udrede de og En for Begge og Begge for En Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Åktor og Defensor for Overretten, Kancelliraad Møller og Prokurator Isaacsen, 10 Kr. til hver.

De idømte Bøder udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesteretsdomme*).

(Fortsættelse, se ovenfor p. 603).

Sagen Nr. 1877**).

Advokat Halkier Aktor

contra

Overretssagfører Jens Peter Karmark
Bruun (Def. Adv. Levinsen).

(Afsagt den 5 Marts 1877).

En Tiltalt anset efter Strfl. § 274 jfr. § 269, 1ste Stykke for Forfalskning af en af ham selv trukken og af en Anden akcepteret Vexel ved at forhøje dens paalydende Beløb, skjøndt han ikke havde tilsigtet at paaføre Andre Tab derved, og uanset hans mangeaarige Forretningsforhold med Akceptanten, som, efter Tiltaltes Formening, hvis han var bleven anmodet derom, ikke vilde have nægtet sit Samtykke til, at Vexlens Paalydende blev forhøjet.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 Novbr. 1876 er saalydende:

I denne fra Maribo Kjøbstads Extraret til Overretten indankede Sag tiltales Arrestanten, Overretssagfører Jens Peter Karmark Bruun, for Falsk og Bedrageri.

Hvad Tiltalen for Bedrageri angaar, er det derunder imputeret ham: dels at han, efter at Firmaet Hoffmeyer & Eegholm i Kjøbenhavn i Begyndelsen af 1875 havde overdraget ham at inkassere et samme hos en Trediemand tilgodehavende Beløb, stort 706 Kr. 16 Øre, har hævet Beløbet eller ialfald en Del deraf, men ikke tilstillet Firmaet det eller,

*) Meddeles efter Højesteretstidenden.

***) H. R. T. p. 18.

skjøndt dertil opfordret, meddelt Firmaet Underretning om den stedfundne Betaling af samme; dels at han, som til Indfrielse af et ham af Gjæstgiver Olsen i Maribo forrige Vinter laant Beløb af 200 Kr. havde lovet kvartalsvis at betale Olsens Skatter, som i det Hele udgjorde 195 Kr., har undladt dette, men dog — efter hvad Olsen har udsagt — til denne erklæret, at Skatterne for 1ste og 2det Kvartal var afskrevet, hvilket Tiltalte imidlertid har benægtet at have erklæret, uden at det imod saadan Benægtelse er bevist. Men ligesom det sidstnævnte Forhold ikke med Føje kan betegnes som kriminelt, saaledes vil det førstnævnte, som det og er statueret ved den indankede Underrettsdom, ikke i Henhold til Straffelovens § 254 kunne paadrage Arrestanten Straf, da Firmaet Hoffmeyer & Eegholm, forinden Dom i 1ste Instans blev afsagt, frafaldt Sagens fastsatte Forfølgning.

Med Hensyn til det Arrestanten imputerede Falsk bemærkes foreløbig, at han i en lang Aarrække havde staaet i Pengeforbindelses- og Vexelomsætningsforhold til Firmaet I. Sidenius & Søn i Nykjøbing paa Falster og været Mellemmand mellem dette og Maribo Diskonto- og Laanebank. Den forrige Ihænderhaver af Firmaet Joh. Chr. Sidenius var en Slægtning af Arrestantens første Hustru, og efter hans Død har dennes Enke været Firmaets Ihænderhaver, medens dets Bestyrer er Lieutenant F. Sidenius. Den 18 Juni f. A. anmodede Sidstnævnte Arrestanten om at skaffe sig 2000 Kr. paa Vexel, ved hvilken Løjlighed det iøvrigt blev aftalt, at den skulde udstedes paa 3000 Kr., hvoraf de 1000 Kr. paa Arrestantens Regning. Dagen efter blev en saadan paa 3000 Kr. lydende Vexel udfærdiget til Ordre H. K. Henriksen og af Lieutenant Sidenius forsynet med Firmaets Akcept. Efter at Arrestanten forgjæves havde forsøgt den diskonteret i Kjøbenhavn, fik han den d. 1ste Juli omsat i Maribo Bank, men tilstillede ikke Firmaet de 2000 Kr., fordi han ansaa sig berettiget til at disponere over det hele Beløb, hvoraf iøvrigt Noget kom Firmaet tilgode ved andre Vexelomsætninger. Denne Vexel indfries ved Forfaldstid ved en anden paa 2800 Kr. af 4 Oktober, akcepteret af Firmaet, og ved en kontant Betaling af 200 Kr., og, da denne paa 2800 Kr. lydende Vexel forfaldt, og Arrestanten, hvis Hensigt det var at indfri den ved en Vexel paa 700 Kr. og Betaling af 2100 Kr., ikke havde disse Penge, besluttede han sig til at foretage en Forandring i den af ham derefter udfærdigede Vexel paa 700 Kr. af 12 Januar d. A. til H. K.

Henrichsens Ordre, hvilken han samme Dag havde tilstillet Firmaet til Akcept og derefter havde modtaget tilbage, derhen, at han uden Akceptantens Vidende og Villie satte et „2“ foran „700 Kroner“, og „To Tusinde“ foran „Syv Hundrede“, saaledes at Vexlen kom til at lyde paa 2700 Kr., hvilken Vexel indleveredes i Banken til Fornyelse af Vexlen paa de 2800 Kr., idet der samtidig afbetaltes 100 Kr. kontant. Arrestanten har forklaret, at han holdt sig fast overbevist om, at Firmaets Ihænderhaver Intet vilde have havt at erindre herimod, og at dette Samtykke let kunde naas ved en Rejse til Nykjøbing og en Samtale med Enkefru Sidenius og Lieutenant Sidenius, men at han, da Rejsen af forskellige Grunde forsinkedes, Intet gjorde ved Sagen, idet han stoledes paa til Forfaldstid at kunne betale Vexlen, og at det Skete saaledes slet ikke behøvede at omtales. Da det ved Vexlens Forfaldstid imidlertid var Arrestanten umuligt at skaffe Penge, maatte det oftnævnte Firma indfri den, men det har paa Arrestantens Vegne faaet Dækning gennem Firmaet Anker Heegaard i Kjøbenhavn. Om Arrestanten allerede, da han udfærdigede Vexlen paa 700 Kr., havde tilsigtet strax efter Akcepten at forfalske Summens Angivelse, har ikke kunnet oplyses, men maa anses rimeligt.

Med Hensyn til det saaledes foreliggende Vexelfalsk maa det endnu kun bemærkes, at Firmaet Sidenius, efter de af dets Ihænderhaver, Enkefru Sidenius, og dets Bestyrer, Lieutenant Sidenius, afgivne Forklaringer, ikke alene ikke havde tænkt paa at drage Arrestanten til Ansvar for det begaaede Falsum, men at Fru Sidenius, hvis han strax efter Gjerningens Udøvelse havde henvendt sig til hende, vilde have godkendt Vexlen for dens fulde Paalydende, og at den stedfundne kriminelle Undersøgelse saaledes ikke er foranlediget fra dennes Side, men fremkaldt ved et almindelig udbredt Rygte om begaaet Vexelfalsk.

Forsaavidt der under Sagen er opstaaet nogen Mistanke om, at den ovenfor nævnte Vexel af 4 Oktober f. A. paa 2800 Kr. skulde have været Gjenstand for en lignende Forfalskning, idet den skulde have været udfærdiget for ikkun 800 Kr., men at der, efter at den var af Firmaet J. Sidenius & Søn paategnet Akcept, var anbragt et „2“ foran „800“ og „To Tusinde“ og „foran „Otte Hundrede“, da er der vel fremkommet flere Momenter, som kunde styrke denne Formodning, men imod Arrestantens bestemte Benægtelse kan

han ikke i denne Henseende statueres at have begaaet noget Ulovligt.

Ved den indankede, den 4 August d. A. afsagte Underretsdøm er Arrestanten, der er født den 1 Marts 1825, i Henhold til Straffelovens § 274 cfr. § 269 anset med et Aars Forbedringshusarbejde, hvilket Resultat vistnok maatte billiges, saafremt den i Vexlen af 12 Januar d. A. skete Tilføjelse utvivlsomt var foretagen i svigagtig Hensigt. Men dette findes ikke med Sikkerhed at kunne statueres, i hvilken Henseende det bemærkes, at Arrestanten efter det Forhold, hvori han i mange Aar havde staaet og vedvarende endnu stod til Firmaet J. Sidenius & Søn og dettes Ihændehaber, Enken Sidenius, med Rimelighed havde kunnet gjøre Regning paa Firmaets Samtykke til at forhøje Vexlens Paalydende, saa at det ikke med Bestemthed tør forudsættes, at han har været sig bevidst at mangle Bemyndigelse hertil, Noget, bemeldte Enkes under Sagen afgivne Forklaring ogsaa bestyrker, ligesom det og maa fremhæves, at Vexlen qv., som ovenfor anført, anvendtes til Indfrielse af den ældre af 4 Oktober f. A., og at Firmaet intet Tab har lidt, idet det er fyldestgjort ved Penge, der ere rejste af Arrestanten. I Henhold til det saaledes Anførte findes Arrestanten, der ikke tidligere har været straffet eller tiltalt og som i en lang Aarrække har nydt almindelig Agtelse og Tillid i sin Hjemstavn og nu har været arresteret i omtrent 4 Maaneder, at kunne tillægges Frifindelse. Idet Underretsdømmen altsaa for saa vidt bliver at forandre, ville dens Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten, Overretssagfører Jens Peter Karmark Bruun, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underretsdømmen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne H. H. Nyegaard og Ronge, betaler Arrestanten 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom i saa Henseende anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte ikke er idømt Straf for Bedrageri.

Hvad Sigtelsen for Falsk angaar, findes der ikke mod

Tiltaltes Benægtelse at være tilvejebragt aldeles tilstrækkeligt Bevis for, at han har forfalsket den i Dommen nævnte Vexel af 4 Oktober 1875. Derimod har han vedgaaet, at han i den af ham den 12 Januar f. A. paa Firmaet J. Sidenius & Søn trukne og af dette akcepterede Vexel har, Firmaet uafvidende, forandret dens Paalydende 700 Kr. til 2700 Kr. At Tiltalte skulde have forudsat dertil at have været bemyndiget, kan saa meget mindre antages, som denne Forfalskning ifølge Tiltaltes egne Forklaringer og Sagens øvrige Omstændigheder allerede har været paa-tænkt af ham, da han afsendte Vexlen til Akcept, og netop er bleven iværksat i det Øjemed at holde Firmaet i fortsat Uvidenhed om, at Tiltalte havde erholdt en af samme for 3000 Kr. akcepteret Vexel diskonteret, men selv disponeret over det Beløb af cirka 2000 Kr., som ifølge den desangaaende trufne Aftale burde været tilstillet Firmaet.

Som Følge heraf og idet det maa blive uden Indfyldelse, at Tiltalte ikke kan antages at have tilsigtet at paaføre Andre nogen Skade ved sit foranførte Forhold, vil han for dette være at anse efter Straffelovens § 274 jfr. § 269 1ste Stykke, og Straffen findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Jens Peter Karmark Bruun bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Halkier og Levinsen for Højesteret betaler Tiltalte 50 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1887*).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Arrestanten Hans Peter Madsen (Def.
Adv. Nellemann).

(Afsagt den 6 Marts 1877).

Undersøgelse af, hvorvidt falske Breve skulde henføres under Strfl. § 268 eller § 270. Alene § 270 anvendt for nogle af Tiltalte forfærdigede falske Breve, der vare stiledte til ham selv og indeholdt en Opfordring til ham om at laane et Beløb, som Brevskriveren da vilde tilbagebetale.

Kriminal- og Politirettens Dom af 13 Januar 1877 er saalydende:

Under nærværende mød Arrestanten Hans Peter Madsen for Bedrageri og Falsk samt Forsøg paa denne Forbrydelse anlagte Sag er det bevist ved hans egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse, at han har gjort sig skyldig i nedenauførte i den udstedte Aktionsordre indbefattede Lovovertrædelser.

Medens Arrestanten opholdt sig her i Staden i Militærtjenesten, skaffede han sig henimod Slutningen af September Maaned f. A., sandsynligen den 20de, hos den da her tilstedeværende Hønskræmmer Niels Rasmussen af Svinninge et Laan af 100 Kr. ved at forevise denne et, af ham selv falskeligen skrevet og med sin Faders, Overjæger og Skovfoged Mads Peter Hansens, Navn underskrevet, senere tilintetgjort Brev, der indeholdt en Opfordring til Arrestanten om at tilvejebringe en Sum som den ommeldte ved at laane den af fornævnte Hønskræmmer Rasmussen eller en anden navngiven Person, og en Erklæring om, at Laanet skulde blive tilbagebetalt den Vedkommende, naar han desangaaende henvendte sig til Arrestantens Fader.

Ved samme Lejlighed fik Arrestanten, i den Hensigt paa denne Maade at skaffe sig Penge, bemeldte Hønskræmmer Rasmussen under opdigtede Foregivender til at betro sig en Bøtte, hvori 18 à 19 Pd. Smør, der skulde betales med 1 Kr. 30 Øre Pundet, og solgte den derpaa til egen Fordel uden

*) H. R. T. p. 24.

da eller senere at betale Hønskræmmer Rasmussen den denne tilkommende Kjøbesum.

Den 28de s. M., paa hvilken Dag Arrestanten permitteredes fra Militærtjenesten, laante han en Frakke, et Par Benklæder og en Vest af Trompeter Frederik Johansen, og uden dennes Samtykke solgte han derefter til egen Fordel disse ialt til 26 Kr. vurderede Klædningsstykker. Da Trompeter Johansen nogen Tid efter forlangte sit Tøj tilbage af Arrestanten, foregav denne, at han havde glemt det paa sit Hjemsted, og tilbød Johansen at afkjøbe ham Frakken og Vesten for 20 Kr., der skulde betales af Penge, som Arrestanten usandfærdigen fortalte, at han kunde vente fra Hjemmet i den nærmeste Fremtid, og foreviste Johansen et af Arrestanten selv falskeligen skrevet og med Faderens Navn underskrevet Brev, hvori det bl. A. hedder: „Du skriver om Penge til det nye Horn. Du kan gaa op til Petersen eller Niels Rasmussen for at faa 70 Kr. paa Onsdag den 18de, naar de komme ind.“ Og paa denne Maade fik han Johansen til at gaa ind paa Handelen, men betalte ikke senere den betingede Kjøbesum. Samtidig dermed laante Arrestanten af Trompeter Johansen en til 30 Kr. vurderet Violin for ved Hjælp af samme at komme til Penge og solgte den uden Johansens Vidende og Villie.

Samme Dag Arrestanten, som ommeldt, laante Klæder af Trompeter Johansen, indfandt han sig hos Detailhandler Niels Peter Jørgensen, og idet han, i Strid med hvad der var Sandhed, forelagde denne, at Gaardskarlen i Knapstedsgaard havde anbefalet ham til Arrestantens Fader, anholdt han om at erholde paa Kredit et Sæt Klæder og en Overfrakke og tilbød at forevise et Brev fra sin Fader, hvori denne indestod for, at Klæderne skulde blive betalte til Nytaar. Da Detailhandler Jørgensen bad Arrestanten om at komme igjen, gik denne bort, og skrev derpaa et til Hr. Jørgensen adresseret og falskeligen med Navnet H. P. Hansen, hvormed sigtedes til Arrestantens Fader, underskrevet saalydende Brev:

„Min gode Hr. Jørgensen:

Da Gaardskarlen i Knapstedsgaard har anbefalet Dem, saa har jeg givet min Søn Tilladelse til at gaa til Dem og bestille et nyt Sæt Tøj og Overfrakke til en Pris af godt 68 Rd. eller 140 Kr., og er De saa god at sende mig Regning til Nytaar eller ved Lejlighed, naar De synes.“

Med dette falske Brev gik Arrestanten senere samme Dag til Detailhandler Jørgensen i det Forsæt at gennemføre sin Plan ved at vise denne Brevet, men da Jørgensen, der imedens havde søgt Oplysning om Arrestantens Forhold, strax erklærede, at han ikke vilde indlade sig med Arrestanten, fik denne ikke Lejlighed til at gjøre den tilsigtede Brug af Brevet.

I den paafølgende Oktober Maaned gjorde Arrestanten Forsøg paa at opnaa et Laan paa 140 Kr. hos Kommissionær Hans Larsen, hvem han i dette Øjemed foreviste det samme Brev, som han havde benyttet ligeoverfor Trompeter Johansen, men uden at dette lykkedes ham.

Derimod laante bemeldte Kommissionær Larsen, i Tillid til, at det omhandlede ham foreviste Brev og et andet ham senere forevist, af Arrestanten ogsaa falskeligen med Faderens Navn underskrevet Brev af lignende Indhold, som det han først havde set, vare ægte, i 2 forskjellige Gange ialt 20 Kr., hvilke ikke ere blevne ham tilbagebetalte, og derhos fik Arrestanten under et opdigtet Foregivende Kommissionær Peter Andersen til at give sig Kredit for en Dag med Betaling for en Bøtte Smør, der kostede 35 Kr. 84 Øre, for at kunne skaffe sig Penge ved Salget af dette Smør, hvilket han derefter ogsaa gjorde, og de saaledes tilvejebragte Penge anvendte han til eget Brug, medens han derimod ikke erlagde Betalingen for Smørret til Sælgeren, hverken da eller senere.

De ovenomhandlede Underskrifter, hvortil Arrestanten benyttede sin Faders Navn, bleve alle skrevne uden dennes Vidende og Villie, og de fornævnte af Arrestanten stiftede og tilsigtede Pengelaan og iværksatte Kjøb paa Kredit, indlod han sig alle i, uden at have til Hensigt at betale og uden Udsigt til at kunne opfylde de Forpligtelser, han saaledes havde paadraget sig.

I Medfør af det Foranførte vil Arrestanten, der er født den 5 Maj 1855 og ikke findes forhen straffet, blive at dømme efter Straffelovens §§ 251 og 253, 268 jfr. tildels § 46, § 270 efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, hvorhos han vil have at udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salærer til de befalede Sagerere med 15 Kr. til hver.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Hans Peter Madsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, samt udrede denne Aktions Omkostninger og derunder

Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Steinthal og Herforth, med 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Af de i den indankede Dom nævnte falske Breve vil alene det til Detailhandler Jørgensen stiledede — af hvilket Tiltalte dog ikke fik gjort den tilsigtede Brug — kunne henføres til de i Straffelovens § 268 omhandlede Dokumenter, hvorimod de øvrige 3 falske Breve maa anses at henhøre under § 270, i hvilken Henseende særligt fremhæves, at der ikke foreligger aldeles tilstrækkelig Oplysning om Indholdet af det i Dommen først nævnte, ikke tilstedekomne Brev, der iøvrigt var stilet til Tiltalte selv og ikke blev overleveret til den Besvegne.

Under Hensyn hertil og iøvrigt i Henhold til den i Dommen givne faktiske Fremstilling vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens §§ 251 og 253, § 268, sammenholdt med § 46, og § 270, og Straffen vil efter Omstændighederne kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. Med den heraf flydende Forandring i Henseende til Straffetiden vil den indankede Dom, hvis Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger tiltrædes, kunne stadfæstes.

Thi kjendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 1 Aar. I Salarium til Advokaterne Levinsen og Nellemann for Højesteret betaler Tiltalte 40 Kr. til hver.

Ved Viborg Landsoverrets Dom af 4 Decbr. 1876 bleve de Tiltalte Maria Elisa T. M. S. R. N. Rasmussen og Peder Rasmussen ansete den Førstnævnte efter Straffeloven §§ 161 og 179 sammenholdte med §§ 37 og 21 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og Sidstnævnte efter Strfl. § 161, 253 og 101 med Tugthusarbejde i 8 Aar. Forsaa vidt Straf er idømt efter Strfl. § 161, var det bevist, at de

Tiltalte, som ere Fader og Datter, mange Gange havde havt legemlig Omgang med hinanden. At den tiltalte Pige ikke var anset med højere Straf, kom af hendes Ungdom, idet hun var født den 10 Septbr. 1859, og af at hun maatte antages kun at være bevæget til det forbryderske Forhold ved Faderens Overtalelser, Løfter, Trusler og stundom ved Mis-handlinger, hvilke sidste han navnlig anvendte den første Gang, nemlig i Novbr. 1874. Angaaende Tiltalte Maria Rasmussens formentlige Overtrædelse af Strfl. § 179 hedder det i Overrettsdommen saaledes:

„Tiltalte Marie Rasmussen, der den 19 Maj d. A. fødte et Barn, der maa antages senere at være afgaaet ved Døden, og til hvilket hun samme Dag, da Fødslen fandt Sted, for vedkommende Jordemoder angav som Barnefader en navngiven Mand i Grenaa, der ogsaa blev indført som saadan i vedkommende Kirkebog, har derhos vedgaaet, hvad ogsaa stemmer med denne Mands Forklaring, at hun ingensinde har havt legemlig Omgang med ham, samt anbragt, at Barnet er avlet med hendes Fader, og at det var efter dennes Opfordring, at hun udlagde den ovennævnte Mand som Barnefader, i hvilken Henseende hun nærmere har forklaret, at hendes Fader den Dag, da Fødslen havde fundet Sted, kom i beskænket Tilstand ind til hende og spurgte hende, hvem hun havde nævnt som Barnets Fader, og da hun hertil svarede, at hun Ingen havde nævnt, sagde han, at hun skulde angive den ovennævnte Mand i Grenaa som Barnets Fader, hvad hun derefter, da Jordemoderen igjen kom tilstede, ogsaa gjorde for at undgaa at blotte Forholdet til Faderen.“

Højesterets Dom af 7 Marts 1877*) i samme Sag (Nr. 18877) er saalydende:

Da det ikke i og for sig kan paadrage Tiltalte Maria Rasmussen Ansvar efter Straffelovens § 179, at hun for Jordemoderen har opgivet en urigtig Barnefader, og der mangler tilstrækkelig Oplysning om, at det er denne Tiltalte, der har foranlediget den urigtige Indførelse i Kirkebogen, vil hun ikke kunne straffes efter bemeldte §. Derimod maa det i Henhold til det i den indankede Dom i saa Henseende Anførte billiges, at hun er anset efter Straffelovens § 161 sammenholdt med §§ 37 og 21, og

*) H. R. T. p. 28. — Jvfr. U. f. R. 1873. 19 og 1875. 349 (H. R. T. 1872. 407 og 1874. 485).

hendes Straf findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes, som ved Dommen sket, til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Ligeledes maa det i Henhold til de i Dommen for Peder Rasmussens Vedkommende anførte Grunde have sit Forblivende ved den ham idømte Straf, og da Dommens Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger ogsaa tiltrædes, vil den i det Hele kunne stadfæstes.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Halkier og Etatsraad Buntzen for Højesteret betale de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, 40 Kroner til hver.

Ved Kriminal- og Politirettens Dom af 27 Januar 1877 blev Arrestanten Johan Joachim Frederik (eller Friederich) Stapelfeldt, — der ved samme Rets Dom af 19 Oktbr. 1875 var anset efter Strfl. § 253 og tillige ifølge samme Lovs § 16, 2det Punktum dømt til at udbringes af Riget efter udstaaet Straf, hvilken Udbringelse efter meddelt Advarsel til Politiprotokollen fandt Sted den 27 Novbr. s. A., — da han uden Tilladelse igjen havde begivet sig ind her i Landet den 29 Oktbr. 1876 og taget Ophold her i Staden, indtil han den 9 Decbr. s. A. blev anholdt, for Overtrædelse af Strfl. § 16, 2det Stykke, dømt til at straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage samt til efter udstaaet Straf paany at udbringes af Riget.

Denne Dom forandredes imidlertid under den 8 Marts 1877 ved saalydende i Sagen Nr. 1877 *) afsagt

Højesterets Dom.

Da Tiltalte er født i Hertugdømmet Lauenborg, medens dette hørte til det danske Monarki, og Fredstraktaten af 30 Oktober 1864 Artikel XIX sidste Stykke ogsaa maa anses at have Hensyn til bemeldte Hertug-

*) H. R. T. p. 41.

dømme, har han saaledes bevaret sin Indfødsret i Kongeriget. Han findes som Følge heraf ikke at kunne behandles efter Bestemmelserne i Straffelovens § 16*)' og bliver derfor at frifinde for Aktors Tiltale i denne Sag, hvis Omkostninger ville være at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Johan Joachim Friederich Stapelfeldt bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Kriminal- og Politiretens Dom bestemte Salarier og i Salarium til Advokaterne Halkier og Hindenburg for Højesteret, 30 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. 1877**).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Hans Joseph Nielsen (Def. Adv.
Halkier).

(Afsagt den 8 Marts 1877).

En Tiltalt, som, efter at være angreben af sin 16aarige Tjenestedreng, først havde bragt dette Angreb til at ophøre, hvorunder der tilføjedes Drengen forskjellige Læsioner, og derefter var vedbleven at slaa denne, efter Omstændighederne ikke funden strafbar.

Viborg Landsoverrets Dom af 18 Decbr. 1876 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Møllejeer Hans Joseph Nielsen af Raunstrup Mølle for Vold og Legemsbeskadigelse.

Martinus Nielsen, der er 16 Aar gammel, og som den 1 Novbr. f. A. var kommen i Tjeneste hos Tiltalte paa Raunstrup Mølle, har forklaret, at han, da han den 17 Juli d. A.

*) Jvfr. H. R. T. 1869. 655 og U. f. R. 1870. 208 og 1873. 966.

**) H. R. T. p. 44.

om Eftermiddagen, efter at være bleven sat til at stampe Lær i Laden, havde lagt sig til at sove sammesteds, er bleven vækket ved, at Tiltalte med sin Haand gav ham et Slag i Ansigtet og udskjældte ham, fordi han havde sovet. Martinus Nielsen rejste sig derpaa op, men Tiltalte stødte ham strax omkuld, kastede sig over ham og bed ham oven i Hovedet, hvorhos han, da Martinus Nielsen rakte sin venstre Haand i Vejret for at skubbe Tiltaltes Hoved bort, ligeledes bed ham haardt i sammes Pegefinger og holdt saa fast ved denne, at Neglen og Huden gik af, idet Martinus Nielsen vilde trække Fingeren til sig. Herefter rejste Begge sig op, men i samme Øjeblik spændte Tiltalte Ben for Martinus Nielsen, og da denne derved faldt omkuld, kastede Tiltalte sig atter over ham, der nu raabte om Hjælp, og slog ham flere Gange med sin Haand i Ansigtet. Efter at Møllerkarlen Søren Jensen imidlertid var kommen tilstede, rejste Tiltalte sig og befalede Martinus Nielsen at gaa sin Vej med den Tilføjning, at han ikke vilde se ham mere indenfor sine Døre. Ifølge en af Distriktslægen afgiven Erklæring, fandtes der ved en af Lægen samme Dag foretagen Undersøgelse paa Martinus Niensens Hoved et ikke dybt Saar af Størrelse som en 25 Øre og en Hudafskrabning, der nok kunde passe til Spidsen af en Tand, samt to mindre Hudafskrabninger paa Næsen, hvorhos Neglen og det yderste Stykke af Overhuden paa hele Spidsen af den venstre Haands Pegefinger i omtrent $\frac{1}{2}$ Tommes Længde var afreven. Efter Distriktslægens Formening var det muligt, at den sidste Læsion kunde foraarsage, at Fingeren blev deform, men under et Forhør d. 19 August d. A. har Martinus Nielsen udsagt, at hans Finger da næsten var helbredet, og at han mente i Løbet af 14 Dage atter at blive arbejdsfør.

Tiltalte har nu vel vedgaaet ved den ommeldte Lejlighed at have kastet Martinus Nielsen to Gange omkuld og givet ham nogle Slag i Hovedet, ligesom han heller ikke har kunnet benægte Muligheden af, at han, der mangler den højre Arm og derfor havde Vanskelighed ved at staa sig mod Martinus Nielsen, kan have bidt denne i Hovedet og Fingeren, hvad Tiltalte, der var i en meget ophidset Sindsstemning, imidlertid ikke kan erindre, men Tiltalte, der angiver selv under Slagsmaalet at have faaet flere Læsioner, nemlig en Hudafskrabning paa Næsen, en Kløft i Læben og en Hævelse ved det venstre Øre, har iøvrigt forment, at Martinus Nielsen har faaet Saarene i Hovedet ved at støde dette enten imod en

skarp Kant paa Sokkelen inde i Laden eller imod de Brøder, Vognskodder og Sække, imellem hvilke de tumlede sig, og har derhos paastaaet, at han ikke havde anden Hensigt end at væрге sig mod Martinus Nielsens Angreb, i hvilken Henseende han nærmere har anbragt, at denne, efter at være blevet vækket af Tiltalte paa den af ham angivne Maade, har, idet han sagde: „hold lidt, bitte Mand, jeg skal lære Dig noget Andet“, slaaet Tiltalte i Ansigtet, og, da han derpaa blev kastet omkuld, slaaet omkring sig, ligesom han, da han atter kom op, paany er faret løs paa Tiltalte, idet han hævdede en Kølle, som han havde brugt til at stampe Ler med, op mod Tiltalte.

Efter denne Forklaring og det iøvrigt Foreliggende maa der nu ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at Martinus Nielsen, efter for sin Forsømmelighed i det ham paalagte Arbejde at have modtaget en Revselse, som Tiltalte, da Martinus Nielsen, som meldt, kun var 16 Aar gammel og saaledes undergivet hans Hustugt, maatte anses beføjet til at give ham, har angrebet Tiltalte, og at de i den ovennævnte Lægeerklæring ommeldte Beskadigelser af Martinus Nielsens Hoved og Fingre hidrøre fra det mellem dem derefter opstaaede Slagsmaal, hvorunder der ogsaa er tilføjet Tiltalte mindre Læsioner, og, om det end efter de Forklaringer, som ere afgivne af den ovennævnte Møllerkarl og en Hyrdedreng, der overværede Slutningen af Slagsmaalet, maa antages, at Tiltalte ikke har indskrænket sig til at forsvare sig mod Martinus Nielsens Angreb, men efter at dette var ophørt, er vedblevet at slaa ham, findes Tiltalte dog efter de i det Hele med det omhandlede Sammenstød forbundne Omstændigheder ikke derved at have gjort sig skyldig i et Forhold, der kan paadrage ham Strafansvar. Tiltalte vil derfor være at finde for Aktors Tiltale, dog efter Omstændighederne med Forpligtelse til at udrede Aktionens Omkostninger.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Hans Joseph Nielsen bør for Aktors Tiltale i denne Sag, fri at være, dog saaledes, at han udreder Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Isaacsen og Morville, 10 Kr. til hver. Det Idømte at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Levinson og Halkier for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877*).

Advokat Henrichsen Aktor
contra

Jørgen Nielsen Opstrup og Else Marie
Nielsen (Def. Adv. Klubien).

(Afsagt den 12 Marts 1877).

I et Tilfælde, hvor en Mand kort før sit Fallissement havde overdraget sin Broder, der var Selvskyldnerkautionist for ham, til delvis Dækning en Ko, hvilken Overdragelse gaves Form af en Handel mod kontant Betaling, Kautionisten anset efter Strfl. § 257 for at have deltaget i en Handling, hvorved det tilsigtedes at hindre Retshandlens eventuelle Afkræftelse. — Anvendelse af Strfl. § 260 jfr. 55.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 Oktober 1876 er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales Husmand og Fisker Jørgen Nielsen Opstrup og Else Marie Nielsen for Delagtighed i Bedrageri.

I Anledning af, at Tiltalte Opstrups Broder, Jens Christian Nielsen Opstrup, hvis Bo blev taget under Konkursbehandling den 11 Decbr. f. A., ved en tidligere s. D. foretagne Exekutionsforretning havde opgivet i Løbet af de nærmest foregaaende 3—4 Uger at have solgt forskellige ham tilhørende Ejendele imod kontant Betaling til samlet Beløb af

*) H. R. T. p. 51.

c. 385 Kr., uden imidlertid at have kunnet gjøre Rede for Anvendelsen af disse Penge, hvoraf ved Forretningen ikkun lidt over 34 Kr. vare i Behold — blev en kriminel Undersøgelse indledet, hvorunder foruden fornævnte Jens Christian Nielsen Opstrup — der imidlertid forinden Undersøgelsens Slutning har affivet sig i Arresten, — blandt Andre ogsaa de under nærværende Sag Tiltalte bleve inddragne.

Ved Tiltalte Jørgen Nielsen Opstrups egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste, er det tilstrækkeligen godtgjort, at han — der var Kautionist og Selvskyldner for et af hans nævnte Broder i Juni Maaned f. A. hos Laanekassen i Ringkjøbing optaget Laan paa 200 Kr., og som, efter hvad hans Broder havde meddelt ham om sin økonomiske Forfatning, vidste, at han, hvad ogsaa senere skete, vilde til Forfaldstiden den 11 Decbr. f. A. komme til at indfri bemeldte Laan, og nok kunde indse, at hans Broders Bo var aldeles insolvent, — har efter dennes Tilbud i Slutningen af Novbr. Maaned f. A. modtaget en Broderen tilhørende Ko i Afdrag paa det Beløb af 200 Kr., som han ved at indfri bemeldte Laan vilde faa tilgode hos sin Broder, idet der efter en stiltiende Overenskomst imellem ham og Broderen blev givet denne Overdragelse, der foregik i Vidners Overværelse, Udseende af en Handel, ved hvilken Tiltalte afkjøbte sin Broder Koen for 80 Kr., som han i Vidnernes Overværelse kontant udbetalte Broderen, men, da de vare blevne ene, igjen fik tilbage af denne.

For dette Forhold vil Tiltalte, der er født i Aaret 1828 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, være at anse efter Straffelovens § 252 cfr. § 47 med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage.

Paa samme Maade er det godtgjort, at Tiltalte Else Marie Nielsen den 24 Decbr. f. A., medens hun var i af-døde J. Chr. N. Opstrups Tjeneste, har efter Opfordring af sin Husbond, der alt tidligere var bleven arresteret, til at sørge for, at et Beløb af 182 Kr., som denne under Exekutionsforretningen i egennyttig Hensigt havde lagt Dølgemaal paa, ikke blev tilbage i Huset, leveret dette Beløb tilligemed en Pung, hvori der efter hendes Forklaring var nogle hende selv tilhørende Penge, til deres Nabo, i hvilken Henseende hun nærmere har forklaret, at hun, da Naboen ved denne Lejlighed spurgte hende, om nogle af Pengene vare hendes Husbonds, idet han tilføjede, at han i saa Tilfælde ikke vilde

modtage dem, har indskrænket sig til at svare, at Pengene i Pungen vare hendes egne. Tiltalte har fremdeles vedgaaet at have af nogle andre hende af J. Chr. N. Opstrup i Forvaring givne Penge, efter denne Anvisning udbetalt 2 Mænd, der hver havde købt en Kalv af ham for henholdsvis 40 og 20 Kr., disse Beløb tilsyneladende som et Laan fra hende, hvormed da Opstrup lod sig betale for Kalvene, uden at det for Kjøberne blev omtalt, at Pengene vare hans egne. Medens Tiltaltes sidstommeldte Forhold ikke vil kunne paadrage hende Strafansvar, da hendes Forklaring om ikke at have forstaaet, hvad der tilsigtedes med den af Afdøde brugte Fremgangsmaade, efter Omstændighederne ikke findes at kunne forkastes, vil hun, der er født i Aaret 1822 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, derimod for sit øvrige Forhold være at anse efter Straffelovens § 260 cfr. § 55 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 3 Dage.

Thi kjendes for Ret: De Tiltalte Jørgen Nielsen Opstrup og Else Marie Nielsen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød, Førstnævnte i 5 Dage og Sidstnævnte i 3 Dage. Saa bør de Tiltalte og, hver med en Halvdal, udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer, samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Justitsraad Neckelmann, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Idet Tiltalte Jørgen Nielsen Opstrup i Forening med sin afdøde Broder paa den i den indankede Dom fremstillede Maade har givet det Udseende af, at han havde erlagt kontant Betaling for den ham overdragne Ko, har Tiltalte deltaget i en Handling, hvis Hensigt maa antages at have været at hindre Overdragelsens Afkræftelse i Henhold til Konkursloven af 25 Marts 1872 § 20. For dette Forhold, der ikke vil kunne henføres under Straffelovens § 252 jfr. § 47, findes bemeldte Tiltalte derimod at maatte anses efter samme Lovs § 257 og Straffen at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage.

For Else Marie Nielsens Vedkommende vil det i Henhold til de i Dommen under denne Del af Sagen anførte

Grunde have sit Forblivende ved den hende idømte Straf, ligesom og Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger tiltrædes.

Thi kjendes for Ret:

Jørgen Nielsen Opstrup bør hensættes i simpelt Fængsel i 8 Dage. Iøvrigt bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. Advokaterne Henrichsen og Klubien tillægges i Salarium for Højesteret hver 30 Kroner, hvoraf de Tiltalte hver udrede Halvdelen.

Sagen Nr. 1877 *)

Advokat Nellemann Aktor

contra

Julius Otto Jensen (Def. Etatsraad
Buntzen).

(Afsagt den 14 Marts 1877).

3 Maaneders simpelt Fængsel idømt efter Strfl. § 215 og 216 for Fornærmelser, fremførte i et offentligt Blad imod en Herredsfoged med Hensyn til hans Virksomhed som Forhørs- og Underdommer. — Appel som offentlig Sag ifølge Pl. 23 Maj 1840 af en i 1ste Instans som privat behandlet Injuriesag.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Decbr. 1876 er saalydende:

Under denne Sag, der i 1ste Instans har været behandlet som en privat Sag, har Etatsraad Herredsfoged Villemoes for Underretten sagsøgt Tiltalte, Detaillist J. O. Jensen i Aarhus, i Anledning af et med dennes Navn underskrevet Inserat, som Tiltalte havde ladet indrykke i „Aarhus Amtstidende“s Nr. 68, 69 og 72 for Aaret 1876, og hvori det efter en Bemærkning om, at Tiltalte for et Aar siden havde anmeldt for Etatsraad Villemoes, at der under Tiltaltes Fraværelse var frastjaalet denne Ejendele for en ikke ubetydelig Sum, hedder: „men ved hans Sløvhed og Ligegyldighed har han

*) H. R. T. p. 68.

ikke gjort Noget for at redde noget af mine Ejendele, men tværtimod har misbrugt Loven imod mig paa en saadan uretfærdig Maade, nemlig ved at han har brugt uoverensstemmende Vidner, samt nægtet mig at paatale min Ret og paalagt mig en Straf paa 33 Dages Vand og Brød, uden at have erhvervet de tilstrækkelige Oplysninger, hvorfor jeg skulde have den Straf, samt ved hans sløve og ligegyldige Retsbehandling er jeg bleven berøvet alt mit Gods og Ejendele. Ved Sagens Oplysning kan jeg ved en Sættedømmer bevise det her opskrevne“, og har Etatsraad Villemoes paa-staaet de i dette Inserat indeholdte for ham fornærmelige Ud-ladelser mortificerede og Tiltalte anset med Straf. Ved Under- retsdommen er denne Paastand tagen til Følge saaledes, at Straffen er bestemt til simpelt Fængsel i 3 Maaneder, og Sagen er derefter efter Tiltaltes Begjæring i Medfør af Be- stemmelserne i Pl. 23 Maj 1840 § 2 indanket her for Retten som offentlig Sag.

Efter Tiltaltes Procedure for Underretten maa det an- tages, at de i det ovennævnte Inserat indeholdte fornærme- lige Sigtelser imod Etatsraad Villemoes have Hensyn til dennes Forhold som Forhørsdømmer og Underdømmer i en mod Tiltalte for Assurancesvig og Brandstiftelse samt ulovligt Næringsbrug anlagt Justitssag, hvorunder Tiltalte ved Ning Herreds Extraretsdom af 6 Februar 1875, der maa antages senere at være stadfæstet i Højesteret, er anset dels efter Straffelovens §§ 259 og 284 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, dog saaledes, at 2 Gange 5 Dage af Straffetiden skulde bortfalde, naar Tiltalte, hvad der maa antages ikke at være sket, udredede de ham tillige ved Dom- men idømte Erstatningsbeleb af henholdsvis 1972 og 51 Kr., dels efter Næringsloven af 29 Decbr. 1857 § 75 med en Bøde af 80 Kr., hvilken Bøde Tiltalte maa antages efter egen Begjæring at have afsonet med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Dage. Ligesom det nu herefter maa antages, at det er i Medfør af den nævnte af Højesteret stadfæstede Dom, at Tiltalte har maattet udstaa den i Inseratet omtalte Straf af 33 Dages Fængsel paa Vand og Brød, saaledes er der ej heller iøvrigt under Sagen oplyst Nogetsomhelst, der kunde beføje Tiltalte til at fremsætte de omhandlede for- nærmelige Sigtelser mod Etatsraad Villemoes, og det maa derfor billiges, at disse ved Underretsdommen ere mortifice- rede, og at Tiltalte er anset med Straf efter Straffelovens §§ 215 og 216, og da der ikke findes tilstrækkelig Føje til

at nedsætte den Tiltalte idømte Straf af simpelt Fængsel i 3 Maaneder, vil bemeldte Dom, hvorved det rettelig er paalagt ham at betale Sagens Omkostninger for Underretten efter Reglerne for beneficerede Sager og derunder Salær til den for Etatsraad Villemoes beskikkede Sagfører sammesteds, være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds, Justitsraad Neckelmann og Prokurator Fasting, 15 Kr. til hver. De idømte Procesomkostninger for Underretten udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Nellemann og Etatsraad Buntzen for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877⁷ *). Tømmermester J. C. Jørgensen (Adv. Hindenburg)

contra

Aktieselskabet Albertis Svovlsyrefabrikker, nu dets Konkursbo, og Kongens Foged i Kjøbenhavn eller nu hans i uskiftet Bo hensiddende Enke (Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 16 Marts 1877).

Rekvisitus, som for at afværge en begjært Arrest havde indleveret til Fogeden som Sikkerhed nogle Kredit-

*) H. R. T. p. 71.

foreningsobligationer, anset berettiget til at erholde udleveret de, før Rekvirenten kunde gjøre sin Ret gjældende, forfaldne Rentekoupons, da Rekvirentens Ret, selv betragtet som en Panteret, alene kunde omfatte de til enhver Tid vedhængende Frugter. Spørgsmaal (for Overretten), om Fogeden efter den ene Parts ensidige Begjæring kan reassumere en Arrestforretning, og om Fogedens Kompetence til at træffe Afgjørelse om, hvad der kunde siges at være stillet til Sikkerhed.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 31 Januar 1876 er saalydende:

Efter at en Arrestforretning, der af Citanten, Tømmermester J. C. Jørgensen, var begjært foretagen hos det indstævnte Aktieselskab „Albertis Svovlsyrefabrikker“ i Anledning af formentlig skyldige 9,861 Rd. 11 Sk. samt Omkostninger 42 Rd. 3 Mk. 8 Sk. eller ialt 9,903 Rd. 4 Mk. 3 Sk., ved Kongens Fogeds Kjendelse af 3 Oktbr. 1874 var bleven tillagt Fremme, blev der af Selskabet ved dets administrerende Direktør, Cand. pharm. C. Alberti, for at afværge Arresten, til Fogden indleveret som Sikkerhed forskellige dels af Østifternes dels af jydsk Landejendomsbesiddernes Kreditforeningsobligationer med samtlige Obligationerne vedhængende Koupons, idet Rekviritus dog med Hensyn til disse forbeholdt sig i de kommende Terminer at erholde de forfaldende Koupons udleverede til fri Raadighed. Rekvirenten erklærede sig derpaa enig i, at Kongens Foged „paa Rekvirentens Vegne“ modtog de tilbudne Obligationer samt i, at de som Følge af Rekviriti derom gjorde Henstilling deponeredes i Nationalbanken, hvorimod han ikke fandt sig foranlediget til at samtykke i, at de efterhaanden forfaldende Koupons bleve stillede til Rekviriti Raadighed, idet han iøvrigt, da Rekviritus fastholdt sin Ret i saa Henseende, til Fogedprotokollen bemærkede, at det ikke her var nødvendigt at drøfte Spørgsmaalet om, hvilken Ret Ejeren havde til at hæve Udbyttet af en af ham pantsat Obligation. Det findes derefter tilført Fogedprotokollen, at „den fungerende Assistent modtog paa mine (o: Kongens Fogeds) Vegne og for Rekvirenten de nævnte Obligationer“, hvorpaa Forretningen ifølge Rekvirentens Begjæring blev sluttet.

(Fortsættes).

Meddelelser.

Patentloven for det tyske Rige af 25 Maj 1877.
 Ifølge denne Lov kunne Patenter erholdes for saadanne nye Opfindelser, som tilstede en industriel Udnyttten. Undtagne ere Opfindelser, hvis Udnyttten vilde stride mod Lov eller Ærbarhed, og Opfindelser af Nærings-, Nydelses- eller Lægemidler samt af Stoffer frembragte ad kemisk Vej, saafremt Opfindelsen ikke har Hensyn til en bestemt Fremgangsmaade ved Stoffets Produktion. Patentet bevirker, at Ingen uden Patenthaverens Tilladelse maa frembringe, omsætte eller falbyde Opfindelsens Gjenstand, og hvis denne er en Maskine, et Værktøj eller en vis Fremgangsmaade, desuden at Ingen uden saadan Tilladelse maa benytte den. For at Udlændinge kunne erholde og benytte Patenter, er der kun den særlige Betingelse, at de skulle have en Repræsentant i det tyske Rige. Patentretten varer i 15 Aar fra Opfindelsens Anmeldelse. Patentet betales med 30 Mark og desuden erlægges ved Begyndelsen af Patenttidens 2det Aar 50 Mark og ved hvert nyt Aars Begyndelse 50 Mark mere end den foregaaende Gang. Trængende kan Betalingen for de 3 første Aar eftergives. Retten til at erholde Patent og selve Patentet overdrages og arves paa sædvanlig Maade. Krænkelser af Patentretten paadrager Erstatningspligt og Straf af Bøder indtil 5000 Mark eller Fængsel indtil 1 Aar. Patentet fortabes, naar det siden viser sig, at Opfindelsen ikke var ny eller tilkom en Anden, eller naar det aarlige Gebyr ikke erlægges. Fremdeles naar Patenthaveren efter 3 Aars Forløb ikke har bragt sin Opfindelse til Udførelse i passende Omfang i det tyske Rige, eller naar 3 Aar ere forløbne, og det Offentliges Interesse kræver, at Andre faa Adgang til at benytte Opfindelsen, men Patenthaveren ikke vil tilstede det mod passende Vederlag og Sikkerhed.

Til Afgjørelse af Spørgsmaal om Patenters Meddelelse, Tilbagetagelse eller Annullering oprettes et Patentamt i Berlin med mindst 3 faste Medlemmer, hvoraf mindst 3 retskyndige og en Del tekniske Sagkyndige ansatte for 5 Aar. Desuden

kan i enkelte Tilfælde særligt Sagkyndige tiltages. For denne Kommission skulle Opfindelser anmeldes skriftligt med fornødne Bilag. Skjønnes det, at Patents Meddelelse ikke er udelukket, bekjendtgjøres Anmelderens Navn og det Væsentligste af hans Anmeldelse i Reichsanzeiger, og samtidig fremlægges hans Anmeldelse med Bilag til almindeligt Eftersyn for Enhver hos Kommissionen. 18 Uger derefter tages endelig Beslutning, efter at mulige Indsigelser, der maa fremsættes og begrundes skriftlig, ere afgjorte. Kommissionen kan i den Anledning afhøre de Paagjældende, anstille Undersøgelser m. v. Givelsen eller Nægtelsen af Patentet bekjendtgjøres i Reichsanzeiger. De meddelte Patenter antegnes i en Protokol og senere Forandringer af Patentejerens Person maa indføres deri, for at den nye Berettigede kan udøve de i Patentloven hjemlede Beføjelser. Kommissionen er delt i Afdelinger, og Klager over Givelse eller Nægtelse af Patenter kunne indbringes for en anden Afdeling eller flere i Forening. Indsigelser mod et allerede givet Patent eller Paastande om, at det siden er fortabt, fremsættes for Kommissionen, som da opfordrer Patenthaveren til at udtale sig inden 4 Uger. Den derefter afgivne Kjendelse kan appelleres til Reichsoberhandelsgericht. — Loven traadte i Kraft den 1 Juli d. A.

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenskommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingsaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingsaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskafte Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 27 Juli.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 52.

Den 4 August.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 814).

I den derpaa følgende 11 December Termin henvendte Overretssagfører F. A. Kalko paa Aktieselskabets og Direktør C. Albertis Vegne sig skriftlig til Kongens Foged med Begjæring om — eventuelt under en Fogedforretning af saadan Art, som det efter Fogdens Mening maatte være korrektest at afholde — at erholde udleveret til fri Raadighed de Koupons af de deponerede Obligationer, som i bemeldte Termin vare forfaldne, hvorefter Spørgsmaalet om Selskabets Ret hertil under en Forretning, der af Kongens Foged i hans Berammelsespaategning paa Rekvisitionsskrivelsen er betegnet som en Reassumtionsforretning af den tidligere Arrestforretning, er bleven gjort til Gjenstand for en Procedure mellem Parterne, og idet Citanten dels i formel Henseende har bestridt Fogdens Competence til at afgjøre Spørgsmaalet, dels i Realiteten søgt at hævde Uforeneligheden af en slig Udlevering med hans ved Sikkerheden erhvervede Ret, er Sagen ved Fogdens Kjendelse af 29 December 1874 afgjort derhen, at Overretssagfører Kalko burde paa det indstævnte Aktieselskabs Vegne være berettiget til at erholde udleveret de forfaldne Koupons af de omhandlede af dette under 3 Oktober 1874 til Sikkerhed i Henhold til D. L. 1—21—7 deponerede Obligationer, som Følge af hvilken Kjendelse Overretssagfører Kalko paa Selskabets Vegne fik Kouponerne, af Værdi 210 Rd. udleverede. Denne Forretning har Citanten

efter Stævning af 1 Maj f. A. paaanket her for **Betten**, idet han principaliter har paastaaet Fogedforretningen i det Hele kjendt uefterrettelig, samt det indstævnte Aktieselskab og Fogden, der tillige er stævnet til at stande til Rette for sin brugte Behandling og afsagte Kjendelse, tilpligtede under en daglig Mulkt at gjenoprette den tidligere Tilstand ved at deponere de forfaldne Koupons eller 210 Rd. i Penge, og in subsidium Kjendelsen underkjendt med en lignende Forpligtelse for Aktieselskabet og Fogden til in solidum at gjenoprette det tidligere Forhold, hvorhos han endelig i hvert Tilfælde har paastaaet de Indstævnte kjendte pligtige til in solidum at erstatte ham denne Sags Omkostninger.

Kongens Foged og det indstævnte Aktieselskab, der under Sagens Drift er overgivet til Konkursbehandling, have derimod paastaaet henholdsvis dels Afvisning af Sagen eller Frifindelse, dels Stadfæstelse af den indankede Kjendelse, samt enten Kost og Tæring eller Sagens Omkostninger godtgjorte, eftersom Sagen faar det ene eller det andet Udfald. Ligesom nu den paaankede Fogedkjendelse ikke — som Citanten har villet gjøre gjældende — findes at burde annulleres, fordi den angiver sig som en Reassumption af den tidligere sluttede Arrestforretning, eller fordi det i Almindelighed skulde kunne statueres at være i Strid med de i vor Proceslovgivning anerkjendte Grundsætninger, at en Fogedforretning reassumeres efter Begjæring af den ene i Sagen interesserede Part, i hvilken Retning ej heller fremkom nogen Indsigelse ved Fogedretten, saaledes skjønnes det heller ikke, at Fogeden, hvem Bedømmelsen af den stillede Sikkerheds Tilstrækkelighed efter Lovens 1—21—7 tilkommer, og som derfor vilde have kunnet afgjøre Spørgsmaalet om Udleveringen af de omhandlede Rentekoupons, hvis det var blevet ham forelagt ved Arrestforretningen den 3 Oktober 1874, nu, efter at Afgjørelsen paa Foranledning fra Rekvirentens (Citantens) Side er bleven udsat, og da Fogden har modtaget Obligationerne som Sikkerhed med det af Rekviritus (Indstævnte) udtrykkelig tagne Forbehold om Udleveringen, skulde mangle Competence til under den reassumerede Forretning ved sin Kjendelse at decidere dette Spørgsmaal, saaledes som det forelaa mellem Parterne den 3 Oktober 1874 — idet Resultatet af deres Procedure — at Fogden efter Rekvirentens Begjæring sluttede Forretningen — alene kunde betragtes som foreløbigt.

Citantens principale Paastand vil derfor ikke kunne tages

til Følge, og naar da herefter Spørgsmaalet foreligger til Paakjendelse i Realiteten, finder Retten heller ikke at kunne give Citantens subsidiære Paastand Medhold. Foreløbig bemærkes, at der her i Sagen alene foreligger til Afgjørelse, hvorvidt Citanten med Føje kan modsætte sig Udleveringen af de omhandlede Koupons til det indstævnte Aktieselskab eller nu dettes Konkursbo, og om det nu i saa Henseende end ikke maatte anses for afgjørende, at Fogden alene af den Grund maatte være tilstrækkelig beføjet til denne Udlevering, fordi han, som anført, ikkun har modtaget Obligationerne med det af Rekviritus herom tagne Forbehold, saa skjønnes den af Citanten opstillede Fordring om at betragtes som Panthaver i Obligationerne dog heller ikke at kunne lede til noget andet Resultat. Selv om man nemlig gaar ud fra, at den Ret, Citanten som Rekvirent af den nævnte Arrestforretning har erhvervet over det Depositum, der er stillet som Sikkerhed for at afværge Arresten, virkelig maatte betragtes som en Panteret, og at denne Ret ikke blot omfatter den til Sikkerhed stillede Hovedting, in casu Obligationerne, men ogsaa disses vedhængende Frugter eller Rentekoupons'erne, kan det dog kun, naar ingen anden udtrykkelig Overenskomst i saa Henseende foreligger, antages at være de Frugter, der vedhænge, naar Rekvirenten gør sin Ret gjældende, som denne kan strække sig til, men ikke tillige de Frugter eller Renter, der alt ere forfaldne førend dette Tidspunkt, og forsaavidt Citanten til Støtte for, at ogsaa de forfaldne Koupons i det foreliggende Tilfælde skulde høre under Sikkerheden, har anført, at den Omstændighed, at Indstævnte har stillet Obligationerne til Sikkerhed med Henvisning til den noterede Børskurs, med Nødvendighed maa medføre, at ogsaa Koupons'erne vare pantsatte, idet en Obligation med fraklippede Koupons betinger en ringere Værdi end Børskursen, findes det med Føje fra Indstævntes Side og i den paaankede Fogedkjendelse at være gjort gjældende, at da der ved Børskursens Bestemmelse ikke tages Hensyn til allerede forfaldne Rentekoupons, vil en Henvisning til denne Deposition af Obligationer, om den end maatte medføre, at disse maa anses at være deponerede med vedhængende Rentekoupons, kun kunne opfattes som havende for Øje de af Obligationerne fra sidste Termin til enhver Tid løbende Renter, men ikke til forfaldne Renter.

Den indankede Fogedkjendelse, der har givet Indstævntes Fordring paa Udlevering af det i December Termin 1874

forfaldne Rentebeløb Medhold, vil derfor i Henhold til Foranstaaende være at stadfæste, hvorhos Citanten efter Omstændighederne vil være at paalægge nærværende Sags Omkostninger med et Beløb af 30 Kr. til hver af de Indstævnte. Overtrædelse af Stempellovgivningen foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret: Den indankede Fogedkjendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger betaler Citanten, Tømmermester J. C. Jørgensen, til det indstævnte Aktieselskab „Albertis Svovlsyrefabrikker“ eller dettes Konkursbo og Kongens Foged i Kjøbenhavn med 30 Kr. til hver, som udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Citanten ved Højesteretsstævningen har frafaldet den i foregaaende Instans nedlagte, i den indankede Dom nævnte Paastand over Kongens Foged, og at han ikke for Højesteret har gjentaget sin Paastand om den paaankede Fogedforretnings Annullation, vil Dommen i Henhold til de i samme angaaende Sagens Realitet anførte Grunde være at stadfæste, dog at Processens Omkostninger mellem Citanten og det indstævnte Aktieselskab eller dettes Konkursbo findes at kunne ophæves. Processens Omkostninger for Højesteret ville efter Sagens Omstændigheder i det Hele være at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog saaledes, at Processens Omkostninger mellem Citanten og det indstævnte Konkursbo ophæves. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 10 Kr.

Sagen Nr. 1877⁹⁰ *).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Poull Sommer Olsen (Def. Etatsraad
Buntzen).

(Afsagt den 19 Marts 1877).

Spørgsmaal om Anvendelse af Strfl. § 253 eller § 256.

Bornholms Nordre Herreds Extrarets Dom af 17 Januar 1877 er saalydende:

Under nærværende Sag tiltales ifølge Amtets Aktionsordre af 30 Decbr. f. A. Poul Sommer Olsen af Clemensker for bedrageligt Forhold, og maa han saavel ved sin Tilstaaelse, som ved hvad der iøvrigt er oplyst under Sagen, anses overbevist om at have gjort sig skyldig i dette Forhold, og ere Sagens Omstændigheder følgende.

Ved en hos Tiltalte den 6 Septbr. f. A. efter en Fordringshavers Begjæring afholdt Exekutionsforretning blev der gjort Udlæg i den af Tiltalte indhøstede Sæd, bestaaende af:

1 Stak Havre vurderet til	120 Kr.
3 Læs Hø — -	60 —
c. 1 Læs Havre i Straa	20 —
c. 3 Læs Rug i Straaet	60 —

og ved en Kontinuationsforretning den 11 Septbr. f. A. blev der endvidere gjort Udlæg i 1 Hest, 1 Ko, 1 Vogn og 1 Sæk kunstig Gjødning, og blev det skete Udlæg betydet Tiltalte og han gjort bekjendt med sammes Retsvirkning.

Desuagtet har Tiltalte, som af ham vedgaaet saavel for Fogedretten under en hos ham den 20 Septbr. f. A. yderligere afholdt Exekutionsforretning som under selve Forhøret, af det Udlagte tærsket baade Rugen og Havren og solgt den udtærskede Havre, ialt 6 Tdr., for 48 Kr. 96 Øre og anvendt det derfor indkomne Beløb til dermed at dække sin Gjæld til en Trediemand; af den udtærskede Rug, ialt 2 $\frac{1}{2}$ Td., har han anvendt 1 Td. 6 Skpr. til Saasæd paa den udlagte Ejendom, medens han har benyttet Resten af Rugen til sit eget Brug.

Endvidere har Tiltalte anvendt den udlagte Sæk kunstig Gjødning til Jorden, samt slagtet den udlagte Ko og benyttet Kjødets af samme i sin Husholdning.

*) H. R. T. p. 75.

Ved disse Transaktioner har Tiltalte foretaget sig Handlinger, der ere uforenelige med den Ret, Udlægshaveren havde erhvervet til Fyldestgjørelse af sin Fordring ved Salget af de udlagte Gjenstande, hvoraf Følgen har været, at Udlægshaveren aldeles ingen Dækning har faaet af sin Fordring og Tiltalte vil derfor ikke kunne undgaa for dette sit Forhold at anses efter Straffelovens § 253, uden at det findes at kunne komme i Betragtning, at Tiltalte ikke har undtaget Gjenstande fra Udlæget, hvilket han ikke har forlangt, som det maa antages, fordi der ikke blev gjort Udlæg i hans Indbo.

Forsaavidt Tiltalte har afhændet en Hest og en Vogn, hvori der ogsaa var givet Udlæg, findes han ikke herfor at kunne drages til Ansvar, da disse Gjenstande vare afhændede før Udlæget.

Heller ikke findes der aldeles tilstrækkelig Grund til at antage, at Tiltalte har handlet i bedragerisk Hensigt ved at overdrage sin Svoger i Betaling for dennes Tilgodehavende en Hest, Tiltalte kort forinden havde kjøbt af en Trediemand paa Kredit.

Tiltalte, der er født den 12 Maj 1843 og ikke tidligere findes tiltalt, dømt eller straffet, skjønnes derefter at burde anses efter Straffelovens § 253 cfr. § 57 med en Straf af 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Poul Sommer Olsen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage samt udrede alle af denne Aktion flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Ipsen og Erichsen, 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakjendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde, hvorved alene bemærkes, at flere af de af Tiltalte foretagne Dispositioner blive at henføre under Straffelovens § 256, vil Dommen være at stadfæste, dog saaledes, at Straffetiden efter Omstændighederne findes at kunne ned sættes til 5 Dage.

Thi kjendes for Ret:

Herredsthingsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 5 Dage. I Salarium til Advokat Levinsen og Etatsraad Buntzen for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877⁸ *). Civilingeniør A. Keifler (Adv. Halkier)
 contra
 Københavns Sporvejsselskab (Højesteretssagfører Zahle).

(Afsagt den 20 Marts 1877).

Stadfæstelse af et ved Fogeden nedlagt Forbud imod Benyttelsen af det et eneberettiget Sporvejsselskab tilhørende Spor som Lettelsesmiddel for Vogne, der særlig vare konstruerede efter det nævnte Spor. Udtalt, at Forbudet kun angik den nævnte Vogn efter dens oprindelige Konstruktion (med et særegt Sporhjul).

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Novbr. 1875 er saalydende:

Citanterne, Bestyrelsen for Københavns Sporvejsselskab, der ifølge Koncession af 11 Marts 1862 har Eneret til paa Selskabets Spor at benytte særegne for dette konstruerede Vogne, have den 30 Oktbr. f. A. ved Kongens Foged i Københavns Amts søndre Birk ladet nedlægge et Forbud imod, at Indstævnte, Civilingeniør A. Keifler, med den af ham konstruerede Vogn — der ifølge Rekvisitionen til Fogden skal være særlig konstrueret til at passe i det ommeldte Spor og være forsynet med et Hjul, der under Kjørslen kan nedsænkes i Sporet, hvilken Vogn af Indstævnte er sat i Gang til regelmæssig Kjørsel imellem Kongens Nytorv og Værnedamsvejen, som en Prøve, hvorefter et Selskab agtedes dannet, bl. A. til Driften af en Route fra København til Frederiksberg med Vogne af samme System — eller med

*) H. R. T. p. 78.

andre Vogne, der ere særligt konstruerede for det nævnte Selskabs Spor, benytter det under Kjørslen som Lettelsesmiddel for Vognen eller overhovedet befærder dette udenfor de Tilfælde, hvor det af Hensyn til den almindelige Færdsel er nødvendigt ved Undvigning for Vogne eller deslige.

Dette Forbud have Citanterne ved Stævning af 13 November næsteften indanket her til Retten som vedtaget Værne-thing, hvorimod vedkommende Foged Intet har havt at erindre, og paastaaet samme kjendt ved Magt som lovlige gjort og forfulgt, hvorhos de have paastaaet Indstævnte tilpligtet at udrede Omkostningerne ved Forbudsforretningen med 8 Rd. 5 Mk. 3 Sk. og nærværende Sags Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, hvorimod Indstævntes Paastand gaar ud paa, at han frifindes for Citantens Tiltale i det Hele, derunder ogsaa med Hensyn til Forbudsforretningens Omkostninger, at det nedlagte Forbud som ulovligt hæves, og at han hos Citanterne tilkjendes Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Citanterne have ladet optage et Skjøn, under hvilket Mændene have erklæret, at, naar hele Vognens Konstruktion tages i Betragtning og naar navnlig ses hen til det paa sammes forreste Del anbragte lille Hjul, der er indrettet til og afpasset efter at gribe ind i den i Sporvejsskinnerne værende Fordybning, hvori det kan sænkes og fastholdes ved en særegen Mekanisme, maa den omhandlede Vogn anses som en særegen til Kjørsel paa Spor konstrueret Vogn, naar Hjulet er paa, medens Vognen, naar Hjulet aftages eller ikke benyttes, maa anses som en almindelig Omnibus. Sporvidden, der passer med hele Vognens Konstruktion og Bredde, er den samme, nemlig 2 Alen 3 Tommer, som Afstanden mellem Sporvejsselskabets Skinner, og have Skjønsmændene ikke kunnet indse Indstævntes Mening med at vælge denne Sporvidde, men dog antaget, at Hensigten har været den, at Vognen kunde gaa paa Sporet og Kjørslen derved lettes, eftersom der er anbragt et Styrehjul paa Vognen.

Indstævnte har i Særdeleshed gjort gjældende, at der intet andet Særegent er ved hans Vogn, end at der paa samme er anbragt det ommeldte Sporhjul, i Lighed med de Sporhjul, der ere anbragte paa Frederiksberg Sporvejselskabs Vogne, men at dette Hjul, som efter Forbudets Nedlæggelse er borttaget, stedse havde været bundet op og forseglet og aldrig benyttet i Citanternes Spor.

Retten skjønner dog ikke rettere, end at det nedlagte Forbud maa blive at stadfæste. Det maa nemlig anses for at være in confesso, at Indstævnte har etableret en regelmæssig Personbefordring med sin Vogn fra Kongens Nytorv ad Vesterbro til Værnedamsvejen og omvendt, saaledes at han paa Strækningen fra Vesterbrogades Begyndelse til Værnedamsvejen, som falder sammen med den af Sporvejsselskabet drevne Route, har benyttet det af Selskabet nedlagte Spor som Lettelsesmiddel under Kjørselen, og om det end ikke kunde siges, at en slig Konkurrence er stridende mod Koncessionen af 11 Marts 1862, er det under alle Omstændigheder utvivlsomt, at Sporvejsselskabets Eneret, saaledes som denne udtrykkelig er betegnet i Koncessionen, udelukker Andres Benyttelse paa Sporet af en Vogn med en Konstruktion, som den ovenfor i Skjønnen beskrevne, uden at det kan tillægges nogen Betydning om endog — hvad Indstævnte har anført, men Citanterne ikke erkjendt Rigtigheden af — Sporhjulet under Benyttelsen af Vognen har været sat ud af Brug, idet Indstævnte ikke kunde have Krav paa, enten at hans Forsikring herom skulde tros af Citanterne, eller at disse maatte være pligtige til at overtage et stadigt Tilsyn med, at Sporhjulet ikke afbenyttedes under Kjørselen paa Selskabets Spor; og end mindre kan en Borttagelse af Sporhjulet efter Forbudets Nedlæggelse og Optagelsen af Skjønnsforretningen faa nogen Indflydelse paa Udfaldet af nærværende Sag.

Citanternes Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 40 Kr. Behørigt stemplet Papir er brugt i Sagen.

Thi kjendes for Ret: Den indankede Forbudsforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, og bør Indstævnte, Civilingeniør A. Keifler, betale Citanterne, Bestyrelsen for Københavns Sporvejsselskab, Forretningens Omkostninger 8 Rd. 5 Mk. 3 Sk. eller 17 Kr. 72 Øre, samt Sagens Omkostninger med 40 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke

kunne føre til et andet Resultat end det deri antagne, vil Dommen være at stadfæste, hvorved bemærkes, at da det nedlagte Forbud, forsaavidt det angaar den deri særligt nævnte Vogn, kun kan antages at sigte til Benyttelsen af denne Vogn, saaledes som den da var konstrueret med Sporhjulet anbragt paa samme, bliver der ikke Spørgsmaal om at indskrænke Forbudet overensstemmende med en af Citanten for Højesteret i nysnævnte Retning nedlagt subsidær Paastand.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Citanten have at betale de Indstævnte med 150 Kr.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Citanten til de Indstævnte med 150 Kr. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kr.

Sagen Nr. 1877 *). Aktietelskabet »de forenede Oplagspladser og Værfter i Kjøbenhavn« (Højesteretssagf. Asmussen)

contra

Aktieselskabet »det kjøbenhavnske Skibsrhederi« (Adv. Brock) og den grønlandske Handel (Kammeradvokaten).

(Afsagt den 27 Marts 1877).

I et Tilfælde, hvor en Plads med tilhørende Bolværker var kjøbt saaledes, at afgiftsfri Benyttelse af et Stykke Bolværk var forbeholdt nærværende og tilkommende Ejere af et vist Pakhus, Afgiftsfriheden funden ogsaa at tilkomme Lejerne af en Del af Pakhuset ved Løsning af Varer dertil.

*) H. R. T. p. 84.

Sø- og Handelsrettens Dom af 19 April 1876 er saaydende:

Sagsøgerne, de forenede Oplagspladser og Værfter i Kjøbenhavn, paastaa under nærværende Sag de Indstævnte, det kjøbenhavnske Skibsrhederi, tilpligtede at betale i Bolværkspenge for Losning paa den Sagsøgerne tilhørende forrige Krøyers Plads af Rhederiets 2 Skibe, Fregatten „Freja“ og Barken „Johannes Hage“, ialt 189 Kr. 83 Øre med Renter heraf 5 p. c. fra Forligsklagens Dato den 5 Januar d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger, hvorimod de Indstævnte paastaa sig frifundne og tillagt Sagens Omkostninger, idet de gjøre gjældende, at de som Lejere af Størstedelen af det den grønlandske Handel tilhørende Pakhus have af bemeldte Handel faaet overdraget den samme Frihed for at betale Bolværkspenge for Losning ved Krøyers Plads, som tilkommer den grønlandske Handel som Ejer af Pakhuset, medens Sagsøgerne benægte, at denne Frihed tilkommer Andre end Ejeren af Pakhuset. Den grønlandske Handel har som Intervenient i Sagen sluttet sig til de Indstævntes Paastand.

Det er i saa Henseende oplyst, at den islandske Handel, der tidligere ejede saavel det Pakhus, der nu tilhører den grønlandske Handel, som den saakaldte Krøyers Plads, ved Skjøde af 24 Marts 1789 solgte sidstnævnte Plads med tilhørende Bolværker, saaledes at Kjøbereren skulde være eneberettiget til at hæve alle Bolværkspenge, dog at det ommeldte Pakhuses nærværende og tilkommende Ejere skulde „beholde til alle Tider fri Adgang og Leje ved Bolværket til at losse og lade, uden derfor at betale Bolværks-Penge.“ Denne Bestemmelse er paany stadfæstet ved en Konvention af 13 December 1808 mellem Direktionen for den grønlandske Handel og Ejerne af Krøyers Plads, idet det i Konventionens § 10 hedder, at Ejerne af Pladsen forsikre, at der for Fremtiden ikke skal vorde lagt nogen Hindring ivejen for den Adgang og Leje ved det Bolværk, som ved Skjødet af 24 Marts 1789 er forbeholdt det store Pakhuses nuværende og tilkommende Ejere. Endelig har den grønlandske Handel ved Lejekontrakt af 16 Marts 1875 bortlejet Størstedelen af Pakhuset til de Indstævnte og ved Kontrakten overdraget dem den Ret til Benyttelsen af Bolværket, som ifølge Skjødet og Konventionen tilkommer Ejeren af Pakhuset.

Sagsøgerne formene nu, at Retten til frit Bolværk kun tilkommer Ejeren som saadan og ikke af ham kan overdrages

til Andre, men Retten finder ikke, at de i Skjødet brugte Udtryk kunne forstaaes paa en saadan indskrænkende Maade, hvorimod det er en Følge af Ejendomsrettens Natur, at den Ret, som Ejeren som saadan har, maa han ogsaa tilligemed Ejendommen kunne overdrage til Brug til Andre. Det er derhos en Selvfølge, at Ejerne ikke, som af Sagsøgerne paastaaet, kunne have tabt deres Ret til at overdrage Ejendommen paa denne Maade til Andre, fordi de, hvad Sagsøgerne paastaa, tidligere ikke have gjort Brug af deres Ret.

De Indstævnte ville derfor være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale, hvorimod Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve. Det stemplede Papir er rigtig forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret: De Indstævnte, det københavnske Skibsrhederi, bør for Tiltale af Sagsøgerne, de forøede Oplagspladser og Værfter i København, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 30 Maj 1876 er Højesteret bemyndiget til at tage denne Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand maatte befindes ikke at udgjøre summa appellabilis.

Efter Indholdet af det i den indankede Dom nævnte Skjøde af 24 Marts 1789 § 4 jfr. Overenskomsten af 13 Decbr. 1808 § 10 maa den Ejerne af det deri nævnte Pakhus tillagte Ret til afgiftsfri Benyttelse af det under Sagen omhandlede Bolværk anses at angaa den Losning og Ladning, som sker til og fra bemeldte Pakhus, og det kan ikke betragtes som en kontraktstridig Forøgelse af den Bolværkets Ejer paalagte Byrde, at der er flere Brugere af Pakhuset, som, hver især for det af ham benyttede Pakhusrums Vedkommende, losse og lade ved Bolværket. Da nu de Indstævnte i de to under Sagen omhandlede Tilfælde ifølge Proceduren alene have benyttet Bolværket til Losning til den af dem lejede Del af Pakhuset, maa det have sit Forblivende ved den dem ved den indankede Dom tillagte Frifindelse for Citanternes Tiltale, hvorfor denne Dom, hvis Bestemmelse angaaende Processens Omkostninger tiltrædes, vil være at stadfæste. Processens

Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betale Citanterne 10 Kr.

Sagen Nr. 1886/77*).

Advokat Hindenburg Aktor

contra

Arrestanten Harald Frederik Valdemar
Brix (Def. Adv. Levinsen).

(Afsagt den 5 April 1877).

Anvendelse af Strfl. § 85, 2det Stykke jfr. § 46, samt af § 90 og 93 for Artikler i Ugebladet „Ravnen“. Numre heraf konfiskerede ifølge Strfl. § 34. En Bladartikel fortolket under Hensyn til det i et tidligere Nummer af Bladet indeholdte Program for samme. Ansvar for Artikler i „Ravnen“, paa hvilket ingen Udgiver er nævnt, gjort gjældende mod Redaktøren, da ingen Forfatter var navngiven.

Kriminal- og Politirettens Dom af 13 Januar 1877 er saalydende:

I Henhold til Justitsministeriets Resolutioner af 4de og 9 Septbr. samt 11 Oktober f. A. tiltales under nærværende Sag Arrestanten Harald Frederik Valdemar Brix for Overtrædelse af Straffelovens § 85 2det Stykke jfr. § 45 og 46 samt af samme Lovs §§ 90, 93 og 156, forsaavidt saadanne Lovovertrædelser maatte være begaaede ved Indholdet af Numrene 1 til 23 inklusive af det den 2 April f. A. paabegyndte Ugeblad, „Ravnen“ kaldet.

Paa bemeldte Numre af „Ravnen“ findes anført: „Redigeret af Harald Brix“, og da Arrestanten har erkjendt

*) H. B. T. p. 92.

at dette Navn skal betegne ham, og at han som Redaktør af dette Ugeblad, paa hvilket ingen Udgiver er nævnt, er den eneste Ansvarhavende for Bladets Indhold, idet ingen Forfatter er navngiven for nogen Del af samme, saa maa han bære Ansvar for Indholdet af de ovenomtalte Numre af Bladet og i denne Sag især de Dele af disses Indhold, der maatte findes strafbare i Medfør af de i Aktionsordren omhandlede Paragrafer af Straffeloven. Om Udgivelsen af det fornævnte Ugeblad blev, efter hvad Arrestanten har erkjendt, indrykket i flere Blade enslydende, fra ham hidrørende Avertissementer, i hvilke det, saaledes som det ses af et i denne Sags Akter optaget Exemplar af et af de her i Byen for den 31 Marts f. A. udkomne Dagblade, blandt Andet hedder: „Omendskjændt vort Parti i dets hidtilværende eneste Organ har kæmpet efter bedste Evne og, vi vove at paastaa det, med Held mod Frihedens talrige og mægtige Fjender, saa har de „Fortolkninger“ af Pressefriheden, som af Domstolene efterhaanden ere blevne gjort gjældende, dog i høj Grad gjort det ønskeligt, at Partiets Meninger og Udtalelser ved forskjellige Lejligheder kunne klæde sig i en skarpere Form, end Lovene tillade et politisk Dagblad. Sagen er, at hvis Kampen havde staaet imod Modstandere, der vel miskjendte og misbilligede vore Anskuelser, men dog samtidig bestræbte sig for at imødegaa de socialistiske Lærdomme med Grunde, saa vilde en alvorlig Diskussion, saaledes som „Social-Demokraten“ har ført den, været tilstrækkelig. Men vi have ikke havt at gjøre med fornuftige og velsindede Mænd, der talte efter deres Overbevisning; vi have maattet fægte imod en ideoforladt Bande af lejede Negre, der kun have havt deres egen pekuniære Fordel for Øje ved at forsvare idiotiske Magthaveres stjaalne Rettigheder og mægtige Idioters skimlede Fordomme. Paa saadanne Folk bide Fornuftgrunde ikke. Vi have derfor til vort Hovedvaaben „Social-Demokraten“ maattet føje et andet, lettere, der repræsenterer Svæben ved Siden af Sværdet, men hvis Slag kunne svie i alle Molbo- autoriteternes Gaaseskind værre end en nihalet Kat.

Et Vaaben af denne Art er „Ravnen“, om hvis Udgivelse vi idag underrette Publikum.“

Efter disse Avertissementer skulde altsaa „Ravnen“ være et Organ til Tjeneste for den Kamp, det saakaldte socialistiske Parti fører med dets Modstandere, og et Organ, der skulde iklæde Partiets Meninger og Udtalelser en skarpere Form, end Lovene skulde tillade et politisk Dagblad.

Ved den sidste af disse Udtalelser, der iøvrigt gaar ud fra den urigtige Forudsætning, at Lovligheden af en Bladartikel skulde kunne være afhængig af det Blads Beskaffenhed, hvori den staar, har Arrestanten paastaet, at han ikkun har villet tilkjendegive, at der i „Ravnen“ paa en humoristisk og vittig Maade skulde, uanfægtet af Domstolenes Fortolkning af Lovene, udtales, hvad der fremsat i en direkte Form, ikke, uden at Ansvar blev gjort gjældende, kunde passere i et almindeligt politisk Dagblad. Men dette Arrestantens Forsøg paa at lægge en for ham gunstigere Mening ind i denne Udtalelse synes ikke at give en anden end den deri efter Ordenes naturlige Betydning liggende Tanke: I Skjul af Formen at søge Frelse for Ansvar efter Loven.

Men set bort herfra, saa maa den Omstændighed, at „Ravnen“ er bleven til for at anvendes i Kampen for det socialistiske Partis Formaal, hvilket Arrestanten har erkjendt, foruden at det, som ovenfor berørt, fremgaar af de omtalte Avertissementer, med Nødvendighed medføre, at „Ravnen“s Indhold maa tildels være beregnet paa denne Bladets Opgave og forsaavidt være rettet imod de nu bestaaende Statsforfatninger og Samfundsforhold, og hvad der staar i Forbindelse med disse. Og heraf maa det igjen blive en Følge, at de Artikler i „Ravnen“, hvori det viser sig, at hin Kamp føres, ogsaa maa blive at forstaa i Overensstemmelse dermed, uanset at de ere komne frem i en Form, der muliggjør Fortolkninger, hvorved denne deres Egenskab kunde fjernes, og uanset de i denne Retning af Arrestanten under Forhørene ved de enkelte ham foreholdte Artikler gjorde Forsøg.

Derhos maa det antages, at de i Nr. 1 til 23 af „Ravnen“ forekommende Artikler af den omhandlede Slags væsentligst sigte til danske Forhold.

Dette har Arrestanten for flere Tilfældes Vedkommende benægtet; men, naar det tages i Betragtning, at det er blottet for al Sandsynlighed, at det socialistiske Parti her i Landet skulde arbejde til et andet Maal end Gjennemførelsen af den socialistiske Ide i Danmark, og at det vilde være aldeles meningsløst at benytte et heri Landet udgivet og i det danske Sprog trykt Skrift, der i det Hele maa anses for beregnet alene paa danske Læsere, til den socialistiske Sags Fremme i Almindelighed, saa kan Arrestantens Benægtelse i saa Henseende ikke tillægges nogen Betydning.

Arrestanten har desuden under Forhørene oftere hævdet, at de enkelte Artikler i „Ravnen“ kun maa forstaaes efter

den Mening, som de efter den for ham gunstigste Fortolkning af Ordene kunne give, og at en Fortolkning af en Artikel, støttet paa andre Artikler i Bladet, er uberettiget.

Denne Arrestantens Paastand kan imidlertid ikke, ialfald ikke i dens Almindelighed, anerkjendes som rigtig. Meget mere maa Bladets Indhold i det Hele og den deraf fremskinnende Karakter blive et Grundlag til Udfindelsen af de enkelte Artiklers virkelige Gjenstand og Formaal, og fra dette Standpunkt maa de enkelte Artikler i „Ravnen“ bedømmes efter det, de ere, nemlig Dele af et Blad, hvis Indhold i en overordentlig stor Mængde omfatter hadefulde Angreb paa Forhold og Personer. Naar man nu, hvad Retten antager, med Føje maa stille sig paa det foran angivne Standpunkt ved Bedømmelsen af Indholdet af et berenhørende Nummer af „Ravnen“, kan det ikke betvivles, at en Mængde Stykker i disse gaa ud paa at fremstille den danske Statsforfatning som en Tilstand, hvori Folket holdes i Ufrihed af Magthaveren, og paa at stille i Udsigt, at denne Tingenes Tilstand og dermed selvfølgelig ogsaa Kongemagten i en nær Fremtid vil blive omstyrtet paa voldsom Maade ved den socialistiske Ide og det sig rejsende Folks Sejr, hvorved det ogsaa maa bemærkes, at forskellige Stykker tillige omtale den militære Disciplin som et Tyranni, for hvilket man bør frigjøre sig.

(Fortsættes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 3 August.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 53 og 54.

Den 11 August.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

Men skjøndt disse mange Stykker ganske vist egne sig til at udbrede Misnøje med, Ringeagt for og Had til det Bestaaende, i hvilken Henseende eksempelvis her skal nævnes det i Nummer 3 Pag. 3 nederst optagne Spørgsmaal, de to sidste Vers i Digtet „Ravnesyner“ i Nummer 13 Pag. 2, Digtet „Lejrsang for Officerer“ i Nummer 15 Pag. 3, Billedet i Nummer 18 Pag. 8 betitlet „Dødssejleren“ med et derunder staaende Vers, Digtet i Nr. 21 Pag. 7 „Et gammelt Sagn“ og Billedet i Nr. 23 Pag. 8 betitlet „den socialistiske Løve“ med tilhørende Vers, skjønnes det dog ikke, overfor Arrestantens bestemte Benægtelse deraf, at foreligge aldeles klart, at der ved de fleste af de paagjældende Steder og navnlig ved de foran eksempelvis anførte, er bestemt tilsigtet en Forberedelse til Oprør, gaaende ud paa en voldelig Kuldkastelse af den bestaaende Statsforfatning. Derimod maa efter Rettens Formening en ligefrem Ophidselse og Forberedelse til Oprør med det nysangivne Formaal for Øje, trods Arrestantens Benægtelse, efter hele Indholdet siges at være bestemt tilsigtet ved det i Nr. 10 Pag. 8 og ved det i Nr. 12 Pag. 8 af „Ravnen“ optagne Billede med tilhørende Vers, uden at det i saa Henseende kan komme i Betragtning, at Arrestanten til sit Forsvar har fremhævet, at det paagjældende Tidspunkt ikke skulde egne sig til en saadan Forberedelse. Billedet i Nr. 10 Pag. 8, der er overskrevet „den

5te Juni“, og som efter Arrestantens egen Erkjendelse sigter til danske Forhold, forestiller nemlig en nøgen kvindelig Figur med Frihedshue paa Hovedet med Indskrift: „5te Juni Grun . . . .“ og med sønderbrudt Fane med Indskrift: „Frihed, Lighed, Broderskab,“ hvilken Figur er lænket til en Blok med Indskrift: „Den reviderede Grundlov“ og beskues gennem en Luge af et Ansigt, der har en umiskjendelig Lighed med Landets nuværende Konge, og under dette Billede findes følgende 3 Vers:

„I Danmark ser Friheden sorgfuld ud,
En Grundlov stjal man fra Folket.
Ved den vi har nu — en laset Klud —
Blev Retten kun skjævt fortolket.

„Men slutter I Frihed bag Laas og Slaa,
I Mærke og Fangehuller;
Retfærdigt tilsidst det ende maa
Med Kamp med Knald og med Bulder.

„Og er Slavefogden endnu tilfals
For Guld og Gods og for Rænker,
Vi knækker endda hans Tyrehals
Og bryder Frihedens Lænker.“

Og Billedet i Nr. 12 Pag. 8, der er overskrevet: „Hvortil skal vi bruge det nye Skyts?“ forestiller en staaende kvindelig Figur med Frihedshuen paa Hovedet og med et Brudstykke af en Lænke om Haand og Fod, der lader en Kanon med et Stykke af en sønderbrudt Lænke, og under dette Billede findes følgende 3 Vers:

Naar „Venstre“ bevilger „Skytset“, saa
Nærmer sig Revolutionen,
Og fix og færdig bør Friheden staa
Til Tjeneste ved Kanonen.

„De brudte Lænker vil yde Jern,
Og Lænke-Kugler skal jævne
Med Jordan Paladserne. Nær og fjern
Der varsles til blodigt Stævne.

„Arbejderskarer fra By og Land
 Skal møde Side om Side!
 Giv Agt, Proletarer! Kvinde og Mand!
 Vi vil ikke længere lide!

Arrestanten vil følgelig for Indholdet af de nævnte to Stykker være at anse efter Straffelovens § 85 2det Stykke, jfr. §§ 45 og 46.

Det maa endvidere trods Arrestantens Benægtelser anses tilstrækkeligen klart, at der i de fleste af de her omhandlede Numre af „Ravnen“ findes Billeder, Vers og Artikler i Prosa, hvori indeholdes Trusler, Forhaanelser og andre Fornærmelser, hvorved den Ærbødighed, der skyldes Landets Konge, Hans Majestæt Kong Christian den Niende, Allerhøjstsammes Dronning og Hans Kongelige Højhed Kronprinsen, er bleven krænket, og det i nogle Tilfælde endog paa det Groveste krænket, saaledes i:

Nr. 1 i Digtet, overskrevet „Højre Salme“.

Nr. 2 i Digtet med Titel: „allerunderdanigst og allerærbødigst Gratulations-Digt“.

Nr. 3 ved Billede med Vers Pag. 8.

Nr. 4 i Digtet: „Kongen og Gubben“ og Artiklen Pag. 7 med Overskrift „Religionen ved Hoffet“.

Nr. 5 i Stykket, overskrevet „Fra Ravnen til Læseren“.

Nr. 6 ved Billedet Pag. 8.

Nr. 9 i Digtet med Overskrift: „Øltøjsmanden og Sølv-tøjsmanden“, i Versene Pag. 4 under Billedet med Titelen: „Hr. Frederiksen paa Hjemrejsen“, og Stykket Pag. 6, 2den Spalte nederst.

Nr. 13 i Stykket „Væddeløbet i Ravnekrog“ og Versene under Billedet Pag. 4.

Nr. 17 i Stykket: „Vor internationale Kongefamilie“.

Nr. 18 i Stykket: „Brev fra Helvede“, i Digtet med Overskrift: „Ildtøjsmanden og Fasanslugeren“ og i Digtet: „Farvel til Kong Christian og Dronning Louise“.

Nr. 20 i Versene under Billedet Pag. 8.

Nr. 21 i Stykket: „Breve fra Helvede“, i Digtet: „Ude og hjemme“ og i Digtet Pag. 7: „Et gammelt Sagn“ osv. og

Nr. 23 i Stykket: „Brev fra Lilleput“ og i Digtet med Overskrift: „Trøst i Sorgen“.

Endeligen findes der i flere af de under Aktionen indbefattede Numre af „Ravnen“ Artikler, hvori utvivlsomt

drives Spot med eller forhaanes her i Landet bestaaende Religionssamfunds Troeslærdomme og Gudsdyrkelse; saaledes i Nr. 10 i Artiklen med Overskrift: „Korrespondance til „Ravnen“, i Nr. 14 i Digtet, overskrevet: „Det er Løgn“, i Nr. 16 i Artiklen: „De 10 Bud, forklarede af en grundtvigiansk Præst“, i Nr. 20 i Digtet: „Præster og Løgne“, i Nr. 22 i Verset under Billedet Pag. 5 med Overskrift: „Udenfor Fru Berlings Jesuiterkapel paa Ordrup Høj“ og i Nr. 23 i Digtet, overskrevet „Nutiden“.

I Medfør af det Foranførte vil Arrestanten, der er født den 25 Februar 1841 og ved Højesterets Dom af 6 August 1873 anset efter fornævnte Lovs § 103 1ste Stykke, sammenholdt med § 52 første Punktum og § 85 2det Stykke, jfr. §§ 45 og 46, med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, af hvilken Straf den da tilbagestaaende Del blev ham eftergivet ved allerhøjeste Resolution af 3 April 1875, nu blive at dømme efter bemeldte Lovs § 85 2det Stykke, jfr. §§ 45 og 46, § 90, § 93 jfr. § 90 og § 156, efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

Derhos ville i Overensstemmelse med den ovennævnte Lovs § 34 være at konfiskere fornævnte Ugeblads Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23 og deriblandt de under Undersøgelsen beslaglagte Exemplarer.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Harald Frederik Valdemar Brix bør straffes med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, og derhos Ugebladet „Ravnen“s Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, deriblandt de under Undersøgelsen beslaglagte Exemplarer, konfiskeres. Saa bør og Arrestanten udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Rode og Sørensen, med 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved intet Væsentligt findes at erindre,

kjendes for Ret:

Kriminal- og Politiretens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Hindenburg og Levinsen for Højesteret betaler Tiltalte 60 Kr. til hver.

Sagen Nr. $\frac{20}{1877}$ *). Hassing-Refs Herreders Skifteret, der behandler Justitsraad J. C. Voigts Dødsbo (Højesteretssagf. Bagger)

contra

Finantsministeren paa Statskassens Vegne (Kammeradvokaten).

(Afsagt den 10 April 1877).

Fordi Ejeren af en Bondegaard, en Herredsfoged, derpaa havde havt sit Embedskontor, bortfaldt ikke den Bygningerne som Bondegaardsbygninger ifølge Fr. 1 Oktober 1802 § 35 tilkommende Frihed for Bygningsafgift. Tilbagesøgning af den for Aarene 1854—71 erlagte Afgift indrømmet Dødsboet efter vedkommende Ejer, der selv ikke havde søgt retslig Afgjørelse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Maj 1876 er saalydende:

Under nærværende Sag søge Citanterne, Hassing-Refs Herreders Skifteret, der behandler Boet efter afdøde Justitsraad, Herredsfoged Joh. Christopher Voigt, Indstævnte, Finantsministeren paa Statskassens Vegne, tilpligtet at tilbagebetale bemeldte Bo 472 Rd. 48 Sk., som af Justitsraad Voigt er erlagt i Bygningsafgift for Aarene 1854—71 af den ham dengang tilhørende Gaard i Oxenbøl By, Vestervig Sogn, Refs Herred, tilligemed 5 p. c. Rente fra Forligsklagens Dato, den 21 Septbr. 1874 til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, for hvem den konst. Kammeradvokat efter Ordre har givet Møde, har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til Kammeradvokaten.

Det er givet under Sagen, at der paa den omhandlede Gaards Jorder, som under Matr. Nr. 3 a ere skyldsatte til Hartkorn 3 Tdr. 3 Skpr. 3 Fdkr. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. og gl. Skat 27 Rd. 66 Sk., findes, foruden de til Avlingens Drift fornødne Bygninger, et større Vaaningshus, som Justitsraad Voigt har benyttet saavel til Beboelse for sig og Familie, som til Kontor, at Bygningerne først i 1853 ere ansatte til

*) H. R. T. p. 105.

Bygningsafgift, efter Branddirektørens Opmaaling til 26 Rd. 24 Sk. aarligt, samt at Justitsraad, Herredsfoged Claudi, som dengang ejede Gaarden, har svaret denne Afgift, dog kun for Aaret fra 1 April 1853 til 31 Marts 1854, men at Justitsraad Voigt, som i det sidstnævnte Aar købte Gaarden af bemeldte Claudis Enke, siden uafbrudt og uden nogen Reservation har betalt Afgiften paa Amtstuen i Thisted indtil 1871, da han afgik ved Døden.

Forsaauidt det nu til Støtte for Søgsmålet af Citanterne er anført, at den omhandlede Gaards Bygninger efter Bestemmelserne i Fr. 1 Oktbr. 1802 § 35 jfr. § 36 ikke burde have været ansatte til Bygningsafgift, da maa der vel heri gives dem Medhold, eftersom Gaarden er en Bondegaard, der ligger paa afgiftspligtige Jorder, og den Brug, der har været gjort af Bygningerne, ikke findes at kunne medføre Fortabelse af den dem som Bondegaardsbygninger ved den nævnte Lovbestemmelse hjemlede Skattefrihed. Men ganske afset fra, hvorledes dette Spørgsmaal end maatte være at besvare, vil Citanternes Paastand dog ikke kunne tages til Følge, idet Retten med Indstævnte maa være enig i, at der in casu ikke er tilstrækkelig retlig Grund til den paa-staaede Tilbagebetaling. Ved uden Reservation i en Række af Aar at betale de ommeldte Afgifter maa Justitsraad Voigt nemlig antages enten at have næret den Anskuelse, at de afkrævedes ham med Rette, eller at have foretrukket godvillig at betale fremfor at søge Spørgsmaalet om Skattens Berettigelse afgjort ved Domstolene; men i begge Tilfælde har han forspildt Krav paa Tilbagebetaling, i det sidste fordi han i saa Fald ikke har betalt af Vildfarelse og i det første, fordi han da har gjort sig skyldig i en saadan Retsvildfarelse, som efter det Foreliggende ikke bør komme ham og endnu mindre hans Bo tilgode og det saa meget mindre, som der her er Spørgsmaal om Tilbagebetaling af en, gennem en Række af Aar ydet Afgift, som det Offentlige forlængst har oppebaaret i god Tro som en det tilkommende Ret, uden at det har havt Anledning til at antage, at Justitsraad Voigt har svævet i Vildfarelse om sin Forpligtelse i saa Henseende.

I Henhold hertil vil Indstævntes Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville blive at ophæve, og kan der som Følge heraf ikke tilkjendes den konstituerede Kammeradvokat noget Salær. Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, bør for Citanterne, Hassing-Refs Herreders Skifterets Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom antaget kunde den Omstændighed, at afdøde Herredsfoged Voigt havde sit Embedskontor i Vaaningshuset paa den ham tilhørende under Sagen omhandlede Bondegaard, ikke medføre, at den i Fr. 1 Oktober 1802 § 35 indeholdte Hovedregel om Bondegaardsbygningers Fritagelse for Bygningsafgift skulde tabe sin Anvendelighed og bemeldte Vaaningshus derimod blive at henhøre til de i Fr.s § 36 omhandlede andre Bygninger, som ere afgiftspligtige. Der har som Følge heraf ikke været Hjemmel for den i Dommen ommeldte Bygningsafgifts Optrævning for Aarene 1854—71, og da der mangler Retsgrund for, at Statskassen skulde beholde det af samme saaledes urettelig oppebaarne Beløb, saameget mere som den ved Optrævningen begaaede Urigtighed maa tilskrives det Offentlige — hvorhos bemærkes, at der efter det Oplyste ikke kan lægges nogen Vægt paa, at afdøde Voigt ikke i sin Tid har søgt at opnaa Domstolenes Afgjørelse af det paagjældende Spørgsmaal — maa Citanternes Paa-stand om af Statskassen at erholde tilbagebetalt de paa-stævnte 472 Rd. 48 Sk. eller nu 945 Kr. med Renter fra Forligsklagens Dato tages til Følge. Processens Omkostninger for begge Retter blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte bør til Citanterne betale 945 Kroner med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 21 September 1874 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Sagen Nr. $\frac{116}{1877}$ *).

Advokat Klubien Aktor

contra

Arrestanten August Theodor Ottendal
eller Ottendahl (Def. Adv. Halkier).

(Afsagt den 16 April 1877).

Strfl. § 168 jfr. § 46 anvendt mod en Tiltalt for Voldtægtsforsøg mod et 6aarigt Pigebarn. Spørgsmaal om det tilvejebragte Bevis var tilstrækkeligt.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Marts 1877 er saalydende:

August Theodor Ottendahl — der er født i Aaret 1851 og som, foruden at have været straffet nogle Gange for Overtrædelser af Loven af 3 Marts 1860, er anset ved Bølling og Nørre Herreders Extraretsdom af 30 Marts 1872 efter Straffelovens § 168 tildels sammenholdt med § 46 samt efter § 228 og Lov 3 Marts 1860 §§ 1 og 3 med Forbedringshusarbejde i 5 Aar, og ved Silkeborg Birks Extraretsdom af 5 Oktober 1875 for Vold imod en Politibetjent med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage — tiltales under denne Sag for Voldtægt eller ialfald et Forhold, der gaar ind under Straffelovens § 173, og for Attentat i lignende Retning samt for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse, men efter den Maade, hvorpaa Sagen foreligger Overretten til Paakjendelse, bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om Tiltaltes Forhold imod et den 18 Oktober 1870 født Pigebarn, som han den 5 Oktober f. A. om Eftermiddagen, da han efter sit Anbringende agtede sig fra Varde til Silkeborg, traf paa Landevejen i Nærheden af den førstnævnte By.

I denne Henseende har bemeldte Barn — om hvilket Forhørsdommeren og Retsvidnerne til Politiprotokollen have attesteret, at hun efter sin Alder er usædvanlig udviklet, og at hendes Forklaringer under Sagen vare afgivne med en Tydelighed og Bestemthed, der gjorde Indtrykket af Paalidelighed og sikker Iagttagelse af det, hvorom hun talte — forklaret, at Tiltalte, medens hun, der den nævnte Dag vogtede

*) H. R. T. p. 122.

sine Plejeforældres Kør paa Heden i Nærheden af Landevejen, stod i Vejgrøften, kom hen og satte sig ved hendes Side, samt at han, da hun lidt efter gik op af Grøften for at se efter Køerne, greb hende i Benene og kastede hende om i Grøften, hvorefter han, der imidlertid havde faaet sine Benklæder næsten opknappede, kastede sig over hende. Medens han derpaa med den ene Haand fuldførte Opknappingen af sine Benklæder og med den anden Haand holdt hendes Ben, stødte han hende paa Kjønsdelene og — som hun har udtrykt sig — helt op i Livet, hvilket gjorde meget ondt; hun kunde imidlertid ikke se, hvormed han saaledes stødte hende, men véd kun, at det ikke var med Hænderne, da hun hele Tiden saa' disse. Tiltalte holdt hende for Munden, saa at hun ikke kunde skribe, og da hun benyttede et Øjeblik, hvori hun fik Luft derved, at han tog Haanden fra hendes Mund til at skribe, jog han en Finger ned i hendes Hals, ligesom han under hendes Bestræbelser for at komme fra ham stødte hende paa Navlen og rev hende med Neglene i Ansigtet.

Ifølge en af Distriktslægen, der den paafølgende Dag undersøgte Barnet, afgiven og under Sagen fremlagt Erklæring fandtes hendes Kjønnsdele noget svulne og ømme indvendig, hvor den saakaldte Hymen var udreven og Indgangen til Skeden saa udvidet, at den med Lethed kunde optage Spidsen af Pegefingeren, hvorhos der saas lidt stærknet Blod paa det nævnte Sted og mere i Kjønnsdelenes Nærhed, især paa Skamlæbernes Rande, og det hedder derhos i Erklæringen, at det af det Anførte maatte sluttes, at der havde fundet Vold Sted ved Indbringelse af et Legeme i Barnets Kjønnsdele, ligesom Distriktslægen i en senere Erklæring af 16 December f. A. har tilføjet, at det imod det sexaarige Barn, hvis Kjønnsdele vare snevre, udviste Forhold ikke kunde anses at være foregaaet paa nogen anden Maade end ved egentlig Vold ved Indbringelse af det mandlige Lem i Barnets Kjønnsdele, og at Mishandlingens Beskaffenhed vidnede om, at den havde medført betydelige Smerter for Barnet. Løvrigt maa det efter Sagens Oplysninger antages, at den imod Barnet forøvede Vold ikke har efterladt vedvarende skadelige Følger for hendes Sundhed.

Tiltalte har vedblivende benægtet at have gjort sig skyldig i noget ulovligt Forhold imod Barnet, idet han nærmere har anbragt, at han, der den paagjældende Dag var noget

beruset, var i Nærheden af det Sted, hvor den lille Pige stod, gaaet ned i Vejgrøften for at sove, at Barnet derpaa var kommen hen til ham for at spørge, hvad Klokken var, og at han derefter havde lagt sig ned i Grøften og var falden i Søvn og først vaagnede, da Barnets Plejemoder kom tilstede og skjældte ham ud, fordi han, som hun sagde, havde handlet ulovligt mod Barnet.

Ligesom imidlertid Pigebarnets tolvaarige Plejebroder har udsagt, at han den paagjældende Dag, da han, der var ude i Heden for at slaa Lyng, opsøgte sin Plejesøster og kom til det Sted, hvor hun skulde være, traf Tiltalte liggende ovenpaa Barnet og hørte dette skrige svagt, og at han herover blev saa forskrækket, at han strax løb hjem og berettede, hvad han havde set, til sin Moder, saaledes har denne edelig forklaret, at hun, der strax efter at være af Drengen underrettet herom, gik til Stedet, sammesteds traf Tiltalte i Færd med at bedrive Utugt med Pigebarnet, at Tiltalte, der ikke havde bemærket hendes Komme, førend hun talte til ham, strax da dette skete, sprang op, og at han da havde sin Buxeklap nedslaaet, ligesom Pigebarnets Klæder vare opsmøgede og hendes Klædedragt i det Hele i Uorden, — hvad efter Sagens Oplysninger ogsaa var Tilfældet, da Barnet ganske kort efter blev set af andre Personer — idet hendes Kaabe var revet op foran i Halsen og hendes Hue revet af Hovedet, ligesom Barnet havde tabt sine Træsko og sin ene Strømpe. Vidnet tog nu Barnet med sig og gik med det ad Landevejen nord paa henimod et nærliggende Hus, fulgt i nogen Afstand af Tiltalte, der imidlertid, da de vare komne tæt til bemeldte Hus og Vidnet beordrede Barnet at løbe hen for at kalde Folk tilstede, tog Flugten ind over Heden, men blev forfulgt af to tilstedekomne Mænd og kort efter grebet.

Efter Sagens Oplysninger blev Barnet, kort efter at det Omforklarede var passeret, afklædt og nærmere undersøgt, og fandtes da saavel hendes Særk som hendes Ben, navnlig paa Indersiden af Laarene, stærkt besudlede af friskt Blod, og da det derhos maa antages, at der paa den Tid, da den omhandlede Voldsgjerning imod Barnet maa være forøvet, ikke har været Andre sammen med hende end Tiltalte, findes det efter Alt, hvad der saaledes er fremkommet, at maatte anses tilstrækkelig godtgjort, at han — der, som meldt, tidligere har været straffet for Voldtægt, og som derhos i Aaret 1875 har været under Undersøgelse som mistænkt for forsøgt Vold-

tægt imod et tolvaarigt Pigebarn, uden at det dog den Gang lykkedes imod hans Benægtelse at tilvejebringe Bevis imod ham — har tilføjet Barnet den Overlast, hvoraf det som meldt senere samme Dag og den paafølgende Dag bar Spor, og at Saadant er sket under Forsøg fra hans Side paa ved Vold at tiltvinge sig Samleje med hende, hvorimod det ikke er godtgjort, at Samlejet er blevet fuldbyrdet.

For sit omhandlede Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 168 jfr. § 46 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte August Theodor Ottendahl bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 4 Aar. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor for Underretten 12 Kr., til Defensor samme- steds 10 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Justitsraad Neckelmann og Prokurator Fasting, 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog saaledes at Straffetiden findes at burde bestemmes til 5 Aar.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 5 Aar. I Salarium til Advokaterne Klubien og Halkier for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. 18877*).

Etatsraad Buntzen Aktor
contra

- 1) Valgmenighedspræst V. Birkedal,
- 2) Sognepræst Sveistrup, 3) residerende Kapellan Dr. phil. Helveg,
- 4) Sognepræst Melby, 5) Sognepræst Clausen, 6) Sognepræst Knudsen,
- 7) Sognepræst Conradsen, 8) Valgmenighedspræst Lund, 9) Sognepræst Lillelund, 10) residerende Kapellan Jacobsen, 11) Vicepastor Bredsdorff og 12) Sognepræst Wagner (Def. Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 18 April 1877).

Flere Præster, som imod L. 2—3—2 og Kirkeritual af 25 Juli 1685 Kap. X uden særegen Bemyndigelse havde ordineret en Mand til Præst for en Frimenighed i Nordslesvig, ansete efter Strfl. § 141.

Ribe Stifts Landemodsrets Dom af 27 April 1876 er saalydende:

Efter at nærværende Sag, hvorunder Valgmenighedspræst Birkedal i Ryslinge, Sognepræst Sveistrup i Veien, residerende Kapellan Helveg i Odenst, Sognepræsterne Melbye i Asperup, Clausen i Ryslinge, Knudsen i Lejrskov, Conradsen i Hvirring, Valgmenighedspræst Lund i Østerjølby, Sognepræst Lillelund i Frøslev, residerende Kapellan Jacobsen i Nykjøbing, Vicepastor Bredsdorff i Jernved og Sognepræst Wagner i Alminde tiltales: Førstnævnte, Valgmenighedspræst Birkedal, for den 30 Juli 1874 i Askov Folkehøjskoles Forsamlingsaal at have ordineret Seminarist Cornelius Appel af Rødding i Hertugdømmet Slesvig til at være Præst for en Frimenighed i Nordslesvig og de øvrige nævnte Tiltalte for Delagtighed heri, og derhos Valgmenighedspræst Lund og Sognepræst Knudsen for henholdsvis at have holdt Skriftetale og administreret Nadverens Sakramente, under 30 Juli f. A. var bleven paadømt ved Provsteretten, er denne Sag ifølge Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 19 August f. A. til Biskoppen over Ribe Stift bleven indanket for

*) H. R. T. p. 126.

Landemodet, som ogsaa samtlige Tiltalte have erklæret sig utilfreds med Provsteretsdommen og begjært samme appelleret.

Sagens Omstændigheder og de Forhold, som hidførte Seminarist Appels Indvielse til Præst, ere ifølge Sognepræst Sveistrups Indledningstale paa Askov Folkehøjskole og de iøvrigt fremkomne Oplysninger i det Væsentlige følgende.

Da Tiltalte Sveistrup, nu Sognepræst til Veien-Læborg, var bleven afskediget fra det Embede, han beklædte i Hertugdømmet Slesvig som Sognepræst for Rødding og Skrave Menigheder, samlede der sig en Kreds om ham, for hvilken han afholdt Husandagt, hvorhos han med Nadveren betjente dem, der attraaede det, i Veien Kirke, hvor han ogsaa en Tidlang foretog Daab af Børn af slesvigske Forældre, indtil han, da Sognepræsten i Veien formedelst Paaklage ikke længere turde tillade saadant, maatte ophøre dermed, hvorefter han døbte saadanne Børn hjemme i Husene. Med denne Virksomhed maatte han imidlertid ophøre, da han paadrog sig et Forbud imod at foretage nogensomhelst „ministeriel Handling“ med Medlemmer af den evangelisk-lutherske Kirke i Slesvig-Holsten, hvilket Forbud medførte, at Familier udtraadte af den preussiske Landskirke, hvorved de opnaaede at kunne lade deres Børn døbe af Sveistrup, uden at hint Forbud rammede ham. Han ansøgte og erholdt derefter Præsteembedet i Veien, hvor han troede at kunne være Menigheden i Slesvig til bedst Tjeneste, og der med Nadver og Daab kunde betjene dem, der udtraadte af den preussiske Landskirke, medens han ansaa det for en følgelig Sag, at Seminarist Appel vilde optage hans Gjerning i Søndagsforsamlingerne.

Saaledes gik det i 4 Aar. Prædikergjerningen overtog Appel ved Siden af hans Skolegjerning; Daab og Nadver blev hovedsagelig søgt i Veien Kirke; men Sveistrup gjæstede ogsaa sønderjydske Kredse og døbte og holdt Nadver for dem, indtil han derved paadrog sig en Bøde, og der udkom et Forbud, at ingen dansk Præst turde tale derovre i nogen gudstjenstlig Forsamling, hvad enten denne bestod af Udtraadte eller Ikke-Udtraadte. Derefter opstod da hos den i Nordslesvig dannede Frimenighed eller de af Landskirken for Slesvig og Holsten Udtraadte Ønsket om at faa indrettet en fuldstændig Gudstjeneste, og de henvendte en Begjæring til Appel om at søge Indvielse hos danske Præster og saa overtage den hele Præstegjerning iblandt dem, eller som det i det saakaldte Kaldsbrev hedder: „hos Trosfæller i Kongeriget Danmark, som har modtaget Indvielse til Embedet som

Guds Ords Tjenere og Forvaltere af Herrens Daab og Nadvere, at søge en lignende Indvielse.“

Da dette Ønske var kommet Birkedal for Øre, lod han Appel vide, at han var villig til at præstevie ham, og da dette ikke, som oprindeligt paatænkt, kunde ske i Rødding, formedelst det udstedte Forbud, fremkom fra Appel Anmodning eller Forslag til Forstanderen ved Askov Folkehøjskole om, at Præstevielsen maatte foregaa der, hvilket indrømmedes, og ved et Møde hos Appel, hvor Sveistrup var tilstede, bestemtes den 30 Juli 1874 til Handlingens Foretagelse.

Sveistrup udfærdigede Indbydelser til at møde ved Ordinationen til samtlige Tiltalte, undtagen Wagner, med Anmodning til dem Alle undtagen Bredsdorff om at modtage Præstekjoler. Det blev forud vedtaget, at Sveistrup skulde holde Indledningstalen og Lund forvalte Alterens Sakramente, medens de øvrige Forretninger fordeltes umiddelbart før Ordinationen, hvorved det da overdroges Knudsen at uddele Nadveren, som ogsaa det da besluttedes, at Appel skulde være iført Præstedragt. Samtlige Tiltalte mødte i Ornat.

Præstevielsen fandt derefter Sted i Askov Folkehøjskoles Forsamlingssal i Overværelse af Medlemmer af den Menighed, som havde valgt Appel, og en Del af Befolkningen fra Slesvig og Kongeriget. Handlingen bestod i, at Valgmenighedspræst Lund holdt en Skriftetale for dem, som ønskede at forberedes til Nadveren, at Melby holdt Indgangsbønnen, at Sveistrup holdt en Indledningstale og oplæste et saakaldet Kaldsbrev for Appel, underskrevet af 4 Mænd af de Udtraadte, hvorefter Birkedal forrettede Indvielsen, idet han begyndte med en Messe, holdt en Prædiken og derefter forelagde Appel de Spørgsmaal, som ere anførte i det af de Tiltalte med flere af de Tilstedeværende underskrevne Brev af 30 Juli 1874, som er optaget i Provsteretsaktens Bilag Nr. 11 — hvorpaa han modtog Appels Svar med „Ja“, og i Forening med de øvrige Underskrivere hans Haandslag. Og hedder det videre i nævnte Brev, at Birkedal „med Haandspaalæggelse overgav ham (Appel) det hellige Prædikeembede efter den apostoliske Skik i Navnet Gud Faders, Søns og Helligaands, og gav ham Magt og Myndighed til herefter som en ret Guds og Jesu Christi Tjener at prædike Guds Ord hemmelig og aabenbar i Kirken, at uddele de højværdige Sakramenter efter Christi egen Indstiftelse, at binde Synden paa den Halstarrige og løse den paa den Bodfærdige, og ellers Alt, hvad dette Guds hellige Kald vedkommer, efter Guds Ord og vor kriste-

lige Skik og Brug“. Og udtaltes sluttelig i Brevet, „at Appel paa denne Maade er bleven indviet til Guds-Ordets Forkynder og Sakramenternes Forvalter i den Kreds, som dertil har kaldet ham“.

Efter at Appel derpaa havde holdt en Prædiken, forrettede Sognepræst Knudsen Tjenesten ved Uddelingen af Nadveren og Messen, hvornæst Sognepræst Clausen sluttede med den sædvanlige Bøn.

Som Legitimation for den af de Tiltalte saaledes foretagne Handling er i det Væsentlige anført: at de ved at foretage Seminarist Appels Ordination eller Indvielse til Præst have handlet i god Tro om deres Berettigelse dertil eller om Lovligheden deraf; at de derved ere optraadte ikke som Præster eller Embedsmænd i den danske Folkekirke, men kun som private Mænd, som Medlemmer af den almindelige kristelige Kirke; at der ikke i den danske Lovgivning findes noget Forbud mod Foretagelsen af en Ordination eller Præstevielse som af dem foretaget; og at der ialfald var en Nødstilstand tilstede i Hertugdømmet Slesvig, som maatte hjemle deres Optræden og Handling som Nødhjælp.

Forsaavidt de Tiltalte have paastaet, at de have handlet i god Tro, da skal bemærkes, at de ikke kunde være uvidende om, at den foretagne Handling, som Sveistrup selv i sin Indledningstale betegner som en „blandt os ny og ualmindelig Handling“, er aldeles afvigende fra vor Kirkes Skik og Orden, saa at der nødvendig maatte ialfald opstaa Tvivl om dens Lovlighed. Og naar desuagtet ikke én af de 13 Præster, som gik til et saa usædvanligt Skridt, ses at have fundet sig foranlediget til hos deres geistlige Foresatte, Provst eller Biskop, af hvis Virksomhed det maa anses som en særlig Del at yde de dem underlagte Præster Raad og Vejledning i tvivlsomme Tilfælde, at søge Bekræftelse paa deres formentlige Berettigelse til slig „ny og ualmindelig“ Handling, — at ikke én af dem ses at have fundet sig opfordret til at sætte deres Foresatte i Kundskab om, at de gik til en Handling, der formentlig er enestaaende i den danske Kirke, — saa taber Paaberaabelsen af god Tro sin Betydning.

Naar de Tiltalte have fremhævet, at de ved den foretagne Ordination ikke ere optraadte som Præster og Embedsmænd, men som private Mænd, som Medlemmer af den almindelige kristelige Kirke, da kan Lødemodet efter Alt, hvad der er fremkommet, ikke indrømme denne Paastånd nogensomhelst Betydning som Hjemmel for den foretagne Ordination. De

Tiltalte ere i enhver Henseende med Hensyn til denne optraadte som Præster. De gave Møde i deres Embedsdragt, og de vare af Indbyderen Sveistrup ligefrem opfordrede til at medtage denne. Den Paagjældende, Seminarist Appel, optraadte i Præstekjole, hvortil han forevrigt maatte være uberettiget, saameget mere som det maa antages at have været en dansk Præsts laante Ornat, da det ses af Akterne, at han ikke var belavet paa at møde i Ornat. De Tiltalte forbandt Nadverens Sakramente med Indvielsen. De Udtraadte i Slesvig havde udtrykkelig begjært af Appel, at han vilde søge Indvielse hos danske Præster. I det saakaldte Kaldsbrev henvendte de til ham Begjæring om, at han hos Trosfæller i Kongeriget Danmark, som have modtaget Indvielsen til Embedet som Guds Ords Tjenere og Forvaltere af Herrens Daab og Nadvere, vilde faa en lignende Indvielse, for at han i deres Midte kunde øve en fuldstændig Præstegjæring. De Tiltalte maa saaledes anses for at have foretaget den hele Indvielsehandling og de dermed forbundne ministerielle Forretninger, Skriftemaalet og Uddelingen af Nadveren, ligefrem som Præster, og det vilde være den fuldstændigste Modsigelse, dersom en Præst, en Embedsmand, kunde udøve embedsmæssige Handlinger, og derved vilkaarlig og efter Godtbefindende skulde kunne sige, snart, at han handlede som Embedsmand, snart som Privatmand, snart som Præst i Folkekirken, snart staaende udenfor Folkekirken som Medlem af den almindelige kristne Kirke. Konsekvenserne heraf vilde føre til en Opløsning af den legale Ordning. En Præst, en Embedsmand, vilde da til enhver Tid kunne skyde sig ind under denne Dobbeltthed. De Tiltalte kunne kalde sig Medlemmer af den almindelige kristelige Kirke, men danske Præster ere de kun i den danske Folkekirke. Den foretagne Ordination kan Landemodet saaledes kun betragte som foretaget af de Tiltalte som danske Præster i Folkekirken.

Naar de Tiltalte anføre, at der i den danske Lovgivning ikke findes noget Forbud mod Foretagelsen af en Ordination eller Præstevielse som af dem foretaget, og at deres Forhold derved altsaa ikke kan anses strafbart, da skal bemærkes: Christian V.s danske Lov 2—3—2 henlægger Præstevielsen til Biskopperne, og 2—3—9 bestemmer, at Ingen maa til Præsteembedet indvies, uden han til noget vist Kald eller Embede er kaldet. Dette er Grundlaget og Grundreglen for Præsteindvielsen eller Ordinationen i den danske Folkekirke; i denne er ingen anden gejstlig Embedsmand end Biskoppen

eller ialfald under hans Forfald hans Vikarius erkjendt be-
rettiget til at foretage Præsteindvielse. Men naar de Tiltalte
da have villet gjøre gjældende, at de ved den af dem paa
Askov Folkehøjskole foretagne Præsteindvielse ikke ere op-
traadte som Præster i den danske Folkekirke, men kun som
Privatmænd, som Medlemmer af den almindelige kristne
Kirke, og at de ikke have indviet den Vedkommende til
noget Embede i Folkekirken, saa er den første Paastand,
som ovenfor paavist, i fuldstændig Modsigelse med den hele
Handlings baade ydre og indre Form; og naar de saaledes
som Præster have foretaget Præsteindvielsen, da have de
derved tiltaget sig en Myndighed, som ikke ifølge deres
Embedsstilling tilkom dem. Og naar de inhærere, at de som
Privatmænd have foretaget den, saa vilde de desuden derved,
under Hensyn til Præsteindvielsens hele betydningsfulde Ka-
rakter for den danske Kirkes Orden og Organisation, have
gjort sig skyldige i et Forhold, der vel i endnu højere Grad
maatte falde tilbage paa dem som Præster. Og hvad det
videre Anførte angaar, da have de Tiltalte selvfølgelig ikke
indviet eller kunnet indvie Appel til noget Embede i Folke-
kirken, som ogsaa udtrykkelig er bemærket i Sveistrups Ind-
ledningstale og i det af de Tiltalte med Flere underskrevne
Brev af 30 Juli 1874. Men naar det da, forsaavidt Ind-
vielsen er sket med Hensyn til en Menighed udenfor den
danske Folkekirke, eller vel rettere til Udtraadte af en uden-
rigsk Statskirke, under Defensionen for Provsteretten er frem-
hævet, at den øverste danske Kirkemyndighed af politiske
Hensyn ikke vilde have kunnet ordinere en Mand til dansk
Præst syd for Grænsen, og at derfor de Tiltalte ere traadte
til paa egen Haand, saa fremtræder derved kun yderligere
det Selvmodsigende i de Tiltaltes hele Forhold i nævnte Hen-
seende. Loven hjemler ikke en Præst i den danske Folke-
kirke Ret til overhovedet at foretage Ordination eller Præste-
indvielse, hvad enten i eller udenfor Folkekirken, eller til
ved Præsteindvielse at forsyne Udlandet med Præster; der
behøves herimod ikke noget almindeligt Forbud, men der
vilde tvertimod hertil udfordres enten en almindelig legal Be-
rettigelse, som ikke er tilstede, eller en for det enkelte Til-
fælde særlig dertil givne Bemyndigelse. Et særligt Forbud
kunde der selvfølgelig ikke være Tale om, da den foretagne
Ordination ikke ses at være bragt til rette vedkommende
Foresattes Kundskab, — en Undladelse, hvis Motiv synes at
skulle antydes ved de Udtryk i Defensionen for Provsteretten:

„hvorfor sætte Regjeringen i Forlegenhed.“ Vilde man erkjende de Tiltalte Berettigede til den af dem i Askov foretagne Ordination, saa maatte det ogsaa staa enhver enkelt Præst i den danske Folkekirke frit for efter sit individuelle Skjøn at bedømme Kvalifikationen til at opnaa Ordination udenfor Folkekirken, og efter eget Skjøn og Godtbeholdende paa egen Haand at foretage denne, og konsekvent maatte dette da ogsaa være Tilfældet, hvad enten den Paagjældende skulde optræde for en udtraadt Menighed indenfor eller udenfor Landets Grænser; men til hvilken Opløsning i de kirkelige Forhold Saadant vilde føre, behøver ingen Udvikling. At et større Antal Præster have deltaget i oftnævnte Ordinationshandling, er saa langt fra at gjøre den berettiget eller at diskulpere de Tiltalte, at dette meget mere maa fremtræde som graverende. Den foretagne Præsteindvielse, hvortil de Tiltalte hverken have haft almindelig i Lovgivningen hjemlet Berettigelse eller særlig dem givne Bemyndigelse, kan saaledes kun anses som en af danske Præster tiltagen uhjemlet Myndighed, og som et Brud paa den danske Kirkes Skik og Orden, som danske Præster ere pligtige at respektere.

At paaberaabe en Nødstilstand i Hertugdømmet Slesvig som Hjemmel for de Tiltalte til en Virksomhed, hvortil de som Embedsmænd forøvrigt ikke vare berettigede, kan kun anses som aldeles ubeføjet og i sine Konsekventser højst betænkeligt.

Landemodet maa i Henhold til Foranstaaende anse de Tiltalte for ved den af dem foretagne Ordination i Askov at have tiltaget sig en Myndighed, som ikke ifølge deres Embedsstilling tilkom dem, og derved at have krænket det Offentliges Rettigheder, hvorfor Strafansvar ved Provsteretsdommen rettelig maa anses at være paalagt dem ifølge almindelig borgerlig Straffelov af 10 Februar 1866 § 141.

For Valgmenighedspræst Lunds og Sognepræst Knudsens Vedkommende, forsaavidt de ere blevne specielt tiltalte for deres Forhold ved Forvaltningen af Alterens Sakramente, findes der under Hensyn til den hele fælles Virksomhed ikke Anledning til at gjøre særligt Strafansvar gjældende.

Med Hensyn til den Straf, de Tiltalte, af hvilke Birkedal tidligere har været tiltalt, nemlig for en Bladartikel, men blev frifunden, dog med Paalæg af Sagens Omkostninger, saaledes som i Provsteretsdommen anført, ved deres ovenmeldte Forhold have paadraget sig, da formenes, at de ved Provsteretsdommen rettelig derfor ere ansete med Bødestraffe, mod

hvis Størrelse for hver af de Tiltaltes Vedkommende ikke findes Noget at erindre*), ligesom det ogsaa vil kunne have sit Forblivende ved Dommens Bestemmelser med Hensyn til Aktionens Omkostninger.

Provsteretsdommen vil saaledes være at stadfæste, hvorhos de Tiltalte ville have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Landemodet 80 Kr. til hver, som af de Tiltalte, Valgmenighedspræst Birkedal og Sognepræst Sveistrup, udredes En for Begge og Begge for En med Halvdelen og af de øvrige Tiltalte En for Alle og Alle for En med den anden Halvdel. Sagforelsen for Landemodet har været forsvarlig.

Thi kjendes for Ret: Provsteretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Landemodet, Prokuratorerne Ferslev og Bøggild, betale de Tiltalte 80 Kr. til hver, som af de Tiltalte, Valgmenighedspræst Birkedal og Sognepræst Sveistrup, udredes En for Begge og Begge for En med Halvdelen og af de øvrige Tiltalte En for Alle og Alle for En med den anden Halvdel. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved den foretagne, i den indankede Dom fremstillede Præsteindvielseshandling maa de Tiltalte, uden Hensyn til at det kun tilsigtedes, at den Mand, der indviedes til Præstegjerning i den evangelisk-lutherske Kirke, skulde udøve saadan Virksomhed udenfor Landets Grænser, anses at have gjort Brud paa den i Medfør af Lovens 2—3—2 og Kirkeritualet af 25 Juli 1685 Kap. X jfr. Fr. 16 Januar 1686 her gjældende kirkelige Orden og Skik, hvorefter Indvielse til Præst i den evangelisk-lutherske Kirke, hvor ikke en særegen Bemyndigelse dertil er given Andre, her i Landet kun kan foretages af en Biskop. Det maa derfor billiges, at de Tiltalte, der som Præster i den danske Folkekirke maatte være særlig opfordrede til at overholde dens Regler, ved den indankede Dom ere ansete med Straf i Henhold til Straffelovens § 141. Efter Sagens

*) Ved Malt m. ff. Herreders Provsterets Dom af 30 Juli 1875 vare Præsterne Birkedal og Sveistrup ansete hver med en Bøde af 400 Kr., og de øvrige Tiltalte hver med en Bøde af 200 Kr. eller subsidiært med simpelt Fængsel henholdsvis i 30 Dage og 15 Dage.

Omstændigheder, navnlig i Betragtning af, at de Tiltalte maa antages at have handlet i god Tro, findes Straffene dog at kunne bestemmes til Bøder af 200 Kr. for Birkedal og Sveistrup og af 100 Kr. for hver af de andre Tiltalte, eller i Mangel af Betaling i rette Tid af disse Bøder, til simpelt Fængsel i henholdsvis 20 og 10 Dage. Sagens Omkostninger, derunder de ved Landemodets Dom fastsatte Salarier og det af Aktor for Højesteret begjærte Salarium, findes at burde udredes af samtlige de Tiltalte in solidum.

Thi kjendes for Ret:

Valgmenighedspræst Birkedal og Sognepræst Sveistrup bør til Statskassen bøde hver 200 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. De øvrige Tiltalte bør hver til Statskassen bøde 100 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden fornævnte Frist hensættes i simpelt Fængsel i 10 Dage. Saa bør de Tiltalte og En for Alle og Alle for En betale Sagens Omkostninger, derunder de i den indankede Dom bestemte Salarier og i Salarium til Etatsraad Buntzen for Højesteret 60 Kr.

Sagen Nr. ¹²⁵/₁₈₇₇ *).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Karen Hanne Nielsine Hansen (Def.
Adv. Halkier).

(Afsagt den 23 April 1877).

En tiltalt Pige, som, umiddelbart efter at have bundet en anden Piges Hænder, mishandlede denne Pige ved Slag tildels med en Jernalen samt strax derefter atter løste hende, anset efter Strfl. §§ 203 og 211.

*) H. R. T. p. 138.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 Febr. 1877 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Karen Hanne Nielsine Hansen efter Straffelovens §§ 203 og 211.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse, der stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, er det tilstrækkeligt godtgjort, at hun — der, medens hendes daværende Husbond, Gaardejer Olsen af Stentinget, og dennes Hustru den 15 Oktbr. f. A. vare fraværende, havde, for at straffe bemeldte Ægtefællers 15aarige Plejedatter Petrine Elisabeth Jensen, fordi denne havde nægtet at udføre et hende paalagt Arbejde og været tvær — hvad Petrine E. Jensen imidlertid har benægtet at have været Tilfældet — besluttet at binde Sidstnævnte til et Træ i Haven, men igjen havde maattet opgive dette, fordi Tiltaltes Søster ikke vilde hjælpe hende hermed — har, da hun senere traf Petrine E. Jensen siddende paa en Stol i Dagligstuen, bagfra taget fat i hendes Hænder og med Bistand af sin ovennævnte Søster bundet dem paa Ryggen med et Strømpebaand, hvorefter Tiltalte med Haanden tildelte Petrine E. Jensen nogle Slag i Hovedet og Ansigtet. Efter at Sidstnævnte derpaa var falden om paa Stuens Stengulv, vedblev Tiltalte at slaa hende i Hovedet, saa at dette gjentagne Gange stødte mod Gulvet, hvorhos Tiltalte med en Jernalen, der var en halv Tomme bred foroven og noget smallere forneden samt i dens hele Længde knap en halv Tomme tyk, gav Petrine E. Jensen, medens denne endnu laa paa Gulvet, en Del Slag over Ryggen og Armene, hvorefter Tiltalte løste hendes Hænder og forlod hende. Tiltalte har vel forklaret, at hun havde Gaardejer Olsens Tilladelse til, om fornødent, at revse Petrine E. Jensen, men dette Anbringende, som derhos er benægtet af Gaardejer Olsen, vil navnlig efter Beskaffenheden af den mod Petrine E. Petersen udøvede Vold ikke kunne komme i videre Betragtning.

Ifølge en af vedkommende Distriktslæge den 22 Oktbr. f. A. udstedt Erklæring fandtes der ved en samme Dag foretagen Undersøgelse af Petrine E. Jensen paa Ryggen en stor grønfarvet Plet, der strakte sig i en Størrelse af 3 til 4 Haandflader over begge Skulderbladene samt Mellemrummet mellem dem, og paa høire Overarm en stor mørkfarvet Plet, hvorhos Ansigtet omkring Øjnene var lidt affarvet og hævet. Med Hensyn til, at Petrine E. Jensen har udsagt, at der paa Gulvet, hvor hun laa, fandtes noget Blod, som hun antager at være flydt ud af hendes Mund, samt at hun i den

første Tid efter at hun var bleven slaaet, har befundet sig ilde, idet hun navnlig har havt Smerter i Hoved og Ryg, ikke har kunnet spise og i to Dage har havt Opkastninger samt af og til har maattet holde Sengen, udtales det fremdeles i bemeldte Lægeerklæring, at der er Tegn paa, at der i den højre Lunge havde været og endnu fandtes nogen Blodkongestion, hvilken saavel som Petrine E. Jensens hele lidende Tilstand sandsynligt stammede fra de hende tildelte Slag paa Ryggen, idet det ikke syntes urimeligt, at disse havde fremkaldt Bristningen af et Blodkar i Lungen, hvorfra da det paa Gulvet fundne Blod havde hidrørt. Efter Lægens Formening var der imidlertid Rimelighed for, at den Petrine E. Jensen tilføjede Vold ikke vil efterlade vedvarende skadelige Følger, og i et den 6 Novbr. f. A. optaget Forhør har hun selv erklæret, at hun dengang ikke mærkede nogen videre Følger af den lidte Overlast.

For det ovenomhandlede af Tiltalte udviste Forhold er hun, der er født den 19 August 1855 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, ved Underrettsdommen retteligen anset efter Straffelovens §§ 203 og 211, men Straffen, der ved bemeldte Dom er fastsat til Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, findes efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til samme Slags Fængsel i 4 Gange 5 Dage. Med denne Forandring i Henseende til Straffetiden vil Underrettsdommen, hvis Bestemmelser angaaende den Petrine Elisabeth Jensen tilkjendte Erstatning samt Aktionens Omkostninger billiges, saaledes være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog saaledes at Straffetiden bestemmes til 4 Gange 5 Dage. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Isaacsen og Fasting, betaler Tiltalte 10 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Levinsen og Halkier for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877*). Tjenestepige Ane Birgitte Nielsen
(Adv. Brock)

contra

Forpagter Sejer Mikkelsen (Ingen).

(Afsagt den 25 April 1877).

At en Husbond, da hans Tjenestepige den 1 Maj om Formiddagen erklærede strax (i Utide) at ville forlade Tjenesten og fordrede sin Løn for sidste Halvaar, havde betydet hende, at han vilde tilbageholde Lønnen til Sikkerhed for, at hun ikke forlod Tjenesten, ikke fundet at berettigede Pigen til at gaa af Tjenesten. Det forløbne Halvaars Løn anset forbrudt ved Pogens Bortgang.

Viborg Landsoverrets Dom af 1 Novbr. 1875 er saalydende:

Under nærværende Sag har Indstævnte, Tjenestepige Ane Birgitte Nielsen, der af Citanten, Forpagter Sejer Mikkelsen af Mosegaard, var fæstet til at tjene ham for Tiden fra 1 Novbr. 1874 til 1 Novbr. 1875 for en Løn af 50 Rd., under Paaberaabelse af, at hun den 1 Maj d. A. forgjæves har af Citanten forlangt sin Løn for det da forløbne Halvaar udbetalt, og at hun derfor den næste Dags Morgen, idet Citanten ej heller da betalte hende hendes Løn, har forladt sin Tjeneste, i 1ste Instans ved Politiretten paastaaet Citanten tilpligtet at betale sig den til 1 Maj forfaldne Løn 25 Rd. eller 50 Kr. Citanten har derimod paastaaet sig frifunden, idet han har gjort gjældende, at Indstævnte allerede den 1 Maj d. A. har uden lovlig Grund forladt sin Tjeneste og derfor formentlig har forbrudt sin Løn for det forudgaaende Halvaar, hvorhos han efter anlagt Kontrasøgsmaal har i Henhold til Tyendelovens § 47 paastaaet Indstævnte anset med en Bøde samt tilpligtet at betale sig et halvt Aars Løn med 50 Kr.

Ved Politiretsdommen er Kontrasøgsmaalet afvist, hvorhos Citanten under Hovedsøgsmaalet er tilpligtet at betale Indstævnte 50 Kr. samt Sagens Omkostninger med 1 Kr. 40 Øre, ligesom han ogsaa i Henhold til Tyendelovens § 71 er for Udeblivelse fra Forligsmæglingen idømt en Bøde af 4 Kr. til Politikassen. Denne Dom har Citanten nu ind-

*) H. R. T. p. 148.

anket her for Retten, hvor han har gjentaget sine for Politiretten nedlagte Paastande. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Efter Citantens Fremstilling henvendte Indstævnte, efter at hun tidligere saavel til ham som til hans Hustru havde ytret, at hun ikke vilde forblive i Tjenesten længere end til 1 Maj d. A., sig denne Dags Formiddag til ham og forlangte sin Løn for det forløbne Halvaar udbetalt, hvorhos hun, paa Forespørgsel fra hans Side derom, erklærede, at hun strax vilde forlade sin Tjeneste, og da han derpaa havde tilkjendegivet hende, at han i saa Fald ikke vilde udbetale hende hendes Løn, men tilbageholde samme som Garanti for, at hun forblev i Tjenesten, gjentog hun sin nævnte Erklæring med Tilføjende, at hun nok skulde vise ham, at han skulde komme til at betale, hvorefter hun forlod Gaarden. Citanten har derhos, efter at Indstævnte under Proceduren for Politiretten havde gjort gjældende, at hun bemeldte Dag ikkun forlod Gaarden for at raadføre sig med en Sagfører i Horsens i Anledning af, at Citanten havde nægtet at betale hende hendes Løn, og at hun samme Dags Eftermiddag vendte tilbage til Gaarden og udførte sit sædvanlige Arbejde samt først den næste Dags Morgen, da Citanten endnu ikke gjorde Mine til at betale hende hendes Løn, forlod sin Tjeneste — vel ikke bestridt, at Indstævnte saaledes vendte tilbage til Gaarden, hvad han iøvrigt først under Proceduren for Politiretten vil have erfaret, men han har benægtet, at hun, efter at være vendt tilbage, har meldt sig hos ham eller hans Hustru, eller udført noget Arbejde paa Gaarden, eller at hun overhovedet har havt til Hensigt at forblive i sin Tjeneste, saafremt hendes Løn var bleven hende betalt, og idet han herefter har forment, at det maa blive uden Betydning, at hun — som meldt — vendte tilbage til Gaarden, har han gjort gjældende, at hun formentlig maa anses at have uden lovlig Grund forladt sin Tjeneste den 1. Maj d. A.

Indstævnte har nu vel benægtet, at hun den 1 Maj d. A. har under sin ovenmeldte Samtale med Citanten udtalt sig som af ham anført, samt nærmere anbragt, at hun ved bemeldte Lejlighed ikkun yttrede, at hun nok skulde flytte, og at hun derefter, da Citanten under Paaberaabelse af, at hun var fæstet for et helt Aar, nægtede at betale hende hendes Løn, erklærede, at hun vilde gaa til Horsens for at søge Vejledning; men ligesom Indstævnte ikke har bestridt, at hun forinden den 1 Maj har saavel til Citanten som til dennes

Hustru ytret, at hun ikke vilde blive i sin Tjeneste længere end til 1 Maj, saalededes har hun end ikke paastaaet, at hun den 1 Maj under sin Samtale med Citanten har, uagtet den dertil fra hans Side givne Anledning, erklæret sig villig til at forblive i Tjenesten, naar hun fik sin Løn udbetalt, og Citanten maa herefter anses at have været berettiget til at forudsætte, at hun fastholdt sin tidligere tilkjendegivne Hensigt, at ville forlade Tjenesten, og som Følge heraf til — som sket — at nægte at udbetale hende hendes Løn. Da det nu derhos er in confesso, at Indstævnte ikke, efter at være vendt tilbage til Gaarden og inden hun saa atter den næste Morgen forlod samme, har afkrævet Citanten nogen Løn eller tilkjendegivet ham, at hun nu var villig til at forblive i Tjenesten, naar hun fik sin Løn udbetalt, maa hun anses at være bortgaaet af Tjenesten uden lovlig Grund, og idet Tjenesteforholdet efter samtlige Sagens Oplysninger samt da der navnlig mangler al Oplysning om, at Indstævnte, efter den 1 Maj at være vendt tilbage til Gaarden, har udført noget Arbejde sammesteds eller paa anden Maade lagt for Dagen, at hun vilde fortsætte sin Tjeneste, findes at maatte betragtes som ophørt allerede den 1 Maj, maa Indstævnte i Henhold til Tyendelovens § 47 anses at have fortabt sin Ret til sin Løn for Halvaaret til 1 Maj d. A., og Citanten vil derfor forsaavidt være at frifinde. Derimod maa det billiges, at Citanten ved Politiretsdommen er paa Grund af sin Udeblivelse fra Forligsmæglingen idømt den ovenanferte Bøde til Politikassen samt tilpligtet at betale Indstævnte Processens Omkostninger for Politiretten med det ovennævnte Beløb, og bemeldte Dom vil derfor forsaavidt være at stadfæste, og dette vil ligeledes blive Tilfældet, forsaavidt angaaer den skete Afvisning af det af Citanten for Politiretten anlagte Kontrasøgsmaal, idet der, da Citanten ikke har nedlagt nogen Paastand om Sagens Hjemvisning, ikke vil kunne blive Spørgsmaal om at forandre Politiretsdommen i saa Henseende. Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve. Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter har ingen Stempelovertrædelse fundet Sted.

Thi kjendes for Ret: Citanten, Forpagter Sejer Mikkelsen, bør for Indstævnte, Ane Birgitte Nielsens Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til den stedfundne Afvisning af Kontrasagen fra Politiretten samt Sagens Omkostninger sammesteds og den Citanten idømte Bøde bør

Politiretsdommen ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 11 Novbr. f. A. er Højesteret bemyndiget til at tage nærværende Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand maatte befindes ikke at udgjøre summa appellabilis.

Efter den skete Indstævning til Højesteret foreligger Sagen alene til Paakjendelse, forsaavidt angaar Indstævntes Forpligtigtelse til at betale Citantinden den paastaaede Løn for Tiden fra 1 Novbr. 1874 til 1 Maj 1875. I Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde, hvorved alene bemærkes, at Indstævntes Vægning ved den 1 Maj 1875 om Formiddagen at udbetale Citantinden hendes Løn ikke kunde betragtes som endelig, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Citantinden 2 Kr.

Sagen Nr. 1877⁹ *). Forhenværende Kommandersergeant Peter Nielsen Sindberg (Adv. Halquier)

contra

Finantsministeriet paa Statskassens Vegne (Kammeradvokaten).

(Afsagt den 30 April 1877).

En Kommandersergeants Krav paa Pension kan ikke støttes paa Lov af 9 April 1851, naar Afskedigelsen

*) H. R. T. p. 156.

er foregaaet før denne Lovs Emanation. Spørgsmaal, om Sergeanten maatte anses som afskediget efter eget Ønske.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 4 Oktbr. 1875 er saalydende:

Under nærværende Sag har Citanten, forhenværende Kommandersergeant Peter Nielsen Sindberg af Fredericia, paastaaet Indstævnte, Finantsministeriet, tilpligtet i Henhold til Lov af 9 April 1851 §§ 4 og 45 at betale Citanten for Livstid en aarlig Pension af 116 Rd., at regne fra 1 Januar 1859, altsaa et Beløb af 1,624 Rd. for Tiden fra 1 Januar 1859 indtil 31 Decbr. 1872 samt fremdeles 116 Rd. aarlig, at regne fra 1 Januar 1873, med Renter 5 p. c. p. a. af hele det skyldige Beløb fra Stævningens Dato den 2 Januar 1873 til Betaling sker, samt denne Sags Omkostninger skadesløst.

Indstævnte, for hvem den konstituerede Kammeradvokat har givet Møde, har paastaaet principaliter Indstævnte frifunden for Citantens Tiltale, subsidiært at Pension ialfald kun beregnes fra 1 Novbr. 1872, mest subsidiært fra 1 August 1871 samt i ethvert Tilfælde, at der ikke tilkjendes Renter af noget ved Stævningens Udtagelse ikke forfaldent Beløb; under alle Omstændigheder har han paastaaet Citanten tilpligtet at betale Sagens skadesløse Omkostninger, derunder Kammeradvokatens Salær.

Det er in confesso mellem Parterne, at Citanten har tjent i de militære Underklasser dels som Menig dels som Underofficer fra Juli 1828 indtil han blev afskediget den 27 Novbr. 1848, samt at han, der dengang var Kommandersergeant ved 2den Bataillon og i nogen Tid iforvejen havde været kommanderet til Medhjælper og Bestyrer af Bataillonens Marketenderiudsalg, ved Bataillonens Afmarsch i Slutningen af Marts 1848 overtog Marketenderiet for egen Regning, men at han desuagtet vedblev ogsaa efter den Tid at oppebære Lønning m. m. som Kommandersergeant, indtil han, som meldt, afskedigedes i Novbr. s. A. Fremdeles er det in confesso, at Citanten, der i 1857 efter Overenskomst med Kaserneøkonomibestyrelsen fratraadte Bestyrelsen af Marketenderiet, i Marts 1859 og i Juli 1871 har indgivet Andragende til Bestyrelsen for de militære Underklassers Pensionering og Invalideforsørgelsen om Pension, men har erholdt Afslag paa begge Andragender. Citanten mener nu, at, da han har tjent

i de militære Underklasser i c. 20 Aar 5 Maaneder, er Indehaver af Hæderstegnet for 12 Aars Tjeneste og er afskediget uden tilregnelig Aarsag, er han i Henhold til de ovennævnte §§ i Lov af 9 April 1851 berettiget til den paastaaede Pension. Derimod er fra Indstævntes Side væsentlig gjort gjældende, at Citanten er afskediget efter eget Ønske, og at han saaledes af den Grund er uberettiget til Pension, selv om saadan iøvrigt maatte tilkomme ham.

Heri findes ogsaa at maatte gives Indstævnte Medhold. Vel foreligger der ingen skriftlig Ansøgning fra Citanten om Afsked, men foruden at det ikke er givet, at en saadan ikke har været indgivet, fremgaar det af en fremlagt Erklæring fra Finantsministeriet, at om end skriftlig Ansøgning af Underofficerer om Afsked er det Sædvanlige, er saadan dog ikke ubetinget nødvendig, idet det baade før og nu er anset tilstrækkeligt til at træffe Bestemmelse om en Underofficers Afsked efter eget Ønske, at der foreligger en Indberetning fra hans Foresatte om, at et saadant Ønske er udtalt for dem. Paa den anden Side har Citanten ikke godtgjort sin Paastand om, at han i Marts Maaned 1848 kun overtog Marketenderiet for egen Regning, fordi han blev kommanderet dertil. Den Journal eller Rapport, som efter hans Paastand skulde udvise en saadan Kommando, har ikke kunnet fremskaffes: men i og for sig er det uantageligt, at Citanten skulde være kommanderet til at overtage Marketenderiet, der er en borgerlig Næring, for egen Regning.

Dette maa tvertimod formodes at være sket efter Citantens eget Ønske, og følgelig maa det ogsaa antages, at det er efter eget Ønske, at Citanten har opgivet sin med den borgerlige Næring uforenelige militære Stilling. At Forholdet virkelig har været saadant, bestyrkes yderligere af en af Indstævnte fremlagt Indberetning af 14 Oktober 1848 fra Kommandøren for Infanteridepoterne i Kjøbenhavn, i hvilken indstilles, enten at Citanten, saalænge han vedblev at fungere som Marketender, føres som kommanderet-permitteret uden Lønning, eller at der maatte efter hans Ønske meddeles ham Afsked, i Henhold til hvilken Indberetning Krigsministeriet under 9 November næstefter tilkjendegav 2den Bataillon, at der Intet var til Hinder for, at der strax meddeles Citanten Afsked efter hans derom ytrede Ønske. Da Citanten herefter maa anses afskediget efter eget Ønske, i hvilken Henseende det ingen Indflydelse skjønnes at kunne have, at der i nogen Tid mellem hans Overtagelse af Marketenderiet for egen

Regning og hans Afskedigelse af en Fejltagelse er udbetalt ham Lønning som Kommandersergeant, maa han efter de almindelige Pensionsregler anses uberettiget til Pension; og da Citanten heller ikke kan gives Medhold i, at han under Forudsætning af, at han skulde blive anset afskediget efter eget Ønske, skulde være pensionsberettiget efter § 8 3die Led i Lov af 9 April 1851, hvilken Bestemmelse findes aldeles uanvendelig in casu, vil Indstævntes principale Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves, og vil følgelig Kammeradvokaten ikke kunne tilkjendes det paastaaede Salær. Stempelovgivningen er iagttagen under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Finantsministeriet, bør for Tiltale af Citanten, forhenværende Kommandersergeant Peter Nielsen Sindberg af Fredericia, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Selv om Citanten, som af ham paastaaet, maatte kunne anses i Aaret 1848 at være bleven afskediget af en ham utilregnelig Grund imod hans Ønske, — hvilket iøvrigt efter de foreliggende Omstændigheder ikke er antageligt — vilde han dog ikke kunne gjøre noget Krav paa Pension efter Lov af 9 April 1851, der ikke kan komme til Anvendelse paa en Afskedigelse, der er foregaaet inden denne Lov udkom. Ej heller kan der tilkjendes Citanten nogen Pension efter de ved hans Afskedigelse gjældende Regler, saaledes som han for Højesteret subsidiært har paastaaet. Det vil derfor have sit Forblivende ved den Indstævnte i den indankede Dom tillagte Frifindelse for Citantens Tiltale, og denne Dom, hvis Bestemmelse om Processens Omkostninger ligeledes tiltrædes, bliver saaledes at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret ville efter Omstændigheder være at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 2 Kr.

Sagen Nr. 1877⁵⁴ *). Sogneraadet for Bramminge Sogn (Adv. Henrichsen)

contra
Lieutenant Fabricius af Bramminge
Hovedgaard (Adv. Klubien).

(Afsagt d. 4 Maj 1877).

Den en Hovedgaards Ejere ved konfirmeret Fundats af 1823 tillagte Fritagelse for bestandig for Udgifter til Sognets Skolevæsen ikke anset bortfalden ved Kommunallov af 6 Juli 1867, hvis § 18 jfr. § 19 navnlig ikke her fandtes anvendelig.

Viborg Landsoverrets Dom af 24 Januar 1876 er saalydende:

Under nærværende Sag har Citanten, Lieutenant Fabricius til Bramminge Hovedgaard, i 1ste Instans sagsøgt de Indstævnte, Sogneraadet for Bramminge Sogn, til Betaling af tvende Beløb af 166 Rd. 3 Mk. og 87 Rd. 5 Mk., der af de Indstævnte ere afkrævede ham som Bidrag til bemeldte Sogns Skolevæsen for Aarene 1870 og 1871, og som han, der ikke ansaa sig pligtig at erlægge samme, har betalt under Reservation, hvorhos han har paastaaet sig tilkjendt 5 p. c. aarlige Renter af bemeldte Beløb fra Forligsklagens Dato den 6 Marts 1873 at regne indtil Betaling sker, og da de Indstævnte ved Underretsdommen ere frifundne for Citantens Tiltale, har denne indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sin ovennævnte i 1ste Instans nedlagte Paastand.

De Indstævnte have procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at det ved en af den daværende Ejer af Brammingegaard, Justitsraad Ollgaard, under 23 August 1823 oprettet og den 19 Novbr. s. A. allernaadigst konfirmeret Fundats for Bramminge Sogns Skole, er, efter at der er givet Forskrifter om forskellige af Opretteren til Sognets Skolevæsen skændede Gaver, bestemt, at paa Grund af, hvad Giveren saaledes i det Hele har skænket til Skolevæsenet, skal saavel Brammingegaard som den ham — som det maa antages — da tillige tilhørende Ejendom Bramminge-Nygaards Ejere og Besiddere være aldeles be-

*) H. R. T. p. 162.

friede til evig Tid for nogensomhelst Udgift eller Bidrag til Bramminge Sogns Skolevæsen, af hvad Navn nævnes kan.

Ved en af Højesteret i en tidligere Sag mellem Citanten og Sogneforstanderskabet for Darum og Bramminge Sogne, — angaaende Fritagelse for Ejerne af Bramminge Hovedgaard for at yde Bidrag til den Forøgelse i Lønningen, som ved den den 25 Oktbr. 1859 approberede Skoleplan for Bramminge Sogn er bleven tillagt Skolelæreren i bemeldte Sogn — den 23 Maj 1867*) afsagt Dom maa det nu anses afgjort, at den ovennævnte Fundats hjemlede Ejeren af bemeldte Hovedgaard ikke alene Fritagelse for Bidrag til de Udgifter, som efter de ved Fundatsens Konfirmation gjældende Lovbestemmelser ellers skulde ydes til Skolevæsenet der paa Stedet, men ogsaa Fritagelse for Bidrag til de yderligere Udgifter til bemeldte Skolevæsen, som den senere Lovgivning maatte nødvendiggjøre, og der kan ikke gives de Indstævnte Medhold i, at disse Fritagelser skulde være bortfaldne ifølge Bestemmelserne i Lov om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 § 18, hvorefter de særskilte Skoledistrikter i en Kommune ville være at forene til ét Distrikt med fælles Skolevæsen, saaledes at samtlige Udgifter til Skolevæsenet lignes i Forbindelse med Kommunens øvrige Udgifter under Et paa hele Kommunen; thi denne Lovbestemmelse angaar, som meldt, helt andre Forhold end det heromhandlede, hvor der ikke har existeret et særskilt Skoledistrikt, men kun ved specielle Bestemmelser, der nærmest ere af kontraktmæssig Natur, er indrømmet Ejerne af to enkelte Ejendomme en Fritagelse for overhovedet at bidrage til Kommunens Skolevæsen, der ifølge Grundsætningerne i Grundlovens § 82 ikke uden Ejerenes Samtykke kan fratages dem uden mod fuldstændig Erstatning.

Som Følge af Foranstaaende og idet de Indstævnte, der ikke for Overretten have gjtaget den af dem for Underretten fremsatte Indsigelse mod Citantens Søgmaal, at dette ikke var anlagt inden den i Fr. 6 Juni 1830 § 6 ommeldte Frist af 8 Uger, maa anses at have frafaldet bemeldte Indsigelse, der iøvrigt ogsaa maa anses for ubeføjet — ville de Indstævnte i Overensstemmelse med Citantens Paastand være at tilpligte at betale til denne de ovennævnte Beløb af 166 Rd.

*) Findes i U. f. R. 1867. 512 og i J. U. 1867. 447 jfr. 1866. 183.

3 Mk. og 87 Rd. 5 Mk. eller nu tilsammen 508 Kr. 66 Øre med Renter som paastaet.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Sagens Omstændigheder at maatte ophæves, og bliver det de Indstævntes befalede Sagfører for Underretten ved Underrettsdommen tillagte Salær af 15 Rd. at udrede af det Offentlige.

— — — iøvrigt er med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ingen Stempelovertrædelse begaaet, og under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret: De Indstævnte, Sogneraadet for Bramminge Sogn, bør til Citanten, Lieutenant Fabricius til Bramminge Hovedgaard, betale 508 Kr. 66 Øre med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra den 6 Marts 1873 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves, og det de Indstævntes befalede Sagfører i 1ste Instans ved Underrettsdommen tillagte Salær udredes af det Offentlige. — — — Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse unde: Adfærd efter Loven.
(Fortætttes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenkommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 3 August.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsaagfører.

Nr. 55.

Den 18 August.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

Højesterets Dom.

Den Indstævnte som Ejer af Brammingegaard ifølge den konfirmerede Fundats af 23 August 1823 tilkommende Fritagelse for Udgifter eller Bidrag til Bramminge Sogns Skolevæsen kan ikke anses at være ophævet eller undergaaet nogen Forandring ved Lov af 6 Juli 1867 om Landkommunernes Styrelse m. v. Ikke blot maa det have Formodningen imod sig, at Spørgsmaalet om Erstatning for Ophævelse af en slig Fritagelse skulde være undergivet Amtsraadets Afgjørelse paa den i Lovens § 19 foreskrevne Maade, men Brammingegaard kan overhovedet ikke som Følge af bemeldte Fritagelse sættes i Klasse med et særskilt Ligningsdistrikt, for hvis Vedkommende der kunde blive Spørgsmaal om at foretage en Afregning med den samlede Kommune efter nysnævnte §, af hvis Indhold det i det Hele noksom fremgaar, at den ikke har havt Tilfælde af en saadan Natur som det her foreliggende for Øje. Ej heller kan den ommeldte Fritagelse anses uforenelig med Forskriften i Lovens § 18 om, at de Beløb, som aarligen behøves til samtlige en Kommunes Fornødenheder, skulle lignedes af Sogneraadet under Et paa hele Kommunen.

Det maa derfor billiges, at Indstævntes Paastand om Tilbagebetaling af de paastævnte Beløb, der efter Proce-

duren maa antages at være anvendte til Udgifter ved Sognets Skolevæsen, ved den indankede Dom er taget til Følge. Bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger ligeledes billiges, vil derfor være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betale Citanterne 2 Kroner.

Ved Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Marts 1877 blev Arrestanten Carl Christian Jørgensen funden skyldig i Tyveri. I Dommen hedder det, at Arrestanten, der er født i 1851 og tidligere er ansat 3 Gange for Ejendomsindgreb, senest ved denne Rets Dom af 17 Marts 1874 efter Straffelovens § 231 1ste Led eller i Medfør af samme Lovs § 241 2det Led efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, nu vil blive at dømme efter bemeldte Lovs § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri eller i Overensstemmelse med denne Lovs § 241 2det Led efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri, og findes Straffen at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i $2\frac{1}{2}$ Aar. — Under den 7 Maj 1877 stadfæstede Højesteret (i Sagen Nr. ¹²⁴₁₈₇₇, H. R. T. p. 166) Dommen »i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at der ikke i nærværende Sag findes Anvendelse for Bestemmelserne i Straffelovens § 238 sammenholdte med § 241 2det Led.« — Jvfr. ovenfor p. 108.

I Sagen Nr. 1177*). Forpagter Nyborg af Zastrov (Adv. Levinsen)

contra

Herredsfoged i Lunde og Skam Herreder T. A. B. Jørgensen (Adv. Nellemann)

stadfæstedes under den 9 Maj 1877 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1875. 932 og J. U. 1875. 563 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 26 Maj f. A. er Højesteret bemyndiget til at tage denne Sag under Paakjendelse, uanset at dens Gjenstand maatte befindes ikke at udgjøre summa appellabilis.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakjendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde vil den være at stadfæste, hvorhos Fristen for den idømte Bødes Udredelse bliver at bestemme til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret vil Citanten have at tilsvare efter Reglerne for beneficerede Sager og endvidere det Indstævntes befalede Sagfører for Højesteret tilkommende Salarium.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, hvorhos Fristen for Bødens Udredelse bestemmes til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium til Advokat Nellemann for Højesteret betaler Citanten 120 Kr. Saa betaler han og det Retsgebyr og Skriversalarium, som skulde have været erlagt eller endnu erlægges, og Godtgjørelse for det stempede Papir, som skulde have været brugt eller endnu bruges, hvis Sagen ikke for Indstævntes Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret. Endeligen betaler Citanten til Justitskassen 10 Kr.

*) H. R. T. p. 171.

Sagen Nr. 1877⁵⁰ *). Forhenværende Sergeant J. Eget af Aalborg (Adv. Klubien)

contra

Arbejdsmand Andreas Nielsen sammesteds (Adv. Halkier).

(Afsagt den 15 Maj 1877).

En Ejendoms Ejer funden ved 20 Aars Benyttelse at have vundet Hævd paa Færdsel over Naboejendommen til Udførsel af Renovation og Indførsel af Brændsel gennem en dertil anbragt Laage i Plankeværket mellem Ejendommene. I et Tilfælde, hvor en Vandafløbsret kun var indrømmet en Ejendoms Ejer imod at denne halvt bar Udgifterne ved den passerede Ordning af Vandafløbet fra den tjenende Ejendom, Afløbsretten anset indrømmet for bestandig, samt uden Thinglæsning gjældende overfor den nye Ejer, som havde kjendt den, før han købte den tjenende Ejendom.

Viborg Landsoverrets Dom af 13 Marts 1876 er saalydende:

Under nærværende Sag har Citanten, Arbejdsmand Andreas Nielsen af Aalborg — under Paaberaabelse af, at Spildevandet fra hans Ejendom Matr. Nr. 641 a i Aalborg Kjøbstads Klokketøberggyde altid og i hvert Fald over Hævdstid har havt Aføb til Klokketøberggydens Rendesten gennem et Gyderum, der ligger mellem Gavlene af hans Hus og den Indstævnte, forhenværende Sergent J. Eget, tilhørende Naboejendom Matr. Nr. 642 og udgjør en Del af sidstnævnte Ejendoms Gaardsplads, samt at Udførslen af Renovationen fra Citantens Ejendom og Tilførslen af Ildebrændsel og deslige ligeledes i over Hævdstid er sket gennem Indstævntes Gyderum og Gaardsplads, hvortil der var Adgang fra Citantens Gaard gennem en Laage i Plankeværket mellem Parternes Ejendomme, men at Indstævnte i Aaret 1874 har afskaaret Vandafløbet og tilspærret Laagen i Plankeværket — i 1ste Instans paastaaet Indstævnte i denne Anledning anset med Bøder og idømt Erstatning samt tilpligtet under Dagmulkt at fjerne de Forhindringer, som han har anbragt

*) H. R. T. p. 179.

for at hindre Citanten i at have Adgang til og Vandafløb gennem Indstævntes Gyderum.

Ved Underrettsdommen er Indstævnte frifunden for Citantens Tiltale og denne har derefter indanket Sagen her for Retten, hvor han har gjentaget sine i 1ste Instans nedlagte Paastande. Indstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Det er in confesso under Sagen, at den ovenmeldte Laage i Plankeværket mellem Parternes Ejendomme i Maj Maaned 1874 er bleven spærret, idet Brolægningen i Indstævntes Gaard foran Laagen er bleven hævet lidt, medens der tillige er sat to Bræder ned i Jorden foran Laagen, saa at denne, der er til at lukke op ind imod Indstævntes Gaard, ikke længere kan aabnes, og at samtidig en Rende, hvorigennem Spildevandet fra en Spildevandskasse i Citantens Gaard førtes ud i en i Indstævntes Gyderum nedlagt lukket Trærende, der har Afløb i Klokkestøbergdydens Rendesten, er bleven tilstoppet, men Indstævnte har paastaaet, at der ikke herfor kan gøres noget Ansvar gjældende imod ham, der dengang endnu ikke var Ejer af Matr. Nr. 642, som han først overtog den 14 Juni s. A., og at Citantens Indsigelser mod Laagens Tilspærring og Vandrendens Tilstopning derhos ere ubeføjede, idet Citanten ikke har nogen Ret enten til Færdsel eller til Vandafløb over Indstævntes Grund.

Det maa nu ogsaa under Proceduren anses erkjendt af Citanten, at det ikke er Indstævnte, men derimod den tidligere Ejer af dennes Ejendom, der har afspærret Laagen og tilstoppet Vandrenden, og, da Citanten ikke imod Indstævntes Benægtelse har tilvejebragt noget Bevis for, at Indstævnte, om hvem det iøvrigt er oplyst, at han allerede dengang stod i Underhandlinger om Kjøbet af Ejendommen, har foranlediget eller medvirket ved Udførelsen af de ommeldte af hans Formand trufne Foranstaltninger, maa der gives Indstævnte Medhold i, at der ikke i denne Anledning kan gøres noget Strafansvar gjældende imod ham, ligesom der heller ikke findes Feje til at idømme ham Erstatning. Derimod er det under to Thingsvidner, som Citanten har ladet optage i 1874 af forskjellige Vidner, af hvilke flere havde kjendt Parternes Ejendomme i over 20 Aar, de to af disse endog i de sidste 30 Aar edelig forklaret, at Udførelsen af Renovationen fra Citantens Ejendom, og efter flere Vidners Forklaringer, tillige Bortskaffelsen af Spildevand ved Udbæring og Tilførslen af Ildebrændsel og deslige i al den Tid, Vidnerne have kjendt

Forholdene, er sket gennem Indstævntes Gaard og det dertil hørende Gyderum, hvortil der var uhindret Adgang fra Citantens Gaard gennem en Laage i Plankeværket mellem Parternes Ejendomme, ligesom det ogsaa er oplyst, at dette er den eneste Adgang fra Klokketøbergdyden til Citantens Gaard, naar man ikke vil passere gennem hans Hus, der imidlertid er saaledes indrettet, at man ikke derigennem kan komme ind i hans Gaard uden at gaa gennem hans Dagligstue, Sovekammer og Kjøkken, og vel maa det efter Sagens Oplysninger antages, at der i de senere Aar har paa den Side af Laagen, der vender ind mod Indstævntes Gaard, været anbragt en Jernkrog til at lukke Laagen med, hvorhos der mellem Indstævntes Gyderum og Klokketøbergdyden har været en Dør, som stadig er holdt aflukket og fra sidstnævnte Gyde kun har været til at aabne med en Nøgle, der opbevaredes af Ejeren af Matr. Nr. 642; men disse Lukker maa antages ikke at have været til Hinder for Citanten, idet han uden Vanskelighed kunde fra sin Gaard aftage den ovennævnte Krog paa Laagen i Plankeværket, og ligeledes uden Nøgle kunde aabne Døren ud til Klokketøbergdyden, der ud mod Indstævntes Gyderum kun var aflukket med en Krog. Idet nu den heromhandlede Servitut paa Grund af den, som det maa antages, udelukkende til Benyttelse ved den ovenmeldte Færdsel anbragte Laage i Plankeværket mellem Parternes Ejendomme, maa henregnes til de synbare Servituter, paa hvilke der efter Lovgivningen kan vindes Hævd ved 20 Aars Brug, maa Betingelserne for en Hævds-Erhvervelse efter det Ovenanførte anses at være tilstede i nærværende Tilfælde, og vel har Indstævnte villet gjøre gjældende, at Citanten selv skulde have erkjendt, at han ikke havde nogen Ret til uden hans Nabos Samtykke at færdes over dennes Grund, men ligesom en saadan Erkjendelse ikke, som af Indstævnte forment, kan udledes deraf, at Citanten i enkelte Tilfælde har opsat en paatænkt Udførsel af Renovation fra sin Ejendom, fordi hans Nabos Hustru, der havde Tøj til Tørring i sin Gaard, paa Grund heraf forlangte, at Renovationens Udførsel skulde opsættes til en anden Dag, saaledes maa det, forsaavidt Citanten, der var kommen tilstede, medens den tidligere Ejer af Indstævntes Ejendom, Jacob Nielsen, lod en Tørrer foretage den ovennævnte Spærring af Laagen, har, efter bemeldte Tørrers edelige Forklaring, ved denne Lejlighed ytret til Jacob Nielsen, at Citanten vel ingen Ret havde til Gjennemgang gennem Laagen og Gyden, men at han, da han havde havt Lov til

at passere derigjennem i saa mange Aar, syntes, at det ikke var rigtigt af Jacob Nielsen nu at tilspærre Laagen, hvorhos han, efter Vidnets Forklaring, ved sin Bortgang tilføjede, at han nok skulde vise Jacob Nielsen noget Andet — bemærkes, at, da der i Citantens ovennævnte Slutningsbemærkning ligger en bestemt Protest mod Lovligheden af den foretagne Afspærring af den heromhandlede Passage, kan Meningen af de øvrige Ytringer, som Citanten efter Vidnets Forklaring, hvis Rigtighed han iøvrigt ikke har villet erkjende, skal have brugt ved den nævnte Lejlighed, kun have været den, at han ikke havde nogen kontraktmæssig Ret til Passagen.

Hvad dernæst angaar den Ret til Vandafløb gennem Indstævntes Gyderum, som Citanten formenes at have vundet Hævd paa, da har han vel under Proceduren erkjendt, at den af den tidligere Ejer af Indstævntes nuværende Ejendom tilstoppede Afløbsrende ikke har eksisteret i Hævdstid, idet Spildevandet indtil for nogle Aar siden blev baaret bort i Spande og enten kastet i en Rendesten, der løb igjennem Gyderummet, eller baaret igjennem dette ud til Rendestenen i Klokkestøbergdyden, men han har anbragt, at der for 5 à 6 eller — som han har udtrykt sig — maaske rettere for 8 Aar siden, da Rendestenen i Gyderummet blev tilkastet og en lukket Trærende istedetfor nedlagt i samme, blev truffet en Overenskomst mellem ham og den daværende Ejer af Matr. Nr. 642, hvorefter Citanten skulde have Lov til at anbringe den ovennævnte Afløbsrende mod at afholde Halvdelen af Udgifterne ved den lukkede Trærendes Nedlæggelse i Gyderummet, og at han ikke blot har gjort dette, men ogsaa senere betalt Halvdelen af Udgifterne ved Anbringelsen af en Nedløbskasse og Rist paa Gaden udenfor Gyderummet; Rigtigheden af disse Anbringender maa nu ogsaa i det Væsentlige anses erkjendt af Indstævnte, der navnlig har indrømmet, at det var med hans Formands Samtykke, at Spildevandskassen i Citantens Gaard ved den ovenmeldte Rende gennem Plankeværket sattes i Forbindelse med den lukkede Trærende i Gyderummet, medens han heller ikke har benægtet, at Citanten har afholdt Halvdelen af Udgifterne ved Ordningen af Vandafløbet fra Indstævntes Ejendom, og ligesom det er aldeles uantageligt, at Citanten, — der efter de ovenmeldte Vidneforklaringer maa antages hidtil uden Indsigelse at have ladet sit Spildevand udbære gennem Gyderummet — skulde have indladt sig herpaa, dersom Naboen, som af Indstævnte paastaat, kun havde indrømmet Citanten

Tilladelse til at benytte hans Vandafløbsrende indtil videre, saaledes kan der, da Indstævnte maa antages at have kjendt den ovennævnte Overenskomst, dengang han købte sin nuværende Ejendom, idet han, efter hvad Citanten uimodsagt har anbragt, forinden indlod sig i Forhandlinger med Citanten for at formaa denne til at frafalde sine Rettigheder efter Overenskomsten eller dog til at samtykke i, at Vandafløbet kun skulde vedblive saalænge Citanten ejede sin nuværende Ejendom — hvad denne imidlertid ikke vilde indlade sig paa — heller ikke gives Indstævnte Medhold i, at han ikke skulde være pligtig at respektere Overenskomsten, fordi den ikke er thinglæst.

I Henhold til Foranstaaende maa Citanten som Ejer af Matr. Nr. 641 a anses berettiget til at have Færdsel gennem den ovenmeldte Laage i sit Plankeværk og gennem Indstævntes Gaard og Gyderum til Udførsel af Renovation og til Indførsel af Brændsel saavel som til at have den ovenmeldte Lødning af Spildevand til den i bemeldte Gyderum nedlagte Rende, og Indstævnte maa derfor i Overensstemmelse med Citantens Paastand blive at tilpligte under en daglig Bøde til Kjøbstadens Fattigkasse, der findes at kunne bestemmes til 10 Kr., at fjerne de af den tidligere Ejer af hans Ejendom anbragte Forhindringer for saadan Færdsel og Afledning af Spildevand, hvorimod der, som ovenfor bemærket, ikke findes Føje til at gjøre noget Straf- eller Erstatningsansvar gjældende imod Indstævnte.

Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve, og vil det Citantens befalede Sagfører i 1ste Instans ved Underrettsdommen tillagte Salær, saavel som Salæret til hans befalede Sagfører for Overretten, der bliver at bestemme til 60 Kr., være at udrede af det Offentlige.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, forhenværende Sergeant J. Eget, bør under en daglig Bøde til Kjøbstadens Fattigkasse af 10 Kr. for hver Dag, han i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, fjerne de Forhindringer, der af den tidligere Ejer af hans Ejendom Matr. Nr. 642 i Aalborg Kjøbstads Klokkestøbergyde ere anbragte for at hindre Ci-

tanten, Arbejdsmand Andreas Nielsen, i at have fra sin Ejendom Matr. Nr. 641 a i bemeldte Klokkestøbergade dels Færdsel gjennem den ovenmeldte Laage i hans Plankeværk og gjennem Indstævntes Gaard og Gyderum til Udførsel af Renovation og Indførsel af Brændsel, dels Afledning af Spildevand til den ovenmeldte i Gyderummet nedlagte Rende. Iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves, hvorhos det Citantens befalede Sagfører i 1ste Instans ved Underrettsdommen tillagte Salær, saavel som det hans befalede Sagfører for Overretten, Prokurator Morville, tilkommende Salær, der bestemmes til 60 Kr., udredes af det Offentlige. Det Idømte at efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Spørgsmaalet om Straf og Erstatningsansvar efter den skete Indstævning ikke foreligger Højesteret til Paakjendelse, vil den indankede Dom i Henhold til de i samme under den øvrige Del af Sagen anførte Grunde være at stadfæste, hvorhos Fristen til Dommens Opfyldelse bliver at bestemme til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve, og det Indstævntes befalede Sagfører her for Retten tilkommende Salarium vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, hvorhos Fristen bestemmes til 4 Uger efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 2 Kr. Advokat Klubien tillægges i Salarium 120 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{118}{1877}$ *).

Advokat Brock Aktor

contra

Søren Peter Brønnum (Def. Etatsraad
Buntzen).

(Afsagt den 16 Maj 1877).

En Detaillist paa Landet ikke anset pligtig at have autoriserede Handelsbøger. Straf derimod idømt ham efter Strfl. § 263 samt for mangelfuld Bogføring og undladt Statusopgjørelse efter Strafl. § 262 Led 2 jfr. Konkurslov § 148.

Viborg Landsoverrets Dom af 19 Febr. 1877 er saalydende:

Under denne Sag er Detaillist Søren Peter Brønnum sat under Tiltale for Overtrædelse af Konkurslovens § 148 samt Straffelovens § 262 2det Stykke og § 263.

Efter Sagens Oplysninger har Tiltalte siden Aaret 1873 — i hvilket Aar hans Bo havde været under Konkursbehandling, men med Kreditorernes Samtykke atter var blevet ham udleveret — drevet Handel som Detaillist i Landsbyen Sahl indtil den 29 Juli f. A., da hans Bo efter en Kreditors Begjæring paany blev taget under Konkursbehandling, og efter at det var oplyst, at Boet kun ejede Aktiver til et Beløb af 364 Kr. 69 Øre, medens der var anmeldt Gjæld til Beløb c. 5000 Kr., er Undersøgelsen i nærværende Sag indledet imod ham.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Grunden til det tilstedeværende Misforhold mellem Boets Aktiver og Passiver fornømmelig er den, at Tiltalte dels ikke har passet sin Forretning ordentlig, idet han oftere har været borte paa Rejser og deltaget formeget i Forlystelser, dels overhovedet har brugt flere Penge saavel ude som hjemme, end hans Forretning — efter hvad han har erkjendt at kunne indse kunde svare til. Endvidere har Tiltalte erkjendt, at han ikke har opgjort den ved Konkursloven af 25 Marts 1872 § 148 paabudne aarlige Status over sine Aktiver og Passiver eller indført en saadan i en dertil autoriseret Bog, samt at han

*) H. R. T. p. 188.

ikke har ført andre Bøger i sin Forretning end en almindelig Kladde med en sig dertil sluttende uautoriseret saakaldet Hovedbog over hans Debitorer, medens han derimod ingen Bog har ført over sine Kreditorer, hvilket han — som han har udsagt — ikke fandt nødvendig, da han mente, at de nok indsendte deres Fordringer til ham.

Da Tiltalte som Detaillist paa Landet ikke kan anses forpligtet til at føre autoriserede Handelsbøger, kan han ikke ved sin Undladelse heraf anses at have gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold. Derimod vil han, der er født i Aaret 1847 og ikke tidligere har været kriminelt tiltalt eller straffet, være for sit øvrige ovenomhandlede Forhold at anse dels efter Straffelovens § 263 dels efter samme Lovs § 262 2det Led sammenholdt med Konkurslovens § 148 sidste Stykke med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underretsdommen passende bestemt til simpelt Fængsel i 14 Dage, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger ligeledes billiges, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Kancelliraad Møller, betaler Tiltalte 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Brock og Etatsraad Buntzen for Højesteret betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

I Sagen Nr. 1877^{*)}). Amtsraadet for Ribe Amt (Adv. Hin-
Hindenburg)

contra

Dyrlæge N. K. Petersen (Adv. Brock)

stadfæstedes under den 17 Maj 1877 Viborg Landoverrets
i U. f. R. 1876. 1033 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Ved kongelig Ordre af 16 Oktbr. 1876 er Højesteret
bemyndiget til at tage nærværende Sag under Paakjendelse,
uanset at dens Gjenstand maatte befindes ikke at udgjøre
summa appellabilis.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
vil den være at stadfæste. Processens Omkostninger for
Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve, og det
Indstævntes befalede Sagfører her for Retten tilkommende
Salarium vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Pro-
cessens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justits-
kassen betale Citanterne 2 Kr. Advokat Brock tillægges
i Salarium for Højesteret 120 Kr., der udredes af det
Offentlige.

Sagen Nr. 1877^{**)}). Indenrigsministeriet (Kammeradvokaten)

contra

Etatsraad, Godsejer L. Jørgensen (Adv.
Brock).

(Afsagt den 24 Maj 1877).

En Godsejer, som havde bortsolgt Fæstegaarde fra 2 ham
tilhørende Godser, i Henhold til Lov 19 Febr. 1861

^{*)} H. R. T. p. 191.

^{**)} H. R. T. p. 195.

§ 2 og Lov 9 Marts 1872 § 5 anset berettiget til at udtage til fri Raadighed som over Hovedgaardens jord saa meget af det under den ene Hovedgaard hørende Fæstegods, som udgjorde $\frac{1}{9}$ af alle de solgte Gaardes Hartkorn.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 28 Februar 1876 er saalydende:

Efter at Citanten, Etatsraad, Godsejer Jørgensen til Søllestedgaard og Søholt, for Indenrigsministeriet havde godtgjort, at han i Overensstemmelse med § 2 i Lov af 19 Februar 1861 om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen fra Søllestedgaard Gods havde afhændet 4 Gaarde med samlet Hartkorn 22 Tdr. 4 Skpr. 1 Fdkr. $\frac{1}{4}$ Alb. og fra Søholt Gods 5 Gaarde med samlet Hartkorn 32 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdk. $1\frac{11}{14}$ Alb., og efter at han havde meddelt Indenrigsministeriet, at han herefter agtede at udtage til fri Raadighed som over Hovedgaardens jord tvende under Søllestedgaard Gods hørende Parceller, nemlig Matr. Nr. 10 c og 10 d i Skovlænge, tilsammen af Hartkorn 4 Tdr. 5 Skpr. „ Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb., lod Indenrigsministeriet under 1 Febr. 1873 ham tilkjendegive, at han som Følge af de skete Afhændelser ikkun havde vundet Ret til at udtage til fri Raadighed under Søllestedgaard Gods et Hartkornsbeløb af 2 Tdr. 4 Skpr. „ Fdk. $\frac{13}{32}$ Alb. og under Søholt Gods et Hartkornsbeløb af 3 Tdr. 4 Skpr. 3 Fdk. $2\frac{67}{128}$ Alb., men at han ikke havde erhvervet Hjemmel til under det ene af Godserne at udtage Bondejord af den af ham opgivne Hartkornsstørrelse.

Da nu Indenrigsministeriet paa en senere Henvendelse fra Citantens Side i den nævnte Henseende fremdeles fastholdt denne Resolution, har Citanten under nærværende Sag stævnet Indenrigsministeriet til at høre ham kjendt berettiget til ved at sælge af det ham tilhørende dels under Søllestedgaard, dels under Søholt liggende Fæstegods at udtage i Henhold til Lov af 19 Febr. 1861 § 2 jfr. Lov af 9 Marts 1872 § 5 til fri Raadighed saa meget Hartkorn af det til en af disse Hovedgaarde hørende Fæstegods, som udgjør $\frac{1}{9}$ af det under begge de nævnte Hovedgaarde Bortsolgte, eller som Citanten senere under Proceduren har præciseret sin Paa-stand, at han kjendes berettiget til at udtage til fri Raadighed som over Hovedgaardens jord de under Søllestedgaard beliggende Gaarde Matr. Nr. 10 c og 10 d i Skovlænge, af

Hartkorn 4 Tdr. 5 Skpr. „ Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb., hvorhos han har paastaaet sig Sagens Omkostninger skadesløst tilkjendte.

Det indstævnte Ministerium, der har givet Møde under Sagen ved den konstituerede Kammeradvokat, har derimod principaliter paastaaet Sagen afvist under Paaberaabelse af, at den ikke henhører under Domstolenes Afgjørelse, men da denne Paastand ved nærværende Rets Kjendelse af 5 Oktbr. 1874 *) ikke blev tagen til Følge, har Indstævnte under den paafølgende Realitetsprocedure paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale og denne tilpligtet at betale Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat. Det omtvistede Spørgsmaal, der er forelagt Retten til Afgjørelse, drejer sig saaledes om Citantens Berettigelse til som Følge af de ham fra begge de ham tilhørende Godser foretagne Afhændelser af det ovennævnte Kvantum Hartkorn, at udtage til fri Raadighed de ommeldte tvende Parceller under Søllestedgaard Gods, skjendt disses samlede Hartkorn overstiger $\frac{1}{2}$ af det Hartkorn, som han har afhændet fra dette Gods, hvilken Afgjørelse vil afhænge af en Fortolkning af Loven af 19 Februar 1861 § 2 og den dertil sig sluttende Lov af 9 Marts 1872 § 5.

Indstævnte er i saa Henseende gaaet ud fra, at naar Nogen ejer flere Hovedgaarde med underliggende Bøndergods, maa den ved Loven af 1861 § 2 givne Ret til at indtage Bondejord begrænses til hvert Godskomplex for sig, saaledes at Salg af Fæstegods under en Hovedgaard ikke berettiger til at indtage Bondejord under en anden Hovedgaard, og til Støtte for denne Opfattelse har Indstævnte navnlig anført, at Udtrykkene i den citerede §: „Fæstegods“ og „det øvrige Bøndergods“ i 1ste Punktum, „noget andet Sted paa Godset“ i 5te Punktum, og Analogien af de ældre Bevillinger til Bondejords Indtagelse i Anledning af Hoveriets Aføsning, fra hvilke Tanken til de i den omhandlede § 2 indeholdte Bestemmelser ere tagne, jfr. Pl. 9 Marts 1838 og Lov af 4 Juli 1850 § 13, tale for, at det fæstepligtige Jordbrug eller den Kvota af det til Godsets fæstepligtige Jordbrug hørende Hartkorn, der ønskes udtaget til fri Raadighed, og de fæstepligtige Jordbrug eller de Kvanta af til saadanne hørende Hartkorn, hvis Afhændelse skal hjemle Udtagelse af Frihedshartkorn, maa henhøre til samme Godskomplex. Endvidere har Indstævnte fremhævet, at en Berettigelse som den af Ci-

*) Findes i U. f. R. 1875. 109.

tanten paastaaede heller ikke lader sig forene med det Hensyn, som Lovgivningen ved Siden af sine Bestræbelser for Selvejendoms Fremme har taget til de paa det enkelte Gods-komplex værende Fæsteres Tarv, ligesom endelig at en modsat Fortolkning ikke blot vilde stride mod det Formaal, man ved Lovens Udarbejdelse havde for Øje, men ogsaa vilde medføre vidtgaende Konsekvenser, idet en Ejer ved Salg af Fæstegods af ringe Værdi, og som mulig endog blot var indkjøbt for i Henhold til Loven at sælges til Fæsterne, da vilde kunne blive berettiget til at udtage hele Byer i frugtbare Egne til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord.

Retten finder imidlertid ikke at kunne give denne Opfattelse Medhold. Som det nemlig af Citanten er anført, er der i Loven af 1861 § 2 ganske i Almindelighed Tale om Fæstegods, hvilket Udtryk i Modsætning til de i Lovens § 1 omhandlede Enkelt-Gaarde maa antages at betegne enhver paa én Haand samlet Besiddelse af flere fæstepligtige Bøndergaarde, uden Hensyn til om disse ligge til en Hovedgaard eller ere saakaldet Strøgods, og Loven, hvis Formaal det er at virke hen til, at den fæstepligtige Jord under enhver Form, hvorunder den forekommer, kan gaa over til Selvejendom eller Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, giver derfor netop „Ejeren af Fæstegods“, der efter Lovens Anvisning sælger et vist Antal Gaarde heraf, en Berettigelse til af sit øvrige Bøndergods at udtage en nærmere bestemt Del til fri Raadighed, uden at denne Ret er sat i Forbindelse med Fæstegodssets Henhøren til et bestemt Godskomplex, eller uden at der i Loven er givet noget Bestemmelse om, at det Fæstegods, der sælges, og det Gods, der udtages til fri Raadighed, skal henhøre til samme Godskomplex, saafremt Sælgeren maatte eje flere saadanne Godskomplekser, en Opfattelse af Loven, der ogsaa kommer i Samklang med, at §'en i dens 2det Punktum giver den samme Ret til den, „som ved nærværende Lovs Udgivelse ikke ejer 10 Bøndergaarde, naar han paa fornævnte Vilkaar sælger hvad han har, med Undtagelse af den Del, som efter det Forestaaende tilfalder ham selv“, hvilken Bestemmelse tydelig synes at omfatte Enhver, der i 1861 ejede mindre end 10 fæstepligtige Gaarde uden Hensyn til, om han var Ejer af et Godskomplex. I Overensstemmelse med det saaledes saavel i Loven af 1861 som i Loven af 9 Marts 1872 § 5 forekommende Udtryk: „Ejer af Fæstegods“, maa derfor de øvrige i disse Lovbestemmelser af Indstævnte fremhævede Ord forstaaes, og hvad særlig angaar Ud-

trykket: „det øvrige Bøndergods“, der har et videre Omfang end „Fæstegods“, findes det saa meget mindre at kunne paa-
 staas, at heri skulde indeholdes en Forudsætning om et Gods-
 kompleks, som Udtrykket, hvor det er stillet, faar sin natur-
 lige Forklaring i, at Lovgiveren ved samme har villet betegne,
 at den sælgende Ejers ved S'en hjemlede Ret til at udtage
 Jord til fri Raadighed ikke er begrænset til Fæstegaardsjor-
 den. Ligesom nu denne Affattelse tyder hen paa, at disse
 Lovbestemmelser have havt Fæstebondestanden som en Helhed
 for Øje, uden at betinge deres Anvendelse af stedlige Inter-
 esser, og Rigtigheden af den af Indstævnte hævdede Fortolk-
 ning derfor ikke vil kunne støttes paa et Hensyn til de paa
 det enkelte Godskomplex værende Fæsteres Tarv, saaledes
 skjønnes heller ikke herimod at kunne komme i Betragtning
 hverken den Opfattelse, der i sin Tid af Regjeringen er
 bleven gjort gjældende ved Meddelelsen af Bevillinger til Ind-
 tagelse af Bondejord i Anledning af Hoveriets Afløsning,
 eller den af Indstævnte paapegede Eventualitet, at frugtbare
 Jord vil kunne blive indtaget til fri Raadighed, medens fæste-
 pligtig Jord af ringere Beskaffenhed sælges, i hvilken sidste
 Henseende det maa bemærkes, at Præmien, der ved hin Lov-
 bestemmelse er stillet Sælgeren af Fæstegods i Udsigt, ud-
 trykkelig er normeret efter et Kvantitetsforhold mellem det
 Gods, der sælges, og det Gods der udtages, uden at der er
 taget Hensyn til den derimellem mulig stedfindende Kvalitets-
 forskjel.

(Fortsættes).

• Ugeskrift for Retsvæsen • udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register
 Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Bohou.

Færdigt fra Trykkeriet den 17 August.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsassagfører.

Nr. 56 og 57.

Den 25 August.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

I Henhold til Foranstaaende skjønnes det saaledes ikke rettere, end at Citanten gjennem de af ham fra begge de i hans Eje værende Hovedgaarde foretagne Salg af fæstepligtigt Hartkorn, efter Loven af 19 Februar 1861 § 2, jfr. Lov af 9 Marts 1872 § 5, maa have vundet en Berettigelse til at udtage til fri Raadighed det ved disse Love hjemlede Kvantum Hartkorn af det til en af disse Hovedgaarde hørende Bøndergods, og der vil derfor være at give Dom i Overensstemmelse med Citantens i Stævningen indeholdte Paastand, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne ville være at ophæve, og er det en Følge af Sagens Udfald, at der ikke kan tilkjendes den konst. Kammeradvokat noget Salær her under Sagen.

Under Sagen foreligger der ikke nogen Overtrædelse af Stempelovgivningen.

Thi kjendes for Ret: Citanten, Etatsraad, Godsejer Jørgensen til Søllestedgaard og Søholt, bør være berettiget til paa Grund af Salg i Henhold til Lov af 19 Februar 1861 om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen, af det ham tilhørende dels under Søllestedgaard dels under Søholt liggende Fæstegods at udtage i Henhold til bemeldte Lovs § 2 jfr. Lov 9 Marts 1872 § 5 til fri Raadighed saa meget Hartkorn af det til en af disse Hovedgaarde hørende

Fæstegods, som udgjør $\frac{1}{3}$ af det under begge de nævnte Hovedgaarde bortsolgte. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Foreløbigen bemærkes, at den af Citanten i den foregaaende Instans fremsatte Afvisningspaastand ikke her for Retten er fastholdt, og at der ikke findes Føje til ex officio at afvise Sagen.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, hvorhos Processens Omkostninger for Højesteret efter Omstændighederne blive at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves.

I Sagen Nr. ¹²⁴₁₈₇₇ *) imod Arrestanten Anders Severin Johansen stadfæstede Højesteret under 24 Maj 1877 i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde Viborg Landsoverrets Dom af 16 April 1877. Det fremgaar af sidstnævnte Dom, at Arrestanten var overbevist om den 9 Febr. s. A. at have søgt med Magt at skaffe sig Samleje med 2 Pigebørn, fødte henholdsvis d. 30 Juni 1865 og den 3 Septbr. 1869. Det ældste Pigebarn havde i nogle Dage efter det Passerede Smerter i Underlivet og over Lænden, men Distriktslægens efter foretagen Undersøgelse af begge Børnene afgivne Erklæring gaar ud paa, at der ikke paa noget af Børnene fandtes noget Tegn paa Vold, at intet Samleje havde været fuldbyrdet, og at Forsøget ikke vilde have nogen skadelig Indflydelse paa deres Helbred i Fremtiden. Arrestanten, der er født i 1821 og i 1854 er straffet for Tyveri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, blev ved Overrettens Dom anset med Forbedringshusarbejde i 2 Aar efter Strfl. § 168 cfr. §§ 46 og 173.

*) H. R. T. p. 200.

Sagen Nr. 147
1877*).Advokat Hindenburg Aktor
contraJohan Vilhelm Lorber (Def. Adv.
Halkier).

(Afsagt d. 28 Maj 1877).

Spørgsmaal, om Dyrplageri var begaaet ved Transport af
Kalve paa en Vogn.Kriminal- og Politirettens Dom af 1 Maj 1877
er saalydende:

Under nærværende mod Tiltalte Johan Vilhelm Lorber for Dyrplageri anlagte Sag har Tiltalte erkjendt, at han den 28 Decbr. f. A. har fra Ejendommen Nr. 22 i Vesterbrogade til Ejendommen Nr. 31 paa Gamle Kongevej transporteret 8 Kalve paa en Enspændervogn, hvori intet Strøelse var, saaledes at Kalvene, hvis Fødder vare sammenbundne uden Underlag med Reb af omtrent $1\frac{1}{2}$ Tommes Tykkelse, laa med Hovederne vendende mod Vognens Bagsmække i 3 Rækker, i de 2 første Rækker med Hovederne liggende paa de bagved anbragte Kalves Bagdele, og i den bagerste Række op imod Vognens Bagsmække, at der paa Hovederne af Kalvene i den bagerste Række laa en Sæk, hvori omtrent 16 Pd. Hakkelse, og at Tiltalte sad paa den ene af de Kalve, der var nærmest Hestene.

Dette Forhold kan imidlertid, naar henses til, at Transporten af Kalvene kun medtog højst 5 Minutter, og at Kalvene ved deres Ankomst til Bestemmelsesstedet ikke saas at have taget nogensomhelst Skade, ikke blive at henregne enten til raa Mishandling eller til en grusom og oprørende Behandling, og som Følge deraf maa Tiltalte, der er født den 18 Januar 1836, blive at frifinde for Aktors Tiltale, hvorhos Aktionens Omkostninger og derunder Salærer til de befalede Sagførere med 10 Kr. findes at maatte bæres af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Johan Vilhelm Lorber bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Seidelin og Berggreen, med 10 Kr. til hver udredes af det Offentlige.

*) H. R. T. p. 205.

Højesterets Dom.

I Henhold til den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling maa det billiges, at Tiltalte ved samme er frifunden for Aktors Tiltale, hvorimod han efter Omstændighederne findes at burde tilsvare Aktionens Omkostninger.

Thi kjendes for Ret:

Johan Vilhelm Lorber bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være, dog at han udreder Aktionens Omkostninger derunder de ved Kriminal- og Politirettens Dom bestemte Salarier og i Salarium til Advokaterne Hindenburg og Halkier for Højesteret 20 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877²¹ *). Kammerjunkerinde, Enkefru Louise v. Grüner, født Ahlefeldt - Sehested (Højesteretssagf. Zahle).

contra

Finantsministeriet paa Statskassens Vegne (Kammeradvokaten).

(Afsagt den 29 Maj 1877).

Spørgsmaal om Pensionsret for Enken efter en i Udlandet død Officer, der paa Grund af Udeblivelse efter udløben Permission var „udslettet indtil videre af Fortegnelserne, uden at endelig Bestemmelse foregribes.“ At Mandens Pensionsret ikke var endelig afgjort før hans Død, ikke fundet i og for sig at udelukke Enken fra Pension.

Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 Marts 1876**) er saalydende:

Ved kgl. Resolution af 31 Maj 1872, der er publiceret i Ministerialtidenden B. 1872 p. 315 under „Afskedigelser m. m.“, blev Kapitain af Fodfolket, Kammerjunker Frederik

*) H. R. T. p. 206.

**) Et Referat af denne Dom findes i U. f. R. 1876. 627.

Grüner, R. af Dbg., Kompagnichef ved 18 Bataillon, som ikke var vendt tilbage til sin Afdeling efter en ham meddelt Rejsetilladelse til Udlandet indtil den 22 April s. A. — som det hedder — „allernaadigst udslettet indtil videre af Fortegnelserne over Hærens Personel uden at derved i nogen Henseende en endelig Bestemmelse foregribes.“

Efter at Kapitain Grüner var død i Hannover den 6 August 1873, henvendte hans Enke, Citantinden, Enkefru Kammerjunkerinde Louise v. Grüner, født Ahlefeldt-Sehested, sig til Finantsministeriet om den hende formentlig tilkommende Pension, og da Finantsministeriet i Skrivelse af 8 December 1873 havde resolveret, at det ikke kunde anse Citantinden berettiget til Pension efter Pensionsloven, har Citantinden efter meddelt Bevilling til fri Proces, ved sin beskikkede Sagfører, Overretsprokurator Lange, anlagt nærværende Sag, under hvilken hun har paastaaet Indstævnte, Finansministeren paa Statskassens Vegne, tilpligtet at betale hende den hende efter Pensionsloven tilkommende Pension fra 6 August 1873 at regne, saalænge hun er ilive og ugift, samt denne Sags Omkostninger skadesløst; derhos har Prokurator Lange paastaaet sig tilkjendt Salær hos Indstævnte eller det Offentlige efter Reglerne for beneficerede Sager. Indstævnte, for hvem den konstituerede Kammeradvokat efter Ordre har givet Møde, har derimod paastaaet Indstævnte fri-funden for Citantindens Tiltale og hos denne tilkjendt Sagens skadesløse Omkostninger, derunder Kammeradvokatens Salær.

Indstævntes Frifindelsespaastand er navnlig støttet paa, at Citantinden ikke, som betinget i Pensionsloven 24 Febr. 1858 § 10 er Enke efter nogen i Tjenesten, paa Pension eller paa Vartpenge staaende Embedsmand.

Heri findes der nu ogsaa at maatte gives Indstævnte Medhold; thi om det end, og herpaa er der af Citantinden lagt særlig Vægt, i den ovennævnte kgl. Resolution af 31 Maj 1872 hedder, at Udslettelsen kun finder Sted „indtil videre“ og „uden at derved i nogen Henseende en endelig Bestemmelse foregribes“, maa det dog, som ogsaa af Indstævnte paaberaabt, antages, at naar der inden Kapitain Grüners Død ingen Forandring var sket med Hensyn til Udslettelsen i Henhold til det i Resolutionen tagne Forbehold, — og at dette er Tilfældet, er under Sagen in confesso — maatte Udslettelsen eo ipso blive definitiv fra Resolutionens Dato, og Kapitain Grüner maatte derfor ved sin Død betragtes som

endeligen afskediget af sin militære Tjeneste fra den 31 Maj 1872 uden Pension eller Vartpenge.

Nu har Citantinden vel in subsidium villet gjøre gjældende, at hun i hvert Fald som Enke efter en pensionsberettiget Militær maatte være berettiget til Enkepension; men det er indlysende og fremgaar iøvrigt ogsaa af Ordene i Pensionsloven af 24 Februar 1858 § 10, at hvis hun af denne Grund skulde være berettiget til Enkepension, maatte hendes Mand ved sin Død have beklædt den pensionsberettigede militære Stilling; men dette er efter det Ovenanførte ikke Tilfældet, idet Kapitain Grüner maa betragtes som endeligen afskediget uden Pension eller Vartpenge den 31 Maj 1872, altsaa over 1 Aar før sin Død. Efter det Anførte vil Indstævnte efter sin Paastand være at frifinde for Citantindens Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves, og vil der som Følge heraf ikke kunne tilkjendes Kammeradvokaten Salær her under Sagen, ligesom der paa Grund af Sagens Udfald ikke vil kunne tilkjendes Prokurator Lange, hvis Sagførelse har været lovlig, noget Salær.

For stemplet Papir har ikke været Brug under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Finansministeren paa Statskassen Vegne, bør for Tiltale af Citantinden, Enkefru, Kammerjunkerinde Louise v. Grüner, født Ahlefeldt-Sehested, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Den Omstændighed, at Citantindens Mand ikke ved sin Død stod paa Pension eller Ventepenge, ligesom han ej heller kunde betragtes som en i Tjeneste staaende Embedsmand, eftersom han ifølge den i den indankede Dom ommeldte kongelige Resolution af 31 Maj 1872 var indtil videre udsløttet af Fortegnelserne over Hærens Personel og derved sat ud af alt Tjenesteforhold, saalænge ingen Forandring heri foregik, kunde ikke uden videre afskære Citantinden fra under Hævdelse af sin afdøde Mands Pensionsberettigelse at fordre sig selv tilkjendt Pension, og det kan navnlig ikke ved de i Lov af 24 Februar 1858 § 10 brugte Udtryk: „Enke efter en pensionsberettiget i

Tjenesten eller paa Pension eller Vartpenge staaende Embedsmand*, anses tilsigtet at udelukke en pensionsberettiget, fra et Embede afgaaet Embedsmands Enke fra Pension alene af den Grund, at Spørgsmaalet om Mandens egen Pensionsberettigelse, hvoraf hendes Ret til Pension maatte afhænge, ikke er bleven endelig afgjort forinden hans Død. De foreliggende Oplysninger, der tildels først ere fremkomne for Højesteret, give imidlertid ikke Føje til at antage, at det Forhold fra Citantindens Mand Side, der foranledigede den ovennævnte kongelige Resolution, navnlig hans Forbliven i Udlandet efter Udløbet af den ham tilstaaede Permission, skulde være at anse som ham utilregneligt, saaledes at han, uanset Beskaffenheden af dette Forhold, skulde have Krav paa Pension ved Tjenestens Ophør, hvortil føjes, at Citantindens Mand fremdeles forblev i Udlandet over 1 Aar indtil sin Død uden at gjøre noget Skridt til at fremkalde en Forandring i den skete Afgjørelse. Da Citantindens Mand saaledes ikke ved sin Død kan antages selv at have været pensionsberettiget, vil den indankede Dom, hvorved Citantindens Paastand om at tilkjendes Pension er forkastet, og hvis Bestemmelse om Processens Omkostninger billiges, som Følge deraf være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citantinden 2 Kr.

Sagen Nr. $\frac{1187}{1877}$ *).

Advokat Levinsen Aktor

contra

Christen Jørgensen (Def. Adv. Nellenmann).

(Afsagt den 30 Maj 1877).

Spørgsmaal, om tilstrækkeligt Bevis var tilvejebragt for, at en Mand ved at aflægge Partsed i en Injuriesag, havde gjort sig skyldig i Mened.

*) H. R. T. p. 211.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Febr. 1877 er saalydende:

Under nærværende mod Tiltalte, Tømrer Christen Jørgensen anlagte, fra Lejre Herreds Extraret hertil indankede Sag er Tiltalte aktioneret for at have gjort sig skyldig i Mened, hvorved er sigtet til en ham paalagt Partsed i en mod ham af Møller Mellerup ved Lejre Herreds Politiret anlagt Injuriesag. Efter at nemlig bemeldte Møller Mellerup havde udtaget Klage imod Tiltalte, fordi denne den 7 Juni 1875 skulde have, da han passerede Vejen forbi Møllerups Mølle, medens denne med sine Folk var beskæftiget med at sætte nyt Underlag under en over Vejen løbende Vandrende, udskjældt Møllerup for en Kjeltring, og da denne affordrede ham Forklaring i saa Henseende, skulde have sagt, at det var han, fordi han forurettede ved Vægt og Maal i Udsalget fra Møllen, blev der, da Tiltalte benægtede Rigtigheden af denne Sigtelse under Sagen ført 3 Vidner, af hvilke det ene, Møller Møllerups daværende Tjenestekarl Jens Hansen, bevidnede at have hørt Tiltalte ved den omhandlede Lejlighed udskjælde Møllerup for en Kjeltring samt ytre, at de, der købte paa Møllen ikke fik, hvad de skulde have, medens det andet, Møllerups Tjenestekarl Hans Rasmussen, forklarede, at det forekom ham, at han hørte Tiltalte kalde Møllerup en Kjeltring, men at han dog ikke kunde sige det bestemt, samt at han hørte Tiltalte sige til Møllerup, at Vægten ikke var stiv nok, og at den ikke holdt Maal, hvorimod det tredje Vidne, Arbejdskarl Hans Andersen, paa Grund af den Afstand, hvori han befandt sig fra Parterne, ikke var istand til at afgive Forklaring om de mellem dem faldne Ytringer. Ved den i Sagen den 20 Septbr. 1875 afsagte Dom blev Udfaldet af samme gjort afhængigt af, at Tiltalte med Ed bekræftede, at han ikke ved den omhandlede Lejlighed havde udskjældt Møllerup for „Kjeltring“, idet han, saafremt Eden ikke aflagdes, blev dømt til at bøde 30 Kr. til Statskassen, subsidiært til at hensættes i simpelt Fængsel i 7 Dage, samt til at betale Sagens Omkostninger med 8 Kr. Efter at Tiltalte den 18 Oktbr. s. A. havde fremstillet sig for at aflægge den ham paalagte Ed, men Edssagen da paa Grund af Møllerups Protest var bleven udsat til Foretagelse den 19 Januar næstefter, aflagde Tiltalte sidstnævnte Dag den ham foreskrevne Ed; men blev der kort efter indledet Underøgelse mod Tiltalte for ved Aflæggelsen af denne Ed at have gjort sig skyldig i Mened, idet det nemlig viste sig, at

der foruden de under Injuriesagen afhørte Vidner endnu var en Person, der var istand til at afgive Forklaring om, hvad der passerede ved den omhandlede Lejlighed. Dette Vidne, nemlig en hos Mellerup tjenende Pige Sophie Thomasine Sivertsen, har under den saaledes rejste Undersøgelse bevidnet, at hun, som tilligemed en hos Mellerup tjenende Barnepige havde hørt højrestet Tale ude paa Vejen, begav sig ud i Møllens Port og her blev Vidne til, at Tiltalte, efter at Mellerup havde sagt til ham: „Passér De blot Deres Vej og lad mig være“, svarede: „Lade Dig være, din Kjæltring“, og da Mellerup derpaa spurgte, hvilke Kjæltringestreger han havde begaaet, ytrede Tiltalte: „Lad os gaa ned og se paa din Vægt og dine Lodder, saa skal vi nok se; for naar Folk komme og købe hos Dig, faa de kun det Halve af, hvad de skulle have.“ Fremdeles har det ovenfor nævnte Vidne, Jens Hansen, under den kriminelle Undersøgelse fastholdt Rigtigheden af sin under Injuriesagen afgivne Vidneforklaring, og endelig har Vidnet Hans Rasmussen forklaret, uden at denne Forklaring dog paa Grund af hans imidlertid indtrufne Død er bleven beediget, at han, ved nærmere at overtænke Sagen, efter at han havde afgivet sin Vidneforklaring under den private Sag, nok kunde erindre, at Tiltalte ved den omhandlede Lejlighed udskjældte Mellerup for en Kjæltring.

Medens Tiltalte under det over ham afholdte første Forhør indrømmede, hvad han havde benægtet under den private Sag, at han ved den paagjældende Lejlighed beskyldte Mellerup for, at denne havde bedraget ham med Maal og Vægt, som han havde paa sin Mølle, benægtede han derimod at have udskjældt Mellerup for en Kjæltring, og under det næste Forhør forklarede han, at det var Mellerup, der ved den omhandlede Lejlighed ytrede, at Tiltalte havde udskjældt ham for en Kjæltring, og denne Forklaring har han senere vedblivende fastholdt, med Tilføjende, at naar Vidnerne havde hørt ham bruge Ordet Kjæltring, har dette kun af ham været benyttet for at imødegaa den af Mellerup mod ham fremsatte Sigtelse for ved tidligere Lejligheder at have udskjældt denne for Kjæltring. I Henhold hertil har Tiltalte saaledes benægtet at have gjort sig skyldig i den ham paasigtede Forbrydelse, idet han har villet gjøre gjældende, at den af ham aflagte Ed ikke er falsk.

Efter at være foreholdt den af Tiltalte saaledes afgivne Forklaring, have imidlertid Vidnerne Jens Hansen og Sivertsen

erklæret, at der fra deres Side ikke foreligger nogen Misforstaaelse af de ved den omhandlede Lejlighed faldne Ytringer, som den af Tiltalte paaskudte, og det er ogsaa saa langt fra, at Rigtigheden af disse Vidnesbyrd er bleven svækket ved de iøvrigt fremkomne Oplysninger, at disse meget mere i høj Grad bestyrke denne. I saa Henseende skal navnlig fremhæves, at Husmand Rasmus Petersens Hustru Ane Pedersdatter edelig har forklaret, at, da hun Dagen efter at Vidneførslen i den private Sag var foregaaet, tilfældigt traf sammen med Thomasine Sivertsen, fortalte denne hende, at hun havde hørt, at Tiltalte, medens hun (Sivertsen) stod i Mellerups Port, udskjældte denne for en Kjæltring og en Bedrager; at det af Tiltaltes egen Forklaring fremgaar, at Mellerup ved den paagjældende Lejlighed strax kaldte sine to tilstedeværende Tjenestekarle til Vidne paa, at Tiltalte havde kaldt ham en Kjæltring, hvilket synes at vise, at Mellerup selv ialfald har opfattet Tiltaltes Udtalelse saaledes, ligesom det ogsaa, saafremt det var tilgaaet som af Tiltalte angivet, vilde have været naturligt, om Tiltalte paa Stedet havde gjort Indsigelse mod, at Mellerup paakaldte Karlene som Vidner, hvad ikke ses at være sket; at Tiltalte under den private Sag, navnlig under Vidneførslen, som han personlig overværede, ikke har anført Noget om, at hans Anvendelse af Ordet Kjæltring ved den omhandlede Lejlighed fandt Sted under saadanne Omstændigheder, som af ham under Forhørene angivet, og at denne Omstændighed end ikke af ham blev paaberaabt under det første over ham afholdte kriminelle Forhør, samt at det ligeledes maa antages, at Tiltalte under Forligsforhandlingen i den private Sag ikke bestemt benægtede at have kaldt Mellerup en Kjæltring, men endog ytrede, at han var berettiget til at kalde ham saaledes, fordi han paa Møllen havde falske Lodder og falsk Maal og Vægt, idet han dog ved Siden heraf opfordrede Mellerup til at bevise, at han havde kaldt ham Kjæltring. Naar derhos henses til de forskjellige Forsøg, som Tiltalte ses at have gjort dels paa at formaa Vidnet Sivertsen til at fordølge Sandheden, da hun skulde afgive Forklaring under den kriminelle Undersøgelse, dels paa at tilskynde hendes Stedfader til at overtale og true hende til at tilbagekalde og forandre den af hende aflagte Vidneforklaring, samt til hvor lidet grundede Tiltaltes Insinuationer mod Mellerup for, at denne skulde have forsøgt at paavirke Vidnerne til at forklare i hans Favør, have vist sig at være, skjønnes der imod Tiltaltes Benægtelse at være til-

vejebragt tilstrækkeligt Bevis ikke blot for, at den af ham aflagte Ed er objektiv urigtig, men ogsaa for, at han har aflagt den mod bedre Vidende, og Tiltalte, der er født i Aaret 1831 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, vil saaledes være at dømme efter Straffelovens § 150, jfr. med § 145, og findes Straffen efter førstnævnte §'s 2det Led efter Omstændighederne at kunne fastsættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. Den indankede Dom, hvorved Tiltalte er frifunden for Aktors Tiltale, vil overensstemmende hermed være at forandre, hvorimod dens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, derunder de Aktor og Defensor ved Underretten tillagte Salarier, der rettelig ere paalagte Tiltalte, ville være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte, Tømrer Christen Jørgensen, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Auditor Mundt og H. Nyegaard, betaler Tiltalte 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved de i nærværende Sag fremkomne Oplysninger findes der ikke mod Tiltaltes Benægtelse at være tilvejebragt aldeles tilstrækkeligt Bevis for, at han ved at aflægge den under Sagen omhandlede Partsed har gjort sig skyldig i Mened. Han vil derfor være at frifinde for Aktors Tiltale, dog efter Omstændighederne med Forpligtelse til at udrede Aktionens Omkostninger efter den indankede Doms Bestemmelser.

Thi kjendes for Ret:

Christen Jørgensen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være, dog at han udreder Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium til Advokaterne Levinsen og Nellemann for Højesteret 50 Kr. til hver.

I Sagen Nr. 149 *) 1877. Bager A. Schou i Haarslev m. Fl.
(Højesteretssagf. Oct. Hansen)

contra

Birkedommer og Skriver i Holstein-
borg Birk, H. V. Fiedler som
Skifteforvalter i det reassumerede
Dødsbo efter Forpagter af Sne-
dinge Hans Peter Schou paa Boets
Vegne og Proprietær V. Wulff
(Adv. Halkier)

stadfæstedes under den 6 Juni 1877 Landsover- samt Hof-
og Stadsrettens ovenfor p. 627 meddelte Dom ved saa-
lydende

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
vil den være at stadfæste. Processens Omkostninger for
Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved
Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret
ophæves. Til Justitskassen betale Citanterne 10 Kr.

Sagen Nr. 150 **) 1877.

Advokat Halkier Aktor

contra

Fritz Mogensen (Def. Adv. Nellémann).

(Afsagt den 6 Juni 1877).

Spørgsmaal, om en Mand havde gjort sig skyldig i Dyr-
plageri ved selv at foretage en smertefuld Operation
paa en ham tilhørende drægtig Hoppe, hvis Tilstand
ansaaes for haabløs, nemlig tildels for at redde Føllet.

*) H. R. T. p. 225.

**) H. R. T. p. 281.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 April 1877 er saalydende:

Under nærværende fra Lollands Sønder Herreds Extradret hertil indankede Sag tiltales Gaardbestyrer Fritz Mogensen af Troelseby for Dyrplageri.

Det er under Sagen oplyst, at der paa den af ham bestyrede Gaard var en drægtig Følhoppe, som i længere Tid havde været syg, og at dens Tilstand, uagtet de af Dyrlægen foreskrevne Midler bleve anvendte, ikke bedredes, men at Sygdommen, der bestod i en vedvarende Forstoppelse, tvertimod tiltog og medførte særdeles voldsomme Smerter. En Dag i Slutningen af April f. A., da Hoppen var hensat paa Marken, bemærkede Tiltalte, at den skød Tarmene fra sig, rejste sig paa Forbenene og satte sig paa de udskudte Tarme, som derved knustes. Han tilkaldte da flere paa Gaarden værende Personer og besluttede sig, da Dyret nu ansaas redningsløst, til at dræbe det, hvilket ogsaa udførtes, idet han, da Hoppen antoges om faa Dage at skulle have født, og han overensstemmende med den ikke ualmindelige Tro mente, at den ikke kunde blive af med Livet, førend Føllet, som han derhos ønskede at redde, var taget fra den, med en Barberkniv opskar dens Bug, udtog Føllet, der var levende, og umiddelbart derpaa lod Halsen overskære paa Hoppen, hvilken hele Operation, efter hvad der foreligger, kun medtog faa Minutter.

Underdommeren har i Henhold til en fra det veterinære Sundhedsraad modtagen Meddelelse anset Faktum for Dyrplageri, og ved den indankede den 28 Septbr. sidstl. afsagte Dom idømt Tiltalte en Bøde af 20 Kr., subsidiært 5 Dages simpelt Fængsel samt paalagt ham at udrede Aktionens Omkostninger. Denne Opfatning kan Overretten dog ikke dele. Ligesom der Intet foreligger til Støtte for, at Tiltalte har villet mishandle det ommeldte Dyr, saaledes skjønnes den af ham brugte Fremgangsmaade, at underkaste Hoppen en kort om end meget smertefuld Operation fremfor at lade den henligge under store Lidelser i haabløs Tilstand, indtil den $\frac{3}{4}$ Mil fra Stedet boende Dyrlæge kunde komme tilstede, selv om den kunde anses for mindre rigtig, heller ikke objektivt at kunne stempløs som noget strafbart Dyrplageri.

Idet Tiltalte derhos bliver at frifinde, ville Underrettsdommens Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger være at stadfæste. I Salær til Aktor og Defensor ved Over-

retten tillægges dem hver 20 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte, Gaardbestyrer Fritz Mogensen af Troelseby, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til Aktionens Omkostninger for Underretten bør Underretsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prok. Vilh. Rode og Bøcher, tillægges dem hver 20 Kr., som udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte ved samme er frifunden for Aktors Tiltale, hvorimod Aktionens Omkostninger, derunder de ved den indankede Dom bestemte Salarier, efter Omstændighederne findes i det Hele at burde udredes af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

I Henseende til den Tiltalte tillagte Frifindelse bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Aktionens Omkostninger, derunder de ved bemeldte Dom fastsatte Salarier og i Salarium til Advokaterne Halkier og Nellemann for Højesteret 20 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. 144.
1877.

Advokat Halkier Aktor
contra
Arrestanten Jørgen Carl August Vind
(Def. Etatsraad Buntzen).

(Afsagt den 14 Juni 1877).

Strfl. § 268 anvendt mod en Tiltalt, som falskelig havde skrevet og forevist et Brev, hvorved Underskriveren

*) H. R. T. p. 235.

bad en Anden om et Laan og bemyndigede Tiltalte til at modtage Pengene.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 April 1877 er saalydende:

Under nærværende mod Arrestanten Jørgen Carl August Vind for Tyveri, Bedrageri og Falsk anlagte Sag, er det ved hans egen med det iøvrigt oplyste stømmende Tilstaaelse beviset, at han for omtrent et Aar siden, medens han tjente Barber Carl Heinrich Wilhelm Bauer, for at skaffe sig 8 Kr. hos Værtshusholder Christoffer Petersen, hvilke Penge Arrestanten dog vil have havt til Hensigt at tilbagebetale, har skrevet et C. H. Bauer underskrevet, saalydende, udateret Brev:

„Gode Petersen!

Vil De ikke bevise mig den Tjeneste og laane mig 8 Kroner til Torsdag Aften, da jeg saa skal tilbagebetale Dem dem — min Svend kan tage mod Besked“

og derefter til bemeldte Værtshusholder Petersen afleveret dette falskeligen udfærdigede Brev, med hvis Underskrift Arrestanten sigtede til sin ovennævnte Principal, hvis Navn han uden dennes Vidende og Villie saaledes benyttede, men uden at opnaa sit Ojemed, fordi Værtshusholder Petersen ikke lod Arrestanten faa de i Brevet forlangte Penge, men sagde Arrestanten, at han vilde afgjøre Sagen med Bauer personlig.

— — — — — *)

I Medfør af det Foranferte vil Arrestanten, der er født den 16 August 1855, og ikke forhen straffet, blive at dømme efter Straffelovens §§ 228, 229 Nr. 4, 253 og 268 efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, hvorhos han vil have at udrede denne Aktions Omkostninger, og derunder Sakærer til de befalede Sagførere med 12 Kr. til hver.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Jørgen Carl August Vind bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maa-

*) I det udeladte Stykke fremstilles det, hvorledes Arrestanten havde begaaet forskellige Bedragerier og (tildels grove) Tyverier, hvorved han havde tilvendt sig dels Penge dels Møbler etc. af Værdi ialt c. 90 Kr.

neder samt udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Herforth og Heckscher, med 12 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de 7. den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Halkier og Etatsraad Buntzen for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877⁴ *). Grosserer E. F. Leudesdorff (Selv)
 contra
 Hestehandler P. Frederiksen (Ingen).
 (Afsagt den 18 Juni 1877).

Opgjørelse af et Mellemregningsforhold mellem 2 Handlende.

Sø- og Handelsrettens Dom af 30 Novbr. 1876 er saaydende:

Sagsøgeren, Hestehandler P. Frederiksen, paastaar under nærværende Sag Indstævnte, Grosserer E. F. Leudesdorff, tilpligtet at betale dels 250 Kr. ifølge en af Indstævnte den 11 Febr. 1875 til Sagsøgeren udstedt 3 Maaneders indenbys Vexel, dels 1049 Kr. 20 Øre, som skyldes til Rest paa Mellemværende for leverede Varer med Renter 6 p. c. p. a. af de 250 Kr. og 5 p. c. p. a. af Resten fra Forligsklagens Dato d. 31 Marts d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig frifunden for at betale Vexlen, da han ikke har modtaget Valuta for samme, og for at betale Restbeløbet, da han mener, at der tilkommer ham en større Sum hos Sagsøgeren, hvorhos han har paastaet sig tillagt Sagens Omkostninger.

*) H. R. T. p. 243.

Ifølge Sagsøgerens Opgjørelse har han leveret Indstævnte Varer for 2101 Rd. 1 Mk. 12 Sk., som han dog paa Grund af, at der var indløbet en Fejlregning, har nedsat til 2101 Rd. 5 Sk. og Sagsøgeren erkjender at have modtaget dels i Varer dels kontant 1447 Rd. 5 Mk. 4 Sk., saa at der altsaa resterede 653 Rd. 1 Mk. 1 Sk. eller 1306 Kr. 35 Ore, hvori er indbefattet de 250 Kr. for Vexlen. Af Resten 1056 Kr. 35 Ore har han kun paastævnet de 1049 Kr. 20 Ore. Indstævntes Paastand om Frifindelse for Vexelkravet, fordi der ikke skal være givet Valuta for samme, findes derfor ganske ubeføjet.

I det Beløb, som Sagsøgeren forlanger for modtagne Varer, mener Indstævnte, at der maa fragaa 4 Rd. 1 Mk. 9 Sk. for Varer, der ikke ere modtagne, 86 Rd. 1 Mk. 7 Sk., hvormed Prisen er anført højere end akkorderet, og 300 Rd. i Erstatning for ubrugelige Varer.

Sagsøgeren har imidlertid fremlagt Beviser fra Indstævnte, hvorefter denne af de modsagte Poster har modtaget Varer af Værdi 2 Rd. 1 Mk. 3 Sk., saa at der kun mangler Bevis for Indstævntes Modtagelse af Varer til Værdi af 2 Rd. 6 Sk. eller 4 Kr. 12 Ore, som altsaa ville fragaa i Sagsøgerens Fordring. Men Indstævntes andre ovenanførte Indsigelser findes ubeføjede, da han ikke har godtgjort, at der var akkorderet om en lavere Pris end af Sagsøgeren anført*), eller at de leverede Varer have været ubrugelige, eller at Sagsøgeren herfor har lovet ham nogen Erstatning.

Indstævnte mener fremdeles, at han har betalt Sagsøgeren 138 Rd. 11 Sk. mere end af denne indrømmet, men han har mod Sagsøgerens Benægtelse intet Bevis fort for Rigtigheden heraf, kun at det er givet, at Sagsøgeren har modtaget en Vexel paa en Trediemand til Beløb 39 Rd.

*) Under Sagen paastod Frederiksen, at Leudesdorff havde modtaget de her omhandlede Varer uden Indsigelse imod den derpaa opgivne Pris, hvorimod Leudesdorff paastod, at ingen saadan Prisangivelse var meddelt ham, men at der derimod for Leveringen var akkorderet om en Pris, der var 86 Rd. 1 Mk. 7 Sk. ringere, end af Frederiksen nu fordret. Frederiksen benægtede i sit Indlæg af 2 Oktbr. 1876 bestemt, at der overhovedet var akkorderet om nogen Pris, men Leudesdorff paastod, at dette maatte betragtes som indrømmet, da Frederiksen ikke betimelig, nemlig i sit Indlæg af d. 27 Juli 1876, tilstrækkelig tydelig havde bestridt Leudesdorffs i hans Indlæg af 13 Juni 1876 fremførte Forklaring om, at der var akkorderet om de af ham opgivne Priser.

6 Sk., hvilken Vexel Sagsøgeren paastaar at have tilbageleveret, da han ikke kunde faa den betalt, medens Indstævnte benægter at have modtaget den. Denne Vexels Beløb eller 78 Kr. 12 Øre maa derfor ligeledes fragaa i Sagsøgerens Fordring.

Endelig har Indstævnte paastaet at have leveret Sagsøgeren Varer for 18 Rd. 3 Mk. 15 Sk. mere end af denne indrømmet, men herfor har han intet Bevis ført.

I de paastævnte 1049 Kr. 20 Øre ville altsaa fragaa 82 Kr. 24 Øre, men iøvrigt vil der være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Grosserer E. F. Leudesdorff, bør til Sagsøgeren, Hestehandler P. Frederiksen, betale dels 966 Kr. 96 Øre, dels mod Extradition i kvitteret Stand af den paastævnte Vexel 250 Kr., med Renter af de ommeldte Beløb, henholdsvis 5 p. c. og 6 p. c. p. a. fra d. 31 Marts d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 100 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning og Proceduren for Højesteret foreligger til Paakjendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af samme anførte Grunde, ved hvilke intet Væsentligt findes at bemærke,

kjendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Citanten 10 Kr.

Sagen Nr. 1877*). Forhenværende Høker Peter Hansen
(Etatsraad Buntzen)
contra
Vexellerer J. M. Levin (Adv. Nelle-
mann).

(Afsagt den 18 Juni 1877).

Et Vidnes Forklaring om at have hørt en Husejer give sin Lejer et mundtligt Tilsagn om, at der i 2 Aar ikke skulde ske Forandring med Lejemaalet, ikke anset for fulgyldigt, da Vidnet, som ogsaa var opsagt Lejer i samme Ejendom, paastod selv at have faaet et lignende Tilsagn.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Oktober 1874 er saalydende:

Ifølge Hovedstævning af 8 August f. A. har Citanten, Høker P. Hansen, der dengang beboede en Kjælderlejlighed i Indstævnte, Vexellerer J. M. Levins Ejendom Nr. 23 i Bredgade, under nærværende Sag søgt Indstævnte til at høre en af ham Citanten under 9 Juni s. A. forkyndt Opsigelse af bemeldte Lejlighed til Fraflytning Oktober Flyttedag annulleret som stridende mod den mellem dem truffne Aftale, og betale ham Sagens Omkostninger skadesløst, og, efter at Indstævnte den 23 Oktbr. s. A. ved Kongens Foged havde ladet ham udsætte af Lejligheden, ved en den 8 Novbr. næstefter udtagen Kontinuationsstævning paastaaet Indstævnte tilpligtet i Anledning af denne ulovlige Udsættelse at betale ham for Tort og Kreditspilde 500 Rd., i Erstatning for Næringstab 1000 Rd. og Flytningsomkostninger 25 Rd., samt Kontinuationssøgsmaalets Omkostninger ligeledes skadesløst.

Indstævnte har derimod, næst at fremlægge den mellem Parterne under 27 Febr. f. A. oprettede Lejekontrakt, hvoraf blandt Andet fremgaar, at Lejemaalet, som løber fra April Flyttedag f. A., skal vedvare, indtil det med $\frac{1}{4}$ Aars Varsel opsiges fra en af Siderne, og en af Indstævnte til Citanten den 9 Juni f. A. udfærdiget Opsigelse til Fraflytning Oktober Flyttedag s. A., som den 16 Juni er forkyndt Citanten paa lovformelig Maade, i Henhold til disse Dokumenter procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens skadesløse Om-

*) H. R. T. p. 246.

kostninger. Citanten paastaar imidlertid, at Indstævnte under de Forhandlinger, som i Februar f. A., efter at Indstævnte havde kjøbt Ejendommen, fandt Sted angaaende Lejemaalet, har givet ham, som tidligere kun betalte 250 Rd. i aarlig Leje, og, skjøndt han ikke kunde opsiges til April Flyttedag f. A., indvilgede i, at Lejen fra dette Tidspunkt forhøjes til 300 Rd., et bestemt Tilsagn om, at der ikke i Lejeforholdet skulde ske nogen Forandring før mindst om 2 à 3 Aar, og at han derfor har været uberettiget til at opsige ham som sket.

Mod Indstævntes Benægtelse har Citanten imidlertid ikke tilvejebragt noget Bevis for en saadan Aftale, thi vel har et enkelt Vidne edeligen forklaret, at Indstævnte, med hvem Vidnet paa samme Maade som Citanten forhandlede om Lejemaalet af den af Vidnet beboede Kjælder i samme Ejendom, har givet dem et bestemt Tilsagn om, at der ikke skulde ske nogen Forandring i Lejemaalet før mindst 2 à 3 Aar, hvilket Løfte iøvrigt efter Vidnets Opfattelse kun sigtede til, at Indstævnte ikke vilde forhøje Lejen i dette Tidsrum; men naar henses til den Interesse, som dette Vidne, der vil have modtaget et lignende Tilsagn, og som ogsaa blev opsagt til Fraflytning, kan have med Hensyn til Beviset for Aftalens Existens, hvorfor ogsaa Indstævnte efter Loven 1—13—17 har protesteret mod, at der tillægges Vidneforklaringen nogen Betydning, skjønnes der saa meget mindre, at der herved er tilvejebragt en saadan Formodning, at Sagens Udfald i Medfør af L. 1—14—6 kan gøres afhængigt af Indstævntes Ed, som det er givet, at de omforklarede Forhandlinger fandt Sted flere Dage forinden den endelige Lejekontrakt, der Intet indeholder herom, blev oprettet og underskrevet, og naar det saaledes ikke er godtgjort; at Opsigelsen har været ulovlig, vil den i Henhold til samme foretagne Udsættelse af Lejligheden heller ikke kunne medføre noget Erstatningsansvar for Indstævnte, der derfor vil være at frifinde for Citantens Tiltale, idet saavel Hoved- som Kontinuationssøgsmaalets Omkostninger findes at burde ophæves.

— — — iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret: Indstævnte, Vexellerer J. M. Levin, bør for Tiltale af Citanten, Høker P. Hansen, i denne Sag fri at være. Saavel Hoved- som Kontinuationssøgsmaalets Omkostninger ophæves. — — — — —

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at en efter Dommens Afsigelse afgiven yderligere Forklaring af det deri nævnte Vidne maa blive uden Indflydelse paa Sagens Udfald, vil Dommen være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 2 Kr.

Sagen Nr. $\frac{75}{1877}$ *).

Advokat Henrichsen Aktor
contra

Oscar Philip Davidsen og Peter Andreas Andersen (Def. Adv. Klubien).

(Afsagt den 19 Juni 1877).

Efter Omstændighederne antaget, at Tændstikker vare bestemt til at afstryges paa særlige dertil indrettede Strygeflader og saaledes fyldestgjorde Fordringerne i Lov 14 Febr. 1874 § 1, skjøndt en Del af dem ogsaa kunde tændes ved Strygning paa andre Flader**).

Kriminal- og Politirettens Dom af 19 Septbr. 1876 er saalydende:

Tiltalte Oscar Philip Davidsen, der har Borgerbrev af 2 Marts d. A. som Tændstikfabrikant her i Staden, og i Henhold til samme som Associé af Firmaet „Pallesen & Ko.“ indtil den 7 April d. A. paa Stadens Grund har dels forfærdiget og dels forhandlet tidligere af det nævnte Firma forfærdigede saavel svovlede som parafinerede Tændstikker, og

*) H. R. T. p. 250.

**) Jvfr. Just. Min. Cirkl. Nr. $\frac{2215}{1875}$ af 29 Oktbr. 1875 i Min. Tid. A p. 145.

Tiltalte Peter Andreas Andersen, der har Borgerbrev af 11 Maj d. A. som Tændstikfabrikant her i Staden, og i Henshold dertil paa den af ham forpagtede Tændstikfabrik „Kronen“ hersteds har forfærdiget parafinerede Tændstikker, sigtes under nærværende Sag for i denne deres Virksomhed at have gjort sig skyldige i Overtrædelse af Loven af 14 Februar 1874 om Forbud imod visse Tændstikker m. m.

Efter hvad der under Sagen er fremkommet, kan der kun blive Spørgsmaal om, at de Tiltalte skulle have gjort sig skyldige i saadan Overtrædelse derved, at de af dem saaledes forhandlede og forfærdigede Tændstikker, som, efter hvad der foreligger, forhandles i Hylstre og Æsker, der ere forsynede med særlige, til deres Afstrygning indrettede Flader, og maa antages bestemte til at afstryges paa disse, tilige for en Del kunne antændes ved Gnidning imod forskjellige andre Flader. I saa Henseende er det nu ved en under Sagen af tvende sagkyndige Mænd foretagen Undersøgelse af Tændstikker, der vare udtagne blandt de af Tiltalte forhandlede og forfærdigede Tændstikker, hvilken Undersøgelses Rigtighed de Tiltalte have erkjendt, godtgjort, at et større eller mindre Antal af samme lode sig antænde ved Afstrygning paa forskjellige dertil ikke særlig indrettede Strygeflader, dog at ikke Halvdelen ved Undersøgelsen antændtes ved Afstrygning paa sædvanlige Gulv- og Vægflader. Den nævnte Omstændighed kan imidlertid ikke medføre, at de paagjældende Tændstikker, der, som anført, maa antages bestemte til at afstryges paa de dem ledsagende, særlig dertil indrettede Flader, blive at henhøre under de Tændstikker, der ere forbudne ved § 1 i den fornævnte Lov, og de Tiltalte ville som Følge heraf være at frifinde.

Thi kjendes for Ret: De Tiltalte, Fabrikanterne Oscar Philip Davidsen og Peter Andreas Andersen, bør for Tiltale af det Offentlige i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Ifølge de Højesteret forelagte, tildels efter den indankede Doms Afsigelse erhvervede Oplysninger, dels om Sammensætningen af Satsen paa de paagjældende Tændstikker, hvorved bemærkes, at der for Andersens Vedkommende kun kan være Spørgsmaal om Ansvar for de af

ham selv fabrikerede, dels angaaende de med Hensyn til Tændstikkernes Antændelighed anstillede Prøver, findes de at maatte betragtes som bestemte til at afstryges paa særlige dertil indrettede Strygeflader. Efter Prøvernes Udfald kunde der vel for Davidsens Vedkommende være Tvivl, om de af ham forfærdigede eller forhandlede Tændstikker, navnlig de svovlede, fyldestgjøre Fordringerne i Loven af 14 Februar 1874 § 1; men der findes dog, især af Hensyn til Satsens Sammensætning, ikke tilstrækkelig Føje til at statuere, at de ikke skulde være indrettede paa ordentligvis kun at kunne antændes paa den i Loven nævnte Maade*). Da det herefter maa billiges, at der ved

*) Af Sagens Dokumenter fremgaar det, at de udmeldte sagkyndige Mænd ved Undersøgelse af de af Fabrikant O. P. Davidsen forfærdigede eller forhandlede Tændstikker fandt, at af hans svovlede Tændstikker tændtes ved Strygning af 15 Tændstikker paa hver af efternævnte Flader — 4 ved Strygning paa en glat høvlet Træplade, 11 paa en oliemalet Væg, 8 paa en ru (kalket) Væg, 1 paa et sandet Gulv, alle 15 paa hvidt ubeskrevet Papir saavel som paa Vinduesglas samt 11 paa Berlingske Tidende. Af de parafinerede Svovlstikker fra Davidsens Fabrik tændtes ved de samme Prøver et mindre Antal, men dog af 15 Tændstikker 14 Stykker ved Strygning paa hvidt ubeskrevet Papir, 8 paa Berlingske Tidende og 10 paa Vinduesglas. — Efter Kriminal- og Politiretsdommens Afsigelse blev der af de ovennævnte udmeldte Mænd foretaget ganske lignende Prøver for at udfinde, hvorvidt Jönköping Tændstikfabriks parafinerede Sikkerheds-Tændstikker kunde antændes paa upræparerede Flader. Af 15 af disse Tændstikker tændtes ved Strygning paa en glathøvlet Træplade 10, paa Vinduesglas 10, paa hvidt Skrivpapir alle 15, paa et Exemplar af Berl. Tid. 7, paa en oliemalet Væg 3, paa en ru, kalket Væg 1 og paa et sandet Gulv ingen. — Angaaende Sammensætningen af Tændstiksatsen m. v. hedder det i en Skrivelse af 10 Marts 1877 fra Docent Ang. Thomsen til Aktor for Højesteret: •Undersøgelsen har blandt Andet vist, at den Sats, som er anbragt paa Tændstikkerne, ikke har faaet nogen Tilsætning af Fosfor, men at amorst Fosfor findes paa de tilsvarende Strygeflader. Da dette er Kjendtegnene paa de Tændstikker, Loven har havt for Øje, maa de siges at være bestemte til at afstryges paa de Strygeflader, som ere paaklæbede Æskerne. Naar Strygningsforsøg have vist, at de ogsaa kunne antændes paa andre Flader og da navnlig paa Skrivepapir og Glas, forklares dette af, at Tændstiksatsen maa indeholde et brændbart Stof (hyppigt Svovlforbindelser eller Svovl), som antændes af et ildnærende Stof (klorsurt Kali o. A.) og atter antænder Træpinden. Men denne Blanding er antændelig, naar den ved Friktion opvarmes tilstrækkeligt, og dette lykkes paa mange forskjellige Flader, naar

den indankede Dom er tillagt begge de Tiltalte **Frifindelse**, ligesom ogsaa Sagens Omkostninger retteligen ere **paalagte** det Offentlige, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Kriminal- og Politiretens Dom bør ved Magt at stande. Advokaterne Henrichsen og Klubien tillægges i Salarium for Højesteret hver 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{141}{1877}$ *). Advokat Levinsen Aktor
 contra
 August Christian Henrik Wöhlk (Def.
 Adv. Nellemann).

(Afsagt den 21 Juni 1877).

En Gaardejer, som under en Storm om Natten for at foretage en derved nødvendiggjort Istandsættelse af Taget var gaaet op paa Loftet med en Lygte, hvori et Stykke Glas manglede, og derved havde foranlediget Ildsvaade i det ham selv tilhørende, men assurerede og pantsatte Hus, efter Omstændighederne ikke funden strafbar efter Strfl. § 284**).

Viborg Landsoverretts Dom af 3 April 1877 er saalydende:

Under denne Sag tiltales Gaardejer August Christian Henrik Wöhlk for Overtrædelse af Straffelovens § 284.

Efter Sagens Oplysninger opstod der den 7 November f. A. omtrent Kl. 7 om Morgenen i den østre Ende af den til Tiltaltes Gaard Ravnsvej i Aasted Sogn hørende Staldbygning en Ildebrand, hvorved bemeldte Bygning tilligemed

---

Stroget udføres paa den rette Maade. Men ingen Flade antænder Tændstikkerne saa let som den, der er overtrukket med Fosfor, hvor Gnidningen næsten kan indskrænkes til en Berøring.

*) H. R. T. p. 270.

**) Jfr. H. R. D. i U. f. R. 1875 p. 72 og H. R. T. 1874 p. 385.

Laden, der var sammenbygget med Staldbygningen og i Forening med denne var assureret i den almindelige Brandforsikring for Landbygninger for 4420 Kr., nedbrændte aldeles, ligesom der ogsaa brændte en Del Tiltalte tilhørende Løsøre. I Gaarden og derunder de nævnte Bygninger havde Frederikshavns Sparekasse første Prioritets Panteret for 10,000 Kr., hvorhos Tiltalte kort forinden Branden havde optaget et yderligere Laan af 5000 Kr., med Panteret i Gaarden. Det brændte Løsøre maa derimod antages ikke at have været pantsat.

Med Hensyn til denne Ildebrand har Tiltalte nærmere forklaret, at han, efter om Natten mellem den 6 og 7 November f. A., da der maa antages at have hersket en orkanagtig Storm, at have omtrent Kl. 2 været ude at se efter Tagene og da bemærket, at der ved Blæsten var opstaaet to Huller i den søndre Side af Taget over Staldlængen, igjen stod op Kl. mellem 5 og 6 og gik ud og fodrede Køerne og Hestene, hvorhos han da, idet noget af Taget var skredet ned, udvendig fra stillede nogle Gjenstande op mod Taget for at støtte det, hvorimod han dengang ikke var oppe paa Loftet over Stalden. Da der imidlertid henad Morgenen omtrent Kl. 7 var blæst et saa stort Hul i Taget, at han frygtede for, at det Meste af Taget skulde gaa, besluttede han at gaa op paa Loftet for at se, om han indvendig fra kunde stryge Taget til, og idet han antog ikke uden Lys at kunne gjøre dette med tilstrækkelig Nøjagtighed, tog han en tændt Lygte, der brugtes i Stalden, og af hvis ene Glas der efter Sagens Oplysninger manglede et skraat Stykke og gik i Forening med sin femtenaarige Søn fra Laden op paa Loftet, hvor de, idet Foderet ikke naaede helt op, gik ovenpaa dette til en Lem i den østre Ende af Staldlængen, og medens Sønnen holdt Lygten, stoppede Tiltalte der tæt med Foder, for at Vinden, der var nordøst, ikke skulde slaa ind og anrette større Skade, hvorefter de gik samme Vej tilbage, uden at de, der, efter hvad de begge have forklaret, ikke paa Loftet havde aabnet Lygten eller pudset Lyset i samme, da mærkede Noget til, at der var opstaaet Ild paa Loftet, men ganske kort derefter, medens Tiltalte opholdt sig i Stalden, bemærkede han, at det knitrede paa Loftet, og da han derpaa gik ud i Gaarden, saa han, at Ilden havde taget fat. Om det nu end, idet der navnlig mangler al Oplysning om, hvorledes Ildebranden ellers skulde være opstaaet, maa anses

tilstrækkeligt godtgjort, at Ilden — hvad Tiltalte har erkjendt at maatte formodes — er kommen fra Lyset i Lygten, kan dog ialfald den Omstændighed, at Tiltalte havde taget den ommeldte Lygte med op paa Loftet, efter de Forhold, hvorunder dette skete, ikke i og for sig betragtes som en saadan Tilsidesættelse af almindelig Forsigtighed, som vilde kunne paadrage Tiltalte Ansvar efter Straffelovens § 284, og idet der mangler Feje til at antage, at Lygten under det ommeldte Ophold paa Loftet er bleven aabnet, eller at Tiltalte paa anden Maade har gjort sig skyldig i Uforsigtighed ved Benyttelsen af Lygten, findes Tiltalte, der er født i 1831 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, at maatte frifindes for Aktors Tiltale, dog efter Omstændighederne med Forpligtelse til at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen*) bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte, Gaardejer August Christian Henrik Wöhlk, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være, dog saaledes at han udreder Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Kancelliraad Møller og Justitsraad Neckelmann, 10 Kr. til hver. Det Idømte at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger yderligere tale for det i samme antagne Resultat, vil Dommen være at stadfæste. De Sagførererne for Højesteret tilkommende Salarier blive efter Omstændighederne at udrede af det Offentlige.

---

*) Ifølge Horns Herreds Extrarets Dom. af 8 Febr. 1877 skulde Tiltalte hensættes i simpelt Fængsel i 14 Dage, hvilken Straf dog bortfalder, naar han renuncerer paa Assuranceerstatningen for den ham den 7 November f. A. overgaaede Ildebrand og enten udbetaler vedkommende Panthavere deres Tilgodehavende eller stiller Landbygningernes almindelige Brandforsikring Sikkerhed for, at den ikke kommer til at udbetale Branderstatningen 4244 Kr. eller nogen Del deraf til Panthaverne i Tiltaltes Ejendom — —

Thi kjendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Advokaterne. Levinsen og Nullemann tillægges i Salarium for Højesteret hver 30 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. 1877 *). Politidirektøren i Kjøbenhavn, Etatsraad Crone (Adv. Levinsen)
 contra
 Redaktør af Ugebladet „Ravnen“
 Harald Brix (Ingen).

(Afsagt den 22 Juni 1877).

En Maanedes simpelt Fængsel efter Strfl. § 217 idømt Ugebladet „Ravnens“ Redaktør for Fornærmelser deri mod Kbhvns Politidirektør.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 Novbr. 1876 er saalydende:

Efter at Citanten, Politidirektør Etatsraad Crone, havde anlagt Sag mod Indstævnte, Harald Brix som Redaktør af Ugebladet „Ravnen“. i Anledning af en i dets Nr. 9 for den 28 Maj d. A. optagen Artikel, hvori der til Politiassistenten paa Orlogsværftet var fremsat et for Citanten og Kjøbenhavns Politi formentligt fornærmeligt Spørgsmaal, fandtes der i bemeldte Blads Nr. 16 for den 16 Juli s. A. en Illustration forestillende en Gorilla-Abe, i hvis midterste Del der var anbragt en Gjenpart af den Stævning, som af Citantens beskikkede Sagfører var udtagen i den ovennævnte Sag, hvorhos der ovenover Billedet var anbragt Ordene: „Et af de Figenblade, hvormed Gorilla-Mennesket Crone søger at dække sin Nøgenhed.“

Da Citanten herved har fundet sig fornærmet, dels fordi den om ham brugte Benævnelse „Gorilla-Mennesket“ formentlig indeholder en grov Forhaanelse af ham, dels fordi der ved Ordene: et af de Figenblade, hvormed han søger at

---

*) H. R. T. p. 276.

dække sin Nøgenhed, formentlig insinueres, at han gjennem Sags Anlæg søger at skaffe sig en formel Fyldestgjørelse overfor Modstandere, der i Virkeligheden have Ret i deres mod ham og Kjøbenhavns Politi fremsatte Sigtelser, men hvem han dog kunde forvente at se paalagt Straffeansvar, fordi de ikke vare i Stand til at føre juridisk Bevis for Rigtigheden af deres Sigtelser, har han efter meddelt Bevilling til fri Proces under nærværende Sag paastaaet Indstævnte, der ifølge Angivelse paa Bladet er sammes Redaktør, idømt Straf efter Straffelovens § 215—17 og paalagt at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Citantens beskikkede Sagfører, Prokurator Gottschalch, efter Reglerne for beneficerede Sager, hvorhos han har paastaaet den ovenmeldte Overskrift ved Rettens Dom mortificeret.

Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, og har i saa Henseende gjort gjældende, at der ved det ommeldte Billede med Overskrift ikke er tilsigtet nogen Injurie mod Citanten, men kun henvist til en virkelig Begivenhed, idet Citanten ved i den tidligere Sag at søge Rettens Bistand, tydelig skal have vist, at han følte sig nødt til at søge Beskyttelse bag Rettens Kjendelse, og altsaa ikke fandt sig tilstrækkelig dækket bag sin egen Selvfølelse, eller med andre Ord følte sig blottet eller nøgen.

Dette Indstævntes Forsøg paa at bortforklare det Forhaanende, som tydeligt nok ligger i Betegnelsen af Citanten som et Gorilla-Menneske og Ytringen om ham, at han søger at skjule sin Nøgenhed bag den af ham i den tidligere Sag instituerede retslige Anklage, der for ham som Embedsmand endog efter Omstændighederne kan være en ligefrem Pligt, findes imidlertid aldeles uholdbar, og Indstævnte vil derfor i Henhold til Straffelovens § 217 være at anse med en Statskassen tilfaldende Bøde af 100 Kr. eller subsidiært med Straf af simpelt Fængsel i 14 Dage, hvorhos den paaklagede Overskrift vil være at mortificere, og Sagens Omkostninger at udrede af Indstævnte efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder i Salær til Prokurator Gottschalch, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kr.

Der vil være at forelægge Indstævnte en Frist af 8 Dage fra Dato til at berigtige Stemplingen af hans den 23 Oktbr. d. A. fremlagte Indlæg, der er skrevet paa ustemplet Papir.

Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Thi kjendes for Ret: Den ovenmeldte for Citanten, Politidirektør, Etatsraad Crone, fornærmelige Overskrift over det paa Bagsiden af Ugebladet „Ravnen“ for den 16 Juli d. A. aftrykte Billede bør død og magtesløs at være, og bør Indstævnte, Harald Brix, for sit i saa Henseende udviste Forhold til Statskassen bøde 100 Kr. eller, saafremt Bøden ikke fuldt udbetales, hensættes i simpelt Fængsel i 14 Dage. Saa bør Indstævnte og til det Offentlige udrede det Retsgebyr og Betalingen for det stemplede Papir, som skulde have været erlagt og forbrugt, saafremt Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret, samt i Salær til Prokurator Gottschalch 20 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Der forelægges Indstævnte en Frist af 8 Dage fra Dato til at berigtige Stemplingen af hans den 23 Oktober d. A. fremlagte Indlæg.

Højesterets Dom.

Efter hvad der er anført i den indankede Dom er Indstævnte med Føje anset skyldig til Straf efter Straffelovens § 217, men efter Omstændighederne findes Straffen at burde bestemmes til simpelt Fængsel i 1 Maaned. Iøvrigt vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Mortifikation og om Sagens Omkostninger billiges, være at stadfæste, hvorhos Indstævnte vil have at udrede Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte Harald Brix bør hensættes i simpelt Fængsel i 1 Maaned. I Henseende til Mortifikationen og Processens Omkostninger bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium til Advokat Levinsen betaler Indstævnte 80 Kr. Saa betaler han og det Retsgebyr og Skriversalarium, som skulde have været erlagt eller endnu erlægges, og Godtgjørelse for det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt eller endnu forbruges, saafremt Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kr.

I Sagen Nr. 1877 *). Auktionsholder C. L. S. Herskind og Grosserer, Auktionsholder A. M. C. Sundstrup som tidligere Ihæندهavere af Auktionsholderfirmaet Herskind & Sundstrup (Selv)

contra

Firmaet Sillo & Eichel (Ingen)

stadfæstedes under den 26 Juni 1877 Sø- og Handelsrettens i U. f. R. 1876. 922 meddelte Dom ved saalydende

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at der ikke kan tages Hensyn til de af Citanterne ifølge Bevilling for Højesteret fremlagte nye Dokumenter, efterdi der ikke ses dermed at være forholdt efter Plakaten af 12 Maj 1784, vil den indankede Dom, i Henhold til de i samme anførte Grunde, være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betale Citanterne 10 Kr.

Sagen Nr. 1877 *). Gaardejer Hans Hansen af Klippinge (Adv. Nellemann)

contra

Kurator i hans Konkursbo, Overretssagfører C. V. Schierbeck, paa Boets Vegne (Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 27 Juni 1877).

Spørgsmaal, om en Kreditor havde ført et for at opnaa Konkursbehandling tilstrækkeligt Bevis for Debtors Insolvens. Konkurslovens § 42 udelukker ikke at

*) H. R. T. p. 290.

**) H. R. T. p. 292.

tage Hensyn til de under en Arrestforretning ved Vurdering af Rekvisiti Ejendele udfundne Værdier.

Stevns Faxe Herreders Skifterets Kjendelse af 11 Januar 1877 er saalydende:

Under 30te f. M. har Sagfører Ovesen i Storehedinge som Mandatarius for Grosserer Johannes S. Poulsen i Kjøbenhavn og Kjøbmand Grønvold i Storehedinge forlangt Gaardejer i Klippinge Hans Hansens Bo taget under Konkursbehandling i Henhold til Konkurslovens § 42, idet hans Mandanter have en paa respektive 2000 Kr. og 355 Kr. forfaldne Fordringer*) paa bemeldte Hans Hansen, og da Boet under en hos Debitor foretagen Arrestforretning har vist sig utilstrækkeligt til Kreditorernes Fyldestgjørelse. Efterat der i Henhold til Konkurslovens § 48 var berammet et Møde til den 3die d. M., hvori Parterne enedes om at udsætte Spørgsmaalet i 8 Dage, har nu Rekvirenten gjentaget sin Paastand om Falliterklæringen, medens Debitor har protesteret derimod, idet han dels har paastaet, at Skifteforvalteren, som behandle hans Faders Fallitbo, burde vige sit Sæde i denne Sag, eftersom hans Opfattelse af Fallitdekretets Gyldighed og Status i Faderens Bo kunde have en væsentlig Indflydelse paa det her rejste Spørgsmaal, dels in subsidium, at Rekviseitionen burde været afvist og nærværende Møde nægtet Fremme under Forbehold af Rekvisiti Ret til Erstatning for Tort og Kreditspilde, dels mere subsidiært, at Mødet nægtes Fremme under samme Forbehold, og dernæst mest subsidiært, at Fallitdekretet kun afsiges under en væsentlig Sikkerhedsstillelse fra Rekvirentens Side, idet Debitor nemlig paastaar, at hans Bo ikke er fallit, at dette ikke fremgaaer af de fremkomne Oplysninger, at disse ikke kunne skabes ved den under Arrestforretningen foretagne Vurdering af Ejendommens Værdi, eftersom Konkurslovens § 42 netop forlanger, at der skal skaffes andre Beviser under Arrestforretningen end denne selv yder.

Idet Debtors Paastand om, at Skifteforvalteren skal vige sit Sæde, ikke med mindste Føje er eller kan begrundes, kan den ikke tages til Følge.

(Fortsættes)

---

*) Istedetfor disse Ord i Kjendelsen burde der formentlig have staaet: have forfaldne Fordringer paa resp. 2000 Kr. og 355 Kr.

Meddelelser.

Institut de droit international (jvf. nærv. Ugeskrift for 1875 p. 784) vil holde sit aarlige Møde — det 4de siden dets Stiftelse — i Zürich førstk. 10 Septbr. og følgende Dage. Af de paa Dagsordenen staaende Spørgsmaal skulle vi nævne: Privat Ejendoms retlige Behandling under Søkrige, Organisationen af en international Domstol for Prisesager, Betingelserne og Grænserne for den europæiske Folkerets Anvendelighed paa de orientalske Nationer. Til at forberede Drøftelsen af disse og flere Emner har der været nedsat Kommissioner af Institutets Medlemmer, og disse have afgivet Erklæringer over Spørgsmaalene. I Anledning af den russisk-tyrkiske Krig er der forfattet en „appel aux belligérants et à la presse“, som indeholder et Resumé af de folkeretlige Regler for Krigsførelse, der tør betragtes som almindeligt anerkjendte. Hensigten med Appellen er at skaffe Kundskaben til de nævnte Regler den størst mulige Udbredelse, idet alle Blade opfordres til at bekjendtgjøre den. Reglerne ere uddragne af Parisertraktaten af 1856, Genferkonventionen af 1864 og dens Tillægsartikler af 1868, der vel ikke ere ratificerede, men dog overholdtes i den fransk-tydske Krig, Deklarationen i St. Petersborg af 1868 om Brugen af exploderende Projektiler og endelig og især af de paa Brysselerkonferencen 1874 vedtagne Regler for Krigsførelsen, der rigtignok ikke ere ratificerede.

Associationen for Folkerettens Reform og Kodificering holder sit Aarsmøde i Antwerpen den 28 August førstk.

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 24 August.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 58.

Den 1 September.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 911).

Konkurslovens § 42 bestemmer, at Enhver, der har en forfalden Fordring, som ikke behørig fyldestgøres, kan, naar Fordringen ikke er sikkert med tilstrækkeligt Pant, forlange Debtors Bo taget under Konkursbehandling, naar det ved de Oplysninger, der ere fremkomne under en Arrestforretning, godtgøres, at Boet er utilstrækkeligt til Betaling af hans Gjæld. Debitor har under den under 18de f. M. hos ham foretagne Arrestforretning anerkjendt, at den af Grosserer Joh. S. Poulsen fremsatte Fordring 2000 Kr. med Renter og Omkostninger er rigtig og forfalden, men at han ikke kan betale den, og har ikke modsagt, at den af Rekvirenten for Kjøbmand Grønvold fremlagte Regning 355 Kr. var forfalden; han har ikke tilbudt nogen Sikkerhed og Fordringerne ere ikke sikrede ved noget Pant; Debitor har fremdeles under bemeldte Arrestforretning erkjendt, at hans Gaard er behæftet med en Pantegjæld af 81,400 Kr. foruden Aftægt, medens Gaarden uden Hensyn til Aftægt og Besætning m. v. af de som Vidner og Vurderingsmænd fungerende Mænd, Sognefoged J. Nielsen og Gaardmand H. Larsen, er taxeret til 68,000 Kr., en Vurdering, som efter Sagens Natur og hvad der efter de her paa Egnen gjældende Priser, da Gaarden er anerkjendt at være ca. 70 Tdr. Land, maa anses for ikke at være for lav, medens Besætning, Inventarium og hvad Debitor ellers vidste at eje, er taxeret til c. 7500 Kr. Det er ube-

strideligt, at en Debtors Status med Hensyn til Spørgsmaalet om han kan erklæres fallit eller ikke, maa kunne bedømmes efter de Oplysninger, som fremkomme ved Arrestforretningen, og at denne Bestemmelse l. c. § 42 ikke kan forstaas anderledes, end at det Resultat, Arrestforretningen selv giver, maa være en tilstrækkelig Oplysning — naar det, hvad der ikke her er Tilfældet, ikke blot ikke modsiges, men eftervises, at det er urigtigt*) — til at godtgjøre, om Debitor er solvent eller ikke, eller om hans Bo er tilstrækkeligt til Betaling af Kreditors Fordring eller ikke.

Da det nu herefter maa anses givet, at Debtors Bo, der som anført efter Taxationen kun har en Værdi af c. 75,500 Kr., medens Pantegjælden foruden Aftægt, Renter m. v. er 81,400 Kr., ikke er tilstrækkelig til at dække Rekvirentens heromhandlede Fordringer, da en Undersøgelse om det eventuelle Udbytte af Debtors Faders Fallitbo ikke kan drages frem her, da Debitor ikke i det efter § 48 i Konkursloven afholdte Møde har paavist nogen Dækning og Sikkerhedsstillelse for Rekvirentens Fordringer, maa Bestemmelsen i Lov af 25 Marts 1872 §§ 42 og 48 anses at være fyldestgjort, og vil Debitor derfor, dog efter Omstændighederne i Henhold til hans in pessimum eventum fremsatte Paastand, kun mod en Sikkerhedsstillelse fra Rekvirentens Side, hvilken Sikkerhedsstillelse passende skjønnes at kunne sættes til 5000 Kr., der stilles inden 8 Dage, være at erklære fallit og hans Bo være at tage under Skiftebehandling som konkurs.

Thi decideres: Under Forudsætning af at Rekvirenten, Sagfører Ovesen i Storehedinge, inden 8 Dage stiller Skifteretten en Sikkerhed af 5000 Kr., erklæres Gaardmand i Klippinge Hans Hansen fallit, og vil hans Bo som konkurs være at tage under Skiftebehandling.

Samme Rets Beslutning af 18 Januar 1877 lyder saaledes:

Da Skifteforvalteren . . . . . maatte anse Rekvirenten for at have fyldestgjort Dekretets Bestemmelser om Sikkerhedsstillelsen, vil Konkursbehandlingen være at fremme.

*) Der staar saaledes i Akten. Istedetfor den ovenstaaende urigtige Passus har det formentlig været Mening at sætte: — naar det ikke, hvad ikke her er Tilfældet, ikke blot modsiges, men eftervises at være urigtigt —.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Skifteretskjendelse af 11 Januar d. A. anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger i deres Helhed yderligere bestyrke, at Citanten var insolvent, da Kjendelsen afsagdes, vil denne efter Indstævntes Paastand være at stadfæste tilligemed den af Skifteretten den 18de s. M.tagne Beslutning om Konkursbehandlings Fremme, mod hvilken Beslutning ingen særlig Indsigelse fra Citantens Side er fremsat. Processens Omkostninger blive efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Den indankede Kjendelse af 11 Januar d. A. og Beslutning af 18de s. M. bør ved Magt à stande. Processens Omkostninger ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten 10 Kr.

Ved Kriminal- og Politirettens Dom af 14 April 1877 bleve Arrestanten Laurits Christian Nielsen og Tiltalte, Forbedringshusfange Mads Hansen ansete med Tugthusarbeide, Tiltalte i 4 Aar og Arrestanten L. C. Nielsen i 5 Aar, Sidstnævnte efter Straffelovens § 232 og § 238 jfr. § 241, 1ste Led samt §§ 100, 101, 107 og 275 jfr. § 270. — Betræffende de sidst citerede §§ hedder det i Dommen:

Hvad Tiltalen for Falsk og Overtrædelse af Straffelovens §§ 100, 101 og 107 angaar, saa er det bevist ved Arrestantens egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse, at han paa de i Finland hjemmehørende Skibe, Skonnertbarken „Freden“, ført af Kapitain Sundgreen, og Briggen „Olga“, ført af Kapitain Jeremias Penstrøm, da beliggende i Kanalen ud for Børgsgade, paa hvilke han i en noget beruset men dog fuldt tilregnelig Tilstand var gaaet ombord Natten mellem den 7 og 8 Septbr. f. A., efter hans Paastand nærmest for at have Løjer med Skibenes Kapitainer, har for disse Kapitainer udgivet sig for en Overpolitibetjent, der i Anledning af en Forbrydelse, der skulde være begaaet af en finsk Matros, skulde anstille Undersøgelse, og at han, medens

han spillede denne Rolle, har udfærdiget to Dokumenter, som han begge underskrev S. Petersen eller J. Petersen, Overbetjent eller Overpolitibetjent, uden dog dermed at sigte til nogen bestemt til Kjøbenhavns Politistyrke hørende Overpolitibetjent, hvilket han ej heller kunde, da der i samme dengang ikke fandtes nogen Overpolitibetjent af det anførte Navn, og derefter afleveret det ene af disse falske Dokumenter, hvori dels berettedes, at der var anstillet Forhør ombord i Briggen „Olga“, dels at det var efter Ordre, at der havde været Lys i dette Skib efter den lovbefalede Tid, til Kapitain Penstrøm, hvorimod det andet, hvis Indhold gaar ud paa, at der var blevet afholdt Forhør hos en Kapitain Suélin over nogle Sømænd, fandtes i hans Besiddelse, da han anholdtes, uden at det ses at være blevet benyttet ligeoverfor Kapitain Sundgreen, eller at Arrestanten har tilsigtet at gjøre nogen Brug af samme, samt at han, da han, som ovenfor berørt, blev anholdt af Politibetjentene Nr. 133 Stramboe og Nr. 268 Nielsen, hvilket skete umiddelbart efter at han havde forladt Skibet „Freden“ gjorde Modstand mod denne Anholdelse og brugte Skjældsord om og mod Politibetjentene.

Højesteret stadfæstede under den 29 Juni 1877 (i Sagen Nr. ¹⁸⁴₁₈₇₇ *) den ovenfor omhandlede Dom i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, dog saaledes at Straffen for Mads Hansen bliver at bestemme til 4 Aars Forbedringshusarbejde.*

Sagen Nr. ¹⁸⁴₁₈₇₇ **) Advokat Henrichsen Aktor
 contra
 Arrestanten Jens Pedersen (Hilleke).
 (Afsagt den 29 Juni 1877).

Strfl. § 257 anvendt mod en Tiltalt, som havde skaffet sig Fortæring og Logi uden Vederlag hos Forskjellige ved urigtige Foregivender, der gav dem Udsigt til Fortjeneste eller anden Fordel.

*) H. R. T. p. 295.

**) H. R. T. p. 307.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Maj 1877 er saalydende:

Under nærværende mod Arrestanten Jens Pedersen for bedrageligt Forhold anlagte og fra Falsters vestre Herreds Extraret hertil indankede Sag er det ved Tiltaltes egen af det iøvrigt Oplyste tildels bestyrkede Tilstaaelse, tilstrækkelig bevist, at han dels i Februar d. A. har tilognet sig og senere bortbyttet et Husmand Peder Jensen tilhørende, til 4 Kr. vurderet Uhr, som han havde modtaget af Ejeren i Forvaring for at være ham behjælpelig med at sælge det, dels i samme og paafølgende Maaned, medens han strejfede om paa Landet, hos forskellige Personer under de i Underretsdommen angivne urigtige Foregivender, som gik ud paa at give dem Udsigt til Fortjeneste eller anden Fordel*) har uden Betaling skaffet sig Fortæring og Logis, som ikke vilde være bleven ham ydet, hvis man ikke havde fæstet Lid til hans Foregivender. For det af Arrestanten saaledes udviste Forhold vil han, der er født den 28 Oktober 1835 og oftere har været straffet, blandt Andet ved Højesteretsdom af 22 Decbr.

*) Af Underretsdommen, afsagt inden Falster vestre Herreds Extraret den 12 April 1877, ses det, at disse urigtige Foregivender, hvorved Arrestanten forskaffede sig Fortæring og Logi gratis, vare følgende:

han lovede en Husmand 3 Kr. for at hjælpe sig med en fingeret Kvægtransport;

han tilbød at skaffe en Indsidders fast Arbejde og Hus hos Ejeren af Christiansminde, skjøndt han slet ikke kjendte Forholdene der;

han afsluttede med en Parcellist en fingeret Handel om en Ko; han fælbød til en Husmand 2 Favne Pilebrænde, skjøndt han intet saadant havde at disponere over;

han bestilte hos en Væver 60 Alen Lærred, hvortil han selv skulde afgive Garnet, skjøndt han intet Garn havde;

han tilbød en Husmand 10 Kr. for at hjælpe med at skaffe en Trediemand en Hustru, skjøndt et saadant Hverv ikke var ham overdraget;

han tilbød at skaffe en Husmand en solid Kjøber til hans Sted, skjøndt han ingen saadan vidste.

Ved Underretsdommen fandtes Arrestanten ikke herved at have gjort sig skyldig i bedrageligt Forhold, men derimod at maatte straffes efter Analogien af Straffebestemmelserne om Betleri. Under Henvielse hertil og ifølge Strf. § 253 (for Tilegnelsen af et Uhr, se Overretsdommen) bestemtes Straffen til 8 Maaneders Forbedringshusarbejde. Overretsdommen, som fandt Strf. § 253 og 257 anvendelige, kom til samme Resultat, men gav en ny Konklusion.

1874 efter Straffelovens §§ 232 og 251 for 4de Gang begaaet Tyveri og for Bedrageri med 2 Aars Forbedringshusarbejde og senest ved Stubbekjøbing Herreds Extraretsdom af 1 Novbr. f. A. efter samme Lovs §§ 253 og 257 anset med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, nu atter være at dømme efter de sidstanførte Lovbestemmelser, og findes Straffen i Underrettsdommen, der iøvrigt har anset Arrestanten efter § 253 og med en efter de om Betleri givne Straffebestemmelers Analogi lempet arbitrær Straf, passende fastsat til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Da Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der rettelig ere paalagte Arrestanten, bifaldes, vil den iøvrigt være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Jens Pedersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettens Dom ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Rode og Berggreen, bør Arrestanten betale 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Henrichsen og Hindenburg for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. ¹⁴⁵1877 *).

Advokat Klubien Aktor
 contra
 Arrestanten John Olsen Larsen (Def.
 Adv. Henrichsen).

(Afsagt den 29 Juni 1877).

*) H. R. T. p. 810.

Strfl. § 229 funden uanvendelig i et Tilfælde, hvor Tiltalte havde skaffet sig Adgang ved at stikke en Kniv ind mellem Døren og Karmen og afløfte Haspen og ved et andet Sted ligeledes at stikke en Kniv ind og overskære et Stykke Hyssing, hvormed Døren indvendig var fastbunden.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 Maj 1877 er saalydende:

Under nærværende ved Odense Herreds Extraret i 1ste Instans paakjendte Sag er Arrestanten John Olsen Larsen tiltalt for Tyveri og Forsøg paa Tyveri.

Det er ved hans egen af de iøvrigt fremkomne Oplysninger bestyrkede Tilstaaelse godtgjort, at han i Tiden fra den 12 November til den 1 Decbr. f. A. har begaaet de i Underrettsdommen specificerede Tyverier i 14 forskellige Gaarde i Omegnen af Odense og Nyborg, hvorved han har stjaalet c. 160 Kr. i Penge, foruden et til 26 Kr. vurderet Uhr, tyende Sølvkjæder vurderede tilsammen til 10 Kr. og forskellige Gjenstande af mindre Værdi. Disse Tyverier ere begaaede paa Karlekamre og i Almindelighed om Natten, hvor han af de i Kammeret sovende Karles Klæder eller andre Gjemmer tilvendte sig Kosterne. Endvidere har han i den Hensigt at begaa Tyveri ligeledes paa Karlekamrene, skaffet sig Adgang Natten mellem den 26 og 27 November til Poul Knudsens Gaard i Nisted igjennem en Bagdør, der indvendig var lukket med en Haspe, og som han aabnede ved at stikke sin Kniv ind mellem Døren og Haspen*) og med Kniven afløfte Haspen, og Natten mellem den 29de og 30 November til Gaarden Rikkesminde igjennem en Dør, der fra Stalden fører ud til Møddingspladsen og indvendig var fastbunden ved et Stykke Hyssing, hvilket han ved at stikke sin Kniv ind mellem Døren og Karmen overskar, men da Hunden paa det første Sted gjæde stærkt, efter at han var kommet ind i Gaarden, og den paa Kammeret paa Rikkesminde sovende Karl vaagnede, medens Arrestanten undersøgte dennes Klædningsstykker, forlod han disse Steder uden at tilvende sig noget.

Arrestanten, der er født den 26 Novbr. 1853 og ved Bjerge-Aasum Herreders Extraretsdom af 28 Januar 1872 er anset efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og

*) Skal efter Forhørene være: •Karmen•.

Brød i 2 Gange 5 Dage, er ved den indankede Dom anset efter Straffelovens § 230 cfr. § 229 og 46, men da det ikke skjønnes at § 229 kan komme til Anvendelse paa de tvende ovenanførte Forsøg paa Tyveri, vil han alene blive at anse efter § 230 1ste Membrum cfr. 46, men da den ved Underretsdommen valgte Straf af Forbedringshusarbejde i 4 Aar billiges, ligesom dens Bestemmelser om Erstatning og Aktionens Omkostninger, vil Underretsdommen blive at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Prokuratorerne P. A. Petersen og Kaas for Overretten betaler Arrestanten, John Olsen Larsen, 15 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til den i den indankede Dom givne faktiske Fremstilling, ved hvilken intet Væsentligt findes at erindre, og med Bemærkning, at Straffelovens § 229 ikke vil kunne anvendes paa noget af de i Dommen ommeldte Forsøg paa Tyveri, særligt ikke — efter Beskaffenheden af de i saa Henseende foreliggende Oplysninger — paa det i Gaarden »Rikkensminde» forøvede, vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 230 1ste Led, tildels sammenholdt med § 46, og Straffen findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Den indankede Dom, ved hvilken Straffetiden er fastsat til 4 Aar, og hvis Bestemmelser om Erstatningen og Aktionens Omkostninger billiges, vil saaledes med den anførte Forandring i Henseende til Straffen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog saaledes at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium til Advokaterne Klubien og Henrichsen for Højesteret betaler Tiltalte 40 Kr. til hver.

Sø- og Handelsrettens Domme og Skifte- decisioner

(Fortsættelse, se ovenfor p. 355).

H. S. Nr. ⁴¹⁸₁₈₇₈.

Jørgen Molzen

contra

Grosserer Chr. Vilh. Maack (Prok. Will.
Jørgensen).

Et Hovedsøgsmaal ved Sø- og Handelsrettens Dom ex officio hævet, da Hovedsagsøgeren udeblev ved den mundtlige Slutningsforhandling, — uanset at Modparten paastod Frifindelse. Realitetsdom given i Kontrasagen under Henvisning til 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2*).

(Afsagt den 4 Januar 1877).

Hovedsagsøgeren Jørgen Molzen, der har sagsøgt Kontrasagsøgeren, Grosserer Chr. Vilh. Maack, til at betale 705 Kr. 9 Øre i skyldigt Honorar, er udebleven, da Sagen skulde mundtlig forhandles, hvorimod Kontrasagsøgeren har paastaaet sig frifunden i Hovedsøgsmålet og tillagt Sagens Omkostninger.

Da Sagen imidlertid først ved den mundtlige Slutningsforhandling deduceres for Retten, kan Kontrasagsøgerens Paastand ikke tages til Følge, hvorimod Hovedsagen vil være at hæve.

I Kontrasøgsmålet paastaar Kontrasagsøgeren Hovedsagsøgeren, der har været engageret som Bogholder hos ham mod en maanedlig Løn af 166 Kr. 66 Øre, hvilken Tjeneste han uden Grund har forladt, tilpligtet at betale den halve Løn 250 Kr. for 3 Maaneder, inden hvilken Tid Tjenesten ikke kunde opsiges, samt 573 Kr. 33 Øre til Rest af Penge,

*) Jvfr. U. f. R. 1868. 267 og 1874. 392 samt Nellesmanns ordin. civ. Procesm. 1 Udg. p. 204 og 2 Udg. p. 221.

som han har modtaget af Kontrasagsøgeren til Anvendelse i dennes Forretning, men for hvilket Beløb han ikke har gjort Regnskab: Saa paastaar han og Renter af det samlede Beløb 823 Kr. 33 Øre med 5. p. c. p. a. fra Stævningens Dato den 1 Decbr. 1876 og Sagens Omkostninger, hvorhos han har paastaet Hovedsagsøgeren idømt Bøder for at have forladt sin Tjeneste.

Da Hovedsagsøgeren, efter at have ladet møde under Kontrasagen er udebleven under den mundtlige Slutningsforhandling, vil han være at betragte som den, der er udebleven i Sagen skjendt lovlig varslet, og der vil derfor i Medfør af Chr. Vs Lov 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 være at give Dom efter Kontrasagsøgerens med det Fremlagte stemmende Paastand, dog at der ikke kan idømmes Hovedsagsøgeren Bøder og saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 40 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Hovedsagen hæves.

Hovedsagsøgeren, Jørgen Molzen, bør til Kontrasagsøgeren, Grosserer Chr. Vilh. Maack, betale de kontrapaa-stævnte 823 Kr. 33 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 1 Decbr. 1876 indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 40 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. 1878. Slagtermester C. A. Sander (Prok. Sinding)
 contra
 Firmaet W. Gericke & Ko. (Prok. Beyer).

Middelprisen for Lammeskind i 1875 tillagt en Slagter for Skind leverede til en Kjøbmand. I et Tilfælde, hvor ved et Overskjøn om Prisen 2 Stemmer stod imod 2, den højeste Pris tillagt Sælgeren, da han havde oplyst, at mange andre Slagtere havde opnaet saa Meget.

(Afsagt den 11 Januar 1877).

Sagsøgeren, Slagtermester C. A. Sander, har i Aaret 1875 ligesom i de foregaaende Aar leveret Lammeskind til de Indstævnte, Firmaet W. Gericke & Ko. Ifølge den af de Indstævnte leverede Opgjørelse er Sagsøgeren kun krediteret med 2 Kr. 75 Øre pr. Stk. for 2730 Uldskind, med 1 Kr. 50 Øre pr. Stk. for 85 Studsinge og med 1 Kr. pr. Stk for 89 Knælinge eller ialt 7724 Kr., medens Sagsøgeren mener, at der tilkom ham 3 Kr. 33 Øre pr. Stk. af de nævnte 2904 Skind eller ialt 9670 Kr. 32 Øre, altsaa 1946 Kr. 32 Øre mere end krediteret.

Da der imidlertid efter de Indstævntes Opgjørelse tilkom disse 748 Kr. 9 Øre, søger han under nærværende Sag de Indstævnte tilpligtede at betale Forskjellen 1198 Kr. 23 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 20 Januar f. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte have derimod paastaaet Frifindelse og kontrasagsøgt Hovedsagsøgeren til at betale de ommeldte 748 Kr. 9 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Kontraklagens Dato den 3 Februar f. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Kontrasagsøgerne have gjort gjældende, at det var en Aftale mellem Parterne, at de selv ved Aarets Slutning bestemte Prisen efter Skindenes Kvalitet, hvilken de fastsatte efter deres Vægt. De have imidlertid ikke oplyst, at en saadan Aftale er truffen, eller at Skindene virkelig ere blevne vejede, lige saa lidt som de have kunnet forklare, hvorledes de ere komne til de af dem beregnede Priser. Der findes derfor at maatte tilkomme Hovedsagsøgeren Middelprisen for Lammeskind i 1875.

Ved en optagen Overskjønsforretning have 2 af Skjøns mændene sat Prisen for Uldskind til 2 Kr. 90 Øre pr. Stk., for Knælinger til 1 Kr. 33 Øre pr. Stk., medens de 2 andre Skjøns mænd have sat Prisen til 3 Kr. pr. Stk., dog har den ene af disse ment, at der burde betales mindre for Knælinger og Studsninger, naar der ikke har været særlig Aftale om ens Pris for alle Skind.

Naar henses til, at Hovedsagsøgeren har oplyst, at mange andre Slagtere have faaet mindst 3 Kr. pr. Skind, medens Kontrasagsøgerne Intet have oplyst i saa Henseende, finder Retten, at Prisen bør beregnes til 3 Kr. for Uldskind, 1 Kr. 66 Øre for Studsinger og 1 Kr. 33 Øre for Knælinger, saa at der altsaa tilkommer Hovedsagsøgeren udover den af Kontrasagsøgerne beregnede Pris 25 Øre for hvert Uldskind,

16 Øre for hver Studsing og 33 Øre for hver Knæling eller ialt 725 Kr. 47 Øre mere end af Kontrasagsøgeren beregnet. Naar dette Beløb fradrages i de 748 Kr. 9 Øre, som efter Kontrasagsøgerens Beregning tilkom dem, vil der altsaa være at tilkjende Kontrasagsøgeren Resten 22 Kr. 62 Øre med Renter, medens Parterne iøvrigt ville være at frifinde for hinandens Tiltale.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Hovedsagsøgeren, Slagtermester C. A. Sander, bør til Kontrasagsøgeren, Firmaet W. Gericke & Ko., betale 22 Kr. 62 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 3 Februar f. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i Sagen fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ⁴²²₁₈₇₈. Grosserer A. Hindenburg (Adv. Hindenburg)

contra

Konsul C. J. From i Nykjøbing paa Falster (Prok. Engberg)

Spørgsmaal om en Handlende, der havde solgt et Parti Brædder ab Gefle og havde paataget sig at besørge Skib fragtet for Kjøberen, i sidstnævnte Henseende havde udvist Forsømmelse. Fortolkning af Parternes Korrespondance.

(Afsagt den 1 Februar 1877).

I Februar f. A. solgte Sagsøgeren, Grosserer A. Hindenburg, til Indstævnte, Konsul C. J. From i Nykjøbing paa Falster, et Parti Brædder ab Skutskär ved Gefle, frit ombord. I Skrivelse af 19 Februar, hvorved Sagsøgeren stadfæstede

Handelen, siger han, at Partiet er disponibelt til Afskibning førstkommende Juni, og at han ifølge Indstævntes Ønske skulde besørge Skib fragtet billigst og bedst muligt. Indstævnte erkjendte ved Skrivelse af 23 Februar f. A. Modtagelsen af dette Brev, men gjorde tillige opmærksom paa, at Afladningen maatte ske ved første aabne Vande og ikke som opgivet i Juni Maaned, og hertil svarede Sagsøgeren den 26 Februar, at han skulde gjøre sit Bedste for en hurtig Afskibning ved Skibsfartens Begyndelse.

Den 6 Maj fik Sagsøgeren Tilbud paa et Fartøj, c. 10,000 Kubikfod stort, hvilket efter Sagsøgerens Opgivende var c. 800 Kubikfod større end den solgte Ladnings Kubikindhold, og han telegraferede derfor til Indstævnte med Forespørgsel, om han maatte slutte denne Fragt, hvortil Indstævnte pr. Telegraf svarede: „Ønsker heller mit opgivne Parti Brædder formindsket end forstørret“, og Sagsøgeren meddelte ham da i Skrivelse af 8 Maj, at han i Henhold hertil havde refuseret Skibet og haabede med det Første at kunne gjøre ham nye Anstillinger, hvortil Indstævnte Intet svarede.

Da Indstævnte endnu den 10 Juni Intet havde hørt fra Sagsøgeren, tilskrev han ham bemeldte Dag, at han annullerede Ordren for købte Brædder af Skutskär, men samme Dag havde Sagsøgeren fragtet et Skib paa c. 7500 Kubikfod, hvilket han meddelte Indstævnte med Tilføjende, at han ikke kunde erkjende dennes Berettigelse til at gaa fra Handelen.

Parterne bleve imidlertid enige om, at Indstævnte skulde modtage Ladningen og betale den akkorderede Kjøbesum med Fradrag af 800 Kr., medens det skulde staa Sagsøgeren frit for ved en mod Indstævnte ved nærværende Ret anlagt Sag at faa afgjort, om han havde opfyldt sine Forpligtelser mod Indstævnte, der i bekræftende Fald skulde betale ham de 800 Kr.

I Henhold hertil paastaar Sagsøgeren Indstævnte tilpligtet at betale ham 800 Kr. med Renter heraf 6 p. c. p. a. fra den 15 Oktober f. A., da Kjøbesummen skulde være betalt, indtil Forligsklagens Dato den 16 November og derefter 7 p. c. p. a. samt Sagens Omkostninger, medens Indstævnte paastaar sig frifunden og i alt Fald Renten kun beregnet til 5 p. c. fra den 16 November f. A. samt sig tillagt Sagens Omkostninger.

Indstævntes Frifindelsespaastand er som anført grundet paa, at Sagsøgeren ikke har opfyldt sin Forpligtelse at afskibe

Partiet ved første aabne Vande. Retten finder imidlertid ikke, at han har paataget sig anden Forpligtelse end at holde Partiet disponibelt til Afskibning ved første aabne Vande og paa Indstævntes Vegne at besørge Skib fragtet. At han har misligholdt den førstnævnte Forpligtelse er ikke oplyst, og Retten finder heller ikke, at han har gjort sig skyldig i nogen Forsømmelse i sidstnævnte Henseende, hvorved fremhæves, at Sagsøgeren i Tide har tilbudt Indstævnte et Skib, der om trent havde en passende Størrelse, at han ikke vel kunde forstaa Indstævntes Telegram af 6 Maj anderledes, end at denne ikke ønskede at modtage det da tilbudte Skib, og at det i alt Fald havde været Indstævntes Sag, da han modtog Sagsøgerens Skrivelse af 8 Maj at gjøre Sagsøgeren opmærksom paa, at han havde misforstaaet Telegrammet.

Sagsøgerens Paastand findes derfor at maatte tages til Følge, dog at Renterne efter de foreliggende Omstændigheder kun kunne beregnes med 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato.

Sagens Omkostninger findes Indstævnte efter Omstændighederne at burde betale til Sagsøgeren med 60 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Konsul C. J. From i Nykjøbing paa Falster, bør til Sagsøgeren, Grosserer A. Hindenburg, betale de paastævnte 800 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 16 Novbr. f. A. indtil Betaling sker samt Sagens Omkostninger med 60 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ved Sø- og Handelsrettens Dom af 1 Febr. 1877 i H. S. Nr. $\frac{1}{1877}$ Brændehandler R. Johansen contra Bager J. M. Berg afvistes Sagen, da den, som angik Betaling af 36 Kr. for 1 Favn Brænde, ikke hidrørte fra Salg i en gros Partier og derfor „ikke i Henhold til Lov 19 Febr. 1861 § 13 Nr. 2 kunde paakjendes her ved Retten.“

S. S. Nr. ¹²⁰₁₈₇₈. Kapitain P. H. Springer (Prok. J. Meyer)
 contra
 Olsen & Jensen (Prok. O. Jensen).

I et Tilfælde, hvor Konnossementet indeholdt, at Ladningens Vægt var 50,000 Kilogram og Fragten „10 Th. pr. 2000 Kilogram in full“, og hvor det var in confesso, at alt det Indladede var udlosset, — under Henviſning til, at den benyttede Vægtangivelse ikke bruges her, tillagt Skibsføreren den saaledes udkommende Fragt, uden Hensyn til om Ladningen ved Udlosningen maatte være befunden ikke at have den opgivne Vægt.

(Afsagt den 28 Februar 1877).

Sagsøgeren, Kapitain P. H. Springer, der ifølge et af ham den 12 Oktober f. A. udstedt Konnossement i Hamborg har indladet i det af ham førte Skib Helene et Parti Cichorie og Sukkerroerødder af Vægt 50,000 Kilogram, som han skulde aflevere her mod Betaling af Fragt 10 Th. preussisk pr. 2000 Kilogram in full, paa hvilket Konnossement han har tegnet: „Indhold, Vægt og Maal ubekjendt“, søger under nærværende Sag de herværende Ladningsmodtagere, de Indstævnte Olsen & Jensen, tilpligtede at betale den akkorde-rede Fragt 250 Thl. eller 665 Kr. 25 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 22 Novbr. f. A. og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig derimod frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger mod at betale 652 Kr. 25 Øre, idet de paastaa, at de udlossede Rødder kun vejede 48941 Kilogr. I hvert Fald paastaa de sig fritagne for at betale Renter af dette Beløb, da de have tilbudt Sagsøgeren det.

Sagsøgeren har ikke villet erkjende Rigtigheden af de Indstævntes Opgivende af hvad Partiet vejede, hvilken Vejning han efter sin Paastand ikke har været opfordret til at overvære, men han formener iøvrigt, at han, uden Hensyn til hvad Partiet her vejede, i hvilken Henseende bemærkes, at det er in confesso under Sagen, at alt det Indladede ogsaa er udlosset, skal have Fragt af den Vægt, som ifølge Konnossementet er indladet.

Heri finder Retten ogsaa at maatte give ham Medhold, og at dette har været Meningen af Konnossementet bestyrkes

ogsaa ved at Vægten er anført i Konnossementet, og at Fragten er angiven til en vis Sum pr. Kilogram, hvilken Vægt ikke bruges her.

Da de Indstævnte heller ikke have oplyst at have gjort noget lovligt Tilbud af den Sum, som de erkjende at skyldes, kunne de heller ikke fritages for at svare Renter og betale Sagens Omkostninger, og Sagsøgerens Paastand vil derfor i det Hele være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 75 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Olsen og Jensen, bør til Sagsøgeren, Kapitain P. H. Springer, betale de paastævnte 665 Kr. 25 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 22 Novbr. f. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 75 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Rettelse:

Side 903 Linje 11 f. n. staar: »amoryst» — læs: »amorph.».

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 31 August.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 59.

Den 8 September.

1877.

Sø- og Handelsrettens Domme og Skifte- decisioner.

(Fortsættelse).

H. S. Nr. ¹⁸⁸⁶₁₈₇₆. Handelsfirmaet Ad. Alexander & Ko. i
Hamburg (Prok. C. Herold)
contra
Kjøbmand J. E. Meyer (selv).

En Prøverejsende, som, da den ham tilstaaede Provision efter Afsætningens Størrelse viste sig utilstrækkelig til at dække Rejseudgifterne, og da Handelshuset nægtede at garantere ham disse, hævede Forholdet, efter Omstændighederne fritagen for Erstatningsansvar.

(Afsagt den 22 Marts 1877).

I December Maaned f. A. antog Sagsøgerne, Handelsfirmaet Ad. Alexander & Ko. i Hamburg, Indstævnte, Kjøbmand J. E. Meyer, som Firmaets Prøverejsende og Repræsentant for en Del af Danmark paa Betingelse, at han skulde foretage 2 Rejser aarlig, at han som Vederlag skulde oppebære 4 p. c. Provision af de Poster, der solgtes ved hans Medvirking og senere reguleredes, saaledes at der garanteredes ham 1000 Rmk. aarlig som Minimum af Provision, at han skulde have erstattet Halvdelen af Gebyret for Adgangsbevis, og at Opsigelse af Overenskomsten skulde ske med 3 Maaneders Varsel.

Indstævnte paabegyndte derefter i Januar d. A. Rejsen, men da han i 17 Dage kun solgte for c. 90 Lstl., og da Provisionen heraf ikke var tilstrækkelig til at dække Rejsseudgifterne, forlangte han, der dengang alt havde faaet en Forudbetaling paa Provisionen af 500 Rmk., at Firmaet skulde idetmindste sikre ham hans Rejsseudgifter, og da Sagsøgerne ikke vilde gaa ind herpaa, afbrød han Rejsen og stillede Prøverne til deres Raadighed.

Sagsøgerne paastaa ham desaaarsag tilpligtet at betale dem foruden de ommeldte 500 Rmk. endvidere det af dem betalte Beløb for Adgangsbevis 135 Rmk. og de af dem ligeledes betalte Omkostninger ved Indstævntes Rejse til Hamburg i December f. A. for at afslutte Overenskomsten 152 Rmk. eller ialt 787 Rmk. samt i Erstatning for Kontraksbruddet $\frac{1}{4}$ af den garanterede aarlige Provision eller 250 Rmk. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 27 Februar d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger.

Indstævnte er enig i den ovenfor givne Fremstilling af Sagen, idet han kun har bemærket, at han ikke var formuende nok til at rejse, naar han ikke fik Udgifterne dækkede, og, idet han erkjender at skyldte de 500 Rmk., som han har modtaget i Forskud, paastaar han sig iøvrigt frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Retten finder nu, at der ingen Hjemmel er til at idømme Indstævnte den forlangte Erstatning af 250 Rmk. for Kontraksbruddet, men iøvrigt vil Sagsøgenes Paastand være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 40 Kr.

— — — Iøvrigt er det stemplede Papir rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Kjøbmand J. E. Meyer, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet Ad. Alexander & Kb. i Hamburg, betale 787 Rmk. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 27 Febr. d. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør han for Sagsøgenes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Indstævnte til Sagsøgerne med 40 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

H. S. Nr. $\frac{141}{1877}$. Ludvig Hansen (Højesteretssagf. Asmussen)
 contra
 Tømmermester Ludvig Hansen (Selv).

At en Kjøbmand overdrager sin Fordring, der hidrører fra en under Sø- og Handelsrettens Omraade hørende Transaktion, til en Ikke-Handlende, medfører ingen Forandring af forum*).

(Afsagt den 22 Marts 1877).

Sagsøgeren, Ludvig Hansen, søger under nærværende Sag Indstævnte, Tømmermester Ludvig Hansen, tilpligtet imod Extradition i kvitteret Stand af en af Indstævnte den 1 December f. A. til Nørrebros Tømmerhandel som Betaling for Varer, der ere leverede Indstævnte i en gros Partier til hans Næringsdrift, udstedt, af denne in blanco endosseret 3 Maa- neders Vexel, at betale Vexlens Paalydende, 886 Kr., $\frac{1}{2}$ p. c. Provision og Kurtage 4 Kr. 43 Øre, Renter af Vexlens Beløb 6 p. c. p. a. fra Stævningens Dato den 9 Marts d. A., indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaaet Sagen afvist og sig tilkjendt Kost og Tæring, fordi kun Vexelsager mellem Handlende kunne paakjendes af Sø- og Handelsretten, og ingen af Parterne ere Handlende.

Da Sagen imidlertid efter det Anførte har sin Oprindelse fra et Handelsforhold, og den Omstændighed, at den oprindelige Kreditor har overdraget sin Fordring til en Ikke-Handlende, ikke kan medføre en Forandring af forum, da Sagen ikke derved er ophørt at være en Handelssag, kan Afvisningspaastanden ikke tages til Følge, hvorimod der vil være at give Dom efter Sagsøgerens Paastand, mod hvilken iøvrigt ingen Indsigelse er fremkommen.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Imod Extradition i kvitteret Stand af den paastævnte Vexel bør Indstævnte, Tømmermester Ludvig Hansen, til Sagsøgeren, Ludvig Hansen, betale Vexlens Paalydende 886 Kr., med Renter heraf 6 p. c. p. a. fra den 9 Marts d. A.

*) Jfr. U. f. R. 1875. 991-92 og 1877. 668.

indtil Betaling sker, $\frac{1}{2}$ p. c. Provision og Kurtage 4 Kr. 43 Øre og Sagens Omkostninger skadesløst.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{31}{1877}$. Gjæstgiver Anders Larsen af Frederikssund
(Prok. J. L. Lassen)

contra

Hørkræmmer Harald Jensen (Adv. Hindenburg og for Hørkræmmer Carl Rasmussen Prok. Hvalsøe).

At en Kjøber af et Parti Petroleum, da der gjordes Vanskeligheder ved Partiets Udlevering ifølge den af Sælgeren udfærdigede Udleveringsseddel, i 8 Dage ikke underrettede Sælgeren derom, fundet at afskære ham fra at paastaa Handelen af den nævnte Grund hævet.

(Afsagt den 28 Marts 1877).

Under nærværende Sag har Citanten, Gjæstgiver Anders Larsen af Frederikssund, sagsøgt Indstævnte, Hørkræmmer Harald Jensen, til at betale Kjøbesummen for 13 Tdr. Petroleum 1076 Kr. 40 Øre med Renter 7 p. c. p. a. fra den 12 Januar d. A. til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst; subsidiært har han paastaaet Indstævnte dømt til at betale en Skadeserstatning af 340 Kr. 86 Øre med Renter og Omkostninger som anført. Indstævnte har paastaaet Frifindelse saavel for Citantens principale som subsidiære Paastand, i alt Fald har han paastaaet Betalingen af det principaliter paastaaede Beløb gjort afhængig af, at Citanten samtidig udleverer 13 Tdr. god Petroleum à 276 Pd. i god og forsvarlig Stand, subsidiært har han protesteret mod en højere Rente end 5 p. c. Hørkræmmer Carl Rasmussen, der har ladet møde under Sagen, har sluttet sig til Indstævntes Procedure og Paastand.

Sagens Sammenhæng er i det Væsentlige følgende: Den 9 Decbr. f. A. solgte Citanten til Indstævnte 13 Tdr. Petroleum til en Pris af 30 Kr. pr. 100 Pd., hvilket beregnet

efter en Vægt af 276 Pd. Netto pr. Td. udgjør 1076 Kr. 40 Øre; Petroleumen skulde være til Indstævntes Disposition naarsomhelst og betales kontant ved Modtagelsen. Samme Dag modtog Indstævnte af Citanten en Udleveringsseddel, hvori Hørkræmmer Carl Rasmussen anmodedes om at udlevere til Indstævnte 13 Foustager Petroleum mod Kvittering og kort efter (inden 15 December) modtog Indstævnte en under Rasmussens Fraværelse af dennes Bogholder udfærdiget Udleveringsseddel paa en Trediemand paa 13 Tdr. Petroleum. Strax efter indfandt Rasmussen sig imidlertid hos Indstævnte og protesterede imod, at denne benyttede den sidst nævnte Udleveringsseddel, medmindre Indstævnte betalte Petroleumen til ham (Rasmussen), idet han gjorde gjældende, at det berøede paa en Misforstaaelse eller Fejltagelse, at Udleveringssedlen overhovedet var meddelt Indstævnte, idet Rasmussen ikke vilde erkjende at have solgt Petroleum til Citanten paa Kredit, men kun mod kontant Betaling. Ved denne Protest lod Indstævnte sig bevæge til at love indtil videre ikke at benytte Udleveringssedlen; han forsøgte altsaa ikke at faa Petroleumen udleveret af den Trediemand, Udleveringssedlen lød paa, men han meddelte heller ikke Citanten nogen Underretning om det Passerede og satte sig i det Hele slet ikke strax i direkte Forbindelse med denne, hvorimod Rasmussen indledede en Korrespondance med Citanten for at erholde dennes Samtykke til, at Indstævnte betalte Petroleumen umiddelbart til ham (Rasmussen). Et saadant Samtykke vilde Citanten imidlertid ikke give, idet han paastod, at Rasmussen endnu ikke havde Krav paa Betaling af ham, hvorimod Citanten under 15 og 19 Decbr. tilskrev Indstævnte om Handels Ordning; først under 23 December telegraferede Indstævnte til Citanten, at Rasmussen fordrede hele Beløbet eller Petroleumen, og at Indstævnte vilde have Sagen ordnet og Citantens Svar omgaaende; herpaa svarede Citanten under 25 December, at han nu saa sig nødt til at ordne Sagen ad Rettens Vej, hvorefter Indstævnte under 2 Januar d. A. tilskrev Citanten, at Petroleumen var leveret tilbage. Efter Proceduren maa det ogsaa antages, at Rasmussens Udleveringsseddel er leveret tilbage til denne og tilintetgjort, medens Citantens Udleveringsseddel er fremlagt under Sagen og af Indstævnte stillet til Citantens Disposition.

Indstævnte har fornemmelig søgt at begrunde sin Frifindelse paa den Paastand, at Handelen er misligholdt fra Citantens Side derved, at der blev lagt Indstævnte Hindringer

i Vejen for Petroleumens Udlevering, hvorved han har anset sig berettiget til at sige sig fra Handelen. Heri kan der imidlertid under de foreliggende Omstændigheder ikke gives ham Medhold. Selv om der var gjort Indstævnte virkelige Vanskeligheder ved at faa den sidste Udleveringsseddel respekteret, havde det været Indstævntes Pligt strax at henvende sig direkte til Citanten og underrette denne om det Passerede, for at Citanten kunde faa Lejlighed til enten at søge Vanskelighederne fjernede eller muligvis stille et andet Parti til Indstævntes Raadighed; ved at unnlade fra Udleveringssedlens Modtagelse (inder 15 December) og til 23 December at sætte sig i Forbindelse med Citanten har Indstævnte efter Rettens Mening begaaet en Fejl, der gjør ham uberettiget til paa Grund af de omhandlede Vanskeligheder at betragte Handelen som misligholdt og sig løst fra denne.

Da nu Citanten heller ikke findes at have givet noget i alt Fald af Indstævnte akcepteret Samtykke til Handelens Ophævelse, maa Indstævnte anses bunden ved Handelen, og han vil følgelig være at dømme efter Citantens principale Paastand, dog saaledes at Betalingens Erlæggelse vil være at betinge af Udlevering af 13 Tdr. Petroleum af kontraktmæssig Beskaffenhed, og at Renterne kun ville være at beregne til 5 p. c. p. a.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Mod Udlevering af 13 Tdr. Petroleum à 276 Pd. i god og forsvarlig Stand bør Indstævnte, Hørkræmmer Harald Jensen, til Citanten, Gjæstgiver Anders Larsen af Frederiksund, betale 1076 Kr. 40 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra 12 Januar d. A. til Betaling sker.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. ¹⁴⁸1877. Premierlieutenant la Cour (Prok. Schierbeck)

contra

Baadfører Esper Hansen og Kjøbmand Bock, Begge af Skovshoved (Prok. Birkerod).

I Henhold til L. 1—2—19 Sø- og Handelsretten anset for rette forum angaaende en Paasejling, passeret $\frac{1}{4}$ Mil ud for den i Kjøbenhavns Jurisdiktion beliggende „Svanemølle“, skjendt de Indstævnte boede udenfor denne Jurisdiktion.

(Afsagt den 25 April 1877).

De Indstævnte, Baadfører Esper Hansen og Kjøbmand Bock, Begge af Skovshoved, der af Sagsøgeren, Premierlieutenant la Cour, søges tilpligtede at betale Erstatning for den Skade, som hans Lystbaad „Triton“ har lidt ved den 16 August f. A. Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Aften at blive paasejlet af en a Indstævnte Hansen ført og Indstævnte Bock tilhørende Stenbaad, have paastaaet Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring, fordi Sammenstødet er sket udenfor Kjøbenhavns Ydrethed, og fordi der i hvert Fald ingen Hjemmel haves til i den Anledning her ved Retten at sagsøge de Indstævnte, som begge bo udenfor Kjøbenhavns Jurisdiktion.

Da det imidlertid er givet, at Sammenstødet er sket en lille Fjerdingvej udfor Svanemøllen, der ligger i Kjøbenhavns Jurisdiktion, og da Sø- og Handelsretten i saa Fald i Henhold til L. 1—2—19 maa anses for rette Forum, kan den nedlagte Afvisningspaastand ikke tages til Følge, hvorimod der overensstemmende med den af Sagsøgeren nedlagte Paastand vil være at bevilge ham Anstand for at svare i Realiteten, dog at denne Anstand, som er begjært for 14 Dage, begrænses til 8 Dage.

Thi eragtes:

Den af de Indstævnte, Baadfører Esper Hansen og Kjøbmand Bock, Begge af Skovshoved, nedlagte Afvisningspaastand kan ikke tages til Følge, hvorimod der bevilges Sagsøgeren, Premierlieutenant la Cour, 8 Dages Anstand for at svare den 21 April 1877 i Realiteten.

H. S. Nr. ¹⁵⁶/₁₈₇₇. Bogtrykkerne J. D. Qvist & Ko. (Højesteretssagf. Levison).

contra

Boghandler L. A. Jørgensen (Prok. Wolff).

En Bogtrykkers Ret til Rabat af 10 p. c. hos en Papirhandler ved Betaling af modtaget Papir anset godtgjort ved almindelig Koutume og ved den ham ved en tidligere Opgjørelse indrømmede Rabat.

(Afsagt den 3 Maj 1877).

Sagsøgerne, Bogtrykkerne J. D. Qvist & Ko., paastaa under nærværende Sag Indstævnte, Boghandler L. A. Jørgensen, tilpligtet at betale Restsaldo 93 Kr. 32 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 15 Marts d. A. og Sagens Omkostninger. Indstævnte har paastaaet sig fri-funden mod at betale 23 Kr. 68 Øre, hvorimod han ikke har anset sig pligtig at betale det øvrige Beløb 69 Kr. 64 Øre, som fremkommer ved, at Indstævnte i Henhold til en truffen Aftale har, til Afgjørelse af den Gjæld, hvori han stod til Sagsøgerne, leveret dem Papir, og medens Sagsøgerne paastaa, at der tilkom dem 10 p. c. Rabat paa det saaledes leverede Papir, hvilket udgjør den omtvistede Sum, benægter han, at der tilkom Sagsøgerne nogen Rabat.

Da det imidlertid er almindelig Koutume, at Papirhandlere give de større Forbrugere mindst 10 p. c. Rabat, og da det af selve den mellem Parterne førte Kontrabog ses, at Indstævnte, da der i September 1875 skete Opgjørelse mellem Parterne, har indrømmet Sagsøgerne en lignende Rabat for det indtil da i et længere Tidsrum leverede Papir, findes Sagsøgernes Paastand at maatte tages til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 19 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Boghandler L. A. Jørgensen, bør til Sagsøgerne, Bogtrykkerne J. D. Qvist & Ko., betale de paastævnte 93 Kr. 32 Øre med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 15 Marts d. A. indtil Betaling sker og Sagens Omkostninger med 19 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. $\frac{215}{1877}$. Boghandler L. A. Jørgensen (Prok. Wolff)
 contra
 Boghandler Bergmann som Chef for Fir-
 maet Bergmann & Hansen (Prok.
 Richter).

En Boghandler dømt personlig til at betale en hans Firma
 paahvilende Gjæld, skjøndt Firmaet ikke først var
 sagsøgt.

(Afsagt den 3 Maj 1877).

Sagsøgeren, Boghandler L. A. Jørgensen, paastaar under
 nærværende Sag Indstævnte, Boghandler Bergmann som Chef
 for Firmaet Bergmann & Hansen, tilpligtet at betale 42 Kr.
 8 Øre, som Firmaet skylder Sagsøgeren til Rest paa Han-
 delsmellemværende fra forrige Aar med Renter 6 p. c. p. a.
 fra Forligsklagens Dato den 20 April d. A. og skadesløse
 Sagsomkostninger.

Indstævnte har paastaaet sig frifunden og tillagt Sagens
 Omkostninger, idet han gør gjældende, at han aldrig har
 haft noget Mellemværende med Sagsøgeren, hvorimod vel
 Firmaet, i hvilket han er Deltager, skylder et Beløb til Sag-
 søgeren.

Da det imidlertid er en Selvfølge, at Indstævnte som
 Deltager i Firmaet hæfter for Firmaets Gjæld, er den om-
 meldte Indsigelse uden Betydning, og der vil derfor være at
 give Dom efter Sagsøgerens Paastand, saaledes at Sagens
 Omkostninger bestemmes til 14 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Boghandler Bergmann, som Chef for Fir-
 maet Bergmann & Hansen, bør til Sagsøgeren, Boghandler
 L. A. Jørgensen, betale de paastævnte 42 Kr. 8 Øre med
 Renter heraf 6 p. c. p. a. fra den 20 April d. A. indtil Be-
 taling sker og Sagens Omkostninger med 14 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lov-
 lige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Kjendelse i Sagen Nr. ²⁶⁹1877.

Det Offentlige

contra

L. T. Jonassen og J. Quinn*).

En Sag om Rømning fra et paa Kjøbenhavns Rhed liggende engelsk Skib ved Kjendelse afvist fra Sø- og Handelsretten, da Disciplinlov 23 Febr. 1866 alene er anvendelig paa de i danske Handelsskibe begaaede Lovovertrædelser.

(Afsagt den 19 Maj 1877).

Da det de Tiltalte paasigtede Forhold — at rømme fra et paa Kjøbenhavns Rhed liggende engelsk Skib — selv om det i Medfør af almindelig borgerlig Straffelov af 10 Febr. 1866 maa antages at falde ind under dansk Straffemyndighed, ikke findes at kunne tages under Paakjendelse ved nærværende Ret, idet Lov om Disciplin i Handelsskibe m. m. af 23 Februar 1866 ikkun skjønnes anvendelig paa de i danske Handelsskibe begaaede Forseelser og Forbrydelser, vil Sagen være at afvise her fra Retten.

Thi eragtes:

Denne Sag afvises.

H. S. Nr. ¹⁷³1877. Kontorist Arthur Jensen (Prok. Samson)

contra

Firmaet Bendixen & Ko. (Prok. J. L. Lassen).

En Handelskontorist anset rettelig bortvist af Tjenesten, da han jævnlig, skjøndt advaret, var mødt for sildig i Forretningen, en Gang endog 3 Timer for sent.

(Afsagt den 24 Maj 1877).

*) I Justitsprotokollen hedder det, at Lørdagen den 19 Maj 1877 Kl. 12 $\frac{1}{2}$ Efterm. blev Extraretten sat, hvor da ovennævnte Sag foretoges, at en Skrivelse fra Kbhvns Politi af d. 18de s. M. med 2 Bilage fremlagdes, samt at Retten derefter afsagde den ovenstaaende Kjendelse.

Sagsøgeren, Kontorist Arthur Jensen, paastaar under nærværende Sag de Indstævnte, Firmaet Bendixen & Ko., tilpligtede at betale ham 320 Kr. i Løn for Tidsrummet fra 1 Marts til 1 November d. A., idet han, der var ansat hos de Indstævnte som Kontorist med en aarlig Løn af 480 Kr., saaledes at han kunde opsiges med $\frac{1}{4}$ Aars Varsel til 1 Maj eller 1 November, uden Grund er bleven bortvist af Tjenesten den 2 Marts d. A. Saa paastaar han ogsaa Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaa sig derimod frifundne og tillagt Sagens Omkostninger, idet de mene at have havt tilstrækkelig Grund til at bortvise Sagsøgeren af Tjenesten, da denne meget ofte mødte henved $\frac{1}{2}$ Time eller endnu mere før sent i Forretningen om Morgenen og endog, efter at være advaret herom, uden at bede de Indstævnte om Tilladelse, blot bad de Andre paa Kontoret om at sige til de Indstævnte, at han den næste Dag først kunde møde henad Kl. 11 — istedetfor Kl. 8 — da han skulde paa Maskerade i Helsingør, hvilket var den umiddelbare Anledning til Bortvisningen.

Sagsøgeren har benægtet at være kommen mere end 2 Gange for sildig, men da Rigtigheden af de Indstævntes Forklaring er godtgjort ved de afgivne Vidneforklaringer, finder Retten, at de Indstævnte maatte være beføjede til at bortvise Sagsøgeren, og de ville derfor være at frifinde for Sagsøgenes Tiltale.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Firmaet Bendixen & Ko., bør for Sagsøgeren, Kontorist Arthur Jensens, Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Decision i 1 $\frac{1}{8}$ 75 „Albertis Svovlsyrefabrikkers“ Bo.

I et Tilfælde, hvor et Aktieselskabs administrerende Direktør, der kunde forpligte Selskabet i alle den daglige Drift vedrørende Anliggender, havde kjøbt Varer i Selskabets Navn og solgt dem til egen Fordel, hvilke Varer efter Konkursen paastodes ikke at vedkomme Driften, Fordringen erkjendt for gyldig i Selskabets Bo, navnlig fordi Sælgeren oftere havde leveret saadanne Varer til Selskabet og faaet dem betalt af samme.

(Afsagt den 26 Maj 1877).

W. Hoecker i Newcastle fordrer ifølge 3 af ham paa Fallenten trukne af denne akcepterede Vexler af 13 April, 18 Maj og 12 Juli 1875 henholdsvis Lstl. 13—17—., 237—.—. og 34—15—6 med Vexelrenter og Provision, samt ifølge Regning Lstl. 32—12—10 med 6 p. c. Renter fra Anmeldelsesdagen.

Boets Kurator, Prokurator Simonsen, har gjort Indsigelse imod, at der gives Udlæg for Vexlen paa 237 Lstl., da denne Vexel ikke findes i Selskabets Bøger og er Betaling for et Parti Soda, som Direktør Alberti for egen Regning har kjøbt og solgt, uden at Beløbet er kommet Selskabet tilgode, hvorhos han har bemærket, at Alberti ifølge Lovene kun var berettiget til at underskrive Selskabets Firma med bindende Virkning i alle den daglige Drift vedrørende Anliggender, men hertil kan ikke henregnes Kjøb af Soda, da Soda ikke bruges til Fabrikation af Svovlsyre.

Det er imidlertid af Anmelderen oplyst, at han mange Gange tidligere har solgt Soda til Selskabet og faaet dette betalt af Selskabet, og at den herom førte Korrespondance og de stedfundne Betalinger ere indførte i Selskabets Bøger. Bestyrelsen kan derfor ikke antages at have været uvidende om de saaledes skete Kjøb, og den Omstændighed, at Soda ikke bruges til Svovlsyrefabrikation, kan der saa meget mindre tillægges nogen afgjørende Betydning, som Selskabets Næringsvej efter Firmaanmeldelsen gaar ud paa „Fabrikation af kemiske Syrer og Præparater, navnlig Svovlsyre“, altsaa ikke udelukkende Fabrikation af Svovlsyre. Kurators Indsigelse kan derfor ikke tages til Følge.

Kurator har fremdeles gjort Indsigelse imod den anmeldte Regning paa Lstl. 32—12—10, der forlanges som

Betaling for en Cylinder, som Alberti havde bestilt til Fabrikkerne, men som ved Fallitens Udbrud endnu ikke var afsendt, og som Boet ikke har ønsket at modtage. Kurator har nemlig ment, at der intet Tab var lidt herved for Fabrikanten. Anmelderen har imidlertid oplyst, at Cylinderen havde en saadan særegen Form, at den ikke kunde bruges af Andre, hvorfor den kun havde en Værdi af Lstl. 5—1—3 som gammelt Jern, og da Boet ikke har villet modtage Cylinderen, har han derfor solgt den for det ommeldte Beløb og nedsat Fordringen til Lstl. 27—11—7, og dette Beløb maa Anmelderen derfor være berettiget til at erholde Udlæg for.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen. .

Thi decideres:

Der vil være at give W. Hoecker Udlæg i Boet for de anmeldte Fordringer, dog at Fordringen paa Lstl. 32—12—10 nedsættes til Lstl. 27—11—7.

S. S. Nr. ¹⁴⁸ 1877. Værftsformand N. Chr. Nielsen og Semand Carl Mortensen, Begge af Frederikshavn, paa samtlige Medbjergeres Vegne (Prok. J. L. Simonsen)

contra

Firmaet Carøe & Ko. som Mandatarius for Kapitain Thede, Fører af Skonnerten „Johann Carl“ af Heiligenhafen (Adv. Klubien).

3000 Kr. efter Rettens Skjøn tillagt et Bjergningsmandskab paa 200 Mand, som, dog uden at udsætte sig for Fare, havde indbjerget et paa Barren udenfor en Havn grundstødt Skib, der var i en farlig Stilling. Et egentligt Bjergningstilfælde fundet at foreligge.

(Afsagt den 6 Juni 1877).

Den 19 Januar d. A., da Skonnerten „Johann Carl“ af Heiligenhafen, Kapitain Thede, paa Rejse fra Dysant til

Heiligenhafen, paa Grund af Storm af Syd til Ost og tyk Luft med Sne og Hagel under Førelse af en Lods søgte ind til Frederikshavn, stødte Skibet Kl. 4^{1/2} Efterm. paa Barren udenfor Frederikshavns Havn og blev staaende paa Grunden i c. $\frac{1}{3}$ Kabellængde fra Havnens søndre Mole. Skibet, der ikke vilde styre mere, stødte med hver Sø længere hen mod Havnens Nordside ind mod Land, og efter flere haarde Stød bemærkedes det, at Roret var slaaet af. Søerne slog højt over Dækket, og en Sø slog ind i Hækjollen, saa at den kom til at hænge i Vandet med den ene Ende og slog mod Skibet; Skonnertsejlet slog hele Tiden paa Dækket og udenbords, saa at det blev helt ødelagt, og en Sø slog ind i Storsejlet og slog samme løst. Ankerne, der vare firede under Kranen, slog hele Tiden mod Skibets Boug, saa at flere Planker vare halvt igjennem, ogsaa den store Mastekrave var sprunget, Skibet var noget lækt, men holdtes saa vidt muligt læns ved Pumperne. Mens Skibet laa i denne Tilstand, bragtes i en Jolle fra Land en Trosse ombord, og efter at denne var fastgjort, halede fra Land, men Trossen sprang; i en anden Jolle bragtes en Pertline fra Land, ligesom Skibets Pertline bragtes iland, men begge disse Liner sprang ogsaa, da der halede i dem. Endelig bragtes Skibets Kabeltoug iland og ved fra Land ved Hjælp af Gangspil og Haandkraft at hale i dette Kabeltoug og de to Pertliner, der atter vare sammenknyttede, lykkedes det endelig Kl. 7^{1/2} Efterm. at bringe Skibet, der stedse havde stødt stærkere og havde taget mange Søer over Dækket, flot og ind i Havnen. Ved Hal'ngen var Rælingen fra Bougsprydet til Kranbjælken brækket helt bort, og ved Ankomsten i Havnen var Skibet noget lækt og Mandskabet saa udmattet, at det ej kunde arbejde mere, hvorfor der maatte tages Mandskab til Vagt og Pumpning fra Land.

Forinden Forsøg paa at bringe Skibet flot paabegyndtes, blev der truffet Aftale mellem den Mand, der førte Trossen ombord og Kapitainen, at denne for at faa Skibet bragt flot og i Havn skulde betale et saadant Beløb, som i Mangel af Overenskomst maatte blive bestemt af nærværende Ret, og da de Paagjældende ikke have kunnet blive enige om Betalingens Størrelse, have Citanterne, Værftsformand N. Chr. Nielsen og Sømand Carl Mortensen, Begge af Frederikshavn, efter Fuldmagt fra samtlige Medbjergere anlagt nærværende Sag, under hvilken de have paastaaet Indstævnte, Firmaet Carøe & Ko. som Mandatarius for Kapitain Thede, Fører af

Skonnerten „Johann Carl“ af Heiligenhafen under Tvang af Exekution i Skibet „Johann Carl“ og Ladning tilpligtet at betale dem i Bjergeløn paa Bjergernes Vegne 6000 Kr. eller in subsidium den Sum, Retten maatte fastsætte som Bjergeløn, i begge Tilfælde med Renter 5 p. c. p. a. fra den 15 Marts d. A. og Sagens Omkostninger skadesløst. Indstævnte har paastaet Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger hos Modparten mod at betale 2000 Kr.

Efter de foran refererede Omstændigheder om de Forhold og den Tilstand, hvori Skonnerten „Johann Carl“ befandt sig, da den heromhandlede Hjælp ydedes, anser Retten det ikke tvivlsomt, at der, hvad Indstævnte har benægtet, foreligger et egentligt Bjergningstilfælde, og at den paastaede Betaling derfor maa fastsættes med dette for Øje. Naar herefter henses til paa den ene Side, at Skib og Ladning af Værdi henimod 24000 Kr. var udsat for Fare, og at Bjergningen udførtes af et Mandskab paa lidt over 200 Mand, og paa den anden Side, at Bjergningen ikke var forbunden med nogen Fare for Bjergerne, og at den udførtes i Løbet af 3 Timer og alene ved Haandkraft uden Brug af Bjergernes egne Redskaber, finder Retten en Bjergeløn af 3000 Kr. passende. Indstævnte vil derfor være at tilpligte at betale Citanterne dette Beløb med Renter som paastaet samt Sagens Omkostninger med 80 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Carøe & Ko. som Mandatarius for Kapitain Thede, Fører af Skonnerten „Johann Carl“ af Heiligenhafen, bør til Citanterne, Værftsformand N. Chr. Nielsen og Sømand Carl Mortensen, Begge af Frederikshavn, paa Bjergernes Vegne, under Tvang af Exekution i Skonnerten „Johann Carl“ af Heiligenhafen og Ladning, betale i Bjergeløn 3000 Kr. med Renter 5 p. c. p. a. fra d. 15 Marts d. A. til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 80 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Decision i 2 ¹/₁₈₇₈ Vinhandler og Gjæstgiver Frederik Nicolaus Hendrik Ellef Erhard Benzons Konkursbo.

Udlæg i et Konkursbo nægtet ifølge et Gjælds brev, der vel var udstedt af Fallenten som Fuldmyndig, men for et af ham som Mindreaarig uden Kurators Samtykke modtaget Laan.

(Afsagt den 9 Juni 1877).

I nærværende Bo har Georg Madelung anmeldt en Fordring ifølge Pantebrev af 7 Novbr. 1868 260 Kr. „ Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra Pantebrevets Udstedelse til Anmeldelsesdagen den 12 April f. A. . . . . 96 — 41 —

tilsammen 356 Kr. 41 Øre

med Renter 5 p. c. p. a. fra sidstnævnte Dato med Paastand om forlods Betaling.

Mod denne Fordring har Boets Inkassator bl. A. fremsat den Indsigelse, at Pantebrevet er udstedt for et Fallenten som Mindreaarig i 1863 ydet Laan af 100 Rd. med paaløbne Renter, og da det nu ogsaa efter det senere Forhandlede maa anses at være in confesso, at Gjælden hidrører fra et Fallenten som Mindreaarig uden Kurators Samtykke ydet Laan, og da den Omstændighed, at Fallenten senere som Fuldmyndig har udstedt Pantebrev for Gjælden, efter Rettens Formening ikke kan gjøre den oprindelig ugyldige Gjæld retskraftig, cfr. Fr. 14 Maj 1754 §§ 1—3, vil der ikke kunne gives Udlæg i Boet for den ommeldte Fordring.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Disputen.

Thi decideres:

For den ovennævnte af Georg Madelung anmeldte Fordring vil ikke kunne gives Udlæg i nærværende Bo.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 60.

Den 15 September.

1877.

Sø- og Handelsrettens Domme og Skifte- decisioner.

(Fortsættelse)

H. S. Nr. ²⁵⁸1877. B. H. Andersen & Ko. (Prok. Sinding)
contra
Tømmermester Chr. Bech (Prok. Gluud).

Afvisning fra Sø- og Handelsretten nægtet, skjøndt Arrestakten ikke var forkyndt sammen med Stævningen, hvilket ej havde været muligt, og skjøndt de under Sagen omhandlede Varer kun tildels vare leverede den indstævnte Haandværker i en gros Partier.

(Afsagt den 14 Juni 1877).

Sagsøgerne, B. H. Andersen & Ko., paastaa under nærværende Sag Indstævnte, Tømmermester Chr. Bech, tilpligtet at indfri en af ham den 18 Januar d. A. for 1408 Kr. 95 Øre til Sagsøgerne udstedt 2/m Vexel og en af ham s. D. og for samme Beløb til Sagsøgerne udstedt 3/m Vexel, som er protesteret de non solutione den 28 April d. A., ved at betale Sagsøgerne Vexlernes Paalydende 2817 Kr. 90 Øre, 1/2 p. c. Provision og Kurtage 14 Kr. 8 Øre, Protestomkostninger 8 Kr. 62 Øre og Renter af Vexlernes Paalydende 6 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 11 Maj d. A. Saa paastaa de og den til Sikkerhed for Gjælden d. 8 Maj d. A. foretagne Arrestforretning stadfæstet som lovlig gjort

og forfulgt og sig tillagt Arrestforretningens og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaet Sagen afvist og sig tillagt Kost og Tæring, fordi Arrestakten ikke i Henhold til Lov 19 Februar 1861 § 24 ved Sagens Inkamation var forkyndt for ham med tilstrækkeligt Varsel, og fordi de Varer, hvoraf Gjælden rejser sig, ikke vare bestemte til at bruges til Haandværkets Drift og ej heller vare kjøbte i større Partier.

Da Arrestakten imidlertid ikke kunde forkyndes samtidigt med Stævningen, idet den dengang endnu ikke var beskrevet, og da den senere er forkyndt med behørigt Varsel, samt da de kjøbte Varer ere anvendte af Indstævnte til en af ham som Haandværker opført Bygning og ifølge den fremlagte Regning i alt Fald tildels ere leverede i en gros Partier, findes den nedlagte Afvisningspaastand ubegrundet, og da Indstævnte iøvrigt ingen Indsigelse har fremsat mod Sagsøgernes Paastand, vil der være at give Dom efter denne.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Arrestforretning bør som lovlig gjort og forfulgt ved Magt at stande, og bør Indstævnte, Tømmermester Chr. Bech, imod Extradition i kvitteret Stand af de 2 paastævnte Vexler med tilhørende Protest, betale Vexlernes Paalydende 2817 Kr. 90 Øre med Renter heraf 6 p. c. p. a. fra den 11 Maj d. A. indtil Betaling sker, $\frac{1}{2}$ p. c. Provision og Kurtage 14 Kr. 8 Øre, Protestomkostninger 8 Kr. 62 Øre, samt Arrestforretningens og Sagens Omkostninger skadesløst.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ²⁸⁷₁₈₇₇. Alb. Henckels i Langerfeld (Prok. Gluud)
 contra
 Firmaet Philipson jun. & Ko. (Prok. V. Salomonsen).

En Vexelakceptant frifunden under en af den oprindelige Vexelejer anlagt Sag, da af de paa Vexlen staaende

Endossementer kun de sidste, men ikke Sagsøgerens eget Endossement til en Trediemand, vare overstregede.

(Afsagt den 28 Juni 1877).

Sagsøgeren, Alb. Henckels i Langerfeld, paastaar under nærværende Sag de Indstævnte, Firmaet Philipson jun. & Ko., tilpligtede at indfri en af Sagsøgeren den 13 December f. A. trukken, af de Indstævnte akcepteret og den 22 Marts d. A. de non solutione protesteret 3/m Vexel ved at betale dens Paalydende 639 Rmk. med Protestomkostninger 6 Kr. 2 Øre, Vexelrenter og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte have derimod paastaaet sig frifundne og tillagt Sagens Omkostninger, fordi Sagsøgeren ikke har godtgjort at være berettiget til at indfordre Vexlen, og heri findes der at maatte gives de Indstævnte Medhold, idet Vexlen af Sagsøgeren, der havde trukket den til sin egen Ordre, er endosseret til Trediemand, der atter har endosseret den videre, af hvilke Endossementer de sidste ere udstregede, medens det første endnu staar uudslettet, saa at det ikke af Vexlen kan ses, at Sagsøgeren er berettiget til at fordre den betalt, hvilket heller ikke paa anden Måde er godtgjort.

De Indstævntes Paastand vil derfor være at tage til Følge, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 25 Kr.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Firmaet Philipson jun. & Ko., bør for Tiltale af Sagsøgeren, Alb. Henckels i Langerfeld, i denne Sag fri at være, og bør Sagsøgeren betale til de Indstævnte Sagens Omkostninger med 25 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

S. S. Nr. 18⁸⁵77. Det forenede Bugserelskab (Prok. Mundt)
 contra
 Marineministeriet (Kammeradvokaten ved
 Prok. Sørensen).

Spørgsmaal om Betaling for Indbugsering af Fyrskibet
 Drogden. Betalingen ansat efter Skjøn, da den ind-
 gaaede Akkord ikke muliggjorde nogen Beregning.

(Afsagt den 4 Juli 1877).

Sagsøgerne, det forenede Bugserelskab, paastaa under
 nærværende Sag Marineministeriet tilpligtet at betale 6000 Kr.
 eller et efter Rettens Skjøn fastsat passende Beløb, fordi det
 Sagsøgerne tilhørende Dampskib „Dragør“ under Isforhold
 har indbjerget Fyrskibet „Drogden“ fra dets Station til
 Trekroners Havn, efter at der mellem begge Førerne var
 sluttet Akkord om, at Bugserelskabet herfor skulde have
 samme Betaling, som der ifølge den mellem Marineministeriet
 og Svitzers Bjergningsentreprise bestemte Overenskomst om
 Fyrskibenes Indbjergning skulde have været erlagt til det
 sidstnævnte Firma, hvis dette havde taget Fyrskibet ind.
 Saa paastaa de og Renter af Beløbet 5 p. c. p. a. fra Stæv-
 ningens Dato den 8 Februar d. A. indtil Betaling sker og
 Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar derimod Frifindelse mod at betale et
 Beløb efter Rettens Skjøn dog ikke udover 1000 Kr., hvilket
 Beløb Indstævnte alt inden Sagens Anlæg har tilbudt Sag-
 søgerne, samt sig tillagt Sagens Omkostninger, derunder Sa-
 lær til den konstituerede Kammeradvokat.

Det maa anses for givet, at Dampskibet „Dragør“ den
 26 December f. A. om Morgenen ankom paa Siden af Fyr-
 skibet „Drogden“ for at tilbyde det sin Assistance med at
 indbringe det i Havn. Føreren af Fyrskibet, Kapitaen Larsen,
 havde vel den foregaaende Dag, da Føreren af Dampskibet
 „Kattegat“, der tilhører Svitzers Entreprise, havde spurgt,
 om han skulde tage Skibet ind, givet et benægtende Svar,
 og heller ikke havde han forlangt dets Assistance, da dette,
 der om Natten var ankret op nogle Kabellængder fra Fyr-
 skibet, den 26de i Dagningen lettede og stod et Par Mile
 Syd paa til en for Anker liggende Bark, men da Isforholdene
 havde forværret sig, og han ikke trøstede sig til at blive
 liggende en Nat til paa Stationen, spurgte han Føreren af

„Dragør“, hvormeget han vilde have for at bringe Skibet ind i Trekroners Havn. Føreren svarede først 5000 Rd., men da Larsen lo heraf, tilbød han at tage Skibet ind uden Akkord. Hertil svarede Larsen „Nej“, men spurgte, om han vilde indgaa paa den Akkord at bringe Skibet i Havn for samme Betaling som Svitzers Dampere faa for denne Tjeneste, da han saa vilde benytte hans Assistance, men ellers ikke, da han ikke vilde have en Skillings Extraudgift for at bringe Skibet i Havn og herpaa gik Føreren af „Dragør“ ind.

Den mellem Marineministeriet og Svitzers Entreprise indgaaede Overenskomst gaar ud paa, at Entreprisen skal indtage og udlægge Fyrskibene „Drogden“, „Knoben“ og „Schultz's Grund“ samt assistere til Indtagelsen og Udlægningen af Fyrskibene „Trindelen“ og „Læsø Rende“ mod en Betaling af ialt 6000 Kr., hvilken Betaling som Regel skal anses som fortjent, hvad enten ét eller flere Fyrskibe assisteres, og i Tilfælde af, at Assistance ikke paakaldes, da en Godtgjørelse af 2000 Kr. I Henhold til denne Overenskomst er der i de 3 sidste Aar i Gjennemsnit foretaget 6 Bugseriture aarlig, der i Gjennemsnit hver have været 10½ Time.

Det fremgaar af Indholdet af denne Overenskomst, at Førerne af „Drogden“ og „Dragør“ have været i en Misforstaaelse, naar de have trot, at Betalingen for den heromhandlede Bugsering ligefrem kunde beregnes efter Overenskomsten. Henses der imidlertid til, at Drogden er det af Fyrskibene, som det medtager mindst Tid at indbugseres, og at Bugseringen i det foreliggende Tilfælde ikke har været forbundet med nogen Vanskelighed og kun har medtaget 3 Timer, finder Retten, at den af Marineministeriet tilbudte Betaling af 1000 Kr. er passende, og Marineministeriet vil derfor være at frifinde mod at betale dette Beløb, hvorhos Sagsøgerne ville have at betale Indstævnte Sagens Omkostninger med 100 Kr.

Det stemplede Papir har været rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Marineministeriet, bør til Sagsøgerne, det forenede Bugserelskab, betale 1000 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 8 Februar d. A. indtil Betaling sker, men iøvrigt bør Indstævnte for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betale Sagsøgerne til Indstævnte med 100 Kr.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

H. S. Nr. ²³²/₁₈₇₇. Handelsfirmaet J. Nathan sen. i Hamburg (Prok. C. Herold)

contra

Kjøbmand C. P. Nielsen (Prok. O. Jensen).

En Agent, som havde frasagt sig Forretningen for et Handelshus, uden at dog Handelshuset i c. 3 Aar disponerede over de hos ham værende Vareprøver, ikke anset ansvarlig for disse. Godtgjørelse for Pakhusleje derimod nægtet ham.

(Afsagt den 26 Juli 1877).

Sagsøgerne, Handelsfirmaet J. Nathan sen. i Hamburg, der i Begyndelsen af 1874 havde tilstillet Indstævnte, Kjøbmand C. P. Nielsen, som skulde repræsentere dem her paa Pladsen, en Kasse Vareprøver i den Hensigt, at han derefter skulde optage Bestillinger for dem, søge under nærværende Sag Indstævnte tilpligtet at betale disses Fakturaværdi 315 Rmk. 35 Pf. med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato den 26 April d. A. eller at tilbagelevere dem Prøverne i uskadt Stand samt betale Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden mod at betale 25 Kr., som han har faaet for nogle af de ommeldte af ham bortsolgte Prøver, og tilbagelevere de paa en af ham fremlagt Fortegnelse anførte endnu i Behold værende Prøver af Værdi 46 Rmk., hvorhos han har paastaaet sig tilkjendt Pakhusleje efter Rettens Skjøn for Prøvernes Opbevaring i 3 Aar.

Da Indstævnte den 28 Juni 1874 har tilskrevet Sagsøgerne, at han ikke længere ønskede at repræsentere dem, hvorfor han bad dem om at disponere over Vareprøverne, og da Sagsøgerne ikke mod Indstævntes Benægtelse have godtgjort, at de efter den Tid have forlangt dem udleverede, finder Retten, at Sagsøgerne ikke nu kunne gjøre ham an-

svarlig for, at Prøverne i den forløbne lange Tid ere blevne fordærvede eller bortkomne, tilmed da de have sendt dem til ham i en uforsvarlig Indpakning og ikke opfyldt deres Løfte om at sende ham en passende Prøvekuffert.

Indstævnte kan derfor kun tilpligtes at betale Sagsøgerne 25 Kr. med Renter efter Paastanden og tilbagelevere de i Behold værende Prøver eller betale deres Værdi 46 Rmk., hvorimod der ikke kan tilkjendes ham nogen Pakhusleje.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Kjøbmand C. P. Nielsen, bør til Sagsøgerne, Handelsfirmaet J. Nathan sen. i Hamburg, betale 25 Kr. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 26 April d. A. indtil Betaling sker, samt tilbagelevere de paa den af ham fremlagte Fortegnelse anførte Varer eller betale disses Værdi 46 Rmk., men iøvrigt bør han for Sagsøgenes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Under H. S. Nr. $\frac{352}{1877}$ paastod Grossererne Henriques & Kalkar Indstævnte, Sadelmager J. Cohen, tilpligtet at betale en af ham til Sagsøgerne under den 3 Maj 1877 udstedt 2 m Vexel stor 229 Kr. 62 Øre, hvilken Vexel var udstedt til Betaling for Varer, som Indstævnte havde købt og modtaget til Brug ved sin Forretnings Drift, — med Renter etc. I Sø- og Handelsrettens Dom af 26 Juli 1877 hedder det, at da Indstævnte udeblev, maatte Sagen paakjendes efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, men da det ikke af disse kunde ses, at Varerne vare leverede i en gros Partier, hvilket ej heller af Sagsøgerne var paastaaet, kunde Retten i Medfør af Sø- og Handelsretslovens § 13 Nr. 2 ikke anse sig kompetent til at paakjende Sagen, hvilken derfor vilde være at afvise.

Decision i 1 $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{2}{5}$. Albertis Svovlsyrefabrikkers Bo.

Den Dag, paa hvilken en Skibsfører melder Skibets Ankomst til Ladningsmodtageren, selv om Anmeldelsen sker om Morgen, medregnes ikke til Lossedagene.

(Afsagt den 31 Juli 1877).

The Ytterøen Mining Company fordrer i indeværende Bo 1141 Kr. 67 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra Anmeldelsesdagen d. 13 Oktbr. 1875 for Omkostninger ved en Ladning Svovlkies, som Aktieselskabet „Albertis Svovlsyrefabrikker“ havde kjøbt, men vægret sig ved at modtage, og Erstatning for det derved lidte Tab.

Boets Kurator, Prokurator Simonsen, har gjort Indsigelse mod 2 Poster, nemlig Overliggedagspenge for 5 Dage a 5 Lstl. eller 445 Kr. 25 Øre og Prisdifference 2 sh. pr. Ton paa 301670 Pd. eller 268 Kr. 25 Øre, medens han efter Proceduren maa antages at have frafaldet de af ham ved Fordringernes Prøvelse fremsatte Indsigelser mod de andre Poster.

Hvad den første Post angaar, fremgaa det af Certepartiet, at Skipperen skulde have 5 Lstl. for hver Overliggedag udover de fastsatte 4 Lossedage. Skibet ankom til Kastrup Lørdag Morgen den 17 Juli 1875, hvor Kapitainen strax meldte sig paa Fabrikernes Kontor; men da man her vægrede sig ved at modtage Ladningen, gik han til Kjøbenhavn, hvor han ved Notarius nedlagde Protest for det til Fabrikernes Realisation nedsatte Udvalg og den kontrollerende Direktør, og først da han havde modtaget Svar fra disse, kunde Losningen paabegyndes den 23 Juli. Ifølge de almindelige Regler kan imidlertid den Dag, da Kapitainen melder sin Ankomst, ikke medregnes til Lossedagene, som altsaa først begyndte at løbe den 19 Juli, og han er altsaa kun bleven forsinket 4 Dage, saa at der i det forlangte Beleb vil fragaa 5 Lstl. a 18 Kr. 21 Øre eller 91 Kr. 5 Øre, idet den af Fordringshaverne paaberaabte Omstændighed, at de have betalt Kapitainen for 5 Overliggedage, selvfølgelig ikke kan komme i Betragtning.

Hvad Erstatningen angaar, maa det vel anses oplyst af Fordringshaverne, at de for Partiet have faaet 2 sh. mindre pr. Ton end de skulde have havt af Aktieselskabet, men de have ikke godtgjort, at Partiet ikke kunde have været udbragt

til en højere Pris end sket, og den forlangte Erstatning findes derfor ikke at kunne tilkomme dem.

I den anmeldte Fordring vil altsaa fragaa 359 Kr. 30 Øre, saa at den kun anerkjendes for 782 Kr. 37 Øre.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi decideres:

Den ovenomhandlede af The Ytterøen Mining Company i Boet anmeldte Fordring kan kun anerkjendes for et Beløb af 782 Kr. 37 Øre.

Decision i 1 $\frac{1}{878}$ Albertis Svovlsyrefabrikkers Bo.

I et Tilfælde, hvor et udenlandsk Firma havde solgt Varer til et herværende Aktieselskab mod kontant Betaling, men derefter ifølge en Opfordring fra Selskabets Direktør havde trukket Vexel paa denne personlig for Beløbet, hvilken Vexel dog ikke blev akcepteret, Handelens oprindelige Karakter ikke anset forandret derved; Firmaet ifølge Konkurslov § 16 Nr. 2 og 3 kjendt berettiget til at erholde Varerne udleverede af Aktieselskabets Konkursbo.

(Afsagt den 31 Juli 1877).

The Ytterøen Mining Company i London har nedlagt Paastand i nærværende Bo om at erholde udleveret et Parti Svovlkies, som de have leveret til Boet mod kontant Betaling, hvilken Betaling imidlertid ikke er bleven præsteret, eller, da Partiet efter Overenskomst mellem Fordringshaverne og Boets Kurator er blevet solgt her, at erholde betalt for det i Behold værende Parti, der efter Opvejning har udgjort 488 $\frac{1}{2}$ Tons, den Sum, hvortil det er udbragt, nemlig 26 Kr. 97 Øre pr. Ton eller 13,174 Kr. 84 Øre med de af Boet indvundne Renter.

Boets Kurator, Prokurator Simonsen, har protesteret imod, at denne Paastand tages til Følge, da Fordringshaverne vare gaaede ind paa at levere Partiet paa Kredit og desuden ikke ved Fakturaens og Konnossementets Oversendelse til Selskabet have taget noget Forbehold, hvorhos han i hvert

Fald har forment, at der ikke kunde tilkomme Fordringshaverne mere end Fakturaprisen, 18 sh. pr. Ton eller 439 Lstl. 13 sh. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra Anmeldelsesdagen den 26 August 1875, indtil Betaling sker.

For Fakturabeløbet af den Del af Partiet, der ikke er i Behold, ere Parterne enige om, at Fordringshaverne skulle konkurrere med Boets andre upriviligerede Kreditorer.

Det fremgaar af den fremlagte Korrespondance, at Direktør Carl Alberti paa Albertis Svovlsyrefabrikkers Vegne den 25 Maj 1875 tilskrev The Ytterøen Mining Company, om de vilde levere ham et Parti Svovlkies til en Pris af 18 sh. pr. Ton frit ombord, Pris med Fradrag af 2 p. c. kontant (10 Dage paa London Banker), efter at Skibene ere her. Disse svarede herpaa, at de kunde levere Partiet til en Pris af 18 sh. pr. Ton frit ombord, kontant (ved en Vexel paa London Banker) men uden Diskonto, og herpaa indgik C. Alberti. Da Sælgerne vare ifærd med at indskibe Svovlkies, sendte C. Alberti den 17 Juni 1875 et Telegram til dem, hvori det hedder: „Træk 3 Dages Sigt paa mig for Beløbet“, og denne Anmodning efterkom Sælgerne, idet de den 14 Juli s. A. trak en Vexel paa Carl Alberti, betalbar 14 Dage efter Dato; men da den skulde præsenteres for Carl Alberti, var han ikke til at finde, hvorfor den blev protesteret de non acceptatione den 19 Juli. Skibet var imidlertid ankommet hertil, og Ladningen udlosset paa Svovlsyrefabrikernes Grund ved Kastруп.

Kurator har nu villet gjøre gjældende, at den oprindelige Aftale om, at Partiet skulde betales kontant, er bleven forandret ved, at Sælgeren efterkom Albertis Anmodning og trak en Vexel paa ham, idet han mener, at der ved denne Betalingsmaade er givet Fabrikkerne Kredit.

Retten finder imidlertid, at fordi Sælgerne have samtykket i at trække en Vexel paa Trediemand, have de ikke tabt deres Ret til at forlange kontant Betaling, naar denne Trediemand ikke akcepterede Vexlen, og Retten finder derfor, at det hører med til Handelens Fuldbyrkelse, at Kjøbesummen blev erlagt, og at Sælgerne maa, naar dette ikke er sket, i Henhold til Konkurslovens § 16 Nr. 2 og 3 være berettigede til at erholde Væerne tilbage, uden at det i saa Henseende har været nødvendigt, at der ved Konnossementets eller Fakturaens Overleverelse blev taget noget Forbehold herom, da den skriftlig truffne Aftale var tydelig nok.

Da det fremgaar af Kurators Fremstilling og de af ham fremskaffede Oplysninger, at den Pris, som Boet har faaet for de heromhandlede Varer, kun er Fakturaprisen med Tillæg af de af Fabrikkerne betalte Udgifter til Fragt og Udlosning m. m., og da det er en Selvfølge, at Sælgerne ikke kunne erholde Varerne eller disses Provenu udleveret uden at godtgjøre disse Omkostninger, vil Fordringshavernes Paa-stand imidlertid kun kunne tages til Følge saaledes, at Fakturaprisen udbetales dem med Renter fra Anmeldelsesdagen overensstemmende med Kurators subsidiære Paa-stand.

Det stemplede Papir er rigtigt forbrugt under Sagen.

Thi decideres:

The Ytteröen Mining Company bør være berettiget til forlods af Boet at erholde udbetalt 439 Lstl. 13 sh. med Renter heraf 5 p. c. p. a. fra den 26 August 1875 indtil Betaling sker.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 762)

Sagen Nr. $\frac{205}{1874}$. Forhenværende Lærer ved Københavns østre Betalings-skole Christen Johansen Boberg (Prok. Sørensen)

contra

Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet i København (Prok. Kaas).

Under en Sag, hvorunder en Almueskolelærer i København, der i 1853 var afskediget uden Opsigelse ifølge Fr. 20 Marts 1844 § 30 for Misbrug af Røvelsretten, paastod Erstatning m. v., antaget, at den samlede Skolekommissions Fremstilling af Lærerens Forhold maatte staa til Troende, indtil dens Urigtighed bevistes.

(Afsagt den 7 Maj 1877).

Citanten, forhenværende Lærer ved Københavns østre Betalings-skole Christen Johansen Boberg, søger under nærværende Sag efter meddelt fri Proces, ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Sørensen, de Indstævnte, Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet i København, til at erstatte ham Tab i Erhverv og Skade paa gode Navn og Rygte samt paa Helbred, som Citanten skal have lidt paa Grund af — som han formener — ulovligen og uden Varsel den 29 Novbr. 1853 at være fjernet fra sit Embede som Lærer ved fornævnte Skole; og da Citanten antager, at han ikke er endelig afskediget, men kun kan være at betragte som stillet til Disposition eller i alt Fald suspenderet, anser han sig berettiget til Gage for den forløbne Tid til et Beløb af 8200 Rd.

Hans Paastand her i Sagen gaar derfor ud paa, at de Istævnte tilpligtes at betale ham:

1 2000 Rd. en Gang for alle — nemlig: foruden Gagen, 8200 Rd., for de nævnte Lidelser 3800 Rd., — eller i alt Fald 8200 Rd. for Tiden fra 1 December 1853 til 30 November 1873, eller 80 Rd. maanedlig forud fra 1 Decbr. 1873 og saa længe han lever, eller Erstatning efter uvillige Mænds Skjøn, alt med Renter 5 p. c. p. a.

In subsidium har Citanten, der formener, at han som den, der uden dertil fra hans Side given Anledning er afskediget, i ethvert Tilfælde maatte have været berettiget til at fordre en Maaneds Opsigelse ved Afskeden, paastaaet sig tillagt Gage for December Maaned 1853 med 34 Rd. 16 Sk. eller 68 Kr. 53 Øre med Renter som paastaaet.

De Indstævnte, der ligeledes er givet fri Proces, have ved deres beskikkede Sagfører, Prokurator Kaas, principaliter paastaaet Sagen afvist som liggende udenfor Domstolenes Competence, — in subsidium sig frifundne.

Foreløbig bemærkes, at der ingen Anledning findes til at afvise Sagen, eftersom Søgsmålet ikke gaar ud paa Ophevelse af en administrativ Afgjørelse, men alene drejer sig om, hvorvidt Citanten paa Grund af bemeldte Afgjørelse har en lovhjemlet Fordring paa Erstatning.

Realiteten vil altsaa være at paakjende, og skal i saa Henseende bemærkes,

at Citantens Ansættelse som Lærer skete ved en Skrivelse af 29 April 1850 fra Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbenhavn saalydende:

„At De efter Deres derom indgivne Andragende herved ansættes som (Lærer) ved den indbyrdes Eftermiddagsklasse for Piger ved den østre Betalings-skole med den for denne Ansættelse reglementerede maanedlige Lønning, meddeles Dem herved til behagelig Efterretning.“

at Skolekommissionen den 25 Oktober 1853 gjorde Indstilling til Direktionen om Citantens Afskedigelse og begrundede denne sin Indstilling ved Citantens utilbørlige Forhold i flere Retninger, hvoriblandt navnlig fremhævedes Citantens Misbrug af Revselsesretten over de ham til Undervisning betroede Børn, hvorom det hedder, at Citanten dels brugte utilladelige Revselsesmidler, dels i sin Hidsighed overskred den tilbørlige Grænse, saa at de af ham uddelte Revselsler undertiden udartede til Mishandling af Børnene, samt at Kommissionen gjentagne Gange paa det Alvorligste havde

advaret og formanet ham til at afholde sig herfra og særlig sidste Gang udtrykkeligt tilkjendegivet ham, at Kommissionen, naar Klager igjen indløb, vilde se sig nødsaget til at andrage paa hans Afskedigelse fra Skolen, men at der atter var indløbet Klage over Citanten i den nævnte Henseende, og at Kommissionens Advarsler og Irettesættelser saaledes ikke havde frugtet.

at Direktionen den 29 Novbr. 1853 afskedigede Citanten ved saalydende Skrivelse:

„Efter Kommissionens Indstilling i behagelig Skrivelse af 25 (Oktbr.) f. M. ophører den Seminarist Boberg anbetrede Undervisning i den østre Betalingsskole saaledes, at han fratræder denne med indeværende Maanedes Udgang; hvilket herved meddeles til behagelig Efterretning og fornøden Bekjendtgjørelse.“

at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet den 15 Marts 1866 i Anledning af en fra Citanten indkommen Klage over den ham i 1853 meddelte Afsked resolverede, efter at have indhentet Direktionens Erklæring, hvoraf fremgik, at Citanten var afskediget efter Fr. 20 Marts 1844 § 30, at Klagen maatte anses for aldeles ubeføjet.

Vel har nu Citanten benægtet at have gjort sig skyldig i det ham af Kommissionen imputerede Forhold, og navnlig har han benægtet at have misbrugt Revselsesretten; men det skjønnes ikke rettere, end at den i en af Skolekommissionens samtlige Medlemmer underskreven Indstilling givne Fremstilling af Citantens Forhold maa staa til Troende, indtil Citanten oplyser Fremstillingens Urigtighed, hvad der in casu saa meget mere maa paahvile ham, som han har ladet en saa lang Aarrække hengaa, førend han bragte sin Sag for Domstolene; men nogensomhelst Oplysning i den nævnte Retning er ikke fra Citantens Side præsteret her under Sagen.

Da det efter alt Foranførte, og navnlig naar Ansettelses- og Afskedsskrivelserne sammenholdes, ikke findes med Føje at kunne bestrides, at Citanten fra 1 Decbr. 1853 ikke blot er bleven fjernet fra Undervisningen i den specielle Skole, for hvilken han alene var beskikket, men fra bemeldte Dato fuldstændigt afskediget fra det Kjøbenhavnske Almueskolevæsen i det Hele, — hvilket ogsaa, efter hvad der i Sagen foreligger, ses at have været Citantens egen Anskuelse i den lange Aarrække før nærværende Sags Anlæg, — og da derhos Direktionen i Forordningens § 30 har havt Hjemmel til at afskedige Citanten, der under de stedfindende Om-

stændigheder ikke kunde gjøre retlig Fordring paa den i Forordningens § 53 omtalte Opsigelse, eftersom det maa være overladt Direktionens Skjøn, om den, naar en Lærer afskediges paa Grund af utilbørligt Forhold, vil give Afskeden med eller uden Opsigelse, er det en Selvfølge, at Citanten ikke har noget gyldigt Krav ligeoverfor Direktionen enten paa Gage eller Erstatning. Ingen af Citantens Paastande vil saaledes kunne tages til Følge, hvorimod de Indstævnte ville være at frifinde for hans Tiltale.

Processens Omkostninger, som hver især af Parterne har paastaaet Modparten paalagt at udrede, findes efter Omstændighederne at burde hæves. Prokurator Kaas vil være at tillægge et Salær af 50 Kr., der bliver at udrede af det Offentlige, hvorimod Prokurator Sørensen efter Sagens Udfald intet Salær vil kunne tillægges. Den befalede Sagførelse har været lovlig og under Sagen foreligger ikke nogen Overtrædelse af Lovgivningen om det stemplede Papir.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Direktionen for Borger- og Almueskolevæsenet i Kjøbenhavn, bør for Citanten, forhenværende Lærer ved Kjøbenhavns østre Betalingsskole Christen Johansen Bobergs Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves. Prokurator Kaas tillægges i Salær af det Offentlige 50 Kr.

Meddelelser.

En tysk Rigslov om Undersøgelser af Søulykker er udkommen under 27 Juli d. A. Den bestemmer, at der paa de tyske Kyster skal oprettes „Seeämter“, som skulle undersøge Søulykker, der ramme Handelsskibe, for fremmede Skibes Vedkommende dog kun naar Ulykken er sket i tyske Kystfarvande, eller naar Rigskansleren paabyder det. Undersøgelse skal altid finde Sted, hvis der er omkommet Mennesker, eller et Skib er sunket eller forladt, samt naar Rigskansleren paabyder det, i andre Tilfælde beror det paa See-

amtets Skjøn, om Undersøgelse skal anstilles. Dennes Ojemed er at oplyse Ulykkens Aarsag og den hele faktiske Sammenhæng, særligt om Skylden ligger hos Skipper eller Styrmand eller i Skibets Konstruktion eller Udrustning eller i Mangler ved Lodsvæsenet, Sømærker, Redningsvæsenet eller desl. Hvert Seeamt bestaar af en fast Formand, i Besiddelse af de til Dommerembede fornødne Kvalifikationer, og 4 Bisiddere, hvoraf mindst to maa have faret som Skippere. Den Autoritet, som efter hver enkelt tysk Stats Bestemmelse skal føre Tilsyn med Seeämter, forfatter aarlig en Liste over Bisiddere, og heraf vælger Formanden fire for hvert enkelt Undersøgelsestilfælde. Endvidere beskikker Rigskansleren ved hvert Seeamt en Kommissær, som er berettiget til at overvære Forhandlingerne og stille Andragender til Seeamtet, og til hvem dettes Erklæringer skulle meddeles. Undersøgelsen foregaar gennem en offentlig og mundtlig Forhandling med direkte Afhøring af Vidner og Sagkyndige og afsluttes med en motiveret Erklæring af Seeamtet om Ulykkens Aarsager. Erklæringen er ingen Retskjendelse og kan navnlig ikke paalægge Straf, Erstatning o. lign.; kun kan Seeamtet paa Kommissærens Andragende fratage en tysk Skipper eller Styrmand Ret til videre Virksomhed som saadan, naar hans Udygtighed er Skyld i Ulykken. Naar Paastand om saadan Næringsrets Fortabelse er nedlagt, kan Spørgsmaalet appelleres til Oberseeamt. Dette bestaar af en fast Formand og 6 Bisiddere, hvoraf en udnævnes af Kejseren, medens de andre 5 i hvert enkelt Tilfælde vælges af Formanden efter en Liste opstillet af Rigets Sestater. Ogsaa for Oberseeamt forhandles offentligt og mundtligt. Loven træder i Kraft den 1 Januar n. A.

„Ugeskrift for Retsvæsen“ udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 14 September.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 61.

Den 22 September.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 959).

Sagen Nr. ²⁵⁶/₁₈₇₅. Kjøbenhavns Magistrat (Prok. Winther)
contra
Grosserer Nienstedt (Prok. Hvalsøe).

Private, til Brug for flere særskilte Ejendomme tjenende Veje ere ifølge Lov for Kjøbenhavn af 14 Decbr. 1857, navnlig dens § 8, det Offentliges Tilsyn underkastede. Da Magistraten kun under en Betingelse havde tilladt Forandring af en saadan Vej med Vandløb etc., paalagt en Grundejer at rette sig derefter.

(Afsagt den 7 Maj 1877).

I Anledning af et af en af Ejerne af de paa Nøjsomhedsvej ved Østerbro beliggende Ejendomme paa samtlige Ejeres Vegne derom indgivet Andragende gav Citanterne, Kjøbenhavns Magistrat, ved Skrivelse af 19 Novbr. 1874 sit Samtykke til, at den ved den søndre Side af bemeldte Vej beliggende Grøft, der tjente til Afløb for de anførte Ejendomme tilligemed et større Terrain, og til hvilken Jordsmonnet var afgivet med Halvdelen af Vejens og Halvdelen af Nøjsomheds Ejer, saa at Skjellet gik midt i Grøften, maatte tilkastes, og at der i Stedet derfor nedlagdes en Spildevandsledning af 12" saltglasserede Lerrør, samt anlagdes en Fodsti, der sluttede sig til Fodstien ved Østerbrogade, dog paa Betingelse af; at disse

Arbejder udførtes efter nærmere Bestemmelse og Anvisning af vedkommende Brolægning- og Vejinspektør, samt at Ledningen ren- og vedligeholdtes af de tilstødende Grundejere.

Efter at Grøften var tilkastet og Spildevandsledningen nedlagt midt i Grøften, har imidlertid Indstævnte, Grosserer Nienstedt, der er Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 308 i Udenbys Klædebo Kvarter paa Hjørnet af Østerbrogade og Nøjsomhedsvej, uden Magistratens Samtykke flyttet sit Hegn mod sidstnævnte Vej ud i Skjellinien, saa at han har indhegnet den til hans Ejendom hørende Del af Skjel- og Vejgrøften; men da han herved, efter Magistratens Formening, imod den af samme for dens Samtykke til Grøftens Tilkastning stillede Betingelse, at Grøftens hele Bredde skulde udlægges til Fodsti, har frembragt en Tilstand, der ikke alene ikke er nogen Forbedring, men en Forværrelse af de tidligere bestaaende Forhold, i hvilken Henseende det er fremhævet, at der herved er fremkommet en uregelmæssig Gade, idet Indstævntes Ejendom har faaet et Fremspring af et Par Alen, og at Eftersynet og Vedligeholdelsen af Vandledningen er bleven vanskeliggjort, idet dette ikke kan finde Sted, uden at Hegnet borttages, — have Citanterne under nærværende Sag paastaet Indstævnte tilpligtet at flytte sit Hegn tilbage i den paa et under Sagen fremlagt Situationskort med Bogstaverne A B betegnede Linie, at borttage, hvad der maatte findes paa det indtagne Terrain, og at sætte Grøften i den Stand, hvori den tidligere var, samt endelig at betale dem Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han subsidiært har protesteret mod, at det paalægges ham at sætte Grøften i dens tidligere Stand.

Til Støtte for sin Frifindelse har Indstævnte anført, at den omhandlede Grøft ikke er noget under det Offentliges Tilsyn staaende Vandløb, idet det ikke er optaget paa noget Regulativ, men at det derimod er et privat Vandløb, hvormed Magistraten efter Bestemmelserne i Lov indeholdende nogle Forskrifter om Gader, Veje og Vandløb i Kjøbenhavn af 14 Decbr. 1857 § 14 ikke har Noget at gjøre, undtagen naar der klages over sammes Vedligeholdelse, hvad ikke er Tilfældet i nærværende Sag, at Magistraten, selv om den maatte have Tilsyn med Grøften, dog ikke har været berettiget til som en Betingelse for dens Samtykke til Grøftens Tilkastning at stille den omhandlede Afløbet uvedkommende Fordring, at Grøftens hele Bredde skulde anvendes til Fodsti,

at han i alt Fald ikke er gaaet ind paa denne Betingelse, men ikkun i Kraft af sin Ejendomsret har sat sit Hegn i sin Ejendoms rette Grænse, efter at Grøften, uden hans Medvirkning, og uden at han havde nogen Del i det til Magistraten indgivne Andragende, var bleven tilkastet, samt at under alle Omstændigheder de af Magistraten i dens ovenanførte Skrivelse opstillede Betingelser ere opfyldte, da der er anlagt en forsvarlig og tilstrækkelig bred Gangsti ud for hans Ejendom, som slutter sig i Niveau, om ikke i Bredde, til Gangstien ved Østerbrogade.

Heri kan der imidlertid ikke gives Indstævnte Medhold. Under Sagen er det in confesso, at Nøjsomhedsvejen er en privat Vej, der tjener til Brug for flere særskilte Ejendomme, men slige Veje ere med de til samme hørende Vandløb efter Lovgivningens almindelige Bestemmelser, se navnlig den anførte Lovs § 8, det Offentliges Tilsyn underkastede, og det er en Følge af Bestemmelserne i bemeldte §, at der ikke med Hensyn til saadanne Veje og Vandløb kan foretages nogen Forandring uden Magistratens Samtykke. Herimod kan der ikke søges noget Modargument i Lovens § 14, der kun foreskriver, hvorledes der skal forholdes, naar der indløber Klager over private Vandløbs Vedligeholdelse.

Men naar Magistraten saaledes har kunnet modsætte sig, at der foretages Forandring ved den omhandlede Grøft, er det en Selvfølge, at den har været berettiget til at opstille Betingelser for sit Samtykke til Grøftens Tilkastning, og hertil har den saa meget mere maattet finde sig opfordret, som Kommunen ellers let, naar Nøjsomhedsvejen i sin Tid blev erklæret for offentlig, kunde blive sat i den Nødvendighed at maatte expropriere den Del af Indstævntes Ejendom, der tidligere havde været henlagt til Grøften, under langt ugunstigere Forhold, end naar Grøften var forbleven utilkastet.

Da nu Magistraten i sin anførte Skrivelse har betinget sit Samtykke af, at de i samme ommeldte Arbejder, derunder Fodstiens Anlæg, udføres efter nærmere Bestemmelse og Anvisning af vedkommende Brolægning- og Vejinspektør, men dette ikke er sket med Hensyn til den Del af Fodstien, som ligger ud for Indstævntes Ejendom, idet det er in confesso, at Stien paa dette Stykke ikkun er udlagt med det Halve af Grøftens Bredde, medens Vejvæsenet forlanger Stien givet samme Bredde som den tidligere Grøft, og Indstævnte endelig har erkjendt, at Grøftens Tilkastning er sket efter Sam-

raad mellem ham og en anden Vejen tilstødende Grundejer, vil han ikke kunne undgaa at dømmes efter Citanternes Paa-stand til at retablere den tidligere Tilstand, selvfølgelig dog kun forsaavidt han ikke maatte foretrække at udlægge det af ham indtagne Areal til Fodsti, og han vil derfor være at tilpligte inden en passende Frist og under en Mulkt af 2 Kr. til Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, at flytte sit Hegn tilbage i den paa Situationskortet med Bogstaverne A B betegnede Linie, at borttage hvad der maatte findes paa det fra Grøften af ham indtagne Terrain og derhos enten at sætte denne Del af Grøften i den Stand, hvori den tidligere var, eller efter vedkommende Brolægnings- og Vejinspektørs nærmere Bestemmelse og Anvisning at udlægge det af ham indtagne Areal til Fodsti.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve. — — — Løvrigt foreligger der ingen Stempel-overtrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Grosserer Nienstedt, bør inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under en Mulkt af 2 Kr. til Kjøbenhavns Fattigvæsens Hovedkasse for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, flytte sit Hegn imellem Matr. Nr. 308 i Udenbys Klædebo Kvarter og Nøjsomhedsvej tilbage i den Linie, der paa det fremlagte Situationskort er betegnet med Bogstaverne A B, borttage hvad der findes paa det fra den oven omhandlede Grøft af ham indtagne Terrain og derhos enten sætte denne Del af Grøften i den Stand, hvori den var, forinden den i Efteraaret 1874 blev tilkastet, eller efter vedkommende Brolægnings- og Vejinspektørs nærmere Bestemmelse og Anvisning udlægge det fra Grøften af ham indtagne Areal til Fodsti.

Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes under Adfærd efter Loven. — — — — —

A. S. Nr. 1878. Gaardmand Niels Hansen i Egebjerg (Prok. Hvalsøe)

contra

Husmand Rasmus Jørgensen (Prok. Engberg).

En Gaardmand, som, ved at leje et Stykke af en Mose-
lod, havde erhvervet Færdselsret ad en dertil over
Andres Lodder førende Vej, der ved Udskiftningen
var udlagt til fælles Brug for Moselodderne, anset
uberettiget til, efter at have passeret Vejen, at kjøre
videre over den lejede Grund til en ham tilhørende,
nord for samme liggende Skovlod. Spørgsmaal, om
en Lejekontrakt om et lille Stykke Mosegrund kun
var afsluttet pro forma for at skaffe Lejeren en
Færdselsret.

(Afsagt den 7 Maj 1877).

I Anledning af at Citanten, Gaardmand Niels Hansen i
Egebjerg, den 31 August 1874 ved tilvogns at passere den
Vej, der udfør Indstævnte, Husmand Rasmus Jørgensens,
Lod, Matr. Nr. 33 b, i den i Aaret 1856 udskiftede Tørve-
mose, Matr. Nr. 33, i Egebjerg, fører til den nordligste Lod
i Mosen Matr. Nr. 33 k, med Magt havde aabnet en Bom,
som Indstævnte, der ansaa Citanten for uberettiget til at pas-
sere Vejen, havde slaaet over Vejen, og beskadiget Laasen,
— anlagde Indstævnte efter meddelt Bevilling til fri Proces
nærværende Sag mod Citanten ved Lehns Birkething som
1ste Instans, under hvilken han paastod Citanten kjendt ube-
rettiget til Passage eller Kjørsel ad Vejen over Indstævntes
Lod Matr. Nr. 33 b i Egebjerg til og fra sine Jorder og Ci-
tanten idømt Voldsbøder eller Straf for Selvtægt og en Er-
statning af 10 Rd. foruden Sagens Omkostninger efter Reg-
lerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Indstævntes
beskikkede Sagfører, Prokurator Styrup.

Ved Birkethingets Dom af 3 September 1875 blev Ci-
tanten kjendt uberettiget til at benytte den ved Udskiftningen
af Matr. Nr. 33 i Egebjerg paa sammes østlige Side anlagte
Vej og idømt en Erstatning af 1 Kr. til Indstævnte, samt
paalagt Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede
Sager, derunder i Salær til Prokurator Styrup 50 Kr.

Denne Dom er derefter af Citanten indanket her for

Retten, hvor han har paastaaet Dommen forandret derhen, at hans Ret til at befare Vejen, saalænge han er Lejer af en Del af Matr. Nr. 33 k anerkjendes — hvilket imidlertid efter den for Underretten stedfundne Saggivelse maa forstaaes som en Paastand om Frifindelse — og at Sagens Omkostninger for begge Instanser tillægges ham skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, eller at Omkostningerne i alt Fald hæves, hvorimod han ikke har nedlagt nogen Paastand, forsaavidt den ham idømte Erstatning angaar, og med Hensyn til denne Del af Sagen kan Dommen saaledes ikke anses appelleret af ham.

Indstævnte, hvem der ligeledes her for Retten er meddelt Bevilling til fri Proces, har derimod ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Engberg, paastaaet Underretsdommen stadfæstet, dog at Erstatningen bestemmes til 20 Kr., og at Citanten, hvis det maatte antages, at han har Ret til at befare Vejen, idømmes Straf for Selvtægt, til hvilke 2 sidste Paastande der dog intet Hensyn kan tages, da Dommen ikke er kontrapaaanket, samt Citanten paalagt Appellens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Prokurator Engberg samt til Prokurator Styrup, der har været beskikket for Indstævnte under et, medens Sagen har henstaaet her for Retten, efter Bevilling optaget Thingsvidne, hvilke Salærer han i hvert Fald har paastaaet paalagte det Offentlige.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at der ved Udskiftningen i Aaret 1856 af den ovennævnte Tørvemose, Matr. Nr. 33 i Egebjerg, blev langs Mosens østlige Side over de enkelte Lodder, hvori Mosen blev delt, af hvilke Matr. Nr. 33 b tilhører Indstævnte, udlagt en 8 Alen bred Vej, der iøvrigt nu kun tilkjendegiver sig ved Hjulspor, som Vej til Mosen, hvilken Vej ender ved den nordligste Lod i Mosen, Matr. Nr. 33 k, der ejes af Gaardmand Rasmus Hansen, uden at føres videre over denne Lod, og der kan derfor ikke gives Indstævnte Medhold i, naar han har villet gjøre gjældende, at den Del af Vejen, som gaar over hans Lod Matr. Nr. 33 b, skulde være hans udelukkende private Raadighed underkastet, hvorimod Vejen i dens hele Længde, hvad ogsaa bestyrkes ved en under Sagen fremlagt Attest fra Landinspektør Damgaard, maa antages udlagt til fælles Brug for samtlige Lodder i Mosen, og altsaa ogsaa for Ejeren af Matr. Nr. 33 k, til hvilken Lod Vejen, som bemærket, fører som dens Endepunkt, uden at det i denne Henseende, som af

Indstævnte forment, kan komme i nogen Betragtning, om denne Lods Ejer, fornævnte Gaardmand Rasmus Hansen, maatte have en nærmere Vej til Mosen fra hans nord for denne beliggende Ejendom. Som Følge heraf kan heller ikke Indstævntes, iøvrigt af Underretten forkastede, men af Indstævnte her for Retten gjentagne, Indsigelse, fra hvis Fremsettelse han ikke, som af Citanten forment, kan anses udelukket, fordi Dommen ikke af ham er kontraappelleret, — at Rasmus Hansen ingen Ret skulde have til at befare Vejen, og derfor heller ikke skulde kunne overdrage nogen saadan Ret til Andre, anses begrundet.

Citanten har nu støttet sin Ret til at befare Vejen, og altsaa ogsaa det Stykke af denne, som ligger ud for Indstævntes Lod Matr. Nr. 33 b paa en af ham med fornævnte Rasmus Hansen den 26 Juli 1874 indgaaet Lejekontrakt, ved hvilken Rasmus Hansen til ham har udlejet den østlige Ende af Matr. Nr. 33 k af Størrelse c. 14 Alen i Længde, og, efter hvad der er in confesso, 20 Alen i Bredden, dog at Rasmus Hansen har forbeholdt sig Færdselsret over den udlejede Del af Lodden til sin øvrige Andel af denne, mod en aarlig Leje af 1 Rd. og med 1 Aars Opsigelse.

At dette Lejemaal kun kan være af meget ringe økonomisk Betydning for Citanten, hvad iøvrigt ogsaa Lejens Størrelse udviser, er vel klart nok, men naar Indstævnte har forment, at det allerede heraf maatte fremgaa, at Lejekontrakten var — som ogsaa i Underretsdommen statueret — oprettet pro forma, alene for at hjemle Citantens Færdselsret ad den omhandlede Vej, hvilket, efter at Citanten har oplejet en over hans egen Lod gaaende Vej til hans nord for Tørvemosen beliggende Skovlod, „Skovmaalet“ eller „Domen“ kaldet, maatte være af særlig Interesse for ham, da han ved at fortsætte Vejen over Matr. Nr. 33 k, gennem et paa den nordlige Side af denne Lod værende Led kan komme til den nævnte Skovlod, kan der dog ikke heri gives ham Medhold, da Kontrakten efter sit udtrykkelige Indhold hjemler Citanten en Brugs- og Benyttelsesret over den i Kontrakten nævnte Del af Matr. Nr. 33 k, uden at der til Kontraktens Gyldighed mellem Parterne kunde fordres nogen speciel Overlevelse eller Besiddelsestagelse af det Lejede; men det maa da med Hensyn til Spørgsmaalet om Kontraktens Gyldighed som Lejekontrakt være ligegyldigt, hvilken økonomisk Betydning Lejemaalet maatte have for Citanten, eller om det endog slet ikke maatte have nogen saadan, ligesom ogsaa, om Citanten

har benyttet den ham ved Kontrakten hjemlede Ret eller ikke, hvorfor det med Hensyn til Spørgsmaalet om Lejekontraktens Gyldighed heller ikke kan tillægges nogen Betydning, om Udlejeren Rasmus Hansen — hvad iøvrigt maa anses tilstrækkelig oplyst under det efter Sagens Appel optagne Thingsvidne — efter Lejekontraktens Indgaaelse har benyttet det Udlejede i egen Interesse — hvorved dog bemærkes, at det ogsaa maa anses oplyst, at Citanten, om end kun et Par enkelte Gange, har benyttet det Lejede til at slaa Græs og Vikkehavre paa — idet dette Forhold fra Rasmus Hansens Side, forsaavidt det maatte være sket uden Citantens Samtykke, alene indeholder en Misligholdelse af Kontrakten ligeoverfor Citanten.

Men naar Kontrakten af 26 Juli 1874 saaledes maa erkjendes for en gyldig Lejekontrakt, der hjemler Citanten den i Kontrakten tilsagte Brug og Benyttelse af en Del af Matr. Nr. 33 k, maa Citanten selvfølgelig ogsaa, forsaavidt denne Brug og Benyttelse udfordrer det, være berettiget til at befare den til Lodden over Mosen førende Vej, altsaa ogsaa den Del af Vejen, som gaar over Indstævntes Lod Matr. Nr. 33 b, hvorimod en mere udstrakt Færdselsret ad Vejen ikke kan indrømmes ham, og der maa gives Indstævnte Medhold i, at Lejemaalet i intet Tilfælde kan give Citanten Ret til at befare Vejen som Vej til hans nord for Mosen beliggende Skovlod, hvorfor han, naar han ad Vejen er kommen til den af ham lejede Del af Lodden Matr. Nr. 33 k ikke maa kjøre videre over denne Lod til Skovloden, og at han har gjort dette, navnlig ogsaa den 31 August 1874, da han egenmægtigen aabnede Bommen, er tilstrækkeligt oplyst under Sagen, og af Citanten selv tildels erkjendt, om han end ikke vil have benyttet Vejen alene som Vej til Skovloden, men tillige som Vej til den af ham lejede Del af Matr. Nr. 33 k; men en saadan kombineret Benyttelse af Vejen kan, efter Beskaffenheden af den Vejret, der maa anses ham hjemlet ved Kontrakten af 26 Juli 1874, ikke anses tilstedelig.

Efter det Anførte vil Underrettsdommen, der har frakjendt Citanten Ret til enhver Passage ad Vejen, være at forandre saaledes, at Citanten kjendes uberettiget til at benytte Vejen over Indstævntes Lod Matr. Nr. 33 b som Vej til Citantens nord for Tørvemosen, Matr. Nr. 33, beliggende Skovlod „Skovmaalet“ eller „Domen“ kaldet, saaledes at han, naar han ad Vejen er kommen til den af ham lejede Del af

Lodden Matr. Nr. 33 k, ikke maa kjøre videre over denne Lod til Skovloden.

Sagens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve, og det Prokurator Styrup ved Underretsdommen tillagte Salær at udrede af det Offentlige. Der vil være at tillægge Prokurator Engberg, hvis Sagførelse har været lovlig, og Prokurator Styrup for hans Møde under Thingsvidnesagen, et Salær af henholdsvis 60 Kr. og 20 Kr., hvilke Salærer ville være at udrede af det Offentlige. Forsaavidt Sagen i 1ste Instans har været beneficeret, attesteres, at Sagens Behandling og den befalede Sagførelse sammesteds har været lovlig. Stempelovertredelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Gaardmand Niels Hansen i Egebjerg, bør være uberettiget til at benytte den over Indstævnte, Husmand Rasmus Jørgensens Lod Matr. Nr. 33 b i den udskiftede Tørvemose, Matr. Nr. 33, i Egebjerg gaaende Vej som Vej til Citantens nord for denne Tørvemose beliggende Skovlod „Skovmaalet“ eller „Domen“ kaldet, saaledes at han, naar han ad Vejen er kommen til den af ham lejede Del af Lodden Matr. Nr. 33 k, ikke maa kjøre videre over denne Lod til den nævnte Skovlod.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves, og det Prokurator Styrup ved Underretsdommen tillagte Salær udredes af det Offentlige. Der tillægges Prokuratorerne Engberg og Styrup et Salær af henholdsvis 60 Kr. og 20 Kr., hvilke Salærer ligeledes udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. $\frac{981}{1878}$.

Sagfører A. H. Gamborg
contra

Etatsraad V. Crone, Politidirektør i København.

En Sag ex officio hævet, da de til Citantens Sagfører udlaaente Dokumenter ikke igjen kunde tilvejebringes. Kost og Tæring tillagt Indstævntes beskikkede Sagfører hos Citanten.

(Afsagt den 7 Maj 1877).

Da Dokumenterne i nærværende af Citanten, Sagfører A. H. Gamborg, mod Indstævnte, Etatsraad V. Crone, Politidirektør i Kjøbenhavn, anlagte Sag, efter fra Rettens Justitskontor at være blevne udlaaente til Citantens Sagfører, ikke atter have været at tilvejebringe, vil Sagen ex officio være at hæve, hvorhos der vil være at tillægge den for Indstævnte af det Offentlige beskikkede Sagfører, hvis for dette Tilfælde nedlagte principale Paastand om Salær ikke efter Sagens Udfald vil kunne tages til Følge, efter hans subsidiære Paastand i Kost og Tæring hos Citanten, eller, da denne under Sagens Drift er afgaaet ved Døden, nu hans Bo, 30 Kr. Med Hensyn til den fremlagte Stævning er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag hæves. I Kost og Tæring tillægges der den for Indstævnte, Etatsraad V. Crone, Politidirektør i Kjøbenhavn, beskikkede Sagfører, Prokurator Gottschalch, 30 Kr. hos Citanten, Sagfører A. H. Gamborg eller nu hans Bo, hvilke blive at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Kjendelse i Sagen Nr. $\frac{55}{1877}$. Handelsagent Niels Width
contra

Firmaet H. J. Bakken ved dets eneste
Indehaver Enkefru Caroline Bakken.

En Sag om Gage, anlagt imod en Fabrikant af dennes Bogholder og Forretningsfører, falder ikke ind under Lov 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3*). Ifølge Parternes Begjæring særlig afgjort ved Kjendelse, om en Sag skulde afvises ex officio.

(Afsagt den 7 Maj 1877).

Da det ikke skjønnes, at det Forhold, som omhandles i nærværende Sag, hvorunder Citanten, Handelsagent Niels

*) Jvfr. Afvisningsdommene i samme Sag ovenfor p. 291 og 366.

Width, søger Indstævnte, Firmaet H. J. Bakken ved dets eneste Indehaver Enkefru Caroline Bakken, til Betaling af 592 Kr. 67 Øre som Restgage for det Tidsrum fra 1 Juni 1872 til Maj 1873, i hvilket han har været antaget som Bogholder og Forretningsfører for bemeldte Firmas Symaskinefabrik, kan falde ind under Bestemmelsen i Næringsloven af 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3, vil det af Parterne til Rettens Afgjørelse indladte Spørgsmaal om, hvorvidt Sagen af Hensyn til bemeldte Lovbestemmelse ex officio bør afvises, være at besvare benægtende, hvorimod den af Indstævnte for dette Tilfælde begjærte Anstand i 14 Dage paa Grund af manglende Oplysninger i Henseende til Sagens Realitet vil være at bevilge paa Grund af Helligdagene til Mandagen den 28 Maj d. A.

Thi eragtes:

Der bevilges Indstævnte, Firmaet H. J. Bakken ved dets eneste Indehaver Enkefru Caroline Bakken, Anstand til Mandagen den 28 Maj d. A. paa Grund af manglende Oplysninger i Henseende til Sagens Realitet.

Under Sagen Nr. $\frac{224}{1877}$ sagsøgte Citanterne, Schottlænder & Goldschmidt, Indstævnte, Handelsagent Andreas Meden, til at indfri en af denne til Citanterne udstedt $\frac{1}{m}$ Solavexel stor 1100 Kr. 59 Øre, hvilken var endosseret til Martin Heymann & Ko. og efter disses Foranstaltning protesteret de non solutione. Indstævnte gav ikke Møde. I Landsover-samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 Maj 1877 hedder det herom saaledes:

Vel er Endossementet til Martin Heyman & Ko. overstreget paa Vexlen, saaledes som den foreligger her under Sagen, men da Citanterne ikke ved deres Deduktion af Sagen her for Retten have assereret, at Vexlen efter Protestens Optagelse atter er gaaet over i deres Hænder, skjønnes det ikke af det Foreliggende at fremgaa, at de ere ejendomsberettigede til Vexlen, og Indstævnte vil saaledes være at frifinde for deres Tiltale under Sagen, hvis Omkostninger efter Omstændighederne ville blive at ophæve*).

---

*) Jvfr. ovenfor p. 264 og 758.

A. S. Nr. ⁶⁴⁵1873. Gislev Sogneraad (Prok. Gottschalch)

contra

Husmand Rasmus Pedersen af Gislev
(Prok. Tvermoes).

Spørgsmaal om et Udskiftningskorts Beviskraft. Udtalt, at en Udskiftningsforretning var bevisende for Bred- den af de deri omtalte Veje, men at derimod Udskift- ningskortet paa Grund af Indkrympning ikke kunde godtgjøre Vejens nøjagtige Beliggenhed. Efter Om- stændighederne ikke anset fuldt bevist, at den Jord, som var fratagen en ved Udskiftningen udlagt Bivej, nu var inddragen under den nord for Vejen liggende Lod, og derfor Erstatning efter Lov 20 August 1853 § 1 tillagt Loddens Ejer ved Udvidelse af Vejen. — Tilkjendt den vindende Private Sagsomkostninger for Underretten under en tvivlsom Sag om Expropria- tionsgodtgjørelse, da fuldstændig Erstatning skal gives.

(Afsagt den 14 Maj 1877).

Ifølge Stævning af 1 Oktbr. 1873 paaanke Citanterne, Gislev Sogneraad, en den 4 Septbr. s. A. inden Sunds- Gudme Herredsting afsagt Dom, ved hvilken Citanterne ere tilpligtede under en daglig Mulkt af 5 Rd. til Svendborg Amts Fattigkasse at træffe de Sogneraadet ifølge Lov af 20 August 1853 § 4 paaahvilende Foranstaltninger til Be- stemmelsen og Udbetalingen af den Indstævnte, Husmand Rasmus Pedersen af Gislev, tilkommende fuldstændige Er- statning for Afstaaelsen af 70 Kvadratalen Jord til Udvidelse af den forbi hans Ejendom løbende Sognevej samt for Tabet af et levende Hegn af 114 Alens Længde, dog ikke over 60 Rd., hvorhos det er paalagt dem at udrede Sagsomkost- ninger til Indstævnte 40 Rd. Efter at en af Citanterne ned- lagt Paastand om Annullation af Underretsdommen og den brugte Underretsbehandling efter Sagens Afvisning fra Under- retten m. v. var bleven forkastet ved Rettens Kjendelse af 20 April 1874, paaastaa Citanterne Underretsdommen for- andret overensstemmende med deres for Underretten nedlagte Paastand derhen, at de frifindes for Indstævntes Tiltale, eller at i alt Fald Processens Omkostninger for Underretten op- hæves eller nedsættes til et passende Beløb efter Rettens

Skjøn, samt at Indstævnte i alle Tilfælde tilpligtes at erstatte dem Sagens Omkostninger for Overretten.

Indstævnte, hvem der er meddelt fri Proces, paastaar derimod Underrettsdommen stadfæstet og Citanterne paalagt Sagens Omkostninger for Overretten, derunder Salær til Indstævntes beskikkede Sagfører, Prokurator Tvermoes, hvilket i alt Fald paastaas hos det Offentlige.

Det er for Overretten in confesso, at der ved en Udvidelse eller Regulering, der i Aaret 1870 foretoges af den syd for Indstævntes Ejendom løbende Sognevej, blev henlagt til denne en smal trekantet Jordstrimmel, som dengang maa antages at have været i Indstævntes Besiddelse, ligesom et derpaa staaende Tjørnehegn blev optaget. Herfor er det, at Indstævnte har paastaaet sig Erstatning tilkjenndt.

Citanterne — der maa antages ikke her for Retten at fastholde forskellige for Underretten fremsatte Frifindelsesgrunde, navnlig ogsaa den, at Søgmaalet skulde være for sent anlagt — støtte derimod deres principale Paastand paa, at den omhandlede Vej ved Udskiftningen er bleven udlagt med den Bredde — 11 Alen — som den ved Udvidelsen har faaet, og at Indstævnte derfor i Henhold til Lov 20 August 1853 § 1 in fine ikke har Krav paa Erstatning.

Til Bevis herfor have Citanterne fremlagt dels en den 27 August 1795 i Henhold til Fr. 23 April 1781 § 25 inden Sunds-Gudme Herredsting indgaaet Udskiftningsforening, i hvilken der blandt de udlagte Veje under e anføres: „Vejen over Lunde Marken fra Lunde Gyde til Lykkesholm Skjæl, som den er, 11 Alen bred“ — ved hvilken Vej der, efter hvad der er in confesso, sigtes til den her omhandlede, — dels et Kort, som betegner sig som Kopikort over Krumstrup Bønders tilhørende Grund i Gislev og Holme, som de ved Udskiftningen 1789 tilkom, og hvorledes samme er inddelt udi Marker og Sløjer etc. i Aarene 1790 og 1791, og, som der senere er tilføjet, Aar 1795 udskiftet imellem Mand og Mand af Thorenfeld, og hvilket Kort viser den oftnævnte Vejs Beliggenhed og Retning, og efter Citanternes Formening udviser, at den er udlagt netop saaledes, som den efter den seneste Udvidelse fremtræder.

Forsaavidt Indstævnte nu først har villet gjøre gjældende, at Citanterne selv om virkelig det omstridte Areal ved Udskiftningen var udlagt til Vej, skulde være udelukkede fra nu at fratage ham det uden Erstatning, derved at der alt engang efter Emanationen af Loven af 20 August 1853,

nemlig i Aaret 1864, var foretaget en Regulering af Vejen ved den kompetente Vejautoritet, da vil der ikke heri kunne gives ham Medhold, da Slutningsbestemmelsen i den citerede Lovs § 1 maa antages anvendelig saa ofte det almene Vel maa anses at fordrø nogen af de i §'en omhandlede Foranstaltninger.

Indstævnte har dernæst imod de af Citanterne producerede Bevisligheder indvendt, dels at Udskiftningsforeningen ikke beviser, at Vejen er bleven udlagt med 11 Alens Brede, idet det deri hedder, at den skulde udlægges, som den var; og Tilføjelsen „11 Alen bred“ formentlig kun kunde betragtes som en omtrentlig Angivelse af dens gennemsnitlige Brede, dels at Kortet ingen Beviskraft kan have, fordi det, der betegner sig som Kopikort, ikke kan anses optaget i Marken, og det heller ikke kan antages at være Kopi af et originalt i Marken optaget Kort, som Indstævnte benægter overhovedet at existere, ligesom det endelig som optaget for at angive Grænserne for Krumstrup Bønders samlede Grund i Gislev og Holme, kun med Hensyn hertil skulde have Beviskraft, men ikke med Hensyn til Vejens Afsættelse indenfor Byjordens Grænser, dels endelig at det, selv om Kortet forudsættes bevisende ogsaa med Hensyn til Vejens Retning, i alt Fald ikke derved lader sig godtgjøre, at Vejen i 1795 har faaet den Retning, som Vejreguleringen i 1870 gik ud paa at give den, idet dets Indkrympning ikke nøjagtig kan udfindes, og det navnlig ikke er sikkert, at det til at skaffe Vejen en Brede af 11 Alen fornødne Areal ikke bør tages af den ligeoverfor Indstævntes Ejendom paa Vejens sydlige Side liggende Ejendom.

(Fortsættes).

Meddelelser.

En engelsk Pressesag, som har vakt stor Opsigt, er for nylig blevet paadømt i Queens Bench Division for Lord-overdommer Cockburn og en speciel Jury. Sagen angik et for over 40 Aar siden af en amerikansk Læge Ch. Knowlton forfattet Værk betitelt: „Fruits of philosophy or the private companion of young married couples“, som tilsigter at fremhæve de med Overbefolkning forbundne Ulykker og at anbe-

fale visse Forholdsregler herimod i kjønslige Forbindelser. Bogen har været i Handelen i mange Aar uden at vække Opmærksomhed, men da en ny Udgave foranstaltedes, blev Udgiveren tiltalt og erkjendte sig skyldig. Da Spørgsmaalet om Udgivelsens Lovlighed paa Grund af denne Skylderkjendelse ikke blev afgjort, bestemte Mr. Bradlaugh og Mrs. Besant sig til paany at udgive den for at faa en Dom desangaaende. I den derefter mod dem af det Offentlige anlagte Sag, erkjendte Statsanklageren, at de Tiltalte havde handlet i god Hensigt, og at Bogens Sprog ikke var anstødeligt, men fastholdt, at dens Offentliggjørelse var usædelig, da den søgte at bringe en Fremstilling af de nødvendige anatomiske og fysiologiske Detailler ikke til Fagmænd men til almindelig Udbredelse i hele Samfundet. De Tiltalte procederede selv. Mrs. Besant holdt en meget lang Forsvarstale, hvori hun især gjorde gjældende, at Bogen var saa nyttig og nødvendig, at den burde være i Alles Hænder, at den ikke indeholdt Andet, end hvad der i Hovedsagen anbefalede af mange berømte Skribenter f. Ex. Stuart Mill, og at den saa langt fra modarbejdede Ægteskabet, at den tvertimod stærkt tilraadede dette og viste Vejen til Ægteskab i yngre Alder uden skadelige Følger for Samfundet. Hun meddelte foreøvrigt, at Værket, der tidligere kun fandt ringe Afsætning, nu paa Grund af Processen var solgt i 125,000 Exemplarer. Mr. Bradlaugh søgte at godtgjøre ved en Mængde Citater af medicinske Værker — deriblandt Carpenters manual of physiology, som af Regjeringen uddeles som Prisbelønning til Skolebørn af begge Kjøen — at den af ham udgivne Bog ikke indeholdt Andet end disse Værker og endda var skreven i et mere afdæmpet Sprog. Han fremhævede, at naar det var tilladt at sælge medicinske Bøger af samme eller lignende Indhold til Enhver, der vilde give den fastsatte Pris, kunde man ikke nægte ham Ret til at sælge sin Bog, fordi Prisen var saa lav, at Enhver kunde købe den. Som Vidner optraadte flere Sagkyndige, hvoriblandt en kvindelig Læge, der studerer i Paris, og erklærede Bogen for hensigtsmæssig og nyttig, skreven i et fuldkommen anstændigt Sprog og ikke paa nogen Maade sandseophidsende. Efter at Dommeren paa en meget upartisk Maade havde givet et Resumé af Sagen og derunder i stærke Udtryk misbilliget Sagens Anlæg, der netop havde skaffet Bogen den vide Udbredelse, som man befrygtede, trak Nævningerne sig tilbage og afgave efter Forløbet af 1 Time og 35 Minutter den Kjendelse, at Værket

gik ud paa at forringe den offentlige Sædelighed, men at Offentliggjørelsen var sket uden ond (corrupt) Hensigt, og denne Kjendelse erklærede Dommeren for en Dømfældelse. Retsforhandlingerne havde vareet i flere Dage og forlængedes bl. A. betydelig derved, at de forskjellige Værker, der brugtes til Sammenligning, ikke maatte overleveres Nævnet til Eftersyn, hvorfor store Stykker af dem maatte oplæses i Retten. Den senere afsagte Straffekjendelse lyder for hver af de Anklagede paa 6 Maaneders Fængsel og en Bøde af 200 Lstl. og paalægger dem en Kaution af 500 Lstl. for god Opførsel i 2 Aar.

Anmeldelse.

Realregister til Domssamlingerne i civile Sager for 1872—1876 er begyndt at udkomme. Det udgives af Overretsassessor P. C. Müller, som derved fortsætter de af Overretsassessor Repholtz for Aarene 1848 til 1871 udgivne Realregistre, og er, efter det udkomne Hæfte at dømme, udarbejdet med lignende Sagkundskab og Omhu. Hensigtsmæssigheden af disse Register er forlængst anerkjendt. Medens Dømmenes Indhold angives med samme Udførlighed som i Indholdsangivelserne i nærværende Ugeskrift — og ikke sjælden med større Udførlighed, foranlediget ved, at Registeret er bestemt til ogsaa at kunne give Vejledning, naar Domssamlingerne ikke haves ved Haanden —, er det naturligvis en stor Lettelse, at man kan finde Dømmene om et vist Spørgsmaal for 5 Aar samlede paa ét Sted, saa meget mere som der i den første Del af de sidste 5 Aar fandtes dobbelt saa mange selvstændige Domssamlinger som nu. Da endvidere Dømmene om de mere omfattende Materier igjen ere sondrede i Underafdelinger, hvor de afsagte Domme om de enkelte Spørgsmaale findes sammenstillede, er derved Adgangen til Dømmene og Benyttelsen af Domssamlingerne gjort saa let som vel muligt.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 21 September.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 62.

Den 29 September.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 974)

Hvad nu først angaar Indstævntes Benægtelse af, at Kortet er Kopi af det originale Udskiftningskort, og hans Indsigelser mod, at det betragtes som bevisende ogsaa med Hensyn til de derpaa opførte Veje, kan der ikke tillægges disse nogen Vægt, da der efter det Foreliggende ikke kan være rimelig Tvivl om, at det virkelig er Kopi af det ved Udskiftningen optagne Kort, og at dette efter det Øjemed, hvori det angiver sig at være optaget, maa være bevisende ikke blot, som Indstævnte mener, med Hensyn til Grænserne for de forhen til Krumstrup hørende Bønders samtlige Ejendomme i Gislev m. v., men ogsaa med Hensyn til det de enkelte Lodsejere Tildelte og de udlagte Veje.

Men selv om der ikke kan gives Indstævnte Medhold i hans Formening om, at Angivelsen i Udskiftningsforretningen af Vejens Bredde kun er omtrentlig — hvorved imidlertid maa bemærkes, at Vejen, som nedenfor nærmere vil blive omtalt, efter det for Overretten Oplyste ikke paa den Tid var indgræftet, men man netop kjørte i forskellige Spor — findes der i alt Fald at maatte gives ham Medhold, forsaavidt han har bestridt Kortets Skikkethed til at afgive en bestemt Vejledning med Hensyn til Vejens Retning og Spørgsmaalet om, hvorfra det, der mangler i dens oprindelig fastsatte Bredde, rettelig kan tages. Efter hvad der er oplyst ved en af Indstævnte optagen Skjønnsforretning af tvende Sagkyndige,

maa det nemlig anses givet, at der ikke kan findes nogen paalidelig Bestemmelse for Kortets Indkrympning og Udvidelse, saa at det er umuligt efter dette Kort at bestemme Vejens Beliggenhed og Grænserne mellem Indstævntes Ejendom og Vejen med den Sikkerhed og Nøjagtighed, som maatte udfordres her, hvor der er Tale om en meget smal Jordstrimmel. Hertil kommer, at Vejen under alle Omstændigheder maa antages ikke nu at ligge ganske saaledes, som den paa Kortet fremtræder, nemlig i en lige Linie, men at den derimod slaar en Bugt øst for Indstævntes Ejendom. Vel er det nu navnlig ved de af Citanterne for Overretten producerede Bevisligheder bragt til en ikke ringe Grad af Sandsynlighed, at det maa være fra den Indstævnte tilhørende nord for Vejen liggende Ejendom, at Vejen har Krav paa den Udvidelse, som udfordres til at give den en Bredde af 11 Alen, men disse Data, — som navnlig bestaa i, at Grænsen mellem Vejen og den syd for samme liggende Ejendom ikke kan antages forrykket i de sidste omtrent 40 Aar, og at Terrainforholdene gjøre det usandsynligt, at Vejen kan have strakt sig ind over den nysnævnte Ejendom, idet denne ligger noget højere — kunne dog kun frembringe Sandsynlighed, men ikke Vished for, at Vejen ved Udskiftningen er bleven lagt saaledes, som den nu efter Udvidelsen ligger, navnlig naar henses til, at det tillige er oplyst, at Vejen paa Udskiftningstiden og længe derefter henlaa uindgrøftet og uindhegnet, saa at man kjørte i forskellige Spor over Marken, ligesom det kunde træffe sig, og da ingen Vished er for, at man ved Vejens Indgrøftning og Indhegning nøje har fulgt det ved Udskiftningen Bestemte, ligesom der heller ikke er fuldkommen Vished for, at ikke den Terrainforhøjelse, som nu findes paa den syd for Vejen liggende Ejendom, kan være tildels kunstig fremkommen senere end Udskiftningen. Da der nu ingenlunde kan gives Citanterne Medhold i deres Formening om, at man i dette Forhold, som refererer sig til saa langt tilbage liggende Kjendsgjæringer maa nøjes med et Sandsynlighedsbevis, idet der netop her, hvor det drejer sig om uden Erstatning at berøve En det, der er i hans retmæssige Besiddelse, maa fordres strængt Bevis for den særegne Hjemmel hertil, findes Citanterne ikke at kunne undgaa at yde Indstævnte Erstatning for den ham fratagne Jordstrimmel og Borttagelsen af Hegnet overensstemmende med Underretsdommen, mod hvis specielle Bestemmelser ingen særlig Indvending er rejst. Ligeledes maa det billiges, at

der er tilkjendt Indstævnte Sagens Omkostninger for Underretten, da han ellers vilde gaa glip af den fuldstændige Erstatning, som Lovgivningen giver ham Ret til, men disse Omkostninger findes overensstemmende med Citanternes mere subsidiære Paastand at burde nedsættes til 70 Kroner. Med denne Modifikation vil Underretsdommen være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne være at ophæve og de Prokurator Tvermoes for Overretten og Prokurator Styrup, der efter Beskikkelse har varetaget Indstævntes Tarv under et, medens Sagen henstod for Overretten, optaget Thingsvidne, tilkommende Salærer, der fastsættes til henholdsvis 50 Kr. og 10 Kr., at udrede af det Offentlige. Den befalede Sagførelse har været lovlig. — — —; iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse for Overretten.

Thi kjendes for Ret:

Herredsthingsdommen bør ved Magt at stande, dog at Sagens Omkostninger for Underretten bestemmes til 70 Kr. Processens Omkostninger for Overretten hæves. Der tillægges Prokurator Tvermoes i Salær 50 Kr. og Prokurator Styrup 10 Kr., hvilke Salærer udredes af det Offentlige. At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

A. S. Nr. ⁶⁶⁸/₁₈₇₆. Prok. C. Alberti som Mandatarius for
Johanne Marie Christensen, Enke efter
Gaardfæster Johan Jensen i Kragerup
(Prok. C. Alberti)

contra

Gaardejer Jens Hansen i Aarslev og
Gaardmand Christen Henrik Madsen i
Blæsinge (Højesteretssagf. Zahle).

Ifølge Slutningsbestemmelsen i L. 1—13—16 en Nærbeslægtet anset pligtig at vidne om tilfældig faldne Ytringer, navnlig af den, der havde modtaget en Kvittring, angaaende Sammenhængen med dens Meddelelse.

(Afsagt den 14 Maj 1877).

I denne fra Sorø Birks Gjæsteret til Overretten ind-
 ankede Sag drejer Spørgsmaalet sig om, hvorvidt det kan
 paalægges det indstævnte Vidne, Gaardmand Christen Henrik
 Madsen i Blæsinge at besvare de ham forelagte Kvæstioner
 uanset hans Protest, der støttes paa hans Slægt- og Svoger-
 skabsforhold til Parterne i en ved Antvorskov Birkething
 henstaaende Sag, hvorunder hans Forklaring agtes benyttet.
 Sidstnævnte Sag er anlagt af Citanten, Prokurator Alberti
 som Mandatarius for afdøde Gaardfæster Johan Jensens Enke
 Johanne Marie Christensen af Kragerup, mod Indstævnte,
 Gaardejer Jens Hansen i Aarslev, til Indfrielse af et af denne
 til bemeldte Enke den 11 December 1871 for 1100 Rd. ud-
 stedt Gjældsbrief, som i Septbr. 1875 af hende blev ham op-
 sagt til Betaling i Juni Termin 1876. Indstævnte Jens
 Hansen indrømmer, ikke at have betalt Gjældsbriefets Paa-
 lydende, men paastaar, at Gjældsforholdet mellem dem dog
 er afgjort, derved nemlig at han vil have vist Enken for-
 skjellige Tjenester, og at hun i Erkjendelse heraf har med-
 delt ham en af ham fremlagt Kvittering saalydende:

„Render Samdt Di Elleve Hundrede Daler Regxmond
 „Har Jeg Modtaget, vor For Jeg Qveterer.
 Kragerup d. 8 Januar 1875.

Johan Jensens Enke.

Rigtigheden af Indstævntes saaledes Anbragte om, at
 Gjældsforholdet er afgjort, har Prokurator Alberti benægtet,
 hvorhos han har gjort gjældende, at Enken, da Indstævnte i
 Januar 1875 bragte hende en Kvittering til Underskrift,
 underskrev den, idet hun ikke vidste, at den lød paa Andet
 end Renter. Hvad Alberti nu under den paastævnte Vidne-
 sag vil se oplyst er, i hvilket Omfang Enken har villet kvit-
 tere, eller hvilke Motiver der have ledet hende til at under-
 skrive Kvitteringen, — om hun gjorde det, fordi hun ansaa
 sig fyldestgjort for Kapital og Renter, eller om det var
 paa Grund af en urigtig Mening om Kvitteringens Indhold;
 specielt begjæres det under Sagen indstævnte Vidne Chr. H.
 Madsen tilspurgt, om han har hørt indstævnte Jens Hansen
 sige, „at den ommeldte Enke vel var klog, men dog ikke
 Andet end et Fruentimmer, fordi han nu havde faaet hende
 til at underskrive paa et Papir, at Kapital og Renter vare hende
 betalte, men at hun ikke havde faaet Andet end Renterne.“

Det stævnte Vidnes Protest mod at afgive Forklaring er,
 som ovenfor bemærket, støttet paa dets respektive Slægts- og
 Svogerskabsforhold til oftnævnte Enke og til Indstævnte Jens

Hansen, idet Vidnet er Søstersøn af hin og Stedsøn af denne. Protesten blev ved den indankede den 27 Septbr. f. A. afsagte Kjendelse givet Medhold, men paastaar nu Citanten, Prokurator Alberti, efter Stævning her til Retten af 2 Oktober næstefter Kjendelsen derhen forandret, at det paalægges Vidnet at besvare de det forelagte Kvæstioner, og at den derimod nedlagte Protest ikke tages til Følge, samt at de Indstævnte Jens Hansen og Madsen tilpligtes in solidum eller dog én af dem alene at udrede Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, hvorimod de Indstævnte have paastaaet Kjendelsen stadfæstet og sig hos Citanten tillagt Sagens Omkostninger ligeledes skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Medens de Indstævnte og navnlig Indstævnte Madsen har forment, at han i Henhold til den almindelige Bestemmelse i L. 1—13—16 maa kunne vægre sig ved at afgive Vidneforklaring i denne Sag, har Citanten, støttet til Slutningen af denne Lovartikel, gjort en modsat Opfattelse gjældende, og Overretten skjønner ikke bedre, end at denne sidste Opfattelse maa gives Medhold.

Hvad der ved de fremlagte Kvæstioner søges oplyst, angaar nemlig ikke Enkens Underskrift paa den omhandlede Kvittring — thi dette er in confesso — men Noget, der er passeret til en anden Tid, Ytringer, der skulle være faldne ved en anden Lejlighed, og hvortil der ikke kunde være tilkaldt særlige Vidner, saa at det, hvorom Vidneforklaringen drejer sig, henhører under Undtagelsesbestemmelsen i L. 1—13—16. Den af Vidnet Madsen nedlagte Protest mod at besvare de ommeldte Kvæstioner kan saaledes ikke tages til Følge.

Processens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve. Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Den af det indstævnte Vidne, Gaardmand Christen Henrik Madsen i Blæsinge, nedlagte Protest imod at besvare de i nærværende Sag fremlagte Kvæstioner kan ikke tages til Følge. Processens Omkostninger ophæves.

Sagen Nr. ³⁷⁸ 1875. Bestyrelsen for Vridsløselille Straffeanstalt
(Prok. J. Meyer)

contra

Skolebestyrer Bondesen (Prok. Lassen).

En Indstævnts Forklaring lagt til Grund, om at han ved Modtagelsen kontant havde betalt Fabrikata, som vare solgte ham af en Straffeanstalts til at sælge og udlevere af dens Varelager bemyndigede Bogholder. Indstævnte anset frigjort ved denne Betaling, da det ikke var særlig meddelt ham, at Bogholderen ikke kunde kvittere derfor. Bevisbyrden for, at der var solgt paa Kredit, anset at paahvile Anstaltens Bestyrelse, saa meget mere som meget lang Tid var hengaaet, før Beløbet afkrævedes Indstævnte.

(Afsagt den 28 Maj 1877).

Citanterne, Bestyrelsen for Vridsløselille Straffeanstalt, søge under nærværende Sag, hvorunder der er meddelt dem fri Proces, Indstævnte, Skolebestyrer Bondesen, tilpligtet at betale til Anstalten dels for Fabrikata, solgte og leverede ham i Finansaarene 1863—68, 132 Rd. 8 Sk., dels for Arbejdsløn og Raamateriale ved Arbejder, der i Finansaarene 1865—66 og 1869—70 ifølge hans Requisition ere udførte af Straffefanger, 5 Rd. 46 Sk., ialt 137 Rd. 54 Sk. eller 275 Kr. 12 Øre med Renter 5 p. c. p. a. fra Forligsklagens Dato d. 16 August 1875 til Betaling sker og Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den beskikkede Sagfører, Prokurator Meyer. Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger, idet han vil have betalt de ommeldte Beløb kontant ved Modtagelsen til Anstaltens daværende Bogholder, som — efter hvad der er in confesso — havde Anstaltens Varebeholdninger under sin Varetægt og en almindelig Bemyndigelse til at sælge deraf; derhos synes Indstævnte at ville gjøre gjældende, at Citantens Krav, selv om Betalingen til bemeldte Bogholder ikke i og for sig skulde kunne anses sket til rette Vedkommende, i alt Fald maa bortfalde derved, at de have ladet saa lang Tid hengaa uden at kræve Betaling hos Indstævnte, og derved sat ham ud af Stand til i Tide at søge Regres hos den, til hvem han har betalt.

Citanterne have imidlertid ikke villet erkjende, at Ind-

stævnte har betalt de paastævnte Krav, navnlig ikke kontant ved Modtagelsen, og i hvert Fald bestride de Modtagerens **Kompetence** til at oppebære Beløbene med bindende Virkning for Anstalten, ved hvilken der var ansat en særegen Kasserer, som alene var berettiget til at modtage Betalinger paa deres Vegne.

Hvad nu først angaar de Indstævnte solgte Fabrikata, skjønnes det ikke rettere, end at han maa frifindes for at betale dem. Vel er det nemlig ikke fra hans Side bevist, at han har betalt dem kontant til den oftnævnte Bogholder, — om end dette Anbringende er noget bestyrket ved den Forklaring, som denne har afgivet under den mod ham for Bedragerier, begaaede under hans Embedsførelse, rejste kriminelle Sag —, men det er fra Citanternes Side ikke godtgjort, at Indstævnte har kjøbt paa Kredit, for hvilket Faktum Bevisbyrden saa meget mere maatte paa hvile dem, som de have ladet en saa særdeles lang Tid hengaa uden at kræve Indstævnte. Idet der saaledes maa gaas ud fra, at Indstævnte har kjøbt og betalt kontant, er det uberettiget at opstille den Fordring, at han skulde have undersøgt, om den, der var berettiget til at sælge og udlevere Varerne af Varebeholdningen -- hvilket Bogholderen, som bemærket, var — ogsaa havde Bemyndigelse til at modtage den kontante Betaling derfor, hvilket Indstævnte maatte kunne forudsætte, naar det Modsatte ikke tydelig var tilkjendegivet, eller ad anden Vej var ham bekjendt, Noget som ikke her var Tilfældet, idet Indstævnte end ikke vil have vidst, at der var en særegen Kasserer ved Anstalten.

Derimod findes Indstævnte ikke at kunne undgaa at tilsvare det Beløb, der kræves for udførte Arbejder, eftersom de oven anførte Synspunkter ikke gøre sig gjældende med Hensyn til dem, og der ikke kan gives Indstævnte Medhold i, at Citanterne ved at lade saa lang Tid hengaa skulde have afskaaret sig fra at gøre dette Krav gjældende. Som Følge heraf vil Indstævnte være at tilpligte at betale 10 Kr. 95 Øre, med Renter deraf som paastaet, men iøvrigt at frifinde for Citanternes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde hæves, og vil der efter dette Sagens Udfald intet Salær kunne tilkjendes Prokurator Meyer, hvis Sagførelse attesteres at have været forsvarlig. Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Skolebestyrer Bondesen, bør til Citanterne, Bestyrelsen for Vridsløselille Straffeanstalt, betale 10 Kroner 95 Ore med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 16 August 1875 til Betaling sker, men iøvrigt for Citanternes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{578}{1878}$. Tobakshandler Viktor Lassen (Højesterets-
sagf. Asmussen)
contra
Musiker C. J. Goelè (Prok. Sinding).

I et Tilfælde, hvor skriftlig Lejekontrakt ikke var oprettet, da Parterne ikke havde kunnet enes om Indholdet, en Udsættelsesforretning opretholdt, da den vilde have været berettiget efter det Udkast til Kontrakt, som Lejeren havde erklæret sig villig til at underskrive.

(Afsagt den 28 Maj 1877).

Efter Rekvisition af Indstævnte, Musiker C. J. Goelè, foretoges den 2 August f. A. en Fogedforretning hos Citanten, Tobakshandler Viktor Lassen, under hvilken Sidstnævnte dekretedes udsat af den af ham i Indstævntes Ejendom Nr. 7 i Store Kongensgade her i Staden lejede Butik-lejlighed, hvorefter Skodderne sattes for Vinduerne og Døren, og denne sidste afaasedes samt Nøglen udleveredes Indstævnte.

Denne Udsættelsesforretning har Citanten paaanket her for Retten, og gaar hans Paastand ud paa, at Forretningen med det under samme afsagte Dekret annulleres og ophæves, saa at Citanten igjen kan indflytte i Lejligheden, medmindre anden Overenskomst træffes, og at Indstævnte tilpligtes at betale Citanten, der drev Detailhandel i det lejede Lokale, Erstatning for Næringstab, Tort og Kreditspilde efter uvillige Mænds Skjøn samt Sagens Omkostninger skadesløst. Ind-

stævnte derimod har paastaet den passerede Udsættelsesforretning stadfæstet og sig tillagt Sagens Omkostninger.

Det er in confesso under Sagen, at Citanten i Begyndelsen af forrige Aar har lejet den ommeldte Lejlighed af Indstævnte for en aarlig Leje af 500 Kr., der skulde betales fjerdingaarsvis forud, og at Citanten, der indflyttede i Lejligheden, førend der oprettedes Lejekontrakt, den 18 April f. A. har betalt Lejen for Fjerdingaaret til 18 Juli s. A. Men imedens Citanten formener, at Lejen for næste Fjerdingaar forfaldt til Betaling sidstnævnte Dag, antager Indstævnte, at Lejen allerede forfaldt den 18 Juni f. A., og da Lejen hverken blev betalt den 18 Juni eller 18 Juli, lod Indstævnte den 2 August f. A. foretage ommeldte Udsættelsesforretning.

Hertil har Citanten anset Indstævnte uberettiget, da det ikke skal have været vedtaget mellem Parterne, at Lejeforholdet skulde ophøre, naar Lejen udeblev. Indstævnte har imidlertid fremlagt en af Citanten underskreven Lejekontrakt, hvori det blandt Andet er bestemt, at Lejeren, naar Lejen ikke prompte erlægges til Forfaldstid, skal være pligtig til paa Ejerens Forlangende strax og uden Opsigelse at flytte og i modsat Fald at taale Udsættelse af det Lejede. Denne Lejekontrakt er det in confesso, at Indstævnte har leveret Citanten, og at denne har underskrevet den, og Citanten har selv under Sagen fremlagt en Erklæring fra en ustævnt Trediemand, der, i Overensstemmelse med Citantens Procedure gaar ud paa, at Citanten, efter at have underskrevet Kontrakten leverede ham den med Anmodning om at bringe den til Indstævntes Sagfører, til hvem den imidlertid kun maatte udleveres, saafremt han overleverede Citantens Befuldmægtigede en Gjenpart underskreven af Indstævnte med de Rettelser, som Citanten havde foretaget i den fra Indstævnte modtagne Kontrakt — hvori Citanten havde forandret Betalingstiderne 18 Juni og 18 December til 18 Juli og 18 Januar —; i modsat Fald skulde Citantens Befuldmægtigede i alt Fald overstrege hans Underskrift, inden han udleverede Kontrakten. Da Indstævntes Sagfører, der var i Besiddelse af en af Indstævnte underskreven Gjenpart, der stemmede med Kontrakten i dens oprindelige Stand — ikke vilde levere Citantens Befuldmægtigede en Gjenpart som den forlangte, overstregede Sidstnævnte Citantens Underskrift og leverede derefter Kontrakten fra sig.

Om der nu end maa gives Citanten Medhold i, at der efter det Anførte ikke kan siges at være oprettet skriftlig

Lejekontrakt mellem Parterne, findes Citanten, der ikke har godtgjort at have lejet paa andre Betalingsvilkaar end af Indstævnte indrømmet, i hvert Fald ikke at kunne besvære sig over, at Forholdet bedømmes efter den Kontrakt, som han har været villig til at undertegne og i Henhold til hvilken han derfor maa antages at have lejet. Udsættelsesforretningen vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, medens Processens Omkostninger efter Omstændighederne blive at ophæve.

Til efter Indstævntes Paastand at idømme Citanten Mulkt for unødigt Trætte findes der ikke tilstrækkelig Grund. Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Udsættelsesforretning bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger ophæves.

Kjendelse i Sagen Nr. ⁸¹⁵/₁₈₇₆. Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet C. Fischer
(Prok. Tvermoes)

contra

Redaktøren af Morgenbladet,
cand. jur. N. J. Larsen (Prok.
B. Christensen).

I en af en Minister mod en Redaktør anlagt Sag om trykte Injurier angaaende hans Embedsførelse udfordres ingen Forligsprøve. Udtalt, at Spørgsmaalet, om Sigtelsen virkelig angik Uretskaffenhed i Embedsførelse, ikke vedkom Formaliteten.

(Afsagt den 28 Maj 1877).

Forsaavidt Indstævnte, Redaktøren af Morgenbladet, cand. jur. N. J. Larsen, der under nærværende Sag af Citanten, Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet C. Fischer, sagsøges til Straf m. v. efter Straffelovens §§ 215 og 216 for de Ærefornærmelser mod Citanten, der skulle indeholdes i 2de i det nævnte Blads Nr. 186 for den 12 Au-

gust f. A. og Nr. 256 for den 2 Novbr. s. A. optagne Artikler, betitlede henholdsvis: „Vore Skolelærere i Aarhus“ og „Vore Lærere“, principaliter har paastaaet Søgsmålet afvist og sig tillagt Kost og Tæring, fordi Sagen er anlagt imod ham uden først at være paaklaget ved Forligskommissionen, vil denne Paastand ikke kunne tages til Følge, da den brugte Fremgangsmaade har Hjemmel i Fr. 10 Juli 1795 § 24, Fr. 27 Septbr. 1799 §§ 10 og 11 og Pl. 4 Januar 1800, idet Indstævntes Formening om, at disse Bestemmelser ikke skulde være anvendelige paa konstitutionelle Ministre, er uden al Føje, og den Indsigelse, han har hentet fra, at Artiklerne ikke virkelig sigte Citanten for Uretskaffenhed i hans Embeds Førelse, vil henhøre under Sagens Realitet.

Derimod vil der være at bevilge Indstævnte den subsidiært begjærte Anstand af 14 Dage til Fortsættelsen af Tilsvaret og Behandling af andre Indsigelser, — mod hvilken Anstandsbejæring ingen Indsigelse er fremsat fra Citantens Side.

Thi er agtes:

Den nedlagte Afvisningspaastand kan der ikke gives Medhold, hvorimod der bevilges Indstævnte, Redaktøren af Morgenbladet, cand. jur. N. J. Larsen, Anstand til Mandagen den 11 Juni d. A. til Fortsættelse af Tilsvaret og Behandling af andre Indsigelser.

A. S. Nr. ¹⁶⁷/₁₈₇₇. Gaardmand Rasmus Sørensen af Kongstrup (Prok. P. Lassen)
 contra
 Husmand Peder Larsen af Nostrup (Ingen).

En Husbond, som havde kjørt et tilskadekommet Tyende hjem til dets Forældre uden foregaaende Billigelse af Læge, Præst etc., tilpligtet ifølge Tyendelovens § 36 at betale alle Omkostninger ved Pleje og Helbredelse, derunder Kosten, uanset at Tyendet selv begjærte at kjøres hjem, at dets Fader billigede Hjembringelsen, og at en Læge senere har attesteret, at Transporten ikke har gjort Skade.

(Afsagt den 28 Maj 1877).

Den 8 Oktober f. A. blev Lars Pedersen, der er 16 Aar gammel og en Søn af Indstævnte, Husmand Peder Larsen af Nostrup, og som dengang var i Tjeneste hos Citanten, Gaardmand Rasmus Sørensen af Kongstrup, slaaet af et af Citantens Kreaturer og fik ved denne Lejlighed sit ene Laar slaaet istykker, saa at han som Følge af denne Lemlæstelse maatte bringes tilsengs. Samme Dag lod Citanten Drengen kjøre hjem til Indstævnte, og da Citanten gjorde dette uden Tilladelse af Læge, Sognepræst, Sognefoged eller Sogneraadsmedlem, anlagde Indstævnte ved Artz- og Skippinge Herreders Politiret en Sag mod Citanten, hvem han paastod tilpligtet i Overensstemmelse med Tyendelovens § 36 at betale de fra 8 Oktober f. A. indtil Stævningens Dato den 30 November s. A. paaløbne Udgifter ved Sønnens Pleje og Helbredelse à 66 Øre daglig med 35 Kr. 33 Øre. — Citanten derimod paastod Frifindelse.

Ved Politirettens d. 13 Januar d. A. afsagte Dom blev Indstævntes Paastand tagen tilfølge, og Citanten har derfor indanket Sagen for Overretten, hvor hans Paastand gaar ud paa, principaliter at Politiretsdommen annulleres og Sagen afvises fra Politiretten, subsidiært at Dommen forandres derhen, at Citanten frifindes for Indstævntes Tiltale, hvorhos han i begge Tilfælde paastaar sig tilkjendt Sagens Omkostninger saavel for Under- som Overretten. Skjøndt Indstævnte er lovlig varslet, er han hverken mødt eller har ladet møde for Overretten, hvor Sagen derfor i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 vil være at paakjende efter fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Citantens Annullationspaastand er støttet paa, at Sagen, der formentlig ikke kan siges at være en Tyendesag, med Urette er anlagt ved Politiretten; men heri kan der ikke gives Citanten Medhold, da Sager angaaende de i Loven af 10 Maj 1854 omhandlede Forhold ifølge Lovens § 64 behandles politiretsvis, og denne § derhos udtrykkelig omtaler Overtrædelse af § 36, hvilken Lovbestemmelse Indstævnte har paaberaabt som Grundlag for Søgsmålet.

Naar Citanten dernæst til Begrundelse af sin Frifindelsespaastand har anført, at Indstævnte ikke kan støtte sit Søgsmål paa § 36, da han ikke er optraadt under Sagen som Værge for Drengen, vil der ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse, der ikke har været fremsat ved Underretten. Overfor den bestemte Forskrift i oftciterede § 36 kan det derhos ikke komme i Betragtning, hvad Citanten

fremdeles har gjort gjældende til Støtte for sin Frifindelsespaastand, at Drengen selv havde begjært at blive kjørt hjem, eller at Faderen, efter at dette var sket, har billiget det — hvoraf der ikke med Sikkerhed kan udledes et Afkald paa Omkostningerne ved Drengens Pleje og Helbredelse — saalidt som at en Læge, som Citanten, efter at Hjemkjørslen havde fundet Sted, lod hente, har attesteret, at Transporten ikke har medført nogen Forværrelse af Drengens Sygdom og heller ikke vil forhale hans Helbredelse.

Da nu Citanten endelig efter § 36 er pligtig til at bære alle Omkostninger ved den Syges Pleje og Helbredelse og herunder tillige indbefattes Kosten, hvorfor det beregnede Beløb af 66 Øre daglig findes billigt, — vil i Henhold til Anførte den indankede Dom være at stadfæste. Processens Omkostninger for Overretten blive efter Omstændighederne at ophæve. Stempelovertrædelse foreligger ikke her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ⁵⁸¹/₁₈₇₈. Værtshusholder E. Petersen (Prok. Sørensen)

contra

Badeentreprenør C. V. Engelbrecht (Prok. H. F. Møller).

Ifølge en Lejekontrakt, indeholdende at Ejeren (men ikke Lejeren) i Tilfælde af Kontraktens Misligholdelse kunde fordre Afgjørelse ved Voldgift, Ejeren anset berettiget til at fordre Voldgiftskjendelse i et Tilfælde, hvor Lejeren havde sigtet ham for Misligholdelse.

(Afsagt den 4 Juni 1877).

Citanten, Værtshusholder E. Petersen, der ved Kontrakt af 31 Decbr. 1873 af Indstævnte, Badeentreprenør C. V.

Engelbrecht, har fra April Flyttedag 1874 i 3 Aar lejet en Lejlighed i Indstævntes Ejendom Strandpromenaden Nr. 60, til hvilken blandt Andet angives at høre 4 Lysthuse i Haven, søger efter erhvervet Bevilling til fri Proces under nærværende Sag Indstævnte paa Grund af, at han i Marts Maaned 1875 skal have sat sig i udelukkende Besiddelse af det ene af disse Lysthuse, til at betale Citanten i Erstatning for Afsavnet af dette Lysthus i Tiden fra Marts Maaned 1875 til Datum af Klagen til Forligelseskommissionen den 5 September 1876 600 Kroner, og for den tilbagestaaende Tid af Lejemaalet til April Flyttedag 1877 50 Kr. eller i alt Fald et saa stort Beløb, som af uvillige paa Indstævntes Bekostning af Retten udmeldte Mænd maatte bestemmes, med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Klagens Dato og Sagens Omkostninger skadesløst. Indstævnte paastaar Sagen afvist, fordi Spørgsmaalet efter hans Formening skal afgjøres ved Voldgift og efter hans Foranstaltning allerede paa saadan Maade er afgjort.

I Lejekontrakten findes nemlig bestemt:

„Sogsmaal, hvorvidt Kontrakten er misligholdt i noget Væsentligt f. Ex. i Tilfælde af Lejens Udeblivelse ifølge Kontrakten etc., er Ejeren, saafremt Lejeren ikke erkjender sin Ret forbrudt, berettiget til at forlange afgjort ved tvende uvillige Mænds Dom, saaledes at Lejeren udnævner En og Ejeren En. Vægrer Lejeren sig ved at udnævne en Mand for sit Vedkommende, er Ejeren berettiget til at udnævne begge Mænd; hvad saaledes de udnævnte Mænd bestemme, skal være bindende for begge Parter.“

I Henhold hertil har Indstævnte under 2 Septbr. 1876 opfordret Citanten til at udnævne en Skjønsmænd, og da Citanten ikke efterkom denne Opfordring, har Indstævnte under 3 Oktober underrettet ham om, at han ogsaa havde udnævnt den anden Skjønsmænd og ladet ham indvarsle til at møde for Voldgiftsmændene til den af dem berammede Tid den 6 Oktober, hvorefter Forretningen, imod hvilken Citanten protesterede, idet han tilkjendegav, at han ikke vilde møde, blev afholdt.

Citanten har derimod anført, at efter Bestemmelsen i Kontrakten er Lejeren ikke i noget Tilfælde berettiget til at fremkalde Voldgift og endnu mindre forpligtet til, naar han formener Kontrakten krænket af Ejeren, at underkaste sig en af Ejeren foranstaltet Voldgift. At det kun er Ejeren forbeholdt at udnævne den anden Voldgiftsmænd, naar Lejeren

vægrer sig derved, formener han ogsaa at vise, at det kun er Ejeren, der er berettiget til i visse Tilfælde at ty til Voldgift, og han formener, at den tilføjede Betingelse „saafremt Lejeren ikke erkjender sin Ret forbrudt“ ligeledes viser, at der kun er sigtet til formentlige Misligholdelser fra Lejerens Side, hvorfor Citanten har protesteret imod den paastaede Afvisning:

Det skjønnes imidlertid ikke rettere, end at Udtrykket i Kontrakten: „Søgsmal, hvorvidt Kontrakten er misligholdt i noget Væsentligt“ ikke alene sigter til de umiddelbart foregaaende Bestemmelser om Følgen af, at Lejen ikke erlægges i rette Tid, men omfatter al Strid om Misligholdelse af Kontrakten, fra hvilken Side den end skulde være udvist, og at den tilføjede Betingelse for Ejeren Ret til at fordrø Voldgift, at Lejeren ikke vil erkjende sin Ret forbrudt, der nærmest maa antages at sigte til det anførte Exempel paa Misligholdelse, at Lejen ikke betales i rette Tid, ikke udelukker Tilfælde, hvor der ikke er Spørgsmaal om Lejerettens Forbrydelse, men ogsaa kan sigte til Tilfælde, hvor Lejeren anser sin Ret krænket. At det kun er forbeholdt Ejeren at forlange Afgjørelse ved Voldgift, kan ikke medføre, at det ogsaa kun er, hvor han sigter Lejeren for Misligholdelse, at saadan Afgjørelse kan finde Sted, da Citanten ved at underskrive Kontrakten har erklæret sig enig i den og underkastet sig dens Bestemmelser og saaledes renunceret paa Ret til selv at forlange Voldgift.

Da nu det i nærværende Tilfælde rejste Spørgsmaal om en uberettiget Disposition af Ejeren over en Del af det Lejede, maa anses for at være et Spørgsmaal om Misligholdelse i et væsentligt Punkt, findes Indstævntes Fordring om dets Afgjørelse ved Voldgift at være berettiget, hvorfor Sagen efter hans Paastand vil være at afvise, og vil der efter hans endvidere derom nedlagte Paastand blive at tilkjende ham Kost og Tæring hos Citanten med 20 Kr.

Den for Citanten beskikkede Sagfører, Prokurator Sørrensens Sagførsel har været forsvarlig. Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises. I Kost og Tæring betaler Citanten, Værtshusholder E. Petersen, til Indstævnte, Badeentreprenør C. V. Engelbrecht, 20 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. 279.
1877. Sagfører Knud Harder af Rudkjøbing som
Mandatarius for Brændevinsbrænder
Joh. Bay sammesteds (Prok. Bay)
contra
Kjøbmand E. C. P. Ehlers ligeledes af
Rudkjøbing (Ingen).

En som Mandatarius for en indenbys Citant optrædende
Sagfører anset uberettiget til at møde til Forligsprøve,
da Sagføreren i Fuldmagten, der kun angik en enkelt
Fordring, ikke var benævnt Mandatarius.

(Afsagt den 4 Juni 1877).

I nærværende fra Rudkjøbing Kjøbstads Gjæsteret til
Overretten indankede Sag har Citanten, Sagfører Knud
Harder som Mandatarius for Brændevinsbrænder Joh. Bay
af bemeldte Kjøbstad, søgt Indstævnte, Kjøbmand E. C. P.
Ehlers ligeledes af Rudkjøbing, til Betaling af 87 Kr. 90 Øre,
som han er Bay skyldig for modtaget Brændevin, med Renter
deraf 7 p. c. p. a. fra den 19 Februar d. A., indtil Betaling
sker samt Søgsmaalets Omkostninger. Indstævnte paastod
principaliter Sagen afvist og sig tilkjendt Kost og Tæring,
subsidiært, idet han indrømmede at skyldte det paastævnte
Beløb, Frifindelse for Citantens Paastand om Idømmelse af
Sagens Omkostninger. — Efter at denne Sag ved Gjæste-
retsdommen af 13 Marts sidstleden var bleven afvist, har Ci-
tanten, ovennævnte Sagfører Harder, efter Stævning af 20de
s. M. indanket den for Overretten, hvor han har paastaet
Dommen annulleret og hjemvist til Paakjendelse i Realiteten
samt Indstævnte tilpligtet at betale Sagens Omkostninger. —
Indstævnte er, skjøndt lovlig varslet, hverken mødt eller har
ladet møde, saa at Sagen i Medfør af L. 1—4—30 og Fr.
3 Juni 1796 § 2 bliver at paakjende efter de fremlagte
Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

(Fortætttes).

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretssagfører.

Nr. 63.

Den 6 Oktober.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

Af denne ses det, at Kreditor Brændevinsbrænder Bay havde givet Sagfører Harder Fuldmagt til paa hans Vegne at inkassere hos Indstævnte det ovennævnte Beløb og kvittere for samme og i fornødent Fald at indkalde Debitor for Retten eller Forligelseskommissionen, sammesteds indgaa Forlig o. s. v., og at der paa Bays Vegne under den i Sagen foretagne Forligsprøve, der ikke ledede til Forlig, blev givet Møde ved Sagfører Harders autoriserede Fuldmægtig. Da nu Indstævntes Kreditor er bosiddende i Rudkjøbing, og der saaledes ifølge Pl. 31 Decbr. 1823 har manglet Bay's Befuldmægtigede Competence til at give Møde under Forligsmæglingen, har Underdommeren forment, at Sagen ex officio maatte afvises, idet det bemærkes, at den Omstændighed, at den Befuldmægtigede selv kalder sig Mandatarius, ikke kan tillægges nogen Betydning udenfor Fuldmagten, lige saa lidt som den, at Fuldmagten erklærer sig uigjenkaldelig, hvilket ikke kan sættes ved Siden af en Transport af Kreditors Fordring, og er det derhos i Dommen tilføjet, at vilde man gaa ud fra en Forudsætning om, at Bay var udtraadt af Sagen og Sagfører Harder indtraadt i samme som den egentlige Part ligeoverfor Debitor, saa havde Harder ej været berettiget til ifølge L. 19 Febr. 1861 § 13 Nr. 1 og 2 som i processuel Henseende selvstændig Part at anlægge Sagen ved Gjøsteretten, saa at Sagen ogsaa af den Grund maatte afvises, vide bemeldte Lovs § 15.

Overretten kan ikke Andet end at tiltræde det Resultat, hvortil Underretsdommeren er kommen, idet Prokurator Harders Møde under Forligsmæglingen i denne Sag efter en Fuldmagt (der kun har en enkelt Fordring til Gjenstand) ikke findes at kunne forenes med Bestemmelserne i Pl. 31 Decbr. 1823 og de Grunde, hvorpaa denne er bygget. Underretsdommen bliver derfor at stadfæste.

Appellens Omkostninger ville være at ophæve. Det fornødne stemplede Papir er her for Retten forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves.

Under Sagen Nr. ²⁸⁸~~1878~~ paastod Citanten, fhv. Overretsprokurator, nu Herredsfoged i Vester Herred paa Bornholm C. A. Westrup, Indstævnte, fhv. Landmand M. M. Møller, anset efter Strfl. § 215-17 og 220 for Udtalelser i et for Citanten ærekrænkende Smædeskrift, som Indstævnte har forfattet og underskrevet samt foranstaltet trykt, og hvorved Indstævnte efter Citantens Formening ubeføjet tillægger ham Handlinger, der vilde gjøre ham uværdig til Medborgeres Agtelse, bruger Benævnelser om ham, der alene kunde hjemles ved saadanne Handlinger, fremsætter ubeføjede Sigtelser, der maatte nedsætte hans borgerlige Agtelse, bruger Ukvemsord eller Skjældsord imod ham og bringer usandfærdige Meddelelser om personlige Forhold, der krænke Privatlivets Fred m. m. Endvidere paastod Citanten en lang Række Udtalelser i det nævnte trykte Skrift kjendte døde og magtesløse. Af disse Udtalelser skulle her kun meddeles følgende:

Pag. 45 (i Skriftet): „Da denne hæderlige Mand ikke kjendte Westrups Slethed“ — — „den Gjæld, jeg ved Westrups Uduelighed var paadraget“, — — „jeg (Indstævnte) tror dog senere ved Westrups Breve til mig at have overbevist ham (Fru Molbechs Sagfører) om Westrups Underfundighed og Usandhed.“

Pag. 46: „Hvad der ogsaa karakteriserer Westrup og beviser hans Umedgjørlighed, er, at han, efter at have be-

handlet sin Faders Dødsbo, i flere Aar har staaet i et saadant Forhold til sine Sødskende, at ingen af disse i en Aarrække hverken har omgaaedes ham eller talt med ham“ *).

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 4 Juni 1877 hedder det herom saaledes:

„Da Indstævnte imidlertid ikke har ført Bevis for, at Citanten har gjort sig skyldig i noget Forhold, der kunde give Føje til at betegne ham, som sket er, eller berettigede til de fremførte injurierende Udladelser, og da Indstævntes Anbringende om, at Hensigten med, at hans „Redegjørelse“ fremkom i et trykt Skrift, ikke har været at give Udladelserne større Udbredelse, men er sket for at spare de større Omkostninger ved Afskrivning, og at det ommeldte Skrift kun har været trykt som Manuskript og som saadant i et Antal af omtrent 20 Exemplarer været fordelt mellem hans Venner og Bekjendte, medens c. 250 Exemplarer af de 300, der ere blevne trykte, ere blevne kasserede, uden at Skriftet har været i Handelen, — ikke kan, som han har forment, fritage ham for at anses efter Strfl. § 216, lige saa lidt som Strfl. § 220 kan blive uanvendelig, fordi Indstævnte ej vil have havt til Hensigt at krænke Privatlivets Fred, naar dette dog maa antages at være sket, eller det kan fritage ham for at anses for Udtrykket Misligheder, fordi han angiver ej at have villet betegne ligefrem Uredelighed, vil han ikke kunne undgaa at anses efter Citantens Paastand, saaledes at Straffen findes efter den nævnte Lovs § 215, 216 og 217 samt 220 at maatte bestemmes til simpelt Fængsel i 4 Maaneder. Samtlige ovenfor udhævede injurierende Udladelser ville derhos være at mortificere og Indstævnte at tilpligte at betale Sagens Omkostninger til Citanten med 60 Kroner.“

A. S. Nr. ⁴⁸⁵1876. Grosserer L. Kett (Prok. C. Herold)
 contra
 Fabrikant C. F. Carlsen af Stampen (Prok. Winther).

Spørgsmaal om Beregningen af den en Fabrikants Agent for Afsætning af Fabrikata tilkommende Provision. At Agenten uden at kjende Afsætningens Omfang, i

*) Det skjønnes ikke, at der kunde være Spørgsmaal om at anvende Strfl. § 220 for andre af de paastævnte Udtalelser end denne.

flere Aar uden Indsigelse havde kvitteret for det ham efter Fabrikantens summariske Opgjørelser Tilkom-
mende, ikke fundet helt at afskære Efterkrav, men
derimod at befri Fabrikanten for imod Agentens blotte
Benægtelse at oplyse de Data, hvorefter Provisionen
var beregnet. For et senere Aars Vedkommende Fa-
brikantens Bevispligt anset fyldestgjort ved hans Til-
bud til Agenten om at gennemgaa Bøgerne.

(Afsagt den 11 Juni 1877).

Citanten, Grosserer L. Kett, som ved Kjøbenhavns
Amts nordre Birk har sagsøgt Indstævnte, Fabrikant C. F.
Carlsen af Stampen, til at betale 1352 Kroner 72 Øre, som
denne skal skyldte ham til Rest paa Provision for Aarene
1871-74 m. v., med Renter og Sagens Omkostninger ska-
desløst, har, da Indstævnte ved bemeldte Rets Dom af 15 Marts
f. A. ikkun er dømt til at betale 169 Kr. med 5 p. c. Renter
p. a. fra 16 Marts 1875, men iøvrigt frifunden for hans
Tiltale, og Sagens Omkostninger ere hævede, indbragt denne
Sag her for Retten, hvor han paastaar Dommen forandret
saaledes, at Indstævnte tilpligtes at betale 1352 Kr. 72 Øre
med Renter som anført, subsidiært 210 Kr. 45 Øre, og at
Sagens Udfald iøvrigt eller dog, forsaavidt angaar Provisionen
for 1874, gjøres afhængigt af Parts Ed, og at Indstævnte i
ethvert Fald betaler Sagens Omkostninger i begge Instanser
skadesløst. Indstævnte procederer derimod til Underretsdoms-
mens Stadfæstelse med Tillæg af skadesløse Sagsomkostninger
for begge Retter.

Det fremgaar af Sagen, at Citanten i en Aarrække har
været antagen til mod en vis Provision som Agent at for-
handle Indstævntes Fabrikater her i Byen, og at han blev
afskediget af Indstævnte fra 1 Januar 1875 at regne. Indtil
Slutningen af 1870 havde Indstævnte, hvis Fabrik og Lager
er paa Stampen, tillige Lager her i Byen sammen med Fir-
maet Modeweg & Søn, paa hvis Kontor der i en saakaldet
Reskontrobog blandt Andet blev ført en Provisionskonto, som
Citanten, efter hvad han selv anfører, jævnlig havde Lejlighed
til at kontrollere med Bøgerne for at overbevise sig om, at
han virkelig erholdt, hvad der tilkom ham i Provision; men
efter at Lageret var hævet her i Staden, og Forretningen
alene blev fortsat paa Stampen, havde han ikke længere
denne Lejlighed, men modtog aarlig fra Indstævnte en sum-

marisk Meddelelse om Størrelsen af Aarets Omsætning, hvorefter Provisionen var beregnet, og fik anvist hvad der saaledes tilkom ham. Han meddelte derpaa Kvittering for Beløbene uden at kontrollere Opgjørelserne med Bøgerne paa Stampen.

Da Citanten, som oftere vil have forlangt specificerede Opgjørelser, uden at dette er sket, imidlertid antager, at der for Aarene 1871—74 er godskreven ham for lidt i Provision, og at der foruden 4 Rd. 3 Mk. for en Kasse Cigarer efter en kalkulatorisk Beregning endnu tilkommer ham i Restprovision for 1871—73 321 Rd. 5 Mk. 3 Sk. og for Aaret 1874, i hvilket han slet ikke har modtaget nogen saadan, der af Indstævnte er beregnet til 160 Kr. 87 Øre — 350 Rd. — i alt 676 Rd. 2 Mk. 3 Sk. eller nu 1352 Kr. 72 Øre, har han anlagt nærværende Sag.

Hovedspørgsmaalet i denne er, hvorledes Provisionen, der udgjorde 2 p. c., skal beregnes. Indstævnte gjør nemlig gjældende, at Citanten kun skal have Provision af Omsætningen her i Staden af alle Varer, hvorpaa han har indsendt Ordre, eller som ere solgte til de Kunder, med hvilke han vedligeholdt Forbindelse, og har herefter affattet Opgjørelserne. Citanten paastaar derimod, at der efter Aftalen, som ogsaa stemmer med Handelskoutume, tilkommer ham Provision af hele Omsætningen her i Staden, uden Hensyn til om han har medvirket i den enkelte Forretning eller ikke — dog efter hvad han senere har indrømmet — med Undtagelse af, hvad der er solgt til ovennævnte Firma og de offentlige Institutioner t. Ex. Marineministeriet. Idet Citanten derhos har anført, at det har været ham umuligt at føre Bog over Omsætningerne, da Varerne navnlig ofte expederedes uden hans Mellekomst direkte til Kunderne, og han heller ikke fik Underretning om, hvorvidt Ordrene bleve effektuerede, har han under Proceduren opfordret Indstævnte til at fremkomme med en detailleret Provisionsnota for Aarene 1871—74, indeholdende alle de Vareposter, som ere solgte til Kunderne her i Staden, idet han efter Handelskoutume ogsaa anser sig berettiget til at forlange en saadan Opgjørelse. Da Indstævnte, som gjentagne Gange har tilbudt ham selv at gennemgaa Bøgerne paa Stampen, dog med en vis Begrænsning, hvorom mere nedenfor, og derhos fremhævet, at der før hans Afskedigelse aldrig har været Tale om saadanne detaljerede Opgjørelser, imidlertid har nægtet at efterkomme Provokationen i det Omfang, hvori den er sket, formener Citanten, at de

Beløb, hvortil han efter indhentede Oplysninger og ved Sammenligning med tidligere Aar har anslaaet Omsætningen for 1872—74, maa lægges til Grund ved Beregningen af den ham tilkommende Provision.

Forsaavidt nu Indstævnte har gjort gjældende, at Citanten ved uden Indsigelse at modtage og kvittere for Provisionen for Aarene 1871—73 efter hans summariske Opgjørelser, har afskaaret sig enhver Ret til at fremkomme med Indsigelser med Hensyn til dette endelig afgjorte Mellemværende, og at der derfor under nærværende Sag kun kan være Spørgsmaal om Provisionen for 1874, maa Overretten med Underdommeren være enig i, at Citanten ikke ved Kvitteringerne, der ikke havde Karakteren af Generalkvitteringer, og som kun kunne antages udfærdigede i Tillid til Rigtigheden af Indstævntes Opgivelse med Hensyn til dette Forhold, hvorom Citanten ikke kunde have fuldstændig Kundskab, kan have fortabt sin Ret til at fremkomme med sine Efterkrav, og det bliver derfor at afgjøre, hvorvidt disse ere berettigede. Citanten paastaar da først, at der for Aaret 1871 endnu tilkommer ham i Provision 20 Rd. 1 Mk. 12 Sk., som Indstævnte urigtig har fratrukket ham i Diskonto for en Vexel, idet han har beregnet Diskontoen til 30 Rd. 1 Mk. 7 Sk., medens han selv kun i Diskonto har betalt 9 Rd. 5 Mk. 11 Sk. Dette Mellemværende hidrører fra noget Klæde, som Citanten havde solgt til en ustævnt Mand med 2 p. c. Rabat, men da Indstævnte paa Grund heraf nægtede at efterkomme Ordren, blev der truffet det Arrangement, at Salget dog skulde staa ved Magt, mod at Citanten forpligtede sig til at godtgjøre ham Diskontoen for den Vexel, som Kjøbereren udstedte. Indstævnte lod derefter Vexlen henligge nogen Tid og fik den først senere diskonteret i en Bank mod en Diskonto af 9 Rd. 5 Mk. 11 Sk., men der kan ikke rejses nogen begrundet Tvivl om, at Meningen med den trufne Overenskomst har været, at Citanten skulde betale Diskontoen af Vexlen fra dens Udstedelsesdag til dens Forfalds dag, og Indstævnte har derfor været berettiget til at fradrage hele Diskontoen, der uimodsagt androg 30 Rd. 1 Mk. 7 Sk.

Hvad dernæst angaar Maaden, hvorpaa Provisionen for 1872—74 skal beregnes, har Citanten til Støtte for sin Paa-stand paaberaabt sig, at der efter Handelskoutume tilkommer Pladsagenten Provision af enhver Omsætning paa Pladsen, uden Hensyn til, om han har gjort Forretningen eller ikke,

men det skjønnes ikke, at der mod Indstævntes Benægtelse er tilvejebragt noget Bevis for en saadan Koutumes Existens, og den vilde i alt Fald ikke kunne komme Citanten tilgode, da det ikke er godtgjort, at denne har været Indstævntes Pladsagent i den Forstand, som Parterne efter Proceduren maa antages at opfatte saadan Stilling.

Det bliver derfor at undersøge, hvorvidt der fra Citantens Side er skaffet Bevis før, at Aftalen har været som af ham paastaaet. — Citanten har ladet optage et Thingsvidne, hvorunder tvende Vidner, der have været ansatte ved Lageret her i Byen, ere afhørte, nemlig Bogholder Andersen og Indstævntes tidligere Bogholder, Grosserer Møller, af hvilke Førstnævnte har forklaret, at det var almindelig omtalt paa Kontoret, at Citanten skulde have 2 p. c. af hele Bruttoomsætningen her i Staden med Undtagelse af hvad der solgtes til Modeweg & Søn — uden Hensyn til, om han havde medvirket til den enkelte Handel eller ikke, og Sidstnævnte, der førte Kontorets Bøger, har udsagt, at Indstævnte selv har givet Vidnet Ordre til, at der skulde godskrives Citanten 2 p. c. af hele Vareomsætningen med Undtagelse af Salgene til oftnævnte Firma, hvorfor Vidnet, som ogsaa førte Provisionskontoen, paa denne tilføjede Alt, forsaavidt det kom til Vidnets Kundskab, men Vidnet kan ikke vide, om der i enkelte Tilfælde skulde være udleveret Varer direkte fra Stampen her til Byen, uden at Expeditionen er gaaet gennem Lageret sammesteds.

Selv om der herved maatte anses tilvejebragt Formodning for, at Aftalen, som dog intet af disse Vidner har paaheørt, har havt det Indhold, som Citanten paastaar, er denne Formodning dog svækket ved, at Vidnernes Forklaring maa taale en betydelig Modifikation. Det er nemlig under Sagens Gang oplyst og ogsaa af Citanten erkjendt, at Indstævnte fra sit Lager paa Stampen tildels direkte har præsteret større Leverancer til offentlige Institutioner her i Staden, og at der ikke er beregnet eller skulde beregnes Provision af saadanne Leverancer. Indstævnte har derhos paavist, at der ikke paa Provisionskontoen i Reskontroen er beregnet Provision af alle Omsætningerne til Private her i Staden. Vel har Citanten herimod indvendt, at dette tildels maa hidrøre fra Unøjagtighed i Bogføringen, men der synes dog ikke tilstrækkelig Grund til at antage dette. Hertil kommer endnu, at Citanten, efter at det fra Indstævntes Side var anført, at der fra Stampen ogsaa direkte solgtes Varer til Kunder her i Byen,

uden at saadan Expedition passerede det kjøbenhavnske **Kontor**, først har benægtet dette, men senere paastaaet, at han i **Indstævntes** Ord havde en **Garanti** for, at der ikke her til **Staden** skulde ske nogen direkte **Omsætning** fra **Stampen**, men naar det saaledes er givet, at der endog, medens **Lageret** havdes i **Kjøbenhavn**, er foregaaet direkte **Omsætninger** fra **Stampen**, have disse ikke kunnet noteres i **Bøgerne** i **Kjøbenhavn**, som de ikke have passeret, og da det ikke er **sandsynligt**, at **Citanten** herom kan have været uvidende, er det klart, at **Citanten** ikke ved blot at kontrollere **Bøgerne** her i **Byen** kunde forvisse sig om, at han fik, hvad der tilkom ham, hvis han ogsaa skulde have **Provision** af **Omsætninger**, som ikke passerede det kjøbenhavnske **Lager**. Efter hvad der saaledes foreligger, skjønnes det ikke, at der er tilvejebragt **Bevis** eller vis **Formodning** for, at **Provisionen** skal beregnes som af **Citanten** paastaaet, og der vil derfor heller ikke kunne blive **Spørgsmaal** om for saa vidt at gjøre **Sagens** **Udfald** afhængigt af **Parts** **Ed**.

Men endog afset fra, at det ikke er lykkedes **Citanten** at tilvejebringe dette **Bevis**, formener denne, at **Indstævnte** alligevel maa dømmes, i det **Mindste** for saa vidt angaar **Provisionen** for **Aaret** 1874, da han ikke har godtgjort, at **Citanten** har faaet **Provision** af **Alt**, hvad der er solgt ved hans **Medvirkning**. Han har nemlig paavist, hvorledes det har været ham selv umuligt at affatte nogen **Provisionsnota**, og idet han saa meget mindre anser sig pligtig at tage ud til **Stampen** for at gennemgaa **Bøgerne**, som **Citantens** **Tilbud** om **Eftersyn** er indskrænket til **Aaret** 1874, og de **Kunders** **Konti**, med hvilke han har havt at gjøre, paastaar han, at der paahviler **Indstævnte** en ubetinget **Forpligtelse** til at producere specificeret **Regnskab**, hvilket ikke kan kontrolleres, uden at der tilvejebringes en specificeret **Fortegnelse** over hele **Omsætningen** overensstemmende med den skete **Provokation**.

Men herved maa bemærkes, at **Citanten** ikke kan gjøre dette gjældende for **Aarene** 1871--73, da han, som uden **Reservation** har modtaget **Beløbene** for disse **Aar**, uden at fordre nogen nærmere **Opgjørelse**, før han meddelte **Kvittering**, ikke nu ved en blot og bar **Benægtelse** af at have faaet, hvad der tilkom ham, kan paaføre **Indstævnte** **Bevisbyrden** herfor.

Hvad derimod angaar **Aaret** 1874, for hvilket **Citanten** ikke har modtaget og kvitteret for **Provisionen**, maatte det

vistnok være Indstævntes Sag at oplyse de Data, hvorefter Provisionen er beregnet, og den Omstændighed, at Citanten ikke udtrykkelig har provoceret ham til Frømlæggelse af en saadan Opgjørelse, kan ikke fritage ham for denne processuelle Pligt; men det skjønnes ikke rettere, end at Indstævnte efter Omstændighederne har fyldstgjort sin Forpligtelse i denne Henseende derved, at han under Processen stadig har tilbudt Citanten at efterse Bøgerne paa Stampen for Aaret 1874 med Hensyn til Kunder, med hvilke Citanten stod i Forbindelse, idet denne i alt Fald ikke særlig har indvendt Noget imod, at denne Adgang kun aabnedes Citanten paa Indstævntes Forretningslokale paa Stampen, men alene indvendt mod Tilbudet, at det kun angik Aaret 1874 og de Kunder, med hvilke Citanten stod i Forbindelse, og Citantens ovenanførte Provokation kan efter det foran Udviklede ikke anses berettiget, da den omfatter Andet end det, hvoraf der efter Rettens Anskuelse tilkommer Citanten Provision.

Men naar saaledes ingen af de af Citanten fremsatte Grunde, hvorpaa han støtter sine Paastande om Dommens Forandring, kan faa nogen Betydning, vil denne, hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger ligeledes maa bifaldes, være at stadfæste, dog at der, da der kun er tilkjendt Citanten 169 Kr., medens Indstævnte selv erkjender at skyldes 169 Kr. 87 Øre, vil være at give Dom for dette Beløb. — Sagens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves. Der foreligger ingen Stempelovertrædelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Beløbet, som Indstævnte, Fabrikant C. F. Carlsen af Stampen, bør betale til Citanten, Grosserer L. Kett, fastsættes til 169 Kr. 87 Øre.

Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1877. Overretsprokurator A. J. C. Kaas som
 executor testamenti i Enkefru A. C.
 Kasses Bo (Selv)

contra

Overretsprokurator A. P. Seidelin (Selv).

En Prioritetshaver, som under Forauktioneringen af en Ejendom havde erklæret, at Kapitalen kunde forblive indestaaende hos en vederhæftig Kjøber, anset at have forbeholdt sig alene at afgjøre, om Kjøberen var vederhæftig.

(Afsagt den 11 Juni 1877).

Under en i forrige Aar paa Foranledning af Østifternes Kreditforening som 1ste Prioritets Panthaver afholdt Tvangsauktion over Ejendommen Matr. Nr. 20 M i Frederiksberg By og Sogn lod Indstævnte, Overretsprokurator A. P. Seidelin, som efter Transport af 29 Decbr. 1873 havde Pant i bemeldte Ejendom ifølge en af Tømmermester N. S. Jørgensen til Entreprenør Christian Nielsen den 18 Juli 1872 udstedt og den 31te s. M. thinglæst Obligation, oprindeligt stor 2000 Rd., til Auktionsprotokollen afgive den Erklæring, at hans efter bemeldte Obligation paa 3die Prioritet indestaaende Kapital, der efter en Obligationen given Paategning skulde afdrages med 250 Rd. halvvaarlig og nu til Rest udgjør 3000 Kr., kunde forblive indestaaende i Ejendommen hos en vederhæftig Kjøber mod ny Obligations Udstedelse, overensstemmende med et ham forevist Koncept.

I Henhold til denne Erklæring har Citanten, Overretsprokurator A. J. C. Kaas, der som executor testamenti i Enkefru A. C. Kasses Bo paa dettes Vegne havde kjøbt Ejendommen ved 5te Auktion og faaet den udlagt til Boet, ved Notarialbeskikkelse af 18 Decbr. f. A. tilbudt Indstævnte dels at betale ham de til sidstafvigte December Termin forfaldne Renter og Afdrag, til Beløb henholdsvis 75 Kr. og 500 Kr., dels for Restbeløbet 2500 Kr. at udstede til ham en Panteobligation overensstemmende med en ham ved samme Lejlighed forelagt Koncept; men da Indstævnte vægrede sig ved at modtage disse Tilbud og fordrede sin Kapital udbetalt, har Citanten efter Stævning af 10 Marts d. A. anlagt nærværende Sag, hvorunder han paastaar Indstævnte tilpligtet under en af Retten bestemt daglig Mulkt at udlevere til ham

i hans ovennævnte Egenskab den anførte Obligation af 18 Juli 1872 i kvitteret Stand til Udslettelse af Pantebogen, imod at Citanten samtidig betaler ham de ved Notarialbeskikkelsen tilbudte Renter og Afdrag og leverer ham i thinglæst Stand uden anden Retsanmærkning, end at bemeldte Obligation endnu henstaar uudslettet i Pantebogen, en af Citanten i ovennævnte hans Egenskab for Restbeløbet, 2500 Kr., udstedt Panteobligation, der er klausuleret overensstemmende med det Indstævnte ved Beskikkelsen forelagte Koncept. — Indstævnte har procederet til Frifindelse, og have begge Parter gjensidig paastaaet sig Sagens Omkostninger tillagte hos hinanden.

Hvad der i denne Sag foreligger Retten til Afgjørelse, er fornemmelig det Spørg-maal, om Indstævnte efter den af ham til Auktionsprotokollen afgivne Erklæring er forpligtet til at lade den omhandlede Restkapital forblive indestaaende i Ejendommen, efter at bemeldte Bo er bleven Ejer af samme. Dette har Indstævnte benægtet, og Retten finder heller ikke, at en saadan Forpligtelse kan paahvile ham. Selv om der nemlig maatte gives Citanten Medhold i — hvad Indstævnte dog ikke har villet erkjende — at Enkefru Kasses Bo maa anses at yde fornøden Garanti for, at Kapitalen vil blive betalt i Overensstemmelse med den tilbudte Obligations Indhold, og at Boet saaledes kunde siges at være en vederhæftig Kjøber, skjønnes dette dog ikke at være tilstrækkeligt til at hjemle Citantens Paastand, da det efter Indholdet af den afgivne Erklæring maa antages, at Indstævnte har villet forbeholde sig selv at afgjøre, om den eventuelle Kjøber var vederhæftig eller ikke, og under denne Forudsætning er det en Selvfølge, at han ikke imod sin Villie kan tvinges til at lade sin Kapital forblive indestaaende i Ejendommen. Herefter vil Indstævntes Paastand om Frifindelse være at tage til Følge, uden at det bliver fornødent at undersøge, hvad han videre har anført til sit Forsvar.

Sagens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve. Det fornødne stemplede Papir er i Sagen forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Overretsprokurator A. P. Seidelin, bør for Tiltale af Citanten, Overretsprokurator A. J. C. Kaas som executor testamenti i Enkefru A. C. Kasses Bo, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

A. S. Nr. ²⁹⁸
1877.

Prokurator Hvalsøe Aktor

contra

de Tiltalte Slagter Niels Peder Nielsen
Saabye og Hestehandler Carl Christian
Rasmussen (Def. Prok. Jacobsen).

Strfl. § 251 jfr. § 52 anvendt mod en Tiltalt, der ved en Anden havde faaet en Hest solgt under Foregivende for Kjøberen, at den var fejlfri, skjøndt den led af en meget betydelig Svaghed. — Frifindelse ifølge Strfl. § 147, da Tiltalte havde havt Grund til at anse sig for Inkvisit.

(Afsagt den 12 Juni 1877).

Under nærværende, fra Fuglse Herreds Extraret hertil indankede Sag, tiltales Slagter Niels Peder Nielsen Saabye for Bedrageri og Hestehandler Carl Christian Rasmussen for Meddelagtighed heri eller i alt Fald Forsøg derpaa samt for falsk Forklaring for Retten.

Sigtelsen imod Tiltalte Slagter Saabye gaar ud paa, at han, der paa Efteraarsmarkedet i Rødby den 20 Oktober f. A. havde mod en Lam tilhørende Hest, der efter hans Paastand stod ham i 160 Kr., og en kontant Betaling af 20 Kr. tilbyttet sig en skimlet Plag, 2¹/₂ Aar gammel — hvilken Plag kort iforvejen, uden at dette var Tiltalte bekjendt, da han tilbyttede sig den, var solgt paa Markedet for 30 Kr., da den led af en Fejl i Krydset, saa at den havde Vanskelighed ved at gaa og ikke kunde rejse sig selv i Stalden — har, efter hvad han har vedgaaet, og hvad stemmer med det iøvrigt Oplyste, da han senere ved at prøve Plagen opdagede dens Fejl og saa, at den var ubrugelig for ham, aftalt med den for Underretten medtiltalte Hestehandler Hansen eller Bertelsen, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret, at denne, som iøvrigt var den, der havde bortbyttet Plagen til Tiltalte, men uden at gjøre ham opmærksom paa dens Fejl, som Bertelsen kjendte, skulde, for at Tiltalte kunde slippe fri for Tab ved denne Handel, sælge Plagen for ham saaledes, at Bertelsen skulde udgive sig for Ejer af Plagen, hvorved Tiltalte tænkte at fri sig selv for Ansvar, og, skjøndt det ikke udtrykkelig blev omtalt, var det dog Tiltaltes Mening, og saaledes blev den ogsaa opfattet af Bertelsen, at denne ved at sælge Plagen skulde søge at skjule dens Fejl.

Bertelsen, der senere af Tiltalte fik 20 Kr. for sin Ulejlighed, bortbyttede derefter Plagen til Murer Mortensen mod en denne tilhørende Hest, der under Sagen er vurderet til 500 Kr., saaledes at Mortensen fik 50 Kr. i Bytte, ved hvilken Lejlighed Bertelsen udgav sig for Ejer af Plagen, opgav dens Alder til 3 Aar, og at den stod ham i 600 Kr., ligesom han under forskellige Paaskud søgte at forhindre Mortensen i nærmere at undersøge Plagen — hvad denne dog, hvis han havde insisteret herpaa, maa antages at have kunnet, og vilde han da upaatvivlelig strax have opdaget Fejlen, der maa antages at have været aldeles synlig — hvorhos han gjentagende erklærede Plagen fri for alle Fejl.

Tiltalte Saabye, der har nægtet at have været tilstede ved Begyndelsen af denne Handel, har derimod vedgaaet senere tilfældig at være kommen tilstede under Handelen, og da at have paahørt, at Bertelsen udgav sig for Ejer af Plagen, og at han gjentagende forsikrede, at den var uden alle Fejl, hvad Tiltalte vel ikke bekræftede, men heller ikke modsigde, ligesom han fremdeles søgte at skjule, at Plagen tilhørte ham, hvorfor han dels udtrykkelig omtalte Plagen, som han derhos roste for Mortensen, som tilhørende Bertelsen, dels gav det Udseende af, at han stillede sig paa Mortensens Side, idet han ytrede, at Bertelsen nok kunde taale at give Noget til Bytte paa Handelen, ligesom han endelig, da Handelen var afsluttet, paa Skrømt laante Bertelsen de 50 Kr., Mortensen skulde have i Bytte.

Efter at Undersøgelsen i nærværende Sag var begyndt, er imidlertid Handelen bleven ophævet, saaledes at Mortensen har faaet sin Hest tilbage.

For det ovennævnte Forhold vil Tiltalte Saabye, der er født den 28 December 1845 og ikke tidligere findes straffet, være at anse efter Straffelovens § 251 jfr. § 52, og findes Straffen ved Underrettsdommen passende fastsat til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage.

Forsaavidt Tiltalte Rasmussen er sigtet for falsk Forklaring for Retten, har han vedgaaet, hvad stemmer med det iøvrigt Oplyste, at den af ham i Forhøret den 21 Oktober f. A. under Eds Tilbud afgivne Forklaring, at Tiltalte Saabye havde budt ham 5 Rd., naar han vilde fortie Plagens Fejl, hvad han dog ikke lovede Saabye, er urigtig, idet Sandheden er, at Tiltalte har tilbudt Saabye mod en Douceur af 5 Rd. — som han imidlertid ikke fik, hvorfor han ogsaa senere gjorde Mortensen opmærksom paa Plagens Fejl — at ville

faa Byttehandelen til at staa, hvorved Tiltalte dog, efter hvad der iøvrigt foreligger, kun kan antages at have ment, at han vilde tie stille med Plagens Fejl.

Som Motiv til denne urigtige Forklaring har Tiltalte imidlertid angivet, at han frygtede for at blive inddragen under Sagen og paadrage sig Ansvar for at have villet støtte den indgaaede bedrageriske Handel, dersom han forklarede den fulde Sandhed, og da denne Frygt har vist sig ikke at have været ubegrundet, idet han efter denne Tilstaaelse er bleven tiltalt her under Sagen for Meddelagtighed i Bedrageri, og han saaledes har havt gyldig Anledning til at be-
tragte sig som Inkvisit, da han afgav Forklaringen i Forhøret den 21 Oktober f. A., vil han, der er født den 21 August 1845 og ikke tidligere findes kriminaliter straffet, i Henhold til Straffelovens § 147, ikke kunne straffes for falsk Forklaring for Retten, og da han heller ikke iøvrigt ved det af ham vedgaaede Forhold findes at have gjort sig skyldig i nogen strafbar Meddelagtighed i Bedrageri eller Forsøg derpaa, vil han i det Hele være at frifinde for Aktors Tiltale i denne Sag.

Overensstemmende hermed vil Underretsdommen, der har anset Tiltalte Saabye efter Straffelovens § 251 og Tiltalte Rasmussen efter samme Lovs §§ 146 og 251 jfr. §§ 45 og 55, hver med 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, være at stadfæste for Førstnævntes Vedkommende, men at forandre for Rasmussens Vedkommende, hvorimod den, forsaavidt paaanket er, vil være at stadfæste i Henseende til Aktionens Omkostninger, der rettelig ere paalagte de Tiltalte, hvorhos de, hver med Halvdelen, ville have at udrede i Salarium til Aktor og Defensor for Overretten 15 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Hestehandler Carl Christian Rasmussen, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til den Tiltalte Slagter Niels Peter Nielsen Saabye idømte Straf samt til Aktionens Omkostninger bør Underretsdommen, forsaavidt paaanket er, ved Magt at stande.

I Salær til Prokuratorerne Hvalsøe og Jacobsen for Overretten betale de Tiltalte hver med Halvdelen 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ²²¹/₁₈₇₇. Grosserer C. M. Holm (Adv. Hindenburg)
contra
Tømmermester P. J. Beyer (Prok. William
Jørgensen).

En Panteobligation anset forfalden ifølge Bestemmelsen om Paadragelse af Renterestancer af forud prioriterede Kapitaler, uanset at den bedre prioriterede Kreditor havde givet Debitor Henstand med Rentebetalingen.

(Afsagt den 18 Juni 1877).

I en af Indstævnte, Tømmermester P. J. Beyer, under 20 Novbr. 1875 til Cand. jur. Jørgensen udstedt og af denne den 3 Februar f. A. til Citanten, Grosserer C. M. Holm, transporteret Obligation, stor 6000 Kr., med Pant i Ejendommen Matr. Nr. 833 i udenbys Klædebo Kvarter næstefter forskjellige tidligere Prioriteter — derunder en større Prioritet til Landmandsbanken — er det blandt Andet bestemt, at saafremt Udstederen skulde paadrage Pantet Restance af Skatter og Afgifter, af Renter eller Afdrag paa nogen Prioritet, skal Kapitalen strax og uden Opsigelse være forfalden til skadesløs Betaling.

I Henhold til denne Bestemmelse har Citanten under Anbringende af, at Indstævnte har undladt at betale Renter af den ommeldte Prioritet til Landmandsbanken, søgt Indstævnte tilpligtet at indfri den nævnte Obligation ved at betale sammes Restbeløb 5600 Kr. med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 11 Decbr. f. A. til Forligsklagens Dato den 9 Marts d. A. og 6 p. c. p. a. fra sidstnævnte Dato til Betaling sker, samt denne Sags Omkostninger skadesløst. Indstævnte har paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale i Sagen og sig hos ham tillagt Søgsmaalets Omkostninger med et klækkeligt Beløb, idet han vel har erkjendt, at Renten af Prioriteten til Landmandsbanken ikke er bleven betalt til den oprindelig fastsatte Tid, men derhos har gjort gjældende, at der desuagtet ikke kan siges at være paadraget Pantet nogen „Restance“ af Renter, da Udsættelsen med Rentens Betaling er sket efter Overenskomst med Landmandsbanken, samt at Citanten i alt Fald i sin Tid uden noget Forbehold har billiget denne Overenskomst og derved maa have afskaaret sig fra af den nævnte Grund at paastaa Obligationen betragtet som forfalden.

Det kan imidlertid ikke betvivles, at den omspurgte Bestemmelse maa gjælde i ethvert Tilfælde, hvor Renten af en tidligere Prioritet ikke betales i rette Tid, hvad enten det har sin Grund i en kontraktstridig Førsemmelse fra Debitors Side eller i en imellem ham og vedkommende Prioritetshaver truffen Overenskomst. Ligesom nemlig begge Tilfælde have ganske den samme Betydning for Obligationsejeren, og Debitor derfor i alt Fald overfor ham ogsaa i sidste Tilfælde maa kunne betegnes som Restancedrager, saaledes viser Bestemmelsens samlede Indhold klart, at det ikke kan have været Meningen med Benyttelsen af Ordet „Restance“, der naturlig maatte frembyde sig af Hensyn til Forbindelsen med de umiddelbart paafølgende Ord „Skatter og Afgifter“, at begrænse Bestemmelsen som af Indstævnte paastaaet, idet Ordet ogsaa refererer sig til „Afdrag“, med Hensyn til hvilke det vilde være aldeles uantageligt, at Obligationsejeren skulde være pligtig at finde sig i vilkaarlige Udsættelser, naar kun vedkommende Prioritetshaver dertil gav sit Minde. — Da Indstævnte nu ej heller mod Citantens Benægtelse har godtgjort, at denne skulde have samtykket i den omhandlede Overenskomst med Banken, findes Citantens Paastand i det Hele at maatte tages til Følge, dog saaledes at Betalingens Erlæggelse betinges af, at Obligationen med den samme paa tegnede Transport ekstraderes i kvitteret Stand.

— — — Iøvrigt foreligger der ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Imod Extradition af den ovennævnte Obligation med paategnet Transport i kvitteret Stand bør Indstævnte, Tømmermester P. J. Beyer, til Citanten, Grosserer C. M. Holm, betale de paastævnte 5600 Kr. med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra den 11 Decbr. f. A. til den 9 Marts d. A. og 6 p. c. p. a. fra sidstnævnte Dato til Betaling sker.

Saa betaler Indstævnte og til Citanten denne Sags Omkostninger skadesløst. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. — — — — —

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret
af
O. J. Levison.
Højesteretsagfører.

Nr. 64 og 65.

Den 13 Oktober.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse)

A. S. Nr. $\frac{286}{1877}$. Overauditor Prokurator Wolff Aktor
contra
Arrestanten Rasmus Ibsen (Def. Prok.
Lange).

Strfl. § 243 anset uanvendelig i et Tilfælde, hvor en Overfalden for at undgaa yderligere Vold først af egen Drift betalte Voldsmanden Penge og derpaa efter dennes Begjæring gav ham et mundtligt Løfte om flere Penge en anden Gang; Strfl. § 210 anvendt for det sidst nævnte Forhold.

(Afsagt den 19 Juni 1877).

I nærværende fra Musse Herreds Extraret til Overretten indankede Sag tiltales Arrestanten Rasmus Ibsen for Vold og Røveri.

Ved Arrestantens egen med hvad der iøvrigt er fremkommet stemmende Tilstaaelse er det oplyst, at da han den 23 Februar d. A. Kl. omtrent 5 om Eftermiddagen paa Vejen mellem Guldborg og Kalø traf Høker Winther, der kom kjørende i sin Vogn, og til hvem Arrestanten bar Nag, fordi han mente for 8 à 9 Aar siden i et Pengeanliggende at være bleven forurettet af ham, standsede han Winther for at komme i Klammeri med ham og derved faa Lejlighed til, hvad der var hans egentlige Hensigt, at gjennemprygge ham. I dette

Øjemed trak han Winther ned af Vognen, kastede sig oven paa ham paa Landevejen og bibragte ham med knyttet Næve flere Slag paa Panden og i den ene Tinding, der hovnede. Om Arrestanten — saaledes som det af Winther er forklaret, ved samme Lejlighed truede med enten nu eller en anden Gang at ville slaa ham ihjel, har ikke tilfulde kunnet oplyses; Arrestanten vil ikke kunne erindre det, men har dog ikke bestemt turdet nægte at have brugt saadan Udtalelse. Derimod er det fremdeles oplyst, at Winther i sin Angst under Overfaldet tilbød Arrestanten de Penge, han havde hos sig, nemlig 2 Kr. 50 Øre, og at Arrestanten modtog dem, men, sørgelig over at han ikke fik flere Penge, erklærede, at han ikke hermed vilde lade sig nøje og forlangte for at ville lade Winther slippe, flere af ham en anden Gang, hvilket Winther lovede og da fik Lov at kjøre videre. Arrestanten har iøvrigt vedholdende benægtet, at han, da han overfaldt Winther, havde til Hensigt at røve eller afpresse ham Penge og paastaet, at han først tænkte paa at faa Penge af denne, da han tilbød ham saadanne for at slippe. Winther har frafaldet Krav paa Erstatning for de af ham til Arrestanten under Overfaldet udleverede Penge.

Efter hvad der i Sagen foreligger, findes den Winther ved den nævnte Lejlighed tilføjede Overlast ikke at have været af den Beskaffenhed, at Straffelovens § 203 herpaa kan anvendes, idet det navnlig ikke er bevist, at noget Saar er bibragt ham, og da Arrestantens Forhold i denne Henseende saaledes henhører under bemeldte Lovs § 200, vil Arrestanten ikke under nærværende Sag herfor kunne idømmes Straf. — Det af Arrestanten udviste Forhold ved under de stedfindende Omstændigheder at affordre Winther Løfte om flere Penge, findes at maatte blive at henhøre under Straffelovens § 210, idet § 243 efter dens Ord ikke skjønnes at kunne anvendes, hvor Aftvingen af et kun mundligt Løfte om Penge har fundet Sted.

Arrestanten, der er født den 15 April 1833 og ved Musse Herreds Extraretsdom af 11 Januar 1868 for Tyveri er straffet med 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, vil altsaa være at anse med Straf efter fornævnte § 210, hvilken Straf efter Omstændighederne findes at burde bestemmes til 1 Aars Forbedringshusarbejde. Den indankede, den 14 April sidstleden afsagte Underrettsdom, hvorved Arrestanten er anset i Henhold til Straffelovens §§ 203 og 243 med 2 Aars Strafarbejde, vil altsaa for saa vidt være at

forandre, hvorimod den, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger billiges, i saa Henseende vil være at stadfæste. I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten vil Arrestanten derhos have at betale 15 Kr. til hver. Behandlingen i 1ste Instans saavel som den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Arrestanten Rasmus Ibsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne, Overauditer Wolff og Lange, betaler Arrestanten 15 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1878. Intendant ved Flaadens Proviantmagasin
Hugo Jonsen (Højesteretssagf. Oct.
Hansen)

contra

Grosserer Philip W. Heyman (Højesteretssagf. Levison).

Anset for en strafbar Injurie mod en Intendant, som i Embeds Medfør skulde bedømme Leverancer af Fødevarer, i en Besværing over ham til vedkommende Ministerium at erklære ham aldeles udygtig til at bedømme Smør. — Spørgsmaal om Grundsætningen i Fr. 19 Maj 1741 § 9 kunde komme til Anvendelse. — Mulkt for unødigt Trætte ex officio idømt en Part, der aldeles var udebleven fra Forligsprøven.

(Afsagt den 25 Juni 1877).

Efter meddelt fri Proces paataler Citanten, Intendant ved Flaadens Proviantmagasin Hugo Jonsen under nærværende Sag de for ham fornærmelige Udtalelser, der skulle indeholdes i en af Indstævnte, Grosserer Philip W. Heyman, til Marineministeriet indsendt Skrivelse af 28 Oktober 1875. Denne begynder med, at Indstævnte som Leverandør af et

Parti Smør til bemeldte Ministerium i den nærmest forudgaaende Tid har været udsat for en saadan Behandling, at han ikke kan undlade at paatale Sagen, dels fordi han anser det for sin Pligt at gjøre Sit til, at Andre ikke skulle blive udsatte for en lignende Medfart, dels fordi han som Statsborger og Skatteyder har Interesse i, at Staten ikke ved sine underordnede Embedsmænds Udygtighed og Vilkaarlighed kommer til at lide store pekuniære Tab. Derefter berettes det med Indstævnte indtrufne Tilfælde, som i det Væsentlige bestaar deri, at han i Henhold til en fra Ministeriet til ham rettet Forespørgsel, om han under Værftets Besigtigelse vilde levere 12,000 Pd. hermetisk pakket Smør til Marinens Brug, havde svaret bekræftende med Opgivelse af Priserne for de forskjellige Sorter, at hans Tilbud antoges, at man derefter enedes om, at han skulde indsende 10 Prøvedaaser, og, naar disse bleve antagne, selve Partiet leveres overensstemmende med Prøven, at Indstævntes første 10 Prøvedaaser bleve kasserede af vedkommende Departement, at Indstævnte derefter leverede 10 andre, der bleve antagne den 5 August 1875, at han derefter til Opfyldelse af sin Præstation leverede 300 Daaser, som den 20de s. M. bleve antagne, men at han, da han ikke saa' sig istand til at skaffe mere af samme Vare som det først leverede, besluttede sig til at levere Restpartiet, 170 Daaser, i en efter hans Paastand langt bedre og langt dyrere Vare, at dette Parti imidlertid ved Besigtigelsesforretningen af 22 Septbr. f. A. blev kasseret af Citanten med den Begrundelse, at Partiet var langt ringere end den d. 5 August antagne Prøve og saa langt fra at være rent, godt og sundt Græssmør, at Citanten ikke tog i Betænkning at kalde det et sammenblandet fiddet Stof af allerusleste Kvalitet, at Indstævnte protesterede mod denne Kassation og efter nogen Forhandling enedes med Ministeriet om, at Spørgsmaalet om Partiets Antagelse eller Kassation skulde afgjøres ved Skjøn af uvillige Mænd, samt at det, efter at Skjønnen var gaaet Ministeriet imod, ligeledes ved et Overskjøn blev antaget, at Partiet var af ikke ringere Kvalitet end Prøven. Efter denne Beretning —, hvis Rigtighed i det Væsentlige maa anses for at være in confesso under Sagen — gaar Indstævnte over til de Bemærkninger, som Citanten paataler som fornærmelige for sig. Det hedder nemlig videre i Skrivelsen: „Denne aldeles urigtige Bedømmelse skyldes Hr. Hugo Jonsens Vilkaarlighed og fuldstændige Mangel paa Evne til at bedømme Smør. Vilkaarlighed har

Hr. Jonsen udvist derved, at han ved de 2 af ham afholdte Besigtigelsesforretninger, altsaa baade da han antog de 300 Daaser, og da han kasserede Restpartiet, under hvilke Forretninger jeg havde ladet give Møde, aldeles ikke har havt nogen Prøvedaase aabnet, hvilket selvfølgelig var aldeles nødvendigt, naar man skulde sammenholde Partierne med den antagne Prøve; en virkelig Sammenligning har altsaa slet ikke fundet Sted. Selve Skjønnsforretningerne afgive tilstrækkelig Bevis for Hr. Hugo Jonsens fuldstændige Udygtighed til at bedømme Artiklen Smør. Det er desuden ikke første Gang, at jeg ved Leverance til Marineministeriet har lidt en saadan Medfart fra Hr. Hugo Jonsens Side.“ Senere i Skrivelsen fortsætter Indstævnte saaledes: „Hvad jeg her vil paatale, er, at man lader Hr. Hugo Jonsen bedømme de til Orlogsværftet leverede Varer og saaledes benytter en Dommer, der er fuldstændig ukyndig i det, han skal dømme om.“ Det siges lidt nedenfor: „Jeg formener, at det ikke oftere bør overlades Intendant Jonsen at bedømme Leverancer, da han aldeles mangler de Kundskaber, som maa fordres af den Mand, som skal udføre det nævnte ansvarsfulde Hverv. Hr. Jonsens Virksomhed som Bedømmer er i høj Grad til Skade saavel for Staten som for Leverandørerne.“ Og derefter hedder det kort efter: „Det kan alene bidrage til at svække Respekten for Autoriteterne og Tilliden til dem, naar Ukyndighed og Vilkaarlighed sættes paa Dommersædet.“ Idet Indstævnte derefter fraraader Ministeriet at optage den Bestemmelse i Licitationskonditionerne, at Orlogsværftets Bedømmelse skal være endelig afgjørende, saa at Leverandørerne ikke kunne paa kalde Skjøn, udtaler han: „Paa Grund af hans (Citantens) Ukyndighed sættes herved Leverandørernes Velfærd paa Spil. Det vil da snart komme dertil, at de Handlende, af Frygt for at blive Offre for Udygtighed og Vilkaarlighed, ville afholde sig fra at kontrahere med Marineministeriet, eftersom det vil bero paa et Lykketraf, om en kontraktmæssig Vare bliver antaget eller ikke.“

De citerede Ytringer paastaar Citanten mortificerede og Indstævnte derfor anset med Straf efter almindelig borgerlig Straffelovs §§ 215 og 217 jfr. § 101 samt tilpligtet at udrede Omkostningerne efter Reglerne for beneficerede Sager. Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Denne sin Frifindelsespaastand har Indstævnte navnlig søgt at støtte dels derpaa, at de fremhævede Ytringer for-

mentlig ikke skulle være ærefornærmende for Citanten, idet det navnlig ikke kunde nedsætte Nogens Ære, at han ikke forstod sig paa Smør, dels paa *exceptio veritatis convicii*, dels paa, at han i alt Fald har havt saa meget for sig, at han maa være ansvarsfri, naar henses til, at Udtalelserne ikke ere fremsatte i en offentliggjort Artikel, men i en til Citantens Foresatte rettet Klage, ved hvilken Indstævnte alene har villet værne om sit eget og Almenhedens Tarv, dels endelig paa, at Citanten i sin over Indstævntes Klage til Ministeriet afgivne Erklæring efter Indstævntes Formening har udslynget langt mere graverende og tilmed usande Sigtelser mod Indstævnte, saa at dennes Frifindelse har Hjemmel i Straffelovens § 219.

Ingen af disse Indstævntes Indsigelser vil imidlertid kunne tages til Følge. Ligesom det er indlysende, at Beskyldningen for Vilkaarlighed i Embedsforøelse er ærekrænkende, saaledes kan der heller ikke være Tvivl om, at det vilde være nedsættende for Citantens Ære, om der med Føje kunde i saa skarpe Udtryk og i saa høj en Grad som i Indstævntes Skrivelse tillægges ham fuldstændig Ukyndighed i Noget, der maa anses for at være en væsentlig Del af hans Embedsgjerning. — Heller ikke er det lykkedes Indstævnte at godtgjøre Beskyldningernes Sandhed. De Data, paa hvilke Sigtelsen for Vilkaarlighed i Skrivelsen ere støttede, ere, efter hvad der er tilstrækkelig oplyst og tildels ogsaa under Proceduren erkjendt af Indstævnte, urigtige, og, forsaavidt Indstævnte har fremdraget andre Data, der skulle vise Citantens Vilkaarlighed, da kunne disse ikke siges at indeholde nogen Vilkaarlighed. Citantens Ukyndighed har Indstævnte ment tilstrækkelig godtgjort ved det Udfald, Skjønforretningerne fik; men det er indlysende, at, medens disse Forretninger maa være afgjørende med Hensyn til det, som de ifølge Overenskomsten imellem Indstævnte og Ministeriet skulde afgjøre, kan der ikke tillægges dem den Betydning at bevise, at en modstaaende Mening skulde være aldeles urigtig, saa meget mindre som den senere med Hensyn til Partiet vundne Erfaring synes at have stadfæstet Citantens Anskuelse over dets Uanvendelighed til det Brug, for hvilket det var bestemt, ligesom det endelig er klart, at der ikke af dette enestaaende Faktum kunde uddrages en saa almindelig Slutning om Citantens Ukyndighed i denne Retning.

Naar Indstævnte dernæst har anført, at den Omstændighed at hans Udtalelser alene ere fremkomne i en Klage til

rette Vedkommende, i Henhold til Grundsætningerne i Fr. 19 Maj 1741 § 9 maatte fritage ham for, at føre et strengt Bevis og medføre hans Frifindelse, naar han blot havde nogen Grund til sine Udtalelser, da vil der heller ikke heri kunne gives ham Medhold, eftersom hans Udtalelser, der navnlig indeholde almindelige Domme over Citanten, gaa langt ud over, hvad der kunde være nødvendigt til at værne om Indstævntes Tarv og fremme det af ham tilsigtede Formaal i Almenhedens Tjeneste.

Da det nu endelig ikke med Føje kan paastaas, at Citantens Erklæring indeholder Angreb paa Indstævnte, der vare unødvendige for at værges Citanten mod de imod ham fremsættede Beskyldninger, vil heller ikke den paa Straffelovens § 219 støttede Frifindelsesgrund kunne bifaldes.

Som Følge heraf ville de ovennævnte Udladelser være at mortificere og Indstævnte derfor være at anse efter Strfl. § 217 med en Statskassen tilfaldende Bøde, der bestemmes til 200 Kr. med subsidiær Straf af simpelt Fængsel i 20 Dage.

Derhos vil Indstævnte have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, hvorved bemærkes, at der ikke bliver Spørgsmaal om Sagførersalær, da Citanten har ladet møde ved en engageret Sagfører. Da Indstævnte derhos hverken har mødt eller ladet møde under den befalede Forligsmægling, vil han ikke kunne undgaa for unødigt Trætte at betale en Bøde til Justitskassen, der fastsættes til 20 Kr., thi vel er hans Anbringende om ikke at have faaet Kundskab om Indkaldelsen til Forligskommissionen før efter Mødetiden ikke modsagt af Citanten, men der er for dette Punkt, som ex officio skal paases af Retten, ikke tilvejebragt Bevis eller vakt nogen Sandsynlighed.

Derimod findes der ikke tilstrækkelig Anledning til, saaledes som af hver især af Parterne paastaat at mortificere og idømme Mulkt for forskellige under Proceduren fremkomne Udladelser fra hver af Siderne.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

De ovenfor som fornærmelige for Citanten, Intendant ved Flaadens Proviantmagasin Hugo Jonsen, betegnede Udladelser i den af Indstævnte, Grosserer Philip W. Heyman, til Marineministeriet indgivne Skrivelse af 28 Oktober 1875 bør døde og magtesløse at være, og bør Indstævnte til Statskassen bøde 200 Kr. og, i Mangel af denne Bødes fulde Be-

taling hensættes i simpelt Fængsel i 20 Dage. Saa bør Indstævnte og udrede de Retsgebyrer og det Skriversalarium, som skulde have været erlagt, og erstatte det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt, hvis Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret og til Justitskassen bøde 20 Kr.

Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{587}{1878}$. Gaardejer P. S. Lemche (Prok. Sinding)

contra

Det Sjællandske Jernbaneselskab (Prok. Schack).

Spørgsmaal om Betydningen af nogle formentlige Uregelmæssigheder ved Expropriation af Jord til de sjællandske Jernbaner. Nogle Modifikationer i den i Fr. 5 Marts 1845 foreskrevne Fremgangsmaade billigede, da ikke en ny Banelinie skulde anlægges, men kun en bestaaende enkeltsporet Bane udvides ved Anbringelse af et dobbelt Spor.

(Afsagt den 25 Juni 1877).

Efter at der under 19 November 1875 var meddelt det Sjællandske Jernbaneselskab allerhøjeste Koncession paa Anlæg og Drift af et dobbelt Spor paa Banen fra Hellerup til Klampenborg, og efter at den til Besigtelse og Expropriation i Fr. af 5 Marts 1845 § 5 anordnede Kommission var udnevnt, foretoges den 14 Januar 1876 Besigtigelse og Expropriation for Gjentofte Sogn, derunder for Citanten P. S. Lemches Ejendom Nordre Onsgaard, hvorfra fordredes afstaaet c. 2570 Kvadratalen Jord. Citanten, der ved Mødet ingen Indsigelse gjorde mod bemeldte Jords Afstaaelse, forlangte derimod paa Grund af denne Expropriation en Vej udlagt, og da dette Forlangende af Kommissionen nægtedes, henvises, — eftersom Forlig ikke kunde opnaaes, — Spørgsmaalet om Erstatningen i Anledning af Expropriationen for

Citantens Ejendoms Vedkommende til Afgjørelse ved Taxation. Ved et Møde den 12 April næstefter tog Kommissionen paa særlig Begjæring fra Citantens Side hans Forlangende om Vejs Udlæggelse paa ny under Overvejelse, men kom til samme Resultat som tidligere. Den 19 Juni s. A. ansatte Taxationskommissionen den Citanten tilkommende Erstatning til 2700 Kr.

Da nu Spørgsmaalet om Vejens Udlæggelse saaledes har fundet sin endelige Afgjørelse ved Expropriationskommissionens Resolution, cfr. Fr. af 5 Marts 1845 § 5 in fine, og følgelig ikke vilde kunne forelægges Domstolene, har Citanten rettet nærværende Søgmaal paa, at det indstævnte Selskab og navnlig Besigtelses- og Expropriationskommissionen ved den in casu brugte Fremgangsmaade i flere Henseender skulle have undladt at iagttage de i Lovgivningen, in specie Fr. af 5 Marts 1845, med Hensyn til Expropriation af Jord til Jernbaner foreskrevne Regler, og gaar Citantens Paastand her i Sagen derfor ud paa:

1) at Besigtelses- og Expropriationsforretningerne af 14 Januar og 12 April 1876 kjendes ugyldige at være, forsaavidt angaar de for hans Ejendoms Vedkommende tagne Bestemmelser,

2) at det indstævnte Selskab tilpligtes under en daglig Mulkt: a) at fravige det ovennævnte, fra hans Ejendom, Onsgaarden, indtagne Jordstykke; b) at flytte Hegnet tilbage paa dets tidligere Plads; c) at aflevere det paagjældende Areal i samme Stand, som før det toges i Besiddelse af Selskabet,

3) at Selskabet endvidere tilpligtes at erstatte Citanten efter uvillige Mænds Skjøn det Tab, han har lidt og fremtidig lider, og som er foranlediget ved Afsavn af Jordstykket, samt at betale ham Sagens Omkostninger skadesløst.

Det indstævnte Selskab har paastaaet sig frifundet og tillagt Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, hvorhos Selskabet for det Tilfælde, at Forretningen for Citantens Vedkommende skulde kjendes ugyldig, subsidiært protesterer mod Citantens Paastande under forestaaende Nr. 2, idet Jordstykket formentlig i alt Fald maatte kunne bevares for Selskabet ved en ny lovlig Expropriationsforretning.

Som Mangler og Urigtigheder ved den brugte Fremgangsmaade, der efter Citantens Formening skulle finde Sted, og som antages at maatte bevirke, at Forretningerne af 14 Januar og 12 April 1876 kjendtes ugyldige, har Citanten fremhævet:

- 1) at Besigtigelsesforretningen og Expropriationsforretningen tværtimod Bestemmelserne i Fr. af 5 Marts 1845 §§ 5, 7 og 8 ere foretagne paa én og samme Dag.

Men hertil maa bemærkes, at Forordningen vel forudsætter som det Almindelige, at disse Forretninger foretages til forskellige Tider, men Forordningen har herved utvivlsomt havt for Øje nye Baners Anlæg og nye Baneliniers Afsættelse, hvorimod der in casu ikke er Tale om at udstikke en ny Banelinie, men kun til Siden at udvide den alt eksisterende Linie til Brug for Anlæggelse af et Dobbeltspor. Under disse Omstændigheder, — og naar tillige henses til, at Indenrigsministeriet alt den 20 Decbr. 1875 havde approberet de Planer og Kort, hvorpaa Linien er afsat med Angivelse af den Bredde, den skal have, og af den Side af Banen, hvor Udvidelsen skal foretages, — skjønnes det: at Kommissionen har foretaget Besigtelsen og Expropriationen paa samme Dag, — ikke at kunne vitiere de afholdte Forretninger.

- 2) at den allerhøjeste Koncession til Dobbeltsporet ikke er bleven produceret under Forretningen.

Men dette findes saa meget mindre at have været fornødent, som Koncessionen findes indrykket i Lovtidende for 1875.

- 3) at Legitimation for, at Kommissionen bestod af de angivne Medlemmer, ikke blev fremlagt ved Mødet den 14 Januar.

Men ogsaa dette skjønnes at have været uforløst, aldenstund der ikke under Mødet fra Nogens Side fremsattes Tvivl om Medlemmernes Kompetence.

- 4) at der ikke er sket behørig Tilsigelse til Møderne, og at Varslet til Mødet den 12 April kun har været 4 Dage istedet 8 Dage efter Forordningens § 9.

Da det imidlertid under Sagen er oplyst, at der om Mødet den 14 Januar har været indrykket Bekjendtgørelse i Berlingske Avis, at Forkyndelse er sket ved Sognestævne og desuden specielt for Citanten den 6 Januar ved Stævningsmændene, er Citantens Indsigelse i saa Henseende ugrundet. Til Mødet den 12 April skjønnes ikke 8 Dages Varsel at have været fornødent; thi dels afholdtes dette, for Citantens Vedkommende ekstraordinære, Møde ifølge hans egen Begjæring, og dels var det i alt Fald kun at betragte som et Kontinuationsmøde. Men hertil kommer, at Citanten personlig gav Møde saavel den 14 Januar som den 12 April

uden at gjøre nogen Indsigelse med Hensyn til Tilsigelsen eller Varslet.

5) at Forlig ikke i Medfør af Bestemmelserne i Fr.'s § 9 er behørigt forsøgt.

Ved Fremlæggelsen af Udskriften af Besigtigelses- og Expropriationsprotokollen er det oplyst, at denne Anke er ugrundet.

6) at det ene af Kommissionens Medlemmer ikke deltog i Besigtigelsen af Banelinien, men dog afgav sin Stemme, navnlig for, at Citanteu ikke kunde bevilges det prætenderede Udlæg af Vej.

Hertil maa bemærkes, at da bemeldte Medlem har afgivet sin Stemme, maa det antages, at han har været bekendt med Lokalteterne, uagtet han ikke samtidig med de øvrige Medlemmer — efter hvad der foreligger — passerede Linien den 14 Januar i Strækningen mellem Hellerup og Charlottenlund. Men derhos skal det fremhæves som afgjørende, at samme Medlem deltog paany i Afgjørelsen om Vejen ved Mødet den 12 April, med Hensyn til hvilket Protokollen udtrykkelig indeholder, at Kommissionen paany havde taget de lokale Forhold i Ojesyn, og Citanten har ogsaa selv under Proceduren erkjendt, at Besigtigelsen bemeldte Dag foretoges af samtlige Kommissionsmedlemmer.

7) at den paagjældende Landinspektør ikke var tilstede ved Mødet den 12 April.

Dette var uforment, eftersom den Ingeniørofficer, der havde besørget Liniens Afsætning, var tilstede efter Forskriften i Forordningens § 5.

8) at der ikke ved Mødet den 14 Januar af Kommissionen blev afgivet noget formeligt Dekret om, at Expropriationen skete.

Da det imidlertid i Protokollen udtrykkeligt hedder: „Kommissionen besigtigede den ny Sporlinie og exproprierede de til Anlægget rekvirerede Arealer“, og Protokollen derhos, efter at Sagen var afgjort for Kjøbenhavns Kommunes og en større Lodsejers Vedkommende, indeholder, at „Forretningen fortsattes derefter i Gjentofte Sogn“, er det allerede heraf klart, at Expropriationen er dekretet ogsaa for Citantens Ejendom, uden at dertil havde været fornødent, at Tiraden i Protokollens Begyndelse skulde gjentages ved Forretningens Continuation i Gjentofte.

- 9) at den i Forordningens § 8 omtalte Rekvisition til Kommissarius ikke er indgiven, i alt Fald ikke paa det Tidspunkt, Forordningen foreskriver.

En saadan Rekvisition skjønnes dog at indeholdes i i Jernbanedirektionens under Sagen fremlagte Skrivelse af 29 Decbr. 1875, og det findes efter de in casu stedfindende Omstændigheder, navnlig da her ikke er Tale om et nyt Baneanlæg, men kun om Udvidelse af et alt bestaaende, at være uden Betydning, at Rekvisitionen er sket førend Besigtigelse og Expropriation.

- 10) at den i Forordningens § 8 in fine ommeldte Tilstaaelse fra Selskabet til Kommissarius for Modtagelse af de exproprierede Jordstykker ikke er given.

Det skjønnes dog ikke rettere, end at denne Tilstaaelse er meddelt ved Jernbanedirektørens Underskrift i Expropriationsprotokollen.

- 11) at Jernbaneselskabet tvertimod Bestemmelsen i Forordningens § 11 havde paabegyndt Arbejderne, førend Taxationen var afholdt.

Men dels var Citanten tildels selv Skyld heri ved sit Andragende om fornyet Overvejelse af Spørgsmaalet om Udlæg af Vej, dels er det ej heller paabudt ubetinget, men kun „saavidt muligt“, at Taxation skal gaa forud for Arbejdernes Paabegyndelse.

Af det saaledes Anførte fremgaar, at de af Citanten førte Anker maa anses som betydningsløse lige overfor den afholdte Besigtigelses- og Expropriationsforretning og det indstævnte Selskab, og dettes Frifindelsespaastand vil derfor være at tage til Følge. — Processens Omkostninger findes Citanten efter Omstændighederne at burde tilsvare de Indstævnte med et Beløb, der passende vil kunne ansættes til 60 Kr. — Det fornødne stemplede Papir er i Sagen forbrugt.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, det Sjællandske Jernbaneselskab, bør for Citanten, Gaardejer P. S. Lemches Tiltale i denne Sag fri at være. — Processens Omkostninger betaler Citanten til de Indstævnte med 60 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dømme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 793).

Sagen Nr. 1887. Prokurator L. Sidenius i Kjøbenhavn
 (Prok. Schwensen i Kolding)
 contra
 Fabrikant Th. Røbby og Fabrikant Cand.
 polyt. Seidelin i Fredericia (Ingen).

Et Vidne, der efter en Sags Anlæg frivillig havde paa-
 taget sig at tilsvare, hvad den Indstævnte under Sagen
 maatte blive tilpligtet at betale, anset berettiget til at
 undslaa sig for at aflægge edeligt Vidnesbyrd i Sagen,
 idet det navnlig var in confesso, at Vidnet ikke havde
 paataget sig den nævnte Forpligtelse i den Hensigt at
 unddrage sig sin Vidnepligt.

(Afsagt den 9 April 1877).

Efter at Citanten, Prokurator L. Sidenius i Kjøbenhavn,
 til Oplysning i en af ham imod Indstævnte, Fabrikant Th.
 Røbby i Fredericia, anlagt, nu her for Retten verserende Sag
 angaaende Betaling af 660 Kr., havde i Henhold til erhvervet
 Bevilling til nye Vidners Førelse stævnet Indstævnte, Cand.
 polyt. Seidelin i Fredericia til som Vidne at aflægge edeligt
 Vidnesbyrd efter nærmere under Sagen fremlagte Kvæstioner,
 blev der under Thingsvidnesagen af sidstnævnte Indstævnte
 nedlagt Protest imod at føres som Vidne i Sagen, idet han
 til Støtte herfor paaberaabte sig, at det Interessentskab, der
 er Indehaver af Firmaet „Fredericia Tæppefabrik“, og hvoraf
 han er Medlem, havde forpligtet sig til at tilsvare — som
 det hedder — Følgen af den mellem Citanten og Indstævnte,
 Fabrikant Røbby, verserende Sag, og da denne Protest ved
 Underrettens Kjendelse er tagen til Følge, har Citanten nu
 indanket bemeldte Kjendelse her for Retten, hvor han har
 paastaet Indstævnte Seidelin tilpligtet at aflægge edeligt

Vidnesbyrd i Sagen. Ingen af de Indstævnte har givet Møde her for Retten.

Citanten har ikke bestridt Rigtigheden af Indstævnte Seidelins ovennævnte Anbringende om at være Medlem af et Interessentskab, der har forpligtet sig til at tilsvare Følgen af den ommeldte af Citanten mod Indstævnte Røbby anlagte Sag, og det maa derfor samt idet der ikke under Sagen er Spørgsmaal om, at denne Forpligtelse ikkun skulde være overtagen pro forma, ved Sagens Paakjendelse gaas ud fra, at der virkelig paahviler det nævnte Interessentskab og derigjennem Indstævnte Seidelin en Forpligtelse til at tilsvare det Beløb, som Indstævnte Røbby under den ovennævnte Sag maatte blive tilpligtet at betale Citanten, og vel har Citanten til Støtte for sin Formening om, at Indstævnte Seidelin desuagtet skulde være pligtig at aflægge edelig Vidneforklaring i Sagen, paaberaabt sig, at Interessentskabet har paataget sig den ommeldte Forpligtelse frivillig paa en Tid, da Citanten allerede havde anlagt Sag imod Indstævnte Røbby, men selv om der kunde tages noget Hensyn til dette Anbringende, der først er fremkommet under Proceduren for Overretten, findes samme dog saa meget mindre at kunne tillægges nogen Betydning, som det end ikke fra Citantens Side er paastaet, at Overtagelsen af den ommeldte Forpligtelse skulde være sket i den Hensigt at unddrage Interessentskabets Medlemmer fra at føres som Vidner i bemeldte Sag, hvorimod det maa billiges, at hans heromhandlede Protest paa Grund af den Interesse, han maa antages at have i Sagens Udfald, er tagen til Følge ved Underrettens Kjendelse, og denne vil derfor være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen, og idet de Indstævnte — som meldt — ikke have givet Møde her for Retten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkjendelse af Procesomkostninger for Overretten.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Kjendelse bør ved Magt at stande.

Sagen Nr. $\frac{108}{1877}$.

Kancelliraad Møller Aktor

contra

de Tiltalte Jens Andersen, Anders Christian Rasmussen og Jens Peter Jensen (Prok. Isaacsen).

Spørgsmaal om Anvendelse af Strfl. § 198.

(Afsagt den 9 April 1877).

Under nærværende Sag tiltales Tjenestekarlene Jens Andersen, Anders Christian Rasmussen og Jens Peter Jensen for at have gjort sig skyldige i uagtsomt Drab.

De nærmere Omstændigheder ved det Forhold, der har givet Anledning til Sagen, have ifølge de Tiltaltes Forklaringer og Sagens andre Oplysninger i det Væsentlige været følgende:

Den 12 Novbr. f. A. om Aftenen vare de Tiltalte samlede med nogle andre Tjenestekarle i Karlekammeret i Vammen Præstegaard, og drak her en betydelig Mængde Brændevin, hvorved Tjenestekarl Johan Henrik Sundstrup — der, efter at have nydt nogle Snapse, havde erklæret, at han godt kunde drikke $\frac{1}{2}$ Pot Brændevin endnu, hvorpaa der blev leveret ham en Flaske Brændevin, hvoraf han drak omtrent $1\frac{1}{2}$ Pægl, idet Tiltalte J. P. Jensen hjalp ham med at holde Flasken til Munden — blev saa beruset, at han næsten ikke kunde støtte paa Benene. De Tiltalte paatog sig nu — som det maa antages omtrent ved Midnatstid — at bringe Sundstrup til sit Hjem, og efter at de vare komne ud i Luften, hvor Sundstrup maa antages at være kommen til at kaste voldsomt op, slæbte de ham et Stykke Vej, idet J. P. Jensen tog ham ved Benene og de Andre ved Armene, indtil de traf paa en Hjulbør, paa hvilken de da trillede ham saa langt de kunde for Sne, hvorefter de, da de indsaa, at de ikke kunde transportere ham til hans Hjem, der var omtrent $\frac{1}{2}$ Mil borte, slæbte ham hen til en Gaard, hvor de lagde ham ind i Loen og anbragte noget Halm under hans Hoved samt spredte et Bygneg over ham, hvorpaa de, efter ved Sovekammervinduet at have underrettet Gaardens Ejer om, at Sundstrup var henlagt i hans Lo i beruset Tilstand, forlode Stedet. Den følgende Morgen blev Sundstrup af Gaardens Ejer funden liggende i bevidstløs Tilstand paa Gulvet i Loen — der vel var lukket, men meget utæt, saa at der var stærk Gjen-

nemtræk — med noget Halm under sig og ved Siden af sig og med Frakken halvt aftrukken — hvilket de Tiltalte have erkjendt rimeligvis at være sket ved den Maade, hvorpaa han blev baaren ind i Loen; han blev strax bragt i Seng, men afgik op ad Dagen ved Døden, uden at det var lykkedes at bringe ham til sig selv, og en af den Læge, der Dagen efter synede Liget, afgiven Erklæring gaar ud paa, at Døden sandsynligvis er foraarsaget ikke alene ved overdreven Nydelse af Brændevin, men navnlig derved, at Sundstrup i beruset Tilstand har henligget udsat for Indvirkningen af en stærk Nattefrost i en Lade uden tilstrækkelig Bedækning. Idet det nu herefter maa antages, at den Maade, hvorpaa de Tiltalte, efter det Anførte i stærkt Frostvejr, have transporteret den Berusede til det ommeldte Sted og ladet ham blive liggende der i hjælpeløs Tilstand, uden endog blot at sørge for, at han var nogenlunde beskyttet imod Kulden, i alt Fald har været en medvirkende Aarsag til hans Død, maa de Tiltalte anses herved at have gjort sig skyldige i et Forhold, der maa henføres under Straffelovens § 198, og de Tiltalte, af hvilke Jens Andersen er født den 31 Marts 1859, Anders Chr. Rasmussen den 23 Maj 1856 og Jens Peter Jensen den 7 Marts 1858, og som, med Undtagelse af, at Andersen og Jensen have erlagt Mulkt for Polituordener, ikke tidligere have været tiltalte eller straffede, ville derfor være at anse efter den nævnte Lovbestemmelse, for J. Andersens Vedkommende sammenholdt med Straffelovens § 37, og findes Straffen efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel for A. Chr. Rasmussen og J. P. Jensen i 20 Dage hver, og for J. Andersen i 14 Dage. Ved Underretsdommen ere Straffene fastsatte til simpelt Fængsel i 20 Dage for hver af de Tiltalte, og med den anførte Nedsættelse i Straffetiden for Tiltalte J. Andersen vil saaledes bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger billiges, være at stadfæste. I Salair til Aktor og Defensor for Overretten ville de Tiltalte in solidum have at udrede 15 Kroner til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog saaledes at Straffetiden for Tiltalte Jens Andersen bestemmes til 14 Dage.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Kancelli-
raad Møller og Prokurator Isaacsen, betale de Tiltalte En
for Alle og Alle for En 15 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1877. Proprietær V. Trap til Vamdrupgaard
(Overretssagfører Hastrup)

contra

Værtshusholder S. A. Sørensen i Kolding
(Ingen).

Et Tyende, der maatte anses paa Grund af Mishandling
at have erhvervet Ret til strax at forlade sin Tjeneste,
efter Omstændighederne antaget ikke at have fortabt
denne Ret derved, at han efter den lidte Mishandling
var vedbleven at arbejde til om Aftenen og derhos
den næste Dag, der var en Helligdag, havde dels ud-
bedt sig Tilladelse til at gaa i Byen dels deltaget med
de andre Folk paa Gaarden i deres Middagsmaaltid.

(Afsagt den 16 April 1877).

Under denne Sag har Indstævnte, Værtshusholder S. A.
Sørensen i Kolding, i Henhold til en ham under 18 April
1876 af Tjenestekarl Steffen Anton Jørgensen meddelt Trans-
port, i 1ste Instans sagsøgt Citanten, Proprietær V. Trap til
Vamdrupgaard, til Betaling af Løn og Kostpenge, som denne
i Medfør af Tyendelovens Bestemmelser skal være bleven
bemeldte Steffen Anton Jørgensen skyldig i Anledning af,
at Citanten — af hvem Steffen A. Jørgensen var fæstet som
Tjenestekarl for Tiden fra 3 Decbr, 1875 til 1 Novbr. 1876
for en Løn af 152 Kroner — den 15 April 1876 skal have
mishandlet bemeldte Karl, der derpaa forlod Tjenesten, lige-
som Indstævnte ogsaa for Politiretten har paastaaet Citanten
idømt Mulkt for sit ommeldte Forhold mod den nævnte Karl,
og da Citanten ved Politiretsdommen er tilpligtet at betale
Indstævnte som Løn og Kostpenge til Steffen Anton Jør-
gensen i det Hele 134 Kr. 66 Øre, medens han, forsaavidt
angaar Indstævntes Paastand om, at han tillige idømmes

Mulkt, er frifunden for dennes Tiltale, har Citanten nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sin for Politiretten nedlagte Paastand om fuldstændig Frifindelse for Indstævntes Tiltale, i alt Fald mod at betale den af Karlen indtil den 15 April f. A. fortjente Løn. Indstævnte har ikke givet Møde her for Retten.

Det maa anses tilstrækkelig oplyst under Sagen, at Citanten den 15 April f. A., medens Steffen A. Jørgensen var beskæftiget paa Marken med at harve, er gaaet hen til ham og har tildelt ham flere Slag over Ryggen og Nakken med en Stok, der var af Egetræ og forsynet med Jerndupsko, ved hvilke Slag Stokken gik i flere Stykker, og idet den nævnte Karl maa antages at have været over den Alder, i hvilken Hustugt ifølge Tyendelovens § 27 er anvendelig, findes det herefter, uanset om Karlen — hvad Citanten har anbragt, men uden dog at have tilvejebragt noget Bevis i saa Henseende — maatte ved Dovenskab, Beruselse og studs Opførsel have givet Citanten nogen Anledning til at tildele ham den ommeldte Revselse, at Karlen i Medfør af Tyendelovens § 43 Nr. 1 har været berettiget til uden Opsigelse strax at forlade Citantens Tjeneste, og der kan derhos ikke gives Citanten Medhold i, at Karlen skulde have fortabt sin Ret i saa Henseende ved at vedblive Arbejdet til Aften og derpaa den følgende Dag — der var Paaskedag — om Morgen at bede Citantens Forvalter om Tilladelse til at gaa i Byen og senere paa Dagen at deltage med de andre Folk paa Gaarden i deres Middagsmaaltid. Citanten maa derfor anses pligtig at betale den ommeldte Karl Løn og Kostpenge overensstemmende med Tyendelovens § 44 1ste og 2det Punktum, og da den i saa Henseende ved Politiretsdommen fastsatte Godtgørelse ikke overstiger, hvad Citanten efter denne Lovbestemmelse er pligtig at betale, samt idet der, saaledes som Sagen foreligger for Overretten, ikke bliver Spørgsmaal om yderligere Ansvar for Citanten, vil Politiretsdommen, ved hvilken Sagens Omkostninger for Politiretten ere ophævede, være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen, samt idet Indstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkjendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1877. Ane Christensen af Thestrup (Overretts-
sagfører Hastrup)
contra
Proprietær Jensen af Thestrupgaard (Selv)

En Sag, der i 1ste Instans var afvist, fordi der hverken i Forligskommissionen eller ved Sagens Inkamination for Underretten var fremlagt noget Situationskort, hjemvist, idet det antoges, dels at det, naar Forligskommissionen havde mæglet i Sagen og henvist den til Retten, laa udenfor Rettens Competence at frakjende Mæglingen dens Betydning*), dels at det efter Sagens Beskaffenhed, og idet den i Forligsklagen og Underretsstævningen indeholdte Angivelse af Søgsmaalets Gjenstand i og for sig dannede et tilstrækkeligt Grundlag for en Realitetsprocedure, ikke kunde være nødvendigt strax ved Sagens Inkamination for Underretten at fremlægge Situationskort, men at vedkommende Part i saa Henseende maatte være berettiget til at afvente, hvilke Indsigelser der maatte fremkomme mod Søgsmaalet.

(Afsagt den 16 April 1877).

Under nærværende Sag har Citantinden, Ane Christensen af Thestrup — under Paaberaabelse af, at Indstævnte, Proprietær Jensen af Thestrupgaard, i Juni Maaned f. A. uberettiget har ladet nedrive c. 1 $\frac{1}{2}$ Favne af et Jorddige, der stod i den sydøstlige Side af den hende tilhørende Lod Matr. Nr. 14 b af Thestrup, og trods hendes Forbud kjørt, redet samt udøvet anden Færdsel fra den over hendes Lod Matr. Nr. 12 b sammesteds gaaende Byvej over sidstnævnte Lod

*) Jvfr. ovenfor p. 763 med Note.

samt over hendes Lodder Matr. Nr. 11 b, 13 b og 14 b, idet Færdslen er foregaaet i disses østlige Ende langs med et derværende Dige og gennem den af Indstævnte ved Nedrivelsen af det ovennævnte Stykke af Diget ved Lodden Matr. Nr. 14 b tilvejebragte Aabning — i 1ste Instans paastaet Indstævnte kjendt uberettiget til at færdes over bemeldte Lodder samt tilpligtet under lovlig Tvang at tillukke den af ham gjorte Aabning i Citantindens Dige, saaledes at dette atter sættes i samme Stand, hvori det var, forinden han gjorde Brud paa samme, hvorhos hun har nedlagt Paastand paa, at Indstævnte anses med Straf efter Straffelovens § 116 og idømmes Erstatning for det af ham udviste Forhold. Efter at Indstævnte ved denne Sags Inkamination den 21 Septbr. f. A. havde erholdt Anstand i 14 Dage, lod han ved Sagens næste Foretagelse fremlægge et Indlæg, hvori han, idet han foreløbig alene procederede Sagens Formalitet, principaliter paastod Sagen afvist fra Underretten, fordi der hverken under Forligsmæglingen eller ved Sagens Deduktion var fremlagt Situationskort, medens han for det Tilfælde, at denne hans Paastand forkastedes, subsidiært begjærte Anstand i 14 Dage for at give Tilsvaret i Realiteten, og efter Gjensvar fra Citantindens Side blev Sagen den 26 Oktbr. f. A. efter Indstævntes Paastand optagen til Kjendelse eller Dom. Ved den derefter afsagte Underretsdom blev Indstævntes Paastand om Sagens Afvisning fra Underretten tagen til Følge samt Citantinden tilpligtet at betale i Kost og Tæring til Indstævnte 20 Kr., og Citantinden har derpaa indanket Sagen her for Retten, hvor hun har paastaet den hjemvist til ny Foretagelse ved Underretten, efter at den er sat i den Stand, hvori den var, da den optoges til Kjendelse eller Dom, og saaledes at den enten strax paakjendes i Realiteten efter Citantindens forsaavidt uimodsagte Paastande, eller at der efter nærmere derom nedlagt Paastand bevilges Indstævnte eller subsidiært Citantinden Anstand i Sagen. Indstævnte har paastaet Underrettsdommen stadfæstet.

Under Proceduren for Underretten har Indstævnte gjort gjældende, at den heromhandlede Sag henhører til dem, hvori efter Lovgivningen cfr. Fr. 31 Marts 1719 § 4, Fr. 10 Juli 1795 § 21 og Fr. 25 Januar 1805 § 27, Forligsmægling ikke gyldig kan foretages og Dom ikke afsiges uden Tilstedeværelse af et Situationskort, og at et saadant Kort i nærværende Tilfælde saa meget mere er nødvendigt, som det

ikke med tilstrækkelig Tydelighed af Forligsklagen og Stævningen fremgaar, paa hvilket Sted af Citantindens Marklodder det er, at Indstævnte skal have udøvet uberettiget Færdsel, lige saa lidt som det kan ses, paa hvilket Sted det under Sagen omhandlede Dige er beliggende, og hvor det af Indstævnte skal være gennembrudt.

Ligesom det imidlertid, naar Forligskommissionen uden Tilstedeværelse af Situationskort har mægtet i en Sag og henvist den til Retten, ligger udenfor Rettens Kompetence at frakjende Mæglingen dens Betydning, saaledes kan der ej heller gives Indstævnte Medhold i, at et saadant Kort efter Beskaffenheden af den heromhandlede Sag, hvor Forligsklagen og Stævningen indeholde en Angivelse af Søgsmaalets Gjenstand, der i og for sig er et tilstrækkeligt Grundlag for en Realitetsprocedure, ubetinget skulde være nødvendigt ved Sagens Paadømmelse, hvorimod dette maa bero paa, hvilke Indsigelser mod Søgsmaalets Realitet der maatte fremkomme fra Indstævntes Side, og det kan saaledes først efter Afslutningen af Realitetsproceduren afgjøres, om Manglen af Situationskort maa medføre Sagens Afvisning, i hvilken Henseende ogsaa bemærkes, at Citantinden, naar hun efter Proceduren dertil finder Anledning, ikke ubetinget kan være afskaaret fra under Sagens Drift at fremkomme med et saadant Kort. Som Følge af Foranstaaende kan den Omstændighed alene, at Citantinden har undladt ved Forligsmæglingen og Sagens Deduktion at fremlægge et Situationskort, ikke bevirke Sagens Afvisning fra Underretten, og Sagen maa derfor blive at hjemvise til ny Behandling ved bemeldte Ret, efter at den er sat i den Stand, hvori den ved dens Optagelse til Kjendelse eller Dom befandt sig, men da Indstævnte under Proceduren for Underretten har for det Tilfælde, at hans Paastand om Sagens Afvisning forkastedes, begjært Anstand i 14 Dage for at give Tilsvaret i Realiteten, kan Sagen ikke, som af Citantinden principaliter paastaet, blive at paakjende i Realiteten i den Stand, hvori den ved dens Optagelse til Kjendelse eller Dom befandt sig, hvorimod der vil være at bevilge Indstævnte den af ham subsidiært begjærte Anstand i 14 Dage.

I Procesomkostninger for Overretten vil Indstævnte have at betale Citantinden 40 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag hjemvises til ny Behandling ved **Underretten**, efter at den er sat i den Stand, hvori den befandt sig, da den d. 26 Oktober f. A. optoges til **Kjendelse eller Dom**, og der derpaa er bevilget **Indstævnte, Proprietær Jensen, 14 Dages Anstand** for at give **Tilsvar i Realiteten**.

I Procesomkostninger for **Overretten** betaler **Indstævnte** til **Citantinden Ane Christensen 40 Kr.**, der udredes inden **8 Uger** efter denne Doms lovlige **Forkyndelse under Adfærd** efter **Loven**.

Sagen Nr. 1877. Ungkarl Niels Jensen af Klostergaard
(Prok. Fasting)

contra

Gaardejer Lars Jensen sammesteds (Ingen).

I et Tilfælde, hvor der i en **Aftægtskontrakt** var givet **Aftægtsnyderen Ret** til at vælge enten at **nyde fri Bolig og Underhold** hos **Aftægtsyderen**, eller, **saafremt** han maatte ønske at flytte bort, et vist **Vederlag** herfor i **Penge**, antaget, at **Retten** til dette **Pengevederlag**, saalænge **Aftægtsnyderen** ønskede at vedblive at **nyde Aftægten** hos **Aftægtsyderen**, ikke kunde være **Gjenstand** for **Udlæg**, og at navnlig **Aftægtsyderen**, der ifølge **exigibelt Forlig** havde **Penge tilgode** hos **Aftægtsnyderen**, ikke ved at **gjøre Udlæg** i dennes **Ret** efter **Aftægtskontrakten** kunde blive beføjet til at **paalægge ham** at flytte bort og derved tilvejebringe den nye **faktiske Tilstand**, hvoraf **Aftægtsnyderens Ret** til **Pengevederlaget** var afhængig.

(Afsagt den 16 April 1877).

Den 20 Marts 1875 blev der mellem **Citanten, Ungkarl Niels Jensen af Klostergaard**, og dennes **Broder, Indstævnte Gaardejer Lars Jensen sammesteds**, oprettet en **Aftægtskontrakt**, hvori der bl. A. er bestemt under **Post 1**, at **Citanten**, saalænge han dermed var tilfreds, skulde være berettiget til i **Forening med Indstævnte** og dennes **Familie** at

nyde god og forsvarlig Aftægt og Underhold bestaaende af Føde, Klæder, Husly m. m. samt i Penge 100 Kr. aarlig, ligesom Citanten ogsaa, hvis han ønskede det, skulde have til eget Brug en rummelig Stue samt fornødent Brændsel og Lys, og under Post 2, at Indstævnte, naar Citanten maatte ønske at føre sin egen Husholdning, skulde paa den nærmere i Kontrakten bestemte Maade udvide den nysnævnte Citanten indrømmede Lejlighed og derhos, foruden de ovennævnte 100 Kr. aarlig, endvidere betale Citanten 400 Kr. aarlig, samt under Post 4, at dersom Citanten maatte faa i Sinde at fraflytte Gaarden og tage Bolig andetsteds, skulde han være berettiget dertil, naarsomhelst han fandt Anledning dertil, og at Indstævnte i saa Fald foruden de under Post 2 ommeldte 500 Kr. aarlig, skulde være pligtig at betale Citanten 80 Kr. aarlig som Vederlag for Husly, Brændsel m. m., men at Citanten, naar han saaledes var fraflyttet Gaarden, ikke skulde kunne gjøre Fordring paa at vende tilbage til Gaarden og nyde Underhold sammesteds.

Der blev derefter den 14 Juli f. A. i Thisted Kjøbstads-kreds's Forligskommission afsluttet et Forlig, hvorved Citanten erkjendte at være Indstævnte 1000 Kr. skyldig og forpligtede sig til under Exekutionstvang at betale ham dette Beløb paa Anfordring, og da dette ikke skete, blev der til Sikkerhed for bemeldte Fordring af Sagfører Lykke paa Indstævntes Vegne rekvireret en Fogedforretning, og efter at Citanten under denne Forretning, der paabegyndtes den 31 Oktober f. A. og kontinuerede den 3 Novbr., havde erklæret, at han ikke ejede Andet end sine Gangklæder og den Aftægt, der tilkom ham efter den ovennævnte Aftægtskontrakt, blev der af Indstævnte begjært Udlæg i det ovennævnte Citanten efter Aftægtskontraktens Post 4 tilkommende Pengebeløb af 580 Kr. aarlig, hvorhos han, efter at Citanten herimod havde bemærket, at det var ham, der efter Kontrakten havde Valgretten, og at han ikke ønskede at modtage det nysnævnte Beløb, men ligesom hidtil at nyde Aftægten i Indstævntes Hus, in subsidium begjærede Udlæg foretaget i det Citanten efter Aftægtskontraktens Post 1 tilkommende Pengebeløb af 100 Kr. aarlig. Ved det derpaa af Fogden afsagte Dekret er eragtet, at det begjærte Udlæg vilde være at fremme efter Indstævntes principale Paastand, og i Henhold hertil er der derefter til Sikkerhed for de ovennævnte 1000 Kr. tillegemed Fogedforretningens Omkostninger 42 Kr. 77 Øre dekretet Udlæg i det Citanten efter Aftægtskontraktens

Post 4 tilkommende Pengebeløb af 580 Kr. aarlig, saaledes at der deraf vil være at udbetale til Rekvirenten, Sagfører Lykke, eller Indstævnte $\frac{1}{12}$ d. 1ste i hver Maaned, indtil de ovennævnte 1042 Kr. 77 Øre ere betalte, at regne fra den 1 Novbr. f. A.

Dette Udlæg tilligemed det nævnte Fogeddekret har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han har paastaet samme ophævede eller i alt Fald forandrede derhen, at ikkun Indstævntes for Fogedretten nedlagte subsidiære Paastand tages til Følge. Indstævnte har ikke givet Møde her for Retten.

Efter Sagens Oplysninger maa der gaas ud fra, at Citanten paa den Tid, da den omhandlede Fogedforretning blev afholdt, havde Bopæl hos Indstævnte og ned Aftægt sammesteds overensstemmende med Aftægtskontraktens Post 1, og at Citanten navnlig ej heller havde tilkjendegivet at ville fraflytte Indstævntes Gaard og gjøre Fordring paa det ham i saa Fald ifølge Aftægtskontraktens Post 4 tilkommende Pengebeløb af 580 Kr. aarlig. Da der nu efter Indholdet af Aftægtskontrakten maa gives Citanten Medhold i, at det alene var afhængigt af hans Godtbefindende, om han vilde vedblive at nyde Aftægten hos Indstævnte, eller om han vilde fraflytte Gaarden og fordre sig det ham for dette Tilfælde tilsagte kontante Pengebeløb udbetalt, og da det derhos følger af Forholdets Natur, at en Kreditor ikke ved at gjøre Udlæg i Citantens Ret efter Aftægtskontrakten kunde blive beføjet til paa Citantens Vegne at renuncere paa dennes Ret til at vedblive at fordre Aftægt og Underhold paa Indstævntes Gaard overensstemmende med Aftægtskontraktens Post 1 og dermed at paalægge Citanten at fraflytte Gaarden og derved at tilvejebringe de nye faktiske Forhold, hvoraf Citantens Ret til det i Aftægtskontraktens Post 4 ommeldte Beløb af 580 Kr. aarlig var betinget, burde Indstævntes for Fogedretten nedlagte principale Paastand ikke være tagen til Følge, og det paaankede Fogeddekret og det i Henhold til samme iværksatte Udlæg ville derfor efter Citantens Paastand være at opheve, hvorimod Indstævnte efter sin for Fogedretten nedlagte subsidiære Paastand, imod hvilken der ikke fra Citantens Side er fremsat nogen Indsigelse, vil være at kjende berettiget til til Fyldestgjørelse af de ovennævnte 1042 Kr. 77 Øre at erholde Udlæg i det Citanten efter Aftægtskontraktens Post 1 tilkommende kontante Pengebeløb af 100 Kr. aarlig.

Processens Omkostninger for Overretten findes Indstævnte efter Omstændighederne at burde betale Citanten med 60 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Det paaankede Fogeddekret og det i Henhold til samme skete Udlæg ophæves, hvorimod Indstævnte, Gaardejer Lars Jensen bør være berettiget til til Fyldestgjørelse af de ovennævnte 1042 Kr. 77 Øre at erholde Udlæg i det Citanten, Ungkarl Niels Jensen, ifølge den ovennævnte Aftægtskontrakts Post 1 tilkommende Pengebeløb af 100 Kr. aarlig.

I Procesomkostninger for Overretten betaler Indstævnte til Citanten 60 Kr., der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ⁸⁸⁰₁₈₇₈. Snedkermester Carl Mammen i Aalborg
(Selv)

contra

Aalborg Byraad (Prok. Fasting).

Udtalt, at Bestemmelserne i L. 5—14—42 ikkun angaa fælles ferske Søer og Vande paa Landet, og at de navnlig ikke kunne anses analogisk anvendelige med Hensyn til saadanne Aaløb indenfor en Kjøbstads Grænser, som fra gammel Tid have været benyttede til Sejlads eller Anlægspladser for Fartøjer, men at saadanne Vandløb maa formodes at tilhøre Kommunen, med mindre Andre kunne paa vise særlig Adkomst til samme.

(Afsagt den 7 Maj 1877).

Under nærværende Sag have de Indstævnte, Aalborg Byraad, — under Paaberaabelse af, at Citanten, Snedkermester Carl Mammen i Aalborg, der 2 Gange, nemlig først i Aaret 1874 og siden i Aaret 1875 havde ansøgt om Byraadets Tilladelse til at overbygge en Del af den saakaldte Østeraa ud for hans til Aaen stødende Ejendom Matr. Nr.

480 i Aalborg Kjøbstads Kongensgade, men begge Gange havde faaet Afslag, desuagtet har — som det maa antages i Juli Maaned 1875 — ladet anbringe en Broudbygning eller Altan udover bemeldte Aa, og ikke villet efterkomme de Indstævntes Paalæg om atter at borttage samme — i 1ste Instans paastaaet Citanten tilpligtet under Dagmulkt at efterkomme dette Paalæg, og da denne Paastand ved Underrettsdommen er tagen til Følge, idet det derhos ved Dommen er paalagt Citanten at godtgjøre de Indstævnte Processens Omkostninger i 1ste Instans med 20 Kr., har Citanten nu indanket Sagen for Overretten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden for de Indstævntes Tiltale. Disse have derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at den ommeldte Østeraa — der paa den Strækning, paa hvilken den løber gennem Aalborg Kjøbstad, paa begge Sider er forsynet med Bolværker, der vedligeholdes af de tilstødende Grundejere, medens Oprensningen og Opmudringen af Aaen bekostes af Kommunen — fra gammel Tid har været benyttet til Sejlads og Anlægspladser for mindre Fartøjer, Baade og Kaage, idet der navnlig indtil den seneste Tid har været en særlig Anlægsplads for Fiskerbaade og Fiskerkaage ved Fiskeudsalget paa Kjøbstadens Hovedtorv, der er beliggende ved Aaen ovenfor Citantens Ejendom, men denne Benyttelse af Aaen vilde efter de Indstævntes Formening, navnlig i det Tilfælde, at Fiskeudsalget, saaledes som det har været paatænkt, henlægdes til Aabredden ligeoverfor Citantens Ejendom, hindres og generes ved den af Citanten anbragte Broudbygning. Det er derhos oplyst, at Citanten, ligesom han, som meldt, havde ansøgt om Byraadets Tilladelse til de af ham tidligere paatænkte Overbygninger af Aaen, idet han nemlig i sit i 1874 indgivne Andragende udtrykkelig har anerkjendt, at en saadan Tilladelse var nødvendig, ogsaa, efter at have anbragt den heromhandlede Broudbygning, har begjært de Indstævntes Approbation paa dette Byggeforetagende, men Citanten har — næst at benægte, at Broudbygningen, der kun rager c. 2 $\frac{1}{2}$ Alen ud over den her omtrent 15 Alen brede Aa, og som derhos er anbragt paa en saadan Maade, at hverken den eller dens Underlag berører Vandet, kan hindre eller genere den. højst ubetydelige Sejlads paa Aaen — villet gjøre gjældende, at det alene var af Høflighed og for at undgaa en Proces, at han har søgt de Indstævntes Samtykke til Aaens Overbygning, og at et saadant Samtykke iøvrigt er aldeles

ufornødent, da han formentlig i Medfør af L. 5—10—42 maa betragtes som Ejer af Aaen ud for hans Grund indtil Midtstrømslinien.

Heri kan der imidlertid ikke gives Citanten Medhold; thi L. 5—10—42, der alene angaar fælles ferske Søer og Vande paa Landet, kan ikke anses analogisk anvendelig med Hensyn til Aaløb indenfor en Kjøbstads Grænser, der, som det her omhandlede, fra gammel Tid have været benyttede til Sejlads og Anlægspladser for de i Byen hjemmehørende eller til samme ankommende Fartøjer og Baade, hvorimod deslige Aaløb, ligesom Kjøbstadens Gader og Veje, maa formodes at tilhøre Kommunen, medmindre Andre kunne paavise særlig Adkomst til samme, og vel har Citanten forment, at der ved Hævd var erhvervet Ret for ham som Ejer af hans fornævnte Ejendom til at overbygge i alt Fald den nordlige Del af den til hans Ejendom stødende Del af Østeraaen i en Længde af 4—6 Alen, idet dette Stykke af Aaen, allerede forinden Broudbygningen anbragtes, i lang Tid havde været overbygget med et til hans Ejendom hørende Skur, men da det ikke mod de Indstævntes Benægtelse kan anses godtgjort, at dette Skur, der iøvrigt i et af hans tidligere Andragender til Byraadet angaves kun at have en Længde af c. 4 Alen, ved Sagens Anlæg havde eksisteret i fulde 20 Aar, vil der allerede af den Grund ikke kunne tages Hensyn til Tiltaltes fornævnte Anbringende.

Som Følge af Foranstaaende og idet det, naar Aaen saaledes maa antages at tilhøre Aalborg Kommune, udelukkende maa bero paa Byraadets Skjøn, om en delvis Overbygning af samme kan tilstedes eller ikke, maa det billiges, at det ved Underretsdommen er paalagt Citanten under en daglig Bøde, der ved bemeldte Dom findes passende bestemt til 5 Kr., at efterkomme de Indstævntes Paalæg om Borttagelsen af den her omhandlede Broudbygning eller Altan, og Underretsdommen, hvis Bestemmelser om Processens Omkostninger i 1ste Instans ligeledes billiges, vil saaledes efter de Indstævntes Paastand være at stadfæste.

I Procesomkostninger for Overretten vil Citanten efter Sagens Omstændigheder have at betale til de Indstævnte 50 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at Underretsakten ikke er forsynet med behørigt Stempel; iøvrigt ses med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

I Procesomkostninger for Overretten betaler Citanten, Snedkermester Carl Mammen i Aalborg, til de Indstævnte, Aalborg Byraad, 50 Kr.

Det Idømte at efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at Underretsakten ikke er forsynet med behørigt Stempel.

Sagen Nr. 1877.

Justitsraad Neckelmann Aktor

contra

Tiltalte Uldhandler Peder Madsen (Def.
Kancelliraad Møller).

En Tiltalt, der var sigtet for ulovlig Omløben med Varer, ikke idømt Straf, forsaavidt Varerne maatte betragtes som Husflidsprodukter, uanset at de vare indkjøbte hos en Kjøbmand paa Landet og ikke umiddelbart hos Frembringeren.

(Afsagt den 14 Maj 1877).

Under denne Sag tiltales Uldhandler Peder Madsen for ulovlig Omløben med Varer.

Tiltalte, der den 16 Decbr. f. A. af en Politibetjent blev anholdt i Ringkjøbing medførende endel Bomulds- og uldne Varer til en samlet Værdi af c. 116 Kr. og forsynet med et af Politimesteren i Hammerum Herred udfærdiget Pas, lydende paa Tilladelse til at rejse om i Jylland og paa Øerne for at forhandle saadanne hjemmegjorte uldne og linnede Varer, hvilke han som hjemmehørende i bemeldte Herred ifølge Rskr. 14. Febr. 1741 er berettiget til at handle med — har erkjendt, at det var hans Hensigt at forhandle de anholdte Varer med Undtagelse af et Par enkelte Gjenstande — hvilke sidste derefter ere blevne ham udleverede — men han har forment, at han maa være berettiget til at drive Handel med de ommeldte Varer, hvilke han — med Undtagelse af en ulden Barnekjole af Værdi 1 Kr. 32 Øre, som han efter sin

Forklaring har kjøbt hos en Kjøbmand i Varde, og 2 eller 3 Par uldne Ærmer af Værdi 66 Øre pr. Par, som han antager at have tilbyttet sig hos en omrejsende Uldhandler — har tilkjøbt sig hos en Kjøbmand i Herning, der ogsaa under Sagen har bekræftet Rigtigheden heraf med Tilføjende, at han indkøber sine Varer dels hos Landboere i Hammerum Herred, der selv have forfærdiget dem, dels hos Kjøbmænd i Kjøbstæderne, og at det ikke er ham muligt blandt de anholdte Varer, som han har solgt Tiltalte, at paavise nogle, der ikke ere tilvirkede som Husflidsprodukter af Landboere, men købte af Kjøbmænd eller paa Fabrikker.

Medens der nu, efter hvad der saaledes foreligger, maa gaas ud fra, at alle de af Tiltalte hos den ommeldte paa Landet boende Kjøbmand indkøbte Varer ere tilvirkede af Landboere som Husflidsprodukter — hvad ogsaa maa antages at være Tilfældet med de omtalte Ærmer — hvilke Varer Tiltalte derfor maa anses berettiget til at forhandle, uden Hensyn til, at de ikke umiddelbart ere kjøbte af Frembringerne cfr. Fr. 23 April 1845 § 1 og Lov 29 Decbr. 1857 §§ 37 og 42, vil derimod Tiltalte — der ikke ses tidligere at have været straffet for lignende Overtrædelse — ikke kunne undgaa, forsaavidt angaar den ovennævnte i Varde kjøbte Barnekjole, at anses efter Fr. 13 Febr. 1775 § 4 og Pl. 27 Novbr. 1839 § 1 med en Bøde til vedkommende Politikasse, der efter Sagens Omstændigheder findes at kunne bestemmes til 10 Kr., hvorhos den paagjældende i Politiretsdommen med Nr. 14 betegnede Barnekjole vil være at konfiskere til Fordel for Anholderen. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte, Uldhandler Peder Madsen, bør til Ringkjøbing Kjøbstads Politikasse bøde 10 Kr., hvorhos den ovennævnte i Politiretsdommen med Nr. 14 betegnede Barnekjole bør være konfiskeret til Fordel for Anholderen.

Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger, og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Justitsraad Neckelmann og Kancelliraad Møller, 10 Kr. til hver.

Den idømte Bøde udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹⁷⁸1877. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor

contra

de Tiltalte Laurits Peter Jacobsen og Niels Sørensen (Def. Justitsraad Neckelmann).

Tilegnelsen af en Hund paa en Vej tæt udenfor en By efter Omstændighederne betragtet som Tyveri.

(Afsagt den 28 Maj 1877).

Under nærværende Sag tiltales Laurits Peter Jacobsen og Niels Sørensen, begge af Esbjerg, — som det i Aktionsordren hedder — for at have gjort sig skyldige i Tyveri, eventualiter i et Forhold, som antages at indgaa under Straffelovens § 247 eller § 248.

Ved de Tiltaltes egne Tilstaaelser, der bestyrkes ved det iøvrigt Oplyste, er det tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte Jacobsen, da han en Dag i Midten af Januar Maaned d. A. tæt udenfor Hjerting traf en sort Pudelhund, der, efter hvad der er oplyst under Sagen, tilhørte Slagter Villumsen af Hjerting, paa Chausseen, har i den Hensigt at tilvende sig samme faaet den til at følge med sig ad Vejen til Varde, og at Tiltalte Sørensen, der ved den ommeldte Lejlighed var i Følge med Jacobsen, og som iøvrigt, da denne kaldte Hunden til sig paa Vejen, vil have sagt til ham, at han skulde lade være at tage den med sig, har, efter at Jacobsen paa Vejen til Varde havde gjort 2 forgjæves Forsøg paa at faa den solgt, efter Aftale med Jacobsen — som det maa antages et Par Dage senere — solgt den til en Tjenestekarl i Varde for 6 Kr., hvilket Beløb de Tiltalte derefter delte lige mellem sig.

Hunden er under Sagen vurderet til 25 Kr., men Bestjaalne, der af den ovennævnte Tjenestekarl har modtaget 20 Kr. i Betaling for samme, har frafaldet Krav paa videre Erstatning.

Forsaavidt Tiltalte Jacobsen endvidere er sigtet for at have stjaalet en Peder Jensen Klindt tilhørende Pibe, have vel bemeldte Klindt og hans Moder forklaret, at de en Dag i Januar Maaned d. A. saa' Tiltalte, der var kommen ind i Klindts Faders Beværtning i Hjerting, tage bemeldte Pibe, der laa paa et Bord i Skænkestuen sammesteds, og, efter at have røget af samme, stikke den i Lommen, idet han dog, da Klindt derefter forlangte Piben af ham, strax tilbageleve-rede den, men Tiltalte har vedholdende paastaet, at han, dersom han har røget af Piben og derefter stukket den i Lommen, hvad han, der var meget beruset, ikke kan erindre, ikke har været sig bevidst hvad han gjorde, og idet dette Anbringende, da det af Sagens øvrige Oplysninger fremgaar, at han virkelig ved den ommeldte Lejlighed var meget beruset, ikke vil kunne forkastes, vil der ikke for det herom-handlede Forhold kunne paalægges ham Strafansvar.

(Fortaettes).

Meddelelser.

Den nyeste italienske Lovgivningsvirksomhed. Vi have allerede tidligere, se Aargangen for 1876 p. 191, kortelig omtalt Udkastet til en for hele Italien gjældende Straffelovbog. Det siden da indtraadte Ministerskifte, hvorved den bekjendte Reformven Mancini er bleven Justitsminister, har ført til fornyet Prøvelse og Forandring af flere Punkter i Lovforslaget, der forøvrigt allerede var vedtaget af Senatet, og navnlig foreslaas nu Dødsstraffens Afskaffelse. Enkelte af de under Straffelovbogen hørende Partier har man søgt at gjennemføre ved særlige Love. Dette gjælder om Indførelsen af det saakaldte irske System for Udtaaelse af Strafarbejde, hvorefter de Arbejdsfanger, som i en vis Del af Straffetiden have vist god Opførsel, kunne aftjene Resten paa en friere Maade navnlig ved Arbejde udenfor Strafanstalten eller i særegne Agerbrugs- eller Industrietablissementer eller endog kunne erholde gjenkaldelig Frigivelse. Fremdeles har man i et særligt Lovudkast foreslaaet Skærpelse af de gjældende Regler om Misbrug af den gejstlige Embedsførelse, saaledes

at Straf skulde ramme Handlinger, der gaa ud paa „at forvirre den offentlige Moral eller Familiernes Fred“, men dette Forslag er, efter at være antaget i Deputeretkammeret, forkastet af Senatet. — En Lov af 13 Juni 1876 har indskrænket Anvendelsen af Varetægtsfængsel i kriminelle Sager, saa at det væsentlig kun kan finde Sted, hvor det er uundgaaelig nødvendigt for at sikre den Anklagedes Tilstedeværelse. Lov 6 Maj 1877 modificerer L. 4 Juni 1874 om Nævninger, hvis Art. 49 forbyder Pressen at meddele Navnene paa de i kriminelle Sager fungerende Medlemmer af Retten eller Nævnet saa vel som deres Vota, samt forinden Domsafsigelsen at offentliggjøre Processkrifter eller de mundtlige Retsforhandlinger. Dette Sidste er ophævet ved Loven af 1877, saa at den mundtlige Forhandling og Processkrifter, der ere oplæste i Retten, nu frit kunne offentliggøres. Ede-aflæggelsen er ved en Lov 30 Juni 1876 løst fra de tidligere til den knyttede religiøse Formaliteter. Den skal fremtidig ske simpelthen med Ordene: jeg sværger osv., efter forudgaaet Formaning fra Dommeren eller Retspræsidenten. — En Lov af 31 Marts 1877 henlægger Afgjørelsen af Kompetencekonflikter mellem den dømmende og den administrative Magt, som forhen afgjordes af Statsraadet, til den øverste Domstol. — Paa Civilrettens Omraade er især Handelsretten Gjenstand for Opmærksomhed. En Kommission blev nedsat 1869 for at revidere Handelslovbogen og som første Resultat af dens Virksomhed fremkom et Lovforslag om Handelselskaber, der blev vedtaget af Senatet og skulde efterfølges af flere særlige Love. I 1876 blev imidlertid nedsat en ny Kommission til at gjøre Udkast til en hel ny Handelslovbog, og denne Kommission har allerede fuldendt sit Arbejde.

• Ugeskrift for Retsvæsen • udkommer hver Lørdag vexelvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingsaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingsaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 12 Oktober.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsassagfører.

Nr. 66.

Den 20 Oktober.

1877.

Det tredje nordiske Juristmøde

afholdes i Christiania Sommeren 1878, formentlig i den sidste Halvdel af August Maaned. Medlemmer af Foreningen her i Landet, der maatte ønske ved Mødet at indlede noget Forhandlingsæmne, opfordres til inden Udgangen af indeværende Aar til undertegnede Bestyrelsesafdeling (Adresse: Højesteretsassessor Klein) at indsende en skriftlig Fremstilling af Æmnet, som da, forsaavidt den antages til Behandling, vil blive besørget trykt og omdelt. Fremstillingen ønskes resumeret i bestemte Theses.

Kjøbenhavn i Oktober 1877.

G. Brock.

O. Liebe.

O. S. Klein.

J. Nellemann.

W. Ussing.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 1039).

Idet nu Besiddelsestagelsen af den ovenfor omhandlede Hund efter Omstændighederne findes at maatte betragtes som Tyveri, ville de Tiltalte, af hvilke Jacobsen er født i Aaret 1838 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, medens Sørensen, der er født i 1826, ifølge Horsens Kjøbstads Extra- retsdom af 27 Januar 1863 har været anset efter Fr. 11 April 1840 § 12 1ste Mbr. sammenholdt med bemeldte Fr. § 1 med Straf af Forbedringshusarbejde i 2 Aar, — for deres Forhold med Hensyn til bemeldte Hund være at anse Førstnævnte efter Straffelovens § 228 og Sidstnævnte efter samme Lovs § 238 med Straffe, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød for Jacobsen i 5 og for Sørensen i 3 Dage, hvorhos de Tiltalte ville have in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

De Tiltalte Laurits Peter Jacobsen og Niels Sørensen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød, Førstnævnte i 5 og Sidstnævnte i 3 Dage.

Saa udrede de og, En for Begge og Begge for En, Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Justitsraad Neckelmann, 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹⁸¹/₁₈₇₇. Sagfører C. W. Sørensen i Kolding som Kurator i Kjøbmand i Lunderskov G. G. S. B. Jacobsens Konkursbo (Justitsraad Neckelmann)

contra

Justitsraad Herredsfoged Saxild som Skifteforvalter i bemeldte Bo og O. J. Berg af Lunderskov (Ingen).

En af Kjøbereren af en Parcel i Sælgerens Fallitbo nedlagt Paastand om at erholde Skjøde paa Parcelen ikke tagen til Følge, uanset at Kjøbereren, forinden Sælgeren gik fallit, havde taget Parcelen i Besiddelse og betalt den hele Kjøbesum.

(Afsagt den 4 Juni 1877).

Efter at Kjøbmand G. G. S. B. Jacobsen af Lunderskov ved Kjøbekontrakt af 4 Januar f. A., der thinglæstes den 11te s. M., havde afhændet en Parcel Matr. Nr. 2 s af den ham tilhørende Ejendom Matr. Nr. 2 r i Lunderskov til Indstævnte Ole Johansen Berg, tiltraadte denne, der samme Dag, Kjøbekontrakten oprettedes, betalte Jacobsen hele den betingede Kjøbesum 1200 Kr., der efter Kontrakten først skulde have været erlagt til den paafølgende Juni Termin, strax Besiddelsen af Parcelen, hvorimod Udstedelsen af Skjødet til ham paa samme stilledes i Bero efter Tilvejebringelsen af Indenrigsministeriets Approbation paa Udstykningen af Jacobsens ovennævnte Ejendom. Denne Approbation meddeltes den 4 April f. A., men forinden havde Jacobsen forladt Landet, hvorefter hans Bo var blevet taget under Skiftebehandling som fallit, og da Indstævnte Berg den 17 Januar d. A. henvendte sig til Skifteretten i Boet med Begjæring om af samme at erholde Skjøde paa Parcelen, modsatte Kreditorudvalget i Boet sig Skjødets Udstedelse. Spørgsmaalet om Bergs Berettigelse til at fordre Skjøde blev derfor efter Begjæring af ham og Kurator i Boet, Citanten Sagfører C. W. Sørensen i Kolding, taget under Paakjendelse af Skifteretten, og ved en af bemeldte Ret den 30 Januar d. A. afsagt Decision eragtedes, at Skifteretten burde meddele Berg den af ham forlangte Adkomst paa Parcelen. Denne Decision er nu af Citanten som Kurator i bemeldte Bo indanket her for Retten, hvor han har paastaaet Indstævnte Bergs Begjæring

om af Skifteretten at erholde Skjøde paa Parcelen forkastet. Hverken Indstævnte Berg eller den ligeledes indstævnte Skifteforvalter i det paagjældende Bo har givet Møde for Overretten.

Da den af Indstævnte Berg erhvervede Fordring paa at erholde Skjøde paa den ommeldte Parcel efter Forholdets Natur og idet der efter Lovgivningen maa antages at udfordres Skjøde til den endelige Overdragelse af Ejendomsretten til en fast Ejendom ved Salg, i og for sig og uden Hensyn til, hvorvidt han maatte have Tilbageholdelsesret i Ejendommen til Sikkerhed for den betalte Kjøbesum og det Beløb, hvormed han i sin Besiddelsestid maatte have forøget Ejendommens Værdi, alene kan betragtes som et paa Fallenten hvilende personligt Retskrav, hvis Pengeværdi eventuelt maa blive at fyldestgøre af Konkursmassen, findes der — idet det iøvrigt ikke under nærværende Sag kan afgjøres, hvorvidt Boet fra sin Side maatte kunne gjøre noget Krav gjældende mod Indstævnte Berg i Anledning af den paagjældende Parcel eller overhovedet disponere over samme — at maatte gives Citanten Medhold i, at Indstævntes Begjæring om at blive af Skifteretten paa Boets Vegne meddelt Skjøde paa Parcelen ikke mod den af Kreditorudvalget fremsatte Protest vil kunne tages til Følge.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Sagens Omstændigheder være at ophæve.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den af Indstævnte O. J. Berg for Skifteretten i G. G. S. B. Jacobsens Konkursbo fremsatte Begjæring om at blive af Skifteretten paa Boets Vegne meddelt Skjøde paa Parcelen Nr. 2 s af Ejendommen Matr. Nr. 2 r i Lunderskov kan ikke tages til Følge.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Sagen Nr. ¹⁸⁰/₁₈₇₇. Landsoverretsprokurator Isaacsen Aktor

contra

Tiltalte Peder Christensen (Def. Prok.
Fasting).

En Tiltalt anset efter Strfl. § 202 for Mishandling af sin Hustru, uanset at Aktionsordren alene lød paa Tiltalte for Forsøg paa Drab af hende.

(Afsagt den 4 Juni 1877).

Under denne Sag tiltales Gaardmand Peder Christensen for Forsøg paa Drab.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Oplysninger er det tilstrækkelig godtgjort, at han — der er i høj Grad drikfædig og efter sin Hustrus Forklaring ofte i beruset Tilstand har truet med at ville tage hende af Dage, hvilket han imidlertid, naar han igjen er bleven ædru, stedse har benægtet at kunne erindre — d. 5 Marts d. A. om Eftermiddagen, efter at han tidligere paa Dagen havde nydt en Del Brændevin, hvoraf han maa antages at være bleven meget beruset, har i en ved flere Ytringer fra hans Hustrus Side fremkaldt irriteret Sindsstemning taget fat paa hende og forsøgt at kaste hende ned i et med Vand halvt fyldt Vadskekar, hvilket hun imidlertid afværgede, idet det lykkedes hende at komme ned paa Siden af Karret, og at han derpaa — efter først at have øvet anden Vold mod hende ved at kaste hende om og trykke sine Knæ stærkt imod hendes Mave — har hentet et Stykke Tøjrereb af en Fingers Tykkelse og 6¹/₂ Alens Længde, i hvis ene Ende der var et Øje eller en Løkke, og med en Ytring om, at han vilde binde hende, saa at hun ikke skulde komme løs, fastgjort dette Reb til en Bjælke i Laden, hvorhen hans Hustru imidlertid havde begivet sig, hvorpaa han lagde Løkken omkring hendes Hals, uden at hun, der efter sit Udsagn ikke ansaa hans Trusel for alvorlig ment, gjorde nogen synderlig Modstand. Tiltalte har vedgaaet, at han gjorde dette i den Hensigt at aflive sin Hustru, skjøndt han ikkun var sig denne Hensigt bevidst med den Dunkelhed, som fulgte af, at han var stærkt beruset, medens han derimod, da han — som meldt — kort Tid forud forsøgte at kaste hende i Vandkarret, ikke vil have tænkt paa at tage hende af Dage, men alene vil have havt den Tanke, at han — som han har udtrykt sig — vilde

have Magten over hende. Efter hvad der maa antages, tabte Tiltaltes Hustru, efter at Løkken var bleven lagt om hendes Hals, snart Bevidstheden, idet Løkken, skjøndt hun hele Tyden havde Fødderne paa Gulvet, ved hendes Legemes Vægt strammedes sammen om hendes Hals; men da Tiltalte, der nogle Øjeblikke efter Gjerningen var gaaet ind i Kostalden, strax efter igjen kom tilbage til Laden, og hans tiaarige Datter, som imidlertid var kommen tilstede sammesteds, nu ytrede til ham: „Du har jo hængt Moder“, fortrød han efter sit Udsagn i samme Øjeblik, hvad han havde gjort og besluttede, for om mulig at redde hendes Liv, ufortøvet at løse hende ned, hvilket han nu ogsaa gjorde, idet han gik hen til hende og løftede hende lidt i Vejret, hvorved Rebet slappedes saa meget, at han kunde løsne Løkken og tage den af over hendes Hoved, hvorpaa han lagde hende ned paa Gulvet i noget Halm. Tiltalte vil derefter have forsøgt at bære hende ind i Stuen, men vil i sin berusede Tilstand ikke have været i Stand hertil, og efter at have staaet en Tid bøjet over hende, der endnu var bevidstløs, lagde han sig til at sove i Laden. Senere paa Dagen — uden at det nærmere er oplyst naar — kom Tiltaltes Hustru ogsaa til sin Bevidsthed, rejste sig og gik uden Hjælp ind i Stuen, og ifølge en af Distriktslægen, der om Aftenen blev kaldet til hende, afgiven Erklæring fandtes der — med Undtagelse af en let Rødme paa den Del af Huden, som bedækker Adamsæblet — intet Spor af ydre Vold paa Halsen, lige saa lidt som der fandtes noget Tegn paa Brud af Strubens Brusk, hvormod hun ved Berøring af Adamsæblet og lidt til Siderne derfor følte en Æmhed, der tydede paa, at Struben paa en eller anden Maade var bleven insulteret, men efter Lægens Formening, hvis Rigtighed bestyrkes ved de af Tiltaltes Hustru under Sagen afgivne Forklaringer, vil den hende tilføjede Overlast ikke have nogen skadelig Indflydelse paa hendes fremtidige Helbredstilstand.

Da Tiltalte efter det Anførte, efter at han havde anbragt Rebet om sin Hustrus Hals, igjen har af egen fri Villie opgivet sit forbryderiske Forsæt og derhos har forhindret Forbrydelsens Fuldbgyrdelse, vil der efter Bestemmelsen i Straffelovens § 45 2det Stykke ikke kunne idømmes ham nogen Straf for at have forsøgt at aflive sin Hustru, hvormod han, der er født i Aaret 1825 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, findes for det af ham under det ommeldte Forsøg mod hans Hustru udviste Forhold, der i og for sig maa

betragtes som Mishandling, at maatte anses efter Straffelovens § 202 første Led sammenholdt med § 39 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder skjønnes at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Peder Christensen bør hensættes i simpelt Fængsel i 8 Dage.

Saa betaler han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Isaacsen og Fasting, 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{170}{1877}$. Møller Hans Madsen Mikkelsen (Overretts-sagfører Hastrup)
 contra
 Ungkarlene Jens Nielsen og Mads Christensen (Ingen).

En til Overretten indanket Injuriesag afvist ex officio fra Overretten for en af de Indstævntes Vedkommende, fordi denne ikkun var noget over 18 Aar gammel, og Indstævningen ikke tillige var rettet imod en for ham beskikket Kurator*).

(Afsagt den 11 Juni 1877).

Under denne Sag har Citanten, Møller Hans Madsen Mikkelsen af Bjaldrup Mølle, i 1ste Instans sagsøgt de Ind-

---

*) Jfr. Nellemanns Civilproces alm. Del p. 351 ff. og Scheels Personret p. 208 ff.

stævnte, Ungkarlene Jens Nielsen af Malle og Mads Christensen af Agerkrog, i Anledning af et i Nr. 35 af Ribe Amtstidende og Varde Avis for den 2 Marts 1875 indrykket Inserat, der er undertegnet med de Indstævntes og en ustævnt Trediemands Navne, og hvori der navnlig meddeles, at — — — og har Citanten paastaaet de i Inseratet indeholdte for ham formentlig fornærmelige Udladelser mortificerede og de Indstævnte idømte klækkelige Bøder, og da de Indstævnte ved Underretsdommen ere frifundne for hans Tiltale, har han nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sine i 1ste Instans nedlagte Paastande. Ingen af de Indstævnte har givet Møde her for Retten, og da det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Indstævnte Mads Christensen er født den 2 August 1858 og saaledes ikkun var noget over 18 Aar, da Appelstævningen blev udtagen, vil Indstævningen her for Retten, idet den ikke tillige har været rettet imod en for ham beskikket Kurator, ex officio være at afvise for hans Vedkommende, og Sagen vil saaledes ikkun for Indstævnte Jens Niensens Vedkommende være at paakjende i Realiteten.

— — — — —

Thi kjendes for Ret:

For Indstævnte Ungkarl Mads Christensens Vedkommende afvises Indstævningen til Overretten i denne Sag.

— — — — —

— — — — —

Sagen Nr. ²⁰⁸1877. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor

contra

Tiltalte Smed Niels Jensen m. Fl. (Def.
Justitsraad Neckelmann).

En Tiltalt, der kort forinden sin Fallit havde disponeret over sine Ejendele til Fordel for enkelte af sine Kreditorer, anset med Straf efter Strfl. § 261, hvorimod en Medtiltalt, der havde søgt at formaa ham til at dække ham for hans Tilgodehavende, blev frifunden, idet han efter sin Stilling som Kreditor ansaaes beret-

tiget til at søge Dækning for sit Tilgodehavende, selv om dette skete med Tilsidesættelse af de andre Kreditorers Interesse.

(Afsagt den 11 Juni 1877).

Under denne Sag tillaes Smed Niels Jensen, Møller Morten Christensen Nielsen og Adolf Nielsen, den Førstnævnte for bedrægeligt Forhold og de to Sidstnævnte for Meddelagtighed i denne Forbrydelse.

Tiltalte, Smed Niels Jensen, hvis Bo blev taget under Konkursbehandling d. 7 August f. A., har vedgaaet, dels at han i Juni Maaned f. A. har solgt et ham da tilhørende Sted i Vrendsted til Bødker A. P. Jensen for en Kjøbesum af 2200 Kr., der skulde udredes saaledes, at Kjøberen skulde overtage en Prioritet i Stedet af 1700 Kr. og kvittere for et Beløb af 500 Kr., han da havde tilgode hos Tiltalte, dels at han en 8 Dages Tid derefter har til sin Hustrus Broder, Medtaltte Morten Chr. Nielsen, der havde 100 Kr. tilgode hos ham og derhos var Kautionsist for et Laan af 400 Kr., som Tiltalte Smed Jensen havde optaget i en Bank i Løkken, overdraget 2 Køer, 2 Faar og et Lam, der ansattes tilsammen til en Værdi af omtrent 200 Kr., og et Par Dage derefter endvidere en Vogn, en Hest og et Seletej, hvilke sidste Gjenstande bemeldte Medtaltte maa antages senere at have solgt for ialt 270 Kr., idet det nærmere aftales, at Morten Chr. Nielsen skulde indfri Laanet i Banken i Løkken og derhos betale sine Forældre 70 Kr. som Afdrag paa den Gjæld, hvori Tiltalte Jensen stod til disse, dels at han endvidere — som det maa antages samtidig med at han saaledes disponerede over de ommeldte Køer og Faar — har til den anden Medtaltte Adolf Nielsen, der ogsaa er en Broder til Tiltalte Jensens Hustru, overdraget et Faar og to Lam for et Beløb af ialt 32 Kr., som Adolf Nielsen forpligtede sig til at betale til sine Forældre som Afdrag paa deres Tilgodehavende hos Jensen. Denne har derhos vedgaaet, at han paa den Tid, da han foretog disse Dispositioner, var sig bevidst, at han skyldte meget mere bort end han ejede, idet han navnlig foruden de ovennævnte Beløb, som han var Bødker Jensen og Medtaltte Morten Chr. Nielsen skyldig, skyldte til andre Kreditorer c. 1000 Kr., medens han efter sit Anbringende til Dækning heraf ikkun beholdt tilbage lidt Bohave og nogle Arbejdsredskaber, der under Registreringen

i hans Bo ere vurderede til ialt omtrent 160 Kr., samt muligvis nogle ubetydelige udestaaende Fordringer, og han har derhos særlig forklaret, at han først havde i Sinde at stille hele sin Besætning til Auktion og dele Udbyttet deraf mellem sine Kreditorer, men at han, da Medtaltte Morten Chr. Nielsen — der dog ikke har villet erkjende Rigtigheden heraf — pressede stærkt paa ham og navnlig foreholdt ham, at han maatte vide, at en anden navngiven Kreditor vilde erklære ham fallit, og at Medtaltte i saa Fald ikke kunde blive dækket for sit Tilgodhavende, medens han dog som nærmeste Familie snarere burde dækkes end Fremmede, lod sig bevæge til at overdrage ham først de ovennævnte Køer og Faar og senere de øvrige ovennævnte Løsøregjenstande, uagtet han var sig bevidst, at hans Fallit var nær forestaaende. I Forbindelse hermed har Tiltalte Jensen nu vel anbragt, at han dog stolede Noget paa eller i alt Fald havde Haab om at faa et Laan af 100 Kr. af ovennævnte Bødker Jensen, der desuden efter Tiltaltes af ham iøvrigt benægtede Anbringende skulde have lovet ham det Halve af den Fortjeneste, han maatte faa, naar han solgte det ham af Tiltalte overdragne Sted i Vrensted, ligesom Tiltalte ogsaa har anbragt, at han havde faaet Tilsagn af sine Forældre, der boede i Amerika, om fra disse at faa sendt nogle Penge, men selv om disse Anbringender ikke kunne forkastes, maa det dog efter Sagens Oplysninger i det Hele anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte paa den Tid, da han foretog de ovennævnte Dispositioner over sine Ejendele, har anset det for sandsynligt, at hans Bo snart vilde komme under Konkursbehandling, og at han særlig med dette for Øje har foretaget de ommeldte Dispositioner over sit Løsøre for at begunstige sin Svoger, Medtaltte Morten Chr. Nielsen og sine Svigerforældre paa de øvrige Kreditorers Bekostning.

Det er derhos oplyst, at Tiltalte Jensen, skjøndt han d. 31 Marts f. A. havde til Kjøbmand Andersen i Løkken udstedt en Anvisning eller Transport paa sit Tilgodehavende hos Kjøbmand N. P. Larsen i Vittrup — hvilket Tilgodehavende i bemeldte Dokument er angivet at udgjøre 160 Kr., medens det i Virkeligheden ikkun udgjorde c. 150 Kr. — senere selv har inddraget hele sit ommeldte Tilgodehavende ved Tid efter anden af Kjøbmand Larsen at modtage dels mindre kontante Beløb dels Varer, uden at nogen Del deraf senere er kommen Kjøbmand Andersen tilgode. Tiltalte har imidlertid anbragt, at han, da Kjøbmand Larsen er-

klærede ikkun at være i Stand til at betale sin omhandlede Gjæld i mindre Afdrag, og Kjøbmand Andersen nægtede at ville modtage saadanne og derhos, da Beløbet ikke var betalt inden den 1 Maj f. A., ytrede til Tiltalte, at han ikke vilde have Noget med Kjøbmand Larsen at gjøre, men alene holde sig til Tiltalte, ligesom Kjøbmand Larsen ogsaa efter Tiltaltes Anbringende nægtede at ville have Noget med Kjøbmand Andersen at gjøre, har anset sig for berettiget til — som sket — selv at inddrage sit Tilgodehavende hos Kjøbmand Larsen, og da disse Tiltaltes Anbringender, skjøndt Andersen og Larsen have bestridt deres Rigtighed, efter de foreliggende Oplysninger ikke findes at kunne forkastes, vil der for saa vidt ikke kunne idømmes Tiltalte Jensen nogen Straf, hvorimod han, der er født den 7 Januar 1848 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, vil for sit øvrige ovenommeldte Forhold være at anse efter Straffelovens § 261 med en Straf, der ved Underretsdommen findes passende bestemt til simpelt Fængsel i en Maaned.

Hvad dernæst angaar de Medtiltalte Morten Chr. Nielsen og Adolf Nielsen, have de vel vedgaaet at have af Tiltalte Jensen modtaget de ovenommeldte Løseregjenstande paa de ovennævnte Vilkaar, men ligesom det for Adolf Niensens Vedkommende ikke imod hans Benægtelse kan anses tilstrækkelig godtgjort, at han ved — som meldt — at afkjøbe Tiltalte Jensen et Faar og 2 Lam for 32 Kr., der skulde betales til dennes Svigerforældre, har tænkt paa, at han derved hjalp til at begunstige disse paa Jensens øvrige Kreditorers Bekostning, hvorimod han ikkun kan antages ved den ommeldte Handel at have tilsigtet at hjælpe Jensen i hans Pengeforlegenhed, saa at der herefter ikke vil kunne idømmes ham nogen Straf for hans ommeldte Forhold, saaledes maa dette ogsaa blive Tilfældet med Hensyn til Tiltalte Morten Chr. Nielsen, idet Værdien af de af ham modtagne Løseregjenstande ikke kan antages at have overstøget den Fordring, som han, efter at have indfriet det ovenommeldte Laan i Banken i Løkken, vilde have havt paa Tiltalte Jensen, samt idet han derhos efter sin Stilling som Jensens Kreditor maatte være berettiget til at søge Dækning for sit Tilgodehavende, selv om dette skete med Tilsidesættelse af de andre Kreditorers Interesse. Det maa herefter billiges, at de Tiltalte Morten Chr. Nielsen og Adolf Nielsen ved Underretsdommen ere frifundne for Aktors Tiltale, ligesom det ogsaa maa billiges, at det ikke er paalagt dem at deltage i Udredelsen af

Aktionens Omkostninger, og bemeldte Dom, ved hvis øvrige Bestemmelser om Aktionens Omkostninger det ligeledes findes at maatte have sit Forblivende, vil derfor være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte Jensen have at betale 15 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Justitsraad Neckelmann, betaler Tiltalte Smed Niels Jensen 15 Kr. til hver.

Det Idømte at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 1877. Møllejer Brammer af Pinds Mølle (Prok. Fasting)

contra

Husmand Christian Christiansen af Adslev
(Justitsraad Neckelmann).

En Tyendesag, der paa Grund af Indklagedes Udeblivelse ved Sagens Inkamination for Politiretten strax var optagen til Dom og paakjendt i Realiteten, hjemvist, idet det oplystes, at Indklagede bemeldte Dag ved en over hele Landet herskende Snestorm havde været forhindret fra at møde i Politiretten, af hvilken Grund Politiretsdommeren fandtes at burde have udsat Sagen ex officio*).

(Afsagt den 18 Juni 1877).

Under nærværende Sag har Indstævnte, Husmand Christian Christiansen af Adslev, — under Paaberaabelse af, at

*) Jvfr. Nellemanns ordin. civ. Procesm. 1 Udg. p. 150, 2 Udg. p. 161 samt Dom i U. f. R. 1875. 918 (J. U. 1875, 542). Paaberaabelsen i Dommen af Fr. 8 Marts 1799, altsaa af Reglerne om Politiretsbehandling, synes mindre nøjagtig; allerede de almindelige Procesregler føre formentlig til det antagne Resultat.

han, der var fæstet af Citanten, Møllejer Brammer af Pinds Mølle, som Møllekusk for Tidsrummet fra 1 Novbr. 1876 til 1 Novbr. 1877 for en Løn af 200 Kr., d. 11 December f. A. uden lovlig Grund er bleven bortvist fra sin Tjeneste — i 1ste Instans ved Politiretten sagsøgt Citanten til i den Anledning at betale sig $\frac{1}{2}$ Aars Løn eller 100 Kr., og da denne Paastand, idet Sagen paa Grund af Citantens Udeblivelse ved dens Inkamination ved Politiretten den 21 Decbr. f. A. strax blev optagen til Dom og paadømt efter Indstævntes til Politiretten indgivne Klage, er tagen til Følge ved Politiretsdommen, har Citanten nu indanket Sagen her for Retten, hvor han, idet han foreløbig alene har procederet Sagens Formalitet, principaliter har paastaaet Sagen hjemvist til ny Foretagelse ved Politiretten, efter at den er sat i den Stand, hvori den, forinden dens Optagelse til Dom den 21 Decbr. f. A., befandt sig, saa at Citanten efter foretagen Forligsprøve kan erholde en passende Anstand til at svare i Sagen og eventuelt anlægge Kontrasøgemaal, medens han for det Tilfælde, at hans Hjemvisningspaastand ikke tages til Følge, in subsidium har begjært Anstand i 4 Uger for at erhverve Oplysninger i Sagen og procedere sammes Realitet. Indstævnte har derimod procederet til Politiretsdommens Stadfæstelse.

Da der efter Sagens Oplysninger ved Sagens Inkamination ved Politiretten den 21 Decbr. f. A. rasede en Snestorm over hele Landet, der i den Grad vanskeliggjorde al Samfærdsel, at det laa nær at antage, at det var paa Grund heraf, at Citanten, der bor c. 2 Mil fra det Sted, hvor Politiretten holdtes, ikke gav Møde, burde Politiretsdommeren i Medfør af Fr. 8 Marts 1799 ex officio have udsat Sagen, for at Citanten kunde faa Lejlighed til at møde og fremme, hvad han maatte anse tjenligt til sit Forsvar, og naar Dommeren desuagtet har optaget og paadømt Sagen i dens daværende uoplyste Tilstand, maa Citantens Paastand om, at dette redresseres ved Sagens Hjemvisning til ny Foretagelse ved Politiretten, anses for beføjet.

Som Følge af Foranstaaende, og idet den Omstændighed, at Politiretsdommeren, mod hvilken Citanten ikke søger noget Ansvar gjort gjældende i den ommeldte Anledning, alene er indstævnet her for Retten for sin Dom at til- og forsvare og ikke tillige for at stande til Rette, ikke, som af Indstævnte forment, kan være til Hinder for, at Overretten tager Ci-

tantens Hjemvisningspaastand under Paakjendelse, maa denne Paastand blive at tage til Følge.

Processens Omkostninger for Overretten ville være at ophæve.

Under den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag hjemvises til ny Behandling og eventuel Paakjendelse ved Politiretten, efter at den er sat i den Stand, hvori den befandt sig, da den d. 21 Decbr. f. A. blev optagen til Dom, og der derpaa efter foretagen Forligsmægling er givet Citanten, Møllejer Brammer, Lejlighed til, efter derom fremsat Begjæring, at erholde en passende Anstand til at svare i Sagen og eventuelt anlægge Kontrasøgmaal.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Sagen Nr. ²²⁶/₁₈₇₇. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor
 contra
 Tiltalte Carl Albert Tramm (Def. Prok.
 Isaacsen).

En falleret Detailhandler paa Landet for at have undladt at føre Statusbog eller i sin Hovedbog at indføre nogen Statusopgjørelse anset med Straf efter Konkursloven af 25 Marts 1872 § 148 cfr. Strfl. § 262 2det Stykke, uanset at hans Bøger iøvrigt vare ordentligt førte.

(Afsagt den 18 Juni 1877).

Under denne Sag tiltales Detailhandler Carl Albert Tramm for at have undladt at opgjøre aarlig Status.

Tiltalte, der i August 1872 etablerede sig som Kjøbmand eller Detailhandler i Toustrup og derefter ifølge Næringsbevis af 8 Maj 1875 som Detailhandler og Brændevinshandler i Voel, og hvis Bo derefter i Oktober 1876 er

kommet under Konkursbehandling, har vedgaaet, hvad ogsaa stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, at han, der vel af og til, saaledes navnlig da han i 1875 flyttede til Voel, vil have gjort en Slags Beregning over sine Aktiver og Passiver, ingensinde i den Tid, han har været etableret, har ført Statusbog eller i sin Hovedbog indført nogen Statusopgjørelse, og idet der ikke vil kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes Anbringende om at have været uvidende om, at dette var hans Pligt, vil han — der iøvrigt maa antages at have ført sine Bøger ordentlig og ikkun har haft en mindre betydelig Underbalance — saaledes ikke kunne undgaa Ansvar efter Konkursloven af 25 Marts 1872 § 148.

Tiltalte, der er født i Aaret 1849 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet, vil som Følge heraf være at anse efter Straffelovens § 262 2det Stykke med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage, hvorhos han vil have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Underretten 10 Kr., til Defensor sammesteds 8 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Carl Albert Tramm bør hensættes i simpelt Fængsel i 8 Dage.

Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, og derunder i Salær til Aktor for Underretten 10 Kr., til Defensor sammesteds 8 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Fasting og Isaacsen, 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹⁰⁴1877. Gaardejer Peder Pedersen af Daldouer
(Justitsraad Neckelmann)
contra
Møllejær Peder Hansen Ulf af Knabberup
m. Fl. (Prok. Fasting).

Spørgsmaal om, hvorvidt en Benægtelse kunde anses fremsat i rette Tid. — Under Appellen af en efter foregaaende Dom og Udlæg afholdt Løsøre-Auktionsforretning, der annulleredes, paalagt Auktionskjøberne under Dagmulkt at tilbagelevere de af dem kjøbte Gjenstande. — Udtalt, at der ikke paa en af Rekviritus under Auktionsforretningen forevist Appelstævning, hvorved vedkommende Dom og Udlægsforretning vare indankede for Overretten med 3¹/₂ Maanedes Varsel, kunde støttes nogen Ret til at fordre Auktionen standset, idet bemeldte Appelstævning fandtes udtagen med et uforløst langt Varsel.

(Afsagt den 25 Juni 1877).

(Fortsættes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Sø- og Handelsretten samt Overlandvæsenskommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 19 Oktober.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 67.

Den 27 Oktober.

1877.

Akademiske Meddelelser.

I. Beretning om de rets- og statsvidenskabelige Examineringer i Vinteren 1876—77 og Sommeren 1877.

1. Fuldstændig juridisk Examen.

a. Vinteren 1876-77.

Kandidaternes Navne	Hoved- K.r.	Points	Student fra	Anmærkning
Borries, F. L. C. .	l.	97	1871	
Cantor, A. B. . . .	h.	85	1871	
Feddersen, G. H. V.	l.	101	1867	Kand. jur. fra Vinter. 1875-76.
Hage, H. F.	l.	105	1867	Kand. theol. fra Vinter. 1872-3.
Jacobsen, S. L. H. P.	l.	97	1869	Kand. jur. fra Vinter. 1875-76.
Jacobæus, H. E. . .	l.	101	1871	
Kirketerp, M. V. . .	l.	97	1871	
Krag, V. R.	l.	99	1872	
Krarup-Hansen, J. B.	l.	101	1871	
Mørck, F. Th. . . .	l.	93	1871	
Thomsen, V. C. . .	l.	107	1871	

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende:
Alm. Retslære. Hvorledes begrundes Statsherredø-
mets Berettigelse efter Retsideen?

Romerret. Hvilke ere den romerske Rets Regler om compensatio?

Civilret I. At fremstille Reglerne om Loves og Anordningers almindelige Kundgjørelsesmaade og dennes Virkning før og efter Loven af 25 Juni 1870.

Civilret II. Har det Indflydelse paa en Debtors Retsstilling, at Fordringsretten efter dens Stiftelse er gaaet over til Flere, og kan navnlig Debitor modsætte sig særligt Søgemaal af en enkelt Medberettiget?

Strafferet. Hvad udkræves der til, at en Forbrydelse kan hjemfalde under dansk Straffemyndighed i Henhold til Straffelovens § 2?

Proces. Hvilken Retsvirkning maa der her i Landet tillægges en i et fremmed Land afsagt Dom i en civil Sag?

Statsret. Hvorvidt er der Forskjel paa Indfødsrettens Virkning, eftersom den er erhvervet ved Fødsel eller ved Lov?

b. Sommeren 1877.

Kandidaternes Navne	Hoved- Kar.	Points	Student fra	Anmærkning
Brix, J. K. F. M. V.	l.	103	1872	
Brun, L. C.	l.	105	1872	
Buchwald, P. F. . .	h.	75	1871	
Hansen, J. H. . . .	l.	107	1872	
Hansen, P. J. C. . .	l.	101	1871	
v. Holstein, C. F. F.	h.	79	1869	Kand.jur. fra Sommeren 1876.
Kretz, F. E.	l.	95	1871	
Liebe, P. G. E. . . .	l.	105	1872	
Lund, O. E.	h.	81	1869	
Lunn, V. H.	l.	105	1872	
Nielsen, A. L. . . .	h.	77	1871	
Nielsen, K.	h.	75	1869	
Schwartz, O. G. . . .	h.	75	1870	
Steenberg, H. F. C.	l.	95	1871	
Weis, A. P.	l.	93	1871	Kand.jur. fra Sommeren 1876.
Winther, J. P. . . .	l.	95	1872	

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende:
Alm. Retsslære. Hvorvidt har analogisk Anvendelse af Lovene Hjemmel i almindelige Retsgrundsætninger?

Romerret. Hvilke ere den romerske Rets Regler om

Skyldnerens Ansvar for den efter Kontraktens Indgaaelse indtraadte objektive Umulighed for Præstationens Erlæggelse?

Civilret I. At udvikle Reglerne for Arveberegningen, naar der skiftes imellem en Afdøds Ægtefælle og Livsarvinger, af hvilke en eller flere have erholdt Forskud paa Arv.

Civilret II. Hvorvidt ere Reglerne om tyveaarig Hævd anvendelige paa Gjældsbreve?

Strafferet. At udvikle Brandstiftelsesforbrydelsens Begreb efter dansk Ret.

Proces. Gives der nogen anden Adgang til at erholde Opretning eller Erstatning for den ved en overgaaet Dom lidte Uret end ved Dommens Appel?

Statsret. Hvad forstaaes ved et anerkjendt Trossamfund, og hvilken Retsstilling indtager et saadant?

2. Juridisk Examen for Ustuderede.

a. Vinteren 1876-77.

Examinandernes Navne	Hoved-Kar.	Points	Anmærkning
Aalberg, O. V. A.	ej u.	34	
Andersen, C. A.	bekv.	66	
Borchersen, J.	bekv.	62	
Busch, H. P. F.	bekv.	70	Exam.jur.fra Sommeren 1876.
Bärthelsen, K. P. S.	bekv.	70	
Christensen, G. F. C.	ej u.	58	
Hansen, J. C. M.	bekv.	66	
Knudsen, N. C. M.	bekv.	62	
Müller, S. E.	bekv.	62	Exam.jur. fra Vinter.1875-76.
Neidhardt, F. C. H.	bekv.	62	
Nielsen, A. P.	bekv.	62	Exam.jur. fra Sommeren 1876.
Nielsen, E. C. C.	bekv.	62	Exam.jur. fra Sommeren 1876.
Paulsen, N. J.	ej u.	58	
Petersen, C.	bekv.	66	
Petersen, N. P.	bekv.	62	
Rosendahl, S. E.	bekv.	70	
Schultz, H. H.	bekv.	72	
Terndrup, J. V. Ph.	ej u.	42	
Tortzen, V. P. C.	bekv.	66	
Wendt, A. C. H. T.	ej u.	54	
Weldike, R. A.	ej u.	34	

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende:

Civilret I. Hvorvidt ere Reglerne i Fr. 21 Maj 1845 § 15 om Ægtefællens Arv, naar den Afdøde efterlader sig arveberettiget Afkom, ændrede ved L. 29 Decbr. 1857 om Forandring i Fr. 21 Maj 1845?

Civilret II. Hvilken Betydning har den Syns- og Taxationsforretning, hvorved en Fæstegaard med Besætning og Inventarium overlades Fæsteren?

Strafferet. Hvilke Regler om Straffen komme til Anvendelse, naar den, der har iværksat en Handling, som kunde bevirke Fuldbyrddelsen af en Forbrydelse, forhindrer Fuldbyrddelsen, og naar den, der har fuldbyrddet en Forbrydelse, fjerner dens skadelige Følger?

Proces I. Hvad forstaas ved Kontinuationssøgsmaal i egentlig Forstand, og i hvilke Tilfælde er det tilladt at anlægge det?

Proces II. I hvilke Tilfælde kan der fra Underretten appelleres umiddelbart til Højesteret med Forbigaaelse af Overretten?

b. Sommeren 1877.

Examinandernes Navne	Hoved-Kar.	Points	Anmærkning	
Christensen, G. F. C. .	bekv.	62	Exam.jur.fra Vinter. 1876-77.	
Christensen, M.	bekv.	70		
Eyber, C. M. L.	bekv.	70	Kand. philos.; Exam. jur. fra Sommeren 1870.	
Grooss, J. E.	ej u.	46		
Hansen, R. J. E.	bekv.	70	Exam.jur.fra Sommeren 1876.	
Henrichsen, E.	bekv.	66		
Jensen, F. L.	ej u.	50		
Johansen, J. C.	bekv.	62		
Knutzen, C. H.	ej u.	58		
Lamers, A.	ej u.	54		
Matzen, A.	bekv.	62		
Petersen, E.	bekv.	70		
Schmidt, J.	ej u.	58		
Schrader, A. H. V. . .	ej u.	46		
Svendsen, J. A.	ej u.	34		
Wendt, A. C. H. T. . .	bekv.	62		Exam.jur.fra Vinter. 1876-77.
Wilstrup, A. J.	ej u.	34		
Zielian, S. E.	bekv.	66		

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende:

Civilret I. At udvikle Betingelserne for og de vigtigste Retsvirkninger af Adoption.

Civilret II. Hvilken er Forskjellen imellem simpel og skadesløs Transport?

Strafferet. Hvad udkræves der til en strafbar Ærefornærmelse?

Proces I. Udstrækker Sagførerens udelukkende Adgang til at gaa i Rette for Andre sig til Foged-, Skifte- og Auktionsforretninger?

Proces II. Hvorvidt medfører den Omstændighed, at Straffen kun kan falde ud til Bøder, nogen Forandring i de Regler, som ellers gjælde for kriminelle Sagers Behandling?

3. Statsvidenskabelig Examen.

a. Vinteren 1876-77.

Kandidaternes Navne	Hoved- Kar.	Points	Student fra	Anmærkning.
Cold, Th. F. L. B. . . .	l.	101	1872	
Meyer, E. L.	h.	91	1872	

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende:

Nationaløkonomi. Hvilken Indflydelse øver en Forhøjelse af Diskontoen paa Pengemarkedet og Vexelkursen?

Finansvidenskab. Paa hvilke Principer hviler Hartkornsansættelsen, og hvorvidt kan Hartkornet derefter anses som en passende Beskatningsgjenstand?

Statsret. Hvorvidt er efter dansk Ret Statskassen forpligtet til at erstatte det Tab, som paaferes Borgerne ved en Embedsmands retsstridige Forhold i Embedsførelsen?

Privatrettens Enkyklopædi. Hvilke ere vor Rets Regler om Vindikation af Gjældsbreve?

b. Sommeren 1877.

Kandidaternes Navne	Hoved- Kar.	Points	Student fra	Anmærkning
Einarsson, J.	1.	97	1872	
Steenberg, A. S. S. .	1.	108	1873	
Raben-Levetzau, F.C.O.	1.	95	1870	
Wad, G. L.	1.	95	1872	
Westergaard, H. L. .	1.	105	1871	Kand. mag. 1874.

De skriftlige Opgaver ved denne Examen vare følgende:
Nationaløkonomi. I hvilke Omstændigheder maa Grundene søges til en paa én Gang indtrædende almindelig Arbejdsløshed?

Finansvidenskab. Hvorvidt er Optagelsen af Statslaan i Indlandet at foretrække for Optagelse af Laan i Udlandet.

Statsret. Hvilken særlig Retsstilling tilkommer der Medlemmerne af Kongehuset?

Privatrettens Enkyklopædi. Hvilke ere Retsvirkningerne af det villiesbestemte Underpant i Løsøre, og hvor adskille de sig navnlig fra Retsvirkningerne af Haandpant?

II. Universitetets Prisspørgsmaal i Lovkyndighed for Aaret 1876-77.

At fremstille Betingelserne for internationale Overenskomsters Retsgyldighed med særligt Hensyn til dansk Ret.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortættelse, se ovenfor p. 1056).

Under denne Sag har Indstævnte, Møllejejer Peder Hansen Ulf af Knapperup, — under Paaberaabelse af, at han den 5 Maj 1875 havde til Citanten, Gaardejer Peder Pedersen af Daldouer, solgt et Vandboringsapparat med Tilbehør for en Kjøbesum af 200 Kr., men at Citanten istedetfor efter det ved Handelen Vedtagne at afhente Apparatet den 10de eller 11te s. M., senere havde meddelt ham, at han ikke vilde vedstaa Handelen — i 1ste Instans søgt Citanten til, imod at erholde bemeldte Vandboringsapparat udleveret, at betale sig 200 Kr. med 5 p. c. aarlige Renter heraf fra Forligsklagens Dato den 18 Maj 1875 indtil Betaling sker, samt skadesløse Procesomkostninger, og da disse Paastande ere tagne til Følge ved Underretsdommen, er Underretsdommen nu tilligemed en hos Citanten den 9 August 1875 i Henhold til Underretsdommen foretagen Udlægsforretning, ved hvilken der til Fyldestgjørelse af det Indstævnte Ulf tilkjendte Beløb med Renter og Omkostninger er givet bemeldte Indstævnte Udlæg i 8 Citanten tilhørende, tilsammen til 640 Kr. vurderede Kær, samt en derefter den 23de s. M. afholdt Auktionsforretning tilligemed en under samme afsagt Kjendelse, hvorved en af Citanten imod Auktionens Fremme fremsat Protest blev forkastet, og den derefter stedfundne Forauktionering af 7 af de udlagte Kær samt de ved Auktionen givne Hammerlag af Citanten indanket her for Retten, hvor han — idet han tillige har indvarslet de paagjældende Auktionskjøbere, nemlig Søren Peter Christensen af Daldouer, Niels Nielsen af Kjærbøllinghuse, Bager Steen af Engelsholm Mark, Mathias Christensen af Daldouer og Jens Chr. Nielsen af L. Lihme, af hvilke de 4 Førstnævnte have købt hver en og den Sidste 3 af de paagjældende Kær, til enhver for sit Vedkommende at lide Dom — har gjentaget sin for Underretten nedlagte Paastand om Frifindelse for Indstævnte Ulfs Tiltale samt paastaet de indankede Udlægs- og Auktionsforretninger i det Hele annullerede eller ophævede, hvorhos han endvidere har

paastaet Indstævnte Ulf under Dagmulkt tilpligtet in solidum med de indstævnte Auktionskjøbere — disse dog ikkun enhver for sit Vedkommende — at tilbagelevere ham de ved Auktionen solgte Køer i uskadt Stand. Endelig har Citanten paastaet Indstævnte Ulf tilpligtet at betale sig Erstatning efter uvillige Mænds Skjøn saavel for den ham ved Udlægs- og Auktionsforretningerne paaførte Tort og Kreditspilde, som for Afsavnet af Køerne og disses mulige Forringelse. De Indstævnte have procederet til Underrettsdommens og de indankede Forretningers Stadfæstelse.

Ved Sagens Anhängiggjørelse for Underretten benægtede Citanten at være Indstævnte Ulf Noget skyldig og paastod sig derfor frifunden, og da denne, efter at have erholdt Anstand for at give Tilsvær og mulig føre Vidner, ved Sagens næste Foretagelse erklærede til Retsprotokollen, at han maatte exipere imod Citantens Frifindelsespaastand, fordi Citanten ikke havde fremsat nogen bestemt og tilstrækkelig Benægtelse, idet det ikke af hans Benægtelse kunde ses, om han mente ikke at have kjøbt Vandboringsapparatet, eller om han vilde gjøre gjældende, at han havde betalt det, samt paastod Citanten dømt overensstemmende med de nedlagte Paastande, gjentog Citanten sin Paastand om Frifindelse, idet han nu udtrykkelig benægtede at have kjøbt det omhandlede Vandboringsapparat. Imod denne Benægtelse protesterede imidlertid Indstævnte Ulf som for silde fremkommen, og Sagen blev derpaa optagen, efter at en af Citanten fremsat Anstandsbejæring var forkastet. Da Citanten — der har mødt personlig for Underretten, medens Indstævnte Ulf gav Møde sammesteds ved Sagfører — efter det Anførte strax efterkom den Opfordring til at erklære sig bestemt og utvetydig over Indstævnte Ulfs Søgsmålsgrunde, der indirekte indeholdtes i dennes ovennævnte Tilførsel til Retsprotokollen, og der herefter samt efter Sagens Omstændigheder i det Hele mangler Feje til at anse hans ved Sagens Anhängiggjørelse fremførte almindelige Benægtelse af at være Indstævnte Ulf noget skyldig som et Forsøg paa at fordølge Sagens rette Sammenhæng, findes der at maatte gives ham Medhold i, at hans Benægtelse af at have kjøbt Vandboringsapparatet ikke kan statuere at være for sent fremkommen, og da Indstævnte Ulf ikke imod denne Benægtelse har ført noget Bevis for Rigtigheden af sit Anbringende om at have solgt bemeldte Apparat til Citanten, vil denne være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag, ligesom den paaankede Udlægsforretning og den

i Henhold til samme afholdte Auktionsforretning tilligemed den under samme stedfundne Forauktionering af de ovenfor ommeldte 7 Køer efter Citantens Paastand ville være at ophæve.

De indstævnte Auktionskjøbere, der ikke have fremsat nogen særlig Indsigelse imod de for deres Vedkommende af Citanten nedlagte Paastande, og som derfor maa forudsættes endnu at være i Besiddelse af de paagældende Køer, ville derhos enhver især under en daglig Bøde af 2 Kr. til Amtets Fattigkasse være at tilpligte at tilbagelevere til Citanten den eller de af dem ved Auktionen købte Køer, hvorimod der ikke vil kunne paalægges nogen af disse Indstævnte Ansvar for den Værdiforringelse, som Køerne i deres Ejetid maatte have lidt, lige saa lidt som der findes Feje til at paalægge Indstævnte Ulf in solidum med de indstævnte Auktionskjøbere at tilbagelevere Citanten de paagældende Køer, idet disse maa antages ikke at være hans Raadighed undergivne.

Forsaavidt Citanten endvidere har paastaaet Indstævnte Ulf tilpligtet at betale sig Erstatning for Tort og Kreditspilde samt for Afsavnet af Køerne og for disses mulige Forringelse, da har han ikke imod denne Indstævntes Benægtelse ført noget Bevis for Rigtigheden af sit Anbringende om, at han, efter at Underrettsdommen var forkyndt for ham, havde tilbudt Indstævnte fra sin Side at opfylde bemeldte Dom imod samtidig at erholde Vandboringsapparatet udleveret, hvilket Tilbud imidlertid ikke var blevet modtaget, ligesom han ej heller iøvrigt har oplyst noget Forhold fra Indstævnte Ulfs Side, der kunde begrunde noget Erstatningsansvar for denne, hvorved bemærkes, at Citanten vel under Auktionsforretningen foreviste en nogle Dage iforvejen for Indstævnte Ulf forkyndt Appelstævning til Indankning af Underrettsdommen og Exekutionsforretningen og paastod i Henhold til denne Stævning den berammede Auktion standset, men at der, idet Appelstævningen var udtagen med 3 $\frac{1}{2}$ Maanedes Varsel altsaa med et ufor nødvendent langt Varsel, maa gives Indstævnte Ulf Medhold i, at der ikke imod hans under Auktionsforretningen fremsatte Protest kunde tillægges bemeldte Stævning den sædvanlige Virkning til at standse den videre Retsfølgning imod Appellanten.

Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve.

I Henseende til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Gaardejer Peder Pedersen, bør for Indstævnte, Peder Hansen Ulfs Tiltale i denne Sag fri at være, hvorhos den indankede Udlægsforretning saavel som den i Henhold til samme afholdte Auktionsforretning tilligemed den derunder stedfundne Forauktionering af de ovenomhandlede Kær ophæves.

Løvrigt bør Indstævnte Peder Hansen Ulf for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være.

De Indstævnte, Søren Peter Christensen, Niels Nielsen, Bager Steen, Mathias Christensen og Jens Chr. Nielsen, bør enhver især under en Bøde af 2 Kr. til Vejle Amts Fattigkasse for hver Dag han i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, til Citanten tilbagelevere den eller de af ham ved den ovennævnte Auktion købte Kær.

Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Det Idømte at efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ²¹⁸1877. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor
contra

Tiltalte Niels Jørgen Thomsen (Def. Justitsraad Neckelmann).

Spørgsmaal om Overskridelse af Grænserne for tilladt Nødværge.

(Afsagt den 25 Juni 1877).

Under denne Sag tiltales Tjenestekarl Niels Jørgen Thomsen for Vold og Løgembsbeskadigelse.

Tjenestekarl Iver Sørensen har forklaret, at da han og to andre Karle den 28 Januar d. A. omtrent Kl. 10 om Aftenen gik hjem fra et Gilde, som de tilligemed flere Andre havde afholdt, og hvorved de Alle vare blevne mere eller mindre berusede, besluttede de at gaa hen og se til en af Deltagerne i Gildet, der havde forladt dette før de Andre; efter at de vare komne hen til Døren, som fra Stalden fører ind til det af denne beboede Kammer, afrev Iver Sørensen

en Svovlstik og fik en Lygte tændt, hvorefter Tiltalte, der ikke havde været med ved Gildet men laa i sin Seng i Kammeret, bebrejdede ham, at han havde revet en Svovlstik af ude i Stalden, og da de herom vare komne til at skændes, rejste Tiltalte sig op paa Knæ i Sengen og bibragte Iver Sørensen ganske uventet nogle Slag i Hovedet, hvorved denne sank ned, og hans venstre Øje, hvis Synsevne iøvrigt var ufuldstændig, blev knust, saa at det senere har maattet borttages.

Tiltalte har erkjendt at have ved den ommeldte Lejlighed tilføjet Iver Sørensen den nævnte Læsion, men iøvrigt gaar hans Forklaring nærmere ud paa, at Iver Sørensen, efter at Tiltalte, som fra sin Seng havde set ham afrive en Svovlstik i Stalden, hvor der var Straa i Nærheden, havde tilkjendegivet ham, at dette ikke maatte ske, kom ind i Kammeret, og under det derefter mellem dem opstaaede Skænderi kaldte Tiltalte „en snottet Dreng“ samt, efter at være kommen hen til Sengen, hvor Tiltalte laa, slog ham to Gange i Hovedet med knyttet Næve; da Tiltalte derpaa vilde rejse sig og tog sine Klæder, slog Iver Sørensen atter Tiltalte, som den følgende Dag havde Mærker i Ansigtet af den ham tilføjede Vold, og Tiltalte greb da for at værgе sig, og idet det efter hans Forklaring forekom ham, at Iver Sørensen var fuld af Ondt, en Egestok af omtrent $\frac{2}{3}$ Tommes Diameter, som han havde staaende ved Hovedenden af sin Seng, og gav med den Iver Sørensen nogle Slag, uden at det efter hans Forklaring var hans Hensigt at tilføje denne nogen Skade.

Idet denne Tiltaltes Forklaring i Mangel af andre Oplysninger vil være at lægge til Grund ved Sagens Paakjendelse, maa han antages at have været i Nødværgetilfælde, og da han efter Omstændighederne ikke kan anses at have overskredet Grænserne for det tilladte Nødværgе, vil han, der er født i Aaret 1844 og ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, være at frifinde for Aktors Tiltale i denne Sag, efter Omstændighederne dog med Forpligtelse til at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 15 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Niels Jørgen Thomsen bær for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være, dog saaledes at han udreder Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokurator Fasting og Justitsraad Neckelmann, 15 Kr. til hver.

Det Idømte at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{218}{1877}$.

Justitsraad Neckelmann Aktor

contra

Tiltalte Stephen Jensen (Def. Kancelliraad Møller).

Antaget, at Sager angaaende ulovlig Forhandling af Arsenik skulle behandles efter de for Justitssager gjældende Regler.

(Afsagt den 25 Juni 1877).

Under nærværende Sag, der i 1ste Instans har været behandlet og paakjendt som offentlig Politisag, tiltales Kreaturhandler Stephen Jensen for Overtrædelse af Fr. 1 April 1796 § 1 ved at forhandle Arsenik, men da der hverken i den anførte Lovbestemmelse eller iøvrigt i Lovgivningen findes nogen Hjemmel til at gjøre det Tiltalte saaledes til Last lagte Forhold til Gjenstand for Forfølgning under en Politisag, hvorimod det maatte være at behandle efter de for Justitssager gjældende Regler, efter at der var beskikket Aktor og Defensor i Sagen, vil Sagen være at afvise fra Politiretten, og Sagens Omkostninger, hvorunder der vil være at erlægge til Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 10 Kr., at udrede af det Offentlige.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Politiretten.

Sagens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Justitsraad Neckelmann og Kancelliraad Møller, i Salær hver 10 Kr., udredes af det Offentlige.

*

*

*

En af de Voterende har afgivet saalydende Dissens:

Da Sagens Behandling som offentlig Politisag formentlig maa anses at have Hjemmel i Pl. 19 April 1843 § 6 eller dog i Analogi af denne Lovbestemmelse, samt idet Tiltalte ved Politiretsdommen rettelig er anset efter Fr. 1 April 1796 § 1, stemmer jeg for, at bemeldte Dom, ved hvilken Straffen efter Omstændighederne findes passende bestemt til en Bøde af 120 Kr., stadfæstes, dog saaledes at Bøden tilfalder Jurisdiktionens Politikasse, samt at Tiltalte udreder Aktionens Omkostninger.

Overlandvæsenskommissionskjendelser.

(Fortættelse, se forr. Aarg. p. 1005).

Kjendelse af Ringkjøbing Amts Overlandvæsenskommission.

Forskjellige Paastande i en Sag mod Indehaverne af en Inddæmningskoncession afviste fra Landvæsenskommissionen, dels fordi de maatte anses afgjorte ved en tidligere usvækket Landvæsenskommissionskjendelse, dels som henhørende under Regeringens Afgjørelse. Spørgsmaal, om Landvæsenskommissionens Kjendelse med Hensyn til et enkelt Punkt kunde anses som en uappellabel Voldgiftskjendelse. Udtalt, at en Landvæsenskommission, uden at være forsynet med Extensionskommissorium, maa kunne befatte sig med Realitetsspørgsmaal angaaende et Inddæmningsforetagende; Kommissionen derimod anset inkompetent til at fastsætte en hel ny Betingelse for Inddæmningsens Udførelse udenfor de Betingelser, der indeholdtes i den Landvæsenskommissionsforretning, som var gaaet forud for Koncessionens Meddelelse. Udtalt, at de interesserede Lodsejere maa kunne drage Inddæmningsentreprenøren til Ansvar, fordi denne ikke har fulgt de Regler for Arbejdets Udførelse, der ere foreskrevne i fornævnte Landvæsenskommissionsforretning, men at dette Ansvar ikke kan gøres gjældende for Landvæsenskommissionen. Omkostningerne paalagte den Part, hvis principale Paastand helt er tagen til Følge.

(Afsagt den 17 Februar 1877).

Efter Begjæring af „Nissumfjord Company“ ved Ingeniør C. C. F. Fibiger har Indenrigsministeriet ved Skrivelse af 28 April 1875 beordret undertegnede Landvæsenskommissærer til i Forbindelse med ligeledes undertegnede Amtmand over Ringkjøbing Amt som Formand at sammentræde i en Kommission til Prøvelse af en af Landvæsenskommissionen under 8 Marts s. A. afsagt Kjendelse i en af Bertel Kytterup

med flere Lodsejere i Ulfborg Sogn, hvis Ejendomme støde til Nissum Fjord paa Strækningen fra Tverdæmningen ved Poulsgaard til Storaæn, rejst Sag betreffende bemeldte Selskabs Forhold ligeoverfor dem.

Under denne Sags Behandling for Landvæsenskommissionen have de ommeldte Lodsejere nedlagt Paastande, der i det Væsentlige gaa ud paa:

1) at Kompagniet skal opføre en Dæmning langs Syd-siden af Storaæn tilstrækkelig langt mod Øst,

2) at der syd for denne Dæmning indtil Tverdæmningen ved Poulsgaard, ogsaa kaldet „Kajdiget“ opføres en Dæmning parallelt med den nuværende,

3) at der lægges dykkede Render eller lignende under Dæmningerne og Kanalen,

4) at der anbringes de fornødne Sluser i Dæmningerne,

5) at der fastsættes Tidsfrister og Tvangsbøder for disse Værkers Udførelse,

6) at Kompagniet skal vedligeholde alle Værkerne,

7) at Kompagniet skal afholde alle Udgifterne ved Sagen,

8) at Slusen i Kajdiget holdes aaben, for at Vandet derigjennem kan have frit Løb, saalænge indtil alt Foranstaaende er foranstaltet fra Kompagniets Side.

I de Grunde, der ledsage Landvæsenskommissionens for-nævnte Kjendelse af 8 Marts 1875 har Kommissionen vel udtalt, at Rekvirenterne have havt fuld Føje til at besvære sig over Kompagniet, idet dette ikke har udført Arbejderne ved det her omhandlede Inddæmningsforetagende paa den Maade og under de Vilkaar, som ere fastsatte ved Landvæsenskommissionens Kjendelse af 19 September 1863; men Kommissionen maatte dog finde sig inkompetent til at paa-kjende i Realiteten det af Rekvirenterne under de 4 første Poster Paastaaede, eftersom disse Paastande, hvad ogsaa Rekvirenterne selv havde gjort gjældende, angik det Samme, som var afgjort ved den nu inappellable Kjendelse af 19 Sep-tember 1863, hvilket derfor ikke paany kunde gøres til Gjenstand for Behandling og Paakjendelse af Landvæsenskommissionen, medmindre denne erholdt en ekstraordinær Myn-dighed hertil, hvorfor Besværingerne burde have været fore-bragte Regeringen, som bl. A. har det i sin Magt i Henhold til Bevilling af 14 Juli 1866 Post 4*) at anordne et Tilsyn

*) o: den Bevilling, hvorved Koncession blev given paa Inddæmningsforetagendet.

paa Kompagniets Bekostning med Inddæmningsarbejdets Udførelse. Som Følge af den nødvendige Forbindelse mellem de ommeldte 4 første Poster og den 6te Post kunde Kommissionen derhos ikke tage denne sidste under Paakjendelse, og det Samme maatte gjælde med Hensyn til den 5te Post, eftersom det i Henhold til den nævnte Bevillings Ord: „paa Vilkaar at Arbejdet udføres med en passende Del aarligt“ alene kunde tilkomme Regeringen at foreskrive Kompagniets Frister for Arbejdets Udførelse.

Derimod forment Kommissionsen, at Paastandens 8de Post burde tages til Følge, eftersom denne Post ikke tidligere havde været gjort til Gjenstand for en Landvæsenskommissions Kjendelse, og dertil ansaas velgrundet, idet Slusens Lukning efter Kommissionens Anskuelse maa bevirke, at Vandet kommer til at staa højere Nord for Kajdiget end Syd for dette og altsaa vil fremkalde yderligere skadelig Oversvømmelse af Rekvirenternes Lodder.

I Henhold til de anførte Grunde blev Nissum Fjord Company ved den afsagte Kjendelse tilpligtet under en Bøde af 200 Kr. til Ringkjøbing Amtsfattigkasse for hvert Døgn eller for hver Gang i et Døgn, Slusen i Kajdiget har været lukket, at holde denne aaben, saa at Vandet derigjennem kan have frit Løb, saalænge indtil Kompagniet overfor Rekvirenterne har opfyldt Landvæsenskommissionskjendelsen af 19 September 1863, navnlig dens Poster 4, 6 og 7, sammenholdt med Post 8. Forevrigt afvistes Sagen fra Landvæsenskommissionen, og Omkostningerne ved Sagens Behandling for Kommissionen paalagdes Kompagniet.

(Fortsættes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vexelvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 26 Oktober.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsassagfører.

Nr. 68.

Den 3 November.

1877.

Overlandvæsenkommissionskjendelser.

(Fortsættelse).

Efter at Sagen derpaa var bleven indanket for Overlandvæsenkommissionen, have begge Parter saavel mundtlig som skriftlig for Kommissionen, der forinden havde befaret Aastedet, deduceret Sagen og nedlagt deres Paastande, ligesom de og gjensidig have gjort Forligstilbud, som imidlertid ikke ere blevne antagne, og Forlig har ved Kommissionens Mægling ikke været at opnaa, hvorimod begge Parter have indladt Sagen til Kjendelse, idet der fra Kompagniets Side er nedlagt Paastand paa: principaliter, at den indankede Kjendelse kjendes uefterrettelig, og at Sagen afvises fra Landvæsenkommissionen, og in subsidium, at den indankede Kjendelse underkjendes og forandres saaledes, at Kompagniet frifindes for de for Landvæsenkommissionen som Rekvirenter optraadte Lodsejeres Tiltale, medens derimod Lodsejernes Paastande gaa ud paa: principaliter at Sagen, forsaavidt Afvisning har fundet Sted, hjemvises til ny og lovligere Behandling af Landvæsenkommissionen *), og at Post 8, Spørgsmaalet om Kajdigeslusen afvises fra Overlandvæsenkommissionen som afgjort ved en inappellabel Voldgiftkjendelse, og in subsidium, at den indankede Kjendelse stadfæstes.

---

*) Fra Kompagniets Side var der protesteret imod, at Overlandvæsenkommissionen indlod sig paa denne Paastand, da Landvæsenkommissionens Kjendelse ikke var kontraappelleret af Lodsejerne.

Begge Parter have derhos paastaaet Modparten tilpligtet at betale Omkostningerne for Landvæsenskommissionen og Overlandvæsenskommissionen skadesløst.

Hvad nu først angaar den Del af Lodsejernes principale Paastand, at Sagen hjemvises til ny og lovligere Behandling af Landvæsenskommissionen, forsaavidt Afvisning har funden Sted, hvilken Paastands Berettigelse er modsagt af Kompagniet, da kan Overlandvæsenskommissionen i dens Helhed ikke skjønne rettere, end at den stedfundne Afvisning maa godkjendes. Forsaavidt nemlig Lodsejerne have villet gjøre gjældende, at Kompagniet ved i Aaret 1872 at indbringe en lignende Sag, nemlig angaaende Opstuvning af Vandet i Storaen og langs Gjærdingboernes Ejendomme, for en Landvæsenskommission, ved hvilken iøvrigt Forlig blev indgaaet, derved skulde have erkjendt Landvæsenskommissionens Competence i den foreliggende Sag, vil denne Mening ikke kunne gives Medhold, eftersom det er enhver Landvæsenskommissions Ret og Pligt selvstændig i enhver Sag at bedømme sin Competence uden Hensyn til et virkeligt eller formodet Samtykke fra Parternes Side i saa Henseende. At nu Landvæsenskommissionen i den foreliggende Sag er kommen til et rigtigt Resultat ved at afvise de første 6 af Lodsejerne for Kommissionen nedlagte Paastande, vil ikke med Rette kunne bestrides; thi vel er det af Lodsejerne for Overlandvæsenskommissionen paastaaet, at Landvæsenskommissionen maatte være baade berettiget og forpligtet til at give nærmere Bestemmelser til Supplering af de i Kjendelsen af 19 Septbr. 1863 indeholdte Poster navnlig med Hensyn til de enkelte Arbejders Udførelse, Maaden, hvorpaa dette skal ske, Tidsfrister, inden hvilke disse Bestemmelser skulle efterkommes, m. m.; men ligesom det af Lodsejerne under Sagens Behandling for Landvæsenskommissionen er indrømmet, at de 4 første Paastande angaa det Samme, som er afgjort ved den inappellable Kjendelse af 19 Septbr. 1863, hvorfor det vilde have været uberettiget, om Landvæsenskommissionen nu havde senteret over de ved hin Kjendelse trufne Bestemmelser, saaledes maa dette ogsaa statueres baade med Hensyn til den 5te og 6te Paastand, af hvilke den sidstnævnte staar i saa nøje Forbindelse med de 4 første Paastande, at den maa staa eller falde med disse, medens den 5te Paastand maa anses som henhørende under Regeringens og ikke Landvæsenskommissionens Competence.

Lodsejerne have dernæst endvidere ved deres principale

Paastand villet hævde, at den for Landvæsenskommissionen nedlagte 8de Paastand angaaende Kajdigeslusen bør afvises fra Overlandvæsenskommissionen som afgjort ved en af Landvæsenskommissionen afsagt inappellabel Voldgiftskjendelse, idet som Begrundelse herfor er anført, at Kompagniets Repræsentant og Generalbefuldmægtigede i Landvæsenskommissionsmødet den 16 November 1874 udtrykkelig har forlangt, at Kommissionen skulde tage Spørgsmaalet om, hvorvidt der kunde antages at finde nogen Opstuvning af Vandet Sted, under Paakjendelse, ved hvilket Forlangende Kommissionen skulde have erhvervet den fornødne Competence til ogsaa at tage Spørgsmaalet om Kajdigeslusens Lovlighed under Paakjendelse, nærmest ved en Voldgiftskjendelse. I denne Anledning skal Overlandvæsenskommissionen bemærke, at selv om det kunde statuere, at det ommeldte Forlangende i sig involverede et Samtykke til, at Kommissionen paakjendte Spørgsmaalet om det nævnte Diges og Slusens Lovlighed, hvad dog ikke kan indrømmes, foreligger der dog saavel i det af Prokurator Hjorth paa Kompagniets Vegne til Landvæsenskommissionen indgivne Indlæg af 16 Novbr. 1874 som i den af Kompagniets Ingeniør Bruun til Landvæsenskommissionen afgivne Fremstilling af 2 Januar 1875 saavel en udtrykkelig Paastand om, at dette Spørgsmaal afvises fra Landvæsenskommissionen, som en Udtalelse om, at det, ifald en Opstuvning af Vandet ved Landvæsenskommissionens Kjendelse konstateres, da maa reserveres Kompagniet at overveje, paa hvilken Maade dette Onde bør afhjælpes. Som Følge heraf kan Overlandvæsenskommissionen ikke give den saaledes gjorte Paastand om, at Spørgsmaalet skulde være afgjort ved en Voldgiftskjendelse, Medhold.

Medens saaledes den fra Lodsejernes Side fremkomne principale Paastand i det Hele ikke har kunnet tages til Følge, har Kompagniet paa sin Side principaliter paastaaet, at ikke alene de af Rekvirenterne for Landvæsenskommissionen nedlagte 6 første Paastande, men ogsaa den 8de Paastand burde have været afvist fra Landvæsenskommissionen. Det er i saa Henseende anført, at Landvæsenskommissionen savnede Competence til at tage denne Paastand, lige saa vel som de øvrige, under Paakjendelse, eftersom den ikke var forsynet med noget Extensionskommissorium, der kunde berettige den til at tage Sagens Realitet under Behandling og navnlig indlade sig paa at paakjende Spørgsmaal om, hvorvidt Inddæmningsentreprisen blev udført overensstemmende

med de fastsatte Vilkaar, eller hvorvidt Entreprenøren maatte forvolde anden Mand Skade. Denne saaledes motiverede Indvending kan der imidlertid efter Overlandvæsenskommissionens Skjøn ikke tillægges nogen videre Betydning, eftersom det maa anses for givet, at en Landvæsenskommission, dens Kompetence iøvrigt forudsat, ikke kan fordres forsynet med Extensionskommissorium for overhovedet at kunne befatte sig med Realitetsspørgsmaal angaaende et Inddæmningsforetagende.

Lige saa lidt kan Overlandvæsenskommissionen tage Hensyn til den endvidere af Kompagniet fremsatte Indvending, at den tidnævnte 8de Paastand ikke var nævnt eller antydet i Rekvisitionen om Landvæsenskommissionens Udmeldelse, men først fremkom og gjordes gjældende under Behandlingen for Kommissionen. Rekvirenterne maa nemlig anses tilstrækkelig tydeligt at have betegnet, hvilke deres Klagepunkter vare, og tillige udtalt fornødent Forbehold med Hensyn til de definitive Paastande, de agtede at fremkomme med. Kompagniet har dernæst gjort gjældende, at Landvæsenskommissionen var uberettiget til at give en Bestemmelse af den Natur som indeholdes i den afsagte Kjendelse, nemlig at Kajdigeslusen under en Tvangsmulkt skal holdes aaben, indtil visse bestemte Betingelser ere opfyldte, idet Kompagniet i saa Henseende har anført, at da Betingelserne for Inddæmningsarbejdets Fremme ere givne i Kjendelsen af 19 Septbr. 1863, har Kommissionen været uberettiget til at fastsætte en hel ny Betingelse for Arbejdet. Overlandvæsenskommissionen skjønner nu ikke rettere, end at denne Betragtningssmaade i sin Almindelighed maa gives Medhold. Landvæsenskommissionens Kjendelse af 1863 maa nemlig antages at have givet faste bestemte Regler for det hele Inddæmningsforetagendes Iværksættelse, hvilke Kompagniet, hvad der ogsaa af det er indrømmet, er pligtigt ikke at fravige under Arbejdets Udførelse; Kompagniet er med andre Ord pligtigt at udføre Arbejdet i streng Overensstemmelse med det ved bemeldte Kjendelse givne Grundlag, saaledes at der fra dette hverken kan tages Noget bort eller lægges noget Nyt til. At der imidlertid i denne Henseende vil kunne finde Undtagelser Sted, følger dels af Sagens Natur, idet det ved Fastsættelsen af Betingelserne for Udførelsen af et saa storartet Arbejde som Nissumfjordens Udtørring og Inddæmning selvfølgelig ikke lader sig gjøre forud paa det Nøjagtigste at fastsætte Omfanget af eller den nærmere Udførelsesmaade ved hver enkelt Del af Arbejdet, og det fremgaar dels

af Post 6 i Kjendelsen af 1863, hvorefter der senere „kan træffes andre hensigtsmæssige Foranstaltninger til Landvæds Bortskaffelse.“ Men paa den anden Side følger det efter Overlandvæsenskommissionens Skjøn lige saa meget af Sagens Natur, at de Afvigelser fra eller Suppleringer til den oprindelig fastsatte Grundplan, hvorom der, bortset fra de i den nysciterede Post 6 udtrykkelig nævnte Tilfælde, kan blive Spørgsmaal, uden at Kompagniet derfor maa siges at have forsømt sin Pligt eller overskredet sin Ret, maa være af aldeles underordnet Betydning. Overlandvæsenskommissionen kan nu efter sin Overbevisning ikke Andet end anse det af Kompagniet foretagne Skridt ved Anbringelsen af Kajdiget ved Poulsgaard og den dermed i Forbindelse staaende Undladelse af Fortsættelsen af Landdæmningen fra nævnte Sted imod Vest som medførende en overordentlig væsentlig Forandring i det ved Kjendelsen af 1863 givne Grundlag, og kan ikke Andet end erkjende, at Landvæsenskommissionen ved Bedømmelsen af dette rent faktiske Spørgsmaal, hvortil der nødvendig maatte tages Hensyn, har havt det rette Blik for dets Virkning ligeoverfor Lodsejerne. Men kan det saaledes ikke erkjendes, at Kajdigets Opførelse, som af Kompagniet paastaet, kan henføres til de under Arbejdets Udførelse opstaaende Detailspørgsmaal, hvorover Kompagniet maa have fri Raadighed, hvorfor det ogsaa efter Overlandvæsenskommissionens Mening maa kunne tilkomme Lodsejerne at drage Kompagniet til Ansvar for Digets Opførelse, uden at Kommissionen dog skal udtale sig om, ad hvilken Vej Lodsejerne i saa Henseende skulle gaa frem, saaledes vil det paa den anden Side heller ikke kunne statuere, at den af Lodsejerne valgte Fremgangsmaade at indbringe Sagen for Landvæsenskommissionen, har givet denne velgrundet Anledning til at paalægge Kompagniet paa den i Kjendelsen af 8 Marts 1875 fastsatte Maade i alt Fald tilnærmelsesvis at søge at retablere den ved Kjendelsen af 1863 forudsatte faktiske Tilstand under Fremgangsmaaden ved Arbejdets Udførelse.

Thi vel er det saa, at en Landvæsenskommission under visse Forudsætninger og i visse Anledninger maa anses kompetent til at give supplerende eller endog forandrende Bestemmelser om et Forhold, hvorom en tidligere Landvæsenskommission alt har afsagt en inappellabel Kjendelse; men om en saadan Kompetence for Landvæsenskommissionen kan der efter Overlandvæsenskommissionens Skjøn ikke med Rette blive Spørgsmaal i det foreliggende Tilfælde, hvor den i Over-

ensstemmelse med Lodsejernes Paastand afsagte Kjendelse i Virkeligheden gaar ud paa at tilvejebringe en under Inddæmningsarbejdets fortsatte Udførelse vedvarende Tilstand i Henseende til de paagældende Jorders Beskyttelse mod Vandopstuvning og til Vandafledningen i det Hele, som er i høj Grad afvigende fra det oprindeligt ved Kjendelsen af 1863 fastsatte Grundlag.

I Henhold til Foranstaaende vil altsaa den fra Kompagniets Side fremkomne Paastand om Sagens Afvisning fra Landvæsenskommissionen i det Hele være at tage til Følge, og der bliver herefter ikke Anledning for Overlandvæsenskommissionen til nærmere at prøve de fra begge Parters Side nedlagte subsidiære Paastande.

Hvad dernæst Spørgsmaalet om Omkostningerne angaar, da finder Kommissionen, at disse, naar henses til, at den egentlige Aarsag til nærværende Sags Fremkomst maa søges i Kompagniets paa egen Haand foretagne Afvigelser fra den samme foreskrevne Grundplan for Inddæmningsarbejdets Udførelse, retteligt ved Landvæsenskommissionens Kjendelse ere paalagte Kompagniet, og det Samme skjønnes at maatte stateres, for saa vidt angaar de ved Sagens Drift for Overlandvæsenskommissionen paaløbne Omkostninger til Bekjendtgørelser og Indvarslinger m. m. samt til Kommissionens Medlemmer, hvilke derfor af Kompagniet ville være at erlægge efter Regning.

Thi eragtes:

Forsaavidt Landvæsenskommissionen ved Kjendelse af 8 Marts 1875 har afvist den af Bertel B. Kytterup m. fl. Lodsejere i Ulfborg Sogn mod Nissum-Fjord-Company-limited anlagte Sag betreffende nævnte Selskabs Forhold mod dem, vil Landvæsenskommissionens Kjendelse være at stadfæste. Iøvrigt ophæves den afsagte Kjendelse, dog Omkostningsspørgsmaalet undtaget, og Sagen afvises fra Landvæsenskommissionen. Kompagniet vil have at udrede de ved Landvæsenskommissionens Kjendelse ikjendte Omkostninger samt de ved Sagens Drift for Overlandvæsenskommissionen paaløbne Omkostninger til Bekjendtgørelser og Indvarslinger m. m. samt til Kommissionens Medlemmer efter Regning. De idømte Omkostninger ville være at udrede inden 15 Dage efter denne Kjendelses lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

*

*

*

Af et Medlem af Overlandvæsenskommissionen er afgivet følgende dissenterende Votum:

Bertel Kytterup m. Fl. i Ulfborg har i Juli 1874 be-
gjært en Landvæsenskommission for ved yderligere betryg-
gende Bestemmelser at bringe Fjord-Kompagniet til at opføre
en Dæmning og foretage de Arbejder, som ere paalagte
samme ved Kjendelse af 19 Septbr. 1863. Denne Sags
Fremme anser jeg fuldkommen berettiget,

1) fordi Kjendelsen af 1863 ikke indeholder Tvangs-
klausul efter Lov af 30 Decbr. 1858 § 17 og altsaa forsaa-
vidt er ulovlig,

2) fordi Fjord-Kompagniet i fuld Maade har benyttet
denne Mangel og efterladt at udføre de paalagte Arbejder,

3) fordi Analogien af Loven af 29 Juli 1846 § 10 og
30 Decbr. 1858 § 14 berettiger Landvæsenskommissionen til
at tage yderligere Bestemmelser og rette formelle Fejl,

4) fordi det i Præmisserne til foranstaaende Overland-
væsenskommissionskjendelse hedder, „at en Landvæsenskom-
mission under visse Forudsætninger og i visse Anledninger
maa anses kompetent til at give supplerende eller endog for-
andrende Bestemmelser om et Forhold, hvorom en tidligere
Landvæsenskommission alt har afsagt en inappellabel Kjen-
delse.“

Derfor kan jeg som Medlem af Overlandvæsenskommissi-
onen i denne Sag ingenlunde tiltræde foranstaaende Afvis-
ningskjendelse.

Kjendelse af Københavns Amts Overlandvæsenskommission.

Fortolkning af Ordet „Jordbruger“ i Hegnsloven af
6 Marts 1869. Antaget, at herunder ikke kan ind-
befattes den, som alene har erhvervet en Servitutret
(Ret til at have en Gangsti) over en mindre Del af
en Ejendom, men kun den Bruger, der som Lejer,
Forpagter eller Fæster har faaet overdraget Brugen
og Benyttelsen af en fast Ejendom og derigjennem i
alt Væsenligt er indtraadt i Ejerens Plads med Hen-
syn til Driften af Ejendommen.

(Afsagt den 14 Marts 1877).

Frederiksberg Kommunes Hegnssynsmænds Kjendelse af 26 September 1876 er saalydende:

Ejeren af Ejendommen Matr. Nr. 11 d i Frederiksberg Sogn, Gade-Nr. 17 i Falkoneralleen, fhv. Boghandler J. Jensen, har ført Anke over, at Beboerne af de Classenske Boliger og Andre, naar de passere den Sti, der fører fra Falkoneralleen langs den sydlige og største Delen af den vestlige Side af hans Ejendom, gjøre Ufred paa hans Agerjord, idet de dels gaa ind paa denne langs Kanten af Stien og dels have tiltrampet en bred Sti tværs over Agerjorden. For at værne om sin Jord agter han at opføre Hegn langs Skjellinien mellem den ham tilhørende Ejendom og Stien og forlanger i den Anledning under Henvisning til Hegnslovgivningen, at det Classenske Fideikommis som Ejer af de nævnte Classenske Boliger og derigjennem som Ejer eller Bruger af den langs hans Skjel førende Gangsti skal deltage med ham i Anbringelsen og Vedligeholdelsen af saadant Hegn, saaledes at hver af Parterne kommer til at tage halvt Hegn langs hele Strækningen fra Falkoneralleen indtil det Sted, hvor Stien udmunder i de Classenske Boligers Gaards- eller Haveplads.

Det Classenske Fideikommis, der har givet Møde under Forretningen ved Sekretær Fønss, har benægtet, at det skulde have nogen Forpligtelse til at deltage med Rekvirenten i Anbringelse og Vedligeholdelse af Hegn langs den omhandlede Sti, og har til Støtte for denne Benægtelse paaberaabt sig, at det hverken er Ejer eller Bruger af den Jordlod, hvorpaa Stien er anlagt, men kun har en Servitutrettighed over den til Rekvirentens Ejendom stødende Nabogrund, gaende ud paa, at Fideikommisset, saalænge indtil anden Adgang aabnes til de Classenske Boliger fra Falkoneralleen har Færdselsret m. V. over denne Nabogrund. Subsidiært har Fideikommisset paaberaabt sig den i Lov af 6 Marts 1869 § 3 indeholdte Henvisning til Fr. 9 Juli 1817 § 6.

Medens alle Hegnssynsmændene vare enige i, at der var fuld Føje for Rekvirenten til at forlange sin Ejendom fredet ved Indhegning, saaledes at Naboen bærer den halve Hegnsbyrde langs Skjellet mellem Rekvirentens Ejendom og Stien, er der fremkommet Dissens imellem dem med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt det Classenske Fideikommis er den Nabo, hvem det paahviler at tage Del i Hegnsbyrden, idet Formanden og N. N. formene, at Hegnsloven, naar den i § 3 bestemmer, at Hegnspligten skal paahvile Brugeren,

herved alene sigter til den Bruger, der som Lejer, Forpagter eller Fæster har faaet overdraget Brugen og Benyttelsen af en fast Ejendom og derigjennem i alt Væsentligt er indtraadt i Ejerens Plads med Hensyn til Driften af Ejendommen, og at Fideikommisset, hvem der ikkun er indrømmet en i Omfang bestemt begrænset Benyttelsesret (Servitutret) over en mindre Del af den til Rekvirentens Ejendom stødende Naboejendom, ikke derved overfor Rekvirenten kan være indtraadt i de Forpligtelser, som paa den Tid, da Stien blev anlagt, paahvilede Ejeren af den Jordlod, over hvilken den fører, til paa Forlangende af Rekvirenten at deltage i Anbringelse af Hegn i den fælles Skjellinie, hvorimod X. X. formener, at Fideikommisset, — der paa ubestemt Tid har faaet Vejstrimlen overdraget til Brug og Raadighed, saaledes at Ejeren af Jorden derved er forment at bruge Jordstykket paa samme Maade som sin øvrige Jord, om han end ikke kan antages at være afskaaret fra at benytte Stien som Færdselsvej, — lige saa fuldt maa betragtes som Bruger af den paagjældende Jordstrimmel, naar denne er udlagt Fideikommisset til Gangsti, som i det Tilfælde, at Jordstrimlen havde været overdraget Fideikommisset til andet bestemt Brug, saasom Reberbane eller deslige.

I Henhold til Lov af 6 Marts 1869 § 16 m. 2 bliver den første Anskuelse, for hvilken der er Stemme flerhed, den afgjørende.

Thi er agtes:

Den af Rekvirenten nedlagte Paastand om, at det Classenske Fideikommiss skal deltage med ham i Anbringelsen af Hegn i Skjellinien mellem Rekvirentens Ejendom og den Sti, der fra Falkoneralleen fører til de Classenske Boliger, kan ikke tages til Følge. Omkostningerne ved Forretningen udredes af Rekvirenten.

*

*

*

Ved Landvæsenskommissionens Kjendelse af 14 Novbr. 1876 blev foranstaaende Kjendelse forandret overensstemmende med den af den oprindelige Rekvirent nedlagte Paastand og Omkostningerne ved begge Forretninger paalagte Fideikommisset. Formanden for Landvæsenskommissionen dissenterede dog, idet han voterede for Stadfæstelse af Hegnsynsmændenes Kjendelse.

Overlandvæsenskommissionens Kjendelse.

Den Matr. Nr. 11 ved Kjøbekontrakt af 17 Marts og Skjøde af 7 Decbr. 1866 til Afbenyttelse for Beboerne af det Classenske Fideikommis's Arbejderboliger paalagte Servitut skjønnes ikke at kunne gjøre Fideikommisset til Bruger af samme i den i Loven af 6 Marts 1869 brugte Betydning, og bliver samme derfor at frikjende for den af Ejeren af Matr. Nr. 11 d, Boghandler Jensen, paastaaede Hegnsforpligtelse. Hegnssynsmændenes Kjendelse af 26 Septbr. f. A. bliver at stadfæste, medens Landvæsenskommissionens under 14 November f. A. afsagte Kjendelse ophæves. Omkostningerne saavel ved Landvæsenskommissionen som ved Overlandvæsenskommissionen ville efter nærmere Regning blive at bære lige af begge Parter.

Thi er agtes:

Landvæsenskommissionens Kjendelse af 14 Novbr. f. A. ophæves, og bliver Hegnssynsmændenes Kjendelse af 26 September f. A. at stadfæste. Omkostningerne saavel ved Landvæsenskommissionen som ved Overlandvæsenskommissionen efter nærmere Regning blive at bære lige af begge Parter.

* * *

I Forbindelse med Kjendelsen er derhos af Overlandvæsenskommissionen tilført Protokollen Følgende:

Iøvrigt finder Overlandvæsenskommissionen, at Billighedsgrunde i høj Grad tale for Boghandler Jensens Begjæring om at erholde et Bidrag af Fideikommisset til Afhjælningen af den Ufred, hans Jord øjensynlig lider ved Benyttelsen af Stien af Arbejderboligernes Befolkning, saa at den finder Anledning til af Billighedsgrunde, afset fra Retsspørgsmaalet, at anbefale Saadant til Fideikommissets Bestyrelse.

Kjendelse af Holbæk Amts Overlandvæsenskommission.

En projekteret omfattende Regulering og Fordybning af et Hovedvandløb nægtet Fremme, dels af Hensyn til, at de Fordele, der ved samme vilde opnaas, ikke skjønnedes at staa i et passende Forhold til de med Arbejdet forbundne store Omkostninger, dels af Hensyn til den Skade, der ved den af Reguleringen bevirkede Udtørring vilde paaføres de til Vandløbet stødende Eng- og Mosejorder*). I Præmisserne til Overlandvæsenskommissionens Kjendelse optaget en Henstilling til Amtsraadet om ved den forestaaende Ombygning af en Bro at holde Vejen aaben for en fremtidig Regulering af Vandløbet.

(Afsagt den 10 August 1877).

Efter derom fra Holbæk Amtsraad indgiven Begjæring blev der under 15 Maj 1875 af Indenrigsministeriet beskikket en Landvæsenskommission til at undersøge og i fornødent Fald ved Kjendelse at afgjøre, hvorledes der vilde være at forholde med Reguleringen af det under offentligt Tilsyn værende større Vandløb „Aamose-Aaen paa Strækningen fra Ondløse Bro til Øverø Mølle, til hvilket Arbejdes Udførelse der efter Amtsraadets Foranstaltning var udarbejdet Forslag og Plan, der gik ud paa en Regulering af Aaløbets Retningslinie samt en større Uddybning af Aabunden ved Ondløse Bro og derefter med Fald af $\frac{1}{3}$ Tomme pr. 100 Alen indtil lidt nedenfor Bromølle Bro.

Ved sin Undersøgelse af denne Sag kom nævnte Kommission til det Resultat, at det saaledes foreslaaede Arbejde ikke vilde kunne medføre en Nytte, der kunde siges at staa i et rimeligt Forhold til de dermed forbundne store Bekostninger, der vare anslaaede til c. 150,000 Kr., men at paa den anden Side Aaen med sine stærke og idelige Krumninger og sit slet fordelte Fald maatte findes at være i en saa uregelmæssig Tilstand, at denne burde forandres, ved at der blev foretaget de fornødne Rettelser i Retningslinien og givet Bunden et regelmæssigt Fald.

Idet Kommissionen maatte formene, at et hertil indskrænket Arbejde vilde medføre en væsentlig Forbedring i

*) Jvfr Ingerslevs Haandbog for Landvæsenskommissærer S. 161-162.

den nu bestaaende Tilstand, afsagde den under 17 Februar 1876 en Kjendelse, hvorved det oprindelig forelagte Projekt blev modificeret i Overensstemmelse hermed og eragtet, at Aaløbet paa Strækningen fra Ondløse Bro til 500 á 600 Favne nedenfor Bromølle Bro burde reguleres og opgraves efter en paa de fremlagte Kort nærmere afsat Retnings-, respektive Bundlinie, hvorhos der ved Kjendelsen blev fastsat de fornødne nærmere Regler i Henseende til Magelæg af de ved Reguleringen afskaarne Arealer saavel som angaaende Udførelsen af Arbejdet i det Hele og Omkostningernes Fordeling efter Parter paa vedkommende Lodsejere og Brugere i Aagebetet.

Af Prokurator Deichmann i Slagelse, der for Landvæsenskommissionen havde givet Møde som Mandatarius for et stort Antal Lodsejere og Brugere og paa disses Vegne protesterede mod det hele Foretagende, blev der derefter saavel paa disse hans Kommittenters som paa flere andre Lodsejeres Vegne iværksat Paaanke af denne Kjendelse, hvilken han principaliter paastod kjendt uefterrettelig med eller uden Hjemvisning, subsidiært underkjendt, tilsidesat og forandret derhen, at aldeles ingen Regulering eller Uddybning eller i Forbindelse dermed staaende Arbejder foretages, medens han aldeles in subsidium paastod sine Kommittenter tilkjendt Erstatning, -- hvornæst Indenrigsministeriet, efter at den til denne Paaanke fornødne Oprejsningsbevilling var meddelt, under 27 Septbr. 1876 har udnævnt nærværende Overlandvæsenskommission til at tage denne Sag under Behandling.

Efter at denne Kommission ved en foreløbig Forhandling om Sagen var kommen til det Resultat, at man ikke skjønnede, at der med Føje kunde indvendes Noget mod den ved Landvæsenskommissionen brugte formelle Behandling, og at der derfor ikke vilde kunne være Tale om at tage Appellantens principale Paastand til Følge, vedtog man, forinden man skred til en selvstændig Undersøgelse af de faktiske Forhold, at lade vedkommende Landinspektør foretage en Beregning over, hvilken Indflydelse de ved Landvæsenskommissionens Kjendelse vedtagne Forandringer i det oprindelige Projekt vilde have paa Omkostningernes Størrelse og Fordeling.

Af den derefter modtagne Beregning viste det sig nu, at de ommeldte Forandringer ikkun vilde medføre en forholdsmæssig mindre betydelig Nedgang i Udgifterne, idet disse nu bleve anslaaede til henved 129,000 Kr., altsaa ikkun c. 21,000 Kr. mindre end det til det oprindelige Projekt be-

regnede Beløb, og maatte allerede denne Omstændighed under Hensyn til Overlandvæsenskommissionens ovenfor referede Udtalelse om Uforholdsmæssigheden af sidstmeldte Udgifter i Forbindelse med den stærke og vedholdende Modstand, som Sagen hidtil havde mødt hos Størstedelen af de deri interesserede Lodsejere og Brugere, hos Kommissionen vække en begrundet Tvivl om, hvorvidt Sagen burde gennemføres.

Denne Tvivl er bleven bekræftet ved de af Kommissionen paa de senere afholdte Aastedsmøder foretagne Undersøgelser af de lokale Forhold og førte Forhandlinger med vedkommende Lodsejere og Brugere. Vel har man efter Besigtigelsen af Aaløbet ganske vist maattet give Landvæsenskommissionen fuldstændig Ret i, at dette med sine store og idelige Bugter og sit slet fordelte Fald maa siges at være i en højst uregelmæssig Tilstand, og man nærer derfor ej heller Tvivl om, at jo flere, navnlig af de lavt liggende Jorder, lide under Følgerne af det mangelfulde Vandafløb, saa at en Forbedring af den nuværende Tilstand for saa vidt kunde være ønskelig, ligesom man endog er tilbøjelig til at antage, at Sagen mulig vilde have stillet sig noget anderledes fra en Del af Lodsejernes og Brugernes Side, saafremt de senere Aaringer havde været overvejende fugtige. Men spørges der om den Nytte, en Regulering af Aaen, saaledes kunde medføre, vilde staa i Forhold til det Tab, som den i andre Retninger vilde forvolde, og til de med Arbejdet forbundne Omkostninger, saa maa Kommissionen, saaledes som Forholdene nu ere, besvare dette Spørgsmaal benægtende.

Det har under Sagens Behandling ved Kommissionen vist sig, at den stærke Modstand, som Reguleringsprojektet hidtil havde mødt, ingenlunde var formindsket ved de af Landvæsenskommissionen vedtagne Modifikationer i dette. Medens kun et lidet Mindretal af Lodsejerne har udtalt sig for Ønskeligheden af en Regulering, har det langt overvejende Antal, deriblandt navnlig ogsaa de større Lodsejere, for Kommissionen hævdet, at enhver Foranstaltning, sigtende til at give Vandet friere Afløb, vilde ved den derved bevirkede forøgede Udtørring være til Skade og Fordærvelse for Størstedelen af de Aaen tilstødende Jorder, hovedsagelig Enge og Moser, i hvilken Henseende de fornemmelig have gjort gjældende, at disse, langt fra at lide af Fugtighed, snarere lide af Mangel herpaa, saa at en forøget Udtørring sikkert vilde forringe deres allerede i Forvejen for det Meste noget middelmaadige Beskaffenhed, efterhaanden gjøre dem

uskikkede til at benyttes som nu og derved saa godt som værdiløse, al den Stund dels disse Jorder paa Grund af deres Beskaffenhed overhovedet ikke egne sig til at opdyrkes som Agerland, dels en saadan Opdyrkning, hvor den ellers kunde finde Sted, ikke paa nogen Maade kunde svare Regning, da det fornødne Fyld ikke vilde kunne faas uden aldeles uforholdsmæssige Omkostninger til Transport m. v.

Da nu Kommissionen ifølge de gjorte Iagttagelser og Undersøgelser og iøvrigt erhvervede Oplysninger har maattet erkjende, at de mod en Forandring af Aaløbets nuværende Tilstand saaledes anførte Grunde, eftersom Forholdene nu ere, have Gyldighed, i alt Fald forsaavidt angaar den største Del af disse Enge og Mosejorder, hvilke udgjøre den langt overvejende Del af de her i Betragtning kommende Arealer, hvoraf kun en forholdsvis ringe Del er opdyrket som Agerland, saa kan man ikke skjønne rettere, end at Nyttens af den paatænkte Regulering ikke vilde staa i Forhold til det Tab og den Skade, som derved højst sandsynligt vilde forvoldes. Og selv om Kommissionen skulde have undervurderet denne Nytte eller overvurderet denne Skade noget, saa maa man dog under alle Omstændigheder anse det for aldeles sikkert, at der ikke ved denne Regulering vilde bevirkes en Nytte, der — ganske bortset fra de uafviselige Erstatningskrav fra de eventuelt Skadelidendes Side — vilde staa i et rimeligt Forhold til den store Bekostning af c. 129,000 Kr., der som ovenanført er beregnet at ville medgaa til Arbejdets Udførelse.

Medens Kommissionen saaledes herefter maa formene, at den omhandlede Regulering m. v. af den paagjældende Strækning af Aamoseaaen ikke bør finde Sted, kan den dog ikke lade den Mulighed ude af Betragtning, at Forholdene i kommende Tider kunne stille sig saaledes, at overvejende Grunde vilde tale for en Forandring af Aaløbets nuværende Tilstand. Med dette for Øje har Kommissionen derfor troet at burde gjøre en Henstilling til Amsraadet, om der ikke maatte findes Føje til ved den paa Grund af Brøstfældighed nu forestaaende Ombygning af Bromølle Bro at tage Hensyn til en saadan fremtidig Eventualitet ved at lade Bropflasteret sænke til en saadan Dybde som angivet i det af vedkommende Landinspektør affattede oprindelige Reguleringsprojekt af Juni 1875.

I Henhold til alt det Anførte vil den paaankede Landvæsenskommissionskjendelse være at ophæve, medens Omkost-

ningerne ved Overlandvæsenskommissionsforretningen, hvilke ifølge nedenstaaende Beregning belebe sig til — *) blive at udrede af Holbæk Amtsrepartitionsfond, ligesom ogsaa denne definitivt vil have at afholde de deraf forskudsvis udredede Udgifter ved Landvæsenskommissionens Forretning.

Thi er agtes:

Den paaankede Landvæsenskommissionskjendelse af 17 Februar 1876 ophæves.

Omkostningerne ved Overlandvæsenskommissionens Forretning udredes af Holbæk Amtsrepartitionsfond, der ogsaa definitivt vil have at afholde de deraf forskudsvis udredede Udgifter ved Landvæsenskommissionens Forretning.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Kjendelse af Aarhus Amts Overlandvæsenskommission.

Forandring ved Landvæsenskommissionens Kjendelse foretaget i de ved en ældre usvækket Kjendelse fastsatte Tvangsmidler med Hensyn til Overholdelsen af et Flodemaal**). Paastand om en Sags Afvisning fra Landvæsenskommissionen, paa Grund af at Sagen ligger udenfor Kommissionens ved Udmeldelsen bestemte Competence***), kan kun fremsættes for Overlandvæsenskommissionen af den, der har paaanket Kjendelsen. Spørgsmaal om Overlandvæsenskommissionen ex officio skal paase Noget i saa Henseende. Antaget, at Landvæsenskommissionen savner Myndighed til at paabyde Anlæg af et selvregulerende Omløb ved en Mølle for paa denne Maade at betrygge Flodemalets Overholdelse†).

(Afsagt den 21 August 1877).

*) Belebet af Omkostningerne har endnu ikke kunnet opgjøres.

***) Jvfr. Ingerslevs Haandbog for Landvæsenskommissærer S. 124 ff.

****) Jvfr. samme Haandbog S. 48 og 104.

†) Jvfr. samme Haandbog S. 182.

I Anledning af forskjellige Klager fra Kroejer Kl. Bruun med flere Beboere i Nim over Flodemaalet ved Bredvads Mølle, der ligger ved det større Vandløb Gudena, hvorefter de ved Møllens Vandværk i den seneste Tid foretagne Forandringer formentes ikke at hindre Opstemning over Flodemaalet, har Skanderborg Amtsraad foranlediget nedsat en Landvæsenskommission til nærmere Undersøgelse af, hvorvidt det nuværende Stemmeværk egner sig til at hindre Opstemning over Flodemaalet, hvis Gyldighed man iøvrigt fremdeles maatte hævde.

Denne Landvæsenskommission afsagde derefter i et Møde den 21 Novbr. 1876 to Kjendelser. Ved den ene Kjendelse blev der opsat en ny Flodemaalspæl ved Møllen i Stedet for den ældre, der ikke længere fandtes stemmende med det ved Landvæsenskommissionsforretningen af 10 August 1847 anbragte korresponderende Mærke. Efter Landvæsenskommissionens Kjendelse af 10 August 1847 har Møllens Ejer Ret til i Tiden fra 1 August til 1 Juni at opstemme Vandet til Overkanten af Blypladen paa Flodemaalspælen, medens han den øvrige Tid, nemlig fra 1 Juni til 31 Juli, er pligtig at holde Vandet 6 Tommer under den ellers tilladte Vandhøjde, og det bestemmes derhos, at hvis Møllens Ejer ikke skulde holde sig den saaledes vedtagne Vandhøjde efterrettelig, ifalder han en Mulkt af 2 Rd. til Sognets Fattigkasse for hvert Døgn, han sidder denne sin Forpligtelse overhørig.

(Fortsættes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglæder som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskafte Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schön.

Færdigt fra Trykkeriet den 2 November.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 69 og 70.

Den 10 November.

1877.

Overlandvæsenkommissionskjendelser.

(Fortsættelse).

Disse Bestemmelser bleve ved Landvæsenkommissionens anden Kjendelse af 21 Novbr. 1876 forandrede derhen, at Ejeren eller Brugeren af Bredvads Mølle bør for hver Overskridelse af det for Møllen fastsatte Flodemaal, der overstiger $\frac{1}{4}$ Time, ifalde en Bøde til Tønning Pastorats Fattiges Kasse af 25 Kr., dog saaledes at Bøden bliver 50 Kr., naar flere Overtrædelser finde Sted i ét Døgn, og at Bøden i Maanederne December, Januar og Februar kun fastsattes til $\frac{1}{3}$ af det foran nævnte Beløb. Omkostningerne ved Forretningen bleve derhos paalagte de paagjældende Lodsejere i Nim Sogn, om hvilke det i Kjendelsen siges, at de have rekvireret og alene havt Fordel af Forretningen.

Skanderborg Amtsraad akkviescerede ved disse Kjendelser af 21 November 1876, idet Amtsraadet i Mødet den 29de s. M. tog Sagen til Efterretning og kun ytrede, at det derom Fornødne vilde være at bemærke i Regulativet, dersom Appelfristen udløb, uden at Kjendelserne indankedes for Overlandvæsenkommissionen. For Overlandvæsenkommissionen har Amtsraadet ladet give Møde, men uden at fremsætte nogen Paastand.

Derimod er Sagen af Lodsejerne i Nim bleven paaanket for Overlandvæsenkommissionen, og de have for denne nedlagt Paastand om, at Landvæsenkommissionens Kjendelse af 21 November f. A. forandres derhen: at den fastsatte Bøde

forhøjes betydeligt, i alt Fald for Vintermaanedernes Vedkommende, at den fastsatte Frist af $\frac{1}{4}$ Time, indenfor hvilken ingen Bøde paaløber, bortfalder, at det paalægges Møllens Ejer, Hr. Holst, og dens Bruger, Hr. Andersen, under påsende Tvang paa egen Bekostning at foranstalte et Omløb gravet ved Møllen, samt at Omkostningerne ved Forretningea paalægges d'Hr. Holst og Andersen eller subsidiært, at de fordeles med Halvdelen mellem de nævnte Herrer og Rekvirenterne, og at Omkostningerne ved Overlandvæsenskommissionen paalægges d'Hr. Holst og Andersen.

Møllens Ejer og Bruger have ikke for deres Vedkommende paaanket Landvæsenskommissionens Kjendelse, men de have givet Møde for Overlandvæsenskommissionen og gjort Paastand paa, at Sagen afvises saavel fra Landvæsenskommissionen som fra Overlandvæsenskommissionen under Påberaabelse af, at Landvæsenskommissionen, der kun er udmeldt til nærmere Undersøgelse af Stemmeværkerne, har overskredet sin Kompetence ved den afsagte Kjendelse, hvorhos de subsidiært i Realiteten have paastaaet, at Landvæsenskommissionens Kjendelse af 21 Novbr. f. A. stadfæstes, samt at Omkostningerne ved Overlandvæsenskommissionen paalægges Rekvirenterne, og dertil have de tilføjet en subsidiær Paastand om Tilkjendelse af Erstatning, saafremt Lodsejernes Paastand om Forandring i Kjendelsen maatte blive tagen til Følge.

Hvorvidt Landvæsenskommissionen i Virkeligheden har overskredet sin Kompetence ved sine Kjendelser af 21 November f. A., vil det formentlig ikke være nødvendigt at undersøge. Amsraadet, hvem det nærmest maatte tilkomme at paase, at Saadant ikke skete, har nemlig ikke foretaget Noget i den Anledning, og fra Appellanternes Side er der ikke fremkommet nogen Afvisningspaastand. Møllens Ejer og Bruger, der ikke for deres Vedkommende have paaanket Sagen, savne formentlig Kompetence til paa Sagens nuværende Trin derpaa at grunde en Afvisningspaastand, og denne kan derfor ikke tages til Følge, hvorved bemærkes, at Kommissionen ikke heller har anset sig pligtig til ex officio at afvise Sagen af den angivne Grund*).

*) Det er ikke ganske klart, om Meningen heraf er, at Overlandvæsenskommissionen ikke anser sig pligtig oerhovedet ex officio at paase Noget i den paagjældende Henseende, eller om Meningen kun er, at der i det foreliggende Tilfælde ikke er fundet til-

Ved sin Undersøgelse har Overlandvæsenskommissionen fundet, at Stigbordene og det øvrige Stemmeværk ikke i sin nuværende Tilstand er saaledes indrettet, at det kan anses for selvregulerende, og at Mølleren derfor fremdeles maa være pligtig til at trække Stigbordene, naar Saadant er nødvendigt for at hindre Overskridelse af Flodemaalet. Et virkeligt selvregulerende Omløb lader sig iøvrigt tilvejebringe uden særdeles Vanskelighed, og Overlandvæsenskommissionen har søgt at tilvejebringe et saadant ved Overenskomst mellem de Vedkommende, uden at dette dog er lykkedes, og Kommissionen tror at savne Myndighed til at paabyde et saadant Anlæg.

Overlandvæsenskommissionen kan ikke billige, at der ved Landvæsenskommissionens Kjendelse kun er fastsat Bøde for enhver Overskridelse, der overstiger $\frac{1}{4}$ Time, da det har vist sig, at Mølleren ved at trække blot en Del af Sluserne i Løbet af faa Minutter kan sænke Vandstanden ved Flodemaalspælen forholdsvist betydeligt, og det saaledes ikke skjønnes rettere, end at der ved at gjøre Overskridelser under $\frac{1}{4}$ Time bødefri, gives Mølleren en Fordel, som han ikke har Krav paa, og som heller ikke under Sagen har været tilsigtet. Det maa saaledes herefter paahvile Mølleren ved de til hans Raadighed staaende Midler at holde sig Flodemaalet efterrettelig; men for at forebygge Misforstaaelse tilføjes det dog, hvad iøvrigt følger af sig selv og af almindelige Retsregler, at naar Flodemaalet overskrides paa Grund af Omstændigheder, som ikke kunne tilregnes Mølleren, navnlig til Exempel extraordinære Naturbegivenheder, stærkt Tøbrud eller voldsomme Regnskyl, kan ingen Mulkt anvendes, dersom han uopholdelig træffer de fornødne Foranstaltninger, som Omstændighederne maatte kræve, for at bringe Forholdene i den behørigte Orden og Vandstanden tilbage til Flodemaalet.

Det vil kunne have sit Forblivende ved Landvæsenskommissionens Bestemmelse om Størrelsen af Mulkterne, idet Overlandvæsenskommissionen ikke finder Anledning til at nedsætte dem og man efter den Maade, hvorpaa Sagen er kommen til at foreligge for Overlandvæsenskommissionen ikke heller tror at turde forhøje dem*). Til den af Møllejer

---

strækkelig Grund til ex officio at annullere Kjendelsen. Det Første synes dog efter Ordene at ligge nærmest.

*) Der synes her at være indlobet en Skrivfejl i Kjendelsen, idet Ordene »forhøje» og »nedsætte» synes at burde bytte Plads. Der

Holst og Forpagter Andersen fremsatte subsidisere Paastand om Tilkjendelse af Erstatning, saafremt Lodsejernes Paastand om Forandring i Kjendelsen maatte blive tagen til Følge, har intet Hensyn kunnet tages.

Overlandvæsenskommissionen kan ikke billige Landvæsenskommissionens Bestemmelse om Udredelsen af Omkostningerne ved Landvæsenskommissionen, og efter Omstændighederne har man fundet det rettest at fastsætte, at samtlige Omkostninger saavel ved Landvæsenskommissionen som ved Overlandvæsenskommissionen udredes af Kroejer Bruun og de øvrige Nim Lodsejere med $\frac{1}{3}$ og af Møllejejer Holst og Forpagter Andersen in solidum med $\frac{2}{3}$.

Thi eragtes:

Ejeren eller Brugeren af Bredvads Mølle bør for enhver Overskridelse af det for Møllen fastsatte Flodemaal ifalde en Bøde til Tønning Pastorats Fattigkasse af 25 Kr., dog saaledes at Bøden bliver 50 Kr., naar flere Overskridelser finde Sted i ét Døgn, og at Bøden i Maanederne December, Januar og Februar kun fastsættes til $\frac{1}{3}$ af det foran nævnte Beløb. Omkostningerne saavel ved Landvæsenskommissionen som ved Overlandvæsenskommissionen udredes af de Nim Mænd med $\frac{1}{3}$ og af Møllejejer Holst og Forpagter Andersen in solidum med $\frac{2}{3}$.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

---

er nemlig af Appellanterne nedlagt Paastand paa Forhøjelse af Bøderne, medens der ikke foreligger nogen Paastand om deres Nedsættelse.

Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decisioner.

(Fortsættelse, se forr. Aarg. p. 1032).

Decision i Cand. phil. Stempelpapirforhandler og Klasselotterikollektør Peter William Blickfeldts Dødsbo.

Ifølge Konkurslovens § 33 Nr. 1 er Statskassen privilegeret Kreditor for dens Tilgodehavende for solgt Stempelpapir i en Stempelpapirforhandlers insolvente Dødsbo.

(Afsagt den 27 Marts 1877).

I nærværende Bo, der, efter at være taget under Behandling af Skiftekommissionen, befandtes at være insolvent, har Generaldirektoratet for Skattevæsenet ved den konstituerede Kammeradvokat anmeldt en Fordring for Deficit ved den hos Afdøde forefundne Beholdning af Stempelpapir stor 17,168 Kr. 77 Øre.

Denne Fordring har Boets Kurator, Overretssagfører Damkjær, i sit den 15 Novbr. f. A. fremlagte Regnskab opført under „Haandskrifter og Regningskrav“, men herimod er der af den konstituerede Kammeradvokat paa Statskassens Vegne gjort Indsigelse, idet han principaliter formener, at denne bør have forlods Dækning for et Beløb af 463 Kr. 75 Øre, der ere indkomne i Boet, efter at dette var taget under Behandling, for solgt Stempelpapir og Stempelmærker, og at Statskassen for det af samme i Boet anmeldte Restkrav, 16,705 Kr. 2 Øre, maa anses fortrinsberettiget fremfor simpel personlig Gjæld.

Hvad angaar det førstommeldte Beløb af 463 Kr. 75 Øre har Fuldmægtig F. W. Andersen, der med Generaldirektoratets Samtykke havde afdøde Blickfeldts Fuldmagt til paa hans Vegne at kassere Stempelmærker, efter at Blickfeldts Bo var taget under Behandling, erkjendt at have oppebaaret 299 Kr. 20 Øre, der vare indkomne for solgt Stempelpapir

og Stempelmærker, hvilket Beløb Kurator har inkasseret til-
ligemed 145 Kr. 80 Kr., for hvilke Andersens Enke, der
hensad i uskiftet Bo efter hans den 15 Febr. 1875 indtrufne
Død, havde solgt Stempelmærker, hvorhos Cand. juris C. A.
Olsen for af Afdøde kjøbt Stempelpapir har til Kurator ind-
betalt 18 Kr. 65 Øre. Disse Beløb, ialt 463 Kr. 75 Øre,
findes den konstituerede Kammeradvokat med Føje at have
gjort Paastand paa, at Skiftekommissionen lægger fra sig som
tilhørende Statskassen, idet de ere indkomne i Boet for Staten
tilhørende Stempelpapir og Stempelmærker og maa anses
inkasserede af Skiftekommissionen for Statskassen.

Hvad dernæst angaar det af Statskassen anmeldte Restkrav
af 16,705 Kr. 2 Øre, findes Kammeradvokatens Paastand ogsaa
i denne Henseende at maatte tages til Følge. Naar nemlig
Konkursloven 25 Marts 1872 § 33 Nr. 1 som Fordringer,
der blive at fyldestgjøre fremfor simpel personlig Gjæld,
nævner Krav af den Beskaffenhed, som omhandles i Forord-
ningen angaaende det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i
Almindelighed 8 Juli 1840 § 50 cfr. 5—14—37, hvad enten
Fordringen tillige er forbunden med en lovbestemt Panteret
eller ikke, giver denne Bestemmelse ingen Anledning til at
antage, at det herved skulde være tilsigtet at gjøre nogen
Forandring i Lovens 5—14—37, 1ste Led, om Statskassens
fortrinlige Ret til Fyldestgjørelse i Boer, hvor den Afdøde
„haver havt Noget af Kongens Indkomster eller Midler under
Hænder og derfor bør at gjøre Regnskab,“ medens de af
vedkommende overordnede Stempelautoritet med Forpligtelse
til at aflægge Regnskab for det dem betroede Stempelpapir
og de dem betroede Stempelmærker beskikkede Forhandlere
af samme, cfr. Lov 19 Febr. 1861 § 6, Anord. 11 Marts
1862 og 13 Marts 1863, ligefrem findes at maatte henregnes
til de i foranførte Lovbestemmelse omhandlede Personer.

Stempelovertrædelse foreligger ikke under Disputen.

Thi decideres:

Statskassen bør være berettiget til af nærværende Bo at
erholde forlods udbetalt 463 Kr. 75 Øre.

Statskassen bør for sin Restfordring 16,705 Kr. 2 Øre
nyde Udlæg i Boet efter sammes Tilstand fremfor simpel
personlig Gjæld.

Decision i Varemægler Johan Lustigs Konkursbo.

At en Sagfører, som paa en Kreditors Vegne havde indgaaet Forlig med Debitor og ladet Exekution foretage, allerede før Forliget havde kjendt Debtors Insolvens, med Hensyn til Afkræftelse ifølge Konkurslovens § 23 tillagt samme Virkning som Fordringshaverens egen Kundskab om Insolvensen.

(Afsagt den 16 April 1877).

I Varemægler Johan Lustigs Konkursbo, der behandles her ved Skiftekommissionen, har Overrettsprokurator J. H. Jacobsen for H. Svendsen i Stavanger nedlagt Paastand om, at nogle under Boet inddragne Effekter, saavel som Fallentens udestaaende Fordringer, i hvilke Gjenstande Svendsen i Henhold til et med Fallenten den 20 Juli f. A. forinden Konkursens Udbrud for en Vexelfordring indgaaet Forlig og derefter under 28de s. M. passeret Exekution har erholdt Udlæg, maa tjene til forlods Dækning af Fordringen, der under Exekutionsforretningen er opgjort til 4151 Kr. 63 Øre med senere paaløbne Renter 1 p. c. maanedlig i de første 6 Maaneder og derefter $\frac{1}{2}$ p. c. indtil Betaling sker og Omkostningerne skadesløst. Eventuelt for det Tilfælde, at Svendsens Ret efter Udlæget ikke skulde blive anerkjendt, har Prokurator Jacobsen anmeldt den nævnte Fordring med Renter og Omkostninger i Konkursboet med Paastand om fortrinlig og skadesløs Betaling af Beløbet.

Imod den principale Paastand har Inkassator i Boet, Prokurator Winther, da Forliget er indgaaet i Løbet af de sidste 8 Uger førend Konkursens Begyndelse, der fandt Sted den 29 August f. A., under Paaberaabelse af Konkurslovens § 23 fremsat Protest, idet han har gjort gjældende, at H. Svendsen, endog forinden han forsøgte at fremtvinge Betaling ad retlig Vej, skal have været bekjendt med Fallentens insolvente Tilstand.

Af H. Svendsen er der nu vel anført nogle Omstændigheder, der efter hans Formening bekræfte hans Anbringende om ikke at have været vidende om Insolvensen. Det findes imidlertid ikke fornødent at undersøge Betydningen af disse Omstændigheder, aldenstund det af Prokurator Jacobsen, som paa Svendsens Vegne har institueret den hele forommeldte Retsforfølgning, er indrømmet, at Fallenten i sin Tid,

da Forliget under en Arrestforretning blev indgaaet, har tilkjendegivet ham, at han ikke kunde betale til den i Forliget fastsatte Termin og væsentlig lod sig bevæge til at afslutte Forliget for at spare Omkostninger, samt at han vilde forhandle med Svendsen i Mellemtiden, hvorhos han truede med, hvis der blev foretaget Noget imod ham, at erklære sig fallit. Det skjønnes nemlig ikke rettere, end at den Kundskab om Fallentens Insolvens, Prokurator Jacobsen saaledes under selve Udførelsen af det ham af Svendsen overdragne Hvert har erholdt, maa have Virkning lige overfor Svendsen selv, der ikke kan forlange at være bedre stillet, end om han personlig havde indgaaet Forliget med Fallenten.

Som Følge heraf vil den principale Paastand om en forlods Dækning af Boet ikke kunne tages til Følge, idet Fordringen — dog under Forbehold af den paa Oversigten over de anmeldte Fordringer gjorde Udsættelse med Hensyn til sammes Størrelse — alene vil kunne anerkjendes som simpel personlig Gjæld, der bliver at fyldestgjøre efter Boets Tilstand.

Under Disputen foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Thi decideres:

Den af Overretsprokurator J. H. Jacobsen paa H. Svendsens Vegne i Stavanger nedlagte Paastand om, at der for Svendsens i Boet ommeldte Fordring stor 4151 Kr. 63 Øre med Renter og Omkostninger gives forlods Dækning i Provenuet af en Del under Boet inddragne Effekter samt i dets udestaaende Fordringer kan ikke tages til Følge, hvorimod der for Fordringen — dog forøvrigt under Forbehold af den paa Oversigten over de anmeldte Fordringer gjorde Udsættelse med Hensyn til sammes Størrelse — alene vil kunne gives Udlæg i Boet lige med de andre deri anmeldte simple personlige Fordringer efter Boets Tilstand.

Decision i Juliane Marie Cramers Dødsbo.

Godtgjørelse for en Afdøds Underhold og Betjening i dennes sidste 9 Aar nægtet, da i Mangel af Overenskomst paa Grund af det nære personlige Forhold Formodningen ikke kunde være for, at Vederlag skulde gives*).

(Afsagt den 13 Juli 1877).

I Boet efter afdøde Juliane Marie Cramer, som behandles af undertegnede Skiftedekommision, har Murmester Niels Nielsen, der er gift med den Afdødes Plejedatter Ida Caroline Anna Cramer, anbragt, at Afdøde i de sidste 9 Aar af sit Liv har boet og havt sit fuldstændige Underhold og sin Betjening hos ham, og er der derfor, da hans Bo under Sagens Drift er taget under Konkursbehandling, ved Københavns Amts søndre Birks Skifteret, af Inkassator i bemeldte Bo, Prokurator P. A. Petersen, nedlagt Paastand om, at der for hvert Aar tillægges samme Bo en Betaling af 1800 Kr. eller ialt 16,200 Kr. med Renter deraf 5 p. c. p. a. fra Anmeldelsens Dato den 22 Decbr. 1875, indtil Betaling sker, idet der til nærmere Begrundelse af denne Fordring iøvrigt eranført, at Afdøde stedse skal have havt særlig Bolig og egen Pige udelukkende til sit Brug, og at hun i det hele Tidsrum skal have været noget svagelig og stadig trængende til Hjælp, langt ud over den, som Pigen kunde yde hende. Subsidiært paastaas den forlangte Betaling bestemt ved uvillige Mænds Skjøn. Endvidere er der fra Murmester Nielsens Bos Side nedlagt Paastand om en Betaling af 400 Kr., som af Nielsen skulle være anvendte til den Afdødes Begravelse, idet ogsaa dette Beløb in subsidium paastaas fastsat ved Rettens eller uvillige Mænds Skjøn.

Foreløbig bemærkes, at det ved et af afdøde Juliane Marie Cramer og hendes tidligere afdøde Søster Anna Kirstine Cramer under 11 Juni 1861 oprettet Testamente er bestemt, at den Længstlevende af dem skulde arve den Førstafdøde, men at efter den Længstlevendes Død skulde en Kapital af 8000 Rd. eller nu 16000 Kr. indsættes i Overformynderiet til Rentenydelse for Murmester Nielsens fornævnte Hustru. Naar Sidstnævnte derhos ved sin Død maatte

---

*) Jfr. U. f. R. 1875. p. 819.

efterlade Livsarvinger af lovligt Ægteskab, skulde Kapitalen tilfalde disse, men i modsat Fald vilde Kapitalen være at dele imellem de 2 Testatricers Arvinger efter Loven. Prokurator Raasløff, der ved Testamentet er udnævnt til Kurator i Boet, har nu saavel i denne Egenskab som paa de andre Arvingers Vegne, der, da Murmester Nielsens og Hustrus Ægteskab er barnløst, eventuelt have Udsigt til at erhverve den omhandlede Kapital, som er Boets væsentligste Aktiv, nedlagt Indsigelse mod den førstnævnte fra Murmester Nielsens Bos Side fremsatte Paastand, idet han dels har forment, at Nielsen efter Forholdets Natur ikke har noget retligt Krav paa Vederlag for det afdøde Juliane Cramer ydede Ophold og Underhold, hvilket han ingensinde har betinget sig, dels har gjort gjældende, at Nielsen paa forskjellig Maade, og navnlig ved at oppebære Renter af Afdødes Kapital, medens hun boede hos ham, skal have erholdt mere end tilstrækkeligt Vederlag for den Ophold og Pleie, han maatte have ydet hende i hendes sidste Leveaar, og som, efter hvad Prokurator Raasløff paastaaer, langtfra skal have været saa rigelig, som i Anmeldelsen anført. Med Hensyn til den anden Paastand om Refusion af Udgifterne til Afdødes Begravelse, har Prokurator Raasløff, da der ikke efter hans Opfordring er fra Modpartens Side fremlagt specificeret Regning over disse Udgifter, modsat sig, at der indrømmes et større Vederlag end 200 Kr.

Den førstnævnte fra Murmester Nielsens Bos Side nedlagte Paastand findes nu ikke at kunne tages til Følge. At Nielsen skulde have betinget sig noget Vederlag for Afdødes Ophold og Underhold hos ham, er end ikke af ham assereret, ligesom han endvidere har indrømmet, at han ingensinde i Afdødes levende Live har afkrævet hende saadan Betaling. Paa den anden Side kan det, naar henses til det nære Forhold imellem Afdøde og Nielsens Hustru, ej heller have nogen Formodning for sig, at der uden udtrykkelig Aftale derom skulde tilkomme Nielsen Godtgjørelse for den omhandlede Præstation. Vel er det derhos af enkelte fra Nielsens Side førte Vidner forklaret, at de have hørt Afdøde udtale, at hun baade skulde og vilde betale for hvad Nielsen ydede hende. Men foruden at saadanne lejlighedsvis og til Uvedkommende fremsatte Ytringer ikke kunne tillægges nogen videre Betydning, er det i alt Fald af flere andre Vidner udsagt, at de alene have hørt Afdøde bruge Ytringer, der gik ud paa, at Nielsen skulde have, hvad hun efterlod sig ved sin Død, saa at det herefter i alt Fald kun kan have været Afdødes

Hensigt eventuelt at træffe en testamentarisk Disposition til Fordel for Murmester Nielsen, uden at der foreligger nogen Anerkjendelse fra hendes Side om, at hun skulde være retlig forpligtet til at yde ham et Vederlag. Men en testamentarisk Disposition, forsaavidt det derved skulde have været tilsigtet at gaa udenfor den Murmester Nielsens Hustru ved Testamentet af 1861 tillagte Rentenydelse, er ikke bleven oprettet.

I Henseende til Paastanden om Godtgjørelse for Begravelsesudgifter, bemærkes endelig, at der som Følge af Mangelen af tilstrækkelig Legitimation for disse Udgifter, ikke vil kunne tilstaas et højere Vederlag for samme end de af Prokurator Raasløff indrømmede 200 Kroner.

Under Sagen foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Thi decideres:

Den af Inkassator i Murmester Niels Nielsens Konkursbo, Prokurator P. A. Petersen, nedlagte Paastand om, at der tillægges dette Bo Vederlag for afdøde Juliane Marie Cramers Ophold og Underhold i Nielsens Hus i de sidste Aar af hendes Levetid, kan ikke tages til Følge.

Som Vederlag for de af bemeldte Murmester Nielsen havde Udgifter til Afdødes Begravelse bør hans Bo være berettiget til af nærværende Bo at erholde udbetalt 200 Kr.

Decision i Ugift Marie Christiane Nanches Bo.

I et Tilfælde, hvor ifølge et Testament Rentenydelsen af en Kapital var tillagt én Person, og Kapitalen efter dennes Død skulde gaa i Arv til en Anden, nægtet Arvingerne efter Sidstnævnte, der var død efter Testator men før Rentenyderen, nogen Ret til Arven efter Rentenyderens Død, uanset en af executor testamenti given Udlægspaategning paa de Værdipapirer, hvori Kapitalen var udlagt*).

(Afsagt den 17 Juli 1877).

*) Jvfr. ovenfor p. 627 med Note og 892.

Ved et af afgangne Frøken Anna Margrethe Møller den 6 Marts 1862 oprettet Kodiciel til hendes tidligere Testamente af 3 Marts 1860 blev det blandt Andet bestemt, at en vis Kvotadel af hendes Bo skulde anbringes i Overformynderiet til Rentenydelse for Jomfru Doris Philippine Nanche, og efter hendes Død gaa i Arv til Skrædermester Nanches Datter af første Ægteskab Marie. Efter Testatrix Død i Aaret 1862 blev hendes Bo, efter dertil meddelt Bevilling, overtaget til Behandling af Kancelliraad, Kontorchef Boye som executor testamenti, og hedder det i den af ham i Boet fremlagte Repartition med Hensyn til den ovenanførte Bestemmelse, at ifølge Testamentets § 6 og Kodicillets § 3 skal en Ottendedel af Beholdningen tilfalde Marie Nanche, men at den foreløbig skal anbringes i Overformynderiet til Rentenydelse for Frøken Doris Philippine Nanche. Det tilføjes, at Kapitalen udlægges i 2 Aktier i det kgl. oktrojerede Brandassurance-Kompagni for Varer og Effekter Nr. 6660 og 6661 à 100 Rd. og konstant 135 Rd. 14 $\frac{1}{2}$ Sk. — I Forbindelse hermed er der af executor givet de 2 nævnte Aktier en Paategning, som lyder paa, at de paa Skiftet efter Anua Margrethe Møller ere udlagte til Skrædermester Nanches Datter Marie Nanche, saaledes at det aarlige Udbytte tilfalder Frøken Doris Philippine Nanche hendes Livstid, og at de i den Anledning indleveres i Overformynderiet.

I Aaret 1875 døde Rentenydersken Doris Philippine Nanche, men da Marie Nanche allerede forinden, nemlig i Juli Maaned 1873, var afgaaet ved Døden, have Anna Margrethe Møllers Intestatarvinger, Brødrene Berend Fridrich Carl Nanche og Johan Christian Andreas Nanche, forment, at Marie Nanche ikke kan siges at have arvet Kapitalen, og at den derfor maa tilfalde dem i deres nævnte Egenskab af Testatrix Intestatarvinger. De have derfor nedlagt Paastand om, at de fornævnte 2 Brandassuranceaktier saavel som det kontante Beløb udlægges til dem med paaløbne Renter. — Derimod har Cand. juris Scholten, som Tilsynsværge for afdøde Marie Nanches ubekjendte og fraværende Arvinger, paastaet, at de ommeldte Midler, og navnlig de 2 Aktier i det almindelige Brandassurance-Kompagni inddrages i bemeldte Marie Nanches Bo, som hendes Ejendom, idet han til Støtte herfor har anført, at Aktierne paa Skiftet efter Testatrix Anna Margrethe Møller af executor testamenti have faaet Udlægspaaategning om at tilhøre Marie Nanche.

Det skjønnes imidlertid ikke, at den af Tilsynsværgeren

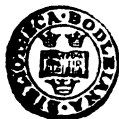
saaledes nedlagte Paastand kan tages til Følge. Naar henses til Testamentets Ord, hvorefter Kapitalen først efter Rente-nyderskens Død skulde gaa i Arv til Marie Nanche, kan denne ikke antages allerede ved Testatrixens Død at have erhvervet Kapitalen, hvorimod hun alene kunde siges at have en Udsigt til at arve Kapitalen, dersom hun overlevede Rente-nydersken. Da hun nu, som bemærket, er død førend Rente-nydersken, er denne Udsigt ingeniunde bleven til Virkelighed, og Kapitalen vil derfor ej heller kunne inddrages i hendes Bo. Forsaavidt Tilsynsværgen har henvist til den de 2de Aktier af executor testamenti i Anna Margrethe Møllers Bo givne Paategning, bemærkes, at denne Paategning, som efter det Anførte maa anses stridende mod Testamentets Bestemmelser, saa meget mindre vil kunne tillægges nogen Betydning, som det end ikke fremgaar af Repartitionen i Boet, at det har været executors Mening, strax at udlægge hele Kapitalen til Marie Nanche, — hvorimod navnlig taler, at det i Repartitionen kun siges, at Kapitalen skal tilfalde hende, og at den foreløbig skal anbringes i Overformynderiet til Rentenydelse for Doris Philippine Nanche — medens det er en Selvfølge, at den ommeldte Udlægspaategning i ethvert Fald ikke kan have større Retsvirkning end den, der er hjemlet i selvø Repartitionen.

Idet Kapitalen i Henhold hertil maa anses for Marie Nanches Bo uvedkommende, vil det heraf være en Følge, at den urigtige Paategning paa Aktierne maa blive at annullere.

Under Sagen foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Thi decideres:

Den af Cand. jur. Scholten som Tilsynsværge for afdøde ugift Marie Christiane Nanches Intestatarvinger nedlagte Paastand om, at den forommeldte Kapital inddrages i hendes Bo, kan ikke tages til Følge, og vil den Aktierne Nr. 6660 og 6661 i det kgl. oktrojerede almindelige Brandassurance-Kompagni givne Paategning, hvori de siges at være udlagte til bemeldte Marie Nanche, være at annullere.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 1020)

A. S. Nr. ⁷⁹⁹₁₈₇₆. Teglbrænder i Sandbjerg Jens Jacobsens Konkursbo (Prok. J. Kalko)
 contra
 Herredsfuldmægtig Weeke i Nakskov (Højesteretssagf. Zahle).

Konkurslovens § 23 om Afkræftelse af Retten ifølge Udlæg kan hverken direkte eller analogisk anvendes paa Udpantning.

(Afsagt den 2 Juli 1877).

Under nærværende Sag paaanke Citanterne, Teglbrænder i Sandbjerg Jens Jacobsens Konkursbo, efter Stævning af 2 Novbr. f. A. en inden Lollands Nørre Herreds Skifteret den 16 August f. A. afsagt Kjendelse, hvorved Indstævnte Herredsfuldmægtig Weeke i Nakskov, for en af ham i Boet anmeldt Fordring stor 438 Kr. 8 Ore med Renter og Omkostninger er kjendt berettiget til at nyde forlods Betaling af Realisationssummen for det Gods, hvori der den 17 Novbr. 1875 efter hans Begjæring er foretaget Udpantning, idet Citanterne paaataa Kjendelsen forandret derhen, at der ikke tillægges Indstævnte den af ham paaataede Fortrinsret, hvorhos de have paaataet Indstævnte tilpligtet at betale Appellens Omkostninger skadesløst. Indstævnte har paaataet Kjendelsen stadfæstet og sig tilkjendt Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Indstævntes anførte Fordring skriver sig fra Indkjøb, Fallenten havde gjort paa 3 Løsøreauktioner, hvor Indstævnte var Incassator, afholdte den 31 Oktbr. 1874, den 11 Febr. og 30 Marts 1875, og efter at det sidste Auctionsbeløb var forfaldet den 29 Septbr. 1875, begjærede Indstævnte i Henhold til Lov af 29 Marts 1873 § 1 Nr. 10 litr. a den 28

Oktbr. næst efter Fordringen godkendt til Inddrivelse ved Udpantning, hvilken blev dekretet af Fogden samme Dag, hvornæst Dekretet den 30 Oktbr. blev forkyndt Fallenten og Udpantning derpaa efter Indstævntes Begjæring af 17 Novbr. foretagen samme Dag. Den 29 Novbr. s. A. opgav Fallenten sit Bo til Konkursbehandling, og Indstævnte fordrere i Boet forlods Betaling af Realisationssummen for det Gods, hvori Udpantningen var foretagen, medens der imod blev gjort gjældende, at Udpantning maa stilles lige med Udlæg, og at derfor Bestemmelsen i Loven om Konkurs af 25 Marts 1872 om Udlæg maa komme til Anvendelse paa Udpantning, og da denne Lov i § 23 bestemmer, at enhver af et Udlæg til Forauktionering, der er gjort efter et af Skyldneren i de sidste 8 Uger før Konkursens Begyndelse indgaaet Forlig eller efter en Dom, der er erhvervet i en i dette Tidsrum anhängiggjort Sag, flydende særlig Ret imod Boet bortfalder, med mindre det oplyses, at Skyldneren, da Forliget blev indgaaet eller Sagen anhängiggjort, endnu var solvent, eller at det ifølge samtlige Omstændigheder maa antages, at Fordringshaveren ikke var vidende om Skyldnerens Insolvens, formenes det, at Indstævnte har tabt den særlige Ret, han maatte have erhvervet ved Udpantningen, som foretagen indenfor den i Loven nævnte Termin før Konkursens Udbrud paa en Tid, da Skyldneren var insolvent, og det maatte antages, at Indstævnte var vidende derom eller i hvert Fald nærrede Frygt derfor.

Der maa imidlertid gives Indstævnte Medhold i, at den Ret, der begrunder Udpantning, er væsentlig forskjellig fra de Rettigheder, hvorpaa de i Konkurslovens § 23 omhandlede Udlæg støtte sig, idet disse fordrer Samtykke eller Samvirken fra Skyldnerens Side, hvilket ikke kræves for at erholde den for visse Fordringer ved Loven alene hjemlede Udpantningsret, saa at Bestemmelsen i den nævnte § 23 om visse Udlæg ikke kan komme til Anvendelse, end ikke analogisk, paa Udpantningsforretninger, og det bliver saaledes uden Betydning i indeværende Tilfælde, om Fallenten ikke var solvent, eller Indstævnte havde Kundskab eller Formodning om hans Insolvens, da Udpantningen foretoges.

Den paaankede Kjendelse vil derfor være at stadfæste, og findes Citanterne at burde erstatte Indstævnte Sagens Omkostninger her for Retten med 40 Kroner. — Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Kjendelse bør ved Magt at stande.

Citanterne, Teglbrænder i Sandbjerg Jens Jacobsens Konkursbo, bør betale til Indstævnte, Herredsfuldmechtig Weeke i Nakskov, Sagens Omkostninger for Overretten med 40 Kroner, der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁸²⁷
1877.

Overretsprokurator Engberg Aktor
contra

Tiltalte Heinrich Alfred Traugott Franck
(Prok. Juel).

Straf ifølge Strfl. § 100 cfr. § 98 og efter Lovgivningens Grundsætninger idømt en Tiltalt for voldelig Modstand mod en Vægter under Transporten til Politistationen, for i Detentionslokalet at have støjet og ituslaaet en Rude og for trods et ham røddelt Polititilhold at have gjort Spektakel udenfor sin Hustrus Bopæl.

(Afsagt den 3 Juli 1877).

Om Tiltalte, Heinrich Alfred Traugott Franck, der under nærværende fra Kjøbenhavns Amts søndre Birks Extraret hertil indankede Sag, aktioneres for Modstand mod Politiet og Overtrædelse af Polititilhold, er det ved de i Sagen afgivne Vidneforklaringer i Forbindelse med dens øvrige Oplysninger tilstrækkelig godtgjort, at han, da han afvigte Nytaarsaften var bleven anholdt af Vægter Nr. 15, Hindberg, fordi han gjorde Spektakler udenfor Ejendommen Nr. 14 B paa Ørstedesvei, hvor hans Søn, Maler Franck, hos hvem Tiltaltes Hustru havde taget Ophold, boede, har under Transporten til Politistationen gjort Modstand mod den nævnte Vægter og grebet fat i ham, saa at Vægteren maatte bruge sin Stav mod ham, samt at Tiltalte derpaa, efter at være indsat i Detentionslokalet, har gjort Støj og Spektakel og forsætlig ituslaaet en i Lokalets Dør anbragt Rude. Paa samme Maade er det oplyst, at Tiltalte, efter at

det tvende Gange, den sidste Gang under fornøden Straffe-trusel, var blevet ham betydet, at han ikke maatte indfinde sig uden for den ovennævnte Ejendom og gjøre Spektakel, dog gjentagne Gange har indfundet sig og udraabt Skjældsord og uanstændige Talemaader mod sin fornævnte Søn og Hustru.

For dette Forhold findes Tiltalte, der er født den 4 Maj 1828 og ikke ses tidligere at være straffet, rettelig ved den indankede Dom af 31 Marts d. A. at være anset med en dels efter Straffelovens § 100 cfr. § 98 dels efter Lovgivningens Grundsætninger bestemt Straf, der findes passende at være fastsat til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger ligeledes billiges, vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Engberg og Appellationsretsraad Juel, vil Tiltalte have at udrede 10 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagsførelse her for Retten har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Engberg og Appellationsretsraad Juel, betaler Tiltalte Heinrich Alfred Traugott Franck 10 Kr. til hver.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Juli 1877 i Sagen Nr. ³⁷⁹1877 blev Tiltalte, Arbejdsmand Sylvester Hans Lyngby af Præstø, der med en Stol havde slaaet sin Hustru i Hovedet og derved tilføjet hende et stærkt blødende Saar af en Tommes Længde, der trængte ind til Benet, anset „efter Strfl. § 202 cfr. § 203“ med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. — — — — —
 Jvfr. U. f. R. 1876. 645 og 823.

Kjendelse i Sagen Nr. $\frac{575}{1573}$. Fabrikant C. C. Burmeister
(Prok. Winther)

contra

Martin Heyman & Ko. (Prok. C. Herold).

Betingelserne for et Adcitations søgsmaal fundne at være tilstede i et Tilfælde, hvor et Firma, der først var indstævnet ifølge Pl. 30 Novbr. 1821 som Mandatarius for et finsk Jernbaneselskab af en Citant, der ifølge Firmaets offentlige Indbydelse havde tegnet sig for Deltagelse i et Laan til Jernbaneselskabet, — senere, da Firmaet nægtede at være optraadt for selve Jernbaneselskabet, adciteredes personlig til Udlevering af det samtidig med Tegningen Deponerede, eftersom Firmaet i alt Fald havde foranlediget Vildfarelsen.

(Afsagt den 9 Juli 1877).

Efter at der i et herværende Blad havde været indrykket et Avertissement overskrevet: Emission af 5 Millioner Metal Rubler 5 p. c. Obligationer i det ved Hs. Maj. Kejseren af Ruslands allerh. Kundgjørelse af 10 Novbr. 1869 og af Finlands Senat koncessionerede „Haugø Jernbane-Aktieselskab“ og undertegnet „Helsingfors den 21 Februar 1873. Direktionen for Haugø Jernbane-Aktie-Selskab“ og derefter Navnene paa 4 Personer, — med tilføjet Underretning, undertegnet af de Indstævnte, Martin Heyman & Ko. og et andet herværende Firma, om Subskriptionsbetingelserne for Laanet og om, at Subskriptionen kunde tegnes blandt Andet hos de Indstævnte, — blev Citanten, Fabrikant C. C. Burmeister, tegnet til Deltagelse i bemeldte Laan for 70,000 Thl. pr. Crt., og blev der, i Anledning af at der i Subskriptionsbetingelserne var fordret Depositum af 10 p. c. af det tegnede Beløb, for ham deponeret hos de Indstævnte 8000 Thl. pr. Cour. i svenske 5 p. c. Jernbane-Obligationer af 1866.

Da Citanten imidlertid forment, at han af flere Grunde var berettiget til at gaa fra sin Tegning og derfor ogsaa til at fordre sit Depositum tilbage, lod han den 3 November 1873 ved Kongens Foged her i Staden foretage Arrest i det ommeldte Depositum, — der endnu beroede hos de Indstævnte — til Sikkerhed for hans formentlige Fordring paa Selskabet, som han opgjorde til 11007 Rd. 2 Mk. 9 Sk., og anlagde derefter i Henhold til Pl. 30 Novbr. 1821 Sag mod

de Indstævnte som formentlige Ihændehavere paa Selskabets Vegne af det arresterede Depositum og paastod Arrestforretningen stadfæstet og sig kjendt berettiget til ved Exekution at søge Dækning i de arresterede Gjenstande med vedhængende og paaløbende Renter, for den ovennævnte Sum med Renter og Omkostninger. Efter at imidlertid de Indstævnte, der principaliter procederede til Frifindelse og Arrestens Ophevelse m. v., havde gjort gjældende, at Indbydelsen til Tegningen af Laanet i Virkeligheden slet ikke var udgaaet fra Selskabet, men fra en ustævnt Trediemand, hvem dette havde givet Obligationerne i Betaling for Jernbanens Bygning, og at de Indstævnte derfor ikke besad det stillede Depositum paa Selskabet Vegne, — udtog Citanten Adcitations-Klage og Stævning mod de Indstævnte og paastod nu principaliter dem personligen tilpligtede at udlevere ham de deponerede 8000 Thl. med de ved Depositionen vedhængende Koupons, samt at erstatte ham alle de Omkostninger, der ere ham paaførte ved deres Optræden, navnlig alle Omkostninger saavel ved Arresten som ved den til dennes Justifikation anlagte Sag, samt iøvrigt betale Sagens Omkostninger, — medens Citanten subsidiært fastholdt den oven refererede oprindelige Paastand.

De Indstævnte have imidlertid nedlagt Paastand om Adcitationsssøgsmaalets Afvisning samt Tilkjendelse af Kost og Tæring til sig i deres Egenskab af Adcitati og begjært denne Paastand særskilt paakjendt, idet de, hvis den skulde blive forkastet, begjære Anstand i 14 Dage i begge Sager for at forberede Procedure af Adcitationsssøgsmaalets Realitet. Den nedlagte Afvisningspaastand, der er støttet paa dels at Betingelserne for et Adcitationsssøgsmaal overhovedet ikke ere tilstede, dels at dette i alt Fald er for sent anlagt, maa anses ubeføjet. Da nemlig det Avertissement, der indeholdt Indbydelsen til Tegningen, naturligen maatte forstaas saaledes, at Indbydelsen udgik fra Jernbaneselskabet, hvis Direktions Navne fandtes derunder, ligesom der ingensomhelst Antydning fandtes af, at den udgik fra den ovennævnte Trediemand, hvis Navn ikke var nævnt deri, maa de Indstævnte, der maa antages at have ladet Avertissementet indrykke, erkjendes at have foranlediget den Vildfarelse — hvis det ellers er en Vildfarelse — fra Citantens Side, som har ført til Hovedsøgsmaalets Anlæg, og de kunne derfor ikke modsætte sig, at Citanten stiller Sagen saaledes, at han kan faa en Afgjørelse af Retsforholdet, hvad enten dette hænger saa-

ledes sammen, som deres Optræden fra først af maatte lade formode, eller som deres Anbringende nu gaar ud paa. Da nu Adcitationssøgsmålet heller ikke kan anses for sent anlagt, idet det er paaklaget samtidig med Citantens Tilsvær paa det Indlæg, hvori de Indstævnte fremkom med den Oplysning, at det ikke var paa Selskabets Vegne, de forment at besidde det Deponerede, — vil Afvisningspaastanden være at forkaste, og vil der være at bevilge de Indstævnte den af dem for dette Tilfælde begjærte Anstand i 14 Dage.

Thi er agtes:

Den nedlagte Paastand om Afvisning af Adcitationssøgsmålet kan ikke tages til Følge. Der bevilges de Indstævnte, Martin Heyman & Ko., Anstand i 14 Dage til Mandagen d. 23 Juli d. A. til at forberede Proceduren af det nævnte Søgsmåals Realitet.

Kjendelse i A. S. Nr. ¹⁴⁴₁₈₇₇. Vemmeløv-Hemmes høj Sogneraad (Prok. Salomonsen).

contra

Snedker P. Petersen af Hemmes høj (Selv).

Lavdagsklausul anset ufornöden i en Appelstævning til Overretten*). — Foregaaende Henvendelse til Sundhedskommissionen i Anledning af at Vandet i et Brønd var blevet fordærvet ved et af Sogneraadet foretaget Anlæg, er ingen Betingelse for, at Brøndens Ejer kan sagsøge Sogneraadet til at give Erstatning.

(Afsagt den 9 Juli 1877).

I Anledning af, at Indstævnte, Snedker P. Petersen af Hemmes høj, forment, at der ved en af Citanterne, Vemmeløv-Hemmes høj Sogneraad, iværksat Foranstaltning til Af-

*) Jvfr. Dom i U. f. R. 1867. 979 (J. U. 1867. 796) Ved Paadømmelsen af denne Sag i Højesteret, se U. f. R. 1869. 499, blev Spørgsmålet ikke afgjort, da Afvisningspaastanden ikke var gjen- tagen for Højesteret.

ladning af Møddingsvandet fra 2 Ejendomme i Hemmeshøi var tilføjet den ham i bemeldte By tilhørende Ejendom Skade, navnlig derved, at Vandet i den paa Ejendommen værende Brønd var blevet fordærvet, sagsøgte han i 1ste Instans Citanterne til Erstatning af bemeldte Skade med et Beløb af 99 Kr. 99 Øre, hvorhos han efter Transport fra Husmand Christen Pedersen sammesteds, hvis Ejendom ligeledes skulde have lidt Skade ved den trufne Foranstaltning, endvidere søgte Citanterne til at betale et lignende Beløb for den dennes Ejendom tilføjede Skade. Ved den inden Korsør Bything den 9 Oktober f. A. af en Sættedommer afsagte Dom blev Indstævntes Paastand for saa vidt givet Medhold, som der for den Chr. Pedersens Ejendom tilføjede Skade tilkjendtes ham Erstatning efter uvillige Mænds Skjøn, dog ikke ud over 99 Kr. 99 Øre, medens Citanterne iøvrigt bleve frifundne og Sagens Omkostninger ophævede.

Ved Stævning af 25 Novbr. næst efter have nu Citanterne indanket denne Dom her for Retten, hvor de foreløbig have procederet den appellerede Sags Formalitet og paastaet Sagen afvist fra Underretten og sig tillagt Kost og Tæring, idet de for det Tilfælde, at denne Paastand ikke gives Medhold, have begjært 14 Dages Anstand for at procedere Sagens Realitet.

Indstævnte har derimod principaliter paastaet den udtagne Appelstævning afvist og sig tillagt Kost og Tæring; men denne Paastand kan ikke tages til Følge, da de af ham til Støtte for samme anførte Omstændigheder, at Stævningen ikke skulde indeholde den i Fr. 3 Juni 1796 § 4 foreskrevne Tilkjendegivelse om, at Indstævnte ikke kan vente nogen Forelæggelse eller Lavdag, at Transportgiveren Chr. Pedersen ikke er indvarslet i Sagen, og at Underrettsdomsakten er ufuldstændig beskrevet, idet den ikke skal indeholde alt det i Sagen Passerede, dels ere irrelevante, dels ubeviste.

Det bliver saaledes at undersøge, hvorvidt Citanternes Paastand om Sagens Afvisning fra Underretten — hvilken Indstævnte har modsat sig — kan gives Medhold. Til Støtte for denne Paastand have Citanterne anført, at Indstævnte ikke skulde have været beføjet til paa Sagens daværende Standpunkt at henvende sig til Domstolene, men at han først burde have foranlediget, at der af Sundhedskommissionen blev givet Sogneraadet eller Ejerne af de 2de Ejendomme, fra hvilke der var givet Møddingsvandet det paaklagede Afløb, et Paalæg om at ophæve eller omgjøre den trufne For-

anstaltning, idet der først, naar et saadant Paalæg var givet, og dette ikke blev efterkommet, skulde kunne være Tale om at anlægge Proces mod Vedkommende, som sad Paalæget overhørig. Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives Citanterne Medhold, idet Lovgivningen ikke indeholder nogen Forskrift, der gjør det til Betingelse for, at en Grundejer, som formener, at der ved en af en Anden truffen Foranstaltning er tilføjet hans Ejendom en Skade af sanitær Beskaffenhed, desangaaende instituerer et Erstatningsøgemaal, at han først har udvirket et Dekret fra vedkommende Sundhedsautoritet om Ophævelsen af den skadegjørende Foranstaltning. Sagen vil som Følge heraf ikke kunne afvises fra Underretten, men den af Citanterne for dette Tilfælde subsidiært fremsatte Begjæring om Anstand — der ikke, som af Indstævnte forment, kan anses for sent fremsat, fordi den ikke er fremkommen i Citanternes første Indlæg her for Retten, eftersom Citanterne i dette have forbeholdt sig at nedlægge nærmere Paastand i Sagens Realitet, — vil derimod blive at bevilge.

Thi er agtes:

De henholdsvis af Citanterne, Vemmeløv-Hemmeshøj Sogneraad og af Indstævnte, Snedker P. Petersen af Hemmeshøj, nedlagte Afvisningspaastande kunne ikke tages til Følge, hvorimod der bevilges Citanterne Anstand til Mandagen den 23 Juli d. A. for at behandle den appellerede Sags Realitet.

Under Appelsagen Nr. ⁴⁴⁴/₁₈₇₈ Væver Svend Jensen af Heslerød og Medarvinger efter den i sin Tid afdøde Arbejdsmand Ole Gudmandsen af Lønholt contra Sidse Marie Johansdatter, Enke efter Parcellist Niels Gudmandsen af Lønholt, havde Citanterne som Arvinger efter Ole Gudmandsen i første Instans sagsøgt Niels Gudmandsen til enten at fravige en formentlig den afdøde Ole Gudmandsen tilhørende Gaardsplads fra Højestensgaard Matr. Nr. 11 a i Lønholt til lovlig Skifte og Deling mellem samtlige Ole Gudmandsens Arvinger, eller til Citanterne at udbetale Pladsens Værdi efter Ansættelse af uvillige Mænd, samt til at udbetale det

Provenu, Pladsen maatte antages at have afgivet siden den 12 Februar 1853, Alt efter Fradrag af Niels Gudmandsens Andel som Medarving foruden Renter. Da Niels Gudmandsen efter sin Paastand blev frifunden ved Underrettsdommen, appellerede Citanterne Sagen, og da Niels Gudmandsen imidlertid var død, rettede de Appelstævningen mod Indstævnte, hans i uskiftet Bo hensiddende Enke.

Af Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom i Sagen af den 9 Juli 1877 ses det, at det var „in confesso, at den omstridte Plads, der er en Parcel fra Højestensgaarden, i 1841—1842 ejedes af Ole Gudmandsens og Niels Gudmandsens dalevende Moder, Gudmand Jensens Enke, og at Parcellen tilligemed Moderens Fæstehus i disse Aar bestyredes af Sønnen Niels Gudmandsen, der sammen med Broderen opholdt sig i Hjemmet. Ved en under 25 Maj 1842 oprettet Kontrakt afstod Moderen sit Fæstehus samt hvad hun ejede af Bohave og Kreaturer m. v., til Sønnen Niels med Undtagelse af den omprocederede Plads eller Parcel, om hvilken det i det nævnte Dokument hedder, at den ved Moderens dødelige Afgang skal tilhøre hendes Søn Ole Gudmandsen, og at hendes øvrige Børn skulle være forbundne til at meddele ham lovlig Adkomst derpaa, uden at han erlægger nogen anden Betaling for samme end de med Overdragelsen forbundne Omkostninger. Af Afstaaelsessummen skulde ifølge Kontrakten Noget udbetales til Sønnerne Jens Svend og Anders, hvorimod Intet skulde udredes til Ole Gudmandsen. I Aaret 1844 døde Moderen, og Sønnen Ole, der var svagelig, vedblev da at bo hos sin Broder, indtil han, uden at der af hans Sødskende var meddelt ham Adkomst paa Pladsen, afgik ved Døden den 12 Februar 1853, hvorefter Niels Gudmandsen anmeldte Dødsfaldet for Skifteretten med Bemærkning, at den Afdøde aldeles Intet efterlod sig, og han vedblev derefter at besidde den omhandlede Plads.“

I Dommen hedder det endvidere:

„Hvad endelig angaar den af Indstævnte paaberaabte Hævdserhvervelse af Pladsen, da findes det for det Første klart, at Niels Gudmandsens Besiddelse af Pladsen, medens Moderen levede, ikke kan antages at have havt den til Hævdserhvervelse fornødne Karakter, og det Samme skjønnes at maatte gjælde med Hensyn til Tidsrummet fra Moderens Død indtil Ole Gudmandsens Død den 12 Febr. 1853; thi under de foreliggende Omstændigheder, hvor det er givet, at Niels

Gudmandsen ifølge en skriftlig Kontrakt, der efter det nys Bemærkede ikke kan antages senere at være undergaaet nogen Forandring, var forpligtet til i Forening med sine Sædskende at meddele Ole Gudmandsen Adkomst paa Pladsen, maatte det paahvile Indstævnte at godtgjøre, at Niels Gudmandsens Besiddelse ikke desto mindre havde skiftet Karakter, saa at den var bleven egnet til at begrunde Hævd; men et saadant Bevis har hun ikke ført, navnlig ikke ved de tilvejebragte Vidneforklaringer om, at Pladsen dyrkedes af Niels Gudmandsen m. v., idet dette Forhold naturlig kan forklares af, at Ole Gudmandsen boede sammen med Broderen og var svagelig, uden at der deri kan siges at ligge noget Vidnesbyrd om, at Niels Gudmandsen ansaa sig frigjort for eller agtede at frigjøre sig for sin Forpligtelse efter Afstaaelseskontrakten og vilde hævde Pladsen som sin. Som Følge heraf kan Niels Gudmandsens Hævdserhvervelse af Pladsen først regnes at begynde fra Ole Gudmandsens Død den 12 Febr. 1853, da Niels Gudmandsen for Skifteretten opgav, at den Afdøde aldeles Intet efterlod sig, og da Forligsklagen i nærværende Sag er udtagen den 3 Febr. 1873, altsaa før Udløbet af 20 Aar fra hint Tidspunkt, var Hævdserhvervelsen ikke fuldendt fra Niels Gudmandsens Side, da den afbrødes ved Paatale. I Henhold til det Anførte findes Citanternes principale Paastand at maatte tages til Følge dog saaledes at det efter Bestemmelserne i L. 5—5—4 ikke kan paalægges Indstævnte at erstatte Citanterne det siden Ole Gudmandsens Død oppebaarne Provenu af Pladsen — —“

Indstævnte blev derefter tilpligtet enten at fravige den omhandlede Gaardsplads med Tilhørende til lovlig Skifte og Deling mellem samtlige Ole Gudmandsens Arvinger, eller til Citanterne at betale et saa stort Beløb som uvillige inden Retten udmeldte Mænd maatte skjønne at være dens Værdi i Handel og Vandel, med Fradrag af afdøde Niels Gudmandsens Andel som Medarving efter Ole Gudmandsen, med Renter fra Forligsklagens Dato. Sagens Omkostninger i begge Instanser ophævedes.

Under Appelsagen Nr. $\frac{108}{1817}$ var Tiltalte Harald Odin Christensen af Frederiksværk, der havde Næringsbevis som Farver og som Skræder, tiltalt for uberettiget Næringsbrug, nemlig fordi han dels havde forhandlet Dyffel, Klæde etc., som han havde købt hos Groshandlere i Kjøbenhavn som danske Fabrikata, dels pr. Kommission havde solgt sine Kunder ufarvet hvidt Bomuldsgarn (Tvist), naar saadant bestiltes hos ham. Tiltalte paaberaabte sig sin formentlige Egenskab som Fabrikant, samt at han sælger Klæde, som han selv tilvirker, nemlig af eget Raaprodukt (Uld) og ved Folk, der ere i hans Arbejde ved Spinding, Vævning etc. — I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Juli 1877 hedder det herom saaledes:

„Men ligesom den Tiltalte ved de ham meddelte Næringsbeviser hjemlede Næringsberettigelse ikke kan omfatte Afsætning af Varer, hvis Tilvirkning ligger ganske udenfor de paagjældende Næringsfag, idet de ikke kunne antages i Tiltaltes Næringsbrug at være blevne farvede eller undergaaet anden væsentlig Forandring, saaledes kan hans omforklarede Virksomhed som Væver, hvortil han ved den indankede Dom, der alene er appelleret efter Tiltaltes Begjæring, er anset berettiget, ikke afgive nogen Hjemmel for ham til den omspurgte Forhandling, eftersom det alene er Vævning paa Haandvæve, som paa Landet, hvortil Frederiksværk i denne Henseende henregnes, er fri Næring*), medens baade den egentlige Klædefabrikation og Maskinvævning er bunden Næring, saa at Tiltalte i alt Fald kun kunde være berettiget til at forhandle indkjøbt Klæde, forsaavidt det er tilvirket paa Haandvæve, hvad der ikke kan antages at have været Tilfældet med de af ham forhandlede Klædevarer. Hvad dernæst angaar den Tiltalte overbeviste Kommissionshandel, da findes han efter Bestemmelsen i Næringslovens § 36 ligeledes at have savnet den dertil fornødne Hjemmel.“

Tiltalte, som i 1875 var anset efter Næringslovens § 75 med en Bøde af 30 Kr., blev ved Dommen anset efter samme Lovbestemmelse med en Bøde af 60 Kr.

*) Jvfr. Vedtægt for bunden Næring for Landet i Min. Tid. for 1873 B p. 229.

A. S. Nr. $\frac{213}{1877}$.

Prokurator Juel Aktor

contra

de Tiltalte Kjøbmand Carl Frederik Sørensen og Tøffelmager Niels Peter Madsen, begge af Storeheddinge, samt Baadfører Niels Søren Hansen Stage af Hvidovre (Def. Prok. M. Møller).

To Tiltalte, som uden svigagtig Hensigt havde udfærdiget Kvittringer med en Andens Navn under uden dennes Tilladelse, Alt for at tjene en Trediemand, der falskelig havde foregivet at have forlagt de ægte Kvittringer, frifundne, da ingen afgjørende Analogi i Straffeloven tillod at straffe saadant letsindigt Forhold*).

(Afsagt den 10 Juli 1877).

Under nærværende, fra Storeheddinge Kjøbstads Extraret hertil indankede Sag aktioneres de Tiltalte, Kjøbmand Carl Frederik Sørensen og Tøffelmager Niels Peter Madsen, Begge af Storeheddinge, for Falsk, samt Tiltalte, Baadfører Niels Søren Hansen Stage af Hvidovre for at have forledet hine til denne Forbrydelse. Efter de af de Tiltalte afgivne Forklaringer og det iøvrigt Oplyste ere Sagens Omstændigheder følgende:

Efter at Læge Rosen ved Storeheddinge ifjor Sommer hos sin Baadfører havde bestilt Kul og Cinders fra Kjøbenhavn, henvendte Tiltalte Stage, der foer som Baadfører mellem Stevns og Kjøbenhavn, sig hos Hørkræmmer Carl Rerup hersteds og købte i 3 Gange forskellige Partier Kul og Cinders til et samlet Beløb af 166 Kroner, for hvilket Beløb han lod Rosen debitere hos Rerup.

Da det første Parti Kul bragtes Rosen, nægtede denne at betale, med mindre han fik en Kvittring fra Rerup, i hvert Fald gik Tiltalte ud fra, at Rosen ikke vilde betale Kullene, med mindre der leveredes ham en Kvittring fra Rerup. Tiltalte, der selv skriver daarligt, henvendte sig da til Tiltalte Sørensen, for hvem han foregav, at han havde betalt Rerup for Kullene og modtaget Kvittring af ham, men havde bortkastet den, og idet han derhos sagde, at Rosen forlangte saadan Kvittring, førend han betalte Kullene,

*) Jvfr. U. f. R. 1875. 257 med Note og 1876. 1131.

bad han Sørensen om at skrive en Kvittering i Rerups Navn. Sørensen har forklaret, at skjøndt han vidste, at man ikke uden Tilladelse maa skrive andre Folks Navne paa Dokumenter, antog han dog ikke, at det gjorde noget i dette Tilfælde, eftersom han ansaa Stage for en redelig Mand, og troede hans Ord om at have bortkastet Kvitteringen, som han lovede at skaffe tilveje. Sørensen skrev da en Kjøbenhavn den 8 Juni f. A. dateret Regning paa 18 Tdr. Kakkelovnskul til Beløb 60 Kr., som han kvitterede med Navnet „Carl Rerup“, hvilken Stage leverede Rosen og fik Beløbet udbetalt. Sørensen, der ikke modtog Vederlag for sin Uejlighed og som kun vil have skrevet Kvitteringen, for at hjælpe Stage ud af den øjeblikkelige Forlegenhed, hvori han formentlig var kommen, ved ikke at have Rerups Kvittering ved Haanden, har forklaret, at han ikke har havt nogen svigagtig Hensigt med at udfærdige Kvitteringen eller tænkt paa at hjælpe Stage til at udføre noget Bedrageri, og om han end havde en Følelse af, at det var urigtigt, hvad han gjorde, var det slet ikke gaaet op for ham, at hans Handling kunde være strafbar eller at der var noget Ulovligt i samme.

En Ugestid efter bragte Tiltalte Stage atter et Parti Kul til Rosen, og leverede ham ved denne Leilighed en Regning paa en Læst Nøddekul til Beløb 56 Kr., der var kvitteret med Navnet „Karl Reserup“ og som Rosen derefter betalte Tiltalte. Denne har forklaret, at have faaet Sørensens Boutiksdreng til at skrive Kvitteringen, hvilket denne imidlertid har nægtet at have gjort, og han er heller ikke aktioneret under Sagen.

Endelig bragte Tiltalte Stage i Slutningen af Juni f. A. et Parti Cinders til Rosen, hvem han i denne Anledning leverede en Kjøbenhavn den 29 Juni f. A. dateret Regning paa en Læst Cinders til Beløb 50 Kr., der er kvitteret med Navnet „C. Reerup“, hvilket Beløb Rosen derpaa betalte Tiltalte. Den kvitterede Regning har Tiltalte faaet Tiltalte Madsen til at skrive, og Madsen har forklaret, at han vel først ytrede, at han ikke turde det, men da Stage sagde, at det ikke gjorde noget, da den ikke skulde nogetsteds — hvilken Ytring Stage har benægtet at have brugt, og vil han have sagt Madsen, at han skulde bruge Kvitteringen, for at forevise Rosen den, hvad Madsen paa sin Side har benægtet at Stage har sagt ham — skrev han Kvitteringen, som han antog at skulle bruges som et Slags Bilag til Stages Regnskab. Efter Madsens Forklaring har han ikke havt nogen

svigagtig Hensigt med at skrive den, eller tænkt at hjælpe Stage til at udføre noget Bedrageri; han havde vel en Følelse af, at det ikke var rigtigt, men det faldt ham ikke noget Øjeblik ind, at det kunde være strafbart, og han har ikke tænkt paa, at Stage vilde misbruge Kvitteringen, for hvis Skrivning han ikke har faaet Vederlag.

Tiltalte Stage, der ikke havde Tilladelse af Hørkræmmer Rerup til at lade Kvitteringerne udfærdige i hans Navn, og som ikke var bemyndiget af Rerup til at inkassere Betalingen for Kullene, afleverede ikke de af ham modtagne 166 Kr. til Rerup, men forbrugte dem i egen Interesse. Han har imidlertid forklaret, at det ikke var hans Hensigt at bedrage Rerup for Pengene, men at han kun i sin Forlegenhed har brugt disse, i Haab om senere at kunne betale Rerup dem, hvilken ogsaa, efter at der er indledet Undersøgelse mod Tiltalte, er fyldestgjort.

Hvad nu først angaar de Tiltalte Sørensen og Madsen, skjønnes det ikke, at de efter deres ovenfor angivne Forklaringer, som ikke, efter hvad der iøvrigt foreligger, findes at kunne forkastes, have gjort sig skyldige i Falsk, idet de, som ingen Anelse havde om, at Tiltalte Stage vilde benytte Kvitteringen for at gjøre sig ulovlig Fordel, men gik ud fra, at de skulde træde istedetfor ægte Kvitteringer, som havde existeret, ikke findes falskelig at have efterskrevet anden Mands Navn, men ikkun at have udvist Mangel paa tilbørlig Forsigtighed ved Brugen af anden Mands Navn, og da der ikke i Straffeloven findes nogen afgjørende Analogi, hvorefter en sliq letsindig Benyttelse af en Andens Navn skulde kunne anses strafbar, ville disse Tiltalte, der ere fødte henholdsvis i 1838 og 1837, og ikke findes forhen straffede, være at fri-finde for Aktors Tiltale i nærværende Sag, dog med Forpligtelse at deltage i Aktionens Omkostninger.

Derimod vil Tiltalte Stage, der er født i 1846 og heller ikke findes tidligere straffet, for det af ham vedgaaede Forhold være at anse efter fornævnte Lovs § 268 1ste Membr., og findes Straffen at burde bestemmes for ham til Forbedringshusarbeide i 1 Aar.

I Overensstemmelse hermed vil Underretsdommen, hvorefter de Tiltalte Sørensen og Madsen ere ansete efter Straffelovens § 268 og 276 cfr. 271, sammenholdt med § 47, med Fængsel paa Vand og Brød hver i 5 Dage og Tiltalte Stage efter samme Lovs § 268 cfr. § 52 1ste Mbr. med lignende Fængsel i 6 Gange 5 Dage, være at forandre, hvorimod den,

hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger bifaldes, iøvrigt vil være at stadfæste.

I Salær til Aktor og Defensor for Overretten bør de Tiltalte betale til hver 15 Kr., som udredes paa samme Maade, som bestemt ved Underretsdommen med Hensyn til de øvrige Omkostninger.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

De Tiltalte, Kjøbmand Carl Frederik Sørensen og Tøffel-mager Niels Peter Madsen, Begge af Storeheddinge, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Tiltalte Baadfører Niels Søren Hansen Stage af Hvidoure bør straffes med Forbedringshusarbeide i 1 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underretsdommen ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne Juel og M. Møller, betale de Tiltalte til hver 15 Kr., der udredes paa samme Maade, som bestemt ved bemeldte Dom med Hensyn til de øvrige Omkostninger.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ⁴⁸²1877.

Prokurator Tvermoes Aktor

contra

Tiltalte Johan Frederik Møller (Def. Prok.
P. A. Petersen).

Straf idømt efter Strfl. § 203 sammenholdt med § 40 sidste Passus i et Tilfælde, hvor den oprindelig Angrebne havde tilføjet Angriberen et betydeligt Saar med en Møggreb.

(Afsagt den 13 Juli 1877).

Under nærværende fra Kronborg vestre Birks Extraret hertil indankede Sag sigtes Tiltalte Johan Frederik Møller, der er født den 13 Mai 1856 og ikke tilforn har været straffet, for Vold, og efter den af Tiltalte afgivne Forklaring, der

maa lægges til Grund, da tilstrækkelige Oplysninger ellers ikke haves, ere Sagens Omstændigheder følgende:

Den 22 Marts d. A., medens Tiltalte og Parcellist Peder Svendsen vare beskæftigede med at kjøre Tang fra Havet op paa Strandbredden ved Tidsvilde, opstod der en Strid mellem dem, under hvilken Svendsen, der opholdt sig ved Siden af den Vogn, hvorpaa Tiltalte stod, skal have udskjældt Tiltalte, og to Gange ved at tage Tiltalte ved Benene forsøgt at rive ham ned af Vognen, og da Tiltalte blev angst for, at han, ved muligen at rives ned mellem Hestene, skulde blive udsat for Fare paa Liv og Helbred, slog han, for at værgе sig mod Svendsen, i det Øjeblik denne sidste Gang havde fat om hans Ben, ud efter Svendsen med en Møggreb, hvormed han stod i Vognen, og som var dannet af et Egetræsskaft med Jerngreb af 3 ca. 9 Tommer lange og temmelig spidse Tænder, ialt af Vægt $3\frac{3}{4}$ Pd., og ramte han da Svendsen i Panden, hvorved, efter den af Lægen s. D. afgivne Erklæring, fremkom et ca. $1\frac{1}{2}$ Tomme langt Saar, der gik lige ind til Pandebenet, men som iøvrigt ikke antages at ville skade Svendsens fremtidige Helbred, men dog i længere Tid vilde volde Smerte og besværliggjøre alt Arbejde; og den 4 April næstefter maa det, ifølge da afgiven Lægeattest, antages, at Saaret var saa godt som lægt, uden at have efterladt nogen Skade for Svendsens Helbred.

Svendsens Forklaring er aldeles uoverensstemmende med Tiltaltes, og navnlig har han benægtet under den opstaaede Ordstrid at have udskjældt Tiltalte eller grebet fat om dennes Ben.

Men om end Tiltaltes Forklaring lægges til Grund, findes det dog ikke, at Svendsens Angreb, der skete med blotte Hænder, har været af saadan Beskaffenhed eller har udsat Tiltalte for saadan Fare, at det kunde beføje Tiltalte til at benytte et saa farligt Vaaben som den foran beskrevne Møggreb paa den Maade, som er sket, og det maa derfor billiges, at Tiltalte ved Underretsdommen er anset efter Straffelovens § 203, hvormed dog efter alt Foreliggende skjønnes at maatte sammenholdes Lovens § 40 sidste Passus. — Da nu den valgte Straf af 8 Dages simpelt Fængsel saavel som Dommens Bestemmelser om Erstatning og Aktionsomkostninger ligeledes billiges, vil den være at stadfæste, hvorhos Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor ved Overretten 15 Kr. til hver.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne Tvermoes og P. A. Petersen, betaler Tiltalte Johan Frederik Møller 15 Kr. til hver.

Den idømte Erstatning at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Meddelelser.

Nye svenske Love. Under 10 August d. A. er der udkommet to svenske Love af mere almindelig Interesse. Den ene af disse er en udførlig Lov om Forfatterretten, se om de forberedende Skridt til denne vor Aargang for 1876 p. 448. Loven er i alt Væsentligt stemmende med den norske Lov om Forfatterret af 8 Juni f. A., der er omtalt i vor Aargang for 1876 p. 928, og som atter i det Hele stemmer med den danske Eftertrykslovgivning. Dette Æmne er saaledes nu i de tre nordiske Riger ordnet paa samme Maade i alle Hovedpunkter, navnlig med samme Beskyttelsestid (50 Aar efter Forfatterens Død), samme Regler om Retten til at opføre dramatiske Arbejder, om Forfatterrettens Overgang til Andre ved Forfatterens Død, om Ansvar for ulovligt Eftertryk m. v. Som Forskjelligheder af nogen Betydning kan nævnes, at den svenske Lov ikke som vor Lov 29 Decbr. 1857 § 12 og den norske Lov § 19 lader Forbudet mod Eftertryk bortfalde, naar Værket i en vis Tid har været udsolgt. Fremdeles at den norske Lov § 41 og den svenske § 6 ikke blot som vor Lov af 1857 indskrænke Forlæggerens Ret til ét Oplag, naar ikke Andet udtrykkeligt er vedtaget, men tillige foreskriver, at dette Oplag kun maa være 1000 Exemplarer stort. Endelig kan mærkes, at den

norske Lov § 15 og den svenske § 15 bestemme, at Eftertryk indbefatter Oversættelse fra Skriftsproget til en af dets Mundarter, og at Svensk, Norsk og Dansk i denne Henseende skulle betragtes som Mundarter af samme Sprog. — Den anden nye svenske Lov forandrer Reglerne i Straffelovens Kap. 2 § 2 om Exekution af Dødsstraf. Denne skal for Fremtiden ikke foregaa offentligt, men i Fængselsgaarden i Overværelse af visse Embedsmænd, hvorhos den Kommune, paa hvis Omraade Henrettelsen skal ske, kan udvælge i det Højeste 12 Personer til at overvære samme.

•Ugeskrift for Retsvæsen. indeholder alle civile Højesteretsdomme, og af de kriminelle Højesteretsdomme saavel som af de Domme og Kjendelser (baade i civile og kriminelle Sager) der afsiges af Overretterne, Hof- og Stadsrettens forskjellige Underafdelinger, Kriminal- og Politiretten, Se- og Handelsretten samt Overlandvæsenskommissionerne, alle, der have juridisk Interesse; endvidere Meddelelser om fremmed Ret, videnskabelige Udarbejdelser og andre Meddelelser af juridisk Interesse. Det udkommer med 75 à 77 Ark aarlig, og Subskriptionsprisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. — Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages i alle Boglader og paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad, Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 9 November.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsadvokat.

Nr. 71.

Den 17 November.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 1119).

Sagen Nr. ¹²⁴/₁₈₇₈. Proprietær J. P. Hansen til Mariendal
(Prok. Rode)

contra

Frederiksberg Kommunalbestyrelse (Adv.
Henrichsen).

En med Familie i Sverig boende Mand, anset at have havt et til Skatydelse forpligtende fast Ophold i Frederiksberg Kommune, da han jævnlig 2 Døgn om Ugen havde opholdt sig paa sine i Kommunen liggende større Ejendomme, hvilke han selv drev ved en Forvalters Hjælp.

(Afsagt den 16 Juli 1877).

Citanten, Proprietær J. P. Hansen til Mariendal, der ikke anser sig forpligtet til at svare til Frederiksberg Kommune den ham efter Formue og Lejlighed paalignede Skat for Skatteaarene 1874-75 og 1875-76, da han formener, at han ikke har havt fast Ophold i bemeldte Kommune og derfor med Urette er optagen paa Skatteligningen for disse Aar, paastaar under nærværende her ved Retten som vedtaget Værnething anlagte Sag, at de Indstævnte, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, kjendes uberettiget til at opføre ham paa disse Skatteligninger, og at han frifindes for at svare

personlig Skat til fornævnte Kommune i det omhandlede Tidsrum, samt at de Indstævnte tilpligtes at godtgjøre ham Sagens Omkostninger skadesløst. — De Indstævnte procedere derimod til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Som allerede antydet drejer Tvisten i Sagen sig om, hvorvidt Citanten i Henhold til Loven om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 § 21 kan siges at have havt fast Ophold i Frederiksberg Kommune, og da det i denne Henseende er in confesso, at Citanten sammesteds ejer tvende større Ejendomme, Mariendal og Lykkesholm, at han driver disse for egen Regning og under eget Tilsyn ved en Forvalter, at han jævnlig omtrent 2 fulde Dage i hver Uge kommer til sine frederiksbergske Ejendomme, og at han da tager Ophold ogsaa om Natten paa Mariendal, hvor han har et Par Værelser til sin Raadighed, og lader sig opvarte af de til hans Landhusholdning fæstede Tjenestefolk, skjønnes det ikke rettere, end at det anførte Spørgsmaal maa besvares bekræftende, uden at det herimod kan komme i Betragtning, at Citanten tillige har fast Bopæl i Sverig paa en Gaard, som han har i Forpagtning, og hvor hans Familie bor.

I Henhold hertil vil Citanten, som ikke svarer personlig Skat til nogen anden Kommune her i Landet, være pligtig at betale den omhandlede Skat til Frederiksberg Kommune, og de Indstævnte ville derfor være at frifinde for Citantens Tiltale, idet Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves. — Der foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

De Indstævnte, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, bør for Tiltale af Citanten, Proprietær J. P. Hansen til Mariendal i denne Sag fri at være. — Sagens Omkostninger ophæves.

A. S. Nr. ⁶⁶⁷/₁₈₇₈. Gaardejer Jørgen Hansen Ploug af Sandbjerg (Prok. M. Lunn)

contra

Teglbrænder Jens Jacobsens Konkursbo
(Prok. J. Kalko).

Spørgsmaal, om en Mand, som til et Konkursbo havde solgt en Ejendom, men ikke havde faaet Betaling i rette Tid, kunde fordre, at Boets Ejendele strax forauktioneredes, samt at Boets kontante Beholdning strax anvendtes til Dækning for ham. Spørgsmaal om Skifterettens Beføjelse efter Konkurslovens § 64 til at paa kjende Klager over Forhaling af Boets Realisation. — Paalagt en Appellant at betale Appellsagens Omkostninger skadesløst, da Indstævntes Paastand herom ikke var bestridt.

(Afsagt den 16 Juli 1877).

Efter at Teglbrænder Jens Jacobsen af Sandbjerg i Efteraaret 1875 havde opgivet sit Bo til Konkursbehandling ved Lollands Nørre Herreds Skifteret, og Citanten, Gaardejer Jørgen Hansen Ploug sammesteds, der var Ejer af et til Fallenten bortforpagtet Teglværk, havde anmeldt sig som Kreditor for 6600 Kr., blev der paa den til Fordringernes Prøvelse afholdte Skiftesamling af en anden Kreditor gjort gjældende, at der allerede i Juni 1874 skulde mellem Citanten og Fallenten være afsluttet en mundtlig Kjøbekontrakt om Teglværket og et Stykke Jord. Citanten vilde imidlertid ikke erkjende, at de stedfundne Forhandlinger havde ført til noget endeligt Resultat, men fremsatte derimod et Tilbud om at sælge Teglværket m. v. til Boet, og efter at dette Forslag, som først blev drøftet af Kurator- og Kreditorudvalget, var vedtaget i en efterfølgende Skiftesamling, er der under 15 Marts f. A. mellem Skifteforvalteren og Citanten afsluttet en Kjøbekontrakt, hvorefter denne til Boet har solgt Teglværket med Jordtilliggende for 17,000 Kr., hvoraf 3000 Kr. skulde udbetales den 11 Juni og Resten den 11 December forrige Aar.

Boet lod derpaa afholde 2 Auktioner over sin Ret til at erholde Skjøde paa Ejendommen, men da der ved 1ste Auktion kun blev budt 11,000 Kr., og der ved 2den Auktion

slet ikke blev gjort noget Bud, blev det vedtaget indtil videre at stille Salget i Bero for at afvente gunstigere Konjunkturer.

Da Boet i Juni Termin f. A. ikke betalte det i Kontrakten fastsatte Afdrag paa 3000 Kr., opfordrede Citanten Boet til uopholdelig at stille Ejendommen til Auktion til absolut Bort salg, men da Kurator modsatte sig et saadant Skridt, har Citanten under den saaledes opstaaede Dispute nedlagt Paastand om

1) at Boet snarest muligt foretog de nødvendige Skridt til at realisere dets Ejendele for at skaffe ham Betaling af hans Tilgodehavende efter Kjøbekontrakten af 15 Marts f. A.

2) at han i Henhold til Konkursloven af 25 Marts 1872 § 31 b for sit Tilgodehavende erholdt forlods Fyldestgjørelse endog foran Skiftegebyrer og Afgifter til det Offentlige,

3) at Boet i Overensstemmelse med samme Lovs § 124 strax betalte ham, hvad der allerede forefandtes i Boet, til Dækning af hans Fordring.

Ved fornævnte Skifterets Decision af 16 August f. A. er Citantens Paastand under Nr. 2 tagen til Følge, hvorimod de to andre ere forkastede.

Citanten har herefter indanket Decisionen her for Retten, hvor hans Paastand gaar ud paa, at den stadfæstes, forsaavidt angaar Post 2, men iøvrigt forandres overensstemmende med hans for Skifteretten nedlagte Paastande.

De Indstævnte procedere derimod til Decisionens Stadfæstelse, idet de derhos have paastaaet Citanten tilpligtet at betale Boet Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt.

Hvad betræffer Paastanden Nr. 1, gjør Citanten gjældende, at da Boets Bestyrelse ved at afslutte Kjøbekontrakten har indladt sig i et rent privatretligt Forhold, maa den være underkastet de samme retlige Forpligtelser som enhver anden Kjøber, og at der kun er den Forskjel, at, medens Sælgeren under almindelige Forhold ved at erhverve Dom, gjøre Udlæg og ved Tvangsauktion bortselge hans Ejendele kan skaffe sig Fyldestgjørelse, staar denne Vej efter Konkurslovens § 7 ham ikke aaben, hvorimod han er henvist til at forebringe sin Klage for Skifteretten, som saaledes ogsaa maa være kompetent til ved Kjendelse at afgjøre Retsspørgsmaalet og drage Omsorg for den ved Kjendelsen truffne Afgjørelse.

Vel kan det nu ikke billiges, naar det i den indankede Kjendelse er antaget, at Skifteretten skulde være aldeles udelukket fra at paakjende Klager over Forhaling af Boets Rea-

lisation, idet det følger af den i Konkurslovens § 64 sidste Stykke udtalte Grundsætning, at Skifteretten maa kunne afgjøre, om ikke en Udsættelse med Realisationen er en mod enkelte Interesseredes Ret stridende Forhaling af Boets Opgjørelse. Men at den tagne Beslutning om i nogen Tid at udsætte Teglværkets Afhændelse skulde være en retsstridig Forhaling af Boet, er ikke oplyst eller engang bestemt assereret af Citanten, og naar denne har villet gjøre gjældende, at det skulde følge af hans Særstilling som Boets og ikke Fallentens Kreditor, at han maatte kunne fordre øjeblikkelig Realisation af Boets Ejendele, forsaavidt det behøves til hans Dækning, da er denne Mening ikke tilstrækkelig begrundet, thi Citanten, med hvis Krav der kan tænkes at være og in casu maa antages at være andre ligeartede Krav, har ikke Ret til at fordre, at Boets Administration udelukkende skal ske med hans Fordring for Øje. Af samme Grund maa ogsaa Citantens Paastand under Nr. 3, om at Boets Kassebeholdning strax skal anvendes til hans Fyldestgjørelse, forkastes, og det saavel den principale som den subsidiaire, der gaar ud paa, at Kassebeholdningen udbetales ham, dog at der i Beløbet fradrages, hvad der tilkommer den paagjældende Udlægshaver og Prioritetshaver.

Idet saaledes Citantens her omhandlede Paastande ikke ville kunne tages til Følge, vil Skifterettens Decision være at stadfæste.

Da Citanten, som ikke selv har nedlagt Paastand om Sagens Omkostninger for Overretten, heller ingen Indsigelse har fremsat mod de Indstævntes Paastand, forsaavidt denne gaar ud paa, at Citanten tilpligtes at betale Boet Appellens Omkostninger skadesløst eller med noget Tilstrækkeligt, vil denne være at tage til Følge.

Der foreligger ingen Stempelovertrædelse her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Skiftedecisionen bør ved Magt at stande, og bør Citanten, Gaardejer Jørgen Hansen Ploug af Sandbjerg, betale de Indstævnte, Teglbænder Jens Jacobsens Konkursbo, denne Sags Omkostninger for Overretten skadesløst, der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. $\frac{801}{1876}$. Bolsmand Hans Frølich af Alleshave (Prok. P. Lassen)

contra

Gaardejer Hans Hansen sammesteds (Prok. Winther).

En Mand, som under et Mundhuggeri med en Anden uforsætlig havde tilføjet denne Saar i Ansigtet med en Møggreb, hvorfor Straf var nanvendelig, tilpligtet at give Erstatning efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger (derimod ikke i Medfør af Strfl. § 301).

(Afsagt den 16 Juli 1877).

Citanten, Bolsmand Hans Frølich af Alleshave, paaanker under nærværende Sag en ved Artz og Skippinge Herreders Politiret den 28 Oktober f. A. afsagt Dom, hvorved han, der af Indstævnte, Gaardejer Hans Hansen ligeledes af Alleshave, søgtes til Straf og Erstatning efter Straffelovens 18de Kapitel, er tilfunden for udvist Uagtsomhed i Medfør af Straffelovens § 301 at betale Indstævnte i Helbredelsesomkostninger 11 Kr. 69 Øre, i Godtgjørelse for Lidelse og Lyde 20 Kr. og Sagens Omkostninger med 9 Kr. 59 Øre. men frifunden med Hensyn til den over ham nedlagte Paa-stand om Straf; og gaar Citantens Paa-stand her for Retten ud paa, at den indankede Dom derhen forandres, at han fuldstændig frifindes for Indstævntes Tiltale, og at denne paa-lægges at betale ham Sagens Omkostninger i begge Instanser skadesløst, hvorimod Indstævnte procederer til Underretsdømmens Stadfæstelse med Tillæg af Sagens Omkostninger her for Retten.

Efter hvad der i Sagen foreligger, indfandt Indstævnte sig den 18 Septbr. f. A. paa Citantens til Indstævntes Jorder stødende Mark, hvor Citanten var tilstede, og under et dersteds opstaaet Mundhuggeri blev Indstævnte med en Jernmøggreb, hvormed Citanten stod, tilføjet 2 Saar i Ansigtet, hvorhos en af hans Kindtænder blev udstødt.

Efter Parternes Procedure her for Retten er der ikke Tale om, at Citanten med Forsæt skulde have bibragt Indstævnte de ommeldte Læsioner, men kun, om det kan antages, at Citanten ved Uagtsomhed har foraarsaget disse; og i saa Henseende maa Overretten være enig med Underdommeren i, at Citanten — som har indrømmet at have, da

Indstævnte gjorde Mine til at ville gribe fat i hans Frakke, holdt Greben op for sig og derved er kommen til uforsætlig at støde Indstævnte med denne i Ansigtet — har, ved, uden at de tilstedeværende Omstændigheder dertil gave nogen Anledning, at have benyttet et saa farligt Vaaben til at værges sig med, vist en saadan Mangel paa tilbørlig Agtsomhed, at han maa have paadraget sig Ansvar, vel ikke, som i Underrettsdommen antaget, efter Straffelovens § 301, men efter Lovgivningens almindelige Grundsætninger om Erstatningsforpligtelse.

Da nu Citanten ikke har fremsat nogen Indsigelse mod de Indstævnte ved Underrettsdommen tilkjendte Erstatningsbeløb, vil Dommen i det Hele være at stadfæste, og vil Citanten derhos have at betale Indstævnte Sagens Omkostninger for Overretten med 25 Kr. — Under Sagen her for Retten foreligger ikke nogen Overtrædelse af Lovgivningen om det stemplede Papir.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten betaler Citanten, Bolsmand Hans Frølich af Alleshave, til Indstævnte, Gaardejer Hans Hansen sammesteds, med 25 Kr. Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Efter at Lovise T. V. Arends og Christiane V. F. Arends ved Roeskilde Byrets Dom af 4 Febr. 1875 som eneste testamentariske Arvinger vare kjendte ejendomsberettigede i Henhold til Fr. 11 Septbr. 1839 til den af Sømand Gottlieb Th. Chr. Arends her i Riget efterladte Formue, navnlig en i Overformynderiet staaende Kapital, om hvilken G. T. C. Arends Efterretning formentlig savnedes i mere end 20 Aar, indankede Forvalter P. Arends af Sundbyvester efter erhvervet Oprejsningsbevilling og Bevilling til fri Proces, denne Dom ved Stævning af den 17 Novbr. 1876 til de ovennævnte Domhavere Lovise og Christiane Arends, — ved hvilken Stævning ogsaa Overformynderen i Kjøbenhavn og

fornævnte Sømand Gottlieb Arends og dennes mulige øvrige Arvinger bleve indstævnedes til at møde for at varetage deres Tarv —, og under denne Appelsag (Nr. ⁸⁰²1878) har nu Citanten P. Arends paastaat, at den indankede Dom forandres saaledes, at han som Arving efter den Borteblevne kjendes medejendomsberettiget til dennes efterladte Formue for $\frac{1}{4}$, og at de Indstævnte Lovise og Christiane Arends tilpligtes in solidum at udrede til ham denne Fjerdedel med et nærmere angivet Beløb med Renter samt at betale Avertissementsudgifter og Procesomkostninger.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 Juli 1877 hedder det endvidere saaledes:

„De Indstævnte, Lovise og Christiane Arends, hvem der ligeledes er meddelt fri Proces, have ladet møde og paastaa principaliter Underretsdommen stadfæstet og Citanten paalagt at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til deres beskikkede Sagfører, Prokurator Simonsen, hvilket i alt Fald paastaas udredet af det Offentlige, hvorhos de have nedlagt en subsidær Paastand. Derimod har Indstævnte Gottlieb Arends hverken mødt eller ladet møde, og da det nu maa anses uden Hjemmel i Lovgivningen, at han, der, uanset at han for Overretten kun er stævnet til at varetage sit Tarv, maa betragtes som ligefrem Part i Sagen, idet han var Indstævnt for Underretten, og Paastanden ogsaa her for Retten gaar ud paa at kjendes ejendomsberettiget til hans Formue, ikke har erholdt det i Fr. 11 Septbr. 1839 hjemlede Varsel — idet han ved Stævningens Indrykkelse i Berlingske Tidende af 20, 21 og 22 Novbr. f. A. er indkaldt til Møde den 18 Decbr. s. A. —, vil Sagen ex officio være at afvise fra Overretten.

Med Hensyn til den befalede Sagførelse bliver kun at attestere, at Sagen er fremmet uden uforødet Ophold.

Stempelovertrædelse foreligger ikke for Overretten.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

A. S. Nr. ²⁹⁵1877. Forpagter Petersen af Barfredshøj (Prok. Mundt)

contra

Tjenestekarl Niels Jensen af Vedby (Ingen).

En Tjenestekarl straffet (med Fængsel paa Vand og Brød) for Trods og Opsætsighed, derimod ikke for Modstand og Vold mod Husbonden, da dette var udenfor Paastanden for Politiretten.

(Afsagt den 16 Juli 1877).

I Anledning af det Forhold, som af Indstævnte, Tjenestekarl Niels Jensen af Vedby, den 10 Februar d. A. skal være udvist under hans daværende Tjeneste som Rægter hos Citanten, Forpagter Petersen af Barfredshøj, har denne under nærværende Sag draget Indstævnte til Ansvar efter Tyendelovens § 26 for Ulydighed og Opsætsighed mod hans Husbond og den, der paa dennes Vegne havde at befale over ham, og er Indstævnte ogsaa ved den inden Ramse-Thune Herreders Politiret den 19 Marts d. A. afsagte Dom i Henhold til fornævnte Lovbestemmelse anset med en Bøde til vedkommende Politikasse af 5 Kr. samt tilpligtet at erstatte Citanten Sagens Omkostninger med 8 Kr. 2 Øre. Da Citanten imidlertid anser den valgte Straf for uforholdsmæssig ringe, har han ved Stævning af 7 April næstefter indanket Sagen her for Retten, hvor han har nedlagt Paastand om, at Straffen skærpes, navnlig saaledes at Indstævnte efter Tyendelovens § 26 for Modstand og Fornærmelse i Gjerning mod Husbonden og den, der paa hans Vegne havde at befale over ham, straffes med Fængsel paa Vand og Brød, samt at han dømmes til at udrede Appellens Omkostninger. — Indstævnte er, skjendt lovlig varslet, ikke mødt eller har ladet møde her for Retten, hvorfor Sagen i Medfør af L. 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 vil være at paadømme efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Af denne fremgaar det, at Indstævnte har benægtet Rigtigheden af den mod ham rettede Sigtelse, og at der ej heller er tilvejebragt noget Bevis, forsaavidt denne gaar ud paa, at han skal have vist Ulydighed mod sine Foresatte, hvorimod det efter Indholdet af de opgivne Vidneforklaringer maa antages at være konstateret, at Indstævnte, medens han den 10 Febr. d. A. opholdt sig i Stalden paa Barfredshøj, er

stegen op paa det over samme værende Høloft, og at han først med en Høtyv, som han holdt ned gennem Løftslemmen, har stødt Huen af sin nærmeste Foresatte, Mejeribestyreren, og udskjældt denne, samt at han derefter, da Citanten vilde begive sig op til ham ad den til Lemmen førende Stige, har ytret: „her kommen Ingen op“ og med Høtyven trykket Hatten ned over Ansigtet paa Citanten. Medens nu Indstævnte for dette sit Forhold ikke vil, som af Citanten her for Retten paastaaet, kunne anses efter Tyendelovens § 26 3die Punktum, eftersom denne Paastand ligger udenfor Proceduren for Underretten, hvor Indstævnte kun er dragen til Ansvar for Ulydighed og Opsætsighed, altsaa efter bemeldte Bestemmelses 1ste og 2det Punktum, findes Citantens Paastand om Straffens Forhøjelse at maatte gives Medhold, og vil Indstævnte i Henhold til oftnævnte Lovbestemmelses 2det Punktum være at anse med Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, hvorhos han vil være at tilpligte at betale Appellens Omkostninger med 20 Kr.

Med den angivne Modifikation i Henseende til Straffen vil Underrettsdommen være at stadfæste. — For stemplet Papir har der ikke været Brug her for Retten.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at den Indstævnte, Tjenestekarl Niels Jensen af Vedby, ikjendte Straf forandres til Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage. Sagens Omkostninger her for Retten betaler Indstævnte til Citanten, Forpagter Petersen af Barfredshøj, med 20 Kr. — Det Idømte at udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹⁹⁸1878. Manufakturhandler P. Th. Westi (Prok. Winther)

contra

Overretsprokurator Tvermoes som Mandatarius for Manufakturhandler J. J. Weels
• Arvinger (Prok. Heckscher).

En Sag, hvorunder en Sagfører som Mandatarius for en Trediemand sagsøgte til at lade en Sum afskrive paa

nogle hans Mandant tilhørende Panteobligationer, afvist ex officio, da Obligationsejeren selv ikke var stævnet, og da det ikke var assereret eller oplyst, at den som Mandatarius Indstævnte, der lod møde under Sagen, var bemyndiget til som Fuldmægtig at modtage Stævning paa Obligationsejerens Vegne.

(Afsagt den 23 Juli 1877).

Under Anbringende af, at Citanten, Manufakturhandler P. Th. Westi, af Indstævnte, Overretsprokurator Tvermoes som Mandatarius for Manufakturhandler J. J. Weels Arvinger, har kjøbt Ejendommen Matr. Nr. 18 Gade Nr. 20 paa Store Kjøbmagergade og til de nævnte Arvinger udstedt Obligationer, lydende tilsammen paa 84166 Kr. 67 Øre, at han den 15 Marts f. A. til Indstævnte har betalt som Rest paa Kjøbesummen 6833 Kr. 33 Øre, men at han formener, at han er berettiget til i Kjøbesummen at likvidere 2933 Kr. 33 Øre, der udgjør den paa Tidsrummet fra 1 Januar f. A. til April Flyttedag faldende Del af bemeldte Ejendoms Lejeindtægt, hvilken efter hans Formening burde ifølge Salgsvilkaarene tilfalde ham, men er oppebaaren af Indstævnte som Administrator af Ejendommen for Weels Arvinger, samt at Indstævnte har forpligtet sig til, hvis denne Citantens Formening godkjendes af Domstolene, at lade det omhandlede Beløb afskrive paa de 3 af Citanten til hver af Arvingerne for en Del af Kjøbesummen udstedte, under Københavns Overformynderi henhørende Obligationer, — paastaar Citanten under denne Sag Indstævnte tilpligtet at lade Beløbet med 5 p. c. Rente fra Forligsklagens Dato den 21 Marts f. A. afskrive paa Obligationerne samt at betale Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig derimod frifunden og tillagt Sagens Omkostninger.

Det skjønnes imidlertid ikke rettere, end at denne Sag ex officio vil være at afvise. Skjøndt nemlig Paastanden formelt er rettet mod Indstævnte, maa den dog — afset fra Procesomkostningerne — i sit Væsen anses at være rettet mod Weels Arvinger, idet den maa antages at gaa ud paa at faa en Anerkjendelse af, at det var Citanten og ikke de nævnte Arvinger, hvem Retten til det omhandlede Lejebeløb ifølge Salgsvilkaarene tilkom, og at han derfor er berettiget til at faa dette Beløb afskrevet paa de Arvingerne tilhørende,

under Overformynderiet henhørende Obligationer. Men heraf maa det være en Følge, at denne Paastand ikke kan paadømmes, uden at de oftnævnte Arvinger ere stævnedes eller have frafaldet Stævning. Dette er imidlertid in casu ikke Tilfældet, idet Indstævnte alene er stævnet som Mandatarius for dem, og det ikke er assereret eller oplyst, at han er bemyndiget til at modtage Stævning som Fuldmægtig for dem — hvilket ikke kan udledes enten af den Virksomhed, han har udfoldet ved Ejendommens Salg, eller af hans Modtagelse af den kontante Restkjøbesum, eller af hans Stilling som forhenværende Administrator for Arvingerne af Ejendommen — og lige saa lidt er der givet Møde for Arvingerne, — men alene for Indstævnte som Mandatarius for dem — eller paa anden Maade oplyst nogen Frafaldelse af Stævning fra deres Side.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

Kjendelse i Sagen Nr. 1877. Bestyrelsen for Studenterforeningen (Højesteretssagf. Zahle)

contra

Udgifveren og Redaktøren af Morgenbladet“,
Cand. juris N. J. Larsen (Prok. Leth).

En Indstævnt erklæret uberettiget til, samtidig med at han paastod nogle Formalitetsindsigelser særlig paakjendte, imod Citantens Protest at forbeholde sig at fremsætte andre Formalitetsindsigelser i Forbindelse med Realitetsproceduren. — En privat Forenings Bestyrelse anset beføjet til uden særligt Mandat at anlægge Sag paa Foreningens Vegne.

(Afsagt den 23 Juli 1877).

Nærværende Sag, der af Citanterne, Bestyrelsen for Studenterforeningen, er anlagt mod Indstævnte, Udgifveren og Redaktøren af „Morgenbladet“, Cand. juris N. J. Larsen, til

Idømmelse af Straf saavel efter Straffelovens § 220 som efter Lov om Eftertryk af 29 Decbr. 1857 § 20 samt til Udredelse af Erstatning efter sidstnævnte Lovbestemmelse for ved nogle Meddelelser i Morgenbladets Nr. 245 og 246 for den 20 og 21 Oktbr. f. A. at skulle have krænket den Studenterforeningen som privat og selskabelig Institution tilkommende Fredhellighed og for i det førstnævnte Nr. af Bladet at have aftrykket en ved en Fest i Foreningen afsungen Vise, — er af Indstævnte, der foreløbigen har procederet Formaliteten, paastaet afvist med Tilkjendelse af Kost og Tæring, idet han herfor har paaberaabt, dels at Bestyrelsen skal have manglet den fornødne Myndighed til at anlægge Sagen paa Foreningens Vegne, dels at Stævningen ikke skal indeholde nogen Navngivelse af, hvem der er Citant eller Citanter.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt Indstævnte har reserveret sig Ret til, hvis Afvisningspaastanden ikke tages til Følge, at fremkomme med yderligere Formalitetsindsigelser i Forbindelse med Realitetsproceduren, da er der med Feje af Citanterne protesteret mod en saadan Deling af Formalitetsproceduren, der heller ikke lader sig forene med Indstævntes subsidiære Paastand, hvis Afvisningspaastanden ikke tages til Følge, at bevilges 14 Dages Anstand for at procedere Sagens Realitet.

Begge de ovennævnte Indsigelser maa imidlertid anses aldeles ubeføjede.

Hvad saaledes den første Indsigelse angaar, er det klart, at da Studenterforeningen som saadan mangler Handleevne, men dog som Retssubjekt ikke kan være udelukket fra at træde i Retsforhold til Trediemand eller fra at søge Statens Retsbeskyttelse mod formentlige Krænkelser af dens Rettigheder, maa der nødvendigvis være Andre, som paa Foreningens Vegne kunne tage de i fornævnte Henseender fornødne Beslutninger, og denne Myndighed, derunder altsaa indbefattet Myndigheden til at tage Beslutning om en Retssags Anlægelse, maa da, saavel efter Forholdets Natur som efter en fast Retspraxis med Hensyn til lignende Selskaber og Institutioner, antages, uden noget særligt Mandat i denne Henseende at tilkomme den, hvem Bestyrelsen af Foreningens Anliggender iøvrigt er betroet, med mindre Foreningens Love i denne Henseende maatte have gjort en udtrykkelig Indskrænkning, hvad dog ikke af Indstævnte er paavist at være Tilfældet; thi naar han har paaberaabt sig Lovens § 52, da kan der i det Højeste heraf udledes, at Medlemmerne af Be-

styrelsen, hvis der ikke paa Foreningens Budget fandtes bevilget de fornødne Midler, hvoraf Udgifterne til Retssagen kunde udredes, eller disse ialfald ikke senere maatte blive bevilgede paa den der anførte Maade, personligen kunde komme til at være Foreningen ansvarlige for de til Sagen medgaaede Udgifter; men dette maa selvfølgelig blive en Sag mellem Bestyrelsen og Foreningen, der ikke vedrører Bestyrelsens Competence ligeoverfor Trediemand til Sagens Anlæg.

Hvad dernæst den anden Indsigelse angaar, da fremgaar det, hvad Indstævnte iøvrigt selv maa anses at have erkjendt, tilstrækkelig tydelig af Stævningen, at det er Studenterforeningen, paa hvis Vegne Bestyrelsen alene optræder, der er Citant, og en Navngivelse i Stævningen af Bestyrelsens enkelte Medlemmer, maa herefter anses saa meget mere ufornøden, som en saadan har fundet Sted i Forligsklagen.

Afvisningspaastanden kan derfor ikke tages til Følge, hvorimod den af Indstævnte for dette Tilfælde begjærte Anstand i 14 Dage for at procedere Sagens Realitet vil være at bevilge.

Thi eragtes:

Den af Indstævnte, Udgiveren og Redaktøren af „Morgenbladet“, Cand. jur. N. J. Larsen, nedlagte Afvisningspaastand kan ikke tages til Følge, hvorimod der bevilges Indstævnte Anstand til Mandagen den 6 August d. A. for at procedere Sagens Realitet.

Meddelelser.

En Oversigt over den norske Lovgivning fra 1860—1875, meddelt af Overretssagfører Arne Vogt, findes i *Naumanns Tidsskrift for lagstiftning m. m. for indeværende Aar* p. 443—505. I dette Tidsrum, som omfatter 9 Storthings-sessioner, er der udkommet 311 Love. 29 af Stortinget vedtagne Lovforslag ere ikke blevne sanktionerede, dog er omtrent Halvdelen heraf blevet stadfæstet efter senere med eller uden Forandring at være vedtaget af efterfølgende Storting. For Grundlovens § 79, hvorefter et tre Gange af Stortinget uforandret vedtaget Lovforslag er Lov uden kgl. Sanktion, har der ikke været Anvendelse.

Blandt de udkomne Love findes vigtige Bestemmelser vedrørende alle Retssystemets Dele: I Henseende til Statsforfatningen kan saaledes nævnes L. 24 April 1869 om aarlige Storting istedetfor de forhen kun hvert 3die Aar stedfindende Sessioner, og L. 5 Juni 1873, der løste „Statholderspørgsmaalet“ ved at forandre Grundlovens § 12 jfr. § 14, hvorefter Kongen kunde beskikke en Vicekonge eller Statholder, norsk eller svensk, for Norge, saaledes at Kongen nu kun kan beskikke en Vicekonge. Paa Civilrettens Omraade kan fremhæves L. 27 Marts 1869, hvorefter Fuldmyndighed for Mænd og ugifte Kvinder indtræder med det fyldte 21de Aar, L. 23 Maj 1874, som med enkelte Undtagelser ophæver Adgangen til at stifte usynbare Servituter ved Hævd, Fimaloven af 3 Juni 1874 og L. 22 Maj 1875 om Forfatterretten. Den strafferetlige Lovgivning er forøget bl. A. ved L. 3 Juni 1874, der indeholder væsentlige Tillæg til og Forandringer i den almindelige Straffelov af 20 Aug. 1842, navnlig i formildende Retning, og ved en med Nutidens Anskuelse stemmende militær Straffelov af 23 Marts 1866. Processen har modtaget en stor Mængde Forandringer. Herhen høre Konkursloven af 6 Juni 1863, L. 11 April 1863 om at Votering i Højesteret i Sager, der have været behandlede mundtligt, skal ske for aabne Døre, L. 17 Marts 1866 om Oprettelsen af en kollegial Underret for Christiania (Byretten), hvorfra appelleres til Højesteret, L. af s. D. indeholdende mange vigtige Forandringer i Kriminalprocessen,

L. 6 Marts 1869 om Mortifikation af bortkomne Værdipapirer, Bestemmelserne om at Vidner kunne føres for, og Procesomkostninger paalægges af Skifteretterne i Konkursloven og L. 24 April 1869, to Love af 8 Maj 1869 om Inddrivning af Smaabeleb under 120 Kr., hvoraf den ene giver Forligskommissionerne dømmende Myndighed i visse Tilfælde, saasom naar Indklagede skjøndt lovligt varslet, udebliver uden lovligt Forfald; L. 14 Maj 1872, som forlænger Forældelsesfristen for Domme og Forlig til 3 Aar. Næringslovgivningen er gaaet betydeligt fremad i frisindet Retning navnlig ved L. 14 April 1866, som ophæver Nødvendigheden af at godtgjøre visse Kundskaber for at erholde Borgerskab, fastsætter den hertil fornødne Alder til 21 Aar, tillader Forening af Haandværk og Handel eller anden borgerlig Næring, og ophæver alle Laug fra 1 Jan. 1870. De indskrænkende Bestemmelser om Næringsdrift indenfor en vis Afstand fra Kjøbstæderne ere bortfaldne ved L. 25 April 1874. Mægler-næring er givet fri ved L. 5 Juni 1869, dog kunne ogsaa edsvorne Mæglere beskikkes. Endelig kan blandt forskellige andre Love nævnes: L. 21 Marts 1860, som ophæver Pas-tvang, L. 24 Marts 1860, der giver detaillerede Regler om Søfartsforholdene, dog ikke om Søforsikring, L. 16 Maj 1860 om Almueskolevæsenet paa Landet og L. 17 Juni 1869 om det højere Skolevæsen, to Fattiglove af 6 Juni 1863, L. 22 Juni 1863 om Skovbrug, der bl. A. søge at hindre Sko-venes Odelæggelse, Værnepligtslov 12 Maj 1866, L. 22 Maj 1869 om Befordring af Udvandrere, Postlov 3 Maj 1871, L. 29 Maj 1871 om Kvaksalveri, der kun undtagelsesvis straffer den frie Sygebehandling, navnlig naar der er tilføjet den Syge betydelig Skade paa Legeme eller Helbred, L. 4 Juni 1873 og L. 7 April 1875, der indføre Guld-mønt-foden og Kroneberegningen.

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingsaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingsaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 16 November.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsassagfører.

Nr. 72.

Den 24 November.

1877.

Landsover- samt Hof- og Stadsretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 1134).

Under Sagen Nr. ⁴⁴⁷~~1877~~ paastod Citanten, Materialist Stelling, de Indstævnte, Murmester P. E. Jørgensen og Tømmermester J. Thaning, tilpligtede En for Begge og Begge for En at indfri en af Indstævnte Jørgensen til Indstævnte Thaning d. 25 Januar d. A. udstedt, af denne in blanco endosseret og derefter af Malermester Kisby til Citanten Stelling endosseret 3/m Solavexel, der er protesteret de non solutione d. 5 Maj d. A., hvilken Protest betimelig var anmeldt for Thaning. — De Indstævnte udebleve.

I Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 August 1877 hedder det saaledes:

„Af denne (o: Vexlen) fremgaar det imidlertid, at den, efter som anført at være endosseret til Citanten, af denne igjen er endosseret til Privatbanken, som har givet den Paa-tegning om, at den er betalt. Nu er vel saavel sidstnævnte Endossement som Paa-tegningen overstreget paa Vexlen; men da det hverken ved Paa-tegning paa denne eller paa anden Maade under Sagen er oplyst, hvorledes Vexlen, der saaledes har tilhørt Trediemand, igjen er kommen til at tilhøre Citanten, kan denne, hvis blotte Ihændehavelse af Vexlen under de foreliggende Omstændigheder ikke er tilstrækkelig Legitimation til at indtale samme, ikke anses for actor competens, og de Indstævnte ville derfor være at frifinde for hans Tiltale*).

---

*) Jvfr. ovenfor p. 971 med Note.

A. S. Nr. 1876. Forpagter Plenge paa Hardenberg (Prok. Alberti)

contra

Arbejdsmand Familiemand Jens Hansen
som Værge for sin Søn Tjenestedreng
Niels Jensen (Prok. Lange).

- En Husbond frifunden under en Sag om en hans umyndige Tjenestedreng tildelt haard Tugtelse, da Revselsesrettens Grænser dog ikke fandtes overskredne, og Husbonden alene i Overskridelsestilfælde kan drages til Ansvar for Domstolene, derimod ikke fordi muligen Grund til Tugtelsen har manglet.

(Afsagt den 13 August 1877).

Det er under nærværende Sag in confesso, at Citanten, Forpagter Plenge paa Hardenberg, d. 29 Septbr. f. A. har tildelt Indstævnte Jens Hansens umyndige Søn Niels Jensen, som var i hans Tjeneste, medens Citantens Søn holdt paa ham, en Del Slag med en Spanskærstok, med Hensyn til hvilke Slag det i en fremlagt Lægeerklæring hedder, at der paa den øverste Halvdel af Drengens Ryg fandtes 8 à 9 horizontale Striber af en Fingers Bredde tværs over begge hans Skulderblade, rødblaa af Farve, hist og her større blaa Pletter af underløbet Blod, hvorimod Huden overalt var hel, og at Indstævntes Søn Dagen efter mod Citantens udtrykkelige Forbud har forladt Hardenberg i egne Anliggender og er bleven borte hele Formiddagen og først vendt tilbage i sin Husbonds Tjeneste om Eftermiddagen.

Paa Grund heraf har Indstævnte som Værge for sin Søn ved Musse Herreds Politiret anlagt Sag mod Citanten til Strafs Undgjældelse for den begaaede Mishandling, medens Citanten efter udtagen Kontraklage har paastaaet Niels Jensen for den udviste Trods anset efter Lov af 10 Maj 1854 § 26 2det Mbr. med Fængsel eller Bøder. Da Citantens Paastand ved bemeldte Politirets Dom af 19 Oktbr. f. A. ikke er tagen til Følge, men han derimod er dømt til at bøde 20 Kr. til Herredets Politikasse og betale Sagens Omkostninger med 1 Kr. 40 Øre, har han indbragt Sagen her for Retten, hvor han paastaar Dommen forandret derhen, at han frifindes for Indstævntes Tiltale, og at N. Jensen anses med Straf efter fornævnte Lovs § 26 2det Mbr. eller dog 1ste Mbr., og at

Indstævnte tilpligtes at udrede Sagens Omkostninger i begge Instanser. — Indstævnte procederer derimod efter meddelt Bevilling til fri Proces ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Lange, til Politiretsdommens Stadfæstelse, idet han derhos har nedlagt Paastand om, at Citanten dømmes til at betale Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager derunder Salær til Prokurator Lange.

Naar Underrettsdommen, som iøvrigt — hvad Overretten maa tiltræde — har antaget, at den her tildelte Revselse ej i og for sig har overskredet Revselsesrettens Grænser, gaar ud fra, at det ved en saa haard Tugtelse som den her meddelte, maa være Husbondens Sag nærmere at godtgjøre, at han in concreto har været berettiget til at afstraffe Tyendet, og at Citanten, der ikke har tilvejebragt Bevis for Rigtigheden af de Anker, som have bevæget ham til in casu at benytte sin Revselsesret, derfor ikke kan undgaa Straffeansvar, kan Overretten ikke være enig heri; thi den Husbonden over Tyendet indenfor visse Grænser givne Revselsesret er en diskretionær Myndighed, med Hensyn til hvis Udøvelse en Husbond ikke ved Domstolene kan drages til Ansvar, medmindre han overskrider dens Grænser ved Mishandling, og det maa derfor paahvile Tyendet at bevise, at en saadan har fundet Sted. Da dette nu ikke er Tilfældet in casu, vil Citanten for saa vidt være at frifinde for Indstævntes Tiltale.

Hvad dernæst angaar Citantens Paastand om, at Indstævntes Søn anses efter Tyendelovens § 26 2det Mbr. eller i alt Fald 1ste Mbr., finder Overretten ikke, at Niels Jensen ved sin ovenanførte Adfærd har udvist Trods, og da Citanten alene har forlangt ham draget til Ansvar efter 2det Mbr., vil der saa meget mindre kunne blive Spørgsmaal om at anvende 1ste Mbr., som der end ikke foreligger tilstrækkelige Data for at konstatere, at han har udvist en saadan Ulydighed, som maatte kunne medføre Straffeansvar. Denne Citantens Paastand vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Idet Parterne i Henhold til det Anførte ville være at frifinde for hinandens Tiltale, vil Politiretsdommen, i hvis Konklusion alene er omhandlet den idømte Bøde og Sagens Omkostninger, i Overensstemmelse hermed være at forandre, idet Sagens Omkostninger for begge Retter efter Omstændighederne findes at burde ophæves. — Der tillægges Prokurator Lange, hvis Sagførelse har været lovlige, et Salær af 20 Kr., som udredes af det Offentlige. Der foreligger ingen Stempelovertrædelse under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Forpagter Plenge paa Hardenberg, og Indstævnte, Arbejdsmand Familiemand Jens Hansen som Værge for sin Søn, Tjenestedreng Niels Jensen, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Prokurator Lange et Salær af 20 Kr.; som udredes af det Offentlige.

A. S. Nr. 1877. Kjøbmand N. Møller i Nykjøbing paa Falster (Prok. J. Lassen)
 contra
 Herredsfuldmægtig Leifer sammesteds (Prok. Casse).

Spørgsmaal om Krænkelser af Privatlivets Fred ved en Avisartikel. Da Underrettsdommen kun havde anset Artiklens Forfatter for saadan Krænkelser, skjøndt Injuriestraf tillige var paastaaet anvendt for Artiklen, kunde for Overretten, da alene den Dømte havde appelleret, Straffen ikke opretholdes ved en Prøvelse af, om Injurier forelaa. Procesomkostninger paalagte, da Imødegaaelse af Paastanden herom manglede.

(Afsagt den 13 August 1877).

I et af Citanten, Kjøbmand N. Møller i Nykjøbing paa Falster, i Lolland-Falsters Stiftstidende Nr. 129 for 1 Juni f. A. indrykket, af ham underskrevet Inserat, dateret den 31 Maj s. A., der var foranlediget ved, at Indstævnte, Herredsfuldmægtig Leifer sammesteds, personlig havde henvendt sig til Citanten for at faa godtgjort Omkostningerne ved et af Indstævnte mod Citanten indledet Injuriesøgsmal, som Indstævnte havde samtykket i at lade bortfalde blandt Andet mod at erholde bemeldte Omkostninger refunderede, hedder det: at Indstævnte er kommen „stormende og hæseblæsende“ ind i Huset til Citanten og har „bedet“ ham om 1 Kr. 61 Øre, at han (Citanten) „naturligvis skyndte sig at faa ham (Indstævnte) betalt“, at 1 Kr. 61 Øre ikke er dyrt, „naar man derfor kan frikjøbe sig for Hr. Leifers Nærværelse“, og

at „jeg (Citanten) vil til enhver Tid betale en saadan lille Sum i samme Øjemed, forudsat at jeg ikke kunde befri mig for hans Nærværelse paa anden Maade — vist er det, at havde han forlangt det Dobbelte, havde han ogsaa faaet det.“

I denne Anledning paastod Indstævnte under en af ham mod Citanten ved Nykjøbing Bything anlagt Sag de citerede for ham formentlig fornærmelige og forhaanende Udtalelser mortificerede og Citanten idømt en klækkelig Bøde dels for Ærefornærmelse dels for den Krænkelser af Privatlivets Fred, hvori Citanten formentes at have gjort sig skyldig ved at fremstille et saadant rent personligt og privat Mellemværende, som sket er, og navnlig ved at fremdrage Indstævntes private Forhold i Pressen. Ved bemeldte Bythingsrets Dom af 16 Oktober f. A. blev Citanten, idet Offentliggjørelsen af det paagældende Inserat fandtes at indeholde en Krænkelser af Privatlivets Fred i Henhold til Straffelovens § 220 anset med en Bøde til Statskassen af 20 Kr. eller i Mangel af sammes Betaling Hensættelse i simpelt Fængsel i 2 Dage samt tilpligtet at tilsvare Indstævnte Sagens Omkostninger med 12 Kr., medens han iøvrigt frifandtes for Indstævntes Tiltale.

Denne Dom har Citanten nu indanket for nærværende Ret, hvor han har paastaaet den saaledes forandret, at han i det Hele frifindes for Indstævntes Tiltale, og at Sagens Omkostninger tilkjendes ham i begge Instanser, hvorhos han har gjentaget sin for Underretten fremsatte, men ikke der til Følge tagne Paastand om Anvendelse af Mulkt mod Indstævnte og Mortifikation i Anledning af nogle af ham mod Citanten under Proceduren for Underretten brugte Udtalelser. — Indstævnte har derimod paastaaet Underretsdommen stadfæstet.

Da den Afgjørelse, som Spørgsmaalet om Citantens Strafskyld, forsaavidt den ham paasigtede Ærefornærmelse angaar, har faaet ved den indankede Dom, efter de almindelige processuelle Regler ikke vilde kunne forandres til Fordel for Indstævnte uden ved en Paaanke fra hans Side, kan Retten ikke, som af Indstævnte forment, indlade sig paa en Undersøgelse af Citantens Forhold i den nævnte Retning, saaledes at den Citanten ikjendte Straf eventuelt kunde opretholdes ved Resultatet af en saadan Undersøgelse.

Sagens Udfald vil derfor alene afhænge af, hvorvidt Citanten, som ved Underretsdommen antaget, kan siges at have krænket Privatlivets Fred ved Offentliggjørelsen af det omhandlede Inserat, og dette Spørgsmaal findes da at maatte

besvares benægtende, idet der hverken i Offentliggjørelsen af de i Inseratet ommeldte Fakta, som tilmed vedkomme et Anliggende, der alt forud af Indstævnte selv var bragt for Offentligheden, eller i de dertil knyttede Udtalelser om Indstævnte skjønnes at indeholdes Noget, der kunde betegnes som en saadan Krænkelser.

Citanten vil derfor være at frifinde for Indstævntes Tiltale i denne Sag, hvorhos Sagens Omkostninger for Underretten efter Omstændighederne ville være at ophæve, hvorimod Indstævnte, der ikke har paastaet sig Sagsomkostninger tilkjendte for Overretten og saaledes ingen Indsigelse kan siges at have fremsat mod Citantens Paastand om at tilkjendes disse Sagsomkostninger, vil have at tilsvare Citanten samme med 30 Kr. — Til efter Citantens Paastand at anvende Mulkt og Mortifikation for nogle af Indstævnte under Proceduren brugte, for Citanten formentlig fornærmelige Udladelser, findes der ikke tilstrækkelig Anledning. Stempelovertrædelse foreligger ikke under Sagen.

Thi kjendes for Ret:

Citanten, Kjøbmand N. Møller i Nykjøbing paa Falster, bør for Tiltale af Indstævnte, Herredsfuldmægtig Leifer sammesteds, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger for Underretten ophæves, hvorimod Indstævnte betaler Citanten Sagens Omkostninger her for Retten med 30 Kr., der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Under Sagen Nr. ²⁰⁵ 1877 paastod Emma Emilie Christensen født Hass, der ifølge Bevilling af 15 Novbr. 1875 levede separeret fra sin Mand, Indstævnte Skomagervend Niels Peter Christensen, det mellem hende og Indstævnte i 1870 indgaaede Ægteskab ophævet, fordi Indstævnte skulde have gjort sig skyldig i Hor, samt Sagens Omkostninger paaagte Indstævnte; der var meddelt Citantinden Bevilling til fri Proces.

I Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom i denne Sag af d. 20 August 1877 hedder det saaledes: „Indstævnte, der er mødt, har exiperet uden nærmere at

imødegaa Paastanden. — Da det ikke kan anses bevist, at Indstævnte har gjort sig skyldig i Hor, vil Citantindens Paastand om Skilsmisse ikke kunne gives Medhold, hvorfor Indstævnte for saa vidt bliver at frifinde for hendes Tiltale, hvorimod han efter sin Procedure vil have at udrede Sagens Omkostninger som paastaaet, idet der dog efter Sagens Udfald ikke vil kunne tilkjendes Prokurator Wolff, hvis Sagførelse har været lovlig, noget Salær.“ — — — — —

Af Retsprotokollen fremgaar det, som ogsaa i Dommen berørt, at den indstævnte Mand ikke afgav nogen Erklæring over Sigtelsen, men alene „exciperede og indlod“. Til Fuldstændiggjørelse af Beviset, var der fra Citantindens Side fremlagt en Attest fra Kommunehospitalet af den 26 Juni 1876 med Paategninger af den 28de s. M. og den 15 Juli s. A. fra den derværende Overlæge, hvorved det oplystes, at Indstævnte den 12 Juni 1876 var bleven indlagt paa Hospitalet som lidende af Syfilis, og at hans Sygdom ikke var Recidiv efter tidligere paadraget Syfilis, men sekundær Syphilis, samt en Tillægserklæring af den 20 April 1877, hvorved den nævnte Overlæge forklarer sine tidligere Udtalelser derhen, at Indstævnte „i Juni Maaned 1876 havde Symptomer paa Syfilis, som skyldtes en Infektion, der vel kunde ligge nogle Maaneder, men næppe $\frac{1}{2}$ Aar tilbage.“ — Naar nu Skilsmisshedom nægtedes, kan Resultatet tænkes grundet paa, enten at man ikke har anset den Infektion, hvoraf Indstævnte har lidt, som noget tilstrækkeligt Bevis for, at han havde begaaet Horsbrøde, eller ogsaa paa, at Attesten ikke udelukkede Muligheden af, at Infektionen var paadragen ved en før Separationen den 15 Novbr. 1875 begaaet Horsbrøde, idet Citantinden da, derved at hun erhvervede Separationsbevilling, kunde siges at have frafaldet sin Ret til af den Grund at søge Skilsmisse ved Dom. Efter Dommens Ord maa dog vel den første Betragtning have været den afgjørende.

A. S. Nr. ⁴⁵⁴/₁₈₇₇. Skræder og Husmand Niels Olsen af Ousted (Prok. Engberg)

contra

Husmand Søren Sørensen sammesteds (Ingen).

Antaget, at en Huslods Ejere ikke havde kunnet erhverve en Færdselsret over en anden Huslod ved Alderstidshævd, da begge Lodderne indtil for 10 Aar siden havde været Fæstelodder under samme Gods. — Straf for Selvtægt funden uanvendelig mod en Mand, som uberettiget havde gennembrudt et af en Anden opsat Hegn, da han dog maatte antages at have handlet bona fide.

(Afsagt den 20 August 1877).

Efter at Citanten, Skræder og Husmand Niels Olsen af Ousted, der er Ejer af Matr. Nr. 25 b i Ousted, under en Beskikkelse den 11 April f. A. havde betydet Indstævnte, Husmand Søren Sørensen sammesteds som Ejer af Matr. Nr. 24 b i bemeldte By, at den af Sidstnævnte hidtil udøvede Færdsel og anden Benyttelse af den sydøstlige Del af Matr. Nr. 25 b ikke fremtidig vilde blive taalt, og at Citanten agtede at opføre det i saa Henseende til Afspærring fornødne Hegn, samt efter at dette den 17de s. M. var opført, nedbrød Indstævnte Hegnet og vedblev den tidligere Færdsel over og Benyttelse af den nævnte Del af Matr. Nr. 25 b. I Anledning heraf anlagde Citanten efter meddelt fri Proces i 1ste Instans ved Løjre Herreds Ret nærværende Sag mod Indstævnte, og gik Citantens Paastand sammesteds ud paa, at Indstævnte kjendtes uberettiget til nogensomhelst Benyttelse af og Færdselsret paa Matr. Nr. 25 b, samt derhos tilpligtedes inden en kort Frist og en daglig Bøde igjen at oprejse det nedbrudte Hegn og betale i Erstatning til Citanten i Anledning af Hegnets Ødelæggelse og det forspildte Arbejde 5 Kr. samt i Mulkt til Statskassen for Selvtægt 20 Kr. saavel som Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Citantens beskikkede Sagfører. Indstævnte, der ligeledes har været forundt fri Proces for Underretten, procederede til Frifindelse med Paastand om, at Citanten paalagdes Udredelsen af Sagens Omkostninger, derunder Salær til Indstævntes beskikkede Sag-

fører. In subsidium paastod Indstævnte Citanten tilpligtet at give ham et Fortoug af mindst 3 Alen. — Ved den den 19 Marts d. A. afsagte Underretsdom frifandtes Indstævnte for Citantens Tiltale, Sagens Omkostninger ophævedes og de beskikkede Sagføreres Salærer paalagdes det Offentlige.

Denne Dom har Citanten nu efter meddelt fri Proces indanket for Overretten, hvor han ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Engberg, har gjentaget sin i 1ste Instans nedlagte Paastand samt paastaaet Indstævnte tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger her for Retten efter Reglerne for beneficerede Sager og derunder Salær til Prokurator Engberg. Indstævnte er, skjøndt lovligen stævnet, hverken mødt eller har ladet møde her for Retten, og Sagen vil derfor i Medfør af L. 1—4—30, cfr. Fr. 3 Juni 1796, være at paakjende efter de fremlagte Breve og Bevisligheder, navnlig Underretsakten.

Af denne fremgaar det, at Indstævnte først har søgt at gjøre gjældende, at den omtvistede Plads skulde henhøre til Byens Gade, men denne Paastand findes ved Underretsdommen retteligen at være forkastet som ikke tilstrækkelig bevist, og vel har Indstævnte, der som Hjemmel for den paaankede Færdsel og Benyttelse fremdeles har paaberaabt sig Alderstids Brug, ved Vidner godtgjort, at han og hans Formand i Ejendommen Nr. 24 b i en Tid af 50 til 60 Aar have haft Færdsel over Nr. 25 b og Benyttelse af Pladsen sammesteds til Henlæggelse af Gødning samt Brænde og Tørv, og der er ej heller fremkommet Noget i Sagen, der tyder paa, at Forholdet nogensinde har været anderledes; men da begge Ejendomme — efter hvad der er in confesso, — indtil for en halv Snes Aar siden vare Fæstesteder under Vibygaard Gods, og den forud for den halve Snes Aar gaaende Tid, i hvilken altsaa Ejendommen hørte under samme Gods, ikke vil kunne være at henregne til Hævdperioden, mangler der følgelig in casu den væsentligste Betingelse for Erhvervelse ved Alderstidshævd, og Underretsdommens herpaa støttede Resultat vil saaledes ikke kunne gives Medhold.

Da der nu derhos ingensomhelst Hjemmel høves til — selv om den fra Indstævntes Side brugte Procesomgang tillod Saadant — at paalægge Citanten at give Indstævnte det af ham in subsidium paastaaede Fortoug, vil Citantens Paastand blive at tage til Følge, dog at Erstatningen ifølge Parternes Overenskomst under Proceduren i 1ste Instans bliver at bestemme til 50 Øre, — at Indstævnte ikke idømmes Mulkt

for Selvtægt, aldenstund han, efter hvad der foreligger i Sagen, maa antages at have handlet bona fide, — og at Omkostningerne for begge Retter ville være at ophæve og Salærerne til de beskikkede Sagførere, i 1ste Instans Prokuratorerne Hude og Jacobsen, og for Overretten Prokurator Engberg, 25 Kr. til hver, blive at udrede af det Offentlige. Her for Retten foreligger ikke nogen Overtrædelse af Lovgivningen om det stemplede Papir. Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse ved begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Indstævnte, Husmand Søren Sørensen af Ousted, bør som Ejer af Huset Matr. Nr. 24 b være uberettiget til nogen-
sommelst Benyttelse af og Færdselsret paa Citantens, Skræder og Husmand Niels Olsens Husplads Matr. Nr. 25 b samme-
steds. Saa bør Indstævnte under en daglig Mulkt til Gamle Roeskilde Amtsfattiggkasse af 10 Kr. for hver Dag, han sid-
der Dommen overhørig, gjenoprejse det under Sagen om-
handlede, af ham nedbrudte Hegn samt i Erstatning til Ci-
tanten betale 50 Øre.

Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Pro-
kuratorerne Hude og Jacobsen i Roskilde og Engberg her af
Staden tillægges i Salær hver 25 Kr. af det Offentlige. —
At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige
Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A. S. Nr. ¹⁸⁷⁷₁₈₇₇. Sophie Eiths (Prok. J. Kalko).
contra
Godsforvalter J. Kruuse af Lundsgaard
(Ingen).

Under en af et mindreaarigt Tyende uden Kurator anlagt
Appelsag den indankede Tyendesag afvist fra Politi-
retten, da Tyendet var indstævnet for denne uden
Kurator*).

(Afsagt den 27 August 1877).

---

*) Jvfr. ovenfor p. 1047 med Note.

Under Anbringende af at Citantinden Sophie Eiths uden lovlig Grund den 31 Januar d. A. forlod sin Tjeneste hos Indstævnte, Godsforvalter J. Kruise af Lundsgaard, hvor hun var fæstet fra 1 Novbr. f. A. til 1 Maj d. A. for en Løn af 50 Kr., har Indstævnte begjært hende dragen til Ansvar til Straf og Erstatning ved Nyborg Kjøbstads Politiret. Efter at denne Sag ved Politirettens Dom af 7 Maj sidstleden i Realiteten var paakjendt derhen, at hun skulde have sin hos Indstævnte fra 1 Novbr. f. A. fortjente Løn forbrudt og derhos betale ham i Erstatning 25 Kr. og til Bjerge Aasum Herreders Politikasse bøde 10 Kr., er den ifølge Stævning af 4 Juni og dertil meddelt fri Proces bragt ind for Overretten, hvor hun har nedlagt principalt Paastand om Afvisning fra Underretten med Tillæg af Kost og Tæring.

Forsaavidt Underrettsdommen er afsagt den 7 Maj og Appelstævningen først er udtagen den 4 Juni bemærkes foreløbig, at selv om den i Plakat af 15 Januar 1817 § 1 foreskrevne Appelfrist af 4 Uger derved var overskreden, vilde Oprejsningsbevilling være uforuden paa Grund af, at Bestemmelsen i bemeldte § om, at Parterne skulle tilkaldes for at høre Dommens Afsigelse, ikke in casu er iagttagen, og Citantinden først senere er underrettet om den afsagte Dom.

Da Citantinden, der ses at være født den 11 Juli 1856 og altsaa er mindreaarig, er stævnet alene uden Kurator, vil Sagen være at afvise fra Politiretten og Indstævnte være pligtig til hende at udrede Kost og Tæring, der bestemmes til 10 Kr. Sagens Omkostninger for Overretten blive at ophæve og det Citantindens beskikkede Sagfører, Prokurator Kalko, tilkommende Salær, der bestemmes til 20 Kr., at udrede af det Offentlige. Den befalede Sagførelse har været lovlig. Her for Retten foreligger ikke nogen Overtrædelse af Lovgivningen om det stemplede Papir.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag bør være afvist fra Politiretten. I Kost og Tæring bør Indstævnte, Godsforvalter J. Kruise af Lundsgaard, til Citantinden, Sophie Eiths, betale 10 Kr. inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Prokurator Kalko tillægges i Salær 20 Kr., der udredes af det Offentlige.

A. S. Nr. ⁵⁸⁸1877.Overauditor Prokurator Wolff Aktor
contraTiltalte Vilhelmine Andersen, Fæstehus-
mand Jørgen Christian Nielsens Hustru
(Def. Justitsraad Nyegaard).

Tyveri fra et aflaaaset Hus, hvis Dør Tyven aabnede med den rette Nøgle, som han fandt hængende i en til Boligen stødende Tørvekube, anset for simpelt.

(Afsagt den 31 August 1877).

Under nærværende fra Vends Herreds Extraret hertil indankede mod Tiltalte, Vilhelmine Andersen, Fæstehusmand Jørgen Christian Nielsens Hustru, for Tyveri anlagte Sag er det ved hendes egen med det iøvrigt Oplyste stømmende Tilstaaelse godtgjort, at hun har gjort sig skyldig i det hende paasigtede Forhold, idet hun har frastjaalet sin Nabo, Lejehusmand Hans Jørgensen, 4 Kr. fra et uafaaaset Skrin i dennes Bolig. Dette Tyveri har hun udført saaledes, at hun i Bestjaalnes og Hustrus Fraværelse har skaffet sig Adgang til deres Bolig ved at aabne Døren til samme ved Hjælp af Nøglen, som hun i Forvejen havde taget i en til Boligen stødende Tørvekube. Tiltalte havde nemlig tilfældigen lagt Mærke til, at Bestjaalne og Hustru, naar de forlode deres Bolig og igjen kom hjem, gik ind i bemeldte Tørvekube. Hun sluttede heraf, at Nøglen til Huset gjemtes sammesteds, hvor hun ogsaa strax fandt den hængende paa et Søm. For det af Tiltalte saaledes udviste Forhold vil hun, der er født den 5 Juni 1852, og som ikke tidligere findes tiltalt eller straffet, i Medfør af Straffelovens § 228 være at anse med en Straf, der passende skjønnes at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger efter Underretsdømmens Bestemmelser, som billiges. Da det stjaalne Beleb er tilbageleveret Bestjaalne, bliver der ikke Spørgsmaal om Erstatning.

I Overensstemmelse hermed vil Underretsdommen, ved hvilken Tiltalte i Medfør af Straffelovens § 229 Nr. 4 er anset med Straf af Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, være dels at forandre dels at stadfæste. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten vil Tiltalte have at betale 10 Kr. til

hver. Sagens Behandling ved Underretten og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Vilhelmine Andersen, Fæstehusmand Jørgen Christian Niensens Hustru, bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande.

I Salær til Aktor og Defensor ved Overretten, Prokuratorerne Overauditer Wolff og Justitsraad Nyegaard, betaler Tiltalte 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Rigsretsdomme.

Cand. jur. Folkethingsmand V. L. B. Hørup som offentlig
Anklager

contra

- 1) Fhv. Finansminister, **extraordinær Højesteretsassessor**
Dr. jur. A. F. Krieger,
- 2) Fhv. Konseilspræsident og midlertidig Finansminister,
Overkammerherre, Lehnsgreve L. H. C. H. Holstein-
Holsteinborg, og
- 3) Fhv. Konseilspræsident og Finansminister, Kammerherre,
Gehejmekonferensraad C. A. Fønnesbech.

Da Frederiks Kirkeplads med Marmorkirken ikke var en Domæne, til hvis Afhændelse ifølge Grundlovens § 47 Lovhjemmel vilde udfordres, var Regeringen berettiget til at afhænde den helt eller delvis uden Rigsdagens Samtykke. Statueret, at det ifølge den nævnte Ejendoms særegne Karakter var fuldt berettiget ved Dispositioner derover tillige at tage andre Hensyn end de rent finansielle. Spørgsmaal om Betydningen af den Maade, hvorpaa Frederiks Kirkeplads med derpaa værende Ruin var opført i tidligere Finanslove.

(Afsagt den 13 Juni 1877).

Ifølge Folkethingets Beslutning ere de forhenværende Ministre: **extraordinær Højesteretsassessor, Dr. jur. Krieger, Overkammerherre, Lehnsgreve Holstein-Holsteinborg og Kammerherre, Gehejmekonferensraad Fønnesbech**, tiltalte for Rigsretten til Straf, Erstatning og andet Ansvar, Førstnævnte fordi han har antaget et fra Etatsraad Tietgen fremkommet Tilbud om Overtagelse af Frederiks Kirkeplads med derpaa værende Ruiner, Materialier og Bygninger paa Vilkaar, ved hvis Indhold og Beskaffenhed han skal have overskredet sin Kompetence og tilsidesat Statsassens Tarv, og de to Sidstnævnte for at have fuldbyrdet

den saaledes indledede Retshandel ved at underskrive henholdsvis Kjøbekontrakten og Skjødet om den paagjældende Ejendom.

Til at antage det af Etatsraad Tietgen gjorde Tilbud, der gik ud paa at overtage Frederiks Kirkeplads for en Kjøbesum af 200,000 Kr. med Forpligtelse for ham til bl. A. i passende Stil at fuldføre den paa Pladsen staaende Kirkebygning, som efter Fuldendelsen med dertil hørende Grund skulde vedblive at være Statens Ejendom, findes daværende Finantsminister Krieger imidlertid ikke at have savnet den fornødne Kompetence. Ligesom nemlig Frederiks Kirkeplads ikke var eller er bleven behandlet som en Domæne, til hvis Afhændelse, der ifølge Grundlovens § 47 krævedes særlig Lovhjemmel, saaledes foreligger der ej heller iøvrigt Grunde, som kunde medføre, at Regeringen skulde være uberettiget til uden Rigsdagens Samtykke at afhænde denne Ejendom helt eller delvis, og efter dens særegne Karakter som væsentlig bestaaende af en fra Fortiden overleveret ufuldendt Bygning, hvis Værd formentlig bestod i dens anerkjendte kunstneriske og historiske Betydning, var det derhos fuldt berettiget ved Dispositioner over Ejendommen tillige at tage andre Hensyn end de rent finansielle, ligesom Regeringen ogsaa maatte kunne lade Kirkebygningen fuldføre, naar dette kunde ske uden Tilskud af Statskassen. Vel blev nu »Frederiks Kirkeplads og den derpaa værende Ruin« i Finanslovene for 1869—70 og følgende Aar opført blandt de Ejendomme, ved hvis Salg der antoges at ville indkomme kontante Summer, men hverken af de brugte Udtryk eller af de førte Forhandlinger kan det udledes, at Regeringens Myndighed herefter skulde være indskrænket til Salg af Pladsen og Kirkebygningen under Et med Ret for Kjøbereren til at nedbryde denne sidste, og at Regeringen derimod skulde være udelukket fra — saaledes som sket — at afhænde en Del af Pladsen for en Kjøbesum, der efter de foreliggende Oplysninger maa betragtes som i og for sig passende, samt med Forpligtelse for Kjøbereren til uden Udgift for Statskassen at fuldføre den Staten forbeholdte Kirkebygning. Forsaavidt de fornævnte Finanslove kunde anses at indeholde en Opfordring til Regeringen om i Forbindelse med Pladsen at sælge Kirkebygningen til Nedbrydelse, maa det endog, efter hvad der i saa Henseende foreligger, herved antages at være forudsat, at der ingen Udsigt var til

Bygningens Fuldførelse som Kirke eller til anden passende Anvendelse.

Efter det gjorte Kjøbetilbuds hele Karakter i Forbindelse med samtlige øvrige tilstedeværende Omstændigheder mangler der endvidere al Føje til at antage, at forhenværende Minister Krieger ved den nærmere Fastsættelse af Vilkaarene for Afhændelsen eller paa anden Maade skulde have gjort sig skyldig i nogen Forsømmelse af at varetage Statens Interesser, ligesom der end ikke er paavist noget Tab for Statskassen, med Hensyn til hvilket der kunde blive Spørgsmaal om Ansvar. Han vil derfor være at frifinde for den offentlige Anklagers Tiltale, og det vil allerede heraf være en Følge, at en lignende Frifindelse vil være at tillægge de to andre anklagede forhenværende Ministre.

Sagens Omkostninger, derunder de den offentlige Anklager og de Tiltaltes beskikkede Forsvarer tilkommende Godtgørelser, blive at udrede af Statskassen.

Thi kjendes for Ret:

Extraordinær Højesteretsassessor, Dr. juris Krieger, Overkammerherre, Lehnsgreve Holstein Holsteinborg og Kammerherre, Gehejmekonferensraad Fønnesbech bør for den offentlige Anklagers Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, derunder i Godtgørelse til Cand. juris Hørup og Højesteretsadvokat Klubien, 1000 Kr. til hver, udredes af Statskassen.

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vekselsvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingsaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingsaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 23 November.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 73.

Den 1 December.

1877.

Rigsretsdomme.

(Fortsættelse).

Cand. jur. Folkethingsmand V. L. B. Hørup som offentlig
Anklager

contra

- 1) Fhv. Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet
Geheimekonferensraad Dr. jur. C. C. Hall og
- 2) Fhv. Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet,
Kammerherre, Musæumsdirektør J. J. A. Worsaae.

Til de Udgifter til den nye Theaterbygningens Opførelse og Udstyr m. v., som skulde afholdes af den ved Lov 18 Juni 1870 § 1 anviste Sum, hørte ikke Udgifterne til Møbler, Dekorationer etc. Disse Udgifter fandtes vedkommende Minister berettiget til uden særlig Bevilling at afholde af Theatrets Reservefond i Henhold til de derom trufne Bestemmelser. Spørgsmaal, om Ministeren havde paadraget sig Ansvar derved, at den til Theatrets Opførelse og Udstyr anviste Sum var overskreden, uden at Efterbevilling senere var opnaaet, eller derved at han ikke under Rigsdagssamlingen 1873-74 havde søgt Tillægsbevilling for de tilbagestaaende Udgifter, eller derved at der ikke tidligere end sket var søgt Efterbevilling paa de allerede afholdte Udgifter.

(Afsagt den 4 Oktbr. 1877).

Ifølge Folkethingets Beslutning ere de forhenværende Ministre for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Gehejmekonferensraad, Dr. jur. Hall og Kammerherre, Museumsdirektør Worsaae, tiltalte for Rigsretten til Straf, Erstatning og andet Ansvar for — udover det i Lov 18 Juni 1870 bestemte Tilskud eller Laan af Sorø Akademis Midler paa indtil 440,000 Kr. — til den nye Theaterbygning Opførelse m. v. uden Bevilling at have anvendt af Theatrets opsparede Formue 152,915 Kr. 29 Øre samt af Akademiets Midler 297,086 Kr. 23 Øre, og desuden er Kammerherre Worsaae tiltalt for uden Bevilling af Theatrets opsparede Formue at have brugt 54,515 Kr. 32 Øre til at dække det i Theateraaret 1874-75 fremkomne Underskud paa Theatrets Driftsregnskab. Den offentlige Anklages Paastand gaar med Hensyn til Erstatningsansvaret til paa, at dette for det førstnævnte Beløbs Vedkommende paalægges Gehejmekonferensraad Hall med 146,837 Kr. 6 Øre og Kammerherre Worsaae med 6078 Kr. 23 Øre, og for det andet Beløbs Vedkommende Hall med det fulde Beløb 297,086 Kr. 23 Øre, saaledes at Worsaae solidarisk med ham deraf udreder 55,173 Kr. 47 Øre; det tredie Beløb har han endelig nedsat med 3850 Kr.

De ovennævnte 152,915 Kr. 29 Øre ere — med Undtagelse af enkelte Beløb, der vedrøre Overflytninger fra den gamle til den nye Theaterbygning, men om hvilke der efter den Maade, hvorpaa Sagen foreligger, ikke bliver særlig Spørgsmaal — medgaaede dels til forskjellige Udgifter vedkommende Indretningen af den nye Theaterbygning, efter at denne var afleveret i kontraktmæssig Stand dels til Anskaffelse af Møbler, Dekorationer, Garderobesager o. desl. Disse Udgifter kunne nu ikke med Følgelse henregnes til dem, der ifølge Lov 18 Juni 1870 skulde afholdes af den ved Lovens § 1 til den nye Theaterbygning Opførelse og Udstyr m. v. anviste Sum, hvorimod de maa betragtes som vedkommende Theatrets Drift, navnlig dennes Optagelse i de tilvejebragte nye Lokaler. Til uden særlig Bevilling at afholde slige Udgifter af Theatrets opsparede Formue eller Reservefond maa de anklagede Ministre anses at have været berettigede; thi efter den Maade, hvorpaa det kongelige Theater i finansiell Henseende var stillet ved de paagældende Finanslove — idet der i disse som Indtægt er opført 50,000 Rd. af et femaarigt Tilskud paa 250,000 Rd. af Sorø Akademis Midler.

og det ved Siden heraf er bestemt, at Theatrets Udgifter fastsættes i et af Ministeriet selv approberet Budget for hvert Regnskabsaar, uden at hertil er knyttet nogen Indskrænkning med Hensyn til Ministerens Raadighed over Beholdningen — maa det antages, at, ligesom det beroede paa Ministeren, om nogen Del af Aarets Indtægt skulde opspares og som Følge heraf indflyde i Reservefonden, saaledes maatte Ministeren ogsaa være berettiget til uden særlig Bemyndigelse at anvende i et følgende Aar, hvad der i foregaaende Aar var opsparet.

Hvad dernæst angaar den under Sagen endvidere omhandlede Udgift af 297,086 Kr. 23 Øre, er det givet, at den ved Lov 18 Juni 1870 § 1 anviste Sum er bleven overskreden med dette Beløb, og at der først efter sammes Udgivelse er søgt Bevilling derpaa, uden at denne dog er opnaaet. Det maa nu antages, at forhødværende Minister Hall, da han efter forudgaaet omhyggelig Forberedelse lod afslutte Kontrakt med to Entreprenører om Theaterbygningens Opførelse, havde Grund til at forvente, at den kunde blive fuldført uden Overskridelse af den anviste Sum, og det kan, især naar henses til dette Byggeforetagendes Omfang og særegne Beskaffenhed, lige saa lidt tilregnes ham, at det under Arbejdets Udførelse viste sig uundgaaelig nødvendigt at gjøre Tilføjninger til eller Forandringer i den approberede Plan, som at der ifølge Arkitekternes Ordre til Entreprenørerne, men uden hans Samtykke, skete enkelte andre Forandringer, for hvis Udførelse der ikke kunde nægtes Entreprenørerne særskilt Betaling. Forsaavidt Overskridelserne forøvrigt hidrøre fra Forandringer, som vel ikke vare paa lignende Maade nødvendige, men dog af væsentlig Betydning for Bygningens Hensigtsmæssighed, saasom til Varme- og Ventilationsapparatet, maa de anses at være foretagne i det Offentliges velforstaaede Interesse, og til at afholde den forøgede Udgift, der er bevirket ved, at Ministeren har tilstaaet Entreprenørerne Betaling for forskellige af de foretagne Extraarbejder efter de daværende højere istedetfor efter Overslagsberegningens lavere Priser, har Ministeren ikke savnet Føje. Endelig er Ministeren ved Approbationen af forskellige Udgifter, som foretoges dels af Skjønhedshensyn dels til enkelte særegne Forbedringer, gaaet ud fra den paa det daværende Tidspunkt ikke ganske ugrundede Forudsætning, at de vilde kunne afholdes dels af de pri-

vate Bidrag til Bygningens kunstneriske Udstyrelse dels af Theatrets Beholdning, hvilket imidlertid senere maatte opgives. Det er imidlertid hverken paa den blotte Overskridelse eller paa selve Overskridelsens Beskaffenhed, at forhenværende Minister Halls Ansvar væsentlig søges begrundet, hvorimod det fornemmelig lægges ham til Last, at han ved ikke betimelig at henvende sig til Rigsdagen i Anledning af de alt indtraadte yderligere forestaaende Overskridelser, skal forsætlig have tilsidesat Bevillingsmagtens Myndighed. Med Hensyn hertil bemærkes, at der, efterhaanden som Forslagene til Afvigelser fra Byggeplanen fremkom, ofte strax maatte tages Beslutning derom, for at Byggearbejdet ikke skulde forsinkes, og at det overhovedet ikke tør antages, at Ministeren har været i Stand til i betimelig Tid at fremlægge tilstrækkelig bestemte og motiverede Forslag til Bevilling paa fremtidige Overskridelser. Da Ministeren derhos maatte gaa ud fra, at den paabegyndte Theaterbygning — til hvis Opførelse der ogsaa andetstedsfra ydedes væsentlige Bidrag — skjønt Saadant viste sig ikke at kunne ske for den oprindelig bestemte Sum, dog ligefuldt skulde fuldføres paa en fyldestgørende Maade og saa vidt muligt til den i Loven fastsatte Tid, og han saaledes har været beføjet til at forudsætte, at Efterbevilling i sin Tid ikke vilde blive ham nægtet, findes Ministerens Unladelse af, navnlig medens Rigsdagen var samlet fra 4 Decbr. 1873 til 31 Marts 1874, at erhverve Tillægsbevilling paa de omhandlede tilbagestaaende Udgifter, inden de afholdtes, ikke at kunne paadrage ham Ansvar, ligesom et saadant heller ikke kan flyde af, at der ikke tidligere end sket søgtes Efterbevilling paa de allerede afholdte Udgifter. Naar der efter det Foranførte ikke kan idømmes forhenværende Minister Hall Straf eller Erstatning under denne Del af Sagen, bortfalder Spørgsmaalet om Medansvar for hans medanklagede Efterfølger i Ministeriet, Kammerherre Worsaae.

Forsaa vidt sidstnævnte Anklagede endelig er tiltalt for at have brugt 54,515 Kr. 32 Øre — eller efter den offentlige Anklagers Paastand 50,665 Kr. 32 Øre — af Theatrets opsparede Formue til at dække Driftsunderskudet i Theateraaret 1874-75, da følger det af det ovenfor Antagne om Ministerens Raadighed over Theatrets Beholdning, at han har været berettiget til den paaklagede Aendelse af samme.

Begge de anklagede forhenværende Ministre ville saaledes være at frifinde for den offentlige Anklagers Tiltale. Sagens Omkostninger, derunder de den offentlige Anklager og den beskikkede Forsvarer tilkommende Godtgjørelser, blive at udrede af Statskassen.

Thi kjendes for Ret:

Gehejmekonferensraad, Dr. jur. Hall og Kammerherre, Musæumsdirektør Worsaae bør for den offentlige Anklagers Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, derunder i Godtgjørelse til Cand. juris Hørup og Højesteretsadvokat Klubien, 2000 Kr. til hver, udredes af Statskassen.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortættelse, se ovenfor p. 1069).

Sagen Nr. 1877. Smed Anders Pedersen af Kragelund
(Prok. Fasting)
contra
Skolelærer Christensen sammesteds (Justits-
raad Neckelmann).

Spørgsmaal om, hvorvidt et Jordstykke henhørte til en Skolelod eller var en Del af en gammel fælles Driftsvej. Udtalt, at saadanne Veje ifølge Lov om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 § 15 ff. henhøre under vedkommende Sogneraads Bestyrelse, og at Byens Lodsejere ikke uden Sogneraadets Tilladelse kunne disponere over samme*).

(Afsagt den 2 Juli 1877).

Under denne Sag har Citanten, Smed Anders Pedersen af Kragelund, i 1ste Instans sagsøgt Indstævnte, Skolelærer Christensen sammesteds, til under Dagmulkt at fravige et Stykke Jord af Areal 1750 Kvadratalen, der paa et under Sagen fremlagt Situationskort, som er udfærdiget efter et ældre Kort over Kragelund By, er betegnet som liggende umiddelbart syd for den til Skolelærerembedet i Kragelund hørende Jordlod, og som Indstævnte i Efteraaret 1874 formentlig uberettiget havde taget i Brug, uagtet Jordstykket, der efter Citantens Anbringende udgjør en Del af en saakaldt Fort eller Driftsvej, omtrent 3 Aar forud af endel Lodsejere i Kragelund By skal være blevet overdraget Citanten, hvorhos denne endvidere har paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale sig Erstatning for Afsavnet af Jordstykket, og da Indstævnte ved Underretsdommen er frifunden for Citantens Tiltale, har denne nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sine i 1ste Instans nedlagte Paa-

*) Jfr. U. f. R. 1875. 147 og J. U. 1875. 264.

stande. Indstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Citanten har under Sagen nærmere gjort gjældende, at den ovennævnte Driftsvej oprindelig havde en Bredde af 30 Alen, og at, medens flere tilgrænsende Lodsejere og navnlig de, hvis Jorder grænsede imod Vest og Øst til den til Skolelærerembedet i Kragelund hørende Jordlod, efterhaanden havde indtaget under bemeldte Jorder saameget af Vejarealet, at dette indskrænkedes til en Bredde af 12 Alen, henlaa derimod den Skoleloden nærmest tilgrænsende Del af Driftsvejen ubenyttet, indtil nogle af Bymændene i Kragelund — som meldt — overdroge Citanten den heromhandlede Del af Vejarealet, saaledes at Vejen ogsaa paa dette Sted blev indskrænket til en Bredde af 12 Alen, hvorefter Citanten opdyrkede Jordstykket og uden nogen Indsigelse fra de øvrige Lodsejeres Side benyttede samme, indtil Indstævnte i Efteraaret 1874 tog det i Brug.

Indstævnte har derimod paastaet, at det omhandlede Jordstykke udgjør en Del af Skoleloden, hvad ogsaa maa antages at stemme med Matrikulkortets Udvisende, og at det bestandigt eller dog i over Hævdstid har været benyttet af vedkommende Skolelærer, indtil Citanten satte sig i Besiddelse af samme, hvorhos Indstævnte, næst at anbringe, hvad Citanten ikke har benægtet, at det var efter Foranledning af Kragelund-Funder Sogneraad, at han i Efteraaret 1874 igjen tog Jordstykket i Besiddelse, har gjort gjældende, at selv om Jordstykket kunde antages at udgjøre en Del af en ældre fælles Driftsvej, maatte Citanten dog anses at mangle al Hjemmel til samme, idet fornemmelig ikkun Sogneraadet og derimod ikke Lodsejerne i Kragelund, end sige en Minoritet af disse, kunde være berettiget til at disponere over Jordstykket.

Indstævnte har derhos til nærmere Oplysning i Sagen fremlagt dels en Skrivelse af 27 August 1875 fra — som det maa antages — den største Del af Lodsejerne i Kragelund, hvori disse erklære, at det omhandlede Jordstykke i en lang Aarrække, forinden Citanten tog samme i Brug, har været benyttet til Kragelund Skole, og at de, for saa vidt Jordstykket maatte som en Del af en fælles Forte have tilhørt Lodsejerne i Kragelund, ere enige i, at det fremdeles benyttes til Kragelund Skole, hvorimod de ingensinde have meddelt Citanten Tilladelse til at benytte samme, dels en af

Sogneraadets Formand undertegnet Skrivelse af samme Dato, der navnlig gaar ud paa, at Jordstykket udgjør en Del af Skolelodden og altid har været benyttet til Skolen, og at der, selv om Jordstykket maatte have henhørt til en oprindelig fælles Forte,, i alt Fald ikke gyldig kunde disponeres over samme uden Sogneraadets Samtykke, hvilken sidste Skrivelse derhos i Sogneraadets Møde den 19 Novbr. 1875 er forsynet med en Paategning af 6 Sogneraadsmedlemmer om, at de tiltræde de i Skrivelsen indeholdte Oplysninger.

Imod Citantens Benægtelse er der nu vel ikke tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at det omhandlede Jordstykke udgjør en Del af Skolelodden, i hvilken Henseende der navnlig ikke kan tillægges Matrikuskortets Udvisende nogen afgjørende Betydning, eller at det, forinden Citanten tog samme i Brug, har været benyttet af Indstævnte eller hans Formænd; men selv om det herefter i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maatte antages, at Jordstykket — som af Citanten paastaet — oprindelig har udgjort en Del af en fælles Driftsvej, maa der, idet saadanne Veje efter Lovgivningen cfr. navnlig Lov om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 § 15 ff. henhøre under vedkommende Sogneraadets Bestyrelse, dog i alt Fald gives Indstævnte Medhold i, at Kragelund Bys Lodsejere ikke uden Sogneraadets Samtykke kunde være berettigede til at disponere over Jordstykket, og at Citanten, der — som meldt — ikkun har paaberaabt sig en til ham af en mindre Del af Lodsejerne sket Overdragelse, medens den største Del af samme ligesom ogsaa Sogneraadet maa antages at være enig i at betragte Jordstykket som hørende til Skolelodden, i ethvert Fald mangler al retlig Adkomst til dette. Det maa derfor billiges, at Indstævnte ved Underrettsdommen er frifunden for Citantens Tiltale, og bemeldte Dom, hvorved Processens Omkostninger for Underretten retteligen ere ophævede, vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten ville efter Omstændighederne ligeledes være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge Indstævntes beskikkede Sagfører sammesteds i Salær 40 Kr., der blive at udrede af det Offentlige.

Under den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Underretsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves, hvorhos der tillægges den for Indstævnte, Skolelærer Christensen, beskikkede Sagfører sammesteds, Justitsraad Neckelmann, i Salær 40 Kr., der udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. ²¹¹~~1877~~. Landsoverretsprokurator Fasting Aktor
 contra
 Tiltalte Gaardejer Mads Rasmussen (Def.
 Prok. Isaacsen).

En Tiltalt, der havde ryddet c. 3 Tdr. Land af sin Skov, ikke idømt Straf efter Fr. 27 Septbr. 1805 § 14, idet der manglede Bevis for, at der i Aaret 1805 havde været Overskov paa det omhandlede Areal, og det derhos, forsaavidt det var oplyst, at det Offentlige tidligere havde betragtet og behandlet Arealet som Fredskov, og at der særlig med en tidligere Ejer var truffet Overenskomst om Fredning af Skoven, ikke var godtgjort, at Tiltalte havde været bekjendt hermed, da han købte Ejendommen, paa hvilken der ikke ved noget thinglæst Dokument var lagt nogen Fredskovsforpligtelse*). — Tiltalte derimod straffet efter samme Fr.s § 20, idet denne Lovbestemmelse antages at maatte komme til Anvendelse ogsaa med Hensyn til Skove, der ikke vare undergivne Fredskovsforpligtelse**).

(Afsagt den 2 Juli 1877).

Under denne Sag tiltales Gaardejer Mads Rasmussen for Overtrædelse af Lov 27 Septbr. 1805 §§ 14 og 20.

Tiltalte har vedgaaet, hvad der ogsaa stemmer med

*) Se Dom i H. R. T. 1872 p. 637 og 1873 p. 379 samt i U. f. R. 1873. 460 jfr. 1872. 394 og 1874. 127 cfr. 1872. 947.

**) Jvfr. U. f. R. 1876. 521 og de i Anmærkningen sammesteds citerede Domme.

Sagens øvrige Oplysninger, at paa det til hans Gaard Matr. Nr. 15 a i Herskind hørende Skovareal er hele Skovbestanden bleven fuldstændig ryddet paa en Strækning af omtrent $5\frac{1}{4}$ Td. Land, hvoraf han, der maa antages i Aaret 1873 at være bleven Ejer af bemeldte Gaard, selv har ladet rydde noget over 3 Tdr. Land, medens det Øvrige er ryddet af hans Formand. Tiltalte har imidlertid gjort gjældende, at der formentlig ikke paahviler det omhandlede Areal, der ikke er ansat til Skovskyld, men derimod til Ager og Engs Hartkorn, nogen Fredskovsforpligtelse, og at han i alt Fald ikke har været bekjendt dermed, hvorhos han nærmere har anbragt, at det af ham ryddede Skovareal, naar undtages enkelte opløbne Aske- og Elmetræer samt nogle faa mindre Egetræer, der alle vare udgaaede i Toppen, ikkun var bevoxet med Hassel og Tjørn, og han har ansat de af ham uden Tilladelse borthuggede og solgte Skoveffektens Værdi til ialt 55 Kr., hvilken Værdiansættelse efter samtlige foreliggende Oplysninger vil være at lægge til Grund ved Sagens Paakjendelse.

Ligesom der nu efter Forholdets Natur under ingen Omstændigheder kunde idømmes Tiltalte noget Strafansvar efter Bestemmelserne i Fr. 27 Septbr. 1805 § 14 for den Rydning af Skoven, som har fundet Sted, forinden han blev Ejer af samme, saaledes kan dette heller ikke blive Tilfældet med Hensyn til den Rydning, som han har vedgaaet selv at have ladet foretage. Der er nemlig ikke under Sagen tilvejebragt noget Bevis for, at der i Aaret 1805 har været Overskov paa det omhandlede Areal, og forsaavidt det er oplyst, at det Offentlige tidligere har betragtet og behandlet Arealet som Fredskov, og at der navnlig for omtrent 40 Aar siden har været truffet Overenskomster med Skovejerne i Sjelle, Skjørring og Herskind og deriblandt ogsaa med den daværende Ejer af Tiltaltes Gaard om Fredning af deres Skove, vil dette saa meget mindre kunne komme i nogen Betragtning, som der ikke foreligger noget Bevis for, at Tiltalte var bekjendt hermed, da han blev Ejer af Gaarden, og der derhos ikke ved noget thinglæst Dokument er paalagt samme nogen Fredskovsforpligtelse.

Tiltalte vil derfor, forsaavidt han er sigtet for Overtrædelse af Fr. 27 Septbr. 1805 § 14, være at frifinde for Aktors Tiltale, hvorimod han i Henhold til Bestemmelserne i samme Forordnings § 20, der maa komme til Anvendelse,

hvad enten Skoven var undergivet Fredskovsforpligtelse eller ikke, vil være at idømme en Bøde af 55 Kr. til Amtets Fattigkasse.

Tiltalte vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Tiltalte Gaardejer Mads Rasmussen bør til Amtets Fattigkasse bøde 55 Kr., men iøvrigt bør han for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være.

Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Fasting og Isaacsen, 20 Kr. til hver.

Den idømte Bøde udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ²⁸²1877. Landsoverretsprokurator Isaacsen Aktor

contra

Tiltalte Hans Joachim Petersen (Def.
 Prok. Fasting).

Antaget, at Sager angaaende ulovlig Handel med Arsenik ikke kunne behandles som offentlige Politisager men alene som Justitssager. — Dyr læger ansete eneberetigede til at behandle Hestesygdomme i Almindelighed og de i Lov af 29 Decbr. 1857 ommeldte smitsomme Sygdomme hos andre Husdyr. — En Tiltalt, der havde befattet sig med at kastrere forskellige Husdyr, anset med Straf efter Fr. 8 Maj 1795 § 18, dog saaledes at den Del af Bøderne, der efter bemeldte For-

ordning skulde tilfalde Angiveren, bortfaldt, idet der ikke var nogen Angiver*).

(Afsagt den 2 Juli 1877).

Under denne Sag, der i 1ste Instans har været behandlet som offentlig Politisag, tiltales Aftægtsmand Hans Joachim Petersen for Salg af Arsenik, Kastrering af Kreaturer og Behandling af Heste for smitsomme Sygdomme, navnlig Kværke, kværkagtig Strengel og Tungekræft.

Forsaavidt Tiltalte sigtes for Salg af Arsenik, vil Sagen være at afvise fra Politiretten, idet der hverken i Fr. 1 April 1796 eller i den senere Lovgivning haves Hjemmel til at behandle Sager angaaende Overtrædelse af den nævnte Forordning som offentlige Politisager, hvorimod de bør behandles som Justitssager.

Hvad den øvrige Del af Sagen angaar, har Tiltalte vedgaaet, hvad ogsaa stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, at han, uden at have erhvervet nogen særlig Adkomst i saa Henseende, har siden Aaret 1859 tildels ernæret sig ved at praktisere som Dyrlæge, idet han for Betaling har dels behandlet Heste for Tungekræft samt en enkelt Gang havt en Hoppe under Behandling for Kværke og en Hingst for kværkagtig Strengel, dels navnlig i de sidste 5 Aar givet sig af med at kastrere Hingstplage, Tyrekalve og Grise.

Da der ifølge Fundatsen for Veterinærskolen af 23 Juli 1777 §§ 8 og 9 er forbeholdt de examinerede Dyrlæger Eneret til Hestekure, hvortil ifølge Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene af 29 Decbr. 1857 §§ 1 og 3 cfr. § 10 kommer Behandling af smitsomme Sygdomme ogsaa hos andre Husdyr, og det hvad enten Sygdommene henhøre til de mere ondartede, der omtales i bemeldte Lovs § 2, eller til de i § 10 ommeldte mildere Sygdomme, til hvilke sidste de ovenfor nævnte Sygdomme, som Tiltalte har behandlet, maa antages at henhøre, maa Tiltalte anses at have gjort sig skyldig i uberettiget Dyrlægevirksomhed.

Fremdeles har han ved — som ommeldt — at befatte sig med at kastrere forskellige Husdyr paadraget sig Ansvar efter Fr. 8 Maj 1795 § 18 cfr. Pl. 19 Septbr. 1781 § 3.

Efter det saaledes Anførte vil Tiltalte, der er født i Aaret 1823 og ikke tidligere har været tiltalt eller straffet,

*) Jvfr. Dom i H. R. T. 1874. 593 og U. f. R. 1875. 433.

være at anse dels efter Analogien af Bestemmelserne om ulovligt Næringsbrug med en Bøde til Politikassen, der efter Sagens Omstændigheder skjønnes passende at kunne fastsættes til 20 Kr., dels med Halvdelen af de i Fr. 8 Maj 1795 § 18 fastsatte Bøder af 2 Rd. for hvert uberettiget kastreret Husdyr, hvilke Bøder, idet Antallet af de af Tiltalte kastrerede Husdyr efter hans Opgivende maa ansættes til mindst 50 Stykker, saaledes ville være at bestemme til ialt 100 Kr., som, da der ikke ses at være optraadt nogen Angiver med Hensyn til det nævnte af Tiltalte udviste Forhold, ville tilfalde Sognets Fattigkasse. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Forsaavidt angaar Sigtelsen for Salg af Arsenik, afvises Sagen fra Politiretten.

Tiltalte Hans Joachim Petersen bør bøde 20 Kr. til vedkommende Politikasse og 100 Kr. til Sognets Fattigkasse.

Saa udreder han og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Isaacsen og Fasting, 10 Kr. til hver.

De idømte Bøder udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. 242.
1877. Tømrer Svend Peter Pedersen (Prok.
Fasting)

contra

Tømmersvend Laurits Jensen (Ingen).

Antaget, at den i L. 1—13—21 indeholdte Bestemmelse om Præskription af Vidneførsel endnu staar ved Magt, uanset at Bestemmelsen i L. 1—14—1 er ophævet

ved Straffelovens § 308 cfr. § 67*). — Derhos antaget, at den Omstændighed, at Fornærmeren paa den Tid, da Fornærmelsen skal have fundet Sted, stod i den Fornærmedes Tjeneste, i og for sig ikke afgav tilstrækkelig Grund til at udsætte Vidneførslen indtil Tjenesteforholdets Ophør.

(Afsagt den 23 Juli 1877).

Efter at Citanten, Tømrer Svend Peter Pedersen af Jelstrup, ifølge Klage og Stævning af 11 Novbr. f. A. ved en Politiret havde sagsøgt Indstævnte, Tømmersvend Laurits Jensen sammesteds, fordi denne den 30 August f. A. under deres Arbejde skal have udskjældt Citanten for „Kjæltring“, og i denne Anledning paastaaet ham idømt Bøde og den ommeldte Udladelse mortificeret, benægtede Indstævnte ved at tage til Gjenmæle i Sagen at have brugt den nævnte Udladelse, og da Citanten derfor ved Sagens næste Foretagelse den 29 Januar d. A. vilde føre Vidner til Bevis for sin Sigelses Rigtighed, protesterede Indstævnte i Henhold til L. 1—13—21 imod Vidnernes Førelse, og ved den derefter af Politiretsdommeren afsagte Kjendelse blev denne Protest taget til Følge. Denne Kjendelse har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han har paastaaet den ophævet eller forandret derhen, at Protesten mod Vidneførslen forkastes, saaledes at denne bliver at fremme. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Citanten har til Støtte for sin nysanførte Paastand gjort gjældende, dels at Bestemmelsen i L. 1—13—21, hvorefter den, der agter at føre Vidner om Indholdet af en mundtlig Injurie, er pligtig at gjøre Saadant, saasnart han er bleven vidende om Injurien, skulde være at anse som bortfalden, efter at den tilsvarende Bestemmelse i L. 1—14—1 om Anlæggelsen af Søgmaal angaaende mundtlige Injurier er ophævet ved Straffelovens § 308 cfr. § 67, dels at den ommeldte Bestemmelse i alt Fald maatte være uanvendelig i det foreliggende Tilfælde, fordi Indstævnte paa den Tid, da han skal have tilføjet Citanten den paaklagede Fornærmelse, stod i dennes Tjeneste, hvilken han først forlod den 1 November f. A. — idet det, efter hvad Citanten har anbragt, formentlig var i begge Parters Interesse, at de ikke procederede mod

*) Jfr. U. f. R. 1868. 669 (J. U. 1868. 456).

hinanden, saalænge Tjenesteforholdet varede — dels endelig, at det under alle Omstændigheder maatte forbeholdes en Afgjørelse under Hovedsagen, hvorvidt der kunde tillægges Vidnesbyrdene nogen Betydning, men at Dommeren under Vidnesagen har været uberettiget til at nægte overhovedet at afhøre Vidnerne.

Til at betragte Bestemmelsen i L. 1—13—21 som uden videre bortfalden paa Grund af den ved Straffeloven stedfundne Ophævelse af L. 1—14—1 findes der imidlertid ikke tilstrækkelig Føje, og om der end ved Anvendelsen af den nævnte Lovbestemmelse efter Forholdets Natur i Almindelighed maa blive at tage alt fornødent Hensyn til saadanne Omstændigheder, der kunne antages at have været den vedkommende Fornærmede til Hinder for at iværksætte Vidneførsel, strax efter at han er bleven vidende om Fornærmelsen, findes i alt Fald i det foreliggende Tilfælde det af Citanten paaberaabte Tjenesteforhold, hvori Indstævnte stod til ham, ikke at have afgivet tilstrækkelig Grund for den stedfundne længere Opsættelse med Vidneførslen. Idet der nu ej heller kan gives Citanten Medhold i, at Vidnerne uagtet den fra Indstævntes Side fremsatte motiverede Indsigelse mod deres Afhøring burde have været stedede til at afgive Vidneforklaring, uden Hensyn til om det antoges, at denne kunde faa Betydning som saadan eller ikke, maa det, efter hvad foran er anført, have sit Forblivende ved den paaankede Kjendelse, og denne vil saaledes være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt idet Indstævnte — som meldt — ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkjendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Under den befalede Sagførelse for Overretten har intet ulovligt Ophold fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Den paaankede Kjendelse bør ved Magt at stande.

Sagen Nr. ²⁴¹₁₈₇₇. Skoleraadet for Ribe Amt (Justitsraad
Neckelmann)
contra
Ribe Byraad (Ingen).

Antaget, at det under en Vakance i Embedet som Kateket og Førstelærer ved en Kjøbstads Borgerskole opsparerede Overskud af Embedets Indtægter bør tilfalde Kjøbstadens Kasse, og ikke — som det er Tilfældet med lignende Overskud fra Degne-, Kirkesanger- og Skolelærerembeder — Amtsskolefondet. — Udtalt, at der, da Sagen var paastævnet efter Udløbet af *fatalia appellationis* i Henhold til erhvervet Oprejsningsbevilling, ifølge L. 1—6—14 ikke kunde blive Spørgsmaal om at idømme Underdommeren Ansvar for Forhaling med Hensyn til Sagens Paakjendelse.

(Afsagt den 13 August 1877).

Under denne Sag have Citanterne, Skoleraadet for Ribe Amt, i 1ste Instans paastaet de Indstævnte, Ribe Byraad, tilpligtede at udbetale til Ribe Amts Skolefond et Beløb af 51 Kr. 87 Øre, der udgjør det under Vakancen i Embedet som ordineret Kateket og Førstelærer ved Borgerskolen i Ribe i Aaret 1872-73 opsparerede Overskud af bemeldte Embedes Indtægter, tilligemed Renter, og da de Indstævnte ved Underretsdommen ere frifundne for Citanternes Tiltale, have disse nu indanket Sagen for Overretten, hvor de have gjentaget deres ovenanførte i 1ste Instans nedlagte Paastand. De Indstævnte have ikke givet Møde her for Retten.

(Forlæsttes).

•Ugeskrift for Retsvæsen• udkommer hver Lørdag vexelvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 à 77 Ark incl. Titel og Register. Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaflet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 30 November.

Ugeskrift for Retsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 74.

Den 8 December.

1877.

Viborg Landsoverrets Domme.

(Fortsættelse).

Til Støtte for deres ovennævnte Paastand have Citanterne navnlig paaberaabt sig, at Skolefondets Ret til det omhandlede Beleb formentlig har Hjemmel i Reskript 1 August 1817 § 8, hvorefter Degne-, Kirkesanger- og Skolelærerembeders almindelige Lønning i Vakancerne skulde tilflyde de daværende Skolelærerhjelpekasser, hvis Indtægter ifølge Lov 8 Marts 1856 § 7 ere tildelte de ved denne Lov oprettede Skolefond, men heri findes der ikke at kunne gives Citanterne Medhold; thi ligesom Kateketer ikke udtrykkelig ere nævnte i Reskript 1 Aug. 1817 § 8, som dog ved Siden af Skolelærere nævner Degne og Kirkesangere, der ogsaa vare Lærere, saaledes ere Kateketerne, der foruden at være Førstelærere ved Borgerskolerne tillige ere gejstlige Embedsmænd, i flere Henseender, navnlig med Hensyn til deres Ansættelses- og Lønningsmaade, stillede væsentlig forskjellig fra de almindelige Skolelærere, cfr. Anordn. om Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne af 29 Juli 1814 §§ 10 og 11, og hvad særlig angaar deres Forhold til Skolelærerhjelpekasserne, paahvilede der ikke dem som de almindelige Skolelærere i Henhold til Anordn. 1814 § 54 nogen Forpligtelse til at yde Bidrag til bemeldte Kasser cfr. Kanc. Skrivelse 24 Oktbr. 1818. Da der derhos ikke kan antages at være gjort nogen Forandring i Kateketernes ovenanførte Stilling ved fornævnte Lov 8 Marts 1856 — saaledes som Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-

væsenet i en under Sagen fremlagt Skrivelse af 23 Januar 1872 har forment — i hvilken Henseende navnlig bemærkes, at den Omstændighed, at det nævnte Fond ifølge Lov 8 Marts 1856 §§ 20 og 22 er antaget at skulle udrede Pensioner til Kateketer og deres Enker — hvilke tidligere pensioneredes af Statskassen, uden at denne havde Krav paa Overskudet af Vakanceindtægterne — ikke i og for sig kan begrunde en Forpligtelse for Kommunen til at afgive bemeldte Overskud til Skolefondet, maa det billiges, at de Indstævnte ved Underrettsdommen ere frifundne for Citanternes Tiltale i denne Sag, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans ere ophævede, og der er tillagt den for Citanterne for Underretten beskikkede Sagfører i Salær 40 Kr. af det Offentlige, vil saaledes være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen og da de Indstævnte — som meldt — ikke have givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkjendelse af Procesomkostninger her for Retten.

Med Hensyn til Sagens Behandling i 1ste Instans bemærkes, at Sættedommeren under Paaberaabelse af, at Sagens Paadømmelse var udsat efter Parternes Ønske, har havt den optaget til Dom i 15 Uger, men da Appelstævningen først er udtagen efter Udlobet af fatalia appellationis i Medfør af erhvervet Oprejsningsbevilling, bliver der i Henhold til L. 1—6—14 ikke Spørgsmaal om i den Anledning at paalægge Dommeren Ansvar. Under den befalede Sagførelse for begge Retter har intet Ophold, som vil bevirke Ansvar, fundet Sted, og med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Underrettsdommen bør ved Magt at stande.

Sagen Nr. $\frac{350}{1877}$.

Kancelliraad Møller Aktor

contra

Tiltalte Peder Davidsen (Def. Prok. Isaacsen).

En Ikke-Dyrlæge straffet for at have taget en Hest, der led af en af de i Lov af 29 Decbr. 1857 § 3 cfr.

§ 10 ommeldte smitsomme Sygdomme, i Kur, uanset at han ikke havde taget Betaling herfor, og at han efter sit Anbringende ikkun vilde have betragtet Sygdommen som Kolik*).

(Afsagt den 13 August 1877).

Under denne Sag tiltales Gaardejer Peder Davidsen for uberettiget Dyrlægepraxis.

Efter den Maade, hvorpaa Sagen efter den passerede Indstævning foreligger Overretten til Paakjendelse, bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om Tiltaltes Forhold med Hensyn til en Gaardejer Rasmus Petersen tilhørende Hest, i hvilken Henseende Tiltalte har vedgaaet, at han, uden derfor at tage nogen Betaling, har — som det maa antages i Maj Maaned d. A. — behandlet bemeldte Hest — der efter Sagens Oplysninger maa antages at have været angreben af Rygmarvstyfus — for Kolik, for hvilken Sygdom, som han antog, at Hesten led af, han ordinerede nogle homøopathiske Lægemidler.

Da det maa anses at fremgaa af Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyr af 29 Decbr. 1857 § 3 cfr. § 10, at ikkun examinerede Dyrlæger ere berettigede til at behandle smitsomme Sygdomme hos Husdyrene, og det hvad enten de henhøre til de mere ondartede, der omhandles i bemeldte Lovs § 2 eller til de i § 10 ommeldte mildere, til hvilke den under nærværende Sag omhandlede Sygdom henregnes, og da der ikke vil kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes Anbringende om, at han betragtede Sygdommen som Kolik, maa Tiltalte anses ved sit ovenanførte Forhold at have gjort sig skyldig i uberettiget Dyrlægevirksomhed, og han, der ikke ses tidligere at have været straffet, vil derfor være at anse med en Politikassen tilfaldende Bøde, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Politiretsdommen passende bestemt til 20 Kr., og bemeldte Dom vil saaledes være at stadfæste. Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 10 Kr. til hver.

Under Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har intet Ophold, der vil bevirke Ansvar, fundet Sted.

*) Se Dom i H. R. T. 1874. 593 og i U. f. R 1875. 433 jvfr. 25 med Note.

Thi kjendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande.

Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Kancelliraad Møller og Prokurator Isaacsen, 10 Kr. til hver.

Den idømte Bøde udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ²⁵⁹1877. Væver O. Vejrsøe i Hobro (Overretts-sagfører Hastrup)

contra

Væver Carl Cosean i Kjøbenhavn (Kancelliraad Møller).

Antaget, at Sager mellem Ejeren af et Dampvæveri og en af hans Tjeneste bortvist Person angaaende Løn m. m. ifølge Lov af 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3 sammenholdt med Pl. 22 Oktbr. 1817 og Fr. 5 Febr. 1759 bør behandles som Politisager, uanset om sidstnævnte Person havde gjort Tjeneste som Fabrikbestyrer eller som almindelig Væversvend*).

(Afsagt den 13 August 1877).

Under denne Sag har Indstævnte, Væver Carl Cosean i Kjøbenhavn — under Paaberaabelse af, at han fra Oktober Flyttedag 1875 har af Citanten, Væver O. Vejrsøe i Hobro, været antaget til som Fabrikbestyrer at forestaa dennes Dampvæveri imod en halvaarlig Løn af 500 Kr., men at Citanten uden foregaaende Opsigelse eller anden lovlig Grund har den 21 Decbr. f. A. afskediget ham af sin Tjeneste — i 1ste Instans ved Gjøsteretten sagsøgt Citanten til Betaling dels af resterende Løn for Tiden indtil 21 Decbr. f. A. med et Beløb af 166 Kr. 66²/₃ Øre, som Indstævnte imidlertid under

*) Se ovenfor p. 744 jfr. p. 970 samt J. U. 1849 p. 313 og 1854 p. 483.

Proceduren for Gjæsteretten har nedsat til 89 Kr. 16²/₃ Øre, dels af Løn fra 21 Decbr. f. A. indtil den 20 April d. A. med 333 Kr. 33¹/₃ Øre tilligemed Renter samt desuden Kostpenge i 8 Uger. Ved Gjæsteretsdommen er Citanten tilpligtet at betale Indstævnte de ovennævnte Beløb af 89 Kr. 16²/₃ Øre og 333 Kr. 33¹/₃ Øre tilsammen 422 Kr. 50 Øre samt Sagens Omkostninger for Gjæsteretten med 40 Kr., og denne Dom tilligemed en under Proceduren for Gjæsteretten den 18 Januar d. A. afsagt Kjendelse, hvorved en af Citanten nedlagt Paastand om Sagens Afvisning fra Gjæsteretten er forkastet, har Citanten nu indanket her for Retten, hvor han, idet han foreløbig alene har procederet Sagens Formalitet, principaliter har paastaaet Gjæsteretsdommen med foregaaende Retsbehandling, derunder særlig den paaankede Kjendelse, annulleret og Sagen afvist fra Gjæsteretten, hvorhos han in subsidium har begjært Anstand i 14 Dage for at behandle Sagens Realitet. Indstævnte har exciperet mod Citantens principale Paastand.

Til Støtte for denne Paastand har Citanten paaberaabt sig, at Sagen formentlig burde have været behandlet ved Politiretten, og da der efter Lovgivningen cfr. navnlig Lov af 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3 sammenholdt med Pl. 22 Oktober 1817 og Fr. 5 Febr. 1759 maa gives Citanten Medhold heri, idet det navnlig i saa Henseende findes at maatte blive uden Betydning, om Indstævnte har tjent Citanten som Fabrikbestyrer eller — som af Citanten paastaaet — som almindelig Væversvend, vil Sagen overensstemmende med Citantens principale Paastand være at afvise fra Gjæsteretten, hvorhos Indstævnte vil have at betale Citanten Processens Omkostninger for begge Retter med 50 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Gjæsteretten.

I Procesomkostninger for begge Retter betaler Indstævnte, Væver Carl Cosean til Citanten, Væver O. Vejrsoe, 50 Kr., der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ²⁸⁶1876. Sagførerfuldmægtig Rosengaard i Vejle som Mandatarius for Ejendomshandler P. Jensen i Kolding (Overretssagfører Hastrup)

contra

Hans Jørgen Hansens Enke Else Kirstine Hansen af Eskelund (Justitsraad Neckelmann).

Under Appellen af en Gjæsteretsdom, hvorved Sagen var afvist fra Gjæsteretten paa Grund af formentlige Mangler ved Gjæsteretsstævningen, antaget, at Citanten ved efter Gjæsteretsdommens Afsigelse at anlægge en ny Sag for Gjæsteretten om samme Gjenstand, hvilken Sag han imidlertid senere hævdede, maatte anses at have frafaldet sin Ret til at appellere Gjæsteretsdommen, og Appelsagen blev derfor efter Indstævntes Paastand afvist fra Overretten.

(Afsagt den 20 August 1877).

Under denne Sag har Citanten, Sagførerfuldmægtig Rosengaard i Vejle som Mandatarius for Ejendomshandler P. Jensen i Kolding, i 1ste Instans ifølge Gjæsteretsstævning af 28 Juli f. A. sagsøgt Indstævnte, Else Kirstine Hansen, Hans Jørgen Hansens Enke, af Eskelund, i Anledning af forskellige af hende iværksatte Handlinger, hvorved hun vil gjøre gjældende, at der tilkommer hende Medejendomsret til en Ejendom i Asbo, paa hvilken ovennævnte P. Jensen formener at have erhvervet Ret til Auktionsskjøde.

Ved Sagens Inkamination for Gjæsteretten gav Indstævnte ikke Møde, og efter at Sagen derpaa efter Citantens Begjæring var optagen til Dom, blev den ved den d. 9 Aug. f. A. afsagte Gjæsteretsdom ex officio afvist under Paabe-
raabelse af, at den Stævningen meddelte Forkyndelsespaategning ikke udviste, at Forkyndelsen var sket paa Indstævntes Bopæl, ligesom Stævnevidnerne ikke havde forsynet Paategningen med deres Segl. Citanten anlagde derefter ifølge Stævning af 10 August f. A. uden Forbehold af Appel af Afvisningsdommen en ny Gjæsteretssag mod Indstævnte i den ovennævnte Anledning, hvorimod det — efter hvad han for Overretten har anbragt — var hans Hensigt at give Ind-

stævnte Lejlighed til at prøve Forlig og at fremkomme med sine mulige Indsigelser, hvilken Sag inkaminedes d. 12 August, idet Citanten fremlagde samtlige af ham under den afviste Sag irettelagte Dokumenter vedrørende Sagens Realitet og uforandret gjentog sin under samme nedlagte Paastand, men efter at Indstævnte derpaa efter forgjæves anstillet Forligsprøve havde erholdt Sagen udsat til den 1 Septbr., paa hvilken Dag Indstævntes Sagfører begjærede ny Anstand i 8 Dage for at renskrive sit Konceptindlæg, hvilket han derhos fremlagde, forlangte Citanten Sagen hævet og har derefter ifølge Stævning af 4 Septbr. næsteften indanket Gjæsteretsdommen af 9 August her for Retten, hvor han har nedlagt Paastand om bemeldte Doms Annulation og Sagens Hjemvisning til Behandling eller Paakjendelse i Realiteten, efter at den er sat i den Stand, hvori den ved Optagelsen befandt sig.

Der findes imidlertid at maatte gives Indstævnte, der principaliter har paastaaet Stævningen eller Sagen afvist fra Overretten, Medhold i, at Citanten ved, som meldt, uden noget Forbehold at anlægge en ny Sag angaaende det samme Forhold, der havde været Gjenstand for den tidligere afviste Sag, maa anses at have frafaldet yderligere Forfølgning af den nu paaankede Sag og paa en bindende Maade tilkjendegivet at ville akkviescere ved den afsagte Afvisningsdom — i hvilken Henseende det efter samtlige foreliggende Omstændigheder ikke kan komme i videre Betragtning, at Citanten først efter den nye Sags Inkamination vil have bragt i Erfaring, at den tidligere Stævning i Virkeligheden havde været lovlig forkyndt — og idet Indstævnte saaledes maa anses berettiget til at modsætte sig den nu iværksatte Appel, vil Sagen i Henhold til den af hende nedlagte Paastand være at afvise, hvorhos Citanten efter Omstændighederne vil have at betale hende i Kost og Tæring for Overretten 40 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises.

I Kost og Tæring for Overretten betaler Citanten, Sagførerfuldmægtig Rosengaard i Vejle som Mandatarius for Ejendomshandler P. Jensen i Kolding, til Indstævnte Else

Kirstine Hansen, Hans Jørgen Hansens Enke af Eskelund, 40 Kroner, der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. $\frac{495}{1878}$. Grosserer H. L. Friese i Kjøbenhavn
(Prok. Isaacsen)

contra

Kjøbmand A. Harder i Skive (Overretssagf. Hastrup).

En Kjøbmand her i Landet ikke anset pligtig at betale et Handelshus i Bordeaux et af ham ordineret Oxehoved Vin, der under Forsendelsen fra Bordeaux til Handelshusets Agent i Kjøbenhavn var fuldstændig udlækket.

(Afsagt den 27 August 1877).

Under denne Sag har Citanten, Grosserer H. L. Friese i Kjøbenhavn som Generalbefuldmægtiget for Direktererne for Caves de la Gironde i Bordeaux, G. Fourché fils og C. Brisac, i 1ste Instans ved en Gjæsteret søgt Indstævnte, Kjøbmand A. Harder i Skive, til Betaling af Francs 275, 25 eller 199 Kr. 50 Øre med Renter som Kjøbesum for et Oxehoved Rødvind og en Td. Portvin, som Citanten havde solgt til Firmaet Sand & Harder i Skive — hvis Aktiver og Passiver maa antages senere at være overtagne af Indstævnte alene — og da Indstævnte ved Gjæsteretsdommen er tilpligtet at betale Citanten for Portvinden 90 Kr. 81 Øre med Renter deraf 7 p. c. aarlig fra den 16 Decbr. 1875 indtil Betaling sker, medens han derimod forsaavidt angaar Betalingen for Rødvinden 108 Kr. 69 Øre, er frifunden for Citantens Tiltale, har denne nu indanket Sagen for Overretten, hvor han har gjentaget sin for Gjæsteretten nedlagte Paastand i saa Henseende. Indstævnte procederer derimod til Gjæsteretsdommens Stadfæstelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Sand & Harder efter at have fra det ovennævnte Handelshus i Bordeaux modtaget en Faktura paa saavel Rødvinden som Portvinden,

dateret d. 17 Juni 1873, have fra en Mand i Kjøbenhavn — der, efter hvad der maa anses in confesso, var Kommiss hos Citanten — under 12 Juli s. A. faaet Portvinen tilsendt tilligemed en Meddelelse om, at det ved Losningen af det paagjældende Dampskib havde vist sig, at det til dem bestemte Oxehoved Rødvin var aldeles tomt, og at Citanten, der var paa en Forretningsrejse men skriftlig var bleven underrettet herom, ved sin Hjemkomst vilde ordne det Fornødne denne Sag betreffende. Det maa imidlertid efter Proceduren antages, at der derefter hverken fra Sand & Harders eller fra Citantens Side er gjort noget Skridt for at ordne deres Mellemværende i Anledning af den ommeldte Vareforsendelse, før der ved Skrivelse af 27 Januar 1874 fra Handelshuset i Bordeaux blev afkrævet Sand & Harder Betaling for den hele Forsendelse, i hvilken Anledning de under 31te s. M. tilskreve Huset, at navnlig Rødvinen ifølge Meddelelse fra Expeditionen i Kjøbenhavn var gaaet tabt paa Rejsen dertil, og at de — der ej heller vilde betale for Portvinen — ikke erkjendte at staa i nogen Gjæld til Huset.

Forsaavidt nu Indstævnte til Støtte for sin Formening om ikke at være pligtig at betale for det omhandlede Oxehoved Rødvin har villet gjøre gjældende, at Vinen var solgt Sand & Harder paa det Vilkaar, at det skulde staa dem frit at remittere, saafremt de ikke syntes om den, eller hvis de fandt, at den ikke svarede til den betingede Pris, og at det følgelig maatte være en Betingelse for deres Forpligtelse til at betale, at der gaves dem Lejlighed til at prøve den, da har Indstævnte ikke imod Citantens Benægtelse tilvejebragt noget Bevis for, at et saa ejendommeligt Vilkaar — der ikke i og for sig kan have Formodningen for sig — skulde være vedtaget ved Handelens Afslutning, og hans Paastand vil derfor ikke af denne Grund kunne tages til Følge. Derimod findes det efter Forholdets Natur under alle Omstændigheder at maatte være en Betingelse for, at Indstævnte skulde være pligtig at bære den Skade, som den omhandlede Vareforsendelse skal have lidt paa Rejsen fra Bordeaux til Kjøbenhavn, at Varerne allerede ved Afsendelsen fra Bordeaux vare blevene stillede til Sand & Harders Disposition; men dette kan efter Sagens Oplysninger ikke antages at være sket, idet Varerne, der bleve sendte til Citanten som Generalbefuldmægtiget for Huset i Bordeaux og af ham bleve modtagne i Kjøbenhavn, medens der ikkun var tilsendt Sand & Harder en Faktura,

tvertimod maa anses at have været besiddede af det nævnte Hus eller af Citanten paa dets Vegne paa den Tid, da Skaden efter Citantens Anbringende skal være sket, og der kan derfor saa meget mindre paahvile Indstævnte nogen Forpligtelse til at bære Tabet, som der, efter hvad ovenfor er anført, af Citantens Kommis — der maa forudsættes lige saa vel i denne Henseende som med Hensyn til Oversendelsen af de ankomne Varer til Sand & Harder at have været bemyndiget til at handle paa Citantens Vegne — var samtidig med Oversendelsen af Portvinen gjort Sand & Harder den ovenanførte Meddelelse angaaende Rødvinen, der nærmest maatte forstaas som indeholdende en Erkjendelse af, at de ikke uden videre vare pligtige at betale for den Rødvin, der ikke blev dem sendt, og ifølge hvilken de derhos ikke havde nogen Opfordring til, bl. A. navnlig ved at forlange sig det tomme Rødvinsfad tilsendt, at forvise sig nærmere om, at Rødvinen ogsaa virkelig var gaaet tabt under Forsendelsen fra Bordeaux.

Det maa derfor billiges, at Indstævnte ved Gjæsteretsdommen er frifunden for at betale Citanten Værdien af det omhandlede Oxehoved Rødvin, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans ere ophævede, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Sagens Omstændigheder ligeledes at burde ophæves.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Gjæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

Processens Omkostninger for Overretten ophæves.

Det Idømte udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sagen Nr. ¹¹⁶1877. Husmand Jens Chr. Jensen af Borup
Mark (Overretssagf. Hastrup)

contra

Gaardmand Lars Chr. Sørensen af Hvid-
sted (Kancelliraad Møller).

En Endossent, der havde maattet indfri en Vexel, som han og Trassenten alene havde paategnet i det Øjemed at sætte Akceptanten i Stand til at erholde samme diskonteret, anset berettiget til at fordre Vexlens fulde Beløb betalt af Trassenten, idet det navnlig fandtes at maatte have Formodningen for sig, at det havde været Parternes Mening at underkaste sig de almindelige for flere Vexelinteressenters indbyrdes Ansvarlighed gjældende Regler*).

(Afsagt den 3 Septbr. 1877).

Efter at Hjørring Diskontobank som Ihænde­haver af 2 af Hovedcitanten, Husmand Jens Chr. Jensen af Borup Mark, d. 16 Febr. 1875 til Kontracitanten, Gaardmand Lars Chr. Sørensen af Hvidsted, eller Ordre paa senere afdøde Gaardmand Peder Hansen trukne og af denne akcepterede 3 Maaneders Vexler til Beløb henholdsvis 1600 og 200 Kr., under 26 Maj s. A. havde ladet begge disse Vexler, der ikke vare betalte i rette Tid, protestere de non solutione, og Vexlerne derefter vare blevne indfriede af Kontracitanten, som havde endosseret dem til Diskontobanken, anlagde Kontracitanten Søgmaal mod Hovedcitanten, idet han i Medfør af Vexellovgivningen paastod denne som Trassent tilpligtet at betale ham Vexlernes Beløb. Denne Paastand blev ved Vennebjerg Herreds Rets Dom af 19 Juli 1875 — idet Hovedcitantens Anbringende om ikke paa Vexlernes Udstedelsestid at have staaet i noget Gjældsforhold til Kontracitanten eller af denne at have modtaget Valuta for Vexlernes Paalydende ifølge Bestemmelsen i Fr. 18 Maj 1825 § 69 ikke kunde komme i Betragtning under Vexelsagen — tagen til Følge, saaledes at Hovedcitanten tilpligtedes imod Vexlernes Extradition at betale Kontracitanten disses Paalydende med 1800 Kr. med Vexelrenter samt Provision og

*) Jvfr. Dom i H. R. T. 1869. 140 og U. f. R. 1869. 488 cfr. 1868. 662.

Kurtage, Protestomkostninger, Brevporto og Procesomkostninger skadesløst, og Hovedcitanten har derefter under nærværende Sag i 1ste Instans paastaaet Kontracitanten kjendt pligtig til at refundere ham Halvdelen af Vexlernes Paalydende med 900 Kr. samt at tilbagebetale ham Vexelsagens Omkostninger, der udgjorde 125 Kr. 25 Øre, tilligemed Renter af det samlede Beløb 1025 Kr. 25 Øre 5 p. c. aarlig fra Forligsklagens Dato den 16 August 1875, indtil Betaling sker. Ved Underrettsdommen er Sagens Udfald gjort afhængig af Kontracitantens Ed, saaledes at han, saafremt han edelig bekræfter, at der ikke mellem ham og Hovedcitanten har existeret nogen Aftale eller Overenskomst eller er ført Forhandling, hvorved deres gjensidige Stilling i Tilfælde af Tab ved Vexlerne er fastsat saaledes, at de hver skulde bære dette Tab med Halvdelen, er frifunden for Hovedcitantens Tiltale, hvorhos Processens Omkostninger i dette Tilfælde ere ophævede, hvorimod han, dersom Eden ikke aflægges, er tilpligtet at betale Hovedcitanten 1019 Kr. 61 Øre med Renter som anført samt Processens Omkostninger i 1ste Instans skadesløst, og Sagen er derefter af begge Parter indanket for Overretten, hvor Hovedcitanten har paastaaet Kontracitanten pure tilpligtet at betale ham sidstanførte Beløb, medens Kontracitanten har nedlagt Paastand om Frifindelse for Hovedcitantens Tiltale.

Det er under Sagen in confesso, at Parterne ikke overfor hinanden eller Akceptanten have staaet i noget Gjældsforhold, til hvis Afgjørelse Vexlerne ere blevne udstedte, og at det overhovedet ikke har været Hensigten med Vexlernes Udstedelse til Kontracitanten eller Ordre, at de stilledes til hans Disposition, hvorimod Hovedcitantens Underskrift paa Vexlerne som Trassent og Kontracitantens Paategning paa dem som Endossent ere meddelte for at sætte Akceptanten, til hvem Vexlerne bleve leverede, i Stand til at rejse Penge paa dem i fornævnte Bank, hvor han derefter erholdt dem diskonterede.

Til Støtte for sin ovenanferte Paastand har Hovedcitanten villet gjøre gjældende, at da han og Kontracitanten ved at paatægge Vexlerne som Trassent og Endossent i det Øjemed at sætte Akceptanten i Stand til at rejse Penge paa dem ved at lade dem diskontere, ikke i Virkeligheden have stillet sig i noget Vexelforhold til hinanden, men kun under Vexels Form have i Forhold til Diskontobanken i Forening paataget sig en Kautionsforpligtelse for Akceptanten som

medansvarlige Selvkautiønistør for Vexlernes Paalydende, maa Ansvarøt for Vexlerne paahvile dem i lige Forhold eller hver for en Halvdel — hvoraf det da maa vøre en Følge, at Kontracitanten har vøret ubeføjet til under Vøxelsagen at indtale hele Vexelbeløbet hos Hovedcitanten — og at der i Overensstemmelse hermed har vøret indgaaet en Overenskomst mellem ham og Kontracitanten, hvorefter de hver med Halvdelen skulde bære det Tab, som deres Paategninger paa de omhandlede Vexler eventuelt kunde medføre.

Det maa nu vel ogsaa efter den ovenanferte Sammenhæng med Vexlernes Tilblivelse antages at have vøret begge Parters Hensigt ved en forenet Virksomhed at tilvejebringe Vørdidokumenter, der, idet de umiddelbart stillede til Akceptantens Disposition, vøre egnede til uden videre at afgives af denne til Diskontering, og for hvis rigtige Indfrielse baade Hovedcitanten og Kontracitanten ligeoverfor Vexlernes Ihænder har paatoge sig en ubetinget Ansvarlighed, men det kan dog ikke anses heraf at følge, at de i Forhold til hinanden have paataget sig Ansvarøt hver for Halvdelen af Vexlernes Beløb, hvorimod det i Mangel af anden Overenskomst nærmest maa forudsættes, at Parterne ved at meddele deres Indestaaen under Form af Paategninger paa Vexlerne have undergivet sig de for flere Vexelinteressenters indbyrdes Ansvarlighed gjældende Regler.

Forsaavidt Hovedcitanten nu som Bevis for, at han og Kontracitanten have indgaaet en saadan Overenskomst om at dele det eventuelle Tab ved Vexlerne, har paaberaabt sig, at der samtidig med Vexlernes Udstedelse blev af Akceptanten, fornævnte Gaardmand Peder Hansen, udfærdiget en Deklaration, hvori det hedder, at Udstederen, der er assisteret af Hovedcitanten og Kontracitanten med Vexelunderskrift i Hjørring Bank for 1800 Kr., forpligter sig til at meddele disse til Sikkerhed for, at de intet Tab skulde lide ved bemeldte Vexelunderskrift, Skadesløsbrev med Prioritet i hans Ejendom og en Panteobligation paa 400 Rd. — hvilket Skadesløsbrev imidlertid ikke senere er udfærdiget — kan der ikke af den Omstændighed, at Hovedcitanten og Kontracitanten i fornævnte Dokument, der er en af Peder Hansen alene udstedt ensidig Villieserkløring, øre stillede lige i Henseende til den dem lovede Sikkerhed — som af Hovedcitanten forment — udledes, at de indbyrdes have vedtaget at ville hver med Halvdelen bære det af Vexlerne resulterende Tab, og da der heller ikke ved de under et af Hoved-

citanten optaget Thingsvidne afgivne Vidneforklaringer eller Sagens øvrige Oplysninger findes imod Kontracitantens Benægtelse at være tilvejebragt Bevis for Existensen af den af Hovedcitanten paaberaabte Overenskomst, maa Kontracitanten, der ikke kan antages ved at endossere de under Sagen omhandlede Vexler at have frafaldet den Ret, som ifølge Vexellovgivningen tilkommer Endossenten til, forsaavidt han har maattet indfri en Vexel, derfor at holde sig til Trassenten, anses at have været beføjet til under den tidligere Sag hos Hovedcitanten at indtale Vexlernes fulde Beløb, uden at der for Halvdelen af dette eller for de med Søgsmålet forbundne Omkostninger kan tilkomme Hovedcitanten nogen Godtgørelse hos Kontracitanten, og denne vil derfor, idet der navnlig ikke findes tilstrækkelig Føje til at gjøre Sagens Udfald afhængig af hans Ed, efter hans derom nedlagte Paastand være at frifinde for Hovedcitantens Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Sagens Omstændigheder at burde ophæves.

I Henseende til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Thi kjendes for Ret:

Kontracitanten, Gaardmand Lars Chr. Sørensen af Hvidsted, bør for Tiltale af Hovedcitanten, Husmand Jens Chr. Jensen af Borup Mark, i denne Sag fri at være.

Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Sagen Nr. ⁸²⁰ 1877. Skipper Monrad af Fredericia (Overretts-
sagf. Rye)

contra

Skovfoged Jens Nielsen af Stouby Skov
(Ingen).

Antaget, at Sagsøgerens Egenskab af udenbys Mand ej kan hjemle Gjæsteretsbehandling, naar han alene lader møde ved en indenbys Sagfører.

(Afsagt den 24 Septbr. 1877).

Under denne Sag har Indstævnte, Skovfoged Jens Nielsen af Stouby Skov, i 1ste Instans ved Fredericia Kjøbstads Gjæsteret søgt Citanten, Skipper Monrad i Fredericia, til Betaling af 234 Kr. 75 Øre, som denne efter Indstævntes Anbringende skal være ham skyldig, tilligemed Renter, og da Citanten ikke gav Møde ved Sagens Inkamination for Gjæsteretten, blev Sagen samme Dag optagen til Dom, og ved den derefter afsagte Gjæsteretsdom er Citanten i Henhold til de af Indstævnte fremlagte Dokumenter dømt til at betale ham den paastævnte Sum med Renter deraf 5 p. c. aarlig fra den 31 Maj d. A. indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger skadesløst. Denne Sag har Citanten nu indanket for Overretten, hvor han, idet han har gjort gjældende, at Sagen uden Hjemmel er behandlet som Gjæsteretssag, har paastaaet Gjæsteretsdommen annulleret og Sagen afvist fra bemeldte Ret, medens Indstævnte derimod ikke har givet Møde for Overretten, og da det af Sagens Oplysninger fremgaar, at den er paastævnet til Gjæsteretten paa Indstævntes Vegne af en i Fredericia boende Sagfører, der ogsaa har givet Møde for ham for bemeldte Ret, hvor navnlig Indstævnte ikke personlig mødte, maa der ogsaa i Henhold til L. 1—24—17 og Resk. 8 Maj 1767 gives Citanten Medhold i, at Sagens Anlæggelse og Behandling som Gjæsteretssag har været uden Hjemmel i Lovgivningen. Som Følge heraf vil Sagen være at afvise fra Gjæsteretten, hvorhos Indstævnte efter Omstændighederne vil være at tilpligte at betale Citanten i Procesomkostninger for Overretten 40 Kr.

Med Hensyn til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at have fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag afvises fra Gjæsteretten.

I Procesomkostninger for Overretten betaler Indstævnte, Skovfoged Jens Nielsen, til Citanten, Skipper Monrad, 40 Kr., der udredes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 320).

Sagen Nr. ¹⁸⁸/₁₈₇₇ *) Advokat Nellemann Aktor
 contra
 Arrestanten Niels Olsen (Def. Adv.
 Brock).

(Afsagt den 30 Juli 1877).

Strfl. § 257 anvendt mod en Tiltalt, som ved at udgive sig for en anden Person end han var, havde skaffet sig Laan til Beløb ialt 15 Kr., hvilke han ikke agtede at betale tilbage.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 25 Maj 1877 er saalydende:

*) H. R. T. p. 314.

(Fortsættes).

• Ugeskrift for Retsvæsen. udkommer hver Lørdag vekselvis med et eller flere Ark. Aarlig vil udkomme 75 & 77 Ark incl. Titel og Register
 Prisen er 3 Kroner 50 Øre for et Fjerdingaar. Subskriptionen, der kun er bindende for et Fjerdingaar, modtages saavel i alle Boglader som paa samtlige Postkontorer samt hos Forlæggeren, G. E. C. Gad i Kjøbenhavn, Vimmelskaftet Nr. 32.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Færdigt fra Trykkeriet den 7 December.

Ugeskrift for Betsvæsen.

Redigeret

af

O. J. Levison.

Højesteretsagfører.

Nr. 75 og 76.

Den 15 December.

1877.

Højesteretsdomme.

(Fortsættelse).

Under nærværende fra Vordingborg søndre Birks Extra-ret hertil indankede Sag aktioneres Arrestanten Niels Olsen for Tyveri, Bedrageri og Forsøg paa sidstnævnte Forbrydelse, og er han ogsaa ved egen af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse tilstrækkeligen overbevist at have i Løbet af sidst-afvigte November og December Maaneder gjort sig skyldig dels i Tyveri, idet han fra 2 forskjellige Steder, hvortil han havde uhindret Adgang, har frastjålet Tjenestekarl Niels Pedersen i Vordingborg et Par lange til 4 Kr. vurderede Fedtlæders Støvler, samt Tjenestedreng Peter Christiansen og Møllersvend Peter Petersen, Begge paa Nyraads Mølle, respektive et Par nye Benklæder af Værdi 14 Kr. og et Par næsten nye til 6 Kr. vurderede Fjedersko, dels i Bedrageri ved under forskjellige falske Foregivender, et enkelt Sted ved at udgive sig for en anden Person end han var, at forskaffe sig Laan hos flere Personer i Vordingborg og Omegn, ialt til et Beløb af 15 Kr., hvilke Laan han vel har paastaet, at det var hans Hensigt lejlighedsvis, naar han fik Penge, at tilbagebetale, men til hvilket Foregivende der efter de foreliggende Omstændigheder intet Hensyn findes at kunne tages, dels endelig i Forsøg paa Bedrageri ved i Bagermester Ronges Butik i Nyraad at forsøge paa at udgive en Messing Regnepenge for et Guld-Tyvekronestykke, skjøndt han vel vidste, at den var en værdiløs Gjenstand.

For sit i foranførte Henseende udviste Forhold vil Arrestanten, der er født den 18 Maj 1845 og tidligere har været anset ifølge Vordingborg Kjøbstads Extraretsdom af 27 November 1869 efter Straffelovens § 251 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og ifølge Krigsretsdom af 19 Juli 1871 efter samme Lovs § 228 med simpelt Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, nu være at anse efter fornævnte Lovs § 230 1ste Stk., § 251 cfr. § 46 og § 257, og findes Straffen efter Omstændighederne at burde bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Underrettsdommen, hvorved Arrestanten er anset efter Straffelovens § 230 og § 251 cfr. § 46 sammenholdt med § 62, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, vil som Følge heraf forsaavidt være at forandre, hvorimod bemeldte Dom i Henseende til Aktionens Omkostninger, som rettelig findes paalagte Arrestanten, samt i Henseende til de idømte Erstatninger, vil være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 8 Maaneder. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Winther og Engberg, betaler Arrestanten Niels Olsen 10 Kr. til hver. De idømte Erstatninger at udrede inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Nellemann og Brock for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

I Sagen Nr. 1877⁹ Vexellerer J. Thomsen (Selv) contra forhv. Bogbinder Th. Meyer (Ingen) — se H. R. T. p. 321 — afsagdes under d. 31 Juli 1877 saalydende Højesteretsdom:

Da den Paategning, underskreven Meyer, som er given den i nærværende Sag af Citanten under 15 April i. A. udtagne Højesteretstævning, ikke kan komme i Betragtning, vil bemeldte Stævning, der desuden ikke heller er forkyndt for de andre Indstævnte, være at afvise.

Thi kjendes for Ret:

Den udtagne Højesteretsstævning afvises.

Ved Dom af 31 Juli 1877 i Justitssagen Nr. 1877⁹ *) imod Arrestanten Peder Jensen Knudsen og hans medtaltale Hustru samt Tiltalte Knud Nielsen, Jens Pedersen og dennes Hustru stadfæstede Højesteret »i Henhold til de i den indankede Dom antørte Grunde« Kriminal og Politirettens Dom af 12 Maj 1877. Af denne fremgaar Følgende:

Da Arrestanten Peder Jensen Knudsen, efter at have avlet et Barn med sin nuværende Hustru var bleven enig med hende om, at de skulde ægte hinanden, bleve de hindrede deri ved at hendes Fader, boende i Gandløse, nægtede sit Samtykke dertil. Arrestanten og hans Fader, Tiltalte Knud Nielsen, henvendte sig da til den i Kjøbenhavn boende Jens Pedersen, der lovede at hjælpe til Ægteskabets Indgaaelse i Kjøbenhavn, hvortil der efter hans Meddelelse vilde udfordres skriftligt Samtykke fra Arrestantens Hustrus Fader, en Forloverattest og en Paategning i Arrestantens Hustrus Skudsmaalsbog om, at hun var meldt ved Afgang fra Sognet, hvor hun boede, til Kjøbenhavn. Efter Aftale med sin Fader Knud Nielsen formaaede derefter Arrestanten sin Hustru til at skrive en falskelig med hendes Faders Navn underskreven Erklæring, hvorved Samtykke gaves til Ægteskabet, hvorhos Arrestanten efter Overenskomst med sin Hustru falskelig skrev en med vedkommende Sognefogeds Navn underskreven Paategning i hendes Skudsmaalsbog, og endelig lod Arrestantens Fader, Knud Nielsen, der var uvidende om,

*) H. R. T. p. 322.

at Paategningen i Skudsmaalsbogen var falsk, sit Navn ved en Anden skrive under en Forloverattest, og bevidnede derved, at Intet var til Hinder for Ægteskabet, uagtet han vidste, at der var den Hindring, at Pigens Fader nægtede sit Samtykke. Ved Hjælp af disse Dokumenter opnaaede Arrestanten og hans Hustru at blive ægteviede i Helliggejstes Kirke i Kjøbenhavn d. 14 Maj 1876. I Kriminal- og Politirettens Dom hedder det endvidere saaledes:

„Hvad Tiltalte Pedersen angaar, saa er det mod hans Benægtelse ikke bevist, at han har havt nogen Kundskab om, at der var Noget til Hinder for Arrestantens og Hustrus Ægteskab, eller vidst Noget om de ovenfor fremstillede ulovlige Handlinger, og kun godtgjort ved hans egen Tilstaaelse og det iøvrigt i saa Henseende Oplyste, at han, for at muliggjøre Arrestantens og Hustrus Vielse her i Staden, har udfærdiget og underskrevet en Attest, hvori han i Strid med, hvad der var Sandhed, bevidnede, at Arrestantens Hustru havde Bopæl hos ham, og ladet denne ham vitterlig urigtige Erklæring, ved sin medtiltalte Hustru aflevere til Klokkeren i Helliggejstes Sogn her i Staden.

Om Tiltalte Pedersens Hustru er det kun oplyst, at hun efter Paalæg af sin medtiltalte Mand har for nysnævnte Klokker mundtlig opgivet, at Arrestanten boede i Lovstræde Nr. 10, og at Arrestantens Hustru boede hos hende og Mand, skjøndt hun vidste, at det var Usandhed, samt til samme Bestillingsmand afleveret den ovenomhandlede og af hendes Mand udfærdigede urigtige Attest, og disse Handlinger findes ikke at kunne tilregnes hende som strafbare.“

„I Medfør af det Anførte“ blev derefter Tiltalte Pedersens Hustru frifunden for Aktors Tiltale, hvorimod Arrestanten P. J. Knudsen, der i 1875 og 1876 var straffet 2 Gange for Tyveri, henholdsvis med 3 Gange 5 og 6 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, Tiltalte, Arrestantens Hustru (der er født i Marts 1859) samt Tiltalte Knud Nielsen, der i 1875 er straffet for Tyveri med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, blev ansete efter Strfl. § 270 jfr. § 54 smholdt for Arrestantens Hustrus Vedkommende med § 37, og Tiltalte Nielsen tillige efter Strfl. § 155, Arrestanten med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, Tiltalte Knud Nielsen med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage og Arrestantens Hustru med lige Fængsel i 8 Dage. Tiltalte Pedersen blev ifølge Straffelovens § 155 straffet med en Bøde af 40 Kr.

Sagen Nr. ¹⁸⁰/₁₈₇₇ *).

Etatsraad Buntzen Aktor

contra

Arrestanten Christen ogsaa kaldet Christian Nielsen (Def. Adv. Levinen).

(Afsagt den 1 August 1877).

Strfl. § 251 anvendt mod en Tiltalt, som, efter falskelig at have foregivet for en Enke at eje en fast Ejendom og truffet Aftale med hende om Ægteskab, under urigtige Foregivender havde bevæget hende til at laane ham 486 Kr., hvilke han ikke agtede at tilbagebetale, — og som desuden i længere Tid havde ladet sig underholde af hende.

Kriminal- og Politirettens Dom af 23 Juni 1877 er saalydende:

Arrestanten Christen ogsaa kaldet Christian Nielsen, der er født den 5 Marts 1830 og tidligere anset ved Helsingør Kjøbstads Extrarets Dom af 8 Maj 1861 efter Fr. 11 April 1840 § 41 cfr. § 1 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved Viborg Landsoverrets Dom af 10 Septbr. 1866 efter Strfl. §§ 251 og 255 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved Sorø Birks Extrarets Dom af 3 Juli 1871 efter bemeldte Lovs § 107 med 14 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost og ved Ringsted Herreds Extraretsdom af 21 August 1872 efter samme Lovs § 257 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, er under nærværende mod ham for Falsk og Bedrageri anlagte Sag ved egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse overbevist at have gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forbrydelser.

De nærmere Omstændigheder ere i det Væsentlige følgende.

I Oktober Maaned f. A. lod Arrestanten i den Hensigt at lokke en Pige eller Enke til at indlade sig i Ægteskab med ham, i Adresseavisen indrykke et Avertissement, hvorefter en ældre Mand, der havde en Ejendom, ønskede at gifte sig med en Pige eller Enke uden at gjøre Fordring paa Formue. Da Ane Marie Haagensen, Husmand Jensens Enke, efter dette Avertissement indsendte en Billet, indfandt han

*) H. R. T. p. 332.

sig hos hende, og, da hun meddelte ham, at hun havde 500 Kr. indestaaende i Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn og ejede en kgl. Obligation paa 1000 Kr. samt lod til at tage Sagen i Alvor, opstod den Tanke hos ham at benytte hendes Lettroenhed til at skaffe sig Ophold paa hendes Bekostning og at tilvende sig saa mange af hendes Penge som muligt. I dette Øjemed foregav han i den paafølgende December Maaned, at han havde solgt en Ejendom ved Vejle, som han, der i Virkeligheden Intetsomhelst ejede, havde indbildt hende, at han var Ejer af, og at han til Udfærdigelsen af Skjødet paa denne Ejendom behøvede 100 Kr. og opnaaede ogsaa derved at faa denne Sum tillaaens af Jensens Enke. Senere, navnlig medens han fra indeværende Aars Begyndelse og indtil han sidstafvigte 1 Maj anholdtes i denne Sag, levede her i Staden sammen med Jensens Enke, fik han denne til efterhaanden at laane sig Penge tildels ved Opdigtelser om Rejser til Vejle og om Kjøb af en Ejendom og skaffede sig paa denne Maade i det Hele, derunder indbefattede de foran omtalte 100 Kr., tillaaens hos hende mindst 486 Kr., hvoraf han ingensinde havde havt til Hensigt at betale Noget tilbage eller Udsigt til at kunne gjøre det. Desuden bleve alle Udgifter i Anledning af deres omtalte Samliv afholdte af Jensens Enke. Denne blev imidlertid tilsidst betænkelig ved at se Arrestantens Gjæld bestandig voxe, og da hun derfor forlangte, at Arrestanten skulde stille Sikkerhed, indskød han den 19 April d. A. paa Navne, som et af hans Børn bærer, 10 Kr. i Bikubens Sparekasse og kom derved i Besiddelse af en Kontrabog med denne Sparekasse med Løbe-Nr. 40330.

Denne Kontrabog forfalskede han, idet han paa det Blad i samme, hvorpaa det omhandlede Indskud var anført, forandrede det Sted, hvor Indskudets Størrelse var angivet med Tal til 51000 og foreviste den derefter for Jensens Enke, hvem han indbildte, at han havde faaet den som Sikkerhed for Betalingen af Kjøbesummen for Ejendommen ved Vejle, og uagtet Forfalskningen maatte siges at være udført saa slet, at Ingen uden aabenbar Uforsigtighed kunde blive skuffet ved samme som Følge af, at Arrestanten havde ladet det Sted i Kontrabogen, hvor Indskudets Størrelse var skrevet med Bogstaver, staa uforandret, bemærkede Jensens Enke den dog ikke. Da hun derimod efter nogen Tids Forløb paa Forlangende fik Kontrabogen overleveret af Arrestanten, og denne forinden havde udrevet det forfalskede Blad af Kontrabogen,

opdagede hun, at dette Blad var borte og anmeldte Sagen for Politiet.

I Medfør af det Foranførte vil Arrestanten nu blive at dømme efter fornævnte Lovs § 251 og § 274 2det Stykke jfr. § 268 efter Omstændighederne til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder. Han vil derhos være at tilpligte at betale i Erstatning til ovennævnte Jensens Enke 400 Kr.

Thi kjendes for Ret: Arrestanten Christen ogsaa kaldet Christian Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder samt i Erstatning til Ane Marie Haagensen, Husmand Jensens Enke, betale 400 Kr. Saa bør han og udrede denne Aktions Omkostninger og derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Alberti og Beyer, med 12 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Etatsraad Buntzen og Advokat Levinsen for Højesteret betaler Tiltalte 30 Kr. til hver.

Sagen Nr. 1877*). Johanne Caroline Sørensen, født Meisner, Konstabel Sørensens fraskilte Hustru og hendes Søn Emil Th. Sørensen med Kurator, Overretsprok. H. H. Nyegaard (Adv. Nellemann)

contra

Executor testamenti i Dødsboet efter Exam. jur. J. Engbergs Enke, Therese F. Engberg, født Stich, Justitsraad L. Nyegaard m. Fl. (Ingen).

(Afsagt den 2 August 1877).

*) H. R. T. p. 342.

Nogle i en Afdøds Gjemmer fundne Kreditkasseobligationer ansete ved gyldig Livsgave at være blevne en Andens Ejendom, i Betragtning af at den Afdøde havde paategnet Obligationerne Transport til Sidstnævnte og ladet Transporten notere samt underrettet Gavemodtageren derom, og i Betragtning af hele Forholdet mellem den Afdøde og Gavemodtageren, der havde Bolig og Underhold hos den Afdøde samt Adgang til dennes Gjemmer, — og uanset at den Afdøde bestandig havde opbebaaret Renten.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Skiftekommissions Decision af 29 Novbr. 1875*) er saalydende:

Ved Registreringsforretningen i Boet efter den under 22 Maj 1874 afdøde Exam. juris I. Engbergs Enke, Therese Frederikke født Stich, hvilket Bo i Henhold til allerhøjeste Bevilling af 5 Juni 1874 er overgaaet til Behandling af Justitsraad, Overretsprokurator L. Nyegaard som executor testamenti, blev der blandt Andet forefundet følgende Værdipapirer, som vare forsynede med Transport fra Afdøde til Emil Theodor Sørensen og med Paategning om at Transporterne vare noterede i vedkommende Pengeinstituts Bøger, nemlig:

opsigelig Husejer-Kreditkasse-Obligation Litr.	
D. 510, stor	1000 Rd.
Litr. C. 2124 og 2125 à 500 Rd.	1000 —
Litr. B. 2260 og 2262 à 200 Rd.	400 —
Litr. A. 2094 og 2095 à 100 Rd.	200 —
uopsigelig Husejer-Kreditkasse-Obligation Litr.	
B. 430 og 432 à 200 Rd.	400 —

Ialt 3000 Rd.

samt 3de Nationalbankaktier Litr. C. 10580,
10581 og 10582 à 100 Rd. . . . . 300 —

noterede paa fornævnte Emil Theodor Sørensens Navn. Ligeledes forefandtes efternævnte Husejer-Kreditkasse-Obligationer, forsynede med Transport fra Afdøde til Johanne Caroline Sørensen samt med Paategning om at Transporterne vare noterede i Kreditkassens Bøger, nemlig:

opsigelige Husejer-Kreditkasse-Obligationer Litr.	
C. 2120, 2121, 2122 og 2123 à 500 Rd.	2000 Rd.
uopsigelige do. Litr. C. 545 og 546 à 500 Rd.	1000 —

*) En ganske kort Meddelelse herom findes i U. f. B. 1876. 284.

Litr. B. 433 og 434 à 200 Rd.	400 Rd.
Litr. A. 427.	100 —

---

ialt 3500 Rd.

De ommeldte Pengeeffekter have henholdsvis Johanne Caroline Sørensen født Meisner, Enke efter Konstabel Sørensen, og hendes Søn Emil Theodor Sørensen paastaaet sig udleverede af Boet som deres Ejendom tilligemed de samme vedhængende eller under Boets Behandling oppebaarne Renter og Udbytte for Obligationernes Vedkommende fra Terminen 11 Juni 1874 og for Aktiernes Vedkommende fra Bankaaret til 31 Juli 1874. Da der imod denne Paastand er rejst Indsigelse af Afdødes Søstersøn, Partikulier Christian Sigersted, der ifølge Afdødes testamentariske Dispositioner er Medarving i Boet, har den af executor testamenti antagne Kurator i Boet, Prokurator Ronge, ved Skrivelse af 10 Novbr. d. A. forelagt Skiftekommisionen den saaledes opstaaede Dispute til Afgjørelse.

Forsaavidt Sigersted nu blandt Andet har begrundet sin Protest mod Udleveringen af Effekterne derpaa, at Ægtheden og Rigtigheden af de Obligationerne paategnede Transporter ikke er godtgjort, bemærkes, at denne Indsigelse vel ikke, som af Modpartiet forment, kan anses for forsilde fremsat, fordi Sigersteds Sagfører ikke allerede under Registreringsforretningen, samtidig med at han bebudede at ville nedlægge Protest mod Udleveringen af Pengeeffekterne, fremkom med denne Indsigelse, eftersom Indsigelsen dog er fremsat i det første Tilsvær, som Sigersted afgav, efter at Paastand om Effekternes Udlevering var nedlagt, og saaledes maa anses fremkommen i betimelig Tid. Men derimod skjønnes Indsigelsen ikke at kunne tillægges nogen Betydning, eftersom Effekternes Ejer maa anses tilstrækkelig at have godkendt Transporterne derved, at hun i en Række af Aar, efter at disse vare udfærdigede og Noteringen foretagen i vedkommende Pengeinstituts Bøger — hvilket nemlig ses at være sket i Tidsrummet fra Septbr. 1866 til April 1867 —, har været i Besiddelse af Effekterne, uden at det er oplyst, at hun har foretaget noget Skridt for at faa Transporterne annullerede.

Af samme Grund skjønnes intet Hensyn at kunne tages til Sigersteds Benægtelse af, at Noteringen af Transporterne er foranstaltet af den Afdøde, da dette maa anses godtgjort derved, at Afdøde, efter hvad der er in confesso, har havt

Effekterne i sin Besiddelse i lang Tid efter at de ere bleve forsynede med Noteringspaategningerne, og saaledes ikke antages at være forbleven uvidende om den skete Notering, uden at hun dog har foretaget noget Skridt for at faa dem ophævet.

Derimod findes der at maatte gives Sigersted Medhold, at den ved Transporterne og Noteringen tilsigtede Overdragelse af Effekterne til de Personer, paa hvis Navne Effekterne lyde, maa, da Afdøde, efter hvad der er indconfeseret forbleven i Besiddelse af Effekterne lige til sin Død, indtil dette Tidspunkt selv har opbebaaret Renter og Udbytte af dem, betragtes som en Gave, der først skulde fuldbyrdes ved Afdødes Død, hvorfor den, da de i Lovgivningen foreskrevne Testamentsformer ikke ere iagttagne ved dens Stiftelse, ikke vil kunne tillægges Betydning mod Sigersteds Protest. Thi vel er det fra Modpartiets Side gjort gjældende, at Gaven maatte betragtes som fuldbyrdet i Afdødes levede Live, eftersom Afdøde skal have underrettet Johanne Sørensen og Emil Sørensen om de til dem skete Transporter og endog givet Førstnævnte Tilladelse til at tage de hende tiltransporterede Obligationer til sig, hvilken Tilladelse hun imidlertid skal have undladt at benytte, fordi hun ikke havde noget sikkert Sted at gemme Obligationerne paa; men til disse af Sigersted modsagte og af intet Datum støttede Asserter findes ikke at kunne tages noget Hensyn, og det saa meget mindre som de ikke have turdet modsige Rigtigheden af, at Afdøde til sin Død er vedbleven selv at opbebære Renterne af Effekterne.

Idet som Følge af det Anførte Partikulier Sigersteds Protest mod Udleveringen af de ommeldte Effekter til Johanne Sørensen og Emil Sørensen vil være at give Medhold, bliver der ikke Spørgsmaal om de af Sigersted, for det Tilfælde at denne hans principale Paastand ikke maatte blive tagen til Følge, fremsatte forskellige subsidiære Paastande. Stempelovertrædelse foreligger ikke under Disputen.

Thi decideres: Den af Konstabel Sørensens Enke Johanne Caroline Sørensen og hendes Søn, Emil Theodor Sørensen, i Boet efter afdøde Exam. jur. J. Engbergs Enke, Therese Frederikke Engberg, født Stich, nedlagte Paastand om Udlevering af de ovenfor nævnte Husejer-Kreditkassens Obligationer, ialt til Beløb 6500 Rd., og Nationalbankaktier til Beløb 300 Rd., med vedhængende Rente- og Udbytte-

Koupons samt de under Boets Behandling oppebaarne Renter og Udbytte, kan ikke tages til Følge.

Højesterets Dom.

Af de Højesteret forelagte, tildels efter den indankede Decisions Afsigelse tilvejebragte Oplysninger fremgaar det, at de under Sagen omhandlede tre Nationalbankaktier ere traadte istedetfor en Aktie paa 300 Rd., der var indleveret i Banken til Ombytning af Citanten Emil Theodor Sørensen med Værge, og at de af Banken bleve udleverede mod Kvittering af Citantinden »som Emil Theodor Sørensens Moder«; de ere derhos fra først af noterede i Bankens Bøger som tilhørende Emil Th. Sørensen. Paa Grund heraf og idet Intet taler for, at der har været forbundet nogen Bedragelighed med den skete Ombytning og Notering, maa disse Bankaktier anses aldrig at have tilhørt afdøde Therese Frederikke Engberg, men ved deres Udstedelse strax at være blevne bemeldte Citants Ejendom.

Hvad angaar de i Decisionen nævnte Husejer-Kreditkasse-Obligationer, da gaa de paa disse tegnede Transporter efter deres eget Indhold ud paa, at Ejendomsretten over Obligationerne strax overdrages dels til Citantinden, dels til Citanten, og idet Transporterne derpaa bleve noterede i Kreditkassens Bøger, og det derhos efter de Højesteret forelagte Oplysninger maa antages, at Therese Frederikke Engberg har meddelt Citantinden paa dennes egne og hendes umyndige Søns Vegne Underretning om den skete Transport og Notering, maa Afdøde anses strax at have givet Afkald paa Ejendomsraadigheden over Obligationerne og i levende Live at have overdraget Ejendomsretten over dem til Citanterne, i hvilken Henseende det, navnlig ifølge hvad der er oplyst om det mellem Afdøde og Citanterne bestaaende Samliv og hele øvrige nøje Forhold, ikke ligeoverfor det Anførte kan komme i videre Betragtning, at Obligationerne saavel som Bankaktierne bleve opbevarede i den Afdødes Gjemmer, hvortil Citantinden havde Adgang, og at Renten ligesom Udbyttet af Bankaktierne, uden at saadant dog ses at have været begrundet i noget Forbehold fra den Afdødes Side, tilflød denne, hos hvem Citanterne havde Bolig og Underhold. Det bemærkes derhos, at der af de i Decisionen i saa Henseende anførte Grunde i Forbindelse med de Højesteret forelagte

nye Oplysninger intet Hensyn vil kunne tages til den fremsatte Indsigelse mod Transporternes Ægthed og Rigtighed eller til Benægtelsen af, at Noteringerne ere foranstaltede af Enken.

Ifølge det Anførte og idet forskjellige af Indstævnte Sigersted nedlagte subsidære Paastande savne Hjemmel for de af ham til Støtte for samme paaberaabte testamentariske Dispositioner, vil Citanternes Paastand om Udlevering til dem af de omhandlede Husejer-Kreditkasse-Obligationer og Bankaktier med de ved Enken Engbergs Død vedhængende Koupons eller de siden den Tid deraf hævede Renter og Udbytte være at tage til Følge.

Processens Omkostninger findes at burde ophæves, og det Citanternes befalede Sagfører for Højesteret tilkommende Salær bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kjendes for Ret:

Citantinden bør være berettiget til af Dødsboet efter Enken Therese Frederikke Engberg, født Stich, at faa udleverede de til hende transporterede, i den indankede Skiftedecision nævnte 9 Husejer-Kreditkasse-Obligationer, lydende ialt paa 3500 Rd. med de ved Enken Engbergs Død vedhængende Rentekoupons eller den siden den Tid deraf hævede Rente. Ligeledes bør Citanten med Kurator være berettiget til at faa udleverede saavel de til hende transporterede i Decisionen nævnte 9 Husejer-Kreditkasse-Obligationer, lydende ialt paa 3000 Rd. som de sammesteds nævnte 3 Nationalbankaktier, lydende ialt paa 300 Rd., med de disse Obligationer og Aktier ved fornævnte Enkes Død vedhængende Rente- og Udbytte-Koupons eller de siden den Tid deraf hævede Renter og Udbytte. Processens Omkostninger ophæves. Til Justitskassen betales de Indstævnte 10 Kr. Advokat Nellemann tillægges i Salarium for Højesteret 150 Kr., som udredes af det Offentlige.

Sagen Nr. ¹⁷⁸₁₈₇₇ **)

Advokat Henrichsen Aktor

contra

Frederik Andreas Peter Schrøder,
 Arrestanten Carl Peter Svendsen og
 Arrestantinden Caroline Magdalene
 Hendriksen (Def. Adv. Klubien).

(Afsagt den 2 August 1877).

Tyveri af Brænde fra et Udhus, hvis Døre vare uafaa-
 sede, men i hvilket Tyven steg ind gennem en Vindues-
 aabning uden Vindue, efter Omstændighederne anset
 for simpelt. Spørgsmaal om en Medtalt ved at til-
 vende sig Brænde, der ham vitterlig var stjaalet, uden
 at Tyven udtrykkelig havde tilladt ham det, havde
 begaaet Tyveri eller Hæleri.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af
 15 Juni 1877 er saalydende:

Under nærværende fra Helsingør Kjøbstads Extraret
 hertil indankede Sag ere Tiltalte Frederik Andreas Peter
 Schrøder, Arrestanten Carl Peter Svendsen og Arrestantinden
 Caroline Magdalene Hendriksen aktionerede for Tyveri, Sidst-
 nævnte ialfald for Hæleri.

Hvad Tiltalte Frederik Andreas Peter Schrøder angaar,
 er det om ham, der ligesom de tvende andre Tiltalte havde
 Bopæl i et ved Møllendals Mølle udenfor Helsingør belig-
 gende Vaaningshus, ved hans egen Tilstaaelse og øvrige
 fremkomne Oplysninger godtgjort, at han jævnlig har stjaalet
 Brændsel i et ved Møllen beliggende Udhus, i hvilket en i
 Helsingør bosat Bagermester havde Oplag af Brænde, idet
 han navnlig har erkjendt, at han, fra hen paa Foraaret 1876
 indtil han i Slutningen af Februar d. A. blev anholdt, har
 2—3 Gange om Ugen taget omtrent 4—5 Stykker Fyrre-
 brænde hver Gang, og fra afvigte Efteraar 1 à 2 Gange
 ugentlig hver Gang et Par Favnestykker Bøgebrænde, hvilket
 Brændsel han vil have forbrugt i sin Husholdning. Medens
 Tiltalte ellers altid vil have skaffet sig Adgang til Udhuset
 gennem en af de i samme anbragte 2 uafaaede Døre, er
 han engang krøben ind gennem en Vinduesaabning, hvor

*) H. R. T. p. 348.

selve Vinduerne manglede, skjøndt Dørene vel som sædvanlig ogsaa ved denne Lejlighed vare aabne, idet han som Grund hertil har angivet, at han frygtede for, at hans Spor ved Døren i den nys faldne Sne let kunde røbe ham. Hvor meget Brænde han ialt har stjaalet, har hverken fra ham eller fra Bestjaalnes Side kunnet oplyses, men er Værdien af en Favn Bøgebrænde under Sagen ansat til 30 Kr. og af en Favn Fyrrebrænde til 18 Kr., idet dog Bestjaalne har frafaldet Krav paa Erstatning for det ham Fravendte.

Om Arrestanten Carl Peter Svendsen er det paa samme Maade oplyst, at han, der lever sammen med Arrestantinden Hendriksen, 3 Gange tilligemed Tiltalte Schrøder har indfundet sig i Brændehuset for at stjæle Brænde, og at han den ene Gang har taget et Favnestykke Bøgebrænde, den anden Gang nogle flakte Stykker Fyrre-Favnebrænde, medens han den 3die Gang Intet medtog, da han faldt og stødte sig Knæ. Ligeledes har han erkjendt, at han har været vidende om, at Arrestantinden oftere har havt Bøge- og Fyrrebrænde, som han antog for at være stjaalet i det ommeldte Brændehus, og som de have brugt i deres fælles Husholdning.

Arrestantinden Caroline Magdalene Hendriksen kan vel imod hendes Benægtelse ikke anses overbevist om oftere personlig at have stjaalet Brænde fra det oftnævnte Brændehus, skjøndt flere Omstændigheder tyde paa, at Saadant har været Tilfældet, men derimod maa hun anses medskyldig i det Tyveri, som Tiltalte Schrøder begik, da han, som meldt, steg ind i Brændehuset gennem en Vinduesaabning. Schrøder har i saa Henseende forklaret, at hun ved denne Lejlighed efter Aftale med ham stod udenfor Vinduet og modtog et Stykke Favnebrænde, som han kastede ud til hende, men hun har kun villet erkjende, at hun paa Tiltaltes Forslag om at stjæle Brænde, hvortil hun hverken svarede ja eller nej, er fulgt med ham ud til Brændehuset, hvor hun forblev ved Døren, medens han krøb ind og stjal; hun har nægtet at have modtaget det Stykke Brænde, Tiltalte vil have kastet ud til hende, ligesom i det Hele at have havt til Hensigt at stjæle af Brændet. Men hertil findes intet Hensyn at kunne tages, da hun ikke har set sig istand til at angive nogen Grund for sin Tilstedeværelse paa det ommeldte Sted ved den paagjældende Lejlighed. Ligeledes maa hun anses skyldig i Hæleri, da hun har erkjendt ofte saavel med som uden Tildelelse af Tiltalte Schrøder at have til eget Brug tilegnet sig — dog ialt ikke $\frac{1}{3}$ Favn — af det Brænde, som hun vidste

at Tiltalte havde stjaalet, og som var i Tiltaltes Besiddelse, idet det henlaa i det for samtlige Tiltalte fælles Kjøkken, hvorimod dette Forhold ikke findes — saaledes som i Underretsdommen statueret — at kunne tilregnes hende som Tyveri, forsaavidt hun har taget Brændet uden Tiltalte Schrøders Samtykke — hvad denne har nægtet nogensinde at have meddelt — idet hendes Forklaring om, at hun har antaget at have hans Samtykke, da han ingensinde, uagtet han vidste, at hun tog af dette Brændsel, har gjort Indsigelse herimod, ikke findes at kunne forkastes.

I Henhold til det saaledes Anførte vil Tiltalte Schrøder, der er født den 3 Oktbr. 1831 og ikke tidligere befunden tiltalt eller straffet, være at anse dels efter Straffelovens § 228 dels efter samme Lovs § 229 Nr. 4, 1ste Led med Hensyn til det Tyveri, ved hvilket han, for at undgaa Opdagelse, banede sig Adgang til Brændehuset ved at stige ind gennem en Vinduesaabning, og findes hans Straf efter Omstændighederne at kunne fastsættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, hvorfor Underretsdommen, der efter Straffelovens § 228 har anset ham med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, vil være at forandre overensstemmende hermed. Derimod billiges det, at Arrestanten Svendsen, der er født den 29 September 1845 og tidligere ved Krigsretsdom af 26 September 1868 for Tyveri efter Straffelovens § 228 og for Overtrædelse af Fr. 13 April 1754 er anset med strengt Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage samt Nedsættelse i de Meniges 2den Klasse og ved Helsingør Kjøbstads Extraretsdomme af 30 Maj 1873 og 24 Marts 1875 henholdsvis efter Straffelovens § 245 og dens § 230 1ste Led jfr. § 51 og § 238 jfr. 62 hver Gang med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, nu er anset efter Straffelovens § 231 1ste Led tildels sammenholdt med § 46 og efter dens § 238 cfr. § 241, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Arrestantinden Hendriksen, der er født den 26 August 1830 og tidligere, foruden mange Gange at være straffet for Løsgænger og Løstgængersforfølgelse, ved Højesteretsdom af 22 April 1869 efter Straffelovens § 231 1ste Led er anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt ved Helsingør Kjøbstads Extraretsdomme af 4 August 1871 og 24 Marts 1875 henholdsvis efter Straffelovens § 245 og efter § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med samme Straf henholdsvis i 8 Maaneder og i 1 Aar, vil endelig nu være at anse dels for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Straffe-

lovens § 232, jfr. med § 47 — idet det efter det Foreliggende ikke skjønnes at kunne statueres, at det ved hendes Meddelagtighed i det af Tiltalte Schrøder sidst begaaede Tyveri har været hende vitterligt, at denne vilde begaa Tyveriet ved Indstigen gennem en Vinduesaabning — dels for Hæleri efter bemeldte Lovs § 238, sammenholdt med § 62, og findes hendes Straf efter Omstændighederne passende anset ved Underretsdommen til 2 Aars Tugthusarbejde. Da derhos bemeldte Doms Bestemmelser om Udredelsen af Aktionens Omkostninger, hvorefter disse ere paalagte Tiltalte Schrøder med $\frac{2}{5}$ og Arrestanterne Svendsen og Hendriksen in solidum med $\frac{3}{5}$, dog at Svendsen in solidum med Tiltalte udreder $\frac{1}{10}$ af de denne paalagte Omkostninger, ligeledes billiges, vil den indankede Dom med den ovenangivne Modifikation med Hensyn til den Tiltalte, Frederik Andreas Peter Schrøder, ikjendte Straf iøvrigt være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at den Tiltalte, Frederik Andreas Peter Schrøder, ikjendte Straf bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Prokuratorerne Leth og Lange, betale Tiltalte, Arrestanten Carl Peter Svendsen og Arrestantinden Caroline Magdalene Hendriksen, 10 Kr. til hver, der udredes af Tiltalte med Halvdelen og af Arrestanten og Arrestantinden in solidum med Halvdelen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de i den indankede Dom anførte Oplysninger om Indretningen af det paagældende Udhus i Forbindelse med Indholdet af en Højesteret forelagt Erklæring fra Bestjaalne findes Straffelovens § 229 ikke at kunne finde Anvendelse paa det af Tiltalte Schrøder ved Indstigning gennem en Vinduesaabning i bemeldte Bygning iværksatte Tyveri. Han vil som Følge heraf og i Henhold til det for hans Vedkommende i Dommen endvidere Anførte alene være at anse efter Straffelovens § 228 og Straffen for ham findes at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage. Iøvrigt vil Dommen i Henhold til de i samme anførte Grunde være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

Frederik Andreas Peter Schrøder bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Advokaterne Henrichsen og Klubien tillægges Salarium for Højesteret hver 40 Kroner, der udredes af de Tiltalte paa den med Hensyn til Salarierne for Overretten bestemte Maade.

I Sagen Nr. ¹⁵⁵/₁₈₇₇ *). Advokat Klubien Aktor contra Arrestanten Hans Larsen (Def. Adv. Henrichsen), hvorunder Arrestanten var tiltalt for Undsigelse i Henhold til Strfl. § 299, var den indankede af Landsover- samt Hof- og Stadsretten den 18 Maj 1877 afsagte Doms Konklusion saalydende:

„Arrestanten Hans Larsen bør hensættes i Varetægtsfængsel paa det Offentliges Bekostning, indtil han stiller saadan Sikkerhed, at Formand Niels Jensen kan være betrygget. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Herredsthingsdommen ved Magt at stande. I Salær til Prokuratorerne Raasløff og Tvermoes for Overretten betaler Arrestanten 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.“

Højesterets Dom, afsagt den 3 August 1877 lyder saaledes:

Da det ifølge Straffelovens § 299 paaligger Domstolene at afgjøre, om den Undsigende skal stille Sikkerhed, og da hvilken, medens bemeldte Lovbud kun hjemler Hensættelse i Varetægtsfængsel, forsaavidt den foreskrevne Sikkerhed ikke stilles, vil Sagen paany være at foretage ved Underretten og der at paakjende, efter at der — navnlig ved Erklæringer fra de Paagjældende — er tilvejebragt de Oplysninger, der ville være fornødne for at kunne afgjøre, hvilken Sikkerhed der maatte være at stille

---

*) H. R. T. p. 353.

til N. Jensens Betyggelse, ialfald ved Hjælp af særegne Foranstaltninger, saasom Bortrejse eller deslige.

Thi kjendes for Ret:

Denne Sag bør paany foretages ved Underretten og der paakjendes, efter at fornøden Oplysning i foranferte Henseende er tilvejebragt.

Sagen Nr. $\frac{195}{1877}$ *).

Advokat Brock Aktor

contra

James Driscoll og John Mac Cullum
(Def. Etatsraad Buntzen ved Adv.
Levinsen).

(Afsagt den 28 August 1877).

For Vold, udøvet ombord paa et engelsk i Kjøbenhavn: Havn liggende Skib imod Kapitainen, 2 til Besætningen hørende engelske Matroser ansete efter Str. § 203 jfr. Disciplinlov 23 Febr. 1866 § 19 *).

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 Juli 1877 er saalydende:

Under nærværende imod Arrestanterne James Driscoll og John Mac Cullum for voldeligt Overfald anlagte Sag er det bevist ved de af Styrmand Thomas Crawford, Baadmatros Charles Neal, Kok Thomas Golds, Letmatros Jeremias Barry og Lærling Oscar Brown afgivne, med Ed bekræftede Forklaringer, at Arrestanterne have sidstafvigte 14 April uden skjellig Grund tilføjet Føreren af det da her i Havnen liggende Barkskib „Volta“, til hvis Besætning saavel Arrestanterne som de ovennævnte Vidner hørte, Kapitain William Murray, ombord i Skibet Overlast paa Person, idet Arrestanten Driscoll slog ham med knyttet Haand i Næse og Mund, saa denne kom til at bløde, og Arrestanten Ma

*) H. B. T. p. 358.

**) Jvfr. ovenfor p. 938.

Cullum slog ham med en Kofilnagle, et imellem 17 til 18 Tommer langt og imellem 1 og 2 Tommer tykt Redskab af fuldt Jern, saaledes paa Hovedet, at han paa højre Isseben bibragtes et omtrent $1\frac{1}{2}$ Tomme langt urent overfladisk Saar.

De nærmere Omstændigheder ere, efter hvad der ved samtlige tilvejebragte Oplysninger maa anses tilstrækkeligen godtgjort, i det Væsentlige følgende.

Medens Mandskabet paa det fornævnte Skib den oven-ommeldte Dag noget før Middag arbejdede ombord, forlangte Arrestanterne og den ogsaa til Skibets Besætning hørende Matros Edvard Hardy Brændevin af Kapitain Murray, og da denne nægtede at opfylde deres Fordring, forlangte de Tilladelse til at gaa i Land for at klage for den engelske Konsul.

Denne Tilladelse gav Kapitain Murray dem paa den Betingelse, at de skulde betale det Mandskab, han vilde leje i deres Sted, hvis Konsulen ikke gav dem Medhold. De gik derpaa alle Tre i Land, men de henvendte dem ikke til Konsulen, hvorimod de tilbragte den Tid, de vare fraværende, i Værtshuse. Klokken omtrent 5 Eftermiddag kom de tilbage til Skibet, og vare Arrestanterne da begge endel berusede, men efter det i saa Henseende Oplyste dog ikke mere, end at de vare fuldt tilregnelige. Efter at være kommen ombord gik Arrestanten Mac Cullum hen til Kahytten, i hvilken Kapitain Murray og Styrmand Crawford opholdt sig, og forlangte paany at faa Brændevin, men blev af Sidstnævnte, efter hvis Forklaring han ledsagede Begjæringen om Brændevin med den Trusel, at han vilde sprætte Kapitainens Indvolde ud, skubbet bort fra Kahytstrappen. Ikke destomindre gik han strax efter ned i Kahytten, hvori da Kapitain Murray var alene tilstede, og fremkom, efter dennes Udsagn, med truende og fornærmelige Udladelser, ligesom han atter bagefter paa Dækket paany fremkom med Trusler om at ville rive Kapitainens Indvolde ud. Da Kapitainen var gaet iland for at skaffe sig Bistand af Politiet, og stod i Nærheden af Skibet og ventede paa Politiet, som en ham bekjendt Person, han tilfældigvis traf paa, havde paataget sig at skaffe tilstede, kastede Arrestanten Mac Cullum derhos en tom Flaske efter Kapitain Murray, uden efter hans Forklaring, der ikke kan forkastes, at have til Hensigt at ramme Kapitainen, Murray, med Flasken, hvilket ej heller skete. Efter $\frac{1}{4}$ Times Forløb kom Kapitain Murray tilbage med 2 Politibetjente og gik hen til Folkelukafet, hvor iblandt

Andre Arrestanterne og Matros Hardy opholdt sig og opfordrede dem til at komme ud paa Dækket. Efter nogen Tøven og efter at Politibetjentene havde begivet sig ind i Folkelukafet, kom Arrestanten Driscoll ud paa Dækket og ytrede da, at han ligesaa gjerne vilde slaa Kapitain Murray som nogen Anden, og da denne dertil svarede, at det vilde han fraraade Arrestanten at gjøre, idet han i saa Fald vilde blæse hans Hjerne ud, slog Arrestanten flere Slag efter Kapitain Murray og rammede tilsidst, som ovennævnt, denne i Ansigtet.

Kapitain Murray greb nu en Kofilnagle for at forsvare sig, og i det samme kom Matros Hardy ud af Folkelukafet og gik, efter hans Paastand, for at skille de Stridende ad med opløftet Arm henimod Kapitain Murray, der, da han maatte tro, at Matros Hardy vilde angribe ham, slog denne saaledes med Kofilnaglen, at han maatte fjerne sig. Umiddelbart derefter kom Arrestanten Mac Cullum ud af Folkelukafet, greb en anden Kofilnagle og slog med denne Kapitain Murray saaledes som foran omhandlet. Sidstnævnte slog derpaa med den Kofilnagle, han havde i Haanden, Arrestanten Mac Cullum saaledes, at denne styrtede om paa Dækket og maatte indlægges som Patient paa det kgl. Frederiks Hospital, hvor han laa under Lægebehandling indtil den 24 April d. A. Efter Udvisende af vedkommende Overkirurgs Erklæring bestod den Arrestanten Mac Cullum paaførte Legemsbeskadigelse af en Hævelse af venstre Overarm med Blodudtrædning i Bløddelene, der, da han forlod Hospitalet, var tildels helbredet og ikke vilde efterlade blivende Følger.

For Kapitain Murrays Vedkommende forsvandt Følgerne af det Slag, Arrestanten Driscoll havde tildelt ham, efter 4 à 5 Dages Forløb, og efter Udvisende af en under 16 Maj d. A. af Overlæge paa det ovennævnte Hospital, With, afgiven Erklæring vil det Kapitain Murray af Arrestanten Mac Cullum bibragte Saar ikke efterlade skadelige Følger for Fremtiden.

Af den sidstnævnte Erklæring ses, at Kapitain Murray den 12 Maj d. A. blev indlagt i det nævnte Hospital for en Rosen i Hoved og Ansigt, som med Sikkerhed antages at hidrøre fra det af Arrestanten Mac Cullum bevirkede Saar. For denne Sygdom maa det dog antages, at Kapitain Murray, der efter egen Begjæring blev udskreven af Hospitalet, ogsaa er bleven fuldstændig helbredet.

Arrestanterne, af hvilke Arrestanten Driscoll har opgivet

at være 25 og Arrestanten Mac Cullum at være omtrent 23 Aar gl., hvilket for Enhvers Vedkommende af Retten er skjønnet at stemme med hans Udseende, ere ikke fundne forhen straffede her i Landet. For den ovennævnte mod Kapitain Murray udviste Vold, som de ikke mod deres Benægtelser kunne anses overbeviste at have udøvet i Henhold til nogen foregaaende Aftale, ville de blive at dømme efter Analogien af Lov om Disciplin i Handelsskibe af 23 Febr. 1866 § 19 og findes Straffen at kunne bestemmes for Arrestanten Mac Cullum til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og for Arrestanten Driscoll til Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage.

Thi kjendes for Ret: Arrestanterne James Driscoll og John Mac Cullum bør straffes, Arrestanten Mac Cullum med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og Arrestanten Driscoll med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage. Saa bør de og, enhver af dem for sit Vedkommende, udrede denne Aktions Omkostninger og derunder hver Halvdelen af Aktors og Defensors, Prokuratorerne Sørrensens og Albértis Salærer, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det af de Tiltalte udviste i den indankede Dom fremstillede Forhold ville de være at anse efter Straffelovens § 203 jfr. Lov om Disciplin i Handelsskibe m. v. af 23 Febr. 1866 § 19, og Straffen findes efter Omstændighederne at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød for James Driscoll i 3 Gange 5 og for John Mac Cullum i 6 Gange 5 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bliver Dommen at stadfæste.

Thi kjendes for Ret:

James Driscoll og John Mac Cullum bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød, den Første i 3 Gange 5 og den Sidste i 6 Gange 5 Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. Advokat Brock og Etatsraad Buntzen tillægges i Salarium for Højesteret hver 40 Kr., der udredes af de Tiltalte hver med det Halve.

Under Sagen Nr. ¹⁸⁹1877 Advokat Nellemann Aktor contra Arrestanten Niels Olsson var Arrestanten tiltalt for Tyveri og for at have, efter ifølge Dom at være udvist af Riget, uden Tilladelse igjen begivet sig ind i Landet. I den indankede inden Bornholms nordre Herreds Extraret d. 18 Juli 1877 afsagte Dom meddeles det, at Arrestanten, der i 1830 er født i Sverig, senest ved Rønne Extrarets Dom af 3 Febr. 1877 er straffet for Tyveri med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, samt at han tidligere, hvad han under den sidstnævnte Sag havde lagt Dølgmaal paa, ved Skanderborg Kjøbstads Extrarets Dom af 9 Febr. 1858 er anset for Røveri med 8 Aars Tugthusarbejde og derhos dømt til efter udstaaet Straf at udvises af Landet, og endelig at han, efter at være udsendt af Landet, paany havde indfundet sig her og for denne Overtrædelse ved Kbhvns Kriminal- og Politiretsdom af 5 Maj 1866 i Medfør af Pl. 19 April 1805 var anset med Tugthusarbejde i 16 Aar og dømt til efter udstaaet Straf atter at udbringes af Riget, hvilken sidste Dom imidlertid ved kgl. Resol. af 30 Maj 1866 forandredes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage samt Udbringelse af Riget. Ved den indankede Dom af 18 Juli 1877 var Arrestanten anset med 2 Aars Tugthusarbejde dels for Tyveri dels for efter ved Dom at være udvist af Riget atter at have indfundet sig her i Landet uden Tilladelse efter Analogien af Strfl. § 16 samt dømt til efter udstaaet Straffetid paany at udbringes af Riget.

Ved Højesterets Dom af 28 August 1877*) stadfæstedes Herredsthingsdommen i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at Straffelovens § 16 i nærværende Tilfælde ligefrem er anvendelig.*

*) H. R. T. p. 367.

Sagen Nr. $\frac{189}{1877}$ *).

Advokat Hindenburg Aktor

contra

Johan Henriksen, Niels Peter Jensen
og Jens Peter Nielsen (Def. Adv.
Henrichsen).

(Afsagt den 8 Oktbr. 1877).

Spørgsmaal, om Tyveri eller ulovlig Omgang med Hitte-
gods forelaa; det Første antaget.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom
af 12 Juni 1877 er saalydende:

Under nærværende fra Kjøbenhavns Amts søndre Birks
Extraret hertil indankede Sag sigtes Tiltalte Johan Henriksen
for Tyveri og de Tiltalte Niels Peter Jensen og Jens Peter
Nielsen for Tyveri eller ialfald ulovlig Omgang med Hittegods.

Ved egen med de iøvrigt tilvejebragte Oplysninger stem-
mende Tilstaaelse er Tiltalte Henriksen overbevist, da han
om Aftenen den 20 Novbr. f. A. i Beværtningen „Skandsen“
i Allégade spillede Kort med de to andre Tiltalte og Børste-
handler Ludvig Rasmussen, der var meget beruset og under
Spillet foreviste en Del Koste og Børster, som han falbed til
de Spillende og andre Tilstedeværende — at have stukket 3
Børster, vurderede til ialt 99 Øre, til sig og i 2 Gange bragt
disse ud i Haven og gjemt dem i en Busk, hvorefter han,
da dette var blevet bemærket, blev anholdt inden han havde
forladt Beværtningen, hvorimod de tvende andre Tiltalte for-
bleve nogen Tid endnu der, men da de gik bort, satte sig i
Besiddelse af en Støvekost og tvende Børster, vurderede til
ialt 1 Kr. 25 Øre, de angive at have fundet under en Bæk
i Haven, og derefter hjembragte og skjulte, og senere tilintet-
gjorde og bortkastede af Frygt for Opdagelse.

Bestjaalne har, forsaavidt Kosterne ikke ere ham tilbage-
leverede, frafaldet Erstatning.

Da Retten maa være enig med Underdommeren i, at de
Tiltalte, skjøndt de vare noget berusede, ikke kunde antages
for at have været i utilregnelig Tilstand, og i at det For-
hold, hvori de tvende sidstnævnte Tiltalte have gjort sig
skyldige, efter de oplyste Omstændigheder maa betragtes som

*) H. R. T. p. 377.

Tyveri, maa det billiges, at Tiltalte Henriksen, der er født den 28 Maj 1838 og ved Kriminal- og Politirettens Dom af 18 Febr. 1871 blev anset efter Straffelovens § 228 med 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød for Tyveri, nu er anset efter samme Lovs § 230 med samme Fængsel i 3 Gange 5 Dage, og de tvende andre Tiltalte, der ere fødte henholdsvis den 1 April 1852 og 16 Marts 1855, og ej forhen have været kriminaliter tiltalte eller straffede — efter førstnævnte Paragraf hver isser med 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, og da de Tiltalte derhos rettelig ere paalagte in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kjendes for Ret: Birkethingsdommen bør ved Magt at stande. I Salarium til Prokuratorerne Steinthal og Seidelin betale de Tiltalte Johan Henriksen, Niels Peter Jensen og Jens Peter Nielsen, En for Alle og Alle for En, 10 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Hindenburg og Henrichsen betale de Tiltalte En for Alle og Alle for En 20 Kr. til hver.

I Sagen Nr. 1877²⁹ *). Generaldirektoratet for Skattevæsenet (Kammeradvokaten)
 contra
 Urtekrænmer Adolf Hense (Ingen)

stadfæstedes under den 8 Oktbr. 1877 Landsover- samt Hof- og Stadsrettens i U. f. R. 1876. 859 meddelte Dom ved saalydende

---

*) H. R. T. p. 383.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, atder ifølge Proceduren for Højesteret ikke bliver særligt Spørgsmaal om Halvprocent-Afgifts Erlæggelse af de i den indankede Dom nævnte 283 Kr. 25 Øre, vil Dommen i Henhold til de i samme iøvrigt anførte Grunde, hvorved intet Væsentligt findes at erindre, være at stadfæste, dog at Processens Omkostninger i foregaaende Instans efter Omstændighederne findes at burde ophæves. Processens Omkostninger for Højesteret blive ligeledes at ophæve.

Thi kjendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Processens Omkostninger ophæves. Ligeledes ophæves Processens Omkostninger for Højesteret.

Sagen Nr. ¹⁸⁶⁶1877 *).

Advokat Heinrichsen Aktor

contra

Julius Heinrich Schæffer (Def. Adv.
Levinsen).

(Afsagt den 10 Oktbr. 1877)

En Tiltalt, som paa Kredit havde kjøbt store Varepartier hos forskellige navnlig udenlandske Handelshuse og derefter solgt Varerne under Indkjøbspris samt anvendt det saaledes Indkomne dels til eget Forbrug dels til at betale gammel Gjæld, efter Omstændighederne frifunden under Tiltalen for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 19 Juni 1877 er saalydende:

Under nærværende mod Tiltalte Julius Heinrich Schæffer for Bedrageri anlagte Sag ere de Omstændigheder, hvorunder han sigtes for at have gjort sig skyldig i denne Forbrydelse, i det Væsentlige følgende:

*) H. R. T. p. 391.

I Aaret 1868 indgik han et Ægteskab, hvorved han efterhaanden fik en betydelig Formue i Hænde, og han købte da af sin nu afdøde Fader Ejendommen „Schæffergaarden“ i Jægersborg med derpaa værende Teglværk.

Dette drev han derefter, men med saa store Tab, at ikke alene de Penge, hans Ægteskab havde bragt ham, gik tabt, men at han endog paadrog sig Gjæld, der tilsidst beløb sig til omtrent 60,000 Kr.

Han rejste derpaa af Frygt for Gjældsføngsel til Tyskland, hvor han tog privat Tjeneste og forblev indtil Aar 1873 eller 74. Han vendte da, uagtet den ovennævnte Gjæld endnu hvilede paa ham, tilbage her til Landet og tog Ophold i Kjøbenhavn, hvor han i nogen Tid ernærede sig ved Smaahandel med Øl, og da han ved denne Handel havde samlet sig nogle faa Penge, anlagde han et lille Ølbryggeri ved Bernstorffsvej, og i Forbindelse dermed tilvirkede han af Bajersk Øl, som han købte, noget Øl, som han solgte under Navn af Culmbacher- og Erlanger-Øl. Denne sidste Forretning vil han have drevet med Fordel, men da hans Moder efter hans Faders Død var bleven interesseret i Schæffergaarden, efter at have ladet denne sælge ved en Tvangsauktion forstrakte ham med 1000 Kr., opgav han ikke desto mindre Bryggeriet paa Bernstorffsvejen og anlagde i Interessentskab med Murmester Ernst Hartvig Weber et Ølbryggeri i dennes Ejendom i Ryesgade Nr. 122.

Dette Interessentskab varede kun et Par Maaneder og dernæst traadte Tiltalte i Interessentskab med den paafølgende Ejer af den nysnævnte Ejendom, Vognfabrikant Nicolaj Larsen og drev Ølbryggeri under Firmaet „Kjøbenhavns Export-Ølbryggeri“. Men Forretningen svarede ikke Regning. Interessentskabet med Vognfabrikant Larsen hævedes efter kort Tids Forløb og en stadig Drift af Ølbryggeriet ophørte snart.

Tiltalte anlagde nu i samme Ejendom i Vinteren 1874 til 75 en Gjørfabrik, bryggede af og til Øl og forhandlede en detail Øl, som han købte hos andre Ølbryggere. Men da han ej heller havde Held med disse Foretagender, skaffede han sig en Kompagnon i Gjørfabrikationen, og dette Fabrik skal fra den Tid være gaaet fremad, uden at Tiltalte dog har kunnet paavise, at det har givet ham noget Udbytte til eget Brug.

Samtidig med at han søgte Erhverv paa de sidstomhandlede Maader, indlod han sig paa egen Haand i en Handel

med Humle, hvorpaa han begyndte i Slutningen af Aaret 1874 uden at være i Besiddelse af nogen Kapital, men tvertimod stadig trykket af en betydelig Gjæld, og hvormed han vedblev indtil Foraaret 1876. I dette Tidsrum købte han af 6 forskellige udenlandske Huse enten af Vedkommende selv og disses Handelsrejsende eller gennem Agenter her i Landet eller andre Mellemmænd mod 8 til 11 Maaneders Kredit Humle til en Fakturapris af ialt 20811 Kr., og den saaledes købte Humle solgte han efterhaanden som den kom hertil stedse under Indkjøbspris, men dog aldrig under Markedspris, fra Toldboden mod kontant Betaling til Ølbryggere. De Penge, han paa denne Maade fik til sin Raadighed, anvendte han dels til sit eget personlige Forbrug og dels til Betalingen af gammel Gjæld, og kun for en meget ringe Del til Afdrag paa, hvad han var bleven skyldig for den indkøbte Humle, og af den Gjæld, han ved sine Handler med denne Vare havde paadraget sig, staar endnu uafgjort mellem 19—20000 Kr.

I forrige Aar besluttede Tiltalte derhos at søge Erhverv ved Tilvirkning af Brændevin og andre Spirituosa og i disse Øjemed købte han paa Kredit nogle Foustager Vin, der i Forbindelse med en Foustage Rom til hans eget Brug skulde betales med 492 Kr. og en Foustage Spirit til en Pris af 228 Kr., samt betalbar ved Efterkrav et mindre Parti Druesukker, men ingen af disse hans Planer, som han selv har erkjendt vare grebne ud af Luften, kom til Udførelse, hvormod han solgte Vinen og Spritten og lod Druesukkeret af Mangel paa Penge ligge uindløst paa Toldboden.

I samme Aar købte han paa Kredit Rom og Cognac til en Salgspris af 428 Kr., i den Hensigt at sælge det en detail, et Parti Humle til Fakturapris 270 Kr., som han tilsignede at benytte til Tilvirkning af Øl og 3 Tønder Erlanger-Øl, der skulde betales med 100 Kr., for ogsaa at sælge dette en detail, men ej heller nogen af disse Planer satte han i Værk, hvormod han pantsatte Konnossementerne paa Rommen og Kognac'en og paa Humlen til en Mand, der senere lod disse Varer sælge, og Øllet dels brugte han selv dels afhændede han i et større Parti.

Ingen af de sidstomhandlede Varer har Tiltalte betalt, og han har erkjendt, at han ved at handle som ovennævnt har gjort sig skyldig i Letsindighed og brugt en Fremgangsmaade, der ikke var overensstemmende med loyal Kjøbmandsfærd, men har han vedblivende hævdet, at han ikke har lagt

an paa at bedrage Sælgerne og ingensinde tilsigtet ikke at betale disse. Mod Rigtigheden af denne Tiltaltes Paaastand taler nu vel i og for sig den hensynsløse Adfærd at bruge de Penge, han fik for den indkjøbte Humle til andre Øjemed end Humlens Betaling, og desuagtet at vedblive med at købe denne Vare paa Kredit, og dertil kommer, at det er paasagt ham af Handelsagenter, med hvem han afsluttede Humlehandler, at han ligeoverfor dem gav det Udseende af, at han havde et stort Ølbryggeri i Drift, at det er oplyst, at han til sin Korrespondance angaaende Humlehandlerne benyttede Papir paatrykt „Kjøbenhavns Export-Ølbryggeri“, samt at han den 17 August 1875 tog Borgerskab som Ølbrygger og gjorde Anmeldelse for Kjøbenhavns Magistrat om, at han førte Firmaet „Kjøbenhavns Export Ølbryggeri“ som dettes eneste Ihændehaber, uagtet han til den Tid slet intet Ølbryggeri havde i Gang, og at hans Udsigt til at kunne betale, med hans stødse voxende Gjæld, lidt efter lidt blev saa ringe, at det syntes at have maattet vist sig for ham som ensbetydende med ikke at have til Hensigt nogensinde at betale, naar han desuagtet vedblev at købe paa Kredit. Men mod Tiltaltes Benægtelse er det ikke bevist, at han har søgt at bibringe de omtalte Handelsagenter den Tro, at han købte Humlen til sit Ølbryggeri. Derhos er hans Forklaring, at han brugte det „Kjøbenhavns Export-Ølbryggeri“ paatrykte Papir, fordi han havde en Mængde saadant Papir fra den tidligere Tid, ikke usandsynlig. Endvidere er den af ham angivne Grund til, at han tog Borgerskab og gjorde Firmaanmeldelse, nemlig for ikke at paaføre enten en Handelsagent, der havde benyttet det ommeldte Firma ved at gjøre en Bestilling paa Humle for sit Hus til Tiltalte, eller sig selv nogen Ubehagelighed, bestyrket ved Handelsagentens Afgivne, som ogsaa viser, at denne var Ophavsmanden til disse Foranstaltninger, og endeligen findes Tiltaltes Udsagn om, at han stedse levede i Haabet om, at hans Handel med Humle og de Foretagender, som han senere tænkte paa at bringe i Udførelse, skulde sætte ham i Stand til at opfylde de Forpligtelser, han paadrog sig, ikke at kunne forkastes, navnlig naar der tages med i Betragtning, at Handlen med Humlen, saaledes som i Sagen afgivne Erklæringer vise, er underkastet saadanne Omskiftelser, at Prisen kan stige og falde flere hundrede Procent og saaledes i forrige Aar steg mellem 3 og 400 Procent. Og som Følge heraf skjønnes det ikke at være tilstrækkelig bevist, at Tiltaltes foran fremstillede For-

hold kunne tilregnes ham som strafbart Bedrageri. Og da det ej heller er oplyst, at han har iværksat nogen anden Handling, der maatte blive at henføre under denne Forbrydelse, hvilket navnlig ikke kan blive Tilfældet med hans ovenfor berørte Afsætning af af ham selv tilvirket Øl under Navn af Culmbacher- og Erlanger-Øl, idet han ikke har udgivet dette Øl for at være sægte, saa vil han være at frifinde for Aktors Tiltale, medens han dog efter Omstændighederne maa blive at tilpligte at udrede Aktionens Omkostninger og derunder Salærer til de befalede Sagførere med 20 Kr. til hver.

Thi kjendes for Ret: Tiltalte Julius Heinrich Schæffer bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være, dog saaledes at han udreder Aktionens Omkostninger, og derunder Salærerne til Aktor og Defensor, Prokuratorerne Lehmann og Lassen, med 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kjendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til Advokaterne Henrichsen og Levinsen for Højesteret betaler Tiltalte 40 Kr. til hver.

Vidnekammerkjendelser.

(Fortsættelse, se ovenfor p. 485).

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens 1ste Vidnekammer
Kjendelse i Sagen Nr. 18⁸⁸77 Snedkermester R. Rasmussen.

contra

Murmester Haurbach

En Sagfører, der agtedes ført som Vidne af en Part, for
hvem han tidligere havde givet Møde, fritagen for at
vidne, da han var bleven konsulert af begge Parterne

(Afsagt den 6 Juli 1877).

Da den af Vidnet, Overretssagfører With, nedlagte Pro-
test mod at føres som Vidne i nærværende Sag, hvorunder
han uimodsaagt har paastaaet at være konsulert af begge
Parter, findes begrundet i Fr. 19 Juli 1793, vil hans Protest
være at tage til Følge, hvorimod der ikke efter Omstændig-
hederne findes at kunne tillægges Vidnet Kost og Tæring.

Thi eragtes:

Den ovenomhandlede af Vidnet, Overretssagfører With
nedlagte Protest vil være at tage til Følge*).

*) I 1ste Vidnekammers Protokol findes Følgende tilført om det
forud for Kjendelsen Passerede: Som 1ste Vidne mødte Overret-
sagfører Moritz With. Vidnet protesterede imod at blive afhørt i
denne Sag i Henhold til Fr. 19 Juli 1793 og paastod sig tilkjend
Kost og Tæring før forgjæves Møde. Citanten bemærkede, at da
Vidnet, Overretssagfører With, har mødt paa Citantens Vegne i
den tidligere inkamnerede, men hævede Vidnesag, paastod han
Sagen fremmet. Vidnet bemærkede, at han har været konsulert
af begge Sagens Parter og vedblev sin Paastand.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens 2det Vidneammers
Kjendelse i Sagen Nr. $\frac{54}{1877}$ Grosserer og Hørkræmmer Carl
Rerup

contra
Materialist Hans Petersen.

Et af en Ejer til Benyttelse under en eventuel Erstatningssag mod Lejeren begjært Skjøn over hans Ejendoms Tilstand admitteret, forsaavidt Konstateringen fandtes at være af Interesse for Erstatningssagen, hvilket ikke antoges med Hensyn til nogle af Indstævnte lejede Lokaler, der først paa en senere Flyttedag skulde afleveres i behørig Stand. Foregaaende Forligsprøve ikke fordret*).

(Afsagt den 1 Oktbr. 1877).

Citanten, Grosserer og Hørkræmmer Carl Rerup, har begjært tvende Mænd udmeldt til at foretage en Besigtigelse over den af Indstævnte, Materialist Hans Petersen beboede Lejlighed i den Citanten tilhørende Ejendom Nr. 21 i Vinggaardstræde og de af ham benyttede Pakrum i samme Ejendom og ligeledes de af Citanten benyttede Kjælderrum, der findes under disse sidste, for at Ejendommens nærværende Tilstand kan blive konstateret i Anledning af et eventuelt Erstatningssøgmaal for den Overlast og Skade, som Indstævnte formentlig tilføjer Citantens fornævnte Ejendom, og ligeledes skjenne over, hvorvidt nævnte Lokaler allerede nu have lidt nogen saadan Overlast og i bekræftende Fald, hvor stor, specielt derved, at der i de af Citanten benyttede Kjælderrum jævnlig skal neddrøppe en Vædske af ætsende Art

*) Af 2det Vidneammers Protokol fremgaar det, at for Citanten C. Rerup mødte den 6 August d. A. Prokurator Hvalsee, der fremlagde Skjønstævning og en Notarialbesikkelse samt begjærede en Murmester og en Temmermester udmeldte for at skjenne over de i Stævningen opgivne Spørgmaale. For Indstævnte H. Petersen mødte Prok. Jul. Meyer, der udførlig protesterede mod Afholdelsen af det begjærte Skjøn, forsaavidt angik de af Indstævnte lejede Lokaler, men derimod ikke imod, at der foretoges Skjøn over den af Citanten selv benyttede, under disse liggende Kjælder. Sagen procederedes derefter gennem flere Retsmøder ved fremlagte Indlæg og Protokollationer, indtil endelig Kjendelse afsagdes d. 1. Oktober d. A. — Forligsklage er ikke bleven forevist, og der har ikke været Tale om Forligsprøve. Jvfr. Nellemanns ordin. civile Procesm. 1 Udg. p. 469-70, 2 Udg. p. 521-2.

fra de ovenover liggende Pakrum. Da det imidlertid under et eventuelt Erstatningsøgemaal ikke findes at kunne have retlig Interesse at kjende Ejendommens nærværende Tilstand, hvorimod der bliver Spørgsmaal om, hvorvidt de af Indstævnte lejede Lokaler afleveres i behørig Stand førstkommande Oktober Flyttedag, til hvilken Tid Indstævnte af Citanten er opsagt til Fraflytning, vil der ikke mod Indstævntes Protest kunne tilstedes Optagelse af en Skjensforretning i det paastaaede Omfang, men der vil efter Citantens subsidiaire Paastand kun kunne udmeldes Mænd til at foretage en Besigtigelse af de af Citanten selv benyttede Kjælderrum, der findes under de af Indstævnte lejede Pakrum, og med Hensyn til hine Kjælderrum afgive det paastævnte Skjøn.

Thi er agtes:

Der vil ikke kunne tilstedes Optagelse af en Skjensforretning i det af Citanten, Grosserer og Hørkræmmer Casper Rerup, paastaaede Omfang, men der vil være at udmelde Mænd til at foretage en Besigtigelse af de af Citanten benyttede Kjælderrum, der findes under de af Indstævnte, Materialist Hans Petersen, lejede Pakrum i Ejendommen Nr. 21 i Vingaardstræde, og med Hensyn til hine Kjælderrum afgive det paastævnte Skjøn.

Hermed slutter Aargangen for 1877. Registret vil snarest mulig blive meddelt.

Systematisk Fortegnelse over de i Realregistret benyttede Rubra.

<p>Privatrettens almindelige Del. Lov, Lovfortolkning og Analogi. (Under Lovfortolkning kun, hvad der berører Principerne for denne; ellers se under de specielle Retsforhold). Sædvane. Vedtægt. Udlandet. Vildfarelse. Betingelse. Tidsbestemmelser. Thinglæsning. Selvtægt.</p> <p style="text-align: center;">Personret.</p> <p>Myndighed. Indfødsret. Udlandet og Udlændinge. Bopæl og Opholdssted. Uraadighed (Retsforfølgning). Næringsvæsen. Eftertryk o. desl. Værnepligt. Borteblevne Personer. Personlige Retsforhold i Almindelighed. Stiftelser o. desl.</p>	<p style="text-align: center;">Tingsret.</p> <p>Besiddelse. Expropriation. Ejendomsret i Almindelighed. Sameje. Jagt. Fiskeri. Hittegods samt Vrag og Danefæ. Hævd (derunder Alderstidshævd). Leje, Forpagtning, Fæste o. desl. Lehn og Stambuse (samt Fideikommisser). Servitut. Pant. Tilbageholdelsesret. Grundbyrder (Tiende, Bankhæftelse, Jordskyld, Hoveri o. desl.) Thinglæsning. Landboforhold, jfr. Landvæsenkommissioner. Skovvæsen. Naboforhold. (Nødværge og) Nødstilfælde. Eftertryk o. desl.</p> <p style="text-align: center;">Obligatorisk Ret.</p> <p>Tidsbestemmelser. Betingelse.</p>
--	---

- Kontrakt i Almindelighed.
 Retsforhandlinger.
 Solidariske Retsforhold.
 Vildfarelse eller Uvidenhed.
 Hjemmelspligt.
 Mora (o: Debitors Mora; om Creditors, se Tilbud).
 Hændelse.
 Uagtsomhed.
 Transport.
 Delegation.
 Betaling.
 Tilbud, lovligt.
 Kompensation.
 Eftergivelse, jfr. Gave.
 Novation.
 Konfusion.
 Misligholdelse.
 Præskription.
 Prækclusion.
 Kjøb og Salg, samt Bytte og Mageskifte.
 Handelsomsætninger.
 Gave.
 Leje, Forpagtning, Fæste o. desl.
 Laan til Brug.
 Gjæld og Gjældsbreve.
 Rente (med Hensyn til Morarente, se Mora).
 Vexel.
 Depositum.
 Tyendeforhold samt Forholdet imellem Mestere eller Handelsprincipaler og Svende eller Lærlinge.
 Fuldmagt.
 Entreprise (Værksleje).
 Flodføring.
 Aftægt.
 Livrentekontrakt.
- Assurance (Assurancevig, se Bedrageri).
 Spil (derunder **Hasardspil**) og Væddemaal.
 Interessentskab og Foreninger.
 Kaution.
 Obligaciones quasi ex contractu (Tilbagesegningaret, negotiorum gestio o. deal.)
 Undsigelse.
 Erstatning (o: udenfor Kontraktforhold).
Seret.
 Seretsforhold, jfr. Assurance.
Famillieret.
 Ægteskab.
 Skilsmisse og Separation.
 Uskiftet Bo.
 Forældre og Børn (ægte, uægte, Adoptivbørn o. s. v.)
 Myndighed (Umyndige, Mindraarige, Værger, Kuratorer, Overformynderi o. s. v.); om Hustruens Myndighed, se Ægteskab.
Arveret.
 Arv.
 Testament.
 Uskiftet Bo.
 Borteblevne Personer.
Strafferet.
 Tilregnelighed.
 Nødværge og Nødstilfælde.
 Forsæt.
 Uagtsomhed.
 Vildfarelse eller Uvidenhed.
 Forsejg.
 Meddelagtighed.
 Gjentagen Forbrydelse.
 Strafferetsforhold i Almindelighed.

<p>Statsforbrydelser(Straffelovens Kap. 9-11).</p> <p>Offentlig Myndighed og Orden. Forbrydelser imod denne (Kap. 12).</p> <p>Forbrydelser i Embedsforhold (Kap. 13), se Embedsmænd.</p> <p>Mened og beslægtede Forbrydelser (Kap. 14).</p> <p>Religionen, Forbrydelser m. Hensyn til denne (Kap. 15).</p> <p>Sædeligheden, Forbrydelser mod denne (Kap. 16).</p> <p>Manddrab (Kap. 17).</p> <p>Vold paa Person og Legemsbeskadigelser (Kap. 18).</p> <p>Duel (Kap. 19).</p> <p>Frihed, Krænkelser af Andres (Kap. 20).</p> <p>Ærefornærmelse (Kap. 21).</p> <p>Falske Angivelser og Klagemaal (Kap. 22).</p> <p>Tyveri og Ran (Kap. 23) -- derunder Hæleri.</p> <p>Røveri og Trusler (Kap. 24).</p> <p>Ulovlig Omgang med Hittegods og dermed beslægtede Forbrydelser (Kap. 25). se Hittegods.</p> <p>Ligs Udplyndring (§ 250).</p> <p>Bedrageri (Kap. 26).</p> <p>Falskmøntneri, Efterskrivning og Forfalskning af Dokumenter og andet Falsk (Kap. 27).</p> <p>Brandstiftelse (Kap. 28).</p> <p>Skibbrud, Oversvømmelse, eller anden større Ulykke, Foraarsagelse deraf (Kap. 29).</p> <p>Ødelæggelse eller Beskadigelse af fremmed Ejendom (§§ 294-6).</p> <p>Dyrplageri (§ 297).</p>	<p>Undsigelse (§ 299).</p> <p>Aager, se Rente.</p> <p>Betleri.</p> <p>Løsgænger.</p> <p>Hasardspil, se Spil.</p> <p>Kvaksalveri.</p> <p>Politiforseelser (o: andre end de særlig nævnte), jfr. Politi.</p> <p style="text-align: center;">Civilproces.</p> <p>Selvtægt.</p> <p>Voldgift.</p> <p>Forlig.</p> <p>Kumulation.</p> <p>Værnething.</p> <p>Retten og Rettens Personer, samt Rettens og dens Betjentes Kompetence.</p> <p>Sagførere.</p> <p>Processuelle Forhold i Almindelighed.</p> <hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/> <p>Stævning.</p> <p>Procedure.</p> <p>Anstand.</p> <p>Udeblivelse.</p> <p>Kontrasegsmaal.</p> <p>Kontinuationssegmaale.</p> <p>Intervention.</p> <p>Denuntiatio litis.</p> <p>Adcitation.</p> <p>Bevis i Almindelighed.</p> <p>Tilstaaelse.</p> <p>Vidner og Vidnesager.</p> <p>Syn og Skjøn.</p> <p>Dokumenter, Bevis ved.</p> <p>Partsed, jfr. Dokumenter.</p> <p>Indirekte Bevis.</p> <p>Reassumption.</p> <p>Hævelse af en Sag.</p> <p>Domme (deres Forhold til Proceduren, Affattelse, Retsvirkning o. s. v.).</p>
--	--

Procesomkostninger.
 Processuelle Straffe.
 Gjæsteretssager.
 Sø- og Handelssager.
 Politisager, private.
 Mindre Gjældssager.
 Hurtig Retsforfølgning efter
 Fr. 25 Jan. 1828.
 Landvæsenskommissionssa-
 ger.
 Vexelsager, se Vexel.
 Skilsmisesager, se Skilsmisse.
 Aastedsforretning og Situa-
 tionskort.
 Fogedforretninger.
 Skifte, derunder Fallit (om sving-
 agtig Fallit, se Bedrageri).
 Auktion.
 Appel.

Kriminalproces.

Justitssager og offentlige
 Politisager, jfr. Tilstaaelse.

Offentlig Ret

Embeds- og Bestillingsmænd.
 Læger, Apothekere og Jorde-
 medre etc.
 Militære Forhold og Krigs-
 forhold.
 Politi.
 Øvrighed.
 Pension.
 Kommunalvæsen.

Fattigvæsen.
 Skolevæsen.
 Vejvæsen.
 Skatter, Afgifter og Byrd-
 (inkl. Kommuneafgifter), jfr. By-
 ten (med Hensyn til Retsgebyr-
 Thinglæsning (Thinglæsninger
 byrer), Arv (Arveafgifter), Kjøb-
 Salg, Kirker, Skolevæsen, Fattig-
 væsen, Stempelpapir o. s. v.
 Toldvæsen.
 Postvæsen.
 Skovvæsen.
 Stempelpapir.
 Befordringsvæsen.
 Brandvæsen.
 Bygningvæsen.
 Næringsvæsen.
 Værnepligt.
 Kirker og kirkelige Forhold.
 (Tiende, se Grundbyrder).
 Kjøbenhavn.
 Kjøbstæderne.
 Landboforhold.
 Udlandet og Udlændinge
 Statsretlige Forhold i al-
 mindelighed.

Forskjelligt.

Presseforhold.
 Eftertryk o. desl.
 Krigsforhold, se militære For-
 hold.

Realregister.

For at lette Oversigten er i Registret optaget et nyt Rubrum **Handelsomsætninger**, indeholdende Domme om Kjøb og Salg af Handelsvarer, Kommissionsforhold, Handelsagenters Retsstilling m. v.

Aastedsforretning og Situationskort.

Et Situationskort, som var optaget, uden at Modparten havde været indvarslet dertil eller tilstede derved, fyldestgjør ikke Budet i Fr. 31 Marts 1719 § 4. En Afvisningspaaestand, støttet paa, at intet lovligt Situationskort var forevist i Forligskommissionen, forkastet, da Forl.-Komm. dog havde foretaget Mæglingen . . . . . 763.

Undladelse af Situationskorts Fremlæggelse for Forligskommis. og ved Retssagens Deduktion ikke fundet at burde have medført Afvisning fra Underretten efter særskilt Formalitets-procedure, da Forl. Komm. selv afgjør, om Forlig kan mægles, og da efter Sagens Beskaffenhed Situationskort først maatte anses nødvendigt, dersom visse Realitetsindsigelser fremkom, og Kortet i saa Fald kunde være erhvervet (Note) 1027.

Adcitation.

Betingelserne for et Adcitationsøgsmaal fundne at være tilstede i et Tilf., hvor et Firma — der først var indstævnet ifølge Pl, 30 Novbr. 1821 som Mandatarius for et finsk Jernbaneselskab af en Citant, der ifølge Firmaets offentlige Indbydelse havde tegnet sig for Deltagelse i et Laan til Jernbaneselskabet, — senere da Firmaet nægtede at være optraadt for selve Jernbaneselskabet, adciteredes personlig til Udlevering af det samtidig med Tegningen Deponerede, eftersom Firmaet i alt Fald havde foranlediget Vildfarelsen. 1106.

Aftægt. (p. 1097 se Oblig. qv. ex contr.)

En Sælger af en Ejendom anset uberettiget til at appellere Dommen i en Sag mellem Kjøberen og en Aftægspræstendent om Aftægt af Ejendommen, skjønt Sælgeren havde en indirekte Interesse i Udfaldet, — da han ikke for Underretten var optraadt som Interveniens 26

Ved Exekution hos en Aftægtsmand, som ifølge Aftægtskontrakten havde Ret til at vælge mellem Bolig og Underhold paa Gaarden og en aarlig Pengeydelse, erhverver Rekvirenten ingen Ret til for Aftægtsmanden at træffe Valget. Den i den eventuelle Pengeydelse effektuerede Udlægsforretning derfor ophævet 116

Anstand.

Hjemvisning af en Tyendesag, som paa Grund af Indstævntes Udeblivelse ved dens Inkamination i Politiretten strax var paademt, da en over hele Landet herskende Snestorm maatte antages at have forhindret Indstævntes Møde, hvorfor Dommeren ex officio ifølge Fr. 8 Marts 1799 burde have udsat Sagen . . . . . (Note) 162

Appel.

Særskilt Indankning af en Kjendelse om Foretagelse af Husundersøgelse og Beslaglæggelse etc. anset tilstedelig p. Gr. af Kjendelsens Forbindelse med en samme Dag afsagt Fængslingskjendelse, der under samme Sag paaankedes (H. R. D.) 172

Afvisning fra Højesteret af en efter det Offentliges Begjæring indanket Justitssag, da efter Omst. det mulige Strafanvar aldrig kunde udgjøre objectum appellabile (H. R. D.) 177

Anset tilstrækkeligt, at Underdommeren ved en Appelstævning alene var stævnet til at til- og forsvare sin Dom — ikke tillige den brugte Behandling 261

Antaget, at exceptio actoris incompetentis alene med Hensyn til Parterne i første Instans kan betragtes som en Realitetsindsigelse. En Sælger af en Ejendom efter Omst. ikke anset befojet til at appellere en Sag om en derpaa formentlig hvilende Aftægt mellem Kjøberen og Aftægtspræstendenten, da Sælgeren, som for Underretten var stævnet for at varetage sit Tarv, kun der havde reserveret sin Ret, — skjønt han havde Interesse i Udfaldet, idet Aftægtsnyderen først efter denne Sags Afgjørelse kunde sagsøge ham Indstævnte under en Injuriesag, hvem det ved Dommen var 273

	Pag.
paalagt enten at aflægge Benægtelsesed eller at betale en Bede samt Sagsomkostn., efter Omst. anset berettiget til at appellere i det Hele, skjendt han, efter foretagen Exekution for Omkostn., havde betalt disse	891.
Appel af en offentlig Politisag alene med Hensyn til Overrettens Censur af Underdommerens Behandling (H. R. D.)	528.
Annulation nægtet af en Skiftedecision, hvorved Skifteforvalteren, efter først at have reassumeret et Bo, i Konklusionen forkastede Paastanden om dets Gjenoptagelse, da det havde været Meningen dermed at afgjøre Spørgsmaalet om en Kapitals Inddragning under Boet; en ny Konklusion given uden Kontraappel. . . . . (Note) . . . (H. R. D.) 627 og	892.
Misbilliget af Kbhvns Overret, at Indlægene for Underretten vare vedhæftede Domsakten in originali	721.
Afvisning ex officio fra Viborg Overret af en Appelsag, da Indlægene for Underretten m. m. ikke vare indlemmede i Akten, men vedhæftede in originali. — I en anden Sag misbilliget (dog uden Afvisning) at Stævning og Indlæg i Afskrift vare vedhæftede Akten	766 og 767.
Appel som offentlig Sag ifølge Pl. 23 Maj 1840 af en i 1ste Instans som privat behandlet Injuriesag . . . (H. R. D.)	811.
Under Appellen af en Lesere-Auktionsforretning, der annulleredes, paalagt de medindstævnte Auktionskjøbere under Dagmulkt at tilbagelevere det Kjøbte. Antaget, at Auktionen ikke kunde fordres standset, fordi en forkyndt Appelstævning af vedk. Dom og Udlægsforretning forevistes, da Stævningen var udtagen med det unødvendigt lange Varsel af 3 ¹ / ₂ Maaneder	1056.
Lavdagsklausul anset uforæden i en Appelstævning til Overretten . . . . . (Note)	1108.
Naar en formentlig Arving efter en bortebleven Person appellerer den af andre Arvinger i Henhold til Fr. 11 Septbr. 1839 § 12 erhvervede Ejendomsdom over den Borteblevnes efterladte Formue, maa den Borteblevne stævnes med det i Fr. 1839 bestemte Varsel	1127.
Da Underretsdommen kun havde anset en Avisartikels Forfatter for Krænkelser af Privatlivets Fred, skjendt Injurie- straf tillige var paastaaet anvendt for Artiklen, kunde for Overretten, da alene den Dømte havde appelleret, Straffen ikke opretholdes ved en Prøvelse af, om Injurier forelaa .	1140.
Ifølge L. 1-6-14 Dommerens Ansvar for en Sags for sildige	

- Paakjendelse anset udelukket, da Dommen var paaanket ifølge Bevilling efter Udlebet af fatalia appellat. 116
- Under Appellen af en Afvisningsdom antaget, at Citanten havde frafaldet sin Ret til at appellere derved, at han uden noget Forbehold havde anlagt ny Sag i 1ste Instans om samme Gjenstand, hvilken Sag han imidlertid atter hævede 117

Arv.

- En Kapital, som i Arv var udlagt til en Mand, dog saaledes, at den i hans Moders Levetid skulde henstaa til Rentenydelse for hende i Overformynderiet, anset strax at tilhøre hans og Hustrus Fællesbo. . . . . (H. R. D.) 12
- Fortolkningen af Bestemmelserne i et reciprok Testament om Boets Deling efter begge Ægtefællernes Død. Spørgsmaal om den en Søsters Søen af første Ægteskab tillagte dobbelte Lod mod hendes Døtre af andet Ægteskab skulde anses grundet paa Kjensforskjellen. . . . . (H. R. D.) 52
- I et Tilf., hvor en Mand ved Testamente havde tillagt sin Søster for hendes Livstid Rentenydelsen af en Kapital, hvilken efter hendes Død skulde tilfalde Testators eneste Barn til Eje og udelukkende Raadighed, Kapitalen anset for Livsarvingen tilhørende allerede fra Faderens Død. (Note) (H. R. D.) 627 og 892
- Efter Omst. overladt til en Legatar, som havde sagsøgt Intestatarvingen til Udlevering af visse borttesterede Effekter eller Betaling af en derpaa sat Værdi, med Ed ifølge L. 5-2-88 at fastsætte de enkelte Gjenstandes Værdi. 64
- I et Tilf., hvor ifølge et Testament Rentenydelsen af en Kapital var tillagt en Person, og Kapitalen efter dennes Død skulde gaa i Arv til en Anden, Sidstnævnte ikke fundet at kunne erhverve nogen Ret, der kunde overføres til hans Arvinger, før efter den Førstnævntes Død . . . . . (Note) 1093

Assurance. (Assurancesvig se Bedrageri).

- Paalagt en Slagter, til hvem en syg Hest var solgt paa Vilkaar, at den skulde dræbes, men som alligevel solgte Hestene igjen, at erstatte sin Sælger Hestens Forsikringsbeleb, da Sælgeren ved det nye Salg havde mistet denne Godtgørelse. . . . . (H. R. D.) 108
- Udtalt, at Panteret i en Hest ikke i og for sig medfører Panteret i Assurance-summen for Hesten. . . . (H. R. D.) 184

Auktion (pag. 361 se Grundbyrde).

- Rekvirenten af en Løseauktion anset berettiget til i Konditionerne at forbeholde sig Ret til at begjære Gjenstandene opraahte uden Hensyn til Katalogets Nummerorden, samt at foreskrive Opraab paany, naar Flere paastaa at være Højtbydende . . . . . 253.
- I en Sag mellem en privat Sælger af Lesere ved Auktion og Auktionsinkassator antaget, at Inkassator ikke uden særlig Hjemmel var ansvarlig for Betaling af Auktionsbud for ikke afhentede Varer, der skulde betales kontant ved Udleveringen. . . . . 665.
- Da den Højtbydende, i alt Fald ved en frivillig Auktion, ikke ved Hammerslaget bliver Ejer eller Arvefæster, en ved Konditionerne betinget Rekognition ved Forandring af Arvefæster funden ikke at paahvile den Arvefæster, der havde faaet Skjede ifølge Transport fra den Højtbydende. . 721.
- Erstatning paalagt en Auktionsholder for at have solgt Varer under den limiterede Pris, uanset, at Ejeren's Kommis var tilstede og tav. Den limiterede Pris lagt til Grund for Beregningen . . . . . (H. R. D.) 910
- En Prioritetshaver, som under en Ejendomsauktion havde erklæret, at Kapitalen kunde forblive indestaaende hos en vederhæftig Kjeber, anset at have forbeholdt sig alene at afgjøre, om Kjeberen var vederhæftig. . . . . 1002.
- Under Appellen af en Løse-Auktionsforretning, der annulleredes, paalagt de medindstævnte Auktionskjebere under Dagmulkt at tilbagelevere det Kjøbte. Antaget, at Auktionen ikke kunde fordres standset, fordi en forkyndt Appelstævning af vedk. Dom og Udlægsforretning forevistes, da Stævningen var udtagen med det unødvendigt lange Varsel af 3¹/₂ Maaneder . . . . . 1056.

Bedrageri.

- Straf af simpelt Fængsel efter Strfl. § 257 efter Omst. anset forskyldt ved en ved Proformatransaktioner skjult, svigagtig Tilsidesættelse af en Kontrakt. Straffen bortfaldt som forældet ifølge Strfl. § 66. . . . . (H. R. D.) 115.
- Forsøg paa at udgive en Regnepenge som et Tyvekronestykke straffet efter Strfl. § 251 jfr. § 46. . . . . (H. R. D.) 186.
- Paa Gr. af manglende svigagtig Hensigt en Pantdebitør ikke fundet ved Salg eller Bytning af den pantsatte Vogn etc. at have paadraget sig Strafansvar. En Handelsagent,

	Pag.
der havde tiet om af ham inkasserede Summer og forbragt disse, frifunden ifølge Strfl.s § 254, da Kreditor havde frafaldet Tiltale, og uanset hans senere Tilbagekaldelse deraf. . . . . (H. R. D.)	184.
En falleret Kjøbmand anset ifølge Konkurslov § 148 Led 2 efter Strfl. § 262 Led 2, da han angaaende aarlig Status alene havde opført Opgjærelsens Resultat i sin Hovedbog, nemlig ved at angive Underbalancens Procent. Strafbar Uorden ved Handelsbøgers Førelse efter Omst. ikke anset begaaet	237.
Strfl. § 252 anvendt mod en Tiltalt, som, efter af en Fejltagelse at have modtaget en 100-Krone-Seddel istedetfor en 50-Krone-Seddel, senere mod bedre Vidende nægtede det Passerede.	268.
Strfl. § 251 (samt Forbrydelse af Borgerkab som Værtshusholder) anvendt mod en Tiltalt, der, ved at love 2 Kvinder Ægteskab, hvilket han ikke agtede at holde, havde bevæget dem til at forstrække ham med Penge, som han forbrugte tildels uden deres Samtykke og til egen Fordel. (H. R. D.)	424.
En Postfuldmægtigs Forhold ved at tilvende sig dels til ham indbetalte Postanvisningsbeleb dels erlagte Postopkrævningsbeleb henført under Strfl. § 258. . . . . (H. R. D.)	438.
I et Tilf., hvor en Tiltalt, uden at være istand til at betale, havde kjøbt en Hest, der efter Aftalen skulde betales ved Afleveringen, Strfl. § 257 anvendt. En Tiltalt, der ved falskeligt at udgive sig for Skibsfører, paa forskjellige Maader havde bevæget Andre til at yde ham Forstrækninger, anset efter Strfl. § 251. . . . . (H. R. D.)	551.
Spørgsmaal om Bevis var tilvejebragt for mislig Omgang med nogle under en Retssag fremlagte Dokumenter. — Imod en Tiltalts Benægtelse Bevis anset tilvejebragt for Urigtigheden af hans Fragaelse under en civil Sag af at skyldte Beleb for nogle ham fra Hamborg tilsendte Varer, idet han paastod at have kjøbt Varerne under et Ophold i Hamborg og betalt dem kontant. Straf idemt efter Analogien af Strfl. § 252. . . . . (H. R. D.)	569.
Et af Postvæsenet ansat Landpostbud for Tilvendelse af Pengebeleb, som Forskjellige havde leveret ham som Postbud til Forsendelse ved Postanvisning, efter Omst. ikke anset efter Strfl. § 258, men efter Strfl § 253 under Hensyn til § 141 § 144. Anvendelse af Strfl. § 138 jfr. 144. (H. R. D.)	583.
stævnt tilpligtet enten at udstede en Panteobligation	

	Pag.
for 20,000 Kr. eller at betale dette Beleb kontant, uden Hensyn til hans Indsigelse, at han ved at udstede Panteobligationen vilde paadrage sig Ansvar efter Strfl. § 261.	695.
Strfl. § 257 efter Omst. anvendt for svingagtig Tilegnelse af Penge, som for en Del tilherte Tiltalte og beroede i en hende tilhørende Sparebøsse.	730.
Strfl. § 257 jfr. § 46 anvendt mod 2 Tiltalte, af hvilke den ene havde laant den anden Kreaturer, hvilke taxeredes i Forening med dennes Gaard (som hørende til Besætningen) til Prioritetsafterretning, uden at dog Prioritetslaan beholdtes.	754.
Spørgsmaal om Straf for Uorden ved Førelse af Handelsbøger. En Selvskyldnerkautionist, til hvem Debitor kort før sit Fallissement havde overdraget en Ko til delvis Dækning, hvilken Overdragelse gaves Form af en Handel mod kontant Betaling, anset efter Strfl. § 257 for at have deltaget i en Handling, hvorved Retshandlens eventuelle Afkræftelse tilsigtedes hindret. — Anvendelse af Strfl. § 260 jfr. 55 (H. R. D.)	808.
Spørgsmaal om Anvendelse af Strfl. § 253 eller § 256 (H. R. D.)	821.
En Detaillist paa Landet ikke anset pligtig at have autoriserede Handelsbøger. Straf derimod idemt ham efter Strfl. § 263 samt for mangelfuld Bogføring og undladt Statusopgjørelse efter Strfl. § 262 Led 2 jfr. Konkurslov § 148 (H. R. D.)	874.
Strfl. § 257 anvendt mod en Tiltalt, som havde skaffet sig Fortæring og Logi uden Vederlag hos Forskjellige ved urigtige Foregivender, der gav dem Udsigt til Fortjeneste eller anden Fordel . . . . . Note. (H. R. D.)	916.
Strfl. § 251 jfr. § 52 anvendt mod en Tiltalt, der ved en Anden havde faaet en Hest solgt under Foregivende for Kjøberen, at den var fejlfri, skjøndt den led af en meget betydelig Svaghed	1004.
En tiltalt Kreditor, som havde formaaet sin insolvente Debitor, hvis forestaaende Fallit han forudsaa, til at give ham Dækning, ikke funden at have paadraget sig Strafansvar derved, navnlig ikke som delagtig i Debitors Overtrædelse af Strfl. § 261	1048.
En falleret Detailhandler paa Landet for at have undladt at føre Statusbog eller i sin Hovedbog at indføre nogen Statusopgjørelse straffet efter Konkurslov § 148 jfr. Strfl. § 262 2det Stykke, uanset at hans Bøger iøvrigt vare ordentligt førte	1054.

- Strff. § 257 anvendt mod en Tiltalt, som ved at udgive sig for en anden Person end han var, havde skaffet sig Laan til Beleb ialt 15 Kr., hvilke han ikke agtede at betale tilbage . . . . . (H. R. D.) 1184
- Strff. § 251 anvendt mod en Tiltalt, som, efter falskeligt at have foregivet for en Enke at eje en fast Ejendom og truffet Aftale med hende om Ægteskab, under urigtig Foregivender havde bevæget hende til at laane ham 486 Kr., hvilke han ikke agtede at tilbagebetale, — og som desuden i længere Tid havde ladet sig underholde af hende . . . . . (H. R. D.) 1186
- En Tiltalt, som paa Kredit havde købt store Varepartier hos forskellige navnlig udenlandske Handelshuse og derefter solgt Varerne under Indkjøbspris samt anvendt det Indkomne til eget Forbrug og til at betale gammel Gjæld, efter Omst. frifunden under Tiltalen for Bedrageri (H. R. D.) 1209

Befordringsvæsen.

- Antaget, at Færgerettigheden over Guldborgsund var et reelt og udelukkende Privilegium. Spørgsmaal om Erstatning ved Færgeridriftens Opher, da en fast Bro var anlagt (H. R. D.) 569
- Abonnementskort til Jernbanebefordring giver ikke Abonnenten nogen ubetinget Ret til Befordring med hvert enkelt Tog eller nogen Fortrinsret fremfor Besiddere af Enkeltbilletter. 670
- Stadfæstelse af et ved Fogeden nedlagt Forbud imod Benyttelsen af det et eneberegtiget Sporvejsselskab tilhørende Spor som Lettelsesmiddel for Vogne, der særlig vare konstruerede efter det nævnte Spor . . . . . (H. R. D.) 821
- Spørgsmaal om de Dyr læger ifølge Lov 29 Decbr. 1857 § 13 tilkommende Rejsegodtgjørelse, naar Vejlængden er under 1/2 Mil m. v. . . . . (H. R. D.) 876

Besiddelse.

- Efter Omst. antaget, at en Mand, der i over 20 Aar havde benyttet en af hans Skov paa 3 Sider omgiven Skovlod til Hugst, Græsning etc., derved havde vundet Hævd derpaa (H. R. D.) 113.
- M. H. til Forfølgning ifølge Pl. 30 Novbr. 1821 af en Arrest i en Udlændings Ret til at erholde Skjøde paa en fast Ejendom, Skjodehaveren (og ikke Udlændingens Vicevært i

	Pag.
Ejendommen) paa Gr. af Rettighedens obligatoriske Beskaffenhed anset for .Ihændehaber.	230.
Tilegnelse af en Hund paa en Vej tæt udenfor en By efter Omst. betragtet som Tyveri	1038.
En Mands Besiddelse af et Grundstykke, hvorfor han i Forening med sine Sødskende var pligtig at meddele Adkomst-dokument til en hos ham boende svagelig Broder, efter Omst. ikke anset skikket til at begrunde Hævd	1110.
Antaget, at en Huslods Ejere ikke havde kunnet erhverve en Færdselsret over en anden Huslod ved Alderstidshævd, da begge Lodderne indtil for 10 Aar siden havde været Fæstelodder under samme Gods	1144.

Betaling. (p. 391, se Appel.)

Paategning som simpel Kautionist paa et Gjælds-brev lydende paa skadesløs Betaling, forpligter til at betale skadesløse Omkostn. ved Domssag og Exekution mod Hoveddebitor samt Renter ifølge Dommen over denne	268.
At Sagsegeren uden Reservation havde modtaget Betaling ifølge Regning for leveret Kul, efter Omst. fundet betydningsløst under en Sag om Betaling for en tidligere Kulleverance Partæd efter Omst. paalagt en Tømmerhandler om ikke at have modtaget Betaling for nogle til en Haandværker leverede Varer, uanset en til Sidstnævnte udstedt Generalkvittering, der dog ikke var Resultatet af en egentlig Afregning	300.
En af en Medejer af et solgt Skib til de andre Medejere udstedt Generalkvittering efter Omst. ikke anset at angaa et fra Skibets Salg hidrørende Kommissionssælær, som Udstederen senere var tilpligtet at betale	303.
En af en Medejer af et solgt Skib til de andre Medejere udstedt Generalkvittering efter Omst. ikke anset at angaa et fra Skibets Salg hidrørende Kommissionssælær, som Udstederen senere var tilpligtet at betale	315.
Ifølge en løbende Kassekredits Natur kan en Indbetaling til Kreditor ikke betragtes som Betaling af ikke forfalden Gjæld; Tilbagegang af Betalingen ifølge Konkurslov § 20 derfor nægtet	351.
En Kjøbmand, som til en Straffeanstalts Bøgholder og Lagerbestyrer havde betalt for de ham af Anstaltens krediterede Varer, tilpligtet at betale igjen, da den nævnte Funktionær, som ikke gyldig kunde kvittere, svigagtig havde tilegnet sig de modtagne Summer . . . . . (H. R. D.)	532.
I et Tilf., hvor en Sagfører i Indstævntes Overværelse til Dækning for sit Tilgodehavende hos denne havde udtaget Penge af hvad en Trediemand indbetalte til Indstævnte,	

- Bevisbyrden paalagt Sagfereren for, at han ved en Fejltagelse havde taget for lidet 641
- I et Tilf., hvor en kvitteret Anvisning paa en Bank ikke betales af Banken samtidig med Indleveringen, men af Bankbestyrelsen sagdes at være betalt senere efter Opraab af Kassereren paa sædvanlig Maade, Bevisbyrden for, at Betaling var sket til rette Vedk., paalagt Banken 644
- En indstævnt Kjeber anset frigjort ved den Betaling, som han efter sit Anbringende strax kontant havde erlagt til en Straffeanstalts til at sælge og udlevere af deres Varelager bemyndigede Bogholder, da det ej særlig var meddelt ham, at Bogholderen ej kunde kvittere derfor 982
- At en Fabrikants Agent, uden at kjende Afsætningens Omfang, i flere Aar uden Indsigelse havde kvitteret for det ham efter Fabrikantens summariske Opgjærelser som Provision Tilkommende, ikke fundet helt at afskære Efterkrav, men derimod at befri Fabrikanten for imod Agentens blotte Benægtelse at oplyse de Data, hvorefter Provisionen er beregnet 985

Betingelse.

At en Mand, der havde faaet Ret til at benytte nogle fældede Træer, havde sagt til en Anden, at hvis denne, som i god Tro havde tilegnet sig en Del deraf, inden næste Søndag tog Resten, blev han Tyv derfor, — efter Omst. ikke fundet injurierende, da saadan Borttagelse ikke fandt Sted 372

Bevis i Almindelighed (p. 569 se Bedrageri, p. 243 se Partsed, p. 275 se Tyendeforhold, p. 743 se Vidner).

- Under en fra et Byggeforetagende hidrørende Sag Spørgsmaal om Bevisbyrden angaaende, hvem af Parterne der havde modtaget Beleb, som vare indkomne for nogle af Entreprenøren til Bygherren udstedte og af denne endosserede, men atter indfrieede Vexler . . . . . (H. R. D.) 194
- Bevisbyrden for, at et Lære- eller Tyendeforhold var ophævet ifølge Overenskomst til en Tid, der vilde være udenfor den sædvanlige, paalagt den for ulovlig Bortvisning indstævnte Mester . . . . . 280.
- En Haandværker, som i 1876 sagsøgte til Betaling af Varer, leverede i 1871 og 1873, men som nægtede at erindre

- at have modtaget Varerne, dømt pure, under Hensyn til at Sagsøgerens Regning bekræftedes ved hans autoriserede Handelsbøger og et Vidnes Forklaring . . . . . 298.
- Skjendt en Læredreng havde været et Aar i Læren før han bortgik, Bevisbyrden paalagt Mesteren for, at nogen bestemt Læretid var aftalt . . . . . 419.
- Spørgsmaal, om tilstrækkeligt Bevis for efterfølgende Meddelagtighed i Skovtyveri var ført . . . . . (H. R. D.) 483.
- Formodningen antagen at være for Rigtigheden af Sælgerens Paastand om, at en Kontrabog, som ved Sagens Anlæg var i Kjøberens Besiddelse, havde været hos denne siden Udgangen af den Maaned, hvori den sidste Leverance præsteredes. Spørgsmaal om Betydningen af Besiddelse af Kontrabogen i en Maaned uden at gøre Indsigelse mod dens Indhold . . . . . 608.
- Spørgsmaal, om et Haandpant maatte anses givet af Debitor alene til Sikkerhed for den daværende Gjæld eller tillige for senere Gjældsposter. Efter samtlige oplyste Omst. Bevisbyrden for Panterettens mindre Omfang fundet at paahvile Debitor . . . . . 623.
- I et Tilf., hvor en Sagfører i Indstævntes Overværelse til Dækning for sit Tilgodehavende hos denne havde udtaget Penge af hvad en Trediemand indbetalte til Indstævnte, men under Sagen paastod ved en Fejltagelse at have taget for lidet, hvorfor Resten forlangtes efterbetalt, Bevisbyrden paalagt Sagføreren . . . . . 644.
- I et Tilf., hvor en kvitteret Anvisning paa en Bank ikke blev betalt af Banken samtidig med Indleveringen, men af Bankbestyrelsen sagdes at være betalt senere efter Opraab af Kassereren paa sædvanlig Maade, Bevisbyrden for at Betaling var sket til rette Vedk. paalagt Banken . . . . . 646.
- Efter Omst. overladt til en Legatar, som havde sagsøgt Intestat arvingen til Udlevering af visse borttesterede Effekter eller Betaling af en derpaa sat Værdi, med Ed ifølge L. 5—2—88 at fastsætte de enkelte Gjenstandes Værdi . . . 654.
- Spørgsmaal, om en Kreditor havde ført et for at opnaa Konkursbehandling tilstrækkeligt Bevis for Debtors Insolvens. Konkurslovens § 42 udelukker ikke at tage Hensyn til de under en Arrestforretning ved Vurdering af Rekvisiti Ejendele udfundne Værdier . . . . . (H. R. D.) 910.
- Betræffende en Almueskolelærers i 1853 passerede Afskedigelse for Misbrug af Revselsesretten, antaget, at den sam-

	Pag.
lede Skolekommissions Fremstilling af Lærereens Forhold maatte staa til Troende, indtil dens Urigtighed bevistes	956.
En Indstævnts Forklaring lagt til Grund, om at han ved Modtagelsen kontant havde betalt Fabrikata, som vare solgte ham af en Straffeanstalts til at sælge og udlevere af dens Varelager bemyndigede Bogholder. Bevisbyrden for, at der var solgt paa Kredit, anset at paahvile Anstaltens Bestyrelse, saa meget mere som meget lang Tid var hengaaet før Beløbet afkrævedes Indstævnte	962.
At en Fabrikants Agent, uden at kjende Afsætningens Omfang, i flere Aar uden Indsigelse havde kvitteret for det ham efter Fabrikantens summariske Opgjorelser som Provision Tilkommende, ikke fundet helt at afskære Efterkrav, men derimod at befri Fabrikanten for imod Agentens blotte Benægtelse at oplyse de Data, hvorefter Provisionen var beregnet. For et senere Aars Vedkommende Fabrikantens Bevispligt anset fyldestgjort ved hans Tilbud til Agenten om at gennemgaa Bøgerne	995.
Spørgsmaal, om Grundsætningen i Fr. 19 Maj 1741 § 9 kunde komme til Anvendelse paa Udladelser om en Embedsmand i en til Ministeriet indgiven Besværing	1011.

Bopæl og Opholdssted.

Forligsmøde ved en Sagfører anset for gyldigt, da Parten havde havt Ophold og fast Bopæl udenfor Forligskredsen og i over 4 Miles Afstand, skjøndt han tillige havde hjemme og ejede fast Ejendom i Forligskredsen	475.
En Skolelærer, som drev Hokernæring paa et andet Sted end der, hvor hans Skole og Bopæl var, ikke fundet derved at have overtrædt Næringslovens § 55, da han tillige havde Bopæl paa det andet Sed	490.
En med Familie i Sverig boende Mand anset at have havt et til Skatteydelse forpligtende fast Ophold i Frederiksberg Kommune, da han jævnlig 2 Dogn om Ugen havde opholdt sig paa sine i Kommunen liggende større Ejendomme, hvilke han selv drev ved en Forvalters Hjælp	1121.

Borteblevne Personer.

Naar en formentlig Arving efter en bortebleven Person appellerer den af andre Arvinger i Henhold til Fr. 11 Septbr. 1839 § 12 erhvervede Ejendomsdom om den Borteblevnes efter-

ladte Formue, maa den Borteblevne stævnes med det i Fr.
1839 bestemte Varsel . . . . . 1127.

Brandstiftelse.

En Tiltalt dømt for uagtsom Brandstiftelse ved Antændelse af den fra et Romfad udstømmende Gas . . . (H. R. D.) 455.

En Gaardejer, som under en Storm om Natten for at foretage en derved nødvendiggjort Istandsættelse af Taget var gaaet op paa Loftet med en Lygte, hvori et Stykke Glas manglede, og derved havde foranlediget Ildsavaade i det ham selv tilhørende, men assurerede og pantsatte Hus, efter Omst. ikke funden strafbar efter Strfl. § 284 (Note) (H. R. D.) 904.

Brandvæsen.

En Skoleforstander paa Landet straffet efter Brandpolitilov 2 Marts 1861 § 19 jfr. § 10 in fine, fordi et Skorstensrør der gik igjennem et Foderloft over et til Skolen hørende Udhus, ikke var forsynet med Ramme eller Tralværk. Skolelæreren, der havde lagt Foder tæt op til Skorstensrøret, straffet efter samme Lovs §§ 19 og 20, uanset hans Benægtelse af at kjende Forskriften i Lovens § 10 . . . . . 791.

Efter Omst. antaget, at visse Tændstikker fyldestgjorde Fordringerne i Lov 14 Febr. 1874 § 1, skjøndt en Del af dem ogsaa kunde tændes ved Strygning paa upræparerede Flader . . . . . (Noter) (H. R. D.) 901.

Bygningsvæsen.

Ejeren af en Ejendom ved Frederiksbergs Allégade mulkteret for Anbringelse af Lysthuse i sin Forhave uden Bygningsinspektørens Tilladelse. Straf derimod funden uanvendelig for Opførelsen af en Retiradebygning i Forhaven, skjøndt Bygningsinspektøren havde betinget sin Approbation af, at Bygningen ikke imod den Kgl. Resol. 14 Novbr. 1810 opførtes i Forhaven, da det ligger udenfor hans Kompetence at paase denne Servituts Overholdelse . . . . . 717.

Caution, Communalvæsen, Contrakt i Almindelighed, **Contragsmaal** og **Cumulation** se Kaution, Kommunalvæsen etc.

Denuntiatio litis.

En Sælger af en Ejendom, som, skjendt stævnet for at varetage sit Tarv under en Sag om Aftægt af Ejendommen mellem Kjøberen og en Aftægtsprætendent, ikke var optraadt som Intervenient, anset uberettiget til at appellere Dommen 27

Dokumenter, Bevis ved (p. 298 og 956 se Bevis, p. 308 se Partsed, p. 275 se Tyendeforhold).

Paalagt Citanten edelig at benægte at have modtaget en Del af Indstævnte omfklarede Afbetalinger, som ikke stod i Parternes Kontrabog, — navnlig paa Grund af de af Citanten deri successive foretagne Overstregninger 24

Efter Omst. nægtet en Sagsøger Betaling for et Parti Ost, som Indstævnte i 1870 havde modtaget, men med Grund havde anset for sendt af en Trediemand, uanset dennes under nærværende Sag fremlagte Erklæring 31

Formodningen antages at være for Rigtigheden af Sælgerens Paastand om, at en Kontrabog, som ved Sagens Anlæg var i Kjøberens Besiddelse, havde været hos denne siden Udgangen af den Maaned, hvori den sidste Leverance præsteredes. Ved at besidde Kontrabogen i over en Maaned for Forligsklagens Udtagelse uden at gjøre Indsigelse mod dens Indhold, Kjøberen anset afskaaren fra at fremføre Indvendinger derimod 60

Bevis for Ukontraktmæssigheden af til Berlin sendte Varer ikke anset tilvejebragt ved den fremlagte embedsmæssige Attest fra Berlin-Hamborg Jernbanens Godsbestyrelse . . . 65

Efter Omst. og bl. A. under Henviisning til Underskriftens Lighed, overladt en Kreditor med sin Ed at udfylde Beviset for Ægtheden af et til ham af en afdød Mand udstedt Gjældsbevis 74

Spørgsmaal om en Udskiftningsforretnings og et Udskiftningskorts Beviskraft, navnlig med Hensyn til Bivejes Brede og nøjagtige Beliggenhed 97

Domme (deres Forhold til Proceduren, Affattelse, Retsvirkning o. s. v.) (p. 527 se Justitssager, p. 290 se Procedure).

En Befuldmægtiget, der paastodes tilpligtet dels at afdigge Regnskab for oppebaarne Summers Anvendelse, dels at ud-

Pag.

betale den eventuelle Rest, med Hensyn til den sidste Paastand frifunden under Sagen som for tidlig anlagt . .	251.
I et Tilf., hvor der ikke var protesteret mod Sagen som for tidlig anlagt, Dom given — forinden den kontraktmæssige Opfyldelsestid — om, hvorvidt Sælgeren skulde vedstaa Handelen	296.
En Injuriesag afvist ifølge exceptio rei judicatae, da en tidligere paadømt Injuriesag maatte antages at angaa alle de passerede Udtalelser	375.
Afvisning fra Underretten af en Sag om den nærmere Bestemmelse af Stedet for et Hegn, da dets Plads allerede var afgjort ved en Højesteretsdom og et Forlig, og kun enten en Fortolkning eller en Supplering heraf tilsigtedes. Spørgsmaalet fundet at høre under Fogedens Afgjørelse. — Fortolkning af Hegnslov 6 Marts 1869 §§ 17 og 21	639.
Et Hovedspørgsmaal ved Se- og Handelsrettens Dom ex officio hævet, da Hovedsagsøgeren udeblev ved den mundtlige Slutningsforhandling, — uanset at Modparten paastod Frifindelse. Realitetsdom given i Kontrasagen under Henvisning til 1- 4- 30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 . . . (Note)	921.

Dyrplageri.

Spørgsmaal, om Dyrplageri var begaaet ved Transport af Kalve paa en Vogn . . . . . (H. R. D.)	883.
Spørgsmaal, om en Mand havde gjort sig skyldig i Dyrplageri ved selv at foretage en smertefuld Operation paa en ham tilhørende drægtig Hoppe, hvis Tilstand ansaas for haabløs, nemlig tildels for at redde Føllet . . (H. R. D.)	892.

Eftergivelse jfr. Gave.

Deraf at et Medlem af en gjensidig Pensionsforening først 12 Aar efter, at Generalforsamlingen havde berevet ham den allerede opnaaede Pension, havde paatalt sin Ret, ingen Renunciation funden at kunne udledes	259.
Undersøgelse af, om en afdød Kreditrix ved at tilbagegive Debitor Gjælds brevet kunde antages at have eftergivet Gjælden.	378.

Eftertryk o. deal.

Paatalefristen ifølge Lov 31 Marts 1864 § 8 regnet fra Slutningen af det i Hæfter udkomne Værk, hvormed de eftergjorte Billeder udgaves. — Beskyttelsen for franske Kunstværker ifølge ovennævnte Lovs § 9 jfr. Anordn. 5 Maj 1866 anset uanvendelig, da Indstævnte i god Tro	
---	--

havde benyttet i Tyskland udgivne Billeder, hvilke, skjønt
 en Gjengivelse af i Frankrig udgivne Billeder, fremtraadte
 som originale. (Forandret ved H. R. D. af 31 Oktbr. 1877). 604

Ejendomsret i Alm. (p. 576 se Kjøb og Salg, p. 1070 se
 Landboforhold, p. 1161 se Thinglæsning).

- Forfølgning af en ifølge Pl. 30 Novbr. 1821 foretagen Arrest
 i en Udlændings Ret til at erholde Skjøde paa en fast
 Ejendom bør, da den nævnte Ret er obligatorisk, ske efter
 Stævning til Skjødehaveren som Ihænde-haver, ikke efter
 Stævning til Udlændingens Vicevært i Ejendommen . . . . . 230.
- Uden Bevis for Citantens Adkomst, Ejendomsdom ifølge Be-
 villing given paa en til en bestemt Person udstedt Stats-
 obligation, som af en Anden, der var Besidder deraf, var
 transporteret til Ihænde-haveren og nu angaves at tilhøre
 Citanten . . . . . 281.
- At en Forfatter i en Forlagskontrakt erklæres berettiget til
 i Tilf. af Ikke-Betaling at tage hele Oplaget i sin Be-
 siddelse som sin Ejendom, hjemler ham ingen fortrinsbe-
 rettiget Stilling i Forlæggerens Konkursbo . . . . . 306.
- I et Tilf., hvor paa Kredit solgte Varer før Kjøberens Kon-
 kurs vare afsendte til denne, der modtog Faktura og
 Fragtbrev samt betalte Fragt og Told og lod Varerne
 oplægge paa Toldboden, hvor de endnu beroede ved Kon-
 kursens Begyndelse, Varerne fundne at være blevne Kjøbe-
 rens Ejendom før Falliten . . . . . (Note) 322
- Antaget, at Færgerettigheden over Guldborgsund var et reelt
 og udelukkende Privilegium . . . . . (H. R. D.) 589.
- Ved Hammerslag paa en fast Ejendom bliver den Højtby-
 dende, i alt Fald ved en frivillig Auktion hverken Ejer
 eller Arvefæster . . . . . 721.
- Bestem. i L. 5—10—42, der kun angaar fælles ferake Seer
 og Vande paa Landet, kan ikke analogisk anvendes paa
 Aaleb indenfor en Kjøbstads Grænser, som fra gammel Tid
 have været benyttede til Sejlads eller Anlægspladser for Far-
 tøjer, da saadanne maa formodes at tilhøre Kjøbstadkom-
 munen. En Grundejer tilpligtet at borttage en Broudbyg-
 ning over en saadan Aa . . . . . 1033.
- Nægtet Kjøberen af en Parcel, der af ham var tagen i Be-
 siddelse og fuldt ud betalt, Ret til at fordre Skjøde med-
 delt af den derefter fallerede Sælgers Konkursbo, under

Paaberaabelse af, at Ejendomsretten først endelig overføres ved Skjøde . . . . . 1043.

Embeds- og Bestillingsmænd (derunder Embedsforbrydelser, om Retsbetjente, se Retten) (p. 482 se Politii, p. 457, 472 og 1168 se Retten, p. 439 se Skatter og p. 811 og 907 se Ærefornærmelser).

- En Politibetjent straffet for Myndigheds Misbrug efter Strfl. § 144 Led 2 jfr. § 125 samt Lov 4 Februar 1871 § 12 (H. R. D.) 179.
- En af en Præst meddelt Paategning om aarlig Bygafgift paa et Parcelskjode, nemlig efter Præstegaardens Salg og Udparcellering, tilsidesat som urigtig og ugyldig . . . . . 361.
- Ethvert Medlem af en Overligningskommission anset personlig ansvarlig for de i Kommissionens Udfærdigelse indeholdte Injurier, naar han uden Forbehold har medunderskrevet denne . . . . .
- Strfl. § 141 jfr. § 144 anvendt imod en Politibetjent, som ved at forevise Skiltet havde skaffet sig gratis Adgang til Dandsesaloner etc., hvor han ingen Funktion havde 486.
- Fortolkning af en ministeriel Resol. om Lønningen for en Káteketer og Førstelærer ved Horsens Borgerskole (H. R. D.) 521.
- Et af Postvæsenet ansat Landpostbud for Tilvendelse af Pengebeløb, som Forskjellige havde leveret ham som Postbud til Forsendelse ved Postanvisning, efter Omst. ikke anset efter Strfl. § 258, men efter Strfl. § 253 under Hensyn til § 141 jfr. § 144. Anvendelse af Strfl. 138 jfr. § 144 (H. R. D.) 583.
- Spørgsmaal om Erstatningspligt for en Præst, der havde viet en fraskilt Mand, hos hvem Fattigvæsenet havde Krav for Understøttelse til hans første Familie . . . . . 614.
- En Minister anset berettiget til at fordre sig fritagen for under en civil Sag at afgive Vidneforklaring om sine Beslutninger i Embedssager og om Grundene dertil m. m. (Note) 661.
- Flere Præster, som imod L. 2—3—2 og Kirkeritual af 25 Juli 1685 Kap. X uden særegen Bemyndigelse havde ordineret en Mand til Præst for en Frimenighed i Nordsløvig, ansete efter Strfl. § 141 . . . . . (H. R. D.) 844.
- Spørgsmaal om Pensionsret for Enken efter en i Udlandet død Officer, der p. G. af Udeblivelse efter udloben Permission var udslettet indtil videre af Fortegnelserne, uden at endelig Bestemmelse foregribes. (H. R. D.) (Note) 884.

	Pag.
I en af en Minister mod en Redaktør anlagt Sag om trykte Injurier angaaende hans Embedsførelse udfordres ingen Forligsprøve. Udtalt, at Spørgsmaalet, om Sigtelsen virkelig angik Uretskaffenhed i Embedsførelse, ikke vedkom Formaliteten	965
Anset for en strafbar Injurie mod en Intendant, som i Embeds Medfør skulde bedømme Leverancer af Fødevarer, i en Besværing over ham til vedkommende Ministerium at erklære ham aldeles udygtig til at bedømme Smør. — Spørgsmaal, om Grundsætningen i Fr. 19 Maj 1741 § 9 kunde komme til Anvendelse	1011
Entreprise (Værksleje).	
Fortolkning af en Byggekontrakt, navnlig angaaende Tiden, da Bygherren var pligtig at forhjælpe Entreprenøren til at rejse de til Arbejdets Udførelse fornødne Penge. Spørgsmaal om Bevisbyrden for hvem af Parterne der havde modtaget Beløb, som vare indkomne for nogle af Entreprenøren til Bygherren udstedte og af denne endosserede, men atter indfrieede Vexler . . . . . (H. R. D.)	194
Erstatning for Beskadigelse af Tømmermaterialier ved Skæringen tillagt Ejeren, da Skæringen ikke var bevist at foregaa for hans Regning og Risiko	292
At en Garver i flere Aar har garvet Skind for en vis Pris, hindrer ham ikke fra uden foregaaende Meddelelse at fødre en højere Pris for det sidst garvede Parti Skind . . .	726
Erstatning (o: udenfor Kontraktsforhold). (p. 109 se Assurance, p. 910 se Auktion, p. 713 se Leje, p. 929 se Tyendeforhold.	
Erstatning for Beskadigelse af Tømmermaterialier ved Skæringen tillagt Ejeren, da Skæringen ikke var bevist at foregaa for hans Regning og Risiko	292
Erstatningspligt efter Qmst. paalagt Rhederiet for et indladet Parti Sukker, da Skipperen, skjøndt opmærksom paa Emballagens Utilstrækkelighed, ikke havde givet Konnossementet udtrykkelig Paategning derom	293
Spørgsmaal om Erstatningspligt for et Dampskibsselskab, der havde modtaget en Varekasse med Fragtbrev, men ikke havde besorget den til Adressaten, der boede i en By, hvortil Dampskibet ikke gik	309
I et Paasejlingstilfælde, hvor Fordeling ifølge 4—4—8 skulde	

finde Sted, ikke paalagt det ene Skib nogen Erstatningspligt for den ved det andet Skibs Stranding bevirkede Skade, da en medvirkende Grund til Strandingen maatte søges i, at Mandskabet uden Nødvendighed havde forladt Skibet	330.
I Anledning af en ulovmedholdelig Udsættelsesforretn. uden særligt Bevis for lidt Skade Erstatning tillagt Rekvisitus for Tort og Kreditspilde, men ikke for Tab og Flytteudgifter	470.
I samme Omfang Erstatningsansvar for en paa Grund af Fogdens Fejl ulovlig foretagen Udsættelsesforretn. paalagt Fogden og Rekvirenten solidarisk	472.
Da en fast Bro over Guldborgsund anlagdes, alene tillagt Ejeren af Privilegiet til Færgedrift Erstatning for de positive Tab, som fulgte af de anskaffede Færgeindretningers Værdiforringelse ved Færgedriftens Ophør . . . (H. R. D.)	589.
Spørgsmaal om Erstatningspligt for en Præst, som havde viet en fraskilt Mand, hos hvem Fattigvæsenet havde Krav for Understøttelse til hans første Familie	614.
Erstatning for Afsavn af et en Mand ved Selvtægt frataget Aalejern etc. ansat højere end Kjøbeprisen	734.
Foregaaende Henveielse til Sundhedskommissionen i Anledning af at Vandet i en Brønd var blevet fordærvet ved et af Sogneraadet foretaget Anlæg, er ingen Betingelse for, at Brøndens Ejer kan sagsøge Sogneraadet til at give Erstatning	1108.
En Mand, som under et Mundhuggeri med en Anden uforsettelig havde tilføjet denne Saar i Ansigtet med en Møggreb, hvorfor Straf var uanvendelig, tilpligtet at give Erstatning efter Lovgivn.s almindl. Grundsætn (derimod ikke i Medfer af Strfl. § 301)	1126.

Expropriation.

Da det ikke var fuldt bevist, at den Jord, som var fratagen en ved Udskiftningen udlagt Bivej, nu var inddragen under en Mands Lod Erstatning efter Lov 20 August 1853 § 1 tillagt ham ved Udvidelse af Vejen. — Tilkjendt ham Sagsomkostninger for Underretten trods Sagens Tvivlsomhed, da fuldstændig Erstatning skal gives	972.
Spørgsmaal om Betydningen af nogle formentlige Uregelmæssigheder ved Expropriation af Jord til de sjællandske Jernbaner. Nogle Modifikationer i den i Fr. 5 Marts 1845 foreskrævede Fremgangsmaade billigede, da ikke en ny	

Banelinie skulde anlægges, men kun en bestaaende enkeltsporet Bane udvides ved Anbringelse af et dobbelt Spor . 104

Falske Angivelser og Klagemaal.

- To Tiltalte, som loagnagtig for Øvrigheden havde anmeldt, at et Tyveri var begaaet imod dem, samt, uden ligefrem at sigte Nogen, dog havde nævnt en Trediemand som mistænkt, anset efter Strfl. § 225 jfr. § 54. . . . (H. R. D.) 13
- Sag om Overtræd. af Fr. 15 Decbr. 1820 § 2 og Strfl. § 227 15
- En Tiltalt, som, næst at tilstaa at have afgivet falsk Forklaring for Rotten, for at undskylde sig loagnagtig forklarede at være forledet dertil af en Anden, anset efter Strfl. §§ 146 og 225. . . . . (H. R. D.) 45
- Strfl. §§ 224 og 225 anvendt mod en Mand, som for at hæve sig paa sin Hustru falskelig for Politiet havde anmeldt, at han tidligere havde stjaalet en Kaabe og foræret den til sin Hustru, der var vidende om Tyveriet 45

Falskmentneri, Efterskrivning og Forfalskning af Dokumenter og andet Falsk.

- Forsøg paa at udgive en Regnepenge som et Tyvekronestykke straffet efter Strfl. § 251 jfr. § 46 . . . . . (H. R. D.) 13
- Ikke Strfl. Kap. 27, men Tyendelov 10 Maj 1854 § 63 anvendt mod en Tiltalt, som havde udraderet 2 i hans Skudsmaalsbog indførte Paategninger 49
- Strfl. § 274 jfr. § 268 (ikke § 269) anvendt mod en Tiltalt, som, efter for sin Principal at have indklareret Varer, i svigagtig Hensigt falskelig forhøjede de paa Toldsedlerne opførte Beleb . . . . . (Note) 50
- En Tiltalt anset efter Strfl. § 274 jfr. § 269, 1ste Stykke for Forfalskning af en af ham selv trukken og af en Anden akcepteret Vexel ved at forhøje dens paalydende Beleb, skjøndt han ikke havde tilsigtet at paaføre Andre Tab derved, og uanset at Akceptanten efter Tiltaltes Formening, hvis han var bleven anmodet derom, ikke vilde have nægtet Samtykke til Forandringen . . . . . (H. R. D.) 794
- Undersøgelse af, hvorvidt falske Breve skulde henføres under Strfl. § 268 eller § 270. Alene § 270 anvendt for nogle af Tiltalte forfærdigede falske Breve, der vare stiledede til ham selv og indeholdt en Opfordring til ham om at laane et Beleb, som Brevskriveren da vilde tilbagebetale (H. R. D.) 799
- Strfl. § 268 anvendt mod en Tiltalt, som falskelig havde

- skrevet og forevist et Brev, hvorved Underskriveren bad en Anden om et Laan og bemyndigede Tiltalte til at modtage Pengene . . . . . (H. R. D.) 894.
- En Tiltalt, som, nærmest for at have Løjer med 2 finske Skibskaptainer, havde udgivet sig for en Overpolitibetjent, der skulde anstille Undersøgelse, og derved havde udfærdiget Dokumenter med fingerede Navne under, anset efter Strfl. §§ 107 og 275 jfr. 270 . . . . . (H. R. D.) 915.
- To Tiltalte, som uden svigagtig Hensigt havde udfærdiget Kvitteringer med en Andens Navn under uden dennes Tilladelse, Alt for at tjene en Trediemand, der falskeligt havde foregivet at have forlagt de ægte Kvitteringer, frifundne. . . . . (forandret ved H. R. D.) . . . (Note) 1114.
- Falsk Udfærdigelse af en Erklæring om Samtykke fra en Mand til hans umyndige Datters Ægteskab, og falsk Paategning i en Skudsmaalsbog om Afgang fra Sognet, underskrevet med Sognefogdens Navn, henført under Strfl. § 270 (H. R. D.) 1187.

Fattigvæsen.

- En Sag mod et Fattiglem for Opsætsighed og Beskadigelse af Fattiggaardens Arrestlokale afvist fra Underretten, da Forholdet herte under Fattigkommissionens Straffemyndighed 411.
- Da en Præst, før han paany viede en fraskilt Mand, havde forvisset sig om, at denne havde betalt de ifølge Amtsresolution forfaldne Bidrag til hans første Familie, som var under Fattigvæsenet, Erstatningsansvar for Fattigvæsenets andre urefunderede Udlæg til denne Familie for den nye Vielse efter Omst. ikke fundet at paahvile Præsten. 614.

Fiskeri.

- Efter Omst. ikke antaget, at et af Staten til Fæsteren af en Bondegaard udstedt Skjøde paa samme, udelukkede ham fra Raadighed over den udfor Jorderne liggende Del af en Indsø, for hvilken Raadighed ifølge 5—10—42 Formodningen maatte være . . . . . (H. R. D.) 576.

Fogedforretninger (p. 1095 se Skifte).

- Hegnsmænd, som, efter ved Kjendelse at have paalagt en Lodsejer at istandsætte Hegn, uden at dette dog skete, havde ladet Arbejdet udføre, kjendte berettigede til Udpantning under Et for Gebyrer og Udlæg . . . . . 226.
- En i Henhold til Pl. 30 Novbr. 1821 anlagt Arrestforretnings-

- sag afvist ex officio, da Arrest i en Udlændings Ret til at erholde Skjøde paa en fast Ejendom forfulgtes efter Stævning til Udlændingens Vicevært i Ejendommen, men da den nævnte Ret er af obligatorisk Beskaffenhed, burde være forfulgt efter Stævning til Skjodehaveren som *Ihænderhaver*. . . . . 230.
- Da en Udsættelsesforretn. af 17 April var ulovmedholdelig, eftersom Lejligheden først kunde være opsagt til 1 Maj, Erstatning efter udmeldte Mænds Skjen uden særligt Bevis tillagt Rekvisitus for Tort og Kreditspilde, men ikke for Tab og Flyttendgifter . . . . . 470.
- En Udsættelsesforretning af et lejet Hus annulleret, fordi den var foretagen uden Rekvirentens Medfølge. Idet Fejlen nærmest maatte tilskrives Fogeden, Erstatningsansvar paa-lagt ham og Rekvirenten solidarisk, nemlig uden særligt Bevis, for Tort og Kreditspilde, men ikke for positivt Tab 472.
- En Lejer, som ved Fogeden var udsat af Lejligheden, fordi han ikke efter Overenskomsten havde betalt Lejen forskudsvis, uden særlig Stipulation derom tilpligtet at betale hele den før Udsættelsen forfaldne Lejesum, skjøndt denne tildels angik Tiden efter Udsættelsen . . . . . (Note) 669.
- Antaget, at ved Bedømmelsen af en Arrestforretnings Lovlighed kunde Rekvisiti Modkrav, der gjordes gjældende under en Kontrasag, ikke komme i Betragtning . . . . . 753.
- Stadfæstelse af Fogedkjendelser og Udpantningsforretninger til Inddrivelse af Udgifterne ved, at Sogneraadet paa de Forseemmeliges Bekostning havde afhjulpet de ved et under det Offentliges Tilsyn staaende Vandløb ved det aarlige Syn forefundne Mangler, uden først at forelægge de Vedk en Frist dertil . . . . . 781.
- Rekvisitus, som for at afværge en begjært Arrest havde indleveret til Fogeden, som Sikkerhed nogle Kreditforeningsobligationer, anset berettiget til at erholde udleveret de, før Rekvirenten kunde gjøre sin Ret gjældende, forfaldne Rentekoupons, da Rekvirentens Ret alene kunde omfatte de til enhver Tid vedhængende Frugter. Spørgsmaal (for Overretten), om Fogeden efter den ene Parts ensidige Begjæring kan reassumere en Arrestforretning, og om Fogeden kunde afgjøre, hvad der var stillet til Sikkerhed (H. R. D.) 813.
- Stadfæstelse af et ved Fogeden nedlagt Forbud imod Benyttelsen af det et eneberechtiget Sporvejsselskab tilhørende Spor som Lettelsesmiddel for Vogne, der særligt vare kon-

struerede efter det nævnte Spor. Udtalt, at Forbudet kun angik den deri nævnte Vogn efter dens oprindelige Konstruktion (med særeget Sporhjul) . . . . . (H. R. D.)	823.
I et Tilfælde, hvor skriftlig Lejekontrakt ikke var oprettet, da Parterne ikke havde kunnet enes om Indholdet, en Udsættelsesforretning opretholdt, da den vilde have været berettiget efter det Udkast til Kontrakt, som Lejeren havde erklæret sig villig til at underskrive	984.
Ved Eksekution hos en Aftægtsmand, som ifølge Aftægtskontrakten havde Ret til at vælge mellem Bolig og Underhold paa Gaarden og en aarlig Pengeydelse, erhverver Rekvirenten ingen Ret til for Aftægtsmanden at træffe Valget. Den i den eventuelle Pengeydelse effektuerede Udlægsforretning derfor ophævet	1030.
Konkurslov § 23 om Afkræftelse af Retten ifølge Udlæg kan hverken direkte eller analogisk anvendes paa Udpantning	1102.

Forlig.

Tidligere forligsmæssigt erlagte Bøder for ulovligt Brænde- vinsudsalg anset at bevirke Gjentagelsesstrafs Anvendelse, med mindre de vare under Lovens Minimum	219.
Mindst den ene af 2 executores testamenti maa mede personligt for Forligskommissionen i de af dem paa Dødsboets Vegne anlagte Sager	255.
En Sag afvist fra Hof- og Stadsretten p. Gr. af manglende Forligsprøve, uanset at Forlig var prøvet for Sø- og Handelsrettens Forligskommission	366.
I en Sag om Vejret Forlig ikke anset lovlig prøvet, da Forligsklagen var udtagen af Citanten i Forening med 4 andre formentlig vejberettigede Ejendomsbesiddere, og Forlig var prøvet under Et	404.
Antaget, at Sagførerere, der som Mandatarier ere bemyndigede til at indtale en Fordring i eget Navn, ogsaa kunne mede under Forligsmæglingen	407.
En Fuldmagt til at lade Forligsklagen henvise til Retten anset for en tilstrækkelig Forligsfuldmagt. . . . . (H. R. D.)	428.
Forligsmøde ved en Sagfører anset for gyldigt, da Parten havde haft Ophold og fast Bopæl udenfor Forligskredsen og i over 4 Miles Afstand, skjønt han tillige havde hjemme og ejede fast Ejendom i Forligskredsen	475.
Afvisning fra Underretten af en Sag om den nærmere Bestemmelse af Stedet for et Hegn, da dets Plads allerede	

	Pag.
var afgjort ved en Højesteretsdom og et Forlig, og kun enten en Fortolkning eller en Supplering heraf tilsigtedes. Spørgsmaalet fundet at høre under Fogedens Afgjærelse	639.
Forligsprøve anset unødvendig i en Gjældskommissionssag, da samme Sag efter en tidligere Klage kort Tid i Forvejen havde været foretaget i Kommissionen til Forligsmægling (hvorved Indklagede dog udeblev), uden at Sagen dengang blev inkamineret.	649.
En Afvisningspaastand, støttet paa, at intet lovligt Situationskort var forevist i Forligskommissionen, forkastet, da Forlomm. selv afgjør, om Forlig kan prøves	763.
Lignende Dom	1027.
I en af en Minister mod en Redaktør anlagt Sag om trykte Injurier angaaende hans Embedsførelse udfordres ingen Forligsprøve. Udtalt, at Spørgsmaalet, om Sigtelsen virkelig angik Uretskaffenhed i Embedsførelse, ikke vedkom Formaliteten	986.
En somr Mandatarius for en indenbys Citant optrædende Sager anset uberettiget til at møde til Forligsprøve, da Sagereren i Fuldmagten, der kun angik en enkelt Fordring, ikke var benævnt Mandatarius, ...	992.
Mulkt for unødigt Trætte ex officio idømt en Part, der aldeles var udebleven fra Forligsprøven	1011.
Forligsprøve ikke fordret forud for et Skjøn til Konstatering af en Ejendoms Tilstand i Anledning af en eventuel Erstatningssag . . . . . (Note)	1215.
 Forsøg (p. 125 se Frihedskrænkelser, p. 367 se Meddelagtighed).	
En Tiltalt, der af en Anden havde modtaget og efter dennes Anmodning solgt Gjenstande, som han antog for stjaalne, hvilken Antagelses Rigtighed dog ikke blev bevist, straffet for Forsøg paa Hæleri. . . . . (H. R. D.)	121.
Fuldbyrdet Tyveri anset begaaet af en Mand, der i tyvagtig Hensigt i en Andens Skov havde hugget nogle Hasselstænger, hvilke han dog, da han blev overrasket, lod ligge paa Stedet . . . . . (H. R. D.)	202.
En Tiltalt straffet efter Strfl. § 203 og 210. Efter Omst. ikke funden at kunne straffes under den kriminelle Sag, at Tiltalte i den Hensigt at prygle en Anden havde begivet sig ud til denne og havde forfulgt denne, der dog undkom Strfl. § 257 jfr. § 46 anvendt mod 2 Tiltalte, af hvilke den	283.

ene havde laant den anden Kreaturer, hvilke taxeredes i Forening med dennes Gaard (som hørende til Besætningen) til Prioritetsefterretning, uden at dog Prioritetslaan beholdtes	754.
En Tiltalt ikkun anset efter Strfl. § 202 for Mishandling af Hustruen, forevet under et Drabsforsøg, da han selv frivillig havde forhindret Drabets Fuldbrydelse	1045.

Forældre og Børn (ægte, uægte, Adoptivbørn o. s. v.)

En ved en Landpolitirets Dom i en Paternitetssag paalagt Ed maa i Kbhvn aflægges for Kriminal- og Politiretten. .	220.
---	------

Frihed, Krænkelser af Andres.

Fængsel paa Vand og Brød ifølge Strfl. § 210 jfr. § 46 idemt 2 Tiltalte, som havde forsøgt ved Vold at fordrive 2 Groftegravere fra deres Arbejde . . . . . (H. R. D.)	125.
En Tiltalt straffet efter Strfl. § 203 og 210	283.
2 Personer, som med Magt havde frataget en Tredie, der havde fisket i et deres Principaler formentlig tilhørende Vandareal, Fiskeriredskaberne m. m., ansete efter Strfl. § 116 (ikke efter § 210)	734.
En tiltalt Pige, som umiddelbart efter at have bundet en anden Piges Hænder, mishandlede denne Pige ved Slag tildels med en Jernalen samt strax derefter atter læste hende, anset efter Strfl. § 203 og 211 . . . . . (H. R. D.)	852.
Strfl. § 243 anset uanvendelig i et Tilfælde, hvor en Overfalden for at undgaa yderligere Vold først af egen Drift betalte Voldsmanden Penge og derpaa efter dennes Begjæring gav ham et mundtligt Løfte om flere Penge en anden Gang; Strfl. § 210 anvendt for det sidstnævnte Forhold. .	1009.

Fuldmagt (p. 318 se Tyendeforhold).

2 Medejere i et Skib, som havde anmodet Ejeren af den 3die Skibspart om at se at faa Skibet solgt, derved fundne at have bemyndiget denne til ved Salget at benytte en Kommissionær	315.
En Handelsagent ifølge Koutume ikke anset bemyndiget til at forbinde Mandanten ved Salgskontrakter, uanset Indholdet af de ham fra Mandanten tilsendte trykte Blanketter til Slutsedler.	323.
Anset nødvendigt m. H. t. Forligsmødet, at en Sagferer, der var Mandatarius for en indenbys Citant angaaende en enkelt Fordring, i Fuldmagten benævnedes Mandatarius . . .	992.
At en Sagferer, som paa en Kreditors Vegne havde indgaaet	

	Pag.
Forlig med Debitor og ladet Exekution foretage, allerede før Forliget havde kjendt Debtors Insolvens, med Hensyn til Afkræftelse ifølge Konkurslov § 23 tillagt samme Virkning som Fordringshaverens egen Kundskab om Insolvensen	1095.
En Sag, hvorunder en Sagfører som Mandatarius for en Trediemand sagsøgte til at lade en Sum afskrive paa nogle hans Mandant tilhørende Panteobligationer, afvist ex officio, da Obligationsejeren selv ikke var stævnet, og da det ikke var assereret eller oplyst, at den medende Sagfører havde Fuldmagt til at modtage Stævning.	1130.
Gave (jvfr. Eftergivelse).	
Ikke anset bevist, at en Sparekassebog af en Afdød var bortskænket i levende Live. Da Overleverelse af Bogen manglede, var Gaven i alt Fald ikke fuldbyrdet (H. R. D.)	562.
En saakaldet Kjøbekontrakt kjendt ugyldig, da Parterne efter det Oplyste maatte antages at have tilsigtet at oprette en Gavekontrakt mortis causa.	698.
Fortolkning af et Dokument, hvori en Søster gav sin Broder et betinget Tilsagn om en Gave. Dokumentet efter Omst. forstaaet saaledes, at Giverinden havde forbeholdt sig selv at afgjøre, om de deri omhandlede Forhindringer vare indtraadte.	748.
Nogle i en Afdøds Gjemmer forefundne Kreditkasseobligationer ansete ved gyldig Livsgave at være bleve en Andens Ejendom, skjendt den Afdøde havde oppebaaret Renten, da Obligationerne bare noteret Transport til Gavemodtageren, hvem den Afdøde havde underrettet derom, og da Modtageren havde havt Bolig og Underhold hos den Afdøde samt Adgang til dennes Gjemmer etc. . . (H. R. D.) . . (Note)	1191.
Gjentagen Forbrydelse.	
I en Dom, hvorved en Tiltalt bliver straffet for 5te Gang begaaet Tyveri, bør Strfl. § 241, 2det Stykke ikke citeres om, at et begaaet Tyveri tillige kunde tilregnes Tiltalte som 5te Gang begaaet Hæleri . . . . . (H. R. D.)	108.
Lignende Dom . . . . . (H. R. D.)	866.
En for ulovligt Brændevidsudsalg Tiltalt straffet for 2den Gang begaaet Forseelse under Hensyn til, at han 2 Gange forinden forligsmæssigt havde erlagt Bøder for ulovligt Brændevidsudsalg, men den sidste Gang under Minimum for 2den Gang begaaet Forseelse	819.

En i 1844 og 1863 henholdsvis for 3die og 4de Gang begaaet Hæleri straffet Person, uanset den mellem disse Domme liggende Tid, nu straffet som for 5te Gang begaaet Hæleri . . . . . (H. R. D.) 453.

Gjæld og Gjældsbreve (pag. 1002 se Kontrakt i Alm., p. 623 se Pant, p. 692 se Procedure).

Uden Bevis for Citantens Adkomst Ejendomsdom ifølge Bevilling given paa en til en bestemt Person udstedt Statsobligation, som af en Anden, der var Besidder deraf, var transporteret til Ihændeleveren og nu angaves at tilhøre Citanten . . . . . 284.

Ifølge en løbende Kassekredits Natur kan en Indbetaling til Kreditor ikke betragtes som Betaling af ikke forfalden Gjæld; Tilbagegang af Betalingen ifølge Konkurslov § 20 derfor nægtet . . . . . 351.

Undersøgelse af, om en afdød Kreditrix ved at tilbagegive Debitor Gjælds brevet kunde antages at have eftergivet Gjælden . . . . . 378.

En Fordring ifølge en thinglæst, men bortkommen Panteobligation forkastet i et Dødsbo, navnlig fordi Obligationen aldrig var bleven overleveret til Kreditor, og det heller ikke var oplyst, at den Afdøde havde besiddet Obligationen paa Kreditors Vegne . . . . . (H. R. D.) 531.

I et Tilf., hvor en kvitteret Anvisning paa en Bank ikke blev betalt af Banken samtidig med Indleveringen, men af Bankbestyrelsen sagdes at være betalt senere efter Opraab af Kassereren paa sædvanlig Maade, Bevisbyrden for, at Betaling var sket til rette Vedk., paalagt Banken . . . . . 646.

En Indstævnt tilpligtet enten at udstede en Panteobligation for 20,000 Kr. eller at betale dette Beleb kontant, uden Hensyn til hans Indsigelse, at han ved at udstede Panteobligation vilde paadrage sig Ansvar efter Strfl. § 261 . . . 695.

Fortolkning af et Dokument, hvori en Søster gav sin Broder et betinget Tilsagn om en Gave. Dokumentet forstaaet saaledes, at Giverinden havde forbeholdt sig selv at afgjøre, om de deri omhandlede Forhindringer vare indtraadte 746.

Efter Omst. og bl. A. under Henvisning til Underskriftens Lighed, overladt en Kreditor med sin Ed at udfylde Beviset for Ægtheden af et til ham af en afdød Mand udstedt Gjældsbevis . . . . . 748.

	Pag.
Opgjørelse af et Mellemløbsforhold mellem 2 Handlende (Note) . . . (H. R. D.)	897.
Udlæg i et Konkursbo nægtet ifølge et Gjældsbevis, der vel var udstedt af Fallenten som Fuldmægtig, men for et af ham som Mindreaarig uden Kurators Samtykke modtaget Laan	944
En Panteobligation anset forfalden ifølge Bestemmelsen om Paadragelse af Renterestancer af forud prioriterede Kapi- taler, uanset at den bedre prioriterede Kreditor havde givet Debitor Henstand med Rentebetalingen	1007.

Gjæsteretsager.

En udenbys Sagsøger, der møder ved en indenbys Sagfører, kan ikke fordrø Gjæsteretsbehandling	1182.
--	-------

Grundbyrder (Tiende, Bankhæftelse, Jordskyld, Hoveri o. deal.)

I et Tilf., hvor en Jordlod var afhændet ved Arvefæstebrev, hvorefter, hver Gang Lodden fik en ny Arvefæstet, en Re- kognition skulde betales til den oprindelige Sælger imod Arvefæstebrevs Udstedelse, enhver Erhverver anset beta- lingspligtig, naar han ifølge endelig Overenskomst havde tiltraadt Besiddelsen af Lodden . . . . . (Note)	357.
I et Tilf., hvor en Præstegaards Jorder vare forauktionerede samlede, saaledes at en aarlig Bygafgift paalagdes pr. Td. Land, og Udparcelleringsret udtrykkelig tilsagdes Kjøberen, Hovedparcellens Ejer efter passeret Udstykning tilpligtet at tilsvare den paa Parcellerne faldende Afgift.	361.
Da det en Ejendom paalagte faste Tiendevederlag ved Udstykning fordeles i Forhold til Hartkornet, en Del af Tiendevederlaget efter en Ejendoms Udstykning paalagt en Parcel, hvis Tilliggende for sig betragtet var tiendefri Jord (H. R. D.)	554.
En ved Auktionskonditioner over Præstegaardsjord betinget Rekognition ved Forandring af Arvefæstet ikke funden at kunne affordres en Arvefæstet, der havde faaet Skjøde i Henhold til Transport af den Højtbydendes Ret, da den Højtbydende, i alt Fald ved en frivillig Auktion, ikke ved Hammerslaget bliver Ejer eller Arvefæstet . . . . . (Note)	721.

Handelsomsætninger, jfr. Kjøb og Salg (p. 298 se Kjøb og Salg, p. 298 se Særetsforhold.)

Ved for egen Regning at disponere over en Del af et kjøbt,

- men som ukontraktmæssigt refuseret Vareparti, forpligtes man til at betale Fakturaprisen for denne Del. . . . . 223.
- Spørgsmaal om en Sælgers Udtalelse indeholdt en tilstrækkelig Antagelse af det gjorte Tilbud. Under en Sag om, hvorvidt en Handel om Aktier var kommen istand, den derved fungerende Mægler anset for lovfast Vidne. I et Tilfælde, hvor der ikke var protesteret mod Sagen som for tidlig anlagt, Dom given — forinden den kontraktmæssige Opfyldelsestid — om, hvorvidt Sælgeren skulde vedstaa Handelen. . . . . 296.
- En Kornmodtagers Paastand om Godtgjærelse for Udlæg og Salær forkastet, da han ved sit tvetydige Forhold og navnlig ved at undlade at underrette sin Mandant om Partiets Usundhed havde paaført denne et større Tab. . . . . 301.
- Efter Omst. nægtet en Sagsøger Betaling for et Parti Ost, som Indstævnte i 1870 havde modtaget, men med Grund havde anset for sendt af en Trediemand, uanset dennes under nærværende Sag fremlagte Erklæring. . . . . 316.
- En Handelsrejsendes Provision er fortjent, selv om Sælgeren uden Grund vægrer sig ved at effektuere de optagne Ordre. Provisionen af Sø- og Handelsretten bestemt til 1 p. c. af de afsatte Varers Værdi. . . . . 318.
- En Kjøber af Varer kjendt berettiget til en Rabat, som var tilstaaet ham, hvis han efter 3 Maaneders Forløb betalte kontant eller med 3 Maaneders Tratte, skjendt ingen af Delene var sket, — da Sælgeren ikke havde trukket Vexel paa Kjøberens . . . . . 319.
- Antaget, at paa Kredit købte Varer, som Kjøberens efter Modtagelse af Fragtbrev og Faktura samt efter at have betalt Told og Fragt for dem lod oplægge paa Toldboden, vare blevne hans Ejendom før hans derefter indtraadte Fallit. . . . . (Note) 322.
- En Handelsagent ifølge Koutume ikke anset bemyndiget til at forbinde Mandanten ved Salgskontrakter, uanset Indholdet af de ham fra Mandanten tilsendte trykte Blanketter til Slutsedler . . . . . 323.
- I et Tilf., hvor Sagsøgeren havde købt et Parti Korn af Korsør, men Partiet ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet, Stettin, befandtes ukontraktmæssigt, antaget, at det af Sagsøgeren var modtaget i Korsør, da han, efter af Skipperen der at have modtaget Generalprøve, havde betalt Restkjebesummen. Da ingen Svig forelaa, Erstatning

- nægtet Kjøberens, uanset om Partiet helt var indlædt, dengang han fik Sluttedlen . . . . . 328.
- I et Tilf., hvor ifølge Sluttedlen et kjøbt Parti Korn skulde leveres paa Kjøberens Plads med Afskibning fra flere nævnte Havne inden en vis Tid, og hvor Vinterklausulen var vedtaget, antaget, at Sælgeren, for at fritages for at afskibe fra en af de ved den oprindelige Leveringstids Udløb endnu aabne Havne, inden samme Tids Udløb burde have hørt Partiet disponibelt i den af ham efter hans Opgivende valgte tilfrosne Havn . . . . . (Bem.) 333.
- En Kjøbmand, som til en Straffeanstalts Bogholder og Lagerbestyrer havde betalt for de ham af Anstalten krediterede Varer, tilpligtet at betale igjen, da den nævnte Funktionær, som ikke gyldig kunde kvittere, svingagtig havde tilegnet sig de modtagne Summer. Ikke antaget, at Anstaltens Bestyrelse havde begaaet nogen Forsemmelse, der kunde frigjøre Kjøbmanden for hans Gjæld til Anstalten. (H. R. D.) 532.
- I et Tilf., hvor et bestilt Parti røgede Sild efter Overenskomsten skulde leveres i Berlin, Forsendelsen (som angaaende en generisk Præstation) anset foregaaet for den herværende Sælgers Begning og Risiko. Bevis for Varernes Ukontraktmæssighed derimod ikke fundet tilvebragt ved Attest fra en Jernbanebestyrelse. . . . . 652.
- En Mand, som, efter som Betaling for Varer at have udstedt Vexel indeholdende, at Valuta var modtaget i Varer, nægtede at have modtaget de paa Toldboden beroende Varer, antaget, for at kunne heres hermed, at maatte oplyse, betimelig, men forgjæves at have foretaget behørigt Skridt for at faa Varerne. . . . . 663.
- Renter af en under Sagen uomstridt Kjøbesum for Varer samt Procesomkostn. tilkjendte Sælgeren, skjøndt han for Sagens Anlæg havde afkrævet Kjøberens for Meget, da Kjøberens ikke havde oplyst Sælgeren om Sammenhængen og ej heller for Sagens Anlæg tilbudt det mindre Beløb. . . . . 707.
- Opgjørelse af et Mellemregningsforhold mellem 2 Handlende. (Note) . . . (H. R. D.) 896.
- Spørgsmaal, om en Handlende, der havde solgt et Parti Brødder af Geffe og havde paataget sig at besørge Skib fragtet for Kjøberens, i sidstnævnte Henseende havde udvist Forsemmelse. Fortolkning af Parternes Korrespondance. . . 924.
- I et Tilf., hvor en Prøvevare da den ham tilstaaede Provision viste sig utiltrækkelig til at dække Rejsendgifterne,

- og da Handelshuset nægtede at garantere ham disse, hævdede Forholdet, ikke fundet Hjemmel til at paalægge ham en af Handelshuset paastaet Erstatning for Kontraktbruddet af ¹/₄ af den garanterede aarlige Provision. . . . . 929.
- At en Kjøber af et Parti Petroleum, da der gjordes Vanskeligheder ved Partiets Udlevering ifølge den af Sælgeren udfærdigede Udleveringsseddel, i 8 Dage ikke underrettede Sælgeren derom, fundet at afskære ham fra at paastaa Handelen af den nævnte Grund hævet. . . . . 932.
- En Bogtrykkers Ret til Rabat af 10 p. c. hos en Papirhandler ved Betaling af modtaget Papir anset godtgjort ved almindelig Koutume og ved den ham ved en tidligere Opgjørelse indrømmede Rabat . . . . . 936 .
- Spørgsmaal om Varer, der af et Aktieselskabs admin. Direkter vare kjøbte til dette, men af ham igjen solgte til egen Fordel, kunde fordres betalte i Aktieselskabets Konkursbo. 940.
- En Agent, som havde frasagt sig Forretningen for et Handelshus, uden dog at Handelsbuset i c. 3 Aar disponerede over de hos ham værende Vareprøver, ikke anset ansvarlig for disse. Godtgjørelse for Pakhusleje derimod nægtet ham. 950.
- Spørgsmaal, om et Varesalg til et Aktieselskab mod kontant Betaling senere var gaaet over til at være paa Kredit imod Vexel, som Direktøren privat skulde udstede. Sælgeren ifølge Konklov § 16 Nr. 2 og 3 kjendt berettiget til at erholde Varerne udleverede af Aktieselskabets Konkursbo. 953.
- En Indstævnts Forklaring lagt til Grund om, at han ved Modtagelsen kontant havde betalt Fabrikata, som vare solgte ham af en Straffeanstalts til at sælge og udlevere af dens Varelager bemyndigede Bogholder. Kjøbereren anset frigjort ved denne Betaling. . . . . 982.
- Spørgsmaal om Beregningen af den en Fabrikants Agent for Afsætning af Fabrikata tilkommende Provision. . . . . 995.
- En Kjøbmand her i Landet ikke anset pligtig at betale et Handelshus i Bordeaux et af ham ordineret Oxehoved Vin, der under Forsendelsen fra Bordeaux til Handelshusets Agent i Kjøbenhavn var fuldstændig udlækket. . . . . 1176.

Hittegods samt Vrag og Danefæ.

- Tilegnelse af en Jern-Ankerstok, som fandtes nedgravet i en Graft, alene anset for ulovlig Omgang med Hittegods, uanset om Ankerstokken maatte antages bragt derhen flere Uger iforvejen for senere atter at bortføres. . . . . 264.

Tilegnelsen af en Hund paa en Vej tæt udenfor en By efter Omst. betragtet som Tyveri.	1038.
Spørgsmaal, om Tyveri eller ulovlig Omgang med Hittegods forelaa; det Første antaget. . . . . (H. R. D.)	1207.

Hændelse.

Et Parti røgede Sild, der skulde leveres i Berlin, anset (som en generisk Præstation) forsendt for den herværende Sælgers Regning og Risiko	652.
En Kjøbmand her i Landet ikke anset pligtig at betale et fransk Handelshus et af ham ordineret Oxehoved Vin, der under Forsendelsen fra Bordeaux til Handelshusets Agent i Kjøbenhavn var fuldstændig udlækket.	1176.

Hævd (derunder Alderstidshævd).

Efter Omst. antaget, at en Mand, der i over 20 Aar havde benyttet en af hans Skov paa 3 Sider omgiven Skovlod til Hugst, Græsning etc., derved havde vundet Hævd derpaa. (H. R. D.)	113.
Paa Landet betales for Ringning med Kirkeklokkerne ifølge L. 2-22-39. Frihed derfor ikke anset erhvervet ved Udladelse af at betale i Alderstid. . . . . (H. R. D.)	171.
En Gaardfæster kjendt uberettiget til at aflægge en over hans Grund løbende Gangsti, der ikke var optagen paa Regulative over de offentlige Gangstier, da den i Alderstid havde været til Benyttelse for en anden Fæstegaard og derhos for denne havde en særlig og iøjnefaldende Betydning. (Note)	610.
En Ejendoms Ejer funden ved 20 Aars Benyttelse at have vundet Hævd paa Færdsel over Naboejendommen til Udførsel af Renovation og Indførsel af Brændsel gennem en dertil anbragt Laage i Plankeværket mellem Ejendommene. (H. R. D.)	868.
En Mands Besiddelse af et Grundstykke, hvorfor han i Forening med sine Sædskende var pligtig at meddele Adkomst-dokument til en hos ham boende svagelig Broder, efter Omst. ikke fundet skikket til at begrunde Hævd.	1110.
Antaget, at en Huslods Ejer ikke havde kunnet erhverve en Færdselsret over en anden Huslod ved Alderstidshævd, da begge Lodderne indtil for 10 Aar siden havde været Fæstelodder under samme Gods.	1144.

Hævelse af en Sag.

Efter at en indklaget Injuriants Paastand om Sagens Hævelse var forkastet, Indklagede frifunden, da Klageren (den For-	
--	--

	Pag.
nærmede) i en under Sagens Drift afgiven skriftlig Erklæring havde frafaldet Sagens Forfølgning . . . . . (Bem.)	501.
Tillagt Indstævntes beskikkede Sagfører Salær hos Citanten, efter hvis Begjæring Sagen blev hævet	706.
Et Hovedspørgsmaal ved Sø- og Handelsrettens Dom ex officio hævet, da Hovedsagsøgeren udeblev ved den mundtlige Slutningsforhandling. — uanset at Modparten paastod Frifindelse. Realitetsdom given i Kontrasagen under Henvisning til 1-4-30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2. . . . . (Note)	921.
En Sag ex officio hævet, da de til Citantens Sagfører udlaaente Dokumenter ikke igjen kunde tilvejebringes. Kost og Tæring tillagt Indstævntes beskikkede Sagfører hos Citanten.	969.

Indfødsret.

Da de i Lauenborg før Fredstraktaten af 1864 fødte Personer ifl. sammes Art. XIX have bevaret Indfødsret i Kongeriget, kunne de ikke udvises ifl. Strfl. § 16 eller straffes for Til-sidesættelse af saadan Udvisning. . . (Note) . . (H. R. D.)	804.
--	------

Interessentskab og Foreninger (pag. 466 se Stempel).

En privat Enkepensionskasses Generalforsamling, hvilken der ved Lovene var tillagt «den højeste Myndighed», kjendt uberettiget til uden særlig Hjæmmel i Lovene at nedsætte eller helt inddrage Understøttelsen til Enker, som allerede lovlig vare indtraadte i Nydelsen deraf. Af at Vedk. i over 12 Aar har undladt at paatale sin Ret, ingen Renunciation funden at kunne udledes	259.
Antaget, at en Medejer af et Skib, der overfor Medejerne har paataget sig at fungere som korresponderende Rheder uden at beregne sig den sædvanlige Provision derfor, er berettiget til Provision for Skibets Forsikring og Proviantering.	347.
Optagelse af Laan ved Vexler etc. ikke anset for at høre til de «den daglige Drift vedrørende Anliggender», i hvilke ifølge et fabrikdirvende Aktieselskabs Love dets administrerende Direktør ved sin Underskrift kunde forbinde Selskabet. Paastanden om Udlæg i Aktieselskabets Konkursbo derfor forkastet	358.
Udtalt, at et responsabelt Interessentskab ikke er noget fra de enkelte Interessenter forskjelligt Retssubjekt. Ved Thinglæsning og Notering paa Folium for Interessentskabets faste Ejendom af en Deklaration, ved hvilken den ene Interessent erkjendte sig fyldestgjort og de andre Interessenter for ene-	

	Pag.
raadige over alle Firmaets Rettigheder, $\frac{1}{2}$ pCt. Afgift og Gebyr efter Sportelregl. § 64 fundet at skulle tilsvares. . .	658.
En Boghandler dømt personlig til at betale en hans Firma paahvilende Gjæld, skjendt Firmaet ikke først var sagsegt. . .	937.
I et Tilf., hvor et Aktieselskabs administrerende Direkter, der kunde forpligte Selskabet i alle den daglige Drift vedrørende Anliggender, havde kjøbt Varer i Selskabets Navn og solgt dem til egen Fordel, men Varerne nu paastodes ikke at vedkomme Driften, Fordringen erkjendt gyldig i Selskabets Bo, navnlig fordi Sælgeren oftere havde leveret saadanne Varer til Selskabet og faaet dem betalt af samme. . . .	940.
En privat Forenings Bestyrelse anset beføjet til uden særlig Mandat at anlægge Sag paa Foreningens Vegne.	1152.
 Jagt (pag. 221 se Vold).	
Straf ifølge Jagtlov 1 April 1871 § 16 eller dens Analogi ikke funden anvendelig paa en Mand, som med Skydegevær blev antruffen paa Isen i Stranden lige udenfor en Andens Grund.	742.
 Justitssager og offentlige Politisager (pag. 569 se Bedrageri, pag. 433 se Bevis, pag. 108 og 866 se gjen- tagen Forbrydelse, pag. 381 og 887 se Mened, pag. 411 se Retten, pag. 840 se Sædelighed).	
Fr. 29 Novbr. 1837 § 5 afgiver ogsaa udenfor Arrestantsager Hjemmel for i Forening med en Forseelse, begaaet af ham i Jurisdiktionen, at paademme en af en Mand paa hans Hjemsted udenfor Jurisdiktionen begaaet Forseelse. (H. R. D.)	138.
Særskilt Indankning af en Kjendelse om Foretagelse af Husundersøgelse og Beslaglæggelse anset for tilstedelig p. Gr. af Kjendelsens Forbindelse med en samme Dag atsagt Fængslingskjendelse, der under samme Sag paaankedes. (H. R. D.)	172.
Afvisning fra Højesteret af en efter det Offentliges Begjæring indanket Justitssag, da efter Omst. det mulige Straffean- svar ikke kunde udgjøre objectum appellabile. (H. R. D.)	193.
Det er stridende mod Gr. L. § 80, at en Person, der Lørdag Aften anholdtes og Søndag Formiddag afleveredes til Ar- resten, først om Mandagen blev stillet for Forhør. (H. R. D.)	194.
Lignende Dom . . . . . (H. R. D.)	562.
En Underdommer under Appellen af en af ham behandlet kriminel Sag mulkeret for Overtrædelse af Gr. L. § 80 og Strfl. § 129. . . . . (H. R. D.)	457.

- I Domme, hvorved en tidligere ved sædvanlig Løsladelsesresolution Benaadet dømmes til at behandles efter det deri tagne Forbehold, bør de Lovsteder nævnes, hvorunder de nye Forbrydelser henhøre. . . . . (H. R. D.) 527.
- Appel af en offentlig Politisag alene med Hensyn til Overrettens Censur af Dommerens Behandling af Sagen for Politiretten. Misbilligelse af den Maade, hvorpaa en Tiltalt var erklæret for arresteret, m. v. . . . . (H. R. D.) 528.
- En islandsk Politiretsdom, afsagt af en særlig til Behandling af Faareskabssager beskikket Dommer, annulleret, da Landshevdningen efter Omst. fandtes at have manglet Myndighed til at meddele en saadan Beskikkelse. . . . . (H. R. D.) 558.
- Misbilligelse af, at Aktor for Overretten for sent havde paa-stævnet en Sag samt ikke ved Sagens Optagelse strax af-leveret Dokumenterne. . . . . 638.
- Appel som offentlig Sag ifølge Pl. 23 Maj 1840 af en i 1ste Instans som privat behandlet Infurtesag. . . . (H. R. D.) 811.
- En Sag om Rømning fra et paa Kbhvns Rhed liggende engelsk Skib ved Kjendelse afvist fra Sø- og Hdlretten. (Note) 938.
- En Tiltalt anset efter Strfl. § 202 for Mishandling af Hu-struen, skjendt Aktionsordren alene led paa Drabsforsøg. . 1045.
- Sager om ulovlig Forhandling af Arsenik skulle behandles som Aktionssager (Dissens) . . . . . 1068 og 1163.
- Halvdelen af Bøderne ifølge Fr. 8 Maj 1795 § 18, som er tillagt Angiveren, funden at maatte bortfalde, da ingen Angiver fandtes. . . . . 1163.
- Kaution** (pag. 665 se Auktion, pag. 311 se Sø- og Handelssager, pag. 1179 se Vexel).
- Ved Paategning som simpel Kautionist paa et Gjælds-brev lydende paa skadesløs Betaling, forpligtes man til at betale skadesløse Omkostn. ved Domssag og Erekution mod Hoveddebitor samt Renter ifølge Dommen over denne . . . 263.
- En Selvskyldnerkautionist ikke anset frigjort derved, at Kreditor ved at modtage Panteobligationer af Hoveddebitor havde indrømmet denne gunstigere Betalingsvilkaar etc., da Kautionisten som Retskonsulent havde medvirket til de nye Dokumenters Oprettelse uden at oplyse Kreditor om Følgerne deraf eller tage Forbehold. . . . . 632.
- En Lejers Selvskyldnerkautionist anset forpligtet overfor den senere Erhverver af den faste Ejendom, som ifølge thlæst Kjøbekontrakt var berettiget til at oppebære Lejen. . . . . 662.

Kirker og kirkelige Forhold (Tiende se Grundbyrder)
(p. 1168 se Skolevæsen).

- Paa Landet betales for Ringning med Kirkeklokkerne ifølge L. 2-22-89. Frihed derfor ikke anset erhvervet ved Undladelse af at betale i Alderstid. . . . . (H. R. D.) 171.
- Flere Præster, som imod L. 2-8-2 og Kirkeritual af 25 Juli 1685 Kap. X uden særegen Bemyndigelse havde ordineret en Mand til Præst for en Frimenighed i Nordslesvig, ansete efter Strfl. § 141. . . . . (H. R. D.) 844.

Kjøb og Salg samt Bytte og Mageskifte, jfr. Handelsemsætninger (p. 721 og 910 se Auktion, p. 608 se Dokumenter, p. 223, 301, 319, 323, 328, 333, 532, 707, 896, 932, 953, 1176 se Handelsemsætninger, p. 658 se Interessentskab, p. 759 se Retsforhandlinger, p. 182 og 1123 se Skifte.

- Paalagt en Slagter, til hvem en syg Hest var solgt paa Vilkaar, at den skulde dræbes, men som alligevel solgte Hesten igjen, at erstatte sin Sælger Hestens Forsikringsbeløb, da Sælgeren ved det nye Salg havde mistet denne Godtgjærelse . . . . . (H. R. D.) 109.
- Spørgsmaal, om en Sælgers Udtalelse indeholdt en tilstrækkelig Antagelse af det gjorte Tilbud (se under Handelsemsætning.) 296.
- I et Tilf., hvor Sagsøgerens Regning for i 1871 og 1873 leverede Varer bekræftedes ved hans autoriserede Handelsbog og et Vidnes Forklaring, den i 1876 indstævnte Haandværker, der erklærede ej at erindre Modtagelsen, dømt pure. 298.
- En indstævnt Garver dømt til at betale et paastævnt Beløb for til ham leveret Kul, da han ikke bestemt havde nægtet at have modtaget Kullene, og ej heller havde paastaet at have betalt dem, og uanset at Sagsøgeren uden Reservation havde modtaget Betaling ifølge Regning for senere leveret Kul. . . . . 300.
- Efter Omst. nægtet en Sagsøger Betaling for et Parti Ost, som Indstævnte i 1870 havde modtaget, men med Grund havde anset for sendt af en Trediemand, uanset dennes under nærværende Sag fremlagte Erklæring. . . . . 316.
- I et Tilf., hvor en Jordlod ved Arvefæstebrev var afhændet paa Vilkaar at der, hver Gang Lodden fik en ny Arvefæster, skulde til den oprindelige Sælger betales en Recognition imod Arvefæstebrevs Udstedelse, enhver Erhver-

Pag.

- ver anset betalingspligtig, naar han ifølge endelig Overenskomst havde tiltraadt Loddens Besiddelse. . . . (Note) 357.
- Efter Omst. ikke antaget, at et af Staten udstedt Skjøde paa en Bondegaard til den hidtilværende Fæster af samme udelukkede Kjøberen fra Raadighed over den udfor Gaardens Jorder liggende Del af en Indso, for hvilken Raadighed ifølge L. 5-10-42 Formodningen maatte være. (H. B. D.) 576.
- Forsendelsen af et bestilt Parti røgede Sild, der skulde leveres i Berlin (som angaaende en generisk Præstation), anset foregaaet for den herværende Sælgers Regning og Risiko. Bevis for Varernes Ukontraktmæssighed derimod ikke fundet tilvejebragt ved en Jernbanebestyrelses Attest. . . , ... 652.
- En Lejers Selvskyldnerkautionist anset forpligtet overfor den senere Erhverver af Ejendommen, som ifølge thlæst Kjøbekontrakt var berettiget til at oppebære Lejen. . . . . 662.
- En Citant, der paastod forskudsvis at have betalt en Vinhandler et denne afkjøbt Parti Vin. som Citanten skulde hente paa Toldboden, nemlig ved en til Sælgeren udstedt Vexel, lydende paa at Valuta var modtaget i Varer, fundet, for at kunne høres med Paastanden om ikke at have modtaget Vinen, at maatte oplyse, betimelig, men forgjæves, at have foretaget de fornødne Skridt for at erholde Varerne. 663.
- En saakaldet Kjøbekontrakt, efter hvis Ord Sælgeren efter 5 Aars Forløb skulde overdrage Kjøberen sin Husejendom med Inventarium etc., Indbo og Udbo, kjendt ugyldig, da ifølge det Oplyste Parterne maatte antage ikke at have tilsigtet at oprette en Kontrakt om Kjøb og Salg, men nærmest en Gavekontrakt mortis causa. . . . . 698.
- 2 Personer, der havde indgaaet en Mageskiftekontrakt, hvorefter hver af dem skulde bære Halvdelen af Omkostn. ved Kontraktens Udfærdigelse m. v., fundne solidarisk at hæfte for Alt, hvad den af dem i Forening til Berigtigelsen af Handelen engagerede Sagfører havde faaet tilgode. . . . . 775.
- Middelprisen for Lammeskind i 1875 tillagt en Slagter for Skind leverede til en Kjøbmand. I et Tilf., hvor ved et Overskjen om Prisen 2 Stemmer stod imod 2, den højeste Pris tillagt Sælgeren, da han havde oplyst, at mange andre Slagtere havde opnaaet saa Meget. . . . . 922.
- En Bogtrykkers Ret til Rabat af 10 p. c. hos en Papirhandler ved Betaling af modtaget Papir anset godtgjort ved almindelig Koutume og den ham ved en tidligere Opgjærelse indrømmede Rabat. . . . . , ... 986.

- Pag.
- En Indstævnts Forklaring lagt til Grund, om at han ved Modtagelsen kontant havde betalt Fabrikata, som vare solgte ham af en Straffeanstalts til at sælge og udlevere af dens Varelager bemyndigede Bogholder, Indstævnte anset frigjort ved denne Betaling. Bevisbyrden for, at der var solgt paa Kredit, anset at pashvile Anstaltens Bestyrelse, . . . 982.
- Nægtet Kjøberen af en Parcel, der af ham var tagen i Besiddelse og fuldt ud betalt, Ret til at fordrø Skjøde meddelt af den derefter fallerede Sælgers Konkursbo, under Paaberaabelse af, at Skjøde udfordres til den endelige Overdragelse af Ejendomsretten. . . . . 1043.
- $\frac{1}{2}$ p. c. Afgift efter Fr. 8 Febr. 1810 § 2 c pashviler ikke den, som ifølge Overdragelse fra den ene Kontrahent i en Mageskiftekontrakt om 2 Ejendomme har faaet Magelægs-skjøde af den anden Kontrahent. end ikke af hvad sidste Erhverver har maattet betale udover den i Mageskiftekontrakten paa Ejendommen satte Værdi. . . . . (H. R. D.) 1203.

Kjøbenhavn.

- Private, til Brug for flere særskilte Ejendomme tjenende Veje ere ifølge Lov for Kbhvn af 14 Decbr. 1857, navnlig dens § 8, det Offentliges Tilsyn underkastede. Da Magistraten kun under en Betingelse havde tilladt Forandring af en saadan Vej med Vandløb etc., paalagt en Grundejer at rette sig derefter. . . . . 961.

Kjøbstæderne jfr. Kommunalvæsen.

- Bestem. i L. 5-10-42, der kun angaar fælles ferske Søer og Vande paa Landet, kan ikke analogisk anvendes paa Aaleb indenfor en Kjøbstads Grænser, som fra gammel Tid have været benyttede til Sejlads eller Anlægspladser for Fartøjer; saadanne Vandløb maa formodes at tilhøre Kjøbstad-kommunen. En Grundejer tilpligtet at borttage en Broudbygning over en saadan Aa . . . . . 1033.

Kommunalvæsen (kommunale Skatter se Skatter (p. 862 se Skolevæsen).

- Stadfæstelse af Fogedkjendelser og Udpantningsforretninger til Inddrivelse af Udgifter, som et Sogneraad havde afholdt til Afhjælpning af de ved det aarlige Syn forefundne Mangler ved et under det Offentliges Tilsyn staaende Vandløb, uden at først en Frist dertil var forelagt de Forsømmelige. . . 781.

Spørgsmaal, om et Jordstykke var en Del af en Skoleled eller af en gammel fælles Driftsvej. Udtalt, at saadanne Veje ifølge Landkommunallov 6 Juli 1867 § 15 ff henføre under Sogneraadets Bestyrelse, og at Byens Lodsejere ikke kunne disponere derover . . . . . (Note) 1158.

Antaget, at det under en Vakance i Embedet som Kateket og Førstelærer ved en Kjøbstads Borger-skole opsparede Overskud af Embedets Indtægter bør tilfalde Kjøbstadens Kasse, og ikke — som ved Degne-, Kirkesanger- og Skolelærerembeder — Amtsskolefonden . . . . . 1168.

Kontrakt i Almindelighed jfr. Retsforhandlinger (p. 693 se Leje, p. 927 se Sørretsforhold).

En skriftlig Overenskomst med en Uskrivkyndig opretholdt imod dennes Protest, navnlig paa Grund af en under en Justitssag afgiven Tilstaaelse. En Kone, som havde forpligtet sig til at fraflytte et lejet Hus imod at faa overladt et andet samme Ejer tilhørende Hus, tilpligtet at fraflytte det første Hus, skjøndt det sidste imidlertid var afbrændt, da hun var medskyldig deri . . . . . 215.

Spørgsmaal, om en Sælgers Udtalelse indeholdt en tilstrækkelig Antagelse af det gjorte Tilbud . . . . . 296.

Skjøndt i en Lejekontrakt den halvvaarlige Leje var opgiven til 80 Kr., Lejeren kjendt pligtig til at betale 160 Kr. for Halvaaret, da dette efter det Oplyste maatte anses for at være Aftalen og Kontraktens Indhold for saa vidt skyldtes en Fejltagelse . . . . . 650.

En saakaldet Kjøbekontrakt, efter hvis Ord Sælgeren efter 5 Aars Forløb skulde overdrage Kjøberens sin Husejendom med Inventarium etc., Indbo og Udbo, kjendt ugyldig, da ifølge det Oplyste Parterne maatte antages ikke at have tilsigtet at oprette en Kontrakt om Kjøb og Salg, men nærmest en Gavekontrakt mortis causa . . . . . 698.

En Husejer, som i god Tro havde lovet en Haandværker at ombygge en Etage i sin Ejendom til Værksted og udleje ham dette for en vis Pris, hvilket dog hindredes ved Bygningskommissionens Forbud, tilpligtet at erstatte Haandværkeren det ham ved Overenskomstens Misligholdelse forvoldte Tab . . . . . 718.

At en Garver i flere Aar har garvet Skind for en vis Pris, hindrer ham ikke fra uden foregaaende Meddelelse at for-dre en højere Pris for det sidst garvede Parti Skind . . . 726.

	Pag
Fortolkning af et Dokument, hvori en Søster gav sin Broder et betinget Tilsagn om en Gave. Dokumentet efter Omst. forstaaet saaledes, at Giverinden havde forbeholdt sig selv at afgjøre, om de deri omhandlede Forhindringer vare indtraadte	746.
Spørgsmaal om Betaling for Indbugsering af Fyrskibet Drogden. Betalingen ansat efter Skjen, da den indgaaede Akkord ikke muliggjorde nogen Beregning	948.
Spørgsmaal, om en Lejekontrakt om et lille Stykke Mosegrund kun var afsluttet pro forma for at skaffe Lejeren en Færdselsret	965.
I et Tilfælde, hvor skriftlig Lejekontrakt ikke var oprettet, da Parterne ikke havde kunnet enes om Indholdet, en Udsættelsesforretning opretholdt, da den vilde have været berettiget efter det Udkast til Kontrakt, som Lejeren havde erklæret sig villig til at underskrive	984.
En Prioritetshaver, som under Forauktioneringen af en Ejendom havde erklæret, at Kapitalen kunde forblive indestaaende hos en vederhæftig Kjøber, anset at have forbeholdt sig alene at afgjøre om Kjøberen var vederhæftig	1008.
Godtgjærelse for en Afdeds Underhold og Betjening i dennes sidste 9 Aar nægtet, da i Mangel af Overenskomst paa Grund af det nære personlige Forhold Formodningen ikke kunde være for, at Vederlag skulde gives . . . . . (Note)	1097.

Kontrassøgsmaal.

Antaget, at ved Bedømmelsen af en Arrestforretnings Lovlighed kunde Rekviriti Modkrav, der gjordes gjældende under en Kontrasag, ikke komme i Betragtning	758.
Et Hovedsøgsmaal ved Sø- og Handelsrettens Dom ex officio hævet, da Hovedsagsøgeren udeblev ved den mundtlige Slutningsforhandling, — uanset at Modparten paastod Frindselse. Realitetsdom given i Kontrasagen under Henvisning til 1—4—80 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 . . . (Note)	921.

Kumulation (p. 404 se Forlig).

At 2 Personer under Et havde søgt en Tredie for mundtlig Injurie, anset befojet, da Udtalelsen var brugt om dem i Fællesskab	257.
--	------

Kvaksalveri.

En Tiltalt mulkteret for uberettiget Behandling af Hestesygdomme i Almindelighed og smitsomme Sygdomme hos andre	
--	--

- Husdyr, samt for Kastning af forskellige Husdyr (uden Vederlag) . . . . . 789 og 1168.
- En Ikke-Dyrlæge straffet for at have taget en af en smitsom Sygdom lidende Hest i Kur, skjendt han havde anset Sygdommen for Kolik og ikke havde modtaget Betaling (Note) 1170.

Landboforhold, jfr. Landvæsenskommissioner (p. 576 se Fiskeri, p. 361 se Grundbyrder, p. 1033 se Kjøbstæder, p. 1087 se Landvæsenskomm.sager.)

- Hegnsmænd, som, efter ved Kjendelse at have paalagt en Lodsejer at istandsætte Hegn, uden at dette dog skete, havde ladet Arbejdet udføre, kjendte berettigede til Udpantning under Et for Gebyrer og Udlæg. . . . . 226.
- Under en Sag mellem en Godsejer og Ejeren af en forhenværende Fæstegaard under Godset Spørgsmaal om Betydningen af en mellem en tidligere Fæster af Gaarden og en Fæstehusmand indgaaet Overenskomst om en Vej samt af de i Skjedet paa Gaarden optagne Bestemmelser om Vejen 246.
- En Enke paa Landet, der drev Handel med Frugt etc., funden som Inderste ifølge Fr. 27 Maj 1848 § 4 uden Hensyn til Kontraktens Indhold alene at kunne opsiges med $\frac{1}{3}$ Aars Varsel til 1 Maj . . . . . 470.
- Da det en Ejendom paalagte faste Tiendevederlag ved Udstykning fordeles i Forhold til Hartkornet, en Del af Tiendevederlaget efter en Ejendoms Udstykning anset at paaehvile en Parcel, hvis Tilliggende for sig betragtet var tiendefri Jord. . . . . (H. R. D.) 554.
- Fortolkning af Hegnlov 6 Marts 1869 §§ 17 og 21. . . . . 689.
- En Møllesejer ikke anset pligtig at vedligeholde en over Omlebsbækken ved Møllen værende Bro, over hvilken en offentlig Bivej senere var anlagt . . . . . 778.
- Antaget, at et Sogneraad efter Bestemmelserne i Lov af 17 Januar 1859 § 8 og vedk. Regulativ maatte være berettiget til at lade de ved det aarlige Syn af et Vandløb forefundne Mangler afhjælpe paa de Forsømmeliges Bekostning, uden forinden at have forelagt disse en Frist til selv at afhjælpe Manglerne, — samt at Udgifterne kunde inddrives ved Udpantning. . . . . 781.
- En Godsejer, som havde bortsolgt Fæstegaarde fra 2 ham tilhørende Godser, i Henhold til Lov 19 Febr. 1861 § 2 og Lov 9 Marts 1872 § 5 anset berettiget til at udtage til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord saa meget af det

	Pag
under den ene Hovedgaard hørende Fæstegods, som udgjorde $\frac{1}{6}$ af alle de solgte Gaardes Hartkorn (Note) (H. R. D.)	876.
En Gaardmand, som, ved at leje et Stykke af en Moselod, havde erhvervet Færdselsret ad en dertil over Andres Lodder førende Vej, der ved Udskiftningen var udlagt til fælles Brug for Moselodderne, anset uberettiget til, efter at have passeret Vejen, at kjøre videre over den lejede Grund til en ham tilhørende Skovlod	965.
Spørgsmaal om et Udskiftningskorts Beviskraft. Udtalt, at en Udskiftningsforretning var bevisende for Bredden af de deri omtalte Veje, men at derimod Udskiftningskortet paa Grund af Indkrympning ikke kunde godtgjøre Vejens nøjagtige Beliggenhed. Da det ikke var fuldt bevist, at den Jord, som var fratagen en ved Udskiftningen udlagt Bivej, nu var inddragen under en Mands Lod, Erstatning efter Lov 20 August 1853 § 1 tillagt ham ved Udvidelse af Vejen	972.
De interesserede Lodsejere kunne drage en Inddømnings-Entrepreneur til Ansvar for Tilsidesættelse af hvad der blev bestemt ved den forud for Koncessionens Meddelelse afholdte Landvæsenskommissionsforretning, men ikke ved Indkaldelse for Landvkommissionen	1070.
Ved hegnspligtig Jordbruger efter Hegnslov 6 Marts 1869 § 8 forstaaes kun den, der som Lejer, Forpagter eller Fæster m. H. t. Ejendommens Drift er indtraadt i Ejerens Plads, derimod ikke den, der alene som Servituthaver benytter en langs en Andens Lod løbende Gangsti	1079.
En projekteret omfattende Regulering og Fordybning af et Hovedvandleb nægtet Fremme, dels fordi Fordelene ved samme ikke skjenedes at staa i et passende Forhold til Omkostningerne, dels af Hensyn til den formentlig af Reguleringen følgende Skade. I Præmisserne til Overlandvkommiss's Kjendelse optaget en Henstilling til Amsraadet om at holde Vejen aaben for en fremtidig Regulering . . . . . (Note)	1083.

Landvæsenskommissionssager.

Under en af en Landvkommiss's Medlemmer anlagt Injurie-sag for Fornærmelser mod Kommissionen udtalt m. H. t. Sandhedsbeviset, at Retten ikke kunde indlade sig paa nogen Kritik af Kommissionens Virksomhed som saadan .	872
--	-----

Afvisning fra Landvkommis. af forskellige over Indehaverne af en Inddæmningskoncession nedlagte Paastande, som dels afgjorte ved ældre usvækket Landvkommiskjendelse, dels hørende under Regeringens Afgjærelse. — Landvkommis kan uden Extensionscommissorium vel befatte sig med Realitetsspørgsmaal ang. et Inddæmningsforetagende, men ikke fastsætte en ganske ny Betingelse for Inddæmnings Udførelse udenfor Indholdet af den forud for Koncessionens Meddelelse afholdte Landvkommisforretng. De interesserede Lodsejere kunne drage en Inddæmnings-Entrepreneur til Ansvar for Til sidesættelse af det ved denne Landvkommisforretng Bestemte, men ikke ved Indkaldelse for Landkommis. — Omkostn. efter Omst. paalagte den vindende Part. . . . . 1070.

Forandring ved Landvkommis's Kjendelse foretaget i de ved en ældre usvækket Kjendelse fastsatte Tvangsmidler med Hensyn til Overholdelsen af et Flodemaal. Kun Appellanten af en Landvkommiskjendelse kan for Overlandvkomm. paastaa Afvisning fra Landvkomm., fordi Sagen skulde ligge udenfor dens ved Udmeldelsen bestemte Competence. Spørgsmaal, om Overlandvkommis. ex officio skal paase Noget i saa Henseende. Antaget, at Landvkommis. ikke kan paabyde Anlæg af et selvregulerende Omløb ved en Mølle for at betrygge Flodemaalets Overholdelse (Noter) 1087.

Lehn og Stamhuse (samt Fideikommisser).

Lov 21 Juni 1854 anset anvendelig paa Ringsted Klosters Fideikommiss som et Familie fideikommiss. Fortolkning af Fideikommissets Erektionsbrev betræffende den St. Haus Hospital tilkommende Andel af Kjøbesummen ved Salg af Bændergods . . . . . (H. R. D.) 185.

Leje, Førpagtning, Fæste e. desl. (p. 721 se Grundbyrder. p. 610 se Hævd, pag. 768 se Pant p. 899 se Vidne.)

En Kone, som havde forpligtet sig til at fraflytte et lejet Hus imod at faa overladt et andet samme Ejer tilhørende Hus, tilpligtet at fraflytte det første Hus, skjøndt det sidste imidlertid var afbrændt, da hun var medskyldig deri 215.

I et Tilf., hvor en Jordlod ved Arvefæstebrev var afhændet paa Vilkaar, at der, hver Gang Lodden fik en ny Arvefæste, skulde til den oprindelige Sælger betales en Rekog-

- nitien imod Arvefæstebrevs Udstedelse, enhver Erhverver anset betalingspligtig, naar han ifølge endelig Overenskomst havde tiltraadt Besiddelsen af Lodden . . . . (Note) 357.
- En Enke paa Landet, der drev Handel med Frugt etc., funden som Inderste ifølge Fr. 27 Maj 1848 § 4 uden Hensyn til Kontraktens Indhold alene at kunde opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til 1 Maj. Da en Udsættelse var sket d. 17 April, Erstatning uden særligt Bevis tillagt Rekvisita for Tort og Kreditspilde, men ikke for Tab og Flytteudgifter . . . . . 470.
- Skjendt i en Lejekontrakt den halvaarlige Leje var opgiven til 80 Kr., Lejeren kjendt pligtig at betale 160 Kr. for Halvaaret, da dette havde været Aftalen, og Kontraktens Indhold skyldtes en Fejltagelse . . . . . 650.
- En Lejers Selvskyldnerkautionist anset forpligtet overfor den senere Erhverver af Huset, som ifølge thlæst Kjøbekontrakt var berettiget til at oppebære Lejen . . . . . 662.
- En Lejer, som ved Fogeden var udsat af Lejligheden, fordi han ikke efter Overenskomsten havde betalt Lejen forsøksvis, uden særlig Stipulation derom tilpligtet at betale hele den før Udsættelsen forfaldne Lejesum, skjendt denne til dels angik Tiden efter Udsættelsen . . . . . (Note) 669.
- Uanset at en Lejekontrakt berettigede Ejeren til, naar Lejen ikke erlagdes prompte, at lade Lejeren udsætte og at raade over Lejligheden, men dog beholde Krav paa Lejeren for Leje i en vis Tid, ingen Lejesum for Tiden efter den af Lejeren uden Opsigelse frivillig foretagne Flytning funden at paahvile denne, da Ejeren ved ny Bortleje havde undgaaet ethvert Tab . . . . . (Note) 693.
- En Husejer, som i god Tro havde lovet en Haandværker at ombygge en Etage i sin Ejendom til Værksted og udleje ham dette for en vis Pris, hvilket imidlertid blev hindret ved Bygningskommissionens Forbud, tilpligtet at erstatte Haandværkeren det ham ved Overenskomstens Misligholdelse forvoldte Tab . . . . . 713.
- I et Tilfælde, hvor en Plads med tilhørende Bolværker var kjøbt saaledes, at afgiftsfri Benyttelse af et Stykke Bolværk var forbeholdt nærværende og tilkommende Ejere af et vist Pakhus, Afgiftsfriheden funden ogsaa at tilkomme Lejerne af en Del af Pakhuset ved Losning af Varer dertil . . . . . (H. R. D.) 826.
- En Godsejer, som havde bortsolgt Fæstegaarde fra 2 ham til-

Pag.

- hørende Godser, i Henhold til Lov 19 Febr. 1801 § 2 og Lov 9 Marts 1872 § 5 anset berettiget til at udtage til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord saa meget af det under den ene Hovedgaard hørende Fæstegods, som udgjorde $\frac{1}{3}$ af alle de solgte Gaardes Hartkorn (Note) (H. R. D.) 876.
- I et Tilf., hvor skriftlig Lejekontrakt ikke var oprettet, da Parterne ikke havde kunnet enes om Indholdet, en Udsættelsesforretning opretholdt, da den vilde have været berettiget efter det Udkast til Kontrakt, som Lejeren havde erklæret sig villig til at underskrive . . . . . 984.
- Ifølge en Lejekontrakt, indeholdende at Ejeren (men ikke Lejeren) i Tilfælde af Kontraktens Misligholdelse kunde fordre Afgjørelse ved Voldgift, Ejeren anset berettiget til at fordre Voldgiftskjendelse i et Tilfælde, hvor Lejeren havde sigtet ham for Misligholdelse . . . . . 989.
- Hegnsplichtig »Jordbruger» efter Hegnslov 6 Marts 1869 § 3 er kun den, der som Lejer, Forpagter eller Fæster m. H. t. Ejendommens Drift er indtraadt i Ejeren's Plads, men ikke den, der alene som Servituthaver benytter en Gangsti. . . 1079.
- Antaget, at en Huslods Ejere ikke havde kunnet erhverve en Færdselsret over en anden Huslod ved Alderstidshævd, da begge Lodderne indtil for 10 Aar siden havde været Fæstelodder under samme Gods. . . . . 1144.
- Et af en Ejer til Benyttelse under en eventuel Erstatningssag mod Lejeren begjært Skjen over hans Ejendoms Tilstand admitteret, forsaavidt Konstateringen fandtes at være af Interesse for Erstatningssagen, hvilket ikke antoges m. H. til nogle af Indstævnte lejede Lokaler, der først paa en senere Flyttedag skulde afleveres i behørig Stand. 1215.
- Lov, Fortolkning og Analogi.**
- Analogisk Anvendelse af Strfl. § 67 Led 2 i et Tilfælde, hvor Justitissag urigtigt var anlagt mod en Injuriant, og denne frifandtes for Justitiens Tiltale . . (H. R. D.) 165 og 171.
- Analogien af Strfl. § 252 anvendt mod en Tiltalt, som under en civil Sag usandfærdig havde benægtet at være Debitor for nogle ham tilsendte Varer, hvilke han paastod at have betalt strax kontant ved Afslutningen af Kjøbet (H. R. D.) 569.
- Straf ifølge Jagtlov 1 April 1871 § 16 eller dens Analogi ikke funden anvendelig paa en Mand, som med Skydegevær

	Pag.
blev antruffen paa Isen i Stranden lige udenfor en Andens Grund	742.
L. 5—10—42 er ikke analogisk anvendelig paa de fra gammel Tid til Anlægspladser etc. benyttede Aaleb indenfor en Kjøbstads Grænser.	1033.
Straf idømt efter Lovgivn's Grundsætn. for Spektakel i et Detentionslokale og Ramponering deraf samt for trods et meddelt Polititilhold at have gjort Spektakel udenfor sin Hustrus Bopæl.	1104.
To Tiltalte, som uden svigagtig Hensigt havde udfærdiget Kvitteringer med en Andens Navn under uden dennes Tilladelse, Alt for at tjene en Trediemand, der falskeligt havde foregivet at have forlagt de ægte Kvitteringer, frifundne, da ingen afgjørende Analogi i Straffeloven tillod at straffe saadant letsindigt Forhold (forandret ved H. R. D.) (Note)	1114.
En Mand, som under et Mundhuggeri med en Anden uforæstelig havde tilføjet denne Saar i Ansigtet med en Mæg-greb, hvorfor Straf var uanvendelig, tilpligtet at give Erstatning efter Lovgivn's. almindl. Grundsætn. (derimod ikke i Medfør af Strfl. § 301).	1126.
Strfl. § 16 anset ligefrem anvendelig paa en Udlænding, som atter havde indfundet sig her i Landet efter tidligere at være idømt Straf og Udbringelse af Riget, i hvilken Doms Sted var traadt en formildende Resolution, der ogsaa foreskrev Udbringelse . . . . . (H. R. D.)	1206.
Læger, Apothekere, Jordemødre etc.	
Bede idømt for imod en Sundhedsvedtægt at have slagtet Kreaturer i en Gaard i Kjøbstaden. Spml. om Ansvar for ulovligt Udsalgslokale for Kjød.	366.
En Tiltalt mulkteret for uberettiget at have befattet sig med Hestekure og behandlet andre Husdyr for smitsomme Sygdomme samt for uden Betaling at have kastreret Svin etc. (Note)	789.
Spørgsmaal om den Dyr læger ifølge Lov 29 Decbr. 1857 § 13 tilkommende Rejsegodtgjørelse, naar Vejlængden er under $\frac{1}{2}$ Mil m. v. . . . . (H. R. D.)	876.
Foregaaende Henvendelse til Sundhedskommissionen i Anledning af at Vandet i en Brønd var blevet fordærvet ved et af Sogneraadet foretaget Anlæg, er ingen Betingelse for,	

Pag.

- at Brendens Ejer kan sagsøge Sogneraadet til at give Erstatning . . . . . 1108.
- Sager om ulovlig Handel med Arsenik skulle behandles som Aktionssager. . . . . 1068 og 1163.
- Dyrlæger ansete eneberettigede til at behandle Hestesygdomme Almindelighed og de i Lov af 29 Decbr. 1857 ommeldte smitsomme Sygdomme hos andre Huadyr. Kastreering 'af forskellige Husdyr straffet efter Fr. 8 Maj 1795 § 18, dog at den Del af Bøderne bortfaldt, som skulde været tilfaldet Angiveren, da ingen saadan fandtes (Note) 1163.
- En Ikke-Dyrlæge, som havde taget en af en smitsom Sygdom lidende Heat i Kur, straffet, skjøndt han havde anset Sygdommen for Kolik og ikke havde modtaget Betaling (Note) 1170.

Løsgængeri.

- At en Tiltalt trods et Polititilhold om ikke uden Tilladelse at forlade en Arbejdsanstalt, varbortgaaet fra samme for at skaffe sig Skraetobak, i den Tanke om nogle Timer at vende tilbage, ikke fundet strafbart. . . . . 480.

Manddrab (Kap. 17).

- Strfl. § 100 jfr. § 198 anvendt mod en Tiltalt, som, ved at slaa efter en Gendarm med en Stang, havde bevirket, at dennes Gevær gik af og saarede ham (Gendarmen), der under den derved forarsagede Sygdom afgik ved Døden (H. R. D.) 162.
- En Mand for Drab af sit spæde Barn straffet efter Strfl. § 186. Spørgsmaal, om Drabet var sket med Overlæg. Strfl. § 60 anset uanvendelig, da Selvangivelse først var sket, efter at, hvad Gjerningsmanden vidste, Forbrydelsen allerede af en Anden var anmeldt . . . . . (H. R. D.) 174.
- Strfl. § 198 anvendt mod nogle Tiltalte, der havde foranlediget en meget beruset Mands Død ved i stærk Kulde at henlægge ham i en utæt Lade uden tilstrækkelig Bedækning 1023.
- En Tiltalt ikkun anset efter Strfl. § 202 for Mishandling af Hustruen, forevet under et Drabsforsøg, da han selv frivillig havde forhindret Drabets Fuldbrydelse, og skjøndt Aktionsordren alene led paa Drabsforsøg . . . . . 1045.

Meddelagtighed.

- En Pige, til hvis Fordel Pengeafpresning var forsøgt, efter Omst. frifunden, da hun ikke i det Hele havde været vidende om den brugte Fremgangsmaade. . . (H. R. D.) 204.

- Strfl. § 146 jfr. § 52 sidste Punktum anvendt mod en Kone, som, medens hendes Datter var under Forfølgning for Tyveri, forgjæves havde søgt at bevæge den Bestjaalne til falskelig at forklare at have fundet det Savnede . . . . . 367.
- Anset for efterfølgende Meddelagtighed i Tyveri, umiddelbart efter at en Anden i en Skov ulovlig havde hugget to Granplanter af Værdi 50 Øre, i Forening med denne at tage dem i Besiddelse. Strfl. § 238 anvendt . . . (H. R. D.) 433.
- Anset for Hæleri i et Skur i en Gaard at modtage dér stjaalne Koster og derefter ifølge Aftale med Tyven til fælles Fordel at besørge dem bragte ud af Gaarden (H. R. D.) 436.
- Strfl. § 257 jfr. § 46 anvendt mod 2 Tiltalte, af hvilke den ene havde laant den Anden Kreaturer, hvilke taxeredes i Forening med dennes Gaard (som hørende til Besætningen) til Prioritetsret, uden at dog Prioritetslaan beholdtes I et Tilf., hvor en Mand kort før sit Fallissement til delvis Dækning af sin Selvskyldnerkautionsist havde overdraget denne en Ko, hvilket gaves Form af en Handel mod konstant Betaling, Kautionsisten anset efter Strfl. § 257 for Deltagelse i en Handling, hvorved Retshandlens eventuelle Afkræftelse søgtes hindret. — Anvendelse af Strfl. § 260 jfr. 55 . . . . . (H. R. D.) 808.
- En tiltalt Kreditor, som havde formaaet sin insolvente Debitor, hvis forestaaende Fallit han forudsaa, til at give ham Dækning, ikke funden strafbar, navnlig ikke som delagtig i Debtors Overtrædelse af Strfl. § 261. . . . . 1048.
- En Mand, der havde udfærdiget en urigtig skriftlig Erklæring om Brudens Opholdssted til Brug ved Ægtekabs Indgaelse, straffet efter Strfl. § 155, hvorimod hans Hustru, der afleverede Erklæringen til Klokkeren og mundtlig for denne gjentog dens Indhold, frifandtes . . . . . (H. R. D.) 1187.

Mened og beslægtede Forbrydelser (Kap. 14) (pag. 457 se Falske Angivelser).

- Strfl. § 146 jfr. § 52 sidste Punktum anvendt mod en Kone, som, medens hendes Datter var under Forfølgning for Tyveri, forgjæves havde søgt at bevæge den Bestjaalne til falskelig at forklare at have fundet det Savnede . . . . . 367.
- Spørgsmaal, om Bevis for Mened var tilvejebragt. Strfl. § 148 funden uanvendelig i et Tilf., hvor et Vidne vel havde forklaret ufuldstændigt, men kun fordi Vidnedom-

Pag.

meren havde afbrudt Vidnet paa en saadan Maade, at dette kom til at anse de manglende Fakta for betydningsløse	381.
Strfl. § 148 anvendt i et Tilf., hvor Tiltalte, dengang han afgav den urigtige Forklaring, p. Gr. af Ængstelse over at staa for Retten havde været ude af Stand til at reflektere over sin Stilling	719.
Spørgsmaal, om tilstrækkeligt Bevis var tilvejebragt for, at en Mand, ved at afsætte Partsed i en Injuriesag, havde gjort sig skyldig i Mened. . . . . (H. R. D.)	887.
Frifindelse ifølge Strfl. § 147, da Tiltalte havde havt Grund til at anse sig for Inkvisit.	1004.
En Mand, der havde udfærdiget en urigtig skriftlig Erklæring om Brudens Opholdssted til Brug ved Ægteskabs Indgaaelse, straffet efter Strfl. § 155, hvorimod hans Hustru, der afleverede Erklæringen til Klokkeren og mundtlig for denne gjentog dens Indhold, frifandtes. . . . . (H. R. D.)	1187.

Militære Forhold og Krigsforhold.

En Kommandersergeants Krav paa Pension kan ikke støttes paa Lov af 9 April 1851, naar Afskedigelsen er foregaaet for denne Lovs Emanation. Spørgsmaal, om Sergeanten var afskediget efter eget Ønske . . . . . (H. R. D.)	858.
Spørgsmaal om Pensionsret for Enken efter en i Udlandet død Officer, der paa Grund af Udeblivelse efter udloben Permission var udslettet indtil videre af Fortegnelserne. (Note) . . . (H. R. D.)	884.

Mindre Gjældssager (p. 668 se Politisager).

Forligsprobe anset unødvendig i en Gjældskommissionssag, da samme Sag efter en tidligere Klage kort Tid i Forvejen havde været foretaget i Kommissionen til Forligsmægling hvorved Indklagede dog udeblev) uden at Sagen dengang blev inkamneret.	649.
---	------

Misligholdelse (p. 223 og 328 se Handelsomsætninger, p. 713 se Leje).

En Forlagskontrakt ikke anset misligholdt ved Forlæggerens Fallit i og for sig, men først ved Indtrædelsen af de i Kontrakten nævnte Misligholdtilfælde, Undladelse af i rette Tid at trykke og betale Værket.	305.
Spørgsmaal, om en Handlende, der havde solgt et Parti Brædder af Gefse og havde paataget sig at besørge Skib	

fragtet for Kjøberen, i sidstnævnte Henseende havde udvist Forseemelse. Fortolkning af Parternes Korrespondance	934
At en Kjøber af et Parti Petroleum, da der gjordes Vanskeligheder ved Partiets Udlevering ifølge den af Sælgeren udfærdigede Udleveringsseddel, i 8 Dage ikke underrettede Sælgeren derom, fundet at afskære ham fra at paastaa Handelen af den nævnte Grund hævet.	932

Mora (o: Debitors Mora, om Kreditors se Tilbud).

I et Tilf., hvor ikke Sælgerens Ret til den forlangte Kjøbesum, men kun til Renter og Sagsomkostninger bestredes, disse tilkjendte Sælgeren, skjendt han før Sagens Anlæg havde afkrævet Kjøberen et for stort Beleb, da Kjøberen ikke, hvad han efter Omst. burde, havde oplyst Sælgeren om Sammenhængen, og ej heller før Sags Anlæggelse havde tilbudt det mindre Beleb	707
--	-----

Myndighed (Umyndige, Mindreaarige, Værger, Kuratorer, Overformyndieret o. s. v.; om Hustruens Myndighed specielt se Ægteskab).

En Mand, der som udbedet Lavværge havde medunderskrevet et af en Enke paa ustemplet Papir udstedt Salgsdokument om en fast Ejendom, tilpligtet som Medudsteder ifølge Stempellov 19 Febr. 1861 § 79 at betale fuld Stempelbøde	(Note) 651.
For at en Mindreaarig gyldig skal kunne paatage sig Gjældsforpligtelser overfor sin Kurator, maa en midlertidig Kurator beskikkes	738.
Udlæg i et Konkursbo nægtet ifølge et Gjælds brev, der var udstedt af Fallenten som Fuldmyndig, men for et af ham som Mindreaarig uden Kurators Samtykke modtaget Laan	944.
Afvisning ex officio fra Overretten af en Injuriesag, da ingen Kurator var indstævnet i Forening med den mindreaarige Injuriant	(Note) 1047.
Under en af et mindreaarigt Tyende uden Kurator anlagt Appelsag den indankede Tyendesag afvist fra Politiretten, da Tyendet var indstævnet for denne uden Kurator	(Note) 1146.

Naboforhold (p. 759 se Servitut).

Spørgsmaal, om en Grundejer, der ifølge Deklaration skulde taale Vandaflob fra Naboejendommen, var pligtig at taale

	Pag.
Benyttelse af en af ham istedetfor den tidligere aabne Rendesten anbragt underjordisk Rørledning	618.
I et Tilf., hvor en Vandaflebsret kun var indrømmet en Ejendoms Ejer imod, at denne halvt bar Udgifterne ved den passerede Ordning af Vandaflebet fra den tjenende Ejendom, Aflebsretten anset indrømmet for bestandig, samt uden Thinglæsning gjældende overfor den nye Ejer, som havde kjendt den, før han købte den tjenende Ejendom (H. R. D.)	868.

Novation.

En Selvskyldnerkautionist ikke anset frigjort derved, at Kreditor ved at modtage Panteobligationer af Hoveddebitor havde indrømmet denne gunstigere Betalingsvilkaar etc., da Kautionsisten som Retskonsulent havde medvirket til de nye Dokumenters Oprettelse uden at oplyse Kreditor om Følgerne deraf eller tage Forbehold.	632.
Indfrielsen af en Vexel betinget ikke blot af den paastævnte Vexels Udlevering, men ogsaa af Udleveringen af en ved samme indfriet ældre Vexel	706.
Retskraft frakjendt et af en Fuldmyndig udstedt Gjælds-brev, da det var udstedt for et af Debitor som Mindreaarig uden Kurators Samtykke modtaget Laan	944.

Næringsvæsen (p. 789, 1163 og 1170 se Kvaksalveri, p. 122 se Sædelighed, p. 1172 se Tyendeforhold).

En for ulovligt Værtshushold og Brændevinsudsalg Tiltalt straffet som for 2den Gang begaaet Forseelse, da han 2 Gange forinden forligsmæssigt havde erlagt Beder for ulovligt Brændevinsudsalg, men den sidste Gang under Minimum for 2den Gang begaaet Forseelse	219.
En falleret Kjøbmand anset ifølge Konkurslov § 148 Led 2 efter Strfl. § 262 Led 2, da han angaaende aarlig Status alene havde opført Opgjørelsens Resultat i sin Hovedbog, nemlig ved at angive Underbalancens Procent. Straffbar Uorden ved Handelsbøgers Førelse efter Omst. ikke anset begaaet.	237
Anset for ulovlig Brændevinshandel, at en tiltalt Høker for egne Penge havde indkjøbt Brændevin paa Ankere til Andre og ladet disse faa det i mindre Partier, Alt uden direkte Fordel for Tiltalte, og at han havde udlaant Brænd in mod Deponering af Penge. Udskænkning af	

	Pag.
Snapse til Kunderne gratis ikke anset for ulovlig Brænde- vinsudskænkning. . . . . (Note)	463.
En Skolelærer, som drev Hekernæring paa et andet Sted end der, hvor hans Skole og Bopæl var, ikke fundet derved at have overtraadt Næringslovens § 55, da han tillige havde Bopæl paa det andet Sted	490.
En Butiksbestyrer anset berettiget til at udvise enhver Frem- med af Udsalgslokalet samt til i Vægningstilfælde at fjerne Vedkommende . . . . . (H. R. D.)	566.
Antaget, at Færgerettigheden over Guldborgsund var et reelt og udelukkende Privilegium. Spørgsmaal om Erstatning i Anledning af en fast Bros Opførelse . . . . . (H. R. D.)	569.
En Detaillist ikke funden strafbar for en imod hans udtrykke- lige Forbud fra hans Udsalg af hans Handelslærling fore- tagen ulovlig Brænde vinsudskænkning . . . . . (Note)	617.
En Heker mulkteret for den af hans Hustru i hans Forret- ning, men uden hans Samtykke eller Vidende foretagne uberettigede Brænde vinhandel og Udskænkning . . (Note)	639.
I et Tilf., hvor en gift Kone væsentlig underholdt Familien ved en Næringsdrift, hvori Manden, der var ude af Stand til at yde Kontanter til Indkjøb, havde samtykket, Manden anset pligtig at betale de dertil paa Kredit tagne Varer	724.
Skjendt Indenrigsministeriet havde erklæret det af en Land- heker erhvervede Næringsbevis paa Brænde vinhandel for ugyldigt, Straf for ulovlig Brænde vinhandel funden nær- vendelig, saa længe Næringsbeviset ikke under en civil Sag var bleven annulleret. — Salg af saakaldet fransk Vin eller Cider, der ikke er frembragt ved Destillation, ikke anset hjemlet ved Adkomst til Brænde vinhandel . .	732.
Spm. om Straf for Uorden i Førelse af Handelsbøger	771.
Stadfæstelse af et ved Fogeden nedlagt Forbud imod Benyt- telsen af det et eneberettiget Sporvejs selskab tilhørende Spor som Lettelsesmiddel for derefter konstruerede Vogne (H. R. D.)	823.
En Detaillist paa Landet ikke anset pligtig at have autori- serede Handelsbøger. Straf derimod idømt ham efter Strfl. § 263 samt for mangelfuld Bogføring og undladt Status- opgjørelse efter Strfl. § 262 Led 2 jfr. Konkurslov § 148 (H. R. D.)	874.
Spørgsml., om visse Tændstikker, som kunde tændes ved Stryg- ning paa upræparerede Flader, fyldestgjorde Fordringerne i Lov 14. Febr. 1874 § 1 . . . . . (Noter) (H. R. D.)	901.

- Anset tilladeligt, at en omrejsende Forhandler af ved Husflid paa Landet tilvirkede Bomulds- og uldne Varer havde kjøbt disse hos Kjøbmænd paa Landet og ikke hos Frembringerne 1036.
- En falleret Detailhandler paa Landet for at have undladt at fore Statusbog eller i sin Hovedbog at indføre nogen Statusopgjørelse anset med Straf efter Konkurslov § 148 jfr. Strfl. § 262 2det Stykke, uanset at hans Bøger iøvrigt vare ordentligt førte . . . . . 1054.
- Da alene Vævning ved Haandvæv (ikke Maskinvævning) er fri Næring paa Landet, kunde Udevelse af hin Næring uden Næringsbevis i alt Fald kun berettigge til Salg af indkjøbt Klæde, som var tilvirket paa Haandvæv . . . (Note) 1118.

Nødværge og Nødstilfælde.

- I et Tilfælde, hvor Tiltalte, der først var angreben, havde kastet Angriberen til Jorden og tilføjet ham Slag, der medførte et Øjes Tab, efter Omst. ingen strafbar Overtrædelse af Nødværgerettens Grænser, funden at foreligge . . . . . 401.
- Spørgsmaal, om en Tiltalt havde været i Nødværgestilfælde (H. R. D.) 586.
- En Tiltalt, som, efter at en Anden med en Stok havde slaadt ham, kastet ham til Jorden og holdt ham nede, havde bidt Angriberen i Fingeren. saaledes at denne senere maatte amputeres, efter Omst. frifunden, da Nødværgeretten ej fandtes overskreden . . . . . 637.
- En énarmet Mand, som, efter at være angreben af sin 16-aarige Tjenestedreng, først havde bragt dette Angreb til at ophøre, hvorunder der tilføjedes Drengen forskellige Læsioner, og derefter var vedbleven at slaa denne, efter Omst. ikke funden strafbar . . . . . (H. R. D.) 805.
- Spørgsml. om Overskridelse af Grænserne for tilladt Nødværge Straf idømt efter Strfl. § 203 sammenholdt med § 40 sidste Passus i et Tilf., hvor den oprindelig Angrebne havde tilføjet Angriberen et betydeligt Saar med en Møggreb . . . 1117.

Obligationes quasi ex contractu (Tilbagesøgningsret, negotiorum gestio o. deal.)

- Spml. om Tilbagebetaling af de en Mand ulovmedholdelig afkrævede Bompengge . . . . . 476.
- Tilbagesøgning af den for Aarene 1854—71 erlagte Bygningsafgift af afgiftsfri Bygninger indrømmet Dødsboet efter

	Pag.
vedk. Ejer, en Herredsfoged, der ikke selv havde søgt rets- lig Afgjærelse . . . . . (H. R. D.)	837.
Godtgjærelse for en Afdeds Underhold og Betjening i dennes sidste 9 Aar nægtet, da i Mangel af Overenskomst paa Grund af det nære personlige Forhold Formodningen ikke kunde være for, at Vederlag skulde gives . . . . . (Note)	1197.

Offentlig Myndighed og Orden.

Fornærmelig Tiltale til en Birkedommer straffet efter Strfl. § 101. Strfl. § 98 funden uanvendelig paa Tiltaltes For- hold ved at undlebe, da han efter Birkedommerens Ordre skulde føres i Arrest . . . . . (H. R. D.)	119.
Strfl. § 101 anvendt for Fornærmelse mod en Brandinspek- ter, uden Hensyn til Tiltaltes Forsøg paa Bortforklaring (H. R. D.)	134.
Strfl. § 100 jfr. 198 anvendt mod en Tiltalt, som, ved at slaa efter en Gendarm med en Stang, havde bevirket, at dennes Gevær gik af og saarede ham (Gendarmen), der under den derved forarsagede Sygdom afgik ved Døden (H. R. D.)	162.
Fornærmelser i et trykt Skrift mod 2 af den islandske Over- rets Medlemmer i Anledning af en afsagt Dom straffede efter isl. Strfl. 25 Juni 1869 § 218 (svarer til dansk Strfl. § 216) . . . . . (2 H. R. D.)	165 og 171.
Ifølge Strfl. § 102 Straffen for Vold mod en Politibetjent nedsat paa Grund af dennes urigtige Forhold (H. R. D.)	179.
En forhenværende Politibetjent, som ved at forevise et af ham ulovlig tilbageholdt Politiskilt havde skaffet sig fri Befor- dring paa Sporvogne, anset efter Strfl. § 107	486.
En Tiltalt, som, nærmest for at have Løjer med 2 finske Skibskaptajner, havde udgivet sig for en Overpolitibetjent, der skulde anstille Undersøgelse, og derved havde udfærdi- get Dokumenter, som han underskrev med fingerede Navne, anset efter Strfl. §§ 107 og 275 jfr. 270 . . . (H. R. D.)	915.
Straf ifølge Strfl. § 100 jfr. § 98 og efter Lovgivn.'s Grundsæt- n. idemt en Tiltalt for voldelig Modstand mod en Vægter un- der Transporten til Politistationen, for i Detentionslokalet at have støjet og ituslaaet en Rude og for trods et ham meddelt Polititilhold at have gjort Spektakel udenfor sin Hustrus Bopæl	1104.

Pant.

- Udtalt, at Panteret i en Hest ikke i og for sig medførte Panteret i Assurancesummen for Hesten. Ikke antaget, at en Pantekreditor ved Salg eller Bytning af den pantsatte Vogn etc. havde paadraget sig Strafansvar, da svigagtig Hensigt manglede. . . . . (H. R. D.) 184
- Spørgsmaal, om et Haandpant maatte anses givet af Debitor alene til Sikkerhed for den daværende Gjæld eller tillige for senere Gjældsposter. Efter samtlige oplyste Omst. Bevisbyrden for Panterettens mindre Omfang funden at paa-hvile Debitor. . . . . 623.
- Afkræftelsesbestemmelsen i Konkurslovens § 21 funden uanvendelig paa et mere end 8 Uger før Konkursens Begyndelse udstedt Pantebrev, uanset at Panteretten p. Gr. af for sildig Thlæsning først erhvervedes i Løbet af de 8 Uger. Antaget, at Underpanteret i Bygninger, opførte paa en af Debitor for 50 Aar lejet Grund, samt i denne Lejeret maatte betragtes som Panteret i fast Ejendom. . . . . 768.
- Udtalt m. H. t. de af en Arrestrekvisitus for at afværge Arresten til Sikkerhed indleverede Værdipapirer, at Rekvirentens Ret, selv betragtet som en Panteret, ikke kunde omfatte andre end de til enhver Tid vedhængende Frugter. (H. R. D.) 813.
- En Prioritetshaver, som under Forauktioneringen af en Ejendom havde erklæret, at Kapitalen kunde forblive indestaende hos en vederhæftig Kjøber, anset at have forbeholdt sig alene at afgjøre, om Kjøberen var vederhæftig. . 1002.
- En Panteobligation anset forfalden ifølge Bestemmelsen om Paadragelsen af Renterestancer af forud prioriterede Kapitaler, uanset at den bedre prioriterede Kreditor havde givet Debitor Henstand med Rentebetalingen. . . . . 1007.

Partsed (jfr. Dokumenter.)

- En ved en Landpolitiretsdom i en Paternitets-sag paalagt Ed aflægges i Kbhvn for Krim.- og Politiretten . . . . . 220.
- Paalagt Citanten edelig at benægte at have modtaget en Del af Indstævnte omfoklarede Afbetalinger, som ikke stod i Parternes Kontrabog, — navnlig p. Gr. af de af Citanten deri successive foretagne Overstregninger . . . . . 243.
- Partsed paalagt en Tømmerhandler om ikke at have modtaget Betaling for nogle til en Haandværker leverede Varer, uanset en til Sidstnævnte udstedt Generalkvittering,

	Pag.
der dog ikke var Resultatet af en egentlig Afregning, — da Fordringens Rigtighed støttedes ved Sagsøgerens Handelsbøger og ved hans Bogholders Vidneforklaring	303.
Efter Omst. overladt til en Legatar, som søgte Intestatarvingen til Udlevering af visse borttesterede Effekter eller Betaling af en derpaa sat Værdi, med Ed ifølge L. 5—2—88 at fastsætte de enkelte Gjenstandes Værdi	654.
Efter Omst., og bl. A. under Henvisning til Underskriftens Lighed, overladt en Kreditor med sin Ed at udfylde Beviset for Ægtheden af et til ham af en afded Mand udstedt Gjældsbevis	748.
Overladt Sagsøgeren, der havde tilvejebragt vis Formodning betræffende en med en senere Afded afsluttet Handel, med sin Ed at udfylde Beviset	755.

Pension og Ventepenge.

Pensionsret tillagt en ved ministeriel Resolution uden Pension afskediget Skolelærer. Fortolkning af Ordene »utilregnelig Aarsag« i Skolelov 8 Marts 1856 § 20. Om Afskedigelsen var sket p. G. af en Læreren utilregnelig Aarsag, antaget at høre under Domstolenes Afgjørelse	268.
En Kommandersergeants Krav paa Pension kan ikke støttes paa Lov af 9de April 1851, naar Afskedigelsen er foregaaet før denne Lovs Emanation. Spørgsmaal om Sergeanten var afskediget efter eget Ønske . . . (H. R. D.)	858.
Spørgsmaal om Pensionsret for Enken efter en i Udlandet død Officer, der paa Grund af Udeblivelse efter udleben Permission var »udslettet indtil videre af Fortegnelseerne, uden at endelig Bestemmelse foregribes.« At Mandens Pensionsret ikke var endelig afgjort før hans Død, ikke fundet i og for sig at udelukke Enken fra Pension (H. R. D.)	884.

Personlige Retsforhold i Almindelighed (p. 538 og 789 se Statsretlige Forhold).

Personer, der før 1864 ere fødte i Hertugdømmet Lauenborg, kunne ikke ved Dom udvises af Riget i Henhold til Strfl. § 16 . . . . . (Note) (H. R. D.)	804.
--	------

Politi (p. 1104 se Politiforseelser).

En Politibetjent straffet for Myndigheds Misbrug efter Strfl.

§ 144 Led 2 jfr. § 125 samt Lov 4 Februar 1871 § 12
(H. R. D.) 179.

Kbhvns Politidirekter som saadan kan ikke paatale trykte
Injurier mod en navngiven Politiembedsmand 236

En Politimester er ikke pligtig som Vidne i en privat Sag at
forklare om Indholdet eller Rigtigheden af hans Under-
givnes Rapporter i kriminelle Sager . . . . . 482.

Strff. § 141 jfr. § 144 anvendt imod en Politibetjent, som
ved at forevise Skiltet havde skaffet sig gratis Adgang
til Dansesaloner etc., hvor han ingen Funktion havde . . 486.

Politiforseelser (o: andre end de særlig nævnte) jfr. Politi-
(p. 463, 480, 617, 639 og 1036 se Næringsvæsen,
p. 717 se Bygningsvæsen).

Ejeren af en Hund, der af hans Tyende var bleven ført paa
Gaden i Lænke paa en Tid, da ifølge Politiets Paabud alle
Hunde skulde holdes lænkede, mulkteret ifølge Husdyrlov
29 Decbr. 1857 § 12 jfr. § 11, uden Hensyn til om Over-
trædelsen var begaaet uden hans Vidende og Villie (H. R. D.) 128.

Sag om Overtræd. af Fr. 15 Decbr. 1820 § 2 og Strff. § 227 138.

Politioordener i en Landjurisdiktion, for hvilken ingen Politi-
vedtægt var given, straffede i Henhold til Bestemmelserne
i Fr. 22 Oktbr. 1701 . . . . . 266.

Bøde idemt for imod en Sundhedsvedtægt at have slagtet
Kreaturer i en Gaard i Kjøbstaden. Spørgsmaal om ulov-
ligt Udsalgslokale for Kjød . . . . . 366.

Et Byggearbejde inde i en i det Væsentlige afukket Gaard
ikke henført under Forbudet i Helligdagslov 7 April 1876.
Bøde derimod idemt for Arbejdskjørsel i Kirketiden . . . . 403.

En Præmiefordeling mellem Kjøberne af en Almanak ifølge
en paa dens Omalag trykt Lodseddell straffet som stridende
imod Lotterilov 6 Marts 1869 § 2, skjendt Fordelingen
skete uden nogen egentlig Lodtrækning . . . . (H. R. D.) 454.

At en Tiltalt, trods et Polititilhold om ikke uden Tilladelse
at forlade en Arbejdsanstalt, var bortgaaet fra samme for
at skaffe sig Skraatobak i den Tanke om nogle Timer at
vende tilbage, ikke fundet strafbart . . . . . 480.

Spørgsmaal, om Salg af saakaldte »Ratenbriefe» og »An-
theils-Ratenbriefe» paa udenlandske Præmieobligationer
stred imod Lotterilov 6 Marts 1869 § 4 . . . . . 509.

Spørgsmaal, om visse Tændstikker, der kunde tændes ved
Strygning paa upræparerede Flader, fyldestgjorde Fordrin-

gerne i Lov 14 Febr. 1874 § 1. . . . (Noter) (H. R. D.)	Pag. 901.
Straf idemt efter Lovgivn.s Grundsætn. for Spektakel i et Detentionslokale og Ramponering deraf samt for trods et meddelt Polititilhold at have gjort Spektakel udenfor sin Hustrus Bopæl.	1104.

Politisager, private.

Afvisning ex officio fra Hof- og Stadsretten af en Edssag, da en ved en Landpolitirets Dom i en Paternitets-sag paalagt Ed tilsigtedes aftagt	220.
En Sag om ulovlig Bortvisning af en Pige, der mod at betale for sig var fæstet til at lære Husholdning hos en Proprietær, herer ikke under Politiretten.	386.
Anset at ligge udenfor Politirettens Kompetence at afgjøre de af Klageren rejste Indsigelser imod en af Indklagede (en Injuriant) fremlagt Erklæring fra Klageren, hvorved denne frafaldt Sagens Forfølgning. . . . . (Bem.)	501.
Retssag om Udlevering af Effekter, som en Lærling, dengang han tiltraadte den nu forladte Lære, havde givet en Haandværksmester til Sikkerhed for den akkorderede Betaling for Oplæringen, er ikke Politiretssag	516.
En imod en Temmermester af en Kommissionær ifølge Transport fra nogle Temmersvende anlagt Sag om Betaling for af dem udført Arbejde afvist fra Gjældskommissionen som herende under Politiretten	668.
En Sag om Len etc., anlagt af en Maskinist, der af en Temrer var fæstet til for Kost, Logi og maanedlig Len at arbejde omkring i Landet med Damptærskemaskiner, herer under Politiretten.	744.
En Sag om Gage, anlagt imod en Fabrikant af dennes Bogholder og Forretningsfører, falder ikke ind under Lov 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3 . . . . . (Note)	970.
Hjemvisning af en Tyendesag, som paa Grund af Indstævntes Udeblivelse ved dens Inkamination i Politiretten strax var paa-demt, -- da en over hele Landet herskende Snestorm maatte antages at have forhindret Indstævntes Mede, hvorfor Dommeren ex officio ifølge Fr. 8 Marts 1799 burde have udsat Sagen . . . . . (Note)	1052.
En Tjenestekarls straffet for Trods og Opsætsighed, derimod ikke for Modstand og Vold mod Husbonden, da dette var udenfor Paastanden for Politiretten	1129.
En Sag, hvorunder Ejeren af et Dampvæveri sagsøgte af en	

af hans Tjeneste bortvist Person til Betaling af Len etc., antag et at here under Politiretten ifølge Lov 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3, jfr. Pl. 22 Oktbr. 1817 og Fr. 5 Febr. 1759, uden Hensyn til om den Bortviste havde været Fabrikbestyrer eller almindelig Væversvend. . . . . (Note) 1172.

Postvæsen.

- 2 Matroser paa et Postdampskib, som havde stjaalet af det paa Skibets Dæk staaende Fragtgods, alene ansete efter Strfl. § 228 (ikke efter § 229 Nr. 3). . . . . 214.
- En Postfuldmægtigs Forhold ved at tilvende sig dels til ham indbetalte Postanvisningsbeleb dels erlagte Postopkrævningsbeleb henført under Strfl. § 258. . . . . (H. R. D.) 438.
- Et af Postvæsenet ansat Landpostbud for Tilvendelse af Pengebeleb, som Forskjellige havde leveret ham som Postbud til Forsendelse ved Postanvisning, efter Omst. ikke anset efter Strfl. § 258, men efter Strfl. § 253 under Hensyn til § 141 jfr. § 144. Anvendelse af Strfl. § 138 jfr. § 144 . . . . . (H. R. D.) 588.

Presseforhold (p. 604 se Eftertryk).

- Ansvaret for en Bladartikel kan efter Presseloven ikke, foruden imod den paa Bladet nævnte •Ansvarehavende•, tillige gjøres gjældende imod den derpaa som •Leder• Navngivne 282.
- En Forlagskontrakt ikke anset misligholdt ved Forlæggerens Fallit i og for sig, men først ved Indtrædelsen af de i Kontrakten nævnte Misligholdelsestilfælde. At en Forfatter i en Forlagskontrakt erklæres berettiget til i Tilfælde af Ikke-Betaling •at tage hele Oplaget i sin Besiddelse som sin Ejendom•, hjemler ham ingen fortrinsberettiget Stilling i Forlæggerens Konkursbo . . . . . 305.
- En Redaktør mulktet for Injurier i en Artikel i hans Blad, uanset at Artiklen var betegnet som optagen efter et andet navngivet Blad, da dog Injurierne derved udbredtes . . . . 777.
- Anvendelse af Strfl. § 85. 2det Stykke jfr. § 46, samt § 90 og 93 for Artikler i Ugebladet •Ravnen•. Numre heraf konfiskerede ifølge Strfl. § 34. En Bladartikel fortolket under Hensyn til det i et tidligere Nummer af Bladet indeholdte Program for samme. Ansvar for Artikler i •Ravnen•, paa hvilket ingen Udgiver er nævnt, gjort gjældende mod Redaktøren, da ingen Forfatter var navngiven (H. R. D.) 829.

	Pag.
Strf. § 216 anset anvendelig for Fornærmelser i et Skrift, der kun var trykt som Manuskript, [§] ikke havde været i Handelen, og kun var fordelt mellem Bekjendte i c. 20 Exemplarer	994.
Procedure , se processuelle Forhold i Alm. (p. 264, 758, 971 og 1137 se Vexel, p. 311 se Sø- og Handels-sager).	
I en Sag mellem 2 Bagere om Varer, leverede flere Aar tilbage, antaget, at Indstævntes Erklæring, at han ikke erindrede Modtagelsen af visse Vareposter og i alt Fald strax havde betalt dem, indeholdt en tilstrækkelig Benægtelse. Paalagt Citanten edelig at benægte at have modtaget en Del af Indstævnte omforklarede Afbetalinger, som ikke stod i Parternes Kontrabog, navnlig p. G. af de deri af Citanten successive foretagne Overstregninger	243.
En Befuldmægtiget, der paastodes tilpligtet dels at aflægge Regnskab for oppebaarne Summers Anvendelse, dels at udbetale den eventuelle Rest, med Hensyn til den sidste Paa-stand frifunden under Sagen som for tidlig anlagt	251.
Antaget, at exceptio actoris incompetentis alene m. H. t. Parterne i 1ste Instans kan betragtes som Realitetsindsigelse	278.
Under en Sag til Fornylesdoms Erhvervelse ikke anset nødvendigt at fremlægge et Revers, af hvis Udlevering i kvitteret Stand Betalingen var gjort afhængig; kun Fremlæggelse af den ældre Dom i Udskrift anset fornøden	290.
En Haandværker, som i 1876 sagsøgte til Betaling af Varer, leverede i 1871 og 1878, men som nægtede Modtagelsen, da han ikke erindrede den, dømt pure, da Sagsøgerens Regning bekræftedes ved hans autoriserede Handelsbøger og et Vidnes Forklaring	298.
En indstævnt Garver dømt til at betale et paastævnt Beløb for til ham leveret Kul, da han ikke bestemt havde nægtet at have modtaget Kullene og ej heller havde paa- staaet at have betalt dem, og uanset at senere Regninger for Kul vare betalte Sagsøgeren uden Reservation fra dennes Side	300.
En af en Enke som eneste testamentarisk Universalarving efter hendes Mand anlagt Sag til Fornylse af en forældet Dom afvist, da Indstævnte udeblev, og det i Klagen paa-beraabte Testament ej var fremlagt	645.

Pag.

- Da Indstævnte udeblev, intet Hensyn taget til Sagsøgerens under Sagen fremførte Assertum — hvorom Intet indeholdtes i det fremlagte Gjælds-brev — at ifølge Vedtagelse mellem Parterne Ikke-Erlæggelse af et Afdrag skulde bevirke, at hele Retsgjælden strax forfaldt . . . . . 692.
- En tidligere ved en Fejltagelse hævet Sag paany indbragt for Hof- og Stadsretten i sin daværende Stand ifølge Overenskomst mellem Parterne samt uden ny Stævning . . . . . 724.
- Ifølge Parternes Begjæring særlig afgjort ved Kjendelse, om en Sag skulde afvises ex officio . . . . . 970.
- Udladelse af at fremlægge Situationskort ved Underretts-sagens Deduktion ikke fundet at burde have bevirket Afvisning efter særskilt Formalitetsprocedure, da Kortets Nødvendighed var betinget af, hvilke Realitetsindsigelser der maatte fremkomme . . . . . (Note) 1027.
- En til Betaling af en kjøbt Gjenstand Indstævnt, som strax efter Deduktionen blot nægtede at skyldte Noget, men som, da Citanten efter at have havt Udsættelse exciperede med Bemærkn. om Benægtelsens Utilstrækkelighed, fuldstændiggjorde sin Forklaring, efter Omst. funden at have fremsat sin sidste Benægtelse betimelig . . . . . 1056.
- En Indstævnt erklæret uberettiget til, samtidig med at han paastod nogle Formalitetsindsigelser særlig paakjendte, imod Citantens Protest at forbeholde sig at fremsætte andre Formalitetsindsigelser i Forbindelse med Realitetsproceduren 1132.

Procesomkostninger.

- Kost og Tæring i en Arrestforfølgningssag ifølge Pl. 30 Novbr. 1821, der afvistes, fordi en urigtig Person var stævnet som Mandatarius, tillagt den mødende Udlænding 230.
- Tillagt Indstævntes beskikkede Sagfører Salær hos Citanten, efter hvis Begjæring Sagen blev hævet . . . . . 706.
- Sagsomkostninger tillagte Sælgeren i et Tilf., hvor han før Sagens Anlæg havde afkrævet Kjøberens et for stort Beløb, da Kjøberens ikke havde oplyst Sælgeren om Sammenhængen og ej heller før Sagen havde tilbudt det mindre Beløb 707.
- En Sag ex officio hævet, da de til Gitantens Sagfører udlaaente Dokumenter ikke igjen kunde tilvejebringes. Kost og Tæring tillagt Indstævntes beskikkede Sagfører hos Citanten 969.
- Tilkjendt den vindende Private Sagsomkostn. for Underretten under en tvivlsom Sag om Expropriationsgodtgjørelse, da fuldstændig Erstatning skal gives . . . . . 972.

	Pag.
Paalagt en Appellant at betale Appellsagens Omkostninger skadesløst, da Indstævntes Paastand herom ikke var bestridt	1123 og 1140.

Processuelle Forhold i Almindelighed (p. 1174 se Appel, p. 724 se Procedure, p. 264, 758, 971 og 1137 se Vexel).

Den norske Regering anset som rette Sagsøger i en Sag om, hvorvidt norske Undersaatter have et fundatsmæssigt Krav paa sammen med danske Undersaatter at kunne konkurrere om den Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses Understøttelser og Præmier . . . . . (H. R. D.)	140.
Spørgsmaal, om en ifølge Pl. 30 Novbr. 1821 foretagen Arrest i en Udlændings Ret til at erholde Skjøde paa en fast Ejendom skulde forfølges efter Stævning til Skjødehaveren eller til Udlændingens Vicevært i Ejendommen	230.
Kbhvns Politidirektor som saadan kan ikke paatale trykte Injurier mod en navngiven Politiembedsmand	236.
Spørgsmaal, om en Sælger af en Ejendom, hvoraf en Trediemand fordrede Aftægt, havde en saadan Interesse i Udfaldet af en Sag om Aftægten mellem denne og Ejendommens Kjøber, at han kunde appellere Dommen. Dette benægtet og Appellsagen afvist	278.
I et Tilf., hvor der ikke var protesteret mod Sagen som for tidlig anlagt, Dom given — forinden den kontraktmæssige Opfyldelsestid — om, hvorvidt Sælgeren skulde vedstaa Handelen	296.
En Ladningskommissionær, der besad en Ladning, ved hvis Udlosning etc. han havde havt Udgifter, tilpligtet at betale Belebet til den, som ifølge Transport indtalte Fordringen hos ham	312.
Ethvert Medlem af en Overligningskommission anset personlig ansvarlig for de i Kommissionens Udfærdigelse indeholdte Injurier, naar han uden Forbehold har medunderskrevet denne	362.
Flere Injuriesager kunne anlægges for den samme Fornærmelse, udtalt ved flere Lejligheder	375.
Spørgsmaal, om Bevis var tilvejebragt for mislig Omgang med nogle under en Retssag fremlagte Dokumenter (H. R. D.)	568.
Afvisning fra Underretten af en Sag om den nærmere Bestemmelse af Stedet for et Hegn, da Spørgsmaalet allerede var	

	Pag.
afgjort ved en Højesteretsdom og et Forlig, og kun enten en Fortolkning eller en Supplering heraf tilsigtedes	639.
Misbilliget af Kbhvns Overret, at Indlægene for Underretten vare vedhæftede Domsakten in originali	721.
Afvisning fra Viborg Overret af samme Grund . . . . . 766 jfr.	767.
En Boghandler dømt personlig til at betale en hans Firma paahvilende Gjæld, skjøndt Firmaet ikke først var sagsøgt	937.
En Sag ex officio hævet, da de til Citantens Sagfører udlaaente Dokumenter ikke igjen kunde tilvejebringes	969.
En som Mandatarius for en indenbys Citant optrædende Sagfører anset uberettiget til at møde til Forligsprøve, da Sagføreren i Fuldmagten, der kun angik en enkelt Fordring, ikke var benævnt Mandatarius	992.
En Injuriesag afvist ex officio fra Overretten, da ingen Kurator var indstævnet i Forening med den mindreaarige Injuriant , ... (Note)	1047.
Foregaaende Henvendelse til Sundhedskommissionen i Anledning af at Vandet i en Brønd var blevet fordærvet ved et af Sogneraadet foretaget Anlæg, er ingen Betingelse for, at Brøndens Ejer kan sagsøge Sogneraadet til at give Erstatning	1108.
En Sag, hvorunder en Sagfører som Mandatarius for en Trediemand sagsøgte til at lade en Sum afskrive paa nogle hans Mandant tilhørende Panteobligationer, afvist ex officio, da Obligationsejeren selv ikke var stævnet, og da det ikke var assereret eller oplyst, at den mødende Sagfører havde Fuldmagt til at modtage Stævning.	1130.
Under en af et mindreaarigt Tyende uden Kurator anlagt Appelsag den indankede Tyendesag afvist fra Politiretten, da Tyendet var indstævnet for denne uden Kurator (Note)	1146.

Processuelle Straffe.

Mulkt for unedig Trætte ex officio idømt en Part, der aldeles var udebleven fra Forligsprøven	1011.
---	-------

Præskription (p. 115 se Strafferetsforhold i Alm., p. 753 og 1165 se Vidner).

Reglen i isl. Strfl. § 68 Led 2 (stemmer med dansk Strfl. § 67 Led 2) anset anvendelig under en privat Injuriesag, da Justitssag først havde været anlagt for Injurien, men Injurianten var frifunden for Justitiens Tiltale (2 H. R. D.)

	Pag.
Paatalefristen ifølge Lov 31 Marts 1864 § 8 regnes, naar de eftergjorte Billeder ere udgivne med et i Hæfter udkommet Værk, fra dettes Slutning	604.
Retsforhandlinger o. desl., jfr. Kontrakt, Kjøb og Salg, Handelsomsætninger o. s. v. (p. 1002 se Kontrakt i Alm., p. 532 se Handelsomsætninger).	
Undersøgelse af Betydningen af de Forslag og Meddelelser, som havde fundet Sted fra en Godsejer til Ejeren af en forhenværende Fæstegaard under Godset om en Vej . . .	246.
Spørgsm., om Kjøberen af en Parcel ved sine mundtlige Udtalelser under Forhandlingerne havde forpligtet sig til fremdeles at taale et Vandafløb fra Hovedejendommen over Parcellen; dette ej antaget	759.
Retten og Rettens Personer samt Rettens og dens Betjentes Kompetence (p. 501 se Politisager, private).	
Misbilliget, at en om Lørdagen Anholdt først om Mandagen var stillet for Dommeren . . . . . (2 H. R. D.)	194 og 562.
Spørgsm., om en Auktionsdirektør med Føje proprio motu ved Kjendelse havde annulleret nogle Bestemmelser i Konditionerne ved en Lesoreauktion	253.
Det hører under Domstolenes Kompetence m. H. t. Pensionsspørgsmaalet at afgjøre, om en Skolelærer var afskediget p. Gr. af en ham utilregnelig Aarsag	268.
Afvisning af en Sag mellem et Sogneraad og et Amtsraad om, hvorvidt Amtsraadet kunde fordre en Vej optagen blandt Sognets offentlige Veje, da dette Anliggende er rent administrativt og Grundlovens § 72 ikke bemyndiger Domstolene til at paakjende Kompetencestridigheder mellem Øvrighedsmyndigheder indbyrdes	356 jfr. 542.
Under en for Injurier mod en Landvæsenskommission af dens Medlemmer anlagt Sag udtalt m. H. t. Sandhedsbeviset, at Retten ikke kunde indlade sig paa nogen Kritik af Kommissionens Virksomhed som saadan	372.
En Sag mod et Fattiglem for Opsætsighed og Beskadigelse af Fattiggaardens Arrestlokale afvist fra Underretten, da Forholdet herte under Fattigkommissionens Straffemyndighed Anset at høre under Overligningskommissionens endelige Afgjørelse, om Formue- og Lejlighedsskatten af en Officers Privatindtægt var beregnet rigtigt, da dog in casu Skatten af hans Embedsindtægt var nedsat til de i Lov 17 Maj 1873 § 3 normerede 2 p. c. . . . . (H. R. D.)	411. 439.

	Pag.
En Underdommer under Appellen af en af ham behandlet kriminel Sag mulkteret for Overtrædelse af Grundlovens § 80 og Strfl. § 129 . . . . . (H. R. D.)	457.
Erstatningsansvar for en paa Grund af Fogedens Fejl ulovlig foretagen Udsættelsesforretn. paalagt Fogden og Rekvirenten solidarisk, nemlig, uden særligt Bevis, for Tort og Kreditspilde, men ikke for positivt Tab	472.
En islandsk Politiretsdom, afsagt af en særlig til Behandling af Faareskabssager beskikket Dommer, annulleret, da Landshevdningen efter Omst. fandtes at have manglet Myndighed til at meddele en saadan Beskikkelse . (H. R. D.)	558.
Afvisning fra Underretten af en Sag om den nærmere Bestemmelse af Stedet for et Hegn, da dets Plads allerede var afgjort ved en Højesteretsdom og et Forlig. Spørgsmaalet fundet at høre under Fogedens Afgjærelse	639.
Misbilliget af Kbhvns Overret, at Indlægene fra Underretten vare vedhæftede Domsakten in originali . . . . . (Note)	721.
Afvisning fra Viborg Overret af samme Grund . . . 766 jfr.	767.
Spørgsmaalet, om de i Valglov 12 Juli 1867 § 14 givne Regler for Prøvelsen af Erindringer imod Valglisten ere fulgte, hører ikke under de civile Retters Paakjendelse . .	739.
Spørgsmaal om Skifterettens Beføjelse efter Konkurslovens § 64 til at paakjende Klager over Forhaling af Boets Realisation	1123.
Domstolene ere udelukkede fra at bedømme en Husbonds Anledning til at benytte den ham tilkommende Revselsesret	1138.
Dommerens Ansvar for Forhaling af en Sags Paakjendelse ifølge 1—6 14 anset udelukket, da Dommen var paanket ifølge Bevilling efter Udlebet af fatalis appellationis. . .	1168.
 Røveri og Trusler (Strfl. Kap. 24) (p. 512 se Undsigelse).	
Strfl. § 245 anvendt mod en Tiltalt, som til Fordel for en frugtsommelig Pige havde bevæget en Anden, hvem han ingen virkelig Grund havde til at antage for Børnefader, til at forpligte sig for en Pengesum, — nemlig ved Henvendelser, der vare beregnede paa at fremkalde Frygt for Skandale og deraf flydende Skade. Pigen derimod efter Omst. fri-funden, da hun havde været uvidende om den brugte Fremgangsmaade . . . . . (H. R. D.)	204.
Strfl. § 243 anset uanvendelig i et Tilfælde, hvor en Overfalden for at undgaa yderligere Vold først af egen Drift betalte Voldsmanden Penge og derpaa efter dennes Begjæ-	

ring gav ham et mundtligt Løfte om flere Penge en anden Gang; Strfl. § 210 anvendt for det sidstnævnte Forhold. . 1009.

Sagførere (pag. 1130 se Fuldmagt, pag. 775 se Kjøb og Salg).

Antaget, at Sagførere, der som Mandatarier ere bemyndigede til at indtale en Fordring i eget Navn, ogsaa kunne mede under Forligsmæglingen . . . . . 407.

En som Mandatarius for en indenbys Citant optrædende Sagfører anset uberettiget til at mede til Forligsprøve, da Sagføreren i Fuldmagten, der kun angik en enkelt Fordring, ikke var benævnt Mandatarius . . . . . 992.

En Sagfører, der agtedes ført som Vidne af en Part, for hvem han tidligere havde givet Møde, fritagen for at vidne, da han var bleven konsuleret af begge Parterne (Note) 1214.

Sameje.

2 Medejere i et Skib, som havde anmodet Ejeren af den 3die Skibspart om at se at faa Skibet solgt, overfor denne ansete pligtige at betale deres Part af Salæret til den af Sidstnævnte ved Salget benyttede Kommissionær . . . . . 315.

Selvtægt.

Anset ustrafbart, at en Mand havde tilføjet en Anden et Slag over Haanden, som Sidstnævnte under en Ordstrid holdt tæt op foran hans Ansigt . . . . . 497.

En Butiksbestyrer anset berettiget til at udvise enhver Fremmed af Udsalgslokalet samt til i Vægningstilfælde med Magt at fjerne Vedkommende . . . . . (H. R. D.) 586.

2 Personer, som med Magt havde frataget en Tredie, der havde fisket i et deres Principaler formentlig tilhørende Vandareal, Fiskeriredskaberne m. m., ansete efter Strfl. § 116 (ikke efter § 210) . . . . . 734.

Straf for Selvtægt funden uanvendelig mod en Mand, som uberettiget havde gjenembrudt et af en Anden opsat Hegn, da han dog havde handlet bona fide . . . . . 1144.

Servitut (pag. 404 se Forlig, pag. 246 se Vejvæsen).

Vejret over en Andens Mark nægtet en Lodsejer, skjønt Vejen var afsat paa Udskiftningskortet, da den havde været bestemt til offentlig Byevej, men ikke var optagen paa

- Regulativet, og det Offentlige i Mands Minde ikke havde gjort Fordring paa Vejen . . . . . 387.
- Ifølge Bestemmelserne i et Parcelskjøde ved Dom paalagt Ejeren at ophøre med Indsættelse paa Ejendommen af Kreaturer til Forhandling . . . . . (H. R. D.) 547.
- En Gaardfæster kjendt uberettiget til at aflægge en over hans Grund løbende Gangsti, der ikke var optagen paa Regulativet over de offentlige Gangstier, da den i Alders Tid havde været til Benyttelse for en anden Fæstegaard og for denne havde en særlig og iøjnefaldende Betydning (Nota) 610.
- Spørgsmaal, om en Grundejer, der ifølge Deklaration skulde taale Vandafløb fra Naboejendommen, var pligtig at taale Benyttelse af en af ham istedetfor den tidligere aabne Rende- sten anbragt underjordisk Rørledning . . . . . 618.
- Straf funden uanvendelig for Opførelse af en Retiradebyg- ning i en Forhave ved Frederiksberg Allégade, skjøndt Bygningsinspektøren havde betinget sin Approbation af, at Bygningen ikke imod Resol. 14 Novbr. 1810 opførtes i Forhaven, da det ligger udenfor hans Kompetence at paase denne Servituts Overholdelse . . . . . 717.
- Spørgsmaal, om Kjøberen af en Parcel ved sine mundtlige Udtalelser under Forhandlingerne havde forpligtet sig til fremdeles at taale et tidligere eksisterende Vandafløb fra Hovedejendommen over Parcellen, hvorom Intet fandtes i Salgsdokumenterne. Dette ikke antaget . . . . . 757.
- I et Tilf., hvor en Plads med tilhørende Bolværker var kjøbt saaledes, at afgiftsfri Benyttelse af et Stykke Bolværk var forbeholdt nærværende og tilkommende Ejer af et vist Pakhus, Afgiftsfriheden funden ogsaa at tilkomme Lejere af en Del af Pakhuset ved Losning af Varer dertil (H. R. D.) 826.
- En Ejendoms Ejer funden ved 20 Aars Brug at have er- hvervet Færdselsret over Naboejendommen til Udførsel af Renovation og Indførsel af Brændsel gennem en dertil an- bragt Laage i Plankeværket mellem Ejendommene. I et Tilf., hvor en Vandafløbsret kun var indrømmet en Ejen- doms Ejer imod at denne halvt bar Udgifterne ved den passerede Ordning af Vandafløbet fra den tjenende Ejendom, Afløbsretten anset indrømmet for bestandig, samt uden Thinglæsning gjældende overfor den nye Ejer, som havde kjendt den, før han købte den tjenende Ejendom (H. R. D.) 868.
- Hegnsplichtig Jordbruger ifølge Hegnslov 6. Marts 1869 §

3 er ikke den, der alene som Servituthaver benytter en langs en Andens Lod løbende Gangsti . . . . . 1079.

Skatter, Afgifter og Byrder (jfr. Arv, Kjøb og Salg, Retten, Thinglæsning, Kirker, Skolevæsen, Fattigvæsen, Stempelpapir o. fl. St.), (pag. 658 se Interessentskab, pag. 1208 se Kjøb og Salg, pag. 862 se Skolevæsen).

I et Tilf., hvor Formue- og Lejlighedsskat til en Kjøbstad-kommune blev paalignet efter en progressiv stigende Skala, og hvor Skatten af en Officers Embedsindtægt vel var nedsat til de i Lov 17 Maj 1873 § 3 normerede 2 p, c., men Embedsindtægten var tagen i Betragtn. til Foregelse af Skatten af Officerens Privatindtægt, antaget, at Beregningsmaadens Rigtighed afgjordes endelig af Overligningskommissionen . . . . . (H. R. D.) 439.

Fortolkning af Fr. om Bompenge af 15 Febr. 1786 § 4 . . . 476.

Fordi Ejeren af en Bondegaard, en Herredsfoged, derpaa havde havt sit Embedskontor, bortfaldt ikke den Bygningerne som Bondegaardsbygninger ifølge Fr. 1 Oktbr. 1802 § 35 tilkommende Frihed for Bygningsafgift. Tilbagesøgning af den for Aarene 1854—71 erlagte Afgift indrømmet Dedsboet efter vedk. Ejer, der selv ikke havde søgt retslig Afgjærelse. . . . . (H. R. D.) 837.

En med Familie i Sverig boende Mand anset at have havt et til Skatteydelse forpligtende fast Ophold i Frederiksberg Kommune, da han jævnlig 2 Degn om Ugen havde opholdt sig paa sine i Kommunen liggende større Ejendomme, hvilke han selv drev ved en Forvalters Hjælp . . 1121.

Skifte (derunder Fallit; om svingagtig Fallit, se Bedrageri), (pag. 808 og 1048 se Bedrageri, pag. 322 se Ejendomsret, pag. 1099 se Testament, pag. 695 se Gjæld, pag. 353 se Interessentskab).

En af en Mand foretagen Overdragelse af en ham som Arv udlagt, men for hans Moder til Rentenydelse for Livstid i Overformynderiet indestaaende Kapital, opretholdt skjendt foretagen, efter at Skifte var afholdt i hans og hans afdøde Hustrus Fællesbo, hvorunder Kapitalen ikke var indragen. . . . . (H. R. D.) 182.

Mindst den ene af 2 executores testamenti maa møde per-

Pag.

- sonligt for Forligskommissionen i de af dem paa Dedsboets Vegne anlagte Sager . . . . . 255.
- At en Forfatter i en Forlagskontrakt erklæres berettiget til i Tilfælde af Ikke-Betaling at tage hele Oplaget i sin Besiddelse som sin Ejendom, bjemler ham ingen fortrinsberettiget Stilling i Forlæggerens Konkursbo . . . . . 805.
- Ifølge en løbende Kassekredits Natur kan en Indbetaling til Kreditor ikke betragtes som Betaling af ikke forfalden Gjæld; Tilbagegang af Betalingen ifølge Konkurslov § 20 derfor nægtet. Spørgsmaal om Anvendelse af samme Lovs § 24 . . . . . 351.
- En Fordring ifølge en thinglæst, men bortkommen Panteobligation forkastet i et Dedsbo, navnlig fordi Obligationen aldrig var bleven overleveret til Kreditor. . . (H. R. D.) 531.
- Annulation nægtet af en Skiftedecision, hvorved Skifteforvalteren, efter først at have reassumeret et Bo, i Konklusionen forkastede Paastanden om dets Gjenoptagelse, da det havde været Meningen dermed at afgjøre Spørgsmaalet om en Kapitals Inddragning under Boet; en ny Konklusion given uden Kontraappel . . . . . (Note) (H. R. D.) 627 og 892.
- Afkræftelsesbestemmelsen i Konkurslovens § 21 funden uanvendelig paa et mere end 8 Uger før Konkursens Begyndelse udstedt Pantebrev, uanset at Panteretten paa Gr. af for sildig Thinglæsning først erhvervedes i Løbet af de 8 Uger . . . . . 768.
- Spørgsmaal, om en Kreditor havde ført et for at opnaa Konkursbehandling tilstrækkeligt Bevis for Debtors Insolvens. Konkurslovens § 42 udelukker ikke at tage Hensyn til de under en Arrestforretning ved Vurdering af Rekviziti Ejendele udfundne Værdier. . . . . (H. R. D.) 910.
- Spørgsmaal, om et Varesalg til et Aktieselskab mod kontant Betaling senere var gaaet over til at være paa Kredit imod Vexel, som Direktøren privat skulde udstede. Sælgeren ifølge Konkurslov § 16 Nr. 2 og 3 kjendt berettiget til at erholde Værdierne udleverede af Aktieselskabets Konkursbo . . . . . 953.
- Nægtet Kjøberens af en Parcel, der af ham var tagen i Besiddelse og fuldt ud betalt, Ret til at fordre Skjøde meddelt af den derefter fallerede Sælgers Konkursbo, under Paaberaabelse af, at Skjøde udfordres til den endelige Overdragelse af Ejendomsretten . . . . . 1043.
- Ifølge Konkurslov § 33 Nr. 1 er Statskassen privilegeret

	Pag
Kreditor for Tilgodehavende for solgt Stempelpapir i en Stempelpapirforhandlers insolvente Dedsbo	1093.
At en Sagfører, som paa en Kreditors Vegne havde indgaaet Forlig med Debitor og ladet Exekution foretage, allerede før Forliget havde kjendt Debtors Insolvens, m. H. t. Afkræftelse ifølge Konkurslov § 23 tillagt samme Virkning som Fordringshaverens egen Kundskab om Insolvensen	1095.
Konkurslov § 23 om Afkræftelse af Retten ifølge Udlæg kan hverken direkte eller analogisk anvendes paa Udpantning	1102.
Spørgsmaal, om en Mand, der til et Konkursbo havde solgt en Ejendom, men ikke havde faaet Betaling i rette Tid, kunde fordre, at Boets Ejendele strax forauktioneredes, samt at Boets kontante Beholdning strax anvendtes til Dækning for ham. Spørgsmaal om Skifterettens Beføjelse efter Konkurslov § 64 til at paakjende Klager over Forhaling af Boets Realisation.	1123.

Skilsmisse og Separation.

I en Sag om Skilsmisse for Hor, hvorunder den beskyldte Ægtefælle alene havde exciperet, Bevis for, at den Indstævnte havde lidt af Syphilis, ikke anset tilstrækkeligt til Opnaelse af Skilsmisshedom	1142
--	------

Skolevæsen.

Fortolkning af Ordene <i>utilregnelig Aarsag</i> i Skolelov 8 Marts 1856 § 20. Pensionsret tillagt en ved ministeriel Resolution uden Pension afskediget Skolelærer, idet Domstolene fandtes kompetente til at afgjøre, om Afskedigelsesaaarsagen var utilregnelig	268.
Fortolkning af en ministeriel Resol. om Lønningen for en Kateket og Førstelærer ved Horsens Borgerskole (H. R. D.)	321.
En Skoleforstander paa Landet straffet efter Brandpolitilov 2 Marts 1861 § 19 jfr. § 10 in fine for brandfarlige Mangler ved Skolebygningen. Skolelæreren, der havde sat Hø op til Skorstenen, anset efter Lovens §§ 19 og 20	791
Den en Hovedgaards Ejere ved konfirmeret Fundats af 1823 tillagte Fritagelse for bestandig for Udgifter til Sognets Skolevæsen ikke anset bortfalden ved Kommunallov af 6 Juli 1867, hvis § 18 jfr. § 19 navnlig ikke her fandtes anvendelig . . . . . (H. R. D.)	862
Under en Sag, hvorunder en Almueskolelærer i Kjøbenhavn, der i 1853 var afskediget uden Opsigelse ifølge Fr. 20 Marts	

Pag.

- 1844 § 30 for Misbrug af Revselsesretten, paastod Erstatning m. v., antaget, at den samlede Skolekommissions Fremstilling af Lærerens Forhold maatte staa til Troende, indtil dens Urigtighed bevistes. . . . . 956.
- Spørgsmaal, om et Jordstykke var en Del af en Skolelod eller af en gammel fælles Driftsvej . . . . . (Note) 1158.
- Antaget, at det under en Vakance i Embedet som Kateket og Førstelærer ved en Kjøbstads Borgerskole opsparede Overskud af Embedets Indtægter bør tilfalde Kjøbstadens Kasse, og ikke -- som ved Degne-, Kirkesanger- og Skolelærere embeder — Amtsskolefonden . . . . . 1168.

Skovvæsen.

- Efter Omst. antaget, at en Mand, der i over 20 Aar havde benyttet en af hans Skov paa 3 Sider omgiven Skovlod til Hugst, Græsning etc. derved havde vundet Hævd derpaa. (H. R. D.) 113.
- En Tiltalt, der havde ryddet c. 3 Tdr. Land af sin Skov, ikke idømt Straf efter Fr. 27 Septbr. 1805 § 14, da Existensen af Overskov paa Arealet i 1805 ej var bevist, og da en med en tidligere Ejer truffen Overenskomst om Skovens Fredning ikke var thinglæst og ej heller havde været Tiltalte bekendt, da han købte Arealet. Forbudet i Fr. 1805 § 20 gjælder ogsaa om anden Skov end Fredskov. (Noter) 1161.

Solidariske Retsforhold (pag. 315 se Sameje).

- 2 Personer, der havde indgaaet en Mageskiftekontrakt, hvorefter hver af dem skulde bære Halvdelen af Omkostn. ved Kontraktens Udfærdigelse m. v., fundne solidarisk at hæfte for Alt, hvad den af dem i Forening til Berigtigelsen af Handelen engagerede Sagfører havde faaet tilgode . . . . . 775.

Spil, Væddemaal o. desl.

- En Præmiefordeling mellem Kjøberne af en Almanak ifølge en paa dens Omslag trykt Lodsedel straffet som stridende mod Lotterilov 6 Marts 1869 § 2, skjøndt Fordelingen skete uden nogen egentlig Lodtrækning . . . . (H. R. D.) 454.
- Spørgsmaal, om Salg af saakaldte »Ratenbriefe» og »Antheils-Ratenbriefe» paa udenlandske Præmieobligationer stred imod Lotterilov 6 Marts 1869 § 4. . . . . 509.

Statsforbrydelser (Strfl. Kap. 9—11).

Anvendelse af Strfl. § 85, 2det Stykke jfr. § 46, samt af § 90 og 93 for Artikler i Ugebladet *•Ravnen•*. Numre heraf konfiskerede ifølge Strfl. § 34. En Bladartikel fortolket under Hensyn til det i et tidligere Nummer af Bladet indeholdte Program for samme. Ansvar for Artikler i *•Ravnen•*, paa hvilket ingen Udgiver er nævnt, gjort gjældende mod Redaktøren, da ingen Forfatter var navngiven . . . . . (H. R. D.)

829.

Statsretlige Forhold i Almindelighed.

Den for at være valgberettiget til Rigsdagen fornødne Ube-rygtethed frakjendt en Mand, som for aabenbar falsk Klage-
maal ifølge Strfl. § 226 var anset med Bøder (H. R. D.)

538.

En ugift Mand, som ejede selvstændig Formue, og som uden kontraktmæssig Forpligtelse hjalp sin Fader med Driften af dennes Gaard samt havde Bolig og Underhold hos denne, ikke funden at staa i et saadant privat Tjenesteforhold, der udelukkede fra Valgret. Om de i Valglov 12 Juli 1867 § 14 givne Regler for Prøvelsen af Erindringer imod Valglistenere ere fulgte, hører ikke under de civile Retters Afgjørelse. . . . . (Note)

739.

Da Frederiks Kirkeplads med Marmorkirken ikke var en Domæne, jfr. Gr. L. § 47, var Regeringen berettiget til at afhænde den helt eller delvis uden Rigsdagens Samtykke. Ifølge den nævnte Ejendoms særegne Karakter var det fuldt berettiget ved Dispositioner derover tillige at tage andre Hensyn end rent finansielle. Spørgsmaal om Betydn. af den Maade, hvorpaa Frederiks Kirkeplads med derpaa værende Ruin var opført i tidligere Finanslove (Rigsretsdom)

1150.

Til de Udgifter til den nye Theaterbygningens Opførelse og Udstyr m. v., som skulde afholdes af den ved Lov 18 Juni 1870 § 1 anviste Sum, hørte ikke Udgifterne til Møbler, Dekorationer etc. Disse Udgifter fandtes vedk. Minister berettiget til uden særlig Bevilling at afholde af Theatrets Reservefond p. Gr. af de derom trufne Bestemmelser. Spørgsml, om Ministeren havde paadraget sig Ansvar ved Overskridelse af den til Theatrets Opførelse anviste Sum uden at Efterbevilling senere var opnaaet, eller derved, at han ikke under Rigsdagssamlingen 1873-74 havde søgt Tillægsbevilling for de tilbagestaaende Udgifter m. m.

(Rigsretsdom) 1153

Stempelpapir.

- Spørgsmaal om Stempelafgift af Privatbankaktier og Transport deraf ifølge Lov 11 Febr. 1863. . . . . 466.
- En Mand, der som udbedet Lavværge havde medunderskrevet et af en Enke paa ustemplet Papir udstedt Salgsdokument om en fast Ejendom, tilpligtet som Medudsteder ifølge Stempellov 19 Febr. 1861 § 79 at betale fuld Stempelbede . . . . . (Note) 657.
- Ifølge Konkurslov § 33 Nr. 1 er Statskassen privilegeret Kreditor for Tilgodehavende for solgt Stempelpapir i en Stempelpapirforhandlers insolvente Dødsbo . . . . . 1093.

Stiftelser o. desl.

- Spørgsmaal om Adgang for norske Undersaatter til at nyde Godt af visse Dele af den grevelige Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelses Midler og navnlig om den Grevinden som den længstlevende af de to Ægtefæller, der oprettede Stiftelsen, ifølge Fundatsen tilkommende Ret til at modificere Bestemmelserne deri. Grevinden ikke anset berettiget til uden særlig Bemyndigelse i den fælles Disposition at forandre Fundatsen m. H. til den Del af Midlerne, som udgjorde hendes Boslod, da Stiftelsens Fundering beroede paa en Forening mellem Ægtefællerne, i Henhold til hvilken Grevinden kom til at hensidde med hele Boet. — Den norske Regering anset som rette Sagsøger i en Sag om, hvorvidt norske Undersaatter have et fundatsmæssigt Krav paa sammen med danske Undersaatter at kunne konkurrere om Stiftelsens Understøttelser og Præmier . . . (H. R. D.) 140.
- Lov 21 Juni 1854 anset anvendelig paa Ringsted Klosters Fideikommis som et Familiefideikommis. Fortolkning af dets Erektionsbrev betræffende den St. Hans Hospital tilkommende Andel af Købesummen ved Salg af Bøndergods . . . . . (H. R. D.) 185.

Strafferetsforhold i Almindelighed, (pag. 804 se Indfødsret, pag. 1114 se Lov).

- En efter Straff. § 257 forskyldt Straf af simpelt Fængsel bortfalden som forældet efter Straff. § 66 . . . (H. R. D.) 115.
- Ejeren af en Hund mulkteret, fordi hans Tyende uden hans Vidende — uanset Politiets Paabud om, at Hunde skulde holdes lækede — havde ført Hunden ved Lænken paa Gaden . . . . . (H. R. D.) 128.

	Pag.
M. H. t. Spørgsmaal om Forældelse af en Injuriesag tillagt Frifindelse for Justitiens Tiltale under en for Injurierne anlagt Justitissag samme Virkning som den i isl. Strfl. § 68 Led 2 (dansk Strfl. § 67 Led 2) omtalte Afvisning (H. R. D.)	165.
Spørgsmaal om Drab af et Barn var sket med Overlæg. Strfl. § 60 anset uanvendelig, da Selvangivelse først var sket efter at, hvad Gjerningsmanden vidste, Forbrydelsen allerede af en Anden var anmeldt . . . . . (H. R. D.)	174.
Spørgsmaal, om en Detailhandler paa Landet var ansvarlig for den uden hans Vidende af hans Hustru eller hans Handelslærling foretagne ulovlige Brændevinsudskænkning . . . . . (2 Domme) 617 og 639.	639.
Skjendt Indenrigsministeriet havde erklæret det af en Landhøker erhvervede Næringsbevis paa Brændevinshandel for ugyldigt, Straf for ulovlig Brændevinshandel funden uanvendelig, saa længe Næringsbeviset ikke under en civil Sag var blevet annulleret.	732.
Intet Hensyn taget til en Skolelærers Benægtelse af at kjende Bestemmelsen i Brandpolitilov 2 Marts 1861 § 10 Strfl. § 16 anset ligefrem anvendelig paa en Udlænding, som atter havde indfundet sig her i Landet efter tidligere at være idømt Straf og Udbringelse af Riget, i hvilken Doms Sted dog var traadt en formildende Resolution, der ogsaa foreskrev Udbringelse . . . . . (H. R. D.)	791. 1906.

Stævning.

Anset tilstrækkeligt, at Underdommeren ved en Appelstævning alene var stævnet til at til- og forsvare sin Dom — ikke tillige den brugte Behandling	263.
At Forkyndelsespaategningen paa en Vidnestævning alene var underskrevet med Stævningsmændenes Navne og forsynet med Dommerens Kompetenceattest (men ikke med Mændenes Segl), ikke fundet at burde bevirke Vidnesagens Afvisning, da Indstævnte udeblev	336.
En tidligere ved en Fejltagelse hævet Sag paany indbragt for Hof- og Stadsretten i sin daværende Stand ifølge Overenskomst mellem Parterne samt uden ny Stævning (Note)	724.
Intet Hensyn taget til Stævningsmændenes Paategning paa en udenfor Bopælen forkyndt Stævning, om at Indstævnte havde vedtaget Forkyndelsen som lige saa gyldig, som om den var sket paa Bopælen	755.

Pag.

Lavdagsklausul anset uforden i en Appelstævning til Overretten . . . . . (Note)	1108.
Naar en formentlig Arving efter en bortebleven Person appellerer den af andre Arvinger i Henhold til Fr. 11 Septbr. 1839 erhvervede Ejendomsdom over den Borteblevnes efterladte Formue, maa den Borteblevne stævnes med det i Fr. 1839 bestemte Varsel.	1127.
En Højesteretsstævning afvist, da en med den udeblivende Indstævntes Navn underskreven Paategning derpaa ikke kunde erstatte Forkyndelsespaategningen . . . (H. R. D.)	1187.

Syn og Skjen, (pag. 652 se Dokumenter).

Tilbagebetaling af de en Mand ulovmedholdelig afkrævede Bompunge ikke opnaet, da Beløbets Størrelse ikke var bevist, og Skjen af Retten eller udmeldte Mænd efter Omst. fandtes uanvendeligt	476.
I et Tilf., hvor Skjensmænd vare udmeldte til at skjønne over en opført Bygning etc. og besvare nogle ved Skjenssagens Inkamination fremlagte Spørgsmaal, andre Spørgsmaal end disse og de ved deres Besvarelse fremkaldte nægtet forelagte Mændene. Nægtet paany at forelægge Mændene et allerede besvaret Spørgsmaal	484.
En Skjensforretning tilsidesat, da Skjensmændene under et Forher havde erkjendt ikke at have udvist uforden Paa-passenhed.	618.
I et Tilf., hvor ved et Overskjen om Prisen af leverede Lammeskind 2 Stemmer stod imod 2, den højeste Pris til-lagt Sælgeren, en Slagter, da han havde oplyst, at mange andre Slagtere havde opnaet saa Meget	922.
Et af en Ejer til Benyttelse under en eventuel Erstatnings-sag mod Lejeren begjært Skjen over hans Ejendoms Til-stand admitteret, forsaavidt Konstateringen fandtes at være af Interesse for Erstatningssagen, hvilket ikke antoges med Hensyn til nogle af Indstævnte lejede Lokaler. der først paa en senere Flyttedag skulde afleveres i behørig Stand. Foregaaende Forligsprøve ikke fordret . . . (Note)	1215.

Sædeligheden, Forbrydelser mod denne (Strfl. Kap. 16).

Næringsadkomst fradømt en Gjæstgiver, og han saavelsom hans Hustru ansete efter Strfl. § 182 Led 2 for i den Tanke derved at trække Søgning til Huset, at have holdt

	Pag.
Opvarningspiger, som for Betaling bedreve Utugt med Gjæsterne. . . . . (H. R. D.)	122.
Forbedringshusarbejde i 1 Aar ifølge Strfl. § 182 for Rufferi idemt en Tiltalt, der havde været virksom for at anbringe Piger paa et udenlandsk Bordel, skjøndt intet direkte Vederlag var modtaget, og skjøndt Pigerne i Forvejen vare løsagtige og ingen egentlig Forlokkelse havde fundet Sted	420.
En Tiltalt, hvis Hustru efter et af hende før Giftermaalet erhvervet Næringsbevis drev Gjæstgiveri og holdt Opvarningspiger, der ernærede sig ved Løsagtighed, ifølge et ham givet Polititilhold straffet efter Strfl. § 182 Led 3, skjøndt han var fraværende hele Dagen — uden Hensyn til hans Foregivende om Uvidenhed om det i hans Hus Passerende. Hustruen dømt efter Strfl. § 182 Led 2 og 3. (H. R. D.)	460.
Spørgsmaal, om et Forhold var strafbart som uterligt (H. R. D.)	549.
Anvendelse af Strfl. § 161. I og for sig ved for Jordemoderen at opgive en urigtig Barnefader paadrager Barnemoderen sig ikke Ansvar efter Strfl. § 179 . . . . . (H. R. D.)	802.
Strfl. § 168 jfr. § 46 anvendt mod en Tiltalt for Voldtægtsforsøg mod et 6aarigt Pigebarn. Spørgsmaal, om det tilvejebragte Bevis var tilstrækkeligt . . . . . (H. R. D.)	840.
En Tiltalt, som havde søgt med Magt at skaffe sig Samleje med 2 Pigeboern i en Alder af 6½ og 11½ Aar, anset efter Strfl. § 168 jfr. §§ 46 og 173. . . . . (H. R. D.)	882.

Sædvane.

En Handelsagent ifølge Koutume ikke anset bemyndiget til at forbinde Mandanten ved Salgskontrakter, uanset Indholdet af de ham sendte trykte Blanketter til Slutsedler .	323.
En Bogtrykkers Ret til Rabat af 10 p. c. hos en Papirhandler ved Betaling af modtaget Papir anset godtgjort ved almindelig Koutume og ved den ham ved en tidligere Opgjørelse indrømmede Rabat	936.

Se- og Handelssager.

En af en Bogholder og Forretningsfører hos en Fabrikant anlagt Sag om Løn efter Principaleus Paastand afvist som ikke hørende under Se- og Handelsretten	291.
En af en Tømmerhandler mod en Tømmermester anlagt Sag om Betaling af c. 27 Kr. for Skæring af Materialier paadømt af Se- og Handelsretten	292.

- En Sag mod en Bank og en Kjøbmand som Selvskyldnerkautionsist for en Kassekredit, som Banken havde tilstaaet en senere falleret Kjøbmand, om Tilbagebetaling til Hoveddebitors Fallitbo af et til Banken umiddelbart før Falliten indbetalt Beleb, for Kautionsistens Vedk. ved særlig Dom afvist fra Se- og Hdlsretten som ikke hørende derunder 311.
- Ifølge Sagsøgerens Protest et Vidne, der var interesseret i Sagen paa samme Maade som Indstævnte selv, nægtet afhørt for Se- og Hdlsretten . . . . . 314.
- Partiel Afvisning fra samme Ret, da ingen Gjenpart af Oversættelsen af en Vexel var leveret Indstævnte . . . 319 i Noten.
- Realitetsdom afsagt af Se- og Hdlsretten i en af en Papirfabrik imod en Lithograf anlagt Sag om Betaling af Varer leverede til hans Forretnings Drift . . . . . 322.
- Ligeledes i en af en Vinhandler imod en Værtshusholder anlagt Sag om c. 33 Kr. for Varer til Brug i Indstævntes Bedrift, ... 333.
- En Sag afvist fra Hof- og Stadsretten paa Grund af manglende Forligsprøve, uanset at Forlig var prøvet for Se- og Handelsrettens Forligskommission . . . . . 366.
- Et Hovedsagsmaal ved Se- og Hdlsrettens Dom ex officio hævet, da Hovedsagsøgeren udeblev ved den mundtlige Slutningsforhandling og uanset at Modparten paastod Frifindelse. Realitetsdom given i Kontrasagen under Henvisning til 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 . . . . . (Note) 921.
- Salg fra en Brændehandler til en Bager af en Favn Brænde til 36 Kr. ligger udenfor Se- og Hdlsrettens Omraade . . 926.
- At en Kjøbmand overdrager sin Fordring, der hidrører fra en under Se- og Hdlsrettens Omraade hørende Transaktion, til en Ikke-Handlende, medfører ingen Forandring af forum (Note) 931.
- Afvisning fra Se- og Hdlsretten af en Sag om Rømning fra et her liggende engelsk Skib, da Disciplinlov 23 Febr. 1866 kun angaar Forseelser, begaaede i danske Handelsskibe . . . . . 938.
- Afvisning fra Se- og Hdlsretten nægtet, skjøndt Arrestakten ikke var forkyndt sammen med Stævningen, hvilket ej havde været muligt, og skjøndt de under Sagen omhandlede Varer kun tildels vare leverede den indstævnte Haandværker i en gros Partier . . . . . 945.
- Afvisning fra Se- og Hdlsretten af en af en Grosserer mod en udeblivende Haandværker anlagt Sag til Indfrielse af

- en Vexel paa omtt. 230 Kr., som Indst. havde udstedt for Varer kjøbte til hans Forretnings Drift, — da det hverken var dokumenteret eller paastaet, at Varerne vare leverede i en gros Partier . . . . . 261.
- Seretsforhold** (jfr. Assuranae) (p. 588 se Befordringsvæsen, p. 328 se Handelsomsætninger).
- Skipperen er ikke pligtig at underskrive de ham af Afladeren forelagte Konnossementer, men kan selv affatte saadanne. At Skipperen i sine Afladeren tilsendte Konnossementer havde indført, at Overliggedagapenge vare paadragne, fandtes ikke at berettigede Afsenderen til at anse dem for ugyldige . . . . . 267.
- Da en Skibsfører, skjønt han i Tide havde bemærket, at et indladet Parti Sukker ikke var forsvarlig emballeret, ikke havde givet Konnossementet udtrykkelig Paategning derom, men alene Paategningen fri for Beskadigelse etc., paalagt Rhederiet, uagtet hverken Kapitaen eller Skibsmandskabet iøvrigt havde forset sig, Erstatningspligt overfor Modtageren, som derved havde mistet Regres mod Afladeren 293.
- Et Dampskibsselskab, som, skjønt dets egne Skibe kun gik til Svendborg, uden Reservation havde modtaget en Kasse med Fragtbrev til Forsendelse til Rudkjøbing, efter Omst. tilpligtet at betale Varernes Fakturaværdi, da Kassen ikke var bleven befordret til Adressaten . . . . . 309.
- I et Tilf., hvor Udgifter ved en Ladning, deriblandt ved dens Udlosning, vare nødvendiggjorte derved at Skibet var blevet solgt ifølge Tvangsauktion, og hvor den derved opstaaede Fordring af Ladningskommissionæren var tiltransporteret Trediemand — den nævnte Ladningskommissionær, som besad Ladningen, der hæftede for Beleb, tilpligtet at betale cessionarius dette, uden Hensyn til om Dækning maatte kunne erholdes af Skibets Salgsprovenu . . . . . 312.
- 2 Medejere i et Skib, som havde anmodet Ejeren af den 3die Skibspart om at se at faa Skibet solgt, overfor denne ansete pligtige at betale deres Part af Salæret til den af Sidstnævnte ved Salget benyttede Kommissionær. Spørgsmaal om Betydningen af en af den sælgende Partsejer til Medejerne udstedt Generalkvittering . . . . . 315.
- I et Tilf., hvor ifølge Certepartiet Fragten for en Kulladning skulde beregnes efter det afleverede Antal Tons (altsaa efter Vægt), men Kullet ved Udlosningen kun opmaales i

- Tønder, antaget, at Skipperen ikke ved det fundne Maal havde ført Bevis for, at et større Antal Tons var indladet end Konnossementet nævnde . . . . . 325.
- Der findes ingen Koutume, hvorefter en Skipper, der skal have Fragt for Kul efter afleveret Vægt, kan fordre Fragten beregnet efter det udlossede Antal Tønder (Gross.-Soc. Resp.) . . . . . 326.
- I et Paasejlingstilf., hvor Skaden maatte fordeles mellem Skibene ifølge L. 4—3—3, bortset fra den af Sagsøgerens Skib ved Stranding lidt Skade, da Sagsøgeren (med Mandskab) havde forladt sit Skib uden Nødvendighed, hvilket havde været medvirkende Aarsag til dets Stranding . . . . . 330.
- Antaget, at en Medejer af et Skib, der overfor Medejerne har paataget sig at fungere som korresponderende Rheder uden at beregne sig den sædvanlige Provision derfor, er berettiget til Provision for Skibets Forsikring og Proviante-ring . . . . . 347.
- Antaget, at en af et strandet Skibs Kapitaïn engageret Strandingskommissionær, foruden det ham ved Justitsministeriets Resolution ifølge Fr. 2 Decbr. 1825 tillagte Honorar, havde Krav paa 1 p. c. i Betaling for Ladningens Afskibning fra Strandingsstedet og 1 p. c. i Provision for at have forpligtet sig som Selvskyldnerkautionist for Bjergelønnen . . . . . 349.
- Anset tilstrækkeligt, at en Skibsfører ved at indtage en Temmerladning i Danzig havde taget Forbehold paa Konnossementet om Maalet, uden dér at lade Protest optage, navnlig fordi Fragten først skulde betales ved Udlosningen. Da Fragten skulde betales af hver indtagen Kubikfod, Indladningsstedets særegne Regler for Maalingen lagte til Grund . . . . . 354.
- Spørgsmaal, om en Handlende, der havde solgt et Parti Brædder af Gefe og havde paataget sig at besørge Skib fragtet for Kjøberen, i sidstnævnte Henseende havde udvist Forsemmelse. Fortolkning af Parternes Korrespondance . . . . . 924.
- I et Tilf., hvor Konnossementet indeholdt, at Ladningens Vægt var 50,000 Kilogram og Fragten 10 Th. pr. 2000 Kilogram in full, og hvor det var in confesso, at alt det Indladede var udlosset, — under Henviſn. til, at den benyttede Vægtangivelse ikke bruges her, tillagt Skibsføreren den saaledes udkommende Fragt, uden Hensyn til den ved Udlosningen befundne Vægt 927,
- I Henhold til L. 1—2—19 Sø- og Handelsretten anset for rette Forum angaaende en Paasejling, passeret $\frac{1}{4}$ Mil ud

	Pag.
for den i Kjøbenhavns Jurisdiktion beliggende «Svane- melle», skjendt de Indstævnte boede udenfor denne Juri- diktion	935.
En Sag om Rømning fra et paa Kjøbenhavns Rhed liggende engelsk Skib ved Kjendelse afvist fra Sø- og Hdreppen, da Disciplinlov 23 Febr. 1866 alene gjælder for danske Handelsskibe . . . . . (Note)	938.
3000 Kr. efter Rettens Skjen tillagt et Bjergningsmandskab paa 200 Mand, som, dog uden at udsætte sig for Fare, havde indbjerget et paa Barren udenfor en Havn grundstødt Skib, der var i en farlig Stilling. Et egentligt Bjergnings- tilfælde fundet at foreligge	941.
Spørgsmaal om Betaling for Indbugsering af Fyrskibet Drogden. Betalingen ansat efter Skjen, da den indgaaede Akkord ikke muliggjorde nogen Beregning	948.
Den Dag, paa hvilken en Skibsfører melder Skibets Ankomst til Ladningsmodtageren, selv om Anmeldelsen sker om Morgenen, regnes ikke med til Lossedagene	952
For Vold, udevet ombord paa et engelsk i Kjøbenhavns Havn liggende Skib imod Kapitaenen, 2 til Besætningen hørende engelske Matroser ansete efter Strf. § 203 jfr. Disciplinlov 23 Febr. 1866 § 19 . . . . . (H. R. D.) (Note)	1202.
Testament (p. 654 se Arv).	
Angaaende den af 2 Ægtefæller funderede Hjelmstjerne- Rosenkroneske Stiftelse statueret, at den længstlevende Hustru ikke var berettiget til uden særlig Bemyndigelse i den fælles Disposition at forandre Fundatsen m. H. t. den Del af Midlerne, som udgjorde hendes Boslod, da Stiftelsens Fundering beroede paa en Forening mellem Ægte- fællerne, i Henhold til hvilken hun kom til at henseidde med hele Boet . . . . . (H. R. D.)	140.
En Kapital, som ifølge Testament var udlagt til en Mand, dog saaledes, at den i hans Moders Levetid skulde henstaa til Rentenydelse for hende i Overformynderiet, anset strax at tilhøre hans og Hustruens Fællesbo. . . . . (H. R. D.)	182.
Den af en Kreditrix i et Brev til Debitor udtalte Bestemmelse, at det skyldige Beleb efter hendes Død skulde udbetales en Trediemand, omstødt som en dispositio mortis causa uden Testamentsformer	378.
Spørgsmaal, om et gjensidigt Testament mellem Ægtefæller. for det Tilfælde at Hustruen blev den Længstlevende, helt	

- eller kun delvis var ophævet ved et senere fælles Testament (H. R. D.) 562. Pag.
- Fortolkningen af Bestemmelserne i et reciprok Testament om Boets Deling efter begge Ægtefællernes Død. Spørgsmaal, om den en Søsters Sen af første Ægteskab tillagte dobbelte Lod mod hendes Detre af andet Ægteskab skulde anses grundet paa Kjønnsforskjellen . . . . . (H. R. D.) 598.
- En Kapital strax anset tilfalden en Livsarving som Ejendom, skjendt Testamentet led paa, at Testators Søster skulde nyde Renten for Livstid og Kapitalen efter hendes Død tilfalde Barnet til Eje og Raadighed (Note) (H. R. D.) 627 og 892.
- Forkastelse af Indsigelser mod et mundtligt Testament, navnlig støttede paa, at det ene Testamentvidne var gift med en Søster til Testatricis afdøde Mand, og at Vidnerne først 3 Dage efter Oprettelsen havde opsat og underskrevet Dispositionen . . . . . (Note) 785.
- I et Tilf., hvor ifølge et Testament Rentenydelsen af en Kapital var tillagt én Person, og Kapitalen efter dennes Død skulde gaa i Arv til en Anden, nægtet Arvingerne efter Sidstnævnte, der var død efter Testator men før Rentenyderen, nogen Ret til Arven efter Rentenyderens Død, uanset en af executor testamenti given Udlægspaategning paa de Værdipapirer, hvori Kapitalen var udlagt . (Note) 1099.
- Spørgsmaal, om nogle i en Afdøds Gjemmer fundne Kreditkasseobligationer, hvorpaa fandtes noteret Transport til en Anden, efter de foreligg. særlige Omst. vare blevne dennes Ejendom . . . . . (Note) (H. R. D.) 1191.

Thinglæsning.

- Ved Thinglæsning og Notering paa Folinum for et responsabelt Interessentskabs faste Ejendom af en Deklaration, ifølge hvilken den ene Interessent erkjendte sig fyldestgjort for sin Andel i Firmaet, og de andre Interessenter for eneraadende over alle Firmaets Rettigheder, $\frac{1}{2}$ p. c. Afgift og Gebyr efter Sportelregl. § 64 fundet at skulle tilsvares . . 658.
- En for bestandig indrømmet Vandaflebsret anset uden Thinglæsning gjældende overfor den tjenende Ejendoms nye Ejer, som havde kjendt denne Byrde før Erhvervelsen (H. R. D.) 868.
- En Tiltalt, der havde ryddet c. 3 Tdr. Land af sin Skov, ikke idømt Straf efter Fr. 27 Septbr. 1805, § 14, da en med en tidligere Ejer truffen Overenskomst om Skovens Fredning

	Pag.
ikke var thinglæst og ej heller havde været Tiltalte bekendt, da han købte Arealet . . . . . (Note)	1161.

Tidsbestemmelser.

Den Dag, paa hvilken en Skibsfører melder Skibets Ankomst til Ladningsmodtageren, selv om Anmeldelsen sker om Morgenen, medregnes ikke til Lossedagene	952.
--	------

Tilbageholdelsesret.

En Garvers Tilbageholdelsesret over en Del Skind omfatter ikke Garvelønnen for tidligere garvede og udleverede Skind, der hørte til andre Partier	726.
---	------

Tilregnelighed.

Ejeren af en Hund mulkteret, fordi hans Tyende uden hans Vidende imod Politiets Forbud havde ført hans Hund paa Gaden . . . . . (H. R. D.)	128.
En Detaillist ikke funden strafbar for en imod hans udtrykkelige Forbud fra hans Udsalg af hans Handelslærling foretagne ulovlig Brændevinsudskænkning . . . . . (Note)	617.
En Høker paa Landet mulkteret for den af hans Hustru i hans Forretning, men uden hans Samtykke eller Vidende, foretagne uberettigede Brændevinshandel og Udskænkning (Note)	639.

Tilstaaelse.

En skriftlig Overenskomst med en Uskrivkyndig opretholdt imod dennes Protest, navnlig paa Grund af en under en Justitssag afgiven Tilstaaelse	215.
---	------

Transport, (pag. 946 se Vexel).

Spørgsmaal om Gyldigheden af en Mands Overdragelse af en for en Trediemand til Rentenydelse i Overformynderiet indestaende Kapital, hvilken, skjøndt tilhørende hans og afdøde Hustrus Fællesbo, ikke havde været inddraget under Skiftet . . . . . (H. R. D.)	182.
En Temnersvends Transport af en Fordring paa Arbejdsløn til en Kommissionær forandrer ikke Sagens Egenskab som Politiretssag	663.
At en Købmand overdrager sin Fordring, der hidrører fra en under Sø- og Hdlrettens Omsraade hørende Transaktion.	

Pag.

til en Ikke-Handlende medfører ingen Forandring af forum

(Note) . . . . . 931.

Spørgsmaal, om nogle i en Afdeds Gjemmer fundne Kreditkasseobligationer, hvorpaa fandtes noteret Transport til en Anden, efter de foreligg. særlige Omst. vare blevne dennes Ejendom . . . . . (Note) . . . (H. R. D.)

1191.

$\frac{1}{2}$ p. c. Afgift efter Fr. 8 Febr. 1820 § 2 c paahviler ikke den, som ifølge Overdragelse fra den ene Kontrahent i en Mageskiftekontrakt om 2 Ejendomme har faaet Magelægs-skjede af den anden Kontrahent, end ikke af hvad sidste Erhverver har maattet betale udover den i Mageskiftekontrakten paa Ejendommen satte Værdi . . . . . (H. R. D.)

1208.

Tyendeforhold, samt Forhold mellem Mestere eller Handelsprincipaler og Svende eller Lærlinge, (pag. 323 og 950 se Handelsomsætninger).

Husbondens Undladelse af at betale Tyendelen i rette Tid berettiger ikke Tyendet til at forlade Tjenesten, før det forgæves har afkrævet Husbonden Lønnen. Fuldt Bevis for, at et Tyende var fæstet, ikke anset tilvejebragt ved Husbondens Paategning derom i den i Tyendets Værgværende Skudsmaalsbog i Forening med et Vidnes Forklaring om at have hørt Tyendet erkjende at være fæstet

275.

Spørgsmaal, om der forelaa et Læreforhold eller et Tyendeforhold, og om ulovlig Bortvisning havde fundet Sted. Bevisbyrden for, at Forholdet var ophævet ifølge Overenskomst til en Tid, der vilde være udenfor den sædvanlige, paalagt den indstævnte Mester. . . . .

280.

Antaget, at en Mand, der mod maanedlig Gage i nogle Timer daglig havde ført Beger for en Grosserer, havde Krav paa 14 Dages Opsigelse . . . . .

299.

En Kornmodtagers Paastand om Godtgjorelse for Udlæg og Salær forkastet, da han ved sit tvetydige Forhold, og navnlig ved at undlade at underrette sin Mandant om Partiets Usundhed, havde paaført denne et større Tab . . . . .

301.

En Handelsrejsendes Provision er fortjent, selv om Sælgeren uden Grund vægrer sig ved at effektuere de optagne Ordre. Provisionen af Sø- og Hdlretten bestemt til 1 p. c. af de afsatte Varers Værdi . . . . .

318.

En Sag om ulovlig Bortvisning, anlagt imod en Proprietær af en Pige, der var fæstet til at lære Husholdning i et Aar

	Pag.
imod et Vederlag til ham, afvist fra Politiretten, da den ej var Tyendesag	386.
En Tjenestepige, som efter d. 1 Maj havde begjært sin for- tjente Løn, men kun faaet et Afdrag, anset berettiget til 8 Dage senere uden nyt Paakrav at forlade Tjenesten . .	409.
Skjendt en Læredreng havde været et Aar i Læren, før han bortgik, Bevisbyrden paalagt Mesteren for, at nogen be- stemt Læretid var aftalt	419.
Ikke Straffelovens Kap. 27, men Tyendelov § 63 anvendt mod en Tiltalt, som havde udraderet 2 i hans Skudsmaals- bog indførte Paategninger	498.
Da en Haandværkssvend, som ifølge Akkord med Mesteren skulde udføre et vist Arbejde, ikke særlig havde bevist, at Kontraktsforholdet ikke ensidig skulde kunne ophæves til enhver Tid, Mesteren, som havde bortvist Svenden fra Ar- bejdet før Fuldførelsen, kun anset pligtig at betale for det udførte Arbejde	499.
Retssag om Udlevering af Effekter, som en Lærling, dengang han tiltraadte den nu forlattede Lære, havde givet en Haand- værksmester til Sikkerhed for den akkorderede Betaling for Oplæringen, afvist som ikke hørende under Politiretten	516.
Fortolkning af en Bestemmelse i den i 1875 vedtagne Priskurant for Murarbejde	517.
En imod en Temmermester af en Kommissionær ifølge Trans- port fra nogle Temmersvende anlagt Sag om Betaling for af dem udført Arbejde hører under Politiretten.	668.
En paa ubestemt Tid fæstet Husholderske, der tillige skulde udføre Gjærningen som Kokkepige i en Gaard, hvor Hus- bonden ikke havde Ophold, anset berettiget til at nægte at vidne	703.
En Snedkerlærling over 18 Aar, hvem Mesteren efter en Ord- vexling havde slaaet navnlig i Ansigtet og derved tilføjet mindre Læsioner, anset berettiget til at bortgaa af Læren	710.
Spørgsmaal, om en ugift Mand, som hjalp sin Fader med Driften af dennes Gaard samt havde Bolig og Underhold dér, var valgberettiget . . . . . (Note)	739.
En af en Maskinist imod en Temrer, af hvem han for Kost, Logi og maanedlig Løn var fæstet til at arbejde omkring i Landet med 2 denne tilhørende Damptærskemaskiner, an- lagt Sag om Løn etc. hører under Politiretten	744.
At en Husbond, da hans Tjenestepige den 1 Maj om Formid- dagen erklærede strax (i Utide) at ville forlade Tjenesten	

- og fordrede sin Løn for sidste Halvaar, havde erklæret at han vilde tilbageholde Lønnen til Sikkerhed for, at hun ikke forlod Tjenesten, ikke fundet at berettigge Pigen til at gaa af Tjenesten. Det forløbne Halvaars Løn anset forbrudt ved Pigens Bortgang . . . . . (H. R. D.) 855.
- I et Tilf., hvor en Prøveejsende, da den ham tilstaaede Provision viste sig utilstrækkelig til at dække Rejsseudgifterne, og da Handelshuset nægtede at garantere ham disse, hævede Forholdet, ikke fundet Hjemmel til at paalægge ham en af Handelshuset paastaaet Erstatning for Kontraktsbruddet af $\frac{1}{4}$ af den garanterede aarlige Provision . 929.
- En Handelskontorist anset rettelig bortvist af Tjenesten, da han jævnlig, skjendt advaret, var mødt for sildig i Forretningen, en Gang endog 3 Timer for sent . . . . . 988.
- En Sag om Gage, anlagt imod en Fabrikant af dennes Bogholder og Forretningsfører, falder ikke ind under Lov 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3 . . . . . (Note) 970.
- En Husbond, som havde kjørt et tilskadekommet Tyende hjem til dets Forældre uden foregaaende Billigelse af Læge, Præst etc., tilpligtet ifølge Tyendelovens § 36 at betale alle Omkostn. ved Pleje og Helbredelse, derunder Kosten, uanset at Tyendet selv begjærte at kjøres hjem, at dets Fader billigede Hjembringelsen, og at en Læge senere har attesteret, at Transporten ikke har gjort Skade . . . . . 987.
- Spørgsmaal om Beregningen af den en Fabrikants Agent for Afsætning af Fabrikata tilkommende Provision og om Betydningen af, at Agenten, uden at kjende Afsætningens Omfang, i flere Aar uden Indsigelse havde kvitteret for det ham efter Fabrikantens summariske Opgjørelser Tilkommende, samt om Fabrikantens Pligt til at give Agenten Adgang til Bøgerne . . . . . 995.
- En Tjenestekarl paa over 18 Aar, hvem Husbonden havde tildelt flere dreje Slag over Ryggen med en Stok, funden berettiget til strax at bortgaa af Tjenesten, uanset at Karlen samme Dag havde fortsat Arbejdet og den næste Dag, en Helligdag, efter at have haft Udgangstilladelse, havde deltaget i Folkenes Middagsmaaltid . . . . . 1025.
- En Tjenestekarl straffet (med Fængsel paa Vand og Brød) for Trods og Opsætsighed, derimod ikke for Modstand og Vold mod Husbonden, da dette var udenfor Paastanden for Politiretten. . . . . 1129.
- En Husbond frifunden under en Sag om en hans umyndige

	Pag.
Tjenestedreng tildelt haard Tugtelse, da Røvelsesrettens Grænser dog ikke fandtes overskredne, og Husbonden alene da vilde kunne drages til Ansvar for Domstolene, derimod ikke fordi Grund til Tugtelsen havde manglet	1138.
Under en af et mindreaarigt Tyende uden Kurator anlagt Appelsag den indankede Tyendesag afvist fra Politiretten, da Tyendet var indstævnet for denne uden Kurator (Note)	1146
En Sag imod Ejeren af et Dampværeri til Betaling af Løn etc. til en bortvist Person andtaget ifølge Lov 29 Decbr. 1857 § 84 Nr. 3 jfr. Pl. 22 Oktbr. 1817 og Fr. 5 Febr. 1759 at høre under Politiretten, hvad enten den Bortviste havde været Fabrikbestyrer eller almindel. Væversvend . .	1172.
 Tyveri og Ran, derunder Hæleri, (Strfl. Kap. 23).	
I en Dom, hvorved Tiltalte bliver straffet for 5te Gang begaaet Tyveri, bor Strfl. § 24 1, 2det Stykke ikke citeres om, at et begaaet Tyveri tillige kunde tilregnes Tiltalte som 5te Gang begaaet Hæleri . . . . (2 H. R. D.)	108 og 866
Tyveri fra et aflaaet Værelse, hvis Dør Tyven aabnede med den rigtige, udvendig paa Huset ophængte Nøgle anset for simpelt . . . . . (H. R. D.)	115.
En Tiltalt, der af en Anden havde modtaget og efter dennes Anmodning solgt Gjenstande, som efter hans Formening vare stjaalne, hvilket dog ikke blev bevist, straffet for Forsøg paa Hæleri . . . . . (H. R. D.)	121.
Tyveri af en i en Gaard henstaaende tom Sildetønde af Værdi 66 Øre henført under Strfl. § 228 (ikke § 235) (H. R. D.)	124.
I et Tilf., hvor en Tyv havde aabnet en aflukket, men ikke aflaaet Dør, ved at stikke en Murstift ind i det for det manglende Haandgreb bestemte Hul og benytte denne som Vrider, Tyveriet anset for simpelt . . . . . (H. R. D.)	127.
Fuldbyrdet Tyveri anset begaaet af en Mand, der i tyvagtig Hensigt i en Andens Skov havde hugget nogle Hasselstænger, hvilke han dog, da han blev overrasket, lod ligge paa Stedet. Strfl. § 235 sammenholdt med § 234 anvendt (H. R. D.)	202.
2 Matroser paa et Postdampskib, som havde stjaalet af det paa Skibets Dæk henstaaende Fragtgods, alene anset efter Strfl. § 228 (ikke efter § 229 Nr. 3, der kun sigter til egentligt Postgods)	214.
Tilegnelse af en Jern-Ankerstok, som fandtes nedgravet i en	

- Greft, alene anset for ulovlig Omgang med Hittegods, uanset om Ankerstokken maatte antages bragt derhen flere Uger iforvejen for senere at bortføres . . . . . 264.
- Anset for efterfølgende Meddelagtighed i Tyveri, umiddelbart efter at en Anden i en Skov ulovlig havde hugget 2 Granplanter af Værdi ialt 50 Øre, i Forening med denne at tage dem i Besiddelse. Strfl. § 238 anvendt . (H. R. D.) 433.
- Anset for Hæleri i et Skur i en Gaard at modtage dér stjaalne Koster og derefter ifølge Aftale med Tyven til fælles Fordel at besørge dem bragte ud af Gaarden (H. R. D.) 436.
- En i 1844 og 1863 henholdsvis for 8die og 4de Gang begaaet Hæleri straffet Person, uanset den mellem disse Domme liggende Tid, nu straffet som for 5te Gang begaaet Hæleri (H. R. D.) 453.
- Tyveri fra aflaaede •Kagehytter•, hvilke efter Omst. ikke kunde anses for •Huse•, — samt fra en Gaard, hvor Tyven kreb ind gennem Døren, hvori en Fylding manglede, anset for simpelt . . . . . 507.
- For Tyveri i flere Gange af Brosten til Værdi c. 13 Kr. efter Omst. Strfl. § 235 anvendt . . . . . (H. R. D.) 519.
- Strfl. § 257 efter Omst. anvendt for svingagtig Tilegnelse af Penge, som for en Del tilherte Tiltalte og beroede i en hende tilhørende Sparebøsse . . . . . 730.
- Strfl. § 229 funden uanvendelig i et Tilfælde, hvor Tiltalte havde skaffet sig Adgang ved at stikke en Kniv ind mellem Døren og Karmen og afløste Haspen, og ved et andet Sted ligeledes at stikke en Kniv ind og overskære et Stykke Hyasing, hvormed Døren indvendig var fastbunden (Note) (H. R. D.) 918.
- Tilegnelsen af en Hund paa en Vej tæt udenfor en By efter Omst. betragtet som Tyveri . . . . . 1038.
- Tyveri fra et aflaaet Hus. hvis Dør Tyven aabnede med den rette Nøgle, som han fandt hængende i en til Boligen stødende Tervekub, anset for simpelt . . . . . 1148.
- Tyveri af Brænde fra et Udhus, hvis Døre vare uafaaede, men i hvilket Tyven steg ind gennem en Vinduesaabning uden Vindue, efter Omst. anset for simpelt. Spørgsmaal, om en Medtalt ved at tilvende sig Brænde, der ham vitterlig var stjaalet, uden at Tyven udtrykkelig havde tilladt ham det, havde begaaet Tyveri eller Hæleri (H. R. D.) 1197.

Spørgsmaal, om Tyveri eller ulovlig Omgang med Hittegods forelaa; det Første antaget . . . . . (H. R. D.)	127
---	-----

Uagtsomhed.

Strfl. § 100 jfr. § 198 anvendt mod en Tiltalt, som, ved at slaa efter en Gendarm med en Stang, havde bevirket, at dennes Gevær gik af og saarede ham (Gendarmen), der under den derved forarsagede Sygdom afgik ved Døden (H. R. D.)	162.
En Tiltalt dømt for uagtsom Brandstiftelse ved Antændelse af den fra et Romfad udstremmende Gas . . . (H. R. D.)	455
Strfl. § 198 anvendt mod nogle Tiltalte, der havde foranlediget en meget beruset Mands Død ved i stærk Kulde at henlægge ham i en utæt Lade uden tilstrækkelig Bedækning	1025
En Mand, som under et Mundhuggeri med en Anden uforsettlig havde tilføjet denne Saar i Ansigtet med en Møgreb, hvorfor Straf var uanvendelig, tilpligtet at give Erstatning efter Lovgivn.s almindl. Grundsætn. (derimod ikke i Medfør af Strfl. § 301)	1126.

Udeblivelse og for sildigt Møde.

Et Hovedsøgsmaal ved Sø- og Handelsrettens Dom ex officio hævet, da Hovedsagsøgeren udeblev ved den mundtlige Slutningsforhandling, — uanset at Modparten paastod Frifindelse. Realitetsdom given i Kontrasagen under Henvisning til 1—4—30 og Fr. 3 Juni 1796 § 2 . . . . . (Note)	921.
Hjemvisning til Politiretten af en Tyendesag, som paa Grund af den indstævnte Piges Udeblivelse strax var optagen — da en over hele Landet herskende Snestorm maatte antages at have forhindret Indstævntes Møde, hvorfor Dommeren ex officio ifølge Fr. 8 Marts 1799 burde have udsat Sagen . . . . . (Note)	1022.

Udlandet og Udlændings.

Da Fragten for en Tommerladning skulde betales af hver indtagen Kubikfod, Indladningsstedets (Dannigs) særegne Regler for Maalingen lagte til Grund	354
Da de i Lauenborg før Fredstraktaten af 1864 fødte Personer ifølge sammes Art. XIX have bevaret Indfødsret i Kongeriget, kunne de ikke udvises if. Strfl. § 16 eller straffes for Tvisidesættelsen af saadan Udvisning. Note (H. R. D.)	304
Strfl. § 16 anset ligefrem anvendelig paa en Udlanding, som	

Pag.

var idemt Straf og Udbringelse af Riget, i hvilken Doms Sted dog var traadt en formildende Resolution, der ogsaa foreskrev Udbringelse. . . . . (H. R. D.) 1206.

Undsigelse.

Varetægtsfængsel som Forebyggelsestvang principalt idemt en ubemidlet Mand, som, efter at være straffet for Vold mod sin adskilt fra ham levende Hustru, til Trediemand havde udtalt Trusler mod hendes Liv. . . . . 512.

Hjemvisning til Underretten af en Sag, hvorunder Tiltalte for Undsigelse var demt til at sættes i Varetægtsfængsel, indtil han stillede betryggende Sikkerhed, — da Retten skal afgjøre, hvilken Sikkerhed der skal stilles, og principalt paalægge Sikkerhedsstillelse . . . . . (H. R. D.) 1201.

Uraadighed (Retsforfølgning.)

I et Tilf., hvor en Mand havde borttransporteret en ham som Arv udlagt, men for en Trediemand til Rentenydelse i Overformynderiet indestaaende Kapital, Overdragelsen opretholdt, skjendt foretagen, efter at Skifte var afholdt i hans og hans afdøde Hustrus Fællesbo, hvorunder Kapitalen ej var bleven inddragen . . . . . (H. R. D.) 182.

Uskiftet Bo.

Angaaende den af 2 Ægtefæller funderede Hjelmstjerne-Rosenkroneske Stiftelse statueret, at den længstlevende Hustru ikke var berettiget til uden særlig Bemyndigelse i den fælles Disposition at forandre Fundatsen m. H. t. den Del af Midlerne, som udgjorde hendes Boslod, da Stiftelsens Fundering beroede paa en Forening mellem Ægtefællerne, i Henhold til hvilken Hustruen kom til at hensidde med hele Boet . . . . . (H. R. D.) 140.

Vejvæsen (pag. 670 se Befordringsvæsen, p. 1016 se Expropriation, p. 404 se Forlig).

Under en Sag mellem en Godsejer og Ejeren af en forhenværende Fæstegaard under Godset Spørgsmaal om Betydningen af en mellem en tidligere Fæster af Gaarden og en Fæstehusmand indgaaet Overenskomst om en Vej samt af de i Skjødetspaa Gaarden optagne Bestemmelser om Vejen etc. 246.

Afvisning af en Sag mellem et Sogneraad og et Amtsraad om, hvorvidt Amtsradet kunde fordrø en Vej optagen

	Pag.
blandt Sognets offentlige Veje, — som ikke hørende under Domstolene	356 jfr. 542
Vejret over en Andens Mark nægtet en Lodsejer, skjønt Vejen var afsat paa Udskiftningskortet, da den havde været bestemt til offentlig Byvej, men ikke var optagen paa Regulativet, og det Offentlige i Mands Minde ikke havde gjort Fordring paa Vejen	387.
Fortolkning af Fr. om Bompeng af 15 Febr. 1786 § 4 . . .	476.
En Gaardfæster kjendt uberettiget til at aflægge en over hans Grund lobende Gangsti, der ikke var optagen paa Regulativet over de offentlige Gangstier, da den i Alders Tid havde været til Benyttelse for en anden Fæstegaard og havde en særlig og iøjnefaldende Betydning for denne (Note)	610.
En Mølle ejer ikke anset pligtig at vedblive at vedligeholde en af en tidligere Ejer bygget Bro over Omlobsbækken ved Mollen, da en offentlig Bivej var ført over Broen . (Note)	773.
Private, til Brug for flere særskilte Ejendomme tjenende Veje ere ifølge Lov for Kbhvn 14 Decbr. 1857, navnlig dens § 8, det Offentliges Tilsyn underkastede. Da Magistraten kun under en Betingelse havde tilladt Forandring af en saadan Vej med Vandlob etc., paalagt en Grundejer at rette sig derefter	961.
En Gaardmand, som, ved at leje et Stykke af en Moselod, havde erhvervet Færdselsret ad en dertil over Andres Lodder førende Vej, der ved Udskiftningen var udlagt til fælles Brug for Moselodderne, anset uberettiget til, efter at have passeret Vejen, at kjøre videre over den lejede Grund til en ham tilhørende Skovlov	965.
Udtalt, at en Udskiftningsforretning var bevisende for Bred den af de deri omtalte Veje, men at derimod Udskiftnings kortet paa Grund af Indkrympning ikke kunde godtgjøre Vejens nojagtige Beliggenhed. I Mangel af fuldt Bevis for, at Jord, som var fratagen en ved Udskiftningen udlagt Bivej, nu var inddragen under en Mands Lod, Erstatning efter Lov 20 August 1853 § 1 tillagt ham ved Udvidelse af Vejen	972.
Spørgsmaal, om et Jordstykke var en Del af en Skolelod eller af en gammel fælles Driftsvej. Udtalt, at saadanne Veje ifølge Landkommunallov 6 Juli 1867 § 15 ff. henhøre under Sogneraadets Bestyrelse, og at Byens Lodsejere ikke kunne disponere derover	Note 1158.

Vexel.

- En Vexeltrassent, der for sent var bleven underrettet om den af Vexelejeren foretagne Protest de non solutione, frifunden for at indfri Vexlen som simpelt Gjældsbreve, da Akceptanten i Mellemtiden var falleret, og det ikke var godtgjort, at Trassenten intet Tab havde lidt ved Forseemmelsen (H. R. D.) 185.
- Spørgsmaal om Bevisbyrden angaaende, hvem af Parterne der havde modtaget Beleb, som vare indkomne for nogle af en Bygningsentrepener til Bygherren udstedte og af denne endosserede, men atter indfriede Vexler . . . . (H. R. D.) 194.
- En af en Endossent mod en udeblivende Vexeludsteder anlagt Vexelsag afvist som ikke tilstrækkelig deduceret, da Kvittering fra sidste Endossatarius manglede og Stævningen Intet indeholdt om Vexlens Indfrielse . . . . . 264.
- Optagelse af Laan ved Vexler til Fordel for et fabriksdrivende Aktieselskab ikke anset at høre til de den daglige Drift vedrørende Anliggender, i hvilken den admin. Direktør kunde forbinde Selskabet . . . . . 353.
- Antaget, at en Mand, der, efter som Betaling for Varer at have udstedt Vexel indeholdende, at Valuta var modtaget i Varer, nægtede at have modtaget Varerne, der havde be-roet paa Toldboden, — for at kunne høres hermed maatte op-lyse betimelig, men forgjæves, at have foretaget behørig Skridt for at faa dem . . . . . 663.
- Indfrielsen af en Vexel betinget ikke blot af den paastævnte Vexels Udlevering, men ogsaa af Udleveringen af en ved samme indfriet ældre Vexel . . . . . 706.
- Under en af den oprindelige Kreditor ifølge en egen Vexel anlagt Sag Udstederen, der udeblev, frifunden, da de senere Endossementer vel vare overstregede, men Intet var oplyst om Vexlens Gjenerhvervelse af Citanten, idet den blotte Ihændehavelse ej var tilstrækkelig . . . . . 758.
- Lignende Dom . . . . , ... 971.
- En Vexelakceptant frifunden under en af den oprindelige Vexelejer anlagt Sag, da af de paa Vexlen staaende Endossementer kun de sidste, men ikke Sagsøgereus eget Endossement til en Trediemand, vare overstregede . . . . . 946.
- I et Tilf., hvor et udenlandsk Firma havde solgt Varer til et herværende Aktieselskab mod kontant Betaling, men derefter ifølge en Opfordring fra Selskabets Direktør havde trukket Vexel paa denne personlig for Beleb, hvilken

	Pag.
Vexel dog ikke blev akcepteret, Handelens oprindelige Karakter ikke anset forandret derved	953
En Endossent ikke ved Ihændehevelse af Vexlen anset legitimeret til at indtale Vexlen, da derpaa fandtes Endossement fra ham til Trediemand, foruden dennes Paategning om Vexlen var betalt, — uanset at sidstnævnte Endossement og Paategning vare overstregede	1137.
I et Tilfælde, hvor en Trassent og en Endossent havde paategnet en Vexel alene for at sætte Akceptanten istand til derved at rejse Penge, antaget, at Endossenten, der igjen havde maattet indfri Vexlen, trods den særegne Sammenhæng havde Krav paa fuld Dækning hos Trassenten efter de almindl. Vexelregler	Note 1179.
Vidne og Vidnesager (pag. 381 se Mened.)	
Under en Sag om, hvorvidt en Handel om Aktier var kommen istand, den derved fungerende Mægler anset for lovfast Vidne	296.
Ifølge Sagsøgerens Protest Afhørelse nægtet for Sø- og Handelsretten af et Vidne, der var interesseret i Sagen paa samme Maade som Indstævnte selv	314.
At Forkyndelsespaategningen paa en Vidnestævning alene var underskrevet med Stævningsmændenes Navne og forsynet med Dommerens Kompetenceattest (men ikke med Mændenes Segl), ikke fundet at burde bevirke Vidnesagens Afvisning, da Indstævnte udeblev	393.
Spørgsmaal, om Vidneindstævnte kunde modsætte sig Forelæggelsen af nogle Vidnespørgsmaal som inkvisitoriske. At nogle Spørgsmaal angik Forholdet mellem en navngiven, men ustævnt Trediemand og Vidneindstævnte, ikke fundet i og for sig at berettigge denne til at protestere mod Forelæggelsen . . . . . (Note)	415.
En Politimester er ikke pligtig som Vidne i en privat Sag at forklare om Indholdet eller Rigtigheden af hans Undergivnes Rapporter i kriminelle Sager. Et Vidnespørgsmaal som inkvisitorisk nægtet forelagt	482.
En Minister anset berettiget til at fordre sig fritagen for under en civil Sag at afgive Vidneforklaring om sine Beslutninger i Embedssager og om Grundene dertil m. m. (Note)	661.
En paa ubestemt Tid fæstet Husholderske, der tillige skulde udføre Gjærningen som Kokkepige i en Gaard, hvor Hus-	

- Pag.
- bonden ikke havde Ophold, anset som Tyende at kunne nægte at vidne . . . . . 703.
- Vis Formodning ikke anset tilvejebragt ved et Vidnes Forklaring om, at de paaklagede Ord, der ikke ubetinget i og for sig vare injurierende, vare sagt i en fornærmelig Forbindelse, da et andet tilstedeværende Vidne ikke havde bemærket dette . . . . . 743.
- L. 1—13—21 hjemler kun Protest imod Vidneførsel, men kan ikke betage et afgivet Vidnesbyrd Beviskraft . . . . . 753.
- Spørgsmaal om Betydningen af et Vidnes Forklaring om, hvad det i noget beruset Tilstand havde erfaret . . . . . 755.
- Et Vidnes Forklaring om at have hørt en Husejer give sin Lejer et mundtligt Tilsagn om, at der i 2 Aar ikke skulde ske Forandring med Lejemaalet, ikke anset for fuldgyldigt, da Vidnet, som ogsaa var opsagt Lejer i samme Ejendom, paastod selv at have faaet et lignende Tilsagn (H. R. D.) 899.
- Ifølge Slutningen af L. 1—13—16 en Nærbeslægtet anset pligtig at vidne om tilfældig faldne Ytringer, navnlig af den, der havde modtaget en Kvittering, angaaende Sammenhængen med dens Meddelelse . . . . . 979.
- En Mand, som efter en Sags Anlæg frivillig havde paataget sig at tilsvare, hvad Indstævnte blev dømt til, anset berettiget til at nægte at afgive Vidneforklaring, da han ikke havde forpligtet sig saaledes for at unddrage sig Vidnepligten . . . . . 1021.
- L. 1—13—21 om Præskription af Vidneførsel gjælder endnu. At Fornærmeren (en Tammersvend) stod i den Fornærmedes (en Tømrers) Tjeneste, var ingen tilstrækkelig Grund for denne til at udsætte Vidneførselen indtil Tjenesteforholdets Ophør . . . . . (Note) 1165.
- En Sagfører, der agtedes ført som Vidne af en Part, for hvem han tidligere havde givet Møde, fritagen for at vidne, da han var bleven konsulert af begge Parterne . . . . (Note) 1214.

Vildfarelse eller Uvidenhed (p. 650 og 713 se Kontrakt i Almindelighed.)

- Intet Hensyn taget til en Skolelærers Bønøgtelse af at kjende Forskriften i Brandpolitilov 2 Marts 1861 § 10 . . . . . 791.
- Spørgsmaal, om en af Adcitatns fremkaldt Vildfarelse hos Citanten gav denne Beføjelse til at anlægge Adcitationsøgsmaal . . . . . 1106.

	Pag.
Vold paa Person og Legemsbeskadigelser (Strff. Kap. 18)	
(p. 1126 se Uagtsohmhed).	
Straf for betydelig Mishandling af Hustruen idemt en Mand efter Strff. § 202 under Hensyn til § 203 . . (H. R. D.)	114.
Strff. §§ 202 og 203 anvendte for Mishandling af Hustru og Børn (H. R. D.)	132.
Anvendelse af Strff. § 202 for Mishandling af Hustruen (H. R. D.)	174.
Strff. § 203 anvendt mod en privat Jagtbetjent, som for at standse en Person, hvem han urigtigt ansaa skyldig i ulovlig Jagt, havde saaret denne ved et Skud Hagl	221.
En Tiltalt straffet efter Strff. § 203 og 210. Efter Omst. ikke fundet at kunne straffes under den kriminelle Sag, at Tiltalte ved samme Lejlighed i den Hensigt at prygle en Anden havde begivet sig ud til denne og havde forfulgt denne, der dog undkom	283.
I et Tilf., hvor Tiltalte, der maatte antages først at være angreben, havde kastet Angriberen til Jorden og til- føjet ham Slag, der medførte et Øjes Tab, efter Omst. ingen strafbar Overskridelse af Nødværgerettens Grænser funden at foreligge	401.
Anset ustrafbart, at en Mand havde tilføjet en Anden et Slag over Haanden, som Sidstnævnte under en Ordstrid holdt tæt op foran hans Ansigt	497.
En Butiksbestyrer anset berettiget til at udvise enhver Frem- med af Udsalgslokalet samt til i Vægningstilfælde at fjerne Vedkommende. For den af Butikbestyreren under saa- danne Omst. udevede betydelige Vold 14 Dages simpelt Fængsel idemt efter islandsk Strff. 25 Juni 1869 § 205 (jfr. dansk Strff. § 203). Spørgsmaal om Tiltalte havde været i Nødværgestilfælde . . . . . (H. R. D.)	586.
En Tiltalt, som, efter at en Anden med en Stok havde slaaet ham, kastet ham til Jorden og holdt ham nede, havde bidt Angriberen i Fingeren, hvilken maatte amputeres, efter Omst. frifunden, da Nødværgeretten ej fandtes overskreden	637.
En Snedkerlærling over 18 Aar, hvem Mesteren efter en Ord- vexling havde slaaet navnlig i Ansigtet og derved tilføjet mindre Læsioner, anset berettiget til at bortgaa af Læren	710.
En énarmet Mand, som, efter at være angreben af sin 16- aarige Tjenestedreng, først havde bragt dette Angreb til at ophøre, hvorunder der tilføjedes Drengen forskellige Læ-	

- sioner, og derefter var vedbleven at slaa denne, efter Omst.
ikke funden strafbar . . . . . (H. R. D.) 805.
- En tiltalt Pige, som umiddelbart efter at have bundet en
anden Piges Hænder, mishandlede denne Pige ved Slag
tildels med en Jernalen samt strax derefter atter løste
hende, anset efter Strfl. §§ 203 og 211 . . . . . (H. R. D.) 852.
- En Tiltalt ikkun anset efter Strfl. § 202 for Mishandling af
Hustruen, forevet under et Drabsforsøg, da han selv fri-
villig havde forhindret Drabets Fuldbyrkelse . . . . . 1045.
- Spørgsml. om Overskridelse af Grænserne for tilladt Nødværge 1066.
- En Mand anset efter Strfl. § 202 jfr. § 203 for at have til-
fejlet sin Hustru Saar . . . . . 1105.
- Straf idømt efter Strfl. § 203 sammenholdt med § 40 sidste
Passus i et Tilf., hvor den oprindelig Angrebne havde til-
fejlet Angriberen et betydeligt Saar med en Møggreb . . . 1117.
- For Vold, udevet ombord paa et engelsk i Kjøbenhavns Havn
liggende Skib imod Kapitajnen, 2 til Besætningen hørende
engelske Matroser ansete efter Strfl. § 203 jfr. Disciplin-
lov 23 Febr. 1866 § 19 . . . . . (Note) (H. R. D.) 1202.

Voldgift.

- Ifølge en Lejekontrakt, indeholdende at Ejeren (men ikke
Lejeren) i Tilfælde af Kontraktens Misligholdelse kunde
fordre Afgjærelse ved Voldgift, Ejeren anset berettiget til
at fordre Voldgiftskjendelse i et Tilf., hvor Lejeren havde
sigtet ham for Misligholdelse . . . . . 989.

Værnething, (pag. 220 se Politisager).

- At en Tømmersvend havde overdraget sin Fordring for udført
Arbejde til en Kommissionær bevirker ingen Forandring af
forum . . . . . 668.
- Det Samme gjælder ved en Kjøbmands Overdragelse af en
under Se- og Hdlrettens Omraade hørende Fordring til en
Ikke-Handlende . . . . . (Note) 931.
- I Henhold til L. 1—2—19 Se- og Hdlretten anset for rette
forum angaaende en Passejling, passeret $\frac{1}{4}$ Mil ud for den
i Kjøbenhavns Jurisdiktion beliggende „Svanemelle“, skjendt
de Indstævnte boede udenfor denne Jurisdiktion . . . . . 935.

Ægteskab.

- En Ægtepagt, indgaaet før Brylluppet med den umyndige
Brud med Værge, hvorved udelukkende en fordelagtigere

	Pag.
Stilling for Hustruen tilsigtedes tilvejebragt, navnlig Særeje over en forventet Arv, opretholdt i det indbyrdes Forhold mellem Ægtefællerne, skjendt kgl. Konfirmation manglede	413.
Spørgsmaal om Erstatningspligt for en Præst, der havde viet en fraskilt Mand, hos hvem Fattigvæsenet havde Krav for Understøttelse til hans første Familie	614.
I et Tilf., hvor en gift Kone væsentlig underholdt Familien ved en Næringsdrift, hvori Manden, der var ude af Stand til at yde Kontanter til Indkjøb, havde samtykket, Manden anset pligtig at betale de dertil paa Kredit tagne Varer .	724.
 Ærefofnærmelser, (Strff. Kap. 21), (pag. 391 se Appel, pag. 134 se Offentlig Myndighed).	
Fornærmelser i et trykt Skrift mod 2 af den islandske Overrets Medlemmer i Anledn. af en afsagt Dom straffede efter isl. Strff. 25 Juni 1869 § 218 (svarer til dansk Strff. § 216). M. H. t. Spørgsmaal om Forældelse af et Injuriesøgsmaal tillagt Frifindelse for Justitiens Tiltale under en for Injurierne anlagt Justitssag samme Virkning som den i isl. Strff. § 68 Led 2 (dansk Strff. § 67 Led 2) omtalte Afvisning . . . . . (H. R. D.) 165 og	171.
Straf idemt for Injurier i Bladet «Social-Demokraten» imod Politidirekteren. Efter Presseloven kan Ansvarret alene gøres gjældende mod den, der paa Bladet er nævnt som «Ansvarhavende» ikke mod den paa Bladet som «Leder» Navngivne	232.
Kbhvns Politidirekter som saadan kan ikke paatale trykte Injurier mod en navngiven Politilebdsmand	236.
At 2 Personer under Et havde sagsøgt en Tredie for mundtlig Injurie, anset befojet, da Udtalelsen var brugt om dem i Fællesskab. At en Person havde sigtet en Anden for «Løgn og Sladder», anset strafbart, skjendt Sidstnævnte for en Trediemand havde omtalt et for den Første fornærmeligt Rygte	257.
Et Medlem af en Overligningskommission, hvis saakaldte Kjendelse han uden Forbehold havde medunderskrevet, anset efter Strff. § 217 for den i Kjendelsen indeholdte Udtalelse, at en navngiven Sagferer, ved sin Henvendelse til Kommissionen for en Anden, havde prostitueret denne. . .	369.
Under en for Fornærmelser imod en Landvæsenkommission af dens Medlemmer anlagt Injuriesag udtalt m. H. t. Sand-	

	Pag.
hedsbeviset, at Retten ikke kunde indlade sig paa nogen Kritik af Kommissionens Virksomhed som saadan	372.
At en Mand, der havde faaet Ret til at benytte nogle fældede Træer, havde sagt til en Anden, at hvis denne, som i god Tro havde tilegnet sig en Del deraf, inden næste Søndag tog Resten, blev han Tyv derfor, — efter Omst. ikke fundet injurierende, da saadan Borttagelse ikke fandt Sted	372.
Skjendt flere Injuriesager kunne anlægges for den samme fornærmende Udtalelse, naar denne er fremført ved flere Lejligheder, den sidst anlagte Injuriesag afvist ifølge exceptio rei judicatæ, da den første Injuriesag maatte antages at angaa alle Udtalelserne	375.
Efter Omst. ikke fundet strafbart om en Politiker at udtale, at han tog sin Fornuft fangen under Partiets Lydighed m. v. (H. R. D.)	428.
Efter Omst. paalagt Forfatteren af et injurierende Brev Ansvar for de paa dets 3die Side isoleret staaende Skjældsord, som han nægtede at vide Besked om	467.
Efter at en indklaget Injuriants Paastand om Sagens Hævelse var forkastet, Indklagede frifunden, da Klageren (den Fornærmede) i en under Sagens Drift afgiven skriftlig Erklæring havde frafaldet Sagens Forfølgning, idet det fandtes at ligge udenfor Politirettens Kompetence at afgjøre de af Klageren imod Erklæringens Gyldighed rejste Indsigelser . . . . . (Bem.)	501.
Strfl. § 217 bragt til Anvendelse paa en Person, som havde kastet Indholdet af en Natpote paa en Anden	511.
Vis Formodning ikke anset tilvejebragt ved et Vidnes Forklaring om, at de paaklagede Ord, der ikke ubetinget i og for sig vare injurierende, vare sagte i en fornærmelig Forbindelse, da et andet tilstedeværende Vidne ikke havde bemærket dette	743.
L. 1—13—21 hjemler kun Protest imod Vidnetørsel, men kan ikke betage et afgivet Vidnesbyrd Beviskraft	753.
Spørgsmaal, om nogle Udtryk vare fornærmelige. En Redaktør mulkteret for Indholdet af en Artikel i hans Blad, uanset, at denne var betegnet som optagen efter et andet navngivet Blad, da dog Injurierne derved udbredtes	777.
3 Maaneders simpelt Fængsel idømt efter Strfl. § 215 og 216 for Fornærmelser, fremførte i et offentligt Blad imod en Herredsfoged med Hensyn til hans Dommervirksomhed (H. R. D.)	811.

- Under en af en Retsembedsmand anlagt privat Sag om trykte Injurier, det om Udtalelser af ham brugte Udtryk ligefrem Usandhed anset fornærmeligt; Strfl. § 217 anvendt derfor (H. R. D.) 867.
- Ugebladet «Ravnens» Redaktør anset med 1 Maanedes simpelt Fængsel efter Strfl. § 217 for Fornærmelser mod Kbhvns Politidirektør . . . . . (H. R. D.) 907.
- I en af en Minister mod en Redaktør anlagt Sag om trykte Injurier angaaende hans Embedsførelse udfordres ingen Forligsprøve. Udtalt, at Spørgsmaalet, om Sigtelsen virkelig angik Uretskaffenhed i Embedsførelse, ikke vedkom Formaliteten . . . . . 986.
- Strfl. § 216 anset anvendelig for Fornærmelser i et Skrift, der kun var trykt som Manuskript, ikke havde været i Handelen, og kun var fordelt mellem Bekjendte i c. 20 Exemplarer. — Anset strafbart at sigte en Sagfører for Uduelighed. — Strfl. § 220 anvendt for offentlige, Privatlivets Fred krænkende Meddelelser . . . . . 994.
- Anset for en strafbar Injurie mod en Intendant, som i Embeds Medfør skulde bedømme Leverancer af Fødevarer, i en Beaværing over ham til vedkommende Ministerium at erklære ham aldeles udygtig til at bedømme Smør. — Spørgsmaal, om Grundsætningen i Fr. 19 Maj 1741 § 9 kunde komme til Anvendelse . . . . . 1011.
- Afvisning ex officio fra Overretten af en Injuriesag, da ingen Kurator var indstævnet i Forening med den mindreaarige Injuriant . . . . . (Note) 1047.
- Spørgsmaal om Krænkelser af Privatlivets Fred ved en Avisartikel . . . . . 1140.
- Ødelæggelse eller Beskadigelse af fremmed Ejendom.**
- En Sag mod et Fattiglem for Opsætsighed og Beskadigelse af Fattiggaardens Arrestlokale afvist fra Underretten, da Forholdet herte under Fattigkommissionens Straffemyndighed 411.
- Straf efter Lovgivn.'s Grundsætn. idemt en i Politiets Detentionslokale Indsat, som deri havde støjet og ituslaaet en Rude . . . . . 1104.
- Øvrighed** (m. H. t. Grænserne mellem Øvrighedens og Domstolenes Kompetense, se Retten).
- Afvisning af en Sag mellem et Sogneraad og et Amtsråd om hvorvidt Amtsrådet kunde fordre en Vej optagen

- blandt Sognets offentlige Veje, — som ikke hørende under Domstolene . . . . . 356 jfr. 542.
- En islandsk Politiretsdom, afsagt af en særlig til Behandling af Faareskabsager beskikket Dommer, annulleret, da Landshøvdingen efter Omstændighederne fandtes at have manglet Myndighed til at meddele en saadan Beskikkelse (H. R. D.) 558.
- Skjendt Indenrigsministeriet havde erklæret det af en Landhøker erhvervede Næringsbevis paa Brændevinshandel for ugyldigt, Straf for ulovlig Brændevinshandel funden uanvendelig, saalænge Næringsbeviset ikke under en civil Sag var blevet annulleret . . . . . 732.

Navne-Register

med Hensyn til de private Sager.

A.	Pag.	B.	
Aalborg Amsraad	763.	Baadh, E., Kateket og Lærer	521.
— Byraad	1033.	Bakken, H. I.	291, 366, 970.
Abben, Temmermester	649.	Banditz, Aftægtsmand	375.
Alberti, A., Overretssagf.	728.	Baunsgaard, H., Kunstdrejer	598.
— , C., Overretsprok.	428, 726, 979.	Bay, Joh. Brændevinsbr.	992.
— 's Svovlsyrefabrikkers		Bech, Forpagter	742.
Konkursbo 353, 813, 940, ...	952, 953.	— , Chr., Temmermester	945.
Alexander, Ad. & Co., Firma	929.	— , Jens Nielsen	786.
— , Th., Entreprenør	608.	— , J. & Co., Temmerhdl.	303.
Andersen, Mølleforpagter	1087.	— , Th., Bankdirektør	646.
— , A. C., Enke	259.	Becke, F., Fabrikants Enke	658.
— , B. H. & Comp.	945.	Belfour, Ellah & Co.'s Efterf.	267.
— , Hans, Gaardejer	275.	Bendixen & Co., Firma	938.
— , Ingenierassistent	734.	Benzon, Lieutenant	734.
— , Mette, Husholderske	703.	— , Vinhdl.'s Konkbo	944.
— , O., Sagferer	623.	Berg, J. M., Bager	926.
— , Peder, Gaardejer	703.	— , M., Grosserer	318.
Andreasen, Cathr. Tjstpige	409.	— , O. J., af Lunderskov	1043.
Andrup, J., Skomager	785.	Bergmann, Boghandler	937.
Arends, Christiane og Lovise	1127.	— , Cigarmager	255.
— , P., Forvalter	1127.	Beyer, P. J., Temmermester	1007.
Assendrup, Cigarfabrikant	378.	Bjerk, O. i Kristiania	316.
		Black, Hegnsynsformand	226.
		Blickfeldt, Stempelpapirsforhandlers Dødsbo	1093.

	Pag.		Pag.
Blitz, J., Blikkenslager . . .	391.	Christiansen, Chr., Husmd.	1052.
Bloch & Behrens, Firma . . .	135.	— , F., Ungkarl . . .	739.
Boberg, Chr., fhv. Lærer . . .	956.	— , Karen	275.
Bobsin, Louis, Kjøbmand . . .	333.	Ceres's Rhederi	293.
Bock, Kjøbmand	985.	Classenske Fideikommis . . .	1080.
Bondesen, Skolebestyrer . . .	982.	Clausen, Landvkommissær . .	372.
Bonnesen, Gotl., Vinhdlr. . .	668.	Cohen, J., Sadelmager . . .	951.
Borch, Anders, Agent . . .	357.	Cohn, H., Ekviperingshdlr. .	661.
Borchsenius, Proprietær . . .	386.	Corneer, Robert, Husmand .	763.
Borger- og Almueskolevæse-		Cosean, Carl, Væver	1172.
nets Direktion i Khvn. . .	956.	Cour, la, Premierlieuten. . .	935.
Boye & Watt, Firma	407.	Cramer, Julianes Dedsbo . .	1097.
Brammer, Melleejer	1052.	Crone, V. C., Politidirektør	
Bramminge Sogneraad	862.	172, 232, 236, 907, 969.	
Brandt, Chr., Brændevinsbr. .	703.	D.	
Brix, H., Redaktør . . .	172, 907.	Dahlberg, Chr., i Norge . . .	746.
Brodersen, Oversergeant . . .	182.	Dahlkild, Gmd., hans Enke .	861.
Brown, P. jun. & Co.	347.	Lam, Sadelmager	398.
Bruun, Kl., Kroejer	1087.	Deichmann, Prokurator . . .	1083.
Bræck, R., Malermester . . .	650.	Dampskibsselskab, det fore-	
Bugserselskab, det forenede .	948.	enede	309, 349.
Burmeister, C., Fabrikant . .	1106.	Døhne, C., Partikulier. . . .	748.
Bulow, N., Ritmester	439.		
Bødker, Chr., Karetmager . .	303.	E.	
C.		Edsberg, A., Kbmd.	223.
Carlsen, C. F., Fabrikant . . .	995.	Eget, J., fhv. Sergeant . . .	868.
— , E., Redaktør	777.	Ehlers, E., Kjøbmand	992.
Caree & Comp.	941.	Eiths, Sofie	1146.
Christensen, Skolelærer . . .	1158.	Elberling, Herredsfoged . . .	472.
— , Ane	1027.	Engberg, J., hans Enke . . .	1191.
— , Conr., Værtshus-		Engberg, L., Overretsprok. .	746.
holder	333.	Engelbrecht, Badeentrepr. . .	989.
— , C. C., Murer	194.	Erdmann & Co.'s Konkursbo .	728.
— , Emma Emilie	1142.	Eriksen & Comp.	653.
— , Inger Marie	785.		
— , J., Temmerhdl.	632.	F.	
— , Jens, Gaardejer	562.	Fabricius, Lieutenant	862.
— , Mads, Ungkarl	1047.	Faurshou, Herredsfoged . . .	785.
— , N. P., Skomgsv.	1142.	Fehrmann, W., Regmand . . .	652.
— , P., Grdfæster.	610.	Feist, Phillip	319.

	Pag.		Pag.
Fiedler, H., Birkedommer	627, 892.	Guldbrandsen, H.	316.
Finantsministeriet	576, 658, 837, 858, 884.	Guldmann, Destillatør	230.
Fischer, C., Kirkeminister .	986.	H	
Fischer, Styrmands Dedabo	183.	Hall, O., Sekretær	695.
Flint, C., i Helsingø	290.	Handberg, J. P., 482, 661, 668.	668.
Fogh, N. C., Sognepræst . .	361.	Hansen, Auktionsholder	253.
Frandsen, Christen, Garver .	726.	— , Bybud	693.
— , N. P., Gaardejer . .	562.	— , Herredsfoged	372.
Fredrberg Kommunalbestyr. .	1121.	— , Instrumentmager	758.
Frederiksen, H., Bankdirektør	646.	— , And., Glarmesters	
— , P., Hestehandler	896.	Enkes Dedsbo	378.
Fremming, V., Politibetjent.	531.	— , Chr., Smedemester	511.
Freytag, E., Pianofortefabr.	499.	— , Chr., Tøffelmager	220.
Friese, H. L., Grosserer . .	1176.	— , C. K., Firma	293.
Fries, C., Tobaksfabrikant .	713.	— , Else Kirstine	1174.
Fritsche & Comp.	293.	— , Esper, Baadferer	935.
From, C. J., Konsul	924.	— , Hans, Gaardejer	1126.
— , P., Bagermester	243.	— , Hans, Gaardejer	910.
Frue Sogneraad	472.	— , Hans P., Gaardejer	755.
Frølich, Hans, Bolsmand . .	1126.	— , J., Enkemadame	692.
Fugmann, Temmermester . .	292.	— , J. P., Proprietær	1121.
Funck, D. E., Grosserer . .	323.	— , J., Smedemsts. Hustru	753.
G.		— , J. V., Værtshholder	753.
Gamborg, A. H., Sagfører . .	969.	— , J., Enkes Dedsbo	378.
Gammeltoft, E., Frue	311.	— , Jens, Gaardejer	979.
— , J. & Co.'s Kon-		— , Jens, Husmand	1138.
kursbo	311, 351.	— , Knud, af Tvede	372.
Generaldirektorat for Skatte-		— , L., Gaardmand	257.
væsen	466, 657, 1093, 1208.	— , Ludvig	931.
Gericke & Co., Firma	922.	— , Ludvig, Temmermst.	931.
Gesleborg Læns Enskilda Bank	135.	— , Maren og Marie	257.
Gislev Sogneraad	972.	— , Niels, Gaardmand	965.
Goéllé, C. J., Musikus	669, 984.	— , Otto, Temmersv.	654.
Granballe, Cementstøber . .	407.	— , Peter, Arbejdsmand	467.
Gregersen, A., Gartner . . .	476.	— , Peter, fhv. Høker	899.
Grunnet, Frimenighedsforst.	194.	— , Rasmus, Arbejdsmand	742.
Grüner, Enkefrue	884.	— , R., Tøffelmager	298.
Gudmansen, Niels's Enke . .	1110.	Harder, A., Kjøbmand	1176.
		— , Knud, Sagfører	992.

	Pag.
Hartvig, H. Mendel	758.
Hassing-Røfs Skifteret , . .	837.
Haunstrup, Grosserer	532.
Haubach, Murmester	1214.
Hein, Bødker	768.
Helsingers Skifteret	378.
Henckels Alb.	946.
Henrichsen, Chr., Kroforpagt.	263.
— , Advokat	255.
Henriksen, P. Chr., Murmst.	517.
Henriques & Kalkar. .309,	951.
Hense, Adolf, Urtekræmmer	1208.
Herholdt, Herredsfoged . . .	768.
Herskind, Auktionsholder . .	910.
Hertz, M., Politinspekter . .	482.
Heyman, Martin & Comp. .1106.	
— , Ph. W., Grosserer	1011.
Hille, J., Slagtermester . . .	724.
Hindenburg, A., Gross. 623;	924.
Hjelmstjerne - Rosenkroneske	
Stiftelses Direktion	140.
Hjorth, M., Skomagermst. . .	650.
Hoecker, W., i Newcastle . .	940.
Hoffmann, J., Fabrikant . . .	547.
Holbæk Amtsraad	1083.
Holck, Lehnsgreve	246.
— , Prokurator	755.
Holm, Godsejer	372.
— , C. M., Grosserer . . .1007.	
— , H., Skomagermester . . .	713.
— , Niels Pedersen	766.
Holmkvist, Charlotte	220.
Holst, Møllejer	1087.
Horn, P. C., Gaardejer	171.
Horsens Byraad	521.
Hougaard, Chr. J.	766.
Hummelgaard, P., Grosserer	300.
Hvalsee, L., Overretsprok. . .	644.
Højbjerg og Elsborg Sognerd.	781.
Høst, Justitsraad	171.

	Pag.
I.	
Ibs Sogneraad paa Bornholm	755.
Ihle, Kommission. og Hustru	413.
Indenrigsministeriet . . .	589, 876.
Iversen, C. G., Boghandels	
Bo	305.

	Pag.
J.	
Jacobsen, G., Kbmds Konkbo	1043.
— , Jacob, Gaardejer	278.
— , Jens, Tegibrænders	
Konkursbo	1102, 1123.
Jansson, Skibskapitain . . .	330.
Jensen & Glad, Firma.	325.
— , Koholder	618.
— , Proprietær	1027.
— , Anders, Gaardejer	409.
— , Anders, Ølbrygger	743.
— , Arthur, Kontorist	938.
— , C., fhv. Regnskferer	618.
— , Chr., Agent i Nybg.	369.
— , Fritz, Frøhandler	707.
— , Hans, Vognmands Bo	413.
— , Harald, Høkr.	932.
— , H. C., Hegnsynsmd.	226.
— , Jens Chr., Husmd.	1179.
— , J. A., Kapt. og Smed	531.
— , J., fhv. Boghdl.	1080.
— , Joh., Grdfæsters Enke	979.
— , Lars Arbejdsmand	654.
— , Lars, Gaardejer	1030.
— , Laurits, Temmersv.	1165.
— , Niels, fhv. Gaardejer	278.
— , Niels Fiskehandler	415.
— , Niels, Tjstkarl	1129.
— , Niels, Ungkarl	1030.
— , N., Kurvemagermst.	467.
— , P, Ejendomshandler	1174.
— , Peder, Gaardejer	404.
— , Peder, Gaardejers Enke	755.
— , Rasmus, Murer	698.

	Pag.		Pag.
Jensen, Stine af Kindvig . .	257.	Knudsen, Ole, Gaardejer . .	387.
— , Svend Væver	1110.	— , Peder, Gaardejer . .	639.
Johansdatter, Sidse Marie .	1110.	Kobberup Sogneraad	773.
Johansen, Carl, Sømand . .	516.	Kongens Foged i Kbhvn. . .	813.
— , R., Brændehandler . .	926.	Kornbech, V., Tømmermester	668.
Johnsen, Jacob, Gaardejer .	768.	Krummerup-Fuglebjerg Sog-	
Jonassen, S. T.	938.	neraad	356.
Jonasson, Th., Justitiarius i		Kruuse, I., Godsforvalter . .	1146.
den isl. Overret	165.	Kühn, C., Hanskefabrikant .	663.
Jonsen, Hugo, Intendant . .	1001.	Kytterup, Bertel.	1070.
Jørgensen, Skolelærer . . .	215.		
— , I. C., Tømmerm.	813.	L.	
— , L. A., Boghldr.	936, 937.	Lakjer, E., ...	347.
— , L., Godsejer	876.	Landmandsbanken	311, 351.
— , N., Sagf. i Odense . . .	369.	Lange, H., Kjøbmand	768.
— , P., Murmester	1137.	Larsen, Vognfabrikant	353.
— , Rasmus, Husmand	965.	— , Anders, Gjæstgiver	932.
— , T. A., Herredsfgd.	867.	— , C., Kornmodtager	301.
		— , Georg	646.
K.		— , G. W., Murmester	484.
Kaa, J. Hansen, Smed	475.	— , I., Skibskapt.	354.
Kaas, A., Overretsprot. . . .	1002.	— , Ivar, Jernbaneassist. . . .	738.
Kappel Sogns Hegnsynsmd .	226.	— , L., Indsiddet	290.
Kasse, A., Enkefrues Bo . . .	1002.	— , N. I., Redakt.	986, 1132.
Keisler, A., Civilingenier . . .	823.	— , Peder, Husmand	987.
Kett, L., Grosserer	995.	— , Peter, Snedker	499.
Kippinge-Brarup Sogneraad .	739.	Lassen, F. H., fhv. Urtekr. . . .	665.
Kirke og Undervisningsmin.	268.	— , Vict., Tobakshdl.	669, 984.
Kjær, C., Gaardejer	246.	Leifer, HerredsfuIdm.	1140.
Kjøbenhavns Borger- og Al-		Lemche, P. S., Gaardejer	1016.
mueskolevæsens Direktion . .	956.	Leudesdorff, Grosserer	896.
Kjøbenhavns Magistrat. . . .	185, 961.	Levin, H., ...	724.
— Skiftekommission	182, 589.	— , I. M., Væxellerer	899.
— Sporvejsselskab	823.	Levy, Nathal., Manufakturhdl. .	313.
Kjøbenhavnske Skibsrederi . .	826.	— , Sally & Co.	296.
Kjøge Byraad	614.	Levysohn, Ad. C., ...	328, 333.
Kjølbbye, Skrædermester . . .	649.	Lottes, Cathinca i Odense . . .	386.
Klein, E. V.	232, 236.	Lund og Thorsen. Sagf.	407, 775.
Knudsen, Lars, Jordbruger . .	357.	Lundager, Prokurator	261.
		Lundmann, C. H., Enke	182.
		Lustig, J., Møglers Konkbo . . .	1095.

	Pag.
Lützhöft, Sognepræst . . .	721.
Lykke, Kirstine, Enkefrue .	738.
Löfström, C.	318.

M .

Maack, Chr. V., Grosserer .	921.
Madelung, Georg.	944.
Madsdatter, Karen.	215.
Madsen, Carl, Grosserer . .	311.
— , Chr. H., Gaardmand	979.
— , Niels, Husmand . . .	734.
Mammen, Carl, Snedkermst.	1034.
Marcussen, M., Enkefrue . .	792.
Marineministeriet	948.
Martens, Johs., Grosserer . .	328.
Martinsen, Skibskapitajn . .	330.
— , I. A., Husmægler	706.
Meden, Andr., Handelsagent	971.
Melchiorsen, Rud.	323.
Meyer, E., Journalist	604.
— , I. E., Kjøbmand . . .	929.
— , Jul., Overretsprok. . .	665.
— , M., Garvermester . . .	300.
— , Th., Bogbinder. . . .	1187.
Mikkelsen, Hans, Møller . .	1047.
— , I., Værtshholder	419.
— , Sejer, Forpagter	855.
Molzen, Jørgen	921.
Monnerup, Vand- og Gasmst.	706.
Monrad, Skipper	1182.
Mortentensen, Carl, Sømand	941.
Mottlau, Temmerhdl.	292.
Mourier, Just., Auktionsdir.	253.
Munck, I. P., Grosserer . . .	349.
Mundt, Overretsprok.	658.
Møller, Skolelærer	703.
— , M., fhv. Landmand . . .	994.
— , N., fhv. Skolelærer . .	268.
— , N., Kjøbmand	1140.
— , P., Partikulier	484.

N.

	Pag.
Nanche, Maries Bo	1099.
Nathan, I., sen., Firma . . .	950.
Neergaard, Amtmd. og Enkes	
Bo	589.
Nielsen, fhv. Bomforpagter .	476.
— , Stationsforvalter . . .	415.
— , Albert, Gaardejer . . .	375.
— , Andreas, Arbdmand	868.
— , Ane B., Tjst pige . . .	855.
— , Ane Marie, Enke . . .	470.
— , C., Frugthandler . . .	662.
— , Christen, Gaardmd. . . .	554.
— , C. P., Kjøbmand	950.
— , C., Redakter	777.
— , Jacob, Husmand	721.
— , Jens Cl., Gaardejer	372.
— , Jens, Skovfoged	1182.
— , Jens Ungkarl	1047.
— , J., Skibsferer	314, 315.
— , L. S., Grosserer	299.
— , N., Værftsformand . . .	941.
— , Niels, Gaardejer	538.
— , Niels, Murmester. . . .	1097.
— , N., Kjøbmand	759.
— , Peter, Husejer	475.
— , Poul, Høkers Enke	644.
— , Rasmus, Bolsmand	387.
Nienstedt, Grosserer	961.
Nissen, N. C., Overretsprok.	670.
Nissumfjord Company	1070.
Nohr, Brolæggers Hustru . .	511.
Norsk Regerings-Depart. for	
Kirke- og Undervisngv. . .	140.
Nyborg, Forpagter	867.
Nyegaard, H. H., Overrets-	
prok.	1191.
Nyegaard, L., Justitsraad . .	1191.
Nöthen, Murmester	251.

	Pag.		Pag.
O.			
Odense Byraad og Ovrlygnkm.	439.	Petersen, L., Gaardejer . . .	263.
Ohlmann, Sagfører	759.	— , L., Slagtersvend . . .	280.
Olsen & Jensen	927.	— , N. K., Dyrslæge . . .	876.
— , Hans, Gaardejer . . .	280.	— , P. Snedker	1106.
— , J., Vognmand	608.	— , Rasmus, Bødker . . .	501.
— , Johs., Værtshholder . .	753.	— , Søren, Tjstkarl . . .	743.
— , Ludvig	354.	Philipson, jun. & Comp. . .	946.
— , Niels, Skræder	1144.	Pio, Louis	232, 236.
— , P., Slagter	280.	Plenge, Forpagter	1138.
— , R., fhv. Læderhdl. . .	298.	Ploug, C., Redakter	428.
Oplagspladser, de forenede .	826.	— , Jørgen H., Gaardejer	1123.
Ostermann, Possementmager	497.	Poulsen, A., Brændevinsbr. .	263.
P.			
Pedersdatter, Ane, hendes Bo	785.	— , J. hans Efterf.	264.
— , Pedernille	755.	— , P. Chr.	301.
Pedersen, Anders, Smed . . .	1158.	Prehn, Marcus, Tømmersvend	706.
— , Chr. Værtshholder . . .	775.	Privatbanken	466.
— , David, Kroejer	755.	Q.	
— , Erik, Husmand	109.	Qvist, J. D. & Co., Bogtryk.	936
— , H. Chr., Gaardejer . . .	639.	R.	
— , Jens P., Gaardmd.	554.	Raahauge, S., Kjøbmand . .	325.
— , Lars, Husmand	472.	Rasmussen, Hans, Grdfæster	610.
— , Niels, Tømrer	372.	— , Hans, Husmand	693.
— , Peder, Gaardejer, ...	1056.	— , J, Skovløber	263.
— , Peder, Husmand	404.	— , L.	693.
— , Rasmus, Grdejer	113.	— , M., Sndkrlærning	710.
— , Rasmus, Husmand	972.	— , Peder, Grdejer	113.
— , Svend P., Tømrer	1165.	— , R., Snedkermst.	1214.
Pensionskasse for Tømmers-		Ravn, Nic., Sagførerfuldm. .	632.
svende-Enker	259.	Rée, Ed. & Co.	296.
Petersen, Forpagter	1129.	Rehrl, J. og Enkes Bo	531.
— , Proprietær	781.	Rerup, Carl, Grosserer	1215.
— , A. H., Bygnings-		Restorff, Chr., Maskinist . .	744.
entrepreners Enke		Rhederiet for Briggen •Den	
	547, 645.	2den April	267.
— , E. Værtshholder	989.	Ribe Amtsraad	876.
— , F., fhv. Skomager	470.	— Amts Skoleraad	1163.
— , Hans, Materialist	1215.	— Byraad	1168.
— , J., Brændehdl.	278.	Riedel, Sadelmager	516.
		Riise, afsk. Premierlieuten.	497.

	Pag.
RingstedKlostersFideikommis	185.
Rogenstrup, Cigarfabr. . . .	645.
Rosengaard, Sagfererfuldm.	1174.
Rosenern, A., Herredsfoged	528.
Røbby, Th., Fabrikant . . .	1021.

S.

Sander, C. Slagtermester . .	922.
Saxild, Herredsfoged	1048.
Schierbeck, Overretssagf. . .	910.
Schjetz, Sognepræst	614.
Schlesinger & Kanitz	322.
Schmidt, M., Kapitajn 314,	315.
Schoppe, Joh., Kjøbmand . .	707.
Schottländer & Goldschmidt	971.
Schou, A., Bager, og H. P., Forpagters Dedsbo	627, 892.
Schousbo, Chr.	264.
Schultz, Ernst	652.
Schwensen, Chr., Prokurator	484.
Seidelin, Cand. Fabrikant . .	1021.
— , A. P., Overrettsrok.	1002.
Sidenius, L. Prokurator . .	1021.
Sillo & Eichel, Firma	910.
Sindberg, fhv. Kommandserg	858.
Sjællandske Jernbaners Di- rektion	670, 1016.
Sommer, A., Bagermester . .	243.
Sore Amsraad	356.
Spanjers Dedsbo	255.
Springer, P. H., Kapitajn . .	927.
St. Ibs Sogneraad	755.
Staack, A., Bødkers Konkbo	768.
Stelling, Materialist	1137.
Stephensen M., isl. Overreta- assessor	171.
Storm, Jens, Høker	501.
Stratbecker, H., Fotograf . .	547.
Studenterforeningens Besty- relse	1132.

	Pag.
Stæcker, P. J., Mursvend . .	517.
Stevringgaards Jrfrkloster . .	171.
Sundstrup, Auktionholder . .	910.
Svane, H. Cigarmager	378.
Sveinason, B. fhv. Overrets- assessor	165, 171.
Svendsen, H. i Stavanger . .	1095.
Sydow & Comp.	223.
Senderby, Skomager	230.
Serensen, C. W., Sagferer . .	1043.
— , Emil Th.	1191.
— , F. Murmester	264.
— , Johanne Carol.	1191.
— , Lars Chr. Gaardm.	1179.
— , Peter, Parcellist	748.
— , Rasmus, Gaardmd.	987.
— , R., Blikkenslager	391.
— , S. Værtshholder	1025.
— , Søren, Husmand	1044.

T.

Tang, J. T., Seminarieforst. . .	305.
Tegner, A., Temmermesters Konkbo	623.
Tegner, P., Bogholder	299.
Teilmann, I., Vinhandler . .	333.
Thaning, I., Temmermester . .	1137.
Thaysen, L., Grosserer	662.
Thede, Skibskapt.	941.
Thomsen, A., Vognmand	608.
— , I., Vexellerer	1187.
Thorsen & Lund, Sagf. 407,	775.
Thune, Grosserer	312.
Tiedemann, E., Grosserer . .	378.
Tillge, E. S., Boghandler . .	305.
Trap, V., Proprietær	1025.
Trier, S. Bogtrykker	604.
— , Wilh., Enkefrue	746.
Tvermoes, Overrettsrok. . . .	1130.
Temmersvendeenkers Pen- sionskasse	259.

	Pag.		
U.			
Ulf, Peder, Melleejer	1056.	Weel I. I., hans Arvinger	1130.
V.			
Valgbestyrelsen for 2. Lands-		Westi, P., Manufakturhdlr.	1130.
thingskreds	538.	Westrup, C., Herredsfoged	994.
Vejrsee, O., Væver	1172.	Width, N., Handelsagent	291, 366 og 970.
Vemmelev-Hemmesøj Sgard.	1108.	Willer, F., Skibsmægler	312.
Veng, Poul, Slagter	109.	With, Overretssagfører	657.
Villadsen, Chr., Bolsmand	393.	Wiuuff, Organists Dedsbo	598.
Villumsen, I. & Co.'s Konkbo	322.	Wraae, Herredsfoged	226.
Voetmann, P., Gaardmand	576.	Wrem, Harald, Tomrer	744.
Voigt, Justitsraads Dedsbo	837.	Wulff, V., Proprietær	627.
Vridsløselille Straffeanstalts		Weldike, Fr., Boghandler	604.
Bestyrelse	582, 982.	Y.	
W.			
Weber, L.	753.	Yttersen, Mining Company	958.
Weeke, Herredsfuldm.	1102.	Ø.	
		Ørum, L., Skomager	419.
		Østerberg, Snedkermeester	710.
		Østergaard, C., Melleejer	773.

